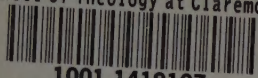

School of Theology at Claremont

1001 1419107

LIBRARY

Southern California
SCHOOL OF THEOLOGY
Claremont, California

Aus der Bibliothek
von
Walter Bauer

geboren 1877
gestorben 1960

DS
116 Josephus, Flavius.
J5
1896

FLAVII IOSEPHI

ANTIQUITATUM IUDAICARUM

EPITOMA

EDIDIT

BENEDICTUS NIESE. 1849-1910

MARBURGI CHATTORUM
TYPIS EXPRESSIT ROBERT FRIEDRICH
MDCCCLXXXVII—MDCCCXCVI.

1887 - 1896

Praefatio editoris.

Epitomae Flavianae quos quidem novi codices sunt hi:

1) codex Berolinensis Philippicus N. 222 olim Meermannianus 1625 paginarum 742 versuum tricenorum. in fronte extat titulus *προοίμιον περὶ τῆς ὅλης πραγματείας*, deinde post prooemium (*τοῖς τὰς ἱστορίας — ἔχει δὲ οὕτως* p. 3, 17) p. 5 novum exordium: *ἐπιτομή τῆς ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος πρῶτος*. tum inserti sunt duo loci de Iosepho (*ἰώσηπος ἰουδαῖος φιλαληθεὶς ματθίον παῖς ἱερέως . . . τὰ ἱεροσόλυμα πεπορθήσθαι. ἰώσηπος ἰουδαῖος ἱστοριογράφος . . . τοῖς ἄλλοις κειμηλίοις*, quae ex Suida (I 2 p. 1040 Bernh.) petita sunt omisso tamen testimonio Christiano. deinde p. 7 spatium decem versuum vacuum relictum est, in quo scriberetur novum exordium, quod nunc supplevit Naulotus; tum sequitur *ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν* etc. (p. 3, 19). libro undecimo praemittitur: *ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας. φλανίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ια'.* inde a p. 721 sub finem libri XX non raras sunt lacunae, codex igitur ex quo petitus est Berolinensis, litteras aut vocabula aliquot amiserat. desinit in *τὰ δὲ κεκώλυνται. | φλανίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἐν εἴκοσι συντελεσθείσης | τέλος τοῦ*
παρόν^τ βιβλίον. ἀμὴν. αῤῥ^ωμ. ἐν | μηνὶ δικευρί^ω λ^ψ νικόλαος ὁ γρά^λ τὸ | ἐπίκλην κοκο. codicem igitur exaravit die 30. Decembris 1540 Nicolaus Cocolus. postea fuit Nauloti. Cocolus in margine paucas varias lectiones, complures notas minio pictas dedit; postea ad prooemium libri I alius nescio quis ex integro Iosepho correcturas adiecit. hunc librum contuli p. 1—16 et p. 265—369 et passim multis aliis locis. praeterea moneo in libris I—X annorum numeros, qui in calce librorum extare solent, ab eo plerumque abesse.

2) codex Busbekianus saeculi fere XIV chartaceus, qui est in bibliotheca imperatoris Vindobonae hist. gr. nro. 22, foliorum 317, initio mutilus; nam incipit p. 12. 4 a verbis *Μώριον ὄρος*. versus finem foliorum partes superiores madore ita corruptae sunt, ut post fol. 303 (XX § 84) multa vix recte legi possint. ceterum codex illaesus est et bene exaratus.

3) codex Laurentianus plut. LXIX cod. 23 saeculi fere XIV aut XV chartaceus. nomen librarii in subscriptione est, quam Bandinius (catalogi uol. II p. 642 sq.) dedit hanc:

*χεῖρὶ Μανουήλ τήνδε μοι γινῶθι ξένε
δέλτον γραφῆναι καὶ πέρας εἰληφέναι
αὐτῆς λογιστοῦ τοῦ ἐπίκλην ἐξ ἀγγέλων.*

libro undecimo inscriptum est:

ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας.

4) codex Parisinus gr. nro. 1418 membranaceus saeculi XV. continet epitomam librorum I—XIII et partem XIV ¹⁾. praemissa sunt omnium librorum viginti argumenta qualia integri Iosephi codices exhibent in unum locum collecta. libro undecimo titulus praefixus est: *ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας*, ut in Berolinensi et Laurentiano supra memoratis.

5) codex Parisinus gr. nro. 1422 saeculi fere XVI. continet epitomam totam.

6) codex Parisinus gr. nro. 1424 saeculi XV chartaceus. continet epitomam totam addita subscriptione *τέλος τῆς φλαυῖον ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἐν εἴκοσι λόγοις συντελεσθείσης*. sequuntur haec:

*ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν ἀνθέντου καὶ βασιλέως μανουήλ ὁ καλλιέργης.
τὰς οὐ προπόντως ἐξορίστους εἰκόνας χαίρω προσκυνουμένας βλέπων:
οὐ δεῖ γὰρ οὐ δεῖ τὴν ἐμὴν γλῶτταν μόνην ἀναρᾶν εἶναι καὶ βοτῆς ἀλλοτρίαν
ὡς ἐν δρόσῳ δύσηχον ὀργάνου δέρας.*

Hi codices omnium librorum viginti epitomam aut olim tradiderunt aut nunc tradunt; qui sequuntur libros decem priores habent.

7) codex Parisinus gr. 1601 ²⁾ (olim 2875 et 924) foliorum 152. incipit fol. 1 *φλαβίον ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος α'* et in margine *προοίμιον τοῦ παρόντος βιβλίου*. desinit fol. 150^v in finem libri X addita subscriptione *δόξα σοι χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν δόξα σοι | πρεσβείαις τῆς θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς | ἐγράφη τὸ παρὸν πνύξιον διὰ χειρὸς* ^λ
..... ἐν ἔτει ρωλά κατὰ μῆνα μᾶϊον. post *χειρὸς* erasa sunt fere *ἀμαρτ*
ὅς σ... αλαψεν τοῦ νόμου. scriptus igitur est anno p. Chr. 1323. in fol. 151 et 152 excerpta quaedam ex Procopio et Agathia alia manu adiecta sunt. ante fol. 1 duo sunt folia A et B. ex eis quae in A leguntur apparet annis 1446—1458 hunc codicem fuisse Mytilenae in aedibus Gattilusiorum. dein inscriptum est nomen Aldi Romani. hoc codice ut possem uti, effecit bibliothecae Parisinae praefectorum benevolentia, a quibus liber Marburgum missus est.

8) codex Vaticanus gr. 984 rescriptus pergamenus, scriptus anno mundi 6862 (post Chr. 1454), de quo dixi in prooemio Iosephi mei vol. I p. XXI. continet Iosephi antiquitatum libros viginti cum vita et bellum Iudaicum; sed antiquitatum soli libri decem priores epitomae sunt, ceteri integrioris Iosephi.

9) codex Hennebergensis, qui nunc bibliothecae gymnasii Schleusingensis est, chartaceus saeculo fere XV nitide scriptus. in hoc olim eadem inerant, quae sunt in codice Vaticano 984; nunc extant antiquitatum libri epitomae I—X, ipsius Iosephi libri XI—XVIII et undevigesimi dimidium et belli Iudaici folia extrema duo, cetera interciderunt. margini librorum I—X satis diligenter ascripta sunt ea quae in codice Busbekiano aliter leguntur. hic liber sine dubio ex Vaticano 984 petitus est.

1) ergo corrigenda sunt quae dixi in praefatione Iosephi mei vol. I p. XX.

2) erratum est quod in praefatione Iosephi mei vol. I p. XX hunc codicem in eis recensui qui totius antiquitatum operis epitomam continent.

Ut hodieque antiquitates Iudaicae bipertitae traduntur, sic etiam epitomam olim binis codicibus traditam fuisse et ex superstitibus libris apparet et eo efficitur, quod in quibusdam codicibus liber undecimus initium voluminis secundi vocatur (*ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας*). ei igitur libri, qui epitomam totam exhibent ex binis voluminibus compositi videntur.

Antiquissimus vero epitomae testis est Iohannes Zonaras, qui ad chronicon componendum non Iosephum ipsum, sed hanc epitomam adhibuit, ut docui in prooemio Iosephi mei vol. I p. XXIII sq. III p. XIII sq., id quod alii postea confirmarunt ¹⁾. iam cum Zonaras post imperium Alexii Comneni, qui anno p. Chr. 1118 obiit, chronicon conscripserit, ante hoc tempus epitomam confectam esse constat, quam saeculo decimo aut undecimo scriptam esse haud improbabiler conieceris. Zonaras epitoma ita usus est, ut non pauca immutaret, alia omitteret, quaedam vero accuratius exscriberet. eum igitur in epitomae verbis restituendis magnam auctoritatem habere apparet.

Inter codices quos enumeravi usus sum imprimis Busbekiano, quem librorum II—XVI (p. 17—264) fundamentum ita habui, ut etiam orthographica quaedam vitia, velut *ἡγγελον* pro *ἰγγελον* et *ἀπαλάττω* pro *ἀπαλλάττω* expresserim, quae tamen non epitomatoris esse sed librarii Busbekiani reliquorum codicum testimonio probatur. una cum hoc habui Hennebergensem, qui per libros I—X partim a me partim a Godofredo Zedler amico excussus est. simul partes quasdam hausi ex Laurentiano, qui collatus est lib. I § 1—110. 122—148. XIV 4—53. XVIII 1—84. 366 (p. 326, 12 *συνεστηχός*) — 319, per XIX totum, denique XX 1—7. 224—268. haec partim ipse contuli, plura addiderunt amici Theodorus Birt, Philippus Braun, Hieronymus Vitelli. postea editis iam fasciculis sex codicem Berolinensem et vidi et adhibui, cuius testimonio inde a p. 265 et p. 1—16 usus sum; alia passim ex eo excerpsi. postremo accessit Parisinus 1601, quem ad librum I iterum edendum adhibui et multis aliis locis evolvi. horum codicum in adnotatione apposui varias lectiones potiores omissis eis, qui nullius videbantur esse momenti.

Non videtur dubitari posse, quin hi quos novi codices omnes ex uno archetypo procreati sint. in omnibus libris p. 5, 12 aperte desideratur id quod supplet Zonaras *Ἰουβὰλ δὲ*. deinde p. 126, 5 post *ὅν* excidit nomen filii Achazi; lacuna enim indicatur in Busb. Par. Berol. in parte posteriore quattuor alii sunt loci p. 300, 3. 301, 24. 311, 1. 11, qui vocabulorum quorundam iacturam passi sunt, id quod vacuo spatio indicatur et in Busbekiano et in Laurentiano et in Berolinensi, in quo duobus saltem locis, p. 300, 3 et 311, 1 lacuna reperitur. apparet igitur omnes ex uno codice descendisse, in quo vocabula aliqua casu exciderunt. inter singulos vero libros quae ratio intercedat, haud difficile est intellectu; apparet enim singularem inter eos locum obtinere Berolinensem, qui primum et recentissimus est multisque vitiis inquinatus, quorum magna pars, nisi fallor, inde orta est quod in codice eo, ex quo petitus est, multa inerant litterarum compendia, quo factum est, ut verborum exitus saepe corrumperetur alique committerentur

1) vide Büttner-Wobst in commentationibus Fleckeisenianis p. 126 sq.

errores, velut saepissime vocabula *περὶ* et *παρὰ* commutantur. quamvis igitur scribarum erroribus refertus sit, tamen multa habet praeclara nec raro cum Zonara antiquissimo teste consentit¹⁾. velut solus p. 5, 32 tradit veros numeros *κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑξακοσιοστὸν πεντηκοστὸν ἕκτον ἔτος ἀπὸ Ἀδάμ*, qui confirmantur a Zonara, cum a reliquis, Laurentiano, Parisino, Vaticano cum Hennebergensi absit *ἑξακοσιοστὸν*. nec minus memorabile est quod p. 8, 34 tradit *δευτέρῳ δ' ἔτει καὶ ἐνενηκοστῷ πρὸς ἐννακοσίους*; alii enim, Laurentianus et Parisinus et Hennebergensis cum Zonara p. 34 exhibent *πρὸς διακοσίους*. atqui illud *ἐννακοσίους* ab optimis Iosephi testibus RO traditur, hoc a deterioribus eius libris. similique ratione p. 17, 12 *καθίστησιν* dat Berolinensis cum Iosephi libris RO, reliqui Epitomae codices *καθίστησιν* cum Iosephi deterioribus. denique solus p. 31, 11 post *ἀρχιερέα* addit quae necessario desiderantur *ἔστι δ' ἡ τοῦ ἀρχιερέως*, quae a Busb. Par. Henn. absunt. praeterea multa alia Berolinensis meliora tradit quam reliqui, velut p. 15, 17. 24. p. 16, 2. 31; nec raro a Busbekiano omissa supplevit; vide ad p. 267, 24. 294, 26. 298, 19. 314, 19. 324, 21 aliosque locos in addendis collectos. nil igitur mirum quod interdum ad ipsum Iosephum emendandum facere potest. nam Ant. Ind. XIX 314 Iosephi libri exhibent *καὶ πρὸς οὐδέν με τῆς ἀρχιερωσύνης ἄξιον ἔκρινεν ὁ θεός*, quae intellegi non possunt, nec melius epitomae codex Busbekianus *καὶ πρὸς οὐδέ με* tradit. at Berolinensis ne una quidem littera mutata optime id restituit, quod Iosephus dedisse putandus est: *καὶ πρὸ σοῦ δέ με τῆς* etc. quae cum ita sint Berolinensem seponendum esse apparet a reliquis, hos vero inter se artiore quodam vinculo esse coniunctos. quod non ita intellegendum est, tamquam semper inter se concordent aut omnes semper a Berolinensi dissentiant; nam multae sunt in eis quoque discrepantiae saepeque accidit, ut unus aut alter a sociis seiunctus Berolinensem comitetur, ad quem proxime accedere videtur Laurentianus. vide enim prooemium p. 1, 16, ubi in Berol. legitur *διενοήθη*, in Laur. cum reliquis *διενόουν*, sed litterae *οὐν* a correctore repositae sunt cum antea fuerit lacuna, similiterque mox eodem versu. videtis ex lacuna non recte expleta ortas esse codicum corruptelas. magis dignum est memoratu in primo libri XX capite p. 348 sq. Berolinensem in margine habere supplementa quaedam ita exarata, ut appareat iam archetypum ea habuisse in margine. haec enim supplementa absunt et a Iosepho et ab epitomae codice Laurentiano, extant vero in Busbeckiano. facilis igitur est conjectura haec ab epitoma olim fuisse aliena et postea accessisse. sed alia haud pauca per totum librum XX extant in epitomae libris omnibus, quae a Iosepho absunt²⁾. quodsi illa eicientur, num haec quoque omnia reiectanea putabis? quaestio movetur paullo difficilior quam hic tetigisse satis erit. hoc certum est inter Berolinensem et Laurentianum illo loco memorabilem intercedere similitudinem. inter reliquos autem maximam inter se habent similitudinem Parisinus 1601 et Hennebergensis, Busbeckianus vero ad Berolinensem proprius accedit.

1) velut quod XX 203. 213 sacerdos Damnaeus a Zonara vocatur Mnaseas, id facile explicatur ex Berolinensi. vide ad p. 364, 15.

2) vide p. 353, 30. 33. 356, 24. 368, 27. 30.

Restat ut pauca dicantur de eis libris quibus uti non licuit, quorum antiquissimus est Vaticanus 984, de quo satis certo iudicari potest, cum habuerim apographum eius Hennebergensem; nam sine dubio a Berolinensi longius remotus simillimus est Parisino 1601. tum memorandi sunt tres Parisini, ex quibus ad libros I—X lectiones quaedam excerptae extant in Iosepho Haverkampii vol. II p. 424 sq. iam vero in Parisino 1418, qui olim fuit 2254, p. 1, 30 esse traditur *οὐκ ἀλόγως*, p. 2, 36 *ἀρετῆς μεγάλης μεγάλαις ἐπιβάλλει*. apparet igitur hunc librum non cum Berolinensi, sed cum Laurentiano Parisino 1601 aliisque consentire. deinde Parisinus 1422, olim 2255, tradere dicitur p. 5, 31 *συνέβη δὲ τοῦτο τὸ πάθος κατὰ τὸ χιλιοστὸν πεντηκοστὸν ἔτος ἀπὸ ἀδάμ*. quae si re vera in codice leguntur, hic quoque cum Laurentiano Parisino 1601 Vaticano potius consentire putandus est quam cum Berolinensi. denique ex Parisino 1424 (olim 2257), qui Haverkampio Epitome dicitur, perpauca excerpta sunt. p. 2, 34 habere dicitur *ἀποβήσεται*, quod est in Berolinensi, et quoniam etiam subscriptionem eandem habet atque hic, fortasse cum eo artiore quodam vinculo conexus est. cum igitur Parisini 1418 et 1422 exiguae virtutis esse videantur, at 1424 bonam de se spem movet dignusque est qui accuratius examinetur et excutiatur.

Denique hoc moneo lecturos editionem hanc non solito more uno tempore esse confectam, sed novem annorum spatium obtinere singulisque annis singulos prodissse fasciculos. quare cum in ipso opere subsidia aucta sint, factum est ut posteriora paullo diligentius ederentur quam priora. maxime vero in libro I graviora aliquot nata erant vitia, quare hunc (p. 1—16) plurium codicum testimonio usus denuo edidi. quamquam igitur huic editioni multa desunt, tamen eam satis fore confido ad id quod volui efficiendum, ut epitome et qualis sit appareat et quanti facienda sit ad Iosephi verba restituenda, ut viri docti, qui Iosepho operam daturi sunt, ea recte uti possint; nam ipsius Iosephi editionis, quam paravi, eam esse volui supplementum.

Priusquam finem faciam gratiae agenda sunt eis, a quibus subsidia huic operi suppeditata sunt, Theodoro Birt, Philippo Braun, Hieronymo Vitelli, Godofredo Zedler, quorum Zedlerus et in libris excutiendis et in plagulis corrigendis me adiuvit. maxime vero laudandi sunt bibliothecarum Berolinensis Parisinae Schleusingensis Vindobonensis praefecti, quorum beneficio factum est, ut codices huc mitterentur mihi que usui essent.

Codicum notae sunt hae:

- Berol. = codex Berolinensis.
- Busb. = codex Busbeckianus.
- Henn. = codex Hennebergensis.
- Par. = codex Parisinus gr. 1601.
- Vat. = codex Vaticanus.

cetera litterarum compendia si qua sunt eadem posui atque in Iosephi adnotatione.

Datum Marburgi XVII k. Februarias 1896.

Benedictus Niese.

Addenda et corrigenda.

- 17, 1 παρατυχανόντων Berol. recte.
 » 12 καθίμην] καθίμην Berol. cum Iosephi libris RO.
 » 22 τοῦτον Berol. recte.
 » 27 λόγους προσφερούσης περὶ μίξεως cum Iosepho Berol.
 » 30 repone: τὴν ὁρμὴν αὐτῆς ἐπισχεῖν.
 » 33 ἐπεδείκνυνεν αὐτῷ τὸ ἱμάτιον tr. Berol.
 » 33 ὡς etiam Berol.
 » 37 repone: τρυγητὸν.
 18, 5 δηλοῖ Berol.
 » 9 τοῦ ζῆν ἔχειν tr. Berol.
 » 11 ἔλαβε Berol.
 » 27 εἴπεν] δὲ Berol. δὲ εἴπεν Par. cum Henn.
 » 28 τὰς βοῦς ἰδεῖν Berol. ἰδεῖν τοὺς βοῦς Par.
 » 30 εὐδαμονησάσης Berol.
 » 38 διεληλύθει Berol.
 » » προσηγόρευε Berol.
 19, 32 τοῦ δὲ Berol.
 20, 12 πρὸς etiam Berol. sed πατρὸς recte Par.
 » 36 ἀπέλιπε Busb.
 » repone ἐωνοῦντο.
 21, 1 τῆς χώρας delendum. abest a Berol. Par. Busb.
 » 4 τελοῦντες etiam Berol.
 » 9 προσέταξε Berol.
 22, 26 φιλοφρόνησιν Berol. cum Iosepho.
 25, 3 ἄφροδον recte Berol.
 » 7 ἐξήλκοντο Busb.
 27, 1 τῆς ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος τρίτος titulus in Berol.
 » 11 dele τὸ.
 » 21 ἡμέραν ἐκείνην ὀδεύοντες tr. Berol.
 28, 7 γοβολῆτιν Berol.
 » 15 προσέμισγον Berol.
 » 19 ἄρρον repone.
 29, 9 repone τρίτη.
 » 20 ἀκούσαιεν τοῦ θεοῦ etiam Berol. Par.
 » 26 repone ἔκτον.
 » 30 repone βλέποντος.
 29 38 γεγραμμένος etiam Berol.
 30, 13 κύκλῳ τὸ χωρίον repone ex Busb. Par. Berol.
 » 21 ἅπασιν Berol.
 » 22 ἐμελλε recte Berol.
 » 22 δὲ καὶ κιβωτὸς recte Berol.
 » 23 ἱερώνυμος Berol.
 » 25 ἕτερον] ἐκότερον recte Berol. Par.
 31, 8 δ' ἐτίθεντο etiam Par.
 » 11 σημαίνει δὲ ἀρχιερέα. ἔστι δ' ἡ τοῦ ἀρχιερέως στολὴ ποδῆρης χιτῶν Berol. recte.
 » 14 τὸν λεγόμενον ἐφώδην Berol. recte.
 » 16 μὲν dele; nam abest a Busb. Berol.
 » 17 ἐγγέγραπται recte Berol.
 » 20 οὐ κτητὸς ... 21 ὄντες eicienda sunt; nam absunt a Busb. Berol.
 » 25 repone φυλάρχους.
 32, 5 τὰς] καὶ τὰς Berol.
 » 5 δωδεκαμοιρίας Busb. Par. δώδεκα μυρίας Berol.
 » 5 ὑπὲρ αὐτῆς Berol. Par.
 » 12 repone δοχθεῖσαν ex Berol. Busb. Par.
 » 28 repone ἡμισυ.
 34, 2 στέατος recte Berol.
 » 10 ταῖς] τοῖς recte Berol.
 » 31 τηθίσαι Berol.
 35, 1 λοιπῶν μὴ κεκωλυμένων Berol.
 » 23 τέλος τοῦ λευῖτικοῦ rubro addit Berol.
 36, 4 Σερμῶθ] ἐσερμῶθ recte Berol.
 » 15 κομίζον Berol.; ergo κομίζοντες restituendum ex Zonara.
 » 21 ἡγεμόνι Berol. recte.
 » 24 εἰς] repone ἐπὶ, quod Busb. et Berol. tradunt.
 » 25 μὴ etiam Berol.
 » 29 ἐγένοντο Berol.
 » 30 περιέχει... δύο om. Berol. qui primum subscripsit ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος δ' ^{ος}, dein his deletis τέλος τοῦ τρίτου λόγου.

- 36, 31 ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος δ^{ος} Berol.
 novum folium incipiens.
- 37, 8 ὑπερβαλλούση recte Berol.
 » 34 προβούλους Berol.
- 38, 5 εὐρεθείην Berol.
 » 11 ἔν' Berol.
 » 16 post περισάζεται comma ponendum.
 » 25 προεκόμισε Berol.
- 39, 2 ἀντισφύρειν Berol.
 » 16 καταβάλλουσιν Berol.
 » 27 ἀμμορίτιν Berol. —
- 40, 26 ἠπηρετεῖν Berol.
 » 32 εἶδε recte Berol.
 » 38 ὑμεῖς Berol.
- 41, 1 ἀστέρων ἀριθμὸς sic recte Berol.
 » 10 repone ὅσα.
- 42, 6 εἰληφότες etiam Berol.
 » 12 Φινεές] repone τὸν εἰρημένον Φινεές, quod
 tradunt Berol. Busb. Henn.
 » 13 repone: Ῥοβέης καὶ Οὐβῆς (eiecto τε) ex Berol.
 Busb.
- 43, 8 ὑμῖν Berol.
 » 27 ἀνηκόντων cum Henn. Berol.
 » 31 τοῦτον Berol.
 » 36 repone: τῷ θεῷ.
- 44, 21 προφέρει Berol. recte.
 » 26 τελευταῖον etiam Berol.
 » 31 repone: κεφαλῆς.
 » 33 δὲ μὴ πολλοῖς χρῶτο etiam Berol.
- 45, 31 τινὸς Berol.
- 46, 11 ὁ πρότερος Berol.
 » 20 repone κοινωνίας.
 » 33 βαδίσαντα Berol.
- 47, 2 repone ἀποτιννύτω.
 » 18 χρήματα etiam Berol.
- 48, 24 γαριζέου Berol.
 » 30 ἐνέγραψεν Berol.
 » 34 συγγεῖν Berol. recte.
- 49, 4 καὶ ante τῆς om. Berol. recte.
 » 11 αἰφνιδίον Berol.
 τρ
 » 17 αὐτοκρα Berol.
 » 20 τῆς ἰωσήπου ἀρχαιολογίας ἰουδαϊκῆς λόγος ε' Berol.
 » 24 προεστῶτας Berol.
- 50, 3 τῶν] τῆς cum Zonara Berol. recte.
- 51, 15 πρότιθησι recte Berol.
 » 37 repone μεταπεμφάμενος.
- 90, 21 ἐρομένω Busb.
- 94, 21 δ' ἔτι Berol.
- 94, 23 τὴν σὴν sic Berol.
- 106, 32 σοῖς] om. Busb. extat in Berol.
- 111, 26 repone πλοῦτον αὐτοῦ καὶ et καὶ τὰ τέκνα
 Ἀδάδου ex Busb. Berol.
 » 27 ἀπάξει Berol.
- 113, 29 repone ψευδοπροφητῶν.
- 115, 26 βουλόμενος dele.
 » 33 πρὸς] εἰς reponendum.
 » 35 μέχρι τῆς σήμερον Berol.
- 122, 9 τὸν δῆμον] Berol. Busb. τὸ πλῆθος Henn. τὸ
 δῆμος
 πλῆθος sic Par.
 » 12 βασιλέως] Busb. Par. Henn. βάαλ Berol., quod
 repone.
 » 14 τὸν Ἰωάσον Ἰωάδας (ὁ ἰωάδας Busb.) εἰς τὸ
 Busb. Henn. Par. Berol., quod repone.
- 123, 25 repone ἀνακτῆσιν ex Busb. Berol.
- 126, 9 εὐσεβεῖς Berol. ἀσεβῆς cum Busb. Par.
 » 25 post υἱὸν lacuna circiter 6 litt. etiam in Berol.
 Par.
- 128, 7 ὥσῃ recte Berol. ὥγῃ Par
 » 10 ἡμῖν Berol. Busb. εἰμὶ Par. Henn.
 » 22 repone: ἄγγελος ἐπάταξεν.
 » 24 repone: ἀπῆρξεν ex Berol. Busb. Par.
 τ
 » 35 πορθήσων Berol.
- 129, 35 καὶ] Busb. Par., om. Berol. recte.
 » 35 τῆς ἀσσυρίων στρατείας Berol. τῆς στρατείας
 τῶν ἀσσυρίων Par. cum Henn.
- 130, 8 ἐπηγγελημένων Berol.
 » 20 repone: τοὺς ἐγγόνους σου εὐνοῦχ. ex Berol.
 Busb. Par.
 » 22 ἔφη Berol.
 » 25 ἄλλοι δὲ δώδεκα recte Berol.
 » 35 ἀληθῆ ἔμαθον] ἔμαθον ἀληθῆ Berol. Busb.
 Par. quod repone.
 » 36 στρατὸν Berol.
 » 38 ἐαυτὸν αἷτιον tr. Berol.
- 131, 2 ἀν
 διασώζεται Berol.
 » 7 πεντηκονταεπτά Par. cum Henn.
 » 17 ἔτι δὲ καὶ ὅσος ἂν ἦ χρυσὸς Berol.
 » 20 τῷ ναῷ ἐγκειμέναις Par.
 » 26 ὅτι τὸ μὲν θεῖον ἦδη recte Berol. ὅτι θεῖον
 μὲν ἦδη Par. cum Busb.
 » 34 ὁ om. Berol.
 » 35 γένους Berol. γνούς Par. cum Busb. Henn.
- 132, 14 repone: μόνος ex Berol. Busb. Par.
 » 24 ἦδη τῆς βασιλείας ἔχοντα Berol., unde τῆς βα-
 σιλείας restituendum.

- 132,32 στρατείαν recte Berol.
 133,4 repone: οὗτοι μὲν οὖν ex Berol. Par.
 » 8 ἄταφον ἐκέλευσε tr. Berol. Par. cum Iosepho.
 » 12 ἰωάκειμος Par.
 » 14 δέος] φόβος et supra scriptum γρ δέος Par.
 » 25 ἀσεβείας καὶ παρανομίας] ^{παρα} ἀνομίας καὶ ἀσεβείας Par.
 136,3 πρῶτον Berol.
 » 25 συλλεγόντες Berol.
 137,13 Σακχίου] σεδέκου σακχίου Berol.
 147,25 τοῦ ἐκ] τὴν ἐκ Berol. quod repone.
 151,21 repone ἐκληρονόμησεν.
 158,18 νεμίαν recte Berol.
 163,8 ἐγγίω etiam Berol.
 164,30 πολεμίου] Πτολεμαίου Berol. recte.
 178,32 Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους Berol.
 179,8 καταλιπὼν ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου δι' ὅλης ὥδενσε
 τῆς νυκτὸς ἐπὶ τοὺς ἐν Berol. recte expleta
 lacuna.
 » 19 ὑπέστρεψε Berol.
 190,18 repone Λαγῶνος ex Berol.
 191,1 Πτολεμαῖον recte Berol.
 203,3 repone ex Berol.: κτείνειν δὲ τὴν Ἀντίγονον
 ὥπλισμένον εἰσιόντα. πέμπει μέντοι πρὸς
 Ἀντίγονον αὐτὸς etc.
 205,1 χρωμένους Berol. recte.
 207,37 τὸν συνάκην Berol.
 209,5 ἔγωγε etiam Berol.
 210,1 Πτολεμαῖον Berol. cum Iosepho.
 211,33 εἰς τὴν βασιλείαν Berol.
 212,7 αὐτὸν Berol.
 » 12 μήτε κατ' μήτ' Berol.
 » 25 ὥστε] ὥς Berol.
 » 29 εἰς τὴν ἰουδαίαν Berol.
 213,4 ^{ας} ἐκ τῆς τῶν ἰουδαίων Berol.
 217,10 δοκοῦ ταύτης om. etiam Berol.
 219,29 ἐμπίπτει Berol.
 221,35 ἄλλον Berol.
 222,14 ἀντίπατρος recte Busb.
 224,8 ἀφεδῆναι Berol. recte.
 226,1 ἀντίγονος recte Berol.
 » 14 ὀπλίτας Busb. Berol.
 227,5 καὶ ἀντίγονος μὲν οὖν sic Busb. καὶ ἀντίγονος
 μὲν (omisso οὖν) cum Iosepho Berol.
 228,26 τεθαρσηκότα etiam Berol.
 230,38 ὑπέξ. πρὸς τοὺς πολεμίους recte Berol.
 231,3 καὶ τὸ] καίτοι recte Berol.
 233,10 αὐτῷ abest re vera a Busb. Berol.
 237,29 χαλεπὸν Berol.
 238,20 sq. extant in Berol. quae uncinis inclusa
 sunt; nisi quod pro πιθανῶς extat ἱκανῶς.
 240,10 πλεονεξία recte Berol.
 241,13 ὄν] ἦν recte Berol.
 243,4 διωθεῖτο Berol. recte.
 » 36 κοινωνῆσαι λόγου recte Berol.
 245,8 not. repone νικηθέντος.
 247,3 τὸ δέ] τὸ τῇ δὲ Berol.
 » 29 ἀλλὰ τὸν Berol.
 250,10 τὰ περὶ τροφᾶς Berol. ut Busb.
 251,30 δευτέρα Berol.
 252,4 κυμαγώσις Berol.
 προκυμία Berol.
 » 12 λειότητι Berol.
 » in notis numeros 3 et 33 corrige in 4 et 32.
 254,3 εὐφορίας etiam Berol.
 » 32 ἐπιείκειαν δὲ πρὸς recte Berol.
 255,24 ἐπέβη extat etiam in Berol.
 » 32 τελευτήν om Berol. recte.
 258,9 συνιών et βιαζομένους Berol.
 262,4 ἀπίθωσιν Berol.
 » in notis ad 4 repone ἀποδίδωσιν.
 263,6 ἀλεξάνδρῳ Berol.
 » 39 repone ἀκηκοέναι
 266,16 εἰς etiam Berol.
 » 25 σαπίνιος Berol.
 298 in notis pro 18 pone 19.

Προοίμιον περὶ τῆς ὅλης πραγματείας.

Τοῖς τὰς ἱστορίας συγγράφειν βουλομένοις οὐ μίαν οὐδὲ τὴν αὐτὴν ὁρῶ τῆς σπουδῆς
γινομένην αἰτίαν, ἀλλὰ πολλὰς καὶ πλείστον ἀλλήλων διαφερούσας. τινὲς μὲν γὰρ ἐπι- 2
δεικνύμενοι λόγων δεινότητα καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς θηρώμενοι δόξαν ἐπὶ τοῦτο τῆς παιδείας
5 τὸ μέρος ὁρμῶσιν, ἄλλοι δὲ χάριν ἐκείνοις φέροντες, περὶ ὧν τὴν ἀναγραφὴν εἶναι συμ-
βεβήκε, τὸν εἰς αὐτὴν πόνον καὶ παρὰ δύναμιν ὑπέστησαν. εἰσὶ δ' οἵτινες ἐβιάσθησαν 3
ὑπ' αὐτῆς τῶν πραγμάτων ἀνάγκης οἷς πραττομένοις παρένχον ταῦτα γραφῇ δηλοῦσιν
περιλαβεῖν, πολλοὺς δὲ καὶ χρησίμων μέγεθος πραγμάτων ἐν ἀγνοίᾳ κειμένων προέτρεψε τὴν
περὶ αὐτῶν ἱστορίαν εἰς κοινὴν ὠφελείαν ἐξενεγκεῖν. τούτων δὲ τῶν προειρημένων αἰτιῶν 4
10 αἱ τελευταῖαι δύο καὶ μοὶ συμβεβήκασι· τὸν μὲν γὰρ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πόλεμον ἡμῖν
τοῖς Ἰουδαίοις γενόμενον καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πράξεις καὶ τὸ τέλος οἷον ἀπέβη πείρα μαθὼν
ἐβιάσθη ἐκδιηγῆσθαι διὰ τοὺς ἐν τῷ γράφειν λυμαινομένους τὴν ἀλήθειαν, ταύτην δὲ 5
τὴν ἐνεστῶσαν ἐγκεχεῖρισται πραγματείαν νομίζων ἅπασιν φανεῖσθαι τοῖς Ἑλλήσιν ἀξίαν
σπουδῆς· μέλλει γὰρ περιέξειν ἅπασαν τὴν παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν διάταξιν τοῦ
15 πολιτεύματος ἐκ τῶν Ἑβραϊκῶν μεθερμηνευμένην γραμμάτων. ἤδη μὲν οὖν καὶ πρότερον 6
διενοήθη, ὅτε τὸν πόλεμον συνέγραψον, δηλῶσαι τίνες ὄντες ἐξ ἀρχῆς οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τίσι
χρησάμενοι τύχαις ὑφ' οἷς τε παιδευθέντες νομοθέτη τὰ πρὸς θεοσέβειαν καὶ τὴν ἄλλην
τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν, πόσους τε πολέμους ἐν μακροῖς πολεμήσαντες χρόνοις εἰς τὸν τελευ-
ταῖον ἄκοντες πρὸς Ῥωμαίους κατέστησαν. ἀλλ' ἐπειδὴ μείζων ἦν ἡ τοῦδε τοῦ λόγου περι- 7
20 βολή, κατ' αὐτὸν ἐκείνον χωρήσας ταῖς ἰδίαις ἀρχαῖς αὐτοῦ καὶ τῷ τέλει γραφὴν συνεμέ-
τηρσα· χρόνου δὲ προϊόντος, ὅπερ φιλεῖ τοῖς μεγάλων ἄπτεσθαι διανοοιμένοις, ὅκνος μοι
καὶ μέλλησις ἐγένετο τηλικαύτην μετενεγκεῖν ὑπόθεσιν εἰς ἀλλοδαπὴν ἡμῖν καὶ ξένην
διαλέκτου συνηθείαν. ἦσαν δὲ τινες, οἱ πόθω τῆς ἱστορίας ἐπ' αὐτὴν με προὔτρεπον, καὶ 8
μάλιστα δὲ πάντων Ἐπαφρόδιτος ἀνὴρ ἅπασαν μὲν παιδείας ἰδέαν ἠγαπηκώς, διαφερόντως
25 δὲ χαίρων ἐμπειρίαις πραγμάτων, ἅτε δὲ μεγάλοις μὲν αὐτὸς ὁμιλήσας πράγμασι καὶ
τύχαις πολυτρόποις, ἐν ἅπασιν δὲ θαυμαστὴν φύσεως ἐπιδειζάμενος ἰσχὺν καὶ προαίρεσιν
ἀρετῆς ἀμετακίνητον. τούτῳ δὲ πειθόμενος ὥς ἀεὶ τοῖς χρήσιμον ἢ καλόν τι πράττειν 9
δυναμένοις συμφιλοκαλοῦντι καὶ ἐμαντὸν αἰσχυρόμενος, εἰ δόξαιμι ῥαθυμῶς πλέον ἢ τῷ
περὶ τὰ καλὰ χαίρειν πόνῳ, προθυμότερον ἐπερρώσθην, ἔτι κακείνα πρὸς τοῖς εἰρημένοις
30 λογισάμενος οὐ παρέργως, περὶ τε τῶν ἡμετέρων προγόνων οἱ μεταδιδόναι τῶν τοιούτων
ἤθελον, καὶ περὶ τῶν Ἑλλήνων οἵτινες αὐτῶν γινῶναι τὰ παρ' ἡμῖν ἐσπούδασαν. εὖρον 10

1 Προοίμιον ... πραγματείας] Berol. φλανίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος πρῶτος Laur.
Par. — 12 τῇ ἀληθείᾳ Laur. Paris. — 16 διενόουν Henn. Paris. Laur., sed in Laur. litt. οὖν in spatio
vacuo superadditae — ὄντες ... Ἰουδαῖοι] ὄντες οἱ Ἰουδαῖοι Paris. Henn. Laur., in Laur. litt. ἐς οἱ in
spatio vacuo superadditae. — 17 θεοσέβειαν] τὴν εὐσέβειαν ex corr. Laur. — 18 τε] ἰ sic Berol. —
19 ἦν om. spatio vacuo relicto Berol. — τοῦ λόγου τοῦδε Par. Henn. — 25 χαίρων] i. marg. Berol.

δια
Henn. φέρων Laur. διαφέρων Berol. Henn. Par. — 30 οὐ παρέργως] οὐκ ἀλόγως Par. Laur. Henn., in
Laur. litt. κάλῳ in ras.

- τοίνυν, ὅτι Πτολεμαίων ὁ δεύτερος βασιλεὺς μάλιστα δὴ περὶ παιδείαν καὶ βιβλίων συνα-
 γωγὴν σπουδάσας ἐξαιρέτως ἐφιλοτιμήθη τὸν ἡμέτερον νόμον καὶ τὴν κατ' αὐτὸν διάταξιν
 11 τῆς πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μεταβαλεῖν, ὁ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων οὐδενὸς
 ἐπ' ἀρετῇ δευτέρου Ἑλεάζαρος τῷ προειρημένῳ βασιλεῖ ταύτης ἀπολαῦσαι τῆς ὠφελείας
 οὐκ ἐφθόνησε πάντως ἀντιπεπὼν ἄν, εἰ μὴ πάτριον ἱμῖν ἦν τὸ μηδὲν ἔχειν τῶν καλῶν 5
 12 ἀπόρητον. καὶ ἐμαντῷ δὴ πρόπειν ἐνόμισα τοῦ μὲν ἀρχιερέως μιμήσασθαι τὸ μεγαλόψυχον,
 τῷ βασιλεῖ δὲ πολλοὺς ὁμοίως ὑπολαβεῖν καὶ νῦν εἶναι φιλομαθεῖς· οὐδὲ γὰρ πᾶσαν ἐκεῖνος
 ἐφθῆ λαβεῖν τὴν ἀναγραφὴν, ἀλλ' αὐτὰ μόνα τὰ τοῦ νόμου παρεδόσαν οἱ πεμφθέντες
 13 εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν· μυρία δέ ἐστι τὰ δηλούμενα διὰ τῶν ἱερῶν
 γραμμάτων, ἅτε δὴ πεντακισχιλίων ἐτῶν ἱστορίας ἐν αὐτοῖς περιειλημμένης, καὶ παντοῖαι 10
 μὲν εἰσι παράλογοι περιπέτεται, πολλαὶ δὲ τύχαι πολέμων καὶ στρατηγῶν ἀνδραγαθίαι
 14 καὶ πολιτευμάτων μεταβολαί. τὸ σύνολον δὲ μάλιστα ἂν τις ἐκ ταύτης μάθοι τῆς ἱστορίας
 ἐθελήσας αὐτὴν διελθεῖν, ὅτι μὲν τοῖς νόμοις κατακολουθοῦσι καὶ τὰ καλῶς νομοθετηθέντα
 μὴ τολμῶσι παραβαίνειν πάντα κατορθοῦνται πέρα καὶ πίστεως, καὶ γέρας εὐδαιμονία
 πρόκειται παρὰ θεοῦ· καθ' ὅσον δ' ἂν ἀποστῶσι τῆς τούτων ἀκριβοῦς ἐπιμελείας, ἅπορα 15
 μὲν γίνεται τὰ πόριμα, τρέπεται δ' εἰς συμφορὰς ἀνηκέστους ὅ τι ποτ' ἂν ὡς ἀγαθὸν
 15 δρᾶν σπουδάσωσιν. ἤδη τοίνυν τοὺς ἐντευξομένους παρακαλῶ τοῖς βιβλίοις τὴν γνώμην
 θεῷ προσανέχειν καὶ δοκιμάζειν τὸν ἡμέτερον νομοθέτην, εἴ τε τὴν φύσιν ἀξίως αὐτοῦ
 κατενόησε καὶ τῇ δυνάμει πρεπούσας αἰεὶ τὰς πράξεις ἀνατέθεικε πάσης καθαρὸν τὸν περὶ
 16 αὐτοῦ φυλάξας λόγον τῆς παρ' ἄλλοις ἀσχήμονος μυθολογίας. καίτοι γε ὅσον ἐπὶ μήκει 20
 χρόνου καὶ παλαιότητι πολλὴν εἶχεν ἄδειαν ψευδῶν πλασμάτων· γέγονε γὰρ πρὸ ἐτῶν
 δισχιλίων, ἐφ' ὅσον πληθὺς αἰῶνος οὐδ' αὐτῶν οἱ ποιηταὶ τὰς γενέσεις τῶν θεῶν μήτοι
 17 γε τὰς ἀνθρώπων πράξεις ἢ τοὺς νόμους ἀνετεγκεῖν ἐτόλμησαν. τὰ μὲν οὖν ἀκριβῆ τῶν
 ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς προῖων ὁ λόγος κατὰ τὴν οἰκίαν τάξιν σημαίνει, τοῦτο γὰρ διὰ
 ταύτης ποιήσειν τῆς πραγματείας ἐπηγγελιάμην, οὐδὲν προσθεῖς οὐδ' αὖ παραλιπών. 25
 18 ἐπειδὴ δὲ τὰ πάντα σχεδὸν ἐκ τῆς τοῦ νομοθέτου σοφίας ἡμῖν ἀνήρτηται Μωυσέος, ἀνάγκη
 μοι ἄρα βραχέα περὶ ἐκείνου προειπεῖν, ὅπως μὴ τινες τῶν ἀναγνωσομένων διαπορῶσι,
 πόθεν ἡμῖν ὁ λόγος περὶ λόγων καὶ πράξεων ἔχων τὴν ἀναγραφὴν ἐπὶ τοσοῦτον φυσιο-
 19 λογίας κεκοινώνηκεν. ἰστέον οὖν, ὅτι πάντων ἐκεῖνος ἀναγκαιότατον ἡγήσατο τὸ καὶ τὸν
 ἑαυτοῦ μέλλοντα βίον οἰκονομήσειν καλῶς καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθετεῖν θεοῦ πρῶτον φύσιν 30
 κατανοῆσαι καὶ τῶν ἔργων τῶν ἐκείνου θεατὴν τῷ νῷ γενόμενον οὕτως παράδειγμα τὸ
 20 πάντων ἄριστον μιμεῖσθαι καθ' ὅσον οἶόν τε καὶ πειρᾶσθαι κατακολουθεῖν. οὔτε γὰρ
 αὐτῷ ποτ' ἂν γενέσθαι νοῦν ἀγαθὸν τῷ νομοθέτῃ ταύτης ἀπολειπομένῳ τῆς θείας, οὔτε
 τῶν γραφισομένων εἰς ἀρετῆς λόγον οὐδὲν ἀποβήσεσθαι τοῖς λαβοῦσιν, εἰ μὴ πρὸ παντὸς
 ἐτέρου διδάχθεῖεν, ὅτι πάντων πατήρ τε καὶ δεσπότης ὁ θεὸς ὢν καὶ πάντα ἐπιβλέπων 35
 21 μεγάλαις ἐπιβάλλει συμφοραῖς. τοῦτο δὴ παιδεῦσαι βουληθεὶς Μωυσῆς τὸ παιδεύμα τοὺς
 ἑαυτοῦ πολίτας τῆς τῶν νόμων θέσεως οὐκ ἀπὸ συμβολαίων καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους
 δικαίων ἥρξατο τοῖς ἄλλοις παραπλησίως, ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν τοῦ κόσμου κατα-

10 ἐμπεριειλημμένης (ἐμ expunxit man. 2) Berol. — 15 ἀκριβῶς Henn. et man. 1 Par. —
 18 αὐτοῦ ἀξίως Par. — 19 ἀντέθηκε Laur. Par. — 27 ἄρα] ἀνὰ Henn., om. Iosephus, expunxit man. 2
 Berol. — 29 τὸ | τὸν (i. marg. τὸ) Berol. — 34 ἀποβήσεται Berol. — 37 μεγάλαις] μεγάλης μεγάλαις Par. Laur.

Zonaras I p. 17 Bonn.

σκευὴν τὰς γνώμας αὐτῶν ἀναγαγὼν καὶ πείσας, ὅτι τῶν ἐπὶ γῆς ἔργων τοῦ Θεοῦ τὸ
 κάλλιστόν ἐσμεν ἄνθρωποι, ὅτε πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔσχεν ὑπακούοντας, ῥαδίως ἤδη περὶ
 πάντων ἐπειθεν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι νομοθέται τοῖς μύθοις ἐπακολουθήσαντες τῶν ἀνθρ- 22
 πίνων ἀμαρτημάτων εἰς τοὺς Θεοὺς τῷ λόγῳ τὴν αἰσχύνην μετέθεσαν καὶ πολλὴν ἐπίτασιν
 5 εἰς κακίαν τοῖς ποιητοῖς ἔδωκαν· ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης ἀκραιφνῆ τὴν ἀρετὴν ἔχοντα 23
 τὸν Θεὸν ἀποφήνας ᾧ ἦθι δεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνης μεταλαμβάνειν πειρᾶσθαι καὶ
 τοὺς μὴ ταῦτα φρονοῦντας μηδὲ πιστεύοντας ἀπαραιτήτως ἐκόλασε. πρὸς ταύτην οὖν 24
 τὴν ὑπόθεσιν ποιῆσθαι τὴν ἐξέτασιν τοὺς ἀναγνωσομένους παρακαλῶ· φανεῖται γὰρ
 σκοπομένοις οὕτως οὐτ' ἄλλογον αὐτοῖς οὔτε πρὸς τὴν μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν
 10 φιλανθρωπίαν ἀνάρμοστον· πάντα γὰρ τῇ τῶν ὄλων φύσει σύμφωνον ἔχει τὴν διάθεσιν,
 τὰ μὲν αἰνιττομένου τοῦ νομοθέτου δεξιῶς, τὰ δὲ ἀλληγοροῦντος μετὰ σεμνότητος, ὅσα
 δὲ ἐξ εὐθείας λέγεσθαι συνέφερε, ταῦτα ῥητῶς ἐμφανίζοντος. τοῖς μέντοι βουλομένοις 25
 καὶ τὰς αἰτίας ἐκάστων σκοπεῖν πολλὴ γένοιτ' ἂν ἡ θεωρία καὶ λίαν φιλόσοφος, ἣν ἐγὼ
 νῦν μὲν ὑπερβάλλομαι, τοῦ Θεοῦ δὲ διδόντος ἡμῖν χρόνον πειράσομαι μετὰ ταύτην γράψαι
 15 τὴν πραγματείαν. τρέφομαι δὲ ἤδη ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν πραγμάτων μνησθεὶς πρότερον 26
 ὧν περὶ τῆς τοῦ κόσμου κατασκευῆς εἶπε Μωυσῆς· ταῦτα δ' ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις εὖρον
 γεγραμμένα· ἔχει δε οὕτως.

Ἰωσήπου ἐπιτομὴ τῆς ἀρχαιολογίας. λόγος πρῶτος.

Ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ταύτης δ' ὑπ' ὅψιν οὐκ ἐρχομένης, 27
 20 ἀλλὰ βαθεῖ μὲν σκότει καλυπτομένης, πνεύματος δ' αὐτὴν ἄνωθεν ἐπιθέοντος, γενέσθαι
 φῶς ἐκέλευσεν ὁ Θεός. καὶ γενομένου τούτου κατανόησας τὴν ὅλην ὕλην διεχώρισε 28
 τό τε φῶς καὶ τὸ σκότος, καὶ τῷ μὲν ὄνομα ἔθετο νύκτα, τὸ δὲ ἡμέραν ἐκάλεσεν,
 ἐσπέραν τε καὶ ὄρθρον τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτός καὶ τὴν ἀνάπαυσιν προσαγορεύσας.
 καὶ αὕτη μὲν ἡ πρώτη ἡμέρα, ἣν Μωυσῆς μίαν εἶπε. τῇ δὲ δευτέρᾳ τῶν ἡμερῶν τὸν 29
 25 οὐρανὸν τοῖς ὅλοις ἐπιτίθησιν, ὅτ' αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίνας καθ' αὐτὸν ἡξίωσε
 τετάχθαι κρύσταλλον τε περιπῆξας αὐτῷ καὶ νότιον αὐτὸν καὶ ὑετώδη πρὸς τὴν ἀπὸ
 τῶν δρόσων ὠφέλειαν ἀρμοδίως τῇ γῇ μηχανησάμενος. τῇ δὲ τρίτῃ ἰστίῃ τὴν γῆν 31
 ἀναχέας περὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν. κατὰ ταύτην δὲ τὴν ἡμέραν φυτὰ τε καὶ σπόρματα
 γῆθεν ἀνέτειλε. τῇ δὲ τετάρτῃ διακοσμεῖ τὸν οὐρανὸν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ τοῖς ἄλλοις
 30 ἄστροις κινήσεις αὐτοῖς ἐπιτείλας καὶ δρόμους, οἷς ἂν καὶ αἱ τῶν ὥρων περιφοραὶ φανεραὶ
 σημαίνοντο. πέμπτῃ δ' ἡμέρᾳ ζῷα νηκτὰ καὶ μετάρσια τὰ μὲν κατὰ βάθος τὰ δὲ δι' 32
 αἴρος ἀνῆκε συνδησάμενος αὐτὰ κοινωνίᾳ καὶ μίξει γονῆς ἕνεκα καὶ τοῦ συναῦξεσθαι καὶ
 πλεονάζειν αὐτῶν τὴν φύσιν. τῇ δὲ ἕκτῃ ἡμέρᾳ δημιουργεῖ τὸ τῶν τετραπόδων γένος
 ἄρρεν τε καὶ θῆλυ ποιήσας· ἐν ταύτῃ δὲ καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπλασε. καὶ τὸν κόσμον ἐξ 33
 35 ταῖς πάσαις ἡμέραις Μωυσῆς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ φησὶ γενέσθαι, τῇ δὲ ἐβδόμῃ ἀνα-
 παύσασθαι καὶ λαβεῖν ἀπὸ τῶν ἔργων ἐκχειρίαν, ὅθεν καὶ ἡμεῖς σχολὴν ἀπὸ τῶν πόνων
 κατ' αὐτὴν ἄγομεν προσαγορεύοντες αὐτὴν σάββατα· δηλοῖ δὲ ἀνάπαυσιν κατὰ τὴν
 Ἑβραίων διάλεκτον τὸ ὄνομα. Μωυσῆς δὲ καὶ φυσιολογεῖ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου 34

4 ἐπίτασιν εἰς κακίαν] ἐποτίμησιν Ioseph. — 7 μὴ] μὲν (i. marg. μὴ) Berol. — 13 γένοιτο Berol. —
 14 τοῦ om. Laur. Par. — 18 Ἰωσήπου ... πρῶτος] φλαντίου (φλαβίου Henn.) Ἰωσήπου ἀρχαιολογίας (ἰου-
 δαϊκῆς ἀρχαιολογίας Par. Henn.) λόγος πρῶτος (α' Par. Henn.) Laur. Par. Henn. — 19 ὅψει Par. —
 20 κρυπτομένης Iosephus. — 24 μὲν] μὲν ἦν Laur. μὴρ Par. — 30 αἱ om. Laur. Par. — 31 σημαίνονται
 Berol. — 36 ἀπὸ τῶν πόνων σχολὴν ἄγομεν κατ' αὐτὴν Par.

Zonaras I p. 21 Bonn,

κατασκευῆς λέγων οὕτως· ἐπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ
 πνεῦμα ἐνέγκεν αὐτῷ καὶ ψυχὴν. ὁ δ' ἄνθρωπος οὗτος Ἀδάμος ἐκλήθη· σημαίνει δὲ
 τοῦτο κατὰ τὴν γλῶτταν τὴν Ἑβραίων πυρρόν, ὅτι ἐκ τῆς πυρρᾶς γῆς φουραθείσης ἐγεγόνει,
 35 τοιαύτη δ' ἐστὶν ἡ παρθένος γῆ καὶ ἀληθινή. παρίστησι δὲ ὁ θεὸς αὐτῷ κατὰ γένη τὰ
 ζῷα καὶ τούτοις ὀνόματα τίθησιν, οἷς ἔτι καὶ νῦν καλοῦνται. τοῦ δὲ Ἀδάμ κοιμωμένου 5
 36 μίαν πλευρὰν ἐξελὼν ἐξ αὐτῆς ἐπλασε τὴν γυναῖκα, ὃς προσαχθεῖσαν αὐτὴν ἐγνώρισεν
 ἐξ ἑαυτοῦ γενομένην. εὐεὰ δὲ καθ' Ἑβραίους καλεῖται γυνή, τὸ δὲ τῆς γυναικὸς ὄνομα
 37 Εὐὰ ἦν· σημαίνει δὲ πάντων τῶν ζώωντων μητέρα. φησὶ δὲ τὸν θεὸν καὶ παράδεισον πρὸς
 τὴν ἀνατολὴν καταφυγεῖν παντοῖω τεθιγλότη φυτόν· ἐν τούτοις δ' εἶναι καὶ τῆς ζωῆς τὸ
 38 φυτόν καὶ ἄλλο τὸ τῆς φρονήσεως, ᾧ διεγινώσκετο τί τὸ ἀγαθὸν καὶ τί τὸ κακόν. ἄρδεται 10
 δ' οὗτος ὁ κήπος ὑπὸ ἐνὸς ποταμοῦ πᾶσαν ἐν κύκλῳ τὴν γῆν περιρρέοντος, ὃς εἰς τέσσαρα
 μέρη σχίζεται. καὶ Φεισὼν μὲν, σημαίνει δὲ πληθὺν τὸ ὄνομα, ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν φερόμενος
 39 ἐκδίδωσιν εἰς τὸ πέλαγος ὑφ' Ἑλλήνων Γάγγης καλούμενος, Εὐφράτης δὲ καὶ Τίγρης ἐπὶ τὴν
 Ἑρμαθρὰν ἀπ᾿ αἰσι θάλασσαν· καλεῖται δὲ ὁ μὲν Εὐφράτης Φορά, σημαίνει δὲ ἥτοι σκεδασμὸν
 ἢ ἄνθος, Τίγρης δὲ Αἰγλάθ, ἐξ οὗ φράζεται τὸ μετὰ στενότητος ὄξύ. Γηὼν δὲ διὰ τῆς Αἰγύπτου 15
 ῥέων δηλοῖ τὸν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἀναδιδόμενον ἡμῖν, ὃν δὴ Νεῖλον προσαγορεύουσιν Ἕλληνες.
 40 ὁ δὲ θεὸς τὸν Ἀδάμον καὶ τὴν γυναῖκα τῶν μὲν ἄλλων φυτῶν ἐκέλευσε γεύεσθαι, τοῦ
 41 δὲ τῆς φρονήσεως ἀπέχεσθαι, προειπὼν ἀψαμένους αὐτοῦ ὅλεθρον. ὁμοφρονούντων δὲ
 42 τότε τῶν ζώων ἀπάντων ὁ ὄφις φθονερῶς εἶχεν ἐφ' οἷς αὐτοὺς εὐδαιμονήσῃν ὤτετο, καὶ
 43 πείθει τὴν γυναῖκα γεύεσθαι τοῦ φυτοῦ τῆς φρονήσεως· γευσάμενη δὲ τοῦ φυτοῦ καὶ 20
 44 ἡσθεῖσα καὶ τὸν Ἀδάμον ἔπεισεν αὐτῷ χρήσασθαι. καὶ συνέσαν ἑαυτῶν ἤδη γεγυμνωμένων
 καὶ σκέπην ἑαυτοῖς ἐπενόουν· τὸ γὰρ φυτόν ὀξύτητος καὶ διανοίας ὑπῆρχε. φύλλοις οὖν
 ἑαυτοὺς σκεπάσαντες καὶ ταῦτα τῆς αἰδοῦς προβαλλόμενοι μᾶλλον ἐδόκουν εὐδαι-
 45 μονεῖν ὥς ὢν πρότερον ἐσπᾶνίζον εὐρόντες. τοῦ δὲ θεοῦ εἰς τὸν κήπον ἐλθόντος ὁ
 46 Ἀδάμος ὑπεχώρει, τὸν δὲ θεὸν ἐξένιξε τὸ πραττόμενον καὶ τὴν αἰτίαν ἐπυνθάνετο. τοῦ 25
 δὲ μὴ φθεγγομένου, „ἀλλ' ἐμοί, εἶπεν ὁ θεός, ἐγνωστο ὅπως εὐδαίμονα βίον βιώσῃτε
 πάντων ἐμῶν αὐτομάτων κατὰ τὴν ἐμὴν ἀνιόντων πρόνοιαν χωρὶς πόνου, ὧν οὐ παρόντων
 47 εἴ τι μου εἰς ταύτην τὴν γνώμην ἐνύβρισας γῆρας τε θάττον ἐπέλθοι καὶ τὸ ζῆν οὐ
 48 μακρὸν ὑμῖν γένοιτο.“ Ἀδάμος δὲ παρητεῖτο τῆς ἀμαρτίας ἑαυτὸν τὴν γυναῖκα τοῦ γεγο-
 49 νότος αἰτιώμενος, ἡ δ' αὖ κατηγορεῖ τοῦ ὄφεως. ὁ δὲ θεός ὑπετίθει αὐτὸν τιμωρίᾳ, τὴν 30
 γῆν οὐκέτι αὐτοῖς οὐδὲ ἀναδῶσειν αὐτόματα εἰπών, Εὐὰν δὲ τοκετοῖς καὶ ταῖς ἐξ ὠδίνων
 50 ἀλγηδόσιν ἐκόλαζεν. ἀφείλετο δὲ καὶ τὸν ὄφιν τὴν φωρὴν καὶ ἰὸν ἐντίθεισιν ὑπὸ τὴν
 γλῶτταν αὐτῷ, πολέμιον ἀποδείξας ἀνθρώποις καὶ ὑποθέμενος κατὰ τῆς κεφαλῆς φέρειν τὰς
 51 πληγὰς, ποδῶν τε αὐτὸν ἀποστερησας ἰλυσπᾶσθαι πεποιήκε. καὶ μετοικίζει τὸν Ἀδάμον
 52 καὶ τὴν Εὐὰν ἐκ τοῦ κήπου. γίνονται δὲ αὐτοῖς παῖδες ἄρσενες δύο· ὁ μὲν πρότερος Κάϊς, 35
 κτήσιν δὲ μεθερμηρευόμενον σημαίνει τὸ ὄνομα, Ἀβελος δὲ ὁ δεύτερος, σημαίνει δὲ πένθος
 53 τοῦτο· γίνονται δὲ αὐτοῖς καὶ θυγατέρες. Ἀβέλ μὲν οὖν ἀρετῆς ἐπιμελομένην ποιμεινικὸς
 ἦν ὁ βίος, Κάϊς δὲ πονηρότατος ὧν γῆν ἀροῦν ἐπενόησε πρῶτος καὶ κτείνει τὸν ἀδελφόν
 55 παροξυνθεὶς ἐπὶ τῷ προτετιμησθαι τὸν Ἀβελ ὑπὸ τοῦ θεοῦ γάλα προσενέγκαντα καὶ

ἡ ἀδάμης
 1 ἀπὸ τῆς γῆς λαβὼν Par. Laur. — 2 ἄδαμος Laur. — 3 γλῶτταν τῶν Ἑβραίων Berol. — 4 δὲ
 Berol. — 12 ἰνδικῶν Berol. — 13 καλούμενος] λεγόμενος Iosephus. — 16 δὴ om. Par. Laur. — 17 ἀδάμ
 Berol. — ἐκέλευε Laur. — 18 αὐτοῖς Laur. — 19 ὁ om. Laur. — 26 βιώσετε Berol. — 28 εἴτι] ὅτι
 Berol. — 34 ἰλυσπᾶσθαι Berol. — 35 et 38 Κάϊν Berol. — 39 ἀροῦν om. Laur. Par.

Zonaras I p. 24 Bonn.

τὰ πρωτότοκα τῶν βοσκημάτων· τοῖς αὐτομάτοις δὲ μᾶλλον καὶ κατὰ φύσιν γεγονόσιν 54
ἡδεῖται τὸ θεῖον τιμώμενον ἢ τοῖς κατ' ἐπίνοιαν πλεονέκτου καὶ βίᾳ πεφνκόσι· καὶ τὸν 55
νεκρὸν ἀφανίσας λήσειν ὑπελάμβανεν, ὁ δὲ θεὸς ἤλεγχε τὸν Κάιν φονέα τοῦ ἀδελφοῦ γενό- 57
μενον. τῆς δ' ἐπὶ τῷ φόνῳ τιμωρίας αὐτὸν ἡφίει ἐκετεύσαντα, ἐπάρατον δὲ αὐτὸν ἐτίθει 58
καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ τιμωρήσεσθαι κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡπείλει γενεάν, καὶ τῆς γῆς ἐκείνης 59
αὐτὸν ἐκβαλὼν σημεῖον ἐπέβαλεν, ᾧ γνώριμος ἂν εἴη. ὁ δὲ μετὰ τῆς γυναικὸς εἰς τόπον 60
ἰδρύεται Ναϊδαν οὕτω καλούμενον, ἐνθα αὐτῷ καὶ παῖδες ἐγένοντο. διδάσκαλος δὲ ποιηρῶν 61
ἐπιτηδευμάτων τοῖς ἐντυγχάνουσι γέγονε μέτρων ἐπινοίας καὶ σταθμῶν, ὅρους τε γῆς πρώτος 62
ἔθετο καὶ πόλιν ἐδείματο Ἀνώχαν καλέσας αὐτὴν εἰς ὄνομα τοῦ πρεσβυτάτου παιδὸς Ἀνώχου.
10 τούτου δὲ Ἰαράδης υἱὸς ἦν, ἐκ δὲ τοῦ Μαρούηλ, οὗ παῖς Μαθουσάλας, τοῦ δὲ Ἀάμεχος, 63
ὃς παῖδες ἰπῆρξαν ἑπτὰ καὶ ἐβδομήκοντα ἐκ δύο γυναικῶν αὐτῷ φύντες Σελαῖς καὶ Ἀδᾶς.
τούτων Ἰώβηλος μὲν ἐξ Ἀδᾶς γεγονὼς σκηναῖς ἐπήξατο καὶ προβατεῖαν ἡγάπησε, *μουσικὴν 64
ἤσκησε καὶ ψαλτήριον καὶ κιθάραν ἐπενόησε, Θόβελος δὲ τὰ πολεμικὰ μετέλθε χαλκίαν τε
πρῶτος ἐξεύρεν. Ἀδαμος δὲ Ἀβέλου μὲν ἐσφαγμένου Κάιος δὲ διὰ τὸν φόνον πεφευγὸς 67
15 παιδοποιίας ἤρα, καὶ γίνονται αὐτῷ παῖδες ἄλλοι τε πλείους καὶ Σῆθος, ὃς ἀρετὴν ἐπετή- 68
δευσε καὶ μιμητὰς τοὺς ἀπογόνους ἀπέλιπεν, οἱ σοφίαν τε τὴν περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν 69
τοίτων διακόσμησιν ἐπενόησαν. ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ διαφνεῖν τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἡγούμενα, 70
προειρηκὸς ἀφανισμόν Ἀδάμου τῶν ὄλων ἐσεσθαι τὸν μὲν κατ' ἰσχὺν πυρὸς τὸν δὲ κατὰ
βίαν καὶ πληθος ὕδατος, στήλας δύο ποιησάμενοι τὴν μὲν ἐκ πλίνθου τὴν δὲ ἑτέραν ἐκ
20 λίθου, ἀμφοτέραις ἐνέγραψαν τὰ ἐνδεύοντα, ἵνα καὶ τῆς πλινθίνης ἀφανισθείσης ὑπὸ τῆς 71
ἐπομβρίας ἡ λιθίνη μένῃ. μένει δὲ ἄχρι τοῦ δευρο κατὰ γῆν τὴν Σιριάδα. καὶ ἐπὶ ἑπτὰ 72
μὲν γενεαῖς οὕτοι διέμειναν θεὸν δεσπότην ἡγούμενοι, εἴτα μεταβάλλονται πρὸς τὸ
χειρόν, ἐνθεν αὐτοῖς τὸν θεὸν ἐξεπολέμωσαν. πολλοὶ γὰρ ἄγγελοι θεοῦ γυναιξὶ συμμιγέντες 73
ὑβριστὰς ἐγέννησαν παῖδας διὰ τὴν ἐπὶ τῇ δυνάμει πεποίθησιν. Νῶχος δὲ τοῖς ὑπ' αὐτῶν 74
25 πρᾶττομένοις δυσχεραίνων ἐξεχώρησε τῆς γῆς. καὶ τοῦ θεοῦ εἰς θάλασσαν τὴν ἡπειρον 75
μεταβαλόντος καὶ ὅσον ἦν ἀνθρώπινον διαφθείραντος μόνος σώζεται τοῦ θεοῦ ὑποθήκαις 76
λάρνακα τετραστέγον κατασκευάσας τὸ μῆκος πηχῶν τ', γ' δὲ τὸ πλάτος καὶ λ' τὸ βάθος, 77
ἐν ᾗ σὺν τῇ μητρὶ τῶν παιδῶν καὶ ταῖς τούτων γυναιξὶν ἐνέβη, τὰ τε ἄλλα ὅσα πρὸς τὰς
χρείας ἐπικουρήσειν ἔμελλεν ἐνθήμερος, ζῶα τε παντοῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ γένους
30 αὐτῶν ἄλλα τε τούτων ἑπταπλασίονα τὸν ἀριθμόν. ἦν δὲ ἀπὸ Ἀδάμου δέκατος. 78
συνέβη δὲ τοῦτο τὸ πάθος κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑξακοσιοστὸν πεντηκοστὸν ἕκτον ἔτος ἀπὸ 80
Ἀδάμ. τοῦ δὲ θεοῦ ἐφ' ἡμέραις τεσσαράκοντα ὄντος ἐπὶ πῆχαις ιε' τὴν γῆν ὑπερέσχε 89
τὸ ὕδωρ. παυσάμενον δὲ τοῦ ὕετοῦ μόλις ἤρξατο ὑποβαίνειν τὸ ὕδωρ ἐφ' ἡμέραις ρ' καὶ 90
γ' κατὰ τὴν ἐβδόμην τοῦ ἐβδόμου μηνός· ἔπειτα τῆς λάρνακος περὶ ἅκραν τινα ὅρους
35 σταθείσης κατὰ τὴν Ἀρμενίαν ἀνοίγει ταύτην ὁ Νῶχος καὶ μεθήσιν κόρακα. ὁ δὲ οὐκ 91
ἐπανῆλθε. μετὰ δ' ἡμέρας ἑπτὰ περιστερὰν προὔπεμψεν· ἐπανελθούσης δὲ πεπηλω- 92
μένης καὶ θαλὸν ἐλαίας κομιζούσης, γνοὺς τὴν γῆν ἀπηλλαγμένην τοῦ κατακλυσμοῦ,
μείνας ἄλλας ἑπτὰ ἡμέρας τὰ τε ζῶα τῆς λάρνακος ἐξαφίησιν αὐτός τε μετὰ τῆς γενεαῖς

1 πρωτότοκα] ἀπότοκα Berol. — 2 τιμώμενος Berol. — πεφνκόσι] ex Iosepho πεφνκός Berol. πεφν-
κότος Laur. Par. — 4 ἐπετίθει Berol. — 6 αὐτὸν] ἐκείνον Par. Laur. Henn. — 10 λάμεχ Par. Laur.
Henn. — 11 φύντων Berol. — 12 Ἰουβὰλ δὲ addit Zonaras. — 17 διαφνεῖν] φνεῖν Par. Laur. —
20 πλινθίνου Par. Laur. — 21 δὲ om. Par. — σιριάδα Berol. σιρίδα Par. — 24 et 35 νῶχε Laur. —
29 ἔμελλον Par. Laur. — 31 ἑξακοσιοστὸν] Berol. cum Zonara, om. Laur. Henn. Vatic. 984 Paris. —
37 γνοὺς] μαθὼν Iosephus.

Zonaras I p. 28 Bonn.

προελθὼν ἔθυσε τῷ Θεῷ. ἀποβατήριον τὸν τόπον τοῦτον Ἀρμένιοι καλοῦσι καὶ τῆς λάρ-
 93 νακος ἔτι νῦν τὰ λείψανα ἐπιδεικνύουσι. τοῦ δὲ κατακλυσμοῦ καὶ τῆς λάρνακος μέ-
 μνηται οἱ τὰς βαρβαρικὰς ἱστορίας ἀναγεγραφότες, ὧν ἐστὶ Βηρωσῆς ὁ Χαλδαῖος γράψας
 οὕτως· „λέγεται δὲ καὶ τοῦ πλοίου ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ πρὸς τῷ ὄρει τῶν Κορδυαίων ἔτι μέρος
 94 τι εἶναι.“ καὶ Ἰερώνυμος ὁ Αἰγύπτιος ὁ τὴν ἀρχαιολογίαν τὴν Φοινικὴν συγγραψάμενος 5
 96 καὶ Μνασέας δὲ ὁ Ἀμασκηνὸς ἐν τῇ ς' ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ. Νῶχος δὲ τοῦ Θεοῦ
 99 ἔδειτο μηκέτι τοιοῦτον ἐπενεγκεῖν πάθος, ὁ δὲ Θεὸς ἐπὶ δικαιοσύνῃ τὸν ἄνδρα ἀγαπῶν
 101 ἐπένευσεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς εἰς τέλος ἄξειν, „εἰ δ' ἐπὶ πλεῖον ποτὲ χειμάσαιμι, μὴ δείσῃτε· οὐ
 102 γὰρ ἔτι τὴν γῆν ἐπικλύσει τὸ ὕδωρ. φόνου μέντοι ἀνθρώπων ἀπέχεσθε, χρῆσθε δὲ τοῖς
 ἄλλοις ζώοις ἅπασιν πρὸς ᾧ βούλεσθε χωρὶς αἵματος· ἐν τούτῳ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ. 10
 103 σημαίνω δὲ ὑμῖν παῦλαν ἐσομένην τοξείᾳ τῇ ἐμῇ“ τὴν ἱρὴν ἀποσημαίνων· τόξον γὰρ
 104 εἶναι τοῦ Θεοῦ παρ' αὐτοῖς ἐκείνο γενόμεναι. Νῶχος δὲ βιὸς μετὰ τὴν ἐπομβρίαν ν' καὶ
 105 τ' ἔτη τελευτᾷ ζήσας ἐτῶν ἄριθμὸν ἐνακοσίων πεντήκοντα. μηδεὶς δὲ πρὸς τὸν νῦν βίον
 106 καὶ τὴν βραχύτητα τῶν ἐτῶν ψευδῇ νομιζέτω τὰ περὶ τῶν παλαιῶν λεγόμενα. οἱ μὲν γὰρ
 Θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ γενόμενοι καὶ διὰ τὸ τὰς τροφὰς ἐπιτηδαιοτέρως 15
 πρὸς πλείονα χρόνον εἶναι εἰκότως ἔζων πλήθῃ τοσοῦτων ἐτῶν· ἔπειτα καὶ διὰ τὴν
 εὐχρηστέαν ὧν ἐπενόουν ἀστρονομίας καὶ γεωμετρίας, ἅπερ οὐκ ἦν ἀσφαλῶς αὐτοὺς προ-
 107 ειπεῖν μὴ ζήσαντας χ' ἐνιαυτούς· διὰ τοσοῦτων γὰρ ὁ μέγας ἐνιαυτὸς πληροῦται. μαρ-
 τυροῦσι δέ μου τῷ λόγῳ καὶ Μανέθων ὁ τὴν Αἰγυπτίων ποιησάμενος συγγραφήν Μῶχος
 108 τε καὶ Ἑστιαῖος καὶ ὁ Αἰγύπτιος Ἰερώνυμος οἱ τὰ Φοινικὰ συγγραψάμενοι, Ἡσιόδος τε 20
 καὶ Ἐκαταῖος καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἀκουσίλαος καὶ Ἐφορος καὶ Νικόλαος καὶ Βηρωσὸς ὁ τὰ
 109 Χαλδαϊκὰ συναγαγών, οἱ τοὺς ἀρχαίους ἱστοροῦσι ζήσαντας ἔτη χίλια. οἱ δὲ Νώχου
 παῖδες τρεῖς ὄντες Σημᾶς καὶ Ιαφθᾶς καὶ Χαμᾶς κατελθόντες ἀπὸ τῶν ὀρῶν εἰς τὰ
 110 πεδία τὴν ἐν τούτοις οἰκῆσιν ἐποίησαντο. καὶ τὸ πεδίον, εἰς ὃ πρῶτον αὐτοὶ κατέβησαν,
¹¹¹
¹¹² καλεῖται Σενναάρ. τοῦ δὲ Θεοῦ κελεύοντος στέλλειν ἀποικίας παρήκουσαν, ὑπονοοῦντες 25
 κατ' ἐπιβουλὴν εἰς ἀποικίαν αὐτοὺς παρορμαῖν, ἵνα διαιρεθέντες εὐεπιχειρητότεροι γίνοντο.
 113 ἔξῃς δὲ αὐτοὺς πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ καταφρόνησιν Ναβρώδης, ὃς υἱὸς ὦν Χάμου τοῦ
 Νώχου, τολμηρὸς δὲ καὶ κατὰ χεῖρα γενναῖος ἐπειθεν αὐτοὺς μὴ τῷ Θεῷ διδόναι τὸ δι'
 114 ἐκεῖνον εὐδαιμονεῖν, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ταῦτα παρέχειν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι, καὶ περιστά-
 δὲ κατ' ὀλίγον εἰς τυραννίδα τὰ πράγματα ἀμύνεσθαι τε τὸν Θεὸν ἡπεῖλει πάλιν τὴν 30
 γῆν ἐπικλύσαι θελήσαντα· πύργον γὰρ οἰκοδομήσειν ὑψηλότερον ἢ τὸ ὕδωρ ἀναβῆναι
¹¹⁵
¹¹⁶ δυνήθει. ἐλάμβανε δὲ θᾶττον ὕψος ὑπὸ πολυχειρίας. ὠκοδόμητο δ' ἐκ πλίνθου ὀπτῆς
 117 ἀσφάλτου δεδεμένης. οὕτως δὲ μεμνηνὸς ὀρῶν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς στάσιν ἐνέβαλεν ἄλλο-
 γλώσσους ἀπεργασάμενος καὶ ὑπὸ πολυφωνίας ποιήσας ἑαυτῶν ἀσυνέτους εἶναι. ὁ δὲ
 τῶς ἐν ᾧ τὸν πύργον ὠκοδόμουν νῦν Βαβυλὼν καλεῖται διὰ τὴν περὶ τὴν διάλεκτον 35
 118 σύγχυσιν· Ἑβραῖοι γὰρ τὴν σύγχυσιν βαβέλ καλοῦσι. περὶ δὲ τοῦ πύργου τούτου καὶ

1 τῷ Θεῷ ἔθυσσε tr. Laur. — 3 ἀναγράφοντες Laur. — βηρωσὸς ex corr. Henn. — 4 τῇ om. Berol. — κορδυαίων Par. Henn. κορδυαίων Berol. — 5 et 20 αἰγύπτου Par. Laur. Henn. — 8 ἀξείν Henn. — 9 φόνου] σφαγῆς Iosephus. — ἀπέχεσθαι Berol. ἀπέχεσθε Henn. — χρῆσθαι Berol. — 13 τ'] σ' Par. Laur. Henn. — 21 Ἐκαταῖος] ἐκταῖος Berol. Par. Henn., in marg. m. 2 ἔκα Henn. — Ἑλλάνικος] λήαμικος, quo deleto in marg. ascript. ἑλλανικὸς Berol. — ἔφος Par. — Νικόλαος] νίκων Henn. — 22 ζήσαντες Par. Henn. — 23 τὸ πεδίον Berol. — 25 σενναάρ Henn. — 26 εὐεπιχειρότεροι Par. Henn. — 34 ἀπὸ Par. Henn.

Zonaras I p. 30 Bonn.

τῆς ἀλλοφρονίας τῶν ἀνθρώπων μέμνηται καὶ Σιβύλλα λέγουσα οὕτως· „πάντων ὁμοφρόνων
τῶν ἀνθρώπων οἷτων πύργον ᾠκοδόμησαν τινὲς ὑψηλότατον ὥς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀνα-
βησόμενοι δι' αὐτοῦ. οἱ δὲ θεοὶ ἀνέμους ἐπιπέμπαντες ἀνέτρεψαν τὸν πύργον καὶ ἰδίαν
ἐκάστῳ φωνὴν ἔδωκαν· καὶ διὰ τοῦτο Βαβυλῶνα κληθῆναι συνέβη τὴν πόλιν“. σκίδναιται 120
5 τὸ λοιπὸν ὑπὸ τῆς ἀλλογλωσσίας, ὥς πληρωθῆναι πᾶσαν αὐτῶν ἡπειρον· εἰσὶ δ' οἱ καὶ
τὰς γῆσους κατώκησαν. ἦσαν δὲ τῶν Νώχου παίδων υἱοί, ὧν ἐπὶ τιμῇ τοῖς ἔθνεσι τὰ 122
ὀνόματα ἐπετίθεσαν οἱ γῆν καταλαμβάνοντες τινά. Ἰάφθῃ μὲν οὖν ἦσαν ἑπτὰ υἱοί, οἱ
ἀπὸ Ταύρου καὶ Ἀμάνου τῶν ὀρῶν ἀρξάμενοι προῆλθον ἐπὶ μὲν τῆς Ἀσίας μέχρι ποταμοῦ
Ταναΐδος, ἐπὶ δὲ τῆς Εὐρώπης ἕως Γαδείρων, καὶ τὰ ἔθνη τοῖς αὐτῶν ἐκάλουν ὀνόμασι.
10 τοὺς μὲν γὰρ νῦν Γαλάτας ὕφ' Ἑλλήνων καλουμένους, Γομαρεῖς δὲ λεγομένους, Γόμαρος 123
ἔκτισε. Μαγώγης δὲ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ Μαγώγας ὀνομασθέντας ᾤκισε, Σκύθας δὲ νῦν προσ-
αγορευομένους. τῶν δὲ Ἰάφθου παίδων Ἰανάνου καὶ Μάδου ἀπὸ μὲν τοῦ Μάδου 124
Μαδαῖοι γίνονται ἔθνος, οἱ πρὸς Ἑλλήνων Μῆδοι κέκληνται, ἀπὸ δὲ Ἰανάνου Ἰωνία καὶ
πάντες Ἑλληνες γεγόνασι. κατοικίξει δὲ καὶ Θεοβήλους Θεόβηλος, οἵτινες ἐν τοῖς νῦν
15 Ἰβηρες καλοῦνται. καὶ Μεσσηνιοὶ δὲ ὑπὸ Μέσχου κτισθέντες Καππαδόκαι ἄρτι κέκληνται, 125
Θείρης δὲ Θεῖρας μὲν ἐκάλεσεν ὧν ἦρξεν, Ἑλληνες δὲ Θοῤῃκας αὐτοὺς μετωνόμασαν.
Γομάρου δὲ τριῶν υἱῶν γενομένων Ἀσχανάξις μὲν Ἀσχανάξους ᾤκισεν, οἱ νῦν Πηγῆνες ὑπὸ 126
τῶν Ἑλλήνων καλοῦνται, Ριφάθης δὲ Ριφθαδαῖους τοὺς Παφλαγῶνας λεγομένους, Θυγράμμη
δὲ Θυγραμμάιους, οἱ δόξαν Ἑλλήσι Φρύγες ὠνομάσθησαν. Ἰανάνου δὲ τοῦ Ἰάφθου τριῶν 127
20 καὶ αὐτοῦ παίδων γενομένων Ἀλισᾶς μὲν Ἀλισαῖους ἐκάλεσεν ὧν ἦρξεν, Αἰολεῖς δὲ νῦν εἰσὶ,
Θάρσος δὲ Θαρσεῖς· οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ παλαιὸν ἡ Κιλικία. σημεῖον δέ· Ταρσὸς γὰρ παρ'
αὐτοῖς τῶν πόλεων ἡ ἀξιολογωτάτη καλεῖται τὸ ταῦ πρὸς τὴν κλῆσιν ἀντὶ τοῦ θῆτα
μεταβαλόντων. Χέθιμος δὲ Χέθιμα τὴν νῆσον ἔσχε, Κύπρος δὲ νῦν αὕτη καλεῖται, 128
τῶν Ἑλλήνων τοῦνομα ταύτῃ μεταθεμένων πρὸς τὸ τῆς παρ' αὐτοῖς θεοῦ νομιζομένης
25 ἐπώνυμον· τὴν γὰρ Ἀφροδίτην καὶ Κύπριν καλοῦσι· καὶ ἀπὸ ταύτης νῆσοι τὲ πᾶσαι καὶ
τὰ πλεῖω τῶν παρὰ θάλασσαν Χεθὶν ὑπὸ Ἑβραίων ὀνομάζεται· ὅθεν καὶ μία τῶν ἐν
Κύπρῳ πόλεων τὴν προσηγορίαν φυλάξασα Κίτιος ὑπὸ τῶν ἐξελληνισάντων αὐτὴν καλεῖται.
Ἰάφθου μὲν δὴ παῖδες τὲ καὶ υἱοὶ τοσαῦτα ἔσχον ἔθνη. τὰ δ' ὀνόματα διὰ τὸ τῆς 129
γραφῆς εὐπρεπὲς ἡλλήνισται· οὐ γὰρ ἐπιχώριος ἡμῖν ὁ τοιοῦτος αὐτῶν τύπος, ἀλλ' ἐν τῇ
30 αὐτῶν σχῆμα καὶ τελευτῇ μία· Νῶχος γέ τοι Νῶε καλεῖται καὶ τοῦτον τὸν τύπον ἐπὶ
παντὸς τῆρει σχήματος. οἱ δὲ Χάμου παῖδες τὴν ἀπὸ Συρίας καὶ Ἀμάνου καὶ Αἰβάνου 130
τῶν ὀρῶν γῆν κατέσχον, ὅσα πρὸς θάλασσαν αὐτῆς ἐτέτραπτο καταλαβόντες καὶ τὰ μέχρι
τοῦ ὠκεανοῦ ἐξιδιώσασμενοι· αἱ μέντοι προσηγορίαι τῶν μὲν καὶ παντελῶς ἐξέτιηλοι γεγόνασιν,
ἐνίων δὲ μεταβαλοῦσαι καὶ μεταρρυθμισθεῖσαι πρὸς ἑτέρας δύσγνωστοι τυγχάνουσι· τεσσάρων 131
35 γὰρ Χάμου παίδων γενομένων Χουσαῖον μὲν οὐδὲν ἐβλαψεν ὁ χρόνος· Αἰθίοπες γὰρ ὧν
ἦρξεν ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τε ἑαυτῶν καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάντων Χουσαῖοι καλοῦνται. ἐτη- 132

2 ὥς] καὶ, in marg. man. 2 ὥς Henn. — 4 τὴν πόλιν συνέβη tr. Par. Henn. — 8 ἄχρι] μέχρι Par. Henn. — 11 μαγωγούς Berol. — 14 et 15 δὲ om. Berol. — 17 γομάρου, o ex a corr. Henn. — γενομένου Par. et man. 1 Henn. — ᾤκισεν man. 1 Henn. — 18 ριφάθης Berol. et man. 1 Henn. — ριφθαδαῖους Henn. — θυγράμης man. 1 Henn. — 22 αὐτοῖς] αὐτοῦ ut uidetur man. 1 Henn. — 24 τῶν ... 25 καλοῦσι om. Iosephus. — 26 παρὰ] περὶ ut saepe Berol. — 27 ἐλληνισάντων Par. Laur. Henn. — 28 Ἰαφέθου Berol. — 29 ἡλλήνισται Henn. — 36 καὶ τῶν om. i. marg. suppletum Berol.

Zonaras I p. 32 Bonn.

- ρήθη δὲ καὶ Μεστραίοις ἡ κατὰ τὴν προσηγορίαν μνήμη· τὴν γὰρ Αἴγυπτον Μεστρὴν
 καὶ Μεστραίους τοὺς Αἰγυπτίους ἄπαντες οἱ ταύτῃ καλοῦμεν. ἔκτισε δὲ καὶ Φούτης τὴν
 133 Αἰβύην Φούτους ἄφ' ἑαυτοῦ καλέσας τοὺς ἐπιχωρίους. ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς ἐν τῇ Μαύρῳ
 χώρᾳ τοῦτο ἔχων τὸ ὄνομα, ὅθεν καὶ τοὺς πλείστους τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριογράφων ἔστιν
 ἰδεῖν μεμνημένους τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς παρακειμένης αὐτῷ χώρας Φούτης λεγομένης. 5
 134 μετέβαλε δὲ ὁ ἔστιν αὐτῇ ὄνομα ἀπὸ τῶν Μεστράμου νύων ἐνὸς Αἰβυος λεγομένου. Χαναναῖος
 δὲ τέταρτος ὢν Χάμου παῖς τὴν νῦν Ἰουδαίαν καλουμένην οἰκίσας ἀπ' αὐτοῦ τοὺς Χαναάν
 προσηγόρευσε. γίνονται δὲ παῖδες ἐξ αὐτῶν Χούσου μὲν ἕξ, ὢν Σαβᾶς μὲν Σαβαίους.
 Εὐιλᾶς δὲ Εὐιλαίους ἔκτισεν, οἱ νῦν Γετοῦλοι λέγονται, Σαβάθης δὲ Σαβαθηνοὺς, ὀνομά-
 135 ζονται δὲ Ἀστάβαροι παρ' Ἑλλήσιν· οἰκίζει δὲ καὶ Σαβάκτας Σαβακτηνοὺς· Ράμος δὲ 10
 Ραμαίους ᾤκισε καὶ δύο παῖδας ἔσχεν, ὢν Ἰούδας μὲν Ἰουδαίους Αἰθιοπικὸν ἕθνος τῶν
 ἐσπερίων οἰκίσας ἐπώνυμον αὐτοῦ κατέλιπε, Σαβαίους δὲ Σαβαῖος· Ναβρώδης δὲ Χούσου
 136 υἱὸς ὑπομείνας παρὰ Βαβυλωνίοις ἐτυράνησε. τῶν δὲ Μεστραίων παίδων ὅκτω γενομένων
 οἱ πάντες τὴν ἀπὸ Γάζης ἕως Αἰγύπτου γῆν κατέσχον, μόνου δὲ Φυλιστηνοῦ τὴν ἐπωνυμίαν
 138 ἡ χώρα διεφύλαξε· Παλαιστίνην γὰρ οἱ Ἕλληνες τὴν μοῖραν αὐτοῦ ἐκάλεσαν. ἐγένοντο δὲ 15
 καὶ Χαναναίου παῖδες, Σιδάνιος ὃς καὶ πόλιν ἐπώνυμον ἔκτισεν ἐν τῇ Φοινίκῃ, Σιδὼν δ'
 ὑφ' Ἑλλήνων καλεῖται, Ἀμαθος δὲ Ἀμαθηνοὺς κατέφικεν, ἥτις ἐστὶ καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν
 ἐπιχωρίων Ἀμάθῃ καλουμένη, Μακεδόνες δ' αὐτὴν Ἐπιφάνειαν ἄφ' ἐνὸς τῶν ἀπογόνων
 Πτολεμαίου ὠνόμασαν, Ἀρουδαῖος δὲ Ἀραδὸν τὴν νῆσον ἔσχεν, Ἀρουκαῖος δὲ Ἀράκην τὴν
 143 ἐν τῷ Αἰβάνῳ. Σημᾶ δὲ τῷ τρίτῳ τῶν Νώχου νύων πέντε γίνονται παῖδες, οἱ τὴν μέχρι 20
 τοῦ κατ' Ἰνδίαν ὠκεανοῦ κατοικοῦσιν Ἀσίαν ἀπ' Εὐφράτου τὴν ἀρχὴν πεποιημένοι. Ἐλμος
 μὲν γὰρ Ἐλυμαίους Περσῶν ὄντας ἀρχηγέτας κατέλιπεν· Ἀσούρας δὲ Νίνον οἰκίζει πόλιν καὶ
 144 τοὺς ὑπὲρ τοὺς Ἀσσυρίους ἐπωνόμασεν· Ἀρφαξάδης δὲ τοὺς νῦν Χαλδαίους καλουμένους
 Ἀρφαξαδαίους ὠνόμασεν ἄρξας αὐτῶν· Ἀραμαῖους δὲ Ἀραμος ἔσχεν, οὗς Ἕλληνες Σύρους
 145 προσαγορεύουσιν· οὗς δὲ Ἀνδρὺς καλοῦσι, Λούδους δὲ τότε, Λούδας ἔκτισε. τῶν δὲ Ἀράμου 25
 παίδων τεσσάρων ὄντων Οὐσῆς μὲν κτίζει τὴν Τραχωνίτιν καὶ Λαμασκόν, μέση δ' ἐστὶ
 τῆς Παλαιστίνης καὶ κοίτης Συρίας· Ἀρμενίαν δὲ Ὀτρος, καὶ Γεθθήρης Βακτριανοὺς, Μήσας
 146 δὲ Μησαναίους, Πασίνου χάραξ ἐν τοῖς νῦν καλεῖται. Ἀρφαξάδου δὲ παῖς γίνεται Σάλης,
 τοῦ δὲ Ἑβερὸς, ἄφ' οὗ τοὺς Ἰουδαίους ἀρχήθην Ἑβραίους ἐκάλουν· Ἑβερὸς δὲ Ἰούκταν
 καὶ Φάλαγον ἐγέννησεν· ἐκλήθη δὲ Φάλαγος, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν οἰκήσεων 30
 148 τίκεται· φάλεκ γὰρ τὸν μερισμὸν Ἑβραῖοι καλοῦσι. Φαλάγου δὲ γίνεται παῖς Ραγαῦς·
 τούτου δὲ Σέρουγος, ᾧ Ναχώρης υἱὸς τίκεται· τούτου δὲ Θεέρρος· πατὴρ δὲ οὗτος
 Ἀβράμου γίνεται. ὃς δέκατος ἐστὶν ἀπὸ Νώχου, δευτέρῳ δ' ἔτει καὶ ἐνενηκοστῷ πρὸς ἑννα-
 151 κοσίους μετὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐγένετο. Ἀβραμος δὲ εἶχεν ἀδελφούς Ναχώρην καὶ Ἀράνην.
 τούτων Ἀράνης υἱὸν καταλιπὼν Ἀῶτον καὶ Σάραν καὶ Μελχὰν θυγατέρα ἐν Χαλδαίοις 35

2 ταύτῃ] Berol. Par. Laur. ταύτην, et in marg. m. 2 οἰκοῦντες Henn. — 3 μαύρῳ Berol. —
 6 μεστράπου Berol. — 7 οἰκήσας Berol. — 10 καὶ om. Laur. Par. Henn. — 14 φυλιστηνοῦ Henn. Par.
 Laur. — 16 σιδάνιος Laur. — 19 Πτολεμαίου] Berol. et i. marg. Henn. πολέμου Laur. Par. Henn.
 Πτολεμαίων ἐπιφανοὺς λεγομένου Zonaras omittens ἀπογόνων. — 19 ἀραδαῖος Henn. — 21 ἐφράτου
 Berol. — 22 καὶ om. Berol. — 23 ἀσσυρίους Laur. Par. Henn. — καλουμένους Χαλδαίους tr. Par. Henn. —
 26 δὲ ἐστὶ Henn. — 29 Ἑβραίους ἀρχήθην tr. Par. Henn. — 30 φάλαγον, α ex o corr. vid. Berol. —
 φάλαγος, αγ ex corr. Berol. — 31 φαλάγου, α ex corr. Berol. — φαγῆς Berol. — 32 τούτου δὲ ...
 τίκεται om. Henn. — 33 ἐννακοσίους] διακοσίους Laur. Par. Henn.

Zonaras I p. 34 Bonn.

ἀπέθανε, γαμοῦσι δὲ τὰς ἀδελφιδὰς Μελχὰν μὲν Ναχώρης Σάρραν δὲ Ἀβραμος. καὶ 152
Θέρρου μισήσαντος τὴν Χαλδαίαν διὰ τὸ Ἀράνου πένθος μετοικίζονται πάντες εἰς Χαράν
τῆς Μεσοποταμίας, ἐνθα καὶ Θέρρος θάπτεται ἔτη βιώσας ε' καὶ σ'· συνετέμνητο γὰρ
ἤδη τοῖς ἀνθρώποις κατ' ὀλίγον τὸ ζῆν καὶ βραχύτερον ἐγένετο μέχρι τῆς Μωσέως γενέ-
5 σεως, μεθ' ὃν υἱος ἦν τοῦ ζῆν ρκ' ἔτη ταῦθ' ὀρίσαντος τοῦ Θεοῦ, ὅσα καὶ Μωυσῆν συνέβη
βιώναι. Ἀβραμος δὲ γνησίου παιδὸς ἀπορῶν Ἀῶτον τὸν τοῦ ἀδελφοῦ υἱὸν εἰσεποιήσατο 154
καὶ καταλείπει τὴν Χαλδαίων οὐ γονιῶς ἔτη τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος εἰς τὴν Χαναanaίαν
μετελθεῖν, ἐν ᾗ καὶ κατόκησε. καὶ πρῶτος τολμᾷ Θεὸν ἀποφήνασθαι δημιουργὸν τῶν ὄλων 155
ἐνα, τῶν δὲ λοιπῶν εἰ καὶ τι πρὸς εὐδαιμονίαν συντελεῖ κατὰ προσταγὴν τὴν τούτου παρέχειν
10 ἕκαστον οὐ κατ' οἰκείαν ἰσχύν. εἰκάζει δὲ ταῦτα τοῖς τῆς γῆς καὶ θαλάσσης παθήμασι 156
τοῖς περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πᾶσι τοῖς κατ' οὐρανὸν συμβαίνουσι· δυνάμεως γὰρ
αὐτοῖς παρούσης καὶ προνοῆσαι τῆς καθ' αὐτοὺς εὐταξίας, ταύτης δὲ ὑστεροῦντας φανεροὺς
γίνεσθαι μὴδ' ὅσα πρὸς τὸ χρησιμώτερον ἡμῖν συνεργοῦσι κατὰ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν,
ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ κελεύοντος ἰσχύν ὑπουργεῖν, ᾧ καλῶς ἔχει μόνῳ τὴν τιμὴν καὶ τὴν
15 εὐχαριστίαν ἀπονέμειν. δι' ἃ Χαλδαίων καὶ τῶν ἄλλων Μεσοποταμιτῶν στασιασάντων 157
πρὸς αὐτὸν κατὰ βούλησιν καὶ βοήθειαν Θεοῦ τὴν Χαναanaίαν ἔσχε γῆν. μνημονεύει δὲ 158
αὐτοῦ καὶ Βιηρωσὸς λέγων οὕτως· „μετὰ τὸν κατακλυσμὸν δεκάτῃ γενεᾷ παρὰ Χαλδαίοις
τίς ἦν δίκαιος ἀνὴρ μέγας καὶ τὰ οὐράνια ἐμπειρος.“ Ἐκαταῖος δὲ καὶ βιβλίον συγ- 159
γραψάμενος περὶ αὐτοῦ κατέλιπε, Νικόλαος δὲ ὁ Λαμασκηνὸς ἐν τῇ δ' τῶν ἱστοριῶν
20 λέγει οὕτως· „Ἀβράμης ἐβασίλευσε Λαμασκοῦ ἑπταλὺς σὺν στρατῷ ἀφιγμένος ἐκ τῆς γῆς 160
τῆς ὑπὲρ Βαβυλῶνος Χαλδαίων λεγομένης. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον μεταναστὰς καὶ 160
ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας σὺν τῷ σφετέρῳ λαῷ εἰς τὴν τότε μὲν Χαναanaίαν λεγομένην νῦν
δὲ Ἰουδαίαν μετόκησε.“ ταῦτα τὰ τῶν παλαιῶν ἱστορικῶν. λιμοῦ δὲ τὴν Χαναanaίαν 161
καταλαβόντος εἰς Αἴγυπτον μεταναστεύει τῆς τε ἀφθονίας τῆς ἐκεῖ μεθέξων καὶ τῶν ἱερέων
25 ἀκροατῆς ἐσόμενος ὧν λέγοιεν περὶ Θεῶν· ἡ γὰρ κρείσσοσιν εὐρεθεῖσι κατακολουθήσειν 162
ἢ μετακομίσειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ βέλτιον αὐτοὺς ἄμεινον φρονῶν. θανμασθεῖς οὖν ὑπὸ τῶν 167
Αἰγυπτίων ἐν ταῖς συνουσίαις, τὴν τε ἀριθμητικὴν αὐτοῖς χαρίζεται καὶ τὰ περὶ ἀστρο-
νομίαν παραδίδωσι. πρὸ γὰρ τῆς Ἀβράμου παρουσίας εἰς Αἴγυπτον Αἰγύπτιοι τούτων 168
εἶχον ἀμαθῶς· ἐκ Χαλδαίων γὰρ ταῦτ' ἐφοίτησεν εἰς Αἴγυπτον, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς τοὺς 171
30 Ἕλληνας. τῶν δὲ Ἀσσυρίων ἐπιστρατευσάντων κατὰ Σοδομιτῶν καὶ γόρους ἐπιταξάντων 172
αὐτοῖς ἰβ' μὲν ἔτη τοὺς ἐπιταχθέντας γόρους ἐτέλουν, ἐν δὲ τῷ ιγ' ἀπέστησαν, καὶ αὖθις 173
ἐπῆλθον αὐτοῖς οἱ Ἀσσύριοι στρατοπεδευσάμενοι κατὰ τὴν κοιλάδα τὴν λεγομένην φρέατα 174
ἀσφάλτου· κατ' ἐκεῖνον γὰρ τὸν καιρὸν φρέατα ἦν ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ τῆς Σοδομιτῶν πόλεως
ἀφανισθείσης ἡ κοιλὰς ἐκεῖνη λίμνη γέγονεν ἡ Ἀσφαλίτις λεγομένη. τῶν δὲ Σοδομιτῶν 175
35 συμβαλόντων τοῖς Ἀσσυρίοις πολλοὶ μὲν ἔπεσον, οἱ δὲ λοιποὶ ἡχμαλωτίσθησαν, σὺν οἷς 176
καὶ Ἀῶτος ἦγετο τοῖς Σοδομίταις σύμμαχος ἐληλυθώς, οὐκ ἄποθεν τῆς Σοδομιτῶν πόλεως 177
οἰκῶν. Ἀβραμος δὲ ταῦτα μαθὼν ἐπειχθεὶς κατὰ πέμπτην ἐπιπεσὼν νύκτα τοῖς Ἀσσυρίοις

1 σάραν Berol. — 3 συνετέμνηται Berol. — 4 ἐγένετο Par. Henn. — 5 ρ' καὶ κ' Henn. — 8 θεὸν] τὸν θεὸν Berol. — 16 δὲ om. Berol. — 18 ἑκαταῖος Berol. Par. et m. 1 Henn. — βίβλους Par. Henn. — συγγραψάμενος] συνταξάμενος Iosephus. — 19 τῇ τετάρτῃ Par. Henn. — 21 βαβυλῶνα Berol. — 23 ταῦτα ... ἱστορικῶν om. Iosephus. — 27 αὐτοῖς] ex corr. Henn. αὐτοῦ Berol. et ex corr. Par. αὐτῷ man. 1 Par. Henn. — 27 ἀστρονομίας Henn. — 32 ἐπῆλθον Par. Henn. — 33 σοδομιτικῆς Henn. — 35 συμ- βαλλόντων Berol. — 37 μαθὼν] ἀκούσαντι Iosephus. — κατὰ post ἐπιπεσὼν transponit man. 2 Henn. — —ην πέμπτην] om. Henn. et relicto spatio Par. ε Berol.

Zonaras I p. 35 Bonn.

- 178 περὶ Λάανον, οὕτως γὰρ ἡ ἑτέρα τοῦ Ἰορδάνου προσαγορεύεται πηγὴ, σὺν τοῖς οἰκέταις
αὐτοῦ καὶ τρισὶ φίλοις τοὺς τε τῶν Σοδομιτῶν αἰχμαλώτους ἔσωσε καὶ τὸν συγγενὴ Λῶτον,
179 ἐπιδείξας ὅτι τὸ γενναῖον τε καὶ πρόθυμον κρατεῖ παντός ἀριθμοῦ. ἀπήντησε δὲ τούτῳ
180 ὁ τῶν Σοδομιτῶν βασιλεὺς. ἔνθα καὶ ὁ τῆς Σόλυμα πόλεως βασιλεὺς Μελχισεδὲκ αὐτὸν
ὑποδέχεται· σημαίνει δὲ τοῦτο βασιλεὺς δίκαιος· καὶ ἦν δὲ τοιοῦτος ὡς διὰ τοῦτο καὶ 5
ἱερέα γενέσθαι αὐτὸν τοῦ Θεοῦ· τὴν μὲντοι Σόλυμα ὕστερον ἐκάλεσαν Ἱεροσόλυμα.
181 ἐχορήγησε δὲ οὗτος τῷ Ἀβράμῳ στρατῷ ξένια καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ἐπιτηδεύων καὶ
αὐτὸν ἐπήνεσε καὶ τὸν Θεὸν εὐλόγησεν. Ἀβράμῳ δὲ διδόντος καὶ τὴν δεκάτην τῆς λείας
182 αὐτοῦ προσδέχεται τὴν δόσιν. ὁ δὲ τῶν Σοδομιτῶν βασιλεὺς τὴν μὲν λείαν ἔχειν Ἀβραμὸν
παρεκάλει, τοὺς δὲ σωθέντας αἰχμαλώτους παρὰ αὐτοῦ παρεκάλει ἀπολαβεῖν, ὁ δὲ οὐκ 10
ἔφη τοῦτο ποιήσειν, οὐδ' ἂν ἄλλην ὠφέλειαν ἐκ τῆς λείας εἰς αὐτὸν ἦξειν πλὴν ὅσα
τροφὴ τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ γένοιτο· μοῖραν μὲντοι τινὰ τοῖς φίλοις αὐτοῦ παρασχεῖν τοῖς
183 συστρατευσαμένοις. Ἐσχὼν δὲ ὁ πρῶτος ἐκαλεῖτο καὶ Ἑννηρος καὶ Μαμβρῆς. ἐπαινέσας
δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν ὁ Θεός, „οὐκ ἀπολεῖς, φησί, μισθοὺς τοὺς ἐπὶ τοιαύταις εὐπραγίαις.“
τοῦ δ' ὑπολαβόντος „καὶ τίς ἂν εἴη χάρις τούτων τῶν μισθῶν οὐκ ὄντων οἱ διαδέξονται“, 15
ἔτι γὰρ ἦν ἄπαις, ὁ Θεὸς καὶ παῖδα αὐτῷ γενήσεσθαι καταγγέλλει καὶ πολλὴν ἐξ ἐκείνου
187 γενεάν, ὡς ἐξισοῦσθαι αὐτὴν τοῖς ἄστροις τὸν ἀριθμόν. Σάρρα δὲ τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος
190 ἐπικλίνει αὐτοῦ μίαν τῶν θεραπαινίδων Ἀγάρην ὄνομα γένος οὖσαν Αἰγυπτίαν. ἡ καὶ
191 τίττει Ἰσμάηλ, Θεόκλυτον ἂν τις εἴποι διὰ τὸ εἰσακοῦσαι τὸν Θεὸν τῆς ἱεσίας. Ἀβράμῳ
μὲν οὖν ἔκτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονότι Ἰσμάηλος ἐγεννήθη, εἰς ἔννατον δ' αὐτῷ καὶ 20
ἐνενηκοστὸν παρελθόντι ἐπιφανεῖς ὁ Θεὸς ἐπήγγειλεν, ὡς παῖς αὐτῷ ἐκ Σάρρας ἔσοιτο,
192 κελεύει δὲ αὐτὸν καλέσαι Ἰσακὸν. προσέταξε δὲ τὸ ἀπ' αὐτοῦ γένος βουλόμενος μένειν
τοῖς ἄλλοις μὴ συμφυρόμενον τὰ αἰδοῖα περιτέμνεσθαι καὶ τοῦτο ποιεῖν ὀγδὼν ἡμέρᾳ
193 μετὰ τὸ γεννηθῆναι. καὶ περιτέμνεται Ἀβραμὸς παραχοῖμα καὶ πάντες οἱ παρ' αὐτῷ
καὶ Ἰσμάηλος τρισκαδέκατον ἔτος ἔχων, Ἀβραμὸς δὲ ἐνενηκοστὸν πρὸς τοῖς 9 διήγεν. 25
194 οἱ δὲ Σοδομίται εἰς τε ἀνθρώπους ἦσαν ὕβρισται καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ἀσεβεῖς, ὡς καὶ
196 μισόξενοι εἶναι καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους ὀμιλίας ἐκτρέπεσθαι. Ἀβραμὸς δὲ ἐκαθέζετο πρὸς
τῇ θρῶν τῇ Μαμβρῇ καὶ θεασάμενος τρεῖς ἀγγέλους ὡς ξένους αὐτοὺς ἡσπάσατο καὶ παρε-
197 κάλει ξενίων μετασχεῖν. οἱ δὲ δόξαν αὐτῷ παρέσχον ἐσθιόντων, καὶ περὶ τῆς Σάρρας
ἐπυνθάνοντο, ποῦ ποτ' εἴη καὶ ἦξειν ἔφασαν εἰς τὸ μέλλον καὶ εὐρήσειν αὐτὴν ἥδη 30
198 μητέρα γεγεννημένην. τῆς δὲ γυναικὸς μειδιασάσης ὡς ἐπ' ἀδυνάτοις αὐτῆς μὲν ὧς ἐχούσης
ἔτη τοῦ δὲ ἀνδρός 9, ἐμήνυσαν ἑαυτοὺς ὄντας ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι πεμφθεῖν ὁ
200 εἰς σημαίνων περὶ τοῦ παιδός, δύο δὲ Σοδομίτας καταστρεψόμενοι. οἱ εἰς τὴν Σοδομιτῶν
παρεγένοντο πόλιν, καὶ ὁ Λῶτος αὐτοὺς ἐπὶ ξενίαν παρεκάλει· ἦν γὰρ περὶ τοὺς ξένους

4 σόλυμος Berol. — 5 ὡς] καὶ Par. Henn. — τὴν] τὰ Berol. — μὲντοι] μὲν τὸ Par. et man. 1 Henn. — 7 ἀβράμω Par. et man. 1 Henn. — 8 δόντος Berol. ἰδόντος Par. — 9 δόσιν] δόξαν Par. Henn. — 10 τοὺς δὲ ... παρεκάλει om. Henn. — σωθέντας Par. — ἀπολαβεῖν man. 1 Henn. — 13 μαμβρησῶν Berol. — 16 γενήσεται m. 1 Henn. — 17 ἐξισοῦσθαι] παραπλησίως ἔσσεσθαι Iosephus. — 18 μίαν τῶν θεραπαινίδων τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος ἐπικλίνην αὐτοῦ tr. Par. Henn.; in marg. man. 2 τίθησιν Henn. — 21 ἐνενηκοστὸν] 9 Berol. ἔκτον Par. Henn. — 23 συμφυρόμενον Par. συμφθειρόμενον Berol. συμφερόμενον Henn. — 24 αὐτοῦ Berol. — 27 ἐκτρέπεσθαι] μὴ ἐκτρέπεσθαι (x in v corr. man. 2 Henn.) Par. Henn. — 29 μετασχεῖν] μεταλαβεῖν Iosephus — 33 τοῦ om. Henn. — σοδομίται Berol.

Zonaras I p. 35 Bonn.

φιλόανθρωπος καὶ μαθητὴς τῆς Ἀβράμου χρηστότητος. οἱ δὲ Σοδομίται ἐπὶ βίαν καὶ
 ὕβριν τούτων ἐτραπήσαν. τοῦ δὲ Ἀώτου παραινούντος μὴ χωρεῖν ἐπ' αἰσχύνῃ τῶν 201
 ξένων, εἰ δὲ ἔχουσιν ἀκρατῶς, τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ὑπὲρ ἐκείνων αὐτοῖς παρέξειν, οὐδ'
 οὕτως ἐπείσθησαν. ὁ δὲ Θεὸς ἀγανακτήσας τοὺς μὲν ἡμαύρωσεν, ὡς μὴ δυνηθῆναι τὴν 202
 εἴσοδον τῆς οἰκίας εὑρεῖν, Σοδομιτῶν δὲ κατέκρινε πάνδημον ὄλεθρον. Ἀώτος δὲ τοῦ
 Θεοῦ κελεύσαντος ἀπηλλάσσετο μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν δύο θυγατέρων ἔτι παρθένων.
 οἱ γὰρ μνηστῆρες αὐτῶν ὑπερεφρόνησαν τῆς ἐξόδου εὐήθειαν ἐπικαλοῦντες τοῖς ὑπὸ τοῦ
 Ἀώτου λεγομένοις. καὶ ὁ Θεὸς ἐνσκήπτει βέλος εἰς τὴν πόλιν καὶ σὺν τοῖς οἰκήτορσιν 203
 κατεπίμπρα καὶ τὴν γῆν ὁμοίᾳ πυρώσει ἀφανίζει. ἡ δὲ Ἀώτου γυνὴ συνεχῶς εἰς τὴν
 πόλιν ἀναστρεφομένη μετὰ τὴν ἀναχώρησιν εἰς στήλην ἁλῶν μετέβαλε καὶ ἔτι νῦν διαμένει.
 διαφεύγει δ' αὐτὸς μετὰ τῶν θυγατέρων εἰς βραχὺ τι χωρίον περιγραφέν ὑπὸ τοῦ πυρός· 204
 Ζωὴρ ἔτι καὶ νῦν λέγεται· καλοῦσι γὰρ οὕτως Ἑβραῖοι τὸ ὀλίγον. αἱ δὲ παρθένοι πᾶν 205
 ἠφανίσθαι τὸ ἀνθρώπινον ὑπολαβοῦσαι τῷ πατρὶ πλησιάζουσιν, ἵνα μὴ τὸ γένος ἐκλείπῃ.
 γίνονται δὲ παῖδες ὑπὸ μὲν τῆς πρεσβυτέρας Μῶαβος· εἴποι δ' ἂν τις ἀπὸ πατρός.
 15 Ἀμμανον δ' ἡ ἰεωτέρα ποιεῖται· γένους υἱὸν ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα. κτίζει δ' αὐτῶν ὁ 206
 μὲν Μωαβίτας, Ἀμμανίτας δὲ ὁ ἕτερος· Συρίας τῆς κοίτης ἐστὶν ἀμφοτέρω. Ἀβραμος δὲ 207
 μετόκησεν εἰς Γέραρα τῆς Παλαιστίνης, ἐνθα ὁ τῆς χώρας βασιλεὺς Ἀβιμέλεχ ἐρασθεὶς
 Σάρρας κωλύεται παρὰ τοῦ Θεοῦ φθεῖραι αὐτήν. διανέμεται δὲ πρὸς Ἀβραμον τὴν τε 212
 χώραν καὶ τὰ χρήματα καὶ συνθήκας ποιοῦνται ὑπὲρ τινος φρέατος ποιούμενοι τὸν ὄρκον,
 20 ὃ Βηρσουβαὶ καλοῦσιν· ὄρκον δὲ φρέαρ λέγουσι· ἂν. γίνεται δὲ αὐτῷ καὶ παῖς ἐκ Σάρρας, 213
 ὃν Ἰσακὸν ὠνόμασε· τοῦτο γέλωτα σημαίνει· διὰ μέντοι τὸ τὴν Σάρραν μειδιάσαι
 τῆς αὐτῆς φήσαντος αὐτὴν τοῦ Θεοῦ μὴ προσδοκῶσαν ἤδη τοκετοῦ πρεσβυτέραν οὖσαν
 τὸν υἱὸν οὕτως ἐκάλεσεν· αὕτη μὲν γὰρ ἐνεήκοντα εἶχεν ἔτη, ῥ' δὲ Ἀβραμος· ὃν μετ' 214
 ὀγδόῃ ἡμέρᾳ περιτέμνουσι, καὶ ἐκείνου μετὰ τὸσαύτας ἔθους ἔχουσιν οἱ Ἰουδαῖοι
 25 ποιεῖσθαι τὰς περιτομὰς, Ἀραβες δὲ μετὰ ἔτος ιγ'. Ἰσμάηλος γὰρ ὁ κτίστης αὐτῶν τοῦ
 ἔθνους ἐν τούτῳ περιτέμνεται τῷ χρόνῳ. Σάρρα δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔστεργε τὸν Ἰσμάηλον, 215
 τεκοῦσα δὲ τὸν Ἰσακὸν οὐκ ἤξιον παραιρέεσθαι τούτῳ τὸν Ἰσμάηλον ὄντα πρεσβύτερον
 καὶ κακουργεῖν δυνάμενον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀποθανόντος. ἐπειθεν οὖν τὸν Ἀβραμον 216
 εἰς ἀποικίαν πέμπειν αὐτὸν μετὰ τῆς μητρός. ὁ δὲ πρῶτα μὲν οὐ προσετίθετο οἷς ἡ
 30 Σάρρα ἐσπουδάκει, ὕστερον δέ, καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἠρέσκετο, παρεδίδου τὸν Ἰσμάηλον τῇ 217
 μητρὶ μήπω δι' ἑαυτοῦ χωρεῖν δυνάμενον, ὕδωρ τὲ ἐν ἀσκή καὶ ἄρτον φερομένην
 ἐκέλευσεν ἀπιέναι. ὡς δ' ἐπιλελοίπει τὰ ἀναγκαῖα αὐτοῦς ὑπ' ἐλάτῃ θεῖσα τὸ παιδίον 218
 ψυχορραγοῦν, ὡς μὴ παρούσης ἀφ' ἧ τὴν ψυχὴν προΐη πορρωτέρω. συντυχὼν δ' αὐτῇ 219
 θεῖος ἄγγελος πηγὴν τε φράζει παρακειμένην καὶ κελεύει προνοεῖν τοῦ παιδός· μεγάλα
 35 γὰρ αὐτὴν ἔξιν ἀγαθὰ ἐκ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας. ἡ δ' ἐθάρσησε καὶ συμβαλοῦσα ποιμέσι 220
 διαφεύγει τὰς ταιλαπωρίας. ἀνδρωθέντι δὲ γύναιον ἄγεται τὸ γένος Αἰγύπτιον, ἐξ οὗ 221
 παῖδες αὐτῷ γίνονται ιβ', οἱ πᾶσαν τὴν ἀπ' Εὐφράτου καὶ ἐπέκεινα καθήκουσαν πρὸς 221
 τὴν Ἑρυθρὰν θάλασσαν κατοικοῦσι Ναβατηνὴν τὴν χώραν ὀνομάσαντες. εἰσὶ δ' οὗτοι,

2 τούτων om. Par. Henn. — 6 ἀπηλλάσσετο Henn. — 9 τοῦ Ἀώτου man. 1 Henn. — συνεχῶς om. Par. Henn. — 10 μετὰ] περὶ Par. Henn. — ἁλὸς Berol. — 12 οἱ Ἑβραῖοι Par. Henn. — 13 ἐκλείπη Par. Henn. — 17 Ἀβιμέλεχ om. Par. Henn. — 21 ὠνόμασαν Berol. — γέλωτος Berol. — 24 οἱ om. Par. Henn. — 28 κακουργεῖν αὐτὸν δυνάμενον Par. Henn. — 32 ἐπελελοίπει Par. ἐπελελείπει Henn. — 35 αὐτὴν om. Par. Henn. — 36 τὰς] τῆς Berol. — 38 ναβατὴν Berol. — ὀνομάσαντο Berol.

Zonaras I p. 36 Bonn.

οὐ τὸ τῶν Ἀράβων γένος καὶ τὰς φυλάς ἀπ' αὐτῶν καλοῦσι διὰ τε τὴν ἀρετὴν αὐτῶν καὶ
 222 διὰ τὸ τοῦ Ἀβράμου ἀξίωμα. Ἰσακὸν δὲ ὁ πατὴρ ὑπερηγάπα μονογενῆ ὄντα καὶ κατὰ
 223 ὄψεσθαι τοῦ Θεοῦ καὶ πᾶσαν ἐπιτηδεύοντα ἀρετὴν. ὁ δὲ Θεὸς διάπειραν αὐτοῦ βουλόμενος
 224 λαβεῖν ἐμφανισθεὶς αὐτῷ ἤγειρε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θύμα καὶ ἱερεῖον παρασχεῖν ἐκέλευε τε εἰς
 225 τὸ Μώριον ὄρος ἀναγαγόντα ὀλοκαντῶσαι. Ἀβραμὸς δὲ ἐπὶ μηδεὶ κρίνων παρακούειν 5
 τοῦ Θεοῦ δίκαιον, ἐπικρυψάμενος πρὸς τὴν γυναῖκα τὸ πρᾶγμα, λαβὼν τὸν Ἰσακὸν μετὰ
 226 δύο οἰκειῶν καὶ τὰ πρὸς ἱερουργίαν ἐπιστάξας ὄνῳ ἀπῆει πρὸς τὸ ὄρος. καὶ δύο αὐτῷ
 ἡμέρας συνώδευσαν οἱ οἰκέται, τῇ δὲ τρίτῃ μετὰ μόνου τοῦ παιδὸς παραγίνεται εἰς τὸ
 227 ὄρος, ἐφ' οὗ τὸ ἱερὸν Αὐλίδης ὁ βασιλεὺς ἰδρύετο. ἔφερον δὲ σὺν αὐτοῖς ὅσα λοιπὰ
 πρὸς τὴν θυσίαν πλὴν ἱερείου. τοῦ δὲ Ἰσακὸν πέμπτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἔχοντος καὶ 10
 πνιθομένου, τί μέλλει θύειν ἱερεῖον μὴ παρόντος, ὁ δὲ τὸν Θεὸν αὐτοῖς παρέξειν ἔλεγεν.
 228 ὡς δὲ ὁ βωμὸς ἦν εὐτρεπής, λέγει πρὸς τὸν υἱόν· „ὦ παῖ, μυρίαὶ εὐχαῖς αἰτησάμενός
 σε, ἐπεὶ παρῆλθες ἐς τὸν βῖον, οὐκ ἔστιν ὃ τι μὴ περὶ τὴν σὴν ἀνατροφὴν ἐφιλοτιμη-
 229 σάμην οὐδ' ἐφ' ᾧ μᾶλλον εὐδαιμονήσῃς ᾧμην. ἀλλ' ἐπεὶ Θεοῦ βουλομένου σὸς πατὴρ
 232 ἐγενόμην καὶ πάλιν τούτῳ δοκοῦν ἀποτίθεμαι σε, φέρε γενναίως τὴν καθιέρωσιν.“ Ἰσακὸς 15
 δὲ δέχεται πρὸς ἡδονὴν τοὺς λόγους καὶ φήσας, ὡς οὐδὲ γεγονέναι τὴν ἀρχὴν ἦν δίκαιος,
 233 εἰ Θεοῦ καὶ πατρὸς μέλλοι κρίσιν ἀπωθεῖσθαι, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν σφαγὴν. καὶ ἐπράχθη
 τὸ ἔργον μὴ στάντος ἐμποδῶν τοῦ Θεοῦ· βοᾷ γὰρ ὀνομαστὶ τὸν Ἀβραμὸν εἰργων τῆς τοῦ
 234 παιδὸς σφαγῆς καὶ προσέηλθεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ πολυχρονωτάτον ἔσσεσθαι καὶ εὐδαίμονα
 235 παισὶ τε γινησίοις καὶ ἀγαθοῖς παραδώσειν μεγάλην ἡγεμονίαν, καὶ τὸ γένος αὐτῶν εἰς 20
 236 ἔθνη πολλὰ ἐπιδώσειν, καὶ ζηλωτὸν ἔσσεσθαι πᾶσιν ἀνθρώποις. ταῦτα ὁ Θεὸς εἰπὼν
 κριὸν ἐκ τὰ φανοῦς παρήγαγεν αὐτοῖς εἰς τὴν ἱερουργίαν. οἱ δὲ θύσαντες ἀπενόστησαν
 237 πρὸς τὴν Σάρραν. ἡ οὐ πολὺ ὕστερον θνήσκει ἐτῶν ζ' καὶ κ' πρὸς τοῖς ρ', καὶ θάπτεται
 238 ἐν Χεβρώνι Ἀβράμου ὠνησαμένου τὸ χωρίον. γαμειὶ δ' αὐτὸς τὴν Χατοῦραν, ἐξ ἧς αὐτῷ
 239 παῖδες ἐξ γίνονται. γίνονται δὲ καὶ τούτοις παῖδες, οἱ τὴν τε Τρωγλοδύτιν καταλαμβάνουσι 25
 καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ὅσον ἐπὶ τὴν Ἑρυθρὰν θάλασσαν διήκει. λέγεται δέ, ὡς ἐκ
 τούτων εἰς, Ἀφρὴν καλούμενος, στρατεύσας ἐπὶ τὴν Αἰθιόπην κατέσχευεν αὐτὴν καὶ ἀπ' ἐκείνου
 240 ἡ γῆ Ἀφρικὴ μετωνόμασται. μαρτυρεῖ δέ μου τῷ λόγῳ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ πολυῖστωρ
 λέγων οὕτως· „Κλεόδημος φησὶν ὁ προφήτης ὁ καὶ Μάλχος, ὅτι ἐκ τῆς Χατοῦρας Ἀβράμῳ
 241 ἐγένοντο παῖδες ἱκανοί, ὀνομάζων τρεῖς, Ἀφρὰν Σουρεῖμ Ἰαφράμ. ἀπὸ Σουρεῖμ μὲν τὴν 30
 Ἀσσυρίαν κεκληῖσθαι, ἀπὸ δὲ τῶν δύο Ἀφρᾶ τε καὶ Ἰαφράμῳ πόλιν τε Ἀφρὰν καὶ τὴν
 242 χώραν Ἀφρικὰν ὀνομασθῆναι. Ἰσάκῳ δὲ περὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος γεγρονότι γνοὺς ὁ πατὴρ
 ἀγαγέσθαι Ῥεβέκκαν Ναχώρου παιδὸς θυματέρου τοῦ ἀδελφοῦ τὸν πρεσβύτερον πέμπει
 243 τῶν οἰκειῶν ἐπὶ τὴν μηστειάν ἐνδυσάμενος μεγάλας πίστεσιν. γίνονται δὲ αὐταὶ
 τοῦτον τὸν τρόπον· ὑπὸ τοὺς μηροὺς ἀλλήλοις τὰς χεῖρας ἐπαγαγόντες ἐπικαλοῦνται τὸν 35
 244 Θεὸν μάρτυρα τῶν ἐσομένων. ὁ δὲ πεμφθεὶς εἰς πόλιν ἀφικνεῖται Χαρρὰν καὶ παρθένοις
 245 ἐντυγχάνει βαδίζούσαις ἐφ' ὕδωρ. εὐχεται οὖν Ῥεβέκκαν ἐν ἐκείναις εὑρεθῆναι, εἰ καὶ Θεῷ
 δοκεῖ τὰ τοῦ γάμου, καὶ γνωρισθῆναι αὐτῷ ταύτην αἰτοῦντι ποτὸν τῶν μὲν ἄλλων ἀρνου-
 246 μένων ἐκείνης δὲ παρεχούσης. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τὸ φρέαρ παραγίνεται καὶ ποτὸν αἰτεῖ. τῶν
 247 δὲ λοιπῶν ἐκτρεπομένων ἐκείνη φιλοφρόνως παρέσχευεν, ὁ δ' ἐπνυθάνετο τίνων εἴη γονέων, 40

1 γένος] ἔθνος Iosephus. — 2 διὰ om. Par. Henn. — 5 Μώριον incipit cod. Busb. — 6 δίκαιον τοῦ Θεοῦ tr. Vatic. Henn. Par. — 10 ἄγοντος Par. — 13 παρῆλθον Busb. Par. Henn. — 16 γεγονέναι om. Par. — 22 ἐξ ἀφανοῦς Busb. Par. Henn. — 28 ἀφρικὰ Busb. Par. Laur. — 30 ἀφερὰν Busb. Par. Laur.

Zonaras I p. 37 Bonn.

ἡ δὲ „πατὴρ μὲν μοι, φησί, Βαθούηλος ἤδη θανών, Λάβανος δὲ ἀδελφὸς τοῦ οἴκου σὺν τῇ 248
μητρὶ ἐστὶ προνοούμενος, ἐγὼ δὲ Ῥεβέκκα καλοῦμαι.“ τούτων ὁ οἰκέτης ἀκούσας ἔχαιρε 249
τὸν Θεὸν ὁρῶν τῆς ὁδοῦ αὐτῷ συλλαμβανόμενον, καὶ τῇ κόρῃ κόσμους ἐδίδου ἡξίου τε 250
παρ' αὐτοῖς καταχθῆναι. ἡ δὲ δηλώσασα Λαβάνῳ πρότερον τὰδελφῷ παρῆγε τὸν ξένον, 251
5 ὃς μετὰ τὸ δεῖπνον φησὶ πρὸς τε τὸν Λάβανον καὶ τὴν μητέρα· „Ἀβραμὸς Θεῶν μὲν 252
ἐστὶν υἱὸς συγγενῆς δ' ὑμέτερος· Ναχώρης γὰρ ὁ τούτων τῶν παιδῶν πάππος ἀδελφὸς
ἦν Ἀβράμου. οὗτος οὖν ἀξιοῖ τὴν κόρην ταύτην παιδί τῷ ἑαυτοῦ λαβεῖν εἰς γάμον.“ 253
οἱ δὲ τὴν τε γνώμην τοῦ Θεοῦ συνῆκαν καὶ πέμπουσιν ἐφ' οἷς ἡξίωτο τὴν θυγατέρα. γαμεῖ 255
τὴν ταύτην Ἰσακὸς τῶν πραγμάτων εἰς αὐτὸν ἀφικομένων. τελευτᾷ δὲ καὶ Ἀβραμὸς μετ' 256
10 ὀλίγον· ἐβίωσε δὲ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐτῶν ροεῖ καὶ θάπτεται μετὰ Σάρρας ἐν Χεβρώνι.
Ἰσάκῳ δ' ἐκῦει τὸ γύναιον, καὶ τῆς γαστρὸς ἐπιμεῖζον ὀγκουμένης ἀγωνιάσας ἤρετο τὸν 257
Θεόν. φράζει δ' αὐτῷ διδύμους τέξεσθαι τὴν Ῥεβέκκαν καὶ φερώνυμα ἔσεσθαι τοῖς παισὶν
ἔθνη, τοῦ δὲ μείζονος προτερήσῃν τὸ ἔλασσον. τίκεται δ' αὐτῷ δίδυμα παιδιά, ὧν τὸ 258
μὲν πρεσβύτερον ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ τοὺς πόδας δασὺ περισσῶς ἦν, τὸ δὲ νεώτερον εἴχετο
15 προιόντος αὐτοῦ κατὰ πτέρναν. ἡγάπα δὲ ὁ μὲν πατὴρ τὸν πρεσβύτερον Ἡσαῦ λεγόμενον
ἐκ τῆς τριχώσεως· Ἑβραῖοι γὰρ τὸ σῆειρον τρίχωμα λέγουσιν· Ἰάκωβος δὲ ὁ νεώτερος τῇ 259
μητρὶ προσφιλεῖς ἦν. λιμοῦ δὲ τὴν γῆν καταλαβόντος Ἰσακὸς χωρεῖ εἰς Αἴγυπτον τοῦ 260
Θεοῦ κελεύσαντος καὶ ὑποδέχεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀβιμέλεχ. Ἡσαῦ δὲ γαμεῖ γυναῖκας 261
δύο θυγατέρας ἀνδρῶν Χαναταίων μὴ τῷ πατρὶ βουλευσάμενος. γηραιὸς δὲ ὢν καὶ τὰς 262
20 ὄψεις πεπηρωμένος προσκαλεσάμενος τὸν Ἡσαῦ ἐκέλευσε θηράσαι ὃ ἂν δύναίτο καὶ παρα- 263
σκευάσαι δεῖπνον, ἄθλον εἶναι λέγων, ὅποτε καὶ τελευτήσῃ, πρὸ δὲ τούτου παρασχέιν
αὐτῷ βούλεσθαι τὸν Θεὸν ταῖς εὐχαῖς παρακεκλημένον. καὶ Ἡσαῦς μὲν ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον 264
ὤρμησεν· ἡ δὲ Ῥεβέκκα τὸν Θεὸν ἀξιοῦσα εἰς τὴν εὐνοίαν Ἰακώβου παρακαλεῖν ἐκέλευσεν
ἐρίφους κατασφάζαντα δεῖπνον ἐτοιμάζειν. ὁ δὲ Ἰάκωβος ὑπηρετεῖ τῇ μητρὶ· ἐπεὶ δ' 270
25 εὐπρεπὲς ἦν τὸ δεῖπνον, ἐρίφου δέρματι τὸν βραχίονα περιβαλὼν, ἵνα πιστεύοιτο διὰ τὴν
δασύτητα Ἡσαῦς εἶναι τᾶλλα ὧν ὁμοιος, προσέφερε τῷ πατρὶ τὸ δεῖπνον. καὶ Ἰσακὸς 271
ἐπαισθόμενος τῷ κατὰ τὴν φωνὴν ἰδίῳ προσκαλεῖται αὐτόν· τοῦ δὲ τὸν βραχίονα προ-
τείναντος, ᾧ τὴν αἰγίαν περιβέβλητο, ταύτης ἐπαφώμενος „φωνὴ μὲν, εἶπεν, Ἰακώβου, τὸ
δὲ τῆς τριχὸς βάρους Ἡσαῦ.“ καὶ δειπνήσας τρέπεται πρὸς εὐχάς „δέσποτα, λέγων, τὸν 272
30 παῖδά μοι τοῦτον εὐμενῇ σῶζε καὶ ἀπαθῇ κακοῦ δούς αὐτῷ βίον εὐδαίμονα, ποιήσον δ' 273
αὐτὸν φοβερὸν μὲν ἐχθροῖς φίλοις δὲ τίμιον.“ ἄρτι δὲ πέπαυτο τούτων καὶ παρῆν Ἡσαῦς 274
καὶ τῶν ὁμοίων εὐχῶν ἡξίου τυγχάνειν· τοῦ δὲ πατρὸς ἀρνούμενου διὰ τὸ πάσας ἀναλω- 275
κέναι εἰς Ἰακώβου πένθος ἤγεν ἐπὶ τῇ διαμαρτίᾳ. ὁ δὲ πατὴρ τὰ μὲν περὶ κυνηγέσιον
καὶ ὅπλα εὐδοκίμησεν αὐτὸν ἔφασκε, δουλεύσειν δὲ τὰδελφῷ. Ἰάκωβος δὲ φοβούμενος 276
35 τὸν ἀδελφὸν ὀργιζόμενον ἔνεκεν τῆς τῶν εὐχῶν διαμαρτίας ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς Μεσο- 278
ποταμίαν στέλλεται. ὑπαιθρος δὲ ἀυλιζόμενος λίθους ὑπετίθει τῇ κεφαλῇ καὶ κατὰ τοὺς 279
ὑπνους ὁρᾷ ἔδοξε κλίμακα γῆθεν ἐφικνουμένην τοῦ οὐρανοῦ καὶ δι' αὐτῆς ὄψεις κατιούσας
σεμνότερον ἢ κατὰ ἀνθρώπου φύσιν ἐχούσας, καὶ τελευταῖον ὑπὲρ αὐτῆς τὸν Θεὸν
ἐναργῶς φαινόμενον αὐτῷ ὀνομαστί καλεῖσαι λέγοντα· „Θαυρῶν ταύτην πορεύου τὴν ὁδὸν 282

4 προτέρῳ Berol. — 5 τὸν δεῖπνον Busb. Par. — 6 γὰρ] δὲ Par. — 7 παιδί] τὰ παιδί Berol. —
8 ἡξίωται Berol. — 13 ἔλασσον Busb. Berol. — δ' om. Berol. — 24 ἐτοιμάζειν] παρασκευάζειν
Iosephus. — 26 Ἡσαῦ Busb. Par. — τῷ πατρὶ προσέφερε tr. Henn. Par. — καὶ] καὶ ὁ Busb. — 28 περι-
βέβληται Berol. περιβέβλητο Busb. Par. — 30 μου Busb. — ὃς Busb. — 31 ἐχθροῖς μὲν φοβερὸν tr.
Par. — 32 ἀνηλωκέναι Busb. Par. — 37 ἐφικνουμένην Berol.

Zonaras I p. 38 Bonn.

- ἐμοὶ πομπῇ χρώμενος· ἀνυσθήσεται γάρ σοι γάμος, καὶ γενήσονται σοι παῖδες ἀγαθοί.⁴
 284 ταῦτα μὲν ὁ Θεὸς προαγορεύει αὐτῷ. ὁ δὲ περιχαρὴς γενόμενος φαιδρύνει τὲς τοὺς λίθους
 καὶ εὐχὴν ποιῆται θύσειν ἐπ' αὐτῶν, εἰ κτησάμενος βίον ἀπαθῆς ἐπανίοι, οὕτως αὖθις
 ἀφικόμενος τίμιον κρίνει τὸ χωρίον ὄνομα αὐτῷ Βεθλὴλ θέμενος· σημαίνει δὲ τοῦτο θείαν
 286 ἐστίαν κατ' Ἑλλήνας. προΐων δὲ χρόνῳ παρῆν εἰς τὴν Χαρράν, καὶ παρὰ φρέατι ἐντυγχάνει 5
 288 θυγατρὶ τοῦ Λαβάνου, καὶ τὴν ἐκ γένους πρὸς αὐτὴν οἰκειότητα διδάξας αὐτὴν παρήχθη παρ'
 293 αὐτῆς πρὸς τὸν Λάβανον, καὶ γνωσθεὶς ὑπ' αὐτῶν αὐτὸς τε ἀδελὴς ἦν καὶ κείνοις πολλὴν ἡδονὴν
²⁹⁴
²⁹⁵ 296 παρεῖχεν ἀδοκῆτως ἐπιφανείας. εἴτα τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἀφίκεται ἀνεπνυθάνετο· Ἰάκωβος
 297 δὲ πᾶσαν αὐτῷ τὴν αἰτίαν διηγεῖτο. καὶ Λάβανος καὶ διὰ τοὺς προγόνους ὑπισχνεῖται
 πάσης αὐτῷ μεταδώσειν φιλανθρωπίας καὶ διὰ τὴν μητέρα, ποιμνίων τε αὐτὸν ἐπιμελητὴν 10
 298 καταστήσειν καὶ ἀπαλλάσσεσθαι βουλόμενον μετὰ δώρων ἐπανήξειν. Ἰακώβου δὲ φήσαντος
 ἡδέως παρ' αὐτῷ πάντα πόνον ὑπομένειν, μισθὸν δὲ λαβεῖν ἀξιοῦντος τὸν Ῥαχὴλ
 299 γάμον, Λάβανος ἐπινεύει τὸν γάμον αὐτῷ τῆς παιδός, εἰ παρ' αὐτῷ μέντοι τινα χρόνον.
 300 ὁ δὲ ἐπὶ τὰ ἔτη συντίθεται θητεῦσαι τῷ πενθερῷ. μετὰ δὲ χρόνον Λάβανος προτίθει τὴν
 301 εὐωχίαν τῶν γάμων, νυκτὸς δὲ κατακλίνει τῶν θυγατέρων τὴν πρεσβυτέραν τὴν Ὀψιν 15
 οὐκ εὐπρεπῆ. συνελθὼν δ' ἐκείνος ἐν σκότει καὶ μεθ' ἡμέραν γνοὺς ἀδικίαν ἐπεκάλει
 302 Λαβάνῳ. ὁ δὲ καὶ τὴν ἑτέραν δώσειν ἐπήγγειλε μετὰ ἐπταετίαν ἄλλην. πείθεται
 303 Ἰακώβος ὑπὸ ἔρωτος, καὶ διελθούσης ἄλλης ἐπταετίας τὴν Ῥαχὴλ ἀπαρτίσας. ἦσαν δ'
 ἑκατέραις θεραπαινίδες Ζελφὰν μὲν Λεία, Ῥαχὴλ δὲ Βάλλαν, δοῦλαι μὲν οὐδαμῶς, ὑπο-
 304 τεταγμέναι δέ. τῆς Λείας δ' ἦπτετο ὁ πρὸς τὴν ἀδελφὴν ἔρως τάνδρος προσεδόκα τε 20
 παῖδων γενομένων ἔσσεσθαι τιμία. καὶ γενομένου παιδὸς ἄρρενος Ρούβηλον αὐτὸν ὀνομάζει,
 ὅτι κατ' ἔλεον αὐτῇ τοῦ Θεοῦ γένοιτο· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ὄνομα. τεκνοῦνται δὲ αὐτῇ
 καὶ τρεῖς ἕτεροι· Συμεὼν, δηλοῖ δὲ τοῦτο τὸ ἐπήκοον αὐτῇ τὸν Θεὸν γενέσθαι, εἴτα Λεβὶς,
 305 κοινωνίας οἶον βεβαιωτής, μεθ' ὃν Ἰούδας, εὐχαριστίαν τοῦτο δηλοῖ. Ῥαχὴλ δὲ φοβουμένη,
 μὴ δι' ἀτεκνίαν παρενδοκιμηθῇ, παρακατακλίνει τῷ Ἰακώβῳ τὴν θεραπαινίδα Βάλλαν. γίνεται 25
 δὲ παιδίον ἐξ αὐτῆς Λάν, θεόκριτον Ἑλλήνες εἵποιεν· καὶ μετ' αὐτὸν Νεφθαλεί, εὐμηχανήτος
 306 οἶον, διὰ τὸ ἀντιπεχνάσασθαι πρὸς τὴν εὐτεκνίαν τῆς ἀδελφῆς. παρακατακλίνει δὲ καὶ ἡ
 Λεία τὴν αὐτῆς θεραπαινίδα, καὶ γίνεται καὶ ἐκ τῆς Ζελφᾶς υἱὸς Γάδας, τυχαῖον ἂν τις
 καλέσειεν αὐτόν, καὶ μετ' αὐτόν Ἀσήρ, μακαριστὴς λέγεται· ἂν ἐξ ὧν πρὸς εὐκλειαν τῇ
 307 Λείᾳ προσελάμβανε. Ρουβήλου δὲ τῇ μητρὶ Λείᾳ μανδραγόρου μῆλα κομίζοντος Ῥαχὴλ 30
 παρεκάλει μεταδοῦναι αὐτῇ. τῆς δ' οὐ πειθομένης παραχωρήσειν αὐτῇ τάνδρος ἔλεγεν
 308 ἀντὶ τούτων κατ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν. τῆς δὲ προσιεμένης τὴν χάριν Ἰακώβος συγκαθ-
 εὔδει τῇ Λείᾳ Ῥαχὴλ χαρίζομενος, καὶ πάλιν γίνονται παῖδες, Ἰσάχαρις μὲν σημαίνων
 τὸν ἐκ μισθοῦ γενόμενον, Ζαβουλὼν δὲ ἡνεχυρασμένον εὐνοίᾳ τῇ πρὸς αὐτήν, θυγάτριον
 δὲ Λείνα. χρόνους δ' ὕστερον καὶ Ῥαχὴλ ὁ Ἰώσηπος υἱὸς γίνεται· προσθήκην γενησομένου 35
 309 τινὸς δηλοῖ. ἔτη μὲν οὖν εἴκοσιν ἐποίμανε τῷ πενθερῷ· εἴτα σὺν ταῖς γυναῖξιν ἀπαλ-
 310 λάττεσθαι θέλων πρὸς ἑαυτὸν οὐ συνεχωρεῖτο παρὰ τοῦ πενθεροῦ. διὸ καὶ κρύφα μετὰ
 τῶν γυναικῶν καὶ τῶν θεραπαινίδων σὺν τοῖς παισὶν ἀπεδίδρασκεν ἐπαγόμενος καὶ εἰ τις
 311 ἦν ἀνταῖς κτῆσις καὶ τῶν βοσκημάτων τὴν ἡμίσειαν. Ῥαχὴλ δὲ καὶ τοὺς τύπους τῶν

2 περιχαρῶς (ὡς i. ras.) Berol. — 5 περὶ φρέατα (φρέα Par.) Busb. Par. — 8 ὁ Ἰακώβος Busb. —
 12 ἀξιοῦν Berol. — 17 ἐπήγγελλε Berol. ἐπήγγελε Par. — 18 τὴν om. Berol. — ῥαχὴλ Busb. Par. —
 22 δηλοῖ] ἀποσημαίνει Iosephus. — 23 τὸ om. Busb. Par. — 25 παρακλίνει Busb. Par. — 27 τὴν om.
 Busb. Par. — 29 λέγοιτο Berol. Par. — 32 κατὰ Busb. Par. — προσεμένης Busb. Par. — 34 θυγατέρες
 et i. marg. θυγάτριον Berol. — 35 ὁ om. Par. — ἰωσήφ iuan. 2 Busb. — υἱὸς om. Busb. Par.

Zonaras I p. 41 Bonn.

Θεῶν τοῦ πατρὸς ἐπεφύετο, καταφρονεῖν μὲν τῆς τούτων τιμῆς διδάξαντος αὐτὴν Ἰακώβον,
 ἵνα δ' εἰ καταληφθεῖεν ὑπὸ τοῦ πατρὸς διωχθέντες ἔχοι τούτοις προσφυγοῦσα συγγνώμης
 τυγχάνειν. ³¹² ³¹³ Λάβανος δὲ ταῦτα γνοὺς καταλαμβάνει καὶ ἐβδόμην ἡμέραν αὐτοῦς. καὶ τότε
 μὲν, ἐσπέρα γὰρ ἦν, ἡσύχαζεν· ὅναρ δὲ ὁ Θεὸς αὐτῷ ἐπιστάς παρήνευσε σπονδὰς ποιῆσθαι
 5 πρὸς Ἰακώβον. Λάβανος δὲ πρὸς ἡμέραν εἰς λόγους τὸν Ἰακώβον προσκαλεσάμενος κατη- ³¹⁴
 γόρει αὐτοῦ διὰ τὸν δρασμὸν καὶ τὴν τῶν βοσκημάτων ἀπαγωγὴν καὶ τὴν τῶν πατρίων
 Θεῶν κλοπὴν. τοῦ δὲ πρὸς ταῦτα ἀπολογησαμένου καὶ μηδὲν ἀδικεῖν ἀποδείξαντος, ³¹⁷ ³¹⁸
 περὶ δὲ τῶν ἱερωμάτων ἐρευνᾶν παραχωροῦντος, ὁ Λάβανος ἐρευνᾶν ἤρξατο. Ῥαχὴλα δὲ ³²²
 τοὺς τύπους εἰς τὴν σάγην τῆς φερούσης αὐτὴν καμήλου ἐντίθησιν· ἐκαθέζετο δὲ φάσκουσα
 10 τὴν κατὰ φύσιν κάθαρσιν αὐτῇ ἐνοχλεῖν. καὶ ὡς ἀφίσταται τῆς ἐπιπλεῖον ἐρεύνης οὐκ ἂν ³²³
 οἴθηται τὴν θυγατέρα μετὰ τοιούτου πάθους τοῖς τύποις προσελθεῖν. ἐντεῦθεν ὁ μὲν ³²⁴
 Λάβανος ἀνέβηξεν, Ἰακώβω δὲ εἰς τὴν Χανααίαν προῖόντι φαντάσματι συνεντύχανεν ³²⁵
 ἀγαθὰ ὑπαγορεύοντι περὶ τῶν ἐσύστερον· καὶ τὸν μὲν τόπον ἐκεῖνον καλεῖ Θεοῦ στρατό-
 πεδον, δεδιὼς δὲ τὸν ἀδελφὸν προπέμπει τοὺς λέξοντας αὐτῷ ἐπανήκειν τὸν ἀδελφὸν
 15 σὺν γυναίξϊ καὶ παισὶ μετὰ τοῦ πορισθέντος βίου μετὰ τῶν τιμωτάτων ἑαυτὸν ἐκείνῳ ³²⁶
 παραδιδόντα, Ἡσαῦς δὲ περιχαρὴς γίνεται καὶ τῷ ἀδελφῷ ὑπήντα σὺν ὀπλίταις ὕ. Ἰακώβος ³²⁷
 δὲ μετὰ τοσούτων ἤκειν αὐτὸν πυνθανόμενος ἦν περίφοβος, τῷ μέντοι Θεῷ τὴν ἐλπίδα
 τῆς σωτηρίας ἐπέτερεπε. τῶν δὲ σὺν αὐτῷ τοὺς μὲν προέπεμπε, τοὺς δὲ ἐπομένους ἄσπον ³²⁸
 ἐκέλευεν ἀκολουθεῖν, ἵν' εἰ βιασθεῖεν οἱ ἔμπροσθεν ἐπιθεμένου τοῦ ἀδελφοῦ, καταφυγὴν
 20 ἔχοιεν τοὺς ἐπομένους. πέμπει δὲ καὶ δῶρα τῷ ἀδελφῷ· ὑποζύγια δ' ἦν τὰ πεμπόμενα ³²⁹
 καὶ πληθὸς τετραπόδων ποικίλων. ἦγοντο δὲ τὰ πεμφθέντα ἐκ διαλειμμάτων, ἵνα συν- ³³⁰
 χέστερον ἐντυγχάνοντες πολλοὶ δοκῶσι. νυκτὸς οὖν ἐπιγενομένης ἐκίνει τοὺς σὺν αὐτῷ· ³³¹
 αὐτὸς δ' ὑπολειμμένος φαντάσματι συντυχῶν διεπάλαυνεν ἐκράτει τὸ τοῦ φαντάσματος.
 αἰσθόμενος δὲ ἄγγελον εἶναι Θεοῦ, τίνα μοῖραν ἔξει σημαίνειν παρεκάλει· τὸ δὲ Θεὸν ἄγγελον ³³³ ³³²
 25 νενικηκέναι αὐτὸν ἔφασκε καὶ σημείον ἡγεῖσθαι τοῦτο μεγάλων ἀγαθῶν καὶ τοῦ μηδέποτε
 τὸ γένος ἐκλείψειν αὐτοῦ, μὴδ' ὑπέρτερον ἀνθρώπων τινὰ τῆς ἰσχύος ἔσεσθαι τῆς ἐκείνου.
 ἐκέλευε τε καλεῖν Ἰσραὴλ, σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν τὸν ἀντιστάνα ³³³
 ἀγγέλῳ Θεῷ. καὶ τὸ μὲν φάντασμα ἀφανὲς γίνεται· ἡσθεῖς δὲ τούτοις Ἰακώβος Φανούηλον ³³⁴
 ὀνομάζει τὸν τόπον· σημαίνει δὲ Θεοῦ πρόσωπον. καὶ γενομένου διὰ τὴν μάχην ἀλγέ-
 30 ματος αὐτῷ περὶ τὸ νεῦρον τὸ πλατὺ αὐτὸς τὸ ἀπέχεται τῆς τούτου βρώσεως καὶ δι'
 ἐκεῖνον οὐδ' ἡμῖν ἐστὶν ἐδώδιμον. προσεκύνει δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐγγὺς αὐτῷ γενόμενον. ³³⁵
 καὶ ὁ Ἡσαῦς ἀσπασάμενος αὐτὸν ἡξίου καὶ αὐτὸς συμβαδίζειν αὐτοῖς πρὸς τὸν πατέρα, ³³⁶
 Ἰακώβον δὲ προφασισζόμενον τὸν κόπον τῶν ὑπαζυγίων ὑπεχώρησεν εἰς Ἄειραν. ἀφίκετο ³³⁷
 δὲ Ἰακώβος εἰς τὰς ἔτι νῦν Σκηνὰς λεγομένας, ὅθεν εἰς Σίκιμον παρῆν. τῶν δὲ Σικι-
 35 μιτῶν ἐορτὴν ἀγόντων Λεῖνα παρῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ὀψομένη τὸν κόσμον τῶν ἐπι-
 χωρίων γυναικῶν. Θεασάμενος δ' αὐτὴν Συχέμης Ἐμμώρου τοῦ βασιλέως υἱὸς φθείρει
 δι' ἀρπαγῆς. ὁ δὲ τούτου πατήρ ἦκε πρὸς τὸν Ἰακώβον δεόμενος τῷ παιδὶ αὐτοῦ ³³⁸
 συζεῦσαι τὴν Λεῖναν. Ἰακώβος δὲ μὴ νόμιμον ἡγούμενος ἀλλοφύλῳ συνοικίζειν τὴν

2 εἰ] εἴπερ Berol. — 12 ἰακώβω ex ἰάκωβος corr. Berol. — 12 sq. φαντάσματα et ὑπαγορεύοντα
 Iosephus. — 13 ἐπαγορεύοντι Busb. Par. — καλεῖ] προσαγορεύει Iosephus. — 17 ἦκειν μετὰ τοσού-
 των tr. Par. — αὐτὸν om. Busb. — 19 ἀκολουθεῖναι man. 2 Berol. ἀκολουθῆναι Par. — καταφυγεῖν
 Busb. Berol. — 22 πολλὰ Berol. Busb. — 23 προσεπάλαυνε Berol. — 24 σημαίνειν om. Busb. Par.
 Henn. — 28 φάσμα Busb. Par. — φανουῆλ Busb. — 31 γενόμενον αὐτῷ tr. Busb. Par. — 36 ὁμώρου
 et supra versum ε Berol. — 37 ἦκει Busb. Par. — 38 νόμιμα Berol.

Zonaras I p. 42 Bonn.

339 θυγατέρα βουλευέσασθαι ἐξήγησε καὶ τοῖς παισὶ τὸ συμβὰν δηλώσας ἡξίου βουλευέσθαι
 340 τί δεῖ ποιεῖν. ἐξ ὧν Συμεὼν καὶ Λεβὶς ὁμομήτριοι τῆς κόρης ἀδελφοὶ τῶν Σικιμιτῶν εἰς
 ἄνεσιν καὶ εὐωχίαν τετραμμένων διὰ τὴν ἐορτὴν νύκτωρ περελθόντες εἰς τὴν πόλιν
 ἀναιροῦσι πᾶν ἄρρεν καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. πράξαντες δὲ ταῦτα δίχα τῆς
 341 τοῦ πατρὸς γνώμης ἐπανάγουσι τὴν ἀδελφὴν. Ἰακώβω δὲ χαλεπαίνοντι ὁ θεὸς ἐκέλευε 5
 θαρρεῖν, ἀγνίσαντι δὲ τὰς σκηρὰς θυσίας ἐπιτελεῖν, ἃς ἀπὼν εἰς Μεσοποταμίαν ἐπὶ τῇ
 342 ὄψει τοῦ ὄνειρου ἠΰξατο. ἀγνίζων δὲ τοὺς ἐπομένους ἐπιτυχᾶνει τοῖς Λαβάνου θεοῖς, οὐ
 γὰρ ἦδει τὴν κλοπὴν σφῶν, καὶ ἔκρυπεν ὑπὸ δρυὶν τινα ἐν Σικίμοις, ἀπάρας τὲ ἐν Βεθὴλοῖς
 343 ἔθυσεν, ὅπου τὸ ὄνειρον ἐθεάσατο. προῖων δὲ κατὰ τὸν Ἐφραθιὴν Ῥαχὴλαν ἐκ τοκετοῦ
 θανοῦσαν θάπτει καὶ πενθήσας τὸ ἐξ αὐτῆς παιδίον Βενιαμὴν ἐκάλεσε διὰ τὴν ἐπ' αὐτῇ 10
 345 γενομένην τῇ μητρὶ ὀδύνην. παρὴν δὲ ἐντεῦθεν ἐπὶ Χεβρώνα πόλιν ἐν Χαναναίοις, ἐκεῖ
 δὲ Ἰσακὸς τὴν δίαίταν εἶχε· τὴν γὰρ Ῥεβέκκαν οὐ κατέλαβε ζῶσαν. θνήσκει δὲ Ἰσακὸς
 βραχὺ συνδιατρίψας τῷ υἱῷ καὶ θάπτεται ὑπὸ τῶν υἱῶν σὺν τῇ γυναικὶ ἐν Χεβρώνῃ ἐν
 346 τῷ προγονικῷ μνημείῳ βιώσας ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατόν.

τέλος τοῦ α' λόγου, ὅς περιέχει χρόνον ἑτῶν ωλγ'.

15

Ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος β'.

Μετὰ δὲ τὴν Ἰσάκου τελευτὴν οἱ παῖδες αὐτοῦ μερισάμενοι τὴν οἴκησιν οὐχ ἦν
 ἔλαβον ταύτην κατέσχον, ἀλλ' Ἡσαῦς τῆς Χεβρωνίας πόλεως ἐκχωρήσας τῷ ἀδελφῷ ἐν
 Σαείρᾳ διητᾶτο καὶ τῆς Ἰδουμαίας ἦρχεν οὕτω καλέσας τὴν χώραν ἀπ' αὐτοῦ· Ἀδωμος
 2 γὰρ ἐπωνομάζετο κατὰ τοιαύτην αἰτίαν· ἀπὸ θῆρας ποτὲ λιμώττων ἐπανήλθε παῖς ὢν, 20
 ἐπιτυχὼν δὲ τῷ ἀδελφῷ φακὴν ἐσκευακότεν ξανθὴν σφόδρα τὴν χρῶαν καὶ διὰ τοῦτ' ἐπὶ
 3 μᾶλλον ὀρεχθεὶς ἡξίου παρασχεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ ἀποδόσθαι τὸ πρεσβεῖον αὐτῷ τοῦ φαγεῖν
 ἠνάρκασε, καὶ παραχωρεῖ τοῦτο μεθ' ὅρκων αὐτῷ διὰ τὸν λιμόν. ἔνθεν διὰ τὴν ξαν-
 θότητα τοῦ βρώματος Ἀδωμος ἐπικληθεὶς, ἄδωμα γὰρ Ἑβραῖοι τὸ ἐρυθρὸν καλοῦσι, τὴν
 4 χώραν οὕτω προσηγόρευσεν· Ἕλληνες γὰρ αὐτὴν Ἰδουμαίαν ὠνόμασαν. γίνεται δὲ καὶ 25
 6 πατὴρ παιδῶν πέντε, ὧν οἱ ἀπόγονοι τῆς Ἰδουμαίας τὴν Γοβολίτιν λεγομένην κατώκησαν
 καὶ τὴν ἀπὸ Ἀμαλήκου κληθεῖσαν Ἀμαληκίτιν νόθου ὄντος υἱοῦ Ἐλιφάξῃ παιδὸς Ἡσαῦ.
 7 Ἰακώβος δὲ εἰς εὐδαιμονίαν παρῆλθε πλούτῳ καὶ παιδῶν ἀρεταῖς. Ἰωσήπου δὲ ἐκ
 Ῥαχὴλας σκῶν διὰ τε τὴν τοῦ σώματος εὐγένειαν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν, γροηῇσει
 10 γὰρ διέφερε, τῶν ἄλλων πλέον ἡγάπα. τούτῳ παρὰ τῶν ἀδελφῶν ἢ τε τοῦ πατρὸς 30
 στοργὴ φθόνον ἐκίνησε καὶ τὰ ὀνείρατα, ἃ θεασάμενος τῷ τε πατρὶ καὶ τούτοις ἐμύνησε,
 11 λέγων ἰδεῖν τὸ μὲν αὐτοῦ δράγμα τῶν πυρῶν, ἐπὶ συλλογῇ γὰρ καρπῶν ἐν ὥρᾳ θέρους
 ἐπέμφθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν, ἡρεμεῖν ἐφ' οὗ κατέθηκε τόπον, ἃ δὲ ἐκείνων προστρέχοντα
 12 προσκυνεῖν αὐτῷ. οἱ δὲ συνιέντες ἰσχύον αὐτῷ τὴν ὄψιν προλέγουσαν καὶ κατ' αὐτῶν
 ἐξουσίαν οὐδὲν αὐτῷ διεσάφησαν. εἴτα καὶ δευτέραν ὄψιν τὸ θεῖον διὰ τὸν φθόνον τῶν 35
 ἀδελφῶν ἐπιπέμπει τῷ Ἰωσήπῳ· τὸν ἥλιον ἔδοξε σὺν τῇ σελήνῃ καὶ τοὺς λοιποὺς
 14 ἀστέρας ἐπὶ τὴν γῆν ἐλθεῖν καὶ προσκυνεῖν αὐτόν. ταύτην τὴν ὄψιν τῷ πατρὶ

3 εἰς πόλιν om. Busb. Par. — 4 ἄρρεν Berol. — 8 ἦδει] ἡπίστατο Iosephus. — 9 ἐκ τοῦ τοκετοῦ Berol. — 10 ἐξ αὐτῆς] ἐαυτῆς Berol. — 11 χεβρών man. 2 Berol. χεβρώνων Busb. Par. — 15 χρόνον om. Berol. — 17 τὴν τοῦ Ἰσάκου Berol. — 19 ἄδωμος Berol. — 21 τῷ ἀδελφῷ et ἐσκευακότες Busb. Par. — 23 τούτων Busb. Par. — 24 Ἀδωμος] ἄδωμα Busb. — ἄδωμον Berol. — 25 ὠνόμασαν] ἐκάλεσαν Busb. προσηγόρευσαν Par. — 27 ἀμαληκίτην Berol. ἀμαληκίτου Busb. Henn. — 28 ἰώσηφ man. 2 Busb.; item saepe infra. — 30 τοῦτον Berol. — 32 συλλογὴν Berol. — γὰρ om. Busb. — 33 συνιέντες Busb. Par. — 34 διεσάφησαν Berol. Busb. Par. Henn.

Zonaras I p. 44 Bonn.

καὶ τῶν ἀδελφῶν τυγχανόντων διεσάφησε, τί σημαίνει γράσαι παρακαλῶν. ὁ δὲ 15
 εὐδαιμονίαν τῷ παιδί κατήγγειλεν καὶ καιρὸν ἤξειν, καὶ ὃν αὐτὸν ὑπὸ τῶν γονέων καὶ τῶν
 ἀδελφῶν ἔσεσθαι τίμιον καὶ προσκυνήσεως ἄξιον, τὴν μὲν σελήνην καὶ τὸν ἥλιον μητρὶ καὶ 16
 πατρί, τοὺς δ' ἀστέρας τοῖς ἀδελφοῖς εἰκάζων. ταῦτα τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ἰωσήπου σφόδρα 17
 5 ἐλύπησεν ἀνελεῖν τε ὠρμήκεισαν τὸ μεираκίον, καὶ ταύτην κυρώσαντες τὴν βουλὴν ἐπὶ 18
 Σικίμων τραπέντες τῶν ποιμνίων ἐπεμελοῦντο. ὁ δ' Ἰάκωβος πέμπει τὸν Ἰώσηπον εἰς τὰ 19
 ποιμνία μαθησόμενον περὶ τῶν ἀδελφῶν. οἱ δὲ τοῦτον ἰδόντες ἀναιρεῖν ὥρμησαν. 20
 Ρούβηλος δὲ ὁ πρεσβύτατος αὐτῶν ἐπειρᾶτο τῆς ἀδελφοκτονίας αὐτοὺς ἀποτρέπειν πολλὰ 21
 παραιῶν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἦνυε, συνεβούλευε τὸ κακὸν αὐτοὺς ἐπιεικέστερον ποιῆσαι καὶ 31
 10 μὴ γενέσθαι αὐτόχειρας τοῦ ἀδελφοῦ, ῥίψαντες δὲ αὐτὸν εἰς τὸν παρακείμενον λάκκον
 οὕτως ἀποθανεῖν ἑάσαι. συναινεσάντων δὲ τούτοις τῶν νεανίσκων παραλαβὼν Ρούβηλος
 τὸ μεираκίον ἡρέμα καθίστησεν εἰς τὸν λάκκον. Ἰούδας δὲ ἐμπόρους ἰδὼν Ἀραβας Σύρα 32
 φορτία κομίζοντας Αἰγυπτίους μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ρουβήλου συνεβούλευε τοῖς ἀδελ-
 φοῖς τὸν Ἰώσηπον ἀπεμπολῆσαι τοῖς Ἀραβιν. δόξαν οὖν οὕτω τοῖς ἐμπόροις αὐτὸν 33
 15 ἀποδίδονται μιν ἑκοσὶν ἐτῶν ἑπτακαίδεκα γεγονότα. Ρούβηλος δὲ νύκτωρ ἐπὶ τὸν 34
 λάκκον ἐλθὼν σῶσαι τὸν Ἰώσηπον ἐγνώκει τοὺς ἀδελφούς λαθῶν, καὶ ὡς ἀνακαλουμένῳ
 μὴ ὑπήκουσε, κατεμέμεφετο τοὺς ἀδελφούς, τῶν δὲ τὸ πραχθὲν φρασάντων παύεται τοῦ
 πένθους. ἵνα δὲ τὴν ὑπόνοιαν φύγοιεν, τὸν χιτωνίσκον ὃν ὁ Ἰώσηπος ἐνεδεδυτο δια- 35
 σπαράξαντες αἵματι τραγὸν ἐμόλυναν. καὶ τοῦτο ποιήσαντες ἤκον πρὸς τὸν πρεσβύτερον 36
 20 καὶ ἔλεγον τὸν μὲν Ἰώσηπον οὐτ' ἰδεῖν οὐτ' εἰ κέχρηται συμφορᾷ μεμαθηκέναι, χιτῶνα
 δὲ τοῦτον εὔρεῖν ἡμαγμένον καὶ λελακκισμένον. Ἰάκωβος δὲ πρῶην ἡνδραποδισμένον 37
 τὸν παῖδα οἰόμενος πίστιν τῆς τελευτῆς τὸν χιτῶνα λαμβάνει, καὶ γὰρ ἐγνώρισε τοῦτο,
 καὶ ἐπὶ τῷ μεираκίῳ πενθῶν ἐκαθέζετο σάκκον ἐξαψάμενος. 38

Ἰώσηπον δὲ ὠνησάμενος Πετεφρὴς ἀνὴρ Αἰγύπτιος ἐπὶ τῶν βασιλέως Φαραώου 39
 25 μαγεῖρων εἶχεν ἐν ἀπάσῃ τιμῇ ἐγχειρίζει τὴν κατὰ τὸν οἶκον πρόνοιαν. τῆς δὲ τοῦ 41
 δεσπότητος γυναικὸς διὰ τε τὴν εὐμορφίαν καὶ τὴν περὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ δεξιότητα
 ἐρωτικῶς διατεθείσης καὶ περὶ μίξεως λόγους προσφερούσης παρέπεμπε τὴν ἀξίωσιν. τῇ 42
 δ' ἔτι μᾶλλον ἐπέτεινε τὸν ἔρωτα καὶ δεινῶς πολιορκουμένη δευτέραν ἐπῆγε πείραν, καὶ 45
 μόνωσιν τηρήσασα καὶ σχολὴν λιπαρωτέρους ἔτι λόγους αὐτῷ προσῆγεν. ὁ δὲ πολλὰ κατεπράδων 53
 30 τῆς γυναικὸς τὴν ὁρμὴν ἐπισχεῖν ἐπειρᾶτο, ἣ δὲ τοῦ πείθειν ἀπογνοῦσα τὰς χεῖρας ἐπι-
 βαλοῦσα βιάζεσθαι ἤθελεν. ὡς δὲ καὶ τὸ ἱμάτιον καταλιπὼν ἐξεπτήδησε τοῦ δωματίου 54
 ὁ Ἰώσηπος, καθῆστο κατηφὴς καὶ συγκεχυμένη. ἐλθόντι δὲ τῷ ἀνδρὶ τῆς κατηγορίας τῆς 55
 Ἰωσήπου κατήρξατο. πανσαμένη δὲ τῶν λόγων ἐπεδείκνυε τὸ ἱμάτιον αὐτῷ, ὡς ὅτ' ἐπε- 58
 χεῖρει βιάσασθαι καταλιπόντος αὐτό. Πετεφρὴς δὲ εἰς τὴν τῶν κακούργων εἰρκτὴν ἐνέβαλε 59
 35 τὸν Ἰώσηπον. ἐνῆ καὶ οἰνοχόος τοῦ βασιλέως κατ' ὁργὴν ἐνεκέκλειστο, ὅς σννηθέστερος ἐκεί τῷ 63
 Ἰωσήπῳ γενόμενος ὄναρ ἰδὼν ἡξίου δηλοῦν εἴ τι σημαίνει. ἔλεγε δὲ ἰδεῖν τριῶν κλημάτων 64
 πεφυκυίας ἀμπέλου βότρυς ἐξ ἑκάστου ἀποκρέμασθαι μεγάλους ἥδη καὶ πρὸς τρύγητον
 ὥραίους, καὶ τούτους αὐτὸς ἀποθλίβειν εἰς φιάλιν ὑπέχοντος τοῦ βασιλέως, διηθήσας τὲ

7 τυγχανόντων] παρατυγχανόντων Iosephus παρόντων Zonaras — τί Henn. καὶ τί Busb. — 31 βιά-
 ζεσθαι] ἀναγκάζειν Iosephus. — 33 ὡς] Zonaras καὶ Busb. Henn. — 35 ἐνεκέκλειστο] Zonaras ἐνέκλειστο
 Busb. Henn. δεδομένος Iosephus. — 36 ἡξίου] παρακαλῶν Iosephus.

Zonaras I p. 45 Bonn.

65 τὸ γλεῦκος δοῦναι τῷ βασιλεῖ πιεῖν, κακεῖνον δέξασθαι κεχαρισμένως. Ἰώσηπος δὲ θαρρεῖν
αὐτὸν παρεκάλει καὶ προσδοκᾷ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἀπολυθῆσεσθαι τῶν δεσμῶν καὶ πάλιν
68 εἰς τὴν διακονίαν αὐτὸν ἐπανήξειν· „μέμνησο μέντοι, ἔλεγε, τούτων πειραθεὶς τοῦ ταῦτα σοι
70 προαγγείλαντος“. ἦν δὲ τις καὶ δοῦλος ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν τεταγμένος τοῦ βασιλέως συν-
δεδεμένος τῷ οἰνοχόῳ, ὃς καὶ αὐτὸς ἠξίωσε τὸν Ἰώσηπον φράσαι, τί κακεῖνῳ δηλοῦν τὰ
71 ἰφθύντα· καὶ αὐτὸς γὰρ ὄναρ τεθέατο τοιοῦτον· τρία κανὰ φέρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
ἐδόκει, δύο μὲν ἄρτων πλέα, τὸ δὲ τρίτον ὕψου καὶ ποικίλων βρωμάτων, καταπταμένους
72 δ' οἰωνοὺς ἅπαντα δαπανῆσαι μηδὲν λόγον αὐτοῦ ποιουμένους ἀποσοβοῦντος. ὁ δ'
Ἰώσηπος λέγει δύο τὰς πάσας αὐτὸν ἔχειν τοῦ ζῆν ἡμέρας· τὰ γὰρ κανὰ τοῦτο σημαίνει·
73 τῇ τρίτῃ δ' αὐτὸν ἀνασταυρωθέντα βορὰν ἔσσεσθαι πετεινοῖς. καὶ δὴ ταῦτα τέλος ὅμοιοι
οἷς ὁ Ἰώσηπος εἶπεν ἀμφοτέρω ἔλαχεν· ὁ μὲν γὰρ οἰνοχόος λυθεὶς ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ὑπηρε-
74 σίας κατέστη, ὁ δ' ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν ἀνεσταύρωτο. Ἰώσηπον δὲ διετὴ χρόνον τοῖς
75 δεσμοῖς κακοπαθοῦντα ὁ θεὸς ἀπέλυσε τῆς εἰρκῆς. Φαραώθης ὕψις ἐνυπνίων θεασά-
μενος δύο καὶ τὴν ἑκατέρας ἐξηγήσιν, ταύτης μὲν ἡμνημόνησε, τὰ ὀνειράτα δὲ κατέσχε.
συνεκάλει οὖν μεθ' ἡμέραν Αἰγυπτίων τοὺς λογιστάτους χρῆζαν μαθεῖν τῶν ὀνειράτων 15
76 τὴν κρίσιν. ἀπορούντων δ' ἐκείνων ὁ βασιλεὺς ἐταράττετο. τὸν δ' οἰνοχόον ὑπέρχεται
77 μνήμη τοῦ Ἰωσήπου καὶ προσελθὼν ἐμήνυσεν αὐτῷ τὰ τε καθ' ἑαυτὸν καὶ τὰ κατὰ τὸν
⁷⁹ ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν, καὶ ὡς δέδεται ὑπὸ Πετρώφῃ ὁ Ἰώσηπος. κελεύσαντος οὖν τοῦ βασι-
80 λέως ἄγεται ὁ Ἰώσηπος. ὁ δὲ „ὦ νεανία, φησὶν, φράσον μοι ὅσα τὰ ὀνειράτα προδηλοῦσι
81 μηδὲν ὑποστειλάμενος, ἂν τάλιθ' ἐς σκυθρωπότερον ᾗ. ἔδοξα παρὰ ποταμὸν βαδίζων 20
βόας ἰδεῖν εὐτραφεῖς καὶ εὐμεγέθεις ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τοῦ νάματος χωρεῖν ἐπὶ τὸ
ἔλος, ἄλλας δὲ ταύταις ἑπτὰ ἐκ τοῦ ἔλους ὑπαντῆσαι κατισχνωμένας καὶ δεινὰς ὀραθῆναι,
82 καὶ κατεσθίουσαι τὰς εὐτραφεῖς καὶ μεγάλας οὐδὲν ὠφελοῦντο. εἴτ' αὖθις δεῦτερον ὀρῶ
83 ὄναρ· στάχνας ἑπτὰ ἐώρων ἀπὸ μιᾶς ῥίζης ἐκφυέντας καρηβαροῦντας ἤδη καὶ κεκλι-
μένους ὑπὸ τοῦ καρποῦ, καὶ τούτοις ἐτέρους ἑπτὰ στάχνας πλησίον λειφεροῦντας καὶ 25
ἀσθενεῖς ὑπὸ ἀδρυσίας, οἱ δαπανᾷν καὶ κατεσθῆναι τοὺς ὥραίους τραπέντες ἐκπληξίν μοι
84 παρεῖχον“. Ἰώσηπος εἶπεν· „ὄνειρος οὗτος, ὦ βασιλεῦ, ἐν δυσὶ μορφαῖς ὀφθεῖς μίαν
σημαίνει τελευτὴν τῶν ἐσομένων. τότε γὰρ τοὺς βοῦς ἰδεῖν ζῶν ἐπ' ἀρότρῳ γεγενημένον
85 κατεσθιομένας ὑπὸ τῶν χειρόνων καὶ οἱ στάχνες ὑπὸ τῶν ἐλαττόνων δαπανώμενοι λιμὸν
Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη καταγγέλλουσι τοῖς ἴσοις πρότερον εὐδαιμονησάσῃ, καὶ τὴν 30
86 τούτων εὐφορίαν ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα ἴσων ἀναλωθῆναι. σὺ τοίνυν ταμειυσάμενος τὰ
ἀγαθὰ τὰ κατὰ τοὺς πρώτους ἑπτὰ χρόνους γενησόμενα ποιήσεις ἀνειαίσθητον Αἰγύπτου τὴν
89 συμφορὰν.“ Φαραώθης δὲ θαυμάσας τὸν Ἰώσηπον τῆς τε κρίσεως τοῦ ὀνειράτος καὶ τῆς
90 συμβουλῆς αὐτῷ τὴν οἰκονομίαν παραδίδωσιν. ὁ δὲ τῆς ἐξουσίας αὐτῷ δοθείσης σφραγίδι
τὲ χρῆσθαι τῇ αὐτοῦ καὶ πορφύραν ἐνδύεσθαι ἐλάνων ἐφ' ἄρματος ἦγε τὸν σῖτον παρὰ 35
τῶν γεωργῶν τὸν ἀρκοῦντα πρὸς τε σπόρον καὶ διατροφὴν ἐκάστοις ἀπομετρῶν, μηδενὶ
91 σημαίνων τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ταῦτα ἐπράττετο. τριακοστὸν δὲ ἔτος ἤδη τῆς ἡλικίας αὐτοῦ
διελήλυθ'· προσηγόρευσε δὲ αὐτὸν ὁ Φαραὼ ψοθομφάνηχον, σημαίνει δὲ τὸ ὄνομα
κρυπτῶν εὐρετήν, καὶ ἄγεται Πετρώφου θυγατέρα τῶν ἐν Ἡλιουπόλει ἱερέων παρθένον

7 ὅσον Busb. — 11 ἔλαχεν] ἔλαβε Iosephus. — 24 ἐώρων ἑπτὰ Henn. — 26 μορφαῖς Busb. —
27 εἶπεν] δὲ εἶπεν Henn. — 29 καὶ τὴν] ὡς τὴν Iosephus. — 33 σφραγίδι Busb. — 38 παρθένων Busb.

Zonaras I p. 48 Bonn.

Ἀσενέθην ὄνομα συμπράξαντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως, καὶ παῖδες αὐτῷ γίνονται πρὸ τῆς 92
ἀκαρπίας Μανασσῆς μὲν πρεσβύτερος, σημαίνει δὲ ἐπὶ λήθην, διὰ τὸ λήθην εἰρέσθαι τῶν
ἀτυχημάτων, ὁ δὲ νεώτερος Ἐφραίμης, ἀποδιδούς δὲ τοῦτο σημαίνει, διὰ τὸ ἀποδοθῆναι
αὐτὸν τῇ τῶν προγόνων ἐλευθερίᾳ. τῆς δὲ Αἰγύπτου ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει ὁ λιμὸς ἤπτετο 93
5 καὶ πάντες ἐπὶ τὰς τοῦ βασιλέως θύρας συνέτρεχον. ὁ δ' Ἰωσήπος τὸν σῖτον αὐτοῖς 94
ἀπεδίδοτο, καὶ οὐ τοῖς ἐγγωρίοις μόνοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις ὠνεῖσθαι παρῇν. πέμπει 95
δὲ καὶ Ἰάκωβος τοὺς υἱοὺς ἅπαντας εἰς τὴν Αἴγυπτον ὠνησομένους σῖτον, μόνον δὲ
κατέσχε Βενιαμὴν. οἱ μὲν οὖν ἐνετύγχανον τῇ Ἰωσήφῳ, ὁ δὲ γνωρίσας αὐτοὺς μὴ ἐπι-⁹⁶₉₇
γνόντας αὐτὸν διεπείραζε, κατασκόπους τῶν βασιλέως πραγμάτων λέγων ἦκειν αὐτοὺς καὶ 98
10 πολλαχόθεν ἦκειν, προφασίζεσθαι δὲ τὴν συγγένειαν. ὑπὲρ δὲ τοῦ γινῶναι τὰ κατὰ τὸν 99
πατέρα ταῦτ' ἔπραττε καὶ τὰ κατὰ Βενιαμὴν τὸν ἀδελφόν. οἱ δ' ἦσαν ἐν φόβῳ καὶ 100
καταστάντες πρὸς τὰς αἰτίας ἀπολογοῦνται Ρουβήλου τοῦ πρεσβυτάτου προηγοροῦντος καὶ
τὸν πατέρα ὅστις εἴη λέγοντος καὶ ὡς ζῇ καὶ ὡς ἕτερος αὐτοῖς ἀδελφὸς νεώτερος παρὰ
τῷ πατρὶ καταλείπεται. ὁ δὲ τὸν πατέρα ζῶντα μαθὼν καὶ τὸν ἀδελφὸν τότε μὲν εἰς 105
15 τὴν εἰρκτὴν αὐτοὺς ὡς ἐπὶ σχολῆς βασιανίσων ἐνέβαλεν, εἶτα προαγαγὼν ἔφη· „πίεσθε 106
ἂν με ἀληθεύειν ἐφ' οἷς διῴσχυρίζεσθε, εἰ καταλίποτε ἐξ αὐτῶν ἓνα παρ' ἐμοί, ἀποκο-
μίσαντες δὲ τὸν σῖτον πρὸς τὸν πατέρα πάλιν ἔλθοιτε τὸν ἀδελφόν, ὃν καταλιπεῖν ἐκεῖ
φρατέ, μεθ' ἑαυτῶν ἄγοντες“. οἱ δ' ἐν μείζοσι κακοῖς ἦσαν ἔκλαιόν τε ὡς διὰ τὴν Ἰωσήπου 107
συμφορὰν τιμωροῦντος αὐτοὺς τοῦ Θεοῦ. καὶ ταῦτα ἔλεγον οὐχ ἡγούμενοι τὸν Ἰωσήπον 108
20 γλώττης τῆς αὐτῶν συνιέναι. Ἰωσήπος δὲ Συμεῶνα κατασχὼν ὄμηρον τῆς ἐπανόδου¹⁰⁹₁₁₀
ἐκείνους ὠνησαμένους σῖτον ἐκέλευεν ἀπιέναι, προστάξας καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦ σίτου ἀργύριον
κρύφα τοῖς αὐτῶν φορτίοις ἐνθεῖναι. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὸν πατέρα ἐλθόντες ἀπήγγελλον τὰ κατὰ 111
τὴν Αἴγυπτον ὡς κατασκόπους δόξειαν καὶ ὡς ἀπιστηθεῖεν ἀδελφὸν εἶναι καὶ ὡς κατα-
λίποιν τὸν Συμεῶνα παρὰ τῷ στρατηγῷ μέχρι Βενιαμὴς ὡς αὐτὸν ἀπὼν πίστις αὐτῷ
25 τῶν εἰρημέων παρ' αὐτῷ γένοιτο· ἡξίουں τε τὸν πατέρα πέμπειν σὺν αὐτοῖς τὸν νεανί- 112
σκον. Ἰάκωβος δὲ καὶ τὴν Συμεῶνος κατοχὴν λυπηρῶς φέρων τὸν Βενιαμὴν οὐκ ἐδίδου.
τοῦ σίτου δὲ τοῦ κομισθέντος ἐπιλιπόντος καὶ τῆς τοῦ λιμοῦ ἀνάγκης βιαζομένης, ἐπεὶ¹¹⁴₁₁₅
μὴ ἦν εἰς Αἴγυπτον ἀπελθεῖν μὴ μετὰ τῶν ἐπηγγελμένων ἀπερχομένοις, ἔγνω μετὰ τῶν
υἱῶν καὶ τὸν Βενιαμὴν ὁ πατὴρ ἐκπέμπειν, καὶ δὴ παρεδίδου τοῦτον καὶ τὴν τοῦ σίτου 118
30 τιμὴν διπλασίονα καὶ δωρεὰς Ἰωσήφῳ κομίζειν τὸ τῆς βαλάνου μύρον καὶ στακτῆς τερέ-
βινθόν τε καὶ μέλι. ὡς δ' ἦλθον εἰς Αἴγυπτον πρὸς τὸν ταμίαν τοῦ σίτου κατ' οἶκον 120
ἐφασκον ἐν τοῖς σάκκοις εὐρεῖν τὸ ἀργύριον καὶ νῦν αὐτὸ ἐπαναγαγεῖν. τοῦ δὲ μὴ 121
εἰδέναι λέγοντος ὅ τι φασί, τοῦ δέους ἀνείθισαν. τῷ δ' Ἰωσήφῳ παρήγαγον τὰ δῶρα καὶ
πυθομένην περὶ τοῦ πατρὸς ἔλεγον, ὅτι καταλάβοιεν αὐτὸν ἐρωμένον. τὸν δὲ Βενιαμὴν 122
35 ἑώρακὼς εἰς δάκρυα προήγετο καὶ μεθίστατο, ἵνα μὴ καταφανῆς γένοιτο, ἐπὶ δεῖπνον τὲ 123
αὐτοὺς παραλαμβάνει. πάντας δὲ αὐτοὺς δεξιούμενος διπλασίῳ μοίρᾳς τὸν Βενιαμὴν
ἑτίμα. μετὰ δὲ τὸν δεῖπνον κελεύει τὸν ταμίαν σῖτον τὲ αὐτοῖς δοῦναι καὶ τὴν τιμὴν 124
αὐτοῖς ἐγκρῦσαι τοῖς σάκκοις, εἰς δὲ τὸ Βενιαμὴν φορτίον καὶ σκύφον ἀργυροῦν βαλόντα
καταλιπεῖν. τοῦ δὲ οἰκέτου ποιήσαντος τὰ ἐντεταλμένα οἱ ἀδελφοὶ μεθ' ἡμέραν καὶ τὸν 126

5 συνέτρεχον] συνέτρεχον Iosephus. — 19 αὐτοῖς] αὐτοῦ Henn. et man. 1 Busb. — 32 τοῦ] τοῖς
Busb. Henn. — 38 αὐτοῖς] πάλιν Iosephus.

Zonaras I p. 49 Bonn.

- 127 Συμεὼν λαβόντες ἀπίασι. περιελάνουσι δὲ αὐτοὺς ἵππεῖς ἐπεγκαλοῦντες τὴν τοῦ σκύφου
¹³⁰ κλοπὴν. οἱ δὲ ὑπ' ἀγνοίας ἐχλεύαζον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις καὶ ἤξιον ἐρευνῆν χρῆσθαι. οἱ
¹³¹ δὲ τοὺς ἄλλους ἐκπεριελθόντες κατὰ τὴν ἔρευναν ἐπὶ τὸν τελευταῖον Βενιαμὴν ἦγον. ὡς
¹³² δὲ τὸ αὐτοῦ φορτίον ἐρευνῶντες λαμβάνουσι τὸν σκύφον, τὰς στολὰς διαρρήξαντες ἔκλαιον.
136 οἱ μὲν οὖν ἵππεῖς παραλαβόντες τὸν Βενιαμὴν ἦγον πρὸς Ἰώσηπον καὶ τῶν ἀδελφῶν 5
137 ἐπομένων, ὁ δὲ τούτους ὀνειδίσας ὡς ἀχαρίστους εἰς εὐεργέτην τοὺς μὲν ἄλλους ἀπολύειν
¹³⁸ ἔφασκεν, ἀρκεῖσθαι δὲ μόνῃ τῇ τοῦ παιδὸς τιμωρίᾳ. ἐπὶ τούτοις ἐκπληξίς αὐτοὺς ἔλαβεν,
¹³⁹ 140 Ἰούδας δὲ καὶ τὰλλα δραστήριος ὢν ἀνὴρ διελέχθη, καὶ πολλὰ πρὸς ἔλεον δημηγορήσας ἐπα-
159 γωγὰ τέλος ῥίπτει πρὸ τῶν Ἰωσήπου ποδῶν ἑαυτόν, προὔπεσον δὲ καὶ οἱ ἄλλοι δακρύοντες.
160 ὁ δ' Ἰώσηπος ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ μηκέτι δυνάμενος τὴν τῆς ὀργῆς φέρειν 10
ὑπόκρισιν κελίει ἀπελθεῖν τοῖς παρόντας καὶ ποιεῖ ἑαυτὸν γινώριμον τοῖς ἀδελφοῖς,
162 καὶ φησὶν· „πατὴρ σωτηρίαν ἐγνωκὼς οὐδὲ ἐλπισθεῖσαν καὶ τοιούτους ὑμᾶς ὁρῶν περὶ
τὸν ἀδελφὸν οὐδ' ὦν εἰς ἐμὲ δοκεῖτε ἀμαρτεῖν ἔτι μνημονεύω, ἀλλὰ καὶ ὡς συναιτίους
164 τῶν τῷ θεῷ βεβουλενμένων πρὸς τὰ παρόντα χάριν ἔχειν ὁμολογῶ. ἅπιτε οὖν ταῦτα
165 δηλώσαντες τῷ πατρί, αὐτὸν τε καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἀναλαβόντες ἐνθάδε μετοικί- 15
ξεσθε· οὐ γὰρ ἀποδήμους ὑμᾶς εἶναι δεῖ τῶν ἐμῶν ἀγαθῶν ἄλλως τε τοῦ λιμοῦ ἔτι πεν-
¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ταετῖαν ὑπομενοῦντος“. ταῦτ' εἰπὼν περιβάλλει τοὺς ἀδελφούς. βασιλεὺς δὲ ἀκούσας
ἤκοντας πρὸς Ἰώσηπον τοὺς ἀδελφούς ἦσθη μεγάλως καὶ παρεῖχεν αὐτοῖς σῖτον ἐφ' ἀμαξῶν
καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον. λαβόντες δὲ πλείω παρὰ τὰδελφοῦ τὰ μὲν τῷ πατρί φέρειν
τὰ δ' αὐτοὶ δωρεὰς ἔχειν πλείωνων ἡξιωμένου Βενιαμὴν ἀπήεσαν. 20
- 168 Ὡς δὲ παρὰ τῶν παιδῶν τὰ περὶ τὸν Ἰώσηπον ἔμαθεν ὁ Ἰακώβος, ὅτι οὐ μόνον ζῇ
169 ἐφ' ᾧ πενθῶν διῆγεν, ἀλλὰ καὶ βασιλεὺς συνδιαγεί τὴν Αἴγυπτον, ὥρμησεν εὐθὺς πρὸς
¹⁷⁰ ¹⁷¹ αὐτόν. ἐπὶ δὲ τὸ Ὀρκιον γρέαρ ἐλθὼν καὶ θύσας τῷ θεῷ καταφέρεται εἰς ὕπνον.
¹⁷² ¹⁷⁶ ἐπιστάς δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς καὶ δις ὀνομαστὶ καλέσας „ἦκω σοι νῦν, εἶπεν, ὁδοῦ τὴ ταύτης
ἡγεμὼν ἐσόμενος καὶ βίου σοι τελευτήν ἐν ταῖς Ἰωσήπου χερσὶ γεννησομένην προδηλῶν 25
καὶ μακρὸν αἶῶνα τῶν σῶν ἐκόνων ἐν ἡγεμονίᾳ καὶ δόξῃ καταγγέλλων καταστήσων τε
176 αὐτοὺς εἰς γῆν ἣν ὑπέσχημαι“. τούτοις θαρρήσας προθυμότερον εἰς τὴν Αἴγυπτον σὺν
184 τοῖς μετ' αὐτοῦ ἀπηλλάττετο. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἐβδομήκοντα. μαθὼν δὲ Ἰώσηπος ἐξ
Ἰούδα παραγενόμενον τὸν πατέρα ἔξεισι καὶ κατ' Ἡρώων πόλιν αὐτῷ ὑπαντᾷ. ὁ δ' ὑπὸ
185 χαρᾶς μικροῦ δεῖν ἐξέλειπεν, ἀλλὰ ἀνεξωπύρησεν αὐτὸν θεαθεὶς ὁ Ἰώσηπος. ἔπειτ' αὐτὸν 30
μὲν ἡρέμα κελεύσας ὁδεύειν αὐτὸς δὲ πέντε τῶν ἀδελφῶν παραλαβὼν ἠπειγέτο πρὸς τὸν
186 βασιλέα. ὁ δὲ χαίρων ἤκουσε καὶ ἡρώτα, τίτι τέρπονται βίῳ. ὁ δὲ ποιμένας αὐτοῖς
187 ἀγαθούς ἔλεγε. τοῦ δὲ Ἰακώβου παραγενομένου πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀσπαζομένου
188 συνεχώρησεν αὐτῷ ζῆν μετὰ τῶν τέκνων ἐν Ἡλιουπόλει, ὅπου καὶ οἱ ποιμένες αὐτοῦ τὰς
189 νομάς εἶχον. τοῦ δὲ λιμοῦ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπιτεινομένου χρημάτων αὐτοῖς ὁ Ἰώσηπος 35
ἀπεδίδου τὸν σῖτον· ὡς δὲ ταῦτα ἐπέλιπε, τῶν βοσκημάτων ἐωνοῦντο αὐτὸν καὶ τῶν
190 ἀνδραπόδων· οἷς δὲ καὶ γῆς τίς ἦν μοῖρα ταύτης παρεχώρουν ἐπὶ τιμῇ τροφῆς. οὕτω
τοῦ βασιλέως πάσης περιουσίας γενομένου κυρίον μετωκίσθησαν ἄλλος ἀλλαχόσε, ὅπως

8 πρὸς ἔλεον πολλά Henn. — 12 πατρός] πρὸς cod. Busb. — 15 αὐτόν] αὐτῷ Busb. — 22 συνδιαγεί] συνδιαγείν Iosephus, συνδιαγεί in marg. m. 2 Henn. — 29 ὑπαντᾷ] συνέβαλεν Iosephus. — 36 ἀπέλιπε Busb. nisi erravi. — ἐωνοῦντο ex ἐωνοῦνται corr. Busb. ἐωνοῦντα Henn.

Zonaras I p. 50 Bonn.

βεβαία γένηται τῷ βασιλεῖ τῆς χώρας τούτων ἢ κτήσις, πλὴν τῶν ἱερέων· τούτοις γὰρ
 191 ἔμενεν ἡ χώρα αὐτῶν. λωφήσαντος δὲ τοῦ κακοῦ ὁ Ἰώσηπος συλλέγων εἰς ἐκάστην πόλιν
 192 τὸ πλῆθος τὴν τε γῆν αὐτοῖς ἐχαρίζετο καὶ φιλεργεῖν παρεκάλει τὴν πέμπτην τῶν καρπῶν
 193 τῷ βασιλεῖ τελοῦντας. τοὺς δὲ παρ' ἐλπίδας κυρίους τῆς γῆς καθισταμένους χαρὰ τε
 ἐλάμβανε καὶ ὑφίσταντο τὰ προστάγματα, ἃ καὶ νόμος ἔμεινε καὶ μέχρι τῶν ὕστερον 5
 194 βασιλέων. Ἰάκωβος δὲ ἐπτακαίδεκατον ἔτος ἐν Αἰγύπτῳ διατρίψας νόσῳ χρησάμενος
 ἀπέθανεν, ἐπενδύμενος τοῖς μὲν τῶν υἱῶν κτήσιν ἀγαθῶν καὶ προσιπῶν πῶς μέλλοιεν
 195 οἱ ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ κατοικεῖν τὴν Χαναναίαν· Ἰωσήπου δ' ἐγκώμιον διεξελθὼν, ὅτι
 μὴ μνησικακήσειε τοῖς ἀδελφοῖς, προσέταξε τοῖς παισίν, ἵνα τοὺς Ἰωσήπου παῖδας Ἐφραΐμην
 καὶ Μανασσῆν εἰς τὸν αὐτῶν ἀριθμὸν προσῶνται διαιρούμενοι μετ' αὐτῶν τὴν Χαναναίαν. 10
 196 τελευτᾷ δὲ βιούς ἔτη τριῶν δέοντα ἰ' καὶ ρ'. Ἰώσηπος δὲ συγχωρήσαντος τοῦ βασιλέως
 197 τὸν τοῦ πατρὸς νεκρὸν εἰς Χεβρώνα θάπτει πολυτελῶς. τῶν δὲ ἀδελφῶν δεδιότων συν-
 υποστρέφειν αὐτῷ, μὴ τεθνηκότος τοῦ πατρὸς αὐτοὺς τιμωρήσασθαι, πείθει μὴδὲν ὑφορᾶσθαι,
 198 καὶ ἀγαγὼν μεθ' ἑαυτοῦ κτήσιν πολλὴν ἐχαρίσατο. τελευτᾷ δὲ καὶ οὗτος ἔτη βιώσας ρ'
 199 καὶ ἰ', τελευτῶσι δὲ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἤσαντες εὐδαιμόνως ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου. καὶ 15
 200 τούτων μὲν τὰ σώματα κομίσαντες αὐτῶν οἱ ἀπόγονοι ἔθαψαν ἐν Χεβρώνι, τὸ δὲ Ἰωσήπου
 ὕστερον, ὅτε μετανέστησαν ἐκ τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἑβραῖοι, εἰς τὴν Χαναναίαν ἐξεκόμεσαν·
 οὕτως γὰρ αὐτοὺς ὁ Ἰώσηπος ἐξώρησε.

201 Αἰγύπτιοι δὲ τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν γένος ἀκμάζον ὀρῶντες καὶ πλήθει χρημάτων λαμ-
 202 προὺς ὧν τε ἦσαν εὖ Ἰωσήπου τετυχηκότες διὰ χρόνου μῆκος λήθην λαβόντες καὶ τῆς 20
 βασιλείας εἰς ἄλλον οἶκον μετεληλυθυίας δεινῶς ἐξύβριζον αὐτοῖς καὶ τालαιπωρίας ποικίλας
 203 ἐπενόουν. τὸν τε γὰρ ποταμὸν εἰς διώρυχας πολλὰς αὐτοῖς προσέταξαν διατεμεῖν τείχῃ
 τὲ οἰκοδομῆσαι ταῖς πόλεσι καὶ χώματα, ὅπως ἂν εἴργοι τὸν ποταμὸν μὴ λιμνάζειν,
 πυραμίδας τὲ ἀνοικοδομοῦντες ἐξέτρυνον ἡμῶν τὸ γένος, ὥς τέχνας τὲ παντοίας διδά-
 204 σκεσθαι καὶ τοῖς πόνοις γενέσθαι συνήθεις. καὶ τετρακοσίων μὲν ἔτων χρόνον ἐπ' αὐταῖς 25
 205 διήρυσαν ταῖς τालαιπωρίαις. εἴτα τῶν ἱερογραμματέων τίς ἀγγέλει τῷ βασιλεῖ τεχθήσεσθαι
 206 τινα κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῖς Ἰσραηλίταις, ὃς ταπεινώσει μὲν τὴν Αἰγυπτίαν ἡγεμονίαν,
 αὐξήσει δὲ τοὺς Ἰσραηλίτας τραφεῖς. δεῖσας δὲ ὁ βασιλεὺς κελεύει πᾶν τὸ γένος
 ἄρσεν εἰς τὸν ποταμὸν ῥιπτοῦντας διαφθεῖρειν, παραφυλάσσειν δὲ τοὺς τῶν Ἑβραίων
 207 τοκετοὺς γυναικῶν τὰς Αἰγυπτίαις μαίας, τοὺς μέντοι καταφρονήσαντας τοῦ προστάγματος 30
 209 ἀναιρεῖσθαι σὺν τῇ γενεᾷ. οἱ μὲν οὖν ἦσαν ἐν τούτοις, ὁ δὲ παῖς, ὃν προεῖπεν ὁ ἱερογραμ-
 210 ματεύς, τρέφεται λαθὼν τὴν τοῦ βασιλέως φυλακὴν. γίνεται δὲ οὕτως. Ἀμαράμης τῶν
 εὖ γεγονότων τῶν παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ὑπὲρ τε παντὸς τοῦ ἔθνους δεδιὼς καὶ χαλεπῶς
 211 ἐφ' ἑαυτῷ φέρων, ἐκύνει γὰρ αὐτῷ τὸ γύναιον, πρὸς ἱκετείαν τοῦ θεοῦ τρέπεται. ὁ δὲ
 212 θεὸς ἐλέγξας αὐτὸν ἐφίσταται κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ καὶ μὴ ἀπογινώσκειν παρεκάλει, 35
 214 μιμνήσκων ὅσα τοῖς προγόνους πεποίηκε καὶ ὥς ἐβδομήκοντα τῶν πάντων μετὰ Ἰακώβου
 215 εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένων ὑπὲρ ἐξήκοντα μυριάδας ἦδη γεγονόσιν. „ὁ παῖς τὲ ἔλεγεν, οἱ
 216 τὴν γέννησιν Αἰγύπτιοι δεδίασι, σὸς ἔσται καὶ λήσεται τραφεῖς παραδόξως· ὃς τὸ μὲν
 Ἑβραίων γένος τῆς παρ' Αἰγυπτίων ἀνάγκης ἀπολύσει, μνήμης δὲ παρὰ πᾶσιν ἐφ' ὅσον

1 τῆς χώρας om. Henn. — 4 τελοῦντας] Zonaras τελοῦντες Busb. Henn. — 9 προσέταξε] Zonaras
 προέταξε Busb. Henn. — 30 Αἰγυπτίων Busb.

Zonaras I p. 52 Bonn.

μενεῖ τὰ σύμπαντα τεύξεται. ἔσται δὲ αὐτῷ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοιοῦτος, ὥστε τὴν ἐμὴν
 217 ἔξειν ἱερωσύνην σὺν τοῖς ἐγγόνοις διαπαντός“. ταῦτα διυπνισθεῖς ὁ Ἀμαράμης ἐδήλου τῇ
 218 Ἰωαχεβελεῖ, γυνὴ δὲ ἦν αὐτοῦ. τίκει δὲ λαθοῦσα τοὺς φύλακας διὰ τὴν τῶν ὠδίνων ἐπι-
 219 εἰκειαν, καὶ τρεῖς μῆνας τὸ βρέφος λανθάνοντες τρέφουσιν οἱ τοκεῖς, εἴτα δεισαντες ἔγνων ἐπὶ
 220 τῷ ἐπαγγειλαμένῳ περὶ τοῦ παιδὸς ποιήσασθαι τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, δηλαδὴ τῷ Θεῷ. καὶ 5
 221 πλέγμα τι μηχανησάμενοι βύβλινον ἀσφάλτῳ τὲ περιχρήσαντες ἐντιθέασιν τὸ παιδίον καὶ
 κατὰ τοῦ ποταμοῦ βαλόντες εἶσαν ἐπὶ τῷ Θεῷ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ. Μαριάμη δὲ ἡ
 224 τοῦ παιδὸς ἀδελφὴ ἐπετῖρει, ὅποι τὸ πλέγμα χωρήσει. παίζουσα δὲ παρὰ τὰς ἡϊόνας
 τοῦ ποταμοῦ Θέρμουθις ἡ τοῦ βασιλεῶς θυγάτηρ καὶ τὸ πλέγμα θεασαμένη κολυμ-
 βητὰς ἐπιπέμπει κελύσασα τὴν κοιτίδα πρὸς αὐτὴν ἐκχοίμασαι. ἰδοῦσα δὲ τὸ παι- 10
 225 δῖον ἡγάπησε μεγέθους ἕνεκα καὶ κάλλους, κελύει τὲ γύναιον ἀχθῆναι παρῆξον θηλὴν τῷ
 226 παιδίῳ. μὴ προσεμένον δὲ αὐτοῦ τὴν θηλὴν καὶ τοῦτ' ἐπὶ πολλῶν ποιήσαντος γυναικῶν
 ἡ Μαριάμη ὡς τάχα παρατυγχάνουσα „ὦ βασίλισσα, εἶπεν, εἰ Ἐβραῖδα γυναῖκα ἀχθῆναι
 227 κελύσεις, τάχα ἂν πρόσσοιτο θηλὴν ὁμοφύλου“. κελύει οὖν αὐτὴν τῶν γαλουχουσῶν
 τινὰ μετελθεῖν. ἡ δὲ παρῆν ἄγουσα τὴν μητέρα. καὶ τὸ παιδίον ἀσμένως προσφύεται 15
 228 τῇ θηλῇ, καὶ πιστεύεται τὴν τοῦ παιδὸς τροφήν. καὶ αὐτὸ τὴν ἐπὶ κλησιν κατὰ τὸ συμ-
 βεβηκὸς ἔθετο εἰς τὸν ποταμὸν ἐμπεσόντι· τὸ γὰρ ὕδωρ μῶς Αἰγύπτιοι καλοῦσιν, ὕσῃς δὲ τοὺς
 ἐξ ὕδατος σωθέντας. συνθέντες οὖν ἐξ ἀμφοτέρων τὴν προσηγορίαν αὐτῷ ταύτην ἔθετο.
 229 ἦν δ' ἐξ Ἀβράμου ἑβδομος· Ἀμαράμου μὲν γὰρ αὐτὸς ἦν παῖς, Κάρθου δ' ὁ πατήρ, ὁ
 230 δὲ Λευὶ, καὶ Λευὶς τοῦ Ἰακώβου, ὃς ἦν Ἰσάκου γενόμενος, Ἀβράμου δὲ οὗτος ἦν. σύनेσις 20
 δὲ πολὺν κρείττων αὐτῷ τῆς ἡλικίας ἐφύετο. καὶ τριετὲς γενομένῳ θαυμαστὸν ὁ Θεὸς τὸ
²³¹₂₃₂ τῆς ἡλικίας ἐξῆρξεν ἀνάστημα καὶ τὸ τῆς μορφῆς κάλλος. ὄντα δὲ αὐτὸν τοιοῦτον ἡ
 Θέρμουθις παιδοποιεῖται γονῆς γνησίας οὐ μεμοιραμένη, καὶ ποτε χοίμασα τοῦτον πρὸς
 τὸν πατέρα ἐπεδείκνυε καὶ τοῦ ποταμοῦ λαβοῦσα τὸν παῖδα ἔλεγεν ἐμαυτῇ μὲν ἡγησάμην
 233 παῖδα, τῆς δὲ σῆς βασιλείας διάδοχον“. καὶ ταῖς τοῦ πατρὸς χερσὶν ἐνετίθει τὸ βρέφος, 25
 ὁ δὲ λαβὼν καὶ προστερνισάμενος ἐπιτίθει αὐτῷ κατὰ φιλοφροσύνην τὸ διάδημα. ὁ δὲ
 περιελόμενος αὐτὸ κατὰ νηπιότητα δῆθεν καταφέρει πρὸς γῆν καὶ ἐπέβαινε τοῖς ποσίν.
 234 θεασάμενος δὲ ὁ ἱερογραμματεὺς ὁ καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ προειπὼν ἐπὶ ταπεινώσει τῆς
 235 Αἰγυπτίας ἀρχῆς ἐσομένην ὥρμησεν ἀποκτεῖναι, καὶ ἀνακραγών, „οὗτος, εἶπεν, ἐκεῖνος ὁ
 236 παῖς, ὃν ἀνελὼν Αἰγυπτίους τὸ δέος ἄνεις“. φθάνει δ' αὐτὸν ἡ Θέρμουθις ἐξαρπάσασα, 30
 καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ πρὸς τὸν φόνον ὀκνηρὸς ἦν οὕτω τοῦτον παρασκευάσαντος τοῦ Θεοῦ.
 238 ἐτρέφετο οὖν ἐπιμελῶς. Μωσῆς μὲν οὖν ὡς εἴρηται γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς καὶ παρελ-
 θὼν εἰς ἡλικίαν φανεράν Αἰγυπτίους τὴν οἰκίαν ἀρετὴν ἐποίησε τοιαύτης ἀφορμῆς λαβό-
 239 μενος· Αἰθίοπες, πρόσσοικοι δ' εἰσὶ τοῖς Αἰγυπτίοις, ἔφερον καὶ ἦγον τὰ τῶν Αἰγυπτίων.
 240 οἱ δ' ὀργῇ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἡττηθέντες οἱ μὲν ἔπεσον οἱ δ' ἔφυγον. οἱ 35
 Αἰθίοπες δὲ γευσάμενοι τῶν ἀγαθῶν οὐκέτ' αὐτῶν ἀπείχοντο, καὶ προὔβησαν ἄχρι
 241 Μέμφεως, Αἰγύπτιοι δὲ πρὸς χρησμούς τρέπονται, καὶ συμβουλευσάντος τοῦ Θεοῦ συμμάχῳ
 χρήσασθαι τῷ Ἐβραίῳ κελύει ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα παρασχεῖν Μωσῆν στρατηγόν

2 διυπνισθεῖς] περιγερεθεῖς Iosephus. — 5 δηλαδὴ τῷ Θεῷ om. Iosephus. — 7 et 13 Μαριάμη
 Henn. cum Zonara. — 14 κελύσεις] ποιήσεις Iosephus. — τάχ' ἂν Henn. — 26 φιλοφρόνησιν Henn.
 Zonaras. — 32 οὖν ante ἐπιμελῶς om. Busb. — 35 ἡττηθέντες] κρατηθέντες Iosephus.

Zonaras I p. 54 Bonn.

αὐτῷ γενησόμενον. ἡ δὲ παραδίδωσιν ὄρκους ποιησαμένῳ μηδὲν διαφεῖναι κακόν. 242
 Μουσῆς ἡδέως προσδέχεται τὸ ἔργον, καὶ φθάσας πρὶν ἢ πνθῆσθαι τοὺς πολεμίους τὴν 243
 ἔφοδον αὐτοῦ οὐ διὰ τοῦ ποταμοῦ τὴν τοῦ στρατοῦ ἑλασίαν ποιεῖται, ἀλλὰ διὰ γῆς. ἐνθα 244
 τῆς αὐτοῦ συνέσεως θαυμαστὴν ἐπίδειξιν ἐποιήσατο· τῆς γὰρ γῆς χαλεπῆς οὐσης ὁδὸν 245
 5 θῆναι διὰ πλῆθος ἐρπετῶν, πλέγματα ἐννοεῖ ποιῆσαι καὶ ταῦτα πληρώσας ἴβειον ἐκόμιζε. 246
 πολέμιον δ' ἐστὶν ὅφρ' οὗτο τὸ ζῶον· χειροῖθ' εἰσὶν αἱ ἴβεις. ταύταις οὖν 247
 ἀπεμάχετο πρὸς τὴν ἐρπετῶν φύσιν προπολεμούσας χρώμενος. οὕτως ὁδεύσας οὐδὲν 248
 προμαθοῦσι παρῇν τοῖς Αἰθίοψι, καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς κρατεῖ τῇ μάχῃ τὰς τε πόλεις 249
 αὐτῶν ἐπ' ἡμῖν καταστρεφόμενος, καὶ φόνος πολὺς τῶν Αἰθιοπῶν ἐπράττετο. καὶ τέλος 249
 10 συνελαθέντες εἰς Σαβὰν πόλιν βασιλείον οὐσαν Αἰθιοπίας, ἣν ὕστερον Καμβύσης Μερόην 250
 ὠνόμασεν ἀδελφῆς ἰδίας τοῦτο καλουμένης, ἐπολιορκοῦντο. ἦν δὲ δυσπολιορκητον σφόδρα 251
 τὸ χωρίον. Μωσεῖ δὲ συνέτυχέ τι τοιοῦτον· Θάρβις θυγάτηρ ἦν τοῦ Αἰθιοπῶν βασιλέως. 252
 αὕτη εἰς ἔρωτα δεινὸν ὤλισθεν αὐτοῦ καὶ διαπέμπεται πρὸς αὐτὸν περὶ γάμου. προσ- 253
 δεξαμένου δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τῷ παραδοῦναι αὐτὴν τὴν πόλιν φθάνει τὸ ἔργον τοὺς 254
 15 λόγους. καὶ μετὰ τὴν ἀναιρέσιν τῶν Αἰθιοπῶν ἐτέλει τοὺς γάμους καὶ τοὺς Αἰγυπτίους 255
 ἀπήγαγεν εἰς τὴν ἑαυτῶν. οἱ δὲ ἐξ ὧν ἐσώζοντο μῖσος πρὸς αὐτὸν ἀνελάμβανον καὶ τὸν 256
 βασιλέα ἠρέθιζον κατ' αὐτοῦ. ὁ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἱερογραμματέων ἐπειχθεὶς οἷός τ' ἦν 255
 ἐγχειρεῖν τῇ Μωσέος ἀναιρέσει. ὁ δὲ καὶ τῶν ὁδῶν φυλαττομένων λαθῶν ὑπέξεισι διὰ 256
 τῆς ἐρήμου, εἰς τε πόλιν Μαδιγὴν ἀφικόμενος πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ ἐπώνυμον δὲ 257
 20 ἐνός τῶν ἐκ Χετούρας Ἀβράμου υἱῶν, καθεσθεὶς ἐπὶ τινος φρέατος ἠρέμει. τῶν δὲ 258
 χωρίων δυσύδρων ὄντων προκατελάμβανον οἱ ποιμένες τὰ φρέατα, ὅπως μὴ ἐξαναλουμένου 259
 τοῦ ὕδατος ὑπὸ τῶν ἄλλων σπανίξῃ ποτοῦ τὰ θρέμματα. παραγίνονται οὖν ἐπὶ τὸ 260
 φρέαρ ἐπὶ τὰ παρθένοι ἀδελφαὶ Ραγούηλον θυγατέρες ἱερῶς ἐντίμου παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις, 261
 αἱ φθάσασαι τὸ αὐταρκὲς ὕδωρ ἀνέσπασαν τοῖς ποιμνίοις. ἐπιστάντων δὲ ποιμένων καὶ 262
 25 ἀπελαννόντων τὰς παρθένας Μωσῆς τοὺς μὲν εἶρξε πλεονεκτεῖν, ταῖς δὲ παρέσχε 263
 βοήθειαν. αἱ δὲ τῷ πατρὶ τὸ γεγονὸς διηγούμεναι παρεκάλουν μὴ ματαίαν αὐτῷ γενέσθαι 264
 τὴν εὐποίαν· ὁ δὲ τὸν Μωσῆν ἄγειν ἐκέλευεν. ὥς δ' ἦκε, ποιεῖται αὐτὸν υἱὸν καὶ μίαν 265
 τῶν θυγατέρων πρὸς γάμον δίδωσι καὶ τῶν θρεμμάτων ἀποδείκνυσιν ἐπιμελητήν. καὶ ὁ 264
 μὲν διῆγεν αὐτόθι ποιμαίνων. χρόνῳ δ' ὕστερον νέμων ἐπὶ τὸ Σίναιον, ὅρος δὲ τοῦτο 265
 30 τῶν ἐκεῖ ὑψηλότατον, πῦρ ὁρᾷ θάμνου βάτων τὴν γλὸνν νεμόμενον, ὃ καὶ τὸ ἄνθος 266
 αὐτοῦ παρῆλθεν ἀβλαβὲς καὶ τῶν ἐγκάρπων κλάδων οὐδὲν ἠφάνισε καὶ ταῦτα τῆς φλογὸς 267
 ὀξύτατης ὑπαρχούσης. ὁ δὲ καὶ τὴν ὄψιν μὲν ἔδωκε, κατεπλάγῃ δὲ μᾶλλον φωνὴν 267
 τοῦ πυρὸς ἀφιέντος καὶ ὀνομαστὶ καλέσαντος αὐτόν, ἣ καὶ τῆς φλογὸς συνεβούλευε πορ- 268
 ρωτάτω χωρεῖν καὶ τὸ χωρίον θεῖον εἶναι ἐσήμαινε προηγόρευε τε αὐτῷ τὰ ἐσόμενα, καὶ 268
 35 εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐκέλευεν ἀπιέναι ἡγεμόνα τῆς Ἑβραίων πληθύνος ἐσόμενον καὶ τῆς 269
 ὕβρεως τοὺς συγγενεῖς ἀπαλλάξοντα· ἐξάγοντα μέντοι αὐτοὺς τῆς Αἰγύπτου θυσίας χαρι- 269
 στηρίους εἰς ἐκείνον τὸν τόπον ἐκτελέσαι ἐκέλευε. τοσαῦτα μὲν ἐκ τοῦ πυρὸς θεοκλυτεῖται 270
 Μωσῆς, ἀπορεῖν δ' ἔφασκε πρὸς τὸν χρηματίζοντα, πῶς ἰσχύος μὴ εὐπορῶν ἢ τοὺς οἰκείους 271

20 καθεσθεῖς, inter ε et σ rasura 2—3 litterarum Busb. — 21 ἐξαναλουμένου, ου post λ in rasura Busb. — 22 σπανίξει Busb. — 23 Ῥαγούηλον in marg. adnotatum: οὗτος ἰοθὺρ ἐπικέκληται Busb.

Zonaras I p. 56 Bonn.

- 272 πείσειεν αὐτῷ ἔπεσθαι ἢ Φαραώτην βιάσασθαι σφίσιν ἐπιτρέψαι τὴν ἔξοδον. ὁ δὲ θεὸς συνέσεσθαι αὐτῷ ἐπηγγέλλετο καὶ λόγον παρέξειν καὶ ἰσχὺν χορηγήσειν, ἐκέλευέ τε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντα πίστιν τῶν λεγομένων λαμβάνειν. καὶ ποιήσαντος δράκων εἶρετε καὶ συνειλούμενος σπειρηθὼν τὴν κεφαλὴν ἐπανέτεινεν· εἶτα πάλιν βάκτρον ἦν.
- 273 καὶ καθεῖναι τὴν δεξιὰν εἰς τὸν κόλπον προσταχθεὶς λευκὴν ὁμοίαν τιτάνῳ τὴν χροάν 5 ἐξήνεγκεν· εἶτα εἰς τὴν συνήθειαν κατέστη. κελυσθεὶς δὲ καὶ τοῦ πλησίον ὕδατος λαβεῖν
- 274 καὶ εἰς τὴν γῆν ἐκχέαι ὁρᾷ τοῦ χεθέντος τὴν χροάν αἱματώδη γεγεννημένην. θαρρεῖν οὖν αὐτὸν παρεκελεύετο καὶ σημείοις χρῆσθαι πρὸς τὸ πιστεῦσθαι, μὴ δ' ἔτι μέλλειν σπεύδειν
- 275 δ' εἰς Αἴγυπτον μὴ τρίβοντα τὸν χρόνον. Μωσῆς δὲ ἠντιβόλει τὸν χρηματίζοντα γνωρίσαι
- 276 αὐτῷ καὶ τὸ ἔνομα, καὶ ὁ θεὸς αὐτῷ σημαίνει τὴν ἑαυτοῦ προσσηγορίαν οἱ πρότερον εἰς 10
- 277 ἀνθρώπους παρελθοῦσαν, περὶ ἧς οὐ μοι θέμις εἰπεῖν. δεῖται οὖν Μωυσῆς Ῥαουήλου τοῦ πενθεροῦ συγχωρῆσαι αὐτῷ εἰς Αἴγυπτον ἀπελθεῖν, καὶ παραλαβὼν τὴν Σαπφώραν
- 278 καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς παῖδας Γηρσόν, ὃ σημαίνει ὅτι εἰς ξένην γῆν, καὶ Ἐλεάζαρον, δηλοῖ δὲ
- 279 ὡς συμμάχῳ χρῆσασθαι τῷ πατρὶ φθεῖ, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. γενομένῳ δὲ πλησίον ὁ ἀδελφὸς Ἀαρὼν ἐπήντησε τοῦ θεοῦ κελεύσαντος, ὃ τὰ ἐν τῷ ὄρει φράζει καὶ τὰς τοῦ 15
- 280 θεοῦ ἐντολάς. τοῖς δ' Ἑβραίοις ἀπιστοῦσι τὰ διηγούμενα παρέσχε τὴν ὄψιν. οἱ δ' ὑπ' ἐκπλήξεως ἦσαν εὐέλπιδες καὶ ἀκολονθήσειν ὡμολόγουν. παραγίνεται οὖν πρὸς τὸν
- 283 βασιλεῖα καὶ τὰ κατὰ τὸ Σίναιον αὐτῷ συντυχόντα εἰπὼν καὶ τὰς τοῦ θεοῦ φωνὰς παρ-
- 284 ἐκάλε μὴ ἐμποδῶν ἴστασθαι τῇ τοῦ θεοῦ γνώμῃ. χλευάσαντος δὲ ἔργῳ τὰ σημεία
- 285 ἐδείκνυ· ὁ δὲ ποιητὴν αὐτὸν λέγων κελεύει τοὺς ἱερεῖς τὰς αὐτὰς ὄψεις ἐνδείξασθαι. καὶ 20
- ²⁸⁶ ²⁸⁷ μεθεμένων ἐκείνων τὰς βακτηρίας δράκοντες ἦσαν. Μωσῆς δὲ μεθίστην ἐπὶ τῆς γῆς τὴν βακτηρίαν· ἥ δ' εἰς ὅφιν μεταβληθεῖσα τὰς τῶν Αἰγυπτίων βακτηρίας, αἱ δράκοντες ἐδόκουν, κατήσθιε μέχρι πάσας ἀνάλωσεν· εἶτ' εἰς τὸ ἑαυτῆς σχῆμα μεταπεσοῦσαν κομί-
- 288 ζεται. ὀργισθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς μηδὲν αὐτῷ προχωρήσειν εἰπὼν κελεύει μὴδὲμίαν ἄνεσιν
- 289 τοῦ πονεῖν τοῖς Ἑβραίοις παρέχειν. οὐκέτι οὖν αὐτοῖς ἄχυρον εἰς τὴν πλινθεῖαν παρείχετο 25
- ἀλλ' ἡμέρας μὲν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἐταλαιπώρουν, νυκτὸς δὲ συνῆγον τὸ ἄχυρον. καὶ ἐν
- ²⁹⁰ ²⁹¹ αἰτία ἦν αὐτοῖς Μωυσῆς, ὡς δι' ἐκείνον μᾶλλον ταλαιπωροῦσιν. ὁ δὲ πρὸς τὸν βασιλεῖα παραγενόμενος ἐπειθεν αὐτὸν ἀπολύειν τοὺς Ἑβραίους ἐπὶ τὸ Σίναιον θύσσοντας τῷ θεῷ.
- 292 ἥ μὴν πειραθῆσεσθαι δεινῶν Αἰγυπτίους, τὸν δὲ τῶν Ἑβραίων λαὸν ἀπελθεῖν καὶ ἀκόντων
- 293 ἐκείνων. τοῦ δὲ τοὺς Μωυσέος ἐκφραλίζοντος λόγους πάθη δεινὰ τοὺς Αἰγυπτίους κατε- 30
- 294 λάμβανεν· ὁ γὰρ ποταμὸς αὐτοῖς αἱματώδης ἐρρῆν οὐχὶ τὴν χροάν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς
- 295 πειρωμένοις ἀλγύματα καὶ ὀδύνας ἐπέφερεν, Ἑβραίοις δὲ γλυκὺς ἦν καὶ πότιμος. ἀμηχανήσας οὖν ὁ βασιλεὺς συνεχώρει τοῖς Ἑβραίοις ἀπιέναι· καὶ τοῦ κακοῦ λωφῆσαντος
- 296 τὴν ἔξοδον οὐκ ἐπέτρεπεν. ὁ δὲ θεὸς ἄλλην ἐπιφέρει πληγὴν· βατράχων ἄπειρον πλῆθος
- 297 τὴν γῆν αὐτῶν ἐπεβόσκετο· ἐναποθνησκόντων δὲ καὶ τῷ ὕδατι, τὸ ποτὸν τῷ τῶν ζώων ἰχθῶρι 35
- κεκακωμένον ἐλάμβανον, τὰς τε διαίτας ἡφάνιζον ἐν βρωτῷ καὶ ποτοῖς καὶ ταῖς εὐναῖς
- 298 αὐτῶν ἐπιπολάζοντες, ὁδμὴ τὴν δυσώδης ἦν ἀποθνησκόντων τῶν ζώων. οὕτω δ' ἐχόντων τῶν Αἰγυπτίων ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς τὸν Μωυσῆν οἴχεσθαι τοὺς Ἑβραίους λαβόντα, καὶ
- 299 παραχερῆμα τῶν βατράχων τὸ πλῆθος ἡφάνιστο. ὁ δ' ἐπελέληστο καὶ τοὺς Ἑβραίους κατέχευε.

6 ἐξήνεγκεν] προεικόμειεν Iosephus. — 20 ἐδείκνυ Busb. Henn. — λέγων] ἀπεκάλεε Iosephus. — ἐνδείξασθαι] παρωχεῖν δρᾶν Iosephus. — 23 μεταπεσοῦσα Busb. — κομίζεται μεταπεσοῦσαν Henn. — 34 ἔξοδον Iosephus.

Zonaras I p. 57 Bonn.

πάλιν οὖν φθειρῶν τοῖς Αἰγυπτίοις ἐξήνθησεν ἄπειρον πλῆθος τῶν ἐνδον ἀναδιδόμενοι, 300
μήτε λουτροῖς μήτε φαρμάκοις θεραπεύόμενοι. δέισας οὖν τὸν ὄλεθρον Φαραώθης τοῖς 301
μὲν Ἑβραίοις ἐδίδου τὴν ἐφοδον, καὶ πρὸς τοῦτο τοῦ πάθους λωγήσαντος τέκνα καὶ γυναῖκας 302
ὄμιρα τῆς ὑποστρωφῆς κατεῖχε. προσεξαγριαίνει δὴ τὸν θεὸν καὶ θηρίων παντοίων καὶ 303
5 πολυτρόπων, ὧν εἰς ὅψιν οὐδεὶς ἀπηντῇκει πρότερον, τὴν χώραν αὐτῶν ἐγέμισε. τοῦ δὲ 304
Φαραώθου τὰς μὲν γυναῖκας συναπαίρειν τοῖς ἀνδράσι συγχωροῦντος καταλείπεσθαι δὲ
τοὺς παῖδας, δεινῶς αὐτοῖς τὰ σώματα ἐξήλκωτο καὶ τὸ πολὺ τῶν Αἰγυπτίων οὕτως ἀπώλ-
λυτο. μὴδ' ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς πληγῆς σωφρονιζομένου τοῦ βασιλέως χάλαζα μὲν πρότερον 305
τοῦ κατ' Αἴγυπτον ἀέρος τοῦτο πεπονθότος μείζων τοῖς παρὰ τὰ βόρεια καὶ τὴν ἄρκτον
10 νεμομένοις, ἀέρος ἀκμάζοντος κατενεχθεῖσα τοὺς καρποὺς αὐτῶν κατέκλασεν. ἔπειτα γῆλον 306
ἀκρίδων νέμεται τὰ κατάλοιπα. Φαραώθης δὲ κελεύει τὸν Μωϋσῆν μετὰ γυναικῶν καὶ 307
παίδων τὸν λαὸν ἀπάγειν, τὴν δὲ λείαν αὐτοῖς καταλιπεῖν. τοῦ δὲ μὴ δίκαιον 308
εἶναι γήσαντος, δεῖν γὰρ αὐτοὺς τῷ θεῷ τὰς θυσίας ἐκ τῆς λείας προσεπνεῖν, καὶ τρι-
βομένου διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τοῦ χρόνου σκότος βαθὺ περιχεῖται τοῖς Αἰγυπτίοις,
15 ὃν οὐ τὰς τε ὄψεις ἀποκλειόμενοις ὑπὸ παχύτητός τε τὰς ἀναπνοὰς ἐμφραττο-
μένοις οἰκτρῶς ἀποθνήσκειν συνέβαινε. μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας ἰσας τούτου 309
διασκεδασθέντος „ἄχρι πότε, φησιν ὁ Μωϋσῆς τῷ βασιλεῖ, ἀπειθεῖς τῇ τοῦ θεοῦ γνώμῃ“;
ὁ δὲ ἠπειλήσεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμεῖν, εἰ πάλιν περὶ τούτου αὐτῷ προσέλθοι. 310
Μωϋσῆς δὲ οὐκέτι προσελθεῖν ἔφησεν, αὐτοὺς δὲ ἐκείνους παρακάλεσεν τοὺς Ἑβραίους
20 ἀπελθεῖν. ὁ δὲ θεὸς ἐκέλευσεν αὐτῷ παραγγεῖλαι τῷ λαῷ θυσίαν ἐτοίμην ἔχειν παρασκευ- 311
ασαμένους τῇ τρισκαίδεκάτῃ τοῦ κατὰ Μακεδόνας Ξανθικοῦ μηνὸς εἰς τὴν τεσσαρεσκαί-
δεκάτην, ὃς παρὰ μὲν Ἑβραίοις Νισάν παρ' Αἰγυπτίοις δὲ Φαρμουθὶ καλεῖται, ἀπάγειν
τὲ αὐτοὺς πάντα ἐπιχομιζομένους. καὶ ὁ μὲν ἐτοίμους τοὺς Ἑβραίους πρὸς τὴν ἔξοδον 312
διατάξας εἰς φαρίας ἐν ταύτῃ συνεῖχεν, ἐνστάσης δὲ τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης πάντες
25 ἔθνον καὶ τῷ αἵματι τὰς οἰκίας ἡγνίζον ὑσώπου κόμας ἀναλαβόντες, καὶ δειπνήσαντες τὰ
λοιπὰ τῶν κρεῶν ἔκαυσαν ὡς ἐξελευσόμενοι. ὅθεν νῦν οὕτως θύομεν τὴν ἐορτὴν πάσχα 313
καλοῦντες, σημαίνει δὲ ὑπερβασίαν, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ θεὸς αὐτοὺς ὑπερβάς
Αἰγυπτίοις ἐναπέσκηψε τὴν νόσον. ἡ γὰρ φθορὰ τῶν πρωτοτόκων αὐτοῖς κατ' ἐκείνην
ἐπεισι τὴν νύκτα, ὡς συνελθόντας τῷ Φαραώθῃ συμβουλεύειν ἀπολύειν τοὺς Ἑβραίους. ὁ 314
30 δὲ Μωϋσῆν ἀπιέναι προσέταξε, δώροις τὲ Ἑβραίους ἐτίμων.

Καὶ οἱ μὲν ἐξήεσαν, τὴν δὲ πορείαν ἐποιοῦντο κατὰ Αἰγυπτίους πόλιν ἔρημον οὖσαν 315
τότε. Βαβυλῶν γὰρ ὕστερον κτίζεται ἐκεῖ Καμβύσον καταστρεφόμενον τὴν Αἴγυπτον.
συντόμως δὲ ἀπιόντες εἰς Βελσεφῶντα χωρίον παραγίνονται τριταῖοι τῆς Ἑρμῆος θαλάσσης.
πεφυραμένοις δὲ ἀλεύροις καὶ πεπηγόσι μόνον ὑπὸ βραχείας θερμῆς τοῖς ἀπ' αὐτῶν ἄρτοις 316
35 διετρώγοντο, καὶ τούτοις ἐπὶ τριάκοντα ἡμέραις ἐχρήσαντο. πρὸς πλείονα γὰρ χρόνον οὐκ
ἐξήρχεσεν αὐτοῖς ὅσα ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπεφέροντο. ὅθεν εἰς μνήμην τῆς τότε ἐνδείας 317
ἐορτὴν ἄγομεν ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ τῶν αἰγύμων λεγομένην. ἦν δὲ τὸ τῶν μετανισταμένων
πλῆθος τὸ στρατεύσιμον ἡλικίαν ἔχον μόνον μυριάδες. ἐξήκοντα ἐξῆλθε δὲ μηνὸς 318

3 ἄφοδον Iosephus — τοῦ πάθους om. Iosephus. — 10 ἀέρος] ἄερος Iosephus. — 12 μὴ] οὐχί
Iosephus. — 17 διασκεδασθέντες Busb. — 19 παρακαλεῖν τοὺς Ἑβραίους Busb. τοῖς Ἑβραίοις παρακαλεῖν Henn.

Zonaras I p. 58 Bonn.

Ξανθικοῦ πέμπτη καὶ δεκάτῃ κατὰ σελήνην μετὰ ἔτη λ' καὶ υ' ἣ τὸν πρόγονον ἡμῶν
 Ἀβραμὸν εἰς τὴν Χαναanaίαν ἐλθεῖν, τῆς δὲ Ἰακώβου μεταναστιάσεως εἰς τὴν Αἴγυπτον
 319 διακοσίους πρὸς τοῖς ιε' ἐνιαυτοῖς ὕστερον, Μωϋσῇ δὲ ἐγεγόνει ἔτος ὀγδοηκοστὸν ἤδη, ὃ
 δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀαρὼν τρισὶ πλείοσιν. ἐπεκομίζοντο δὲ καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ Ἰωσήφ.
 320 Αἰγύπτιοι δὲ μετενόουν, καὶ λαβόντες ὅπλα ἐδίωκον ὡς ἐπανάζοντες. καταλαβόντες δ' αὐ- 5
 324 τοὺς συνελάνουσιν εἰς ὀλίγον χωρίον ὑπὸ πολυχειρίας· ἐξακόσια γὰρ ἦσαν αὐτοῖς ἄρματα
 326 σὺν ἱππεῦσι πεντακισμυριοῖς καὶ ὀπλιτῶν μυριάδων εἴκοσι. Ἑβραῖοι δὲ μήτ' ὑπομένειν
 διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων δυνάμενοι μήτε φυγῆς εὐπορίαν ὀρώντες ὅπλων τὲ σπανί-
 327 ζοντες ἐν ἐλπίδι τοῦ ἀπολέσθαι καθιστήκεισαν. καὶ τὸν Μωϋσῆν τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς
 ἐπαγγελλόμενον λίθοις βαλεῖν ὥρμησαν παραδιδόναι τὲ σφᾶς τοῖς Αἰγυπτίοις ἐγνώκεσαν, 10
 328 πένθος τὲ ἦν γυναικῶν καὶ παιδῶν ὅρεσι καὶ θαλάσσαις περιεκλεισμένων καὶ πολεμίοις.
 329 Μωϋσῆς δὲ διαλεχθεὶς τῷ πλήθει καίπερ πρὸς αὐτὸν ἀρχιαινοντι ἦγεν αὐτοὺς ἐπὶ θάλατταν
 334 τῶν Αἰγυπτίων ὀρώντων· τῇ γὰρ διώξει τεταλαιπωρημένοι εἰς τὴν ὕστεραίαν τὴν μάχην
 ὑπερβάλλονται. στάς δὲ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ καὶ τὴν βακτηρίαν λαβὼν τὸν θεὸν ἰκέτευε
 338 καὶ βοηθὸν ἐκάλει, καὶ πολλὰ ἐπιθείσας τύπτει τῇ βακτηρίᾳ τὴν θάλασσαν. ἡ δὲ ἀπὸ 15
 τῆς πληγῆς ἀνεκόπη καὶ εἰς ἑαυτὴν ἀνεχώρησε καὶ γυμνὴν ἀφίησι τὴν γῆν Ἑβραίοις εἶναι
 339 ὁδόν. Μωσῆς δὲ πρῶτος ἐνέβαινε αὐτῇ καὶ τοὺς Ἑβραίους ἐκέλευεν ἐπεσθαι. τῶν δ'
 340 ἱερέων μετὰ σπουδῆς, μαίνεσθαι μὲν αὐτοὺς Αἰγύπτιοι τὸ πρῶτον ἐδόκουν, ἐπεὶ δ' ἐώρων
 ἀβλαβεῖς ἐπὶ πολὺ προκεκοφότας, διώκειν ὥρμήκεσαν καὶ προτάξαντες τὴν ἵππον κατέ-
 341 βαινον. Ἑβραῖοι δ' ἔφθασαν ἐπὶ τὴν ἀντιπέραν γῆν ἐκφυγόντες. ὡς οὖν ὁ τῶν Αἰγυπτίων 20
 343 στρατός ἅπας ἐντὸς ἦν, ἐπιχεῖται πάλιν ἡ θάλασσα ῥοαῶδης ὑπὸ πνεύματος κατιοῦσα
 ὄμβροι τ' ἀπ' οὐρανοῦ καὶ βρονταὶ σκληραὶ σὺν ἀστραπαῖς καὶ κερανοὶ κατηρέχθησαν,
 344 καὶ νύξ ῥοαῶδης καὶ σκοτεινὴ κατέλαβεν αὐτούς. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπώλοντο, ὡς μὴδ'
 345 ἄγγελον τῆς συμφορᾶς ὑποστρέψαι. οἱ δ' Ἑβραῖοι ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας αὐτῶν
 καὶ τῇ τῶν ἀναγκαζόντων σφᾶς δουλεύειν διασφορᾷ ἔχαιρον καὶ ἐν ὕμνοις ἦσαν καὶ παι- 25
 διαῖς ὕλην τὴν νύκτα, καὶ Μωϋσῆς ᾠδὴν εἰς τὸν θεὸν ἐγκώμιόν τε καὶ τῆς εὐμενείας
 347 εὐχαριστίαν περιέχουσαν ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ συντίθησι. θαυμάσει δὲ μηδεὶς τοῦ λόγου
 τὸ παράδοξον, εἰ ἀρχαίοις ἀνθρώποις καὶ πονηρίας ἀπείροις εὐρέθη σωτηρίας ὁδὸς καὶ
 348 διὰ θαλάσσης εἴτε κατὰ θεοῦ βούλησιν εἴτε κατ' αὐτόματον, ὅποτε καὶ τοῖς περὶ τὸν
 Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα χθὲς καὶ πρώην ὑπεχώρησε τὸ Παμφύλιον πέλαγος καὶ ὁδὸν 30
 ἄλλην οὐκ ἔχουσι παρέσχε τὴν δι' αὐτοῦ, καταλῦσαι τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν τοῦ θεοῦ
 θελήσαντος, καὶ τοῦτο πάντες ὁμολογοῦσιν οἱ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις συγγραφεῖται.
 349 τὰ δ' ὅπλα τῶν Αἰγυπτίων τοῖς Ἑβραίοις προσενεχθέντα ὑπὸ τοῦ ῥοῦ καὶ τῆς βίας τοῦ
 πνεύματος ὁ Μωϋσῆς, εἰκάσας καὶ τοῦτο τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας, συναγαγὼν καὶ τούτοις
 σκεπάσας τὸν λαὸν ἦγεν ἐπὶ τὸ Σῖναιον ὄρος θύσων ἐκεῖ τῷ θεῷ καὶ τὰ σῶστρα τῆς 35
 πληθύος ἀποδώσων, καθὼς αὐτῷ καὶ προσείρητο.

περιέχει ὁ λόγος ἔτη σκ'.

Φλανίου Ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος τρίτος.

Παραδόξως δὲ τοὺς Ἑβραίους σωθέντας ἐλύπει ἀγομένους ὑπὸ τὸ Σίταιον ἢ ἐρημία
 τῆς χώρας καὶ τῶν τροφῶν ἢ σπάνις καὶ ἰ τοῦ ὕδατος ἔνδεια· ὃ γὰρ ἐπεφέροντο ὕδωρ 2
 δεδαπαίνητο ἤδη τὸ δ' εὐρισκόμενον πικρὸν ἀλλ' οὐ πότιμον ἦν. οὕτω δὲ ὀδεύοντες 3
 5 ἀφικνοῦνται εἰς τόπον Μὰν αὐτὸν διὰ τὴν τοῦ ὕδατος κακίαν καλέσαντες· μὰν γὰρ ἢ
 πικρία λέγεται. γρέαρ δὲ ἦν ἐκεῖ, οὗ τὸ ὕδωρ πικρὸν καὶ ἄποτον οὐκ ἀνθρώποις μόνον 4
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑποζυγίοις. Μωϋσῆς δὲ πάντων ἐπ' αὐτὸν συντρεχόντων καὶ ἀντι- 5
 βολούντων, γυναιῶν μὲν ὑπὲρ νηπίων ἀνδρῶν δὲ ὑπὲρ ἐκείνων, ἰκέτευε τὸν Θεὸν 6
 μεταβαλεῖν τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς παρουσίας κακίας καὶ πότιμον αὐτοῖς παρασχεῖν. καὶ κατα- 7
 10 νέσαντος τοῦ Θεοῦ λαβὼν ἀποτομάδος τὸ ἄκρον ἐν ποσὶν ἐριμμένης διαιρεῖ μέσην
 κατὰ τὸ μῆκος τὴν τομὴν ποιησάμενος, καὶ μεθεῖς εἰς τὸ γρέαρ ἔπειθε τοὺς Ἑβραίους
 τὸν Θεὸν ἐπήκοον τῆς εὐχῆς γεγονότα παρέξειν αὐτοῖς τὸ ὕδωρ οἷον ἐπιθυμοῦσιν,
 ἔξαντλεῖν τε τὸ γρέαρ ἐκέλευε. καὶ οἱ μὲν ἐπείνουν, τὸ δ' ὑπὸ τῶν συνεχῶν πληγῶν γε- 8
 γυμνασμένον καὶ κεκαθαρμένον ἤδη πότιμον ἦν. ἐκεῖθεν εἰς Ἡλιν ἀφικνοῦνται, ἐν ᾗ φοι- 9
 15 νικες οὐ πλείους ἦσαν τῶν ὁ δυσανξεῖς καὶ χαμαῖζηλοι δι' ὕδατος ἀπορίαν καὶ πρὸς καρπὸν
 ἀσθενεῖς ψαγαροῦ τοῦ χωρίου ὄντος· δώδεκα γὰρ οὐσῶν ἐκεῖσε πηγῶν οὐδὲν νοτερόν τι 10
 καὶ πρὸς ἄρδενσιν χρήσιμον ἦν, ἀλλ' ἱκμάδες ἦσαν ὀλίγαι, καὶ διαμωμένοις τὴν ψάμμον
 οὐδὲν ἀπήντα, κἂν τι δὲ στάζον ἔλαβον ἄχρηστον εὕρισκον ὑπὸ τοῦ θολεροῦ εἶναι. εἶχον οὖν 11
 ἐν αἰτία τὸν στρατηγόν, τριακοστὴν γὰρ ἐκείνην ὀδεύοντες ἡμέραν ἃ ἐπεφέροντο ἀνάλωσαν,
 20 καὶ δυσέλπιδες ἦσαν ἀμνημονοῦντες τῶν ὑπηργμένων διὰ Μωσέως αὐτοῖς ἐκ Θεοῦ, βάλλειν 12
 τὲ αὐτὸν ὠρμήκεσαν. ὃ δὲ τῷ Θεῷ θαρρῶν πάρεσιν εἰς μέσους, καὶ καταβοῶντας καὶ 13
 τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῖς λίθοις ἔχοντας ὁραθεῖς καταπαύειν ἤρξατο τῆς ὀργῆς καὶ διαλεχθεῖς
 εἰς μετάνοιαν ὧν ἔμελλον δοῦν ἔτρεψε. καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τινα σκοπὴν ἦτει τὸν Θεόν 22
 25 πύρον τῷ λαῷ καὶ τῆς ἐνδεείας ἀπαλλαγὴν· ὃ δὲ Θεὸς προνοήσῃν τε ἐπαγγέλεται καὶ 23
 μετ' ὀλίγον ὀρετύγων πληθὺς, τρέφει δὲ τοῦτο τὸ ὄρεον ὡς οὐδὲν ὄρεον ὁ Ἀράβιος 25
 κόλπος, ἐφίπταται τὴν μεταξὺ θάλασσαν ἐπελθόν καὶ ὑπὸ κόπον τὲ ἅμα τῆς πτήσεως καὶ
 πρόσγειον μᾶλλον τῶν ἄλλων ὃν καταφέρεται εἰς τοὺς Ἑβραίους· οἱ δὲ συλλαμβάνοντες
 τὴν ἐνδειαν ἰῶνται. καὶ δευτέραν δὲ τροφὴν καταπέμπτει ὁ Θεός. ἀνέχοντος τοῦ Μωϋσέως 26
 τὰς χεῖρας ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς δρόσος κατηνέχθη, καὶ περιπηγνυμένης ταῖς χερσὶ γένεται καὶ
 30 ἡσθεῖς ἀνεδίδασκε τὸν λαὸν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ αὐτῶν καὶ διατροφῇ τὴν δρόσον ἀπ' οὐρανοῦ 27
 καταφέρεσθαι. οἱ δὲ γενομένοι ἤδοντο· μέλιτι γὰρ ἦν τὴν ἡδονὴν ἐμφορές, ὅμοιοι δὲ τῇ τῶν 28
 ἀρωμάτων βδέλλῃ, τὸ δὲ μέγεθος κοριάνδρον σπέρματι. παρήγγελτο δὲ ἐξ ἴσου πᾶσιν 29
 ἀσσάρωνα, τοῦτο δ' ἐστὶ μέτρον, εἰς ἐκάστην ἡμέραν συλλέγειν, ἵνα μὴ τοῖς ἀδυνάτοις
 ἄπορον ἦ τὸ λαμβάνειν δι' ἀληθινῶν τῶν δυνατωτέρων πλεονεκτούντων περὶ τὴν ἀναίρεσιν.
 35 οἱ δὲ πλεόν τοῦ τεταγμένου συνάγοντες τοῦ ὑπολειφθέντος εἰς τὴν ἐπιούσαν ἀπολαύειν οὐκ 30
 εἶχον διεφθαρμένον ὑπὸ τε σκωλήκων καὶ πικρίας. ἔτι δὲ καὶ νῦν ὕεται πᾶς ὁ τόπος ἐκεῖνος. 31
 καλοῦσι δὲ Ἑβραῖοι τὸ βρωμα τοῦτο μάννα· τὸ γὰρ μὰν ἐπερώτησις κατὰ τὴν αὐτῶν 32
 διάλεκτον, τί ἐστὶν ἀνακρίνουσα. τῇ δὲ τροφῇ ταύτῃ μ' ἔτεσιν ἐχρήσαντο ἐφ' ὅσον ἦσαν ἐν
 τῇ ἐρήμῳ. ὡς δ' ἐκεῖθεν εἰς Παφιδὴν ἦσαν καὶ ἀννύδρον εὐρόντες τὴν γῆν, δι' ὀργῆς πάλιν 33

5 καλέσαντες] ὀνομάσαντες Iosephus. — 15 καὶ πρὸς καρπὸν ἀσθενεῖς om. Iosephus. — 18 ἀχριστον Busb. — 19 ἡμέραν] Henn., om. Busb.

Zonaras I p. 60 Bonn.

³⁴ τὸν Μωυσὴν ἐποιοῦντο. ὁ δὲ ἐπὶ λιτὰς τρέπεται τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς κελεύει αὐτῷ
³⁵ 37 βάκτρῳ πληξάντι τὴν παρακειμένην πέτραν, παρ' αὐτῆς λαμβάνειν εὐπορίαν ὕδατος· ὁ δὲ
 38 πληττεῖ τῇ βακτηρίᾳ, καὶ χανοῦσης ἐξέβλυσεν ὕδωρ πολὺ καὶ διανγέστατον. οἱ δὲ ἐξ-
 επλάγησαν, καὶ πίνουσιν ἡδὺ τὸ ῥῆμα ἐφαίνετο, τὸν τε Μωυσὴν ἐθαύμαζον, καὶ τὸν
 Θεὸν θυσίαις ἡμεῖβοντο. 5
 39 Τοῦ δὲ τῶν Ἑβραίων ὀνόματος ἤδη πολλοῦ διαβοωμένου ἐν φόβῳ συνέβαινε τοὺς
 40 ἐπιχωρίους εἶναι, οἱ δὲ τὴν Γομβολίτην καὶ τὴν Πέτραν κατοικοῦντες, οἱ καλοῦνται
 Ἀμαληκίται, ἀλλήλους τε καὶ τοὺς περιοίκους ἐπὶ τὸν πρὸς Ἑβραίους πόλεμον παρεκάλουν.
⁴³ καὶ παρόντων ἐπὶ τὴν μάχην ἤδη ἐθορύβει τὸ τῶν Ἑβραίων πλῆθος. παραμυθίας οὖν ὁ
⁴⁴ 48 Μωσῆς ἤρχετο καὶ θαρρεῖν παρεκάλει. οἱ δ' ἦσαν ἐπὶ τὸν κίνδυνον τὰς ψυχὰς ἡρμένοι 10
 49 καὶ ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐκέλευον καὶ μὴ μέλλειν. ὁ δὲ τῆς πλῆθους ἀποκρίνας τὸ
 50 μάχιμον Ἰησοῦν ἐφίστησιν αὐτῷ Ναυήκον υἱὸν φυλῆς τῆς Ἑφραϊμῆτιδος. βραχὺ δέ τι περὶ
 τὸ ὕδωρ ἔταξε τῶν ὀπλιτῶν ἐπὶ φυλακῇ τοῦ στρατοπέδου. καὶ νύκτα μὲν ἐν παρασκευαῖς
⁵¹ ἦσαν, ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης σύμπαν ἤδη τὸ πλῆθος ὀπλισμένον παρώρμα. αὐτὸς δὲ ἀνε-
⁵² 53 χώρει πρὸς τὸ ὄρος Θεῷ τε καὶ Ἰησοῦ παραδιδούς τὸ στράτευμα. προσέμιγον δὲ οἱ πολέμιοι 15
 καὶν χερσὶν ἢν ἡ μάχη. μέχρι μὲν οὖν Μωσῆς αὖθις ἀνίσχει τὰς χεῖρας, τοὺς Ἀμαληκίτας
 κατεπτόνουν οἱ Ἑβραῖοι. τὸν οὖν πόνον τῆς ἀνατάσεως τῶν χειρῶν ὁ Μωσῆς οὐχ ὑπο-
 54 μένων, ὡσάκις γὰρ ἂν αὐτὰς καθίει τοσαντάκις τοὺς οἰκείους ἐλαττοῦσθαι συνέβαινε, κελεύει
 τὸν ἀδελφὸν Ἀαρῶνα καὶ τῆς ἀδελφῆς Μαριάμνης τὸν ἄνδρα Ὡρον ὄνομα στάντας ἐκατέ-
 ρωθεν αὐτοῦ διακρατεῖν τὰς χεῖρας, καὶ τούτου γενομένου ἀνακράτος ἐνίκων τοὺς Ἀμαλη- 20
 κίτας, καὶ πάντες ἀπωλώλειςαν ἂν, εἰ μὴ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀπέσχοντο τοῦ κτείνειν.
⁵⁵ ἐλόντες δὲ καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν μεγάλους πλούτους δημοσίᾳ καὶ κατ' ἰδίαν ἔσχον λείαν
⁵⁷ 59 τε παντοίαν κτηνῶν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ τὰς παντευχίας τῶν φηγόντων
 συνέλεγον. ἀπέθανε μέντοι Ἑβραίων οὐδὲ εἷς, τῶν δὲ πολεμίων ὅσους οὐδ' ἀριθμῶ γινώσκει
 60 δυνατὸν ἦν. θύσας δὲ Μωσῆς χαριστήρια βωμὸν ἰδρύεται νίκαιον ὀνομάσας τὸν Θεόν. 25
 61 ἐπεὶ δὲ τὴν τῶν ἐπινικίων ἐορτὴν ἤγαγεν, ἀναπαύσας τοὺς Ἑβραίους προῆγε συντεταγμένους,
⁶² καὶ ἐν τριμῆνῳ μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου κίνησιν παρῆν ἐπὶ τὸ Σίναϊον ὄρος. καὶ Ῥαγούηλος 30
⁶³ ὁ πενθερὸς αὐτοῦ ἀπήντα. θύσας δὲ ὁ Μωϋσῆς εὐώχει τὸ πλῆθος τοῦ θάμνου πλησίον,
 66 ὡς διαπεφεύγει τοῦ πυρὸς τὴν φλόγῳσιν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ θεασάμενος ὁ Ῥαγούηλος τὸν
 Μωϋσὴν ἐν ὄχλῳ πραγμάτων ὄντα· διέλυε γὰρ τὰς δίκας τοῖς δεομένοις πάντων ἐπ' 35
⁶⁷ αὐτὸν βαδίζόντων, πανσάμενον τοῦ θορύβου παραλαβὼν ἀνεδίδασκει ἃ χρὴ ποιεῖν. καὶ
⁶⁸ συνεβούλευε τῆς μὲν ἐπὶ τοῖς ἡττοσι ταλαιπωρίας ἑτέροις ἐκστῆναι, περὶ δὲ τῶν μειζόνων
 69 καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ πλήθους ἔχειν τὴν πρόνοιαν αὐτόν, καὶ „τὴν μὲν τῶν ἐγκλημάτων
 δίαίταν ἐπίτρεψιν τῷ λαῷ ποιεῖσθαι καὶ ἐπ' ἄλλων, ἔφασκε, σὺ δὲ πρὸς μόνην τῇ τοῦ
 70 Θεοῦ θεραπείᾳ κατέχων σεαντὸν διατέλει. καὶ τὸν στρατὸν ἐξετάσας ἀκριβῶς κατὰ 35
 μυρίους τούτων κεκριμένους ἄρχοντας ἀπόδειξον, εἴτα κατὰ χιλίους, διαιρησεις δὲ μετὰ
 71 τούτους εἰς πεντακοσίους, καὶ πάλιν εἰς ἑκατόν, εἴτα πεντήκοντα, ἄρχοντάς τε ἐπὶ τούτοις
 τάξεις, οἱ κατὰ τριάκοντα μερισθέντες διακοσμήσουσι καὶ κατὰ εἴκοσι καὶ κατὰ δέκα
 συναριθμουμένους, ἔστω δὲ τις ἐπὶ τούτοις εἰς τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου

15 προσέμιγον Henn. ex correctura — 19 μαριάμνης Henn. — 38 μερισθέντας Iosephus. — 39 εἰς]
 ὡς Busb.

Zonaras I p. 62, 64 Bonn.

ἀριθμοῦ λαμβάνων, οἱ δὲ δοκιμασθέντες εἶναι ἀγαθοὶ περὶ τῶν διαφορῶν αὐτοῖς κρινοῦσι, 72
 κὰν ἢ τι μεῖζον ἐπὶ τοὺς ἐν ἀξιώματι τὸ περὶ τοῦ πράγματος δύσκολον, ἐπὶ σὲ τοῦτο
 ἀναπέμψουσι“. ταῦτα Ῥαγούηλου συμβουλευσάντος ὁ Μωσῆς ποιεῖ κατὰ τὴν ὑποθήκην 73
 τὴν ἐκείνου. εἴτα συγκαλέσας τὸ πλῆθος αὐτὸς μὲν εἰς τὸ ὄρος ἀπέρχεσθαι τὸ Σίναιον 75
 5 ἔλεγε συνεσόμενος τῷ Θεῷ, ἐκείνους δ' ἐκέλευε πλησίον μετασκηρῶσαι τῷ ὄρει. ταῦτα εἰπὼν 76
 ἀνῆγει πρὸς τὸ ὄρος. Ἑβραῖοι δὲ μετεσκήνουν καὶ τὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους κατελάμβανον. 77
 ἐορτάζοντες δὲ τὸν στρατηγὸν περιέμενον ἀγνεύοντες τὴν τε ἄλλην ἀγνείαν καὶ ἀπὸ συνου- 78
 σίας γυναικῶν ἡμέρας τρεῖς, καθὼς ἐκεῖνος προεῖπεν. ἐπὶ δύο μὲν οὖν ἡμέρας εὐωχοῦμενοι 79
 διηγόν, τῇ τρίτῃ δὲ πρὶν ἢ τὸν ἥλιον ἀνασχεῖν νεφέλη τὴν ὑπερίζανε τοῦ παντὸς στρατο- 80
 10 πέδου καὶ τὸ χωρίον οὗ τὰς σκηναὶς ἦσαν πεποιημένοι περιέγραφε, καὶ τοῦ λοιποῦ παντὸς 80
 ἐν αἰθρίᾳ τυγχάνοντος ἄνεμοι τε σφοδροὶ λαῖρον κινεῦντες ὑετὸν κατήγιζον, ἀστραπαὶ τὴν 81
 ἦσαν φοβεραὶ, καὶ κερανοὶ κατενεχθέντες ἐδίλουν τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ οἷς Μωσῆς 82
 ἵθ' ἔλεγε εὐμενοῦς παρατυγχάνοντος. τοὺς γε μὴν Ἑβραίους δεινῶς ἐτάραττε, κατεῖχον δ' ἑαυτοὺς 83
 πρὸς ταῖς σκηναῖς ἀχθόμενοι. ἐπιγαίνεται δὲ Μωσῆς γαῦρος καὶ μέγα φρονῶν. ὁφθαλμοὶ 84
 15 οὖν ἀπαλλάττει τοῦ θένους αὐτοῦς, αἰθριὸς τε καὶ καθαρὸς τῶν πρὸ ὀλίγου παθῶν ὁ ἀὴρ 84
 ἦν. στάς δὲ ἐφ' ὑψηλοῦ τινός, „ὁ Θεός, εἶπεν, ὃ Ἑβραῖοι, ὡς καὶ πρότερον εὐμενὴς προσ- 85
 ἐδέξατό με καὶ βίον ὑμῖν εὐδαίμονα καὶ πολιτείας κόσμον ὑπαγορεύει. μὴ οὖν καταφρο- 86
 νήσητε τῶν λεγομένων εἰς ἐμὲ τὸν λέγοντα ἀφορῶντες“ τῷ γὰρ Θεῷ εἰς ὅψιν ἐλθὼν ἀκροα- 88
 τὴς ἀφθάρτου φωνῆς ἐγενόμην“. ταῦτα εἰπὼν προάγει τὸν λαὸν γυναιξὶν ἅμα καὶ τέκνοις, 89
 20 ὡς ἀκούσαι τοῦ Θεοῦ διαλεγομένου πρὸς αὐτοὺς περὶ τῶν πρακτέων. πάντες τὴν ἡχοῦν 90
 φωνῆς ὑπόθεν παραγινόμενης, ὡς διαφνεῖν μηδένα λόγον οὐς Μωσῆς δύο πλαξὶ γεγραμ-
 μένους κατέλιπεν· οὓς οὐ θεμιτὸν ἔστι λέγειν ἡμῖν φανερώς πρὸς λέξιν, τὰς δὲ δυνάμεις
 αὐτῶν δηλώσωμεν. διδάσκει μὲν ἡμᾶς ὁ πρῶτος, ὅτι Θεός ἐστιν εἷς καὶ δεῖ τοῦτον 91
 σέβεσθαι μόνον· ὁ δὲ δευτέρος κελεύει μηδενὸς εἰκόνα ζῶον ποιήσαντας προσκυνεῖν·
 25 ὁ τρίτος ἐπὶ μηδενὶ φανῶν τὸν Θεὸν ὁμνῦναι· ὁ τέταρτος παρατηρεῖν τὰς ἐβδομάδας
 ἀναπανομένους ἀπὸ παντὸς ἔργου· ὁ πέμπτος γονεῖς τιμᾶν· ὁ ἕκτος ἀπέχεσθαι 92
 φόνου· ὁ ἕβδομος μὴ μοιχεύειν· ὁ ὄγδοος μὴ κλοπὴν δοῦν· ὁ ἕννατος μὴ ψευδομαρ-
 τυρεῖν· ὁ δέκατος μηδενὸς ἀλλοτρίου ἐπιθυμίαν λαμβάνειν. ταῖς δ' ἐξῆς ἡξίου 93
 αὐτὸν καὶ νόμους παρὰ τοῦ Θεοῦ κομίζειν· ὁ δὲ τούτους τίθεται. εἴτα πάλιν εἰς τὸ 94
 30 Σίναιον ὄρος ἀνῆγει. βλεπόντος δὲ τοῦ λαοῦ ἐποιεῖτο τὴν ἄνοδον καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας
 διήγαγεν ἐν αὐτῷ. ἀπολωλέναι δὲ νομίζοντες τὸν Μωϋσῆν οἱ Ἑβραῖοι διὰ τὴν βραδυτῆτα
 σφόδρα λυπούμενοι διετέλουν, τὸ δὲ στρατόπεδον οὐκ ἐθάρρουν μετάγειν Μωσέως ἐκεῖ 98
 παραμένειν προειρηκότος. ἤδη δὲ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ νυκτῶν διεληλυθυῶν παρῇν 99
 οὐδενὸς γεγενημένος σιτίου, χαρᾶς δ' ἐνέπλησε τὴν στρατιάν, λέγων ὑποθέσθαι αὐτῷ τὸν
 35 Θεὸν τρόπον καθ' ὃν εὐδαιμονήσουσι πολιτευόμενοι καὶ ὅτι σκηνὴν βούλεται γενέσθαι 100
 αὐτῷ, εἰς ἣν κάτεισι πρὸς αὐτοὺς παραγινόμενος, ὅπως καὶ μεταβαίνοντες ταύτην ἐπαγώ-
 μεθα καὶ μὴ τοῦ Σιναίου δεώμεθα, καὶ μέτρα δὲ τῆς σκηνῆς καὶ κατασκευὴν ὑποδείξει
 εἶπεν αὐτῷ. ταῦτα εἰπὼν δύο πλάκας αὐτοῖς ἐπιδείκνυσιν γεγραμμένους ἐχούσας τοὺς δέκα 101
 λόγους, ἐν ἑκατέρᾳ πέντε, καὶ χεῖρ ἦν ἐπὶ τῇ γραφῇ τοῦ Θεοῦ. οἱ δὲ χαίροντες εἰσέφερον 102

11 λάβρον Iosephus. — 20 ἀκούσαν Henn. et Zonaras. — 21 μωϋσης Henn. cum Iosepho. —

25 ἐβδόμας Busb. — 38 γεγραμμένους] Zonaras γεγραμμένος Busb.

Zonaras I p. 63 sq. Bonn.

- ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν καὶ χαλκὸν ξίλα τε ἄσηπτα καὶ τρίχας αἰγείους καὶ δοῦρας προβάτων
 τὰς μὲν ὑακίνθῳ βεβαμμένας τὰς δὲ φοίνικι· αἱ δὲ πορφύρας ἄνθος, αἱ δὲ λευκὴν
 103 παρεῖχον τὴν χροάν· ἑρία τε καὶ λίον βύσσον καὶ λίθους πολυτελεῖς θυμάτων τε πλήθῃ.
 104 ἢ δ' οὐδὲν μεταφερομένου ναοῦ διέφερον. ἀρχιτέκτονας δὲ τοῖς ἔργοις ἐφίστησι Βεσιήλον
 105 μὲν Οὐρῇ παῖδα τῆς Ἰούδα γυλῆς, υἱὸν δὲ Μαρίαμμης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ 5
 107 Ἐλίφαζον Ἰσαμάχου Λάιδος γυλῆς. Μωυσῆς δὲ περὶ τῶν μέτρων καὶ τοῦ μεγέθους ὅσα
 τὸ δεῖ σκευὴ χωρεῖν αὐτὴν ἀνεδίδασκε πρὸς τὰς θυσίας ὑπηρετήσονται. ἐφιλοτιμοῦντο δὲ
 108 γυναῖκες περὶ στολὰς ἱερατικὰς καὶ τὰ ἄλλα ὅσων ἔχρηζε τὸ ἔργον. προειπὼν δὲ ἑορτὴν
 Μωϋσῆς καὶ θυσίας ἴστα τὴν σκηνὴν, τὸ μὲν εὖρος πεντήκοντα πηχῶν ἑκατὸν δὲ τὸ μῆκος
 109 αἰθρίον διαμετρησάμενος. τέσσαρας δὲ τοῦτο εἶχε πλευράς, οὗ ἐντὸς περιραντήριον ἦν 10
 114 χάλκεον, ἐξ οὗ τοῖς ἱερεῦσι τὰς χεῖρας ἀποπλύνειν καὶ τῶν ποδῶν καταχεῖν παρῇν. καὶ ὁ
 μὲν τοῦ αἰθρίου περίβολος τοιοῦτος, ὃν συνδὼν διόλου ἐπῆρι περιγεράττουσα ἔβαν ἐν
 115 κύκλῳ χωροῖον. τὴν δὲ σκηνὴν ἴστησιν αὐτοῦ κατὰ μέσον τετραμμένην πρὸς ἀνατολάς.
 καὶ τὸ μὲν μῆκος αὐτῆς ἐπὶ πῆχεις ἐγγήγερται τριάκοντα, τὸ δὲ εὖρος ἐπὶ δέκα διειστίκει,
 καὶ ὁ μὲν ἕτερος τῶν τοίχων νότιος ἦν, ὁ δ' ἄλλος κατὰ βορρᾶν ἐτέτραπτο, κατόπιν δ' 15
 116 αὐτῆς ἡ δύσις κατελείπετο. ἀνίστασθαι δ' αὐτὴν ἐχρῆν ὁπόσον προβαίνει τὸ εὖρος.
 122 ἐντὸς δὲ τὸ μῆκος αὐτῆς εἰς τρία διήρητο κατὰ δέκα πῆχεις. ὧν τὸ μὲν ἐνδοτέρωθεν ἄδυτον
 123 ἦν καὶ ὡς οὐρανὸς ἀνεῖτο τῷ θεῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ὃν ἄβατον, οἱ δ' εἴκοσι πῆχεις, ὥσπερ
 125 γῆ καὶ θάλασσα βάσιμος ἀνθρώποις, οὕτως τοῖς ἱερεῦσι μόνοις ἐπετέτραπτο. καὶ ὁ μὲν
 126 ναὸς ἅγιον ἐκαλεῖτο, τὸ δὲ ἄβατον τοῦ ἁγίου τὸ ἅγιον. ὥραϊον δὲ τὸ γάρσος, ὃ 20
 κατεπεσιάννυτο τῆς σκηνῆς ἀνθρώποις παντοίοις διαπεποικιλμένον τοῖς τε ἄλλοις ἅπασι ἐνυ-
 134 φάσμενον, ὅσα κόσμον οἴσιν ἐμελλον, πλὴν ζώων μορφῆς. γίνεται δὲ κιβωτὸς τῷ θεῷ
 135 ἐκ ξύλων ἰσχυρῶν καὶ ἀσήπτων. ἡ δὲ ἱερωνυμία καλεῖται κατὰ τὴν ἡμετέραν γλῶτταν, ἡ μῆκος
 μὲν ἦν πέντε σπιθαμῶν, τὸ δ' εὖρος καὶ βάθος τριῶν σπιθαμῶν εἰς ἑκάτερον· χρυσῷ δὲ
 136 τὰ τε ἐντὸς καὶ τὰ ἐκτὸς περιελίλατο, ὡς ἀποκεκρύφθαι τὴν ξύλῳσιν, καθ' ἕτερον δὲ 25
 τοῖχον αὐτῆς τῶν ἐπιμηκεστέρων κρίκοι προήεσαν χρύσειοι δύο καὶ δι' αὐτῶν σκυιαλίδες
 ἐπὶ χρυσοῖς καθ' ἑκάτερον τοῖχον, ὡς ἂν ὑπ' αὐτῶν ἄγοιτο ὑπὸ τῶν ἱερῶν γερομένη
 137 οὐ γὰρ ἐπὶ ζεύγους ἐκομίζετο. τῷ δ' ἐπιθέματι αὐτῆς ἦσαν πρόστυποι δύο, Χερουβὶμ
 μὲν αὐτοὺς Ἑβραῖοι καλοῦσι, ζῶα δ' ἐστὶ πετεινὰ μορφῇ οὐδενὶ τῶν ὑπ' ἀνθρώπων
 ἑωραμένων παραπλήσια, Μωυσῆς δὲ φησὶ τῷ θεῷ τὸ προστυπεῖς ἑωρακέναι. 30
 138 ταύτῃ τὰς δύο πλάκας, ἐν αἷς τοὺς δέκα λόγους συγγεγράφαι συμβέβηκεν ἀνὰ πέντε μὲν
 εἰς ἑκατέραν ἀνὰ δύο δὲ ἡμῖς κατὰ μέτωπα, ἐγκατέθετο, καὶ ταύτην ἐν τῷ ἀδύτῳ κατα-
 139 τίθησιν. ἐν δὲ τῷ ναῷ τράπεζαν ἰδρύεται τὸ μῆκος μὲν δύο πηχῶν, τὸ δὲ πλάτος ἐνός
 142 καὶ σπιθαμῶν τριῶν τὸ ὕψος. ἐπὶ ταύτης, ἐτίθετο γὰρ ἐν τῷ ναῷ τετραμμένη πρὸς
 ἄρκτον, διετίθεσαν ἄρτους δώδεκα ἀζύμους κατὰ ἕξ ἐπαλλήλους κειμένους καθαροῦ πάνυ 35
 143 ἀλεύρου ἐκ δύο ἀσσάρων, ὁ μέτρον Ἑβραίοις ἐπτὰ κοτύλας Ἀττικὰς ἔχον. ὑπὲρ δὲ τῶν ἄρτων
 ἐτίθεντο φιάλαι δύο χρύσειαι λιβάνου πλήρεις, μετὰ δὲ ἡμέρας ἐπτὰ πάλιν ἄλλοι ἐκομί-

2 ὑακίνθῳ Busb. — 10 εἶχε τοῦτο Henn. — 11 καταχεῖν m. 1 Busb. — 14 ἐγγήγερτο Iosephus. —
 16 προβαῖνοι Ioseph. — 19 καὶ ὁ — 20 ἅγιον τὸ ἅγιον om. Henn. — 23 ἡ om. Busb. — ἱερωνυμία] Busb.
 ἱερωνυμία Henn. ἱερῶν μὲν Iosephus. — 24 πιθαμῶν bis Busb. et fortasse Henn. man. 1. — 26 προήεσαν]
 προσήσαν Iosephus. — 31 συμβεβήκει Iosephus.

Zonaras I p. 64 Bonn.

- ζονται ἄρτοι ἐν τῷ σαββάτῳ· τὴν γὰρ ἐβδόμην ἡμέραν σάββατα καλοῦμεν. κατὰ πρόσωπον 144
δὲ τῆς τραπέζης τῷ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένῳ τοίχῳ πλησίον ἵσταται λυχνία ἐκ χρυσοῦ
κεχωτειμένη διάκενος σταθμὸν ἔχουσα μνᾶς ἑκατόν· Ἑβραῖοι μὲν καλοῦσι κίγχαρες, καθ' 147
Ἑλλάδα δὲ γλῶσσαν καλεῖται τάλαντα. μεταξὺ δὲ αὐτῆς καὶ τῆς τραπέζης ἔνδον θυμιά- 147
5 τήριον ξύλινον, στερεὰ δὲ περιελήλατο αὐτῷ λεπίς, ἐπὶν τε καὶ ἐσχάρα χρυσεὰ ὑπερανέ- 148
στῶσα. ἰδρύνται δὲ καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς βωμὸς χάλκεος ὑπόξυλος καὶ αὐτὸς ἐκάστην 149
πλευρὰν πέντε πήχεσιν ἐκμετρονόμενος, χαλκείαις λεπίσιν ἐξησκημένος, δικτύῳ τὴν ἐσχάραν
ἐμπερῆς. ἄντικρυς δ' ἐτίθεντο τοῦ βωμοῦ οἰνοχόαι καὶ γιάλαι σὺν θυῖσχοις καὶ κρατῆρσιν. 150
ὅσα τὰ ἄλλα σκευὴ πρὸς τὰς ἱερουργίας πεποιήτο χρύσεια πάντα ὑπῆρχε. γίνονται δὲ καὶ τοῖς 151
10 ἱερεῦσι στολαί, ὥς χαναναίας καλοῦσι, καὶ δὴ καὶ τῷ ἀρχιερεῖ, ὃν ἀναραβάχην προσαγο-
ρεύουσι, σημαίνει δὲ ἀρχιερεῖα, στολὴ ποδήρης χιτῶν ἐξ ὑακίνθου, μερὶν καλεῖται 153
ἑβραϊστί. κατὰ πέζαν δ' αὐτῷ προσεραμμένοι θύσανοι ἀπήρτηνται ῥοιῶν τρόπον καὶ 159
κωδῶνες χρύσειοι, ὥστε μέσον ἀπολαμβάνεσθαι δυοῖν τὰ κωδῶνιν ῥοῖσκον, καὶ ῥοῶν 162
κωδῶνιοι. ἐπὶ δὲ τούτῳ τρίτον ἐνδύεται τὸ λεγόμενον ἐφώδη, τῷ δὲ διακένῳ τούτου 163
15 τοῦ ἐνδύματος σύνεστι περιτμήμα σπιθαμῆς τὸ μέγεθος χρυσῷ τὰ καὶ τοῖς αὐτοῖς τῷ
ἐφώδῃ βάμμασι διηρτισμένοι· ἐσθὴν μὲν καλεῖται, σημαίνει δὲ τοῦτο καθ' Ἑλλήνας λόγιον.
ποροῦσι δὲ τὴν ἐπωμίδα σαρδώνυχες δύο κατὰ τῶν ὤμων. γέγραπται δὲ τούτοις τῶν 165
Ἰακώβου παίδων τὰ ὀνόματα γράμμασιν ἐπιχωρίοις γλώσσῃ τῇ ἡμετέρᾳ κατὰ 166
τῶν λίθων ἑκατέρῳ· οἱ πρεσβύτεροι δ' εἰσὶ κατὰ ὤμον τὸν δεξιόν. ἐπ' αὐτοῖς δὲ
20 καὶ τὴν ἐσθήτην λίθοι δώδεκα μεγέθει καὶ κάλλει διαφέροντες, οὐ κτητὸς ἀνθρώποις
κόσμος διὰ τιμῆς ὑπερβολὴν ὄντες· οὗτοι μέντοι κατὰ στίχον τρεῖς ἐπὶ τεσσάρων 167
διακείμενοι γραμμῶν ἐνήσκηται τῷ ὕφει, καὶ ἡ μὲν πρώτη τριάς ἐστὶ σαρδώνυξ τόπαζος 168
σμάραγδος, ἡ δευτέρα δὲ ἀνθρακα παρέχεται καὶ ἱασπιν καὶ σάπφειρον, ἡ δὲ τρίτη λίγυρον
ἀμέθυσσον ἀχάτην, τετάρτου δὲ στίχου χρυσόλιθος πρόκειται, εἴτα ὄνυξ καὶ βήρυλλος.
25 γράμματα δὲ ἐπετέμνητο πᾶσι τῶν Ἰακώβου υἱῶν, οὓς καὶ φυλάχους νομίζομεν, ἑκάστου 169
τῶν λίθων ὀνόματι τετιμημένου κατὰ τάξιν ἣν ἑκαστὸν αὐτῶν γενήσεσθαι συμβέβηκε.
ζώνῃ δὲ τῷ ἐσθήτῃ προσέραπται βάμμασι μετὰ χρυσίου προσφερῆς, ἡ περιδεύσασα 171
δεῖται πάλιν ἐπὶ τῇ ῥαφῇ καὶ κατακρημνᾷται. πῖλος δὲ ἦν καὶ παραπλήσιος τοῖς πᾶσιν 172
ἱερεῦσιν, ὑπ' αὐτὸν δὲ σννεραμμένος ἕτερος ἐξ ὑακίνθου πεποικιλμένος περιέροχεται στέ-
30 φανος χρύσεος ἐπὶ τριστιχίαν κεχαλκευμένος. θάλλει δ' ἐπ' αὐτῷ κάλυξ χρύσεος τῇ 173
σακχάρῳ βοτάνῃ παρ' ἡμῖν λεγομένη ἀπομεμιμημένος, ὃς κύαμον ταύτην προσαγορεύουσιν
Ἕλληνες. ἐκ τούτου μὲν στέφανος ἐκκεχάλκευται ὅσον ἀπὸ τοῦ ἰνίου πρὸς ἑκάτερον τῶν 178
κροτάφων. τὸ δὲ μέτωπον ἡ μὲν ἐφιελὴς οὐκ ἔπεισι· λεγέσθω γὰρ οὕτως ὁ κάλυξ· τελα-
μών δ' ἐστὶ χρύσεος, ὃς ἱεροῖς γράμμασι τῆς τοῦ Θεοῦ προσηγορίας ἐπιτετιμημένος ἐστὶ.
35 Θανμάσειε δ' ἂν τις τὸν νομοθέτην ὡς θεῖον ἄνδρα· ἑκαστα γὰρ εἰς ἀπομίμησιν καὶ 179
διατύπωσιν τῶν ὅλων εὐρήσει γεγονότα· τὴν τε γὰρ σκηνὴν εἰς τρία νεῖμας καὶ δύο μέρη 180
181

1 γὰρ] δὲ Henn. — 4 καλεῖται] σημαίνει Iosephus. — τάλαντον Iosephus. — 6 ἰδρύνεται Henn.
ἰδρύντο Iosephus. — 8 ἐτίθεντο] Henn. Zonaras. ἐτίθετο Busb. — 9 γίνονται Busb. — 11 μερῶν Henn. —
12 ἀπήρτηντο Iosephus. — 14 τοῖσις Henn. et Iosephus. — τὸν-ἐφώδην Iosephus. — 16 μὲν om. Henn. —
17 ἐγγέγραπται Iosephus. — 19 κατὰ] καὶ τὰ Busb. — ἑκατέρῳ, post *o* littera erasa Busb. — 20 τὴν]
τὸν Iosephus. — 26 τετιμημένοι, *i* expunctum Henn. — 27 προσέραπτο Iosephus et ex corr. Henn.

Zonaras I p. 64 sq. Bonn.

- τοῖς ἱερεῦσιν ἀντίς τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀποσημαίνει· καὶ γὰρ ταῦτα πᾶσιν ἐστὶν ἐπίβατα. τὴν δὲ τρίτην μοῖραν μόνῳ περιέγραψε τῷ Θεῷ διὰ τὸ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνεπί-
 182 βατον εἶναι ἀνθρώποις. ἐπὶ τε τῇ τραπέζῃ τοὺς δώδεκα θεῖς ἄρτους δηλοῖ τὸν ἐνιαυτὸν εἰς τοσοῦτους μῆνας διηρημένον. τὴν δὲ λυχνίαν ἐξ ἑβδομήκοντα μορίων ποιήσας συγκει-
 183 μμένην τὰς τῶν πλανητῶν δώδεκα μοίρας ἠνίκατο, καὶ λύχνους ὑπὲρ αὐτοὺς ἑπτὰ τῶν 5 πλανητῶν τὴν φορὰν· τοσοῦτοι γὰρ εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν, τὰ τε φάρση ἐκ τεσσάρων ὕφαν-
 184 θέντα τὴν τῶν στοιχείων φύσιν δηλοῖ· ἡ γὰρ βύσσος τὴν γῆν σημαίνει διὰ τὸ ἐξ αὐτῆς ἀνεῖσθαι τὸ λίνον, ἡ τε πορφύρα τὴν θάλασσαν τῷ πεφοινίχθαι τῆς κόχλου τῷ αἵματι, τὸν δὲ ἀέρα βούλεται δηλοῦν ὁ ὑάκινθος, ὁ φοῖνιξ δ' ἂν εἴη τεκμηρίον τοῦ πυρός. ἀπο-
 185 σημαίνει δὲ καὶ ὁ τοῦ ἀρχιερέως χιτὼν τὴν γῆν λίνεος ὦν, ὁ δὲ ὑάκινθος τὸν πόλον, 10 ἀστραπαῖς μὲν κατὰ τοὺς ῥοῖσκους ἀπεικασμένος, βρονταῖς δὲ κατὰ τῶν κωδῶνων φόφον, καὶ τὴν ἐφαπτίδα τοῦ παντὸς τὴν φύσιν ἐκ τεσσάρων γενέσθαι δειχθεῖσαν τῷ Θεῷ,
 185 χρυσῷ συνυφασμένην κατ' ἐπίνοιαν οἶμαι τῆς προσούσης ἅπασιν αὐγῆς. καὶ τὸν ἐσσην ἀναμέσον ὄντα τῆς ἐφαπτίδος ἐν τρόπῳ γῆς ἔταξε· καὶ γὰρ αὕτη τὸν μεσαίτατον τόπον ἔχει· ζῶνι τε περιδύουσα τὸν ὠκεανὸν ἀποσημαίνει· καὶ γὰρ οὗτος ἐμπεριείληφε τὰ πάντα. 15
 186 δηλοῖ δὲ καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην τῶν σαρδωνύχων ἐκάτερος. τὴν τε δωδεκάδα τῶν λίθων εἴτε τοὺς μῆνας νοήσεις τις, εἴτε τὸν τοσοῦτον ἀριθμὸν τῶν οἴκων, ὃν ζωδιακὸν κύκλον Ἕλληνες καλοῦσι, τῆς κατ' ἐκείνον γνώμης οὐκ ἂν ἀμάρτοι· καὶ ὁ πῖλος δέ μοι
 187 δοκεῖ τὸν οὐρανὸν τεκμηριοῦν ὑακίνθινος πεποιημένος· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ὑπερανεντίθετο αὐτῷ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῇ στεφάνῃ ἡγλαϊσμένον καὶ ταύτῃ χρυσέα, διὰ τὴν αὐγὴν, ἥ 20 μάλιστα χαίρει τὸ θεῖον.
 188 Ὡς δὲ τὰ εἰρημένα πέρας εἶχεν, ἐπιστάς ὁ Θεὸς Μωϋσῇ τὴν ἱερωσύνην Ἀαρὼν τὰδελφῷ προσέταξε δοῦναι ὡς ἀπάντων δι' ἀρετὴν προτετιμημένῳ. καὶ συναγαγὼν
 189 εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος „ἄνδρες, εἶπεν, Ἰσραηλῖται, τὸ μὲν ἔργον ἤδη τέλος ἔχει, 190 δεῖ δὲ ἡμῖν τοῦ ἱερατευσομένου. Ἀαρὼν δὲ τῆς τιμῆς ταύτης ὁ Θεὸς ἄξιον ἔκρινε 25
 192 καὶ τοῦτον ἤρηται ἱερεῖα“. οἱ δὲ ἠρέσκοντο τοῖς λεγομένοις καὶ συνήρουν τῇ τοῦ Θεοῦ χειρο-
 194 τονίᾳ· ἦσαν δὲ τῷ Ἀαρὼν παῖδες τότε τέσσαρες Νάβαδος Ἀβιὺς Ἐλεάζαρος Ἰθάμαρος. 194 προσέταξε δὲ Μωϋσῆς τὸ πλῆθος εἰσφέρειν ἕκαστον σίκλον τὸ ἥμισον· ὁ δὲ σίκλος νόμισμα
 196 Ἑβραίων ὦν Ἀττικὰς δέχεται δραχμὰς τέσσαρας· οἱ δ' ἐτοίμως ὑπήκουον καὶ τὸ πλῆθος τῶν εἰσφερόντων ἦν ἑξ' μυριάδες καὶ εφ' καὶ ν'. εἰσέφερον δὲ τὸ ἀργύριον τῶν ἐλευθέρων 30
 οἱ ἀπὸ εἴκοσιν ἄνω ἐτῶν ἄχρι πενήκοντα γεγονότες, ὅπερ εἰς τὰς περὶ τὴν σκηνὴν χρεῖας
 197 ἀναλοῦτο. ἤνικε δὲ καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τοὺς ἱερεῖας χρίσματα τέκνη μυρεψικῇ σκευασθέντα
 199 ἐκ σμύρνης καὶ κινναμώμου καὶ καλάμου ἐλαῖφ συνεψηθέντων. δὶς δὲ τῆς ἡμέρας πρὶν τε ἀνασχεῖν τὸν ἥλιον καὶ πρὸς δυσμαῖς θυμῶν ἐχρῆν ἑλαῖον τε ἀγνίσαντας φυλάττειν
 εἰς τοὺς λύχνους, ὦν τοὺς μὲν τρεῖς ἐπὶ τῇ ἱερᾷ λυχνίᾳ φέγγειν ἔδει τῷ Θεῷ κατὰ 35
 200 πᾶσαν ἡμέραν, τοὺς δὲ λοιποὺς περὶ τὴν ἐσπέραν. ἄριστοι δὲ τῶν δημιουργῶν ἔδοξαν
 201 Βεσελέηλος καὶ Ἐλίαβος, ἀμφοῖν δὲ Βεσελέηλος κράτιστος ἐκρίθη. ὁ δὲ πᾶς χρόνος εἰς τὸ

3 δηλοῖ] ἀποσημαίνει Iosephus. — 4 μορίων, ο ex oi corr., ων i. rasura Busb. — 5 ὑπὲρ αὐτῆς Henn. — 9 et 10 ὑάκινθος, ἡ i. rasura Busb. — 13 προσούσης man. 1 Henn. προσούσιν Busb. — 17 ἐννοήσας Henn. — 20 ἡγλαϊσμένον, ον ex οο corr. Busb. — 22 τῷ ἀδελφῷ Busb. — 35 λύχνους] ν' λύχνους Busb.

Zonaras I p. 65 Bonn.

ἔργον διῆλθε μηνῶν ἑπτὰ. ἀφ' οὗ τὴν Αἴγυπτον ἐξέλιπον ἐνιαυτὸς πρῶτος ἐτελειούτο.
ἀρχομένου δὲ τοῦ δευτέρου ἔτους, μηνὶ Ξανθικῷ κατὰ Μακεδόνας, Νισάν δὲ κατὰ Ἑβραίους,
νουμηνίᾳ τὴν σκηνὴν ἀφιεροῦσι καὶ τὰ περὶ αὐτὴν σκεύη. ἔδειξε δὲ αὐτὸν ὁ θεὸς 202
ἡσθέντα τῷ ἔργῳ ἐπιξενωθείς καὶ κατασκηνώσας τῷ ναῷ τούτῳ. τὴν δὲ παρουσίαν οὕτως
5 ἐποίησεν· ὁ μὲν οὐρανὸς καθαρὸς ἦν, ὑπὲρ δὲ τὴν σκηνὴν μόνην ἤχλυσεν οὔτε βαθεῖ 203
πάνυ νέφει καὶ πυκνῷ περιλαβὼν αὐτήν, ὥστε εἶναι δόξαι χειμέριον, οὔτε μὴν λεπτόν
οὕτως, ὥστε τὴν ἥψιν ἰσχύσαι τι δι' αὐτοῦ κατανοῆσαι· ἡδεῖα δὲ ἀπ' αὐτοῦ δρόσος ἔρρει
καὶ θεοῦ δηλοῦσα παρουσίαν τοῖς τοῦτο καὶ βουλομένοις καὶ πεπιστευκόσι. Μωυσῆς δὲ 204
ἔθυσεν ἐν τῷ τῆς σκηνῆς αἱθρίῳ κατὰ προσταγὴν τοῦ θεοῦ ταῦρον καὶ κριὸν καὶ ἔριον
10 ὑπὲρ ἁμαρτάδων, καὶ τοῦ αἵματος τῶν τεθυμένων τὴν τε στολὴν τοῦ Ἀαρὼν καὶ αὐτὸν 205
σὺν τοῖς παισὶν ἔρραιεν. ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας ἑπτὰ οὕτως αὐτοὺς τὰ καὶ τὰς στολὰς 206
ἐθεράπευε τὴν τε σκηνὴν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν σκεύη ἐλαίῳ τε προθυομένῳ, καθὼς εἶπον,
καὶ τῷ αἵματι τῶν ταύρων καὶ κριῶν σφαττομένων καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἑνὸς κατὰ γένος,
τῇ δὲ ὀγδόῃ κατήγγειλεν ἑορτὴν τῷ λαῷ καὶ θύειν προσέταξεν. οἱ δὲ ἀλλήλοις ἡμιλλῶντο. 207
15 ἐπικειμένων δὲ τῶν ἱερῶν τῷ βωμῷ αἰφνιδίως ἐξ αὐτῶν πῦρ ἀνέφηθη αὐτόματον καὶ
ὅμοιον ἀστραπῆς λαμπηδόνι ὁρώμενον τῇ φλογὶ πάντα ἐδαπάνη τὰ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

Συνέβη δὲ καὶ Ἀαρῶνι σύμφορον ὡς πατρί· τῶν γὰρ νιῶν αὐτοῦ τεσσάρων ὄντων 208
Νάβados καὶ Ἀβιοὺς οἱ πρεσβύτεροι κομίσαντες ἐπὶ τὸν βωμὸν οὐχ ὧν προεῖπε Μωυσῆς 209
θυμάτων, ἀλλ' οἷς ἔχρωντο πρότερον, κατεκαύθησαν τὰ στέγνα καὶ τὰ πρόσωπα φλεχ-
20 θέντες. Μωσῆς δὲ κελεύει τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ τοὺς ἀδελφούς τὰ σώματα κομίσαντας 210
ἔξω τῆς παρεμβολῆς θάψαι μεγαλοπρεπῶς. τῶν δ' εἰς τὸ Σιναῖον ἀνόδων ἀπέιχετο 212
Μωϋσῆς, εἰς δὲ τὴν σκηνὴν εἰσιὼν περὶ ὧν ἐδεῖτο ἐχρηματίζετο ἰδιωτεύων τῇ στολῇ καὶ
τοῖς ἄλλοις δημοτικώτερον ἄγων. ἔγραψε δὲ καὶ τοὺς νόμους. τῶν δὲ λίθων, οἷς ἐπὶ τῶν 215
ὤμων φέρειν τὸν ἀρχιερέα προεῖπε, σαρκῶνυχες ἦσαν, συνέβαινε λάμπειν, ὁπότε ταῖς
25 ἱερουργίαις ὁ θεὸς παρείη, τὸν ἕτερον ἐπὶ τῷ δεξιῷ τῶν ὤμων πεπορητημένον ἀγῆς ἀπο-
πηδώσης καὶ τοῖς πορρωτάτῳ γαινομένης, οὐ πρότερον ταύτης ὑπαρχούσης τῷ λίθῳ. διὰ 216
δὲ τῶν ἰβ' λίθων, οἷς κατὰ στέρον ὁ ἀρχιερεὺς ἐνεργαμμένους τῷ ἐσσήν φορεῖ, νίκην
μέλλουσι πολεμεῖν προεμήνυνεν ὁ θεός· τοσαύτη γὰρ ἀπήστραπτεν ἀπ' αὐτῶν ἀγῆ μήπω 217
τῆς στρατιᾶς κεκινήμενης, ὡς τῷ πλήθει γνώριμον εἶναι τῷ παρῆναι τὸν θεὸν τὴν ἐπι-
30 κουρίαν, ὅθεν Ἕλληνες τὸν ἐσσήνα λόγιον καλοῦσιν. ἐπαύσαντο δὲ ὁ ἐσσήν καὶ ὁ σαρ- 218
δώνυχ τοῦ λάμπειν ἔτεσι διακοσίοις πρότερον ἢ ταύτην ἐμὲ συνθεῖναι τὴν γραφὴν τοῦ
θεοῦ δυσχεράναντος ἐπὶ τῇ παραβάσει τῶν νόμων. καθιερωμένης δὲ τῆς σκηνῆς ἴδη τὸ 219
πλήθος τρέπεται πρὸς θυσίας καὶ αἰνέσεις δωρεὰς τὰ τῷ θεῷ τὰς μὲν κοινῇ τὰς δὲ κατ'
ἰδίαν ἐτίθεσαν κατὰ φυλὰς. καὶ ἔθνον οἱ φύλαρχοι ἐπὶ ἡμέρας ἰβ' κατὰ πᾶσαν ἡμέραν εἰς. 222
35 Μωυσῆς δὲ τὴν Λευιτικὴν φυλὴν τῆς πρὸς τὸν λαὸν κοινωνίας ὑπεξελόμενος ἱερὰν 258
ἐσομένην ἤγειρε τὴν τε σκηνὴν αὐτοῖς καὶ τὰ σκεύη τὰ ἱερὰ καὶ ὅσα πρὸς σκέπην τῆς σκηνῆς
ἐπεποιήτο παρέδωκεν, ὅπως ὑφηγουμένων τῶν ἱερῶν ὑπηρετήσωσι. καὶ περὶ τῶν ζώων 259
διέκρινεν ἕκαστα, ὅτι τρέφονται καὶ ὧν ἀπεχόμενοι διατελοῖεν. αἵματος μέντοι παντὸς εἰς 260

4 καὶ om. Henn. — 24 προεῖπον Iosephus. — 27 στέγων Busb. — 27 ἀνεργαμμένους Busb. Henn. —
30 ἐπαύσατο Henn.

- τροφὴν ἀπηγόρευσε τὴν χρῆσιν ψυχὴν αὐτὸ καὶ πνεῦμα νομίζων, καὶ κρέως τοῦ τεθνη-
 κότος αὐτομάτως ζῶον τὴν βρωσὴν ἐκώλυε, ἐπίπλου τὲ καὶ στέατος αἰγείου καὶ προβατείου
 231 καὶ τοῦ τῶν βοῶν ἀπέχεσθαι προεῖπεν. ἀπῆλασε δὲ τῆς πόλεως καὶ τοὺς λέπρα τὰ
 σώματα κακωθέντας καὶ τοὺς περὶ τὴν γονὴν ῥεομένους· καὶ τὰς γυναῖκας, αἷς ἢ τῶν κατὰ
 φύσιν ἐπὶ οἰκτρύσιν, μετέστησε πρὸς ἡμέραν ἐβδόμην, μεθ' ἣν ὡς ἤδη καθαραῖς ἐνδημεῖν 5
 262 ἐφίησιν. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς κηδεύουσι νεκρὸν μετὰ τοσαύτας ἡμέρας νόμιμον τὸ ἐνδημεῖν,
 τὸν δ' ὑπὲρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἐνεχόμενον ἐν τῷ μιάσματι θύειν νόμιμον ἀμνάδας δύο,
 263 ὧν τὴν μὲν ἑτέραν καθαγνίζειν δεῖ, τὴν δὲ ἑτέραν οἱ ἱερεῖς λαμβάνουσιν. ὁμοίως δὲ
 θύουσι καὶ περὶ τοῦ τὴν γονὴν ῥεομένου. ὅς δ' ἂν κατὰ τοὺς ὕπνους ἀποκρίνοι γονὴν,
 264 καθ' εἰς ἑαυτὸν εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ὁμοίως ταῖς γυναῖξι πλησιάζουσιν ἐξουσίαν ἔχει. τοὺς δὲ 10
 λεπρούς εἰς τὸ παντελὲς ἐξήλασε τῆς πόλεως μηδὲν συνδιαιωμένους καὶ νεκροῦ μηδὲν
 διαφέροντας· ἐὰν δὲ τις ἀπολυθῇ τῆς νόσου, οὗτος ποικίλαις ἀμείβεται θυσίαις τὸν θεόν.
 269 τὰς δὲ γυναῖκας ἐπειδ' ἂν τέκωσιν εἰς τὸ ἱερὸν εἰσεῖναι κεκώλυκε καὶ θυσῶν ἀπέχεσθαι
 μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ἂν ἄρρην ἢ τὸ τεχθέν· διπλασίονας γὰρ εἶναι τὰς ἡμέρας
 ἐπὶ θηλυτοκίαις νενόμισται. εἰσιῶσαι δὲ μετὰ τὰς προθεσμίας θυσίας ἐπιτελοῦσιν. 15
 270 ἂν δ' ὑπονοήσῃ μεμοιχεῦσθαι τίς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, κοιθῆς ἀλληλεσμένης ἀσσάρωνα
 κομίζει, καὶ μίαν αὐτῆς δρακὰ ἐπιβαλόντες τῷ θεῷ τὸ λοιπὸν τοῖς ἱερεῦσι διδόναι εἰς τροφήν.
 τὴν δὲ γυναῖκα στήσας τίς τῶν ἱερέων κατὰ τὰς πύλας, αἷ δ' εἰσὶ τετραμμένοι πρὸς τὸν
 νεῶν, καὶ τῆς κεφαλῆς τὸ ἱμάτιον ἀφελὼν ἐπιγράφει μὲν τοῦ θεοῦ προσηγορίαν διφθέρα,
 271 κελεύει δὲ ὁμνῶν μηδὲν ἡδικηκέναι τὸν ἄνδρα, παραβᾶσαν δὲ τὸ σῶφρον τοῦ δεξιῶ 20
 σκέλους ἔξαρθρον γενέσθαι καὶ τὴν γαστέρα πρισθεῖσαν οὕτως ἀποθανεῖν· ἂν δ' ὑπὸ
 πολλοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς διὰ τοῦτον ζηλοτυπίας προπετῶς ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν ὑπόνοιαν εἴη
 272 κεκινημένος, μηνὶ δεκάτῳ παιδίον γενέσθαι ἄρρην αὐτῇ. τῶν δ' ὄρκων τελειωθέντων τῆς
 διφθέρας ἀπαλείψας τοῦνομα εἰς φιάλην ἐκπιέζει, προκομίσας τὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ γῆς εἴ τι
 προστύχοι καὶ καταπάσας ἐκπιεῖν δίδωσιν· ἢ δ' εἰ μὲν ἀδίκως ἐνεκλήθη, ἐγκύμων τὲ 25
 273 γίνεται καὶ τελεσφορεῖ κατὰ τὴν γαστέρα· ψευσαμένη δὲ τὸν ἄνδρα ἐπὶ τοῖς γάμοις καὶ
 τὸν θεὸν ἐπὶ τοῖς ὅρκοις μετ' αἰσχύνης καταστρέφει τὸν βίον τοῦ τε σκέλους ἐκπεσόντος
 αὐτῇ καὶ τὴν κοιλίαν ὑδέρου καταλαβόντος. καὶ τὰ μὲν περὶ τῶν θυσῶν οὕτω· νόμους
 δὲ τοιούτους ἔθετο.
- 274 Μοιχείαν μὲν εἰς τὸ παντελὲς ἀπέπειπε καὶ τὸ μίγχεσθαι μητρᾷ καὶ τὸ πατρὸς συνεῖναι 30
 275 γαμετῇ καὶ τηθίσι καὶ ἀδελφαῖς καὶ παίδων γυναῖξιν. ἐκώλυσε δὲ καὶ γυναικὶ μεμιασμένην
 τοῖς κατὰ φύσιν πλησιάζειν μηδὲ κτήνεσιν εἰς συνουσίαν φοιτᾶν μηδὲ τὴν πρὸς τὰ ἄρρενα
 276 μίξιν τιμᾶν, κατὰ δὲ τῶν εἰς ταῦτ' ἐξυβρισάντων θάνατον ὥρισε τὴν τιμωρίαν. τοὺς δ' ἱερεῖς
 καὶ ταῦτα φυλάξασθαι διετάξατο καὶ προσέτι γαμεῖν τὰς ἡταιρηκνίας ἐκώλυσε, μήτε μὲν
 δούλην μήτ' αἰχμάλωτον καὶ τὰς ἐκ κατηλείας καὶ τοῦ πανδοχεύειν πεπορισμένας τὸν βίον, 35
 277 μηδὲ τὰς ἀνδρῶν ἐφ' αἰσθητοῦν αἰτίας ἀπηλλαγμένας. τὴν ἀρχιερεῖα μέντοι οὐδὲ τεθνη-
 κότος ἀνδρὸς ἡξίωσε γυναῖκα λαβεῖν, τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἱερεῦσι συγχωρῶν, μόνην δὲ αὐτῷ

2 στέατ Busb. στέατα Henn. — 8 καθαγίζειν Henn. — 10 ταῖς] τοῖς Iosephus. — 13 ἀπέχεσθαι] ἀπτεσθαι Iosephus. — 15 νενόμισται] συμβέβηκεν Iosephus. — 21 περοθεῖσαν Iosephus. — 30 τηθίοι Iosephus. — 37 ἱερεῖοι om. Henn.

Zonaras I p. 66 Bonn.

δεδωκε γαμεῖν παρθένον. ὅθεν οὐδὲ νεκρῷ πρόσσεισιν ὁ ἀρχιερεὺς τῶν λοιπῶν κεκαλυμμένων
ἀδελφοῖς καὶ γονεῦσι καὶ παισὶ τοῖς αὐτῶν πρόσσειναι μετὰ τὴν μετάστασιν. τὸν δὲ μὴ 278
ὀλόκληρον τῶν ἱερέων νέμεσθαι πρὸς τοὺς ἱερεῖς ἐκέλευσε τὰ γέρα, ἀναβαίνειν δὲ ἐπὶ τὸν
βωμὸν καὶ εἰσιέναι εἰς τὸν ναὸν ἐκώλυσε· καθαρὸς τ' εἶναι περὶ τὰς ἱερουργίας, καὶ τὴν
5 δίαιταν ἑαυτῶν τηρεῖν ἄμειπτον εἶναι. ὅθεν οἱ τὴν ἱερατικὴν φοροῦντες στολὴν 279
ἄμωμοί τε εἰσὶ καὶ περὶ πάντα καθαροὶ καὶ πίνειν οἶνον ἕως οὗ τὴν στολὴν ἔχουσι κεκώ-
λυνται· καὶ τὰ ἱερεῖα ἃ θύουσιν ὀλόκληρα καὶ κατὰ μὴδὲν λελωβημένα προσάγειν ἐθέσπισεν.
ἐπειδὴν δὲ τὴν Χαναναίαν λάβωσι δι' ἐβδόμου ἔτους ἄνεσιν δίδωσι τῇ γῇ ὥσπερ καὶ 280
αὐτοῖς δι' ἐβδόμης ἡμέρας ἀπὸ τῶν ἔργων ἀνάπαιυσιν. καὶ τῶν αὐτομάτως ἀναδοθέντων
10 ἀπὸ τῆς γῆς κοινὴν εἶναι τοῖς θέλουσι τὴν χρῆσιν ὁμοφύλοις τε καὶ ἀλλοτρίοις· ποιεῖν δὲ 282
τοῦτο καὶ μεθ' ἐβδόμην ἔτων ἐβδομάδα. ταῦτα πεντήκοντα μὲν ἐστὶ τὰ πάντα, καλεῖται δὲ
ὁ πεντηκοστὸς ἑνιαυτὸς ἰωβήλος, ἐν ᾧ οἱ τε χρεῶσται τῶν δανείων ἀφίενται καὶ οἱ δουλεύοντες
ἐλευθεροῦνται, οὓς ὄντας ὁμοφύλους καὶ παραβάντας τί τῶν νομίμων τῷ σχήματι τῆς
δουλείας ἐκόλασε θάνατον οὐκ ἐκδεχομένους. ἀποδίδωσι δὲ καὶ τοὺς ἀγροὺς τοῖς ἀρχιθεῖν 283
15 αὐτῶν δεσπόταις τοῦτον τὸν τρόπον· ἐνστάντος τοῦ ἰωβήλου, ἐλευθερίαν δὲ σημαίνει τὸ
ὄνομα, συνέρχονται ὃ τε ἀποδόμενος τὸ χωρίον καὶ ὁ πριάμενος, καὶ λογισάμενοι τοὺς
καρποὺς καὶ τὰς εἰς τὸ χωρίον δαπάνας τῶν μὲν καρπῶν πλεονάζειν εὐρεθέντων προσδέ-
χεται τὸν ἀγρὸν ὁ ἀποδόμενος, τοῦ δὲ ἀναλώματος ὑπερβάλλοντος ὑπὲρ τοῦ λείποντος 284
καταβαλὼν τὸ ἱκνούμενον ἔχειται τῆς κτήσεως, ἴσων δ' ἀριθμουμένων τῶν ἀναλωμάτων
20 καὶ τῶν καρπῶν ἀποδίδεται τοῖς καὶ πρότερον νερηθεῖσι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ ταῖς κατὰ 285
κώμας πεπραμέναις οἰκίαις νόμιμον ἐβεβαίωσε, τὰς δ' ἐν πόλει πεπραμένας εἰ μὲν πρὸ
τοῦ τελειωθῆναι τὸν ἑνιαυτὸν καταβάλοι τὸ ἀργύριον, ἀναγκάζει τὸν πριάμενον ἀποδοῦναι,
εἰ δὲ παρέλθοι τὸ ἔτος, βεβαίῳ τὴν κτῆσιν τῷ πριαμένῳ.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν νόμων διαταγὴν πρὸς ἐξέτασιν ἐτρόπη Μωσῆς τοῦ στρατοῦ προσ- 257
25 τάσσει τὰ τοῖς φυλάρχοις ἀκριβώσασθαι τὸν ἀριθμὸν τῶν δυναμένων στρατεύεσθαι πλὴν
τῆς Λευιτιδος φυλῆς ἱερᾶς οὔσης καὶ πάντων ἀτελοῦς. εὐρέθησαν οὖν τῶν ὀπλιτευέων 288
δυναμένων μυριάδες ἕξ καὶ τρισχίλιοι πρὸς χ' καὶ ν' ἀπὸ εἴκοσιν ἔτων ἕως ν'. ἀντὶ δὲ
Λεὺι κατέλεξεν εἰς τοὺς φυλάρχους Μανασσῆ τὸν Ἰωσήπου παῖδα καὶ Ἐφραίμην ἀντὶ τοῦ
Ἰωσήπου· δέησις ἦν αὕτη Ἰακώβου πρὸς Ἰώσηπον ποιητοὺς αὐτῷ παρασχεῖν τοὺς παῖδας.
30 μέσον δὲ ἡ σκηνὴ κατεπήγνυτο τριῶν φυλῶν καθ' ἐκάστην πλευρὰν παρασκηνομένων· 289
τὰ δὲ περὶ τὴν σκηνὴν πρῶτοι μὲν οἱ ἱερεῖς κατεῖχον, ἔπειτα δὲ οἱ Λεῦιται πάντες, 290
ἐξητάσθησαν γὰρ καὶ αὐτοὶ καὶ ἦν τὸ ἄρσεν ὅσον τριακοστὴν εἶχεν ἡμέραν γενόμενον διςμύριοι
καὶ τρισχίλιοι πρὸς ὀκτακοσίους ὀγδοήκοντα. καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ὑπὲρ τὴν σκηνὴν συνέβαινε
ἐστάναι τὴν νεφέλην, μένειν αὐτὴν ὡς ἐπιδημοῦντος ἐδόκει τοῦ Θεοῦ, τρεπομένης δὲ
35 ταύτης μετανίστασθαι. εὗρε καὶ βυκάνης τρόπον ἐξ ἀργύρου πεποιημένης, ἔστι δὲ τοιαύτη· 291
μῆκος μὲν ἔχει πηχυαῖον ὀλίγῳ λείπον, στενὴ δ' ἐστὶ σύριγξ αὐλοῦ βραχὺ παχυτέρα, παρ-
χουσα δὲ εὗρος ἀρκοῦν ἐπὶ τῷ στόματι πρὸς ὑποδοχὴν πνεύματος εἰς κώδωνα ταῖς σάλ-

1 λοιπῶν οὐ κεκαλυμμένων Iosephus. — 6 οἷ om. Henn. — 7 ἃ et προσάγειν ἐθέσπισεν om. Iosephus. —
21 κώμας Busb. — 23 παρέλθοι] πλήρης γένοιτο Iosephus. — 25 ἀκριβώσασθαι] ἀκριβῶς ἐκμαθεῖν Iosephus. —
28 Μανασσῆν Zonaras et Iosephus. — 35 πεποιημένης Busb.

Zonaras I p. 66 sq. Bonn.

- 294 πηγὶ παραπλησίως τελοῦντα· ἄσωστρά καλεῖται κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν. θύει δὲ
τότε πρῶτον ἐπὶ τῆς ἐρήμου τὴν πάσχα λεγομένην.
- 295 Καὶ βραχὺ διαλιπὼν ἀπανίσταται τοῦ Συναίου καὶ τόπους ἀμείβας εἰς τὸ χωρίον
296 Σερωῶθ λεγόμενον παρῆν, κακεῖ τὸ πλῆθος στασιάζει τὸν Μωυσῆν αἰτιώμενον, ὅτι γῆς
αὐτοὺς ἀγαθῆς ἀποστήσας ἐν ταύταις ἀλᾶσθαι ταῖς ταλαιπωρίαις πεποίηκεν, ὕδατος μὲν 5
298 σπανίζοντας, εἰ δὲ καὶ τὴν μάννα ἐπιλιπεῖν συμβαίη, τέλος ἀπολουμένους. ὁ δὲ καίπερ
299 αἰσχυρῶς περιωβρισμένος πλῆθος αὐτοῖς παρέξειν κρεῶν ὑπισχνεῖτο. ἅμα ταῦτ' ἔλεγε καὶ
πίμπλαται τὸ στρατόπεδον ὀρνύγων ἅπαν καὶ ἡθροίζον αὐτοὺς περιστάντες. ὁ μὲντοι
θεὸς οὐκ εἰς μακρὰν μετέρχεται τοὺς Ἑβραίους τῆς εἰς αὐτὸν θρασυτήτος· ἀπέθανε γὰρ
οὐκ ὀλίγον πλῆθος αὐτῶν, καὶ νῦν ἔτι ὁ χώρος Καβρωθαβὰ ὀνομάζεται, ὃ ἐστὶν ἐπιθυμίας 10
300 μνημεῖα. ἀναγαγὼν δὲ αὐτοὺς ἐκεῖθεν ὁ Μωυσῆς εἰς τὴν καλουμένην Φάραγγα πλησίον
302 οὗσαν τῆς Χαναναίων γῆς κατασκόπους ἔγνω στείλαι, οἱ τῆς γῆς τὴν ἀρετὴν κατανοήσουσι
303 καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν. καὶ τὸ πλῆθος τοὺς κατασκόπους αἰρεῖται ἐξ ἑκάστης φυλῆς ἓνα,
304 οἱ διελθόντες τὴν Χαναναίαν ἅπασαν τεσσαράκοντα ἡμέραις παρῆσαν καὶ καρποὺς ὧν
ἔφερον ἢ γῆ κομίζονται, τῷ μὲν πλήθει τῶν ἀγαθῶν τῆς χώρας πολεμεῖν ἐπαίροντες τὸ 15
πλῆθος, φοβοῦντες δὲ πάλιν αὐτὸ τῷ τῆς κτήσεως ἀπόρῳ διὰ τε ποταμῶν μεγέθη καὶ ὀρῶν
305 δυσχωρίας καὶ πόλεων ὀχυρότητα. ἐν δὲ Χεβρων καὶ τῶν γιγάντων ἔλεγον τοὺς ἀπο-
307 γόνους καταλαβεῖν. τὸ δὲ πλῆθος τὸν Μωυσῆν πάλιν ἠτιῶντο ἔχοντες δι' ἐννοίας κατα-
308 λεύσαντες τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Ἀαρῶνα εἰς τὴν Αἶγυπτον ὑποστρέφειν. τῶν δὲ κατα-
σκόπων Ἰησοῦς ὁ Ναυήχου καὶ Χάλεβος χωροῦσιν εἰς μέσους θαρσεῖν δεόμενοι, καὶ 20
309 „ἴωμεν, ἔφασαν, ἐπὶ τοὺς πολεμίους μηδὲν ὑποπτεύοντες ἡγεμόνα τῷ Θεῷ πεπιστευκότες“
310 Μωσῆς δὲ καὶ Ἀαρῶν πεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν τὸν Θεὸν ἱκέτευον οὐχ ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν
σωτηρίας, ἀλλ' ὅπως τῆς ἀμαθίας παύσῃ τὸ πλῆθος. παρῆν δὲ ἡ νεφέλη καὶ ἐσήμεινε
311 τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Θεοῦ. Μωσῆς δὲ θαρσήσας πάρεισιν εἰς τὸ πλῆθος λέγων ὀργι-
313 σθῆναι τὸν Θεὸν ὑπὸ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, μὴ ἀπολεῖν μὲντοι πάντας μηδὲ τὸ γένος ἐξα- 25
314 φανίσειν, τὴν δὲ Χαναναίαν μὴ παρέξειν αὐτοῖς, ἀνεστίους δ' ἐᾶσαι καὶ ἀπόλιδας ἐπὶ τῆς
ἐρημίας βῶναι ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα· παισὶ γέ τοι παραδώσειν τὴν γῆν τοῖς αὐτῶν
κακείνους τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἑαυτοῖς ὑπὸ τῆς ἀκρασίας ἐφθόνησαν, ποιήσιν δεσπότας.
315 ταῦτα Μωσῆς κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ γνώμην διαλεχθέντος ἐν λύπῃ τὸ πλῆθος ἐγένετο.
περιέχει ὁ λόγος χρόνον ἐτῶν δύο.

30

Φλανίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος τέταρτος.

Ἑβραῖοι δὲ καὶ τοῦ Θεοῦ κολύοντος τῶν Χαναναίων πεῖραν λαμβάνειν ἡθέλον καὶ μὴ
3 πειθαρχεῖν Μωϋσῇ, συμφέρειν δ' αὐτοῖς τὸ αὐτοκράτορσιν εἶναι, καὶ μὴ κατὰ τὴν ἐκείνου
6 βούλησιν ζῆν. καὶ ταῦτα λογιζόμενοι ἐπὶ τὴν πρὸς τοὺς Χαναναίους μάχην ὠρμήκεσαν.

5 Σερωῶθ] Ἐσερωῶθ Iosephus. — 10 καβρωθαβὰ Busb. — 12 τῆς X. γῆς] τοῖς X. ὁρίοις Iosephus. —
15 κομίζοντες Iosephus Zonaras. — 17 ἔλεγον] ἔφασκον Iosephus. — 19 εἰς] ἐπὶ Iosephus. — 21 ἡγεμόνι
Iosephus. — 25 μὴ] Zonaras μὴδέ Henn., om. Busb. — 25 μὴδέ] οὐδ' Iosephus. — 26 μὴ] οὐ Iosephus. —
28 δεσπότην man. 1 Busb. — 29 ἐγένοντο Busb. ex correctura. — 30 ἐτῶν νβ Henn. — 33 κατὰ τὴν]
Henn. κατ' αὐτὴν Busb.

Zonaras I p. 67 Bonn.

οἱ δ' οὐ καταπλεγέντες αὐτῶν τὴν ξφοδον γενναίως αὐτοὺς ἐδέξαντο, τῶν δ' Ἑβραίων 7
ἀποθνήσκουσι πολλοὶ καὶ τὸ λοιπὸν στράτευμα τῆς φάλαγγος αὐτῶν διαλυθείσης ἀκόσμως
διακόμενον εἰς τὴν παρεμβολὴν συνέφυγε, καὶ τῷ παρ' ἐλπίδας δυστυχεῖσιν οὐδὲν ἔτι 8
χρηστὸν προσεδόκα. Μωυσῆς δὲ φοβούμενος, μὴ θαρσύναντες οἱ πολέμοι ἐπ' αὐτοὺς 9
ἔλθοιεν, ἀναστήσας τὸ στράτευμα προῆλθεν εἰς τὴν ξρημον. οἱ δὲ τότε μᾶλλον ἐξηγανάκτου 10
καὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα. στάσις οὖν αὐτοὺς κατέλαβεν ἐξ αἰτίας τοιαύτης. 11
Κορῆς Ἑβραίων ἐν τοῖς μάλιστα γένει καὶ πλούτῳ, ἱκανός δ' εἶπεῖν καὶ δήμοις ὁμιλεῖν 12
πιθανώτατος, ὁρῶν ἐν ὑπερβαλοῦσῃ τιμῇ τὸν Μωυσῆν χαλεπῶς εἶχεν ὑπὸ φθόνου, φυλῆτος 13
ὢν αὐτοῦ καὶ συγγενῆς, καὶ παρὰ τοῖς Λευίταις κατεβόα φυλῆταις οὖσιν, ὡς τὴν ἱερωσύνην 14
τὰ δελφῶ δόντος μὴ τῷ κοινῷ δόγματι τοῦ πλήθους ἀλλ' αὐτοῦ ψηφισαμένου, τυράννου 15
τὲ τρόπῳ καταχαριζομένου τὰς τιμὰς οἷς ἂν ἐθέλοι. τίνι γὰρ λόγῳ Ἀαρῶν καὶ τοῖς υἱέσι 16
τὴν ἱερωσύνην παρεδωκεν; εἰ μὲν ὡς ἐκ τῆς Λευιτιδος φυλῆς, ἐγὼ ταύτης τυχεῖν δικαιοῦ 17
τερος, γένει μὲν ὁ αὐτὸς ὢν Μωσεῖ, πλούτῳ δὲ καὶ ἡλικίᾳ διαφέρων· εἰ δὲ τῇ πρεσβυτάτῃ 18
τῶν φυλῶν, εἰκότως ἂν ἡ Ρουβήλου τὴν τιμὴν ἔχοι λαμβανόντων αὐτὴν Λαθάμου καὶ 19
Ἀβειρώμου καὶ Φαλαοῦς. καὶ ὁ μὲν ταῦτα κακοήθως ἔλεγε. προϊόντος δὲ εἰς πλείους 20
τοῦ λόγου ἀναπίμπλαται τούτων ἅπας ὁ στρατός· ἦσαν δὲ οἱ συντεταγμένοι τῷ Κορῇ 21
πεντήκοντα καὶ σ' τῶν πρώτων ἄνδρες. ἀνηρέθιστο δὲ καὶ τὸ πλήθος καὶ βάλλειν τὸν 22
Μωυσῆν ὠρμήκεσαν. Μωυσῆς δὲ οὐκ ἔδεισεν, ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν εἰδὼς κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ 23
προαίρεσιν τῆς ἱερωσύνης τυχόντα, οὐ κατὰ τὴν αὐτοῦ χάριν, ἦκεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ 24
πρὸς τὸν Κορῆν βοῶν ἐφ' ὅσον ἡδύνατο, „ἐμοί, φησὶν, ὦ Κορῆ, καὶ σὺ καὶ τούτων ἕκαστος,“ 25
ἀπεδήλου δὲ τοὺς ν' καὶ σ', „ἄνδρες τιμῆς ἄξιοι δοκεῖτε, τὴν δ' ἱερωσύνην οὐκ αὐτὸς τῷ 26
ἀδελφῷ δέδωκα, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀπελέξατο τὸν ἱερωσόμενον αὐτῷ· νῦν οὖν κατατίθῃσιν 27
αὐτὴν εἰς μέσον ἐπιδικάσιμον τοῖς βουλομένοις. κρινεῖ τοίνυν καὶ πάλιν αὐτός, τίνας βού- 28
λεται ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῷ θυσίας ἐπιτελεῖν καὶ προσεσθάναι τῆς εὐσεβείας. πρῶτ' οὖν ὅσοι 29
τῆς ἱερωσύνης ἀντιποιεῖσθε κομίζων ἕκαστος θυμιατήριον οἴκοθεν σὺν θυμιάμασι καὶ πῦρ 30
πάρτε. καὶ σὶ δέ, Κορῆ, παραχωρήσας τὴν κρίσιν τῷ Θεῷ τὴν αὐτοῦ μένε ψηφοφορίαν, 31
παραγίνου δὲ κριθισόμενος οὕτως περὶ τοῦ γέρω. καὶ Ἀαρῶνα δὲ προσδέξασθε συγκρι- 32
θισόμενον, καὶ θυσιάσατε συνελθόντες ἐν φανερωῷ παντὶ τῷ λαῷ, καὶ θυομένων 33
ὑμῶν οὐπερ ἂν τὴν θυσίαν ἡδίῳ κρίνειεν ὁ Θεός, οὗτος ἡμῖν ἱερεὺς χειροτονήσεται.“ 34
ταῦτα Μωσῆς εἰπόντος τὸ πλήθος ἐπήνεσε. τῇ δ' ἐπιούσῃ συνῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν 35
τὸ πλήθος. Μωσῆς δὲ πέμψας ὑπηρέτας πρὸς Ἀβειρώμον καὶ Λαθάμην ἐκέλευεν ἔχειν 36
κατὰ τὰ συγκεείμενα καὶ περιμένειν τὴν ἱερουργίαν. ὡς δ' οὔτε ὑπακούσεσθαι τοῖς ἀγγέλοις 37
ἔφασαν καὶ Μωυσῆν οὐ περιόψεσθαι κατὰ τοῦ λαοῦ ἀξανάμενον, ἀκούσας τὰ παρ' αὐτῶν 38
ὁ Μωσῆς ἀκολουθεῖν αὐτῷ τοὺς προβούλους κελεύσας ἀπῆει πρὸς τοὺς περὶ Λαθάμην. 39
οἱ δὲ τῶν σκηνῶν προσελθόντες γυναιξὶν ἅμα καὶ τέκνοις ἀπέβλεπον, τί καὶ μέλλοι ποιεῖν 40
ὁ Μωσῆς. ὁ δὲ πλησίον γεγονὼς τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἀνασχὼν μέγα βοήσας, „δέσποτα, 41
φησί, ἐπεὶ κακουργεῖν ὑποπτεύομαι παρ' ἀνδράσιν, οἷς ἐκ τῶν ἐμῶν καμμάτων ὑπάρχει τὸ 42
περιεῖναι, αὐτὸς ἐλθὲ δικαστὴς μου καὶ μάρτυς ἀδωροδόκητος, εἰ κατ' ἐμὴν χάριν ἀλλ' οὐχὶ 43
46

6 αὐτοὺς om. Henn. — 7 δ' om. Henn. — 8 ὑπερβαλοῦσῃ Henn. — 15 ἀφαλοῖς Henn. — 23 αὐτῇ] ἀπὸν Busb. Henn. — 28 θυμιάσατε Henn. — θυμιούμενον Henn. — 32 ὑπακούσασθαι Henn. — 34 προβόλους Busb. προβόλους Henn. — κελύουσ] ἀξιώσας Iosephus.

Zonaras I p. 68 sq. Bonn.

- 47 σου κελεύσαντος Ἀαρῶνι δέδωκα τὴν ἱερωσύνην. παράστησον δὲ καὶ νῦν, ὅτι πάντα σὴ
 προνοία διοικεῖται καὶ οὐδὲν αὐτομάτως, μετελθὼν Ἀβείρωμον καὶ Λαθάμην, οἳ σου κατα-
 48 δικάζουσιν ἀναισθησίαν ὡς ὑπ' ἐμῆς τέχνης νικωμένου, μὴ κοινῶς αὐτοὺς ἐκ τοῦ ζῆν
 μεταστήσας, ἀλλὰ χάνοι περὶ αὐτοὺς ἅμα τῇ γενεᾷ καὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἦν πατοῦσι γῆν·
⁴⁹
⁵⁰ εὐρεθείην γὰρ ἂν οὕτως ἀγαθὸς ὑπηρέτης ὢν σὺ προστάσσεις. εἰ δ' ἄληθεύοιεν κατ' ἐμοῦ, ὃν 5
 51 ἐπηρασάμην ὅλεθρον αὐτοῖς ποιήσον τοῦτον ἐμόν· ταῦτα εἰπόντος καὶ δακρύοντος σείεται
 μὲν αἰφνίδιον ἡ γῆ, σάλου δὲ ἀπ' αὐτῆς κινηθέντος ὥσπερ ἐξ ἀνέμου βίας σαλενομένου
 κύματος πᾶς μὲν ἔδεισεν ὁ λαός, πατάγου δὲ καὶ σκληροῦ θαλάσσης ἤχου κατὰ τὰς ἐκείνων
 52 σκηρὰς συνίζησεν ἡ γῆ καὶ πᾶν· ὅσα θίλα τούτοις ἦν ὑπήνεγκεν εἰς αὐτήν. ἡφανισμένων
 54 δ' οὔτω, συνῆει πάλιν τῆς γῆς τὸ περὶ ἐκείνους κεκρηγὸς καὶ καθίστατο. Μωυσῆς δὲ καλεῖ 10
 τοὺς περὶ ἱερωσύνης ἀμιλλωμένους, ἵνα οὗ προσδέξῃται τὴν θυσίαν ὁ θεὸς ἡδίων ἐκεῖνος
 εἷη κεχειροτονημένος. συνελθόντων δὲ ν' καὶ σ' ἀνδρῶν ἐπισήμων προήλθον καὶ Ἀαρῶν
 καὶ Κορῆς, καὶ πρὸ τῆς σκητῆς πάντες καθήγιζον ἐπὶ τοῖς θυμιατηρίοις ἃ ἐκόμιζον.
 55 ἐξέλαμψε δὲ πῦρ πολὺ οὔτε γῆθεν ἀναδοθὲν οὔτε κατὰ βίαν πνευμάτων, ἀλλ' οἷον θεοῦ
 56 κελεύσαντος ἀφ' αὐτῆς λαμπρὸν καὶ φλογδεσίαν· ὅφ' οὐ οἳ τε διακόσιοι καὶ ν' καὶ Κορῆς 15
 ἐφθάρησαν, ὡς καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἀφανῆ γεγονέναι περισώζεται δὲ μόνος Ἀαρῶν
 57 μὴδὲν ὑπὸ τοῦ πυρὸς βλαβεῖς. Μωσῆς δὲ ἐκέλευσε τὰ θυμιατήρια αὐτῶν παρὰ τὸν χάλ-
⁵⁸
⁵⁹ κeon καταθέσθαι βωμόν, ὡς ἂν ὑπόμνησις εἴη τοῖς αὐτοῖς τῶν γεγονότων. τὴν μέντοι στάσιν
 60 οὐδ' οὔτω συνέβη παύσασθαι· κατηγοροῦν γὰρ αὐτοῦ τὴν ὁργὴν τοῦ θεοῦ γίνεσθαι τοσαύτην
 63 οὐχ οὕτως διὰ τὴν τῶν κολασθέντων ἀδικίαν, ὡς Μωσέος πραγματευσαμένου. Μωυσῆς δὲ 20
 συνήγαγε τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν προειπὼν τοῖς φυλάρχοις κομίζειν τὰ τῶν φυλῶν ὀνό-
 64 ματα βακτηρίαις ἐπιγεγραμμένα· λήψεσθαι γὰρ ἐκεῖνον τὴν ἱερωσύνην, οὔτε ἂν ὁ θεὸς
 ἐπισημήνῃ τῇ βακτηρίᾳ. δόξαν οὖν κομίζουσιν οἳ τε ἄλλοι καὶ Ἀαρῶν ἐπιγράψας ἐν τῇ
 βακτηρίᾳ Λευίτην, καὶ ταῦτα Μωσῆς ἐν τῇ σκητῇ τοῦ θεοῦ κατατίθησι. τῇ δὲ ἐπιούσῃ
 65 προσέκομισε τὰς βακτηρίας· γνώριμοι δ' ἦσαν. καὶ αἱ μὲν ἄλλαι ἐφ' οὐπερ ἐτύγχανον σχί- 25
 ματος ἔμμενον, τῆς Ἀαρῶνος δὲ βλαστὸς καὶ κλάδος ἀναφύοντας ἐώρων καὶ καρπὸν ὥρατον,
 66 ἀμύγδαλα δ' ἦν, ἐκ τοιούτου ξύλου τῆς βακτηρίας οὗσης. ἐκπλαγέντες δὲ πάντες τὴν τοῦ
 θεοῦ κρίσιν συνεχώρουν Ἀαρῶνι καλῶς ἔχειν τὴν ἀρχιερωσύνην τρεῖς αὐτὸν χειροτονήσαν-
 67 τος τοῦ θεοῦ, ἡ δὲ τῶν Ἑβραίων πέπαντο στάσις. Μωσῆς δὲ ἐπεὶ πολέμου καὶ στρατείας
 ἡ τῶν Λευιτῶν ἀφεῖτο φυλὴ, ἵνα μὴ δι' ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων ἀμελοῖεν τοῦ ἱεροῦ, τὴν 30
 Χαναναίαν κτησαμένους τοὺς Ἑβραίους ἐκέλευε κατανεῖμαι τοῖς Λευίταις ὅκτω καὶ τεσσα-
 ράκοντα πόλεις ἀγαθὰς, τῆς τε πρὸ αὐτῶν γῆς περιγράψαντας εἰς δισχιλίους πήχεις ἀπὸ
 68 τῶν τείχων αὐτοῖς ἀνεῖναι. ἔταξε δὲ καὶ τὸν λαὸν τῶν ἐπετείων καρπῶν δεκάτην αὐτοῖς
 69 τε τοῖς Λευίταις καὶ ἱερεῦσι τελεῖν. ἐκ δὲ τῶν μὴ πόλεων τρισκαίδεκα παραχωρῆσαι τοῖς
 ἱερεῦσι τοὺς Λευίτας προσέταξε καὶ τῆς δεκάτης, ἧς παρὰ τοῦ λαοῦ λαμβάνουσι, δεκάτην νέμειν 35
 70 αὐτοῖς. ἔτι δὲ ἀπαρχὰς πάντων τῶν ἐκ τῆς γῆς φρομέων καρπῶν καὶ τῶν θύεσθαι
 νενομισμένων τετραπόδων τὸ πρωτότοκον, ἂν ἄρσεν ἦ, παρασχεῖν τοῖς ἱερεῦσι καταθῆναι,

2 οὐδὲν] μὴδὲν Iosephus. — 5 εἰρεθῇ Busb. Henn. — 10 ἐκείνους] ἐκείνου Busb. ἐκείνους Iosephus. —
 11 ν' Henn. — 25 προσέκομισε Busb. — 33 τῶν λαῶν Busb. — 35 νέμειν] ἀπομερίζειν Iosephus.

Zonaras I p. 70 Bonn.

καὶ παινοικί σιτεῖσθαι ἐν τῇ ἱερῷ πόλει. τῶν δ' ἀβρώτων τοὺς δεσπότης τῶν τικτομένων 71
 σίκλον καὶ ἥμισυν αὐτοῖς ἀντεισφέρειν, ἀνθρώπου δὲ πρωτοτόκον πέντε σίκλους, εἶναι δὲ
 ἀπαρχὰς αὐτοῖς καὶ τῆς τῶν προβάτων κορυῆς, τοὺς τε ἀρτοποιουμένους τῶν πεμμάτων
 αὐτοῖς τινὰ χορηγεῖν. ὅσοι δ' ἂν ἑαυτοὺς καθιερώσιν εὐχὴν πεποιημένοι, ναζιραῖοι δὲ 72
 οὗτοι καλοῦνται, κομῶντες καὶ οἶνον οὐ προσφερόμενοι, τούτων ὅταν τὰς τρίχας ἀφιερῶσιν
 ἐπὶ θυσίᾳ τὴν δροῦσι τὰς κορυῆς νέμεσθαι πρὸς τοὺς ἱερέας. καὶ οἱ κορυῆν αὐτοὺς ὄνο- 73
 μάσαντες τῷ Θεῷ, δῶρον δὲ τοῦτο σημαίνει, βουλόμενοι ἀφίσσθαι τῆς λειτουργίας ὥρις-
 θησαν τοῖς ἱερεῦσι καταβάλλειν ἀργύριον, γυνὴ μὲν τριάκοντα σίκλους ἀνὴρ δὲ πεντήκοντα.
 οἱ δ' ἐνδεῶς τούτων ἔχουσι χρημάτων τῇ τῶν ἱερέων βουλήσει τὰ περὶ αὐτῶν δοκιμάζεσθαι.
 10 εἶναι δ' ἀνάγκην καὶ τοῖς κατ' οἶκον θύουσιν εὐωχίας ἕνεκα ἀλλὰ μὴ θρησκείας κομίζειν 74
 τοῖς ἱερεῦσιν ἐνυστρον καὶ χελύδιον καὶ τὸν δεξιὸν βραχίονα τοῦ θύματος. πάντων δὲ 75
 τῶν ἱερεῦσι τελουμένων κοινωνεῖν διάταξε καὶ οἰκέτας καὶ θυγατέρας καὶ γυναῖκας. μόνως
 δὲ τὰς ὑπὲρ ἁμαρτημάτων φερομένας θυσίας ἐν τῷ ἱερῷ δαπανᾶν ὥριστα αὐθιμερόν
 τοὺς ἄρρενας τῶν ἱερέων.
 15 Ὡς δὲ ταῦτα διέταξε Μωυσῆς, ἐπὶ τοὺς τῆς Ἰδουμαίας ὄρους ἦλθε μετὰ τῆς στρατιᾶς 76
 καὶ πρέσβεις πέμψας ἤξιον δίοδον αὐτοῖς παρασχεῖν, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ὕδατος καταβά-
 λουσιν, εἰ καὶ τοῦτο ἀπαιτοῦντο. ὁ δὲ τῆς χώρας βασιλεὺς οὐδὲ συγχωρῶν τὴν δίοδον 77
 μετὰ στρατιᾶς ἐνόπλιον προαπῆντα τῷ Μωυσῇ, καὶ ὅς, ἄρχειν γὰρ μάχης οὐ συνε-
 βούλευεν ὁ Θεός, διὰ τῆς ἐρήμου ἐχώρει. τότε καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαριάμμη τέθνηκε 78
 20 μετὰ τεσσαρακοστὴν ἔτος τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἐξόδου, καὶ θάπτουσιν αὐτὴν ἐν ὄρει καλουμένῳ 79
 Σίν. τὸν δὲ λαὸν πενήτησαντα ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα καθάρας σποδῶν δαμάλεως ἄποθεν 80
 τοῦ στρατοπέδου τυθείσης καὶ ὀλοκαντωθείσης σὺν τῇ δορῇ καὶ τοῖς ἐντός, ἀπῆγε Μωυσῆς 82
 διὰ τῆς ἐρήμου καὶ τῆς Ἀραβίας. ἔνθα καὶ Ἀαρὼν ἐτελεύτησεν εἰς ὄρος ἀναβὰς ὑψηλὸν καὶ
 τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν ἐκδυσάμενος καὶ παραδὸς Ἐλεαζάρῳ τῷ παιδί τοῦ πλήθους 83
 25 ὄρωντος, βιώς ἔτι ἑκατὸν πρὸς εἴκοσι καὶ τρισί. μετὰ δὲ τὸ ἐπ' αὐτῷ πένθος τοῦ λαοῦ 84
 ἀναλαβὼν ἐκεῖθεν Μωυσῆς τὸν στρατὸν παρῆν ἐπὶ ποταμὸν Ἀρνῶνα, ὃς ὀρίζει τὴν 85
 τε Μωαβίτιν καὶ Ἀμμωρίτιν. πρὸς οὖν Σιχῶνα τὸν βασιλέα τῆς χώρας ταύτης ἀπέστειλε 86
 τῷ στρατῷ δίοδον αἰτῶν. Σιχῶν δὲ ὀπλίζει τὸν οἰκεῖον στρατὸν καὶ τοὺς Ἑβραίους διαβαίνειν
 τὸν Ἀρνῶνα ἐκόλυε. Μωυσῆς δὲ ἤρετο τὸν Θεόν, εἰ πολεμήσειε. τοῦ δὲ Θεοῦ καὶ νίκην 88
 30 ἀποσημνῆντος εἰς τὸν πόλεμον τοὺς στρατιώτας παρώρμα. οἱ δὲ τὰς πανοπλίας ἀναλα-
 βόντες εἰς τὸ ἔργον ἐχώρουν. ὁ δὲ Ἀμμωρίτης καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ τὴν ἔφοδον οὐχ ὑπο- 89
 μείναντες τρέπονται, Ἑβραῖοι δ' ἐνέκειντο καὶ διὰ τὴν ὀπλισιν οὖσαν εὐσταλῇ κοῦφοι τὸ 90
 διώκειν ὄντες μετέθεν τοὺς πολεμίους καὶ τοὺς πορρωτάτω σφενδόνας καὶ τοξεύμασι 91
 κατελάμβανον. γόνος τὲ οὖν γίνεται πολὺς, καὶ τραύμασιν ἐπόνουν οἱ διαφεύγοντες· 92
 35 πάντας οὖν ἀκοντίζοντες ἅμα καὶ τοξεύοντες διέφθειραν. πίπτει δὲ καὶ Σιχῶν ὁ βασιλεὺς. 93
 Ἑβραῖοι δὲ τοὺς νεκροὺς ἐσκόλευον καὶ λείαν ἔλαβον καὶ ἀφθονίαν τῶν ἐκ τῆς γῆς εἶχον
 μεστῆς ἔτι καρπῶν οὔσης, καὶ αἱ πόλεις ἤλίσκοντο, καὶ τὴν ἐκείνων γῆν παρέλαβον. 94

2 ἀντεισφέρειν] ἀντιφέρειν Henn. ἀναφέρειν Iosephus. — 16 αἰτοῖς] αἰτῶ Iosephus. — καταβάλλουσιν
 Henn. — 19 συνεβούλευεν Iosephus. — 27 μωαβίτην καὶ ἀμμωρίτην Busb. — 30 εἰς τὸν πόλεμον] πρὸς τὸν
 ἀγῶνα Iosephus. — 31 ἔφοδον] σίνωδον Iosephus. — 35 πίπτει] ἀποθνήσκει Iosephus.

Zonaras I p. 71 Bonn.

- 96 Ἐν τούτοις οὗσι τοῖς Ἰσραηλίταις ἐπιτίθεται Ὁγης ὁ τῆς Γαλαθηνῆς καὶ Γαυλαντίτιδος βασιλεὺς στρατὸν ἄγων ἐπὶ συμμαχίᾳ τοῦ Σηχῶνος, καὶ ἐκείνου δὲ ἀπολωλότες εἰς μάχην
97 ἔρχεται τοῖς Ἑβραίοις. αὐτὸς τε οὖν θνήσκει κατὰ τὴν μάχην καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ δια-
φθείρεται. Μωϋσῆς δὲ διεξήκει τῆς Ὁγου βασιλείας τὰς πόλεις καταστρεφόμενος καὶ κτείνων
98 τοὺς ἐνοικοῦντας. Ὁγῆ δὲ μέγεθός τε καὶ κάλλος ἦν οἷον ὀλίγοις σφόδρα, ἦν δὲ καὶ κατὰ 5
99 χεῖρα γενναῖος. τούτου τοίνυν πταίσαντος ἐπέδωκεν Ἑβραίοις τὰ πράγματα· καὶ γὰρ πόλεις
ἐξήκοντα ὑποτελεῖς ἐκείνῳ παρέλαβον καὶ λείαν πολλήν.
- 100 Μωϋσῆς μὲν οὖν ἀγαγὼν τὴν δύναμιν κατὰ τὸ μέγα πεδῖον στρατοπεδεύει Ἰεριχοῦντος
ἄντικρυς, πόλις δ' ἐστὶν εὐδαίμων αὕτη φοινίκας τε φέρουσα καὶ βάλαμον νεμομένη.
101 Θύσας δὲ χαριστήρια τῷ Θεῷ μέρος τί τῶν ὀπλιτῶν ἐξέπεμψε δηρώσοντας τὴν Μαδινητιῶν 10
102 γῆν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Βάλακος ὁ τῶν Μωαβιτῶν βασιλεὺς φιλίας οὔσης αὐτῷ πρὸς
104 Μαδιανίτας, πρεσβεύεται πρὸς αὐτοὺς παρακαλέσαι τὸν μάντιν Βάλαμον, ὃς ἄριστος ἦν
τῶν τότε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐπιτηδεύεις ἔχων, ὅπως ἂν ἐπ' ἐξωλείᾳ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀράς
105 ποιησῇται παραγενόμενος. πέμπουσιν οὖν πρὸς αὐτοὺς ἄνδρας μετὰ τῶν Βαλάκου πρέσ-
βων. ὁ δὲ τὴν αἰτίαν τῆς μετακλήσεως γινούς ἀνέκρινε τὸν Θεὸν περὶ τούτου. τοῦ δ' 15
106 ἐμποδῶν στάντος τὸν Θεὸν ἀντιλέγειν τῇ αὐτοῦ προαιρέσει ἐδήλου τοῖς πρέσβεσι, συνε-
βούλευε τε ἀπιέναι τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας καταλυσασμένους, ὡς τῷ Θεῷ δι'
107 εὐνοίας ὄντος τοῦ στρατοῦ, ᾧ καταρασόμενος μετακέκληται. Μαδιανίται δὲ σφόδρα ἐγκει-
μένον Βαλάκον πάλιν πέμπουσι πρὸς τὸν Βάλαμον. ὃ δ' αὖθις ἤρετο τὸν Θεόν, καὶ ὃς
108 ἐπεσθαι κελεύει τοῖς πρέσβεσι. καὶ ὁ μὲν ἀπῆει, κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἀγγέλου Θεοῦ προσ- 20
βαλόντος αὐτῷ κατὰ τι χωρίον στενὸν περιειλημμένον αἱμασιαῖς διπλαῖς ἢ ὄνος, ἐφ' ἧς
ὁ Βάλαμος ὥχεϊτο, συνεῖσα τοῦ Θεοῦ πνεύματος ὑπέκλινε τὸν Βάλαμον πρὸς τὸν ἔτερον
τῶν θριγγῶν ἀναισθήτως ἔχουσα τῶν πληγῶν, ἃς ὁ Βάλαμος ἐπέφερεν αὐτῇ κακοπαθῶν
109 τῇ θλίψει τῇ παρὰ τὸ θριγγίον. φωνήν δ' ἀνθρωπίνην κατὰ θεῖαν βούλησιν
λαβοῦσα ἄδικον ἐκάλει τὸν Βάλαμον, ὡς πληγὰς αὐτῇ ἐπιφέροντα καὶ μὴ σνινέντα 25
110 ὅτι ἐκ Θεοῦ οἷς αὐτὸς ἔσπευσεν ὑπηρετεῖν εἴργεται. ταρattoμένου δ' αὐτοῦ διὰ τὴν
111 ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐπιφανεῖς ὁ ἄγγελος αὐτὸς τὴν ὁδὸν ἔλεγε κωλύειν τῷ κτήνι, βουλό-
μενον δ' ἀναστρέφειν χωρεῖν πρόσω παρώρμησε καὶ ὅπερ ἂν αὐτῷ κατὰ τοῦν τὸ Θεῖον
112 ποιήσεις τοῦτο σημαίνειν. καὶ ὁ μὲν ἦκει πρὸς Βάλακον καὶ ἠθέλε σκέπτεσθαι, πῶς τὸ
113 τῶν Ἑβραίων ἔχει στρατόπεδον. καὶ εἰς τὸ ὄρος ἀχθεῖς καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βωμοὺς ἐκέλευσεν 30
ἐπὶ τὰ γενέσθαι καὶ τοσοῦτους ταύρους καὶ κριοὺς παραστήναι, οὓς καὶ ὀλοκαντεῖ
114 τυθέντας. ὡς οὖν τροπὴν οἶδε σηματομένην, „ὁ λεώς, φησὶν, οὗτος εὐδαίμων, ᾧ δίδωσιν
ὁ Θεὸς μυρίων τε κτήσιν ἀγαθῶν καὶ σύμμαχον τὴν ἑαυτοῦ πρόνοιαν. ὡς οὐδὲν ἐστὶν
ἀνθρώπειον γένος, οὗ μὴ κατ' ἀρετὴν ὑμεῖς ἀμείνους κριθήσεσθε Θεοῦ ὑμᾶς ἐφορῶντος.
115 γῆν τε οὖν ἐφ' ἣν ὑμᾶς ἔστειλεν αὐτὸς καθέξετε, ἀρκέσετε δὲ τῷ κόσμῳ παρασχεῖν ἐκάστη 35
116 γῇ τῶν ἐφ' ἣν ἐτέρου γένους οἰκήτορας. θαυμάζεσθε τοίνυν, ὦ μακάριος στρατός, ὅτι
τοσοῦτος ἐξ ἑνὸς πατρὸς γεγονάτε. ἀλλὰ τὸν νῦν ὀλίγον ὑμῶν ἡ Χαναναῖα χωρήσει γῆ,
τὴν δ' οἰκουμένην οἰκητήριον δι' αἰῶνος ἵστε προκειμένην ὑμῖν, καὶ τὸ πλῆθος ὑμεῖς ἔν

23 ἀπέκλινε Iosephus. — 27 ἱππεύτας Busb. Henn. — 29 αὐτῷ] αὐτὸ Busb. Henn. — 31 καὶ ἰδὼν] κατιδὼν Iosephus. — 33 οἶδε] εἶδε Iosephus.

Zonaras I p. 72 Bonn.

τε νήσοις καὶ κατ' ἡπειρον βιοτεύσετε ὅσον ἐστὶν οὐδ' ἀριθμὸς ἀστέρων ἐν οὐρανῷ. τοσοῦτοις δὲ οὖσιν οὐκ ἀπαγορεύσει τὸ θεῖον ἀφθονίαν μὲν παντοίων ἀγαθῶν ἐν εἰρήνῃ χορηγοῦν, νίκην δὲ καὶ κράτος ἐν πολέμοις. παῖδας ἐχθρῶν ἕως τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου λάβοι 117 οὐ γὰρ ἂν ὑποστρέψειαν ἔτι. τοσοῦτον ὑμῖν ἀνδρείας τὸ περιὸν ἐκ θεοῦ προνοίας ἀνήρηται“. 118
5 καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα ἐπεθείασεν, οὐκ ὦν ἐν ἑαυτῷ, τῷ δὲ θεῷ πνεύματι κεκινημένος. τοῦ δὲ Βαλάκου δυσχεραίνοντος ὡς ἀντὶ κατάρας ὕμνου τοῖς ἐναντίοις καὶ μακαρισμοῦ γεγονότος, „ὦ Βάλακε, φησὶν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν περὶ τῶν τοιούτων σιγᾶν ἔ' λέγειν, ἀλλ' ἄς βούλεται τὸ 119 τοῦ θεοῦ πνεῦμα φωνὰς ἀφήσιν, ὅταν ἡμᾶς λάβῃ. ἐμοὶ δὲ χαρίζεσθαι σοι βουλομένῳ 123 βωμὸν αὐθις καὶ θύματα ἐτοιμάσατε“. ἐτοιμασθέντων οὖν δις τέθυκε, τὸ δὲ θεῖον τὰς 124
10 κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀράς οὐκ ἐπένευσε, πεσὼν δ' ἐπὶ στόμα πάθῃ προύλεγεν ὅσα τε 125 βασιλεῦσιν ἔσται καὶ ὅσα πόλεσιν. Βάλακος δὲ ἀποπέμπει τὸν Βάλαμον μὴ ἀξιώσας 126 τιμῆς, ὁ δὲ ἀπὼν ἔφη „τὸ μὲν Ἑβραίων γένος οὐκ ἂν ὅλεθρος παντελὴς καταλάβῃ“ πρό- 127 νοια γὰρ ἐστὶν αὐτῶν τῷ θεῷ· ὑμεῖς δὲ εἰ νίκην τινα πρὸς βραχὺ κατ' αὐτῶν κερδάναι 129 ποθεῖτε, ταῦτα ποιήσατε· τῶν θυγατέρων τὰς εὐπρεπεστέρας πέμψατε πλησίον ἐσομένας 15 τοῦ ἐκείνων στρατοπέδου, καὶ δεομένοις συνεῖναι τοῖς νεανίαις αὐτῶν προστάξατε. ἐπεὶ δ' 130 ἂν δὲ κεχειρωμένους ὁρῶσι ταῖς ἐπιθυμίαις, καταλιπέτωσαν καὶ παρακαλούντων μένειν μὴ ἐπινενέτωσαν, πρὶν ἂν πείσωσιν αὐτοὺς ἀφέντας τιμᾶν ὃν σέβονται θεὸν τοὺς Μαθηριτῶν καὶ Μωαβιτῶν σέβωσι“. καὶ ὁ μὲν ταῦθ' ὑποθέμενος ὤχετο. τῶν δὲ Μαθηριτῶν πεμ- 131 ψάντων τὰς θυγατέρας οἱ τῶν Ἑβραίων ἀλίσκονται νέοι· αἱ δ' ἀσμένως δεξάμεναι τού- 20 τους συνήεσαν αὐτοῖς, ἐνδησάμεναι δὲ τούτους τῷ ἔρωτι περὶ ἀπαλλαγὴν ἐγένοντο. οἱ δ' 132 ἐλιπάρουν μὴ καταλιπεῖν σφὰς ἀλλὰ γαμετὰς αὐτῶν ἐσομένας αὐτόθι μένειν. αἱ δ' ὡς 133 δεδουλωμένους αὐτοὺς κατενόησαν, ἔλεγον ἀγαπήσειν τὴν μετ' αὐτῶν συνοικίησιν, εἰ πίστιν 135 τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας λάβοιεν. τῶν δ' ἦν βούλονται πίστιν δώσιν ὁμολογούντων ἔφασαν 136 ἐκεῖναι, ὡς ἀνάγκη βουλομένοις ἱμῖν συνοικεῖν καὶ θεοὺς τοὺς ἡμετέρους σέβειν καὶ τροφὰς 137 τὰς αὐτὰς προσίεσθαι. οἱ δ' ὑπὸ τοῦ ἔρωτος παραβάντες τὰ πάτρια καὶ θύειν κατὰ 25 νόμον τὸν ἐπιχώριον προσέθεντο καὶ ξενικοῖς ἔχαιρον βρώμασιν, ὡς διὰ παντὸς ἤδη τοῦ 140 στρατοῦ τὴν παρανομίαν χωρεῖν τῶν νέων. ἅπαξ γὰρ τὸ νέον γενεσάμενον ξενικῶν ἐθισμῶν ἀπλήρως ἐνεφορεῖτο, καὶ τινες τῶν πρώτων ἀνδρῶν συνδιεφθείροντο, καὶ Ζαμβρίας ὁ τῆς 141 Συμεωνίτιδος θυλῆς ἡγούμενος Χοσμῇ συνὼν Μαθηριτίδι οὗτ' ἔθνε τὰ πάτρια καὶ γάμον 30 ἀλλόφυλον ἤγεν. Μωσῆς δὲ δεισας, μὴ γένηται τι χεῖρον, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸν 142 λαὸν ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἄξια δρῶν αὐτῶν οὐδὲ πατέρων τὴν ἡδονὴν προτιμήσαντες τοῦ θεοῦ 143 καὶ τοῦ κατὰ τοῦτον βιοῦν. καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα λέγων ἐπειρᾶτο τοὺς νέους ἐπανορθοῦν. 144 ἀναστὰς δὲ Ζαμβρίας „σὺ μὲν, εἶπεν, ὦ Μωυσῆ, χρῶ νόμοις οἷς αὐτὸς ἐσπούδακας, 145 ἐμέ δ' οὐκ ἂν ἀκόλουθον οἷς σὺ προστάσσεις τυραννικῶς λάβῃς. ἐγὼ δὲ γυναιὸν 146 35 τε ξενικόν, ὡς φῆς, ἤγμαι θύω τὲ θεοῖς οἷς θύειν μὴ νομίζετε, δίκαιον ἡγούμενος μὴ ὥσπερ 149 ἐν τυραννίδι ζῆν τὴν ὅλην ἐξ ἐνός ἐλπίδα τοῦ βίου παντὸς ἀνηρητότα. τοῦ δὲ Ζαμβρίου 150 ταῦτα εἰπόντος διαλύεται μὲν ὁ σύλλογος, προσελγύθει δ' ἂν τὸ κακὸν ἐπὶ πλεόν, εἰ 151

p. 40, 37 ἡμεῖς] ἡμεῖς Busb. — 1 ἀριθμὸν Busb. Henn. ἀστέρων ἀριθμὸν tr. Henn. — 5 ἐπεθείαζεν Iosephus. — 20 δι' τούτοις supra verum, τῷ i. ras. Busb. — 29 Χοσμῇ, o in a corr. Busb. — 29 Μαδιανίτιδι Zonaras. — 34 λάβοις Iosephus. — 35 μὴ] οὐχ Iosephus.

Zonaras I p. 72 Bonn.

- 152 μὴ Φινεὺς Ἐλεαζάρου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς περιαλγῆσας τοῖς πεπραγμένοις ἔργῳ τὴν δίκην
εἰσπράξασθαι τὸν Ζαμβρίαν ἔγνω καὶ κολίσαι διαβῆναι τὴν παρανομίαν εἰς πλείονας,
153 τόλμῃ δὲ καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνδρείᾳ προσέχων ἐπὶ τὴν τοῦ Ζαμβρίου σκητὴν παρα-
154 γενόμενος αὐτὸν τὲ παῖων τῇ δομοφαίᾳ καὶ τὴν Χοσβίαν ἀπέκτεινεν. οἱ δὲ νεοὶ πάντες,
οἷς ἀντιποιήσεις ἦν ἀρετῆς, μιμηταὶ γενόμενοι ἀνῆρουν τοὺς ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις Ζαμβρῇ τὴν 5
αἰτίαν εἰληφότας. ἀπόλλυνται μὲν οὖν καὶ ὑπὸ τῆς τούτων ἀνδραγαθίας πολλοὶ τῶν
155 παρανομησάντων, ἐφθάρησαν δὲ πάντες καὶ λοιμῷ ἐνσκήψαντος αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ τὴν
νόσον, ὅσοι τὲ συγγενεῖς ὄντες κωλύειν δεόν ἐξώτρυνον αὐτοὺς ἐπὶ ταῦτα ἐθνησκον. ἀπόλ-
156 λυνται οὖν ἄνδρες οὐκ ἐλάττους τετρακισχιλίων καὶ μυρίων. ὑπὸ δὲ ταύτης παροξυνθεὶς
159 τῆς αἰτίας Μωυσῆς ἐπὶ τῶν Μαδιμηιτῶν ὄλεθρον στρατιᾶν ἐξέπεμψε τοὺς πάντας εἰς 10
δισχιλίους καὶ μυρίους, ἐξ ἐκάστης φυλῆς τὸν ἴσον ἀριθμὸν, στρατηγὸν αὐτῶν ἀποδείξας
161 Φινεὺς. συμβολῆς δὲ γενομένης πίπτει τῶν Μαδιανιτῶν πλῆθος ἀριθμοῦ κρεῖττον οἷ τε
βασιλεῖς αὐτῶν πέντε ὄντες, Ὡχος τὲ καὶ Σούργης ἔτι δὲ Ροβέης τε καὶ Οὐβης, πέμπτος
162 δὲ Ῥέβεκος. τραπέντων δὲ τῶν πολεμιῶν οἱ Ἑβραῖοι διήρπασαν αὐτῶν τὴν χώραν καὶ
πολλὴν λείαν λαβόντες καὶ τοὺς οἰκίτορας γυναιξὶν ἅμα διαφθείραντες μόνας τὰς παρ- 15
163 θέους κατέλειπον περὶ δισχιλίας καὶ τρισμυρίας. Μωυσῆς δὲ μερίσας τὴν λείαν τῆς μὲν
164 ἐτέρας τὸ πεντηκοστὸν Ἐλεαζάρῳ δίδωσι καὶ τοῖς ἱερεῖσι, Λευítaῖς δὲ τῆς ἐτέρας τὸ πεν-
τηκοστόν, τὴν δὲ λοιπὴν νέμει τῷ λαῷ.
165 Μωυσῆς δὲ γηραιὸς ἤδη τυγχάνων διάδοχον ἑαυτοῦ κατέστησεν Ἰησοῦν τοῦ
Θεοῦ κελεύσαντος. πᾶσαν δ' ἐπεπαιδεύτο τὴν περὶ τοὺς νόμους καὶ τὸ θεῖον παιδείαν 20
166 ὁ Ἰησοῦς Μωυσέος διδάξαντος. δύο δὲ φυλαὶ Γάδου τὲ καὶ Ρουβίμου καὶ τῆς
Μανασσήτιδος ἡμίσεια πλῆθει τετραπόδων εὐδαιμονοῦντες καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκάλουν τὸν
Μωυσῆν ἐξαίρετον αὐτοῖς τὴν Ἀμμορίτιν παρασχεῖν ἀγαθὴν οὖσαν βοσκήματα τρέφειν.
167 ὁ δὲ κακίστους αὐτοὺς ἀπεκάλει δειλίᾳ τῆς πρὸς Χαναναίους μάχης πρόφασιν τὴν τῶν
βοσκημάτων ἐπινοήσαντας ἐπιμέλειαν, πάντων δὲ τεταλαιπωρηκότων ὑπὲρ τοῦ κτίσασθαι 25
168 τὴν αἰτουμένην ὑπ' αὐτῶν γῆν αὐτοὺς μὴ θέλειν συνάρασθαι τῶν λοιπῶν ἀγώνων. οἱ δ'
169 ἀπελογοῦντο μὴ διὰ φόβον ἢ μαλακίαν πεποιῆσθαι τὴν αἴτησιν, ἀλλ' ὅπως τὴν λείαν
170 καταλιπνέτες ἐν ἐπιτηδεύοις εἰζῶνοι πρὸς τοὺς ἀγῶνας χωρεῖν δύναιντο συναπαίροντες τῷ
171 στρατῷ. καὶ Μωυσῆς ἀρεσθεὶς τῷ λόγῳ συνεχώρει τὴν Ἀμμορίτιν αὐτοῖς ἐπὶ τῷ συμμαχεῖσαι
τοῖς συγγενέσιν, ἕως ἃν καταστήσονται τὰ πάντα. λαβόντες οὖν ἐπὶ τούτοις τὴν χώραν 30
172 καὶ κτίσαντες πόλεις τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τᾶλλα ἀπέθεντο εἰς αὐτάς. οἰκοδομεῖ δὲ
καὶ Μωυσῆς τὰς δέκα πόλεις τὰς εἰς ἀριθμὸν τῶν ὀκτῶ καὶ τεσσαράκοντα γενησομένας,
ἃν τρεῖς ἀπέδειξε τοῖς ἐπ' ἀκουσίῳ φόβῳ φευξομένοις, καὶ χρόνον ἔταξεν εἶναι τῆς φυγῆς
τὸν αὐτὸν τῷ ἀρχιερεῖ τῆς ζωῆς, ἐφ' οὗ δὴ δράσας τίς τὸν φόνον ἔφυγε. μεθ' ὃν συνε-
χώρει τελευτήσαντα κάθοδον, ἐχόντων ἐξουσίαν τῶν τοῦ πεφονευμένου συγγενῶν κτείνειν, 35
εἰ λάβοιεν ἔξω τῶν ὄρων τῆς πόλεως εἰς ἣν ἔφυγε τὸν πεφονευκότα· ἐτέρῳ δ' οὐκ ἐπετέ-
174 τραπτο. τεθνηκότος δὲ τινος ἐπισήμου ἀνδρὸς ἐκ τῆς Μανασσέτιδος φυλῆς ὄνομα δὲ Ὀλοφάντου

4 Χοσβίαν, ■ in α corr. Busb. — 7 εἰληφότες Busb. Henn. — 10 ἐξέπεμπε Iosephus. — 12 Φινεὺς] τὸν ἐληγμένον φινεὺς Henn. — 13 Σούργης] Σούρης Iosephus. — 14 Ῥέβεκος] Ῥέπεμος Iosephus. — 16 δι-
σχιλίους Busb. — 19 κατέστησεν Iosephus. — 25 ἐπινοήσαντες Busb. Henn. — 28 τοῖς om. Henn. —
30 καταστήσονται Iosephus.

Zonaras I p. 74 Bonn.

- θυγατέρας μύνας καταλιπόντος, πυθομένων τῶν φυλετῶν εἰ τούτων ὁ κλῆρος ἔσοιτο, φησὶ
Μωυσῆς, εἰ μὲν μέλλουσι τινὶ τῶν φυλετῶν συνοικεῖν, μετὰ τοῦ κλήρου πρὸς τοὺς συνοίκους 175
ἀπιέναι, εἰ δ' ἐξ ἄλλης γαμοῖντο φυλῆς, τὸν κλῆρον καταλιπεῖν ἐν τῇ πατρὶ φῶ φυλῇ. καὶ
οὕτω μένειν ἐκάστου τὸν κλῆρον ἐν τῇ φυλῇ διετάξατο.
- 5 Τῶν δὲ τεσσαράκοντα ἐτῶν περὶ τριάκοντα ἡμέρας συμπεπληρωμένων Μωυσῆς 176
ἐκκλησίαν συναγαγὼν συνελθόντος τοῦ λαοῦ λέγει· „ἄνδρες συστρατιῶται, ἐπεὶ τῷ θεῷ
δοκοῦν ἤδη καὶ τῷ γῆρα χρόνον ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἡνυσμένον δεῖ με τοῦ ζῆν ἀπελ-
θεῖν καὶ τῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου πραχθισομένων οὐ μέλλω βοηθὸς ὑμῖν ἔσεσθαι καὶ
σύμμαχος ὑπὲρ τοῦ θεοῦ κωλύμενος, φέρε ὑποθέμενος, ὃν τρόπον ὑμεῖς τ' ἂν εὐδαιμονήσητε 179
10 καὶ παισὶ τοῖς αὐτῶν τάγαθὰ καταλίπητε, οὕτως ἀπέλθω τοῖ βίον. ὦ παῖδες Ἰσραήλου, 180
μία πᾶσιν κτήσεως ἀγαθῶν ἀνθρώποις αἰτία θεὸς εὐμενής, ᾧ παρέχοντες ἑαυτοὺς οἴους
αὐτὸς βούλεται καλῶ παραίνῳ, οὐκ ἂν ἀτυχήσητε ποτε. τούτων δ' ἂν ἐφικέσθαι δυνα- 183
θεύητε, εἰ τῶν νόμων οἷς ὑπαγορεύσαντός μοι τοῦ θεοῦ συνεταξάμην, φύλακες γένησθε
καὶ μελετήσητε τὴν σύνεσιν αὐτῶν. ἅπειμι δ' αὐτὸς χαίρων ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις ἀγαθοῖς. 184
- 15 γνώμας δὲ ὑμῖν εἰσηγήσονται τὰς ἀρίστας ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος καὶ Ἰησοῦς ἦ τε γερουσία 186
καὶ τὰ τέλη τῶν φυλῶν, ὧν ἀκροᾶσθε μὴ χαλεπῶς, μὴ εἰς τοὺς προεστηκότας ἐξυβρίσητε· 189
ἐπεὶ προαχθέντες εἰς καταφρόνησιν καὶ τῆς ἀρετῆς ὀλιγορίαν ἀπολείπετε τὴν εὐνοίαν τὴν 190
παρὰ τοῦ θεοῦ, ποιήσαντες δὲ τοῦτον ἐχθρὸν τὴν τε γῆν ἀφαιρήσεσθε καὶ σκεδασθέντες
διὰ τῆς οἰκουμένης πᾶσαν ἐμπλήσετε τὴν γῆν καὶ θάλασσαν τῆς αὐτῶν δουλείας. ἔσται 191
- 20 δ' ὑμῖν τότε ἀνωφελὴς ἡ μετάνοια καὶ τῶν μὴ φυλαχθέντων νόμων ἀνάμνησις. τῶν 192
πολεμίων μίτινας ὑπολείψετε κρατήσαντες αὐτῶν, ἵνα μὴ ζώντων παραγευσάμενοι τῆς
ἐκείνων ἐπιτηδεύσεως τὰ πάτρια διαφθείρητε. ἔτι δὲ καὶ βωμοὺς καὶ ἄλση καὶ νεῶς 192
ὁπόσους ἂν ἔχοιεν καταρρίπτειν παραινῶ καὶ πυρὶ δαπανᾶν. συνέθηκα δ' ὑμῖν καὶ νόμους 193
ὑπαγορεύσαντός μοι τοῦ θεοῦ. ταῦτα εἰπὼν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν βιβλίῳ τοὺς νόμους καὶ 194
- 25 τὴν διάταξιν τῆς πολιτείας ἀναγεγραμμένην. οἱ δὲ ἐδάκρυον καὶ ἤλγουν, ὥς ἅπαντα τὸν λαὸν 195
θρηνεῖν ἀπαράκλητα. Μωυσῆς δὲ αὐτοὺς παρηγορεῖ καὶ τῶν δακρύων αὐτὸν ἄξιον ὑπο-
λαμβάνειν ἀπάγει. ἔχει δὲ οὕτως ἡ τῶν νόμων διάταξις τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν πολιτείαν. 198
- Ἐπειδὴν τὴν Χανααίων κτησάμενοι γῆν πόλεις κτίζειν προαιρήσθε, ἱερὰ πόλεις 199
ἔστω μία, ἣν ἂν ὁ θεὸς ἑαυτῷ διὰ προφητείας ἐξέλῃται, καὶ νεῶς εἰς ἐν ταύτῃ καὶ βωμὸς εἰς 200
- 30 ἐκ λίθων μὴ κατεργασμένων, ἀλλὰ λογάδην συγκειμένων, οἱ κονιάματι χρυσθέντες εὐπρε- 201
πεῖς τε εἶεν καὶ καθαροὶ πρὸς τὴν θέαν. ἡ δ' ἐπὶ τοῦτον πρόσβασις ἔστω μὴ διὰ βαθ-
μίδων, ἀλλὰ προσχώσεως αὐτῷ καταπρανοῦς γενομένης. ἐν ἑτέρῃ δὲ πόλει μήτε βωμὸς 202
μήτε νεῶς ἔστω· θεὸς γὰρ εἷς καὶ τὸ Ἑβραίων γένος ἐν. ὁ δὲ βλασφημήσας θεὸν κατα- 202
λευσθεὶς κρεμνάσθω δι' ἡμέρας καὶ ἀτίμως καὶ ἀφανῶς θάπτεσθω. συνερχέσθωσαν δὲ 203
- 35 εἰς ἣν ἀποφῆνωσι πόλιν τὸν νεῶν τρεῖς τοῦ ἔτους οἱ ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς, ἧς ἂν 204
Ἑβραῖοι κρατῶσι, τῷ θεῷ εὐχαριστοῦντες καὶ παρακαλοῦντες καὶ ἀλλήλοις σπνευχοῦμενοι,
ἵνα προσφιλεῖς ᾧσι· καλὸν γὰρ μὴ ἀγνοεῖν ἀλλήλους, ἀνεπιμίκτους δὲ ἀλλήλοις ὄντας

5 περι] παρὰ Iosephus. — 7 ἡνυσμένων Busb. ἡνυσμένων Henn. — 8 ἡμῖν Busb. Henn. — 11 οἴους] οἶος Busb. — 15 γνώμην Busb. Henn. — 20 μὴ] οὐ Iosephus. — 27 ἀνηκόντων] Henn. ἀνεκόντων Busb. — 30 χρηροθέντες Busb. — 31 ἐπὶ ταύτων Busb. Henn.

205 ἄλλοτριωτάτους ἑαυτοῖς νομισθῆσθαι. ἔστω δὲ καὶ δεκάτῃ τῶν καρπῶν ἐξαίρεσις ὑμῖν
 χωρὶς τοῖς ἱερεῦσι καὶ Λευαῖταις δοθησομένης, ἣ πιπρασκέσθω μὲν ἐπὶ τῆς πατρίδος, εἰς δὲ
 206 τὰς εὐχωρίας ὑπηρετεῖτω καὶ τὰς θυσίας αὐτῶν τὰς ἐν τῇ ἱερᾷ πόλει. ἐκ μισθοῦ γυναικὸς ἦται-
 ρημένης θυσίας μὴ τελεῖν, μὴδ' ἂν ἐπ' ὀχεύσει κυνὸς ἤτοι θηρευτικοῦ ἢ ποιμνίων φύλακος
 207 λάβοι τις μισθόν, ἐκ τούτου θύειν τῷ Θεῷ. βλασφημεῖτω μηδεὶς Θεοῦς, οὓς πόλεις ἄλλαι 5
 νομίζουσι. μὴ συλᾶν ἱερὰ ξενικὰ μὴδ' ἂν ἐπωνομασμένον ἢ τινι Θεῷ κειμήλιον λαμβάνειν.
 208 μηδεὶς δ' ἐξ ὑμῶν τὴν ἐξ ἐρίου καὶ λίνου στολὴν φορεῖτω· τοῖς γὰρ ἱερεῦσι μόνοις ταύτην
 209 ἀποδεδείχθαι. τῆς ἐορτῆς δὲ τῆς σκηνοπηγίας. ἐνστάσης ὁ ἀρχιερεὺς ἀταγινωσκέτω τοὺς
 211 νόμους πᾶσι, καὶ μήτε γυνὴ μήτε παῖδες εἰργέσθωσαν τοῦ ἀκούειν μήτε οἱ δοῦλοι· μαν-
 212 θανέτωσαν δὲ καὶ οἱ παῖδες πρῶτον τοὺς νόμους. δῖς δ' ἐκάστης ἡμέρας ἀρχομένης καὶ 10
 τελευτώσης εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ ἐπ' ἀμοιβῇ μὲν τῶν ἡδη γεγονότων προτροπῇ δὲ τῶν ἐσομένων.
 213 ἐπιγράφειν καὶ τοῖς θυρώμασι τὰ μέγιστα ὧν εὐηργέτησεν αὐτοὺς ὁ Θεός, ὅσα τὲ τὴν
 ἰσχὴν ἀποσημαίνειν δύναται τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν φέρειν ἐγγεγραμμένα
 214 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ βραχίονος. ἀρχέτωσαν δὲ καθ' ἐκάστην πόλιν ἄνδρες ἑπτὰ οἱ
 ἀρετὴν καὶ τὸ δίκαιον ἡσυχότες· ἐκάστη δὲ ἀρχὴ δύο ἄνδρες ὑπηρετήσουσιν ἐκ τῆς τῶν 15
 215 Λευιτῶν φυλῆς. ἔστωσαν δὲ καὶ οἱ δικάζειν λαχόντες ταῖς πόλεσιν ἐν ἀπάσῃ τιμῇ, καὶ
 μήτε βλασφημεῖν ἐκείνων παρόντων μήτε θρασύνεσθαι τισὶν ἐξεῖναι, τῆς πρὸς τοὺς ἐν
 ἀξιώματι τῶν ἀνθρώπων αἰδοὺς εὐλαβεστέρους αὐτοὺς, ὥστε τοῦ Θεοῦ μὴ καταφρονεῖν,
 216 ἀπεργαζομένης. οἱ δὲ δικασταὶ ἀποφῆνασθαι κύριοι περὶ τοῦ δόξαντος αὐτοῖς ἔστωσαν,
 πλὴν εἰ μὴ τις χρήματα λαβόντας αὐτοὺς ἐπὶ διαφθορᾷ τοῦ δικαίου ἐνδείξεται ἢ ἄλλην 20
 218 τινὰ αἰτίαν προφέρει, καθ' ἣν οὐ καλῶς ἐλέγχει αὐτοὺς ἀποφηνάμενους· ἂν δ' οἱ δικασταὶ
 μὴ νοῶσι περὶ τινων ἀποφῆνασθαι, συμβαίνει δὲ πολλὰ τοιαῦτα τοῖς ἀνθρώποις, ἀκέραιον
 ἀναπεμπέτωσαν τὴν δίκην εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν, καὶ συνελθόντες ὅτε ἀρχιερεὺς καὶ ὁ προφήτης
 219 καὶ ἡ γερουσία τὸ δοκοῦν ἀποφαινέσθωσαν. εἰς δὲ μὴ πιστευσέσθω μάρτυς, ἀλλὰ τρεῖς
 ἢ τὸ τελευταῖον δύο, ὧν τὴν μαρτυρίαν ἀληθῆ ποιήσει τὰ προβεβιωμένα. γυναικῶν δὲ 25
 μαρτυρία οὐκ ἀσφαλὴς διὰ κουφότητα καὶ θράσος τοῦ γένους αὐτῶν· μαρτυρεῖτωσαν δὲ
 μήτε δοῦλοι, οὓς ἢ διὰ κέρδος εἰκὸς ἢ διὰ φόβον μὴ τάληθ' μαρτυρῆσαι. ἂν δὲ τις ψευ-
 220 δῇ μαρτυρήσῃ, πασχέτω ὅσα ὁ καταμαρτυρηθεὶς πάσχειν ἔμελλεν. ἂν δὲ πραχθέντος
 φόνου ἐν τινὶ χώρᾳ μὴ εὐρίσκηται ὁ δράσας μὴδ' ὑπονοεῖται τίς, ζητεῖτω μὲν αὐτὸν μετὰ
 πολλῆς σπουδῆς· μηδενὸς δὲ μηνύοντος αἱ ἀρχαὶ τῶν πόλεων τῶν πλησίον τῇ χώρᾳ, ἐν ᾗ ὁ φόνος 30
 ἐπράχθη, καὶ ἡ γερουσία συνελθούσας μειρεῖτωσαν ἀπὸ τοῦ τόπου, ὅπου κεῖται ὁ νεκρός,
 221 τὴν χώραν· ἢ δ' ἂν ἢ πλησιατάτῃ πόλιν, οἱ ἐν αὐτῇ δημόσιοι πριάμενοι δάμαλιν κομί-
 σαντες εἰς φάραγγα καὶ ἀνεπιτήδειον ἀρότρω καὶ φυτοῖς χωρίον, τοὺς τέοντας κοψάτωσαν
 222 τῆς βοός, καὶ χέρνιβας ἐλόμενοι ὑπὲρ κεφαλῆς τῆς βοός οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ ἡ
 γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης καθαράς ἀναβοησάτωσαν τὰς χεῖρας ἔχειν ἀπὸ τοῦ φόνου 35
 223 καὶ μήτε δρᾶσαι μήτε δρωμένῳ παρατυχεῖν. ἀριστοκρατίας μὲν οὐκ κράτιστον καὶ ὁ κατ' αὐτὴν
 βίος· ἀρκεῖ γὰρ ὁ Θεὸς ἡγεμῶν εἶναι. βασιλέως δὲ εἰ γένοιτο ἔρως ὑμῶν, ἔστω οὗτος ὁμόφυλος,
 224 πρᾶσσέτω δὲ μηδὲν δίχα τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῆς τῶν γερουσιαστῶν γνώμης, γάμοις δὲ μὴ

25 τελευταῖον] ἔλαττον Henn. — 26 οὐκ ἀσφαλὴς] μὴ ἔστω Iosephus. — 31 συνελθόντες Iosephus. —
 36 ἀριστοκρατία Iosephus. — 38 δι' πολλοῖς μὴ transponit Henn.

πολλοῖς χρῶτο μὴδὲ πλήθῃ διώκοι χρημάτων μὴδ' ὑπῶν, ὧν αὐτῷ γεγόνωτων ὑπερήφανος
 ἂν τῶν νόμων ἔσοιτο. ὄρους γῆς μὴ ἐξέστω κινεῖν μήτε οἰκείους μήτ' ἀλλοτρίους πρὸς οὓς 225
 ἐστὶν ὑμῖν εἰρήνη, ὡς πολέμων ἐντεῦθεν καὶ στάσεων γινομένων ἐκ τοῦ πλεονεκτοῦντας
 προσωτέρω χωρεῖν βούλεσθαι τῶν ὄρων· μὴ γὰρ μακρὰν εἶναι καὶ τοῦ τοὺς νόμους ὑπερ-
 5 βαίνειν τοὺς τὸν ὄρον μετακινουῦντας. γῆν ὁ φυτεύσας, πρὸ ἐτῶν τεσσάρων ἂν καρπὸν 226
 προβάλλῃ τὰ φυτὰ, μήτε τῷ θεῷ ἀπαρχὰς ἐντεῦθεν ἀποφερέτω μήτ' αὐτὸς χρῆσθαι· τῷ 227
 δὲ τετάρτῳ τρυγάτω πᾶν τὸ γινόμενον, καὶ εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν κομιζέτω, καὶ σὺν τῇ
 δεκάτῃ τοῦ ἄλλου καρποῦ μετὰ τῶν γρίλων εὐωχοῦμενος ἀναλίσκετω καὶ μετὰ ὄρφανῶν καὶ
 χηρῶν, πέμπτον δὲ ἔτους τὰ φυτὰ καρπούσθω. τὴν ἀμπέλοισι κατάφυτον γῆν μὴ σπεῖρειν. 228
 10 βουσὶν ἀροῦν τὴν γῆν, ἕτερον ζῶον μὴ συζευγνύντας, ἀλλὰ κατ' οἰκεῖα γένη κἀκείνοις ποι-
 εῖσθαι τὸ ἄροτρον. εἶναι δὲ καθαρά τὰ σπέρματα καὶ ἀνεπίμικτα καὶ μὴ συνδυοῖ καὶ
 τρία σπεῖρειν. μὴδὲ κτίνεσιν ἐπάγειν ὅσα μὴ συγγενῆ, ἵνα μὴ καὶ μέχρι τῶν ἀνθρώπων 229
 ἐκ τούτων διαβῇ τὸ κακόν. ἀμῶντας δὲ μὴ καλαμᾶσθαι, καταλείπειν δὲ καὶ τῶν δραγ- 231
 μάτων τινὰ τοῖς βίον σπανίζουσι πρὸς διατροφίν· ὁμοίως δὲ καὶ τῆς τρύγης ἀπολείπειν
 15 τὰς ἐπιφυλλίδας τοῖς πένησι καὶ τῶν ἐλαιῶν παρεῖναι τι τοῦ καρποῦ συλλέξαι τοῖς μὴ
 ἔχουσιν ἴδια. μὴδὲ βοῶν ἀλοούντων ἀποδεῖν τὰ στόματα. μὴδὲ ὀπώρας κωλύειν ἄπτεσθαι 233
 ἀκμαζούσης τοὺς ὁδοὺς βαδίζοντας, ἐπιφέρεσθαι δ' αὐτοῖς μὴ ἐξέστω. μὴδ' εἰς τὰς ληνοὺς 235
 κομίζοντες βότρυας εἰργέτωσαν τοὺς ὑπαντιάζοντας ἐπεσθίειν, κἂν ὑπ' αἰδοῦς ἄψασθαι τινες 236
 ὀκνῶσι παρακαλεῖτωσαν λαβεῖν καὶ Ἰσραηλίτας καὶ ξένους· ἀναλώματα γὰρ οὐχ ἡγήτησεν ὅσα 237
 20 τίς κατὰ χρηστότητα παρήσιν ἀνθρώποις λαμβάνειν. ὁ δὲ παρὰ ταῦτα ποιῶν πληγὰς μίᾳς 238
 λειπούσης τεσσαράκοντα τῷ δημοσίῳ σκῦτει λαμβάνων τιμωρίαν ταύτην αἰσχίστην ἐλεύ-
 θερος ὑπομενέτω. ταῖς δεκάταις ταῖς δυσίν, ὥς ἔτους ἐκάστου προεῖπον τελεῖν, τὴν μὲν 240
 τοῖς Λευítaῖς, τὴν δὲ πρὸς τὰς εὐωχίας, τρίτην πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸ ἔτος τὸ τρίτον συμ-
 φέρειν εἰς διανέμησιν χήραις καὶ ὄρφανοῖς καὶ πενόμενοις. τῶν δ' ἁγίων ὅτι καὶ πρῶτον 241
 25 ἐκάστῳ τύχῃ γινόμενον εἰς τὸ ἱερὸν κομιζέτωσαν, καὶ τὸν θεὸν εὐλογήσαντες θυσίας τε 242
 κατὰ νόμον ἐπιτελέσαντες τούτων τὰ πρωτόλεια τοῖς ἱερεῦσι διδόντωσαν. ἐπειδὴν δὲ ταῦτα 242
 ποιήσας τίς ἀπιέναι μέλλῃ πρὸς ἑαυτὸν οἴκαδε, στάς ἄντικρυς τοῦ τεμενίσματος εὐχαριστεί-
 τω τῷ θεῷ, μαρτυράμενος ὡς τὰς τε δεκάτας καὶ τὰλλα κατὰ τοῦ Μωσέως τελέσειε νόμους. 243
 γαμεῖτωσαν δ' ἐν ὥρᾳ γάμου γινόμενοι παρθένους ἐλευθέρους γονέων ἀγαθῶν, ὁ δὲ μὴ 244
 30 παρθένον ἀγόμενος μὴ ζευγνύσθω συνοικοῦσαν ἄλλῳ νοθεύσας. δούλας δὲ μὴ γαμεῖσθαι 245
 τοῖς ἐλευθέροις, μὴδ' ἂν ὑπ' ἔρωτος πρὸς τοῦτο τινὸς ἐκβιάζοντο. μὴδὲ ἡταιρημένης εἶναι 245
 γάμον· γένοιτο γὰρ ἂν οὕτω τῶν παιδῶν τὰ φρονήματα ἐλευθέρια καὶ πρὸς ἀρετὴν ἔρδια,
 εἰ μὴ τύχοιεν ἐκ γάμων φύντες αἰσχρῶν. εἴ τις ὡς παρθένον μνηστευσάμενος ἔπειτα μὴ 246
 τοιαύτην εὔρῃ, αὐτὸς μὲν κατηγορεῖται, ἀπολογεῖσθω δὲ ὁ τῆς κόρης πατήρ ἢ ὁ ἀδελφός ἢ 247
 35 ὃς ἂν μετὰ τούτους ἐγγυτέρω δοκεῖ τοῦ γένους. καὶ κριθεῖσα μὲν ἡ κόρη μὴ ἀδικεῖν συνοι- 247
 κείτω τῷ κατηγορήσαντι. εἰ δὲ τολμηρῶς ἐπενεγκὼν τὴν διαβολὴν πρόστιμον ἐκτινέτω μίᾳς 248
 λειπούσης τεσσαράκοντα λαμβάνων πληγὰς καὶ πεντήκοντα σίκλους ἀποτινύντω τῷ πατρί.
 ἂν δ' ἐλέγξῃ τὴν παιδίσκην ἐφθαρμένην, δημότις μὲν οὕσα καταλευεσθῶ, ἂν δ' ἐξ ἱερέων

13 δωματίων Busb. m. 1 et Henn. — 18 κομιζοντας Busb. Henn. — 18 αἰδοῦς] αἰσχύνης Iosephus. —

24 καὶ πενόμενοις om. Iosephus. — 28 καὶ τὰλλα om. Iosephus. — 31 τινὸς] τινες Iosephus.

- 249 ἢ γεγεννημένη, καίεσθω ζῶσα. δύο γυναικῶν οὐσῶν τινί, καὶ τῆς μὲν εὐνοίᾳ σφόδρα κει-
μένης τῆς δ' ἐτέρας ἐν μοίρᾳ ἐλάττονι, ἂν ὁ ἐκ τῆς ἀγαπωμένης παῖς νεώτερος ὢν τοῦ ἐκ
τῆς ἐτέρας φύντος ἀξιοῖ δια τὴν πρὸς τὴν μητέρα τοῦ πατρὸς εὐνοίαν τῶν πρεσβείων
τυγχάνειν, ὥστε διπλοῦν τὸ μέρος τῆς πατρῴας οὐσίας λαμβάνειν, μὴ συγχωρεῖσθω.
- 251 ὁ κόρην ἄλλω κατηγγυημένην φθείρας, εἰ μὲν πείσας καὶ συγκατανεύουσιν σχῶν, ἀποθνή- 5
σκέτω σὺν αὐτῇ, εἰ δὲ μόνῃ περιπεσὼν βιάσεται, μόνος θνήσκειτω. ὁ φθείρας παρθένον
μήπω κατηγγυημένην αὐτὸς γαμεῖτω· ἣν δὲ τῷ πατρὶ τῆς κόρης μὴ δόξῃ συνοικίζειν αὐτῷ,
253 πεντήκοντα σίκλους τιμὴν τῆς ὕβρεως καταβαλλέτω. ὁ δὲ τῆς συνοικουμένης διαξυγχυθῆναι
βουλόμενος καὶ ἡττιναοῦν αἰτίαν γράμμασι περὶ τοῦ μηδέποτε συνελθεῖν ἰσχυρίζεσθω·
λάβοι γὰρ ἂν οὕτως ἐξουσίαν ἢ γυνὴ συνοικεῖν ἐτέρῳ, πρότερον δ' οὐκ ἐφετέον· εἰ δὲ καὶ 10.
πρὸς ἐκείνον κακωθῇ ἢ τελευτήσαντος ἐκείνου θελήσει γαμεῖν ὁ πρότερον, μὴ ἐξεῖναι
254 αὐτὴν ἐπανεῖναι. τὴν ἄτεκνον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῇ τετελευτηκότος ὁ ἀδελφὸς ἐκείνου
γαμεῖτω καὶ τὸν παῖδα τὸν γεννώμενον τῷ τοῦ τεθνεῶτος καλέσας ὀνόματι τρεφέτω τοῦ
255 κλήρου διάδοχον. ἐὰν δὲ μὴ βούληται γαμεῖν ὁ ἀδελφός, ἐπὶ τὴν γερονσίαν ἐλθοῦσα ἢ
γυνὴ μαρτυράσθω τοῦτο, ὅτι βουλομένην αὐτὴν ἐπὶ τοῦ οἴκου μένειν καὶ τεκνοῦν ἐξ αὐτοῦ 15
μὴ προσδέχοιτο. ἐρομένης δὲ τῆς γερονσίας, διὰ τί ἀλλοτριῶς ἔχει πρὸς τὸν γάμον, ἂν τε
256 μικρὰ ἂν τε μείζονα λέγῃ, πρὸς ταῦτα ῥεπέτω. ὑπολύσασα δ' αὐτὸν ἢ γυνὴ τὰδελφοῦ τὰ
σάνδαλα καὶ πτύσασα αὐτοῦ εἰς τὸ πρόσωπον ὡς ὑβρίσαντος τὴν τοῦ κατοικοῦμένου
257 μνήμην, ὅπερ ἂν βουληθῇ γαμεῖσθω. ἂν δὲ αἰχμάλωτόν τις λάβῃ παρθένον ἂν τε καὶ
γεγαμνημένην, μὴ πρότερον ἐξέστω εὐνῆς ἄρῃασθαι καὶ κοινίας, εἰ βούλοιο συνοικεῖν, πρὶν 20
ῥ' ξυραμένην αὐτὴν καὶ πένθιμον σχῆμα λαβοῦσαν θρηνησαι συγγενεῖς ἢ φίλους τοὺς
258 πεσόντας ἐν τῇ μάχῃ, ἔπειθ' οὕτως ἐπ' εὐχίας τραπῆναι καὶ γάμους τριάκοντα ἡμερῶν
259 ἐπὶ τῷ πένθει διελθουσῶν. εἰ δὲ πλησθεὶς τῆς ἐπιθυμίας ὑπερηφανεύοιτο γαμετὴν ἔχειν
260 αὐτὴν, μὴ καταδουλοῦν αὐτὴν ἐξέστω, ἀλλ' ὅπῃ βούλεται χωρεῖν ἀπίτω. ὅσοι δὲ τῶν νέων
περιφρονοῦσι τοὺς γονεῖς, λόγοις αὐτοὺς ρουθετεῖτωσαν οἱ πατέρες, αὐτάρχεις γὰρ ἐφ' ὕψους 25
263 οὗτοι δικασταί. καὶ μὲν οὕτω θεραπεύοιτο τῶν νέων τὸ αὐθαδες, ἀπαλλαττέσθωσαν
264 τῶν ἐπὶ τοῖς ἡγροημένοις ὀνειδῶν. ἂν δ' οἱ λόγοι καὶ ἢ παρ' αὐτῶν διδασκαλία μὴ πεί-
θοιεν σωφρονεῖν τὸν ἀτακτοῦντα, προσαχθεὶς ἔξω τῆς πόλεως καταλενέσθω καὶ μείνας
265 δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εἰς θεῶν θαπτέσθω νυκτός. οὕτως δὲ καὶ οἱ ὁπωσοῦν ὑπὸ τῶν νόμων
ἀναιρεθῆναι κατακριθέντες. θαπτέσθωσαν δὲ καὶ οἱ πολέμιοι καὶ νεκρὸς μηδεὶς ἄμοιρος 30
266 γῆς κείσθω. δανείζειν δ' ἐπὶ τόκοις Ἑβραίων ἐξέστω μηδενὶ μήτε βρωτὸν μήτε ποτόν.
267 οἱ δὲ λαβόντες εἴτε ἀργύρια εἴτε τινα τῶν καρπῶν μεθ' ἡδονῆς ἀποδιδότωσαν τοῖς δίδουσιν.
268 ἂν δὲ ἀναισχυντῶσι περὶ τὴν ἀπόδοσιν, μὴ πρὸς τὴν οἰκίαν βαδίσαντες ἐνεχυριάζειν πρὶν ῥ'
δίκη περὶ τούτου γένηται· τὸ δ' ἐνέχυρον αἰτεῖν ἔξω καὶ τὸν ὀφειλοντα κομίζειν δι' αὐτοῦ μηδὲν
269 ἀντιλέγοντα τῷ μετὰ νόμου βοηθείας ἐπ' αὐτὸν ἥκοντι. καὶ μὲν εὐπορος ἢ ὁ ἐνεχυρασμένος, 35
κατεχέτω τοῦτο μέχρι τῆς ἀποδόσεως, ἂν δὲ πένης, ἀποτιθέτω πρὶν ῥ' ἴλιον δυσμῶν, καὶ μάλιστα
270 ἂν ἱμάτιον ἢ τὸ ἐνέχυρον. μύλην δὲ καὶ τὰ περὶ αὐτὴν σκεύη μὴ ἐξὸν λαμβάνειν ἐνέχυρον, ὅπως

5 συγκατανεύουσιν σχῶν] συγκαταίνον λαβὼν Iosephus. — 11 θέλη Henn. — 15 μαρτυράσθω, ἢ i.
rasura 3 litt. Busb. — 18 κατοικοῦμένου man. 2 Busb. — 19 βουληθῇ Busb. — 22 πεσόντας] ἀπολωλότας
Iosephus. — 26 τὸ om. Henn. — 31 δανίζειν Busb. man. 1 et Henn. — 33 βαδίσαντας Iosephus. —
38 σκεύη Busb.

μη ὑπ' ἐνδεείας πράθωσι τί τῶν χειρόνων. ἐπ' ἀνθρώπου μὲν κλοπῇ θάνατος ἔστω ζημία, ὁ 271
 δὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἀφελόμενος τὸ διπλοῦν ἀμοτινύτω. κτείνας δ' ἐπὶ τοῖς κατ' οἶκον
 κλεπτομένοις τίς ἀθῶος ἔστω, καὶ εἰ πρὸς διορύγματι τοίχου. βόσκημα δὲ ὁ κλέψας τετρα- 272
 πλῆν τὴν ζημίαν διδότην πλῆν βοός, πενταπλῆν δ' ὑπὲρ τούτου καταβαλλέτω. ὁ δὲ τὸ
 5 ἐπιτίμιον ἄπορος διαλύσασθαι δοῦλος ἔστω τοῖς καταδικασμένοις. πραθεῖς δὲ ὁμοφύλῳ 273
 τίς ἕξ χρόνοις δουλευέτω, τῷ δ' ἐβδόμῳ ἐλευθερούσθω· ἐὰν δὲ τέκνων αὐτῷ γενομένων ἐκ
 δούλης παρὰ τῷ πριαμένῳ διὰ τὴν πρὸς τὰ οἰκεῖα φιλοστοργίαν ἔλθῃ δουλεύειν, ἐνιαυτοῦ
 ἐνιστάντος ἰωβήλου, πεντηκοστὸς δὲ ἐνιαυτός ἐστιν οὗτος, ἐλευθερούσθω καὶ τὰ τέκνα καὶ
 τὴν γυναῖκα ἐλευθέραν ἀπαγόμενος. ἐὰν δὲ τις χρυσίον ἢ ἄργυριον εὗρῃ καθ' ὁδόν, ἐπι- 274
 10 ζητήσας τὸν ἀπολωλεκότα ἀποδιδότην. ὁμοίως καὶ περὶ βοσκημάτων οἷς ἂν ἐντίχοι τίς
 πλανωμένοις· μὴ εὗρεθέντος δὲ τοῦ κυρίου παραντίκα παρ' αὐτῷ φυλαττέτω μαρτυράμενος
 τὸν θεὸν μὴ νοσφίζεσθαι ἀλλότρια. μὴ ἐξεῖναι δὲ τινὶ παριέναι κτηνῶν ἐμπεπτωκότων ἐν 275
 πληρῷ, συνδιασώζειν δὲ καὶ τὸν πόνον οἰκεῖον ἡγησάμενον βοηθεῖν· μηνύειν δὲ καὶ τὰς 276
 ὁδοὺς τοῖς ἀγροῦσι. μὴδὲ βλασφημεῖτω τίς τὸν ἀπόντα καὶ τὸν ἄοπτον. ἐν μάχῃ τίς 277
 15 ὄπον μὴ σίδηρος πληγείς παραχρῆμα μὲν ἐκδικεῖσθαι ταῦτον πεπονθότος τοῦ πεπληγότος.
 ἂν δὲ κομισθεὶς παρ' ἑαυτὸν καὶ νοστήσας ἐπὶ πλείονας ἡμέρας ἀποθάνῃ, ἀθῶος ἔστω ὁ
 πλήξας, σωθέντος δὲ ἀποτινύτω πᾶνθ' ὅσα εἰς τὴν νοσηλείαν ἀνάλωσε καὶ ὅσα τοῖς
 ἰατροῖς ἔδωκεν. ὁ γυναῖκα λακτίσας ἔγγυον, ἂν μὲν ἐξαμβλώσῃ ἢ γυνή, ζημιούσθω χρήματα 278
 ὑπὸ τῶν δικαστῶν, διδότην δὲ καὶ τῷ ἀνδρὶ τῆς γυναικὸς παρ' αὐτοῦ χρήματα· θνησκού-
 20 σης δ' ἐκ τῆς πληγῆς καὶ αὐτὸς θνησκέτω. φάρμακον μίτε θανάσιμον μήτε τῶν εἰς ἄλλας 279
 βλάβας πεποιημένων Ἰσραηλιτῶν ἔχέτω μηδεὶς· ἂν δὲ κεκτημένος φωραθῇ τεθνήτω.
 ὁ πηρώσας πασχέτω τὰ ὅμοια, πλὴν εἰ μήτι χρήματα λαβεῖν θελήσειεν ὁ πεπηραμένος, 280
 αὐτὸν τὸν πεπονθότα κύριον τοῦ νόμου ποιούντος τιμῆσασθαι τὸ αὐτοῦ πάθος. βούν 281
 τοῖς κέρασι πλήττοντα ὁ δεσπότης ἀποσφαττέτω· εἰ δὲ κτείνειε τινὰ πλήξας, αὐτὸς κατα-
 25 λευσθεὶς ἀποθνησκέτω μηδ' εἰς τροφὴν εὐχρηστος εἶναι κατηξιωμένος, ἐὰν δὲ ὁ κεκτημένος
 προειδῶς οὐκ ἐφυλάξατο, καὶ αὐτὸς ἀποθνησκέτω. ἐὰν δοῦλον ἢ δούλην ἀποκτείνῃ βοῦς, 282
 αὐτὸς μὲν καταλιθοῖσθω, τριάκοντα δὲ σίκλους ὁ κύριος αὐτοῦ δώσει τῷ δεσπότη τῷ
 ἀνηρημένου. βοῦς δὲ ἂν οὔτω πληγείς ἀποθάνῃ, πωλείσθωσαν καὶ ὁ τεθνεὺς καὶ ὁ πλήξας
 καὶ τὴν τιμὴν ἀμφοτέροι οἱ δεσπῶται διανεμέσθωσαν. οἱ φρέαρ ἢ λάκκον ὀρύξαντες καὶ 283
 30 μὴ σάνισιν αὐτὰ κλείσαντες τὴν τιμὴν τῷ δεσπότη καταβαλλέτωσαν τοῦ ἐμπεσόντος εἰς 284
 τι τοιοῦτον μὴ κλειστὸν βοσκήματος. παρακαταθήκην δὲ ὁ λαβὼν φυλακῆς ἀξιούτω, καὶ 285
 μήτις ἀποστερεῖσθαι θρασυνθεῖν τὸν πεπιστευκότα. εἰ δὲ μηδὲν ἐπίβουλον δοῶν ὁ πιστευ- 287
 θεὶς ἀπολέσειεν, ἀφικόμενος ἐπὶ τοὺς ἑπτὰ κριτὰς ὁμνέτω τὸν θεόν, ὅτι μηδὲν παρὰ τὴν
 ἑαυτοῦ βουλήν ἀπώλετο οὐδὲ χρησαμένον τινὶ μέρει αὐτῆς, καὶ οὕτως ἀναίτιος ἀπίτω.
 35 χρησάμενος δὲ καὶ ἐλαχίστῳ μέρει τῶν πεπιστευμένων ἀπολέσας τύχῃ, τὰ λοιπὰ πάντα 288
 ἀποδοῦναι κατεγνώσθω. ἀνδρὸς πένητος οὐκ ἀποστερητέον μισθὸν μὴδ' ἀναβάλλεσθαι τὴν 288
 ἀπόδοσιν, ἀλλ' αὐθιμέρον ἐκτίνειν. παῖδας ὑπὲρ ἀδικίας πατέρων μὴ κολάζειν, οὐδὲ μὴν 289

6 χρόνοις] ἔτη Iosephus. — 7 ἔλθῃ] βοίλῃται Iosephus. — 9 παγόμενος Iosephus. — 10 ἀπολέλω-
 κότα Busb. — 18 χρήματα] χρήμασιν Iosephus. — 25 κεκτημένος] δεσπότης Iosephus. — 26 δοῦλην, η in
 rasura Busb.

Zonaras I p. 74 Bonn.

- 290 πατράσιν υἱῶν ἀμαρτίαν λογιστέον. γάλλους ἐκτρέπεσθαι καὶ τοὺς ἀφελομένους αὐτῶν τὸ
 291 ἄρσεν καὶ τὴν παιδοποιίαν ἐλαύνειν ὡς ἐπὶ τέκνων σφαγῇ. μὴ ἐξεῖναι δὲ ποιεῖν ἐκτομίας
 296 μῆτε ἀνθρώπους μῆτε τῶν ἄλλων ζώων. μέλλοντας δὲ πολεμεῖν πρεσβείαν στέλλειν
 297 παρὰ τοὺς ἐκουσίως πολεμίους, ἀξιοῦντας μὴ ἀναγκάζεσθαι πολεμεῖν αὐτοῖς. καὶ πειθο-
 μένων μὲν τὴν εἰρήνην φυλάττειν, εἰ δ' ἀδικεῖν ἐθέλοιεν, στρατὸν ἐπ' αὐτοὺς ἄγειν ὑπὸ 5
 στρατηγῷ μὲν αὐτοκράτορι τῷ Θεῷ, ὑποστράτηγον δὲ χειροτονητέον ἕνα τὸν ἀρετῇ
 298 προὔχοντα· πολυαρχία γὰρ οὐκ ἀγαθόν. στρατὸν δὲ ἄγειν καθαρὸν ἐκ πάντων τῶν
 ῥώμῃ σώματος καὶ ψυχῆς εὐτολμίας διαφερότων τὸ δειλὸν ἀποκρίνοντας. τοῖς τε νεωστὶ
 δειμμαμένους οἰκίας, οἷς οὐπω χρόνος ἀπολαύσεως αὐτῶν ἐνιαύσιος, καὶ φυτεύσαντας, οὐπω
 δὲ καρπῶν μετεσχηκότας, ἔαν κατὰ χώραν, καὶ τοὺς μνηστευσάμενους δὲ καὶ νεωστὶ 10
 299 γεγαμηκότας, μὴ πόθῳ τούτων φειδόμενοι τοῦ ζῆν ἐθελοκακίσωσι. πολιορκοῦντας δὲ καὶ
 ξύλων ἀπορουμένους εἰς ποίησιν μηχανημάτων μὴ κείρειν τὴν γῆν ἡμερα δένδρα κόπτοντας
 300 ἀλλὰ φείδεσθαι. κρατήσαντες δὲ τὴν μάχην τοὺς ἀντιταξαμένους κτείνετε, τοὺς δ' ἄλλους
 εἰς τὸ τελεῖν φόρους σώξετε πληρὴν τοῦ Χαναναίων ἔθνους· τούτους γὰρ πανοικί χρῆναι
 301 ἀφανίσαι. φυλάσσετε δὲ μάλιστα ἐν τῇ μάχῃ γυναῖκα ἀνδρικῇ σκευῇ μὴ χρῆσθαι μῆτε 15
 302 ἄνδρα στολῇ γυναικεῖα. πολιτείαν μὲν οὖν τοιάνδε Μωσῆς καταλέλουτε, νόμους δ' ἔτει
 πρότερον τεσσαρακοστῷ γεγραμμένους παραδίδωσι καὶ κατὰρας ἐπὶ τοὺς μὴ κατὰ τοὺς
 303 νόμους ζήσομένους, ποίησιν τὲ ἐξάμετρον αὐτοῖς ἀνέγνω πρόρρησιν περιέχουσαν τῶν
 ἐσομένων, καθ' ἣν γέγονε πάντα καὶ γίνεται, μηδὲν ἐκείνου διημαρτηκότος τῆς ἀληθείας.
 304 ταῦτ' οὖν τὰ βιβλία παραδίδωσι τοῖς ἱερεῦσι καὶ τὴν κιβωτόν, εἰς ἣν τοὺς δέκα λόγους 20
 γεγαμμένους ἐν δυσὶ πλαξὶ κατέθετο, καὶ τὴν σκηνήν· καὶ τῷ λαῷ παρήνευσε στρατεῦσαι
 305 κατὰ τῶν Ἀμαληκιτῶν καὶ τιμωρίαν λαβεῖν ὧν ἐπὶ τῆς ἐρήμου ἐποίησαν κακῶς, ἐξελόντας
 δὲ τὴν Χαναναίων γῆν καὶ διαφθείραντας τοὺς ἐν αὐτῇ βωμῶν ἐγεῖραι πρὸς ἥλιον ἀνί-
 σχοντα τετραμμένον οὐ πόρρω τῆς Σικίμων πόλεως μεταξὺ δυοῖν ὁροῖν, Γαριζαίου μὲν ἐκ
 δεξιῶν, τοῦ δ' ἐκ λαῶν Βουλῇ προσαγορευομένου, μερισθεῖσαν δὲ τὴν στρατιὰν καθ' ἑξ 25
 306 φυλάς καὶ σὺν αὐτοῖς Λευίτας τε καὶ ἱερέας πρώτους τοὺς ἐν τῷ Γαριζίν εὐχεσθαι
 τὰ κάλλιστα τοῖς περὶ τὴν θρησκίαν καὶ τοὺς νόμους σπουδάσασιν, εὐχημεῖν δὲ τὰς
 307 ἐτέρας, καὶ τούτων εὐχομένων τὰς προηγμένας ἐπαινεῖν· ἔπειτα τοῖς παραβησομένοις κατὰ
 308 ταῦτ' ἀρὰς τίθεσθαι. ἀνέγραψε δὲ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς ἀρὰς αὐτὸς καὶ τῷ βωμῷ κατὰ
 πλευρὰν ἑκατέραν ἐνέγραψεν, ἥ καὶ στάντα φησὶ τὸν λαὸν θῦσαι τὲ καὶ ὀλοκαυτῶσαι καὶ 30
 μετ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν οὐκ ἔτ' ἐπενεγκεῖν ἱερεῖον ἕτερον· οὐ γὰρ εἶναι νόμιμον.
 309 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν λαὸν σὺν γυναῖξιν ἅμα καὶ τέκνοις συναγαγόν, ὡς παρῆναι καὶ
 τὰ ἀνδράποδα, ὥρκον τῶν νόμων φυλακὴν ποιήσασθαι μηδὲν κυριώτερον οἰομένους αὐτῶν,
 310 ἀλλ' ἂν τε τίς τῶν ἐξ αἵματος συγχωρεῖν ἐπιχειρῇ τὴν κατ' αὐτοὺς πολιτείαν ἢ τε πόλιν,
 311 ἀμύνειν αὐτοῖς καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν. καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὤμνηεν. ἐδίδασκεν αὐτοὺς, ὡς ἔν 35
 αἱ θυσίαι τῷ Θεῷ κεχαρισμέναι γίνοντο καὶ ὅπως ἂν οἱ στρατεύοντες ἐξίοιεν τεκμηρίῳ χρώ-
 312 μενοι τοῖς λίθοις. προσήφτευσεν τε καὶ Ἰησοὺς Μωσέως παρόντος. ἔπειτα Μωσῆς προσέειπεν, ὅσα
 315 συμβήσεσθαι ἔμελλον τῷ ἔθνει. παρορμήσας δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ τοῖς Χαναναίοις στρατεῦσαι,

3 στέλλειν] πέμπειν Iosephus. — 16 ἔτι man. 1 Busb. — 23 ἐγεῖραι] ἀναστῆσαι Iosephus. -- 24 ὁροῖν Busb. — 29 ταῦτά] ταῦτα Busb. — 34 συγχωρεῖν] συγχεῖν Iosephus. — 36 γίνονται Henn.

Zonaras I p. 74 Bonn.

ὡς τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος, „ἰδοὺ, φησί, πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἄπειμι προγόνους καὶ Θεὸς
 τήνδε μοι τὴν ἡμέραν τῆς πρὸς ἐκείνους ἀφίξεως ὥρισε“. τὸ δὲ πλῆθος εἰς δάκρυα προῦ- 320
 πεσει, ὡς καὶ τὰς γυναῖκας στεροτυπεῖσθαι καὶ τοὺς παῖδας θρηνεῖν ἔτι μᾶλλον. τεκμήραιτο 322
 δ' ἂν τις καὶ τῆς τοῦ πλῆθους οἰμωγῆς τὴν ἱπερβολὴν ἐκ τοῦ νικηθῆναι καὶ αὐτὸν Μωϋσῆν ἐπὶ
 5 τοῖς πραττομένοις δακρύναι. πορευομένῳ δ' οὐ^τ ἔμελλεν ἀφανισθῆσεσθαι πάντες εἶποντο 323
 θεδακρυνένοι. καὶ Μωσῆς τοὺς μὲν πόρρω τῇ χειρὶ κατασεῖων μένειν ἐκέλευσε, τοὺς δ' ἔγγιον
 λόγοις παρεκάλει μὴ ποιεῖν αὐτῷ δακρύνειν τὴν ἀπαλλαγὴν ἐπομένους. οἱ δὲ κατέχουσιν ἑαυτοὺς 324
 ἐν ἀλλήλοις δακρύνοντες. μόνη δ' ἡ γερουσία προῦπεμψεν αὐτὸν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος
 καὶ ὁ στρατηγὸς Ἰησοῦς. ὡς δ' ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ Ἀβαρεῖ καλουμένῳ ἐγένετο, τοῦτο δ' ὑψηλὸν 325
 10 Ἰεριχοῦντος ἀντικρυς κεῖται, ἀπέπεμπε τὴν γερουσίαν. ἀσπαζομένου δὲ καὶ τὸν Ἐλεάζαρον 326
 αὐτοῦ καὶ Ἰησοῦν καὶ προσομιλοῦντος αὐτοῖς, νέφους αἰφνιδίως ὑπὲρ αὐτοῦ στάντος ἀφα-
 νίζεται κατὰ τινος φάραγγος. γέγραφε δ' αὐτὸν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις τεθνεῶτα, δεῖσας
 μὴ δι' ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὸν ἀρετῆς πρὸς τὸ Θεῖον ἀναχωρῆσαι τολμήσωσιν εἰπεῖν.
 ἐβίωσε δὲ τὸν πάντα χρόνον ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν ἦρξε τὸ τρίτον μέρος ἐνὸς λεί- 327
 15 ποιτος μηνός. ἐτελεύτησε δὲ τῷ ὑστάτῳ μηνὶ τοῦ ἔτους, ὑπὸ μὲν Μακεδόνων Δύστρω
 καλουμένῳ, Ἀδάρῳ δὲ ὑφ' ἡμῶν νομηνίᾳ, συνέσει τοὺς πόπτοι' ἀνθρώπους ὑπερβαλὼν καὶ 328
 τῶν παθῶν αὐτοκράτωρ. καὶ στρατηγὸς μὲν ἐν ὀλίγοις, προφήτης δὲ οἷος οὐκ ἄλλος. 329
 πενθεῖ δὲ αὐτὸν ὁ λαὸς ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα. 330

περιέχει ὁ τέταρτος οὗτος ὁ λόγος χρόνον ἐτῶν ὀκτὼ καὶ τριάκοντα.

20 Φλαυίου Ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος ε'.

Ἰησοῦς δὲ πάντων ἤδη τῶν ἐπὶ Μωϋσῇ τέλος ἐχόντων καὶ τοῦ πένθους λελωφηκότες
 πέμπει τὲ κατασκόπους εἰς Ἰεριχοῦντα καὶ στρατείαν τῷ πλῆθει παρήγγειλεν, αὐτὸς δ' 2
 ἐξήταξε τὸν στρατόν. ἀνακαλεσάμενος δὲ τοὺς τῆς Ρουβηλίδος φυλῆς ἄρχοντας καὶ τοὺς 3
 Γάδιδος καὶ τῆς Μανασσίδος προεστῶτας, ἐξ ἡμισείας γὰρ καὶ τῇδε τῇ φυλῇ τὴν Ἀμιμο-
 25 ρίτιν κατοικεῖν ἐπετέτραπτο τῆς Χαναταίων γῆς ἑβδομον οὖσαν μέρος, ὑπεμίμνησκειν ἃ
 ὑπέσχοντο Μωϋσῇ, καὶ παρεκάλει παρέχειν ἑαυτοὺς προθύμους. τῶν δ' ἐπομένων ὀπλίταις 4
 πεντακισμυρίοις ἀπὸ τῆς Ἀβέλης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἐξῆει. καὶ στρατοπεδεύσαντος εὐθὺς 5
 οἱ κατάσκοποι παρήσαν' ἐλθόντες γὰρ ἅπασαν τὴν πόλιν κατεινόησαν τῶν Χαναταίων
 ὡς δὲ γενομένης ὀψίας ὑποχωροῦσιν εἰς τι καταγώγιον τοῦ τείχους πλησίον, μνηύονται τῷ 8
 30 βασιλεῖ κατασκευασμένοι τινες ἀπὸ τῶν Ἑβραίων παρεῖναι καὶ ὄντες ἐν τῷ τῆς Ραχάβης
 καταγωγίῳ. ὃ δ' εὐθὺς ἐκέλευσεν ἄγειν συλλαβόντας. ὡς δ' ἔγνω τὴν ἐφοδὸν αὐτῶν ἡ 9
 Ραχάβη, λίνον γὰρ ἀγκαλίδας ἐπὶ τοῦ τείχους ἔψυχε, τοὺς μὲν κατασκόπους εἰς ταύτας
 ἀποκρύπτει, τοῖς δὲ ζητοῦσιν αὐτοὺς ἔλεγεν, ὡς τινὲς εἶεν ἀγνώτες πρὶν δύναι τὸν ἥλιον παρ'
 αὐτῇ δειπνήσαντες καὶ ἀπαλλαγέντες, οὓς ἀπόνως λάβοιεν διώξαντες. οἱ δὲ τῆς γυναικὸς 10
 35 οὕτως αὐτοὺς ὑπελθούσης ἀπῆλθον οὐδ' ἐρευνήσαντες τὸ καταγώγιον. ὁμήσαντες δὲ καθ'

4 καὶ ante τῆς om. Henn. — 11 αὐτοῖς] Henn. Zonaras αὐτοῦ Busb. — 11 αἰφνιδίος Busb. αἰφνιδίου
 Henn. αἰφνιδίου Iosephus. — 13 δι'] Henn. δ' Busb. — 15 μακεδόνας Busb. — 17 αὐτοκράτορα Busb. Henn. —
 23 ἄρχοντα Busb. — 24 τῆς] τὸν τῆς Henn. — προεστῶτα Busb. Henn. — 25 χανατων Busb. — 32 ἐψυχε Busb.

Zonaras I p. 76 Bonn.

ὡς ἐνόμιζον αὐτοὺς τῶν ὁδῶν ἀπιέναι, ὥς οὐδενὶ γνωρίσματι περιετύγγανον, παύονται τοῦ
 11 πονεῖν. ἡ δὲ Ῥαχάβη καταγαγοῦσα τοὺς ἄνδρας καὶ παρακαλέσασα διὰ μνήμης ἔχειν,
 12 τὸν κίνδυνον τὸν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ὑπέλθοι σωτηρίας, καὶ ὅταν ἐγκρατεῖς τῶν Χαναναίων
 13 καταστῶσι γῆς ἀμοιβὴν ἐκτίσαι αὐτῇ, χωρεῖν ἐκέλευεν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα. οἱ δὲ χάριν ἔχειν ὡμο-
 λόγουν καὶ περὶ τῶν αὐτῶν ὥμνον ἔργῳ τὴν ἀμοιβὴν ἀποδώσειν ἥνικα δ' ἂν αἰσθῇται 5
 μελλούσης ἀλίσκεσθαι τῆς πόλεως, συνεβούλευον κτῆσιν τὲ καὶ τοὺς οἰκείους εἰς τὸ κατα-
 γώγιον ἐγκαθεῖρξαι πρὸ τῶν θυρῶν ἀνατείνασαν φοινικίδας, ὅπως τὴν οἰκίαν ἰδὼν ὁ
 14 στρατηγὸς φυλάττηται κακῶς ποιεῖν· μνηύσομεν γὰρ αὐτῷ διὰ σὸν σῶζεσθαι πρόθυμον.
 15 καὶ οἱ μὲν διὰ τοῦ τείχους καθιμήσαντες ἑαυτοὺς πρὸς τοὺς οἰκείους ἐσώζοντο καὶ ὅσα
 ἔπραξαν ἐπὶ τῆς πόλεως ἐδήλουν. Ἰησοῦς δὲ τῷ ἀρχιερεὶ καὶ τῇ γερουσίᾳ φράζει τὰ 10
 16 ὁμοθέητα πρὸς τὴν Ῥαχάβην· οἱ δὲ ἐπεκύρουν τὸν ὄρκον. τοῦ δὲ Ἰορδάνου ποταμοῦ τῷ
 17 ῥεύματι πολλοῦ τυγχάνοντος δύο ἡμέρας ἐπισχὼν Ἰησοῦς διεβίβαζε τὸν στρατὸν καὶ τὸ
 πλῆθος οὕτως· προήεσαν μὲν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν ἔχοντες, εἶτα οἱ Λευῖται τὴν σκηνὴν
 κομίζοντες, εἶποντο δὲ τοῖς Λευσταῖς πᾶς ὁ λαὸς κατὰ φυλὰς μέσους ἔχων παῖδας καὶ
 18 γυναῖκας. ὥς δὲ τοῖς ἱερεῦσι πρῶτοις ἐμβαῖσι πορευτὸς ἔδοξεν ὁ ποταμός, πάντες θαρσα- 15
 19 λέως ἐπεραιουῖντο. ἔστησαν δ' ἐν μέσῳ οἱ ἱερεῖς ἕως οὗ διαβαῖν τὸ πλῆθος. πάντων δὲ
 20 διαβάντων ἐξήεσαν οἱ ἱερεῖς ἐλείθερον ἀφέντες τὸ ῥεῦμα χωρεῖν. καὶ πεντήκοντα προσελ-
 θόντες στάδια βάλλονται στρατόπεδον ἀπὸ δέκα σταδίων τῆς Τεριχοῦντος. Ἰησοῦς δὲ βωμὸν
 ἐκ τῶν λίθων ὧν ἕκαστος ἀνείλετο τῶν φυλάρχων ἐκ τοῦ βυθοῦ ἰδρυσάμενος ἔθνευ ἐπ' αὐτοῦ τῷ
 21 θεῷ, καὶ τὴν φάσκα ἐκεῖ ἐόρταζον πάντων εὐποροῦντες ὧν πρώην ἐσπάνιζον· τότε δ' 20
 22 αὐτοὺς καὶ τὸ μάννα ἐπιτελοῖται χρησαμένους ἐπὶ ἔτη μ'. ὥς δὲ τὴν χώραν διοῦντιον
 τῶν Ἑβραίων τειχήρεις ἦσαν οἱ Χαναναῖοι, πολιορκεῖν Ἰησοῦς ἔγνω. καὶ τῇ πρώτῃ τῆς
 23 ἑορτῆς ἡμέρας τὴν κιβωτὸν οἱ ἱερεῖς φέροντες, ἑπτὰ κέρασι σαλπίσσαντες περιώδευον τὸ
 24 τεῖχος ἐπομένης καὶ τῆς γερουσίας, καὶ οὕτως ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καὶ τοῦτο
 ἐπὶ ἕξ ἡμέρας ποιησάντων τῇ ἐβδόμῃ τῷ λαῷ τὴν ἄλωσιν Ἰησοῦς εὐηγγελίσατο, δίχα πάντων 25
 25 τὴν πόλιν αὐτοῖς παρεξόντος τοῦ θεοῦ. κτείνειν μέντοι πάντας παρεκελεύετο καὶ τὰ ζῶα
 26 πάντα διαφθεῖρειν, ὅσα δ' ἐν ἀργύρῳ ἢ καὶ χρυσῷ, ταῦτα ἐξαίρετον ἀπαρχὴν τῶν κατοικ-
 27 θωμάτων τηρεῖν τῷ θεῷ. ταῦτ' εἰπὼν καὶ διατάξας τὸν στρατὸν προσῆγεν ἐπὶ τὴν πόλιν.
 περιήεσαν δὲ πάλιν τὴν πόλιν ἡγουμένης τῆς κιβωτοῦ καὶ τῶν ἱερέων τοῖς κέρασιν ἐξοτρ-
 νόντων τὴν δύναμιν πρὸς τὸ ἔργον, καὶ περιελθόντων ἐπτάκις καὶ πρὸς ὀλίγον ἡρεμη- 30
 28 σάντων κατέπεσε τὸ τεῖχος. οἱ δ' εἰσελθόντες πάντας ἔκτεινον ἄχρι γυναικῶν καὶ
 29 παιδίων καὶ διέφυγεν οὐδεὶς. τὴν δὲ πόλιν ἐνέπρησαν ἅπασαν καὶ τὴν χώραν. τὴν δὲ
 30 Ῥαχάβην σὺν τοῖς οἰκείοις εἰς τὸ καταγώγιον συμφυγοῦσαν ἔσωσαν οἱ κατάσκοποι, καὶ Ἰησοῦς
 πρὸς αὐτὸν ἀχθείσῃ χάριν ἔχειν ὡμολόγει τῆς σωτηρίας τῶν κατασκόπων· δωρεῖται δ' αὐτὴν
 31 ἀγροῖς καὶ διὰ τιμῆς εἶχεν ἀπάσης. τῆς δὲ πόλεως εἰ καὶ τι παρῆλθοι τὸ πῦρ κατέσκαπτε 35
 καὶ κατὰ τῶν οἰκησάντων, ἐάν τις πορθηθεῖσαν ἐθέλοι ἐγείρειν, ἀρὰς ἔθετο, ὅπως
 θεμελίους μὲν τειχῶν βαλλόμενος στερηθεῖ τὸ πρῶτον παιδός, τελειώσας δὲ τὸν
 νεώτατον τῶν παιδῶν ἀποβαλεῖ. ἥς ἀρὰς τὸ θεῖον οὐκ ἡμέλησεν, ὥς ἐν τοῖς ὕστερον

3 τῶν] τῆς Zonaras cum Iosepho. — 14 λαός] ὅμιλος Iosephus. — 20 ἐόρταζε Zonaras. — 20 πρώην] .
 πρότερον Iosephus.

Zonaras I p. 77 Bonn.

ἀπαγγελοῦμεν τὸ περὶ αὐτὴν πάθος γενόμενον. ἄπειρον δέ τι πλήθος ἀθροίζεται ἀργύρου 32
τε καὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ, ἃ τοῖς ἱερεῦσιν Ἰησοῦς παραδίδωσιν εἰς τοὺς θησαυροὺς καταθέσθαι.
Ἀχαρος δέ τις ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς εὐρὼν χλαμύδα βασίλειον ἐκ χρυσοῦ ὑφασμένην καὶ 33
μάζαν χρυσοῦ ἔλκουνσαν σίκλους διακοσίους τῇ αὐτοῦ σκηνῇ κατάρουξεν. ὁ δὲ τόπος τοῦ 34
στρατοπέδου Γάλαλα ἐκλήθη. σημαίνει δὲ τοῦτο ἑλευθέριον ὄνομα, ὡς ἤδη ἑαυτοὺς ἑλευ-
θέρους τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔρημον ταλαιπωρίας τῶν Ἰσραηλιτῶν γνόντων.
Μετ' ὀλίγον τῆς Ἰεριχοῦντος ἀλώσεως πέμπει τρισχιλίους Ἰησοῦς ὀπλίτας εἰς Αἴαν πόλιν 35
ὑπὲρ τῆς Ἰεριχοῦντος κειμένην, οἱ τραπέντες ἀποβάλλουσιν ἄνδρας ε' καὶ λ'. τοῦτ' ἀθυ- 36
μίαν μεγάλην ἐποίησε τῷ λαῷ· πιστεύοντι γὰρ ἤδη τῆς γῆς ἐγκρατεῖ εἶναι καὶ σῶον ἔξαι 37
τὸν στρατὸν, ἰδοῦντι δὲ τεθαρορηκότες τοὺς πολεμίους λύπη σφοδρὰ ἐπῆλθε, καὶ σάκκους
ἐπειδύντες ἐν δάκρυσιν ἦσαν μὴ τροφῆς γεόμενοι. Ἰησοῦς δὲ τῷ Θεῷ προσελθὼν ἐπὶ 38
στόμα πεσὼν ἠρώτα τὴν τῆς ἀποστροφῆς αἰτίαν· χρηματίσαντος δὲ τοῦ Θεοῦ καθαίρειν 42
τὸν στρατὸν μιάσματος ἐν αὐτῷ γεγονότος, ὡς κλοπῆς τῶν καθιερωμένων τολμηθείσης
χρημάτων, καὶ κολάσαι τὸν δρᾶσαντα, φράζει ταῦτα πρὸς τὸν λαὸν καὶ κατὰ φυλὴν 43
ἐκλήρον. τοῦ δὲ κλήρου τὴν Ἰούδα δηλοῦντος φυλὴν κατὰ φαρτίαν πάλιν προστίθῃσι τὸν
κλήρον. ὡς δ' εἰς τὸν Ἀχαρον τὸ κακούργημα περιέστη, ὁμολογεῖ τὴν κλοπὴν καὶ παράγει 44
τὰ φῶρια. καὶ οὗτος μὲν ἀναιρεῖται. Ἰησοῦς δὲ ἀγνίσας τὸν στρατὸν ἐξῆγεν ἐπὶ τὴν 45
Αἴαν καὶ νυκτὸς προλοχίσας ὑπὸ τὸν ὄρθρον συμβάλλει τοῖς πολεμίοις. τῶν δ' ἐπιόντων
μετὰ θράσους διὰ τὴν προτέραν νίκην, ὑποχωρεῖν προσποιησάμενος ἔλκει μακρὰν αὐτοὺς
20 τῆς πόλεως. ἔπειτ' ἀναστρέψας τὴν δύναμιν κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς ποιεῖ καὶ τοὺς ἐν 46
ἐνέδραις ἐξανίστησι. καὶ οἱ μὲν τὴν πόλιν ἤρουν, Ἰησοῦς δὲ τοὺς προσελθόντας εἰς χεῖρας 47
εἰς φυγὴν τρέπει, συνελανόμενοι δὲ εἰς τὴν πόλιν ἐπεὶ καὶ ταύτην ἐώρων οἰχομένην καὶ
καταπιμπραμένην εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐσκεδάννυντο. τοιαύτης δὲ συμφορᾶς τοὺς Αἰτηνοὺς 48
καταλαβούσης παίδων ὄχλος ἐάλω καὶ γυναικῶν καὶ τῆς ἄλλης ἀποσκευῆς καὶ βοσκημάτων,
25 ἃ τοῖς στρατιώταις Ἰησοῦς διένειμε.

Γαβαωνῖται δὲ κατοικοῦντες ἔγγιστα Ἱεροσολύμων τά τε ταῖς Ἰεριχουντίοις συμβεβη- 49
κότα καὶ τὰ τοῖς Αἰτηνοῖς ὁρῶντες Κεφηρίτας καὶ Καριαδιαριμίτας γείτονας ὄντας ἐπὶ 50
συμμαχίαν ἐκάλουν, ὡς οὐδ' αὐτοὺς διαφευξομένους τὸν κίνδυνον, συμπείσαντες δὲ αὐτοὺς
πρέσβεις πέμπουσι πρὸς Ἰησοῦν φιλίαν σπείσομένους. οἱ δὲ κατὰ μηδὲν προσήκειν 51
30 Χαναναίοις λέγοντες ἀλλὰ πορρωτάτω τούτων οἰκεῖν, ἦκειν δὲ πολλὴν ἀνύσαντες ὁδόν,
τεκμήριον τοῦ λόγου τὰς ἐσθῆτας ἐδείκνυν καὶ μὲν εἶναι φάσκοντες, ὅτ' ἐξήγεσαν, ὑπὸ 53
δὲ τοῦ χρόνου τῆς ὁδοπορίας τετρίφθαι ἦκειν τὲ πεμφθέντες ὑπὸ Γαβαωνιτῶν καὶ τῶν 54
περιοίκων πόλεων ποιησόμενοι πρὸς αὐτοὺς φιλίαν, ἠδόμενοι ὅτι ἐκ Θεοῦ αὐτοῖς κτήσασθαι
τὴν Χαναανίων δέδοται γῆν καὶ ἀξιούντας πολίτας αὐτῶν γενέσθαι. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ συν- 55
35 θήκας καὶ φιλίαν τοὺς Ἑβραίους παρεκάλουν. Ἰησοῦς δὲ ποιεῖται πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ὡς
μὴ ὄντας Χαναανίους, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ὤμνυσι μετὰ τῆς γερονσίας συναινοῦντος τοῦ πλήθους.
καὶ οἱ μὲν ἀπῆσαν. Ἰησοῦς δὲ τοὺς Γαβαωνίτας τοῦ γένους ὄντας τῶν Χαναανίων μετα- 56
μεμφάμενος αὐτῶν τοὺς ἐν τέλει τῆς ἀπάτης αὐτοῖς ἐνεκάλει. τῶν δ' ἐξ ἀνάγκης εἰς 57

15 ἐκλήρου] κλήρου Busb. — 15 προστίθῃσι Iosephus. — 23 ἐκεδάννυντο man. 1 Busb. — 28 διαφευξα-
μένους Busb. — 31 φάσκοντες Busb. — 37 ἀπῆσαν Busb.

Zonaras I p. 78 Bonn.

- ταύτην λεγόντων καταφυγεῖν διὰ σωτηρίαν συγκαλεῖ τὸν ἀρχιερεᾶ καὶ τὴν γερουσίαν καὶ
 58 δημοσίους αὐτοὺς ἀποδείκνυσιν ἐπὶ τῷ μὴ παραβῆναι τὸν ὄρκον. τοῦ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων
 βασιλέως χαλεπαίνοντος ἐπὶ τῷ μετατάξασθαι πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοὺς Γαβαωνίτας καὶ τοὺς
 τῶν πλησίον ἔθνων παρακαλέσαντος βασιλεῖς συνάρασθαι οἱ κατ' αὐτῶν, οἱ Γαβαωνίται
 60 ἐπεκαλοῦντο σύμμαχον Ἰησοῦν. καὶ Ἰησοῦς σπεύσας ἐπὶ τὴν βοήθειαν καὶ δι' ἡμέρας καὶ 5
 νυκτὸς ἀνύσας ὄρθριος προσβαίνουσι τοῖς πολεμίοις ἐμπίπτει καὶ τραπέεισιν εἵπετο διώκων
 διὰ χωρίου, ὃ Βηθωρά καλεῖται. ἔνθα καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ συνεργίαν ἔμαθον ἐπιστημῆναι
 61 βρονταῖς τὲ καὶ κεραυνῶν ἀφέσει καὶ χαλάξῃ μείζονι τῆς συνήθους· ἔτι γε μὴν καὶ τὴν
 ἡμέραν αὐξήθῃναι πλεόν, ὥς μὴ καταλαβοῦσα νύξ ἐπίσχη τὴν τῶν Ἑβραίων ἐπιθυμίαν,
 συνέπεσεν, ὥστε καὶ λαμβάνει τοὺς βασιλέας Ἰησοῦς ἐν τινι κρυπτομένους σπηλαίῳ κατὰ 10
 Μακκηδὰ καὶ κολάζει πάντας. ὅτι δὲ τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας ἐπέδωκε τότε, δηλοῦται διὰ
 62 τῶν ἀνακειμένων ἐν τῷ ἱερῷ γραμμάτων. κατεστραμμένων δ' οὕτω τῶν περὶ τοὺς βασι-
 λέας, οἱ τοῖς Γαβαωνίταις πολεμήσοντες ἐστράτευσαν, ἐπανήει πάλιν τῆς Χαναναίας ἐπὶ
 τὴν ὄρεινὴν Ἰησοῦς καὶ πολὺν τῶν ἐν αὐτῇ φόνον ἐργασάμενος καὶ λείαν λαβὼν παρῆν
 63 εἰς τὸ ἐν Γαλγάλοις στρατόπεδον. τοῦ δὲ περὶ Ἑβραίων λόγου πολλοῦ φοιτῶντος εἰς 15
 ἅπαντας κατάπληξις εἶχε τοὺς περιοίκους· στρατεύουσι δ' ἐπ' αὐτοὺς οἱ περὶ Αἰβανον
 64 ὄντες Χαναναῖοι καὶ οἱ ἐν τοῖς πεδινοῖς Παλαιστινοὺς προσλαβόντες. τοῦ δὲ στρατοῦ
 παντὸς ὀπλιτικοῦ μὲν ἦσαν μυριάδες τριάκοντα, μύριοι δ' ἵππεῖς καὶ ἄρματα δισμύρια.
 65 καταπλήττει δὲ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων αὐτόν τε τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας. τοῦ Θεοῦ
 66 δ' ὑποσχομένου νικήσειν τοὺς ἐχθροὺς ἐξώρμησεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ διὰ πέμπτης 20
 ἡμέρας ἐπ' αὐτοὺς ἐλθὼν συνάπτει καὶ καρτερὰ μάχη γίνεται καὶ φόνος πίστεως κρείττων,
 67 ὥς πᾶν τὸ στράτευμα τῶν ἐχθρῶν πλὴν ὀλίγων διαφθαρεῖν, καὶ οἱ βασιλεῖς πάντες
 ἔπεσον, καὶ τοὺς ἵππους δ' αὐτῶν Ἰησοῦς ἀνῆρει καὶ τὰ ἄρματα ἐνεπίμπρα τοῦ Θεοῦ
 τοῦτο ἐντεταλμένου, τὴν τε χώραν ἐπ' ἀδελίας διεπορεύετο πολιορκίᾳ τὰς πόλεις αἰρῶν
 68 καὶ πᾶν ὃ τι λάβοι φονεύων. ἔτος δὲ πέμπτον ἤδη παρεληλύθει καὶ Χαναναίων οὐκέτι 25
 οὐδεὶς ὑπολείπειτο, Ἰησοῦς δὲ εἰς τὴν ὄρεινὴν ἰσθμὸν τὴν ἱερὰν σκηνὴν κατὰ Σιλοὺν πόλιν
 69 ἕως οἰκοδομεῖν αὐτοῖς ναὸν γένηται. καὶ χωρήσας ἐντεῦθεν ἐπὶ Σικίμων σὺν τῷ λαῷ
 βωμὸν τὲ ἱστησιν ὅπου προεῖπε Μωυσῆς καὶ νείμας τὴν στρατιὰν ἐπὶ μὲν τῷ Γαριζὶν
 ὄρει τὴν ἡμίσειαν ἱστησιν, ἐπὶ δὲ τῷ Ἰωβήλῳ τὴν ἡμίσειαν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βωμὸς καὶ τὸ
 70 Λευϊτικὸν καὶ τοὺς ἱερέας. θύσαντες καὶ ἀράς ποιησάμενοι καὶ ταύτας ἐπὶ τὸν βωμὸν 30
 γεγραμμένας καταλιπόντες εἰς τὴν Σιλοὺν ἀνέβησαν.
 71 Ἰησοῦς δὲ ἤδη γηραιὸς ὢν καὶ τὰς τῶν Χαναναίων πόλεις ὁρῶν οὐκ εὐαλότους, συνα-
 73 γαγὼν τὸν λαὸν Σιλοὺν ἐκκλησίαν παρήγγειλε. καὶ συνελθόντες τῶν κατορθωμένων
 ἀνεμύνησκε, βασιλεῖς τὲ τριάκοντα καὶ ἓνα κεκρατῆσθαι δηλῶν καὶ τὰς αὐτῶν στρατιάς
 74 διαφθαρείσας καὶ πόλεις ἐαλωκυίας. τὰς δὲ παραλειφθείσας ἔτι δι' ὀχυρότητα πολυχρονίου 35
 δεῖσθαι πολιορκίας. ἡξίου τοίνυν τοὺς ἐκ τῆς περαίας τοῦ Ἰορδάνου συνεξορμίσαντας
 αὐτοῖς καὶ τῶν κινδύνων συναραμένους συγγενεῖς ἀπολύειν ἤδη πρὸς τὰ οἰκεῖα χάριν
 75 αὐτοῖς ὧν συνέκαμον ὁμολογοῦντας, ἓνα τὲ κατὰ φυλὴν πέμπειν, οἱ τὴν γῆν ἐκμετροσόμενοι

4 πλησίον Busb. — 4 παρακαλέσαντας Busb. Henn. — 4 βασιλεῖ Busb. Henn. — 18 ὀπλιτικοῦ, τικοῦ
 in rasura angustius scriptum Busb. ὀπλιτοῦ Henn. ὀπλιτῶν Zonaras. — 29 Ἰωβήλῳ] βήλῳ Henn. — 33 εἰς
 τὴν Σιλοὺν Iosephus.

Zonaras I p. 80 Bonn.

πιστώως δηλώσουσιν ἡμῖν αὐτῆς τὸ μέγεθος τῆς τε εὐδαίμονος γῆς καὶ τῆς ἡσσον ἀγαθῆς. 76
 ἴδοι γὰρ ἂν τις ἐν τῇ Χαναναίων γῇ πεδία μεγάλα καὶ καρπὸν φέρειν ἱκανώτατα καὶ πρὸς 77
 ἑτέραν γῆν εὐδαίμονα κριθησόμενα, τοῖς δ' Ἱερικουντίων χωρίοις παραβαλλόμενα καὶ τοῖς
 Ἱεροσολυμιτῶν τὸ μηδὲν ἀναφανησόμενα· καίτοι παντελῶς ὀλίγη τούτων ἡ γῆ, καὶ ταύτης 78
 5 ἡ πολλὴ ὄρεινῇ, ἀλλ' ὑπερβολὴν εἰς καρπῶν ἐκτροφὴν τε καὶ κάλλος οὐκ ἀπολέλοιπεν ἑτέραις.
 καὶ διὰ τοῦτο τιμητοὺς μᾶλλον ἢ μετρητοὺς τοὺς κλήρους εἶναι δεῖν ὑπέλαβε, πολλάκις ἐνὸς
 πλέθρου καὶ χιλίων ἀνταξίου δοκοῦντος. μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸν 93
 στρατὸν τοῖς ὑπὲρ τὸν Ἰορδανὸν κατὰ τὴν Ἀμμοραίων ἰδρυμένοις, συνεστράτεον δ' ὀπλῖται
 πεντακισμῦριοι, ἔλεξε τάδε· „ἐπεὶ προθύμους ἑαυτοὺς ἡμῖν εἰς ἅπαντα δεδώκατε καὶ οὐκ 94
 10 ἔστιν οὐδὲν ἐφ' ᾧ μὴ χάριν ὑμῖν οἶδαμεν, δεῖ τυχεῖν ὑμᾶς ἀναπαύσεως. χαίροντας οὖν
 νῦν ἐπὶ τὰς κληρουχίας ἡμᾶς ἀπολύομεν“. ταῦτα εἰπὼν αὐτὸς μὲν ὑπέμεινε, προσέπεμπε 99
 δὲ αὐτοὺς ὁ λαὸς οὐκ ἀδακρυτί. διαβάντες δὲ τὸν Ἰορδάνην βωμὸν ὑπὲρ τῆς ὄχθης 100
 ἰδρύνονται, μνημεῖον τοῖς ἔπειτα γενησομένοις τῆς πρὸς τοὺς πέραν κατωκημένους οἰκειότητος.
 ἀκούσαντες δὲ οἱ πέραν βωμὸν ἰδρῦσθαι τοὺς ἀπολυθέντας ἐπὶ νεωτερισμῷ καὶ ξενικῶν 101
 15 εἰσαγωγῇ θεῶν, ἐν ὅπλοις ἦσαν, ὡς τοὺς τὰ πάτρια ἔθνη παραβάντας κολάσσοντες. ἐπέσχε
 δ' αὐτοὺς Ἰησοῦς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γερουσία. πέμπουσιν οὖν ἐπ' αὐτοὺς Φινεέσσην καὶ 104
 δέκα τῶν ἐντίμων. ὡς δὲ ἀφικομένων πρὸς αὐτοὺς ἐκκλησία συνελέγη, στάς Φινεέσης 105
 ἀμαρτοῦν αὐτοῖς ἔλεγε λήθην τοῦ Θεοῦ λαβόντας καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καταλι- 107
 πόντας καὶ βωμὸν τὸν πάτριον, ξενικοὺς δὲ Θεοὺς ἐπιφέροντας. ἀλλ' οὐδὲν ἀδικεῖν δόξετε 108
 20 μετανοήσαντες· ἂν δ' ἐπιμένητε τοῖς ἡμαρτημένοις, οὐ παρατηρήσόμεθα τὸν ὑπὲρ τῶν
 νόμων πόνον, ἀλλὰ περαιωσάμενοι τὸν Ἰορδάνην τούτοις βοηθήσομεν, μηδὲν ὑμᾶς Χανα-
 ναίων διαφέρειν οἴομενοι. ἀλλ' εὖ ποιήσετε σωφρονησάντες, καὶ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς πρὸς 110
 παίδων καὶ γυναικῶν μὴ παρασχεῖν ἡμῖν ἀνάγκην ἀμύνασθαι“. ταῦτα Φινεέσσην διαλεχ- 111
 θέντος οἱ προεστῶτες τῆς ἐκκλησίας μὴ κατὰ νεωτερισμὸν ἀναστῆσαι τὸν βωμὸν ἔλεγον,
 25 ἀλλὰ Θεὸν τὸ ἐνὶ γινώσκειν τὸν Ἑβραίοις ἅπασιν κοινὸν καὶ τὸν πρὸ τῆς σκηνῆς βωμόν. 112
 τὸν μέντοι γε νῦν ἀνασταθέντα μὴ κατὰ θρησκείαν ἰδρῦσθαι, ὅπως δ' εἴη τεκμήριον εἰς
 τὸν αἰῶνα τῆς πρὸς ὑμᾶς οἰκειότητος, ἀλλ' οὐ παραβάσεως ἀρχήν, ὡς ὑπονοεῖτε. μάρτυς 113
 δ' ἡμῖν ἐπὶ τούτοις γένοιτο ὁ Θεὸς ἀξιόχρεως“. ταῦτα εἰπόντας ἐπαινέσας ὁ Φινεέσης 114
 παρῆν πρὸς Ἰησοῦν καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἀνήγγειλε τῷ λαῷ. ὁ δὲ χαριστηρίους ὑπὲρ τούτων
 30 θυσίας ἐπέτελε. καὶ διαλύσας τὸ πλῆθος εἰς τὰς ἰδίας κληρουχίας Ἰησοῦς αὐτὸς ἐν
 Σικίμοις διῆγεν. ἔτει δ' ὕστερον εἰκοστῷ ὑπέργῃρως ὢν μεταπεμψάμενος τοὺς ἐν ἀξιώματι 115
 μάλιστα τῶν πόλεων καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν γερουσίαν καὶ τοῦ πλῆθους ὅσον ἦν ἐφικτόν,
 τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ πάσας ἀνεμίμησεν αὐτοὺς, φυλάττειν τὲ τὴν τοῦ Θεοῦ προαί- 116
 ρεσιν ἔχουσιν οὕτως πρὸς αὐτοὺς παρεκάλει· αὐτῷ γὰρ καλῶς ἔχειν ἀπιέναι μέλλοντι τοῦ
 35 ζῆν παραινέσιν αὐτοῖς τοιαύτην καταλιπεῖν, κἀκείνοις διὰ μνήμης ποιεῖσθαι τὴν παρακέ-
 λευσιν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διαλεχθεὶς τελευτᾷ βιοῦς ἔτη ρ' καὶ δέκα, ὧν σὺν Μωυσῇ 117
 διέτριψε τεσσαράκοντα, στρατηγὲ δὲ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν πέντε καὶ κ'. θάπτεται 119
 δὲ ἐν πόλει Θαμνᾷ τῆς Ἐφραΐμου φυλῆς. θνήσκει δὲ κατ' αὐτὸν καιρὸν καὶ Ἐλεάζαρος ὁ

1 αὐτοῖς Busb. — 11 νῦν om. Iosephus. — 13 οἰκειότητος Busb. — 16 ἐπ' πρὸς Iosephus. —
 22 οὐδὲν] ὑπολαμβάνοντες Iosephus. — 26 μὴ] οὐ Iosephus. — 31 σικίμη Henn. — 33 πάσας τοῦ Θεοῦ
 Henn. — 34 ἔχει Busb.

Zonaras I p. 81 Bonn.

ἀρχιερεῖς Φινεέσῃ τῷ παιδί τὴν ἀρχιερωσύνην καταλιπών, καὶ μνημεῖον αὐτῷ ἐν Γαβαθᾷ πόλει τυγχάνει.

- 120 Μετὰ δὲ τὴν τούτων τελευτὴν Φινεέσῃ προφητεύει κατὰ βούλησιν τοῦ Θεοῦ ἐπ' ἐξωλείᾳ τοῦ Χαναναίων γένους τῇ Ἰουδαίᾳ φυλῇ παρασχεῖν τὴν ἡγεμονίαν· καὶ γὰρ τῷ 5
λαῷ δια σπουδῆς ἦν μαθεῖν, τί καὶ τῷ Θεῷ δοκεῖ. καὶ προσλαβοῦσα τὴν Συμεωνίδα, ἐφ' ὅτε 5
ἐξαιρεθέντων τῶν ἐκείνης ὑποτελῶν καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ τῇ κληρουχίᾳ τοῦτο ποιούμεν.
- 121 Χαναναῖοι δὲ ἐλπίσαντες κρατήσῃ τῶν Ἰσραηλιτῶν θανάτος Ἰησοῦ στρατῷ μεγάλῳ κατὰ 5
Ζεβεκήν αὐτοὺς ὑπέμεινον τῷ βασιλεῖ τῶν Ζεβεκηῶν Ἀδωνιζεβέκῳ τὴν ἡγεμονίαν ἐπι-
τρέψαντες· δηλοῖ δὲ τὸ ὄνομα Ζεβεκηῶν κύριος· Ἀδωνι γὰρ ἑβραϊστὶ κύριος λέγεται.
- 122 συμμίξασαι δ' αὐτοῖς αἱ εἰρημέναι δύο φυλαὶ κτείνουσι μὲν ὑπὲρ τρισμυρίους, τρεψάμενοι δὲ 10
123 τοὺς λοιποὺς καὶ διώκοντες αἰροῦσι τὸν Ἀδωνιζεβέκον, ὅς ἀκρωτηριασθεὶς ὑπ' αὐτῶν φησὶν, ὡς 10
οὐκ ἄρα λήσῃ τὸν Θεὸν ἔμελλον ταῦτά πράξας κατὰ θυοῖν καὶ ἐβδομήκοντα βασιλείων.
- 124 καὶ διεξήσαν αἰροῦντες τὰς πόλεις, πλείστας τὲ λαβόντες ἐπολιόρουν Ἱεροσόλυμα· καὶ 15
τὴν μὲν κάτω λαβόντες σὺν χρόνῳ τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπέκτεινον, χαλεπὴ δ' ἦν ἡ κατ' ἐ-
125 περθεῖν αἰρεθῆναι τειχῶν ὀχυρότητι καὶ φύσει τοῦ πεδίου. ἐλόντες δὲ τὴν Χεβρωνά 15
κτείνουσι πάντας· ὑπελείπετο δὲ τὸ γιγάντων ἔτι γένος, οἱ διὰ σωματῶν μεγέθη καὶ μορφῶς 15
οὐδὲν τοῖς ἄλλοις παραπλησίας παράδοξον ἦσαν θέαμα καὶ δεινὸν ἄκουσμα. δέκνυνται δὲ 15
126 καὶ νῦν τούτων ὅσα. τὴν δὲ Χεβρωνά Χαλέβῳ δωρεὰν ἔδωσαν κατὰ Μωυσέος ἐπιτολὰς.
- 127 οὗτος δ' ἦν τῶν κατασκόπων εἷς ὧν ἐπεμψε Μωυσῆς εἰς τὴν Χαναναίαν. διδούσιν δὲ καὶ 20
128 τοῖς Ἰοθόρου τοῦ Μαδιμηρίτου ἀπογόνοις, Μωσέος γὰρ ἦν γαμβρός, γῆν ἵνα νέμονται τὴν 20
129 γὰρ πατρίδα καταλιπόντες συνῆσαν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἐρήμου. ἡ δὲ Ἰούδα φυλὴ καὶ Συμεωνὶς 20
τὰς κατὰ τὴν ὀρεινὴν Χαναναίας πόλεις εἶλον, οὐ μὴν καὶ τὰς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ πρὸς 20
θάλασσαν Ἀσκάλωνα τε καὶ Ἀζωτον καὶ Γάζαν καὶ Ἀκκαρῶνα. μεγάλως δ' αἱ φυλαὶ αἶδε 20
129 εὐδαιμονήσασαι ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἐαυτῶν πόλεις καὶ κατατίθενται τὰ ὅπλα. Βενιαμίται 20
δέ, τούτων γὰρ ἦν Ἱεροσόλυμα, τοῖς οἰκήτορσιν αὐτῶν συνεχώρησαν φόρους τελεῖν· τὸ δ' 25
130 αὐτὸ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐποίουν φυλαί. ἡ δὲ Ἐφραΐμον πολιορκούσα Βεθθλα τέλος οὐδὲν εὗρισκε 25
131 τῆς πολιορκίας, ὅμως μέντοι προσεκαρτέρουν. ἔπειτα συλλαβόντες τινὰ τῶν ἐν τῇ πόλει 25
πίστεις ἔδωσαν αὐτῷ παραδίδόντι τὴν πόλιν σώσειν αὐτὸν καὶ τοὺς συγγενεῖς. καὶ ὁ μὲν 25
οὕτως προδοὺς σώζεται μετὰ τῶν οἰκείων, οἱ δ' ἀποκτείναντες τοὺς ἐνοικοῦντας εἶχον τὴν 25
132 πόλιν. τὸ δ' ἐντεῦθεν πρὸς μὲν τοὺς πολέμους μαλακῶς εἶχον οἱ Ἰσραηλῖται, τῆς δὲ γῆς 30
ἐπεμελοῦντο. τοῦ δὲ πλούτου σφίσιν ἐπιδιδόντος ὑπὸ τρυφῆς τοῦ κόσμου ὀλιγώρουν καὶ 30
133 τῶν νόμων οὐκέτι ἦσαν ἀκριβεῖς ἀκροαταί. τὸ δὲ Θεῖον ἐπὶ τούτοις παροξυνθὲν αἰτιαται 30
μὲν αὐτούς, ὅτι φείσαιντο παρὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην τῶν Χαναναίων, ἔπειτα προλέγει ὡς 30
134 ἐκεῖνοι χρήσαιντο πολλῇ κατ' αὐτῶν ὀμότητι καιροῦ λαβόμενοι. οἱ δὲ καὶ πρὸς τὰ παρὰ 30
135 τοῦ Θεοῦ δυσθύμως εἶχον καὶ πρὸς τὸ πονεῖν ἀηδῶς ἤδη ὑπὸ τρυφῆς ἐκλελυμένοι, ὅθεν 35
ἡ ἀριστοκρατία διέφθαρτο, καὶ ἡ γερονσία οὐκ ἀπεδείκνυντο οὐδ' ἄλλη ἀρχὴ οὐδὲ μία. καὶ 35
136 διὰ ταῦτα στάσις αὐτοὺς καταλαμβάνει δεινὴ ἐκ τοιαύτης αἰτίας. Αὐενίτης ἀνὴρ τῆς 35

8 Ἀδωνιζεβέκῳ] Henn. Ἀδωνιβεζέκῳ Busb. — 9 δηλοῖ] σημαίνει Iosephus. — 9 βεζεκηῶν Busb. —
10 δ' αὐτοῖς om. Busb. — 11 Ἀδωνιβεζέκον Busb. — 15 πεδίου] χωρίου Iosephus. — 23 ἀσκάλωνος man. 1
Busb. ὀσκάλων Henn. — 23 Ἀζωτος man. 1 Busb. — 24 τὰ om. Henn. — 37 συλλαβὸν τινὰ Busb. —
31 σφίλοι] αὐτοῖς Iosephus. — 35 πονεῖν] πολεμεῖν Iosephus.

Zonaras I p. 82 Bonn.

Ἐφραΐμον κληρουχίας ὧν καὶ ἐν ἐκείνῃ κατοικῶν γύναιον ἄγεται ἀπὸ Βηθλέμων, τὸ δὲ
χωρίον τῆς Ἰούδα φυλῆς, ὃ διὰ λύπην καταλιπὼν τὸν ἄνδρα πρὸς τοὺς γονεῖς παραγίνεται. 137
χαλεπῶς δὲ φέρων ἐπὶ τῷ ἔρωτι ὁ ἀνὴρ ἦκε πρὸς τοὺς πενθεροὺς καὶ καταλάττεται πρὸς
τὴν γυναῖκα καὶ δόξαν οἰκαδὲ ἀπιέναι ἢ μὲν γυνὴ ὄνῳ ὠχεῖτο, αὐτὸς δὲ καὶ θεράπων 138
5 ἀπήεσαν πεζῇ. ἤδη δ' ὀψίας οὔσης παρῆσαν εἰς Γαβᾶν φυλῆς τῆς Βενιαμίνιδος καὶ ἐπι- 140
ξενοῦνται παρὰ πρεσβύτῃ τινὶ τῆς μὲν Ἐφραιμίτιδος ὄντι φυλῆς, ἐν δὲ Γαβᾶ διαιτωμένῳ. 141
νεανίαί δέ τινες τῶν Γαβαρηῶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τὸ γύναιον θεασάμενοι ἦκον ἐπὶ τὰς θύρας 143
τοῦ πρεσβύτου. τοῦ δὲ παρακαλοῦντος ἀπαλλάττεσθαι ἀποκτείνειν ἡπείλουν. ὥς δὲ 144
οὐκ ἐνεδίδοσαν, τῆς ἑαυτοῦ θυγατρὸς αὐτοῖς παρεχώρει, ἵνα τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσειαν 146
10 καὶ μηδὲν ἀδικήσαιεν τοὺς ξένους, οὓς ὑπεδέξατο. καὶ ὁ μὲν ἰκέτευεν, οἱ δὲ ἄρπασά-
μενοι ἀπήγαγον πρὸς ἑαυτοὺς τὴν γυναῖκα καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐμπλησθέντες
τῆς ὕβρεως ἀπέλυσαν ἀρχομένης ἡμέρας. ἡ δὲ τεταλαιπωρημένη τοῖς συμβεβηκόσι 147
καὶ ὑπὸ λύπης ὧν ἐπεπόνθει καὶ τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα αἰσχύνῃς καταπεσοῦσα τὴν
ψυχὴν ἀφίησιν. ὥς δὲ τελευτήσασαν ἔμαθεν ὁ ἀνὴρ ἐπιθέμενος τῷ κτήρει νεκρὸν 149
15 κομίζει πρὸς ἑαυτόν, καὶ διελὼν αὐτὴν κατὰ μέρος εἰς μέρη δώδεκα διέπεμψεν εἰς ἐκάστην
φυλὴν, ἐντεταλμένος τοῖς κομίζουσι λέγειν τοὺς αἰτίους τῇ γυναικὶ τῆς τελευτῆς καὶ τὴν βίαν
ταῖς φυλαῖς. οἱ δ' ὑπὸ τε τῆς ὕψεως καὶ τῆς ἀκοῆς τοῦ πάθους εἰς τὸ Σιλοὺν συλλεγέστες 150
πρὸ τῆς σκηνῆς εἰς ὅπλα χωρεῖν ὤρμητο, ἐπέσχε δὲ τὴν ὁρμὴν ἡ γερουσία. πέμπουσιν 151
οὖν πρὸς τοὺς Γαβαρηνοὺς κατηγοροῦντες τῶν νεανίσκων καὶ πρὸς τιμωρίαν τοὺς παρανο- 153
20 μήσαντας ἐξαιτούμενοι. οἱ δὲ Γαβαρηνοὶ οὔτε τοὺς νεανίσκους ἐξέδοσαν καὶ δεινὸν 154
ἀλλοτρίοις ὑπακούειν προστάγμασιν ἤγνητο. ὥς δὲ ταῦτα ἠγγέλθη τοῖς Ἰσραηλίταις, ὄρκους 155
ποιοῦνται μηδένα σφῶν ἀνδρὶ Βενιαμίντῃ δώσειν πρὸς γάμον θυγατέρα στρατεύσειν τὲ ἐπ'
αὐτούς, παραχρῆμα τὲ ἐξῆγον ἐπ' αὐτοὺς μυριάδας τεσσαράκοντα ὀπλιτῶν. μάχης οὖν 156
πρὸς τῇ Γαβᾶ γενομένης τρέπουσι τοὺς Ἰσραηλίτας οἱ Βενιαμίται ἄνδρες τὲ πίπτουσιν ἐξ 157
25 αὐτῶν εἰς δισμυρίους καὶ δισχιλίους. καὶ τῇ ἐπιούσῃ πάλιν συμβαλόντων οἱ Βενιαμίται 158
κρατοῦσι. παραγενόμενοι οὖν εἰς Βεθλὴλ πόλιν καὶ ἠστυεύσαντες ἰκέτευον τὸν θεὸν διὰ 159
Φινεέσου τοῦ ἀρχιερέως παύσασθαι τῆς πρὸς αὐτοὺς ὀργῆς. ὁ δὲ θεὸς ἐπαγγέλλεται νίκην
τοῦ Φινεέσου προφητεύσαντος. ποιήσαντες οὖν ἐνέδραν συνέβαλον τοῖς Βενιαμίταις, 160
καὶ τῶν Ἐβραίων ὑποχωρούντων ἡρέμα ἐδίωκον οἱ Βενιαμίται. ὥς δὲ πολὺ τῆς πόλεως 161
30 ἀπέσχον, ἐπαύσαντο μὲν φεύγοντες οἱ Ἐβραῖοι, ἐπιστραφέντες δὲ ἴστανται καὶ ταῖς ἐνέ-
δραις αἰροῦσι τὸ σημεῖον. οἱ δ' ἐπήεσαν τοῖς πολεμίοις, καὶ εἷς τι κοῖλον συνελαθέντες 162
χωρίον περιστάντες κατηκόντισαν, ὥστε πάντας πλὴν ἑξακοσίων διαφθαρεῖναι φυγόντων
ἐπὶ τὰ πλησίον ὄρη. οἱ δ' ἄλλοι πάντες περὶ δισμυρίους ὄντες καὶ πεντακισχιλίους ἀπέ- 163
θανον. οἱ δὲ Ἰσραηλίται τὴν τε Γαβὰν ἐμπιπράσι καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τῶν ἀρρένων 164
35 τοὺς μὴ ἐν ἀκμῇ διεχρήσαντο, τὰς τε ἄλλας τῶν Βενιαμιτῶν πόλεις ταῦτά δρωσι, καὶ
Ἰάβεισον δὲ τῆς Γαλαδίτιδος οὔσαν, ὅτι μὴ συμμαχήσειεν αὐτοῖς, πέμψαντες ἐκέλευσαν
ἀνελεῖν. καὶ φονεύουσι τὸ μάχιμον τῆς πόλεως οἱ πεμφθέντες σὺν τέκνοις καὶ γυναιξὶ 165
πλὴν τετρακοσίων παρθένων. μετάνοια δ' αὐτοὺς λαμβάνει τῆς τῶν Βενιαμιτῶν συμφορᾶς 166
καὶ τοὺς διαφνόντας αὐτῶν ἑξακοσίους διὰ πρεσβευτῶν ἐκάλουν. οἱ δὲ κατήεσαν τοῖς 168

5 καὶ ἐπιξενοῦνται . . . 6 διαιτωμένῳ i. rasura augustius scripta Busb. — 7 Γαβαρηῶν] Henn. βαρηῶν Busb. — 31 συνελαθέντας Iosephus. — 35 μῆ] Henn. μὲν Busb. — 36 γαλααδίτιδος Henn. γαλατίδος Busb.

Zonaras I p. 83 Bonn.

- προκαλουμένοις πειθόμενοι. οἱ δὲ Ἰσραηλίται γυναῖκας αὐτοῖς τὰς ὑ' ἔδωκαν παρθένους
 τὰς Ἰαβετίδας, περὶ δὲ τῶν διακοσίων ἐσκόπουν, ὅπως κακέينوι γυναικῶν εὐπορήσωσι.
 169 γενομένων δ' αὐτοῖς ὄρκων, ὡς εἴρηται, οἱ μὲν ὀλιγορεῖν συνεβούλευον τῶν ὄρκων ὡς ὑπ'
 170 ὀργῆς ὁμόσαντες. τῆς δὲ γερουσίας πρὸς τὸ τῆς ἐπιτοχίας ὄνομα σχετλιασάσης, ἔφη τις
 γυναικῶν εὐπορίαν ἔχειν τούτοις εἰπεῖν καὶ τηρήσειν τὸν ὄρκον. ἐρομένων δὲ τὴν ἐπίνοϊαν, 5
 „τρὶς τοῦ ἔτους εἰς Σιλῶ συνιοῦσιν ἔπονται κατὰ πανήγυριν αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες.
 171 τούτων κατὰ ἀρπαγὴν ἐφείσθω γαμεῖν Βενιαμίταις ὥς ἂν δυνηθεῖεν, ἡμῶν οὔτε προτρε-
 172 πομένων οὔτε κωλύοντων“. οἱ μὲν οὖν ἐψηφίζοντο τὸν δι' ἀρπαγῆς γάμον τοῖς Βενια-
¹⁷³μίταις. οἱ δὲ τὰ ψηφισθέντα εἰς ἔργον ἤγαγον. καὶ οὗτος μὲν ὁ πόλεμος οὕτως παύεται.
¹⁷⁴
¹⁷⁵ὁμοία δὲ τούτοις παθεῖν καὶ τὴν Δανιανὴν συνέβη φυλὴν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· τῶν Ἰσραη- 10
¹⁷⁶λιτῶν ἐκλελοιπότες ἤδη τὴν ἐν πολέμῳ ἄσκησιν Χαναναῖοι καταφρονήσαντες αὐτῶν ἐπ'
 177 ἀδείας οἰκεῖν τὰς πόλεις ἤξιουν. καὶ τῆς Ἰούδα φυλῆς τὴν Ἀσκάλωνα καὶ τὴν Ἀκαρῶ παρε-
 178 σπᾶσαντο ἄλλας τε πολλὰς τῶν ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ Δανίτας ἠνάγκασαν εἰς τὸ ὄρος φυγεῖν. οἱ
 δὲ οὔτε πολεμεῖν ὄντες ἱκανοὶ γῆν τε οὐκ ἔχοντες ἀρκοῦσαν πέμπουσιν ἄνδρας εἰς τὴν μεσό-
 γειον κατοπομένους γῆν, εἰς ἣν μετοικήσαιντο. οἱ δ' οὐ πόρρω τοῦ Αἰβάτου κατὰ τὸ μέγα 15
 πεδίον κατασκεψάμενοι γῆν ἀγαθὴν καὶ πάμπορον σημαίνουσι τοῖς αὐτῶν· οἱ δ' ὀρμηθέντες
 αὐτόφθι κτίζουσι πόλιν Δανά, ἐπώνυμον τῆς φυλῆς αὐτῶν, τῷ δὲ φυλάρχῳ ὁμώνυμον.
¹⁷⁹
¹⁸⁰Τοῖς δ' Ἰσραηλίταις προύβαινε τὰ κακά· ὀργίζεται γὰρ αὐτοῖς ὁ θεὸς ἀναπληθεῖσι
 τῶν παρὰ τοῖς Χαναναίοις ἐθῶν καὶ τοῦ τῆς πολιτείας κόσμου μετατεθεῖσι. στρατεύ-
 181 σαντος οὖν Χουσάρθου τοῦ τῶν Ἀσσυρίων βασιλέως κατὰ κράτος ἠρέθησαν, φόρους τὲ 20
 182 βαρεῖς ἐπιταγέντες ἐτέλουν καὶ ὕβρεις παντοίας ὑπέμενον ἕως ἐτῶν ἦ', μεθ' ἃ Κεεάζος
 183 τις τῆς Ἰούδα φυλῆς δραστήριος ἀνὴρ, χρησθὲν αὐτῷ πρῶτον μὲν σὺν ὀλίγοις τὴν παρ' αὐτοῖς
 φρουρὰν τῶν Ἀσσυρίων διαφθείρει, προσγενομένων δ' αὐτῷ πλείονων μάχῃ τοὺς Ἀσσυρίους
 184 ἀπωσάμενοι περαιοῦσθαι τὸν Εὐφράτην ἐβιάζοντο. καὶ ὑπὲρ τούτων λαμβάνει παρὰ τοῦ
 186 πλήθους ἀρχήν, ὥστε κρίνειν τὸν λαόν. ἄρξας ἐπ' ἔτη μ' καταστρέφει τὸν βίον. ἔτι γοῦν 25
 μᾶλλον ἐκακοῦντο οἱ Ἰσραηλίται δι' ἀναρχίαν καὶ τοῦ θείου περιφρόνησιν, ὡς καὶ τὸν βασιλεῖα
 187 τῶν Μωαβιτῶν Αἰγλῶνα μάχαις αὐτῶν κρατήσαντα φόρους αὐτοῖς ἐπιτάξαι. καθιδρῦσας δ'
 αὐτῷ ἐν Ἱεριχοῦντι βασιλείαν οὐδὲν κακώσεως παρέλιπεν ὀκτωκαίδεκα ἔτη. λαβὼν δ' οἶκτον
 188 αὐτῶν ὁ θεὸς ἤλευθέρωσεν αὐτοὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ. νεανίας Βενιαμίτης Ἰούδης τοῦτομα
 189 τολμητίας καὶ δυνατώτατος τῶν χειρῶν τὴν ἀριστερὰν ἀμείνων οἰκῶν ἐν Ἱεριχοῦντι συνή- 30
 190 θης γίνεται τῷ Αἰγλῶνι δωρεαῖς αὐτὸν θεραπεύων καὶ ὑπερευχόμενος. καὶ ποτε σὺν
 δυσὶν οἰκέταις δῶρα τῷ βασιλεῖ φέρων ξιφίδιον κρύφα τῷ δεξιῷ σκέλει περιδησάμενος
 εἰσῆει πρὸς αὐτόν· ὥρα δ' ἦν θέρους καὶ τῆς ἡμέρας ἤδη μεσοῦσης ἀνείντο αἱ φυλακαὶ
¹⁹¹
¹⁹²δοὺς οὖν τὰ δῶρα τῷ Αἰγλῶνι ὁ νεανίσκος πρὸς ὁμιλίαν ἐτράπετο. ἀνίστησι δὲ τοῦ
 193 θρόνου αὐτὸν ὄναρ εἰπὼν ἔχειν αὐτῷ δηλῶσαι. καὶ ὁ μὲν ἀνέστη τοῦ θρόνου, πλήξας δ' 35
 αὐτὸν ὁ Ἰούδης εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸ ξίφος καταλιπὼν ὥχετο προσκλείσας τὴν θύραν.
 194 ὁ δὲ Ἰούδης τοῖς Ἱεριχουντίοις κρυπτῶς ἀποσημαίνων παρεκάλει τῆς ἐλευθερίας ἀντιλαμ-
 195 βάνεσθαι· οἱ δὲ αὐτοὶ τὲ εἰς τὰ ὅπλα ἤεσαν καὶ διέπεμπον εἰς τὴν χώραν. οἱ δὲ περὶ

12 ἐσκάλω Henn. — 15 μετοικήσαιντο] μερικῆσαιντο man. 1 Busb. — 24 ἐφράτην Busb. Henn. —
 24 λαμβάνειν Busb. Henn. — 31 ὑπερευχόμενος] ὑπερχόμενος Iosephus. — 36 ὥχετο] ἔξεισι Iosephus.

Zonaras I p. 85 Bonn.

τὸν Αἰγλῶνα τεκρόν αὐτὸν εὐρόντες εἰς φυγὴν τρέπονται τῶν Ἰσραηλιτῶν αὐτοῖς ἐπελθόντων 196
ὡς ἐπὶ τὴν Μωαβίτιν σωθῆσόμενοι, διωκόμενοι δὲ ἀναιροῦνται διαφυγόντος μηδεὶός. καὶ 197
οἱ μὲν Ἑβραῖοι τῆς ὑπὸ Μωαβίτου δουλείας ἀπηλλάγησαν, Ἰούδης δὲ τῇ τοῦ πλήθους
ἡγεμονίᾳ τιμηθεὶς τελευτᾷ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ ἔτεσιν ὀγδοήκοντα κατασχών. καὶ μετὰ τοῦτον
5 ἄρξας Σανάγαρος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἀρχῆς ἔτει κατέστρεψε τὸν βίον. Ἰσραηλίται δὲ πάλιν 198
μήτε τὸν θεὸν σέβοντες μήθ' ὑπακούοντες τῶν νόμων, ὑπὸ Ἀβίτου τοῦ Χανααίων βασι-
λέως καταδουλοῦνται. Σισάρης γὰρ τῆς τοῦ Ἀβίτου δυνάμεως στρατηγῶν δεινῶς τοὺς 199
Ἰσραηλίτας ἐκάκωσε καὶ φόροις ὑπέβαλεν. εἴκοσι μὲν οὖν ἔτη ταῦτα πάσχοντες ἦνυσαν, 200
Λεβῶραν δὲ τινα προφῆτιν, μέλισσαν δὲ σημαίνει τὸ ὄνομα, ἰκέτευον δεηθῆναι τοῦ θεοῦ 201
10 λαβεῖν οἶκτον αὐτῶν. καὶ ὁ θεὸς ἐπένευσε σωτηρίαν αὐτοῖς καὶ στρατηγὸν αἰρεῖται Βάρακον
τῆς Νεφθαλίδος ὄντα φυλῆς· βάρακος δ' ἐστὶν ἀστραπή κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶσσαν.
μεταπεμψαμένη δὲ ἡ Λεβῶρα τὸν Βάρακον ἐκέλευεν χωρεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους μετὰ 202
νέων μυρίων τοῦ θεοῦ ἐπιτρέποντος. Βαράκου δ' ἀναινομένου μὴ κἀκείνης συστρατηγούσης 203
οὐ παρητήσατο ἐκείνη. καὶ συναθροίσαντες τοὺς μυρίους ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς
15 Ἰταβυρίφ ὅρει· ἀπήντα δὲ καὶ ὁ Σισάρης. τοὺς δὲ Ἰσραηλίτας καὶ τὸν Βάρακον πτήξαντας 204
ἡ Λεβῶρα κατεῖχε καὶ τὴν συμβολὴν ποιεῖσθαι κατ' ἐκείνην ἐθάρρυνε τὴν ἡμέραν· νικήσειν
γὰρ τοῦ θεοῦ διδόντος ἐπηγγέλετο. συνήεσαν οὖν καὶ ὄμβρος ἐπιγίνεται μέγας καὶ χάλαζα, 205
τόν τε ὑετὸν κατὰ πρόσωπον ἤλανε τῶν Χανααίων ἄνεμος ταῖς ὥρεσιν αὐτῶν ἐπισκοτῶν,
ὡς τὰς τοξείας ἀχρήστους αὐτοῖς εἶναι καὶ τὰς σφενδόνας. τοὺς δὲ Ἰσραηλίτας ἦττον 206
20 ἔβλαπτε κατόπιν γινόμενος ὁ χειμὼν. οἱ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ δ' ὑπὸ τῆς
οἰκείας ἵππων ἔπεσον, Σισάρης δὲ τὴν τροπὴν ἰδὼν, φυγὼν ἀγικνεῖται παρὰ τινι τῶν 207
Κενελίδων γυναικὶ Ἰάλη ὄνομα, ἣ κρύψαι ἀξιώσαντα δέχεται καὶ ποτὸν δίδωσι γάλα. ὁ δὲ 208
πιὼν εἰς ὕπνον τρέπεται. ἡ δὲ Ἰάλη κοιμωμένου σιδήρεον ἦλον ἐλάσασα διὰ τοῦ κροτάφου
αὐτοῦ διέπειρε τὸ ἔδαφος καὶ τοῖς περὶ τὸν Βάρακον ἐδείκνυ τῇ γῇ προσηλωμένον. εἶτα 209
25 στρατεύσας ἐπ' Ἀσωρον Βάρακος Ἰαβεινὸν τὲ ὑπαντιάσαντα κτείνει καὶ τοῦ στρατηγοῦ
πεσόντος καθελὼν εἰς ἔδαφος τὴν πόλιν στρατηγεῖ ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα. τελευτήσαντος 210
δὲ Βαράκου καὶ Λεβῶρας κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν Μαδινηῖται προσλαβόντες Ἀμαληκίτας
καὶ Ἀραβας μάχῃ νικῶσι τοὺς συμβαλόντας αὐτοῖς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τοὺς καρπούς
δηρώσαντες τὴν λείαν ὑπῆγον. τοῦτο δὲ ποιούντων ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ εἰς τὰ ὄρη τῶν Ἰσραηλιτῶν 211
30 ἀνεστάλη τὸ πλῆθος, λιμός δ' ἦν καὶ σπάνις τροφῆς καὶ τρέπονται πρὸς ἱερείαν τοῦ 212
θεοῦ. καὶ Γεδεὼν ὁ Ἰάσου παῖς Μανασσίδος φυλῆς θράγματα σταχύων κρυπτῶς εἰς 213
τὴν ληνὸν ἔκοπτε. φαντάσματος δ' αὐτῷ παραστάντος νεανίσκου μορφῇ καὶ φήσας
εὐδαίμονα καὶ φίλον τῷ θεῷ, ὑποτιγὼν „τοῦτο γοῦν, ἔφη, τεκμήριον τῆς εὐδαιμονίας τῇ
ληνῷ ἀντὶ ἄλωνος χρῆσθαι“. θαρρεῖν δὲ παρακελευσαμένον καὶ πειρᾶσθαι τὴν ἔλευθερίαν 214
35 ἀνασώζειν ἀδυνατεῖν ἔλεγε· τὴν τε γὰρ φυλὴν μικρὰν εἶναι καὶ νέον αὐτόν. ὁ δὲ θεὸς
ἀναπληρώσειν τὸ λείπον ἐπηγγέλετο καὶ νίκην παρέξειν Ἰσραηλίταις αὐτοῦ στρατηγούντος.
τοῦτ' οὖν διηγούμενος ὁ Γεδεὼν τισὶ τῶν νέων ἐπιστεύετο, καὶ ἔτοιμοι πρὸς τοὺς ἀγῶνας 215
μύριοι ἄνδρες. δηλοῖ δὲ καὶ ὅτι ὕπνους αὐτῷ ὁ θεὸς μὴ πάντας ἐξάγειν πρὸς πόλεμον, ἵνα

3 Μωαβίτου] Henn. μωαβιτιδος Busb. Μωαβίτας fortasse. -- 17 ἐπηγγέλλετο man. 2 Busb. -- 25 Ἀσωρον] Henn. ἄσωρον Busb. -- 36 ἐπηγγέλλετο Henn. et ex correctura Busb.

Zonaras I p. 87 Bonn.

- 216 μὴ διὰ τὸ πλῆθος ἰδίαν τὴν νίκην νομίσωσιν. συνεβούλευε δ' ἐν ἀκμῇ τοῦ καύματος ἄγειν
τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὸν ποταμὸν καὶ τοὺς μὲν κατακλιθέντας καὶ οὕτω πίνοντας καταλιπεῖν,
ὅσοι δ' ἂν ἐσπευσμένως καὶ μετὰ θορύβου πίνοντες τύχοιεν τούτους ἐπαγόμενοι ἐπιχειρεῖν
217 τοῖς πολεμίοις. μόνοι δὲ τριακόσιοι ἄνδρες οὕτω πίνοντες εὗρέθησαν. Γεδεῶνος δὲ δειλι-
218 ῶντος κελεύει ὁ θεὸς ἕνα τῶν στρατιωτῶν προσλαβόμενον ταῖς τῶν Μαδιανιτῶν πλησιάσαι 5
219 σκηναῖς· καὶ πεισθεὶς ἦι καὶ πλησιάσας σκηνῇ τινι καταλαμβάνει τὸν ἕτερον ὅναρ τῷ
συσκηνοῦντι διηγούμενον. τὸ δὲ τοιοῦτον ἦν· μάζαν ἐδόκει κριθίνην ὑπ' εὐτελείας ἀνθρώ-
ποις ἄβρωτον διὰ τοῦ στρατοπέδου κυλιομένην τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν καταβαλεῖν καὶ
220 τὰς τῶν στρατιωτῶν. ὁ δὲ σημαίνειν ὄλεθρον τοῦ στρατοῦ τὴν ὕψιν ἔκρινε, τὸ σπέρμα
λέγων τὸ κριθίνον εὐτελέστατον τυγχάνειν, τοῦ δ' Ἀσιανοῦ παντὸς τὸ Ἰσραηλιτῶν ἀτιμό- 10
221 τερον γενέσθαι ὅμοιον τῷ κατὰ κριθὴν γένει. καὶ τὸ παρὰ Ἰσραηλίταις νῦν μεγαλοφρονοῦν
τοῦτ' ἂν εἴη Γεδεῶν καὶ τὸ σὺν αὐτῷ στρατιωτικόν. δέδια οὖν, μὴ ὁ θεὸς Γεδεῶνι τὴν
222 καθ' ἡμῶν νίκην ἐπινένευκε“. Γεδεῶνα δ' ἀκούσαντα τὸ ὅναρ ἐλπίς ἀγαθὴ καὶ θάρσος
ἔλαβε καὶ προσέταξεν ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι τοὺς οἰκείους διηγησάμενος καὶ τὴν τῶν πολε-
223 μίων ὕψιν. κατὰ δὲ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς προσῆγε τὴν ἐαυτοῦ στρατιὰν Γεδεῶν 15
εἰς τρεῖς ἑκατοστῦας διελὼν αὐτήν. ἐκόμιζον δὲ πάντες ἀμφορέας κενοὺς καὶ λαμπάδας
225 ἡμέρας καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ κριοῦ κέρας, οἷς ἀντὶ σάλπιγγος ἔχρωντο. οἱ δ' Ἑβραῖοι, πλησίον
τῶν πολεμίων γενόμενοι σάλπιγξί τε ἤχησαν καὶ τοὺς ἀμφορέας κατέαξαν ὥρμησάν τε μετὰ
226 τῶν λαμπάδων ἀλλαλάξαντες. ταραχὴ δὲ λαμβάνει τοὺς ἀνθρώπους ὑπνοῦντας καὶ δέγματα
νυξ γὰρ ἦν καὶ ὁ θεὸς τοῦτο ἤθελεν. ἐκτείνοντο δὲ ὀλίγοι μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἱ δὲ πλείους 20
227 ὑπὸ τῶν συμμάχων διὰ τὸ τῇ γλώσσει διαφωνεῖν. ἀπέθανον δὲ σχεδὸν ἅπαντες καὶ δύο τῶν
228 βασιλέων Ὠρηβός τε καὶ Ζῆβος. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἡγεμόνων τοὺς παραλειφθέντας τῶν
στρατιωτῶν, ἦσαν δὲ ὡς μύριοι καὶ ὀκτακισχίλιοι, ἄγοντες διώκονται παρὰ Γεδεῶν καὶ
παντὸς τοῦ στρατοῦ καὶ ἅπαντα διαφθείρονται. οἱ δ' ἡγεμόνες Ζεβέης καὶ Ζαρβούνης
229 αἰχμάλωτοι ἤχθησαν εἰς Ἐφράν τὴν τοῦ Γεδεῶν πατρίδα κακεῖ κτείνονται. ἡ δ' Ἐφραΐμιος 25
230 φυλὴ στρατεύειν ἐπὶ Γεδεῶν διεγνώκει, τὸ μὴ προσαγγεῖλαι τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῖς τὴν
κατὰ τῶν πολεμίων ἐγκαλοῦντες. Γεδεῶν δὲ μέτριος ὢν τοῦ θεοῦ κελεύσαντος ἔλεγεν οὕτω
231 ποιῆσαι, τὴν δὲ νίκην οὐχ ἦττον καὶ αὐτῶν ἔφασκεν εἶναι καὶ τούτοις αὐτῶν τὴν ὀργὴν
232 παρηγόρησε. τὴν δ' ἀρχὴν ἔσχε βιασθεὶς ἐπ' ἔτη μ' βραβεύων αὐτοῖς τὰ δίκαια. καὶ
233 ὁ μὲν γηραιὸς ἐτελεύτησε. παῖδες δὲ ἦσαν αὐτῷ γνήσιοι μὲν ἐκ διαφόρων γυναικῶν ἑβδο- 30
μήκοντα, νόθος δὲ εἷς ἐκ παλλακῆς Ἀβιμέλεχος τοῦνομα, ὃς μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς
234 τελευτὴν ἀναχωρήσας ἐπὶ Σικίμοις πρὸς τοὺς τῆς μητρὸς συγγενεῖς ἀφικνεῖται σὺν αὐτοῖς
εἰς τὸν πατρῶον οἶκον καὶ κτείνει πάντας τοὺς ἀδελφούς πλην Ἰωνάθα φυγόντος, καὶ εἰς
τυραννίδα τὰ πράγματα μεθίστησι δεινῶς πρὸς τοὺς δικαίου ἀντεχομένους ἐμπικραίνόμενος.
235 καὶ ποτε δημοτελοῦς Σικίμοις ἐορτῆς οὔσης ὁ Ἰωνάθας, ὃν διαφυγεῖν ἔφαμεν, ἀνελθὼν 35
236 ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Γαριζεῖν εἰς ἐπήκοον τοῦ πλήθους εἶπεν, ὡς τὰ δένδρα φωνὴν ἀνθρώπινην
προϊέμενα δεηθεῖρ συκῆς ἄρχειν αὐτῶν. ἀρησαμένης δ' ἐκείνης ὡς τιμωμένης ἐκ τοῦ
237 καρποῦ, ἐδόκει τοῖς δένδροις ἀμπέλφ τὴν τιμὴν παρασχεῖν. ἡ δὲ παρητεῖτο καὶ αὐτὴ τὴν

Zonaras I p. 88 Bonn.

ἀρχὴν ὁμοίως. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐλαίων ποιησαμένων ῥάμνος, πυρὶ δὲ ἀγαθῇ τῶν ξύλων 238
 ἐστίν, ὑπισχνεῖται τὴν ἀρχὴν διαδέξασθαι· δεῖ μέντοι συνιζάνειν αὐτὰ ὑπὸ τὴν σκιάν, εἰ
 δ' ὅλεθρον ἐπ' αὐτῇ φρονῶεν, ὑπὸ τοῦ ἐνότος πυρὸς διαφθαρεῖεν. ταῦτα δὲ οὐ γέλωτος 239
 ἔνεκα λέγω, ὅτι δὲ πολλῶν ἀγαθῶν ἐκ Γεδεῶνος πεπειραμένοι περιορῶσιν Ἀβιμέλεχον ἐπὶ
 5 τῶν ὄλων ὄντα πραγμάτων σὺν αὐτῷ τοὺς ἀδελφούς ἀποκτείναντες, ὃν πυρὸς οὐδὲν
 διοίσειν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν ὑπεχώρησε καὶ διητᾶτο ἐν ὄρεσι δεδιώς Ἀβιμέλεχον.
 μετ' οὐ πολὺ δὲ τῆς ἐορτῆς οἱ Σικιμίται ἐξελαύνουσι τὸν Ἀβιμέλεχον τῆς πόλεως καὶ τῆς 240
 φυλῆς· τῆς τρυγῆς δ' ἐπιστάσης ἐδεδίεσαν προΐεναι, μὴ τι δράσῃ κακὸν αὐτοὺς Ἀβιμέλεχος.
 δέονται οὖν Γέλλου τῶν ἀρχόντων τινὸς φυλακὴν παρασχεῖν αὐτοῖς, ἕως ἂν τρυγῇσωσι, καὶ 241
 10 Γέλλης τοῦτ' ἐποίει τὸ οἰκεῖον ἄγων ὀπλιτικόν. Ζέβελος δέ τις τῶν Σικιμιτῶν ἄρχων ξένος ὢν 243
 Ἀβιμέλεχον ὅσα παροξύνει Γέλλης τὸν δῆμον πέμπων ἐμήνυνεν αὐτῷ καὶ παρῆναι λοχᾶν
 πρὸ τῆς πόλεως· πείσειν γὰρ Γέλλην ἐξελθεῖν. ὃ τε οὖν Ἀβιμέλεχος ἐλόχα καὶ ὁ Γέλλης 244
 ἀφυλακτότερον διέτριβεν ἐπὶ τοῦ προαστείου καὶ Ζεβέλης σὺν αὐτῷ. ἰδὼν δὲ ὀπλίτας ὁ Γέλλης
 λόχον ἔλεγεν ἐπιέναι ἀνδρῶν. καὶ Ζέβελος, „οὐ σύ, φησὶν, κακίαν ἐνεκάλεις Ἀβιμέλεχῳ; τί 245
 15 οὖν οὐκ ἐπιδείκνυσαι τὴν σὴν ἀρετὴν“; Γέλλης δὲ τεθορυβημένος συνάπτει τοῖς Ἀβιμέλεχον 246
 καὶ πίπτουσι μὲν τινὲς τῶν σὺν αὐτῷ, φεύγει δὲ εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν ἄλλων. καὶ
 Ζέβελος πολιτεύεται Γέλλην ἐκβληθῆναι τῆς πόλεως. Ἀβιμέλεχος δὲ ἐνεδρεύει περὶ τὴν 247
 πόλιν καὶ προελθόντων Σικιμιτῶν ἡ μὲν τρίτη μοῖρα τῆς στρατιᾶς καταλαμβάνει τὰς πύλας,
 οἱ δὲ ἄλλοι σκιδναμένους ἐφόνεον. καὶ κατασκάψας τὴν πόλιν ἄλας κατὰ τῶν ἐρειπίων 248
 20 ἔσπειρεν. ὅσοι δὲ διέφυγον τὸν κίνδυνον συλλεγόντες ἐπὶ τινα πέτραν ὀχυρὰν ἐπ' αὐτῆς
 ἰδρύνονται. ἐλθὼν δ' Ἀβιμέλεχος ἐπ' αὐτὴν μετὰ τῆς δυνάμεως φακέλλους ὕλης ξηρᾶς 249
 περιβαλὼν τῷ χωρίῳ κύκλῳ πῦρ ἐμβάλλει. καὶ πάντες ἅμα γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπώλοντο. 250
 Ἀβιμέλεχος δὲ ἤλανεν ἐπὶ Θήβας καὶ τὴν μὲν πόλιν ἐξ ἐπιδρομῆς αἶρεῖ, πύργου δ' ὄντος 251
 ἐν αὐτῇ μεγάλου, εἰς τοῦτον τὸ πλῆθος συνέφυγε. πλησίον δὲ γεγόμενον τῶν πυλῶν 252
 25 Ἀβιμέλεχον γυνὴ θραύσματι μύλης βάλλει ἀνώθεν κατὰ κεφαλῆς, πεσὼν δὲ παρεκάλει τὸν
 ὑπασπιστὴν κτείνειν αὐτόν, μὴ τῆς γυναικὸς ὁ θάνατος ἔργον δόξειε. καὶ ὁ μὲν ἔθανε, τὸ 253
 δὲ σὺν αὐτῷ στράτευμα διεσκέδαστο. τὴν δὲ Ἰσραηλιτῶν ἡγεμονίαν Ἰαέρης ἐκ τῆς 254
 Μανασσίδος φυλῆς παραλαμβάνει παῖδας ἀγαθοὺς ἔχων τριάκοντα. οὗτος δύο καὶ εἴκοσιν
 ἔτη ἄρξας τελευτᾷ. τὰ δὲ τῶν Ἑβραίων εἰς ὕβριν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν νόμων ἐφέρετο, ὃθεν Ἀμμα- 255
 30 νίται καὶ Παλαιστῆνοὶ τὴν χώραν διήρπαζον καὶ τὴν Περαιάν κατέσχον. Ἑβραῖοι δὲ εἰς 256
 ἱκεσίαν ἐτράποντο τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντες παύσασθαι τῆς ὀργῆς, καὶ ὁ Θεὸς μετεβάλετο.
 Ἀμμαιτῶν δ' ἐστρατευνότων ἐπὶ τὴν Γαλαδην οἱ ἐπιχώριοι τὸν Ἰεφθῆν ἡξίουσαν αὐτοῖς 257
 συμμαχεῖν. ὃ δ' ὁμοσάντων ἀεὶ παρέξειν αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν πείθεται, καὶ καθίσας 258
 τὸν στρατὸν ἐν πόλει Μασφαθῇ πρεσβείαν πέμπει παρὰ τὸν Ἀμμανίτην αἰτιώμενος τῆς 260
 35 ἀλώσεως. τοῦ δὲ τὴν ἀπ' Αἰγύπτου τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔξοδον ἀντατιωμένον, ὁ Ἰεφθῆς, 262
 μάχεσθαι πρὸς αὐτοὺς ἡτοίμαστο, καὶ νίκην εὐξάμενος καὶ πᾶν ὃ τι πρῶτον αὐτῷ συντύχη 263
 ὑποστρέφοντι ἱερουργήσιν ὑποσχόμενος συμβαλὼν νικᾷ καὶ διαβάς εἰς τὴν Ἀμμανίτιν
 πόλεις τὲ ἡγάμισε πολλὰς καὶ λείας ἤλασε καὶ τοὺς οἰκείους δουλείας ἀπῆλλαξεν ἐν ἔτεσιν

2 διαδέξασθαι] ἀναλήψασθαι Iosephus. — 5 ἀποκτείναντες Busb. — 7 ἀβιμέλεχον Henn. — 8 et 12
 ἀβιμέλεχος Henn. — 14 κακίαν ἐνεκάλεις φησὶν Henn. — 21 δ'] Henn. δὲ Busb. — 24 γενομένου Busb.

Zonaras I p. 89 Bonn.

- 264 ὀκτωκαίδεκα ταύτην ὑπομείναντας. ἀναστρέφοντι δ' ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ θιγάτηρ, μονο-
 265 γενῆς δ' ἦν, ἔτι παρθένος. ὃ δ' ἀνοιμώξας ἔφη καθιερώσειν αὐτήν τῷ θεῷ ὑποσχέσθαι.
 τῇ δὲ τὸ συμβησόμενον οὐκ ἀηδῶς προσέπεσεν ἐπὶ νίκη τοῦ πατρὸς καὶ τῶν πολιτῶν
 ἐλευθερίᾳ τεθνηξομένη, παρεκάλεσε δὲ δύο μῆνας αὐτῇ παρασχόντα πρὸς τὸ μετὰ τῶν
 266 πολιτῶν ἀποθρηνηῖσαι τὴν νεότητά τότε ποιεῖν τὰ κατὰ τὴν εὐχήν. μετὰ γοῦν τὸν χρόνον 5
 267 τοῦτον θύσας τὴν παῖδα ὠλοκαύτωσε. τῆς δ' Ἐφραΐμου φυλῆς ἐπ' αὐτὸν στρατευσάσης,
 269 ὅτι μὴ κοινώσαιο τὴν ἐπ' Ἀμμανιτῶν ἐλασίαν αὐτοῖς, ὡς οὐκ ἔπειθε παραιτούμενος,
 270 συνέβαλεν αὐτοῖς καὶ κτείνει περὶ δισχιλίους καὶ τετρακισμυρίους, αὐτὸς δὲ ἄρξας ἔξ ἔτη
 271 τελευτᾷ, τὴν δὲ ἀρχὴν Ἀψάνης παραλαμβάνει φυλῆς ὧν Ἰούδα. πράξας δ' οὐδὲν μηνῆος
 272 ἄξιον ἐν ἑπταετεί τῆς ἀρχῆς χρόνῳ ἀπέθανε καὶ μετ' αὐτὸν παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν 10
 273 Ἦλων φυλῆς ὧν Ζαβούλου ἄρξας ἐπ' ἔτη δέκα παρήλθε. λαβὼν δὲ φυλῆς τῆς Ἐφραιμ-
 274 τιδος αὐτοκράτωρ ἡγεμὼν ἀποδειχθεὶς μετὰ Ἦλωνα θνήσκει γηραιὸς υἱοὺς καταλιπὼν μ'
 καὶ τούτων γενεὰς λ', ὡς εἶναι πάντας ἑβδομήκοντα.
 275 Μετὰ δὲ τοῦτον Παλαιστῆνοὶ κρατοῦσι τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ὑποφόρους ἔσχον αὐτοὺς
 276 ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα. ἐλευθεροῦνται δὲ οὕτως· Μανώχης Λανιτῶν πρῶτος παίδων οὐ 15
 γινομένων αὐτῷ τὸν θεὸν ἰκέτευε μετὰ τῆς γυναικὸς δοῦναι διαδοχὴν γνησίαν αὐτοῖς·
 277 μονῳθείσῃ δὲ τῇ γυναικὶ φάντασμα ἐπιφαίνεται ἄγγελος τοῦ θεοῦ νεανίᾳ καλῷ παρα-
 πλήσιος εὐαγγελιζόμενος αὐτῇ παιδὸς γονὴν καλοῦ τὲ καὶ ῥώμην ἐπιφανοῦς, ὅφ' ὃ πονήσῃ
 278 Παλαιστῆνους ἀνδρουμένῳ. παρήνει τὲ τὰς κόμας αὐτῷ μὴ ἀποκείρειν· „ἔσται δ', ἔλεγεν,
 279 αὐτῷ ποτὸν ὕδωρ“. καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν ὥχετο. ἡ δὲ τάνδρῃ αὐτὰ διηγῆσατο ἐκθαν- 20
 μάζουσα τό τε κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, ὡς ἐκείνον ἐκ τῶν ἐπαίων διὰ ζηλοτυπίαν εἰς ὑπόνοιαν
 280 ἐκπεσεῖν. ἡ δὲ βουλομένη τὴν τοῦ ἀνδρὸς λύπην σταλῆναι τὸν θεὸν ἰκέτευε πάλιν πέμψαι
 τὸν ἄγγελον, ὡς ἂν καὶ τῷ ἀνδρὶ ὁραθεῖη. καὶ πάλιν παραγίνεται καὶ τῇ γυναικὶ φαίνεται.
 281 ἡ δ' ἐπιμεῖται δεηθεῖσα μέτεσι τὸν ἄνδρα. ὁ δὲ θεασάμενος ἡζίου δηλοῦν ὅσα καὶ τῇ
 γυναικὶ μηνύσειεν. ἀρκέσειν δὲ ταύτην φράσαντος μόνην εἰδέναι, τίς εἴη λέγειν ἐκέλευεν, ἵνα τοῦ 25
 282 παιδὸς γενομένου δωρεὰν αὐτῷ δῶσι. τοῦ δὲ μὴ δεῖσθαι εἰπόντος, μείναι παρεκάλει καὶ
 283 ξενίων μετασχεῖν. πεισθεὶς δ' ἔμεινε καὶ θύσαντος ἔριφον Μανώχου ὁ νεανίας θεῖναι τὰ κρέα
 284 καὶ τοὺς ἄρτους ἐπὶ τῆς πέτρας ἐπέταξε. καὶ τεθέντων ἄπτεται αὐτῶν τῇ ῥάβδῳ ἣν εἶχε, τὰ
 δὲ λάμπαντος πυρὸς ἐκαίετο, καὶ ὁ ἄγγελος διὰ τοῦ καπνοῦ ὥσπερ ὀχήματος ἀνῆει πρὸς
 285 οὐρανόν. κύει γοῦν ἡ γυνὴ καὶ φυλακὴν εἶχε τῶν ἐντολῶν, καὶ γενόμενον τὸ παιδίον 30
 286 Σαμψῶνα καλοῦσιν, ἰσχυρὸν δὲ σημαίνει τὸ ὄνομα· ἠϋξέτο δὲ ὁ παῖς ῥαδίως. ἀφικόμενος
 δὲ μετὰ τῶν γονέων εἰς Θαμνὰ πόλιν τῶν Παλαιστῆνῶν ἐρᾷ παρθένου. τῶν δὲ γονέων
 ἀρνούμενων τὸν γάμον διὰ τὸ μὴ ὁμόφυλον εἶναι, ἐκνικᾷ μνηστεύσασθαι τὴν παρθένον
 287 τοῦ θεοῦ κατὰ τὸ Ἑβραίων συμφέρον ἐπινοοῦντος τὸν γάμον. συνεχῶς δὲ ἀπερχόμενος
 πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῆς ἐντυγχάνει λέοντι καὶ γυμνὸς ὢν ἐκδεξάμενος αὐτὸν ἄγχει ταῖς 35
 288 χερσὶ καὶ ἐνδοτέρῳ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ ὑλῶδες ῥίπτει τὸ θηρίον. πάλιν τὲ ἀπὼν ἐπιτυγ-
 χάνει σμήνῃ μελιττῶν ἐν τῷ στήθει τοῦ λέοντος ἐκείνου νεοσσευκóτι, καὶ ἀνελόμενος τρία
 290 μέλιτος κηρία δίδωσι τῇ παιδί. εἴτα προβάλλει τοῖς νεανίσκοις λόγον συνθήκας θέμενος

25 μόνον Henn. — 25 λέγον man. 1 Busb. — 27 μανίχου Busb. — 28 προσέταξεν Zonaras cum Iosepho. — 37 νεοσσευκóτι Henn. Busb.

Zonaras I p. 91 Bonn.

ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ ποιῆσθαι αὐτοῦ τὴν ζήτησιν, καὶ εἰ λύσαιεν τὸ πρόβλημα ὁ θόνην 290
 ἐκάστω δοῦναι καὶ στολήν, καὶ φησὶν, ὅτι τὸ πάμβορον γεγενήκει ἡδεῖαν βορὰν ἐξ αὐτοῦ
 καὶ πάνν ἀηδοῦς ὄντος. τῶν δ' ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας μὴ δυναμένων ἐξευρεῖν τὸ νοούμενον, 291
 παρακαλούντων δὲ τὴν κόρην μαθοῦσαν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μηνύσαι, ὁ Σαμψὼν
 5 δεομένης τῆς κόρης εἰπεῖν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖχεν, ἐγκειμένης δ' αὐτῆς καὶ δακρυ- 292
 ούσης μηνύει τὰ περὶ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ λέοντος. καὶ ὁ μὲν σημαίνει τὸ πᾶν, ἔ' δ' 293
 ἐκφέρει τὸν λόγον τοῖς δεηθεῖσι. κατὰ δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν πρὶν ἢ δύναι τὸν ἥλιον
 συνελθόντες φασίν, „οὔτε λέοντος ἀηδέστερόν τι τοῖς ἐντυγχάνουσιν οὔτε ἡδῖον μέλιτος τοῖς
 χρωμένοις“. καὶ ὁ Σαμψὼν εἶπεν οὔτε γυναικὸς εἶναι τι δολερώτερον, κἀκείνοις μὲν δι- 294
 10 δωσιν ἃ ὑπέσχετο, τὸν δὲ γάμον ἐκείνον παραιτεῖται, καὶ ἡ παῖς ἐκφανλίσασα τῆς ὀργῆς
 αὐτὸν συνῆν φίλῳ αὐτοῦ νυμφοστόλῳ γενοτό. πρὸς δὲ τὴν ὕβριν Σαμψῶν παροξυνθεὶς 295
 θέρους ὄντος συλλαβὼν τριακοσίας ἀλώπεκας καὶ τῶν οὐρῶν ἐξάσπας λαμπάδας ἡμένας
 ἐπαφίησιν ἐν ταῖς ἀρούραις τῶν Παλαιστινηῶν, καὶ φθείρεται αὐτοῖς ὁ καρπός. Παλαιστινηοὶ 296
 δὲ γνόντες Σαμψῶν εἶναι τὸ ἔργον καὶ τὴν αἰτίαν, πέμψαντες εἰς Θαμνὰ τὴν γενομένην
 15 αὐτοῦ γυναῖκα καὶ τοὺς συγγενεῖς ζῶντας κατέπερσαν. Σαμψὼν δὲ πολλοὺς ἐν τῷ πεδίῳ 297
 τῶν Παλαιστινηῶν ἀποκτείνας πέτραν ὀχυρὰν κατόκει, Παλαιστινηοὶ δ' ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν
 φυλὴν, λέγοντες εἰ βούλονται μὴ ἔχειν αἰτίαν ὑποχείριον αὐτοῖς Σαμψῶν δοῦναι. οἱ δὲ 298
 τρισχιλίους ὀπλίταις παρήσαν ἐπὶ τὴν πέτραν ἦκειν λέγοντες, ὅπως αὐτὸν λαβόντες ὑπο-
 χείριον δώσι Παλαιστινηοῖς. ὁ δὲ καταβάς αὐτὸν ἐν τῇ τῶν φυλετῶν τίθῃσιν ἐξουσίᾳ, 299
 20 κἀκείνοι δῆσαντες αὐτὸν ἦγον παραδοῦναι τοῖς Παλαιστινηοῖς. καὶ γενομένων 300
 κατὰ τι χωρίον, ὃ Σιαγὼν καλεῖται νῦν διὰ τὴν Σαμψῶνος ἀνδραγαθίαν, διαρρήξας
 τὰ δεσμὰ καὶ ἀρπασάμενος ὄνον σιαγὼνα παρὰ ποσὶν οὔσαν εἰς τοὺς πολεμίους ὥσατο
 καὶ κτείνει τῇ σιαγὼνι χιλίους, τοὺς δὲ ἄλλους τρέπεται. δίψους δ' αὐτὸν ἰσχυροῦ κατα- 302
 σχόντος τὸν θεὸν ἰκέτευε παρασχεῖν βοήθειαν πρὸς τὸ δεινόν, καὶ ὁ θεὸς πηγὴν κατὰ τινος 303
 25 πέτρας ἀνίησιν ἡδεῖαν καὶ πολλήν. καταφρονῶν δὲ τῶν Παλαιστινηῶν εἰς Γάζαν ἀφικνεῖται 304
 καὶ μαθόντες οἱ Γαζαῖοι τὴν αὐτόθι παρουσίαν αὐτοῦ πρὸ τῶν πυλῶν ἐνεδρεύουσιν, ὡς
 ἐξιῶν μὴ λάθῃ. Σαμψῶν δὲ ταῦτα μαθὼν περὶ μεσοῦσαν νύκτα ἀναστὰς τὰς πύλας 305
 αὐταῖς φλιαῖς καὶ μοχλοῖς ὅση τέ περὶ αὐτὰς ξύλωσις ἦν ἀράμενος κατωμαδὸν εἰς τὸ ὑπὲρ
 Ἐβρωῶνος ὄρος φέρων κατατίθῃσι. παρέβαινε δὲ τὰ πάτρια, καὶ τοῦτ' ἀρχὴ αὐτῷ κακοῦ 306
 30 γίνεται γυναικὸς γὰρ ἐταιριζομένης παρὰ τοῖς Παλαιστινηοῖς ἐρασθεὶς συνῆν αὐτῇ. καὶ 307
 Παλαιστινηοὶ πείθουσιν ἐπαγγελίας τὴν Δαλίδην μαθεῖν παρὰ τοῦ Σαμψῶνος τὴν αἰτίαν
 τῆς ἰσχύος· ἡ δὲ παρὰ πότιον καὶ τὴν αὐτῆς συνουσίαν ἐτεχνίτερε μαθεῖν, ὅπως τοσοῦτων
 κρατεῖ. ὁ δὲ Σαμψὼν ἀντηπάτα τὴν Δαλίδην φάμενος, εἰ κλήμασιν ἑπτὰ δεθείη, ἔσοιτο 308
 ἀσθενής. ἡ δὲ σημάνασα τοῦτο τοῖς Παλαιστινηοῖς ἐνῆδρευσεν τῶν στρατιωτῶν ἕνδον τινὰς 309
 35 καὶ μεθύοντα κατέδει τοῖς κλήμασιν, εἶτα ἀνεγείρασεν ἐδήλου παρεῖναι τινὰς ἐπ' αὐτόν·
 ὁ δὲ ῥήξας τὰ κλήματα βοηθεῖν ἐπειρᾶτο. καὶ ἡ γυνὴ συνεχῶς ὁμιλοῦντος αὐτῇ Σαμψῶνος 310
 ἐζήτει πάλιν μαθεῖν, ὅθεν αὐτῷ ἡ ἰσχύς. τοῦ δὲ φήσαντος πάλιν ἑπτὰ καλωδίους δεθέντα 311
 τὴν ἰσχὺν ἀπολέσειν, καὶ τοῦτο ποιήσασα οὐδὲν ἦνυσε. τρίτον ἐνυφῆναι τὰς κόμας αὐτοῦ
 ἐμήνυσε. ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἀπάτη πεφώρατο, δεομένης τελευταῖον ὁ Σαμψὼν, ἔδει γὰρ 312
 40 αὐτὸν συμφορᾷ περιπεσεῖν, χαρίζεσθαι βουλόμενος τῇ Δαλίδῃ, „ἐγώ, φησὶν, κατὰ θεοῦ

Zonaras I p. 93 Bonn.

- πρόνοιαν γεννηθεὶς κόμην ταύτην τρέφω παρεγγυήσαντος μὴ ἀποκείρειν τοῦ Θεοῦ· ἐν
 313 ταύτῃ γὰρ τὴν ἰσχὺν εἶναι μοι“. ἡ δὲ κείρασα τὴν κόμην αὐτοῦ παραδίδωσιν αὐτὸν τοῖς
 πολεμίοις οὐκέτ' ὄντα ἰσχυρόν. οἱ δ' ἐκκόψαντες αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς δεδεμένον ἄγειν
 314 παρέδωκαν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἠϋξέτο ἡ κόμη τῷ Σαμφῶνι, καὶ ἐορτῆς οὔσης
 Παλαιστινοῖς καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ γνωριμωτάτων ἐν ταύτῳ εἰωχυμένων, οἶκος δ' ἦν 5
 δύο κίωνων στεγόντων αὐτοῦ τὸν ὄροφον, ἄγεται Σαμφῶν εἰς τὸ συμπόσιον, ὡς ἐνυβρί-
 315 σωσιν αὐτῷ παρὰ τὸν πότον. ὁ δὲ τὸν χειραγωγῶντα παῖδα ἀναπαύσασθαι κοῖζεν
 316 εἰπὼν πείθει πρὸς τοῖς κίοσιν αὐτὸν ἀγαγεῖν. ἐνσεισθεὶς οὖν αὐτοῖς ἐπικαταβάλλει τὸν
 οἶκον τῶν κίωνων ἀνατραπέντων τρισχιλίοις ἀνδράσι, καὶ πάντες ἀπέθανον, ἐν αὐτοῖς δὲ
 καὶ Σαμφῶν. καὶ τὸν μὲν τριούτον κατέσχε τέλος. 10
 318 Μετὰ δὲ τὴν Σαμφῶντος τελευτὴν προσέστη τῶν Ἰσραηλιτῶν Ἡλείς ὁ ἀρχιερεὺς. ἐπὶ
 τούτου λιμοῦ γενομένου Ἀβιμέλεχος ἐκ Βηθλεέμων ἀντέχειν μὴ σθένων πρὸς τὸ δεινὸν
 319 σὺν γυναικὶ καὶ δυσὶν υἱοῖς εἰς τὴν Μωαβίτην μετοικίζεται. ἄγεται οὖν τοῖς υἱοῖς γυναῖκας
 Μωαβιτίδας Χελίωνι μὲν Ὀρφᾶν Ρούθην δὲ Μαλεῶνι. διελθόντων δὲ δέκα ἐτῶν ὁ τε
 320 Ἀβιμέλεχος καὶ οἱ παῖδες τελευτῶσιν, ἡ δὲ Νααμὶς ἴ' γυνὴ Ἀβιμελέχου, εἰς τὴν πατρίδα 15
 321 πάλιν ὑπέστρεφεν. οὐκ ἐκαρτέρουν δ' αἱ νύμφαι διαξυγχθῆναι αὐτῆς. ἡ δ' ὑπερευξάμενη
 322 αὐτῶν μένειν παρεκάλει. καὶ ἡ μὲν Ὀρφα μένει, τὴν δὲ Ρούθ μὴ πεισθεῖσαν ἀπήγαγεν.
 323 ἐλθοῦσαν δὲ εἰς τὴν Βηθλεέμων Βόοζος Ἀβιμελέχου συγγενὴς ξενίζει. ἡ δὲ Νααμὶς προσ-
 αγορευόντων αὐτὴν ὀνομαστὶ τῶν πολιτῶν δικαιοτέρον εἶπεν εἰ Μάραν καλῶτέ με σημαίνει
 324 δὲ νααμὶς εὐτυχίαν, μάρα δὲ ὁδύνην. ἀμητοῦ δὲ ὄντος ἐξῆι καλαμησομένη κατὰ συγχώ- 20
 ρησιν τῆς πενθερᾶς ἡ Ρούθ εἰς τὸ Βοόζου χωρίον. ὁ δὲ θεασάμενος τὴν κόρην ἀνέκρινε
 325 τὸν ἀροκόμον περὶ αὐτῆς, καὶ ὅς ἐδήλου τῷ δεσπότῃ. ὁ δὲ ἀσπασάμενος αὐτὴν φερρίζει
 πᾶν ὅ τι καὶ δύναιτο καὶ λαμβάνειν ἐπιτρέπει προστάξας τῷ ἀροκόμῳ ἄριστον παρέχειν
 326 αὐτῇ καὶ ποτόν. Ρούθ τε ἄλγιστα λαβοῦσα παρ' αὐτοῦ ἐφύλαξε τῇ ἐκνυρᾷ καὶ παρ' ὅψι
 327 κομίζουσα μετὰ τῶν ἀσταχύνων· διηγείται δ' αὐτῇ τὰ περὶ τοῦ Βοόζου καὶ πάλιν ἐξῆι 25
 328 σὺν ταῖς Βοόζου φερραπαινίσιν. ἐλθὼν δὲ καὶ Βόοζος ἐπὶ τῆς ἄλωνος ἐκάθηνδε. τεχνᾷται
 δὲ Νααμὶς παρακατακλῖναι τὴν Ρούθην αὐτῷ· καὶ γὰρ ἔσσεσθαι χρηστὸν αὐταῖς ὁμιλήσαντα
 329 τῇ παιδί· καὶ πέμπει τὴν κόρην ὑπνωσομένην παρὰ τοῖς ποσίν· ἡ δὲ πείθεται. περιγεγρ-
 330 θεὶς δὲ περὶ μέσσην νύκτα καὶ αἰσθόμενος κειμένην ἀνέκρινε τίς εἴη. τῆς δ' εἰπούσης
 τὸ ὄνομα τότε μὲν ἡσυχίαν ἄγει, ὄρθριος δὲ περιγεγείρας αὐτὴν κελεύει τῶν κριθῶν λαβοῦσαν 30
 331 ὅ τι καὶ δύναιτο πορεύεσθαι. περὶ μέντοι τοῦ παντὸς οὕτω, φησὶν, ἔσται, ἐρωτᾶν τὸν
 ἑγγίστα ἐμοῦ τῷ γένει τυγχάνοντα, καὶ θέλοντι μὲν ἀκολουθήσεις αὐτῷ, παραιτουμένου δὲ
 332 νόμῳ σε συνοικήσασαν· ἔξομαι“. ταῦτα τῇ ἐκνυρᾷ δηλωσάσης εὐθυμία κατεῖχεν αὐτάς·
 Βόοζος δὲ κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν τὴν γερουσίαν συνῆγε καὶ μεταπεμψάμενος Ρούθην
 333 ἐκάλει καὶ τὸν συγγενῆ, καὶ παραγενομένην φησὶν „Ἀβιμελέχου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ κληρὸν 35
 κρατεῖς“· ὁμολογήσαντος δέ, συγχωρούντων τῶν νόμων κατὰ ἀγχιστεῖαν, „οὐκοῦν ἐξ ἡμισείας
 δεῖ μεμνησθαι τῶν νόμων, ἔφη, ἀλλὰ πάντα ποιεῖν κατ' αὐτούς. Μαλῶνος γὰρ ἦκειν
 334 δεῦρο γύναιον, ὅπερ γαμεῖν σε δεῖ κατὰ τοὺς νόμους“. ὁ δὲ Βόόζω καὶ τοῦ κληροῦ καὶ

8 αὐτὸν] αὐτῶν Busb. — 25 περὶ] παρὰ Zonaras cum Iosepho. — 32 παραιτουμένου — 34 κατελθὼν
 εἰς τὴν in rasura angustius scripta Busb. — 36 οὐκοῦν] οὐκοῦν οὐκ Zonaras.

Zonaras I p. 95 Bonn.

τῆς γυναικὸς παρ᾽ αὐτῷ ὄντι καὶ αὐτῷ συγγενεῖ. μαρτυρούμενος οὖν ὁ Βόοζος τὴν γερούσιαν 335
ἐκέλευε τῇ γυναικὶ ὑπολῦσαι αὐτὸν καὶ πτῦειν εἰς τὸ πρόσωπον κατὰ τὸν νόμον. οὗ γενο-
μένου ὁ Βόοζος γαμεῖ τὴν Ρούθ καὶ γίνεται αὐτοῖς παιδίον ἄρρεν. τοῦτο Νααμὶς Ὠβήδην 336
ἐκάλεσεν· ὡβήδης γὰρ κατὰ διάλεκτον Ἑβραίων σημαίνει δουλεύων. Ὠβήδου δὲ γίνεται
5 Ἰεσσαῖος, τοῦτον Δαυίδης ὁ βασιλεύσας καὶ παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπὼν τὴν ἡγεμονίαν
ἐπὶ μίαν καὶ εἴκοσι γενεάς.

Ἑβραῖοι δὲ πάλιν πόλεμον ἐκφέρουσι Παλαιστινηοῖς ἐκ τοιαύτης αἰτίας· Ἥλει τῷ 338
ἀρχιερεῖ β' παῖδες ἦσαν Ὀφνὶς τε καὶ Φινεές. οὗτοι παρανομήματος ἀπείχοντο οὐδενός. 339
ὃ τε οὖν πατὴρ αὐτῶν χαλεπῶς ἐπὶ τούτοις εἶχε, τό τε πλήθος ἐδυσφόρει, ἀπειθεὶς φράζει 340
10 τὴν ἐσομένην συμφορὰν τοῖς παισὶν τῷ Ἥλει ὁ Θεὸς καὶ Σαμουήλ τῷ προφῆτῃ τότε ὄντι,
φανερὸν ἐπὶ τῆς γῆς πένθος ἦγε. περὶ Σαμουήλου δὲ πρότερον διηγήτεον. Ἐλκάνης Ἀευίτης 341
ἀνὴρ τῆς Ἑφραΐμου κληρουχίας Ἀρμαθὰν πόλιν κατοικῶν εἶχε δύο γυναῖκας Ἄνναν τε καὶ 342
Φεράνναν. ἐκ μὲν ταύτης καὶ παῖδες ἦσαν, τὴν δ' Ἄνναν ἄτεκνον οὖσαν ἀγαπῶν διετέλει.
ἀγχομένον δὲ μετὰ τῶν γυναικῶν εἰς Σιλόμ θύσαι καὶ νέμοντος μοίρας κρεῶν ταῖς γυναῖξιν καὶ 343
15 τοῖς τέκνοις, ἡ Ἄννα θεασαμένη τοὺς τῆς ἐτέρας παῖδας τῇ μητρὶ περικαθισταμένους τῆς
ἀπαιδίας ἑαυτὴν ὠλοφύρετο καὶ εἰς τὴν σκηνὴν ὥχετο τὸν Θεὸν ἱκετεύουσα δοῦναι γοιὴν 344
αὐτῇ καὶ ποιῆσαι μητέρα, ἐπαγγελομένη τὸ πρῶτον γενησόμενον καθιερώσειν ἐπὶ διακονίᾳ
τοῦ Θεοῦ διαίταν οὐχ ὁμοίαν τοῖς ἰδιώταις ποιησόμενον. διατριβούσης δ' ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς 345
πολὺν χρόνον Ἥλεις ὁ ἱερεὺς καθεζόμενος προ' τῆς σκηνῆς ὡς πάροιον ἐκέλευεν
20 ἀπιέναι. τῆς δὲ πλεῖν ὕδωρ φάμενης, λυπουμενῆς δ' ἐπὶ παιδῶν ἀπορίᾳ τὸν Θεὸν
ἱκετεύειν, θαρσεῖν παρεκελεύετο· παρέξεν γὰρ αὐτῇ τὸν Θεὸν παῖδας. ἀναστρέψασα 346
δὲ σὺν τῷ ἀνδρὶ κύει καὶ γεννᾶται παιδίον αὐτοῖς, ὃ Σαμουήλον προσαγορεύουσι·
θεαίτητον ἂν τις εἴποι. παρῆσαν οὖν ὑπὲρ τῆς τοῦ παιδὸς θύσοντες γενέσεως.
ἀναμνησθεῖσα δὲ ἡ γυνὴ τῆς ἐπὶ τῷ παιδί γενομένης εὐχῆς παρέδιδου τῷ Ἥλει ἀνατι- 347
25 θεῖσα τῷ Θεῷ προφῆτην γενησόμενον· κόμη τε οὖν αὐτῷ ἀνεῖτο καὶ ποτὸν ἦν ὕδωρ ἐν
τῷ ἱερῷ τρεφομένῳ. ἔτος δὲ πεπληρωκὼς ἤδη δωδέκατον προεφῆτευσεν. καὶ ποτε κοιμώ- 348
μενον ὀνομαστὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεός· ὃ δὲ νομίσας ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως καλεῖσθαι προσῆλθε
λέγων, ἰδοὺ ἐγώ. καὶ τοῦτο τρεῖς πεποίηκε τοσαντάκις κληθεῖς. Ἥλεις δὲ διαναγασθεὶς φησὶ 349
πρὸς αὐτόν, „ἀλλ' ἐγὼ οὐ κέκληκά σε, Θεός δ' ἐστὶν ὁ καλῶν, καὶ σήμαινε πρὸς αὐτόν, ὅτι
30 παρατυγχάνω.“ καὶ ὁ Θεός „ἐπεὶ, φησὶ, παρατυγχάνεις, μάνθανε συμφορὰν Ἰσραηλῖταις 350
ἐσομένην, καὶ τοὺς Ἥλει δὲ παῖδας ἡμέρᾳ μιᾷ τεθνήσκουσιν καὶ τὴν ἱερωσύνην μετελευσομέ-
νην εἰς τὴν Ἑλεαζάρου οἰκίαν.“ ταῦτα βιασθεὶς ὄρκους ὁ Σαμουήλος εἶρηκε πρὸς Ἥλει, Σαμουή- 351
λου δ' ἠῦξεν ἐπὶ πλέον ἢ δόξα. Παλαιστινηοὶ δὲ στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλῖτας μάχης 352
συγκροτηθείσης νικῶσι. δεισαντες δὲ οἱ Ἑβραῖοι πέμπονσι πρὸς τὸν ἀρχιερέα τὴν κιβω- 353
35 τὸν αἰτοῦντες κομίζειν, ἵνα παρούσης αὐτῆς παρατασσόμενοι κρατῶσι τῶν ἐναντίων.
παρῆν οὖν ἡ κιβωτὸς καὶ οἱ τοῦ ἀρχιερέως υἱεῖς, καὶ συμβολῆς γενομένης ἐτράπησαν οἱ 354
Ἑβραῖοι καὶ ἀπέβαλον εἰς τρισμυρίους, ἐν οἷς ἔπεσον καὶ οἱ τοῦ ἀρχιερέως υἱοί, ἡ τε 355
κιβωτὸς ἦγετο πρὸς τῶν πολεμίων. ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς ἡττῆς καὶ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς 357

1 μαρτυρούμενος man. 1 Busb. — 10 σαμουήλου m. 1 Busb. — 11 τῆς γῆς] τοῖς υἱοῖς Iosephus. —

17 ἐπαγγελομένη man. 2 Busb. — 32 ὁ σαμουήλος ὄρκους Henn. — 35 αἰτοῦντες] κλιέοντες Iosephus. —

33 ἐναντίων] πολεμίων Iosephus.

Zonaras I p. 98 Bonn.

358 κιβωτοῦ, Ἡλεῖς ὁ ἀρχιερεὺς, ἐκαθέζετο γὰρ καὶ ἑτέρας τῶν πυλῶν ἐφ' ὑψηλοῦ θρόνου,
 359 ὡς ἔγνω τὰ κατὰ τὴν μάχην καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς κιβωτοῦ,
 περιαληγῆσας ἀποκυλισθεῖς τοῦ θρόνου τελευτᾷ, ὅκτω καὶ ἐννεήκοντα βιώσας ἔτη καὶ
 361 τούτων τεσσαράκοντα κατασχὼν τὴν ἀρχήν. ἦρξε δὲ πρῶτος Ἡλεῖς Ἰθαμάρου τοῦ ἑτέρου
 τῶν Ἀαρῶνος υἱῶν οἰκίας· ἡ γὰρ Ἐλεαζάρου οἰκία τὸ πρῶτον ἱερᾶτο παῖς παρὰ πατρὸς 5
 362 δεχόμενοι τὴν τιμὴν. μετ' οὗς Ἡλεῖς ἔσχε τὴν ἱερωσύνην καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνου μέχρι
 τῶν κατὰ τὴν Σολομῶντος βασιλείαν καιρῶν. τότε δὲ οἱ Ἐλεαζάρου πάλιν αὐτὴν ἔλαβον.
 περιέχει ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν νοσ'.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ἕκτος.

Ααβόντες οἱ Παλαιστῆνοι τὴν κιβωτὸν εἰς Ἀζώτον ἐκόμισαν πόλιν καὶ παρὰ τὸν αὐτῶν 10
 2 θεὸν ὥσπερ τι λάφυρον Λαγὼν καλούμενον τιθέασιν. τῇ δ' ἐπιούσῃ εἰσιόντες προσκυνήσαι
 τὸν θεὸν αὐτῶν εὐρίσκουσιν αὐτὸν τοῦτο ποιοῦντα πρὸς τὴν κιβωτὸν. ἔκειτο γὰρ ἀπο-
 πεπτωκὸς τῆς βάσεως, ἐφ' ἧς ἐστὼς διετέλει· καὶ πάλιν ἐφιστᾷσιν ἐπ' αὐτῆς. πολλάκις
 δὲ φοιτῶντες ἐπὶ τὸν Λαγὼν καὶ καταλαμβάνοντες ὁμοίως ἐπὶ τοῦ μετώπου κείμενον διη-
 3 πόρουν. τελευταῖον δ' ἐνέσκηψεν εἰς τὴν τῶν Ἀζωτίων πόλιν καὶ τὴν χώραν φθορά· 15
 ἔθνησκον γὰρ ὑπὸ δυσεντερίας τὰ ἐντὸς ἐξεμῶντες διαβεβρωμένα, τὰ δ' ἐπὶ τῆς χώρας
 4 μυῶν πλῆθος ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς κατέβλαψε. συνῆκαν δ' ἐκ τῆς κιβωτοῦ ταύτης αὐτοῖς
 ἀνασχεῖν Ἀζώτιοι. πέμπουσιν οὖν πρὸς τοὺς Ἀσκαλωνίτας ἀξιούντες αὐτοὺς τὴν κιβωτὸν
 5 δέχεσθαι. οἱ δ' ἐπιτινέουσιν αὐτοῖς τὴν χάριν, λαβόντες δὲ τὴν κιβωτὸν ἐν τοῖς ὁμοίοις
 6 κακοῖς ἦσαν· καὶ πρὸς ἄλλους ἀποπέμπουσιν Ἀσκαλωνίται. καὶ αὐτοὶ δ' ὑπὸ τῶν αὐτῶν 20
 παθῶν ἐλαννόμενοι πρὸς τὰς ἐχομένας ἀπολύουσι πόλεις. καὶ οὕτως περιέρχεται τῶν
 7 Παλαιστῆνῶν πέντε πόλεις ἡ κιβωτός. ἀπειρηκότες δὲ τοῖς κακοῖς συνῆλθον οἱ ἐκ τῶν
 πέντε πόλεων ἀρχόντες, Γήτης καὶ Ἀκκαρῶν καὶ Ἀσκάλωνος καὶ Γάζης καὶ Ἀζώτου καὶ
 ἐσκόπουν τί δεῖ ποιεῖν. καὶ ἄλλων μὲν ἀποπέμπειν δεῖν λεγόντων τὴν κιβωτὸν τοῖς
 9 οἰκείοις, ἑτέρων δὲ μὴ τοῦτο ποιεῖν, τινὲς μὴτ' ἀποπέμπειν αὐτὴν συνεβούλευον μῆτε 25
 10 κατέχειν, ἀλλὰ πέντε ἀνδριάντας χρυσοῦς ὑπὲρ ἐκάστης πόλεως ἀναθεῖναι τῷ θεῷ, τοσού-
 11 τους δὲ μύας χρυσοῦς τοῖς τὴν χώραν διαφθεύρασιν ἐμφερεῖς, καὶ βαλόντας εἰς γλωσσόκομον
 αὐτοὺς θέντας ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄμαξαν αὐτῇ κατασκευάσαι καινὴν καὶ βόας ἀριτιόκους
 12 τριόδου καταλιπεῖν, αὐταῖς ἐπιτρέψαντας ἢν βούλονται τῶν ὁδῶν ἀπελθεῖν· καὶ μὲν τὴν 30
 Ἑβραίων ἀπίωσι, τὴν κιβωτὸν ὑπολαμβάνειν αἰτίαν τῶν κακῶν καὶ παραχωρεῖν ἀπιέναι,
 13 ἂν δὲ ἄλλην τράπωνται, μεταδιῶσαι μηδεμίαν γρόντες ἰσχὺν τοιαύτην ἔχειν. ποι-
 σαντες οὖν τὰ εἰρημένα προάγουσι τὴν ἄμαξαν ἐπὶ τὴν τριόδον καὶ ἀνεχώρησαν, τῶν δὲ
 βοῶν τὴν ὁρθὴν ὁδὸν ἀπιουσῶν ἠκολούθουν οἱ Παλαιστῆνοί, ποῦ ποτε στήσονται βουλόμενοι
 14 μαθεῖν. εἰς πεδίον δὲ μέγα κόμης Βηθύμης ὄνομα ἀφικόμεναι αἱ βόες παύονται τῆς 35
 15 πορείας. οἱ δ' ἐν τῇ κόμῃ ὡς εἶδον τὴν κιβωτὸν ἔδραμον ἐπὶ τὴν ἄμαξαν. καὶ καθελόντες

10 καὶ om. Busb. — 12 εὐρίσκουσιν] ἐπιτινχάνουσιν Iosephus. — 17 δ' om. Busb. — 17 ταῖτας Iosephus. — 20 ἀσκαλωνίτας Busb. — 31 καὶ παραχωρεῖν ἀπιέναι om. Iosephus. — 32 γρόντες] μαθόντες Iosephus.

Zonaras I p. 99 Bonn.

τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ ἄγγος, ὃ τοὺς ἀνδριάντας εἶχε καὶ τοὺς μύας, θύουσι λαμπρῶς τῷ Θεῷ
καὶ κατενωχηθέντες τὴν τε ἄμαξαν καὶ τοὺς βόας ὠλοκαύτωσαν· οἱ Παλαιστῖνοι δὲ
ἀνέστρεψαν. τοὺς δὲ προσελθόντας τῇ κιβωτῇ ἐκ τῆς Βηθούμης κώμης καὶ ἀψαμένους 16
αὐτῆς ὀργισθεῖς ὁ Θεός, ἱερεῖς γὰρ οὐκ ἦσαν, βαλὼν ἀπέκτεινεν. οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὸ 17
5 κοινὸν τῶν Ἑβραίων πέμψαντες ἐδήλουν τὰ περὶ τῆς κιβωτοῦ. κακεῖνοι ἀποκομίζουσιν
αὐτὴν εἰς Καριαθιαρείμ, ἐνθα εἰς οἰκίαν Λευίτου τινὸς Ἀμιναδάμου ταύτην ἤγαγον. ἐθεράπευον 18
δὲ τὴν κιβωτὸν οἱ τοῦτον παῖδες ἕως ἑτῶν εἴκοσι· τσαῦτα γὰρ ἔμεινεν ἐκεῖ ποιήσασα ἐν
τοῖς Παλαιστῖνοις μῆτας τέσσαρας. ὁ δὲ προφήτης Σαμουὴλος ὄρων τὸν λαὸν ἐπ' εὐχὰς 19
καὶ θυσίας τραπέντα καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ θεραπείας ἐπιμελούμενον εὐκαιρον ἔκρινε περὶ
10 ἑλευθερίας πρὸς αὐτὸν χρῆσασθαι λόγοις καὶ διαλεχθεῖς αὐτοῖς καὶ πειθομένους σχῶν
συνάγει αὐτοὺς εἰς πόλιν λεγομένην Μασφαθὴν· κατοπτευομένην τοῦτο σημαίνει· καὶ 22
ὕδρευσάμενοι σπένδουσι τῷ Θεῷ καὶ ἡστυεύσαντες ἐπ' εὐχὰς τρέπονται. ταῦτα δ' οὐκ 23
ἔλαθον τοὺς Παλαιστῖνους, ἀλλὰ μεγάλη στρατιὰ μὴ προσδοκῶσι τοῖς Ἑβραίοις ἐπέρχονται.
οἱ δὲ καταπλαγέντες πρὸς τὸν Σαμουὴλον τρέχουσιν ἀπαγγέλλοντες τὴν ἀθρόαν τῶν πολε- 24
15 μίων ἔξοδον καὶ ὡς γυμνοῖς καὶ ἀνόπλοις οὖσιν οὐκ ἄλλη σωτηρίας ἐλπίς ἡμῖν, ἔφασαν, ἢ ἡ 25
παρὰ σοῦ μόνῃ καὶ τοῦ Θεοῦ. ὁ δὲ θαρρεῖν τε προτρέπεται καὶ βοηθήσειν αὐτοῖς τὸν Θεὸν
ἐπαγγέλεται καὶ θύσας ἄρνα γαλαθιτὸν ὑπὲρ τῶν ὄλων παρακαλεῖ τὸν Θεόν. ὁ δὲ ἐπινεύει
νίκην Ἑβραίοις καὶ κράτος. ἔτι δὲ τοῦ βωμοῦ τὴν θυσίαν ἔχοντος καὶ μήπω πᾶσαν τῆς 26
ἱερᾶς δαπανησάσης γλογὸς παρατάσσονται εἰς μάχην οἱ πολέμοι ἐπ' ἐλπίδι νίκης, ὡς ἀόπλων
20 ὄντων Ἑβραίων. ὁ δὲ Θεὸς σεισμῷ κλονήσας τὴν γῆν βροντὰς ἐπαγαγὼν καὶ ἀστραπὰς καὶ 27
τῶν χειρῶν αὐτῶν ἐκκροτήσας τὰ ὄπλα, θόβῳ γυμνοὺς εἰς φυγὴν ἀπέστρεψεν. ἐπεξέρχεται 28
δὲ μετὰ τοῦ πλήθους Σαμουὴλος καὶ πολλοὺς κατέσφαξεν. οἱ δὲ μετὰ τὴν πληγὴν ταύτην 29
οὐκ ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀλλ' ὑπὸ δέους ἡσύχαζον· Σαμουὴλος δὲ στρατεύσας 30
ἐπ' αὐτοὺς ἀναιρεῖ πολλοὺς καὶ τὴν χώραν ἀφαιρεῖται, ἣν τῶν Ἰουδαίων ἀπέτεμον πρότε-
25 ρον. διακοσμήσας δὲ τὸν λαὸν καὶ πόλιν αὐτοῖς ἀποδοὺς εἰς ταύτην ἐκέλευσε συνερχο- 31
μένους περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους κρίνεσθαι διαφορῶν, αὐτὸς δὲ δις τοῦ ἔτους ἐπερχόμενος
τὰς πόλεις ἐδίκασεν αὐτούς. ἔπειθ' ὑπὸ γήρως βαρυνόμενος τοῖς υἱοῖς τὴν προστασίαν 32
τοῦ πλήθους παραδίδωσιν, ὧν ὁ μὲν πρότερος Ἰώηλος ἐκαλεῖτο, ὁ δὲ νεώτερος Ἀβίας, μερίσας
τὸν ὑπακουσόμενον ἑκατέρῳ λαόν. οἱ δὲ τῶν τοῦ πατρὸς ἐπιτηδευμάτων ἐκτρεπόμενοι 34
30 δώρων καὶ λημμάτων αἰσχυρῶν τὸ δίκαιον καθυγίεντο καὶ τὰς κρίσεις πρὸς κέρδος ποιού-
μενοι καὶ πρὸς τρυφὴν ἀπονευνοκότες καὶ πολυτέλειαν ἐναντία τῷ Θεῷ καὶ τῷ προφήτῃ
καὶ πατρὶ ἔπραττον. ὁ δὲ λαὸς οὕτω διακειμένων τῶν τοῦ προφήτου παίδων πρὸς αὐτὸν 35
ὄντα ἐν Ἀρμαθᾶ συνέτρεχε, καὶ τὰς τῶν υἱῶν παρανομίας ἔλεγε καὶ ὅτι γηραιὸς ὢν αὐτὸς
τῶν πραγμάτων προεστάναι οὐ δύναται· ἐδέοντό τε βασιλέα αὐτοῖς ἀποδείξαι, ὃς ἄρξει
35 τοῦ ἔθνους καὶ τιμωρήσεται τοὺς Παλαιστῖνους. ἐλύπησαν δὲ τὸν Σαμουὴλον οἱ λόγοι 36
ἥττητο γὰρ τῆς ἀριστοκρατίας· καὶ ἀπόσιτος ὢν δι' ὅλης νυκτὸς ἔστρεψε τὰς περὶ τῶν 37
πραγμάτων ἐννοίας. ἐμφανίζεται δὲ τὸ Θεῖον αὐτῷ καὶ μὴ δυσφορεῖν ἀξιοῖ· οὐ γὰρ εἰς 38
Σαμουὴλον ὑπερηφανῆσαι τὸ πλήθος ἀλλ' εἰς αὐτόν. κελεύω δέ σοι, φησί, χειροτονεῖν 39

1 μνίας Busb. — 10 αὐτοῖς Busb. — 14 ἀπαγγέλλοντες ex correctura Busb. — 17 ἐπαγγέλλεται
Henn. et ex corr. Busb. — 17 ὄλων] ὄχλων Iosephus. — 26 δις] διὰ Busb. — 28 ἐκαλεῖτο] προσηγορεύετο
Iosephus. — 30 καθυγίεντο man. 1 Busb.

Zonaras I p. 101 Bonn.

40 αὐτοῖς ὃν ἂν ἐγὼ σοι προείπω βασιλεία. ὁ δὲ προφήτης ἅμα ἔφ' συγκαλέσας τοὺς Ἰουδαίους ἀποδείξεν αὐτοῖς ὡμολόγησε βασιλεία, προεμαρτύρατο δὲ καὶ ὅσα τούτοις παρὰ τῶν βασι-
 42 λέων συνενεχθήσονται κακά, καὶ ὡς δουλεύσουσι μετὰ πάντων τῶν αὐτοῖς προσόντων τῷ βασιλεῖ καὶ μεταγρόντες ἱκετεύσουσι τὸν θεὸν δοῦναι τῶν βασιλέων ἀπαλλαγὴν, τὸν
 43 δὲ οὐ προσδέξασθαι. τοῖς δ' οὐκ ἐμέλησεν τῶν Σαμουήλου λόγων, ἀλλ' ἐνέκειντο καὶ 5
 44 χειροτονεῖν ἡξίουσαν τὸν βασιλέα μὴδὲ φροντίζειν τῶν ἐσομένων. ὁ δὲ „νῦν μὲν ἄπιτε, εἶπεν,
 45 μεταπέμψομαι δὲ ὑμᾶς, ὅταν μάθω παρὰ τοῦ θεοῦ τίνα δίδωσιν ὑμῖν βασιλέα“. ἦν δὲ
 46 τις Βενιαμίτης ἀνὴρ εὖ γεγινώς Κῖς ὄνομα· τούτῳ παῖς ἦν νεανίας τὸ εἶδος ἄριστος τὸ
 46 σῶμα μέγας, Σάουλος ἐκαλεῖτο. ὄντων δὲ τῷ Κῖς ἀποπλανηθεῖσων τὸν υἱὸν μεθ' ἐνὸς
 47 ἀπείναι ἐγνώκει, ὡς δ' ἐγένετο κατὰ τὴν Ἀρμαθὰ ὁ θεράπων προφήτην εἶναι κατ' αὐτὴν
 48 ἔλεγεν καὶ συνεβούλευε παρ' αὐτὸν βαδίζειν καὶ περὶ τῶν ὄνων πυνθάνεσθαι· ἀπῆλθον οὖν
 50 καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον πορευόμενον· εἰστία γὰρ τότε πολλούς. σημαίνει δὲ Σαμουήλῳ
 51 ὁ θεὸς τοῦτον εἶναι τὸν ἄρξιν μέλλοντα. Σαούλου δὲ ἐρομένοι, ποῖος ἐστὶν ὁ προφήτης, ἐκεῖνος
 52 ἑαυτὸν εἶναι φράσας ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἦγεν αὐτὸν ὡς τῶν ὄνων ὧν ποιεῖται τὴν ζήτησιν 15
 52 σεσωσμένων. καὶ ἀγαγὼν ἐπὶ τὴν ἐστίασιν κατακλίνει καὶ τὸν ἀκόλουθον ἐπάνω τῶν κεκλη-
 53 μένων ἐβδομήκοντα ὄντων· ἐπεὶ δὲ κοίτης ὥρα προσῆγεν, οἱ μὲν ἄλλοι ἀπῆλσαν, ὁ δὲ
 53 Σάουλος παρὰ τῷ προφῆτῃ κατεκοιμήθη. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ Σαμουήλος ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ
 54 τῆς κοίτης προέπεμψε καὶ γενόμενος ἔξω τῆς πόλεως μόνον ἀπολαβὼν τὸν Σάουλον, ὡς τι
 54 φράσων αὐτῷ, λαβὼν τὸ ἀγγεῖον ἔλαιον καταχέει τῆς τοῦ νεανίσκου κεφαλῆς καὶ ἀσπασά- 20
 54 μενος „ἦσθι, φησί, βασιλεὺς ὑπὸ θεοῦ κεχειροτονημένος. τούτων δ' ἔσται σοι σημεῖον,
 55 ὅταν ἀπέλθῃς ἐντεῦθεν καταλήψῃ τρεῖς ἀνθρώπους ἐν τῇ ὁδῷ προσκυνῆσαι τῷ θεῷ
 55 πορευομένους εἰς Βέθλθα, ὧν ὁ μὲν πρῶτος τρεῖς ἄρτους κομίσει, ὁ δὲ δευτέρος ἔριφον, ὁ
 55 δὲ τρίτος ἀσκὸν οἴνου· καὶ ἀσπάζονται σε καὶ δώσουσιν ἄρτους δύο. εἴτα πρὸς τὸ Ῥαχὴλας
 57 μνημεῖον γενόμενος συμβαλεῖς τῷ σεσῶσθαι τὰς ὄνους εὐαγγελιονμένῳ· ἐλθὼν δ' εἰς 25
 57 Γαβαθὰ προφῆταις ἐκκλησιάζουσιν ἐπιτεύξῃ καὶ γενόμενος ἐνθεος προφητεύσεις σὺν αὐτοῖς.
 57 ὅταν δὲ σοι ταῦτα τὰ σημεῖα γένηται, τὸν θεὸν ἴσθι μετὰ σοῦ τυγχάνοντα. ἡξεῖς δὲ
 57 μετὰπεμπτὸς εἰς Γάλγαλα ἐξ ἐμοῦ, ἵνα χαριστήριον θύσωμεν τῷ θεῷ“. τῷ Σαούλῳ δὲ
 60 πάντα κατὰ τὴν τοῦ προφῆτου ἀπήντησε πρόρρησιν. Σαμουήλος δ' ἐκάλει τὸν λαὸν εἰς
 61 Μεμφὰ πόλιν καὶ „ἐπεὶ δέδοκται ὑμῖν, φησί, βασιλέα ἔξιν, τάχθῃτε κατὰ φυλάς καὶ 30
 62 σκῆπτρα πάντες καὶ κλήρους βάλετε“. οὗ γενομένου ὁ τῆς Βενιαμίτιδος κληρὸς ἐξέπεσε,
 62 ταύτης δὲ κληρωθείσης ἔλαχεν ὁ Ματρίς λεγομένη πατριὰ, ἧς κατ' ἄνδρα κληρωθείσης
 63 λαγχάνει ὁ Κισσαίου βασιλεύειν. ὁ δὲ ἐκποδὼν ἑαυτὸν ποιεῖ. ἐπεὶ δὲ ζητούμενος οὐχ εὗρίσκετο,
 65 παρὰ θεοῦ μαθὼν ὁ Σαμουήλος ἐνθα κρύπτεται πέμπει τοὺς ἄξοντας αὐτὸν καὶ παραγενόμενον
 66 ἴσθη μέσον. ἐξεῖχε δ' ἀπάντων καὶ τὸ ὕψος ἦν βασιλικώτατος. λέγει δὲ ὁ προφήτης· „τοῦτον 35
 66 ὑμῖν ὁ θεὸς ἔδωκε βασιλέα· ὁρᾶτε δ' ὡς κρείττων ἐστὶ πάντων καὶ τῆς ἀρχῆς ἄξιος“. ὡς δ'
 66 ἐπευφήμησε τὸ πλῆθος, τὰ μέλλοντα συμβήσεσθαι καταγράψας αὐτοῖς ὁ προφήτης ἀνέγνω
 67 καὶ τὸ βιβλίον τίθησιν ἐν τῇ τοῦ θεοῦ σκηνῇ. Σαούλῳ δὲ ἀπερχομένῳ εἰς Γαβαθὴν, ἐξ

6 ἡξίον m. 1 Busb. — 8 τὸ εἶδος] τὴν μορφήν Iosephus. — 10 εἴργηκεν Henn. — 11 προφήτης Busb. —
 12 αὐτὸν] αὐτῶν man. 1 αὐτῶ man. 2 Busb. — 23 πορευόμενος Busb. — 25 εὐαγγελιονμένῳ, ου ex ζο
 corr. Busb. — 32 λεγομένη] καλουμένη Iosephus. — 33 εὗρίσκεται Henn.

Zonaras I p. 102 Bonn.

ἥς ὑπῆρχε, πολλοὶ μὲν συνήρχοντο τὴν προσήκουσαν βασιλεῖ τιμὴν νέμοντες, πλείους δὲ κατεφρόνουν καὶ ἐχλεύαζον.

Μηνὶ δ' ὕστερον ἀρχὴ τῆς παρὰ πάντων τιμῆς αὐτῷ γίνεται ὁ πρὸς Ναασσὴν 68 πόλεμος τῶν Ἀμμαιτιῶν βασιλέα· οὗτος γὰρ τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατῳκημένους 69 Ἰουδαίους ἰσχυρὴ κεχειρωμένος πρὸς τὸ παρὸν ἐσοφίζετο μὴδ' αὐθις ἀποστῆναι δύνασθαι· τῶν γὰρ ἢ λαμβανομένων ἢ προσχωρούντων αὐτῷ τοὺς δεξιούς ἐξέκοπτεν ὀφθαλμούς, 70 ἵνα τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῖς ὄψεως ὑπὸ τῶν θυρεῶν καλυπτομένης ἄχρηστοι εἴεν. 71 ταῦτα δὲ τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐργασάμενος ἐπὶ τοὺς Γαλααθινοὺς ἐπεστράτευσεν καὶ πέμψας ἐπ' αὐτοῖς ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν, ἢ παραδοῦναι σφᾶς ἐπὶ τῷ τοὺς δεξιούς αὐτῶν 10 ἐξορμηθῆναι ὀφθαλμούς, ἢ πολιορκηθέντας ἀπολωλέναι. οἱ δὲ ἀνοχὴν λαβεῖν ἑπτὰ ἡμερῶν 72 ἠξίωσαν, ἢ ἢ συμμαχοῦμενοι παρὰ τῶν ὁμοφύλων πολεμήσωσιν ἢ ἑαυτοὺς παραδώσουσι παθεῖν ἂν ὁ αὐτῷ δοκῇ. ὁ δὲ Ναασσῆς καταφρονήσας αὐτῶν δίδωσι τὴν ἀνοχὴν. πέμπουσιν οὖν 73 κατὰ πόλιν τοὺς ἀγγέλοντας τὰ παρὰ τοῦ Ναασσοῦ, οἱ δὲ ἀκούοντες εἰς δάκρυα προίχ- 74 θησαν. γενομένων δὲ τῶν ἀγγέλων καὶ ἐν τῇ τοῦ Σαούλου πόλει, ὁ μὲν λαὸς ὠδύρετο, ὁ δὲ 75 Σάουλος ἀποπέμπει τοὺς ἀγγέλοντας τὸ πάθος ὑποσχόμενος ἥξειν βοηθὸς τῇ τρίτῃ τῶν 76 ἡμερῶν, ὑπομῆναι κελεύσας τινὰς ἡγησομένους τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐν-θεὸς γερόμενος πρὶν ἥλιον ἀνασχεῖν κρατίσειν εἶπεν τῶν πολεμίων. ὑποτεμὼν δὲ τῶν αὐτοῦ βοῶν τὰ νεῦρα ταῦτ' 77 ἔθηκεν ἠπείλησε τοὺς μὴ πρὸς τὸν Ἰορδάνον ὀπλισμένους κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἀπαντήσοντας ἡμέραν καὶ ἀκολουθήσοντας αὐτῷ καὶ Σαμουήλῳ. τῶν δὲ συνελθόντων κατὰ τὴν ὠρισμένην 78 ἡμέραν ἐξαριθμίσας τὸ πλῆθος· εὗρε χωρὶς τῆς Ἰούδα φυλῆς ἑπτὰ μυριάδων οὖσης τὰς 79 λοιπὰς ἑβδομήκοντα μυριάδας. δι' ὅλης δὲ τῆς νυκτὸς τὴν ὁδὸν ἀνύσας φθάνει μὲν ἥλιον 79 ἀνίσχοντα, τριχῇ δὲ τὸ στράτευμα διελὼν ἐπιπίπτει πανταχόθεν αἰφνιδίως οὐ προσδοκῶσι τοῖς ἐχθροῖς, καὶ πολλοὺς ἀποκτείνει τῶν Ἀμμαιτιῶν καὶ Ναασσὴν τὸν βασιλέα. τοῦτο τὸ 80 ἔργον δόξης ἀπολαύειν ἐπὶ ἀνδρείᾳ τὸν Σαούλον καὶ τιμαῖσθαι πεποιήκε καὶ τῶν πρό- 25 τερον καταφρονούντων αὐτοῦ μεταβαλλομένων· ἐπιστρατεύσας γὰρ καὶ τῇ τῶν Ἀμμαιτιῶν χώρῃ πᾶσαν αὐτὴν καταστρέφεται καὶ πολλὴν λαβὼν λείαν λαμπρῶς ὑπέστρεψε.

Σαμουήλου δὲ κελεύσαντος συνέρχεται ὁ λαὸς εἰς Γάλαλα. καὶ πάλιν χρίει τὸν 83 Σαούλον τῷ ἀγίῳ ἐλαίῳ ὀρώντος τοῦ πλήθους καὶ δεύτερον ἀναγορεύει βασιλέα. καὶ οὕτως ἢ τῶν Ἑβραίων πολιτεία εἰς βασιλείαν μετέπεσεν. ἐπὶ γὰρ Μωυσεὸς καὶ Ἰησοῦ ἀριστο- 84 κρατούμενοι διετέλουν, μετὰ δὲ ταῦτα ἔτεσι δέκα καὶ ὀκτὼ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἀναρχία κατέσχεν, εἴτ' αὐθις εἰς τὴν προτέραν ἐπανῆλθε πολιτείαν τῷ κατὰ πόλεμον ἀρίστῳ 85 δόξαντι γεγενῆσθαι περὶ τῶν ὅλων δικάζειν ἐπιτρέποντες· καὶ διατοῦτο τὸν χρόνον τοῦτον τῆς πολιτείας κριτῶν ἐκάλεσεν. ἐκκλησιάσας δὲ Σαμουήλος τοὺς Ἑβραίους „ἐπόμνυμι, 86 φησίν, ὑμῖν τὸν μέγιστον Θεόν, εἰπεῖν τί μοι πέπρακται σκαιὸν ἢ ἄδικον ἢ κέρδους 35 ἕνεκα ἢ πλεονεξίας ἢ χάριτος τῆς πρὸς ἄλλους· ἐλέγξαι δὲ καὶ εἰ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ 87 τοιοῦτον τί προσηκάμην, ἢ πρὸς τροφὴν ἀνεμέσθητον ἐστὶ λαμβάνειν, ἢ εἴ τις ὑποζύγιον εἰς ἐμὴν χρεῖαν ἀποσπάσας ἐλύπησά· οἱ δὲ ἀνέκραγον μὴδὲν τούτων ὑπ' αὐτοῦ γεγονέναι, προστῆναι δὲ ὁσίως αὐτὸν τοῦ ἔθνους. Σαμουήλος δὲ „ἐπεὶ δεδώκατέ μοι, φησί, τὸ μὴδὲν 88

4 κεχειρωμένους Henn. et m. 1 Busb. — 10 ἀπολωλέναι om. Busb. — 12 δίδωσι Busb. — 13 ἀγγέλλοντας Henn. et ex corr. Busb. — 19 ἡμέραν] καιρὸν Iosephus. — 27 κελεύσαντος] φησάντος Iosephus. συνέρχεται] συνίσταται Iosephus. — 33 ἐκάλεισαν Iosephus.

Zonaras I p. 104 Bonn.

- 91 ἄτοπον πρᾶξαι, ἀκούσατε ὅτι μεγάλα ἡσεβήσατε εἰς τὸν Θεὸν αἰτησάμενοι βασιλέα. ἀλλ'
 ἐγὼ μὲν ἀπέδειξα τοῦτον ὃν αὐτὸς ἐπελέξατο, ἵνα μέντοι γινῶτε τὸν Θεὸν ὀργιζόμενον,
 92 ὅψεσθε θέρους ἐν ἀκμῇ χειμῶνα γενόμενον“. ταῦτα τοῦ προφήτου εἰπόντος βρονταῖς
 σημαίνει τὸ θεῖον καὶ ἀστραπαῖς καὶ χαλάζης καταφορᾷ τὴν τοῦ Σαμουήλου περὶ πάντων
 ἀλήθειαν, ὡς περιδεῖ τὸν λαὸν γενέσθαι ἁμαρτεῖν τὴν ὁμολογεῖν καὶ ἱκετεύειν τὸν προ- 5
 93 φήτην τὸν Θεὸν αὐτοῖς εὐμενίσαι. ὁ δὲ ὑπισχνεῖται· συνεβούλευε μέντοι δικαίους εἶναι
 καὶ ἀγαθοὺς.
- 95 Σαούλος δ' ἐπολιόρκει φρουρίον τι τῶν Παλαιστινηῶν. οἱ γὰρ Παλαιστινηοὶ καταστρε-
 φόμενοι τοὺς Ἰουδαίους τὰ τε ὅπλα αὐτοὺς ἀφηροῦντο καὶ σιδηροφορεῖν ἢ χρῆσθαι σιδήρῳ
 ἀπηγόρευον καὶ διατοῦτο οἱ γεωργοί, εἴποτε δεήσει αὐτοῖς ἐπισκευάσαι ὕννην ἢ μακέλλαν 10
 ἢ ἄλλο τι τῶν εἰς γεωργίαν χρησίμων, φοιτῶντες παρὰ τοὺς Παλαιστινηοὺς ταῦτ' ἐπραττον.
- 97 ὡς δ' ἤκουσθη τοῖς Παλαιστινηοῖς ἡ τοῦ φρουρίου αἵρεσις, στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους.
 98 ὁ μαθὼν ὁ βασιλεὺς Σάουλος εἰς Γάλγαλα καταβαίνει καὶ διὰ πάσης κηρύσσει τῆς χώρας
 99 ἐπ' ἑλευθερίᾳ καλῶν τὸν λαὸν ἐπὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς Παλαιστινηοὺς. κατανοήσαντες
 100 δὲ τὸ πλῆθος τῶν Παλαιστινηῶν οἱ τοῦ λαοῦ κατεπλάγησαν. πέμψας δὲ Σάουλος πρὸς τὸν 15
 προφήτην ἐκάλει πρὸς ἑαυτόν. ὁ δὲ περιμένειν αὐτὸν ἐκέλευσεν αὐτόθι καὶ παρασκευάζειν
 θύματα· μετὰ γὰρ ἡμέρας ἕξ ἦξει, ὡς θύσωσι τῇ ἐβδόμῃ καὶ οὕτως τοῖς πολεμίοις συμ-
 101 βάλῃ. καὶ περιμένει μὲν ὡς ὁ προφήτης ἐπέστειλεν, οὐκέτι μέντοι διατηρεῖ τὴν ἐντολήν,
 ἀλλ' ὡς ἑώρα βραδύνοντα μὲν τὸν προφήτην, ἑαυτὸν δὲ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καταλει-
 102 πόμενον, λαβὼν τὰ θύματα ἐπεὶ τὸν Σαμουήλον ἤκουσε προσιόντα ὑπαντήσων ἐξήκει. ὁ 20
 δ' οὐκ ὀρθῶς ἔφησε πεποικέναι αὐτὸν παρακούσαντα ὧν ἐπέστειλε κακῶς τε ἱερουργή-
 103 σαντα καὶ προπετῇ γενόμενον. ἀπολογουμένου δὲ τοῦ Σαούλου καὶ περιμεῖναι τὰς ἡμέρας
 104 ὡς ὥρισε λέγοντος, ὑπὸ δὲ ἀνάγκης ἐπειγθῆναι πρὸς τὴν θύσαν, „ἀλλὰ σύγε, φησὶν ὁ
 Σαμουήλος, εἰ δίκαιος ἦσθα καὶ μὴ ὧν ὑπέθετό μοι περὶ τῶν παρόντων ὁ Θεὸς ὀλιγώ-
 105 ρησας, σοὶ τε πλεῖστος βασιλεῦσαι χρόνος ἐξεγένετο καὶ τοῖς σοῖς ἐγγόνις“. καὶ Σαμουήλος 25
 μὲν ἀχθόμενος ἀνεχώρησε, Σάουλος δὲ εἰς Γαβαὼν πόλιν ἔχων διακοσίους μεθ' ἑαυτοῦ
 106 μόνον ἦκε σὺν Ἰωνάθῃ τῷ παιδί. τούτων δὲ οἱ πλείους οὐκ εἶχον ὅπλα. διελόντες δὲ εἰς
 τρία τὴν στρατιὰν οἱ Παλαιστινηοὶ καὶ κατὰ τοσαύτας ὁδοὺς ἐπερχόμενοι τὴν τῶν Ἑβραίων
 107 χώραν ἐπόρθουν. καθεζόμενοι δὲ Σάουλος καὶ Ἰωνάθης καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἀχίας ἀπόγονος
 ὧν Ἡλεὶ τοῦ ἀρχιερέως ἐπὶ βουνοῦ ὑψηλοῦ καὶ τὴν γῆν λεηλατουμένην ὁρῶντες βοηθῆσαι 30
 δὲ μετὰ ἑξακοσίων μόνων μὴ δυνάμενοι, ἐν ἀγωνίᾳ δεινῇ ἦσαν. συντίθεται δὲ ὁ Σαούλου
 παῖς τῷ ὀπλοφόρῳ, κρύφα πορευθῆναι εἰς τὴν τῶν πολεμίων παρεμβολὴν καὶ ταραχὴν
 108 ἐμποῦναι καὶ θόρυβον, καὶ καταβάς ἀπὸ τοῦ βουνοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπορεύετο. ἦν
 109 δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἐπὶ κρημνῷ, ἐνθεν συνεβαινεν ἡμελῆσθαι τὰς φυλακὰς
 110 τοῦ στρατοπέδου διὰ τὴν φυσικὴν τοῦ χωρίου ἀσφάλειαν. ὡς οὖν ἦκον εἰς τὴν παρεμ- 35
 βολήν, Ἰωνάθης „προσβάλλωμεν τοῖς πολεμίοις, ἔλεγε, κἂν μὲν ἀναβῇται κελεύσωσιν ἡμᾶς
 πρὸς αὐτοὺς ἰδόντες, τοῦτο σημεῖον νίκης ὑποληπτέον, ἂν δὲ φθέγξωνται μηδὲν, ὑποστρέ-
 111 ψωμεν“. προσιόντων δ' αὐτῶν τῷ στρατοπέδῳ τῶν πολεμίων ἰδόντες οἱ Παλαιστινηοὶ

2 γινῶτε] φανερόν ποιήσω Iosephus. — 6 εὐμενίσαι] εὐμενῇ καταστῆσαι Iosephus. — 10 ὕννην Henn. —
 15 λαοῦ] Σαούλου Iosephus. — 16 αὐτόν om. Henn. — 20 λαβὼν Busb. — 20 ἐξήκει] ἐξῆλθε Iosephus. —
 23 ὡς] Iosephus, om. Busb. Henn. — 24 ὀλιγορήσας m. 1 Busb. — 31 ἦσαν] καθεστῆσαν Iosephus.

Zonaras I p. 105 Bonn.

„δεῦτ', ἔφασαν, ἀνέλθετε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα ὑμᾶς τιμωρησώμεθα τῶν τετολμημένων ἀξίως“. 112
 ἀσπασάμενος δὲ τὴν φωνὴν Ἰωνάθης ὡς νίκης σημεῖον ἀνεχώρησε μὲν ἐξ οὗπερ ὦφθη τόπου
 τοῖς πολεμίοις, ἔκε δ' ἐπὶ τὴν πέτραν ἔρημον οὖσαν φυλάκων. κακεῖθεν ἀνερπύσας μετὰ 113
 τῶν ὀπλοφόρων ἐπιπίπτουσι κοιμωμένοις τοῖς πολεμίοις καὶ ἀποκτείνουσι μὲν ὡς εἴκοσι,
 5 ταραχῆς δὲ τοὺς λοιποὺς ἐπλησαν, ὡς τινὰς μὲν φηγεῖν τοὺς δὲ πολλοὺς ὑπ' ἀλλήλων 114
 ἀπόλλυσθαι διὰ τὸ ἐκ πολλῶν εἶναι μὴ γνωρίζοντας ἀλλήλους, καὶ οἱ μὲν ἐκτείνοντο, οἱ
 δὲ κατὰ τῶν πετρῶν ὠθούμενοι ἐκρημνίζοντο. τεταράχθαι δὲ μαθὼν Σαούλος τὸ τῶν 115
 πολεμίων στρατόπεδον καὶ τὸν υἱὸν μετὰ τοῦ ὀπλοφόρου ἀπειναι, κελεύει τὸν ἀρχιερέα
 προφητεύειν αὐτῷ περὶ τῶν μελλόντων. τοῦ δὲ νίκην ἔσεσθαι φράσαντος ἐπεξέρχεται καὶ
 10 τεταραγμένοις προσβάλλει τοῖς Παλαιστινοῖς. προσρέουσι δ' αὐτῷ καὶ οἱ πρότερον εἰς 116
 τοὺς ὑπονόμους καὶ τὰ σπῆλαια συμφυγόντες. διώκει οὖν τοὺς πολεμίους κατὰ πᾶσαν
 ἐσκορπισμένους τὴν χώραν, καὶ ἐπαρᾶται τοῖς Ἑβραίοις, ἵν' εἴ τις ἀποσχόμενος τοῦ 117
 φρονεῦειν τοὺς ἐχθροὺς γάτοι ἕως οὗ νῦν τῆς διώξεως αὐτοὺς παύσει, οὗτος ἐπάρατος εἶη.
 ἐπεὶ δὲ κατὰ τινα δρυμὸν ἐγένοντο μελισσῶν γέμοντα Ἰωνάθης οὐκ ἀκηκοὺς 118
 15 τῆς τοῦ πατρὸς ἀρᾶς ἀποθλίψας τί κηρίον τοῦ μέλιτος ἥσθιεν. μεταξὺ δὲ γνοὺς 119
 τὰ τῆς ἀρᾶς ἐσθίων ἐπαύσατο. πολλὰς οὖν κατακόψαντες μυριάδας τῶν Παλαι- 120
 στηνῶν δαίλης ὀφίας ἐπὶ διαρπαγὴν τοῦ στρατοπέδου τρέπονται. κατασφάζουσιν οὖν ἐκ τῶν
 βοσκημάτων καὶ ταῦτ' ἐναιμα κατήσθιον. γνοὺς δὲ Σαούλος τοῦτο κελεύει κυλισθῆναι 121
 λίθον μέγαν εἰς μέσον καὶ κηρύσσει θύειν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ὄχλον τὰ ἱερεῖα καὶ τὰ κρέα σὺν
 20 τῷ αἵματι μὴ δαίνυσθαι. ἄγειν δ' ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν πολεμίων βουλόμενος τὸν 122
 λαόν, καλέσας Ἀχίτοβον τὸν ἀρχιερέα γινῶναι κελεύει, εἰ δίδωσιν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ στρατό-
 πεδον τῶν ἐχθρῶν βαδίσαι καὶ διαφθεῖραι τοὺς ἐν αὐτῷ. εἰπόντος δὲ τοῦ ἱερέως μὴ 123
 ἀποκρίνεσθαι τὸν θεόν „ἀλλ' οὐ δίχα αἰτίας, εἶπεν ὁ Σαούλος, τοῦτο ἐστίν, αἴτιον
 δὲ τῆς σιωπῆς ἀμάρτημά τι λανθάνον ἐστίν. ὁμνυμι οὖν τοῦτον αὐτόν, κἂν ὁ παῖς ὁ ἐμὸς 124
 25 Ἰωνάθης ἦ τὸ ἀμάρτημα ἐργασάμενος, ἀποκτείνειν αὐτόν“. καὶ παραχρῆμα πάντας ἵστησιν 125
 εἰς ἓνα τόπον, ἵσταται δὲ καὶ αὐτὸς καὶ ὁ παῖς κατὰ ἄλλο μέρος καὶ κληρωσαμένων εἰς 126
 Ἰωνάθην ὁ κλῆρος ἔπεσεν. ἐρωτώμενος δὲ τί πεπλημμέληκεν „ἄλλο μὲν οὐδέν, εἶπεν, ὅτι δὲ
 χθὲς διώκων ἀγνοῶν τὴν ἀρὰν καὶ τὸν ὅρκον ἐγευσάμην κηρίου“. Σάουλος δὲ ἀποκτείνειν 128
 αὐτὸν ὁμνυσιν. ἐπὶ τούτοις ὁ λαὸς ἤλγησεν ὥμοσέ τε μὴ περιόψεσθαι τὸν αἴτιον τῆς νίκης 128
 30 Ἰωνάθην ἀποθανοῦντα. καὶ τὸν μὲν ἐξαρχαζοῦσι τῆς ἀρᾶς, αὐτοὶ δ' εὐχὰς ὑπὲρ αὐτοῦ
 ποιοῦνται. καὶ ὁ Σάουλος εἰς τὴν ἐάντοῦ πόλιν ὑπέστρεψε διαφθεῖρας τῶν πολεμίων 129
 ὥσει μυριάδας ἑξ. βασιλεύει δ' εὐτυχῶς καὶ τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν χειροῦται Ἀμμανίτας
 καὶ Μωαβίτας καὶ Παλαιστινοὺς Ἰδουμαίους Ἀμαληκίτας τε καὶ τὸν βασιλεῖα τῆς Ὠβᾶς.
 ἦσαν δὲ παῖδες αὐτοῦ τρεῖς μὲν ἄρρετες Ἰωνάθης καὶ Ἰησοῦς καὶ Μέλχιος, καὶ θυγατέρες
 35 δύο Μερόβ καὶ Μελχόλ. στρατηγὸν δὲ εἶχε τὸν τοῦ θείου Νίρου παῖδα Ἀβέννηρον· ἦν δ' 130
 αὐτῷ καὶ πλῆθος ἀρμάτων καὶ ἵππεων, τοὺς δ' Ἑβραίους εἰς εὐπραγίαν προήγαγε καὶ τῶν
 ἄλλων ἐθνῶν δυνατωτέρους ἀπέδειξε.

Παραγενόμενος δὲ Σαμούηλος πρὸς τὸν Σαούλον ἔφη πεμφθῆναι πρὸς τοῦ θεοῦ 131
 κελεύοντος πολέμῳ τιμωρησάμενον τοὺς Ἀμαληκίτας καὶ κρατήσαντα μηδὲν αὐτῶν ὑπολιπεῖν, 132

5 ἐπλησαν] ἐγέμισαν Iosephus. — 19 μέσην Henn. — 20 δαίνυνσθαι Busb. — 21 τὸν λαόν] τὴν
 στρατιάν Iosephus.

Zonaras I p. 106 Bonn.

- 133 ἀλλὰ καὶ γυναῖκας κτείνειν καὶ νήπια ὑπὲρ ὧν τοὺς προγόνους ἡμῶν εἰργάσαντο κατὰ τὴν
 134 ἔρημον, καὶ ὑποζύγια δὲ καὶ τὰ ἄλλα βοσκήματα ἅπαντα ἀναθεῖναι τῷ Θεῷ καὶ τὸ Ἀμα-
 135 λήκου ὄνομα ἐξαλεῖψαι. ὁμολογεῖ δ' οὕτω ποιήσῃν ὁ Σάουλος καὶ ἀθροίζει πᾶσαν τὴν
 136 δύναμιν καὶ ταύτην ἐξαριθμῆσας εὗρίσκει τῶν Ἰσραηλιτῶν τεσσαράκοντα μυριάδας· ἡ δὲ 5
 137 Ἀμαληκитῶν ἐμβάλων ἐνέδρας λόχους τίθησι, καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς τρέπει καὶ διαφθείρει
 138 πάντας. εἶτα ταῖς πόλεσι προσβάλλει καὶ λαβὼν κατὰ κράτος ἐπὶ σφαγὴν γυναικῶν καὶ
 139 νηπίων ἐχώρησε. λαμβάνει δὲ καὶ τὸν βασιλέα τῶν ἐχθρῶν Ἀγαγον, οὗ θαυμάσας τὸ
 140 κάλλος καὶ τὸ τοῦ σώματος μέγεθος σωτηρίας ἔκρινεν ἄξιον, τῆς μνήμης ὧν ἐπέταξεν ὁ
 141 Θεὸς τὸ τοῦ πολεμίου κάλλος ἐπίπροσθεν ποιησάμενος. συνεξήμερτο δ' αὐτῷ καὶ τὸ 10
 142 πλῆθος τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν βοσκημάτων διαρπάσαντά τε ἄλλα χρήματα ἐκγορήσαν,
 143 εἴ τι δὲ μὴ σπουδῆς ἄξιον ἦν, ἐκεῖνο διέφθειραν. νικήσας δὲ Σάουλος ἅπαντας τοὺς ἀπὸ
 144 Πηλουσίου τῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς Ἑρυθραῆς θαλάσσης διέφθειρε τὴν τῶν πολεμιῶν χώραν καὶ
 145 οἴκαδε ἀνέστρεψεν. ὁ δὲ Θεὸς ὄχθεται τῇ τοῦ Ἀγάγου σωτηρίᾳ καὶ τῇ τῶν βοσκημάτων διαρπαγῇ
 146 μετανοεῖν ἔλεγε πρὸς Σαμουήλον ἐπὶ τῷ χειροτονῆσαι βασιλέα τὸν Σάουλον. ταῦθ' ὁ προ- 15
 147 γήτης ἀκούσας δι' ὅλης τῆς νυκτὸς παρεκάλει καταλλάττεσθαι τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ τὴν
 148 συγγνώμην οὐκ ἐπένευσε, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ Σαμουήλος εἰς Γάλγαλα πρὸς Σάουλον παρα-
 149 γίνεται, ὁ δὲ βασιλεὺς προστρέχει αὐτῷ καὶ κατασπασάμενος εὐχαριστεῖν ἔλεγε τῷ
 150 Θεῷ δόντι τὴν νίκην, ἅπαντα μέντοι τὰ κελευσθέντα πεπράχθαι. Σαμουήλος δὲ „πόθεν,
 151 εἶπεν, ἀκούω βοῆς θρηνημάτων καὶ ὑποζυγίων ἐν τῷ στρατοπέδῳ;“ ὁ δὲ τὸν λαὸν ταῦτ' 20
 152 ἔλεγεν εἰς θυσίας τετηρημέναι· τὸ δὲ τῶν Ἀμαληκитῶν γένος ἅπαν ἐξηφανίσθαι, μόνον δὲ
 153 τηρεῖσθαι τὸν αὐτῶν βασιλέα, καὶ τί δεῖ ποιεῖν περὶ τούτου βουλευέσθαι. ὁ δὲ προφήτης
 154 οὐχὶ θυσίας ἔλεγεν ἡδεσθαι τὸ θεῖον, τοῖς δ' ὁ κελεύσει διὰ μνήμης ἔχουσι καὶ τεθνήσκειν
 155 μᾶλλον ἢ παραβῆναι τοῦθ' αἰρουμένοις τέρεται. σὺ τοίνυν κατεφρόνησας ὧν ἐπέστειλεν
 156 ὁ Θεός· πῶς οὖν οἶει τὴν θυσίαν αὐτὸν προσβλέπειν δι' ὀργῆς ὄντα σοι. προσδόκα τοίνυν 25
 157 τὴν βασιλείαν ἀφαιρεθῆσόμενος καὶ τὴν ἐξουσίαν, ὅτι τοῦ παρασχόντος σοι ταύτην ἡμέλησας.“
 158 Σάουλος δὲ ἁμαρτεῖν ὡμολόγει, παρακαλεῖ δὲ τὸν προφήτην ὕσαι χαριστήρια τῷ Θεῷ· ὁ
 159 δὲ ἀπῆει τὸν Θεὸν εἰδὼς ὀργιζόμενον. Σάουλος δὲ κατασχεῖν αὐτὸν βουλόμενος τῆς
 160 διπλοῦδος αὐτοῦ δράττεται καὶ βιαίας τῆς ὀλκῆς γενομένης διασχίζει τὸ ἱμάτιον. τοῦ δὲ
 161 προφήτου τὴν βασιλείαν οὕτως αὐτοῦ διασχισθῆναι φήσαντος καὶ λήψεσθαι ταύτην ἀγαθὸν 30
 162 καὶ δίκαιον, ὁ Σάουλος ἀσεβῆσαι μὲν ἔλεγεν, ἀγέννητα δὲ ποιῆσαι τὰ πεπραγμένα μὴ
 163 δύνασθαι τιμῆσαι δ' αὐτὸν παρεκάλει τοῦ πλῆθους ὀρῶντος σὺν αὐτῷ παραγενόμενον τὸν
 164 Θεὸν προσκυνῆσαι. πείθεται ὁ προφήτης καὶ προσελθὼν προσκυνεῖ τῷ Θεῷ. ἄγεται δὲ
 165 καὶ ὁ τῶν Ἀμαληκитῶν βασιλεὺς Ἀγαγὸς πρὸς αὐτόν. καὶ κελεύει αὐτὸν παραχρῆμα ἀπο-
 166 θανεῖν, καὶ αὐτὸς εἰς Ἀρμαθὸν ἀπαλλάσσεται. 35

7 γυναικῶν καὶ νηπίων] καὶ νηπίων καὶ γυναικῶν Henn. — 9 ἐπέταξεν] ἐπέστειλεν Iosephus. —

10 συνεξήμερτον Henn. — 18 κατασπασόμενος Henn. et man. 1 Busb. — 21 ἔλεγεν] ἀπεκρίνατο Iosephus. —

23 θυσίας Busb. — 25 προσβλέπει Busb. — 27 ἁμαρτεῖν] ἀδικεῖν Iosephus. — 27 ὁμολογεῖ m. 1 Busb. —

29 δράττεται] λαμβάνεται Iosephus. — 36 ποιήσας] κατωκυκνίσας Iosephus.

Zonaras I p. 108 Bonn.

προφήτη. Σαμουήλῳ δὲ λυπομένῳ περὶ αὐτοῦ παύσασθαι τῆς φροντίδος ἐκέλευσεν ὁ 157
 θεός, λαβεῖν δὲ τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου καὶ ἀπελθεῖν εἰς Βηθλεέμην πρὸς Ἰεσσαῖον καὶ χρίσαι
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὃν ἂν ἐπιδείξῃ σοι εἰς βασιλέα. ὁ δ' εὐλαβεῖσθαι φήσας, μὴ τοῦτο μαθὼν
 Σάουλος ἀνέλη με, τοῦ θεοῦ παραθαροῦντος ἄπεισιν. ἀσπαζομένων δ' αὐτὸν πάντων 158
 5 ποιήσας θυσίαν συγκαλεῖ τὸν Ἰεσσαῖον μετὰ τῶν τέκνων. καὶ ἰδὼν τὸν πρεσβύτατον τῶν
 υἱῶν αὐτοῦ εὐμεγέθη καὶ καλὸν εἶκασεν τοῦτον εἶναι τὸν βασιλεύσοντα. ἐρωτήσαντι δὲ 159
 τὸν θεόν, εἰ χρίσει αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ ὃν αὐτὸς ἐτεθαυμάκει καὶ τῆς βασιλείας ἄξιον ἔκρινεν,
 οὐ ταῦτά βλέπει ἀποκρίνεται θεὸν καὶ ἀνθρώπους. ταῦτα ἀκούσας Σαμουήλος πάντας 161
 ἐκέλευσεν ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τοὺς υἱοὺς τὸν Ἰεσσαῖον. ἦλθον οὖν ἄλλοι πέντε, καὶ ἐπηρώτησε 162
 10 τὸν θεόν, τίνα τούτων αἰρεῖται βασιλέα. εἰπόντος δ' οὐδένα, πυνθάνεται τοῦ Ἰεσσαίου,
 εἰ καὶ ἄλλοι παῖδες αὐτῷ εἰσί. φήσαντος δὲ εἶναι Δαυίδην, ποιμαίνειν δέ, κελεύει καλεῖν 163
 αὐτόν. ὥς δ' ἦκεν ὁ Δαυίδης παῖς ξανθὸς γοργὸς τὰς ὕψεις καὶ καλὸς ἄλλως „οὗτος 164
 ἐστίν, εἰπὼν πρὸς ἑαυτὸν Σαμουήλος, ὁ βασιλεύειν ἀρέσας τῷ θεῷ“ κατακλίνεται μὲν
 αὐτὸς εἰς εὐωχίαν, κατακλίνει δ' ὑπ' αὐτὸν τὸν νεανίσκον καὶ τὸν Ἰεσσαῖον μετὰ τῶν
 15 παίδων. ἔπειτα λαβὼν τὸ ἔλαιον ἀλείφει τ' αὐτὸν καὶ πρὸς οὓς ἡρέμα λαλεῖ, ὅτι βασι- 165
 λεύειν αὐτὸν ὁ θεὸς ἤρηται, παρήγει τε εἶναι δίκαιον καὶ κατήκοον αὐτοῦ τῶν προστα-
 γμάτων. καὶ Σαμουήλος μὲν ἀπαλλάσσεται, πρὸς δὲ τὸν Δαυίδην μεταβαίνει τὸ θείον 166
 καταλιπὼν Σάουλον. καὶ ὁ μὲν προφητεύειν ἤρξατο τοῦ θείου πνεύματος εἰς αὐτὸν μετοι-
 κήσαντος, τὸν Σάουλον δὲ περιέρεχεται πάθῃ τινὰ καὶ δαιμόνια πνίγοντα αὐτὸν καὶ στραγ-
 20 γάλας ἐπιφέροντα, ὥς τοὺς ἰατροὺς πρὸς θεραπείαν ἀπειρηκότας κελεῦσαι, εἴ τις ἐστὶ
 ψάλλειν ἐπὶ κινύρᾳ δυνάμενος, τοῦτον ὅταν αὐτῷ προσίοι τὰ δαιμόνια καὶ ταράττοι ὑπὲρ
 κεφαλῆς στάντα ψάλλειν. φήσαντος δὲ τιнос τεθεᾶσθαι Ἰεσσαίου υἱὸν ἔτι παῖδα εὐπρεπῆ 167
 καὶ καλὸν καὶ ψάλλειν εἰδότα καὶ ἄδειν ὕμνους, ὁ βασιλεὺς πέμψας πρὸς τὸν Ἰεσσαῖον
 ἐκέλευσεν ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὸν Δαυίδην. ὁ δὲ Ἰεσσαῖος πέμπει τὸν υἱόν. ἐλθόντος δὲ 168
 25 ἤσθη καὶ ποιήσας ὀπλοφόρον ἦγε διὰ τιμῆς· ἐξῆδετο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ
 τῶν δαιμονίων ταραχὴν μόνος ἰατρὸς ἦν λέγων τὰ τοὺς ὕμνους καὶ ψάλλον ἐν τῇ κινύρᾳ
 καὶ ποιῶν ἑαυτοῦ γενέσθαι τὸν Σάουλον.

Χρόνοις δ' ὕστερον οὐ πολλοῖς Παλαιστῆνοι συνελθόντες ἐφεστᾶσι τοῖς Ἰσραηλίταις. 170
 ἀντεπεξάγει δ' αὐτοῖς τὴν στρατιάν καὶ Σάουλος. διέστη δ' ἀλλήλων τὰ στρατόπεδα, 171
 30 μέσον δ' αὐτῶν ἀνλὼν ἦν. καταβὰς οὖν τῶν Παλαιστῆνῶν εἰς Γολιάθῃς ὄνομα ἀνὴρ
 πηχῶν τεσσάρων καὶ σπιθαμῆς, θώρακα μὲν ἐνδεδυμένος σταθμὸν ἄγοντα πέντε χιλιάδας
 σίκλων, κόρυθας δὲ καὶ κνημίδας χαλκᾶς ἀναλόγους τῷ σώματι, δόρυ φέρων οὐ κοῦφον
 βάσταγμα δεξιᾶς, λόγχην ἔχων ἐξακοσίῳ σίκλων, καὶ στάς μεταξὺ τῶν παρατάξεων βοήν 172
 ἀφίησι μεγάλην ἕνα προσκαλούμενος εἰς μάχην, ἵνα οἷς ἂν νίκη γένηται δουλεύσωσιν οἱ 173
 35 ἄλλοι αὐτοῖς. ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησε καὶ μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν οὐ διελίπε προσ- 174
 καλούμενος ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις τοὺς πολεμίους. ὁ Σάουλος δ' ἀπέστειλε Δαυίδην πρὸς 175
 Ἰεσσαῖον ἀρκοῦμενος τοῖς τρισὶν υἱοῖς, οὓς ἐπὶ συμμαχίαν ἔπεμψεν. ὁ δὲ ἐπὶ τὰ ποίμνια 176
 παραγίνεται. μετ' οὐ πολὺ δὲ πέμπεται εἰς τὸ στρατόπεδον παρὰ τοῦ πατρὸς κομίζων
 τοῖς ἀδελφοῖς ἐφόδια. τοῦ δὲ Γολιάθου προσκαλουμένου καὶ ὀνειδίζοντος, ὅτι μηδεὶς αὐτῷ 177

1 Ἰεσσαῖον cod. Busb. — 2 τῶν υἱῶν Iosephus. — 4 ἰδὼν] θεασάμενος Iosephus. — τὸν υἱὸν Busb. —
 7 ἀποκρίνεται] εἶπε Iosephus. — 9 τοῦτον Busb. — 37 παρὰ] ὑπὸ Iosephus. — 31 κόρυθα Iosephus.

Zonaras I p. 109 Bonn.

συμμίζαι τολμᾷ, ὁ Δαυίδης ἀκούσας ἡγανάκτησε καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἐτοίμως εἶπεν
 178 ἔχειν μονομαχῆσαι. ὁ δὲ πρῶτος τῶν ἀδελφῶν ἐπέπληξεν αὐτόν. καταιδεσθείς. δὲ τὸν
 ἀδελφὸν ὑπεχώρησε καὶ πρὸς τινὰς τῶν στρατιωτῶν ἀπελάλησεν, ὅτι θελοὶ μονομαχέσασθαι
 179 τῷ προσκαλουμένῳ. ὁ μαθὼν ὁ βασιλεὺς μεταπέμπεται αὐτὸν καὶ ὡς βούλοιο διὰ μάχης
 181 χωρῆσαι τῷ πολεμίῳ γνούς τὸ μὲν τολμηρὸν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐψυχίαν ἐθαύμασεν, οὐκ 5
 ἐθάρρει δ' ἐπ' αὐτῷ διὰ τὴν ἡλικίαν. Δαυίδης δὲ τῷ Θεῷ θαρρῶν „ἐπαγγέλλομαι, ἔφη,
 182 νικῆσιν τὸν βάρβαρον· πεπείραμαι γὰρ αὐτοῦ τῆς βοηθείας, ὅτε μοι λέων ἐπῆλθε τῇ
 ποίμνῃ, ὃν ἀρπάσαντα ἄρνη διώξας τὸν μὲν ἄρνη ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐξαρπάξω,
 αὐτὸν δ' ὀρμίσαντα ἐπ' ἐμέ τῆς οὐρᾶς βαστάσας καὶ προσρῆξας τῇ γῇ διαθείρω.
 183 τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἄρῃον διατίθεμαι“. ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς „ἄπιθι, φησί, πρὸς 10
 185 τὴν μάχην“, καὶ παραθείς αὐτῷ τὰ οἰκέα ὅπλα ἐξέπεμπε. ὁ δὲ Δαυίδης „ταῦτα μὲν,
 εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, σὸς ἔστω κόσμος, ἐγὼ δ' ὡς βούλομαι μαχέσομαι“. ἀράμενος οὖν τὴν
 βακτηρίαν καὶ πέντε λίθους ἐκ τοῦ χειμάρρου βαλὼν εἰς τὴν πῆραν καὶ σφειδόνην ἐν τῇ
 186 δεξιᾷ φέρων πρὸς τὸν Γολιάθον ἐπορεύετο. ὁ δὲ προσέσκηψε, ὡς οἷς κύνες ἀπελαύνονται
 ταῦτ' ἔχων ἔρχεται· μὴ αὐτὸν κύνα εἶναι δοκεῖ; ὁ δὲ καὶ χεῖρῳ κυνὸς αὐτὸν νομίζειν 15
 188 ἀπεκρίνετο. κινεῖ δὲ πρὸς ὄρηγν τὸν Γολιάθον, καὶ εἰς ὠκύντητα καὶ δρόμον ὑπὸ τοῦ βάρους
 ἐμποδιζόμενος τῶν ὅπλων βιάδην ἤρχετο ἐπὶ τὸν Δαυίδην, ἅμα καταφρονῶν ὡς ἀπόνως
 189 ἀναιρίσων αὐτόν. ἀπαντᾷ δὲ ὁ νεανίσκος μετὰ συμμαχου τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνελόμενος ἐκ
 τῆς πῆρας λίθον καὶ ἀρμόσας τῇ σφειδόνῃ βάλλει τὸν Γολιάθον εἰς τὸ μέτωπον· καὶ
 190 διήλθεν ἕως τοῦ ἐγκεφάλου τὸ βληθέν, ὡς εὐθὺς καρωθέντα πεσεῖν. δραμῶν δὲ τῇ 20
 191 ἐκείνου ῥομφαίᾳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτέμνει. πεσὼν δὲ ὁ Γολιάθος ἦντα τοῖς Παλαιστιν-
 νοῖς γίνεται καὶ φυγῇ ἑαυτοὺς ἐξαρπάξιν τῶν κινδύνων ἐπειρῶντο. Σάουλος δὲ καὶ ὁ τῶν
 Ἑβραίων στρατὸς ἐκπηδῶσιν εἰς αὐτοὺς καὶ πολλοὺς ἀποσφάττοντες διώκουσιν ἄχρι τῶν
 192 Γήττης ὁρίων. καὶ θνήσκουσι μὲν τῶν Παλαιστινηῶν εἰς τρισμυρίους, δις δὲ τοσοῦτοι
 τραυματίαι γίνονται· Σάουλος δὲ ὑποστρέψας εἰς τὸ στρατόπεδον διαρπάζει τὸ χαράκωμα 25
 καὶ ἐνέπρησε. τὴν δὲ κεφαλὴν τοῦ Γολιάθου Δαυίδης εἰς τὴν ἰδίαν σκητὴν ἐκόμισε καὶ
 193 τὴν ῥομφαίαν ἀνέθηκεν τῷ Θεῷ. ὑπαντῶσαι δ' αἱ γυναῖκες τῇ στρατιᾷ μετὰ κυμβάλων
 ᾗδον, ὡς πολλὰς Σαοῦλος ἀπώλεσε χιλιάδας, αἱ δὲ παρθέναι, ὡς μυριάδας Δαυίδης ἀφα-
 194 νίσειε. τούτων ἀκούων ὁ βασιλεὺς, ὡς τὸ μὲν ἔλαττον τῆς μαρτυρίας ἀνταθεῖν αὐτῷ,
 195 τὸ δὲ μεῖζον τῷ νεανίσκῳ, φοβεῖσθαι καὶ ὑποπτέειν ἤρξατο. καὶ χιλίαρχον αὐτὸν 30
 ἀντὶ ὀπλοφόρου δέκνυσιν· ἐβούλετο γὰρ εἰς τοὺς πολεμίους αὐτὸν ἐκπέμπειν ὡς κιν-
 196 δυνεύοντα. Δαυίδης σύμμαχον τὸν Θεὸν ἔχων ὅπου ἀφίκοιτο κατώρθου, ὡς δι' ὑπερβολὴν
 ἀνδρείας τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τὴν Σαοῦλου θυγατέραν παρθένον οὖσαν λαβεῖν ἔρωτα, ὡς
 197 καὶ φανεράν γενέσθαι καὶ διαβληθῆναι πρὸς τὸν πατέρα. ὁ δὲ ἀφορμῇ χρησάμενος τῆς
 ἐπὶ τὸν Δαυίδην ἐπιβουλῆς ἠδέως ἤκουσε καὶ δώσειν αὐτῷ τὴν παρθένον ἔφη, ἐὰν ἐξακο- 35
 199 σίας μοι κομίσῃ κεφαλὰς τῶν πολεμίων, καὶ κελεύει διάπειραν τῆς τοῦ Δαυίδου διανοίας
 λαμβάνειν τοὺς οἰκέτας ὅπως ἔχει πρὸς τὴν κόρην. οἱ δ' ἤρξαντο περὶ τούτου διαλέγεσθαι
 200 πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ μέγα τὸ γενέσθαι γαμβρὸν βασιλέως ἔλεγε καὶ ὑπὲρ αὐτόν. Σάουλος δὲ „οὐ

6 ἐπαγγέλλομαι Busb. m. 2. — 10 ἄπιθι] ἀπίοι Henn. — 11 περιθείς Iosephus. — 14 πρὸς] ἐπὶ
 Iosephus. — 17 ἤρχετο] παραγίνεται Iosephus. — 21 ἀποτέμνει Henn. — 26 ἐνέπρησε] Iosephus ἀνέπρησε
 Busb. Henn. — 33 θυγατέρα Henn. et ex corr. Busb. — ἔρωτι Busb.

Zonaras I p. 111 Bonn.

χρημάτων ἔφη οὐδὲ ἔδνων δεῖσθαι, γαμβροῦ δὲ ἀνδρείαν ἔχοντος καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν.
 βούλεσθαι δὲ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀντὶ γάμου τῆς θυγατρὸς οὐ χρυσὸν οὐδ' ἄργυρον, Παλαι- 201
 στηνῶν δὲ κεφαλὰς ἑξακοσίας. κομισθέντων δὲ τούτων τῶν λόγων πρὸς τὸν Δαυίδην 203
 ὥρμησεν εὐθὺς μετὰ τῆς ἐταιρίας ἐπὶ τοὺς πολεμίους. κτείνας δὲ πολλοὺς καὶ κεφαλὰς
 5 ἑξακοσίων ἀποτεμῶν ἦκε πρὸς τὸν βασιλέα διὰ τούτων τὸν ἀντὶ τούτων γάμον ἀπαιτῶν.
 Σάουλος δὲ οὐκ ἔχων φνεῖν ἐκ τῶν ὑπεσχημένων δίδωσιν αὐτῷ τὴν θυγατέρα Μελχάν. 204
 ἔμελλε δὲ οὐκ ἐπὶ πολὺ τοῖς γεγενημένοις ἐμμένειν· ὁρῶν γὰρ τὸν Δαυίδην καὶ παρὰ τῷ 205
 θεῷ καὶ παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιοῦντα κατέδεισε καὶ κτείνειν αὐτὸν διεγνώκει καὶ προσ-
 τάσσει τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ Ἰωνάθην τῷ παιδί καὶ τοῖς πιστοτάτοις τῶν οἰκετῶν. ὁ δὲ 206
 10 καὶ τὸν νεανίσκον ἀγαπῶν καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καταιδόμενος λέγει πρὸς αὐτὸν τὸ
 ἀπόρητον καὶ συμβουλευεὶ φυλάττεσθαι καὶ τῷ πατρὶ περὶ αὐτοῦ διαλεχθῆσεσθαι καὶ 207
 τὴν αἰτίαν μαθεῖν καὶ δηλῶσαι αὐτῷ τὴν τοῦ πατρὸς γνώμην. καὶ Δαυίδης μὲν ὑπεξίσταται, 208
 Ἰωνάθης δὲ τῷ πατρὶ λόγους περὶ τοῦ Δαυίδου προσέφερε μεταβαλεῖν πειρώμενος πρὸς τὸ 209
 ἡμερώτερον, καὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ παρηγορηθεὶς Σάουλος μὴδὲν ἀδικήσιν τὸν Δαυίδην ὁμνυσιν, 212
 15 Ἰωνάθης δὲ μεταπεμπόμενος τὸν Δαυίδην σημαίνει αὐτῷ σωτηρίαν παρὰ τοῦ πατρὸς ἄγει
 τε πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς πρώην παρέμενε τῷ βασιλεῖ. τῶν δὲ Παλαιστηνῶν καὶ αὐτῶν 213
 στρατευσαμένων πρὸς τοὺς Ἑβραίους πέμπεται μετὰ στρατιᾶς Δαυίδης πολεμήσων αὐτοῖς,
 καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείνας ἐπάνεισι. ὑπὸ δὲ τῆς εὐπραγίας ὁ φθόνος ἠύξετο τῷ 214
 20 Σαούλῳ. ἐπεὶ οὖν πάλιν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον ἐθορύβει, καλέσας αὐτὸν εἰς τὸ δωματίον ἐν 214
 ᾧ κατέκειτο, κατέχων τὸ δόρυ προσέταξε τῷ ψαλμῷ καὶ τοῖς ὕμνοις ἐξάδειν αὐτῷ. ἐκείνον δὲ τὰ
 κελυσθέντα ποιοῦντος ἀκοντίζει τὸ δόρυ· καὶ τὸ μὲν προειδόμενος ὁ Δαυίδης ἐξέκλινε,
 φεύγει δὲ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ κάκεϊ διημέρευσεν. νυκτὸς δὲ πέμψας ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν 215
 αὐτὸν ἄχρει τῆς ξω φυλάττεσθαι. Μελχάλη δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὴν τοῦ πατρὸς διάνοιαν
 μαθοῦσα τῷ ἀνδρὶ „μὴ σε, φησὶν, ἥλιος ἐνταυθοῖ καταλάβῃ· ἴσθι γάρ, ἂν εὐρεθῇς ὑπὸ 216
 25 τοῦ πατρὸς ἀπολούμενος“. καὶ καθιμήσασα διὰ θυρίδος αὐτὸν ἐξέωσεν· εἴτα σκευάσασα 217
 τὴν κλίνην ὡς ἐπὶ νοσοῦντι καὶ ὑποθεῖσα τοῖς περιβόλοις ἦπαρ αἰγός, ἅμ' ἡμέρᾳ Σαούλου
 πέμψαντος ἐπὶ τὸν Δαυίδην ὀχλεῖσθαι διὰ τῆς νυκτὸς εἶπεν αὐτὸν ἐπιδείξασα τὴν κλίνην
 κατακεκαλυμμένην καὶ τῷ πηδήματι τοῦ ἥπατος σαλεύοντος τὸ ἐπιβόλαιον πιστωσαμένη
 τὸ κατακεῖσθαι τὸν Δαυίδην ἀσθενοῦντα. ἀπαγγελθέντος δὲ τοῦ ἀσθενεῖν τὸν Δαυίδην 218
 30 ἐκέλευσεν οὕτως ἔχοντα κομισθῆναι· ἀνακαλύψαντες δὲ τὴν κλίνην καὶ τὸ σόφισμα
 τῆς γυναικὸς εὐρόντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. μεμφομένου δὲ τοῦ πατρὸς αὐτήν, ὅτι 219
 σώσειε τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, κατ' ἀνάγκην ἀλλὰ μὴ κατὰ προαίρεσιν ἔλεγε τοῦτο προᾶξαι·
 ἀπειλήσειν γὰρ ἐκεῖνον ἀποκτείνειν αὐτήν. ὁ δὲ Δαυίδης ἦκε πρὸς τὸν προφήτην Σαμουήλον 220
 εἰς Ἀρμαθὰ καὶ ὡς ἐπιβουλεύοιτο παρὰ τοῦ βασιλέως ἐδήλωσεν. ὁ δὲ προφήτης μαθὼν 221
 35 ταῦτα ἦκε σὺν τῷ Δαυίδῃ ἐπὶ τινὰ τόπον Γελβούαθον λεγόμενον κάκεϊ διέτριβε σὺν αὐτῷ.
 ὡς δ' ἀπήγγελε Σαούλῳ παρὰ τῷ προφῆτῃ τυγχάνων ὁ Δαυίδ, πέμψας ὀπλίτας ἐπ' αὐτόν
 ἄγειν ἐκέλευσεν. οἱ δὲ ἔλθόντες καὶ καταλαβόντες προφητῶν ἐκκλησίαν τοῦ θείου μετα- 222
 λαμβάνουσι πνεύματος καὶ προφητεύειν ἤρξαντο· Σάουλος δὲ ἄλλους ἔπεμψε, κάκείνων

6 μελχάν, inter λ et χ rasura in Busb. — 7 γεγεννημένοις Busb. — 11 ἀπόρητον m. 1 Busb. —
 16 πρώην] ἐμπροσθεν Iosephus. — 16 ἀπὸ τοῦ] πάλιν Iosephus. — 17 πρὸς] ἐπὶ Iosephus. — 29 κατοικεῖσθαι
 Henn. et m. 1 Busb. — 34 ἀρμαθάν m. 2 Busb. — 37 ἐκεί- λεισεν] προσέταξεν Iosephus.

Zonaras I p. 113 Bonn.

ταῦτὸ παθόντων πάλιν ἑτέρους ἀπέστειλε· προφητευόντων δὲ καὶ τῶν τρίτων τελευταίων
 223 ὀργισθεὶς αὐτὸς ἐξώρμησεν. ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦν, Σαμούηλος πρὶν ἰδεῖν αὐτὸν προφητεύειν
 ἐποίησεν. ἐλθὼν δὲ πρὸς αὐτοὺς Σάουλος ἔκφρων γίνεται καὶ τὴν ἐσθῆτα περιδυσάμενος
 224 καταπεσὼν ἔκειτο δι' ὅλης ἡμέρας τὲ καὶ νυκτός. ἀφικομένον δὲ Δαυίδου πρὸς Ἰωνάθην
 καὶ περὶ τῆς ἐκ τοῦ Σαούλου ἐπιβουλῆς ἀποδυσρομένον Ἰωνάθης μὴ πιστεύειν παρεκάλει 5
 225 τοῖς διαβάλλουσιν. ὁ δὲ ὄμνυσιν ἢ μὴν οὕτως ἔχειν. λυπηθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις Ἰωνάθης,
 226 τίος ἐξ αὐτοῦ βούλεται τυχεῖν ἡρώτα. ὁ δὲ „νουμηρία, φησὶν, εἰς τὴν ἐπιούσαν ἐστίν, ἔθως
 227 δέ μοι τῷ βασιλεῖ συνδειπνεῖν. ἐγὼ μὲν οὖν ἔξω τῆς πόλεως λανθάνων διαμενῶ, σὺ δ'
 ἐπιζητήσαντος αὐτοῦ λέγε πορευθῆναι με εἰς Βηθλεὲμ ἐορτῆς ἀγομένης. κἂν μὲν „ἐπ'
 ἀγαθῷ βεβάδικεν“ εἶπῃ, ἴσθι μὴδὲν ὑποῦλον εἶναι πρὸς ἐμὲ παρ' αὐτοῦ μὴδ' ἐχθρόν· ἂν 10
 228 δ' ἄλλως ἀποκρίνηται, τοῦτ' ἔσται τεκμήριον τῶν κατ' ἐμοῦ βεβουλευμένων. μηνύσεις δέ
 229 μοι τὴν διάνοιαν τοῦ πατρός“. ὁ δὲ ποιήσειν ἐπηγγείλατο ταῦτα καὶ μὴ ἀντίσειν ὥμννε
 230 231 πολλάκις διάπειραν λαμβάνων τῆς πατρικῆς προαιρέσεως, καταμαθὼν δὲ μὴ ἀποκρύψασθαι.
 232 ἔστι δ' ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ καὶ ἀποκαλύψει σε, ποιήσει δὲ τῶν ἐχθρῶν κρείττονα. σὺ δὲ
 μνημόνευε τούτων, κἂν ἀποθανεῖν με γένηται τέκνα μου σῶζε“. φράζει δ' αὐτῷ εἰς τινα 15
 234 τόπον ἀπελθεῖν τοῦ πεδίου, ἐν ᾧ γυμναζόμενος διατελεῖ. καὶ Δαυίδης μὲν εἰς τὸ συγκεί-
 235 μενον ἀπηλλάγη χωρίον. τῇ νεομηρίᾳ δὲ ἀγνεύσας ὡς ἔθος εἶχεν ὁ βασιλεὺς ἤκεν ἐπὶ τὸ
 236 δεῖπνον, καὶ ἰδὼν τὴν Δαυίδου καθέδραν κενὴν ἠσύχασεν. ὡς δὲ καὶ τῇ δευτέρᾳ τῆς νουμηρίας
 οὐ παρῆν, ἐπυνθάνετο τοῦ παιδὸς Ἰωνάθου, ὅπως τοῦ δεῖπνον ὁ τοῦ Ἰεσσαίου παῖς ἀπολέ-
 λειπται. ὁ δὲ πεπορευθεὶς φησὶν αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα τῆς φυλῆς ἐορταζούσης, παρεκάλεσε 20
 237 δὲ καὶ ἐπὶ τὴν θυσίαν ἐλθεῖν καὶ εἰ συγχωρεῖς ἀπερχομαι. ἐπὶ τούτοις οὐ κατέσχε τὴν ὀργὴν
 Σάουλος, ἀλλὰ πολέμιον ἀπεκάλει τὸν υἱὸν καὶ κοινωνὸν τοῦ Δαυίδου καὶ συνεργόν.
 238 „μετάπεμψαι τοιγαροῦν αὐτόν, ἔφη, ἵνα δῶ δίκην“. ὑποτυχόντος δ' Ἰωνάθου, „τί δ'
 ἀδικοῦντα κολάσαι θέλεις;“ ἀρπάσας τὸ δόρυ ἀνεπήδησεν ἐπ' αὐτόν ἀποκτείνειν θέλων.
 239 Ἰωνάθης δ' ἀποπηδήσας ἀπὸ τοῦ δείπνου διενυνκτέρευσεν. ἅμα δ' ἡμέρᾳ πρὸ τῆς πόλεως 25
 240 εἰς τὸ πεδίον ὡς γυμναζόμενος πρόεισι. καὶ τὸν μὲν ἐπόμενον εἰς τὴν πόλιν ἀπολύει
 241 παῖδα, τῷ Δαυίδῃ δ' ἦλθεν εἰς ὄψιν, καὶ περιπλακέντες μακρὰ κατησπάζοντο καὶ δεδα-
 κρυμένα. μόλις δ' ἐκ τῶν θρήνων ἀνανήψαντες καὶ μεμνησθαι τῶν ὄρκων ἀλλήλοις παρα-
 242 κελυσάμενοι διελύθησαν. καὶ Δαυίδης φεύγων τὸν βασιλέα εἰς Ναβὰ παραγίνεται πόλιν
 πρὸς Ἀβιμέλεχον τὸν ἀρχιερέα, ὃς μόνον ἦκοντα ἰδὼν ἐθαύμασε καὶ τὸ αἴτιον τοῦ μηδένα 30
 243 συνεῖναι αὐτῷ μαθεῖν ἤθελεν. ὁ δὲ πρᾶξιν ἀπόρητον ἐπιταγῇναι παρὰ τοῦ βασιλέως
 ἔφη, εἰς ἣν συνοδίας αὐτῷ βουλομένῳ λαθεῖν οὐκ ἔδει· τοὺς δὲ θεράποντας εἰς τόνδε μοι
 244 τὸν τόπον ἀπαντᾶν προσέταξα“. ἡξίου δὲ λαβεῖν ἐφόδια. τυχὼν οὖν τούτων ἤτει καὶ
 ὄπλον τί μετὰ χειρός. παρὼν δ' ἔτυχε τότε Σαούλου δοῦλος Σύρος Ἀώηκος ὄνομα. ὁ δὲ
 ἀρχιερεὺς ἔχειν μὲν αὐτόν οὐδὲν εἶπε τοιοῦτον, εἶναι δὲ τὴν Γολιάθου ῥομφαίαν, ἣν ἀπο- 35
 245 κτείνας ἐκεῖνον αὐτὸς ἀναθελὶ τῷ Θεῷ. λαβὼν δὲ ταύτην Δαυίδης ἔξω τῆς Ἑβραίων χώρας
 εἰς Γῆτταν ἔφυγεν, ἧς Ἀγχοῦς ἐβασίλευσεν. ἐπιγινώσθεις δὲ καὶ φανερός αὐτῷ γενόμενος
 ὡς Δαυίδης ὁ πολλὰς ἀποκτείνας Παλαισθητῶν μυριάδας εἶη, δείσας μὴ πρὸς αὐτοῦ θάνη

12 ἀντίσειν Henn. Busb. — ὥμννε] ὥμ et spatium vacuum 4—5 litterarum Busb. — 14 ἀποκαλύψει] οὐκ ἀποκτείνει Iosephus. — 15 φράζειν Busb. — 16 τὸ] τὸν man. 1 Busb. — 20 παρεκάλει Henn. παρα-
 καλείται Busb. — 22 δαυίδῃ man. 1 Busb. — 29 ναβίαν Henn. — 31 ἀπόρητον man. 1 Busb. — 37 ἐβα-
 σίλευεν Henn. — 38 ὡς om. Busb.

Zonaras I p. 114 Bonn.

προσποιεῖται μαῖνίαν. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀγχούρ τοῖς οἰκέταις προσδυσχεράνας ὡς ἔκφρονα 246
παρ' αὐτὸν ἄγουσιν, ἐκέλευσε Δαυίδην ὡς τάχος ἐκβαλεῖν. διασωθεὶς δ' οὗτος ἐκ τῆς 247
Γήτης εἰς τὴν Ἰούδα παραγίνεται φυλὴν καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀδηλάμῃ πόλει σπηλαίῳ διατρί-
βων πέμπει πρὸς τοὺς ἀδελφούς. οἱ δὲ μετὰ πάσης τῆς συγγενείας ἦκον πρὸς αὐτόν, καὶ
5 ἄλλοι δὲ συνεροῦσαν πρὸς αὐτόν, ἐγένοντο δ' οἱ πάντες ὡς τετρακόσιοι. ἄρας δ' ἐκείθεν 248
σὺν αὐτοῖς ἀφικνεῖται πρὸς τὸν Μωαβιτῶν βασιλέα, τοὺς γονεῖς αὐτοῦ προσδέξασθαι
ἀξιῶν ἕως ἂν ἀπογνῶ καθ' ἑαυτὸν τέλος. κατανεύσαντος δὲ τὴν χάριν καὶ τιμῆς ἀξιῶ-
σαντος παρ' ὅσον ἐτύγχανον παρ' αὐτῷ, αὐτὸς τοῦ προφήτου κελεύσαντος εἰς τὴν κληρου- 249
χίαν τῆς Ἰούδα διῆγε φυλῆς. Σάουλος δὲ ἀκούσας ὅτι μετὰ πλήθους ὀφθείη Δαυίδης εἰς 250
10 θόρυβον ἐνέπεσε καὶ συγκαλέσας τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας καὶ τὴν φυλὴν ἐξ ἧς ἦν 251
αὐτός „οἶδα, φησί, ὅτι πάντες τῷ Δαυίδῃ προστέθεισθε τοῦμοῦ παιδὸς Ἰωνάθου ὑμᾶς 252
ταῦτα πείσαντος· οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Δαυίδην γεγενη- 253
μένας. μέλει δ' ὑμῶν οὐδενὶ περὶ τούτων, ἀλλὰ τὸ ἀποβησόμενον ἡσυχάζοντες σκοπεῖτε“.
ἐπὶ τούτοις μηδενὸς ἀποκριναμένου Δωήκος ὁ Σύρος εἶπεν, ὡς ἴδοι τὸν Δαυίδην πρὸς 254
15 Ἀβιμέλεχον ἐλθόντα τὸν ἀρχιερέα τὰ τε μέλλοντα παρ' αὐτοῦ μαθεῖν προφητεύσαντος καὶ 255
λαβόντα ἐφόδια καὶ τὴν ῥομφαίαν τοῦ Γολιάθου προπεμφθῆναι. μεταπεμπόμενος οὖν τὸν 256
ἀρχιερέα καὶ πᾶσαν τὴν γενεὰν αὐτοῦ Σάουλος „τί παθὼν, εἶπε, δεινὸν ἐξ ἐμοῦ τὸν Ἰεσσαίου 257
παῖδα προσεδέξω καὶ σιτίων αὐτῷ καὶ ὅπλων μετέδωκας ὅντι τῆς ἐμῆς ἐπιβούλῃ βασι- 258
20 λείας“. ὁ δ' ἀρχιερεὺς ταῦτα παρασχεῖν ἁμολόγει· πολέμιον γὰρ οὐκ εἰδέναι Δαυίδην, 259
πιστὸν δ' ἐν τοῖς μάλιστα δοῦλον καὶ χιλιάρχον καὶ τὸ τούτων μείζον γαμβρόν, φήσαντι 260
δ' ὑπὸ σοῦ πεμφθῆναι κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἐπὶ πρᾶξιν. ταῦτα λέγων ὁ ἀρχιερεὺς οὐκ 261
ἔπεισε τὸν Σάουλον, κελεύει δ' οὖν τοῖς ὀπλίταις περισταθεῖσιν αὐτὸν μετὰ τῆς γενεᾶς 262
ἀποκτεῖναι. εὐλαβουμένων δ' ἐκείνων ἄψασθαι τοῦ ἀρχιερέως, τῷ Σύρῳ Δωήκῳ προστάσσει 263
τὸν γόνον. καὶ παραλαβὼν ὁμοίους αὐτῷ πονηροὺς ἀπέκτεινε τὸν Ἀβιμέλεχον καὶ τὴν 264
25 γενεὰν ἐκείνου· ἦσαν δ' οἱ πάντες ὡς πεντακόσιοι καὶ τριάκοντα. πέμψας δὲ καὶ εἰς τὴν 265
πόλιν τῶν ἱερέων Νομβὰ πάντας αὐτοὺς ἀπέκτεινεν οὐ γυναικῶν οὐ νηπίων οὐδ' ἄλλης 266
ἡλικίας φεισάμενος, αὐτὴν δὲ ἐνέπρησε. διασώζεται δὲ παῖς Ἀβιμέλεχον Ἀβιάθαρος ὄνομα. 267
ταῦτα μέντοι συνέβη, καθὼς προεῖπεν ὁ Θεὸς τῷ ἀρχιερεῖ Ἥλει διὰ τὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ 268
παρανομίας διαφθαρήσεσθαι τοὺς ἐγγόνους. ὁ δὲ διασωθεὶς Ἀβιάθαρος ὁ φυγὼν πρὸς 269
30 Δαυίδην τὴν τῶν οἰκείων αὐτῷ συμφορὰν ἐδήλωσε καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν. ἀκούσας 270
δὲ Δαυίδης τοὺς Παλαισῳνοὺς ἐμβεβληκότας εἰς τὴν Κελανῶν χώραν ἐξώρμησεν ἐπ' αὐτοὺς 271
μετὰ τῶν ἐταίρων τοῦ Θεοῦ νίκην σημνάντος, καὶ φόνον τὲ αὐτῶν πολλὸν ἔθετο καὶ λείαν 272
ἤλασε. καὶ παραμείνας τοῖς Κελανοῖς ἕως οὗ τὸν καρπὸν συνήλυσαν ἀδεῶς μηνύεται τῷ 273
βασιλεῖ παρ' αὐτοῖς ὢν· ὁ δὲ τῷ λαῷ παντὶ προσέταξεν ἐπὶ τὴν Κελανῶν ἐξορμῆσαι καὶ 274
35 πολιορκήσαντι καὶ λαβόντι τὸν Δαυίδην ἀποκτεῖναι. ταῦτα δ' αἰσθόμενος ὁ Δαυίδης 275
ἀπῆρεν ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἔρημον. ἐκεῖθεν δὲ εἰς τόπον τῆς Ζιφίνης Κετὴν λεγό- 276
μενον παραγίνεται, εἰς ὃν Ἰωνάθης συμβαλὼν αὐτῷ καὶ κατασπασάμενος θαρρεῖν καὶ 277
χρηστὰς ἔχειν ἐλπίδας παρεκάλει. οἱ δὲ Ζιφίνοι χαριζόμενοι τῷ Σαοίλῳ μηνύουσιν αὐτῷ

2 οὕτως Iosephus. — τάχους Busb. — 3 ἀδελάμῃ Henn. — 8 ἀπύγνω m. 2 Busb. — 13 μέλλει Busb.
Henn. — 28 προεῖπεν] προσηγγέτισεν Iosephus. — 31 οικελανῶν et 33 οικελανοῖς m. 2 Busb. — 35 λαβόντι]
ἐλόντι Iosephus.

Zonaras I p. 116 Bonn.

2. 8 παρ' αὐτοῖς διατρίβειν τὸν Δαυίδην καὶ παραδώσειν ἔφασαν ἐλθόντι· ἐπαινέσας δ' αὐτοὺς καὶ χάριν ὁμολογήσας ἐπεμψεν ζητήσοντας τὸν Δαυίδην, αὐτὸς δ' ἀκολουθήσειν ἀπεκρίνετο.
- 280 γνοὺς δὲ ὁ Δαυίδης τὴν τῶν Ζιφηνῶν κακοήθειαν καὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἔφοδον ἐκλείπει μὲν τὰ στενὰ τῆς ἐκείνων χώρας, φεύγει δ' ἐπὶ τὴν μεγάλην πέτραν τὴν οὖσαν ἐν τῇ
- 281 Σίμωνος ἐρήμῳ. ὁρμήσαντος δ' ἐπ' ἐκείνην τοῦ Σαούλου ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος τῆς πέτρας 5 ἀπῆρεν. ἀντιπεριέστησαν δὲ τὸν Σάουλον ἀπὸ τοῦ Δαυίδου μέλλοντος ἤδη συλλαμβάνεσθαι
- 282 εἰς τὴν χώραν οἱ Παλαιστῆνοι ἐμβαλόντες· ἐπὶ γὰρ τούτοις ἀνέστρεψε. καὶ Δαυίδης μὲν οὕτως ἐκ παραλόγου κίνδυνον διαφυγὼν εἰς τὰ στενὰ τῆς Ἑγγιδιότης ἀφικνέεται· Σαούλῳ δ' ἐκβαλόντι τοὺς Παλαιστῆνοὺς ἦλθον ἀπαγγέλοντες τινὲς τὸν Δαυίδην ἐν τοῖς
- 283 Ἑγγιδίῃς διατρίβειν ὄροις. λαβὼν οὖν τρισχιλίους ὀπλίτας ἐπ' αὐτὸν ἠπέιγετο. ἐπειγόν- 10 μενος δ' ὑπὸ τῶν κατὰ φύσιν ὁρᾷ παρὰ τὴν ὁδὸν σπήλαιον βαθὺ καὶ κοῖλον ἔνθεν συνέβαινε τὸν Δαυίδην μετὰ τῶν τετρακοσίων κεκρύφθαι· καὶ εἴσεισιν εἰς αὐτὸ μόνος.
- 284 Θεαθεὶς δ' ὑπὸ τινος ὑπεδείχθη τῷ Δαυίδῃ συμβουλευόντος καιρὸν εὖρεῖν ἀμύνης καὶ κτεῖναι
- 285 αὐτόν· ἀναστὰς δὲ Δαυίδης ἀποτέμνει λάθρα τὴν πτέρυγα τοῦ ἱματίου Σαούλου. τοῦ δὲ τὸ σπήλαιον ἐκλιπόντος προελθὼν ἀνέκραγεν. ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ βασιλέως προσκυνεῖ 15 πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον καὶ φησὶν· „οὐ δεῖ, βασιλεῦ, πιστεῦν σε ψευδέσι διαβολαῖς καὶ
- ²⁸⁷
²⁸⁸ ζητεῖν τὴν ἐμὴν ἀναίρεσιν. ὅτι δὲ ψευδῇ τὰ κατ' ἐμοῦ ἀπόδειξις ἐναργής ἡ πτέρυξ τοῦ
- 289 ἱματίου“ καὶ ἅμα ἐπεδείκνυ τὸ ῥάκος „ὅτε γοῦν τοῦτο ἀπέτεμνον, τότε καὶ τὴν κεφαλὴν ἠδυνάμην. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀπεσχόμην δικαίας ἀμύνης, σὺ δ' οὐκ αἰδῇ μῖσος ἄδικον κατ' ἐμοῦ
- 290 τρέφων. Θεὸς ταῦτα δικάσει“. Σάουλος δ' ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας θανμάσας 20 ἀνῴμωξε· τὸ δ' αὐτὸ κάκεινον ποιήσαντος, ἐμὲ στένειν εἶναι δίκαιον ἀπεκρίνατο· σὺ
- 291 μὲν γὰρ ἀγαθῶν αἷτιος ἐμοί, ἐγὼ δὲ σοὶ συμφορῶν. ἐπεδείξω δὲ καὶ σήμερον τοῦτο. πέπεισμαι γοῦν, ὅτι σοὶ τὴν βασιλείαν ὁ Θεὸς φυλάττει. ἰδοὺ δὴ μοι πίστεις ἐτόρκους μὴ
- μου τὸ γένος ἐξαφανίσαι, τηρεῖσθαι δέ μου καὶ σῶσαι τὸν οἶκόν“. ὁμόσαντος δὲ Δαυίδου Σάουλος μὲν εἰς τὴν ἰδίαν ὑπέστρεψεν βασιλείαν, ὁ δὲ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ εἰς τὴν 25
- 292 Μασθρηῶν ἀνέβη στενὴν. ἀποθνήσκει δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ Σαμούηλος
- 294 ὁ προφήτης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ χρηστός καὶ διὰ τοῦτο φίλος τῷ Θεῷ. ἤρξε δὲ καὶ προσέστη τοῦ λαοῦ μετὰ τὴν Ἥλει τοῦ ἀρχιερέως τελευτὴν μόνος μὲν ἔτη δώδεκα, μετὰ δὲ Σαούλου δέκα πρὸς τοῖς ὀκτώ.
- 295 Ἦν δέ τις τῶν Ζιφηνῶν πλούσιος· τρισχιλίων μὲν γὰρ αὐτοῦ ποίμνη προβάτων 30
- 296 ἐνέμετο, χιλίων δ' αἰγῶν. ταῦτα Δαυίδης ἀσινῇ τηρεῖν παρήγγελε τοῖς σὺν αὐτῷ. ταῦτα δ' ἐνετέλλετο οἰόμενος ἀνθρώπῳ χαρίζεσθαι ἀγαθῷ. ἦν δὲ ὁ Νάβαλος, τοῦτο γὰρ ἑκαλεῖτο,
- 297 σκληρὸς καὶ ποιηρὸς γυναικὸς ἀγαθῆς καὶ σώφρονος καὶ τὸ εἶδος σπουδαίας λελογχῶς. πρὸς αὐτὸν γοῦν πέμψας, ὅτε τὰ πρόβατα ἔκειρεν, ἀσπάζεται καὶ ἐπεύχεται τοῦτο ποιεῖν ἐπ' ἔτη
- 298 πολλὰ καὶ παρασχεῖν ἐξ ὧν δύναιτο παρεκάλει. ὁ δὲ ἀπανθρώπως ἀπῆντησε καὶ σκληρῶς 35
- 299 „νῦν ἄρα, εἰπὼν, μέγα φρονοῦσιν ἐφ' ἐάντοῖς οἱ δραπεταί“. ὀργίζεται ταῦτα μαθὼν ὁ Δαυίδης καὶ ὁμόσας ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ τὸν οἶκον ὅλον αὐτοῦ ἀφανίσαι πρὸς αὐτὸν ἐβάδιζε
- 300 μετὰ ν' ὀπλισμένων. δούλου δὲ τινος πρὸς τὴν γυναῖκα Ναβάλου κατειπόντος τοῦ κυρίου περὶ ὧν ἐβλασφήμησε Δαυίδην πάσῃ φυλακῇ περὶ αὐτοὺς χρησάμενον καὶ τὰ ποίμνια, ἡ

7 τοῖτους Iosephus. — 11 ἐνθα Iosephus. — 13 εὖρεῖν] ἔχειν Iosephus. — 31 ἐνετέλλετο] ἐδίδασκεν Iosephus. — ἀνθρώπῳ] δ' ἀνθρώπῳ Busb. — 32 ἑκαλεῖτο] εἶχεν ὄνομα Iosephus.

Zonaras I p. 117 Bonn.

Ἀβιγαία, τοῦτο ὠνόμαστο, ἐπισάξασα τοὺς ὄρους καὶ πληρώσασα παντοίων ξενίων ἐπορεύετο 301
 πρὸς Δαυίδην μηδὲν εἰπούσα τάνδρι. καταβαινούσῃ δὲ τὰ στενὰ τοῦ ὄρους ἀπήντησε
 Δαυίδης. ἡ δὲ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησε καὶ τῶν μὲν Ναβάλου λόγων ἐδεῖτο 302
 μὴ μνημονεύειν ὄντος κατὰ τὸ ὄνομα· Νάβαλος γὰρ ἀφροσύνην δηλοῦ³⁰⁵ συγγνώμην δ' αὐτῇ 303
 5 καὶ δέξασθαι τὰ κομιζόμενα ἀφεῖναι τὴν ὀργήν. ὁ δὲ τὰ δῶρα λαβὼν ἀπολύει τὴν 306
 γυναῖκα καὶ τὸν θυμὸν ἀφῆκεν. ἡ δὲ εἰς τὸν οἶκον ἐλθοῦσα πάντα τὰ δηλώσασα τῷ ἀνδρὶ
 παρεθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῆς λύπης ἐποίησε· καὶ δέκα οὐ πλείους ἐπιζήσας ἡμέρας τὸν
 βίον κατέστρεψε. ἀκούσας δὲ Ναβάλου τὴν τελευτήν ὁ Δαυίδης ἐκδικηθῆναι ὑπὸ τοῦ 307
 Θεοῦ ἔλεγεν, πέμψας δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐκάλει πρὸς ἑαυτόν· ἡ δὲ ἀναξία μὲν 308
 10 εἶναι ἔλεγεν, ὅμως δὲ μετὰ πάσης τῆς ἰδίας θεοραπείας ἐλήλυθε καὶ συνώκησεν αὐτῷ.
 μετὰ ταῦτα τινὲς ἐλθόντες τῶν Ζιφηνῶν ἀπήγγειλαν Σαούλῳ, ὥς εἴη πάλιν Δαυίδης ἐν τῇ 310
 χώρᾳ αὐτῶν. ὁ δὲ μετὰ τρισχιλίων ὀπλιτῶν ἐβάδιζεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐστρατοπέδευσεν ἐν
 τινὶ τόπῳ Σάκελλα λεγομένῳ. Δαυίδης δὲ τοῦτο μαθὼν διανυκτερεύει καὶ λαθὼν τοὺς 311
 ἰδίους εἰς τὸ τοῦ Σαούλου στρατόπεδον παραγίνεται ἐπαγόμενος Ἀβισαῖον καὶ Ἀβιμέλεχον
 15 τὸν Χετταῖον. τοῦ δὲ Σαούλου κοιμωμένου καὶ περὶ αὐτὸν ἄλλων τε καὶ τοῦ στρατηγοῦ 312
 Ἀβεννήρου κειμένων, ὁ Δαυίδης οὐτ' αὐτὸς ἀναιρεῖ Σάουλ οὐτε τὸν Ἀβισαῖον ὠρμηκότα
 πρὸς τοῦτο εἶπας, σύμβολον δὲ τοῦ φείσασθαι αὐτοῦ ἀποκτεῖναι δυνάμενος λαβὼν αὐτοῦ 313
 τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος παρ' αὐτῷ κείμενον, μηδενὸς αἰσθομένου ἐξῆλθεν.
 ἀνελθὼν δ' ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐμβοήσας τοῖς στρατιώταις καὶ τῷ στρατηγῷ 314
 20 Ἀβεννήρῳ διανίστισιν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὕπνου. τοῦ δὲ στρατηγοῦ τίς ἐστίν ὁ καλέσας αὐτὸν
 ἐρομένου Δαυίδης εἶπεν· „ἐγὼ· ἀλλὰ τί δήποτε οὕτως ἀμελῶς τὸ τοῦ βασιλέως φυλάσσεις 315
 σῶμα; οἱ γε μικρὸν ἐμπροσθεν εἰσελθόντας τινὰς εἰς τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τὸν βασιλέα
 οὐκ ἐνοήσατε. ζήτησον οὖν τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος καὶ μαθήσῃ,
 πηλίκον ὑμᾶς ἔλαθε κακὸν ἐντὸς γενομένου“. Σάουλός δὲ γνωρίσας τὴν Δαυίδου φωνὴν 316
 25 καὶ μαθὼν, ὥς ἐφείσατο αὐτοῦ δικαίως ἂν αὐτὸν ἀνελών, χάριν τῆς σωτηρίας ἔλεγεν αὐτῷ
 θαρροῦντα καὶ μηδὲν δεινὸν ἔτι πείσεσθαι φοβούμενον ἐξ αὐτοῦ ἀναχωρήσειν ἐπὶ τὰ
 οἰκεῖα. Δαυίδης δὲ πέμψαντα τὸ δόρυ λαβεῖν ἐκέλευσε καὶ τὸν φακὸν ἐπειπῶν „ὁ Θεὸς 318
 ἐστὶ δικαστὴς ἐκατέρῳ“. φοβηθεῖς δὲ μὴ μένων αὐτόθι συλληφθῆναι, μετὰ ἑξακοσίων, οἱ 319
 περὶ αὐτὸν ἦσαν, παραγίνεται πρὸς Ἀγχοῦς τὸν Γήττης βασιλέα. δεξαμένου δ' αὐτὸν 320
 30 ἐκείνου διῆγεν ἐν Γήττῃ ἔχων καὶ τὰς δύο γυναῖκας Ἀχιμὰν καὶ Ἀβιγαίαν. εἶτα δέεται τοῦ 321
 Ἀγχοῦς τόπον τινὰ τῆς χώρας δοῦναι αὐτῷ εἰς κατοίκησιν, ἵνα μὴ φορτικὸς εἴη διατρίβων
 ἐν τῇ πόλει. δίδωσιν Ἀγχοῦς αὐτῷ κώμην τινὰ Σεκέλλαν λεγομένην, ἐν ᾗ μῆνας κατώκησε 322
 τέσσαρας καὶ ἡμέρας εἴκοσι.

Τῶν δὲ Παλαιστινηῶν ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας στρατεύειν διεγνωκότων Ἀγχοῦς συμμα- 325
 35 χῆσαι αὐτῷ τὸν Δαυίδην μετὰ τῶν ἰδίων ὀπλιτῶν ἐκέλευεν. ὁ δὲ προθύμως ὑπέσχετο. 326
 Σάουλός δὲ τοὺς Παλαιστινηοὺς ἀκούσας ἥδη παρόντας ἐξώρμησεν ἐπ' αὐτοὺς μετὰ τῆς 327
 δυνάμεως. ταραττει δ' αὐτὸν ἡ τῶν ἐχθρῶν δύναμις, καὶ τὸν Θεὸν διὰ τῶν προφητῶν. 328
 ἠρώτα περὶ τῆς μάχης καὶ τοῦ τέλους αὐτῆς. οὐκ ἀποκρινομένου δὲ τοῦ Θεοῦ ἔτι μᾶλλον 329

1 ὠνόμαστο] προσηγορεύετο Iosephus. — 3 ναβούλου cod. Busb. — 5 λαβὼν] δεξάμενος Iosephus. —
 10 ἐλήλυθε] ἦκε Iosephus. — 13 μαθὼν] ἀκούσας Iosephus. — 17 ἐμβόλον man. 1 Busb. — 32 λεγομένην]
 καλουμένην Iosephus. — 34 συμμαχήσειν Henn. et man. 2 Busb.

Zonaras I p. 119 Bonn.

κατέδεισε καὶ ζητηθῆναι αὐτῷ κελεύει γυναιὸν τι τῶν ἐγγαστριμύθων· τὸ γὰρ τούτων γένος
 330 ἀνάγον τὰς τῶν νεκρῶν ψυχὰς δι' αὐτῶν προλέγει τοῖς θεομένοις τὰ ἐσόμενα. μηνυθέντος
 δ' αὐτῷ εἶναι τοιοῦτον γύναιον ἐν πόλει Λώρων, λαθὼν πάντας καὶ μειεκδὺς τὴν βασιλικὴν
 ἐσθῆτα σὺν δυσὶν οἰκέταις ἦκε πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ παρεκάλει ἀνάγειν αὐτῷ ψυχὴν
 331 οὐπὲρ ἂν εἴποι. τῆς δὲ γυναικὸς μὴ πειθομένης μὴ δὲ καταφρονήσης λεγούσης τοῦ βασι- 5
 332 λέως, ὅς τοῦτο τὸ γένος τῆς χώρας ἐξήλασεν, ὄρκοις ἔπεισεν αὐτὴν μὴ δεδιέναι. κελεύει
 οὖν τὴν Σαμουήλου ψυχὴν ἀναγαγεῖν αὐτῷ. ἡ δὲ καλεῖ τοῦτον ἐξ ἔδου· φανέντος δ'
 αὐτοῦ θεασαμένη ἄνδρα σεμνὸν καὶ θεοπρεπῆ ταράττεται, καὶ „οὐ σύ, φησὶν, ὁ βασιλεὺς
 333 Σαούλος;“ ἐδήλωσε γὰρ αὐτὸν Σαμούηλος. ἐπινεύσαντος δ' ἐκείνου καὶ τὴν ταραχὴν τοῦ
 γυναιίου ὅθεν ἐστὶν ἐρομένου, εἶπεν ὁρᾶν ἀνελθόντα τινα θεῷ τὴν μορφὴν ὅμοιον. τοῦ δὲ 10
 τὴν εἰκόνα φράζειν εἰπόντος καὶ τὴν ἡλικίαν, γέροντα ἦδε καὶ ἐνδοξον ἐσήμανεν, ἱερατικὴν
 334 δὲ περικείμενον διπλοῖδα. ἐγνώρισεν ἐκ τούτων ὁ βασιλεὺς τὸν Σαμούηλον ὄντα, πεσὼν
 ἐπὶ τὴν γῆν ἥσπάζετο καὶ προσεκύνησεν, τῆς δὲ Σαμουήλου ψυχῆς πυθομένης, διατί κινή-
 σειν αὐτὴν καὶ ἀναχθῆναι ποιήσεις, τοὺς πολέμιους ἐπικεῖσθαι βαρεῖς ἔφη, αὐτὸν δὲ
 ἐγκαταλελειφθαι ὑπὸ θεοῦ μήτε διὰ προφητῶν μήτε δι' ὀνειράτων προρρήσεων τυγχάνειν 15
 335 καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ σὲ κατέφυγον. Σαμούηλος δὲ εἶπεν· „ἄκουε ὅτι βασιλεῦσαι δεῖ Δαυίδην
 336 καὶ κατορθῶσαι τὸν πόλεμον, σὲ δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ζωὴν ἀπολέσαι. ἴσθι τοίνυν
 καὶ τὸν λαὸν ὑποχείριον τοῖς ἐχθροῖς γενησόμενον καὶ σαντὸν μετὰ τῶν τέκνων αὔριον ἐν
 337 τῇ μάχῃ πεσόντα μετ' ἐμοῦ γενησόμενον“. ταῦτα ἀκούσας Σάουλος ἄφωνος ὑπὸ τῆς λύπης
 338 ἐγένετο. ἡ δὲ γυνὴ παρεκάλει αὐτὸν γεύσασθαι. ἀντέχοντος δὲ ἀπεστραμμένον ὑπὸ τῆς 20
 339 ἀθυμίας ἐβιάσατο καὶ συνέπεισεν. ἔχουσα δὲ μόσχον ἓνα συνήθη τοῦτον ἔθυσσε καὶ τὰ
 κρέα παρασκευάσασα τοῖς οἰκέταις καὶ αὐτῷ παρατίθησι. καὶ Σάουλος μὲν διὰ τῆς νυκτὸς
 351 ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον. τῶν δὲ Παλαιστινηῶν ἐστρατοπεδευκόντων τελευταῖος παρῆλθεν
 352 ὁ βασιλεὺς Ἀγχοῦς, μετ' αὐτὸν δὲ ὁ Δαυίδης μετὰ τῶν ἐξακοσίων ὀπλιτῶν εἶπετο. Θεα-
 σάμενοι δ' αὐτὸν οἱ στρατηγοὶ τῶν Παλαιστινηῶν, πόθεν ἦκασιν οἱ Ἑβραῖοι καὶ τίνων 25
 καλεσάντων ἡρώτων τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Δαυίδην ἔλεγεν εἶναι, ὃν πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα
 ἐδέξατο, καὶ νῦν τῆς χάριτος ἀμοιβὴν ἐκτίσαι βουλόμενον καὶ τὸν Σάουλον
 353 τιμωρήσασθαι συμμαχεῖν αὐτοῖς. ἐμέμφθη δ' ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἄνδρα παρεληφώς
 ἐπὶ συμμαχίᾳ πόλεμον καὶ ἀποπέμπειν συνεβούλευον, μὴ καὶ λάθῃ δι' αὐτὸν
 354 κακὸν τι τοὺς φίλους εἰργασμένος· τοῦτον γὰρ εἶναι Δαυίδην, ὃν ἄδουσιν αἱ παρθένοι 30
 355 μυριάδας Παλαιστινηῶν ἀπολέσαντα. ταῦτα ἀκούσας Ἀγχοῦς λέγει τῷ Δαυίδῃ „ἐγὼ μὲν
 πολλὴν μαρτυρῶ σοι περὶ ἐμὲ εὐνοίαν καὶ διατοῦτο σύμμαχον ἐπιγόμην· οὐ δοκεῖ δὲ
 ταυτὸ τοῖς στρατηγοῖς. ἄπιθι οὖν εἰς ὃν ἔδωκά σοι τόπον κάκεῖ φύλασσε μοι τὴν χώραν.
³⁵⁶ ἔστι δὲ καὶ τοῦτο συμμαχίας εἶδος“. καὶ Δαυίδης μὲν ἦκεν εἰς Σεκέλλαν. ἐκπεπορη-
³⁵⁷ μένην δὲ ταύτην κατέλαβε· τὸ γὰρ Ἀμαληκитῶν ἔθνος ἐπελθὼν αἵρει αὐτὴν καὶ ἐνέπρησε, 35
 357 καὶ τὰς γυναῖκας Δαυίδου, δύο δ' ἦσαν, καὶ τὰς τῶν ἐταίρων σὺν τοῖς τέκνοις ἠκμαλώτισε.

3 ἐσόμενα] ἀποβησόμενα Iosephus. — 5 καταφρονήσεις man. 1 Busb. καταφρονήσιν Henn. — τὸ om. Henn. et m. 1 Busb. — 7 ἦ] ὁ Busb. — 10 ὁρᾶν] βλέπειν Iosephus. — 11 ἐπιδότος] κλειόμενος Iosephus. — 11 ἦδη Iosephus. — ἀντέχοντα Henn. — 21 ἔθνη] κατασφάξασα Iosephus. — 25 τὸν i. ras. Busb. — 28 πολέμιον] πολέμιον Iosephus. — 31 ἐπαγόμεν Busb. Henn. — 33 εἶδος] μέρος Iosephus.

Zonaras I p. 120 Bonn.

περιορήγνυνται οὖν τὴν ἐσθλότητα κλαίων μετὰ τῶν φίλων. ἀνασχὼν δὲ τῆς λύπης παρεκάλεσε ³⁵⁸
τὸν ἀρχιερέα Ἀβιάθαρὸν ἐπερωτῆσαι τὸν Θεόν, εἰ διώξαντι τοὺς Ἀμαληκίτας δίδωσι κατα- ³⁵⁹
λαβεῖν καὶ σῶσαι μὲν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἐχθρούς. τοῦ ³⁶⁰
δ' ἀρχιερέως διώκειν κελεύσαντος μετὰ τῶν ἑξακοσίων ὀπλιτῶν ἐκπηδήσας εἶπετο τοῖς
5 πολέμοις. πλανωμένῳ δὲ τινι περιτυχὼν Αἰγυπτίῳ ὑπὸ λιμοῦ παρειμένῳ, πρῶτον αὐτὸν
ποιτῷ καὶ τροφῇ παραστησάμενος χρήται τούτῳ ἐπὶ τοὺς Ἀμαληκίτας ὁδηγῶ καὶ καταλαβὼν ³⁶²
αὐτῶν τοὺς μὲν ἀριστοῦντας, τοὺς δὲ καὶ μεθύοντας ἤδη ἐπιπεσὼν αἰγνιδίως πολλὴν
αὐτῶν φόνον εἰργάσατο. διέμειναν δὲ Δαυίδης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀναιροῦντες ἀπὸ πρῶτ' ἕως ³⁶⁴
ἐσπέρας, ὡς μόνους τετρακοσίους περιλειφθῆναι τῶν Ἀμαληκιτῶν. ἀνέσσωσε δὲ τὰς τε
10 οἰκείας γυναῖκας καὶ τὰς τῶν ἐταίρων καὶ τὰλλα ὅσα διήρπασαν οἱ πολέμοι. ὡς δὲ ἀνα- ³⁶⁵
στρέφοντες ἦκον ἔνθα μὴ δυναμένους διακοσίους αὐτοῖς ἔπεσθαι καταλελοίπασιν ἐπὶ τῶν
σκευῶν, οἱ τετρακόσιοι τῆς μὲν ἄλλης ὠφελείας καὶ λείας οὐκ ἤξιον αὐτοῖς ἀπομερίζειν·
οὐ συνακολουθήσαντας γὰρ ἀλλὰ μαλακισθέντας περὶ τὴν δίωξιν ἀγαπήσειν ἀνασεσωσμένας
τὰς γυναῖκας ἀπολαμβάνοντας ἔλεγον· Δαυίδης δὲ ποιηρὰν καὶ ἄδικον τὴν γνώμην αὐτῶν ³⁶⁶
15 ἀπέφαινε, πᾶσι δ' ἐξ ἴσου μερίσασθαι τὴν ὠφελίαν ἐπὶ φυλακῇ τῶν σκευῶν μεμενηκόσι.
καὶ ἐξ ἐκείνου νόμος ἐκράτησεν οὗτος παρ' αὐτοῖς, ἵνα τὰ αὐτὰ τοῖς μαχομένοις λαμβά- ³⁶⁷
νωσιν οἱ τὰ σκεύη φυλάσσοντες.

Τῶν δὲ Παλαιστινηῶν συμβαλόντων τρέπονται οἱ Ἑβραῖοι καὶ πολλοὶ ἀναιροῦνται, ³⁶⁸
Σάουλος δὲ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ γενναίως ἀγωνιζόμενοι ἐπιστρέφουσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν τῶν ³⁶⁹
20 ἐχθρῶν γάλαγγα καὶ παρακνικλωθέντων ἀποθνήσκουσιν οἱ παῖδες Σαούλ πολλοὺς κατα-
βαλόντες. Σάουλος δὲ φεύγει τὸ κρατερόν τῆς δυνάμεως ἔχων περὶ αὐτόν, καὶ τῶν ³⁷⁰
Παλαιστινηῶν ἐπιπεμφάντων ἀκοντιστάς καὶ τοξότας, πάντας μὲν ἀποβάλλει πλὴν ὀλίγων,
αὐτὸς δὲ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν ἀποκτεῖναι μὲν ἑαυτὸν
ἠσθένει, κελεύει δὲ τὸν ὀπλοφόρον τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ διελᾶσαι, πρὶν ζῶντα συλλαβεῖν
25 αὐτόν τοὺς πολέμους. τοῦ δὲ μὴ τολμῶντος κτείνειν τὸν δεσπότην, αὐτὸς τὴν ἰδίαν ³⁷¹
στήσας εἰς τὴν ἀκμὴν πίπτει κατ' αὐτῆς, καὶ μὴ δυνάμενος ὥσασθαι νεανίσκον ἰδὼν
ἐστῶτα Ἀμαληκίτην παρεκάλεσεν ἐπερείσαντα τὴν ῥομφαίαν παρὰσχεῖν αὐτῷ τελευτήν.
ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ περιελόμενος τὸν βραχίονα αὐτοῦ χρυσοῦν ὄντα καὶ τὸν βασιλικὸν ³⁷²
στέφανον ᾤχετο. ὁ δ' ὀπλοφόρος ταῦτα ἰδὼν ἀπέκτεινεν ἑαυτόν, καὶ οἱ σωματοφύλακες δὲ
30 πάντες ἔπεσον. ἀκούσαντες δὲ τῶν Ἑβραίων οἱ τὴν κοιλάδα πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατοί- ³⁷³
κοῦντες καὶ οἱ ἐν τῷ πεδίῳ, ὅτι Σάουλος πέπτωκε καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος,
κατάλιπόντες τὰς ἑαυτῶν πόλεις εἰς ὄχυρωτάτας κατέφυγον. οἱ δὲ Παλαιστινηοὶ τὰς καταλε-
λειμμένας κατέφκησαν. σκυλεύοντες δὲ τοὺς τῶν πολέμιων νεκροὺς ἐπιτυγχάνουσι τοῖς ³⁷⁴
Σαούλου καὶ τῶν παιδῶν αὐτοῦ σώμασι καὶ ἀποτεμόντες αὐτῶν κεφαλὰς καὶ σκυλεύσαντες
35 τὰς μὲν παροπλίας αὐτῶν ἀνέθηκαν εἰς τὸ Ἀρτάρτειον ἱερόν, τὰ δὲ σώματα ἀνεσταύρωσαν
πρὸς τὰ τεῖχη τῆς Βηθσιὼν πόλεως, ἣ νῦν Σκυθόπολις καλεῖται. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ³⁷⁵
ἐν Ἰαβεὶ πόλει τῆς Γαλααδίτιδος, ἐξεληθόντες οἱ τόλμῃ διαφέροντες καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ³⁷⁶
ὁδεύσαντες ἦλθον εἰς Βηθσάν, καὶ καθελόντες τὰ σώματα Σαούλου καὶ τῶν παιδῶν αὐτοῦ
μὴ κωλύσαι τολμῆσαντων τῶν πολέμιων διὰ τὴν ἀνδρείαν κομίζουσιν εἰς Ἰάβησαν. καὶ ³⁷⁷

5 περιτυχὼν] περιπεσὼν Iosephus. — 5 λιμοῦ, inter λ et i rasura 1 litt. Busb. — 29 ᾤχετο] ἐμποδὼν ἐγένετο. — 38 ἦλθωσαν Henn.

Zonaras I p. 121 Bonn.

378 πανδημει κλαύσαντες θάπτουσιν αὐτά. τοῦτο Σαούλος τέλος ἔσχε διὰ τὸ παρακοῦσαι τῶν ἐπ' Ἀμαληκίταις ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι τὸν ἀρχιερέα Ἀβιμέλεχον καὶ τὴν γενεὰν αὐτοῦ καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἀνείλεν. ἐβασίλευσε δὲ Σαμουήλου ζῶντος ἔτη ὀκτώ πρὸς τοῖς δέκα, τελευτήσαντος δ' ἐκείνου δύο καὶ εἴκοσι.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ἔβδομος.

5

Ἦδη δὲ τοῦ Δαυίδου ἐν Σεκέλλα μετὰ τὴν νίκην ἀναστρέψαντος τῶν Ἀμαληκιτῶν
2 παραγίνεται πρὸς αὐτὸν ὁ τὸν Σάουλον ἀνελὼν τὴν ἐσθῆτα περιερογγμένος, τὴν τε τῶν
Ἑβραίων ἦτιαν μὴνῶν καὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἀναίρεσιν διαβεβαιούμενος, ὡς αὐτὸς ὢν ὁ
3 τοῦτον ἀνελὼν ὑπ' ἐκείνου παρακληθεὶς μέλλοντος ὑπὸ τῶν πολέμιων λαμβάνεσθαι.
4 καὶ τὸν τε παρὰ τοῖς βραχίοσι τοῦ βασιλέως χρυσὸν καὶ τὸν στέφανον ἐπεδείκνυε καὶ 10
ἐδίδου τῷ Δαυίδῃ. ὁ δὲ τὸν Σαούλου καὶ τῶν αὐτοῦ παίδων μαθὼν θάνατον καταρρη-
5 γνύει τὴν ἐσθῆτα κλαίων μετὰ τῶν ἐταίρων ὅλην τὴν ἡμέραν, μᾶλλον δὲ γε διὰ Ἰωνάθην
6 πιστότατον ὄντα φίλον αὐτῷ. ἐκόλασε δὲ καὶ τὸν ἀνελόντα Σάουλον καὶ ἔγραψε θρήνους
7 καὶ ἐπιταφίους ἐπαίρους Σαούλου καὶ Ἰωνάθου, οἱ καὶ μέχρις ἐμοῦ διαμένουσι. πανσά-
μενος δὲ τοῦ πένθους ἤρετο τὸν Θεόν, τίνα δίδωσιν αὐτῷ κατοικῆσαι πόλιν. φήσαντος δὲ 15
διὰ τοῦ προφήτου δίδοναι Γιβζῶνα τῆς Ἰούδα φυλῆς, καταλιπὼν τὴν Σεκέλλαν εἰς ἐκείνην
8 παραγίνεται σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς ὀπλίταις. καὶ βασιλεὺς παρὰ τῆς Ἰούδα φυλῆς
ἀποδείκνυται. πέμπει δὲ καὶ ἐν Ἰαβισῷ, ἐπαινῶν αὐτοὺς ὅτι θάψαντες Σάουλον καὶ τοὺς
παῖδας αὐτοῦ, ἅμα δὲ καὶ δηλῶν ὅτι ἡ Ἰούδα φυλὴ κεχειροτόνηκεν αὐτὸν βασιλέα.
9 Ὁ δὲ τοῦ Σαούλου στρατηγὸς Ἀβέννηρος ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δραστήριος τὴν φύσιν, ὡς 20
ἔγνω πεσόντος τοῦ βασιλέως καὶ τῶν τριῶν παίδων αὐτοῦ, τὸν περιλειπόμενον ἐξα-
πάσας νιδὼν αὐτοῦ Ἰέβοσθον παντὸς ἀποδείκνυσιν τοῦ πλήθους βασιλέα πάρεξ τῆς Ἰούδα
10 φυλῆς. ὥρμησε δὲ Ἀβέννηρος μετὰ στρατιᾶς ἐπιλέκτον κατὰ τῆς Ἰούδα φυλῆς, ὅτι ἐβασί-
11 λευσε τὸν Δαυίδην. ἀπήντησε δ' αὐτὸν μετὰ τῶν ὀπλιτῶν Ἰωάβος ἀρχιστράτηγος ὢν
12 Δαυίδου, καὶ παρατάσσονται πρὸς μάχην ἐν Γαβαὼν. καὶ πρότερον μὲν δυοκαίδεκα παρ' 25
13 ἀμφοτέρων μονομαχῆσαι ἤρεθισαν, πεσόντων δὲ τούτων πάντων συνέρρηξε καὶ ἡ λοιπὴ
στρατιὰ ἡττήθησαν δ' οἱ τοῦ Ἀβέννηρου, καὶ τραπέντων ἐδίωκεν ὁ Ἰωάβος καὶ οἱ ὀπλίται
14 καὶ οἱ ἀδελφοὶ δὲ Ἰωάβου Ἀβεσσαῖος καὶ Ἀσάηλος προθύμως ἡγωνίσαντο, καὶ μάλιστα ὁ
νεώτερος Ἀσάηλος, ὃς καὶ ἐπὶ ποδῶν ὠκύτητα κλέος εἶχεν· οὐ γὰρ ἀνθρώπους ἐνίκα μόνον,
15 ἀλλὰ καὶ ἵππους λέγεται παραδραμεῖν. οὗτος ἐδίωκε τὸν Ἀβέννηρον. ἐπιστραφέντος δ' 30
ἐκείνου καὶ μὴ διώκειν παραινοῦντος, ὡς οὐκ ἐπέθετο φεύγων ὁ Ἀβέννηρος πλῆξας εἰς
16 τοῦπίσω καιρίως παραχρῆμα ἀπέκτεινεν. ὁ δὲ Ἰωάβος καὶ ὁ Ἀβεσσαῖος ὑπ' ὀργῆς τῆς τοῦ
17 ἀδελφοῦ σφαγῆς σπουδαίως ἐδίωκον τὸν Ἀβέννηρον. περὶ δυσμᾶς δὲ ἡλίου ἀνακεκρα-
γότες τοῦ Ἀβέννηρου καὶ φήσαντος, μὴ δεῖν ἄνδρας ὁμοφύλους εἰς μάχην παροξύνειν,
ἀμαρτεῖν γὰρ τὸν Ἀσάηλον, ὃς παραινοῦντος μὴ διώκειν οὐκ ἐπέσθη καὶ διατοῦτο βληθεὶς 35
ἀπέθανε, παράκλησιν ἡγησάμενος τοὺς λόγους Ἰωάβος ἀνακαλεῖται τοὺς στρατιώτας τῇ

10 παρὰ] περὶ Iosephus. — 13 ἀνελόντα] ἀποκτείναντα Iosephus. — 22 Ἰέβοσθον, inter o et σ ras. 1 litt. Busb. — 32 καιρίως] καὶ καιρίως man. 1 Busb. — 34 περὶ] παρὰ Henn. et m. 1 Busb. — 45 τὸν] καὶ τὸν Henn.

Zonaras I p. 123 Bonn.

σάλλιγγι καὶ τῆς-διώξεως ἐπέσχε· Ἀβέννηρος δὲ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ὁδεύσας ἀφικνεῖται 18
εἰς τὸν Σαούλου παῖδα Ἰεβοσθόν. τὸ δὲ Ἀσαήλου σῶμα κομίσαντες οἱ ἀδελφοὶ εἰς 19
Βηθλέμην ἔθαψαν καὶ πρὸς Δαυίδην παρεγένοντο. ἤρξατο δ' ἔκτοτε παρ' Ἑβραίοις ἐμφύλιος 20
πόλεμος καὶ διέμεινεν ἄχρι πολλοῦ, τῶν μὲν Δαυίδου εὐδοκιμούντων, τῶν δὲ Σαούλου
5 ἑλαττονμένων.
Ἐγένοντο δὲ Δαυίδῃ παῖδες ἕξ ἐκ γυναικῶν τούτων, ὧν ὁ μὲν πρεσβύτερος ἐκ 21
γυναικὸς Ἀχιμῆς Ἀμνῶν ἐκλήθη, ὁ δὲ δεύτερος ἐξ Ἀβιγαίας Δανιήλος, τῷ τρίτῳ δ' ἐκ
Μαχάμης φύντι τῆς θυγατρὸς τοῦ Γεσιρῶν βασιλέως Ἀβεσάλωμος ὄνομα, τὸν δὲ γε τέταρτον
Ἀδωνίαν ἐκ γυναικὸς Ἀγγίθης προσηγόρευσε, τὸν πέμπτον δὲ Σαφατίας τῆς Ἀβιτάλης καὶ
10 τὸν ἕκτον Ἰεθρόαν τῆς Αἰγλῆς. Ἀβέννηρος δὲ ὁ τοῦ Σαούλου παιδὸς ἀρχιστράτηγος εὐνουν 22
ἔχων τὸ πλῆθος πάντας συμμαίνει τῷ Ἰεβοσθῷ παρεσκεύασε· καὶ διέμενον ἐφ' ἱκανόν.
ὕστερον δ' αἰτίαν λαβὼν, ὡς συνελθὼν Σαούλου παλλακῇ, καὶ μεμφθεὶς ὑπὸ Ἰεβοσθοῦ 23
περιαλγίσας ἠπείλησεν εἰς Δαυίδην περιστῆσαι τὴν βασιλείαν, καὶ πέμψας εἰς Χεβρῶνα 24
λαβεῖν ὄρκους τε καὶ πίστιν ἡξίου τὸν Δαυίδην ἔξαι αὐτὸν ἐταῖρον ἀναπείσαντα τὸν
15 λαὸν τοῦ Σαούλου μὲν ἀποστῆναι παῖδός, αὐτὸν δὲ ἀποδεῖξαι πάσης τῆς χώρας βασιλέα.
τοῦ δὲ Δαυίδου ποιησαμένου τὰς ὁμολογίας καὶ τεκμήριον παρασχεῖν τῶν συνθηκῶν 25
ἀξιώσαντος ἀνασώσαντα πρὸς αὐτὸν Μελχάλην τὴν γυναῖκα, πέμπει μὲν αὐτῷ ταύτην 26
ἀποσπάσας Ὀφέλτου, ᾧ ταύτην Σάουλος μετὰ τὴν Δαυίδου φυγὴν συνώκισε, συγκαλέσας δὲ
τοὺς γηραιούς τοῦ πλῆθους καὶ ταξίαρχους καὶ χιλιάρχους ἐτοίμως ἔχοντας εἶπε πρῶτον Δαυίδῃ 27
20 συνθέσθαι αὐτὸς ταύτης ἀποστρέψει τῆς ὁρμῆς, νῦν δ' ἐπιτρέπει χωρεῖν ἢ βούλονται· ταῦτα 28
ἀκούσαντες τὰ Δαυίδου φρονεῖν μετεβάλοντο. συγκαλεῖ δ' ὁ Ἀβέννηρος καὶ τοὺς τῆς 29
Βενιαμίτιδος φυλῆς Ἰεβοσθῷ σωματοφύλακας ὄντας, καὶ τὰ αὐτὰ πρὸς αὐτοὺς διαλεχθεῖς,
ἐπεὶ προστιθεμένους οἷς ἐβούλετο ἔγνω, παραλαβὼν εἴκοσι τῶν ἐταίρων ἦκε πρὸς Δαυίδην
τοὺς ὄρκους παραληψόμενος καὶ τὰ πραχθέντα σημανῶν. ὑποδεχθεῖς δὲ φιλοφρόνως καὶ 30
25 λαμπρῶς ξενισθεῖς ἐπὶ σνχράς ἡμέρας ἰξίωσεν ἀφθεῖς ἀγαγεῖν τὸ πλῆθος. ἐκπέμψαντος 31
δὲ τοῦ Δαυίδου τὸν Ἀβέννηρον ἦκεν εἰς Γιβρῶνα Ἰώαβος, καὶ μαθὼν, ὡς ἐλθὼν Ἀβέννηρος
μικρὸν πρόσθεν ἀπήλλακται ἐπὶ συνθήκαις καὶ ὁμολογαίς, δείσας μὴ τῇ ἐκείνου παρουσίᾳ
ἐλαττωθεῖ αὐτός, πρῶτον μὲν διαβάλλει αὐτὸν πρὸς Δαυίδην. ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, κρίνας 32
30 Ἀβέννηρον ἀποκτεῖναι πέμπει τοὺς ἐπιδιώξοντας καὶ ὡς ἐκ Δαυίδου καλέσοντας. Ἀβέννηρος 34
δ' ὡς ἤκουσε τὰ παρὰ τῶν ἀγγέλων, ὑπέστρεψεν. ὑπαντήσας δ' αὐτῷ ὁ Ἰώαβος καὶ δεξιού-
μενος ὡς εὖνους καὶ φίλος ἀποσπᾷ μὲν τῶν οἰκείων αὐτὸν ὡς ἐν ἀπορρήτῳ διαλεξόμενος, 35
παραγαγὼν δὲ εἰς τὸ ἐρημότερον μόνος σὺν Ἀβεσαίῳ τῷ ἀδελφῷ σπασάμενος τὴν μάχαιραν
ὑπὸ τὸν λαγόνά παιει. καὶ τελευτᾷ Ἀβέννηρος οὕτως ἐνεδρευθεὶς ὑπὸ Ἰώαβου, προφάσει 36
μὲν ὡς τιμωροῦντος τῷ ἀδελφῷ Ἀσαήλῳ, ὃν διώκοντα ἀπέκτεινε, τῇ δ' ἀληθείᾳ δέισαντος
37 ἐπὶ τῇ στρατηγίᾳ καὶ τῇ παρὰ βασιλεῖ τιμῇ. Δαυίδης δὲ ἀκούσας ἀνηρῶσθαι Ἀβέννηρον 39
ἔλγησε τὴν ψυχὴν καὶ ἐμαρτύρετο τὸν Θεὸν ὀμνύς, ὡς οὔτε κοινωνὸς εἶη τῆς ἐκείνου
σφαγῆς οὔτε κατὰ βούλησιν αὐτοῦ ἀποθάνοι, καὶ ἄρᾳ κατὰ τοῦ πεφονευκὸς αὐτὸν
ἐτίθετο· ἐμελλε γὰρ αὐτῷ μὴ δοκεῖν τοὺς ὄρκους παραβῆναι, οὓς ἔδωκεν Ἀβεννήρῳ. ἔθαψε 40
42

2 εἰς] πρὸς Iosephus. — 9 Σαφατίαν Iosephus. — 11 διέμενον, inter e et v una litt. eras. Busb. —
12 συνελθὼν Iosephus. — παλλακῇ man. 1 Busb. — 23 ἔγνω] εἴωρα Iosephus. — 38 ἐμελε Iosephus.

Zonaras I p. 124 Bonn.

δ' αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐπιταφίους συνεγράψατο θρήνους, οὐδ' ἐγεύσατο τροφῆς ἄχρως
 46 ἡλίον δυσμῶν. ἀκούσας δὲ τὴν Ἀβεννήρου τελευτήν ὁ Ἰεβοσθὸς οὐ πρῶτος ἤνεγκεν, ἀλλ'
 ὑπερεπάθησεν. ἐπεβίω δὲ οὐδ' αὐτὸς πολὺν χρόνον, ἀλλ' ὑπὸ τῶν Ἑρεμμῶτος υἱῶν
 47 Βανασθάου καὶ Βαήβου Βενιαμινιτῶν ὄντων ἐπιβουλευθεὶς ἀπέθανε λογισαμένων μεγάλων
 48 διατοῦτο παρὰ Δαυίδου τεύξεσθαι δωρεῶν. οὗτοι γὰρ μόνον αὐτὸν εὐρόντες μεσημβρί- 5
 49 ζοντα καὶ κοιμώμενον λαθόντες παρῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον καὶ κτείνουσιν αὐτόν. καὶ τὴν
 κεφαλὴν ἀποτεμόντες εἰς Γιβρῶνα παρεγένοντο· καὶ ταύτην ἐπιδείξαντες Δαυίδῃ συνίσταν
 50 ἑαυτοὺς εὖνους. ὃ δ' εἶπεν, „ὦ κάκιστοι, οὐκ ἔγνωτε πῶς τὸν Σαούλου φονέα ἡμυνάμην,
 52 καὶ ταῦτα ἐκείνῳ χαρίζομενον, ἵνα μὴ ζῶντα συλλάβωσιν αὐτὸν οἱ πολέμοι; κολασθέντες
 οὖν ἐκείνῳ μὲν δώσετε ποινὴν, ἐμοὶ δὲ δίκην νομίσαντες ἡδέως ἔξειν με τῇ τοῦ Ἰεβοσθοῦ 10
 τελευτῇ“. ταῦτ' εἰπὼν καὶ αἰκισόμενος αὐτοὺς διεχρήσατο, τὴν δὲ Ἰεβοσθοῦ κεφαλὴν
 τιμήσας ἐκήδυσεν.

53 Ἦκον δ' ἅπαντες οἱ τοῦ λαοῦ τῶν Ἑβραίων πρῶτοι πρὸς Δαυίδην οἵ τε χιλιάρχοι καὶ
 54 ἡγεμόνες καὶ παρέδωκαν ἑαυτούς. ὃ δὲ τῆς προθυμίας ταύτης αὐτοὺς ἀποδεξάμενος καὶ
 κατενωχίσας καὶ φιλοφρονησάμενος ἐπεμψε τὸν λαὸν παρ' αὐτὸν ἄξοντας ἅπαντα καὶ 15
 55 συνηλθον τὸ πλῆθος πρὸς Δαυίδην εἰς Γιβρῶνα καὶ μιᾷ γνώμῃ βασιλεύειν αὐτὸν ἐκύρωσαν,
 60 καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐορτάσας τοῦ λαοῦ καὶ κατενωχηθέντος ἄρας ἐκεῖθεν ὁ βασιλεὺς
 61 μετὰ πάντων ἦκεν εἰς Ἱεροσόλυμα. τῶν δὲ τὴν πόλιν οἰκούντων Ἰεβουσαίων, γένος δ' εἰσὶ
 Χαναταίων, ἀποκλεισάντων τὰς πύλας καὶ τοὺς πεπηρωμένους τὰς ὕψεις καὶ τὰς βάσεις
 καὶ πᾶν τὸ λελωβημένον ἐπὶ χλεῦρῃ στησάντων ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ λεγόντων κωλύειν 20
 62 αὐτὸν εἰσελθεῖν τοὺς ἀναπήρους, ὀργισθεὶς πολιορκεῖν ἤρξατο. καὶ πολλῇ προθυμίᾳ
 63 χρησάμενος λαμβάνει κατὰ κράτος τὴν κάτω πόλιν. ἔτι δὲ τῆς ἄκρας λειπομένης τιμῆς
 ὑποσχέσει καὶ γερῶν προθυμότερους τοὺς στρατιώτας ἐποίησε, τῷ ἐπὶ τὴν ἄκραν ἀναβάντι
 64 καὶ ταύτην ἐλόντι στρατηγίαν δώσειν ἐπαγγεिलाίμενος. πάντων δὲ φιλοτιμουμένων ἀναβῆναι
 ὁ Ἰώαβος ἔφθη τοὺς ἄλλους καὶ ἀναβάς ἐβόησε πρὸς τὸν βασιλέα τὴν στρατηγίαν ἀπαιτῶν. 25
 65 ἐκβαλὼν δὲ τοὺς Ἰεβουσαίους ἐκ τῆς ἄκρας καὶ ἀνοικοδομήσας τὰ Ἱεροσόλυμα πόλιν
 Δαυίδου προσηγόρευσε, καὶ ἐν αὐτῇ διέτριβεβα σιλεύων. ὃ δὲ χρόνος, ὃν τῆς Ἰουδα φυλῆς
 66 ἦρξε μόνις, ἐγένετο ἔτη ἑπτὰ καὶ μῆνες ἕξ. ἀπέδειξε δὲ βασιλεῖον τὰ Ἱεροσόλυμα τὴν τε
 ἄνω πόλιν παραλαβὼν καὶ τὴν ἄκραν συνάψας αὐτῇ ἐποίησεν ἓν σῶμα περιτειχίσας.
 65 κατεσκεύασε δὲ καὶ βασιλεῖον Εἰρώμου τοῦ τῶν Τυρίων βασιλέως πέμψαντος αὐτῷ 30
 67 ξύλα κέδρινα τέκτονάς τε καὶ οἰκοδόμους φιλίαν τε συνθεμένον καὶ συμμαχίαν. πρῶτος
 οὖν Δαυίδης τοὺς Ἰεβουσαίους ἐξ Ἱεροσολύμων ἐκβαλὼν ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσε τὴν
 πόλιν ἐπὶ Ἀβράμῳ Σόλυμα καλουμένην.

71 Οἱ δὲ Παλαιστῖνοι στρατεύουσιν ἐπὶ Δαυίδην εἰς Ἱεροσόλυμα. ὃ δὲ τὸν Θεὸν διὰ
 72 τοῦ ἀρχιερέως ἠρώτα, τί αὐτῷ περὶ τῆς μάχης δοκεῖ. προφητεύσαντος δὲ νίκην καὶ κράτος 35
 73 ἐξάγει τὴν δύναμιν καὶ γενομένης συμβολῆς αὐτὸς κατόπιν αἰφνιδίως ἐπιπεσὼν τοῖς
 75 πολεμίοις τοὺς μὲν ἔκτεινε, τοὺς δὲ εἰς φυγὴν ἐτρέψατο. ἡττηθέντες δ' ἐν ταύτῃ τῇ
 76 μάχῃ αὐθις ἐπῆλθον τριπλάσιος στρατός κατὰ Δαυίδου. πάλιν δ' ἐρομένου τὸν Θεὸν περὶ

3 ἐρεμμῶτος Busb. — 13 οἷτε χιλιάρχοι καὶ ἡγεμόνες] Iosephus οἱ (ὅς Henn.) χιλιάρχον καὶ ἡγεμόνα (post
 οἱ (ὅς) spatium vacuum 4—5 litt.) Busb. Henn. — 19 καὶ ante τὰς iterat Busb. — 23 ἐποίησε] παρασκευάσαι
 Iosephus. — 28 μόνος Busb. — 30 καὶ iterat in confinio paginarum Busb. — 33 Ἀβραάμ Henn. —
 38 ἐρομένου, ante μ una litt. eras. Busb.

Zonaras I p. 125 Bonn.

τῆς μάχης προσηγυρεύει ὁ ἀρχιερεὺς ἐν τοῖς ἄλσεσι τοῖς καλουμένοις Κλαυθμῶσι κατέχειν
τὴν στρατιὰν οὐκ ἄποθαι οὐσί τοῦ τῶν πολεμίων στρατοπέδου, μὴ πρότερον δ' ἄρχεσθαι
πρὶν τὰ ἄλση σαλεύεσθαι μὴ πνέοντος ἀνέμου. ὥς δὲ ἐσαλεύθη τὰ ἄλση, μηδὲν ἐπισχῶν 77
ὥρμησε κατὰ τῶν πολεμίων. οἱ δὲ αὐτὸν οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἅμα τῆς συμβολῆς τρέπονται
5 καὶ διώκων αὐτοὺς ἄχρι τῶν ὄρων τῆς χώρας αὐτῶν ἔκτεινε. διαρπάσας δὲ αὐτῶν τὴν
παρεμβολὴν καὶ πολλὴν εὐρὴν πλοῦτον καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν διέφθειρεν. εἴτα βουλευσάμενος 78
μετὰ τῶν γερόντων καὶ ἡγεμόνων καὶ χιλιάρχων καὶ τῶν ὁμοφύλων τοὺς ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας ἐξ
ἀπάσης συναγωγῶν τοὺς ἱερεῖς τε καὶ Λευίτας παραγίνεται εἰς Καριαθιαρείμ. καὶ βαστά- 79
σαντες τὴν κιβωτὸν ἐκ τῆς Ἀμναδάμου οἰκίας οἱ ἱερεῖς καὶ ἐπιθέντες ἐφ' ἑμαῖαν καινὴν
10 ἔλκειν ἀδελφοῖς τὲ καὶ παισὶν ἐπέτρεψαν μετὰ τῶν βοῶν. προσῆγε δὲ σὺν αὐτοῖς ὁ 80
βασιλεὺς καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ὄδοντες πᾶν εἶδος μέλους ἐπιχώριον καὶ ὀρχήσεώς τε καὶ
ψαλμῶν σάλπιγγός τε καὶ κυμβάλων κατὰγοντες τὴν κιβωτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὥς δ' ἄχρι 81
τῆς Χήλωνος ἄλωνος προῆλθον, τῶν βοῶν ἐπινευσάντων τὴν κιβωτὸν ἐκτείνας τὴν χεῖρα
Ὁῤῥὰς κατασχεῖν αὐτὴν ὥς μὴ ἀνατραπείη θνήσκει κατ' ὀργὴν τοῦ θεοῦ, ὅτι μὴ ὦν ἱερεὺς
15 ἦψατο ταύτης. ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ ἐτελεύτησεν Ὁῤῥὰς καλεῖται διακοπή. δεισας δὲ ὁ Δαυίδης 82
μὴ ταῦτόν τι πάθῃ τῷ Ὁῤῥὰ δεξάμενος τὴν κιβωτὸν ἐν τῇ πόλει, ἐκνεύσας εἰς τι χωρίον 83
ἀνδρὸς Λευίτου τὸ γένος Ὁβαδάμου ὄνομα παρ' αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τίθῃσι. ἔμεινε δ' ἐπὶ
τρεις μῆνας αὐτόθι καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ Ὁβαδάμου πολλῶν μετέδωκεν ἀγαθῶν. μαθὼν δὲ 84
ταῦτα ὁ βασιλεὺς καὶ θαρρῆσας ὥς οὐδενὸς κακοῦ πειρασόμενος τὴν κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν
20 μετὰκομίζει, τῶν ἱερέων βασιταζόντων αὐτῇ, ἑπτὰ δὲ χορῶν οὓς διεκόσμησε προαγόντων, 85
αὐτοῦ δ' ἐν κινύρῳ παίζοντος καὶ κροτοῦντος, ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα Μελχάλην Σαούλου
δὲ θυγατέρα ἰδοῦσαν αὐτὸν χλευάσαι. τιθέασιν δ' αὐτὴν εἰς τὴν σκητὴν, ἣν Δαυίδης 86
ἔπηξεν αὐτῇ, καὶ θύσας πολυτελῶς καὶ τὸν λαὸν ἐστιάσας ἀπέπεμψεν, αὐτὸς δὲ εἰς τὸν
οἶκον παραγίνεται. ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Μελχάλη κατεμέμψατο αὐτόν, ὥς ἀκοσμήσειεν ὀρχού- 87
25 μενος καὶ γυμνούμενος ὑπὸ τῆς ὀρχήσεως ὁ τηλικούτος βασιλεὺς. ὃ δ' οὐκ αἰδεῖσθαι ταῦτα 88
ποιήσας εἰς τὸ τῷ θεῷ κεχαρισμένον ἔφασκεν. ἑξαμαρτάνειν δὲ νομίζων, εἰ μένων αὐτὸς 90
ἐν οἴκοις ἐκ κέδρου πεποιημένοις καὶ καλλίστην κατασκευὴν ἔχουσι περιορᾷ τὴν κιβωτὸν ἐν
σκητῇ κειμένην, ὥρμησε τῷ θεῷ κατασκευάσαι ναόν. τοῦ δὲ θεοῦ φανέντος τῷ Νάθ⁹¹₉₂
νυκτὸς καὶ φράσαι τῷ Δαυίδῃ κελεύσαντος, ὥς τὴν μὲν προαίρεσιν αὐτοῦ ἀποδέχεται, οὐκ
30 ἐπιτρέπει δὲ φρόνῳ τῶν ἐχθρῶν μεμιασμένῳ ποιῆσαι ναὸν αὐτῷ, μετὰ δὲ τὸν θάνατον 93
αὐτοῦ ἔσεσθαι τὸν ναὸν ὑπὸ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν παραληφόμενον. μαθὼν 94
ταῦτα παρὰ τοῦ προφήτου καὶ περιχαρὴς γενόμενος ἐπὶ τῷ τοῖς ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν δια-
μένειν καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ περιβόητον ἔσεσθαι πρὸς τὴν κιβωτὸν παραγίνεται, καὶ πεσὼν 95
ἐπὶ πρόσωπον ἡνυχάριστεί τῷ θεῷ. εἴτα συγκαλέσας τὴν στρατιὰν παρήγγειλε πρὸς πόλεμον 97
35 παρεσκευασμένην τυγχάνειν, καὶ ὅτε ἔδοξεν αὐτῷ καλῶς ἔχειν, ἐπὶ τοὺς Παλαιστινοὺς ἦκε.
κρατήσας δ' αὐτῶν τῇ μάχῃ ἐπὶ τοὺς Μωαβίτας τὸν πόλεμον μετήγαγε, καὶ τὰ μὲν δύο 98
μέρη τῶν πολεμίων διέφθειρε, τὸ δὲ λοιπὸν αἰχμάλωτον ἔλαβε. καὶ φόρους ἐπιτάξας 99
αὐτῷ ἐπὶ Ἀρτάξαρον βασιλέα τῆς Σοφηνῆς ἐστράτευσε, καὶ συμβαλὼν αὐτῷ τῶν μὲν
πεζῶν αὐτοῦ διέφθειρεν ὥς δισμυρίους, τῶν δ' ἵπποτῶν ὥς πεντακισχιλίους. ἔλαβε δὲ καὶ

Zonaras I p. 127 Bonn.

- 100 ἄρματα χίλια, ὧν ἑκατὸν μόνα φυλάξας ἠφάνισε τὰ λοιπά. ἀκούσας δὲ ὁ Λαμασκοῦ καὶ
Σύρων βασιλεὺς Ἀδαδός, ὅτι πολεμεῖ Δαυίδης Ἀρτάζαρον, φίλος ὢν αὐτῷ ἤκε συμμαχήσων,
πταίσας δὲ τῇ μάχῃ πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν· ἔπесον γὰρ ὡς δισμύριοι, οἱ δὲ
104 λοιποὶ ἔφυγον. Δαυίδης δὲ στρατευσάμενος ἐπὶ Λαμασκὸν καὶ τὴν ἄλλην Συρίαν πᾶσαν
ὑπήκοον ἐποιήσατο, καὶ φρουρὰν ἐν τῇ χώρᾳ καταστήσας καὶ φόρους τελεῖν ὁρίσας αὐτὴν· 5
ὑπέστρεψε· καὶ τὰς τε χρυσέας φαρέτρας καὶ τὰς πανοπλίας, ἃς οἱ τοῦ Ἀδάδου σωματο-
105 γύλακες ἐφόρου, ἀνέθηκε τῷ Θεῷ εἰς Ἱεροσόλυμα· ἃς ὕστερον ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς
Σούσακος στρατεύσας ἐπὶ Ῥοβοὰμ ἔλαβεν. ὁ δὲ Δαυίδης τοῦ Θεοῦ συμπνεόντος αὐτῷ
106 καὶ ταῖς καλλίσταις τῶν Ἀρταζάρου πόλεων ἐπεστράτευσεν καὶ ταύτας ἐλὼν διήρπασεν, ἐν
107 αἷς πάμπολυς εὐρέθη χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ χαλκός, ὃν χρυσῷ εἰκάζεσθαι ἔλεγον. ὁ δὲ 10
τῆς Ἀμαθῆς βασιλεὺς ταῦτα μαθὼν καὶ δέσας περὶ ἑαυτῷ, πέμπει πρὸς Δαυίδην Ἀδώραμον
108 τὸν υἱὸν αὐτοῦ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν καὶ φιλίαν ποιούμενος. στέλλει δ' αὐτῷ καὶ δῶρα
σκεύη χρύσεια καὶ ἀργύρεα καὶ χάλκεα. τῆς δὲ φιλίας γενομένης τὸν μὲν υἱὸν τοῦ τῆς
Ἀμαθῆς βασιλέως Θαρνᾶ ἐντίμως ἀπέλυσεν, τὰ δὲ δῶρα καὶ τὸν ἄλλον χρυσὸν καὶ ἄργυρον,
109 φέρων ἀνατίθησι τῷ Θεῷ, καὶ Ἰδουμαίους δὲ νικᾷ Ἀβεσαῖον τὸν Ἰωάβου ἀδελφὸν στείλας 15
μετὰ δυνάμεως. καὶ τὴν Ἰδουμαίαν φρουραῖς διαλαβὼν φόρους παρ' αὐτῶν ἐδέχετο ὑπὲρ
τε τῆς χώρας καὶ τῆς ἐκάστου κεφαλῆς.
- ¹¹¹ Μνηστῆρες δὲ τῶν πρὸς Ἰωνάθην συνθηκῶν προσέταξεν ἀναζητεῖν εἴ τις ἐκ τοῦ
¹¹² γένους αὐτοῦ σώζεται. καὶ μαθὼν υἱὸν Ἰωνάθου περιλείπεσθαι Μεμφιβοσθὸν ὄνομα
113 πεπηρωμένον τὰς βάσεις, ὡς ἐκ τῶν ὤμων τῆς τροφοῦ πεσόντα φευγούσης, πέμψας μετὰ- 20
114 πέμπεται πρὸς αὐτόν. ἐλθὼν δ' ἐκεῖνος προσεκύνησε τὸν βασιλέα. ὁ δὲ θαρρεῖν αὐτὸν
προετρέπετο καὶ δίδωσι τὸν πατρῶον οἶκον αὐτῷ καὶ πᾶσαν τὴν τοῦ πάππου Σαούλου
115 οὐσίαν καὶ ὁμοτράπεζον ἐκέλευσεν εἶναι. καλέσας δὲ τὸν Σιβᾶ πατρῶον ὄντα δούλον
Μεμφιβοσθοῦ ἐκέλευσεν αὐτὸν προνοούμενον τῶν δεδορημένων καὶ τὴν γῆν ἐργαζόμενον
τὴν πρόσδοον εἰς Ἱεροσόλυμα κομίζειν, καὶ αὐτὸν δὲ Σιβᾶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεντε- 25
116 καίδεκα ὄντας καὶ τοὺς οἰκέτας εἴκοσι τῷ Μεμφιβοσθῷ ἐχαρίσατο. ἐντεῦθεν ὁ Ἰωνάθου
παῖς ἐν Ἱεροσολύμοις κατῴκει τῷ βασιλεῖ συνεστιώμενος καὶ πάσης ὡς υἱὸς αὐτοῦ θερα-
πείας τυγχάνων.
- 117 Τελευτήσαντος δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦ τῶν Ἀμανιτῶν βασιλέως Ναάσσου,
φίλος δ' ἦν Δαυίδου, καὶ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν Ἀνὼν τοῦ παιδός, πέμψας Δαυίδης 30
πρὸς αὐτὸν πρῶτος τε φέρειν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς παρήγει καὶ τὴν αὐτὴν φιλίαν
118 διαμένειν, ἣν πρὸς ἐκεῖνον εἶχε προσδοκᾶν. οἱ δὲ τῶν Ἀμανιτῶν ἄρχοντες κατασκόπους
119 πεπομφέναι τῆς χώρας Δαυίδην πείθουσι τὸν Ἀνὼν ἐπὶ προφάσει φιλανθρωπίας. καὶ
δόξας πιθानὰ λέγειν αὐτοὺς τοὺς πεμφθέντας χαλεπῶς περιύβρισε· ξυρίσας γὰρ αὐτῶν
τὰ ἡμίση τῶν γενείων καὶ τὰ ἡμίση τῶν ἱματίων περιτεμὼν ἔργοις ἀπέλυσεν κομίζοντας 35
120 οὐ λόγους τὰς ἀποκρίσεις. ἰδὼν δὲ ταῦτα Δαυίδης ἠγανάκτησε καὶ δῆλος ἦν οὐ περιο-
121 ψόμενος τὴν ὕβριν, παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Ἀμανῖται πρὸς πόλεμον καὶ συμμαχούς
122 ἐπὶ μισθῷ προσλαβόμενοι. ὁ δὲ Δαυίδης δοὺς τὸ τῆς στρατιᾶς ἀκμαιότατον τῷ ἀρχιστρα-

9 ἐλὼν] λαβὼν Iosephus. — 11 μαθὼν] ὡς — ἐπίθεται Iosephus. — 12 στέλλει] ἐπέμψεν Iosephus. —
15 στείλας] πέμψαντος Iosephus.

Zonaras I p. 127 Bonn.

τήγῳ Ἰωάβῳ ἔπερσεν ἐπ' αὐτούς. ὁ δὲ συμβαλὼν τοῖς Ἀμμανίταις πρὸς τῇ μητρο- 123
πόλει αὐτῶν Ἀραμαθα αὐτὸς μὲν τοὺς συμμάχους αὐτῶν Σύρους τρέπει, ὁ δὲ ἀδελφὸς 123
αὐτοῦ Ἀβεσσαῖος τοὺς Ἀμμανίτας, διχῇ γὰρ παρετάξαντο, καὶ ἅπαντες πρὸς φυγὴν
ἀπειδόν. κρατήσας δὲ τῶν πολεμίων Ἰωάβος εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν βασιλέα λαμπρῶς
5 ὑπέστρεψεν. Ἀμμανῖται δὲ οὐκ ἤρεμυσαν, ἀλλ' αὖθις μισθοῦνται συμμάχους τοὺς πέραν 127
Εὐφράτου Σύρους κατὰ Δαυίδου. ὁ μαθὼν ἐκεῖνος δι' ἑαυτοῦ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει 128
διαβὰς τὸν Ἰόρδανον ὑπήντησεν αὐτοῖς καὶ συνάψας μάχην ἐνίκησε, καὶ ἀναιρεῖ
μὲν πολλοὺς, ἔτρωσε δὲ καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Σάβεκον, ὃς ἐκ τῆς πληγῆς ἀπέθανεν.
οἱ δὲ Μεσοποταμίται τοιοῦτον γενομένου τοῦ τέλους τῆς μάχης ἑαυτοὺς τῷ Δαυίδῃ παρέ- 129
10 δωκαν. καὶ ὁ μὲν ὥρα χειμῶνος ἀνέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος ἔπεμψε
τὸν ἀρχιστράτηγον Ἰωάβον πολεμήσοντα τοῖς Ἀμμανίταις. ὁ δὲ καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐφθειρε
καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν μητρόπολιν συγκλείσας Ἀραμαθὰν ἐπολιόρκει.

Δαυίδῃ δὲ συνέπεσε πταῖσμα δεινόν· θεασάμενος γὰρ δαίλης ὀψίας ἐν τοῖς βασιλείοις 130
περιπατῶν γυναῖκα λουομένην ἐν τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ καλλίστην τὸ εἶδος ὄνομα Βηρσαβεὴν,
15 ἥτιτάται τοῦ κάλλους αὐτῆς καὶ μεταπεμψάμενος αὐτὴν συνέρχεται. γενομένης δ' ἐγγύνου 131
καὶ δηλωσάσης τοῦτο τῷ βασιλεῖ, ὅπως σκέψηται τοῦ λαθεῖν ὁδόν, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ κατὰ
τὸν νόμον μεμοιχενυμένη, μετακαλεῖται τὴν ἀνδρὰ ταύτης ἐκ τῆς πολιορκίας Οὐρίαν ὄνομα,
καὶ παραγενόμενον περὶ τε τῆς στρατιᾶς καὶ τῆς πολιορκίας ἀνέκρινεν. εἴτα ἐκ τοῦ δείπνου 132
δοὺς αὐτῷ μέρη κελεύει πρὸς τὴν γυναῖκα ἀπελθόντα ἀναπαύσασθαι. ὁ δὲ τοῦτο οὐκ
20 ἐποίησεν. ὥς δὲ γινὺς ὁ βασιλεὺς ἡρώτα αὐτόν, ὅτι μὴ εἰς τὴν οἰκίαν ἔλθοι, οὐκ εἶναι 133
δίκαιον εἶπε τῶν συστρατιωτῶν καὶ τοῦ στρατηγοῦ χαμαὶ κοιμωμένων ἐν τῇ παρεμβολῇ
μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτὸν ἀναπαύεσθαι. ταῦτα εἰπόντα μείναι τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην προσ- 134
εταξεν αὐτόθι, ἐπὶ δείπνον δὲ κληθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ μέχρι μέτης προσελθὼν
δεξιουμένου τοῦ βασιλέως αὐτὸν προπόσσει, πάλιν πρὸ τῶν τοῦ βασιλέως θυρῶν ἐκοιμήθη.
25 δυσανασχετήσας δ' ὁ βασιλεὺς ἔγραψε τῷ Ἰωάβῳ κολάσαι τὸν Οὐρίαν, ἁμαρτεῖν γὰρ αὐτόν, 135
ὑποθέμενος κατὰ τὸ δυσμαχώτατον αὐτόν μέρος τῶν πολεμίων τάξαι καὶ μόνον ἀπολι- 136
πεῖν τῶν συμπαρόντων ἀναχωρησάντων. ταῦτα γράψας καὶ σημηνάμενος ἔδωκεν Οὐρίᾳ
κομίσαι πρὸς Ἰωάβον. δεξάμενος δὲ ταῦτα ὁ στρατηγὸς καθ' ὃν ἤδει τόπον τοὺς πολεμίους 137
χαλεποὺς γινομένους, κατὰ τοῦτον ἔστησε τὸν Οὐρίαν δοὺς αὐτῷ τινὰς τῶν ἀρίστων τῆς
30 στρατιᾶς· αὐτὸς δὲ σὺν τῇ δυνάμει προσβοηθήσειν ἔφασκε. τοῦ δὲ Οὐρίου προθύμως τὸ 138
ἔργον ὑποστάντος ἰδίᾳ τοῖς μετ' αὐτοῦ ὅταν ἐξορμήσαντας ἴδωσι τοὺς πολεμίους κατα-
λιπεῖν αὐτόν ἐδήλωσε. προσβαλόντων οὖν τῇ πόλει προστησάμενοι τοὺς ἀνδρειοτάτους 139
καὶ τὴν πύλην ἀνοίξαντες οἱ πολέμοι μετὰ ῥύμης τοῖς ἐχθροῖς ἐπεξῆλθον. οἱ δὲ σὺν τῷ 140
Οὐρίᾳ ἅπαντες ἀνεχώρησαν ὀπίσω. Οὐρίας δὲ τὴν τάξιν μὴ λιπὼν ὑπέμεινε τοὺς πολεμίους
35 καὶ ἀναιρεῖ μὲν οὐκ ὀλίγους, κυκλωθεὶς δὲ τελευτᾷ. ὁ δ' Ἰωάβος ἔπεμψεν ἄγγελον πρὸς 141
τὸν βασιλέα λέγειν ἐντειλάμενος αὐτοῖς, ὥς προσβαλὼν τῷ τείχει καὶ πολλοὺς ἀπολέσας
ἀναχωρῆσαι βιασθεῖν, προστιθέναι δὲ τούτοις, ἃν ὀργιζόμενον αὐτόν βλέπωσι, καὶ τὸν
Οὐρίου θάνατον. τοῦ δὲ βασιλέως δυσφοροῦντος ἐπὶ ταῖς ἀγγελίαις καὶ τὸν Οὐρίου 142
θάνατον ἐδήλωσεν ὁ ἄγγελος. παύεται οὖν τῆς ὀργῆς καὶ ἀπελθόντα λέγειν ἐκέλευσεν 144

6 μαθὼν] γινὼς Iosephus. — 15 ἐγκίον Iosephus. — 20 ἡρώτα] ἀνέκρινεν Iosephus. — 24 πρὸ] πρὸς Busb. — 32 προστησάμενοι] Iosephus προστησάμενος Busb. — 38 οὐρίου, ou finale i. ras. Busb.

Zonaras I p. 129 Bonn.

Ἰωάβφ τὰ τοῦ πολέμου γούσιν ἔχειν τοιαύτην, ὥστε ποτὲ μὲν τοῖσδε τὰς εὐπραγίας συμ-
 145 βαίνειν, ποτὲ δὲ τοῖσδε, τοῦ λοιποῦ μέντοι προνοεῖν ὡς μηδὲν ἔτι πταίσωσι. καὶ ὁ μὲν
 146 ἄγγελος τὰ ἐντεταλμένα κομίζων ἠπείγετο. ἡ δὲ τοῦ Οὐρίου γυνὴ ἐπὶ συγχρὰς ἡμέρας τὸν
 θάνατον ἐπένθησε τοῦ ἀνδρός, πανσαμένην δὲ ὁ βασιλεὺς εὐθὺς ἄγεται εἰς γυναῖκα, καὶ
 147 παῖς ἄρρην ἐξ αὐτῆς αὐτῷ γίνεται. ὁ δὲ Θεὸς τῷ προφῆτῃ Νάθα κατὰ τοὺς ὕπνους 5
 γαρεῖς δι' ὀργῆς εἶχε τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Νάθας συνετὸς ὢν καὶ ἀστείος ἀνὴρ, προσελθὼν
 148 τῷ Δαυίδῃ· „δύο, φησὶν, ἄνδρες ἦσαν ἐν πόλει, ὁ μὲν πλούσιος καὶ πολλὰς ἔχων
 149 ἀγέλας θρεμμάτων, ὁ δὲ πένης μίαν ἔχων ἀμνάδα, ἥν μετὰ τῶν τέκνων ἀνέτρεφε. ξένου
 δ' ἐλθόντος τῷ πλουσίῳ, ἐκεῖνος τῶν μὲν ἰδίων ἐφείσατο τὴν δὲ ἀμνάδα τοῦ πένητος
 150 ἀποσπάσας ἔθυσσε καὶ τὸν ξένον εἰστίασεν“. ἤλγησεν ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς καὶ ποιηρὸν 10
 τὸν τοῦτο ποιήσαντα ἀπεφῆνατο εἰς τὸ τετραπλοῦν τε τὴν ἀμνάδα ἐκτίσαι καὶ κτείνον
 ἀποθανεῖν. Νάθας δ' ὑποτυχῶν αὐτὸν ἔλεγεν εἶναι τὸν ἄξιον ταῦτα παθεῖν κεκριμένον
 151 τολμήσαντα δεινὸν ἔργον. καὶ ἀνεκάλυπτεν αὐτῷ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς εἰς αὐτὸν
 γενομένας τοῦ Θεοῦ εὐεργεσίας κατέλεγε καὶ τὴν μοιχείαν καὶ τὴν κατὰ τοῦ Οὐρίου ἐπι-
 152 βουλήν ἤλεγχε, καὶ ἀντὶ τούτων δίκας αὐτὸν δώσειν ἐδήλου· βιασθήσεσθαι γὰρ αὐτοῦ τὰς 15
 γυναῖκας ὑφ' ἐνὸς τῶν παίδων καὶ ἐπιβουλεύθήσεσθαι, τεθνήξεσθαι δὲ καὶ τὸν παῖδα
 153 τὸν ἐξ αὐτῆς γεγεννημένον. συγχυθέντος δ' ἐπὶ τούτοις τοῦ βασιλέως καὶ μετὰ δακρύων
 154 ἀσεβῆσαι λέγοντος διαλλάττεται ὁ Θεός. τῷ δ' ἐκ τῆς Οὐρίου γυναικὸς γενομένῳ νόσον
 ἐνσκήπτει τὸ θεῖον, ἐφ' ᾗ θυσφορῶν ὁ βασιλεὺς τροφὴν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ οὐ προσήκατο,
 πεσὼν δ' ἐπὶ σάκκου κατὰ γῆς καὶ μέλαιναν ἐσθῆτα περιθέμενος ἰκέτευε τὸν Θεὸν 20
 155 ὑπὲρ τῆς τοῦ νιόυ σωτηρίας. τῇ δ' ἐβδόμῃ τελευτήσαντος τοῦ παιδὸς οὐκ ἐτόλμων αὐτῷ
 156 μνηνεῖν οἱ θεράποντες τοῦτο. ταρattoμένων δ' αἰσθόμενος αὐτῶν, συνεῖς ὅτι τεθνήκεν ὁ
 παῖς προσφωνήσας ἓνα τῶν οἰκετῶν καὶ μαθὼν τὰληθῆ ἀνίσταται, καὶ λουσάμενος καὶ
 157 λαβὼν ἐσθῆτα λευκὴν εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ σκηνὴν παραγίνεται, καὶ κελεύσας αὐτῷ δεῖπνον
 παρατεθῆναι πολλὴν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῖς ὀρώσι παρέσχε τὴν ἐκπληξιν, ὅτι μηδὲν νοσοῦντος 25
 τοῦ παιδὸς ποιήσας πάντ' ὁμοῦ τελευτήσαντος ἔπραττε. καὶ τὴν αἰτίαν παρεκάλουν
 158 εἰπεῖν τῶν γεγεννημένων. ὁ δ' εἶπεν, ὡς ἔτι μὲν ζῶντος τοῦ παιδὸς ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας
 αὐτοῦ ταῦτ' ἐποίει τὸν Θεὸν ἡγούμενος τούτοις εὐμενῇ καταστήσειν, ἀποθανόντος δὲ οὐκέτι
 χρεῖαν εἶναι λύπης ματαίας. ἔτι δ' ἐκ τῆς Βηρσαβῆς ἄρρεν παιδίον αὐτῷ γέγονεν, ὃ
 159 Σαλομῶνα ἐκάλεσεν οὕτω Νάθα τοῦ προφῆτου κελεύσαντος. Ἰωάβος δὲ τῇ πολιορκίᾳ 30
 τοὺς Ἀμμωνίτας ἰσχυρῶς ἐκάκου, ὡς πάντ' ἐταλαιπωρεῖν ἐνδεία ποτοῦ καὶ τροφῆς.
 160 γράφει δὲ τῷ βασιλεῖ ταῦτα δηλῶν καὶ παρακαλῶν ἐπὶ τὴν αἵρεσιν τῆς πόλεως ἐλθεῖν
 αὐτόν. παραλαβὼν οὖν τὴν σὺν αὐτῷ δύναμιν ἦκεν ἐπὶ τὴν τῆς Ραμαθᾶς πόρθησιν καὶ
 161 κατὰ κράτος ἐλὼν διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις ἀφῆκεν. αὐτὸς δὲ τὸν τοῦ βασιλέως λαμ-
 βάνει στέφανον ἔλκοντα χρυσοῦ τάλαντον καὶ πολυτελεῖ λίθον ἔχοντα σαρδόνυχα. τοὺς δὲ 35
 ἄνδρας διέφθειρε. ταῦτα δὲ καὶ τὰς ἄλλας τῶν Ἀμμωνιτῶν πόλεις διέφθεικε.
 162 Ἀναστρέψαντος δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα πταῖσμα αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης
 καταλαμβάνει· θυγάτηρ γὰρ ἦν αὐτῷ παρθένος τὸ εἶδος εὐπρεπῆς, Θημάρ ὄνομα, τῆς αὐτῆς

17 γεγεννημένον Henn. et ex corr. Busb. — 21 νιόυ] παιδὸς Iosephus. — 30 ἐκάλεσεν] προσηγόρευεν
 Iosephus. — 31 post Ἀμμωνίτας; circiter 10 litt. erasae. — 38 εἶδος] κάλλος Iosephus.

Zonaras I p. 130 Bonn.

Ἀβεσσαλώμῳ μητρός. ταύτης ὁ πρεσβύτατος τῶν Δαυίδου Ἀμνῶν ἐρασθεὶς χαλεπῶς διέκειτο, 163
καὶ τό τε σῶμα ἰσχυαίνετο καὶ τὴν χρόαν μετέβαλεν. Ἰωνάθης δέ τις φίλος αὐτοῦ καὶ 164
συγγενῆς ὄρων τὸν Ἀμνῶν οὕτως διακείμενον ἠρώτα φράσαι τὴν αἰτίαν αὐτῷ, εἰκάζειν δ'
ἔλεγεν ἐξ ἐρωτικῆς οὕτως ἔχειν αὐτὸν ἐπιθυμίας. τοῦ δὲ Ἀμνῶν ὁμολογήσαντος τὸ πάθος 165
5 νόσον ὑποκρίνασθαι παρήνευσεν, ἐλθόντα δὲ τὸν πατέρα παρακαλέσαι πέμψαι τὴν ἀδελφὴν
διακονησομένην αὐτῷ. νοσεῖν οὖν ὁ Ἀμνῶν προσεποιεῖτο, παραγενομένου δὲ τοῦ πατρὸς τὴν 166
ἀδελφὴν πέμψαι πρὸς αὐτὸν ἡξίου, ὁ δ' ἐκέλευσεν ἀχθῆναι. ἡκούσῃ δ' ἐπέταξεν ἄρτους
αὐτῷ ποιῆσαι τηγανιστούς. ἡ δ' αὐτοῦργήσασα τούτους προσήνεγκεν αὐτῷ· ὁ δὲ προσέταξε 167
τοῖς οἰκέταις παραιτήσασθαι πάντας πρὸ τοῦ δωματίου· βούλεσθαι γὰρ ἀναπαύσασθαι·
10 τὴν δὲ ἀδελφὴν ἡξίωσεν εἰς τὸν ἐνδότερον οἶκον τὸ δεῦτερον αὐτῷ παρενεγκεῖν· τῆς κόρης 168
δὲ τοῦτο ποιησάσης λαβόμενος αὐτῆς βιάζεται. μῖσος δ' εὐθὺς μετὰ τὴν κορείαν εἰσερ- 169
χεται τὸν Ἀμνῶνα καὶ προσλοιδωρσάμενος ἐκέλευσεν ἀναστᾶσαν ἀπειναι. καὶ κελεύει τῷ 170
οἰκέτῃ ἐν ἡμέρᾳ καὶ φωτὶ ἐκβαλεῖν αὐτήν. ἡ δὲ περιαλγῆς ἐπὶ τῇ ὕβρει καὶ τῇ βίᾳ γενο- 171
μένη περιρρήξασα τὸν χιτωνίσκον καὶ σποδὸν καταχεαμένη τῆς κεφαλῆς ἀπῆει διὰ τὴν
15 βίαν ὀδυρομένη. περιτυχὼν δ' αὐτῇ ὁ ἀδελφὸς Ἀβεσσάλωμος καὶ μαθὼν τὸ συμβὰν ἠσυχάζειν 172
παραινεῖ καὶ μὴ νομίζειν ὑβρίσθαι φθαρεῖσαν ὑπ' ἀδελφοῦ· γνοὺς δὲ τοῦτο Δαυίδης τοῖς μὲν 173
πεπραγμένοις ἤχθετο, φίλων δὲ τὸν Ἀμνῶνα ὡς πρεσβύτατον υἱὸν μὴ λυπεῖν αὐτὸν ἠναγκάζετο.
ὁ δὲ Ἀβεσσάλωμος καιρὸν εἰς ἄμυναν αὐτοῦ παρεφύλασσε. ἤδη δ' ἔτος τῷ πταίσματι διεληλύθει 174
δεύτερον, καὶ μέλλων ἐπὶ τὴν τῶν θρεμμάτων ἀπιεῖν κουρὰν Ἀβεσσάλωμος παρεκάλει
20 τὸν πατέρα σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἐφ' ἐστίασιν. παραιτησαμένου δὲ τοὺς 175
ἀδελφοὺς ἀποστεῖλαι παρεκάλεσε. πέμψαντος δὲ τοῖς ἰδίοις ἐκέλευσεν, ὅπηνίκα ἴδωσι τὸν
Ἀμνῶνα μέθῃ παρειμένον φρονεῦσαι αὐτόν. ὡς δ' ἐποίησαν τὸ προσταχθὲν δέισαντες οἱ 176
λοιποὶ τῶν ἀδελφῶν τοῖς ἵπποις ἐπιτηδύσαντες ἐφέροντο πρὸς τὸν πατέρα. φθάσας δέ
τις ὑπὸ Ἀβεσσαλώμου πεφονεῦσθαι προσήγγειλε τοὺς υἱοὺς ἅπαντας. ὁ δ' ὡς ἐπὶ παισὶν 177
25 ὁμοῦ τοσοῦτοις ἀπολωλόσι καταρρηξάμενος τὴν ἐσθῆτα καὶ ῥίψας αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν
ἔκειτο πενθῶν. μετὰ δὲ προσίασιν οἱ τοῦ βασιλέως παῖδες. ὑπαντᾷ δ' αὐτοῖς ὁ πατήρ 178
θρηνοῦσι, καὶ ἦν παρὰ πάντων δάκρυα καὶ στόνος. φεύγει δ' Ἀβεσσάλωμος πρὸς τὸν 180
πάμπον τὸν ἐκ μητρὸς καὶ τρισὶν ἔτεσι παρ' αὐτῷ διάγει. τῆς δ' ὀργῆς τῷ χρόνῳ λωφ- 181
σάσης ἐβούλετο μὲν καὶ Δαυίδης ἐπὶ τὸν υἱὸν πέμπειν κατελευσόμενον, παρώρμησε δὲ
30 πρὸς τοῦτο αὐτὸν καὶ Ἰωάβος. γυναῖον γάρ τι προβεβηκὸς ἐποίησεν αὐτῷ προσελθεῖν ἐν 182
σχήματι πενθίμῳ, ὡς παίδων αὐτῇ διενεχθέντων καὶ τοῦ ἐτέρου θανόντος πληγέντος ὑπὸ
θατέρου, ἡξίου τε τῶν συγγενῶν τὸν ἀνηρηκότα ζητούντων ἀνελεῖν χαρίσασθαι τὴν σωτηρίαν 183
αὐτῇ τοῦ παιδὸς καὶ μὴ καὶ τὸν ἔτι λοιπὸν αὐτῇ προσαφαιρεθῆναι. τοῦ δὲ συγκαταίνε- 184
σαντος οἷς τὸ γυναῖον ἰκέτευσεν, ὑπολαβὼν „χάρις μὲν, εἶπεν, ἥδη σου τῇ χρηστότητι
35 οἰκτεῖραντός μου τὸ γῆρας, ἀλλ' ἵνα βέβαια τὰ τῆς σῆς εἴῃ μοι φιλανθρωπίας, τῷ σου 185
πρῶτον παιδί διαλλάγηθι. ἀνόητον δ' εἶναι προσθεῖναι τῷ παρὰ γνώμην ἀποθανόντι καὶ 186
ἄλλον ἐκουσίως. συνήσιν ὁ βασιλεὺς ὑπόβλητον εἶναι τὴν σκῆψιν ἐξ Ἰωάβου καὶ προσ-

1 ἀβεσσαλώμῳ ex corr. Busb. — 7 ἡξίου] ἰδεῖτο Iosephus. — 15 ἀβεσσάλωμος ex corr. Busb. —
16 παραινεῖ] παρηγόρει Iosephus. — 16 litt. ἰσθαι φθαρεῖσαν ὑπ' i. ras. 7 litterarum Busb. — 28 διάγει]
καταμένει Iosephus. — 33 συγκατανεύοντος Henn. — 35 ὑπολαβὼν Iosephus.

Zonaras I p. 132 Bonn.

- 187 καλεσάμενος αὐτὸν ἄγειν Ἀβессάλωμον ἐκέλευεν. ὁ δὲ προσκυνήσας ἐξώρμησε καὶ τὸν
 188 Ἀβессάλωμον παραλαβὼν ἦκεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ἔ δὲ βασιλεὺς πρὸς ἑαυτὸν ἐκέλευσε χωρεῖν,
 189 καὶ ἐξέκλινε τὴν ὄψιν τοῦ πατρὸς ὡς ἐκέλευσεν. οὐδέν δ' εἰς τὸ κάλλος ἐβέβλαπτο, ἀλλ'
 ἔτι διέπρεπε τῷ εἶδει καὶ τῷ μεγέθει τοῦ σώματος, τοσοῦτο μέντοι γε ἦν τὸ βάθος τῆς
 κόμης αὐτῷ, ὡς μόλις αὐτὴν ἡμέραις ἀποκείρειν ὅκτω σταθμὸν ἔλκουσαν σίκλους διακοσίους· 5
 190 οὗτοι δ' εἰσὶ πέντε μυαῖ. διέτριψεν δ' ἐν Ἱεροσολύμοις ἔτη δύο. ἐδεῖτο δ' Ἰωάβου τελέως
 191 αὐτῷ τὸν πατέρα καταπραῦναι, ὥστε καὶ θέας αὐτῷ παραχωρῆσαι καὶ ὀμιλίας. καταμελή-
 σαντος δὲ Ἰωάβου στείλας τὴν ὁμοροῦσαν αὐτῷ χώραν ἐπυρπόλησεν. ὁ δ' ἦν ἐγκαλῶν
 192 καὶ τὴν αἰτίαν πνιθανόμενος, Ἀβессάλωμος δὲ „τοῦτο, εἶπεν, εὖρον στρατήγημα ἀγαγεῖν
 σε πρὸς ἡμᾶς δυνάμενον, καὶ δὴ δέομαί σου παρόντος ἡμερῶσαι μοι τὸν γεγεννηκότα“. 10
 193 πεισθεὶς δὲ Ἰωάβος ἐμεσίτευσεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ οὕτως αὐτὸν διατίθῃσιν, ὡς εὐθέως
 καλέσαι. τοῦ δὲ ῥίψαντος ἑαυτὸν ἐπ' ἐδάφους καὶ συγγνώμην αἰτουμένου ἀνίστησι καὶ
 ἀμνηστίαν τῶν γεγονότων ἐπαγγέλλεται.
 194 Ὁ δὲ Ἀβессάλωμος πολλοὺς μὲν ἵππους ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ δὲ ἄρματα ἐκτήσατο καὶ
 195 ὀπλοφόρους εἶχε πεντήκοντα, καὶ καθεκάστην ὄρθηρος πρὸς τὰ βασίλεια παρεγίνετο καὶ τοῖς 15
 ἐπὶ τὰς κρίσεις ἦκουσι καὶ ἐλαττουμένοις πρὸς ἡδονὴν ὀμιλῶν εὖνοιαν αὐτῷ παρὰ πάντων
 196 κατεσκεύαζε. μετὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς καταλλαγὴν τεσσάρων ἐτῶν. διεληλυθότων ἐδεῖτο
 συγχωρηθῆναι εἰς Γιβρῶνα ἀπελθεῖν τῷ θεῷ θυσιῶν· φεύγων γὰρ εὖξασθαι τούτῳ.
 καὶ τοῦ πατρὸς ἀφέντος πορεύεται. πολὺς δ' ἐπισυνέρρευεν ὄχλος ἐπὶ πολλοῖς αὐτοῦ
 197 διαπέμψαντος. παρῆν δὲ καὶ ὁ Δαυίδου σύμβουλος ὁ Γελμωνάτος Ἀχιτόφελος καὶ διακόσιοι 20
 198 ἐξ Ἱεροσολύμων, καὶ βασιλεὺς ὑπὸ πάντων ἀναδείκνυται. ὡς δ' ἀνηγγέλη ταῦτα Δαυίδῃ,
 δείσας καὶ τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς τόλμης αὐτὸν ἔγνω φεύγειν εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορ-
 199 δάρου, καὶ περὶ πάντων ἐπιτρέψας χρητῇ τῷ θεῷ ἀπῆρε τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ τε ἄλλου
 πληθους συνεξορμήσαντος καὶ τῶν ἐξακοσίων ὀπλιτῶν, οἱ καὶ τῆς ἐπὶ Σαοίλου φωνῆς αὐτῷ
 200 ἐκoinώνουν. τὸν δὲ Ἀβιάθαρ καὶ Σάδωκον τοὺς ἀρχιερεάς μένειν ἐπεισεν ἐντειλάμενος 25
 201 ἑκάστα τῶν γινομένων λάθρα διαγγέλλειν αὐτῷ. ἀναβαίνοντος δ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Ἐλαιῶνος
 202 ὄρους γυμνοῖς τοῖς ποσὶ καὶ πάντων σὺν αὐτῷ δακρύνοντων, ἀγγέλεται καὶ Ἀχιτόφελος τὰ
 τοῦ Ἀβессάλωμον φρονῶν, ὃ τὴν λύπην ἐπέτεινε, καὶ τὸν θεὸν ἐπεκαλεῖτο· ἐδεδίει γὰρ
 203 αὐτὸν ὄντα φρενήρη καὶ συνιδεῖν τὸ λυσίτελές ὀξύτατα. συνήντησε δ' αὐτῷ φίλος ἀνὴρ
 204 καὶ βέβαιος Χουσὶς ὄνομα. τοῦτον ἐκέλευσεν ἀπελθόντα πρὸς Ἀβессάλωμον ὡς τάχα τὰ 30
 ἐκείνου φρονούντα τὰ τε ἀπόρρητα κατανοεῖν καὶ ταῖς Ἀχιτοφελου συμβουλίαις ἀντι-
 πράττειν. καὶ ὁ μὲν πεισθεὶς ἦκεν εἰς Ἱεροσόλυμα· ἀφικνεῖται δὲ εἰς αὐτὴν καὶ Ἀβессά-
 205 λωμος. συνήντησε δὲ τῷ Δαυίδῃ ὁ τοῦ Μεμφιβοσθοῦ δοῦλος Σιβᾶς μετὰ ζεύγους ὄνων
 206 καταπεφορτισμένων τοῖς ἐπιτηδεύοις, τὸν δὲ Μεμφιβοσθὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἔλεγεν εἶναι
 προσδοκῶντα χειροτονηθῆσεσθαι βασιλέα. ἀγανακτήσας δ' ἐπὶ τούτῳ πάνθ' ὅσα τῷ 35
 207 Μεμφιβοσθῷ παρεχώρησε Σιβᾶ χαρίζεται. Δαυίδῃ δὲ προϊόντι ἐπέρχεται τοῦ Σαοῦλου
 συγγενῆς Σεμεὶ ὄνομα καὶ λίθοις βάλλων αὐτὸν ἐκακηγόρει μαιφόνον καὶ πολλῶν κακῶν
 208 ἀρχηγὸν ἀποκαλῶν. πάντων δ' ἐπ' αὐτὸν ἡρεθισμένων καὶ Ἀβессάου διαχρήσασθαι

Zonaras I p. 133 Bonn.

βουλομένον αὐτόν· Δαυίδης ἐπέσχε· „ὥς ἔσται τις ἡμῖν, εἰπὼν, οἶκτος ἐκ τοῦ Θεοῦ“·
 παραγενόμενος δ' ἐπὶ τὸν Ἰορδανὸν ἀνελάμβανε τοὺς ἰδίους ἐνταῦθα. Ἀβессαλώμων δὲ ²¹⁰
 παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ Χουσίς ἦκε πρὸς αὐτόν. φήσαντος δέ, τί δήποτε ²¹¹
 φίλος τοῦ πατρὸς ὢν καταλιπὼν ἐκεῖνον μεταβαίη πρὸς αὐτόν, εἶπεν ἔπεσθαι δεῖν αὐτόν ²¹²
 5 τῷ Θεῷ καὶ τῷ παντὶ πλήθει καὶ τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι πίστιν πρὸς σὲ τὴν βασιλείαν
 λαβόντα παρὰ Θεοῦ. ταῦτα λέγων ἔπειθεν. Ἀβессαλώμος δὲ τῷ Ἀχιτοφέλῳ συνεβουλευέτο ²¹³
 τί δεῖ ποιεῖν· ὁ δὲ ταῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ παλλακαῖς παρήνευσε συνελθεῖν· οὕτω γὰρ
 εἴσεσθαι τὸν λαὸν ἀδιάλλακτα πρὸς αὐτοὺς εἶναι. κελεύει οὖν αὐτῷ σκηνὴν πῆξαι τοῦ ²¹⁴
 πλήθους ὁρῶντος, ἐν ᾗ συνέρχεται ταῖς τοῦ πατρὸς παλλακίσιν κατὰ τὴν Νάθα προφητείαν.
 10 εἴτα συμβουλευεῖν ἡξίου περὶ τοῦ πολέμου. μυρίους δ' ἐπιλέκτους αἰτήσαντος καὶ τὸν πατέρα ²¹⁵
 κτείνειν αὐτοῦ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ζῶντας ἔξεν ὑπὸ σκηνῇ μετακαλεῖται καὶ τὸν Χουσί ²¹⁶
 καὶ πρὸς τὴν Ἀχιτοφέλου γνώμην τί δοκεῖ αὐτῷ ἐπυνθάνετο. ὁ δὲ συνιδὼν, ὅτι κιν-
 δυνεύει Δαυίδης γινόμενης τῆς Ἀχιτοφέλου συμβουλῆς „οὐκ ἄγνοεῖς, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, ²¹⁷
 τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τῶν αὐτῷ συνόντων ἀνδρείαν καὶ ἐμπειρίαν. πέμπας οὖν εἰς πᾶσαν ²¹⁸
 15 τὴν χώραν παραγγέλλων αὐτοῖς τὴν ἐπὶ τὸν πατέρα σου στρατείαν, καὶ παραλαβὼν τὴν
 δύναμιν αὐτὸς τοῦ πολέμου γίνου στρατηγός· νικήσειν γὰρ προσδόκα ὄντα μετ' ὀλίγων ²²⁰
 αὐτὸς πολλὰς ἔχων μυριάδας. ταῦτα εἰπὼν εὐδοκίμησε καὶ αὐτοῦ προεκρίθη γνώμη. ²²¹
 σπεύσας δὲ πρὸς Σάδωκον καὶ Ἀβιάθαρὸν τοὺς ἀρχιερεῖς ἄμφω τὰς συμβουλὰς ἐξειπὼν ²²²
 καὶ ὡς ἐπεκράτησεν ἡ αὐτοῦ, ἐκέλευε ταῦτα δηλοῦν Δαυίδῃ καὶ παρακελεύεσθαι ταχέως
 20 διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, μὴ μεταγνοῦς ὁ παῖς αὐτοῦ διώκειν ὁρμήσει καὶ πρὶν ἐν ἀσφαλείᾳ
 γένηται φθάσας καταλάβῃ. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἔξω τῆς πόλεως τοὺς υἱοὺς εἶχον κεκρυμμένους, ²²³
 καὶ διαπεμψάμενοι πρὸς αὐτοὺς προσέταξαν μετὰ σπουδῆς τὰ βεβουλευμένα Δαυίδῃ
 σημαίνειν. οἱ δ' ἠπείγοντο συμμαχεῖν Δαυίδῃ. γενομένους δὲ ὡς ἀπὸ σταδίων τῆς πόλεως ²²⁴
 δύο θεῶνται τινὲς καὶ διαβάλλουσι πρὸς Ἀβессαλώμον· ὁ δ' ἔπεμψε τοὺς συλληψομένους. ²²⁵
 25 οἱ δὲ ροήσαντες τοῦτο ἐκτραπέντες τῆς ὁδοῦ εἰς κόμην ἦλθον τινὰ καὶ γυναικὸς ἐδεήθησαν
 κορυφαί αὐτοῦ. ἡ δὲ καθιμήσασα τούτους εἰς φρεὰρ καὶ πλάκας ἄνωθεν ἐρίων ἐπιβαλοῦσα, ²²⁶
 ὡς ἦκον οἱ διώκοντες ἐρωτῶντες, ἰδεῖν οὐκ ἠρνήσατο, ἰόντας δ' εἶπε παρ' αὐτῇ πάλιν ἀπελθεῖν.
 ὡς δ' ἐπὶ πολὺ διώξαντες οὐ κατέλαβον, ἀνέστρεψαν καὶ ἀνιμήσασα τοὺς νεανίσκους ἡ ²²⁷
 γυνὴ τὴν ὁδὸν ἀνύειν παρεκελεύσατο. οἱ δὲ σὺν τάχει πρὸς τὸν Δαυίδην ἦκον πάντα
 30 δηλοῦντες αὐτῷ. ὁ δὲ διαβῆναι τὸν Ἰορδανὸν τοῖς μετ' αὐτοῦ προσέταξεν ἤδη νυκτὸς οὔσης.
 Ἀχιτόφελος δὲ τῆς γνώμης αὐτοῦ παρενδοκιμηθείσης ἐξώρμησεν εἰς Γάλην τὴν πατρίδα ²²⁸
 καὶ παρελθὼν εἰς τὸ μυχαίτατον τῆς οἰκίας ἀνήρτησεν ἑαυτόν. καὶ τὸν μὲν καθελόντες ²²⁹
 ἐκ τῆς ἀγχόνης ἐκίδευσαν οἱ προσήκοντες. ὁ δὲ Δαυίδης διαπεραιωθεὶς εἰς Παρεμβολὰς ²³⁰
 πόλιν ὀχυρὰν παραγίνεται· δέχονται δ' αὐτόν ἀσμενέστατα οἱ πρῶτοι τῆς χώρας. Ἀβессα- ²³²
 35 λωμος δὲ ἀθροίσας μεγάλην στρατιὰν ἤγεν ἐπὶ τὸν πατέρα καὶ διαβάς τὸν Ἰορδανὸν οὐ
 πόρρω κατέβηκε τῶν Παρεμβολῶν, καταστήσας στρατηγὸν πάσης τῆς δυνάμεως Ἀβессάν.
 ὡς δ' ἐξαριθμήσας τοὺς σὺν αὐτῷ Δαυίδης περὶ τετρακισχιλίους εὗρεν, οὐκ ἔγνω μένειν, ²³³

10 τοῦ om. Busb. — μυρίας Busb. man. 1. — 11 ἔξεν, ἔ i. ras. Busb. ἀνάξεν Josephus. — 17 καὶ] καὶ
 ἡ Henn. — 19 δηλοῦν] μηνύειν Iosephus. — 20 καὶ πρὶν .... 21 καταλάβῃ om. Henn. — 23 συμμαχεῖν]
 συμβαλεῖν Iosephus. — 28 οὐκ ἀπέλαβον Busb. — 31 γάλην ex γαλήνην corr. vid. Busb. — 33 διαπεραιωθεὶς]
 διαβάς Iosephus.

Zonaras I p. 135 Bonn.

διελὼν δὲ εἰς τρία μέρη τὴν στρατιὰν τὸ μὲν Ἰωάβω παρέδωκε, τὸ δὲ Ἀβεσαίφ, τὴν δὲ
 234 τρίτην μοῖραν Ἐσθαίφ συνήθει καὶ φίλῳ. βουλόμενον δὲ συνεκστρατεύειν αὐτὸν οὐκ
 εἶασαν οἱ φίλοι, νικηθέντες δὲ σὺν αὐτῷ πᾶσαν ἀποβαλεῖν ἐλπίδα φάσκοντες, ἐνὶ δ' ἡττη-
 θέντες μέρει τῆς δυνάμεως ἂν τῷ λοιπῷ πρὸς αὐτὸν φύγῳσιν, ἀμείνω παρασκευάζειν
 αὐτὸν ἰσχύν· εἰκὸς δὲ τοὺς πολεμίους ὑπονοήσῃν ἄλλο μετ' αὐτοῦ στράτευμα εἶναι. 5
 235 τούτοις πεισθεῖς αὐτὸς μὲν ἐν ταῖς Παρεμβολαῖς ἔμεινεν, ἐκπέμπων δὲ τοὺς φίλους καὶ
 τοὺς στρατηγούς ἐπὶ τὸν πόλεμον φείσασθαι τοῦ παιδὸς Ἀβεσσαλώμου εἰ κρατήσῃεν
 236 ἡντιβόλει. συμβολῆς δὲ γενομένης ἔργα χειρῶν τε καὶ τόλμης παρ' ἀμφοτέρων τῶν στρατευ-
 237 μάτων ἐπεδείκνυτο καὶ ἔρις ἐγένετο καρτερὰ, νικῶσι δὲ οἱ Δαυίδου, φεύγοντας δὲ τοὺς μὲν
 238 ἤρουν, τοὺς δὲ ἀνήρουν. οἱ δὲ τοῦ Δαυίδου ὥρμησαν ἐπὶ Ἀβεσσάλωμον. ὁ δὲ ἐπιβάς τῆς 10
 βασιλικῆς ἡμιόνον ἔφευγε· φερόμενος δὲ μετὰ ῥύμης ἐμπλακείσης αὐτῷ τῆς κόμης τραχεῖ
 δένδρῳ παραδόξως ἀνακρεμάται. καὶ τὸ μὲν κτήνος ὑπὸ ὀξύτητος ἐχώρει προσωτέρω, ὃ δ'
 240 ἐκ τῶν κλάδων ῥῶριτο. τοῦτον ἰδὼν τις τῶν Δαυίδου στρατιωτῶν ἐδήλωσεν Ἰωάβω, καὶ
 πεντήκοντα σίκλους ἂν αὐτῷ δεδοκέναι τοῦ στρατηγοῦ φήσαντος, εἰ βαλὼν ἀπέκτεινε τὸν
 241 Ἀβεσσάλωμον, „οὐδ' εἰ χίλους, εἶπεν, ἔμελλές μοι παρέξῃν, τοῦτ' ἂν ἐποίησα“. ὁ δὲ 15
 κελεύσας αὐτῷ δεῖξαι ποῦ τὸν Ἀβεσσάλωμον ἴδοι κρεμάμενον, τοξεύσας κατὰ τῆς καρδίας
 242 ἀπέκτεινε. καταχθεῖς δ' ὁ νεκρὸς καὶ εἰς χάσμα βαθὺ ριφθεὶς ἐπιχώννυται λίθοις.
 243 καὶ ὁ μὲν λαὸς εἰς τὰ οἰκεῖα διεσπάρη. τὸν Χουσί δὲ ὁ Ἰωάβος ἄγγελον τῆς νίκης ἀπέστειλε
 244 πρὸς Δαυίδην. ὁ δὲ τοῦ Σαδώκου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς Ἀχιμᾶς ἐπιτομωτέραν γινώσκων
 245 ὁδὸν τὸν Χουσί προφθάνει καὶ μεταξὺ τῶν πυλῶν καθέζομένῳ τῷ βασιλεῖ νίκην εὐάγγε- 20
 250 λίζεται. ἔρομένον δὲ εἴ τι καὶ περὶ τοῦ παιδὸς ἔχει λέγειν, μὴ εἰδέναι εἶπεν ἢ ὅτι βοῆς ἤκουσε
 251 διωκόντων ἐκεῖνον. παραγενομένου δὲ τοῦ Χουσί καὶ τὴν νίκην σημήναντος περὶ τοῦ παιδὸς
 252 ἠρώτα. ὁ δὲ „ἐχθροῖς, εἶπε, τοῖς σοῖς οἶα συμβέβηκεν Ἀβεσσαλώμῳ γένοιτο“. ταῦτα ἀκούσας
 ἐπὶ τὸ ὑψηλότατον τῆς πόλεως ἀναβὰς ἀνεκαλεῖτο τὸν υἱὸν τυπτόμενος τὰ στέφρα καὶ τὴν
 253 κεφαλὴν σπαραττόμενος. ἡ στρατιὰ δὲ καὶ Ἰωάβος οὕτως τοῦ βασιλέως πενθοῦντος 25
 254 ἡσχύνθη μετὰ τοῦ τῶν νενικηκότων σχήματος εἰς τὴν πόλιν εἰσελθεῖν. Ἰωάβος δ' εἰσεισι
 257 πρὸς αὐτὸν καὶ διαλεχθεὶς ἀπέστρεψεν ἀπὸ τῆς λύπης καὶ μετασχηματίσας ἑαυτὸν ὁ
 βασιλεὺς πρὸς τὴν τοῦ πλήθους θάαν ὥφθη τοῖς στρατιώταις.
 258 Οἱ δ' ἐκ τῆς μάχης ἀναχωρήσαντες τῶν Ἑβραίων διεπέμποντο κατὰ πόλεις συνελθεῖν
 259 καὶ παρακαλέσαι Δαυίδην παύσασθαι τῆς ὁργῆς, τῶν πραγμάτων δὲ προνοεῖν ὥς καὶ 30
 260 πρότερον τὴν βασιλείαν ἀπολαβόντα. οἱ δ' ἀρχιερεῖς Σάδωκος καὶ Ἀβιάθαρς τοῖς ἄρχουσι
 τῆς Ἰούδα φυλῆς διαλεχθέντες, ὥς οὐ χρεὼν ἄλλας φυλὰς πρὸ ἐκείνης χειροτονῆσαι Δαυίδην
 262 βασιλέα συγγενῇ οὔσαν, ἔπεισαν. καὶ πέμπει παραχοῆμα ἢ τοῦ Ἰούδα φυλῆ παρακαλοῦσα
 εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐπανελθεῖν βασιλείαν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ πάντες ἐποιοῦν οἱ Ἰσραηλῖται
 263 προτρεψαμένοι τοῦ Ἀμεσᾶ. ἐντεῦθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ βασιλεὺς παραγίνεται τῆς Ἰούδα 35
 φυλῆς πρὸ τῶν ἄλλων ὑπαντησάσης αὐτῇ πρὸς τὸν Ἰόρδανον. καὶ ὁ Γηρᾶ παῖς
 Σεμεεὶς ὑπὴντησε μετὰ χιλίων ἀνδρῶν Βενιαμινῶν καὶ Σιβᾶς ὁ ἀπελεύθερος Σαούλου
 264 μετὰ τῶν παίδων αὐτοῦ πεντεκαίδεκα ὄντων. προσπεσὼν δὲ Σεμεεὶς καὶ κατασχὼν
 266 αὐτοῦ τοὺς πόδας ἐδεῖτο συγγνώμην περὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἡμαρτημένων. ὁ δὲ „σήμερον

2 συνήθει, post ἡ una litt. erasa Busb. — 8 συμβουλῆς man. 1 Busb. — 26 εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν transposuit m. 1 Busb.

Zonaras I p. 136 Bonn.

- ἄρχομαι τῆς βασιλείας, ἔφη· διὸ πᾶσιν ἀφιέναι τοῖς ἀσεβήσασιν ὄμνυμι. σύ τε, εἶπεν, ὦ
 Σεμεεί, θάρρει“. ὁ δὲ προσκυνήσας προῆγεν. ἀπήντησε δ' αὐτῷ καὶ Μεμφιβουθῆς 267
 ὑπαρᾶν τε ἐσθῆτα περικείμενος καὶ τὴν κόμην βαθεῖαν καὶ κατημελημένην ἔχων· μετὰ
 γὰρ τὴν Δαυίδου φυγὴν οὐτ' ἐκέλευε οὔτε ἐκάθρε τὴν ἐσθῆτα. προσκυνήσαντος 268
 5 δ' αὐτοῦ ἐπινυθάνετο ὁ βασιλεὺς, τί δήποτε οὐ συνεξῆλθεν αὐτῷ καὶ τῆς φυγῆς
 ἐκοινωνήσεν. ὁ δὲ ἀδίκημα τοῦτ' ἔλεγεν εἶναι Σιβαῖ· κελευσθεὶς γὰρ παρασκευάσαι τὰ
 πρὸς τὴν ἔξοδον οὐκ ἐφρόντισεν. εἰ δὲ τὰς βάσεις εἶχον ἐρρωμένας, οὐκ ἂν ἀπελείφθην 269
 σου. ἐπὶ τούτῳ δέ γε καὶ προσδιέβαλε καὶ κατεψεύσατο κακουργῶν“. ταῦτα εἰπόντος 271
 Μεμφιβουθοῦ συγγινώσκειν εἶπε καὶ τὸ ἥμισυ τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἀποδοθῆναι ἐκέλευσε.
 10 Βέρζελον δὲ τὸν Γαλααδίτην προπέμψαντα αὐτὸν μέχρι τοῦ Ἰορδάνου παρεκάλει Δαυίδης 272
 συνελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα γηρωκομηθησόμενον καὶ ὡς πατέρα ἐπιμεληθησόμενον. ὁ δὲ 273
 παρηγέτειτο καὶ καταλιπὼν τὸν υἱὸν Ἀχάμανον τοῦ βασιλέως αἰτήσαντος οἴκαδε ἐπανεστρεψε. 274
 παραγίνεται δ' εἰς Γάλγαλα Δαυίδης, καὶ ἀφικνουῦνται ἐκεῖ οἱ τῆς χώρας πρῶτοι μετὰ 275
 πολλῆς πληθύνος καὶ τὴν Ἰούδα φυλὴν κατεμέμφοντο λάθρα πρὸς αὐτὸν ἐλθοῦσαν. οἱ δ' 276
 15 ἄρχοντες τῆς φυλῆς μὴ δυσχεραίνειν αὐτοὺς ἡξίουσαν προληφθέντας· συγγενεῖς γὰρ εἶναι τοῦ
 βασιλέως. οἱ δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἡγεμόνες „οὐ γὰρ πάντων ἡμῶν εἶναι κρίνεται συγγενής, 277
 μόνων δ' ὑμῶν;“ τοιαῦτα διαλεχθέντων τῶν ἡγεμόνων ἀνὴρ τις πονηρὸς καὶ στάσει χαίρων 278
 ὄνομα Σαβαῖος τῆς Βενιαμίνιδος φυλῆς μέγα βοήσας πρὸς τὸ πλῆθος εἶπεν· „οὐτ' ἔχει
 τίς ἡμῶν παρὰ Δαυίδῃ μοῖραν οὔτε κληρὸν παρὰ τῷ Ἰεσαίου παιδί“. καὶ μετὰ τοὺς 279
 20 λόγους σαλπίσσας κέρατι σημαίνει πόλεμον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πάντες ἠκολούθησαν
 ἐκείνῳ Δαυίδῃ καταλιπόντες· μὴν δ' αὐτῷ παρέμεινεν ἡ Ἰούδα φυλὴ καὶ κατέστησαν
 αὐτὸν εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις βασιλεῖον. Δαυίδης δὲ ἀποδείκνυσιν τὸν Ἀμεσᾶν στρατηγόν 280
 κελεύσας στρατιὰν ὅσην δύναται συναγαγόντα ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς μεθ' ἡμέρας τρεῖς πρὸς
 αὐτὸν ἐλθεῖν, ἵνα παραδούς αὐτῷ πᾶσαν τὴν δύναμιν πέμψῃ πολεμήσοντα τῷ Σαβαίῳ.
 25 βραδύνοντος δὲ τοῦ Ἀμεσᾶ φησὶ πρὸς Ἰωάβον οὐκ εἶναι συμφέρον ἀνοχὴν τῷ Σαβαίῳ 281
 διδόναι, μὴ γενόμενος ἐν πλείονι παρασκευῇ μειζόνων κακῶν αἴτιος γένηται. τὴν οὖσαν 282
 οὖν παραλαβὼν δύναμιν καὶ τοὺς ἑξακοσίους μετὰ Ἀβεσαίου δέωκε τὸν πολέμιον“. Ἰωάβος 283
 δὲ μὴ μελήσας ἐξώρμησε ἐπὶ τὸν Σαβαῖον. ἦδη δ' ἐν Γαβαῶ γενομένου τοῦ Ἀμεσᾶ πολλὴν
 ἄγοντος δύναμιν ἀπήντησεν αὐτῷ. διεξωσμένος δὲ μάχαιραν ὁ Ἰωάβος προσιόντος ἀσπά- 284
 30 σασθαι τοῦ Ἀμεσᾶ τὴν μάχαιραν αὐτομάτως ἐκπεσεῖν τῆς θήκης ἐποίησε. βαστάσας δ'
 αὐτὴν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῇ ἐτέρᾳ τὸν Ἀμεσᾶν ὡς καταφιλήσων τοῦ γενεῖου λαβόμενος εἰς
 τὴν γαστέρα πλήξας ἀπέκτεινεν. ἀποκτείνας δ' αὐτὸν ἐδίωκε τὸν Σαβαῖον, καὶ πᾶς ὁ 286
 λαὸς ἠκολούθει τῷ Ἰωάβῳ. μαθὼν δ' ἐν ὄχρῳ πόλει τυγχάνειν αὐτὸν Ἀβελμακά λεγομένην, 287
 παραγενόμενος ἐκεῖ καὶ χάρακα παρ' αὐτὴν πηξάμενος ἐπολιόρχει. γύναιον δέ τι σῶφρον 289
 35 καὶ συνετὸν ἐκ τοῦ τείχους προσκαλεῖται τὸν Ἰωάβον καὶ „τί δὴ σπεύδεις μητρόπολιν
 Ἰσραηλιτῶν καταβαλεῖν καὶ πορθῆσαι“ ἡρώτα. ὁ δὲ λαβεῖν τὸν ἀντάραντα τῷ βασιλεῖ 290
 Σαβαῖον ἀπῆτει καὶ πᾶνσασθαι τῆς πολιορκίας. ἡ δὲ μικρὸν ἐπισχεῖν δεηθεῖσα καταβαίνει 291
 πρὸς τοὺς πολίτας καὶ διαλεχθεῖσα τούτοις πείθει τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντας Σαβαίου 292

7 ἦχον Busb. — ἐρρωμένας man. 1 Busb. — 11 εἰς i. ras. Busb. — 14 κατεμέμφοντο Busb. — 19 ὑμῶν
 Henn. — 23 πρὸς] ὡς Iosephus. — 25 φησὶ] ἔλεγεν Iosephus. — 27 ἐδίωκε ex corr. Busb. — 33 τυγχάνων
 man. 1 Busb. — 33 λεγομένην Busb. — 37 μικρὸν .... 38 ἀποσεμόντας in ras. circiter 50—60 litt. Busb.

Zonaras I p. 137 Bonn.

- ῥίψαι ταύτην εἰς τὸ Ἰωάβου στρατόπεδον. τούτου γενομένου σημήνας ἀνακλητικὸν ὁ
 στρατηγὸς ἄπεισιν εἰς Ἱερουσόλυμα καὶ παντὸς ἀποδείκνυνται πάλιν τοῦ λαοῦ στρατηγός.
- 294 Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς χώρας λιμῶ φθειρομένης ἰκετεύσαντος Δαυίδου δηλοῖ διὰ τῶν
 προφητῶν ὁ Θεὸς βούλεσθαι τοὺς Γαβαωνίτας ἐκδικίας τυχεῖν ἢν αὐτοὶ θελήσουσιν, οὕς
- 295 Σάουλος ὁ βασιλεὺς ἀπέκτεινεν ἐξαπατήσας μὴ φυλάξας τοὺς ὄρκους, οὕς αὐτοῖς ὁ στρα- 5
 296 τηγὸς Ἰησοῦς ὤμοσε καὶ ἡ γερουσία. μεταπέμπεται οὖν τοὺς Γαβαωνίτας καὶ τίνος
 βούλονται τυχεῖν ἐπηρώτα. τῶν δ' ἐκ τοῦ γένους Σαούλου ἑπτὰ παῖδας λαβεῖν ἀξιωσάντων
 ὁ βασιλεὺς ἀναζητήσας παρέδωκεν αὐτοῖς Ἰεβοσθοῦ φεισάμενος τοῦ Ἰωνάθου παιδός.
- ²⁹⁷
²⁹⁸ λαβόντες δ' οὕς ἐβούλοντο ἐκόλασαν. ἤρξατο δ' ὕειν παραχρῆμα ὁ Θεός. στρατεύεται δὲ
 μετὰ χρόνον ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Παλαιστινηοὺς καὶ τρεψάμενος αὐτοὺς ἐμονώθη διώκων καὶ 10
- 299 γενόμενος ἐκλυτος ὥφθη πρὸς τινος, ὅς ἦν ἀπόγονος τῶν Γιγάντων. οὗτος ὥρμησεν ἀπο-
 στραφεῖς ἀποκτεῖναι τὸν βασιλέα· παρεῖτο γὰρ ὑπὸ τοῦ κόπου. φανείς δ' Ἀβεσαῖος ὁ
- Ἰάβου ἀδελφὸς τὸν μὲν βασιλέα παραβὰς κείμειον ὑπερήσπισεν, ἀπέκτεινε δὲ τὸν
- 300 πολέμιον. διὸ τὸ πλῆθος σὺν τοῖς ἡγεμόσιν ὥρκωσαν αὐτὸν μηκέτι πρὸς μάχην ἀπαν-
- 301 τῆσαι σὺν αὐτοῖς. συνελθόντων δὲ τῶν Παλαιστινηῶν εἰς Γάζαν πόλιν ἀκούσας ὁ βασιλεὺς 15
 ἐπεμψεν ἐπ' αὐτοὺς στρατιάν. ἡρίστευσεν δὲ τότε Ἀβάκκης ὁ Χετταῖος εἰς τῶν περὶ Δαυίδην
- 302 ἀνδρείοτατος καὶ αἷτιος τῆς νίκης ἐγένετο. καὶ πάλιν ἐπολέμησαν οἱ Παλαιστινηοί, καὶ
 στρατιάν ἐπ' αὐτοὺς Δαυίδου πέμψαντος ἡρίστευσεν Νεφὰν ὁ συγγεῖνης αὐτοῦ τῷ πάντων
- ἀνδρειοτάτῳ Παλαιστινηῶν μονομαχήσας καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους εἰς φυγὴν
- 303 τρέψας. διαλιπόντες δ' ὀλίγον ἐστράτευσαν πρὸς τῇ πόλει τῶν ὄρων τῆς Ἑβραίων χώρας 20
 οὐκ ἄποθεν. ἦν δ' αὐτοῖς ἀνὴρ τὸ μὲν ὕψος πηχῶν ἕξ, δακτύλους δ' ἐν ἑκατέρῃ τῶν
- 304 χειρῶν καὶ τῶν βάσεων ἕξ εἶχε. τούτῳ μονομαχήσας Ἰωνάθης ἀνείλεν αὐτὸν καὶ τῆς
 νίκης ῥοπή γέγονε. μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην οὐκέτι τοῖς Ἰσραηλίταις ἐπολέμησαν.
- 305 Ἀπηλλαγμένος δὲ ἤδη πολέμων ὁ Δαυίδης καὶ βαθείας ἀπολαύων εἰρήνης φθὰς εἰς
 τὸν Θεὸν καὶ ὕμνους συνετάξατο ποικίλου μέτρον· τοὺς μὲν γὰρ τριμέτρους, τοὺς δὲ πεντα- 25
- μέτρους ἐποίησεν. ὄργανά τε κατασκευάσας ἐδίδαξε πρὸς αὐτὰ τοὺς Λευίτας ὑμνεῖν τὸν
- 306 Θεὸν κατὰ τε τὰ σάββατα καὶ τὰς ἄλλας ἑορτάς. ἡ δὲ τῶν ὀργάνων ἰδέα τοιαύτη τίς
- ἐστίν· ἡ μὲν κινύρα δέκα χορδαῖς ἐξημμένη τύπτεται πλήκτρῳ, ἡ δὲ ναύλα δώδεκα
- φθόγγους ἔχουσα τοῖς δακτύλοις κρούεται, κύμβαλά τε ἦν πλατέα καὶ μεγάλα χάλκεα.
- 307 τῷ δὲ βασιλεῖ πάντες ἦσαν οἱ περὶ αὐτὸν ἀνδρεῖοι· τούτων δὲ οἱ διασημότετοι καὶ λαμπροὶ 30
- 308 τὰς πράξεις τριάκοντα καὶ ὀκτώ, ὧν τρεῖς, Ἰσαῖος υἱὸς Ἀχεμαίου καὶ Ἐλεάζαρος υἱὸς Δωδίου
- ³⁰⁹
³¹² καὶ Σαβαῖος υἱὸς Ἥλουν, Δαυίδου καλὸν εἰπόντος ὕδωρ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ εἶναι τὸ ἐν
- τῷ λάκκῳ τῷ πρὸς τῇ πύλῃ καὶ εἴ τις αὐτῷ κομίσειεν ἐκ τούτου πιεῖν μᾶλλον ἢ χαρίσασθαι
- 313 οἱ ἢ εἰ πολλὰ χρήματα δοίη, παραχρῆμα ἐκδραμόντες καὶ διὰ μέσου τοῦ τῶν πολεμίων
- 312 ὀρμήσαντες στρατοπέδον, τῆς παρεμβολῆς τῶν ἐχθρῶν ἐν τῇ κοιλάδι κειμένης, ἢ μέχρι 35
- 313 Βηθλεὲμ διατείνει, ἤκον εἰς Βηθλεὲμ καὶ τοῦ ὕδατος ἀρυσάμενοι πάλιν διὰ τῆς παρεμ-
- βολῆς ὑπέστρεψαν τῶν Παλαιστινηῶν καταπλαγέντων αὐτῶν τὸ θράσος καὶ τὴν εὐψυχίαν
- 314 καὶ ἡρεμούντων. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐκ ἔπιεν ἐκ τοῦ ὕδατος κινδύνῳ καὶ αἵματι φήσας αὐτὸ
- κεκομίσθαι, ἔσπειρε δὲ τῷ Θεῷ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εὐχαριστῶν τῶν ἀνδρῶν.

11 ἐπιστραφεῖς Iosephus. — 13 Ἰωάβου Iosephus. — 21 αὐτὸς Busb. — 25 ποικίλου, post λ una litt.
 erasa Busb. — 28 νάβλα Iosephus. — 34 ἢ om. Busb.

Zonaras I p. 139 Bonn.

Βουληθεὶς δὲ γινῶναι πόσαι μυριάδες εἰσὶ τοῦ λαοῦ, ἐκλαθόμενος τῶν Μωσέως ἐντολῶν 318
ἐὰν ἐξαριθμηθῇ τὸ πλῆθος εἰπόντος ὑπὲρ ἐκάστης κεφαλῆς τελέσειν τῷ Θεῷ ἡμίσιον,
προσέταξεν Ἰωάβω τῷ στρατηγῷ πάντα τὸν ὄχλον ἐξαριθμῆσαι. ὁ δὲ τοὺς ἄρχοντας τῶν 319
φυλῶν παραλαβὼν καὶ τὸ πλῆθος ὅσον ἐστὶ κατανοήσας ὑπέστρεψε μετὰ μῆνας ἐννέα καὶ
5 ἡμέρας εἴκοσιν. ἦν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν φυλῶν μυριάδες ἐνενήκοντα ὅπλα βαστάζειν καὶ 320
στρατεύεσθαι δυναμένων, τὴν γὰρ Βενιαμίτιδα φυλὴν ἐξαριθμῆσαι οὐκ ἔφθασε τοῦ βασι-
λέως μετανοήσαντος. ἡ δὲ Ἰούδα καθ' ἑαυτὴν τεσσαράκοντα μυριάδες ἦσαν. ἔπεμψε δὲ 321
ὁ Θεὸς πρὸς Δαυίδην Γάδον τὸν προφήτην τρεῖς αἰρέσεις αὐτῷ κομίζοντας, ὅπως ἐκλέξηται
τούτων ἢ ἂν δοκιμάσῃ· πότερον θέλει λιμὸν γενέσθαι κατὰ τὴν χώραν ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ, ἢ
10 τρεῖς μῆνας ὑπ' ἐχθρῶν πολεμηθῆναι καὶ ἡττηθῆναι ἢ λοιμὸν ἐνσκηψαὶ καὶ
νόσον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τοῖς Ἑβραίοις. ὁ δὲ εἰς ἀμυγχανίαν ἐμπεσὼν σφόδρα 322
ἦν συγκεχυμένος. τοῦ δὲ προφήτου ἀποκρίνασθαι ἀπαιτοῦντος, εἶπε πολὺ κρεῖττον 323
εἰς τὰς τοῦ Θεοῦ χεῖρας ἐμπεσεῖν ἢ τὰς τῶν πολεμίων. ταῦθ' ὁ προφήτης ἀπήγγειλε τῷ 324
Θεῷ· καὶ ὁ λοιμὸς ἐπῆλθε τοῖς Ἑβραίοις. ἀρξαμένης δ' ἔωθεν τῆς λοιμικῆς νόσου φθίρειν 326
15 αὐτοὺς ἕως ὥρας ἀρίστου ἀπώλοντο μυριάδες ἑπτὰ. ὁ δὲ βασιλεὺς σάκκον ἐνδεδυμένος 327
ἔκειτο κατὰ γῆς, ἀναβλέψας δὲ καὶ Θεασάμενος τὸν ἄγγελον φερόμενον ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα
καὶ μάχαιραν ἐσπασμένον εἶπε πρὸς τὸν Θεόν, ὥς αὐτὸς εἴη κολασθῆναι δίκαιος ὁ ποιμὴν, 328
τὰ δὲ ποίμνια σώζεσθαι μηδὲν ἐξαμαρτόντα. ἀκούσας δὲ ὁ Θεὸς τῆς ἱκεσίας ἔπαυσεν τὸν 329
λοιμὸν καὶ διὰ τοῦ προφήτου Γάδου ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀναβῆναι εἰς τὴν ἄλω τοῦ Ἱερουσαίου
20 Ὁρωνᾶ καὶ οἰκοδομήσαντα βωμὸν ἐκεῖ θῆναι τῷ Θεῷ. Δαυίδης δ' εὐθύς ἀπήει. τοῦ δὲ 331
Ὁρωνᾶ πνυθόμενον, τί παρήει πρὸς τὸν δοῦλον ὁ δεσπότης, εἶπεν ὠνίσασθαι παρ' αὐτοῦ
τὴν ἄλω, ὅπως βωμὸν ἐν αὐτῇ στήσας θυσιάσῃ τῷ Θεῷ. ὁ δὲ καὶ τὴν ἄλω εἶπε καὶ τὰ 332
ἄροτρα καὶ τοὺς βόας ὀλοκαυτώσειν χαρίζεσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς δέχεσθαι μὲν εἶπε τὴν 333
χάριν, τιμὴν δ' ἡξίου αὐτὸν πάντων λαμβάνειν καὶ ὠνεῖται παρ' αὐτοῦ τὴν ἄλω σίκλον
25 πεντήκοντα καὶ οἰκοδομήσας τὸν βωμὸν ἱερουργῆσε καὶ θυσίας ἀντήνεγκεν εἰρηνικὰς. 334
λέγεται δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἀγαγεῖν Ἀβραμὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὥστε ὀλοκαυτῶσαι.
ἰδὼν δ' ὁ Δαυίδης τὸν Θεὸν τὴν θυσίαν ἡδέως προσδεξάμενον τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅλον βωμὸν 334
προσηγόρευσε καὶ οἰκοδομῆσαι ναὸν αὐτῷ ἔκρινε· καὶ ὁ Θεὸς τὸν προφήτην στείλας πρὸς αὐτὸν
ἐκεῖ ναὸν ἔλεγεν οἰκοδομήσειν αὐτοῦ τὸν υἱὸν τὸν μέλλοντα τὴν βασιλείαν διαδέχεσθαι. συνε- 335
30 κόμισεν οὖν ὕλην πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ σίδηρον πολὺν καὶ χαλκὸν καὶ ξύλα κέδρινα
πολλὰ καὶ παμμεγεθέστατα, Τυρίων ταῦτα χορηγούντων καὶ Σιδωνίων. καλέσας δὲ τὸν 337
παῖδα Σαλομῶνα κατασκευάσαι τῷ Θεῷ ναὸν αὐτὸν ἐκέλευσε λέγων, ὥς αὐτὸν βουλόμενον
τοῦτο κωλύσειεν ὁ Θεὸς αἵματι καὶ πολέμοις πεφυρμένον, προεῖποι δὲ ὅτι Σαλομῶν οἰκοδο-
μήσει τὸν ναὸν αὐτῷ παῖς νεώτατος κληθισόμενος τὸ ὄνομα, οὗ προνοήσει καὶ πατήρ, τὴν
35 δὲ χώραν εὐδαίμονα θήσει τοῖς ἄλλοις τὲ καὶ εἰρήνῃ καὶ πολέμων ἀπαλλαγῇ. ἐπεὶ τοίνυν 338
σὺ πρὸ τῆς γενέσεως ἀπεδείχθης βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, πειρῶ γενέσθαι τῆς τούτου προ-
νοίας ἄξιος καὶ τὸν ναὸν σπουδάσον ἀποδοῦναι τῷ Θεῷ μὴ καταπλαγείς τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου 339
μηδὲ ἀποδειλιάσας πρὸς αὐτό· πάντα γὰρ σοι ἔτοιμα ποιήσω. γίνωσκε δὲ χρυσοῦ μὲν ἤδη 340

2 ἐξαριθμῆ Henn. — 8 κομίζοντα Iosephus. — 12 ἀπαιτοῦντος] κελείοντος Iosephus. — 14 ἐπῆλθε, εἰ i. ras. man. 2 Busb. — 22 στήρας] κατασκευάσῃ Iosephus. — 23 τοῖς, οὐ i. ras. Busb. — 31 χορηγούντων] πεμπόντων Iosephus. — 34 καὶ] ὥς Iosephus.

Zonaras I p. 140 Bonn.

τάλαντα συνειλεγμένα μύρια, δέκα δὲ ἀργύρου μυριάδας ταλάντων, χαλκὸν δὲ καὶ σίδηρον
 ἀριθμοῦ κρείττονα ξύλων τὰ καὶ λίθων ὕλην ἄφθονον, ἔχεις δὲ καὶ λατόμων πολλὰς
 μυριάδας καὶ τεκτόνων· ἂν δέ τι τούτοις προσδέῃ, σὺ προσθήσεις. γίνου τοίνυν ἄριστος
 342 τῷ Θεῷ αὐτὸν ἔχων προστάτην. οἰκοδομηθέντος δὲ τοῦ ναοῦ τὴν κιβωτὸν ἀποθέσθαι
 343 προσέταξε καὶ τὰ ἄγια σκεύη. ταῦτα περὶ τοῦ ναοῦ διελέχθη. πρεσβύτερος δὲ ὢν ἦδη 5
 καὶ τοῦ σώματος αὐτῷ ψυχομένου διὰ τὴν ἡλικίαν δύσριγος ὑπῆρχε. συμβουλευσάντων
 344 δὲ τῶν ἱατρῶν ὅπως εὐειδῆς ἐπιλεγεῖσα κόρη συγκαθεύδῃ τῷ βασιλεῖ καὶ θάλλῃ αὐτόν,
 εὐρίσκεται μία πασῶν τὸ εἶδος ἀρίστη Ἀβισάκη τὸ ὄνομα, ἣ συγκοιμωμένη τῷ βασιλεῖ
 345 συνεθέρμαινεν αὐτόν μόνον· ὑπὸ γήρως γὰρ ἀσθενῆς ἦν πρὸς τὰ ἀφροδίσια.
 346 Ὁ δὲ τέταρτος υἱὸς Δαυίδου εὐειδῆς καὶ μέγας Ἀδωνίας καλούμενος τὴν διάνοιαν ὥς 10
 βασιλεύσων ἐπῆρτο καὶ ἄρματα πολλὰ κατεσκεύασεν καὶ ἵππους. συνεργὸν δὲ εἶχε τὸν
 στρατηγὸν Ἰώαβον καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἀβιάθαρ, ἀντέπραπτον δὲ ὁ ἀρχιερεὺς Σάδωκος καὶ
 ὁ προφήτης Νάθαν καὶ Βαναῖος ὁ ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων καὶ Συμούεις ὁ Δαυίδου φίλος
 347 καὶ πάντες οἱ ἀνδριότατοι. τοῦ δὲ Ἀδωνία παρασκευασαμένου δεῖπνον καὶ πάντας
 καλέσαντος τοὺς ἀδελφοὺς χωρὶς Σαλομῶνος, παραλαβόντος δὲ καὶ Ἰώαβον καὶ Ἀβιάθαρ 15
 καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς Ἰούδα φυλῆς, Σάδωκον δὲ καὶ Νάθαν καὶ Βαναῖον καὶ πάντας
 348 τοὺς ἐξ ἐναντίας αἰρέσεως μὴ καλέσαντος, Νάθας ἐμίμνησε πρὸς τὴν Σαλομῶνος μητέρα
 Βηρσαβηήν, ὥς Ἀδωνίας βασιλεὺς ἐστὶ καὶ τοῦτ' ἀγνοεῖ Δαυίδης, καὶ πρὸς Δαυίδην ἐλθοῦ-
 349 σαν ταῦτα λέγειν συνεβούλευεν. ἡ δὲ πάντα τῷ βασιλεῖ καθὼς ὁ προφήτης ὑπέθετο
 350 διεξέρχεται καὶ παρεκάλει κατὰ νοῦν ἔχειν, ὥς μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν βασιλεύσας Ἀδωνίας 20
 351 Σαλομῶνα καὶ αὐτὴν ἀναιρήσει. διαλεγομένης δ' ἔτι αὐτῆς εἰσελθὼν Νάθας, εἰ τήμερον
 352 τὸν Ἀδωνίαν ἀποδείξειε βασιλέα καὶ παραδοίῃ τὴν ἀρχὴν ἐπυνθάνετο· δίκαιον δ' εἶναι
 353 γινώσκειν ἅπαντας, εἰ κατὰ σὴν γνώμην ἐγένετο⁶. ταῦτα τοῦ Νάθα φήσαντος
 „ὁμνυμί σοι, φησί, τὸν μέγιστον Θεόν, ἧ μὴν τὸν υἱόν σου Σαλομῶνα βασιλεύσειν, ὥς καὶ
 354 πρότερον ὤμοσα, καὶ τοῦτο ἔσται σήμερον⁷. καὶ αὐτίκα Σάδωκον μεταπέμπεται τὸν 25
 ἀρχιερέα καὶ Βαναῖον καὶ κελεύει παραλαβεῖν Νάθαν τὸν προφήτην καὶ τοὺς περὶ τὴν
 355 αὐλὴν ὀπλίτας ἅπαντας, καὶ ἀναβιβάσαντας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σαλομῶνα ἐπὶ τὴν βασιλικὴν
 ἡμίονον ἔξω τῆς πόλεως ἀγαγεῖν ἐπὶ τὴν πηγὴν τὴν λεγομένην Σιών καὶ περιχρίσαντας τὸ
 356 ἅγιον ἔλαιον ἀποδείξει βασιλέα. καὶ ἀκολουθοῦντας διὰ μέσης τῆς πόλεως τοῖς κέρασι
 σαλπίζοντας βοᾶν εἰς αἰῶνα Σαλομῶνα βασιλεύσειν, ἵνα γινῶ πᾶς ὁ λαὸς ἀποδεδειγμένον 30
 357 αὐτόν ὑπὸ τοῦ πατρὸς βασιλέα. οἱ δὲ μὴδὲ μικρὸν διαλιπόντες τὰ ἐντεταλμένα πληροῦσι
 358 καὶ παραγαγόντες εἰς τὸν οἶκον τὸν βασιλικὸν καθίζουσιν αὐτόν ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ πᾶς
 359 ὁ λαὸς ἐπ' εὐωχίαν εὐθὺς εἰράπῃ καὶ ἐορτῇ χορεύων καὶ αὐλοῖς τερπόμενος. ὥς δ' ἤσθοντο
 τῆς βοῆς Ἀδωνίας τὰ καὶ οἱ παρόντες ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐταράχθησαν. ἐν τούτοις εἰστρέχει
 360 ὁ τοῦ Ἀβιαθάρου παῖς Ἰωνάθης δηλῶν πάντα αὐτοῖς τὰ περὶ τὸν Σαλομῶνα καὶ τὴν 35
 τοῦ βασιλέως γνώμην. Ἀδωνίας δὲ καὶ οἱ κεκλημένοι πάντες ἔφυγον πρὸς ἑαυτοὺς ἕκαστοι.
 361 Ἀδωνίας δὲ φοβηθεὶς ἰκέτης γίνεται τοῦ Θεοῦ τῶν τοῦ θυσιαστηρίου κερμάτων ἐπιλαβόμενος
 362 καὶ πίστεις παρὰ τοῦ βασιλέως ἀξιῶν λαβεῖν μὴ μνησικακῆσαι αὐτῷ. ὁ δὲ τῆς μὲν τότε
 ἀμαρτίας αὐτὸν ἀφῆκεν εἰπών, εἰ ληφθεῖν πάλιν καινοποιῶν τι, ἑαυτῷ τῆς τιμωρίας αἵτιος

6 τὴν ἡλικίαν] τὸν χρόνον Iosephus. — 10 καλούμενος] προσουχομένης Iosephus. — 11 κατεσκεύασε
 ex corr. Busb. — 16 Βαναῖον] σαβαναῖον Busb. — 21 διαλεγόμενος δὲ τι Busb. — 33 ἐορτῇ Busb.

Zonaras I p. 142 Bonn.

ἔσεσθαι. Δαυίδης δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα συγκαλεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἱερεῖας καὶ τοὺς 363
 Λευίτας, καὶ ἐκκλησίαν συναγαγὼν στάς ἐφ' ὑψηλοῦ βήματος ἔλεξεν· „ἀδελφοί, ³⁷⁰
 καὶ τῷ προγόνῳ ἡμῶν Ἰακώβῳ δυοκαίδεκα παῖδων γενομένων ἵστε τὸν Ἰούδα ³⁷¹
 ὁποδειχθέντα βασιλέα, καὶ ἐμὲ τῶν ἀδελφῶν ἕξ ὄντων προκριθέντα παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς
 5 ἡγεμονίαν. οὕτως οὖν ἀξιῶ καὶ γὰρ τοὺς ἐμαιοὺ παῖδας μὴ στασιάζειν πρὸς ἀλλήλους
 Σαλομῶντος τὴν βασιλείαν παρειληφότος, ἀλλ' ἐπισταμένους ὡς ὁ Θεὸς αὐτὸν ἐξελέξατο
 γέρειν ἡδέως αὐτὸν δεσπότην“. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ταῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο, τὴν δὲ 375
 διαγραφὴν τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ πάντων ὁρῶντων ἔδωκε Σαλομῶνι θεμελίωσιν καὶ οἰκῶν
 ὑπερώων, ὅσοι γε τὸ πλήθος καὶ πηλίκαι τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος γένοιτο, ὅσα τε σκευὴ χρυσᾶ
 10 καὶ ἀργυρᾶ. παρώρμησε δὲ καὶ λόγοις αὐτόν τε περὶ τὸ ἔργον καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὴν 376
 τῶν Λευιτῶν φυλὴν εὐμαρῇ τὴν οἰκοδομίαν ἔσεσθαι φήσας, πολλῶν μὲν ταλάντων χρυσοῦ 377
 πλειόνων δ' ἀργύρου καὶ ξύλων καὶ τεκτόνων καὶ λατόμων ἤδη παρεσκευασμένων σμαράγδου
 τε καὶ πάσης ἰδέας λίθου πολυτελοῦς. καὶ νῦν δ' ἔτι ἄλλα τρισχίλια τάλαντα χρυσοῦ 378
 καθαροῦ παρέξειν ἔλεγεν εἰς τὸ ἄδυτον καὶ εἰς τὸ ἄρμα τοῦ Θεοῦ τοὺς Χερουβεῖς. σιωπή-
 15 σαντος δὲ τοῦ Δαυίδου πολλὴ προθυμία πάντων ἐγένετο· χρυσοῦ μὲν γὰρ ὑπέστησαν 379
 εἰσίσειν τάλαντα πεντακισχίλια καὶ στατήρας μυρίους, ἀργύρου δὲ μυρία τάλαντα καὶ
 σιδήρου μυριάδας ταλάντων πολλὰς· καὶ εἴ τιτι λίθος ἦν πολυτελής ἐκόμισε καὶ παρέδωκεν
 εἰς τοὺς θησαυροὺς, ὧν ἐπετρόπευεν ὁ Μωσέως ἔκγονος Ἰλάρος. ἐπὶ τούτοις ἡσθθεὶς ὁ 380
 Δαυίδης ὑψόλογησε τὸν Θεόν. τῇ δὲ ἐπιούσῃ θυσίαν τῷ Θεῷ παρέστησαν μόσχους χιλίους 382
 20 καὶ κριοὺς τοσοῦτους καὶ χιλίους ἄμνους, οὓς ὠλοκαύτωσαν· ἔθυσαν δὲ καὶ τὰς εἰρηνικὰς
 θυσίας πολλὰς μυριάδας ἱερῶν κατασφάζαντες. καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐόρτασεν ὁ
 βασιλεὺς σὺν παντὶ τῷ λαῷ, καὶ Σαλομῶνα δεύτερον ἔχρισαν τῷ ἐλαίῳ καὶ ἀπεδειξε
 βασιλέα καὶ Σάδωκον ἀρχιερέα τῆς πληθύνος ἀπάσης. καὶ εἰς τὸν πατρώον θρόνον καθί-
 σαντες Σαλομῶνα ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὑπήκουον αὐτοῦ.
 25 Μετ' ὀλίγον δὲ Δαυίδης καταπεσὼν εἰς νόσον ὑπὸ γήρως καὶ συνιδὼν ὅτι μέλλει 383
 τελευτᾶν, καλέσας τὸν υἱὸν Σαλομῶνα διελέχθη πρὸς αὐτόν τοιαῦτα· „ἐγὼ μὲν, ὃ τέκνον,
 εἰς πατέρας τοὺς ἐμοὺς ἀπαλλάσσομαι, παραινῶ δέ σοι δικαίῳ μὲν εἶναι πρὸς τοὺς ἀρχο- 384
 μένους, εὐσεβεῖ δὲ πρὸς τὸν βασιλεύσαντά σε Θεόν, φυλάττειν δ' αὐτοῦ τοὺς νόμους καὶ
 τὰς ἐντολάς. τοιοῦτον δὲ σπαντὸν παρέχων καθέξεις ἡμῶν τὴν βασιλείαν τῷ γένει. μέμνησο ³⁸⁵
 30 δὲ καὶ τῆς Ἰωάβου παρανομίας τοῦ στρατηγοῦ ἀποκτείναντος διὰ ζηλοτυπίαν δύο στρατη- ³⁸⁶
 γοὺς δικαίους καὶ ἀγαθοὺς, Ἀβέννηρόν τε καὶ τὸν Ἀμεσᾶν, ὧν ὅπως ἂν σοι δόξη τὸν
 θάνατον ἐκδίκησον. παρατίθεμαι δέ σοι καὶ τοὺς Βερζέλου τοῦ Γαλααδίτου παῖδας, 387
 οὓς ἐν τιμῇ καὶ προνοίᾳ πάσῃ τοῦτ' ἐμοὶ χαριζόμενος ἔξεις. καὶ Σεμεὶν δὲ τὸν ἐκ τῆς 388
 Βενιαμίτιδος φυλῆς, ὃς πολλὰ βλασφημήσας με παρὰ τὴν φυλὴν, ὅτε εἰς Παρεμβολὰς ἐπο-
 35 ρενόμην, ἀπήντησεν ἐπὶ τὸν Ἰόρδανον καὶ πίστει ἔλαβεν ὡς μηδὲν παθεῖν, νῦν ἐπιζητήσας
 εὐλογον αἰτίαν ἄμυναί· ταῦτα παραινέσας ἀπέθανεν ἔτη βιώσας ἑβδομήκοντα, βασιλεύσας 389
 ἑπτὰ μὲν ἐν Χεβρωνί τῆς Ἰουδα φυλῆς καὶ μῆνας ἕξ, ἐν Ἱεροσολύμοις δὲ ἀπάσης τῆς
 χώρας τριάκοντα καὶ τρία, ἄριστος ἀνὴρ γενόμενος καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχων, ἣν ἔδει τῷ 390
 βασιλεῖ. ἔθαψε δὲ αὐτὸν ὁ παῖς Σαλομῶν ἐν Ἱεροσολύμοις διαπρεπῶς τοῖς τε ἄλλοις καὶ 392

Zonaras I p. 143 Bonn.

δὴ καὶ πλοῦτον αὐτῷ πολὺν καὶ ἄφθονον συνεκίδευσεν, ὥν τὴν ὑπερβολὴν τεκμήραιτο ἂν
 393 τις ἐκ τοῦ λεχθησομένου· μετὰ γὰρ χρόνον ἐτῶν χιλίων καὶ τριακοσίων Ὑρκανὸς ὁ ἀρχιερεὺς
 πολιορκούμενος ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Εὐσεβοῦς ἐπικληθέντος υἱοῦ Δημητρίου, ἀνοίξας ἕνα
 οἶκον τῶν ἐν τῷ Δαυίδου μνήματι καὶ βαστάσας τρισχίλια τάλαντα μέρος ἔδωκεν Ἀντιόχῳ
 394 καὶ οὕτως ἔλυσεν τὴν πολιορκίαν. μετὰ δὲ τοῦτον ἐτῶν πολλῶν διαγενομένων Ἡρώδης ὁ 5
 βασιλεὺς ἕτερον ἀνοίξας οἶκον ἀνείλετο χρήματα πολλὰ. ταῖς μέντοι γε θήκαις τῶν βασι-
 λέων οὐδεὶς αὐτῶν ἐνέτυχεν· ἦσαν γὰρ ὑπὸ γῆν μηχανικῶς κεκηδευμέναι πρὸς τὸ μὴ
 γανερὸν εἶναι τοῖς εἰς τὸ μνήμα εἰσιούσι.

περιέχει ὁ λόγος χρόνον ἐτῶν μ'.

Φλαυτίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος η'.

10

2 Σαλομῶντος νέου παραλαβόντος τὴν βασιλείαν ἅπας ὁ λαὸς ἐπευφήμησεν, ὥς εἰκὸς
 3 ἐπ' ἀρχομένῳ βασιλεῖ. Ἀδωνίας δέ, ὃς καὶ τοῦ πατρὸς ἔτι ζῶντος ἐπεχείρησε τὴν ἀρχὴν
 4 κατασχεῖν, παρελθὼν πρὸς τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως ἤρξατο λέγειν, ὅτι γινώσκει μὲν τὴν
 βασιλείαν καὶ αὐτὴ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν τοῦ πλήθους προαίρεσιν οὐσαν αὐτοῦ, μετα-
 5 βάσης δὲ πρὸς Σαλομῶνα κατὰ τὴν Θεοῦ γνώμην στέργει. ἔδειτο δ' οὖν πεῖσαι τὸν ἀδελφόν 15
 δοῦναι αὐτῷ πρὸς γάμον τὴν τῷ πατρὶ συγκοιμωμένην Ἀβισάκην· μὴ γὰρ πλησιάζει τὸν
 6 πατέρα διὰ τὸ γῆρας αὐτῆς, μένειν δ' ἔτι παρθένον. ἡ δὲ Βηρσαβη διακονήσεν αὐτῷ
 σπουδαίως ὑπέσχετο καὶ καταπράξασθαι αὐτῷ τὸν γάμον. ὥρμησεν μὲν οὖν εὐθύς πρὸς τὸν
 7 υἱόν, καὶ προὔπαντήσαντος αὐτῇ τοῦ παιδὸς καὶ περιπλακέντος ἱσπάζατο καὶ καθίσασα
 8 δοῦναι τὴν παρθένον Ἀβισάκην Ἀδωνίᾳ τῷ ἀδελφῷ πρὸς γάμον παρεκάλει. λαβὼν δὲ 20
 9 πρὸς ὁργὴν τὸν λόγον ἀποπέμπεται τὴν μητέρα μειζόνων ὀρέγεσθαι πραγμάτων εἰπὼν
 Ἀδωνίαν καὶ θανατᾶν, πῶς οὐ παραχωρήσει καὶ τῆς βασιλείας ὡς πρεσβυτέρῳ παρακαλεῖ,
 καὶ μεταπεμφάμενος Βαναῖον τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων ἀποκτεῖναι προσέταξεν Ἀδωνίαν.
 10 καλέσας δὲ καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἀρχιερέα „θανάτου μὲν, εἶπε, ῥύεται σε τὰ τε ἄλλα ὅσα
 τῷ πατρὶ μου συνέκαμες καὶ ἡ κιβωτός, ἦν αὐτῷ συνήνεγκας. ταύτην δὲ σοὶ τὴν τιμωρίαν 25
 ἐπιτίθῃμι ταξαμένῳ μετ' Ἀδωνία καὶ τὰ ἐκείνου φρονήσαντι· μήτε ἐνθάδε ἴσθι μήτε εἰς
 11 ὅπιν ἀπάντα τὴν ἐμήν, ἀλλ' εἰς τὴν πατρίδα πορευθεὶς ἐν τοῖς ἀγροῖς ζῇθι“. κωλύεται
 μὲν οὖν ἀπὸ τῆς ἱερατικῆς τιμῆς ὁ Ἰθαμάρου οἶκος καθὼς καὶ τῷ αὐτοῦ πάππῳ Ἡλεὶ ὁ
 13 Θεὸς προεῖπεν, μετέβη δὲ εἰς τὸ Φινεέσσου γένος πρὸς Σάδωκον. Ἰώαβος δὲ ὁ στρατηγὸς ἀκούσας
 τὴν ἀναίρειν Ἀδωνία περιδεὴς ἐγένετο καὶ κίνδυνον ὑποπτεύων καταφεύγει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 30
 14 ὁ δὲ βασιλεὺς πέμψας Βαναῖον ἐκέλευσεν ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἀπολογησόμενον.
 Ἰώαβος δ' οὐκ ἔφη καταλείπειν τὸ ἱερόν, ἀλλ' αὐτοῦ τεθνήξεσθαι μᾶλλον ἢ ἀλλαχοῦ.
 15 Βαναῖον δὲ τοῦτο τῷ βασιλεῖ δηλώσαντος προσέταξεν ἐκεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτεμεῖν,
 ὡς βούλεται, καὶ ταύτην δοῦναι δίκην ὑπὲρ τῶν δύο στρατηγῶν, οὓς ἀνοσίως ἀπέκτεινε.
 16 καὶ Βαναίας τὰ κελευσθέντα ποιήσας αὐτὸς ἀποδείκνυται στρατηγὸς τῆς πάσης δυνάμεως, 35
 17 Σάδωκον δὲ ποιεῖ μόνον ἀρχιερέα ὁ βασιλεὺς. Σεμεείσῳ δὲ προσέταξεν μένειν ἐν Ἱερο-

11 λαὸς] ὄχλος Iosephus. — 12 ἐπερχομένῳ Busb. — 16 ἀβιόαμην Busb. — 27 κωλύεται] καταλύεται Iosephus. — 28 Ἰθαμάρον] in marg. ἀβιαθάρον οἶκος Busb.

Zonaras I p. 144 Bonn.

σολύμοις καὶ μὴ διαβαίνειν τὸν χεῖμαρρον Κεδρῶνα, παρακούσαντι δὲ θάνατον ἔσσεσθαι
τὸ πρόστιμον. καὶ ὄρκους δ' αὐτὸν περὶ τούτου ἰνάγκασε ποιήσασθαι. Σεμεεῖς δὲ χαίρειν 18
οἷς προσέταξε Σαλομῶν φήσας καὶ ταῦτα ποιήσιν προσομόσας ἐν Ἱεροσολύμοις διέτριβε.
μαθῶν δὲ δούλους αὐτοῦ ἀποδράσαντας ἐν Γήτη τυγχάνειν ὥρμησεν ἐπ' αὐτούς. ἐπανελθόντα 19
5 δὲ ὁ βασιλεὺς αἰσθόμενος, καλέσας αὐτόν „οὐ σύ, γησὶν, ὤμοσας μὴ ἐξελεύσεσθαι ποτε
ἐκ ταύτης τῆς πόλεως εἰς ἄλλην; οὐκ ἂν ἀποδράσῃς τῆς ἐπιτορκίας τὴν δίκην, ἀλλὰ καὶ 20
ὦν εἰς τὸν πατέρα μου ὕβρισας τιμωρήσομαι σε“. κελευσθεῖς οὖν Βαναῖος ἀπέκτεινεν
αὐτόν.

Ἄγεται δὲ Σαλομῶν Φαραώθου τοῦ τῶν Αἰγυπτίων βασιλέως θυγατέρα, καὶ τὰ τεῖχη 21
10 τῶν Ἱεροσολύμων πολλῶ μείζονα καὶ ὀχυρώτερα κατεσκεύασεν. εἰς δὲ Γιβρῶνα παραγενό- 22
μενος ἐπὶ τοῦ χαλκίου θυσιαστήριον τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Μωυσεός ἔθυσεν τῷ Θεῷ
καὶ χίλια ὠλοκαύτωσεν ἱερεῖα. φανείς δὲ κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκείνης τῆς
νυκτός ἐκέλευσεν αἰτεῖσθαι, τίνας ἀντὶ τῆς εὐσεβείας δώσει αὐτῷ δωρεάς. Σολομῶν δὲ 23
φησὶ „δός μοι, δέσποτα, τοῦν ὑγίη καὶ φρόνησιν ἀγαθήν, οἷς ἂν τὸν λαὸν τάληθῇ καὶ τὰ
15 δίκαια κρίνοιμι“. τούτοις ἦσθη τοῖς αἰτήμασιν ὁ Θεὸς καὶ ἐπηγγείλατο δώσειν σύνεσιν 24
καὶ σοφίαν οἷαν οὐκ ἄλλος ἔσχεν, προσθεῖναι δὲ καὶ πλοῦτον δόξαν τε καὶ νίκην πολεμίων,
φιλᾶξιν δὲ καὶ τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἐπιπλεῖστον ὑπισχνεῖται, ἂν δίκαιος
διαμένῃ καὶ πειθόμενος αὐτῷ καὶ τὸν πατέρα μιμούμενος ἐν οἷς ἦν ἄριστος.

Μετὰ ταῦτα γυναῖκες ἤχον ἐπ' αὐτόν δύο ἐταῖραι, ὧν ἡ ἀδικεῖσθαι δοκοῦσα ἔφη „βασιλεῦ, 27
20 οἰκῶ μὲν μετὰ ταύτης, συνέβη δ' ἄμφω τεκεῖν ἄρρενα κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. αὕτη δ' 28
ἐπικοιμηθεῖσα τῷ ἑαυτῆς παιδί τρίτης ἡμέρας ἀποκτείνει, καὶ τοῦτο μὲν ἐμοῦ κοιμωμένης εἰς
τὰς ἀγκάλας μου τίθησιν, τὸ δ' ἐμὸν πρὸς ἑαυτὴν μεταφέρει. πρῶτ' δὲ τὸ μὲν ἐμὸν οὐχ 29
εὖρον, τὸ δὲ ταύτης νεκρὸν ὁρῶ μοι παρακείμενον. ἀπαιτοῦσα δὲ τὸν ἐμὸν υἱὸν καὶ μὴ
ἀπολαμβάνουσα καταπέφευγα ἐπὶ τὴν παρὰ σοῦ βοήθειαν“. ταῦτ' εἰπούσης ὁ βασιλεὺς 30
25 ἀνέκρινε τὴν ἑτέραν. τῆς δὲ τὸ ἑαυτῆς παιδίον ζῆν λεγούσης, τῆς ἀντιδίκου δὲ τεθνηκέναι,
καὶ μηδὲν κακουργῆσαι διαβεβαιουμένης, πάντες ὡς ἐπ' αἰνίγματι διηπόρουν. ὁ βασιλεὺς δὲ
κομισθῆναι κελεύσας ἄμφω τὰ παιδία τὸ τε νεκρὸν καὶ τὸ ζῶν, ἐνὶ τῶν σωματοφυλάκων 31
προσέταξεν ἀμφοτέρα διχοτομῆσαι, ὅπως ἐκάτερα λάβωσιν ἀνὰ ἥμισυ τοῦ τε ζῶντος καὶ
τοῦ τετελεντηκότος. ἐπὶ τούτῳ πᾶς ὁ λαὸς ἐχλεύαζεν ὡς μαιράκιον τὸν βασιλέα. μεταξὺ 32
30 δὲ τῆς μὲν ἀπαιτούσης καὶ ἀληθοῦς μητρὸς ἀνακραγούσης τοῦτο μὴ ποιεῖν, ἀρκεῖσθαι γὰρ
βλέπειν αὐτὸ ζῶν καὶν ἀλλότριον δοκῇ, τῆς δ' ἑτέρας ἐτοίμως ἐχούσης διαιρούμενον ἰδεῖν
τὸ παιδίον, ὁ βασιλεὺς τῇ μὲν ἀνακραγούσῃ τὸ παιδίον προσέκρινε, μητέρα γὰρ αὐτὴν 33
ἀληθῶς εἶναι, τῆς δὲ ἄλλης κατέγνω ποινῆριαν. τοῦτο μέγα δεῖγμα τῆς τοῦ βασιλέως φρο- 34
νῆσεως ἐνόμισε τὸ πλῆθος καὶ ὡς θεῖαν ἔχοντι διάνοιαν τοῦ λοιποῦ προσέειχε. τοσαύτη 42
35 δ' ἦν ἡ ὁ Θεὸς Σαλομῶνι παρεῖχε φρόνησιν καὶ σοφίαν, ὡς πάντας ὑπερβάλλειν ἀνθρώπους
καὶ τοὺς ἀρχαίους. συνέταξεν δὲ καὶ βιβλία περὶ ᾧδων καὶ μελῶν πέντε πρὸς τοῖς χιλίοις 44
καὶ παραβολῶν καὶ εἰκόνων βίβλους τρισχιλίους· καθ' ἕκαστον γὰρ δένδρου εἶδος παραβολὴν
εἶπεν ἀπὸ ὑσώπου ἕως κέδρου. τὸν αὐτόν δὲ τρόπον καὶ περὶ κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν
ἀπάντων ζώων καὶ τῶν νηκτῶν καὶ τῶν ἀερίων· οὐδὲμίαν γὰρ φύσιν ἠγγνόησεν οὐδὲ

1 παρακούσαντι Busb. — 4 μαθῶν] ἀκούσας Iosephus. — 13 σαλομῶν Henn. — 28 ἐκάτεροι Iosephus. —
39 νυκτῶν Busb.

Zonaras I p. 145 Bonn.

- παρῆλθεν ἀνεξέταστον, ἀλλ' ἐν πάσαις ἐφιλοσόφησε καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ἐν αὐτοῖς
 45 ἰδιωμάτων ἄκραν ἐπεδείξατο. παρέσχε δ' αὐτῷ μαθεῖν ὁ θεὸς καὶ τὴν κατὰ τῶν δαιμόνων
 τέχνην εἰς ὠφέλειαν καὶ θεραπείαν τοῖς ἀνθρώποις, ἐπὶ δὲ συνταξάμενος οἷς παρη-
 γόρει τὰ νοσήματα καὶ τρόπους ἐξορκώσεων κατέλιπεν, οἷς ἐνδούμενα τὰ δαιμόνια ὡς
 46 μῆκετι ἐπανελθεῖν ἐκδιώξουσι. καὶ αὕτη μέχρι νῦν παρ' ἡμῖν ἡ θεραπεία πλεῖστον 5
 ἰσχύει· ἱστόρησα γάρ τινα Ἐλεάζαρον τῶν ὁμοφύλων Οὐεσπασιανοῦ παρόντος καὶ τῶν
 υἱῶν αὐτοῦ καὶ χιλιάρχων καὶ ἄλλου στρατιωτικοῦ πλήθους τοὺς ὑπὸ τῶν δαιμόνων λαμβανο-
 47 μένους ἀπολύοντα τούτων. ὁ δὲ τρόπος τῆς θεραπείας τοιοῦτος ἦν· προσφέρων ταῖς ἑσὶ
 τοῦ δαιμονιζομένου τὸν δακτύλιον ἔχοντα ὑπὸ τὴν σφραγίδα ῥίζαν ἐξ ὧν ὑπέδειξε Σαλομῶν
 ἔπειτα ἐξεῖλκεν ὁσφραινομένην διὰ τῶν μυκτῆρων τὸ δαιμόνιον, καὶ πεσόντος εὐθὺς τοῦ 10
 ἀνθρώπου μῆκετι εἰς αὐτὸν ἐπανελθεῖν ὥρκου, Σαλομῶντος μεμνημένος καὶ τὰς ἐπὶ ὁδοῖς
 48 ἃς ἐκεῖνος συνέθιγεν ἐπιλέγων. βουλόμενος δὲ παραστῆσαι ὁ Ἐλεάζαρος, ὅτι ταύτην ἔχει
 τὴν ἰσχύν, ἐτίθει μικρὸν ἔμπροσθεν ποτήριον πλήρες ὕδατος ἢ ποδόνιπτρον καὶ τῷ δαι-
 49 μονίῳ προσέταττεν ἐξιόντι τοῦ ἀνθρώπου ταῦτ' ἀνατρέψαι. γινομένου δὲ τούτου σαφὴς
 ἡ Σαλομῶντος καθίστατο σύνεσις καὶ σοφία. 15
- ⁵⁰ Γράφει δὲ Σαλομῶν τῷ Τυρίῳ βασιλεῖ Ῥώμῃ φίλῳ ὅντι πατρώῳ συμπέμψαι τινας
⁵² τοῖς τοῦ Σολομῶντος εἰς Αἴβανον κόψοντας ξύλα εἰς οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. ὁ δ'
 53 ὑπουργῆσαι πρὸς ταῦτα ὑπέσχετο. Σολομῶν δὲ τοῦτον ἡμέψατο οἷς ἡξίωσε σίτον μὲν
 57 αὐτῷ κατ' ἔτος πέμπτων δισμυρίους κόρους καὶ τοσούτους ἐλαίον βάδους. ὁ δὲ βάδος
 δύναται ξέστας ἐβδομήκοντα β'. τὸ δ' αὐτὸ μέτρον καὶ οἴνου παρεῖχε. 20
- 61 Τῆς δὲ οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ Σολομῶν ἤρξατο τέταρτον ἔτος ἡδὴ τῆς βασιλείας ἔχων
 μὴν δευτέρῳ, ὃν Μακεδόνες Ἀρτεμίσιον καλοῦσιν, Ἑβραῖοι δὲ Ἰάρ, μετὰ ἔτη πεντακόσια
 καὶ ἑννεήκοντα καὶ δύο τῆς ἀπ' Αἰγύπτου τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐξόδου, μετὰ δὲ χίλια καὶ
 εἴκοσι ἔτη τῆς Ἀβραάμου εἰς τὴν Χαναanaίαν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀφίξεως, ἀπὸ δὲ τῆς
 62 ἐπομβρίας μετὰ χίλια καὶ τετρακόσια καὶ τεσσαράκοντα ἀπὸ δὲ Ἀδάμου ἕως οὗ τὸν ναὸν 25
 63 ᾠκοδόμησε Σαλομῶν διεληλύθει τὰ πάντα ἔτη τρισχίλια καὶ ἑκατὸν καὶ δύο. βάλλεται
 μὲν οὖν τῷ ναῷ θεμελίους ὁ βασιλεὺς ἐπὶ μήκιστον τῆς γῆς βάθος ὕλης λίθων ἰσχυρᾶς,
 64 ἀνήγαγον δ' αὐτὸν ἄχρι τῆς ὀροφῆς ἐκ λευκοῦ λίθου πεποιημένον. ἦν δὲ τὸ ὕψος ἐξή-
 κοντα πῆχων, τῶν δ' αὐτῶν καὶ τὸ μήκος, εὖρος δὲ εἴκοσι. κατὰ τούτου δὲ ἄλλος ἦν
 ἐγγεγραμμένος ἴσος τοῖς μέτροις, ὥστε εἶναι τὸ πᾶν ὕψος τῷ ναῷ πηχῶν ρ'. τέτραπτο δὲ 30
 65 πρὸς τὴν ἀνατολήν. τὸ δὲ πρόναον αὐτοῦ προσέστησαν εἴκοσι μὲν τὸ μήκος πρὸς τὸ εὖρος
 τοῦ οἴκου τεταμένον, πλάτος δὲ πῆχεις δέκα, εἰς ὕψος δὲ ἀνεγγεγραμμένον πηχῶν ρ'. περι-
 66 κοδόμησε δὲ τὸν ναὸν ἐν κύκλῳ τριάκοντα βραχέσιν οἴκοις, ἕκαστος δὲ τούτων εὖρος μὲν
 εἶχε πέντε πῆχεις, μήκους δὲ τοὺς αὐτοὺς, ὕψους δὲ εἴκοσιν. ἐπικοδόμηται δ' ἐπὶ τούτοις
 ἑτεροὶ οἴκοι ἄνωθεν καὶ πάλιν ἄλλοι κατ' αὐτῶν ἴσοι καὶ τοῖς μέτροις καὶ τῷ ἀριθμῷ, ὡς 35
 τὸ πᾶν ὕψος αὐτοὺς λαμβάνειν τῷ κάτωθεν οἴκῳ παραπλήσιον· ὁ γὰρ ὑπερῶς οὐκ ἦν
 71 περιωκοδομημένος. διελὼν δὲ τὸν ναὸν εἰς δύο τὸν μὲν ἐνδοθεν οἶκον εἴκοσι πῆχων
 72 ἐποίησεν ἄδυστον εἶναι, τὸν δὲ τεσσαράκοντα πηχῶν ἅγιον ναὸν ἀπέδειξεν. ἀνέθιγε δ'

1 ἐν αὐταῖς Iosephus. — 3 οἷς] αἷς Iosephus. — 13 ποδόνιπτρον Henn. — 14 ἀναστρέψαι Busb. —
 16 Ῥώμῃ] Εἰργώμῃ Iosephus. — 18 οἴτου Iosephus. — 22 Ἀρτεμίσιον] δύνατρον Henn.

Zonaras I p. 146 Bonn.

εἰς τὸ ἄδυτον εἴκοσι πηχῶν τὸ εὖρος τῶν δ' αὐτῶν καὶ τὸ μῆκος δύο Χερουβὶμ ὀλοχρύσους
 πηχῶν ἑκάτερον τὸ ὕψος πέντε, δύο δ' ἦσαν ἑκατέρῳ πτέρυγες ἐπὶ πέντε πήχεις ἕκτετα- 73
 μέναι. διὸ καὶ μακρὰν οὐκ ἀλλήλων αὐτὰς ἔστησεν, ἵνα τῶν πτερύγων τῇ μὲν ἄπτωνται
 τοῦ κατὰ νότον τοίχου τοῦ ἀδύτου, τῇ δὲ κατὰ βορέαν, αἱ δ' ἄλλαι πτέρυγες αὐταῖς
 5 συνάπτουσαι τεθείσῃ μεταξὺ αὐτῶν τῇ κιβωτῷ σκέπη τυγχάνωσι. τὰς δὲ Χερουβὶμ
 οὐδεὶς ὅποια τινὲς ἦσαν εἰπεῖν οὐδ' εἰκάσαι δύνатаι. κατέστρωσε δὲ τοῦ ναοῦ τὸ ἔδαφος 74
 ἐλάσμασι χρυσοῦ. τοὺς δὲ τοίχους κεδρίναις διαλαβῶν σανίσι χρυσὸν αὐταῖς ἐνετόρευσεν, 68
 ὥστε στίλβειν ἅπαντα τὸν ναὸν καὶ περιλάμπεσθαι τὰς ὀψεις τῶν εἰσιόντων ὑπὸ τῆς
 αὐγῆς τοῦ χρυσοῦ. συνελόντι δ' εἰπεῖν οὐδὲν εἶασε τοῦ ναοῦ μέρος ἔξωθεν οὔτε ἐνδοθεν, 75
 10 ὃ μὴ χρυσὸς ἦν. ἐποίησε καὶ στύλους δύο χαλκοῦς, ὧν τὸν μὲν ἔστησεν ἐκ δεξιῶν τοῦ 77
 προπυλαίου, τὸν δὲ κατὰ τὸ ἀριστερόν. ἐχώνευσε δὲ θάλασσαν χαλκῇν εἰς ἡμισφαίριον 79
 ἐσχηματισμένην· ἐκλήθη δὲ θάλασσα διὰ τὸ μέγεθος· ἦν γὰρ ὁ λουτήρ τὴν διάμετρον
 πηχῶν δέκα ἐπὶ παλαιστιαίων πάχος κελυφένος. περιεστήκεσαν δὲ αὐτὴν μόσχοι 80
 δώδεκα πρὸς τὰ κλίματα τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀποβλέποντες, ὥστ' αὐτοῖς ἐπικαθεζεσθαι
 15 τὸ ἡμισφαίριον. ἐδέχετο δὲ ἡ θάλασσα βάδους τρισχιλίους. ἐποίησε δὲ καὶ λουτήρων 81
 δέκα βάσεις. προσεξεργάσατο δὲ καὶ λουτήρας στρογγύλους χαλκοῦς, ὧν ἕκαστος ἐχώρει 85
 τεσσαράκοντα χόεις, τεσσάρων πήχεων ὕψος ὧν καὶ τοσούτοις ἔχων ἀπ' ἀλλήλων διεστῶτα
 τὰ χεῖλη. τίθησι δὲ τούτους ἐπὶ τῶν δέκα βάσεων τῶν κληθειῶν μεκωνώθ. πληρώσας 87
 δὲ ὕδατος αὐτοὺς τὴν καὶ τὴν θάλασσαν τὴν μὲν ἀπέδειξεν εἰς τὸ νίπτειν τοὺς εἰς τὸν
 20 ναὸν εἰσιόντας ἱερεῖς ἐν αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας μέλλοντας ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν
 βωμόν, τοὺς δὲ λουτήρας εἰς τὸ καθαίρειν τὰ ἐντὸς τῶν ὀλοκαυτουμένων ζῶων καὶ τοὺς
 πόδας. κατεσκεύασε δὲ καὶ θυσιαστήριον χάλκεον τὸ εὖρος καὶ τὸ μῆκος ἕκαστον πήχεων 88
 εἴκοσι τὸ δὲ ὕψος δέκα πρὸς τὰς ὀλοκαυτώσεις. ἐποίησε δὲ αὐτοῦ καὶ τὰ σκευὴ πάντα
 χάλκεα, τραπεζῶν τε πληθὺς ἀνέθηκε καὶ μίαν μεγάλην χρυσέαν, ἐφ' ἧς ἐτίθεσαν τοὺς 89
 25 ἄρτους τοῦ Θεοῦ. ἐποίησε δὲ καὶ σκευὴ χρυσᾶ τὴν καὶ ἀργυρᾶ εἰς μυριάδας ἀριθμούμενα καὶ 90
 λυχνίας, ἐξ ὧν μία ἦν, ἡ καὶ ἡμέραν ἑκαίετο ἀκολούθως τῷ νόμῳ. ταῦτα πάντα εἶχεν
 ὁ τῶν τεσσαράκοντα πηχῶν οἶκος πρὸ τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἀδύτου· εἰς τοῦτο δὲ ἡ
 κιβωτὸς ἐμελλε κεῖσθαι. ἐποίησε δὲ καὶ στολὰς ἱερατικὰς σὺν ποδήρεσι καὶ ἐπωμίσι καὶ 93
 λογίῳ καὶ λίθοις χιλίας· ἡ δὲ στεφάνη, εἰς ἣν τὸν Θεὸν ἔγραψε Μωσῆς, μία ἦν καὶ
 30 διέμεινεν ἄχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας. καὶ σάλπιγγας καὶ στολὰς τοῖς ὑμνωδοῖς τῶν Λευιτῶν καὶ 94
 ὄργανα μουσικά, ἃ καλεῖται ναῦλαι καὶ κινύραι, πρὸς ὑμνωδίαν ἐξηυρημένα ἐξ ἡλέκτρον
 κατεσκεύασε. περιέβαλε δὲ τοῦ ναοῦ κύκλῳ γεισὸν μὲν κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν 95
 θριγγὸν δὲ παρ' Ἑλλήσι λεγόμενον εἰς τρεῖς πήχεις ἀναγαγὼν τὸ ὕψος. τούτου δ' ἔξωθεν 96
 ἱερὸν ὠκοδόμησεν ἐν τετραγώνῳ σχήματι στοὰς ἐγείρας μεγάλας καὶ πλατείας καὶ πύλας
 35 ὑψηλὰς ἡγεγμένους, ὧν ἑκάστη πρὸς ἕκαστον τῶν ἀνέμων τέτραπτο χρυσαῖς κλειομένη
 θύραις. εἰς τοῦτο τοῦ λαοῦ πάντες οἱ διαφέροντες ἀγνεία καὶ παρατηρήσει τῶν νόμων 97
 εἰσήεσαν. θουμαστὸν δὲ λόγου μεῖζον ἀπέφηνε τὸ τούτων ἔξωθεν ἱερὸν· μεγάλας γὰρ
 χάσας φάραγγας καὶ ἀναβιβάσας εἰς τετρακοσίους πήχεις τὸ ὕψος ἰσοπέδους τῇ κορυφῇ

10 ἐποίησε] κατεσκεύασε Iosephus. — 17 τοσούτους Henn. — 18 τούτοις Busb. — 24 ἧς] οἷς Busb. —
 25 μυριάδα Busb. — 29 ἐνέγραψε Henn. — 34 ἐγείρει man. 1 Busb.

Zonaras I p. 147 Bonn.

- τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ὁ ναὸς ὠκοδόμητο κατεσκευάσεν· καὶ διατοῦτο ὑπαιθρον ὃν τὸ ἔξωθεν
 98 ἱερὸν ἴσον ὑπῆρχε τῷ ναῷ. περιλαμβάνει δ' αὐτὸ καὶ στοαῖς διπλαῖς μὲν τὴν κατασκευὴν,
 λίθου δ' αὐτοφυοῦς τὸ ὕψος κίοσιν ἐπερηρεισμέναις· ὀροφαὶ δ' αὐταῖς ἦσαν κέδρου φατ-
 νώμασιν ἀνεξοσμένοι. τὰς δὲ θύρας τῷ ἱερῷ τούτῳ πάσας ἐπέστεισεν ἐξ ἀργύρου.
- 99 Ἐν ἔτεσιν οὖν ἑπτὰ συντελέσας τὰ ἔργα ταῦτα ὁ Σολομὼν καὶ πλούτου καὶ προθυ- 5
 μίας ἐπίδειξιν ποιησάμενος, ἐκέλευσεν ἅπαντα τὸν λαὸν συνελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα ὀψό-
 100 μενόν τε τὸν ναὸν καὶ μετακομιοῦντα τὴν κιβωτὸν εἰς αὐτόν. μόλις οὖν ἐβδόμῳ μηνὶ
 συνίασιν, ἐπιχωρίως μὲν λεγομένῳ Θουρί, ὑπὸ δὲ Μακεδόνων Ὑπερβερεταίῳ. συνέδραμε δ'
 101 εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ὁ τῆς σκηνοπηγίας καιρὸς ἐορτῆς μεγίστης. βασιτάσαντες οὖν τὴν
 κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνήν, ἣν Μωσῆς ἐπήξατο, καὶ πάντα τὰ τῶν θυσιῶν σκευὴ μετεκό- 10
 μίζον εἰς τὸν ναόν. προῆγον δὲ μετὰ θυσιῶν αὐτὸς τὸ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς ἅπας καὶ
 102 οἱ Ἀεὺταὶ σπένδοντες καὶ θυμιῶντες ἀπειρόν τι θυμάτων πληθος. οὐδ' ἔκαμον ὕμνοῦντες
 103 καὶ χορεύοντες ἕως εἰς τὸν ναὸν ἦλθον. εἰσενεγκόντες δὲ τὴν κιβωτὸν εἰς τὸ ἄδυτον οἱ
 ἱερεῖς μόνοι μεταξὺ τῶν δύο Χερουβὶμ κατέθεσαν· αἱ δὲ τοὺς ταρσοὺς συμπλέξασαι, οὕτω
 γὰρ ὑπὸ τοῦ τεχνίτου κατεσκευάσθησαν, τὴν κιβωτὸν ὡς ὑπὸ σκηνῇ τινὶ καὶ 15
 104 θόλῳ κατεσκεπήσαν. εἶχε δὲ ἡ κιβωτὸς μόνας τὰς δύο λιθίνας πλάκας, αἱ
 τοὺς δέκα λόγους τοὺς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Μωσῆϊ λαληθέντας ἐγγεγραμμένας ἔφερον.
 τὴν δὲ λυχνίαν καὶ τὴν τράπεζαν καὶ τὸν χρύσειον βωμὸν ἔστησαν ἐν τῷ ναῷ πρὸ τοῦ
 105 ἁδύτου. τὸ δὲ θυσιαστήριον τὸ χάλκεον ἵστησι πρὸ τοῦ ναοῦ ἀντικρὺ τῆς θύρας, ὡς
 ἀνοιχθείσης κατὰ πρόσωπον εἶναι καὶ βλέπεσθαι τὰς ἱερουργίας καὶ τὴν τῶν θυσιῶν 20
 106 πολυτέλειαν, τὰ λοιπὰ δὲ πάντα σκευὴ συναλίσας ἔνδον εἰς τὸν ναὸν κατέθετο. ἐπεὶ δὲ
 πάντα διακοσμήσαντες οἱ ἱερεῖς τὰ περὶ τὴν κιβωτὸν ἐξῆλθον, πῆλμα νεφέλης οὐ σκληρὸν
 οἰδὲ οἶον ὥρα χειμῶνος ὑετοῦ γέμον ἵσταται, κεχρμένον δὲ καὶ περιεκραμένον εἰς τὸν
 ναὸν εἰσερρῶν, καὶ ταῖς μὲν ὕψεσι τῶν ἱερῶν ὡς μὴ δὲ καθορᾶν ἀλλήλοις ἐπεσκότει, ταῖς
 δὲ διανοαῖς ἀπάντων φαντασίαν παρεῖχεν ὡς τοῦ Θεοῦ κατεληλυθότος εἰς τὸ ἱερὸν καὶ 25
 107 κατεσκηνωκότος ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν τοῦτο ἐποίησατο λόγους πρὸς τὸν
 115 Θεόν, οὓς τῇ Θεῷ φύσει πρέποντας ὑπελάμβανε. καὶ εὐχαριστήσας καὶ ἐπευχόμενος ἐπὶ-
 116 κοον γενέσθαι τὸν Θεὸν ἱκετεύουσι μὴ Ἑβραίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις,
 118 θυσίας τῷ βωμῷ προσῆγε καὶ γεμίσας τῶν ὀλοκλήρων ἱερῶν ἐναργέστατον τὸν Θεὸν ἠδέως
 ἔγνω τὴν θυσίαν προσδεχόμενον· πῦρ γὰρ ἐξ αἼρος διαδραμὸν καὶ πάντων ὀρώτων ἐπὶ 30
 119 τὸν βωμὸν ἦξαν ἅπασαν τὴν θυσίαν ἦψατο καὶ κατεδαίσατο. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν λαὸς
 ἡσθεὶς προσεκύνη πεσὼν ἐπ' ἐδάφους, ὁ δὲ βασιλεὺς εὐλογεῖν ἤρξατο καὶ τὸ πληθος ταῦτό
 122 ποιεῖν παρόρμα, τελέσας θυσίας ὑπὲρ τε ἑαυτοῦ καὶ πάντων Ἑβραίων, μόσχους μὲν θύσας
 123 μυρρίους καὶ δισχιλίους, προβάτων δὲ μυριάδας δώδεκα. τὸν γὰρ ναὸν τότε πρῶτον ἔγενυσεν
 ἱερουργημάτων καὶ κατενοχήθησαν ἐν αὐτῷ πάντες σὺν γυναιξὶν Ἑβραῖοι καὶ τέκνοις, ἔτι 35
 δὲ καὶ τὴν σκηνοπηγίαν καλουμένην ἐορτήν πρὸ τοῦ ναοῦ λαμπρῶς ἐπὶ δις ἑπτὰ ἡμέρας
 124 ἡγάγεν ὁ βασιλεὺς σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ κατενοχούμενος. ἐπεὶ δ' εἶχεν αὐτοῖς ἀποχωρῶντας
 125 ταῦτα ἀπήεσαν πρὸς ἑαυτοὺς ἕκαστοι. ὅναρ δ' ἐπιφανὲν τῷ βασιλεῖ κατὰ τοὺς ὕπνους
 126 ἐσήμανεν αὐτῷ τῆς εὐχῆς ἐπὶκοον τὸν Θεὸν γεγονέναι. φυλάξειν τὸν ναὸν ἐν αὐτῷ

6 ὀψόμενον] Iosephus ὀψόμενος Busb. — 16 δ' Henn. — 17 ἐγγεγραμμένους Iosephus. — 24 ἀλλήλους Iosephus.

Zonaras I p. 148 Bonn.

μένοντα τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ καὶ ἀπάσης τῆς πληθύος τὰ δίκαια ποιούσης, αὐτόν
 δ' εἰς ὕψος εὐδαιμονίας ἀνοίσειν ἄπειρον ἐμμένοντα ταῖς τοῦ πατρὸς ὑποθήκαις καὶ βασι-
 λεύσειν ἀεὶ τῆς χώρας τοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ, προδόντα δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ 127
 ξενικούς θεοὺς θρησκεύσαντα πρόρριζον ἐκκόψειν καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας πολέμοις καὶ κακοῖς
 5 ἐξαφανίσειν μυρίοις καὶ γῆς ἀλλοτριᾶς καταστήσειν ἐπήλυδας, τὸν δὲ ναὸν τοῖς ἐχθροῖς 128
 παραδώσειν καταπρησθῆσόμενον καὶ διαρπαγῆσόμενον, κατασκάψαι δὲ καὶ τὴν πόλιν
 χερσὶ πολεμίων.

Μετὰ δὲ τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευὴν τὴν τῶν βασιλείων οἰκοδομίαν Σολομῶν κατεβάλετο, 130
 ἣν ἔτεσι τρισκαίδεκα μόλις ἀπῆρτησε. καὶ αὐτὰ δὲ λόγον ἄξια κατὰ τὴν εὐδαιμονίαν 132
 10 τῶν Ἑβραίων χώρας καὶ τοῦ βασιλέως ὠκοδομήθη. ἐν κεφαλαίῳ δ' εἰπεῖν τὴν ὅλην οἰκο- 139
 δομίαν ἐκ λίθου λευκοῦ καὶ κέδρου καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πᾶσαν ἐποίησατο. τοὺς ὀρόφους
 καὶ τοὺς τοίχους τοῖς ἐγκλεισμένοις χρυσῷ λίθοις διανθίσας, ὡς καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ ναὸν
 τούτοις κατηγγλάισε. πολὺν δὲ αὐτῷ χρυσὸν πλείω καὶ ἄργυρον ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς 141
 Εἰρώμος εἰς τὴν οἰκοδομίαν συνήνεγκεν ἔτι δὲ καὶ ξύλα κέδρου καὶ πίτυος, ἀντεδωρήσατο
 15 δὲ καὶ Σολομῶν μεγάλας δωρεαῖς τὸν Εἰρώμον σίτον ἐτησίως πέμπων αὐτῷ καὶ οἶνον καὶ
 ἔλαιον. πρὸς τούτοις δὲ καὶ πόλεις αὐτοῦ εἴκοσι μὲν τὸν ἀριθμὸν οὐ πόρρω δὲ τῆς Τύρου 142
 κειμένας ἐχαρίσατο, ἃς ἐπελθὼν Εἰρώμος καὶ δυσαρεστήσας μὴ δεῖσθαι τῶν πόλεων εἶπε.
 καὶ ἔκτοτε προσηγορεύθησαν αὗται Χαβαλῶν γῆ, ὁ μεθερμηνεύμενον κατὰ Φοινίκων γλῶτταν
 οὐκ ἀρέσκον σημαίνει. καὶ σοφίσματα δὲ καὶ λόγους αἰνιγματώδεις διεπέμψατο πρὸς τὸν 143
 20 Σολομῶνα ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς ἀξιῶν αὐτὸν σαφηνίσαι. ὁ δὲ πάντα νικήσας τῷ
 λογισμῷ καὶ μαθὼν αὐτῶν τὴν διάνοιαν ἐφώτισε. μέμνηται δὲ τούτων τῶν δύο βασιλέων 144
 καὶ Μένανδρος ὁ μεταφράσας ἀπὸ τῆς Φοινίκων διαλέκτου τὰ Τυρίων ἀρχεῖα εἰς τὴν
 Ἑλλάδα φωνήν, ἀλλὰ καὶ Αἴος τούτων ἐπιμνησκειται. καὶ τὰ τῶν Ἱεροσολύμων δὲ τεῖχη ¹⁴⁷₁₅₀
 προσεπεσκεύασε καὶ πύργους μεγάλους ἐξῆρκεν. ὠκοδόμησε δὲ καὶ πόλεις μεγάλας τε καὶ πολλὰς. 151
 25 Ταῦτα ποιήσας Σολομῶν τοὺς ἔτι τῶν Χαναναίων μὴ ὑπακούοντας, οἳ ἐν τῷ 160
 Αἰβάνῳ διέτριβον ὅρει καὶ μέχρι πόλεως Ἀμάθης, ὑποχειρίους ποιησάμενος φόρους αὐτοῖς
 ἔταξεν. ἐναντηγῆσατο δὲ ἐν τῷ Αἰγυπτιακῷ κόλπῳ σκάφη πολλὰ τῆς Ἑρυθρᾶς ἐν τινι 163
 τόπῳ οὐ πόρρω Ἑλλάνης πόλεως, ἣ νῦν Βερνίκη καλεῖται· αὕτη γὰρ ἡ χώρα τὸ πρὶν
 Ἰουδαίων ἦν. ἔπεμψε δ' αὐτῷ ὁ Τυρίων βασιλεὺς ἄνδρας κυβερνήτας καὶ τῶν θαλαττίων 164
 30 ἐπιστήμονας ἱκανοὺς, οἳ πλεύσαντες μετὰ τῶν τοῦ Σολομῶντος οἰκονόμων εἰς τὴν πάλαι
 μὲν Σόφειραν νῦν δὲ χρυσὴν γῆν καλουμένην τῆς Ἰνδικῆς καὶ συναθροίσαντες ὡς τετρα-
 κόσια τάλαντα χρυσίου ἀνεχώρησαν πρὸς τὸν ἑαυτῶν βασιλέα. ἡ δὲ γῆς Αἰγύπτου καὶ 165
 τῆς Αἰθιοπίας τότε γυνὴ ἡ βασιλεύουσα σοφία διαπεπονημένη καὶ τᾶλλα θαυμαστὴ
 ἀκούουσα τὴν Σολομῶνος ἀρετὴν καὶ φρόνησιν ἤκεν εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ πολλῆς δόξης καὶ 166
 35 πλούτου παρασκευῆς· ἐπήγετο γὰρ καμήλους μεστὰς χρυσίου καὶ ἀρωμάτων καὶ λίθου 167
 πολυτελοῦς. ὡς δ' ἀφικομένην αὐτὴν ἰδέως ὁ βασιλεὺς προσεδέξατο, τὰ τε ἄλλα περὶ
 αὐτὴν φιλότιμος ἦν καὶ τὰ προβαλλόμενα σοφίσματα ἑαδῶς καὶ θᾶττον ἢ προσεδόκα τίς
 ἀπελύετο. ἡ δὲ ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ σοφίᾳ Σολομῶνος οὕτως ὑπερβάλλουσιν καὶ τῆς 168
 ἀκοῆς κρείττω καταμαθοῦσα, ἐθαύμαζε δὲ καὶ τὰ βασίλεια τοῦ τε κάλλους καὶ τοῦ μεγέ-

15 ἐτησίως] κατ' ἔτος Iosephus. — 31 οὐπφειαν Henn. — 31 συναθροίσαντας Busb. — 33 ἡ om.
 Henn. — 35 καμήλου Busb.

Zonaras I p. 148 Bonn.

- 169 θους, οὐχ ἦντον δὲ τῆς διατάξεως τῶν οἰκοδομημάτων. ὑπερεξέπληττε δὲ αὐτὴν ὃ τε οἶκος ὁ δρυμῶν ἐπικαλούμενος Αἰβάνου καὶ ἡ τῶν καθ' ἡμέραν δειπνῶν πολυτέλεια καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ καὶ διακονίας ἣ τε τῶν ὑπηρετούντων ἐσθῆς καὶ τὸ μετ' ἐπιστήμης αὐτῶν περὶ τὴν διακονίαν εὐπρεπές, οὐχ ἦκιστα δὲ καὶ αἱ καθ' ἡμέραν ἐπιτελού-
 170 μεται τῷ θεῷ θυσίαι καὶ τὸ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν περὶ αὐτάς ἐπιμελές. ταῦθ' ὁρῶσα 5
 174 ὑπερεθαύμαζε. δέδωκε δὲ τῷ βασιλεῖ δωρεὰς εἴκοσι μὲν τάλαντα χρυσίου καὶ ἑκατόν, ἄρρωμάτων δὲ πλῆθος ἀσυνλόγιστον καὶ πολυτελεῖ λίθον. λέγουσι δ' ὅτι καὶ τὴν ὀποβαλ-
 175 σάμου ῥίζαν, ἣν ἔτι νῦν ἡμῶν ἡ χώρα φέρει, δούσης ταύτης τῆς γυναικὸς ἔχομεν. ἀντε-
 187 δωρήσατο δ' αὐτὴν πολλοῖς καὶ Σολομῶν ἀγαθοῖς καὶ μάλιστα ὧν κατ' ἐπιθυμίαν ἐξελέγετο.
 187 καὶ ἡ μὲν εἰρημένη βασίλισσα εἰς τὴν οἰκίαν χώραν ὑπέστρεψε. Σολομῶν καὶ τὰς ὁδοὺς 10
 τὰς ἀγούσας εἰς Ἱεροσόλυμα λίθῳ κατέστρωσε μέλανι, πρὸς τε τὸ ῥέστας εἶναι τοῖς
 182 βαδίζουσι, καὶ πρὸς τὸ δηλοῦν τὸ ἀξίωμα τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἡγεμονίας. γῆμῃ δὲ λαμπρὰ κύκλῳ τὴν γῆν περιήρχετο διαβοῶσα τὴν Σολομῶντος ἀρετὴν καὶ σοφίαν, ὥστε τοὺς ἀπανταχοῦ βασιλέας ἐπιθυμεῖν εἰς ὅψιν αὐτῷ παραγενέσθαι καὶ δωρεαῖς μεγάλαις προεμψανίζειν τὴν περὶ αὐτὸν σπουδὴν. 15
- 190 Γεγόμενος δὲ πάντων βασιλέων ἐνδοξότατος καὶ θεοφιλέστατος καὶ φρονήσει καὶ πλούτῳ διενεγκὼν τῶν πρὸ αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑβραίων ἐσχηκότων οὐκ ἐνέμεινε τοῦτοις ἄχρι τελευτῆς, ἀλλὰ καταλιπὼν τὴν τῶν πατέρων ἐθισμῶν φυλακὴν οὐκ
 191 εἰς ὅμοιον οἷς προειρήκαμεν αὐτοῦ τέλος κατέστρεψεν, εἰς δὲ γυναῖκας ἐκμανεῖς καὶ τὴν τῶν ἀφροδισίων ἀκρασίαν οὐ τοῖς ἐπιχωρίοις μόνοις ἤρκεῖτο, πολλὰς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλο- 20
 τρίων γήμας Σιδωνίας καὶ Τυρίας καὶ Ἀμμαντίδας καὶ Ἰδουμαίας παρέβη μὲν τοὺς νόμους,
 192 οἱ ἀπηγόρευσαν συνοικεῖν ταῖς οὐχ ὁμοφύλοις, τοὺς δὲ ἐκείνων ἤρξατο θρησκέυειν θεοὺς
 193 ταῖς γυναῖξιν καὶ τῷ πρὸς αὐτάς ἐρωτὶ χαριζόμενος, καὶ τῆς εὐνοίας καὶ φιλοστοργίας ἡραγκάζετο παρέχειν αὐταῖς δεῖγμα τὸ βιοῦν ὡς αὐταῖς πάτριον ἦν. ἔγχετο δὲ γυναῖκας ἀρχόντων καὶ διασήμεων θυγατέρας ἐπτακοσίας καὶ παλλακὰς τριακοσίας, πρὸς δὲ 25
 194 καὶ τὴν τοῦ βασιλέως τῶν Αἰγυπτίων θυγατέρα. προβαινούσης δὲ τῆς ἡλικίας αὐτῷ καὶ τοῦ λογισμοῦ διὰ τὸν χρόνον ἀσθενοῦντος ἔτι μᾶλλον τοῦ μὲν ἰδίου θεοῦ κατωλιγώρησε,
 195 τοὺς δὲ τῶν γάμων τῶν ἐπεισάκτων τιμῶν διετέλει. καὶ πρὸ τούτων δὲ ἀμαρτεῖν αὐτὸν ἔτυχε περὶ τὴν φυλακὴν τῶν νομίμων, ὅτε τῶν χαλκῶν βοῶν ὁμοιώματα κατεσκεύασε τῶν ὑπὸ θαλάττῃ τῷ ἀναστίγματι καὶ τῶν λεόντων τῶν περὶ τὸν θρόνον τὸν ἴδιον· οὐδὲ γὰρ 30
 196 ταῦτα ποιεῖν ὅσιον. κάλλιστον δ' ἔχων παράδειγμα τῆς ἀρετῆς τὸν πατέρα οὐ μιμησάμενος αὐτὸν καὶ ταῦτα δις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους φανέντος καὶ μιμεῖσθαι τὸν πατέρα
 197 παραινέσαντος, ἀκλεῶς ἀπέθανεν. ἦκεν οὖν ὁ προφήτης ὑπὸ τοῦ θεοῦ πεμφθεὶς, οὔτε λανθάνειν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς παρανομήμασι λέγων οὐτ' ἐπιπολὺ χαίρειν τοῖς πραττομένοις ἀπειλῶν, ἀλλὰ ζῶντος μὲν οὐκ ἀφαιρεθήσεσθαι τὴν βασιλείαν διὰ τὰς πρὸς τὸν πατέρα 35
 198 Δαυίδην ὑποσχέσεις, τελευτήσαντος δὲ τὸν νῆδον αὐτοῦ ταῦτα διαθήσειν οὐχ ἅπαντα μὲν τὸν λαὸν ἀποστήσας αὐτοῦ, δέκα δὲ φυλάς παραδούς αὐτοῦ τῷ δούλῳ, δύο δὲ καταλιπὼν
 199 τῷ νῆδῳ τοῦ Δαυίδου δι' ἐκείνον. ταῦτα ἀκούσας Σολομῶν ἤλγησεν, οὐ πολὺς δὲ διήλθε

7 ἀποβαλάμου Busb. — 10 εἰρημένα Busb. — 10 οἰκίαν man. 1 Busb. — 13 γῆν] χώραν Iosephus. — 20 ἀκρωτοῖαν ante σ una litt. eras Busb. — 25 καὶ om. Busb. — 28 ἐπεισάκτων, ex i corr. m. 2 Busb.

Zonaras I p. 149 Bonn.

χρόνος καὶ πολέμιόν εὐθὺς ἐπ' αὐτὸν ἡγείρεν ὁ θεὸς Ἄδερ ὄνομα, ὃς Ἰδουμαῖος ἦν ἐκ
 βασιλικῶν σπερμάτων. καταστρεφάμενον δὲ τὴν Ἰδουμαίαν Ἰωάβου τοῦ Δαυίδου στρατηγοῦ 200
 ἦκε πρὸς Φαραῶνα τὸν Αἰγύπτιον βασιλέα. ὁ δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν ὑποδεξάμενος λίαν 201
 ἡγάπα, ὥς καὶ γενόμενον ἐν ἡλικίᾳ καὶ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς δοῦναι αὐτῷ πρὸς γάμον τὴν
 5 ἀδελφὴν. ἀκούσας οὖν ὁ Ἄδερρος τὸν Δαυίδου θάνατον καὶ τὸν Ἰωάβου ἐδεῖτο τοῦ Φαραῶνος 202
 ἐπιτρέπειν αὐτῷ βαδίζειν εἰς τὴν πατρίδα. ὁ δὲ καίτοι πολλάκις ἐνοχλοῦντα οὐ παρεχώρει.
 καθ' ὃν δὲ καιρὸν Σολομῶν τὰ πράγματα κακῶς ἔχειν ἤρχετο συγχωρηθεὶς ὁ Ἄδερρος ἦκεν εἰς 203
 τὴν Ἰδουμαίαν καὶ μὴ δυνηθεὶς αὐτὴν ἀποστῆσαι κατεχομένην φρουραῖς πολλαῖς, ἄρας ἐκεῖθεν
 εἰς τὴν Συρίαν ἀφίκετο. συμβαλὼν δ' ἐκεῖ τινι Παάζῳ τὸννομα τὸν τῆς Σοφρηῆς ἀποδε- 204
 10 δρακότι βασιλέα Ἀδράζαρον καὶ ληστείοντι τὴν χώραν εἰς φιλίαν αὐτῷ συνάψας ἔχοντι
 περὶ αὐτὸν στίφος ληστρικὸν ἀναβαίνει ἐπὶ τὴν Συρίαν καὶ κατασχὼν βασιλεὺς αὐτῆς
 ἀναδείκνυνται καὶ κατατρέχων τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν γῆν ἐποίει κακῶς καὶ διήρπαξε Σολομῶνος 205
 ἔτι ζῶντος. ἐπιτίθεται δὲ Σολομῶνι καὶ τῶν ὁμοφύλων τίς Ἰεροβόαμος υἱὸς Ναβαταίου 206
 κατὰ προφητείαν τοῖς πράγμασιν ἐλπίσας· παῖδα γὰρ αὐτὸν ὄντα ὥς εἶδε γενναῖον τὸ
 15 φρόνημα Σολομῶν τῆς τῶν τοιχῶν οἰκοδομῆς κατέστησεν ἐπιμελητήν, ὅτε τοῖς Ἱεροσολύμοις
 τὸν κύκλον περιέβαλλε, καὶ στρατηγίαν αὐτῷ ἔδωκεν. ἀπερχομένῳ δὲ τῷ Ἱεροβοάμῳ ἐκ 206
 τῶν Ἱεροσολύμων συνήνητσε προφήτης Ἀχίας ὄνομα, καὶ ἀπαγαγὼν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ
 σχίσας εἰς δώδεκα φάρση τὸ ἱμάτιον, ὃ αὐτὸς περιεβέβλητο, ἐκέλευσεν αὐτὸν λαβεῖν τὰ 207
 δέκα, εἰπὼν ὅτι ὁ θεὸς σχίσας τὴν Σολομῶνος ἀρχὴν τῷ παιδί μὲν τῷ τούτου διὰ τὴν
 20 πρὸς Δαυίδην γενομένην ὁμολογίαν μίαν φυλὴν καὶ τὴν ἐξ ἧς αὐτῷ ἦν δίδωσι, σοὶ δὲ τὰς
 δέκα Σολομῶνος εἰς αὐτὸν ἐξαμαρτόντος. εἰδὼς οὖν τὴν αἰτίαν δι' ἣν μετατίθῃσι τὴν 208
 αὐτοῦ γνώμην ἀπὸ Σολομῶνος ὁ θεὸς δίκαιος ἔσο καὶ φύλαττε τὰ νόμιμα. ἐπαρθεὶς οὖν 209
 τοῖς τοῦ προφήτου λόγοις Ἱεροβόαμος φύσει θερμοὺς ὦν νεανίας οὐκ ἠρέμει. γενόμενος δ'
 ἐν τῇ στρατηγίᾳ ἀναπεύθειν ἐπειρᾶτο τὸν λαὸν ἀφίστασθαι Σολομῶνος. μαθὼν δὲ τοῦτο 210
 25 Σολομῶν ἐξήτει συλλαβὼν αὐτὸν ἀνελεῖν. γινὼς δὲ Ἱεροβόαμος πρὸς Σούσακον φεύγει τῶν
 Αἰγυπτίων βασιλέα, καὶ μέχρι τῆς Σολομῶνος τελευτῆς ἐκεῖ ἔμεινεν. ἀποθνήσκει δὲ Σολομῶν 211
 ἡδὴ γηραιὸς ὢν, βασιλεύσας μὲν ὀγδοήκοντα ἔτεσι, ζήσας δὲ ἐννενήκοντα καὶ τέσσαρα,
 ἅπαντας ὑπερβαλὼν εὐδαιμονίᾳ καὶ πλούτῳ καὶ φρονήσει τοὺς βασιλεύσαντας, εἰ μὴ ὅσα
 γε πρὸς τὸ γῆρας ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀπατηθεὶς παρηνόμησε.
 30 Διαδεξαμένου δὲ τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ῥοβοάμον, ὃς ἦν ἐκ γυναικὸς Ἀμμανίτιδος 212
 Νοομᾶς ὄνομα, πέμψαντες εἰς Αἴγυπτον οἱ τῶν ὄχλων ἄρχοντες ἐκάλουν τὸν Ἱεροβόαμον.
 ἀφικομένου δὲ εἰς Σίκιμα πόλιν καὶ Ῥοβοάμος εἰς αὐτὴν παραγίνεται· δέδοκτο γὰρ ἐκεῖ
 συνελθοῦσι τοῖς Ἰσραηλίταις ἀποδεῖξαι αὐτὸν βασιλέα. προσελθόντες οὖν οἱ τε ἄρχοντες 213
 αὐτῷ τοῦ λαοῦ καὶ Ἱεροβόαμος πιερέκάλουν ἀνείναι τι τῆς δουλείας αὐτοῖς καὶ γενέσθαι
 35 χρηστότερον τοῦ πατρὸς· βαρὺν γὰρ ὑπ' ἐκείνου ζυγὸν αὐτοῖς ὑπενεγκεῖν. ὁ δὲ μετὰ τρεῖς 214
 ἡμέρας εἰπὼν αὐτοῖς ἀποκρίνασθαι περὶ ὧν ἀξιούσι, συγκαλέσας τοὺς πατρώους φίλους 215
 ἐσκόπει μετ' αὐτῶν, ὅποιαν δεῖ τὴν ἀπόκρισιν ποιήσασθαι πρὸς τὸ πλῆθος. οἱ δὲ παρήκουν
 φιλοφρόνως ὁμιλῆσαι τῷ λαῷ καὶ δημοτικώτερον ἢ κατὰ βασιλείας ὄγκον. ὁ δὲ ἀγαθὴν 216

1 ἄδερρον Henn. — 3 αἰγυπτίων Henn. — 7 σολομῶν Iosephus. — 15 τοιχῶν Henn. cum Iosépho. —
 16 τὸν] τῶν Busb. — 17 συνήνητσε] συνεβόλησε Iosephus. — 20 ἐξῆς Henn. — αὐτῷ ἦν] αὐτῇ Iosephus. —
 24 ἐπειρᾶτο] ἐπεχείρει Iosephus. — 31 πέμψαντες, es in ras. m. 1 Busb. — 37 ὁποῖαν] ποδαπὴν Iosephus.

Zonaras I p. 151 Bonn.

- οὕτως γνώμην ἀπεστράφη, καλέσας δὲ τὰ μεираκία τὰ συντεθραμμένα αὐτῷ καὶ τὴν τῶν
 217 πρεσβυτέρων αὐτοῖς συμβουλίαν εἰπών, τί δοκεῖ ποιεῖν ἡρώτα. τὰ δέ, οὔτε γὰρ ἡ νεότης
 οὔτε ὁ θεὸς ἡφίει νοεῖν τὰ κρείττω, παρήνευσε ἀποκρίνεσθαι τῷ λαῷ τὸν βραχύτερον αὐτοῦ
 δάκτυλον τῆς τοῦ πατρὸς ὁσφύος εἶναι παχύτερον, καὶ εἰ σκληροῦ ἐπειράθησαν ἐκείνου,
 πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ πεῖραν λήψεσθαι δυσκόλουν· καὶ εἰ μάστιξιν αὐτοὺς ἐκείνος ἐνουθέτει, 5
 218 σκορπίοις τοῦτο ποιήσιν αὐτὸν προσδοκᾶν. ταύτην δόξας προσέκειν τῷ τῆς ἀρχῆς ἀξιώ-
 ματι τὴν ἀπόκρισιν ὁ βασιλεὺς, ὡς συνήλθεν τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν τὸ πλῆθος, μετεώρου τοῦ
 219 λαοῦ παντὸς ὄντος τὴν τῶν μεираκίων συμβουλίαν ἀπεκρίνατο. πληγέντες δ' ὑπὸ τῶν λόγων
 μέγα πάντες ἐβόησαν οὐκέτ' αὐτοῖς οὐδὲν εἶναι συγγενὲς πρὸς Δαυίδην καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ
 παραχωρεῖν δ' αὐτῷ μόνον τὸν ναὸν ὃν ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατεσκεύασεν εἰπόντες, καταλείψιν 10
 220 ἡπείλησαν. οὕτως δ' ἔσχον πικρῶς, ὡς πέμπσαντος αὐτοῦ τὸν ἐπὶ τῶν γόρων Ἀδώραμον,
 221 ἵνα καταπραῦνη, βαλόντες αὐτὸν λίθοις ἀπέκτειναν. τοῦτο ἰδὼν Ῥοβόαμος καὶ δέισας
 ἔφυγεν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἡ μὲν Ἰουδα φυλὴ καὶ ἡ Βενιαμίτις χειροτονοῦσιν αὐτὸν
 222 βασιλέα, τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος τὸν Ἱεροβόαμον ἀπέδειξε τῶν πραγμάτων κύριον. Ῥοβόαμος
 δὲ βουληθεὶς ἐκ τῶν δύο φυλῶν ὀκτωκαίδεκα μυριάδας ἐπιλέκτους λαβὼν πολεμῆσαι τὸν 15
 223 Ἱεροβόαμον καὶ τὸν λαόν ἐκωλύθη παρὰ τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ προφήτου.
 225 Ὁ δ' Ἱεροβόαμος οἰκοδομήσας βασιλείον ἐν Σικίμῃ πόλει ἐν ταύτῃ τὴν δίαίταν εἶχε. τῆς
 δὲ σκηνοπηγίας ἐορτῆς ἤδη ἐνισταμένης λογισάμενος, ὡς εἰ ἐπιστρέψει τὸ πλῆθος εἰς
 Ἱεροσόλυμα πορευθῆναι, μετανοῆσαν ἴσως καὶ δελεασθὲν ὑπὸ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς θρησκείας
 τῆς ἐν αὐτῷ τοῦ θεοῦ καταλείψει μὲν αὐτόν, προσχωρήσει δὲ τῷ πρώτῳ βασιλεῖ, καὶ 20
 226 κινδυνεύσει αὐτός, δύο ποιήσας δαμάλεις χρυσᾶς καὶ οἰκοδομήσας ναῖσκους ἕνα μὲν ἐν
 Βεθλήμ πόλει, ἕτερον δὲ ἐν Δάνη, ἣ ἐστὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ μικροῦ Ἰορδάνου, τίθησι
 τὰς δαμάλεις ἐν ἑκατέρῳ τῶν ναῖσκων, καὶ συγκαλέσας τὰς δέκα φυλάς ἐδημιγόρησεν
 227 εἰπών· „ἄνδρες ὁμόφυλοι, γινώσκετε, ὅτι πᾶς τόπος ἔχει τὸν θεόν, πανταχοῦ τε ἀκούει
 καὶ τοὺς θρησκέοντας ἐφορᾷ. ὅθεν οὐ μοι δοκεῖ νῦν ἐπείγειν ὑμᾶς εἰς Ἱεροσόλυμα πορευ- 25
 228 θέντας προσκυνεῖν. ἄνθρωπος κατεσκεύασε τὸν ναόν, πεποιήκα δὲ καὶ γὰρ δύο χρυσᾶς δαμάλεις
 ἐπωνύμους τῷ θεῷ, ὅπως προσκυνῆτε εἰς αὐτάς ἀπερχόμενοι τὸν θεόν. ἀποδείξω δὲ καὶ
 ἱερεῖς ἐξ ὑμῶν αὐτῶν καὶ Λευίτας, ἵνα μὴ χρεῖαν ἔχητε τῆς Λευιτιδος φυλῆς καὶ τῶν
 229 Ἀαρῶνος υἱῶν“. ταῦτ' εἰπὼν ἐξηπάτησε τὸν λαόν καὶ τῆς παιρίου θρησκείας ἀποστάντας
 ἐποίησε παραβῆναι τοὺς νόμους. ἀρχὴ κακῶν ἐγένετο τοῦτο τοῖς Ἑβραίοις καὶ τοῦ πολέμου 30
 230 κρατηθέντας ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων αἰχμαλωσίᾳ περιπεσεῖν. ἐνστάσης δὲ τῆς ἐορτῆς βουλό-
 μενος καὶ αὐτὸς ἐν Βεθλήμ ταύτην ἀγαγεῖν, ὡς καὶ αἱ δύο φυλαὶ ἐν Ἱεροσολύμοις, οἰκο-
 δομεῖ μὲν θυσιαστήριον πρὸ τῆς δαμάλεως, γενόμενος δ' αὐτὸς ἀρχιερεὺς ἐπὶ τὸν βωμὸν
 231 ἀναβαίνει σὺν τοῖς ἰδίῳις ἱερεῦσι. μέλλοντος δὲ θυσιάζειν ἐν ὅψει παντὸς τοῦ λαοῦ παρα-
 γίνεται προφήτης ἐξ Ἱεροσολύμων Ἰάδων ὄνομα πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὃς στὰς ἐν μέσῳ 35
 232 τῷ πλῆθει εἶπε πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοὺς λόγους ποιούμενος· „ὁ θεὸς ἐσέσθαι τινα
 προλέγει ἐκ τοῦ Δαυίδου γένους Ἰωσὶάν ὄνομα, ὃς ἐπὶ σοῦ θύσει τοὺς ψευδεῖς ἱερεῖς τοὺς

1 συντεθραμμένα, ante θ ras. 2 litt. Busb. — 3 ἀποκρίνασθαι, post ι ras. 1—2 litt. Busb. —
 6 τοῦτον Busb. — 9 συγγενές, ante ς ras. 1 litt. Busb. — 10 παραχωρεῖ Busb. — 10 μόνῳ Busb. —
 12 τοῦτον Busb. — 18 ἐπιστρέψει Iosephus. — 19 τοῦ] τοῦ τοῦ Busb. — 36 ποιούμενος] ποιούμενος Henn.

Zonaras I p. 153 Bonn.

κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν γενησομένους καὶ τὰ ὅστ' αὐτῶν λαοπλάνων τούτων καὶ ἀπατεώνων
καὶ ἀσεβῶν ἐπὶ σοῦ καύσει. σημεῖον δὲ τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔξειν προερω· θαγήσεται τὸ
θυσιαστήριον παραχρῆμα καὶ πᾶσα ἡ ἐπ' αὐτοῦ τιμὴ τῶν ἱερῶν ἐπὶ γῆν χυθήσεται“. ἐπὶ 233
τούτοις παροξυνθεὶς ὁ Ἱεροβόαμος ἐξέτεινε τὴν χεῖρα κελεύων συλλαβεῖν αὐτόν, ἐκτεταμένη
5 δὲ ἡ χεὶρ παρείθῃ καὶ οὐκ ἴσχυε πρὸς αὐτὸν ἀγαγεῖν ταύτην, ἀλλὰ νεκρὰ ἀπήρητο. ἐρράγη
δὲ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ κατηνέχθη πάντα ἀπ' αὐτοῦ, καθὼς προείπεν ὁ προφήτης.
γνοὺς δὲ ἀληθῆ τὸν ἄνθρωπον παρεκάλεσε δεηθῆναι τοῦ θεοῦ ἀναζωπυρῆσαι τὴν δεξιὰν 234
αὐτοῦ. καὶ ὁ μὲν ἰκέτευσε τὸν θεόν, ὁ δὲ τῆς χειρὸς ἰαθείσης παρεκάλει τὸν προφήτην
δειπνῆσαι παρ' αὐτῷ. Ἰάδων δὲ ἔφησε τὸν θεὸν ἀπειρηκέναι αὐτῷ γεύσασθαι ἄρτου καὶ 235
ὕδατος ἐν ταύτῃ τῇ πόλει καὶ τὴν ὁδὸν ἣν ἦλθε πορευθῆναι, δι' ἄλλης δ' ὑποστρέψαι.
ἦν δὲ τις ἐν τῇ πόλει πρεσβύτερος πονηρὸς ψευδοπροφήτης, ὃν εἶχεν Ἱεροβόαμος ἐν 236
τιμῇ ἀπατῶμενος παρ' αὐτοῦ τὰ πρὸς ἡθονὴν λέγοντος. οὗτος τῶν παιδῶν αὐτῷ δηλώσάντων
τὰ περὶ τοῦ προφήτου καὶ τῶν σημείων τῶν γενομένων, δείσας μὴ παρευδοκιμήσειεν αὐτόν 237
ὁ ξένος παρὰ τῷ βασιλεὶ ἐπιβὰς τῆς ὁδοῦ ἐδίωξε τὸν προφήτην καὶ καταλαβὼν ἡσπάσατο, 238
15 εἴτα ἐμέμμετο μὴ παρ' αὐτόν εἰσελθόντα καὶ ξενίων μεταλαβόντα. τοῦ δὲ φησαντος 239
κεκωλύσθαι τοῦτο πρὸς τοῦ θεοῦ „ἀλλ' οὐχὶ παρ' ἐμοὶ πάντως, εἶπεν, ἀπηγγέλται
σοι παραθεῖναι τράπεζαν· προφήτης γὰρ εἰμι καὶ γὰρ τῆς αὐτῆς σοι θρησκείας, καὶ
πάρεμι νῦν ὑπ' αὐτοῦ πεμφθεὶς, ὅπως ἀγάγω σε πρὸς ἐμὲ αὐτὸν ἐστιασόμενον“. ὁ δὲ 240
ψευσαμένῳ πεισθεὶς ἀνέστρεψεν. ἀριστῶντων δ' ἔτι καὶ φιλοφρονουμένων ὁ θεὸς ἐπι-
20 φαίνεται τῷ Ἀδωνι λέγων ὑπὸ λέοντος κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπὸντα διαφθαρήσεσθαι παραβάντα 241
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τῆς ἐν τοῖς πατράσι μνύμασι ταφῆς ἀμοιρήσειν. πορευομένῳ
τοίνυν τῷ Ἀδωνι ἐντυχὼν λέων ἀπέκτεινε, καὶ παρακαθεζόμενος ἐφύλασσε κακείνον καὶ
τὸ ὑποζύγιον, μέχρις οὗ τινὲς ἐλθόντες ἐν τῇ πόλει ἀπήγγειλαν τῷ ψευδοπροφήτῃ. ὁ δὲ 242
διὰ τῶν νύδων ἀνείλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ πολυτελοῦς κηδείας ἱξίωσεν ἐντεταμένος τοῖς
25 παισὶ καὶ αὐτὸν θανόντα σὺν ἐκείνῳ θάψαι· ἀληθῆ μὲν γὰρ εἶναι ὅσα κατὰ τῆς πόλεως
προεφῆτευσεν καὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ψευδοπροφητῶν, ἔβριθῃσεν αὐτὸν
δ' αὐτὸς μετὰ τελευτῆς οὐδὲν σὺν ἐκείνῳ ταφῆς. ἐλθὼν δὲ πρὸς Ἱεροβόαμον ἐπεχείρει πείθειν 243
αὐτόν, ὥς ὑπὸ κόπου μὲν ἡ χεὶρ αὐτῷ ναρκήσειε βαστάζουσα τὰς θυσίας, εἴτα ἀνεθεῖσα 244
πάλιν εἰς τὴν αὐτῆς ἐπανέλθοι φύσιν, τὸ δὲ θυσιαστήριον καινὸν ὃν καὶ δεξάμενον θυσίας
30 πολλὰς καὶ μεγάλας ῥαγεῖ. ἐδήλου δ' αὐτῷ καὶ τὸν θάνατον τοῦ τὰ σημεῖα ταῦτα
προειρηκότος. ταῦτ' εἰπὼν πείθει τὸν βασιλέα καὶ τελέως ἀποστρέψας αὐτόν ἀπὸ τοῦ 245
θεοῦ παρώρμησεν ἐπὶ τὴν ἀσέβειαν. οὕτως δ' ἐξύβρισεν εἰς τὸ θεῖον, ὥς οὐδὲν ἄλλο
καθ' ἡμέραν ζητεῖν ἢ τί καινὸν καὶ μαιώτερον τῶν ἤδη τετολμημένων ἐργάζεται.

Ὁ δὲ Σαλομῶνος υἱὸς Ῥοβόαμος ὠκοδόμησε πόλεις ὀχυράς τε καὶ μεγάλας 246
35 ἐν τε τῇ Ἰουδα κληρουχίᾳ καὶ τῇ Βενιαμίτιδι. συνῆλθον δὲ οἱ παρὰ πᾶσι τοῖς 247
Ἰσραηλίταις ἱερεῖς καὶ Λευῖται πρὸς αὐτόν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἴ τινες ἄλλοι τοῦ πλήθους 248
ἦσαν ἀγαθοὶ καταλιπόντες τὰς αὐτῶν πόλεις, ἵνα θρησκευώσιν ἐν Ἱεροσολύμοις τὸν θεόν,
καὶ ἡῤῥησαν τὴν Ῥοβοάμου βασιλείαν ἐπὶ ἑτῇ τριά. ἡγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος πρὸς 249

5 ἀγαγεῖν, post *ν* ras. Busb. ἀναγαγεῖν Iosephus. — 7 γνοὺς] μαθὼν Iosephus. — 13 τῶν (ante γεν.)
om. Henn. — 13 παρευδοκιμήσειεν Busb. — 16 παρ' ἐμοῦ Henn. — 18 πρὸς αὐτόν Henn. — 20 ἀπὸντα]
ἀπερχομένῳ Iosephus. — 21 τῆς] τοῖς Busb. — 22 ἐντυχὼν] οὐμβάλλει Iosephus. — 28 ἀνεθεῖσα Busb.

Zonaras I p. 155 Bonn.

ἄλλαις πλείοσι καὶ τὴν ἐκ τῆς Ἀβεσαλώμου θυγατρὸς Θαμάρης Μηχάνην ὄνομα οὖσαν
 250 συγγενῇ· καὶ παῖς ἐξ αὐτῆς ἄρσην αὐτῷ γίνεται, ὃν Ἀβίαν προσηγόρευσε καὶ διάδοχον
 251 τῆς βασιλείας ἀπέδειξε. τὴν δὲ βασιλείαν βλέπων αὐξανομένην Ῥοβοάμος εἰς ἀδίκους καὶ
 ἀσεβεῖς ἐξετράπη πράξεις καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ θρησκείας κατεφρόνησεν, ὥς καὶ τὸν ὑπ'
 253 αὐτὸν λαὸν μιμητὴν γενέσθαι τῶν ἀνομημάτων. τιμωρὸν δὲ τῶν εἰς αὐτὸν ὕβρεων ὁ Θεὸς 5
 254 ἐπιπέμπει τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα Σούσακον. οὗτος γὰρ ἔτει πέμπτῳ τῆς Ῥοβοάμου
 255 βασιλείας ἐπιστρατεύεται μετὰ πολλῶν αὐτῷ μυριάδων, καὶ ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν τῶν
 Ἑβραίων καταλαμβάνεται τὰς ὀχυρωτάτας αὐτῶν πόλεις ἀμαχητί. εἴτ' ἐπῆλθε τοῖς Ἱεροσο-
 λύμοις ἐγκεκλεισμένον τοῦ Ῥοβοάμου καὶ τοῦ πλήθους ἐν αὐτῇ καὶ τὸν Θεὸν ἱκετευνόντων
 256 δοῦναι νίκην καὶ σωτηρίαν· οἷς ἔφισεν ὁ προφήτης Σαμαίας ἀπειλεῖν τὸν Θεὸν ἐγκατα- 10
 λείψειν αὐτούς, ὥς καὶ αὐτοὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ κατέλιπον· οἱ δ' ἐξομολογεῖσθαι
 257 πάντες ὥρμησαν. ἰδὼν δὲ αὐτούς ὁ Θεὸς οὕτω διακειμένους οὐκ ἀπολέσειν εἶπε, ποιήσιν
 258 μέντοι τοῖς Αἰγυπτίοις ὑποχειρίους. παραλαβὼν δὲ ὁ Σούσακος ἀμαχητί τὴν πόλιν δεξαμένον
 Ῥοβοάμον διὰ τὸν φόβον οὐκ ἐνέμεινε ταῖς γενομέναις συνθήκαις, ἀλλ' ἐσύλησε τὸ ἱερὸν
 καὶ τοὺς θησαυροὺς ἐξεκένωσε τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς βασιλικούς μηδὲν ὅλως ὑπολιπών. 15
 259 περιεῖλε δὲ καὶ τοὺς χρυσοὺς θυρεοὺς καὶ τὰς ἀσπίδας, ἃς κατεσκεύασε Σολομῶν, καὶ τὰς
 260 χρυσὰς φαρέτρας, ἃς ἀνέθηκε Δαυίδης τῷ Θεῷ, καὶ ταῦτα ποιήσας ἀνέστρεψε. μέμνηται
 263 δὲ ταύτης τῆς στρατείας καὶ ὁ Ἀλικαρνασεὺς Ἡρόδοτος. ἀναχωρήσαντος δὲ Σουσάκου
 Ῥοβοάμος ἀντὶ τοῦ μετὰ στρατηγίας ἐπιφανοῦς καὶ τῆς ἐν τοῖς πράγμασι λαμπρότητος
 264 διάγειν ἐβασίλευσεν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ δέει, πάντα τὸν χρόνον ἐχθρὸς ὢν Ἱεροβοάμῳ. ἐτελεύ- 20
 τησε δὲ βιώσας ἔτη πεντήκοντα καὶ ἐπτά, βασιλεύσας δὲ αὐτῶν ἑπτακαίδεκα, τὸν τρόπον
 ἀλαζῶν καὶ ἀνόητος. διεδέξατο δὲ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ἀβίας ὄγδοον ἤδη καὶ δέκατον
 265 ἔτος Ἱεροβοάμου τῶν δέκα φυλῶν βασιλεύοντος, ὃς οὐ διέλιπεν εἰς τὸν Θεὸν ἐξυβρίζων.
 266 κάμνοντος δ' αὐτῷ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦ παιδός, ὃν Ἀβίμην ἐκάλουν, τὴν γυναῖκα
 αὐτοῦ προσέταξε σχῆμα λαβοῦσαν ἰδιωτικὸν πορευθῆναι πρὸς Ἀχίαν τὸν προφήτην καὶ 25
 267 περὶ τοῦ παιδὸς ἀνακρίνειν, εἰ διαφεύξεται τὴν νόσον. ἡ δὲ μετασχηματισαμένη ἦκε πρὸς
²⁶⁸₂₆₉ τὸν προφήτην καὶ μελλούσης εἰς τὴν οἰκίαν εἰσιέναι ὥς ἰδιώτιδος καὶ ξένης ἀνεβόησεν
 „εἴσελθε, γύναι Ἱεροβοάμου· τί κρύπτεις σαντὴν; τὸν γὰρ Θεὸν οὐ λανθάνεις, ὃς ἀφιζομένην
 τέ μοι φανεῖς ἐδήλωσε καὶ προσέταξε τίνας ποιῆσομαι λόγους. ἀπελθε οὖν πρὸς τὸν
 270 ἄνδρα καὶ φράζε αὐτῷ ταῦτα λέγειν· ἐπεὶ σε ἐκ τοῦ μηδενὸς μέγα ἐποίησα, σὺ δὲ τὴν 30
 ἐμὴν θρησκείαν καταλιπὼν χωνευτοὺς Θεοὺς ἐτίμηςας, πάλιν ἐξολοθρεύσω σε καὶ πᾶν σου
 271 καθαιρήσω τὸ γένος. μεθέξει τῆς τιμωρίας καὶ τὸ πλῆθος, ὅτι τοῖς σοῖς ἀσεβήμασιν ἠκολούθησε.
 272 σὺ δέ, γύναι, τὸν υἱὸν καταλήψῃ τεθνηκότα· ταφῆσεται δὲ κοινῷ τιμηθεὶς πένθει καὶ
 273 γὰρ μόνος ἐκ τοῦ γένους Ἱεροβοάμου ἀγαθὸς οὗτος ἦν“. ταῦτ' αὐτοῦ προφητεύσαντος
 ἠπείγετο ἡ γυνὴ καὶ παραγενομένη τὸν μὲν υἱὸν ἐκπεπνευκότα εὗρε, τῷ δὲ βασιλεῖ 35
 274 πάντα ἀπήγγειλεν. Ἱεροβοάμος δὲ οὐδενὸς τούτων φροντίσας ἐπὶ τὸν Ῥοβοάμου παῖδα
 Ἀβιὰν τῶν δύο φυλῶν βασιλέα ἐστράτευσεν. ὃ δ' ἀκούσας τὴν ἔφοδον αὐτοῦ οὐ κατεπλάγη,
 275 ἀλλ' ἀπήντησε τῷ Ἱεροβοάμῳ εἰς τόπον τινα καλούμενον ὄρος Σαμαρῶν. ὥς δὲ τὰ

6 πέπτω Busb. — 12 ποιήρει Busb. — 19 στρατηγίας Busb. — τῆς] τοῖς Busb. — 25 λαβοῦσαν,
 αν i. ras Busb. — 30 ταῦτα αὐτῷ tr. Henn. — μέγα Iosephus. — 31 ἐξολειθρεύσω Busb. ἐξολέσω
 Iosephus. — 32 σοῖς om. Busb. (?) — 36 τοῖτων οἰδενός tr. Henn.

Zonaras I p. 156 Bonn.

- στρατεύματα ἀντιπαρετάσσετο καὶ συμβαλεῖν ἔμελλε, στὰς ἐφ' ὑψηλοῦ τινος Ἀβίας τόπον ἀκοῦσαι πρῶτον αὐτοῦ μεθ' ἡσυχίας ἡξίωσε. γενομένης δὲ σιωπῆς ἔφη μὴ ἀγνοεῖν αὐτούς, 276 ὅτι τὴν ἡγεμονίαν ὁ Θεὸς Δαυίδῃ καὶ τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ κατένευσεν, αὐτοὶ δὲ τῷ δούλῳ Ἱεροβοάμῳ προσέθεντο καὶ νῦν ἦκασι πολεμήσοντες· τίνη πεπιστευκότες περὶ τῆς νίκης; 279 ἢ ταῖς χροσαῖς δαμάλεσι ἢ τοῖς ἐπὶ τῶν ὀρεῶν βωμοῖς, ἃ δείγματα τῆς ἀσεβείας ἐστὶν αὐτῶν; συμβουλεύω τοιγαροῦν ἔτι καὶ νῦν μεταγνῶναι καὶ τοῦ πολεμεῖν παύσασθαι“. 281 ταῦτα διαλεγομένου λάθρα τινὰς τῶν στρατιωτῶν Ἱεροβοάμος ἔπεμψε κυκλωσομένους 282 τὸν Ἀβίαν ἐκ τινων ἀφανῶν τοῦ στρατοπέδου μερῶν. μέσου δ' αὐτοῦ περιληφθέντος τῶν πολεμίων ἢ μὲν στρατιὰ κατέδεισεν, ὁ δ' Ἀβίας παρεθάρρυνε καὶ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ἐν 10 Θεῷ παρεκάλει· οἱ δὲ τὸν Θεὸν ὁμοῦ ἐπικαλεσάμενοι ἐχώρησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ 283 θαναμαστὴν καὶ διαβόητον νίκην παρὰ τοῦ Θεοῦ λαβεῖν ἡξιώθησαν· καὶ οὐκέτι μετὰ ταύτην 284 τὴν ἔτιαν Ἱεροβοάμος ἴσχυσεν ἐφ' ὅσον Ἀβίας περιῆν χρόνον. τελευτᾷ δ' οὗτος ὀλίγον τῇ νίκῃ χρόνον ἐπιζήσας ἔτη βασιλεύσας τρία, διεδέξατο δὲ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς 286 Ἀσανος καὶ ἡ τοῦτου μήτηρ Μαάχα. τοῦτου κρατοῦντος εἰρήνης ἀπῆλανσεν ἡ χώρα τῶν 15 Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ ἔτη δέκα. ἐτελεύτησε δὲ καὶ Ἱεροβοάμος ἄρξας ἔτη δύο καὶ εἴκοσι, 287 διαδέχεται δ' αὐτὸν ὁ παῖς Νάβαδος. ἦρξε δ' ἔτη δύο τῷ πατρὶ τὴν ἀσέβειαν ἐμφερῆς ὢν. στρατευσάμενος δὲ ἐπὶ Γαβάρθωνα πόλιν τῶν Παλαιστινηῶν καὶ πολιορκῶν αὐτὴν ἐπιβου- 288 λευθεὶς ὑπὸ φίλου τινὸς Βοοσάμου Ἴλου δὲ παιδὸς ἐκεῖ θνήσκει, ὃς τὴν βασιλείαν παρα- λαβὼν ἅπαν τὸ Ἱεροβοάμου γένος διέφθειρεν.
- 20 Ὁ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς Ἀσανος ἦν τὸν τρόπον ἄριστος καὶ πρὸς τὸ Θεῖον 290 ἀφορῶν καὶ κατώρθωσε τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἐκκόψας εἴ τι πονηρὸν ἐν αὐτῇ. ἤδη δ' αὐτοῦ 292 δέκα ἔτη βασιλεύοντος στρατεύει δυνάμει μεγάλῃ Ζαραῖος ἐπ' αὐτὸν ὁ τῆς Αἰθιοπίας βασιλεὺς. καὶ μέχρι πόλεως Μαρίσας, ἔστι δ' αὕτη τῆς Ἰούδα φυλῆς, ἐλάσαντος αὐτοῦ μετὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως ὑπήντησεν Ἀσανος, καὶ ἀντιπαράταξας αὐτῷ ὡς κατεῖδε τὸ 293 25 τῶν Αἰθιόπων πλῆθος νίκην ἤτει παρὰ τοῦ Θεοῦ. ὁ δὲ ταύτην ἐπένευσε, καὶ συμβαλὼν 294 πολλοὺς ἀποκτείνει τῶν Αἰθιόπων καὶ φεύγοντας ἐδίωξεν ἄχρι τῆς Γεραρίτιδος χώρας καὶ πόλεις ἀλούσας διήρπασε καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, ὡς πολὺν μὲν ἐκφορῆσαι χρυσὸν πολὺν δὲ ἄργυρον λείαν τὰ ἀπαγαγεῖν πολλὴν καμῆλους καὶ ὑποζύγια καὶ βοσκη- μάτων ἀγέλας. Ἀσανος μὲν οὖν καὶ ἡ στρατιὰ τῆς Θείας ῥοπῆς τυχόντες ἀνέστρεφον εἰς 295 30 Ἱεροσόλυμα, ἀπῆντησε δ' αὐτοῖς προφήτης Ἀζαρίας, ὃς ἐπισχὼν αὐτούς τῆς ὁδοιπορίας εἶπεν, ὅτι ταύτης εἶεν τῆς νίκης παρὰ Θεοῦ τετυχηκότες, ὅτι δικαίους ἑαυτοὺς παρέσχον καὶ πάντα κατὰ βούλησιν Θεοῦ πεποιηκότας. ἐπιμένονσι μὲν οὖν ἔφασκεν ἀεὶ τὸ κρατεῖν 296 αὐτοῖς τῶν ἐχθρῶν καὶ τὸ ζῆν μετ' εὐδαιμονίας παρῆξιν τὸν Θεόν, ἀπολιποῦσι δὲ τὴν θρησκείαν ἅπαντα τὰ τούτων ἐναντία συμβήσεσθαι καὶ μήτε προφήτην ἐν 35 αὐτοῖς εὐρεθήσεσθαι μήθ' ἱερεῖα τῷ δικαίῳ χρηματίζοντας καὶ τὸ ἔθνος διασπαρῆ- 297 σεσθαι. καὶ συνεβούλευεν αὐτοῖς ἀγαθοῖς γενέσθαι. Ἀσανος δὲ καὶ ὁ λαὸς ἐπεΐθοντο καὶ πολλὴν πρόνοιαν τοῦ δικαίου πεποίητο. ὁ δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς 298

1 ἀντεπράττειτο Busb. Henn. — 7 περικυκλωσομένους Busb. (?) — 10 Θεῷ τῷ Θεῷ Henn. — 16 ἰάδαβος Henn. — 18 βοοσάμοι, μ ex ν corr. Busb. — 21 κατώρθωσε Busb. — 22 ἔτη δέκα tr. Henn. — 25 ἐπένευσε] ἐσήμαινεν Iosephus. — 26 ἀποκτείνει Iosephus. — φεύγοντας] τραπέντας εἰς φυγὴν Iosephus. — 30 ἐπισχὼν.... 32 βοίλῃσιν in ras. 50-60 litt. Busb. — 31 τετυχηκότες Henn.

Zonaras I p. 156 Bonn.

- 299 Βοοσάμης τὸν Ἱεροβοάμον υἱὸν Νάβαδον ἀνελὼν εἴκοσι μὲν ἐβασίλευσεν ἔτη καὶ τέσσαρα
ἐν Θαρσῶν πόλει οἰκῶν, ἀσεβῆς δὲ ὑπὲρ τοὺς πρὸ αὐτοῦ γενόμενος πολλὰ καὶ τὸ πλεῖστον
κακὰ διέθηκε καὶ τὸν θεὸν ἐξύβρισεν, ὃς διὰ τοῦ προφήτου Γιμοῦ προεῖπεν αὐτῷ δια-
301 φθεῖρειν τὸ γένος καὶ ἐξολέσειν ὡς καὶ τὸ Ἱεροβοάμου. Βοοσάμης οὐδὲ μετὰ τὰς ἀπειλὰς
303 ταύτας τῆς κακίας ἐνέδωκεν, ἀλλὰ χείρων μᾶλλον ἐγένετο, παραλαβὼν δὲ στρατιὰν 5
ἐπῆλθε πόλει Ἀμαραθῶνι σταδίου ἀπεχούσῃ Ἱεροσολύμων τεσσαράκοντα, καὶ
καταλαβόμενος αὐτὴν ὡχύρου ἐγνωκῶς καταλιπεῖν ἐν αὐτῇ δύναμιν, ἵν' ἐκεῖθεν
304 ὁρμώμενοι τὴν Ἀσάνου βασιλείαν κακῶσι. φοβηθεὶς δὲ Ἀσανὸς τοῦτο ἔπεμψεν ἐπὶ
305 τὸν Λαμασκηρῶν βασιλέα χρυσὸν καὶ ἄργυρον παρακαλῶν συμμαχίαν. ὁ δὲ συμμαχίαν
πρὸς αὐτὸν ἐποίησατο καὶ πέμψας εἰς τὰς Βοοσάμου πόλεις τὰς μὲν ἐνέπρησε 10
306 τὰς δὲ διήρπασε. ταῦτα ἀκούσας ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς τοῦ μὲν ὀχυροῦν
τὴν Ἀραμαθῶνα ἐπαύσατο, μετὰ δὲ σπουδῆς ὡς βοηθήσων τοῖς οἰκείοις ἀνέστρεψε καὶ
307 μετ' οὐ πολὺ τέθνηκε. παρέλαβε δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὁ παῖς Ἰλανός, ὃς ἄρξας ἔτη δύο
308 κτείνεται ὑπὸ Ζαμαρίου τοῦ ἱππάρχου· εὐωχηθέντα γὰρ αὐτὸν παρὰ τῷ οἰκονόμῳ αὐτοῦ
309 Ὀλοῶ διὰ τινων τῶν ὑπ' αὐτὸν ἱππέων κτείνει αὐτὸν καὶ βασιλεύσας πᾶσαν τὴν 15
310 Βοοσάμου γενεὰν διαφθείρει. ἡ δὲ πολιορκουσα τὴν Γαβαθῶνα στρατιὰ πυθομένη,
ὅτι Ζάμαρις ἀποκτείνας τὸν βασιλέα ἔχει τὴν ἀρχήν, καὶ αὐτὴ τὸν αὐτῆς ἡγεμόνα
Ἀμαρίνον ἀπέδειξε βασιλέα, ὃς εἰς Θάρσην παραγίνεται τὸ βασίλειον καὶ τὴν πόλιν
311 αἶρεῖ. Ζάμαρις δὲ φυγὼν εἰς τὸ μυχαίτατον τῶν βασιλείων καὶ ὑποπρήσας αὐτὸ
συγκατέκασεν ἐναντὶν βασιλεύσας ἡμέρας ἐπτὰ. διέστη δ' ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν λαός, 20
καὶ οἱ μὲν αὐτῶν Θαμναῖον βασιλεύειν ᾔθελον, οἱ δὲ τὸν Ἀμαρίνον· νικήσαντες
312 δὲ οἱ τοῦ Ἀμαρίνου κτείνουσι τὸν Θαμναῖον. καὶ ἤρξεν ὁ Ἀμαρίνος ἔτη δώδεκα,
τὰ μὲν ἐξ ἐν Θάρσῃ πόλει, τὰ δὲ λοιπὰ ἐν Μαρεώνῃ λεγομένῃ ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων Σαμαρεῖα
καλουμένην. προσηγόρευσε δ' αὐτὴν αὐτὸς Σομαραῖον ἀπὸ τοῦ τὸ ὄρος ἀποδομένου αὐτῷ
313 ἐφ' ᾧ κατεσκεύασε τὴν πόλιν Σαμάρου. γέγονε δὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων χείρων 25
314 καὶ ἀσεβεστερος καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Σαμαρεῖα, διαδέχεται δ' αὐτὸν ὁ παῖς Ἀχαβός. οἱ
μὲν οὖν τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖς ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ διὰ τὴν παρανομίαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
ἐφθάρησαν, ὁ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς Ἀσανὸς δι' εὐσέβειαν εἰς μακρόν καὶ εὐδαιμον
315 προήχθη γῆρας καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἄρξας ἔτος ἀπέθανεν Ἰωσαφάτῃ τῷ υἱῷ τὴν
ἡγεμονίαν καταλιπών. τοῦτον μιμητὴν Δαβίδου κατὰ τε ἀνδρείαν καὶ κατ' εὐσέβειαν πάντες 30
316 ὑπέλαβον. ὁ δὲ Ἀχαβὸς ὥκει μὲν ἐν Σαμαρεῖα, ἤρξε δ' ἕως ἑτῶν εἴκοσι καὶ δύο, χείρων τῶν πρὸ
317 αὐτοῦ γεγονώς. ἔγημε δὲ καὶ γυναῖκα θυγατέρα τοῦ Τυρίων καὶ Σιδωνίων βασιλέως Ἰεζάβελαν
318 ὄνομα, ἀφ' ἧς τοὺς ἐκείνης θεοὺς προσκυνεῖν ἔμαθεν· ἦν δὲ τὸ γύναιον δραστήριον καὶ
τολμηρόν· καὶ ναὸν τῷ Τυρίων θεῷ ὃν Βήλ προσαγορεύουσιν ᾠκοδόμησε καὶ ἄλσος κατεφύτῃσε·
κατέστησε δὲ καὶ ἱερεῖς καὶ ψευδοπροφήτας τούτῳ· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς πολλοὺς 35
τοιούτους περὶ αὐτὸν εἶχε.
- 319 Προφήτης δέ τις τοῦ μεγίστου θεοῦ ἐκ πόλεως Θεσβώνης τῆς Γαλααδίτιδος προσελ-
θὼν Ἀχάβῳ προλέγειν αὐτῷ τὸν θεὸν ἔφασκε μήτε ὕσιν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἔτεσι μήτε

1 Ἱεροβοάμην Busb. Henn. — καὶ τέσσαρα ἔτη tr. Henn. — 17 Ζάμαρις Busb. — 17 ἀρχήν] βασιλείαν
Iosephus — 25 σομάρου Henn. — 30 μιμητὴν, μιμήτην in ras. Busb. — 31 δι' ὡς Busb. — 34 κατεφύτῃσε
Henn. cum Iosepho. — 35 ὁ βασιλεὺς δὲ αὐτὸς Henn.

Zonaras I p. 159 Bonn.

δρόσον καταπέμψειν εἰς τὴν χώραν, εἰ μὴ φανέντος αὐτοῦ. καὶ τούτοις ἐπομοσάμενος
ἀνεχώρησεν εἰς τὰ πρὸς νότον μέρη παρὰ χειμάρρῳ τινί, ἐξ οὗ καὶ τὸ ποτὸν εἶχε· τὴν δὲ
τροφὴν αὐτῷ καθ' ἡμέραν κόρακες ἔφερον. ξηρανθέντος δὲ τοῦ χειμάρρου εἰς Σαρφεθάν 320
πόλιν κειμένην μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Τύρου παραγίνεται κελεύσαντος τοῦ Θεοῦ. ὦν δ' οὐ 321
5 πόρρω τῆς πύλης ὁρᾷ γυναῖκα ξυλιζομένην, καὶ κομίσαι ὕδωρ παρεκάλεσεν, ὅπως πίη,
πορευομένης δ' ἐκείνης καὶ ἄρτον ἐνεγκεῖν ἐβόησε. τῆς δ' ὁμοσάσης μίαν ἔχειν ἀλεύρου 322
δράκα καὶ ὀλίγον ἔλαιον καὶ πορεύεσθαι συνειλοχῶσαν τὰ ξύλα, ἵνα ποιήσῃ ἐαυτῇ καὶ
τῷ τέκνῳ ἄρτον, μεθ' ὃν ἀπολεῖσθαι λιμῷ „ἀλλὰ θαρσοῦσα, ἔλεγεν, ἅπιθι καὶ ποιήσασα
πρῶτον ἐμοὶ βραχὺ κόμισον· προλέγω γάρ σοι μηδέποτε ἐπιλείψειν ἄλευρον ἐκεῖνο τὸ
10 ἄγος μὴδ' ἔλαιον τὸ κεράμιον, μέχρις ἂν ὕσῃ ὁ Θεός“. ἡ δὲ παραγενομένη πρὸς αὐτὴν 323
ἐποίησε τὰ εἰρημένα καὶ αὐτὰ τὰ ἔσχε καὶ τῷ τέκνῳ ἐχορήγει τὴν διατροφὴν καὶ τῷ προ-
φήτῃ, ἄχρις οὗ καὶ ὁ αὐχμὸς ἐπαύσατο. μέμνηται δὲ τῆς ἀνομβρίας ταύτης καὶ Μένανδρος 324
ἐν ταῖς Ἰσοβάλου τοῦ Τυρίων βασιλείως πράξεσιν. ἡ δὲ τὸν προφήτην διατρέφουσα γυνὴ 325
τοῦ παιδὸς αὐτῇ ροσῆσαντος, ὡς καὶ τὴν ψυχὴν ἀφείναι, ἀνακλαιομένη κατητιᾶτο τῆς παρ'
15 αὐτῇ παρουσίας τὸν προφήτην ὡς ἐλέγξαντα τὰς ἀμαρτίας αὐτῇ καὶ διὰ τοῦτο τοῦ
παιδὸς τετελευτηκότος. ὁ δὲ παρεκελεύετο θαρρεῖν καὶ παραδοῦναι τὸν υἱὸν αὐτῆς. παρα- 326
δούσης οὖν εἰς τὸ δωματίον, ἐν ᾧ διέτριβεν αὐτός, ἀνήνεγκε καὶ κατακλιθεῖς ἐπὶ τῆς
κλίνης ἀνεβόησε πρὸς τὸν Θεὸν οὐ καλῶς ἀμείψασθαι τὴν ὑποδεξαμένην καὶ θρέψασαν
τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀφελόμενον, ἐδεῖτο τὲ τὴν ψυχὴν εἰσπέμψαι πάλιν τῷ παιδί. τοῦ δὲ 327
20 Θεοῦ τῷ προφήτῃ χαριζομένου παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἀνεβίωσεν. ἡ δὲ τότε σαφῶς
ἔλεγε μεμαθημέναι, ὅτι τὸ Θεῖον αὐτῷ διαλέγεται. μετ' ὀλίγον δὲ παραγίνεται πρὸς Ἀχάβον 328
ὁ προφήτης δηλώσων αὐτῷ τὸν γενησόμενον υἱόν. λιμοῦ δὲ τὴν χώραν κατέχοιτος οὐδὲ
τοῖς κτήνεσι τροφὴν ἢ γῆ διὰ τὴν ἀνομβρίαν ἀνεδίδου. ἀπῆει δ' ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς 329
οἰκείους ἀγροὺς κατὰ ζήτησιν πόας σὺν Ὠβεδία τῷ τούτων ἐπιμελουμένῳ καὶ μεριστάμενοι 330
25 τὰς ὁδοὺς ἀπῆσαν ἕτερος ἑτέραν. μονωθέντι δὲ τοῦ βασιλέως Ὠβεδία συνήντησεν ὁ 331
προφήτης Ἡλίας, καὶ μαθὼν Ὠβεδίας ὅστις εἶη προσεκύνησεν αὐτόν· ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ
μηνύειν ὅτι παρῆν ἐκέλευε, ἀκείνους ἀγροεῖν αὐτὸν ἔλεγεν, ὅτι μηδὲνα τόπον κατέλιπεν, 332
εἰς ὃν οὐκ ἀπέστειλεν τοὺς ἄξοντας αὐτὸν ἐπὶ θανάτῳ, εἰ λάβοιεν. εὐλαβεῖσθαι δὲ μὴ
καὶ τοῦ Θεοῦ φανέντος αὐτῷ εἰς ἄλλον τόπον ἀπέλθῃ, εἴτα μὴ εὐρεθέντος αὐτοῦ 333
30 ἀποθάνῃ. προνοεῖν οὖν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ παρεκάλει λέγων, ὡς ἑκατὸν αὐτὸς σώσειε 334
προφῆτας Ἰεζαβέλας πάντας τοὺς ἄλλους ἀνηρηκυῖας καὶ ἔχει κεκρυμμένους καὶ τρεφο-
μένους ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ δοὺς αὐτῷ πίστις ἐνόηκους, ὅτι κατ' ἐκείνην Ἀχάβῳ φανήσεται
τὴν ἡμέραν ἔπεισε μηνύσαι τῷ βασιλεῖ. ἰδὼν δὲ αὐτὸν Ἀχάβος ἠρώτησεν, εἰ αὐτὸς 335
εἶη ὁ τῶν Ἑβραίων λαὸν κακώσας. ὁ δ' αὐτὸν μᾶλλον εἶπε τὰ θεινὰ πεποιημένα καὶ τὸ
35 γένος αὐτοῦ ξενικούς εἰσηγηροχότα Θεούς, τὸν δὲ ἀληθῆ καὶ μόνον Θεὸν ἀπολελοιπότα.
„ἀλλ' ἀπελθὼν, ἔφη, πάντα τὸν λαὸν εἰς τὸ Καρμήλιον ἄθροισον καὶ τοὺς σοὺς προφῆτας καὶ 336
τοὺς τῆς γυναικός, καὶ τοὺς τῶν ἀλσῶν ὡς τετρακοσίους ὄντας. ὡς δὲ συνέδραμον πάντες, στάς 337
μέσον Ἡλίας „εἰ μὲν τὸν ἐγχώριον, ἔφη, Θεὸν ἀληθῆ καὶ μόνον νομίζετε, ἐμοὶ ἐπεσθε

3 χιμάρου Busb. ποταμοῦ Iosephus. — ἄρφεθάν Busbs. — 6 ἀλειδρου Busb. — 10 παραγινομένη
Henn. — 11 αὐτὰ] αὐτῇ Iosephus. — 13 τοῦ] τοῦ τῶν Henn. — 17 κατακλιθεῖς] καταθείς Iosephus. —
19 ἀφελόμενον Henn. — 20 ἀνέβησεν Busb. — 24 ἐπιμελουμένῳ Henn. — 36 ἐφῃ in ras. Busb. —
38 ἐπεσθε ἐμοὶ tr. Henn.

Zonaras I p. 160 Bonn.

- 338 εἰ δὲ τοὺς ξενικοὺς θρησκεύειν δεῖν ὑπειλήφατε, τοῖς αὐτῶν ἀκολουθεῖτε προφήταις. τοῦ
δὲ πλήθους σιωπῶντος ἠξίωσε πρὸς διάπειραν τῆς ἰσχύος τοῦ τε ἰδίου Θεοῦ καὶ τῶν
ξενικῶν αὐτὸν μόνον ὄντα λαβεῖν βοῦν καὶ ταύτην θῦσαι καὶ ἐπιθεῖναι ξύλοις ἄνευ πυρός,
καὶ κείνους τετρακοσίους ὄντας ταῦτά ποιῆσαι, καὶ ἕκαστον ἐπικαλεῖσθαι τὸν ἴδιον Θεόν
339 ἀνακαῦσαι τὰ ξύλα· οὔτω γὰρ ἔφη μαθήσεσθαι τὸν ἀληθῆ Θεόν. ἀρεσάσης δὲ τῆς 5
γνώμης ἐκέλευσεν Ἡλίας τοὺς προφήτας ἐκλεξαμένους βοῦν πρῶτους τὲ θῦσαι καὶ τοὺς
αὐτῶν ἐπικαλέσασθαι Θεοὺς. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀπήντα παρὰ τῆς εὐχῆς αὐτοῖς καὶ τῆς ἐπι-
κλήσεως, σκώπτων ὁ Ἡλίας μεγάλη βοῇ καλεῖν αὐτοῖς ἐκέλευε τοὺς Θεοὺς· ἡ γὰρ ἀποδημεῖν
340 αὐτοὺς ἢ καθευδεῖν. τοῦτο δὲ ποιοῦντων ἀπ' ὄρθρου μέχρι ἐσπέρας μέλλων Ἡλίας
341 ἐπιτελεῖν τὴν θυσίαν τοὺς μὲν ἀναχωρεῖν προετρέπετο, αὐτὸς δὲ λαβὼν δώδεκα λίθους 10
κατὰ φυλὴν ἑκάστην ἀνέστησε θυσιαστήριον καὶ περὶ αὐτὸ δεξαμενὴν ὥρυξε βαθυτάτην,
καὶ συνθεὶς τὰς σχίδακας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καὶ κατ' αὐτῶν ἐπιθεὶς τὰ ἱερεῖα τέσσαρας ὑδρίας
προσέταξε πληρωθείσας ὕδατος κατασκεδάσαι τοῦ θυσιαστηρίου, ὡς ὑπερβαλεῖν αὐτὸ καὶ
342 τὴν δεξαμενὴν πληρωθῆναι πηγῆς ἀναδοθείσης. εἶτα ἤρξατο εὐχεσθαι καὶ καλεῖν τὸν
Θεόν. ἄφνω δὲ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ τοῦ πλήθους ὁρῶντος ἐπὶ τὸν βωμὸν ἔπεσε καὶ τὴν 15
343 θυσίαν ἔδαπάνησεν, ὡς ἀνακαῆναι καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ψαφάρων γενέσθαι τὸν τόπον. ὁ δὲ
λαὸς ἰδὼν ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν ἕνα μέγιστον Θεόν καὶ ἀληθῆ μόνον ἀποκα-
λοῦντες συλλαβόντες τοὺς ψευδοπροφήτας ἀπέκτειναν Ἡλίαν κελεύσαντος. ἔφη δὲ καὶ τῷ
344 βασιλεῖ μετ' ὀλίγον ὄψεσθαι τὸν Θεόν ὄντα. καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ Καρμύλου
καὶ καθίσας προσηρέισατο τοῖς γόνασι τὴν κεφαλὴν, τὸν δὲ θεράποντα ἐκέλευσεν ἀνελ- 20
θόντα ἐπὶ τινα σκοπὴν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποβλέπειν, καὶ ἴδῃ νεφέλην φράζειν αὐτῷ.
345 τοῦ δὲ ἀναβάντος καὶ πολλάκις μηδὲν ὁρᾶν φήσαντος, ἑβδομον ἡδὴ βαδίσαντος ἑωρακέναι
μελαινούμενον εἰπεῖν τί τοῦ αἵματος οὐ πλέον ἔχρους ἀνθρωπίνου. ὁ δ' Ἡλίας πέμπει πρὸς
τὸν Ἀχαβὸν κελεύων αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἀπερχεσθαι πρὶν καταρραγῆναι τὸν ὄμβρον.
346 καὶ ὁ μὲν ἀπῆει, μετ' οὐ πολὺ δὲ πνεῦμα τὲ λαῦρον ἐπιγίνεται καὶ πολλὸς ὄμβρος. 25
347 Ἰεζάβελα δὲ μαθοῦσα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡλίας γινόμενα ἠπειλήσεν ἀποκτείνειν αὐτὸν ὡς
348 ἀκείνους τοὺς προφήτας αὐτῆς. φοβηθεὶς δὲ Ἡλίας φεύγει καὶ εἰς τὴν ἔρημον ἀνεχώρησεν
349 εὐξάμενος ἀποθανεῖν. κατεκοιμήθη δὲ πρὸς τινὶ δένδρῳ καὶ διυπνίσαντος αὐτόν τις
εὐρίσκει παρακειμένην αὐτῷ τροφὴν, φάγων δὲ καὶ συλλεξάμενος δύναμιν εἰς τὸ Σίναιον
350 ὄρος παραγίνεται καὶ εἰς σπήλαιον εἴσεισι. ἐρομένης δὲ φωνῆς αὐτοῦ ἐξ ἀδήλου, τί 30
παρεῖη καταλείψας τὴν πόλιν, διὰ τὸ κτεῖναι τοὺς προφήτας τῶν ξενικῶν Θεῶν, πείσαι
δὲ τὸν λαὸν ὅτι μόνος εἶη Θεὸς ὃν ἀπ' ἀρχῆς ἐθρήσκουσιν, ἔφησε· ζητεῖσθαι γὰρ πρὸς
351 τιμωρίαν ὑπὸ Ἰεζαβέλῃς. πάλιν δὲ ἀκούσας προελθεῖν εἰς τὸ ὑπαιθρον τῇ ἐπιούσῃ,
προῆλθεν ἐκ τοῦ σπηλαίου μεθ' ἡμέραν καὶ σεισμοῦ ἐπακούει καὶ λαμπρὰν πυρὸς αὐγὴν
352 ὁρᾷ. καὶ φωνὴ θεία μὴ ταράττεσθαι τοῖς γινομένοις αὐτὸν παρακελεύεται κρατῆσειν γὰρ 35
οὐδένα τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ· προσέταξε τε ὑποστρέψαντα ἀποδείξαι τοῦ πλήθους βασιλέα
Ἰηοῦν, ἐκ Ἀμασχοῦ δὲ τὸν Σύρον Ἀζάηλον· ἀντ' αὐτοῦ δὲ προφήτην Ἐλισαῖον γενήσεσθαι
353 διαφθερεῖ δὲ τοὺς ἀσεβεῖς ὄχλους τοὺς μὲν Ἀζάηλος τοὺς δὲ Ἰνοῦς. ὁ δ' Ἡλίας ὑπο-

14 πληρωθῆναι] γεμισθῆναι Iosephus. — 18 κελεύσαντος] παραινέσαντος Iosephus. — 23 εἰπεῖν] εἶπε Iosephus — ἔχρους Busb. — 28 διυπνίσαντος] διηγείραντος Iosephus. — 30 αὐτόν] Henn. αὐτοῦ Busb. — 37 Ἰνοῦν Henn. — γενέσθαι, εἰ in ras. Busb. — 38 Ἰνοῦς] Ἰηοῦς Iosephus. — ἡλίαν m. 1 Busb.

Zonaras I p. 162 Bonn.

στρέφει εἰς τὴν Ἑβραίων χώραν καὶ τὸν Σαφάτου παῖδα καταλαβὼν Ἐλισαῖον ἀροῦντα
ἐπέριψεν αὐτῷ τὸ ἱμάτιον. ὁ δὲ προφητεύειν ἤρξατο καὶ καταλιπὼν τοὺς βόας ἡκολού- 354
θησεν αὐτῷ. δεηθεὶς δὲ συγχωρηθῆναι τοὺς γονεῖς ἀσπάσασθαι ἐπετράπη καὶ ἀποταξά-
μενος αὐτὸς εἶπετο γενόμενος Ἥλίας καὶ μαθητῆς καὶ διάκονος.

5 Ναβουθαῖος δὲ τις ἀργογείτων ὢν τοῦ βασιλέως παρακαλοῦντος αὐτὸν ἀποδόσθαι 355
τιμῆς ὅσης βούλεται τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀγρὸν ἢ ἐκλέξασθαι ἕτερον ἐπιτρέποντος καὶ ἀντὶ
τούτου λαβεῖν οὐκ ἠθέλησε. λυπηθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς γυναικὸς Ἰεζάβελας πυνθανομένης, 356
ὅ τι λυπεῖται, διηγέσατο τὴν Ναβουθαίου σκληρότητα. ἡ δὲ μὴ μικροψυχεῖν παρεκάλει 357
μελήσειν γὰρ αὐτῇ περὶ τούτου· καὶ πέμπει γράμματα ὡς ἐξ Ἀχάβου πρὸς τοὺς ὑπερέ- 358
10 χοιτας τῶν Ἰσραηλιτῶν κελεύοντα ἐκκλησίαν ποιησαμένους παρασκεύασαι τρεῖς τολμηροὺς
τινὰς καταμαρτυρήσοντας Ναβουθαίου, ὡς εἴη βλασφημήσας τὸν Θεὸν καὶ τὸν βασιλέα, καὶ
καταλεῦσαι αὐτόν· καὶ Ναβουθαῖος οὕτως ἀπέθανεν. Ἰεζάβελ δὲ εἴσεισι πρὸς τὸν 359
βασιλέα καὶ κληρονομεῖν τὸν Ναβουθαίου ἀμπελῶνα προῖκα ἐκέλευε. καὶ ὁ Ἀχάβος ἤσθη. 360
ὁ δὲ προφήτης Ἥλίας τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος ἦκει πρὸς Ἀχάβον καὶ ἤρετο, ὅτι κτείνας τὸν
15 τοῦ χωρίου δεσπότην κληρονομήσειεν αὐτὸς ἀδίκως. ὁ δὲ αἰσχρὸν ὄντα εἶπεν ἐπὶ ἀμαρ- 361
τήματι ληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, Ἥλίας δὲ ἔφη κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἐν ᾧ τὸν Ναβουθαίου
νεκρὸν ὑπὸ κινῶν δαπανηθῆναι συνέβη, τό τε αὐτοῦ αἷμα καὶ τὸ τῆς γυναικὸς χυθῆ-
σεσθαι καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ γένος ἀπολεῖσθαι. Ἀχάβον δὲ λύπη τῶν πεπραγμένων εἰσῆλθε, 362
καὶ σάκκον ἐνδυσάμενος γυμνοῖς τοῖς ποσὶ διῆγεν οὐχ ἀπτόμενος τροφῆς ἀνθρωπολογούμενός
20 τε τὰ ἡμαρτημένα καὶ τὸν Θεὸν οὕτως ἐξευμενίζων. ὁ δὲ Θεὸς ζῶντος μὲν αὐτοῦ πρὸς
τὸν προφῆτην εἶπεν ὑπερβαλέσθαι τὴν τοῦ γένους τιμωρίαν, ἐπεὶ μετανοεῖ, τελέσειν δὲ
τὴν ἀπειλὴν ἐπὶ τῷ νύμφῳ αὐτοῦ.

Ὁ δὲ τοῦ Ἀδάδου υἱὸς βασιλεύων τῶν Σύρων καὶ Αἰμασκού ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν 363
Ἀχάβον. ὁ δὲ ἔμενεν ἐν Σαμαρείᾳ, τείχη γὰρ ἐχυρὰ περιεβέβλητο, μὴ θαρρῶν ἀντιπαρα- 364
25 τάξασθαι. ὁ δὲ Σύρος ἔκεν ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ ταύτην ἐπολιόρκει. πέμπει δὲ πρὸς 365
Ἀχάβον πρέσβεις λέγοντας τὸν πλοῦτον τὸν αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ
Ἀδάδου τυγχάνειν· ἂν δὲ λαβεῖν αὐτῷ τούτων ὅσα βούλεται συγχωρήσῃ, ἀπάξει τὴν
στρατιάν. ὁ δ' Ἀχάβος τοῖς πρέσβεσιν ἐκέλευσε λέγειν τῷ βασιλεῖ αὐτῶν, ὅτι καὶ αὐτὸς 366
καὶ οἱ ἐκεῖνον πάντες κτήματά εισιν αὐτοῦ. πέμπει οὖν πάλιν ἀξιῶν ἀνωμολογηκὸτα εἶναι 367
30 πάντα ἐκείνου δεῖξασθαι τοὺς πεμφθῆσομένους εἰς τὴν ἐπιούσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐρευνήσοντας
τὰ βασίλεια καὶ τοὺς τῶν φίλων καὶ συγγενῶν οἴκους καὶ ληψομένους ὃ τι ἂν εὗρωσι
κάλλιστον. Ἀχάβος δὲ συναγαγὼν τὸ πλῆθος ἔλεγεν, ὅσα διὰ τῆς δευτέρας πρεσβείας ὁ 368
Σύρος ἐδήλωσε, καὶ ποιήσειν ἐπηγγείλατο τὰ τῷ πλήθει δοκοῦντα. οἱ δὲ μὴ ὑπακούειν συνε- 369
βούλευον, ἀλλὰ καταφρονεῖν καὶ πρὸς τὸ πολεμεῖν ἐτοίμως ἔχειν. καὶ ὡς τοῖς πρεσβευταῖς 370
35 ἔφη, ὅτι τοῖς πρώτως ἀξιώθεῖσι καὶ νῦν ἐμμένει, πρὸς δὲ τὴν δευτέραν οὐ πείθεται. ὁ δὲ 371
Ἀδάδος ἐκ τρίτου διεπέμψατο πρὸς Ἀχάβον ἀπειλῶν ὑψηλότερον τῶν τειχῶν ἐπεγεῖραι
χῶμα τὴν στρατιάν αὐτοῦ κατὰ δρόκα γῆς λαμβάνουσαν. Ἀχάβου δὲ μὴ δεῖν καυχᾶσθαι 372

1 Ἐλισαῖον Henn. — 4 αὐτός] αὐτοῖς Iosephus. — 12 καταλεῖσαι, ante λ 2 litt. erasae Busb. —
16 κατ' ἐκεῖνον ἔφη tr. Henn. — 24 ἔμενεν Henn. — ἐχυρὰ Henn. — 27 τούτων αὐτῷ tr. Henn. — ἀπάξει
Busb. — 29 πέμπειν Busb. — 33 τῷ om. Busb. — 34 συνεβοῦλεῖεν m. 1 Busb. — 35 πείθεται] ὑπακούει
Iosephus.

Zonaras I p. 164 Bonn.

καθ' ὅπλισμένον εἰπόντος, ἀλλὰ τῇ μάχῃ κρείττω γενόμενον, ὁ Ἀδαδος ταῦτ' ἀκούσας καὶ
 373 περιχαρακοῦν τὴν πόλιν προσέταξε καὶ χώματα βάλλεσθαι. ὁ δ' Ἀχαβος διαταῦτα ἐν
 ἀγωνίᾳ ἦν. προφήτου δέ τινος αὐτῷ προσελθόντος καὶ τὰς τῶν πολεμίων μυριάδας ὑπο-
 374 χειρίους αὐτῷ θεῖναι δηλώσαντος ὑπισχνούμενον τὸν θεὸν διὰ τῶν παίδων τῶν ἡγεμόνων
 ἡγουμένου σοῦ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἐκείνων, εὗρε τοὺς τῶν ἡγεμόνων υἱοὺς ὡς διακοσίους 5
 375 καὶ τριακονταδύο. ἐξέπεμψεν οὖν τοὺς παῖδας τῶν Σύρων εὐωχουμένων. οὓς ἰδὼν
 Ἀδαδος πέμπει τινὰς ἐντειλάμενος δῆσαντας αὐτοὺς ἀγαγεῖν πρὸς αὐτόν, ἃν τε πρὸς
 376 μάχην ἔρχονται ἃν τε εἰρηνικῶς. οἱ δὲ παῖδες συμβαλόντες τοῖς φύλαξι πολλοὺς αὐτῶν
 ἀποκτείνουσι. ἰδὼν δὲ τούτους ρικῶντας ὁ Ἀχαβος καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν στρατιὰν ἐξ-
 377 αφίησιν. ἡ δὲ αἰφνιδίως ἐπιπεσοῦσα τοῖς Σύροις ἐκράτησεν οὐ προσδοκῶντων αὐτοὺς 10
 378 ἐπεξελεύσεσθαι, ὡς καὶ τὸν βασιλεῖα αὐτῶν μόλις σωθῆναι φυχῇ. πολλὴν διώκων αὐτοὺς
 Ἀχαβος ὁδὸν ἤρυσσε καὶ διαρπάσας τὰ ἐν τῇ παρεμβολῇ, πλοῦτος δ' ἦν οὐκ ὀλίγος, ἀνέ-
 στρεψεν εἰς τὴν πόλιν. παρασκευάζεσθαι δὲ φήσαντος τοῦ προφήτου, ὡς αὐθις στρατεύ-
 379 σοντος ἐπ' αὐτόν τοῦ Σύρου, ὁ μὲν Ἀχαβος ἡτοίμαζε πρὸς μάχην τὸ στράτευμα, ὁ δὲ
 Ἀδαδος συνεβουλευσατο τοῖς φίλοις, πῶς ἂν τοῖς Ἰσραηλῖταις ἐπιστρατεύσῃται, οἱ δὲ 15
 ἐν πεδίῳ ποιήσασθαι τὴν μάχην συνεβούλευον καὶ μὴ ἐν ὄρεσιν ὥσπερ νῦν· τὸν γὰρ τῶν
 381 Ἑβραίων θεὸν ἐν τοιούτοις δύνασθαι τόποις. ἀρξάμενον δ' ἕαρος ἦγεν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους
 τὴν στρατιὰν καὶ ἐν πεδίῳ μεγάλῳ στρατοπεδεύεται. Ἀχαβος δ' αὐτῷ ἀπαντήσας ἀντε-
 στρατοπεδεύσατο ὀλίγον ἔχων στράτευμα σφόδρα πρὸς τοὺς πολεμίους ἀντιπαραβαλλόμενον.
 382 τοῦ δὲ προφῆτου νίκην ἐπαγγέλλεσθαι τὸν θεὸν δηλώσαντος, ἵνα καὶ τοῖς πεδίοις τὴν 20
 383 ἰσχὺν ἐπιδείξῃται, ἑπτὰ μὲν ἡμέραις ἡσύχαζον, τῇ δ' ὑστάτῃ συμβαλόντες καρταιᾶς μάχης
 γενομένης τρέπονται οἱ Σύροι καὶ διώκων ὁ Ἀχαβος ἐπέκειτο κτείνων. ἴσχυσαν δὲ τινες
 384 διαφυγεῖν εἰς τὴν Ἀφεκά πόλιν αὐτῶν. ἀπέθανον δὲ καὶ αὐτοὶ ἐπιπεσόντων αὐτοῖς
 τῶν τειχῶν ὄντες δισμύριοι ἑπτακισχίλιοι. διεφθάρησαν δὲ ἐν τῇ μάχῃ καὶ τῇ φυχῇ
 385 ἄλλαι μυριάδες δώδεκα. ὁ δὲ τῶν Σύρων βασιλεὺς φυχὼν μετὰ τινων πιστῶν οἰκετῶν 25
 εἰς ὑπόγειον οἶκον ἐκρύβη. οἱ δ' οἰκέται σάκκους ἐνδυσάμενοι καὶ σχοινία ταῖς
 κεφαλαῖς περιθέμενοι, οὕτως γὰρ ἰκέτευον οἱ Σύροι, πρὸς Ἀχαβον παρεγένοντο
 386 καὶ δεῖσθαι τὸν Ἀδαδον σώζειν ἔλεγον, ὁ δὲ συνήδεσθαι φήσας αὐτῷ περιόντι
 καὶ σωτηρίαν καὶ τιμὴν ἐπηγγείλατο, καὶ λαβόντες πίστεις προσάγουσιν αὐτόν ἐφ'
 387 ἄρματος καθήμεν· ὁ δὲ προσεκύνησεν. Ἀχαβος δὲ δὸς αὐτῷ δεξιὰν ἀναβιβάζει ἐπὶ 30
 388 τὸ ἄρμα καὶ καταφιλήσας θαρρεῖν ἐκέλευεν, Ἀδαδος δ' ἡν̄ χαρίσσει. γενομένων δ' αὐτοῖς
 συνθηκῶν καὶ ὄρκων πολλὰ δωρησάμενος αὐτῷ Ἀχαβος ἐπεμψεν εἰς τὴν ἰδίαν βασιλείαν.
 389 προφήτης δὲ Μιχαίας τοῦνομα προσελθὼν τινὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκέλευεν αὐτόν εἰς τὴν
 κεφαλὴν πλήξαι· τοῦτο γὰρ ποιήσειν κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ. τοῦ δὲ μὴ πεισθέντος
 390 προεῖπεν αὐτῷ λέοντι περιτυχεῖν καὶ διαφθαρήσεσθαι. συμβάντος δὲ τούτου πρόσεισιν 35
 τῷ βασιλεῖ λέγων αὐτῷ συνεστρατεῦσθαι καὶ πεπιστεῦσθαι τινὰ τῶν αἰχμαλώτων παρὰ

1 εἰπόντος] ἀποκρινάμενον Iosephus. — 9 ἀποκτείνουσι Henn. — 12 διήρυσσε Henn. — 13 αὐθις] πάλιν Iosephus. — 16 τῶν] τὸν Busb. Henn. — 19 ἔχον Busb. — 20 ἐπαγγέλλεσθαι Henn. et m. 2 Busb. — δηλώσαντος] φησαντος Iosephus. — 23 τοιχῶν Busb. — 28 πιστεύει] ὄρκους Iosephus. — 29 αὐτόν αὐτῷ Henn. — καθήμεν] καθιζόμενῳ Iosephus. — 36 πεπιστεῦσθαι] παραλαβεῖν Iosephus.

Zonaras I p. 165 Bonn.

τοῦ ταξίαρχου, φυγόντος δ' αὐτοῦ κινδυνεύειν ὑπὸ τοῦ παραδεδωκότος ἀποθανεῖν.
 δίκαιον δὲ φήσαντος Ἀχάβου τὸν θάνατον εἶναι, λύσας τὴν κεφαλὴν ἐπιγινώσκειται **Μιχαίας** 391
 ὁ προφήτης ὢν καὶ φησὶν, ὡς ὁ Θεὸς ἀφέντα αὐτὸν διαδρᾶναι τὴν τιμωρίαν Ἀδαδον 392
 βλασφημήσαντα εἰς αὐτὸν ποιήσει αὐτὸν μὲν ἀποθανεῖν ὑπ' ἐκείνου, τὸν δὲ λαὸν ὑπὸ
 5 τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ. παροξυνθεὶς δὲ ὁ Ἀχάβος τὸν μὲν προφήτην φυλάττεσθαι ἐκέλευσε,
 συγκεχυμένος δ' αὐτὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις **Μιχαίου** ἀνεχώρησεν. Ἰωσαφάτος δὲ ὁ τῶν Ἱεροσο- 393
 λύμων βασιλεὺς δίκαιος ὢν καὶ εὐσεβὴς εἶχεν εὐμενές τε καὶ συνεργὸν τὸ θεῖον. ἐτίμων 394
 δ' αὐτὸν οἱ περίξ βασιλεῖς δωραεῖς, ὡς πλοῦτον τὲ ποιήσασθαι βαθὺν καὶ δόξαν ἄρασθαι
 μεγίστην. τρίτῳ δὲ τῆς βασιλείας ἔτει συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῆς χώρας καὶ τοὺς 395
 10 ἱερεῖς ἐκέλευεν ἅπαντα τὸν ὑπ' αὐτὸν λαὸν διδάξαι κατὰ πόλεις τοὺς Μωυσέος νόμους, ὡς
 φυλάσσειν τούτους καὶ σπουδάζειν περὶ τὴν θρησκείαν τοῦ Θεοῦ. ἡγάγετο δὲ τῷ παιδί 398
 Ἰωράμῳ τὴν Ἀχάβου θυγατέραν. παρεκάλεσε δ' αὐτὸν Ἀχάβος συμμαχῆσαι αὐτῷ κατὰ
 τοῦ τῶν Σύρων βασιλέως. τοῦ δὲ Ἰωσαφάτου τὴν βοήθειαν ἐπαγγειλαμένου, ἐξεληθόντες 399
 ἔξω τῆς πόλεως καὶ καθίσαντες ἐπὶ τοῦ ἰδίου θρόνου ἕκαστος τοῖς στρατιώταις τὸ στρα-
 15 τιωτικὸν διένειμον. Ἰωσαφάτης δὲ ἐκέλευσεν, εἴ τινες εἰσὶ προφῆται ἐρωτῆσαι αὐτοὺς περὶ 400
 τῆς ἐπὶ τὸν Σύρον ἐξόδου. καλέσας δὲ Ἀχάβος τοὺς αὐτοῦ προφῆτας ὡς τετρακοσίους 401
 ἐκέλευσε λέγειν, εἰ στρατευσάμενος ἐπὶ τὸν Ἀδαδον νικήσει. τῶν δὲ συμβουλευσάντων 402
 ἐκστρατεῦσαι, συνεῖς Ἰωσαφάτης ἐκ τῶν λόγων ψευδοπροφήτας αὐτοὺς ἐπύθετο εἰ καὶ
 ἕτερος προφήτης ἐστὶ τοῦ Θεοῦ. ὁ δὲ Ἀχάβος εἶναι μὲν ἔφη, μισεῖν δ' αὐτὸν κακὰ προ- 403
 20 φητεύσαντα καὶ εἰπόντα, ὅτι τεθνήξεται νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ τῶν Σύρων βασιλέως καὶ ἐν φυ-
 λακῇ αὐτὸν ἔχειν. τοῦ δὲ Ἰωσαφάτου κελεύσαντος αὐτὸν ἀχθῆναι ἄγεται ὁ **Μιχαίας**.
 κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἐδήλωσεν αὐτῷ ὁ ἄγων πάντας τοὺς ἄλλους προφῆτας νίκην προειρη- 404
 κέναι τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ οὐκ ἐξὸν αὐτῷ καταψεύσασθαι τοῦ Θεοῦ φήσας, ὡς ἦκε πρὸς τὸν
 Ἀχάβον καὶ λέγειν ἀληθῆ οὗτος ἐνωρκήσατο, δεῖξαι τὸν Θεὸν φεύγοντας αὐτῷ τοὺς
 25 Ἰσραηλίτας ἔφη διωκομένους τὲ καὶ διασκορπιζομένους ὑπὸ τῶν Σύρων εἰς τὰ ὄρη,
 σημαίνειν τὲ τοὺς μὲν μετ' εἰρήνης ἀναστρέφειν εἰς τὰ ἴδια, πεσεῖσθαι δὲ αὐτὸν μόνον 405
 ἐν τῇ μάχῃ. ταῦτα τοῦ **Μιχαία** πρὸς Ἰωσαφάτον εἰπόντος ὁ Ἀχάβος „ἀλλ' ἔγωγε, εἶπε,
 προεδήλωσά σοι τὴν τάνθρωπου πρὸς με διάθεσιν“. ἦν δ' ὁ μὲν ἐπ' ἐννοίας, **Σεδεκίας** δὲ 406
 τις τῶν ψευδοπροφητῶν τῷ **Μιχαίᾳ** μὴ προσέχειν παρήνει· μὴ λέγειν γὰρ αὐτὸν ἀληθές. 407
 30 τεκμηρίῳ δ' ἔχρητο οἷς Ἠλίας προεφήτευσεν· καὶ γὰρ τοῦτον ἔλεγε προφητεῦσαι ἐν Ἱεζαρά
 πόλει ἐν τῷ **Ναβουθαίου** ἀγρῷ τὸ αἷμα αὐτοῦ κύνας ἀναλικμήσασθαι, καθὼς καὶ τὸν
Ναβουθαίου. δῆλον οὖν, ὡς οὗτος ψεύδεται τῷ κρείττονι προφῆτῃ ἐναντιούμενος, ἀπὸ 408
 ἡμερῶν τριῶν φάσκων τεθνήξεσθαι. γνώσεσθε δ' εἵπερ ἐστὶν ἀληθὴς καὶ τοῦ Θεοῦ
 πνεύματος ἔχει τὴν δύναμιν εἰθύς· ἔαπισθεὶς γὰρ ὑπ' ἐμοῦ βλαψάτω μου τὴν χεῖρα, ὡς
 35 Ἰαδὸς τὴν Ἱεροβοάμου ἀπεξήρανε δεξιάν“. ὡς οὖν πλήξαντος αὐτοῦ τὸν **Μιχαίαν** οὐδὲν 409
 συνέβη παθεῖν, Ἀχάβος θαρρόσας στρατεύειν πρόθυμος ἦν ἐπὶ τὸν Σύρον. **Μιχαίαν** δὲ 410
 εἰπόντα πρὸς **Σεδεκίαν** μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ταμεῖον ἐκ ταμείου κρυβόμενον ἀμείψειν
 ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς φυλάττεσθαι καὶ χορηγεῖσθαι μηδὲν ὕδατος καὶ ἄρτου πλέον αὐτῷ.

3 φησὶν] εἶπε Iosephus. — 10 λαὸν om. Busb. — 11 litt. εἰαν τοῦ Θεοῦ i. ras. 4—5 litterarum Busb. —
 12 ἀχάβω Busb. — 14 τὸ] τὸν Busb. — 15 ἐρωτῆσαι] ἀνακρίναι Iosephus. — 20 αὐτῷ ὁ ἄγων i. ras.
 pressius scriptum Busb. — 27 Ἰωσαφάτην Henn. — εἰπόντος] φήσαντος Iosephus. — εἶπε] φησὶ Iosephus. —
 29 ἀληθὲς Henn. — 38 πλέον] περισσώτερον Iosephus.

Zonaras I p. 167 Bonn.

411 Ἀχαβος μὲν οὖν καὶ Ἰωσαφάτης σὺν τοῖς στρατεύμασιν ἦλθαν εἰς Ῥαμάθην πόλιν. ὁ δὲ
 412 τῶν Σύρων βασιλεὺς ἀντεπῆγεν αὐτοῖς τὴν αὐτοῦ στρατιάν. ἀποτίθεται δ' Ἀχαβος τὸ
 βασιλικὸν σχῆμα κατασοφίζομενος τὰ ὑπὸ τοῦ Μιχαίου προειρημένα. εὗρε δ' αὐτὸν τὸ
 413 χρεῶν καὶ δίχα τοῦ σχήματος. Ἰωσαφάτης δὲ τὴν αὐτοῦ στολὴν ἔχων ἔστη ἐν τῇ παρα-
 5
 ἄλλων ἀναιρεῖν, μόνον δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα. ἰδόντες οὖν τὸν Ἰωσαφάτην ἐστῶτα
 414 πρὸ τῆς τάξεως ὥρμησαν ἐπ' αὐτόν, ὡς δ' ἐγγὺς ὄντες ἐγνωσαν οὐκ ὄντα τοῦτον, ἀνεχώ-
 ρησαν. ἀρχομένης δ' ἥοις ἄχρι δείλης ὀψίας μαχόμενοι ἀπέκτειναν οὐδένα κατὰ τὴν Ἀδάδου
 ἐντολήν. παῖς δὲ τις βασιλικὸς τοῦ Ἀδάδου τοξεύσας εἰς τοὺς πολεμίους τιτρώσκει τὸν
 415 Ἀχαβον κατὰ τοῦ πνεύμονος. ὁ δὲ τὸν ἡνίοχον ἐκέλευσεν ἐξαγαγεῖν τὸ ἄρμα τῆς μάχης· 10
 καιρῶς γὰρ βεβλήσθαι. ὀδυνώμενος δ' ἔστη ἐπὶ τοῦ ἄρματος ἄχρι δυνάπτος ἡλίου καὶ
 416 λειποθυμήσας ἀπέθανε. καὶ τὸ μὲν Σύρων μαθὼν ὅτι τέθνηκεν Ἀχαβος ἀνεχώρησεν εἰς
 417 τὰ ἴδια, κομισθεὶς δ' ὁ τοῦ βασιλέως νεκρὸς εἰς Σαμάρειαν ἐκεῖ θάπτεται. τὸ δὲ ἄρμα
 ἀποπλύναντες ἐν τῇ Ἰεζερά κρήνῃ, ἣν γὰρ καθημαγμένον τῷ τοῦ βασιλέως φόνῳ, ἀληθῶς
 τὴν Ἥλια προφητείαν ἐπέγνωνσαν· οἱ μὲν γὰρ κύνες ἀνελίχθησαν αὐτοῦ τὸ αἷμα, αἱ δὲ 15
 ἑταιριζόμεναι ἐν τῇ κρήνῃ τὸ λοιπὸν λουόμεναι τούτῳ διετέλουν. ἀπέθανε δ' ἐν Ῥαμα-
 419 θώνῃ, ὅπου Μιχαίας προείρηκε, μηδὲ προγνωσθὲν αὐτῷ τὸ χρεῶν διαφυγεῖν δυνηθεῖς.
 420 διεδέξατο δ' αὐτόν ὁ παῖς Ὀχοζίας.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος 9.

1 Ἰωσαφάτῃ δὲ τῷ βασιλεῖ παραγενομένῳ εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τῆς πρὸς Ἀχαβον συμ- 20
 μαχίας Ἰηοῦς ὁ προφήτης συντυχὼν ἐνεκάλει διὰ τὴν πρὸς Ἀχαβον συμμαχίαν ἀνθρώπων
 ἀσεβῆ καὶ πονηρόν· τὸν γὰρ θεὸν ἀηδῶς ἐπὶ τούτῳ διατεθῆναι, ῥύσασθαι μέντοι καίπερ
 2 ἱμαρτηκότα. καὶ τότε μὲν ἐπ' εὐχαριστίας ὁ βασιλεὺς τρέπεται καὶ θυσίας, μετὰ ταῦτα δὲ τὴν
 3 χώραν περιερχόμενος τὰ τε νόμιμα φυλάττειν ἀνέπειθε καὶ εὐσεβεῖν καὶ δικαστὰς ἀπέδειξεν
 ἐν ταῖς πόλεσι παρακελευσάμενος κρίνειν τοῖς ὄχλοις μῆτε δώρων μῆτ' ἀξιώματος ἐπιστρέφο- 25
 4 μένους, μόνον δὲ τοῦ δικαίου προνοούμενους. κατέστησε δὲ καὶ Ἱεροσολύμοις κριτὰς παραιέσας
 7 ἐπιμελεῖς καὶ δικαίας ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις. ἐστράτευσαν δ' ἐπ' αὐτὸν Μωαβῖται καὶ Ἀμμωνῖται
 8 παραλαβόντες καὶ Ἀράβων μεγάλην μοῖραν. ἀκούσας δὲ τοῦτο Ἰωσαφάτης εἰς ἐκκλησίαν
 συναίγει τὸ πλῆθος κατὰ τὸ ἱερόν, καὶ στὰς κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ ἤρχετο ἐπικαλού-
 μένος τὸν θεὸν εἰς βοήθειαν. εὐχόμενος δὲ ἐδάκρυσε, καὶ σύμπαν δὲ τὸ πλῆθος ἰκέτευεν. 30
 10 Ἰναξίηλος δὲ τις προφήτης ἀνέβόησεν ἐπακοῦσαι τὸν θεὸν τῶν εὐχῶν καὶ πολεμήσειν
 τοῖς ἐχθροῖς ἐπαγγέλλεσθαι προστάσσειν τε τὴν στρατιάν ἐξελάσαντα τῇ ἐπιούσῃ τοῖς
 11 πολεμίοις ἀπαντᾶν, μὴ συμβαλεῖν δὲ αὐτοῖς, ἀλλὰ στάντας ὄραν, πῶς αὐτοῖς μάχεται τὸ
 12 θεῖον. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐκέλευε μὴ παρατάσσεσθαι πρὸς μάχην,
 προστήσασθαι δὲ τοὺς ἱερεῖς μετὰ τῶν σαλπύγων καὶ Λευίτας μετὰ τῶν ὑμνούντων καὶ 35
 13 εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ ὡς ἤδη ῥυσαμένῳ τὴν χώραν. καὶ τούτων οὕτω γινομένων ὁ θεὸς εἰς

1 Ῥαμάθην] Henn. ῥοιμάθην Busb. — 11 δύντος Henn. — 12 litt λειποθυν i. ras. 4—5 litt. Busb. —
 17 τὸ] τῷ Busb. — 21 ἐνεκάλει] ἡτιῦτο Iosephus. — 26 καὶ] καὶ ἐν Henn.

Zonaras I p. 168 Bonn.

φρόβον ἐνέβαλε τοὺς Ἀμμανίτας καὶ ταραχήν, καὶ δόξαντες ἀλλήλους ὡς πολεμίους ἀπέκτενον, ὡς ἐκ τῆς τοσαύτης στρατιᾶς ἀνασώθῃναι μηδένα, πληρωθῆναι δὲ νεκρῶν τὴν φάραγγα, 14 ἐν ἣ τὸ στρατόπεδον ἦν, Ἰωσαφάτης δὲ ἡσθεὶς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς νίκης ἐπέτρεψε τῇ στρατιᾷ διαρπάσαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἐχθρῶν καὶ τοὺς νεκροὺς σκυλεύσαι. καὶ ἐπὶ τρεῖς 15 ἡμέρας ἐσκύλευον. εἴτα εἰς Ἱερουσόλυμα τὴν στρατιὰν ἀπαγαγὼν ὁ βασιλεὺς τρέπεται 16 πρὸς εὐωχίας καὶ θυσίας. καὶ τὸ λοιπὸν ὡς φανερώς αὐτῷ τοῦ Θεοῦ συμμαχοῦντος κατεπλάγησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἡρέμουν.

Ὁ δ' Ἀχάβου παῖς Ὀχοζίας βασιλεύσας τῶν Ἰσραηλιτῶν πονηρὸς ἦν καὶ πάντα ὅμοιος 18 τοῖς γονεῦσιν ἀμφοτέροις. ἔτος δ' ἤδη δεύτερον βασιλεύοντος ὁ τῶν Μωαβιτῶν βασιλεὺς 19 τοὺς φόρους, οὓς ἐτέλει τῷ πατρὶ αὐτοῦ χορηγῶν ἐπαύσατο. νοσήσαντος δὲ Ὀχοζίου καὶ πέμψαντος πρὸς τὴν Ἀκκαρῶν Θεὸν Μυῖαν, τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῇ ὄνομα, πυνθάνεσθαι περὶ τῆς σωτηρίας, ὁ προφήτης Ἠλίας τοῦ Θεοῦ ἐπιτρέψαντος ὑπὴντησε τοῖς πεμφθεῖσι καὶ 20 ἤρετο, εἰ Θεὸν οἱ Ἰσραηλίται οὐκ ἔχουσιν, ὅτι πέμπει ὁ βασιλεὺς αὐτῶν πρὸς τὸν ἀλλότριον περὶ τῆς σωτηρίας πυνθανόμενος, ἐκέλευσέ τε αὐτοῖς ὑποστρέψασι φράσαι τῷ βασιλεῖ, 15 ὅτι τὴν νόσον οὐ διαφεύζεται. οἱ δὲ παραχρῆμα ὑποστρέψαντες ἔλεγον ἀπαντῆσαι τινα 21 αὐτοῖς ὑποστρέψαι κελεύοντα καὶ λέγειν ἐξ ἐντολῆς τοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν Θεοῦ, ὅτι κάκιον ἔχει ἢ νόσος. τοῦ δὲ βασιλέως σημαίνειν τὸ εἶδος τοῦ ταῦτ' εἰρηκότος ἐντειλαμένου, αἰ- 22 θρωπον ἔλεγον δασὺν καὶ ζῶνῃν περικείμενον δερματίνην. συνεῖς δὲ τοῦτον Ἠλίαν εἶναι πεντήκοντα πέμψας ὀπλίτας πρὸς αὐτὸν καὶ ταξιάρχας ἀχθῆναι ἐκέλευσεν. εὐρὼν δὲ ὁ 23 ταξιάρχης τὸν Ἠλίαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἦκειν ἐκέλευε πρὸς τὸν βασιλέα· εἰ δὲ μὴ θελήσεις, βιάσασθαι καὶ ἄκοντα. ὁ δὲ εὐχεται, καὶ πρηστήρ κατανεχθεὶς διαφθείρει τὸν ταξιάρχην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. τοῦτο δὲ μαθὼν Ὀχοζίας ἄλλον πέμπει ταξιάρχην 24 σὺν τοσοῦτοις ὀπλίταις. ἀπειλήσαντος δὲ τούτου τῷ προφῆτῃ βίβῃ ἄξειν, εἰ μὴ ἐκὼν ἔλθοι βουλόμενος, εὐξάμενος καὶ τούτου πυρὶ διεχρήσατο. πυνθόμενος δὲ καὶ ταῦτα 25 ὁ βασιλεὺς τρίτον ἐξέπεμψεν. ὁ δὲ ἐπὶ τὸν τόπον ἐλθὼν, οὗ ἦν Ἠλίας, καὶ φιλοφρόνως αὐτὸν προσειπὼν, ἔλεγεν, ὅτι βασιλικῷ διακονῶν προστάγματι ἔλθοι καὶ μὴ βουλό- μενος καὶ ἐλεῆσαι ἡξίου αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ὀπλίτας καὶ καταβάντα ἔπεσθαι πρὸς τὸν βασιλέα. ἀποδεξάμενος δὲ τοὺς λόγους ὁ Ἠλίας ἠκολούθησε, καὶ παραγενόμενος πρὸς 26 τὸν βασιλέα ἐδήλου τὸν Θεὸν λέγειν· „ἐπεὶ κατέγνως αὐτοῦ ὡς οὐκ ὄντος Θεοῦ μὴ δὲ 30 τὰ ληθὲς περὶ τῆς νόσου εἰπεῖν δυναμένον, πρὸς δὲ τὸν Ἀκκαρωνιτῶν ἔπεμψες πυνθανόμενος ποταπὸν ἔσται σοι τὸ τέλος τῆς νόσου, γίνωσκε ὅτι τεθνήξῃ“. καὶ ὁ μὲν μετ' 27 ὀλίγον ἀπέθανε· διαδέχεται δὲ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὁ ἀδελφὸς Ἰώραμος, ὃς τῷ πατρὶ τὴν πονηρίαν γενόμενος παραπλήσιος ἐβασίλευσεν ἔτη δώδεκα ἀσεβήσας πρὸς τὸν Θεόν. ἦν δὲ τὰ ἅλλα δραστήριος. κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν Ἠλίας ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη καὶ 28 οὐδεὶς ἔγνω μέχρις τῆς σήμερον αὐτοῦ τὴν τελευτήν· μαθητὴν δ' Ἐλισαῖον κατέλιπε. περὶ μέντοι Ἠλία καὶ Ἐνώχου τοῦ πρὸ τῆς ἐπομβρίας ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγέγραπται βίβλοις, ὅτι γεγόνασιν ἀφανεῖς, θάνατον δὲ αὐτῶν οὐδεὶς οἶδεν.

1 ἀλλήλους ὡς, litterae ους ὡς i. ras. 2 litt. Busb. (ὡς om. Henn. et Iosephus). — 12 ἐπιστρέψαντος Busb. — 13 ἤρετο] πυνθάνεσθαι Iosephus. — 14 πυνθανόμενος] ἐρησομένους Iosephus. — ἐκέλευε Henn. — 15 ἔλεγον] ἔφασαν Iosephus. — ἔξει Iosephus. — 17 ἐντειλαμένου] κελεύσαντος Iosephus. — 18 περικείμενον] περιελιγμένον Iosephus. — δὲ τοῦτον] δ' ἐκ τούτων Iosephus. — 31 ποταπὸν ἔσται, litt. πὸν ἔσται i. ras. 4—5 litt. Busb. — 33 πρὸς] εἰς Henn. — 35 μέχρις τῆς i. ras. Busb.

Zonaras I p. 171 Bonn.

- 29 Ἰώραμος δὲ βασιλεύσας ἐπὶ Μωαβίτας ἔγνω στρατεύειν μὴ τελοῦντας οὓς τῷ πατρὶ
 30 ἐτέλουν θόρους τὰς εἴκοσι μυριάδας τῶν προβάτων σὺν τοῖς πόκοις αὐτῶν. ἔπεμψεν οὖν καὶ
 πρὸς Ἰωσαφάτην παρακαλῶν συμμαχεῖσθαι αὐτῷ. καὶ ὃς ὑπέσχετο καὶ τὸν Ἰδουμαίων βασιλέα
 31 ὄντα ὑφ' αὐτῷ συστρατεύσασθαι ἀναγκάσειν. Ἰώραμος δὲ ἀναλαβὼν τὴν αὐτοῦ στρατιάν
 ἦκεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τεῦθεν ὥρμησαν οἱ τρεῖς βασιλεῖς διὰ τῆς ἐρήμου τῆς Ἰδουμαίας 5
 32 ποιήσασθαι τὴν πορείαν καὶ πορευθέντες ἡμέρας ἑπτὰ εἰς ἀπορίαν ὕδατος περιέστησαν.
 33 ἀγωνιῶντων δὲ πάντων ἐκέλευσεν Ἰωσαφάτης, μὴ τις αὐτοῖς προφήτης τοῦ Θεοῦ συνελή-
 λυθε. φήσαντος δὲ τινος ἰδεῖν αὐτόθι τὸν Ἑλισαῖον πρὸς αὐτὸν ἀπίασιν οἱ τρεῖς βασιλεῖς
 34 καὶ ἐπηρώτων τὸ μέλλον ἐπὶ τῆς στρατείας, μάλιστα δὲ Ἰώραμος. τοῦ δὲ φράσαςτος
 πρὸς τοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς μητρὸς βαδίζειν προφήτας, προφητεύειν ἐδέοντο καὶ 10
 35 σῶζειν αὐτούς. ὁ δὲ ὁμόσας οὐκ ἂν ἀποκριθῆναι αὐτῷ, εἰ μὴ διὰ Ἰωσαφάτου, ἐπέζητησε
 τινὰ ἀχθῆναι ψάλλειν εἰδότα καὶ γενόμενος ἔνθεος πρὸς τὸν ψάλλοντα προσέταξεν
 36 ἐν τῷ χεῖμαρρῳ πολλοὺς ὀρύξαι βόθρους· ὅψεσθε γὰρ πλήρη τὸν ποταμὸν ὕδατος οὔτε
 νέφους οὔτε πνεύματος γενομένου οὐθ' ὑέτιυ καταρραγέντος, ἀλλὰ καὶ κρατήσετε τῶν
 37 ἐχθρῶν καὶ πόλεις αὐτῶν καλλίστας λήψεσθε. δένδρα μὲν οὖν αὐτῶν ἡμερὰ κόψατε, 15
 τὴν δὲ χώραν δηρώσατε, πηγὰς δὲ καὶ ποταμοὺς ἐμφράξατε. ταῦτα τοῦ προφήτου εἰπόντος τῇ
 ἐπιουσίῃ πρὶν ἥλιον ἀνασχεῖν ὁ χεῖμαρρος πολλὺς ἐρρῆ, ὥστε εὗρεῖν τὴν στρατιάν καὶ τὰ
 ὑποζύγια ποτὸν ἄφθονον· σφοδρῶς γὰρ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ὁδοῦ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ ὕσαι
 38 συνέπεσεν. ὥς δὲ ἤκουσαν οἱ Μωαβίται τὴν κατ' αὐτῶν ἐκστρατείαν ἐπὶ τῶν ὁρῶν
 βάλλονται τὸ στρατόπεδον, ἵνα μὴ λάθωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν χώραν ἐμβαλόντες οἱ πολέμοι. 20
 39 Θεασάμενοι δὲ ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου τὸ ἐν τῷ χεῖμαρρῳ ὕδωρ αἵματι τὴν χροὰν
 ὁμοιον, πρὸς γὰρ τὴν αὐγὴν τὸ ὕδωρ ἐρυθραίνετο, ψευδῇ δόξαν περὶ τῶν πολεμίων ἐλάμ-
 40 βανον ὥς ἀποκτεινάντων ἑαυτοὺς διὰ δίψης καὶ πάντες ἐξορμήσαντες ἦλθον εἰς τὸ τῶν
 ἐχθρῶν στρατόπεδον ὥς ἀπολωλότων, καὶ περιστάντων τῶν πολεμίων οἱ μὲν αὐτῶν
 41 κατεκόπησαν οἱ δὲ διεσπάρησαν φεύγοντες. ἐμβαλόντες δὲ εἰς τὴν τῶν Μωαβιτῶν οἱ 25
 βασιλεῖς τὰς τε πόλεις κατεστρέψαντο καὶ τοὺς ἀγροὺς ἡφάνισαν καὶ τὰ κάλλιστα τῶν
 42 δένδρων ἐκοψαν καὶ τὰς πηγὰς ἐνέφραξαν τῶν ὑδάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Μωαβιτῶν
 ὥρμησε μετὰ ἑξακοσίων διὰ τοῦ τῶν πολεμίων ἐξιππάσασθαι στρατοπέδου, ἀλλ' οὐκ
 43 ἠδυνήθη, καὶ ὑποστρέψας εἰς τὴν πόλιν ἔργον ἀπογνώσεως διεπράξατο· τὸν υἱὸν τὸν
 πρεσβύτατον, ὃς βασιλεύειν ἔμελλεν, ἀναγαγὼν ἐπὶ τὸ τεῖχος ὥστε φανερόν γενέσθαι 30
 τοῖς πολεμίοις, ἱερουργήσεν εἰς ὀλοκαύτωςιν τῷ Θεῷ. ὁ Θεασάμενοι οἱ βασιλεῖς κατῴ-
 44 κτειραν καὶ τι παθόντες ἀνθρώπινον ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν. Ἰωσαφάτης δὲ παραγενό-
 μενος εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὀλίγον ἐπιβίωσας χρόνον ἀπέθανε, ζήσας μὲν ἔτη ἐξήκοντα,
 βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν πέντε καὶ εἴκοσι.
- 45 Κατέλιπε δὲ παῖδας ἱκανοὺς, διάδοχον δὲ τὸν πρεσβύτατον Ἰώραμον· ταῦτο γὰρ 35
 46 εἶχεν ὄνομα τῷ τῆς μητρὸς ἀδελφῷ τῷ Ἀχάβον υἱῷ. ὑποστρέψας δ' ἐκ τῆς
 Μωαβιτιδος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς εἰς Σαμάρειαν εἶχε σὺν αὐτῷ τὸν προφήτην
 47 Ἑλισαῖον. ᾧ προσελθοῦσα ἡ τοῦ Ὠβεδίου τοῦ Ἀχάβον οἰκονόμου γυνὴ εἶπεν, ὥς οὐκ
 ἀγνοεῖ, πῶς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τοὺς ἑκατὸν προφήτας περιέσωσε τῶν λοιπῶν ὑπὸ Ἱεζαβέλας

3 καὶ ὃς ὑπέσχετο] Henn., om. Busb. — 13 ψεσθαι Busb. — 13 ante ὕδατος eras. 3 litt. (τ.) Busb. —
 23 δίψας Henn. — 33 μὲν om. Henn. — 36 υἱῷ] παιδί Iosephus. — 36 ὑποστρέψας] παραγενόμενος Iosephus.

Zonaras I p. 172 Bonn.

ἀναιρουμένων. καὶ μετὰ τελευτήν ἐκείνου διὰ τὴν τροφὴν αὐτῶν δανεισαμένον τὰ τέκνα αὐτοῦ ὑπὸ τῶν δανειστῶν ἄγεσθαι εἰς δουλείαν, καὶ παρεκάλει ἐλεῆσαι αὐτὰ καὶ δοῦναι βοήθειαν. πυθομένου δέ, τί ἔχει ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἄλλο οὐδὲν ἔφη, ἔλαιον δὲ βραχὺ λίαν ἐν 48 κεραμίῳ. ὁ δὲ ἀπελθοῦσαν ἐκέλευεν ἀγγεῖα χρήσασθαι παρὰ τῶν γειτόνων κενὰ καὶ 5 μεταχεῖν εἰς πάντα τὸ ἔλαιον· τὸν γὰρ θεὸν πληρώσειν αὐτά. τῆς δὲ γυναικὸς τὰ 49 κελευσθέντα ποιησάσης πάντα πεπλήρωντο. ὁ δὲ προφήτης συνεβούλευε τοῦλαιον ἀπο- 50 δόσθαι καὶ τοῖς δανεισταῖς ἀποδοῦναι τὰ ὀφειλόμενα· τῷ δὲ περισσῷ τῆς τιμῆς πρὸς διατροφὴν τῶν παίδων χρήσασθαι. ἀπέστειλε δὲ πρὸς Ἰωραμον φυλάττεσθαι παραινῶν 51 μὴ ἐξίεναι πρὸς θήραν· εἶναι γὰρ τῶν Σύρων τινὰς λοχῶντας αὐτὸν ἀνελεῖν. ὁ μὲν οὖν 10 βασιλεὺς τῷ προφῆτῃ πειθόμενος οὐκ ἐπὶ τὴν θήραν ἐξώρμησεν, Ἄδερ δὲ τῆς ἐπιβουλῆς 52 ἁμαρτῶν κατὰ τῶν ἰδίων ὠργίζετο προδότας λέγων τῶν ἀπορορήτων. φήσαντος δὲ τινος μὴ ψευ- 53 δοδοξεῖν, ἀλλὰ γινώσκειν, ὅτι Ἐλισαῖος ἐστὶν ὁ προφήτης ἅπαντα μνηῶν τῷ Ἰωράμῳ τὰ ὑπ' αὐτοῦ βεβουλευμένα, πέμπει ἐν Λωθαίμ, ἐκεῖ γὰρ ἔμαθε τὸν προφῆτην τυγχάνειν, δύναμιν 54 ὅπως αὐτὸν λάβωσιν. οἱ δὲ νυκτὸς τὴν πόλιν κυκλῶσαντες εἶχον ἐν φρουρᾷ. ὁ δὲ τοῦ 15 προφῆτου διάκονος μαθὼν ὅτι ζητοῦσιν αὐτὸν λαβεῖν οἱ πολέμιοι τεταραγμένος εἰσ- δραμὼν ἐδίῳσεν αὐτῷ. ὁ δὲ τὸν θεράποντα μὴ δεδιέναι παρεθάρσυνε καὶ τῷ θεῷ 55 παρεκάλει τῷ διακόνῳ τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐμφανίσειν. παρέσχεν οὖν αὐτῷ ὁ θεὸς θεάσθαι τὸν Ἐλισαῖον κυκλούμενον ἀρμάτων πλήθει καὶ ἵππων. ἐπιβαλὼν δὲ ταῖς τῶν πολεμίων 56 ὄψεσιν ἀχλὺν ἡμαύρωσε ταύτας καὶ προσελθὼν εἰς μέσους τοὺς ἐχθροὺς ὁ προφῆτης ἠρώτα, 20 τίνα ζητοῦσι· τῶν δὲ τὸν Ἐλισαῖον εἰπόντων παραδώσειν ὑπέσχετο, εἰ ἀκολουθήσειαν. καὶ οἱ μὲν εἶποντο τῷ προφῆτῃ καὶ τὰς ὄψεις ἐσκοτισμένοι καὶ τὴν διάνοιαν, ἀγαγὼν δὲ 57 αὐτοὺς εἰς Σαμάρειαν Ἰωράμῳ κλεῖσαι τὰς πύλας ἔφη καὶ περιστῆσαι τοῖς Σύροις τὴν αὐτοῦ δύναμιν, τῷ θεῷ δ' ἠϋξάτο καθάραι τὰς ὄψεις τῶν πολεμίων. οἱ δὲ τῆς ἀχλὺς περιαρεθείσης ἑώρων αὐτοὺς ἐν μέσοις ὄντας τοῖς ἐχθροῖς. ἐκπλαγέντων δὲ τῶν Σύρων ὁ 58 25 προφῆτης μηδὲν αὐτοῖς διαθεῖναι κακὸν συνεβούλευε Ἰωράμῳ, ξενίων δὲ μεταδοῦναι καὶ 59 ἀπολύειν ἀβλαβεῖς. καὶ ὁ βασιλεὺς τῷ προφῆτῃ πειθόμενος φιλοτίμως ἐστιάσας τοὺς Σύρους ἀπέλυσεν. ἀφικομένων δὲ πρὸς Ἄδερα καὶ δηλωσάντων αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα 60 θανμάσας τὸ παράδοξον κρύφα μὲν οὐκέτι διέγνω τῷ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπιχειρεῖν βασιλεῖ τὸν Ἐλισαῖον δεδοικώς, φανερώς δὲ πολεμεῖν ἔκρινε, καὶ στρατεύει κατ' αὐτοῦ μετὰ 61 30 μεγάλης δυνάμεως. ὁ δ' οὐκ ἠγούμενος ἑαυτὸν ἀξιόμαχον ἐνέκλεισεν εἰς Σαμάρειαν. Ἄδερ δὲ τὴν πόλιν ἐπολιόρκει, εἰ καὶ ἄλλως οὐ δύνηθείη κρατῆσαι ταύτην, λιμῷ μέντοι καὶ σπάνει τῶν ἐπιτηδείων στήσασθαι λογιζόμενος. τοσαύτη δὲ ἡ τῆς ἐνδεείας ὑπερβολὴ γέγονεν, ὥς 62 ὀγδοήκοντα μὲν ἀργυρῶν νομίσματος πρᾶθῆναι κεφαλὴν ὄνου, πέντε δ' ὁμοίων ξέστην κόπρον περιστερῶν. Ἰωράμου δὲ καθ' ἐκάστην ἐκπεριερχομένου τὰ τεῖχη, γύναιον ⁶³ ₆₄ 35 ἀνέκραγε „δέσποτα ἐλέησον“. νομίσας δ' ἐκεῖνος αἰτεῖν τί τῶν πρὸς τροφὴν τὴν γυναῖκα, ὀργισθεὶς ἐπηράσατο αὐτῇ τὸν θεὸν καὶ μῖτε ἄλλως αὐτῷ μήτε ληνοὺς 65 ὑπάρχειν ἔλεγε. τῆς δ' εἰπουσῆς οὐκ ἐνοχλεῖν τροχῆς ἔνεκα, κριθῆναι δὲ ἀξιούσης πρὸς ἄλλην γυναῖκα, λέγειν ἐκέλευσεν. ἡ δὲ συνθήκας ἔφη ποιήσασθαι μεθ' ἐτέρας

2 εἰς] πρὸς Iosephus. — 2 δοῦναι] παρασχεῖν Iosephus. — 3 ἔχειν m. 1 Busb. — 4 παρὰ] πολλὰ παρὰ Henn. — 5 μεταχεῖν Henn. et man. 1 Busb. — 16 καὶ τὸν θεὸν Henn. — 18 κυκλούμενον, οὐ ex corr. Busb. — 22 ἔφη] προσέταξε Iosephus. — 23 ἀχλὺς] ἀμυρνώσας Iosephus. — 27 ἀφικομένῳ et αὐτῶν Busb. — 32 στήσασθαι] παραστήσασθαι Iosephus.

Zonaras I p. 177 Bonn.

γυναικὸς γειτνιώσης, ὅπως διαχωρσάμεναι τὰ τέκνα ἀνὰ μίαν ἡμέραν θρήψωμεν
 66 ἀλλήλας. καὶ γὰρ μὲν πρώτη τὸ ἐμὸν κατέσφαξα, ἢ δ' οὐ βούλεται ταῦτα ποιεῖν, ἀλλὰ
 67 παραβαίνει τὴν συνθήκην. τοῦτο σφοδρῶς ἐλύπησε τὸν Ἰώραμον, καὶ περιερρήξατο τὴν
 ἐσθῆτα. ἔπειτα ὀργῆς ἐπὶ τὸν προφήτην Ἐλισαῖον πληρωθεὶς ἀνελεῖν αὐτὸν ὥρμησεν,
 68 ὅτι μὴ δεῖται τοῦ Θεοῦ διαφυγὴν αὐτοῖς τῶν κακῶν δοῦναι, τὸν τε ἀποτεμνοῦντα τὴν 5
 κεφαλὴν αὐτοῦ ἔπεμψε. τὸν δὲ Ἐλισαῖον οὐκ ἔλαθεν ἡ τοῦ βασιλέως ὀργή, καθεζόμενος
 δ' οἴκαδε σὺν τοῖς μαθηταῖς ἐμήνυσεν αὐτοῖς, ὅτι Ἰώραμος ὁ τοῦ φονέως υἱὸς πέμψει
 69 τὸν ἀφαιρησόμενον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. „ἀλλ' ὑμεῖς, φησί, περιφυλάξαντες εἰσιέναι μέλ-
 λοντα τὸν σταλέντα προσαποθλίψατε τῇ θύρᾳ καὶ κατὰσχετε· ἀκολουθήσει γὰρ ὁ βασιλεὺς
 70 μεταβεβουλευμένος“. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐποίησαν· Ἰώραμος δὲ καταγινὺς τῆς ἐπὶ τὸν 10
 προφήτην ὀργῆς ἔσπευσε κωλύσαι τὸν φόνον. ἀφικόμενος δὲ πρὸς αὐτὸν ἤτιᾶτο, ὅτι μὴ
 71 λύσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ τῶν παρόντων αἰτεῖται κακῶν. ὁ δὲ εἰς τὴν ἐπιούσαν ἐπηγγέλετο
 κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἔσσεσθαι πολλὴν εὐπορίαν τροφῆς καὶ πραθήσεσθαι σίκλου δύο
 73 κριθῆς σάτα, καὶ σεμιδάλεως σάτον σίκλου. ὁ δὲ τῆς τρίτης μοίρας ἡγεμὼν „ἄπιστα,
 εἶπε, λέγεις, ὦ προφῆτα“. καὶ ὁ προφῆτης πρὸς αὐτόν „ταῦτα μὲν ὅψει λαμβάνοντα 15
 74 τέλος, οὐ μεταλήψῃ δ' οὐδενός“. ἐξέβη τοίνυν τὰ εἰρημένα τοῦτον τὸν τρόπον· νόμος ἦν
 τοὺς λέπραν ἔχοντας μένειν ἔξω τῆς πόλεως. ἄνδρες οὖν τέσσαρες τοιοῦτοι πρὸ τῶν
 75 πυλῶν μένοντες ὑπὸ τοῦ λιμοῦ διαφθάρησεσθαι κινδυνεύοντες, παραδοῦναι τοῖς πολεμίοις
 ἑαυτοὺς ἔκριναν καὶ εἰ μὲν φείσαιντο αὐτῶν ζησόμενοι, εἰ δ' ἀναιρεθεῖεν εὐθανατήσοντες.
 76 ἦγον οὖν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων νυκτός. ἐκφοβεῖ δὲ τοὺς Σύρους ὁ Θεὸς καὶ 20
 ταραττει καὶ κτύπον ἀρμάτων καὶ ὅπλων ὡς ἐπερχομένης στρατιᾶς ταῖς ἀκοαῖς αὐτῶν
 77 ἐνηγεῖ, ὥστε συνελθεῖν πρὸς τὸν Ἄδερα λέγοντας, ὡς Ἰώραμος μισθωσάμενος συμμάχους
 78 ἐπ' αὐτοὺς ἄγει. ταῦτα λέγουσιν ὁ Ἄδερ προσέσχε· καὶ γὰρ αὐτὸς περιεψοφεῖτο ἤδη τὰς
 79 ἀκοάς· καὶ μετὰ πολλῆς ἀταξίας καταλιπόντες τὴν παρεμβολὴν ἔφευγον. οἱ δ' ἐκ τῆς
 Σαμαρείας λεπροὶ ὡς γενόμενοι πρὸς τῇ παρεμβολῇ πολλὴν ἡσυχίαν ἔβλεπον οὔσαν καὶ 25
 παρελθόντες εἰς μίαν σκηνὴν οὐδένα ἐώρων, ἐμφαγόντες καὶ πiónτες ἐβάστασαν ἐσθῆτα
 80 καὶ χρυσὸν κομίσαντες ἔξω τῆς πόλεως ἔκρυψαν. παρελθόντες δὲ εἰς ἐτέρην σκηνὴν ὁμοίως
 ἐποίησαν, καὶ τοῦτο τετράκις ποιήσαντες ὡς οὐδενὶ ἐνετύγχανον, εἵκασαν ἀνακεχωρηκέναι τοῖς
 81 πολεμίοις. καὶ ἐλθόντες πρὸς τὸ τεῖχος καὶ ἀναβοήσαντες πρὸς τοὺς φύλακας ἐμήνυνον τὰ
 82 περὶ τοὺς πολεμίους. Ἰώραμος δὲ ταῦτα μαθὼν ἐνέδραν ἔλεγεν εἶναι τῶν Σύρων τὴν 30
 84 ἀναχώρησιν καὶ παρήνει διὰ φυλακῆς ἔχειν αὐτὴν καὶ μηδαμοῦ προϊέναι. ἐξέπεμψε δὲ
 καὶ τοὺς κατασχεψομένους· οἱ δὲ κενὴν μὲν πολεμίων τὴν ὁδὸν ἦνυσαν, μεστὴν δὲ σιτίων
 καὶ ὅπλων εὗρον. ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐπὶ διαρπαγὴν τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸ
 85 πλῆθος ἀφῆκεν, ὅθεν τῶν μὲν προτέρων κακῶν ἀπηλλάγησαν, ἀφθονίαν δ' ἔσχον ὠνεῖσθαι
 δύο σάτα κριθῆς σίκλου σεμιδάλεως δὲ σάτον κατὰ τὴν Ἐλισαίου προφητείαν· ἰσχύει δὲ 35
 86 τὸ σάτον μύδιον καὶ ἡμισυ Ἰταλικόν. μόνος δὲ τούτων οὐκ ὤνατο τῶν ἀγαθῶν ὁ τῆς
 τρίτης μοίρας ἡγεμὼν συμπατηθεὶς ἐπὶ τῆς πύλης ὑπὸ τοῦ πλῆθους καὶ κινδυνεύσας.
 87 Ὁ δὲ τῶν Σύρων βασιλεὺς διασωθεὶς εἰς Λαμασκὸν καὶ γινούς ὅτι τὸ θεῖον αὐτόν
 τε καὶ τὴν στρατιάν εἰς τὴν ταραχὴν ἐκείνην ἐνέβαλεν, ἀλλ' οὐκ ἔφοδος ἦν πολεμίων,

12 ἐπηγγέλλετο Henn. et m. 2 Busb. — 19 καὶ| ὡς Iosephus. — 32 κατασχεψομένους] κατοψομένους
 Iosephus. — 38 γνοῖς] μαθὼν Iosephus. — 39 τὴν (post εἰς) m. Henn. — ἦν] ἐγένετο Iosephus.

Zonaras I p. 179 Bonn.

ἀθυμήσας εἰς νόσον κατέπεσεν. ἐκδημήσαντος δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς Λαμασκὸν 88
Ἐλισαίου πρὸς αὐτὸν Ἄδερ τὸν πιστότατον τῶν οἰκετῶν Ἀζάηλον ἔπεμψε δῶρα κομίζοντα
καὶ ἐρωτῶντα περὶ τῆς νόσου, εἰ διαφεύξεται τὸν ἐξ αὐτῆς κίνδυνον. Ἀζάηλος δὲ συμ- 89
βαλὼν τῷ Ἐλισαίῳ καὶ προσαγορεύσας αὐτὸν ἔλεγεν ὑπὸ Ἀδερὸς τοῦ βασιλέως πεμφθῆναι
5 πρὸς αὐτὸν δῶρα κομίσαι καὶ πυθέσθαι περὶ τῆς νόσου, εἰ ῥᾶν ἔσοιτο. ὁ δὲ προφήτης 90
τὸν μὲν Ἀζάηλον ἐκέλευε μὴδὲν ἀπαγγέλλειν τῷ βασιλεῖ κακόν, ἔλεγε δὲ ὅτι τεθνήξεται.
καὶ ὁ μὲν Ἀζάηλος ἐλυπεῖτο ταῦτα ἀκούσας, ὁ δ' Ἐλισαῖος ἔκλαιε προορώμενος ἃ πάσχειν
ὁ λαὸς ἔμελλε κακὰ μετὰ τὴν Ἀδερὸς τελευτήν. ἀνακρίναντος δ' αὐτὸν Ἀζαήλου τὴν αἰτίαν 91
„κλαίω, γησί, τὸ πλήθος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐλεῶν, ὧν ἐκ σοῦ πείσονται δεινῶν“. τοῦ δ' 92
10 Ἀζαήλου λέγοντος· „τίνα γὰρ ἰσχὺν ἐμοὶ τηλικαύτην εἶναι συμβέβηκεν, ὥστε ταῦτα
ποιῆσαι;“, „θεός, ἔφησεν, ἐμοὶ δεδήλωκεν, ὅτι τῆς Συρίας μέλλεις βασιλεύειν“. Ἀζάηλος μὲν
οὖν Ἀδερὶ τὰ βελτίω περὶ τῆς νόσου κατήγγειλε, τῇ δ' ἐπιούσῃ δίκτυον ἐπιβαλὼν αὐτῷ
διάβροχον τὸν μὲν στραγγάλῃ διέφθειρε, τὴν δ' ἀρχὴν αὐτὸς παρέλαβε δραστήριος ὧν 93
ἀνὴρ. ὁ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς Ἰώραμος, ὠμωνύμουν γὰρ οἱ βασιλεῖς, παραλαβὼν 95
15 τὴν ἀρχὴν ἐπὶ σφαγὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τῶν πατρῶν φίλων καὶ ἡγεμόνων ἐχώρησεν.
ἐδίδαξε δ' αὐτὸν τὰ τε ἄλλα καὶ δὴ ξενικούς θεοὺς προσκυνεῖν Γοθολία, θυγάτηρ μὲν 96
Ἀχάβου συνοικοῦσα δὲ αὐτῷ. ἀποστάντων δὲ αὐτοῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν Ἰδου- 97
μαίων Ἰώραμος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων καὶ ἄρμάτων νυκτὸς εἰς τὴν Ἰδουμαίαν
ἐνέβαλε, καὶ τοὺς μὲν πέριξ τῆς αὐτοῦ βασιλείας διέφθειρε, περαιτέρω δὲ οὐ προῆλθεν.
20 ὦνθεσε μέντοι τοῦτο ποιήσας οὐδέν· πάντες γὰρ ἀπέστησαν αὐτοῦ. ἦν δὲ οὕτως ἐμμανής, 98
ὥστε τὸν λαὸν ἠνάγκαζεν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν ὄρεων ἀναβαίνοντα προσκυνεῖν τοὺς
ἀλλοτρίους θεοὺς. τοιαῦτα δ' αὐτῷ πράττοντι κομίζεται παρ' Ἡλιοῦ τοῦ προφῆτου ἐπι- 99
στολή, ἐν ᾗ τὸν θεὸν ἐδήλου μεγάλην παρ' αὐτοῦ ληψόμενον δίκην, ὅτι τῶν μὲν ἰδίων
πατέρων μιμητὴς οὐκ ἐγένετο, τοῖς δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέων κατηκολούθησεν ἀσεβή-
25 μασι. καὶ τὴν τιμωρίαν ἣν ὑφῆξεν ἔμελλεν ἐσήμαινε, φθορὰν γυναικῶν αὐτοῦ καὶ τέκνων 100
καὶ ὀλεθρον τοῦ λαοῦ καὶ ὅτι τεθνήξεται νόσφ' τῆς γῆδος βασανισθεῖς. μετ' οὐ πολὺ δὲ ¹⁰¹₁₀₂
στρατὸς Ἀράβων εἰς τὴν Ἰωράμου βασιλείαν ἐνέβαλε καὶ τὴν τε χώραν διήρπασαν καὶ τὸν
οἶκον τοῦ βασιλέως, ἔτι δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας κατέσφαξαν. εἰς δὲ
αὐτῷ περιλείπεται τῶν παίδων διαφυγῶν τοὺς πολεμίους Ὀχοζίας ὄνομα. μετὰ δὲ ταύτην 103
30 τὴν συμφορὰν αὐτὸς τὴν εἰρημένην ὑπὸ τοῦ προφῆτου νόσον ἐπὶ πολὺ νοσήσας ἐλεεινῶς
ἀπέθανε, βιώσας μὲν ἔτη τεσσαράκοντα, βασιλεύσας δὲ ὀκτώ. παραδεδωκε δὲ τὴν ἀρχὴν 104
ὁ δῆμος τῶν Ἱεροσολυμιτῶν τῷ παιδί αὐτοῦ Ὀχοζίᾳ.

Ἰώραμος δὲ ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἐλπίσας μετὰ τὴν Ἀδερὸς τελευτὴν Ἀραμῶθ 105
πόλιν τῆς Γαλααδίτιδος ἀφαιρήσεσθαι τοὺς Σύρους στρατεύει μὲν ἐπ' αὐτήν, ἐν δὲ τῇ
35 πολιορκίᾳ τοξενθεῖς οὐ καιρῶς ἀνεχώρησεν ἰαθιγόςμενος τὸ τραῦμα, καταλιπὼν ἐν τῇ
Ἀραμᾷ τὴν στρατιὰν ἅπασαν καὶ ἡγεμόνα τὸν Ἀμασῆ παῖδα Ἰηοῦν· ἥδη γὰρ
αὐτὴν ἤρχει κατὰ κράτος. προῦκειτο δὲ αὐτῷ μετὰ τὴν θεραπείαν πολεμεῖν τοῖς
Σύροις. Ἐλισαῖος δ' ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δούς αὐτῷ τὸ ἄγιον ἔλαιον εἰς 106
Ἀραμῶθ ἔπεμψε χρίσοντα τὸν Ἰηοῦν καὶ φράσσοντα, ὅτι τὸ θεῖον αὐτὸν ἥρηται

6 ἀπαγγέλλειν Henn. et ex corr. Busb. — 14 ὠμωνύμουν Busb. — 18 Ἰδοιμαίων Henn. — 20 τοῦτο
ποιήσας i. ras. 6—7 litt. Busb. — 31 παραδίδωκε Henn. — 39 ἥρηται, ἢ i. ras. Busb.

Zonaras I p. 180 Bonn.

βασιλέα. καὶ ἐκέλευε τρόπῳ φηγῆς ποιήσασθαι τὴν πορείαν, ὅπως λάθῃ πάντας
 107 ἐκεῖ ἀπυῶν. ὁ δὲ γενόμενος ἐν τῇ πόλει τὸν μὲν Ἰηοῦν εὐρίσκει καθεζόμενον μέσον
 τῶν τῆς στρατιᾶς ἡγεμόνων, προσελθὼν δ' ἔφη βούλεσθαι περὶ τινων αὐτῷ
 108 διαλεχθῆναι. τοῦ δὲ ἀναστάντος καὶ ἀκολουθήσαντος εἰς τὸ ταμιεῖον λαβὼν ὁ νεανίας
 τὸ ἔλαιον κατέχευεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς καὶ τὸν θεὸν ἔφη βασιλέα χειροτονεῖν αὐτὸν ἐπὶ 5
 ὀλέθρῳ τοῦ γένους Ἀχάβου, καὶ ὅπως ἐκδικήσεις τὸ αἷμα τῶν προφητῶν τῶν ὑπὸ Ἰεζαβέλας
 109 παρανόμως ἀποθανόντων, καὶ μηδὲν ὑπολειφθῆναι σπέρμα τῆς Ἀχάβου γενεᾶς. καὶ ὁ μὲν
 ταῦτα εἰπὼν ἐξεπήδησεν ἐκ τοῦ ταμιείου σπουδάζων μηδεὶν τῶν ἐπὶ τῆς στρατιᾶς ὁραθῆναι.
 110 ὁ δὲ Ἰηοῦς ἀναστρέψας μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἐκάθητο. πυνθανομένων δέ, τί πρὸς αὐτὸν
 ἀφίκοιτο ὁ νεανίσκος, καὶ μαίνεσθαι λεγόντων αὐτόν, „ἀλλὰ ὀρθῶς εἰκάσατε, εἶπε, καὶ 10
 111 γὰρ τοὺς λόγους μεμνηνότες ἐποιήσατο“. εἰρηκέναι γὰρ τὸν θεὸν βασιλέα τοῦ πλήθους
 ἡρῶσθαι αὐτόν. ταῦτ' εἰπόντος ἕκαστος ἐπεστρώνυνεν αὐτῷ τὸ ἱμάτιον καὶ σαλπίζοντες
 112 ἐκίρουσσαν Ἰηοῦν βασιλέα. ὁ δὲ ἔμελλεν ἐξορμᾶν ἐπὶ Ἰωράμον, ἔνθα ἐθεραπεύετο τὴν
 πληγὴν. ἔτυχε δὲ καὶ Ὀχοζίας ἀφιγμένος πρὸς τὸν Ἰωράμον υἱὸς ὦν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ.
 113 Ἰηοῦς δὲ εἰς τὴν Ἰεζερέλαν ἐπορεύετο σπεύδων αἰφνιδίως τοῖς περὶ τὸν Ἰωράμον προσπε- 15
 114 σεῖν τοὺς ἐπιλέκτους τῶν ἱππέων παραλαβὼν. ἰδὼν δὲ σκοπὸς Ἰωράμου ἴλην ἱππέων
 115 προσελαύνουσαν ἀπήγγειλεν αὐτῷ. ὁ δ' εὐθὺς ἐκπέμπει τινὰ ὑπαντησόμενον. ἐλθὼν οὖν
 πρὸς Ἰηοῦν ὁ πεμφθεὶς ἡρώτα περὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ὃ δ' ἔπεςθαι αὐτῷ ἐκέλευε
 116 μηδὲν πολυπραγμονοῦντα. πέμψαντος δὲ καὶ δεύτερον τοῦ βασιλέως ταὐτὸ ποιεῖν προσ-
 117 ἔταξεν Ἰηοῦς. ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἐδήλωσεν ὁ σκοπός, τελευταῖον αὐτὸς ἐπιβὰς ἄρματος 20
 118 σὺν Ὀχοζίᾳ ἐξῆλθεν ὑπαντησόμενος. καταλαβὼν δὲ ἐν ἀγρῷ Ναβουθαίου τοῦτον Ἰωράμος
 ἐπυνθάνετο, εἰ καλῶς ἔχει τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον, βλασφημήσαντος δ' αὐτὸν Ἰηοῦ,
 δεισας ὁ βασιλεὺς στρέφειν τὸ ἄρμα ἔφειγεν. Ἰηοῦς δὲ τοξεύσας αὐτὸν κατέβαλε τοῦ
 119 βέλους κατὰ τῆς καρδίας ἐνεχθέντος. καὶ Ἰωράμος μὲν πεσὼν ἐπὶ γόνυ τὴν ψυχὴν ἀφῆκε,
 Ἰηοῦς δὲ προσέταξε ὄψαι τὸν νεκρὸν εἰς τὸν τοῦ Ναβουθαίου ἀγρὸν κατὰ τὴν Ἥλιαν προφητείαν, 25
 120 ἣν Ἀχάβω ἀποκτείναντι Ναβουθαίον προεφήτευσεν. Ὀχοζίας δὲ δεισας περὶ τῆς ἑαυτοῦ
 121 σωτηρίας εἰς ἑτέραν ὁδὸν τὸ ἄρμα ἐξένευσεν λήσεσθαι τὸν Ἰηοῦν ὑπολαβὼν. ὃ δ' ἐπι-
 διώξας τοξεύσας ἔτρωσε, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀχοζίας ἐκ τῆς πληγῆς τελευτᾷ βασιλεύσας
 122 ἐναντιὸν ἑνα, χείρων γενόμενος τοῦ πατρός. τοῦ δὲ Ἰηοῦ ἐλθόντος εἰς τὰ Ἰεζέρελα κοσμη-
 σαμένη Ἰεζάβελα καὶ στήσας ἐπὶ τοῦ πύργου „καλός, εἶπε, δοῦλος ὁ ἀποκτείνας τὸν 30
 123 δεσπότην“. ὁ δὲ τοῖς εὐνούχοις προσέταξεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πύργου βαλεῖν. καταφερομένη
 δὲ περιέτραινε τὸ τεῖχος τῷ αἵματι καὶ συμπατηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἱππῶν ἀπέθανε.
 παρελθὼν δὲ Ἰηοῦς εἰς τὰ βασίλεια προσέταξε τοῖς οἰκέταις ἀνελομένοις τὴν Ἰεζάβελαν
 124 θάψαι διὰ τὸ γένος. εὗρον δ' οὐδὲν τοῦ σώματος αὐτῆς ἢ μόνα τὰ ἀκρωτήρια, τὸ δ'
 ἄλλο πᾶν ὑπὸ κυνῶν δεδαπάνητο. ταῦτ' ἀκούσας Ἰηοῦς ἐθαύμαζε τὴν Ἥλιου προφητείαν 35
 125 οὗτος γὰρ αὐτὴν ἐν Ἰερέελα προεῖπε τοῦτον ἀπολεῖσθαι τὸν τρόπον. ὄντων δ' Ἀχάβω
 παίδων ἐβδομήκοντα τρεφομένων ἐν Σαμαρείᾳ πέμπει δύο ἐπιστολάς Ἰηοῦς τὴν μὲν τοῖς
 παιδαγωγοῖς τὴν δὲ τοῖς ἄρχουσι τῶν Σαμαρέων, λέγων τὸν ἀνδρειότατον τῶν Ἀχάβου

η

6 ἐκδικήσεις Busb. — 12 εἰρησθαι Busb. — 13 ἐκέρουσον] ἐσήμενον Iosephus. — 16 δὲ] δ' ὁ Henn. —
 17 ante αὐτῷ littera erasa Busb. — 21 ναβουθαίου, να i. ras. unius litt. Busb. — 22 ἔχοι Henn. —
 23 στρέψας Iosephus.

Zonaras I p. 182 Bonn.

παιδῶν ἀποδείξαι βασιλεία, καὶ τοῦτο ποιήσαντας εἰσπράττεσθαι δίκην ὑπὲρ τοῦ δεσπότου. ταῦτα δὲ γράφει διάπειραν λαμβάνων τῆς τῶν Σαμαρέων διανοίας. οἱ δ' ἀντέγραψαν 126
ὁμολογοῦντες ἔχειν αὐτὸν δεσπότην καὶ ποιήσειν ὃ ἂν κελύη. ὁ δὲ ἀνταπέστειλεν αὐτῷ 127
τε ὑπακοῦειν καὶ τῶν Ἀχάβου παιδῶν τὰς κεφαλὰς ἀποτεμεῖν καὶ πέμψαι πρὸς αὐτόν·
5 οἱ δ' οὐδὲν φεισάμενοι τοῦτο ἔπραξαν. κομισθεῖσιν δὲ τῶν κεφαλῶν πρὸς αὐτόν πρὸ 128
τῆς πύλης ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐκέλευεν ἐξ αὐτῶν ἀναστῆναι βουνούς. ἅμα δ' ἡμέρᾳ πρό- 129
εῖσι, καὶ θεασάμενος ἤρξατο λέγειν πρὸς τὸν λαόν, ὡς αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὸν δεσπότην ἐστρα-
τεύσατο τὸν αὐτοῦ κάκεινον ἀποκτείνειε, τούτους δὲ πάντας οὐκ αὐτὸς ἀνέλοι, κατὰ δὲ
τὴν τοῦ Θεοῦ προφητείαν γέγονε πάντα καὶ ὁ οἶκος Ἀχάβου, καθὼς Ἡλίας προεῖπεν, ἀπό-
10 λωεν. ἀπιόντι δ' αὐτῷ πρὸς Σαμαρείαν συναντᾷ ἀνὴρ ἀγαθὸς Ἰωνάδαβος ὄνομα, ὃς 130
ἀσπασάμενος αὐτὸν ἐπαινεῖν ἤρξατο τὴν οἰκίαν ἐξαφανίσαντα τοῦ Ἀχάβου. Ἰηοὺς δὲ 132
εἰς τὸ ἄρμα τοῦτον ἀναβιβάσας εἰς Σαμαρείαν ἀπάγει. καὶ ἀναζητήσας πάντας 134
τοὺς Ἀχάβου συγγενεῖς ἀποκτείνει. ἵνα δέ τις μὴ διαφύγῃ τῶν ψευδοπροφητῶν καὶ
τῶν ἱερέων τοῦ Ἀχάβου Θεῶν, ἀθροίσας τὸν λαὸν ἔφη θυσίας πολυτελεῖς ἐπιτελεῖν 135
15 τοῖς Ἀχάβου Θεοῖς, καὶ δεῖν παρεῖναι τοὺς ἐκείνων ἱερεῖς καὶ προφῆτας πάντας, τὸν δ'
ἀπολειφθέντα θανάτῳ ζημιώσιν. ὁ δὲ Θεὸς Ἀχάβου Βάαλ ἐκαλεῖτο. ἐκέλευσε δὲ τοῖς 136
ἱερεῦσι δοῦναι πᾶσιν ἐνδύματα· λαβόντων δὲ παρελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ, μὴ τις
ἐν αὐτοῖς ἀλλόφυλος εἴῃ καὶ ξένος ἡρώτα. τῶν δὲ εἰπόντων μηδένα παρεῖναι ξένον 137
καταρξαμένων δὲ τῶν θυσιῶν ἄνδρας ὀγδοήκοντα περιέστησεν ἔξωθεν, κελεύσας ἀποκτείνειν
20 τοὺς ψευδοπροφῆτας. οἱ δὲ τοὺς τε ἄνδρας κατέσφαξαν ἅπαντας καὶ τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ 138
ἐνέπρησαν. ἀφανισθέντος δὲ τοῦ Βάαλ τὰς χρυσὰς δαμάλεις προσκυνεῖν τοῖς Ἰσραηλίταις 139
ἐπέτρεψε. οὕτω δὲ τῆς κολάσεως τῶν ἀσεβῶν προνοήσαντι ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου
προεῖπεν ἐπὶ τέσσαρας γενεὰς τοὺς παῖδας αὐτοῦ βασιλεύειν τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Γοθολία δὲ ἡ Ἀχάβου θυγάτηρ ἀκούσασα τὴν τοῦ γένους τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀπώλειαν 140
25 ἐσπούδαζε πᾶν ἐξαφανίσει τὸ Δαυίδου γένος, ὡς ἂν μηδεὶς ἐξ αὐτοῦ βασιλεὺς ἐπιγένειτο.
καὶ τοῦτο μὲν ὡς ᾔετο διεπράξατο, διεσώθη δὲ εἰς υἱὸς Ὁχοζίου τρόπῳ τοιούτῳ· ἦν Ὁχοζία 141
ὁμοπάτριος ἀδελφὴ Ἰωσαβὲθ ὄνομα· ταύτη συνῆν ὁ ἀρχιερεὺς Ἰωδάνης. εἰσελθούσα δ' 142
εἰς τὰ βασίλεια καὶ τοῖς ἀπεσφαγμένοις τὸν Ἰώασον παιδίον ἐνιαύσιον ἐγκεκρυμμένον
εὑροῦσα μετὰ τῆς τρεφούσης ἀπέκρυψε βαστάσασα, καὶ λανθάνοντες αὐτὴ τὴν καὶ ὁ ἀνὴρ
30 αὐτῆς ἀνέθρεψαν ἐν τῷ ἱερῷ ἔτεσιν ἑξ, οἷς ἐβασίλευε Γοθολία τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῶν 143
δύο φυλῶν. τῷ δ' ἐβδόμῳ ἔτει κοινολογησάμενος τισὶν Ἰωδάν πέντε ἑκατοντάρχαις καὶ 144
πείσας συνθέσθαι τοῖς κατὰ Γοθολίας ἐγχειρουμένοις, τὰ δὲ βασίλεια τῷ παιδί περιποιῆσαι,
λαβὼν ὄρκους εἰς ἅπασαν τὴν χώραν αὐτοὺς ἐξέπεμψεν, οἱ τοὺς ἱερεῖς καὶ Λευίτας ἀθροί- 144
σαντες καὶ τοὺς τῶν φυλῶν προεστῶτας ἦκον πρὸς τὸν ἀρχιερεῖα εἰς Ἱεροσόλυμα. ὁ δ' 145
35 ὀρκώσας αὐτοὺς φυλάξειν ὅπερ ἂν μάθωσιν ἀπόρρητον παραγαγὼν Ἰώασον τὸν παῖδα „οὗτος,
εἶπεν, ἡμῖν βασιλεὺς ἐξ ἐκείνης τῆς οἰκίας τῆς τοῦ Δαυίδου“. ἀνοίξας δὲ τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ὄπλο- 148
θήκην, ἣν Δαυίδης κατεσκεύασε, διμερίσας τοῖς ἑκατοντάρχαις καὶ ἱερεῦσι καὶ Λευίταις
ἅπανθ' ὅσα εὔρεν ἐν αὐτῇ ὅπλα καὶ καθωπλισμένους ἔστησε κύκλῳ τοῦ ἱεροῦ. ἀγαγόντες 149

1 κελύη, η i. ras. Busb. — ἀνταπέστειλεν] ἀντέγραψεν Iosephus. — 3 αὐτόν ἔχειν tr. Henn. —
14 τοῦ] τῶν Iosephus. — 14 ἐπιτελεῖν, τε i. ras, maiore Busb — 18 ἡρώτα] ἐρευνῆσαι προσέταξεν Iose-
phus. — 23 βασιλεύειν Iosephus. — 27 Ἰωσαβὲθ, β i. ras. Busb. Ἰωσαβὲθ Henn.

Zonaras I p. 184 Bonn.

- δὲ τὸν παῖδα εἰς τὸ μέσον ἐπέθεσαν αὐτῷ τὸν στέφανον τὸν βασιλικὸν καὶ τῷ ἐλαίῳ
 150 χρίσας Ἰωδᾶν ἀπέδειξε βασιλέα· τὸ δὲ πλῆθος χαῖρον ἐβόα. καὶ τοῦ θορύβου Γοθολία
 ἀκούσασα τεταραγμένη ἐκ τοῦ βασιλείου σὺν τῇ στρατιᾷ αὐτῆς ἐξεπήδησε, καὶ παρα-
 γενομένην εἰς τὸ ἱερὸν αὐτὴν μὲν οἱ ἱερεῖς εἰσδέχονται, τοὺς δ' ἐπομένους ὀπλίτας εἶρξαν
 151 εἰσελθεῖν οἱ περιεστῶτες ἐν κύκλῳ. ἰδοῦσα δὲ Γοθολία τὸν παῖδα τὸν βασιλικὸν περικί- 5
 μενον στέφανον δεινὸν ἀνακραγοῦσα φονεῦν ἐκέλευε τὸν ἐπιβουλευσάντα αὐτῇ καὶ τὴν
 ἀρχὴν ἀφελῆσθαι σπουδάσαντα. Ἰωδᾶς δὲ ἐντείλατο τοῖς ἑκατοντάρχοις ἀγαγοῦσι τὴν
 152 Γοθολίαν εἰς τὴν φάραγγα Κεδρῶνος ἀνελεῖν ἐκεῖ, καὶ βοηθῶν δὲ τις προσέλθοι κακῶν
 153 ἀνελεῖν. οἱ δὲ λαβόμενοι αὐτῆς διεχρήσαντο. ὥς δὲ ἀπώλετο Γοθολία συγκαλέσας Ἰωδᾶς τὸν
 δῆμον καὶ τοὺς ὀπλίτας ἐξώρκωσεν εὐνοεῖν τῷ βασιλεῖ, ἔπειτα αὐτὸν τὸν βασιλέα τιμῇ- 10
 154 σειν τὸν θεὸν καὶ τηρήσειν τοὺς Μωυσέως νόμους δοῦναι πίστιν ἡγάγκασε. καὶ μετὰ
 ταῦτα εἰσδραμόντες τὸν τοῦ βασιλέως οἶκον κατέσκαψαν καὶ τὸν ἔχοντα τὴν ἱερωσύνην
 156 αὐτοῦ ἀπέκτειναν. εἶτα μετὰ τῶν ἑκατοντάρχων καὶ ἡγεμόνων καὶ τοῦ λαοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 157 ἄγει τὸν Ἰώασον εἰς τὸ βασιλεῖον. ἦν δέ, ὅτε τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἑτῶν ἑπτὰ,
 πολλὴν δὲ ἐποίησατο τῶν νομίμων φυλακὴν καὶ περὶ τὴν τοῦ θεοῦ θρησκείαν φιλοτιμίαν. 15
 158 ἔγνημε δὲ γυναῖκας β' παρελθὼν εἰς ἡλικίαν.
 159 Ἀζάηλος δὲ ὁ τῶν Σύρων βασιλεὺς πολεμῶν τοῖς Ἰσραηλίταις πολλὴν διεφθείρε χώραν.
 160 Ἰηοῦς δὲ τῶν εἰς τὸ θεῖον ὑπερόπτης γενόμενος ἀπέθανεν ἔτη βασιλεύσας τῶν Ἰσραηλιτῶν
 161 ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, τῆς ἀρχῆς διάδοχον Ἰώαζον τὸν υἱὸν καταλιπών. Ἰώασος δὲ ὁ τῶν
 Ἱεροσολυμιτῶν βασιλεὺς ἀνακαινίσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ βουλευθεὶς, τὸν ἀρχιερεῖα καλέσας 20
 Ἰωδᾶν εἰς ἅπασαν εἶπε πέμψαι τὴν χώραν τοὺς αἰτήσοντας ὑπὲρ ἐκάστης κεφαλῆς ἡμίσιον
 162 ἄργυρου εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Γοθολίας καὶ τῶν παίδων αὐτῆς. ὁ δ'
 ἀρχιερεὺς συνεῖς ὡς οὐδεὶς εὐγνωμόνως προίσεται τὸ ἀργύριον, στρατηγῆματι χρῆται πρὸς
 163 τὴν συλλογὴν τῶν χρημάτων ὧ τὸ πλῆθος ἡδέως ἔσχε τοιοῦτ'· ξύλινον κατασκευάσας
 θησαυρὸν καὶ κλείσας πανταχόθεν ὅπῃ ἐν αὐτῷ μίαν ἡνοιξε καὶ θεῖς παρὰ τὸν βωμὸν 25
 ἐκέλευεν ἕκαστον ὅσον βούλεται βαλεῖν διὰ τῆς ὁπῆς εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ. πρὸς τοῦτο
 164 πᾶς ὁ λαὸς εὖ διετέθη καὶ φιλοτιμούμενοι πολλὸν ἄργυρον ἤθροισαν καὶ χρυσόν. κεινοῦντες
 δὲ τὸν θησαυρὸν καὶ ἀριθμοῦντες τὸ συνειλεγμένον ἔπειτ' εἰς τὸν αὐτὸν ἐτίθεσαν τόπον
 165 ἐκάστης ἡμέρας. ἐπισκευασθέντος δὲ τοῦ ναοῦ τὸν ὑπολειφθέντα χρυσὸν καὶ ἄργυρον εἰς
 κρατῆρας καὶ οἶνοχόας καὶ ἐκπόματα καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη κατεχρήσαντο θυσίας τὲ προσῆγον 30
 166 πολυτελεῖς ἐφ' ὅσον ὁ Ἰωδᾶς ἔζη. ὥς δ' ἐτελεύτησεν οὗτος ἔτη βιώσας ἑκατὸν καὶ τριά-
 κοντα δίκαιος καὶ χρηστός γενόμενος καὶ ἐτάφη ἐν ταῖς βασιλικαῖς θήκαις ἐν Ἱεροσολύμοις,
 ὅτι τῷ Δαβίδου γένει τὴν βασιλείαν ἐκτίησατο, προέδωκεν ὁ βασιλεὺς Ἰώασος ἐπὶ τὴν
 167 ἐπιμέλειαν τὴν περὶ τὸν θεόν. διεφθάρησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ τοῦ πλῆθους πρωτεύοντες.
 δυσχεράνας δὲ ὁ θεὸς πέμπει προφήτην διαμαρτυρησόμενον καὶ παύσοντα τῆς ποινηρίας 35
 168 αὐτούς. οἱ δὲ τῆς κακίας οὐκ ἐνδεδώκασιν, ἀλλὰ καὶ Ζαχαρίαν υἱὸν τοῦ ἀρχιερέως Ἰωδᾶ

3 σὺν] μετὰ Iosephus. — 7 ἐντείλατο] ἐκέλευεν Iosephus. — 9 τὸν δῆμον] τὸ πλῆθος Henn. — 11 τηρήσειν] μὴ παραβῆναι Iosephus. — 12 βασιλέως] Βασιλ Iosephus. — 14 εἰς] Ἰωάδας εἰς Henn. — 15 θρησκείαν φιλοτιμίαν ... — 17 Ἀζάηλος δὲ] litt. σκεῖαν φιλο suppl., reliquae i. ras. angustiore m. 1 Busb. — 21 εἶπε] ἐκέλευσε Iosephus. — 26 βαλεῖν ὅσον βούλεται tr. Henn. — 32 καὶ] δὲ καὶ Henn. — 32 θήκαις ἐν Ἱεροσολύμοις i. ras. Busb. — ἐν Ἱεροσολύμοις om. Henn. — 33 ἐπὶ om. Iosephus. — 34 περὶ] πρὸς Iosephus. — 34 συνδιεφθάρησαν Zonaras cum Iosepho.

Zonaras I p. 185 Bonn.

- λίθοις ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε βληθέντα ἀποθανεῖν, ὅτι προφητεύων ἔστη ἐν μέσῳ καὶ 169
 συνεβούλευε τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ πλήθει τὰ δίκαια πράττειν. τελευτῶν μέντοι δικαστὴν
 τὸν θεὸν ἐποιεῖτο ἀντὶ χρηστῆς συμβουλίας καὶ ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ παρέσχεεν Ἰωάσφ
 πικρῶς ἀπολλύμενος. ἔδωκε μέντοι δίκην οὐκ εἰς μακρὰν ὁ βασιλεὺς· ἐμβαλόντος γὰρ 170
 5 Ἀζάηλου τοῦ Σύρων βασιλέως εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ φοβηθεὶς Ἰώασσος, πάντας ἐκκενώσας
 τοὺς τοῦ θεοῦ θησαυροὺς καὶ τοὺς τῶν βασιλέων καὶ τὰ ἀναθήματα ἐπεμψε τῷ Σύρῳ
 τούτοις ὠνούμενος μὴ πολιορκηθῆναι. ὁ δὲ πεισθεὶς τῇ τῶν χρημάτων ὑπερβολῇ ἀνεχώρησε. 171
 νόσφ δὲ περιπεσὼν Ἰώασσος ἐπιθεμένων αὐτῷ τῶν φίλων διεφθάρη πρὸς αὐτῶν. ἐβίω δ' 172
 ἔτη ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα, τὴν δὲ βασιλείαν αὐτοῦ διαδέχεται Ἀμασίας ὁ παῖς.
 10 Εἰκοσιτῷ δὲ πρώτῳ τῆς Ἰωάσου βασιλείας ἔτι παρέλαβε τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἡγε- 173
 μονίαν Ἰωάζας ὁ τοῦ Ἰηοῦ υἱὸς ἐν Σαμαρείᾳ καὶ κατέσχευεν αὐτήν· ἔτη ἑπτὰ καὶ δέκα.
 ἐταπείνωσε δ' αὐτὸν ὁ τῶν Σύρων βασιλεὺς στρατεύσας ἐπ' αὐτὸν καὶ πόλεις μεγάλας καὶ 174
 πολλὰς ἀφελόμενος καὶ τὴν στρατιὰν αὐτοῦ διαφθείρας. ὧν δὲ ἐν τοσούτοις κακοῖς Ἰωάζας 175
 ἐπὶ δέησιν τοῦ θεοῦ κατέφυγεν. ὁ δὲ θεὸς καὶ τὴν μετάνοιαν ὡς ἀρετὴν ἀποδεχόμενος 176
 15 δίδωσιν αὐτῷ ἐκ τῶν κινδύνων ἄδειαν. μετὰ δὲ τὴν Ἰωάζου τελευτὴν ἐκδέχεται τὴν 177
 ἀρχὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωᾶς ὁμωνυμῶν τῷ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεῖ, καὶ κατέσχευεν αὐτήν
 ἔτεσιν ἑξκαίδεκα. ἀγαθὸς δ' ἦν καὶ οὐχ ὅμοιος τῷ πατρί. Ἐλισαίου δὲ γηραιοῦ ἤδη 178
 τυγχάνοντος καὶ νοσήσαντος ἦκε πρὸς αὐτὸν ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἐπισκεψόμενος.
 καταλαβὼν δὲ αὐτὸν ἐν ἐσχάτοις ὄντα κλαίειν ῥοῤετο καὶ πατέρα ἀποκαλεῖν καὶ ὄπλον 179
 20 ὡς δι' αὐτὸν μὴ χρώμενος πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ὅπλοις, ἀλλ' ἀμαχητὶ τῶν πολεμίων κρατῶν,
 αὐτοῦ δ' ἀπίοντος οὐδ' αὐτῷ ζῆν ἔτι ἀσφαλὲς ἔλεγε. ταῦτα ὁδυρόμενον Ἐλισαῖος παρεμυθεῖτο 180
 τὸν βασιλέα καὶ τόξον ἐκέλευε κομισθῆναι καὶ κομισθέντος ἐπέτρεπε τοξεύειν. τρία δὲ τοῦ 181
 βασιλέως βέλη προεμένου εἶτα πανσαμένον „πλείω μὲν, εἶπεν, ἀφείς ἐκ ῥιζῶν ἂν τὴν τῶν
 Σύρων βασιλείαν ἐξεῖλες, ἐπεὶ δὲ τρισὶν ἡρόκেষθης μόνοις, τοσαύταις καὶ μάχαις κρατήσεις
 25 συμβαλὼν τοῖς Σύροις, καὶ τὴν χώραν ἣν ἀπετέμοντο ἀνακτήσεις. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπὶ
 τούτοις ἀπηλλάγη· μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ὁ προφήτης ἀπέθανεν ἀνὴρ φανερώς σπουδασθεὶς 182
 ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἔτυχε δὲ καὶ ταφῆς μεγαλοπρεποῦς. συνέβη δὲ ληστῶν ῥιψάντων εἰς τὸν 183
 Ἐλισαίου τάφον ὃν ἦσαν ἀννηρότερες ἀναζωπυρῆσαι. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Σύρων βασιλέως 184
 Ἀζάηλου εἰς Ἀδαὴν υἱὸν αὐτοῦ περιῆλθεν ἡ βασιλεία, ὃν τρισὶ μάχαις ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν
 30 βασιλεὺς Ἰωᾶς νικήσας ἀφείλετο τὴν χώραν ἅπασαν καὶ ὅσας Ἀζάηλος πόλεις καὶ κόμας
 τῆς Ἰσραηλιτῶν βασιλείας παρέλαβεν. ἐπεὶ δὲ τέθνηκε καὶ Ἰώασσος, καθῆκεν εἰς Ἰεσώζον 185
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡ ἀρχή.
 Ἀμασίας δὲ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς τοῦ δικαίου προνοεῖ καὶ ταῦτα νέος ὢν, 186
 καὶ τιμωρῶν τῷ πατρὶ τοὺς ἐπιθεμένους αὐτῷ συλλαβὼν ἅπαντας ἐφόνευσεν, τοὺς δὲ 187
 35 παῖδας αὐτῶν οὐδὲν εἰργάσατο δεινόν. ἔπειτα στρατιὰν ἐπιλέξας ὡς τριάκοντα μυριάδας 188
 ἐκ τῶν δύο φυλῶν μισθοῦται καὶ ἀπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν μυριάδας δέκα ταλάντων ἑκατὸν

16 ὁ υἱὸς] Iosephus, rasura 5—6 litt. Busb., om. Henn. — 21 ὁδυρόμενον Busb. Henn. — 22 κομισθῆναι καὶ om. Busb. — 24 τοσαύταις Busb. — 24 κρατήσας Busb. Henn. — 26 ante ἀπέθανεν circ. 5 litt. erasae

Busb. — 29 Ἀδαὴν υἱὸν] ἀδα υἱόν, υἱὸν i. ras. angustiore Busb. — περιῆλθεν] παραγίνεται Iosephus. 16*

Zonaras I p. 187 Bonn.

- 189 ἀργυρίου κατὰ τῶν Ἀμαληκιτῶν καὶ Ἰδουμαίων καὶ Γαβαλιτῶν. μέλλοντος δ' ἐξορμᾶν ὁ
 προφήτης τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν στρατὸν συνεβούλευεν ἀπολύσαι. ἦνταν γὰρ αὐτῷ τὸν
 Θεὸν προλέγειν χρησαμένῳ τούτοις ἀσεβέσιν οὓσι συμμάχοις· περιέσεσθαι δὲ τῶν πολεμίων
 190 τούτων ἀπόντων. καὶ τοὺς μὲν ἀπολύει χαρίζεσθαι τὸν μισθὸν εἰπὼν, αὐτὸς δὲ μετὰ
 191 τῆς οἰκείας δυνάμεως ἐπὶ τὰ εἰρημένα ἔθνη ἐστράτευσε καὶ τούτων ἐκράτησεν ἀπὴν γὰρ τε 5
 192 λείαν πολλήν. οἱ δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν οὓς ἀπέλυσε μισθωσάμενος ὕβριν ἡγησάμενοι τὴν
 ἀπόλυσιν ἐπῆλθον αὐτοῦ τῇ βασιλείᾳ καὶ τὴν χώραν διήρπασαν, τρισχιλίους δὲ ἀνθρώπους
 ἀπέκτειναν.
 193 Ἀμασίας δὲ τοῖς κατορθώμασιν ἐπαρθεὶς τὸν τούτων αἵτιον Θεὸν ὑπερορᾶν ἤρξατο,
 195 οὓς δ' ἐκ τῆς τῶν Ἀμαληκιτῶν χώρας ἐκόμισε τούτους ἐσέβετο. προσελθὼν δὲ ὁ προφήτης 10
 αὐτῷ ἐμέμφετο σεβομένῳ Θεοῦς, οἱ τοὺς παρ' οἷς ἐτιμῶντο οὐκ ὤνησαν, ἀλλ' αἰχμάλωτοι
 195 καὶ αὐτοὶ σὺν ἐκείνοις ἀπῆχθησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἡσυχίαν ἄγειν τὸν προφήτην
 προσέταξεν ἀπειλήσας κολάσειν αὐτόν, ἂν πολυπραγμονῇ. καὶ ὁ μὲν ἡσυχάζειν εἶπε, τὸν
 196 Θεὸν δ' οὐκ ἀμελήσειν. Ἀμασίας δὲ φρονηματισθεὶς ἔγραψεν Ἰώασφ τῷ Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖ
 κελεύων ὑπακούειν αὐτῷ σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ, ὥς καὶ πρότερον τοῖς προγόνοις αὐτοῦ ὑπήκουον 15
 197 Δαυίδῃ καὶ Σολομῶντι, ἣ' πολέμῳ κριθῆσεσθαι περὶ τῆς ἀρχῆς. ἀντέγραψε δ' αὐτῷ
 Ἰώασος τάδε· „ἦν ἐν τῷ Αἰβάνῳ κινάρισσος παμμεγέθης καὶ ἄκνος. αὕτη πρὸς τὴν
 κυπάρισσον ἐπεμψε μνηστευομένη τὴν θυγατέρα αὐτῆς πρὸς γάμον τῷ παιδί. μετὰ
 198 δὲ ταῦτα λέγουσαν θηρίον τί παρερχόμενον κατεπάτησε τὸν ἄκνον. τοῦτο οὖν ἔστω σοι
 παράδειγμα τοῦ μὴ μείζον ἐφίεσθαι, μὴδ' ἔτι τὴν πρὸς Ἀμαληκίτας μάχην εὐτύχησας 20
 199 ἐπὶ ταύτης γαυρούμενος σταντῷ καὶ τῇ βασιλείᾳ σου κινδύνους ἐπισπᾶ“. ταῦτ' ἀναγνούς
 Ἀμασίας ἔτι μᾶλλον παρωξύνθη τοῦ Θεοῦ παρορμῶντος αὐτόν, ἵνα δῶ δίκην. ὥς δ' ἐξή-
 γαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸν Ἰώασον καὶ συνάπτειν μάχην ἔμελλον, τῷ Ἀμασίου στρατεύμα-
 200 τι φόβος αἰφνίδιος ἐπῆλθε καὶ εἰς φυγὴν ἔτρεψε, μονωθέντα δὲ τὸν Ἀμασίαν ζωορροῦσιν
 οἱ πολέμοι. ἠπείλησε δ' αὐτῷ θάνατον Ἰώασος, εἰ μὴ δέξονται αὐτόν οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις 25
 201 εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῆς στρατιᾶς. καὶ Ἀμασίας μὲν ἐποίησεν εἰσδεχθῆναι αὐτόν·
 ὁ δὲ διακόψας τί τοῦ τείχους ὥς ὕ' πηχῶν ἐφ' ἄρματος ἤλασε διὰ τῆς διακοπῆς εἰς Ἱερο-
 202 σόλυμα τὸν Ἀμασίαν ἄγων αἰχμάλωτον. εἰσελθὼν δὲ τοὺς τε τοῦ Θεοῦ θησανυροὺς ἀνείλετο
 καὶ ὅσος ἦν ἐν τοῖς βασιλείοις χρυσὸς καὶ ἄργυρος ἐξεφόρησε, καὶ οὕτως ἀπολύσας τῆς
 203 αἰχμαλωσίας τὸν Ἀμασίαν ἀνέξεν εἰς Σαμάρειαν. Ἀμασίας δὲ μετὰ ταῦτα ἐπι- 30
 βουλευθεὶς φεύγει μὲν εἰς Λάχισαν τὴν πόλιν, ἀναιρεῖται δὲ τῶν ἐπιβούλων πεμψάντων
 204 τοὺς ἀποκτενοῦντας αὐτὸν βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ πεντήκοντα, βασιλεύσας δ' ἑννέα καὶ
 εἴκοσι. διαδέχεται δ' αὐτὸν Ὀζίας ὁ παῖς.
 205 Ἰώασον δὲ υἱὸς Ἱεροβοάμ ἐβασίλευσεν ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη μ', ὕβριστις εἰς τὸν Θεὸν γενό-
 206 μενος καὶ παράνομος. τούτῳ προεφήτευσεν Ἰωνᾶς, ὥς πολεμήσων τοῖς Σύροις κρατήσῃ τῆς 35
 208 ἐκείνων δυνάμεως καὶ πλατυνέῃ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν. οὗτος ὁ προφήτης κελευσθεὶς ὑπὸ
 τοῦ Θεοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Νιναίου βασιλείαν καὶ κηρύξαι, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἀπολέσει,

2 στρατὸν om. Busb. — 6 ἡγησάμενοι] νομίοντες Iosephus. — 16 πολέμου Busb. Henn. — 17 ἄκνος] ἄκνος Iosephus. — 18 τὸν ἄκνον] τὴν ἄκνον Iosephus. — 20 μείζον] μείζωνων Iosephus. — 21 ἐπὶ ταύτῃ Iosephus. — 27 ὕ' πηχῶν] ὅπηχῶν Busb. τετρακοσίων πηχῶν Henn. — 29 ὅσον Henn. — 30 μετὰ] ex Zonara, om. Busb. Henn. — 32 τέσσαρα καὶ πεντήκοντα] τεσσαράκοντα καὶ πεντήκοντα m. 1, τεσσαράκοντα καὶ πέντε m. 2 Busb.

Zonaras I p. 189 Bonn.

δείσας οὐκ ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἀποδιδράσκει τὸν θεὸν εἰς Ἰόπην πόλιν καὶ εἰς πλοῖον ἐμβὰς
εἰς Ταρσὸν ἔπλει τῆς Κιλικίας. γενομένου δὲ χειμῶνος καὶ κινδυνεύοντος καταδύναι τοῦ 209
σκάφους οἱ μὲν ἄλλοι εὐχὰς ἐποιοῦντο, εἰ διαφύγοιεν, ὁ δ' Ἰωνᾶς συγκαλύψας ἑαυτὸν
ἐβέβλητο. αὐξήσας δ' ἔτι μᾶλλον τοῦ κλύδωνος ἐπινοήσαντες τινὰ τῶν πλεόντων αἴτιον 210
εἶναι αὐτοῖς τοῦ κινδύνου κληροῦνται καὶ ὁ προφήτης λαγχάνει. πυνθανομένων δὲ ὁθεν 211
εἶη καὶ τί μετέρχεται, τὸ μὲν γένος ἔλεγεν Ἑβραῖος εἶναι, προφήτης δὲ τοῦ μεγίστου θεοῦ,
καὶ συνεβούλευεν αὐτοῖς ἐκβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πέλαγος, εἰ θέλουσιν ἀποδρᾶναι τὸν κίν-
δυνον. οἱ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὤκνουν, τελευταῖον δ' ὑπερβιζομένου τοῦ κακοῦ ῥίπτουσιν 212
αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ ὁ μὲν χειμὼν ἐστάλη, τὸν δὲ λόγος ὑπὸ κήτους καταπο- 213
10 θέντα τρεῖς ἡμέρας καὶ τοσαύτας νύκτας εἰς τὸν Εὐξείνιον ἐκβρασθῆναι πόντον ζῶντα καὶ
μηδὲν λελωβημένον τοῦ σώματος. ἔνθα τοῦ θεοῦ δεηθεὶς συγγνωμονῆσαι τῶν ἡμαρτημένων 214
ἀπελθεῖν εἰς τὴν Νιναίου πόλιν καὶ κηρύσσειν, ὡς μετ' ὀλίγον πᾶν χρόνον ἀποβαλοῦσι
τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας. ταῦτα δὲ διεξῆλθον ὡς εὖρον ἀναγεγραμμένα.

Ἰεροδόμος δὲ ζήσας εὐτυχῶς καὶ βασιλεύσας μ' ἔτη ἐτελεύτησε τὴν βασιλείαν κατα- 215
15 λιπὼν τῷ υἱῷ Ἀζαρίᾳ. Ὁζίας δὲ ὁ τοῦ Ἀμασίας υἱὸς βασιλεύσας ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγαθὸς 216
ἦν καὶ δίκαιος. στρατευσάμενος δ' ἐπὶ Παλαιστίνους καὶ τοὺς Αἰγύπτῳ γεινιῶντας 217
Ἀραβας καὶ ἐπὶ Ἀμμανίτας ἐνίκησέ τε καὶ πόλεις αὐτῶν ἔλαβε καὶ φόρους ἐπέταξεν. εἶτα 218
τῶν Ἱεροσολύμων ἐπεμελεῖτο τὰ καταβεβλημένα τῶν τειχῶν ἀνοικοδομῶν καὶ τὰ ἡμελη- 219
μένα ἀνανεῶν καὶ πύργους μεγάλους προσανιστῶν. ἐν μεγάλῃ δὲ γενόμενος παρασκευῇ καὶ 222
20 εὐδαιμονίᾳ διεφθάρη τὴν διάνοιαν ὑπὸ τύφου καὶ χανιωθεὶς τῆς ἀθανάτου καὶ πρὸς
πάντα τὸν χρόνον διαρκοῦς ἰσχύος ὠλιγώρησεν· αὕτη δ' ἦν ἡ πρὸς θεὸν εὐσέβεια καὶ τὸ 223
τηρεῖν τὰ νόμιμα. ἐνστάσης δ' ἡμέρας ἐπισήμου ἐνδὺς ἱερατικὴν στολὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ 223
τέμενος θυμιάσων ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ τῷ θεῷ. τοῦ δ' ἀρχιερέως Ἀζαρία οὐκ ἔξόν 224
ἐπιθύειν εἰπόντος, μόνοις γὰρ ἐφεῖσθαι τοῦτο τοῖς ἐκ τοῦ Ἀαρὼν γένους, καὶ μὴ
25 παρανομεῖν ἀλλ' ἐξιέναι προτρέποντος καὶ τῶν ἱερέων καταβοῶντων αὐτοῦ ἠπεύλησεν
αὐτοῖς θάνατον, εἰ μὴ ἡσυχίαν ἔξουσιν. μεταξὺ δὲ σεισμός ἐκλόνησε τὴν γῆν μέγας καὶ 225
διαστάντος τοῦ ναοῦ φέγγος ἡλίου λαμπρὸν ἐξέλαμψε καὶ τῇ τοῦ βασιλέως ὄψει προσέ-
πεσεν, ὡς αὐτὴν εὐθέως λέπραν διαδραμεῖν. ἐπεὶ δὲ κατηλειμμένην τὴν ὄψιν τοῦ βασιλέως 226
ὑπὸ τῆς λέπρας εἶδον οἱ ἱερεῖς, ἔγραζον αὐτῷ τὴν συμφορὰν καὶ ἐκέλευον ἐξιέναι τῆς
30 πόλεως ὡς ἐναγῇ. ὁ δ' ἐξήκει καὶ ἰδιώτην ζήσας βίον ἔξω τῆς πόλεως χρόνον τινὰ ὑπὸ 227
λύπης καὶ ἀθυμίας ἀπέθανεν, ἔτη ζήσας ὀκτὼ καὶ ἐξήκοντα, τούτων δὲ βασιλεύσας πεντη-
κονταδύο, τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἰωθάμου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος.

Ὁ δὲ τοῦ Ἰεροβοάμου παῖς Ἀζαρίας ἔξ μῆσὶ βασιλεύσας τῶν Ἰσραηλιτῶν δολοφονηθεὶς 228
ἀπέθανεν ὑπὸ Σελλίσμου, ὃς τριάκοντα μόνος ἐβασίλευσεν ἡμέρας· ὁ γὰρ στρατηγός 229
35 Μανάημος ἐν Θαρσεὶ πόλει ὢν καὶ τὰ περὶ τὸν Ἀζαρίαν μαθὼν ἦκε μετὰ τῆς
στρατιᾶς εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἀνελὼν τὸν Σελίσμον βασιλεύει αὐτὸς ἀκείθεν εἰς Θάψαν
παραγίνεται πόλιν. οἱ δ' ἐν αὐτῇ οὐκ εἰσεδέξαντο αὐτόν, καὶ πολιορκίᾳ λαβὼν τὴν 230
πόλιν τὴν τε χώραν ἐδήλωσε καὶ ἅπαντας διεχρήσατο μηδὲ νηπίων φεισάμενος. στρατεῖ- 231
232

4 ὑπονοήσαντες Iosephus. — 5 κινδύνου] χειμῶνος Iosephus. — 5 λαχάνει Busb. Henn. — 8 ὤκνου] οὐκ ἐτόλμων Iosephus. — 15 ἀμασίου Henn. — 17 ἐπέταξεν] ὁρίσας τελειν Iosephus. — 23 ἀζαρίου Henn. — 31 ζήσας] βιώσας Iosephus. — 32 παραλαμβάνοντος Henn. — 35 μαθὼν] ἀκούσας Iosephus.

Zonaras I p. 190 Bonn.

- σαντος δ' ἐπ' αὐτὸν Φούλου τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως χιλίοις ἀργυρίου ταλάντοις διαλύεται
 233 τὸν πόλεμον τοῦ πλήθους συνενεγκόντος τὸ ἀργύριον. βασιλεύσας δ' ἐπὶ ἔτη ἰ' σκαιὸς
 καὶ ὠμότατος ὢν τελευτᾷ καὶ καταλείπει τὴν βασιλείαν τῷ υἱῷ Φακεσίᾳ, ὃς τῇ τοῦ
 234 πατρὸς ἀκολουθήσας ὠμότιτι δυσὶν ἔτεσιν ἤρξεν, καὶ δολοφονηθεὶς ἐν συμποσίῳ ἀπέθανε
 Φακέα υἱοῦ Ῥομελίου ἐπιβουλεύσαντος αὐτῷ, ὃς καὶ κατασχὼν τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν εἴκοσιν 5
 235 ἀσεβῆς ἦν καὶ παράνομος. ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Θαγλαφασάαρ ἐπιστρατευ-
 σάμενος τοῖς Ἰσραηλίταις χώραν τὴν πολλὴν καταστρεψάμενος καὶ τοὺς οἰκήτορας αἰχμα-
 λωτίσας μετέστησεν εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν.
 236 Ἰωάθαμος δὲ Ὀζία παῖς ἐβασίλευσεν ἐν Ἱεροσολύμοις εὐσεβῆς μὲν τὰ πρὸς θεόν,
 237 δίκαιος δὲ πρὸς ἀνθρώπους ὑπάρχων. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ 10
 238 ἱεροῦ καὶ κατὰ τῶν Ἀμμωνιτῶν στρατευσάμενος καὶ κρατήσας αὐτῶν τῇ μάχῃ
 ἐπέταξεν αὐτοῖς γόρους ἑκατὸν τάλαντα καὶ σίτου κόρους μυρίους τοσοῦτους δὲ
 κριθῆς. ἠῤῥησε δὲ τὴν βασιλείαν, ὥς ἀκαταφρόνητον αὐτὴν εἶναι ἐκ τῶν πολεμίων,
 239 τοῖς δ' οἰκείοις εὐδαίμονα. ἦν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν προφήτης Ναοῦμος ὄνομα, ὃς
 242 περὶ τῆς Ἀσσυρίων καταστροφῆς καὶ τῆς Νίνου προεφήτευσεν ἅ πάντα συνέβη μετὰ ἔτη 15
 243 ἑκατὸν καὶ πεντεκαίδεκα. Ἰωάθαμος δὲ μετέλλαξεν ἔτη βιώσας ἐν καὶ τεσσαράκοντα
 βασιλεύσας δ' ἑξκαίδεκα. ἔρχεται δ' εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀχάζην ἡ βασιλεία, ὃς ἀσεβέστατος
 γέγονε τοὺς πατέρας παραβὰς νόμους βωμοὺς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀναστήσας καὶ θύων
 244 τοῖς εἰδώλοις, οἷς καὶ ἴδιον ὠλοκαύτωσε παῖδα. μεμνηνὸς δ' οὕτω ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτὸν
 ὁ τῶν Σύρων βασιλεὺς Ἀράσης καὶ Φακέας ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν φίλοι ὄντες καὶ ἐπολιόρουν 20
 245 αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπὶ πολὺ. ὁ τῶν Σύρων δὲ βασιλεὺς πόλεις λαβὼν καὶ τοὺς
 ἐνοικοῦντας ἀποκτείνας καὶ Σύρους ἐγκατοικίσας καὶ λείαν πολλὴν ἐλάσας εἰς Ἀμασκὸν
 246 ἀνέβησεν. γνούς δὲ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς τοὺς Σύρους ἀναχωρηκότας τὴν
 δύναμιν κατὰ τοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέως ἐξήγαγε, καὶ συμβαλὼν ἐνίκηθη διὰ τὴν οἰκείαν
 247 ἀσέβειαν δώδεκα μυριάδας ἀποβαλὼν καὶ τὸν υἱὸν καὶ τῶν ἐπισήμων πολλοὺς. λαβὼν 25
 δ' ἐκ τῆς Βενιαμίνιδος φυλῆς αἰχμαλώτους γυναικὰς καὶ παῖδας καὶ λείαν πολλὴν ὁ τοῦ Φακέα
 248 στρατὸς ἀνεχώρησεν εἰς Σαμάρειαν. Ὡδίδας δὲ τις προφητεύων ἐν Σαμαρείᾳ τῷ στρατῷ πρὸ
 τῶν πυλῶν ὑπαντήσας τὴν νίκην αὐτοῖς οὐ δι' οἰκείαν ἰσχύϊν ἔφη γενέσθαι, διὰ δὲ τὸν τοῦ
 249 θεοῦ χόλον τὸν ἐπ' Ἀχαζὸν τὸν βασιλέα. καὶ κατεμέμφετο τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδα φυλῆς καὶ
 τῆς Βενιαμίνιδος αἰχμαλωτίσαντας συγγενεῖς ὄντας συνεβούλευε τε ἀπολῶσαι αὐτούς, ἵνα 30
 250 μὴ δίκην ὑφέξουσιν. οἱ δὲ τοῦ στρατοῦ ἐκκλησιάσαντες ἐσκέπτοντο περὶ τούτου. ἀναστὰς
 δὲ τις τῶν εὐδοκιμούντων ὄνομα Βαραχίας καὶ ἕτερος ἔλεγον οὐκ ἐπιτρέψειν τοὺς ὀπλίτας
 251 εἰσαγαγεῖν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα μὴ ἅπαντες ἀπολώμεθα. ταῦτα δ' ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται
 ἀφῆκαν τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς οἱ εἰρημένοι ἄνδρες παραλαβόντες καὶ ἐπιμελίσάμενοι δόντες
 252 τὴν καὶ ἐφόδια εἰς τὴν οἰκείαν ἀπέλυσαν. Ἀχαζὸς δὲ πέμψας πρὸς τὸν Ἀσσυρίων βασιλέα 35
 συμμαχίαν αὐτῷ παρασχεῖν παρεκάλει κατὰ τῶν Σύρων καὶ Ἰσραηλιτῶν, πέμψας λαμπράς
 253 δωρεάς καὶ χρήματα πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενος. ὁ δὲ πεισθεὶς σύμμαχος ἦκε καὶ τὴν τε

7 χώραν τὴν πολλήν, litterae ολλήν i. ras. circ 2 litt. Busb. — 9 εὐσεβῆς] Iosephus ἀσεβῆς Busb. Henn. — 16 Ἰωάθαμος Henn. — 22 ἀμασκὸν, ante μ una litt. erasa Busb. — 25 post υἱὸν spatium circ. 4 litt. vacuum relictum in Busb.; fort. scriptum erat nomen filii quod Iosephus exhibet Ζαχάριον τὸν υἱόν. — 28 πυλῶν] τευχῶν Iosephus. — 28 ἔφη] ἐδήλου Iosephus.

Zonaras I p. 192 Bonn.

χώραν τῶν Σύρων ἐπόρθησε καὶ τὴν Ἀμασκὸν εἴλε καὶ τὸν βασιλέα Ἀράσῃν ἀπέκτεινε.
 τοὺς τε Ἀμασκηνοὺς ἀπόκτισεν εἰς τὴν ἄνω Μηδίαν καὶ Ἀσσυρίους κατέκτισεν ἐν αὐτῇ. 254
 τὴν δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν κακώσας χώραν πολλοὺς αἰχμαλώτους ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς. Ἀχάζος
 δὲ ὅσος ἦν ἐν τοῖς βασιλείοις θησαυροὺς χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ 255
 5 ἄρας δέδωκε τῷ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεῖ. ἦν δὲ οὕτως ἀνόητος, ὥς καὶ πολεμούμενος
 ὑπὸ τῶν Σύρων τοὺς ἐκείνων σέβειν Θεοὺς εἶτα τοὺς Ἀσσυρίων, ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἀσεβείας 257
 ἦλθεν, ὥς καὶ τέλεον ἀποκλείσθαι τὸν ναὸν καὶ περιδῦσαι τῶν ἀναθημάτων αὐτόν. ταῦθ'
 ὕβρις τὸν Θεὸν ἐτελεύτησεν ἔτη βιώσας ἐξ καὶ τριάκοντα, βασιλεύσας δ' ἐξαίδεκα, τὸν
 υἱὸν Ἐζεκίαν διάδοχον καταλιπών.
 10 Ἀπέθανε δ' ὑπὸ τὸν καιρὸν αὐτὸν καὶ ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἐπιβουλεύσαντος 258
 αὐτῷ Ἰωσίου, ὃς κατασχὼν τὴν βασιλείαν ἐπὶ ἔτη ἐννέα πονηρὸς ἦν. στρατεύει δ' ἐπ' 259
 αὐτὸν ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Σαλμανασᾶς καὶ κρατήσας φόρους ἐπέταξεν αὐτῷ τελεῖν
 ὠρισμένους. ἐν δ' Ἱεροσολύμοις ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας Ἀχάζου υἱὸς χρηστὸς ὢν καὶ δίκαιος 260
 καὶ Θεοσεβής· εἰς τὴν βασιλείαν γὰρ παρελθὼν συνεκάλεσε τὸν τε λαὸν καὶ τοὺς ἱερεῖς
 15 καὶ Λευίτας καὶ μηδὲν τῆς πρὸς Θεὸν υμνῆς ἐκέλευε προτιμᾶν ἀνοῖξαι τὸ τὸ ἱερὸν καὶ 261
 καθάραντας ταῖς ἐξ ἔθους χοῆσθαι θυσίαις καὶ τὸν Θεὸν εὐμενίσσασθαι. οἱ δ' ἱερεῖς 262
 ἀνοίγουσιν τε τὸ ἱερὸν καὶ τὰ μιάσματα ἐκβαλόντες τὰ σκεύη τοῦ Θεοῦ ἠντρέπισαν καὶ
 τὰς ἐξ ἔθους θυσίας τῷ Θεῷ ἐπέφερον. πέμψας δ' ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς τὴν ὑπ' αὐτὸν
 ἄπασαν χώραν ἐκάλει τὸν λαὸν εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν τῶν ἀζύμων ἑορτὴν ἄξοντα· πολλὴν
 20 γὰρ ἐκλελοίπει χρόνον διὰ τὰς τῶν βασιλέων παρανομίας. ἀπέστειλε καὶ πρὸς τοὺς 264
 Ἰσραηλίτας προτρεπόμενος αὐτοὺς ἀφέντας τὸν ἄρτι βίον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπανελθεῖν
 συνήθειαν καὶ σέβειν τὸν Θεόν, καὶ παραγενομένους εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν τῶν ἀζύμων ἄγειν
 ἑορτὴν. οἱ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐπέισθησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρέσβεις ἐχλεύασαν, καὶ τοὺς 265
 προσφῆτας δὲ ταῦτα παραινούντας καὶ προλέγοντας ἃ πείσονται μὴ μεταθέμενοι πρὸς τὴν
 25 εὐσέβειαν συλλαβόντες ἀπέκτειναν. καὶ παρανομοῦντες οὐκ ἐπαύσαντο πρὶν τῇ τοῖς πολεμίοις 266
 αὐτοὺς ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἀσεβειαν παραδεδώκεν. πολλοὶ δὲ καὶ πεισθέντες οἷς οἱ προσφῆται 267
 παρήγγειλαν εἰς εὐσέβειαν μετεβάλλοντο καὶ εἰς Ἱεροσόλυμα συνέδραμον τῷ Θεῷ προσκυνή-
 στοντες. ἀγχομένον δὲ τοῦ λαοῦ ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας ἀναβὰς εἰς τὸ ἱερὸν μετὰ τῆς ἡγε- 268
 μονίας τοῦ λαοῦ ἔθυσε καὶ τὰς χεῖρας ἐπιθέντες ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἱερείων ὃ τε βασιλεὺς
 30 καὶ οἱ ἡγεμόνες τοῖς ἱερεῦσι καλλιερεῖν ἐφῆκαν. καὶ οἱ μὲν ἔθυσον τε καὶ ὠλοκαύτουν, 269
 οἱ δὲ Λευῖται περιεστῶτες μετὰ τῶν μουσικῶν ὀργάνων ᾄδον ὕμνους εἰς τὸν
 Θεόν, οἱ δὲ λοιποὶ ἱερεῖς βυκάνας ἔχοντες ἐπεσάλπιζον τοῖς ὕμνοδοῦσιν. τούτων
 δὲ γινομένων ἐπὶ πρόσωπον ῥίψαντες ἑαυτοὺς ὃ τε βασιλεὺς καὶ τὸ πλῆθος
 προσεκύνησαν τὸν Θεόν. ἔπειτα θύει πλῆθος βοῶν καὶ κριῶν καὶ ἀρνῶν, τῷ 270
 35 πλῆθει δὲ πρὸς εὐωχίαν ἐχαρίσατο πολλὰ ἔτερα καὶ εὐωχεῖτο μετὰ τοῦ λαοῦ. ἐνστάσης 271
 δὲ τῆς ἀζύμων ἑορτῆς θύσαντες τὴν λεγομένην φάσκα τὰς ἄλλας θυσίας ἐπετέλουν ἐφ'
 ἡμέρας ἑπτὰ. ὥς δὲ τὰ περὶ τὴν ἑορτὴν εἶχε πέρας, ἐξελεθόντες εἰς τὴν χώραν ἦγνισαν 272
 αὐτήν. καὶ τοῖς ἱερεῦσι τὰς δεκάτας ὥρισεν ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ πλῆθους δίδοσθαι καὶ 273
 τὰς ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν. ταῦτα δὲ καταστησάμενος πόλεμον ἐξήνεγκε πρὸς τοὺς 275
 Παλαιστηνοὺς καὶ νικήσας κατέσχευεν αὐτῶν πόλεις πολλὰς. ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς

3 χώραν] γῆν Iosephus — 16 χρᾶσθαι Henn. — 22 τῇ] τῇ Busb. — 24 μετατιθέμενοι Henn. —
 26 παραδίδωκεν] ἐποίησεν ὑποχειρίους Iosephus. — 32 βοικάνας Henn.

Zonaras I p. 193 Bonn.

πέμψας ἠπειλεί παῖσαν αὐτοῦ καταστρέψασθαι τὴν ἀρχήν, εἰ μὴ τοὺς φόρους, οὓς ὁ
 276 πατήρ αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἐτέλει, ἀποδώσει. Ἐξεκίας δὲ τῶν ἀπειλῶν οὐκ ἐφρόντισε.
 277 Σαλμανάσης δὲ ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς, ἐπεὶ ἠγγέλη αὐτῷ ὡς εἴη πέμψας ὁ τῶν
 Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς πρὸς Ὁαν τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα παρακαλῶν αὐτὸν ἐπὶ
 278 συμμαχίαν τὴν κατὰ τοῦτον, παροξυνθεὶς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν καὶ ἔτεσι 5
 πολιορκήσας τρισὶν εἴλε τὴν πόλιν καὶ τὴν Ἰσραηλιτῶν ἡγεμονίαν ἄρδην ἠφάνισε καὶ πάντα
 τὸν λαὸν μετόπισεν εἰς τὴν Μηδίαν καὶ Περσίδα, ἐν οἷς καὶ τὸν βασιλέα Ὡσῆς ζῶντα ἔλαβε.
 279 καὶ μεταστήσας ἐκ ταύτης ἄλλα ἔθνη ἀπὸ Χούθου τόπου τινὸς κατόπισεν εἰς τὴν Σαμάρειαν
 280 καὶ τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν χώραν. μετόπισαν οὖν αἱ δέκα φυλαὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Ἰουδαίας
 μετὰ ἔτη ἐννακόςια τεσσαράκοντα ἑπτὰ, ἀφ' οὗ χρόνου τὴν Αἴγυπτον ἐξελεθόντες αὐτῶν οἱ 10
 πρόγονοι τήνδε κατέσχον τὴν χώραν στρατηγούντος Ἰησοῦ, ἀφ' οὗ δὲ ἀποσιάντες ἀπὸ
 Ῥοβοάμου τοῦ Δαυίδου υἱωνοῦ τὴν βασιλείαν Ἱεροβοάμῳ παρέδοσαν ἔτη διακόςια τεσσαρά-
 281 κοντα μῆνες ἑπτὰ ἡμέραι ἑπτὰ. καὶ τέλος μὲν τοὺς Ἰσραηλίτας τοιοῦτον κατέλαβε παραβάνας
 282 τοὺς νόμους καὶ παρακούσαντας τῶν προφητῶν. οἱ δὲ μετοικισθέντες εἰς τὴν Σαμάρειαν
 Χουθαῖοι, ταύτῃ γὰρ ἐκρῶντο μέχρι δεῦρο τῇ προσηγορίᾳ διὰ τὸ ἐκ τῆς Χούθας καλου- 15
 μένης χώρας μεταχθῆναι, αὕτη δὲ ἐστὶν ἐν Περσίδι καὶ ποταμὸς τοῦτ' ἔχων ὄνομα,
 ἕκαστοι κατὰ ἔθνος ἴδιον θεὸν ἐκ τῆς Περσίδος κομίσαντες, πέντε δὲ ἦσαν, καὶ τούτους
 289 σεβόμενοι παροξύνουσι τὸν μέγιστον θεὸν εἰς ὀργήν. λοιμὸν γὰρ αὐτοῖς ἐνέσκηψεν, ὅφ'
 οὗ φθειρόμενοι χρησμῷ θρησκεύειν τὸν μέγιστον θεόν, ὡς τοῦτο σωτήριον αὐτοῖς, ἀνέ-
 μαθον. ἐδέοντο οὖν τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων ἱερεῖς αὐτοῖς ὧν ἔλαβεν αἰχμαλώτους ἐκ τῶν 20
 290 Ἰσραηλιτῶν ἀποστεῖλαι. πέμψαντος δὲ τὰ νόμιμα καὶ τὴν περὶ τὸν θεὸν θρησκείαν
 διδασχθέντες ἐθρήσκουν φιλοτίμως καὶ τοῦ λοιμοῦ παραχρῆμα ἐπάυσαντο. κρῶνται δὲ
 τοῖς αὐτοῖς ἔτι καὶ νῦν ἔθουσιν οἱ κατὰ μὲν τὴν Ἑβραίων γλῶτταν Χουθαῖοι, κατὰ δὲ τὴν
 Ἑλλήνων Σαμαρεῖται.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος δέκατος.

Ἐξεκίου τοῦ τῶν δύο φυλῶν βασιλέως τέταρτον ἤδη καὶ δέκατον ἔτος τῆς ἡγεμονίας 25
 ἔχοντος ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Σεναχρήσιμος ὄνομα στρατεύει μετὰ πολλῆς παρασκευῆς
 2 ἐπ' αὐτὸν αἰρεῖ τὰς πόλεις τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ Βενιαμίνιδος. μέλλοντος δ'
 ἄγειν τὴν δύναμιν καὶ ἐπὶ Ἱεροσόλυμα πρὸς αὐτὸν Ἐξεκίας καὶ ὑπακούσασθαι
 γε καὶ φόρον ὃν ἂν τάξῃ τελέσειν ὑπισχνόμενος. Σεναχρήσιμος δὲ ἀργυρίου μὲν τάλαντα
 τριακόςια χρυσοῦ δὲ τριάκοντα λαβὼν φίλος ἀναχωρήσειν ὁμολογεῖ πίστει δούς ἐνόρκους, 30
 3 ἥ μὴν ἀδικήσας μηδὲν αὐτὸν ἀναστρέψειν. ὁ δὲ Ἐξεκίας κενώσας τοὺς θησαυροὺς πέμπει
 4 τὰ χρήματα νομίζων ἀπαλλαγῆσθαι τοῦ πολέμου. ὁ δὲ Ἀσσύριος λαβὼν ταῦτα τῶν μὲν
 ὁμολογημένων οὐδὲν ἐφρόντισεν, ἀλλ' αὐτὸς ἐστράτευσεν ἐπ' Αἰγυπτίους καὶ Αἰθίοπας,
 τὸν δὲ στρατηγὸν Ραψάκην μετὰ πολλῆς ἰσχύος σὺν δυσὶν ἄλλοις τῶν ἐν τέλει, ὧν τὰ
 5 ὀνόματα Θαρατὰ καὶ Ἀράχαρις ἦν, κατέλιπε πορθήσοντας τὰ Ἱεροσόλυμα. ὡς δ' ἐλθόντες 35
 πρὸ τῶν τειχῶν ἐστρατοπεδεύσαντο, τὸν Ἐξεκίαν ἠξίουσαν ἐλθεῖν αὐτοῖς εἰς λόγους. ὁ δ'

4 τὸν om. Henn. — 7 Ὡσῆς ζῶντα] ὡς ἐζῶντα Busb. ὡς ζῶντα Henn. — 13 κατέλαβε τοιοῦτον tr.
 Henn. — 21 θρησκείαν] ὁσίαν Iosephus. — 26 σεναχρήσιμος, εἰ i. ras. Busb. — 27 ἐπ'] πρὸς Henn. —
 Ἰουδα, post α ras. 1 litt. Busb. — 29 γε] τε Iosephi codd. quidam. — σεναχρήσιμος, ἦεν εἰ i. ras. Busb. —
 30 πίοτες, ο finale i. ras. Busb.

Zonaras I p. 195 Bonn.

αὐτὸς μὲν ὑπὸ δειλίας οὐ πρόεισι, τρεῖς δὲ τοὺς ἀναγκαιοτάτους φίλους αὐτοῦ ἐξέπεμψεν, οὓς ἐκέλευσεν ὁ Ῥαψάκης Ἐζεκία λέγειν, ὅτι βασιλεὺς μέγας Συναχήμενος πυνθάνεται 6 αὐτῷ, τίτι θαρρῶν φεύγει δεσπότην αὐτὸν καὶ τὴν στρατιὰν οὐ δέχεται τῇ πόλει; εἰ δ' ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἐλπίζει, ἀνόητός ἐστι καὶ ὁμοιος ἀνθρώπῳ, ὃς καλὰ μὲν ἐπεριδόμενος 7 5 τεθλασμένῳ πρὸς τὸ καταπεσεῖν ἔτι καὶ τὴν χεῖρα διαπαρεῖς ἦσθετο τῆς βλάβης. ταῦτα 8 δὲ τὸν Ῥαψάκην ἐβραῖστὶ λέγοντα ὁ Ἐλιακίμ εἰς τῶν πεμφθέντων ὢν, φοβούμενος μὴ τῷ πλήθει ταραχὴν ἐμποιήσωσι τὰ λεγόμενα, συριστὶ φράζειν ἤξιον. συνεῖς δὲ ὁ στρατηγὸς τὴν ὑπόνοιαν αὐτοῦ μείζονι καὶ διατόρῳ φωνῇ χρώμενος ἀπεκρίνατο αὐτῷ ἐβραῖστὶ λέγων, ὅπως ἀκούσαντες πάντες τὸ συμφέρον ἔλονται παραδόντες αὐτοὺς ἡμῖν. εἰ δὲ θαρρεῖτε, 9 10 δισχιλίους ἐκ τῆς ἐμοὶ παρουσίας ἵππον ἔτοιμος παρέχειν ὑμῖν, οἷς ἰσχυροὺς ἐπιβάτας δόντες ἐμφανίσαιτε τὴν αὐτῶν δύναμιν· ἀλλ' οὐκ ἂν οὕς γε μὴ ἔχετε τοὺς δώητε. ταῦτ' ἀκούσαντες ὁ τε δῆμος καὶ οἱ πρέσβεις ἀπήγγειλαν Ἐζεκία. ὁ δὲ τὴν βασιλικὴν 11 ἀποδὺς ἐσθῆτα, σάκκους δ' ἀμφιασάμενος καὶ σχῆμα ταπεινὸν ἀναλαβὼν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον τὸν θεὸν ἰκέτευε βοηθῆσαι τῷ μὴ ἄλλην ἐλπίδα σωτηρίας ἔχοντι. πέμψας δὲ 12 13 καὶ πρὸς τὸν προφήτην Ἡσαΐαν ἠξίον δεηθῆναι τοῦ θεοῦ ἐλεῆσαι τὸν αὐτοῦ λαόν. ὁ δὲ 14 προφήτης παρεθάρρυνεν αὐτὸν προλέγων ἀμαχητὶ τοὺς πολεμίους ἡττηθέντας ἀναχωρήσειν αἰσχροῶς καὶ αὐτὸν δὲ Συναχήμενον διαμαρτόντα τῶν ἐπ' Αἰγυπτίον πραγμάτων καὶ παρερχό- 15 μενον εἰς τὴν οἰκίαν ἀπολεῖσθαι σιδήρῳ προύλεγεν. ἔπεμψε δὲ ὁ Συναχήμενος τῷ Ἐζεκία 16 ἐπιστολὴν, ἀνόητον αὐτὸν λέγων ὑπολαμβάνοντα τὴν ὑπ' αὐτὸν φεύξασθαι δουλείαν, ἡπέλιψε 17 18 δὲ πανωλεθρίᾳ διαφθεῖρειν αὐτόν, εἰ μὴ τὰς πύλας ἀνοίξας ἐκὼν αὐτοῦ δέξεται τὴν στρατιάν. ταῦτα ἀναγνοὺς τὰς ἐπιστολὰς πτύξας εἰς τὸν ναὸν κατέθετο. πάλιν δὲ τῷ θεῷ εὐχὰς ποιη- 19 μένον Ἡσαΐας ὁ προφήτης ἐπήκοον αὐτὸν ἔφασκε γεγονέναι. τῇ οὖν νυκτὶ ἄγγελος ἐπάστα- 20 ταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ γενομένης ἡμέρας εὐρέθησαν τεθνηκότες ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἀνδρῶν μυριάδες δέκα πρὸς ταῖς ὀκτώ. καὶ ἐφοβήθη Ῥαψάκης, καὶ ἀπῆρσαν 21 22 ἐξ Ἱερουσολύμων τῆς στρατιᾶς τὸ περιλειφθέν. Συναχήμενος δὲ πολιορκῶν τὸ Πηλούσιον ἔλυσεν 23 τὴν πολιορκίαν μυῶν ἐν νυκτὶ μᾶ διαφαγόντων τὰ τόξα καὶ τὰ λοιπὰ ὅπλα τῶν Ἀσσυρίων. οὕτως μὲν Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, Βηρωσὸς δὲ ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συγγραψάμενος μνημονεύει 24 τοῦ Συναχήμενου, λέγων ὡς ὑποστρέψας ὁ Συναχήμενος ἀπὸ τοῦ τῶν Αἰγυπτίων πολέμου 25 ἐπὶ τὰ Ἱερουσόλυμα, καταλαβὼν ἐκεῖ τὴν ὑπὸ τῷ στρατηγῷ Ῥαψάκῃ δύναμιν τοῦ θεοῦ 26 27 λοιμικὴν πέμψαντος αὐτοῦ τῷ στρατῷ νόσον κατὰ τὴν πρώτην νύκτα τῆς πολιορκίας διαφθεύρονται μυριάδες ὀκτωκαίδεκα καὶ πεντακισχίλιοι σὺν ἡγεμόσι καὶ ταξιάρχαις. ὑπ' 28 αὐτῆς δὲ τῆς συμφορᾶς εἰς φόβον καὶ δεινὴν ἀγωνίαν καταστάς καὶ δεισας περὶ τῷ στρατῷ παντὶ φεύγει μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν εἰς τὴν Νίνον 29 30 προσαγορευθεῖσαν, καὶ διατρίψας ἐν αὐτῇ ὀλίγον χρόνον δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν πρεσ- 31 32 βυτέρων παίδων τελευτᾷ. καὶ τὸ μὲν οὖν τῆς Ἀσσυρίων στρατιᾶς ἐπὶ τὰ Ἱερουσόλυμα τέλος 33 τοιοῦτον συνέβη γενέσθαι.

2 ἐξελίαν Busb. — 3 αὐτῷ] αὐτοῦ Iosephus. — 4 αὐτόν] αὐτοῦ Iosephus. — 10 ἡμῖν] ἡμῖν Busb. εἰμὶ Henn. — ἐπιβάτας man. 1 Busb. — 21 post αὐτοῦ ras. 3-4 litt. Busb. — 23 τῇ ... 26 περιλειφθέν om. Iosephus, addidit epitoma ex 4 Reg. XIX 35. — 27 μυῶν Busb. — 30 post ῥαψάκη 1 litt. eras. Busb. — 36 τῆς στρατιᾶς τῶν ἀσσυρίων Henn.

Zonaras I p. 197 Bonn.

- 24 Ἐζεκίας δὲ παραδόξως ἀπαλλαγείς τῶν φόβων χαριστηρίους θυσίας ἐπετέλεσε τῷ
 25 Θεῷ. μετ' οὐ πολὺ δὲ νόσῳ περιπεσὼν ἀπέγνωστο. τῇ δὲ νόσῳ προσετίθετο καὶ ἀθυμία
 δεινὴ διὰ τὴν ἀπαιδίαν· ἡθύμει γὰρ ὅτι μέλλοι τελευτᾶν ἔρημον καταλιπὼν τὸν οἶκον καὶ
 26 τὴν ἀρχὴν γιγασίας διαδοχῆς. ὀδυνώμενος δ' ἐπὶ τούτῳ ἵκετεύει τὸν Θεὸν ζῶν ἀντὶ
 27 Θεῖναι μέχρι τέκνων γονῆς. ἐλεήσας δὲ αὐτὸν ὁ Θεός, πέμψας Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἐκέλευσε 5
 δηλοῦν αὐτῷ, ὅτι καὶ διαφεύξεται τὴν νόσον μετὰ τρίτην ἡμέραν καὶ βιώσεται μετὰ
 28 ταύτην ἔτη πεντεκαίδεκα καὶ παῖδες αὐτῷ γενήσονται. ταῦτα τοῦ προφήτου φήσαντος
 διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς νόσου καὶ τὸ παράδοξον τῶν ἀπηγγελμένων ἀπιστῶν σημείον
 29 ἡξίου τί ποιῆσαι τὸν Ἡσαΐαν, ἵν' αὐτῷ πιστευσῇ λέγοντι ταῦτα. ἐρωτήσαντος δὲ αὐτὸν
 εἰπεῖν, τί βούλεται σημεῖον γενέσθαι, τὸν ἥλιον ἡξίωσεν, ἐπειδὴ σκιὰν ἐπὶ δέκα βαθμοὺς 10
 ἀποκλίνας ἴδῃ πεποίηκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀναστρέψαι τόπον. τοῦ δὲ προφήτου
 τὸν Θεὸν παρακαλέσαντος, ὥστε τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιδείξαι τῷ βασιλεῖ, ἰδὼν ὅπερ ἤτησε
 30 τῆς νόσου ἀπῆλλακτο. ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ συνέβη τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴν ὑπὸ
 Μήδων καταλυθῆναι. ὁ δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς Βαλαδάς πέμψας πρὸς Ἐζεκίαν
 31 πρέσβεις δῶρα κομίζοντας σύμμαχόν τε αὐτὸν εἶναι παρεκάλει καὶ φίλον. ὁ δὲ τοὺς 15
 πρέσβευτάς ἡδέως ἀποδεξάμενος καὶ τοὺς θησαυροὺς ἐπιδείξας αὐτοῖς καὶ τὴν τῶν ὀπλῶν
 κατασκευὴν καὶ ὅσῃν ἐν λίθοις εἶχε καὶ χρυσῷ πολυτέλειαν δῶρα τὲ δούς κομίζειν τῷ
 32 Βαλάδῳ ἀπέλυσεν. Ἡσαΐας δὲ ὁ προφήτης πρὸς αὐτὸν ἀφικόμενος καὶ ταῦτα μαθὼν.
 33 „῾θι, φησί, μετ' ὀλίγον χρόνον εἰς Βαβυλῶνα τοῦτον σοι μετατεθῆσόμενον τὸν
 πλοῦτον καὶ τοὺς ἐγγόνους εὐνουχισθησομένους καὶ ἀπολέσαντας τὸ ἄνδρας εἶναι τῷ τῶν 20
 34 Βαβυλωνίων δουλεύσοντας βασιλεῖ· ταῦτα γὰρ προλέγειν τὸν Θεόν. ὁ δὲ Ἐζεκίας ἐπεὶ
 μὴ δυνατὸν ἔφησε τὰ τῷ Θεῷ δεδογμένα μεταβαλεῖν, ἤψατο μέχρι τῆς αὐτοῦ ζωῆς
 35 εἰρήνην ὑπάρξαι. ὦν δὲ οὗτος ὁ προφῆτης Θεὸς καὶ πεποιθὼς τῷ μηδὲν ψευδὲς εἰπεῖν
 ἄπανθ' ὅσα προεφήτευσεν ἐγγράφας βιβλίοις κατέλιπεν ἐκ τοῦ τέλους γνωρισθισόμενα
 τοῖς αὐτοῖς ἀνθρώποις. καὶ ἄλλοι δώδεκα τὸν ἀριθμὸν τὸ αὐτὸ ἐποίησαν, καὶ πᾶν εἴτε 25
 ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον γίνεται παρ' ἡμῖν κατὰ τὴν ἐκείνων ἀποβαίνει προφητεῖαν.
- 36 Ἐπιβιὼς δὲ ὃν προειρήκαμεν χρόνον ὁ Ἐζεκίας καὶ πάντα ἐν εἰρήνῃ διαγαγὼν
 τελευτᾷ πεντηκοστὸν μὲν καὶ τέταρτον ἔτος τῆς ζωῆς διανύσας, εἴκοσι δὲ βασιλεύσας καὶ
 37 ἐννέα. διαδεξάμενος δὲ τὴν βασιλείαν ὁ παῖς αὐτοῦ Μανασσῆς τῶν τοῦ πατρὸς ἐπιτη-
 δειμάτων τὴν ἐναντίαν ἐτόραπετο πᾶν εἶδος ποιηρίας ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ πρώτῳ καὶ 30
 μηδὲν ἀσεβὲς καταλιπὼν, μιᾶναι δὲ τολμήσας καὶ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πόλιν καὶ
 38 τὴν χώραν ἄπασαν, μίτε τῶν προφητῶν φεισάμενος μήτε τῶν ἐν τοῖς Ἑβραίοις δικαίων.
 39 λαβὼν οὖν ὄργην ἐπὶ τούτοις ὁ Θεὸς πέμπει προφήτας, δι' ὧν ἠπείλησε τὰς αὐτὰς συμ-
 φοράς, αἷς συνέβη περιπεσεῖν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς αὐτὸν ἐξυβρίζοντας.
 οἱ δὲ τοῖς μὲν λόγοις οὐκ ἐπίστευον, τοῖς δ' ἔργοις ἀληθῆ ἔμαθον τὰ περὶ τῶν προφητῶν. 35
 40 ὁ γὰρ τῶν Βαβυλωνίων καὶ Χαλδαίων βασιλεὺς στρατιὰν πέμψας εἰς τὴν Ἰουδαίαν τὴν
 τε χώραν ἐλελήθησε καὶ τὸν βασιλέα Μανασσῆν δόλῳ ληφθέντα πρὸς ἣν ἐβούλετο
 41 τιμωρίαν εἶχεν ὑποχείριον. ὁ δὲ Μανασσῆς τότε συνεῖς καὶ πάντων αἵτιον ἑαυτὸν

4 ἵκετε Henn. — 9 ἐρωτήσαντα Busb. — 12 ἤησε] ἤθελεν Iosephus. — 13 ἀπῆλλακτο] λυθεὶς Iosephus. — 14 πρέσβεις πρὸς Ἐζεκιαν Henn. — 17 ὅον Henn. — 19 μετατεθῆσόμενον, litt. ετατε i. ras. Busb. — 20 τῷ Βαβυλωνίῳ Iosephus. — 21 ἐπεὶ μὴ i. ras. Busb. — 29 διαδεξάμενος, litt. ια i. ras. maiore Busb. — 30 πρώτῳ] τρώπῳ Iosephus.

Zonaras I p. 198 Bonn.

νομίζων ἐδέϊτο τοῦ Θεοῦ παρασχεῖν αὐτῷ φιλάνθρωπον τὸν πολέμιον. ἑπακούει οὖν αὐτοῦ
 ὁ Θεὸς καὶ πάλιν εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ὁ Μανασσῆς ἀπολυθεὶς ἀνασώζεται. γενόμενος 42
 δ' εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν τε ναὸν ἤγγισε καὶ τὴν πόλιν ἐκάθρε καὶ πρὸς μόνῳ τῷ λοιπὸν
 ἦν τῷ διατηρεῖν τὸν Θεὸν εὐμενῇ. ταῦτα πράττειν δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἐδίδασκε. καὶ τῆς 43
 5 τῶν Ἱεροσολύμων προενόησεν ἀσφαλείας τὰ παλαιὰ τὰ τείχη ἐπισκευάσας καὶ ἕτερον
 αὐτοῖς ἐπιβαλὼν ἀναστήσας τὰ καὶ πύργους ὑψηλοτάτους. καὶ οὕτω τὸν μεταξὺ διῆγε χρόνον, 45
 ὡς μακαριστὸς εἶναι καὶ ζηλωτὸς ἀφ' οὗ τὸν Θεὸν εὐσεβεῖν ἤρξατο. ζήσας οὖν ἔτη ἑξηκοντα- 46
 ἑπτὰ ἀπεβίω βασιλεύσας ἔτη πέντε καὶ πεντήκοντα, ἡ βασιλεία δὲ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 περιέρχεται Ἀμμωνᾶν. ὃς τῶν τῆς νεότητος τοῦ πατρὸς ἔργων γενόμενος μιμητής, ἐπιβου- 47
 10 λευθεὶς ἀπέθανε βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ εἴκοσι, βασιλεύσας δὲ δύο. μετέλθε δὲ αὐτοῦ 48
 τὸ πλῆθος τοὺς φονεῖς, τὴν δὲ βασιλείαν τῷ παιδί Ἰωσίᾳ παραδίδωσιν ὀκταέτει ὄντι, ὃς 45
 τὴν φύσιν ἄριστος ἦν καὶ πρὸς ἀρετὴν εὖ γεγονώς, γενόμενος δ' ἑτῶν δύο καὶ δέκα τὴν 50
 εὐσέβειαν ἐπεδείξατο τὸν λαὸν σωφρονίζων καὶ παραινῶν μόνον σέβειν τὸν πάτριον Θεόν.
 διαπεμφόμενος δὲ κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν χρυσὸν καὶ ἄργυρον τοὺς βουλομένους ἐκέλευε 54
 15 κομίζειν εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ, ὅσον τίς προαιρέσεως ἢ δυνάμεως ἔχει. κομισθέντων δὲ 55
 τῶν χρημάτων τῆς ἐπιμελείας τοῦ ναοῦ προσέστησε τὸν ἀρχιερέα Ἑλιακίαν καὶ ἑτέρους. καὶ 56
 ὁ μὲν ναὸς οὕτως ἐπεσκευάσθη. τὸ δὲ περισσὸν τῶν χρημάτων ἔτι καὶ ὅσος ἂν ἦν 57
 χρυσὸς ἢ ἄργυρος ἐν τοῖς θησανροῖς εἰς κρατῆρας καὶ σπονδεῖα καὶ φιάλας ἐκέλευε χρῆσασθαι.
 προσκομίζων δὲ τὸν χρυσὸν ὁ ἀρχιερεὺς Ἑλιακίας ἐντυγχάνει ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ταῖς Μωυσέος 58
 20 ἐν τῷ ναῷ κειμέναις καὶ δίδωσι τῷ γραμματεῖ Σαφᾶ. ὁ δ' ἀνέγνω τὰς βίβλους τῷ βασιλεῖ.
 ἀκούσας δέ, περιορηξάμενος τὴν ἐσθῆτα τὸν ἀρχιερέα καλέσας καὶ αὐτὸν τὸν γραμματέα 59
 καὶ τῶν φίλων τινὰς ἔπεμψε πρὸς τὴν προφῆτιν Ὀλδάν, γυναῖκα δὲ Σελοῦμου τινὸς τῶν
 ἐπιφανῶν, καὶ λέγειν ἐκέλευσεν ἰλάσκεσθαι τὸν Θεὸν καὶ πειρᾶσθαι ποιεῖν εὐμενῇ· ἡ δὲ 60
 προφῆτις ἐδήλου τῷ βασιλεῖ, ὅτι τὸ Θεὸν μὲν ἤδη κατ' αὐτῶν ψῆφον ἐξήνεγκεν ἀπολέσαι
 25 τὸν λαὸν καὶ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν παραβάντας τοὺς νόμους καὶ τοσούτῳ μεταξὺ χρόνῳ μὴ
 μετανόησαντας, δι' αὐτὸν μέντοι δίκαιον ὄντα ἐφῆξει ἔτι τὰς συμφορὰς καὶ μετὰ τὴν 61
 αὐτοῦ τελευτήν τὰ κατεψηγισμένα ἐπάξει. οἱ μὲν οὖν ἀπήγγειλαν ταῦτα τῷ βασιλεῖ. 62
 ὁ δὲ πανταχοῦ πέμψας συνελθεῖν τὸν λαὸν ἐκέλευσεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀθροισθέντι
 πρῶτον μὲν ἀνέγνω τὰς ἱερὰς βίβλους, ἔπειτα ὅρκους ποιῆσασθαι καὶ πίστιν ἀπῆτησεν, 63
 30 ἢ μὴν φυλάξαι τοὺς νόμους καὶ θρησκεῦσαι τὸν Θεόν. οἱ δὲ προθύμως καὶ τὰ παραινέ- 64
 θέντα ποιήσεν ὑπέσθησαν θύοντές τε παραχρῆμα τὸν Θεὸν ἐκέτερον ἵλεων αὐτοῖς ὑπάρ-
 χειν. κατέπρησε δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν προγόνων τοῖς εἰδώλοις ἀνατεθέντα σκευὴ καὶ τοὺς 65
 ἱερεῖς αὐτῶν ἀπέκτεινε. καὶ τὰ ὅσα τῶν ψευδοπροφητῶν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὃν κατεσκεύασεν 66
 ὁ Ἱεροβόαμος, κατέκαυσε. συνέβη δὲ τότε λαβεῖν τέλος τὰ ὑπὸ τοῦ προφήτου προαγγελθέντα, 67
 35 ὃς θυσιάζοντι προσῆλθε τῷ Ἱεροβοάμῳ καὶ ὅτι τίς ἐκ τοῦ Δαυίδου γένους ἔφη Ἰωσίας
 τοῦνομα ποιήσει τὰ προειρημένα μετὰ ἔτη τριακόςια καὶ ἑξηκονταέν. μετὰ δὲ ταῦτα 68
 Ἰωσίας πορευθεὶς πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅσοι τὴν αἰχμαλωσίαν τὴν ὑπὸ τῶν
 Ἀσσυρίων διέφυγον, ἀφεῖναι μὲν τὰς ἀσεβεῖς πράξεις ἔπεισε, τὸν δὲ πάτριον Θεὸν

7 μακάριστος Henn., in Busb. compendium, quod utrum μακαρὸς an μακαριστὸς legendum sit non constat. — ἔτη πεντήκοντα ἐπτά Henn. — 8 ἀπεβίω] κατέστρεψε τὸν βίον Iosephus. — 19 προκομίζων Iosephus. — 24 τὸ om. Busb., addidi ex Zonara p. 199 et Iosepho. — 26 ὄντα] γενόμενο Iosephus. — 27 ἐπάξει] ἐπιπέμψεν Iosephus. — 29 ἀπῆτησεν] ἠνάγκασεν Iosephus. — 30 καὶ (ante τὰ) om. Henn. — 35 προσῆλθε] correxi προῆλθε Busb. — 35 γένους] γνοῖς Busb. Henn.

Zonaras I p. 200 Bonn.

- 70 εὐσεβεῖν· καὶ καθαρίσας τῶν εἰδώλων τὴν χώραν ἄπασαν εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν λαὸν συνε-
 72 κάλεσε καὶ ἐπὶ τὴν ἄβυμον ἐορτὴν τὴν πάσχα λεγομένην ἤγαγεν ἐπιτελουμένων τῶν θυσιῶν
 73 τοῖς Μωυσέος νόμοις. ζήσας δὲ ἐν εἰρήνῃ μετὰ ταῦτα Ἰωσίας κατέστρεψε τούτῳ τῷ
 74 τρόπῳ τὸν βίον· Νεχαὸς ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἤλασε ποταμὸν
 75 Μήδους πολεμίων καὶ Βαβυλωνίους, οἱ τὴν Ἀσσυρίων κατέλυσαν ἀρχήν. γενόμενον δὲ 5
 κατὰ Μένδην πόλιν τῆς Ἰωσίου βασιλείας οὗσαν εἶργεν αὐτὸν Ἰωσίας διὰ τῆς ἰδίας ἰέναι.
 πέμψας δὲ Νεχαὸς οὐκ ἐπ' αὐτὸν στρατεύειν ἔλεγε· μὴ γοῦν παροξύνειν αὐτὸν ὥστε
 76 πολεμεῖν αὐτῷ. Ἰωσίας δὲ οὐ προσέετο τὰ παρὰ τοῦ Νεχαοῦ. διατάσσοντος οὖν αὐτοῦ
 77 τὴν δύναμιν καὶ ἐφ' ἄρματος ὀχουμένον τοξεύσας τίς τῶν Αἰγυπτίων ἔπαυσε τῆς πρὸς
 τὴν μάχην σπουδῆς· καὶ ὑποστρέψας εἰς Ἱεροσόλυμα τελευτᾷ βιώσας μὲν ἔτη τριακοντα- 10
 78 εννέα, βασιλεύσας δὲ τούτων ἑν καὶ τριάκοντα. Ἰερεμίας δ' ὁ προφήτης ἐπικήδειον
 79 συνέταξεν αὐτῷ μέλος θρηνητικόν. οὗτος ὁ προφήτης καὶ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει δεινὰ
 προεκήρυξεν ἐν γράμμασι καταλιπὼν καὶ τὴν νῦν ἐφ' ἡμῶν γενομένην ἄλωσιν τὴν τε
 Βαβυλῶνος αἴρεσιν. οὐ μόνον δὲ οὗτος προεθέσπισε ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὁ προφήτης
 80 Ἰεζεκίηλος πρῶτος περὶ τούτων δύο βιβλία γράψας κατέλιπεν. ἦσαν δὲ οἱ δύο τοῦ γένους 15
 τῶν ἱερέων.
- 81 Τελευτήσαντος δὲ Ἰωσίου ὁ παῖς αὐτοῦ διαδέχεται τὴν βασιλείαν Ἰωάχαζος τρίτον
 82 καὶ εἰκοστὸν ἔτος γεγονώς, ἀσεβὴς τὸν τρόπον· ὁ δὲ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ὑποστρέψας
 ἀπὸ τῆς μάχης μεταπέμπεται τὸν Ἰωάχαζον, καὶ τὸν μὲν ἐλθόντα ἔδρασε, τῷ δὲ πρεσ-
 βυτέρῳ αὐτοῦ ἀδελφῷ Ἐλιακίμῳ τὴν βασιλείαν παραδίδωσι μετονομάσας αὐτὸν Ἰωάκειμον· 20
 83 τῇ δὲ χώρῃ ἐπέταξεν ἑκατὸν ἀργυρίου τάλαντα, ἑν δὲ χρυσοῦ. τὸν δὲ Ἰωάχαζον ἀπήγαγεν
 εἰς Αἴγυπτον, ὃς καὶ ἐτελεύτησεν ἐν αὐτῇ βασιλεύσας μῆνας τρεῖς ἡμέρας δέκα. Ἰωάκειμος
 δ' ἦν ἄδικος καὶ κακοῦργος καὶ μήτε πρὸς θεὸν ὅσιος μήτε πρὸς ἀνθρώπους
 84 ἐπιεικής. ἔτος δὲ αὐτοῦ τέταρτον ἤδη τὴν βασιλείαν ἔχοντας τὴν Βαβυλωνίων ἀρχὴν
 παραλαμβάνει τίς Ναβουχοδονόσορος ὄνομα, ὃς μετὰ τοῦ Αἰγυπτίου Νεχαὸ μάχην 25
 86 συγκροτήσας νικᾷ καὶ πολλὰς μυριάδας τῶν Αἰγυπτίων διαφθείρει. διαβὰς δὲ τὸν
 Εὐφράτην ὁ Βαβυλώνιος τὴν ἄχρι Πηλουσίου παραλαμβάνει Συρίαν πάρεξ τῆς Ἰουδαίας.
 87 τέσσαρα δὲ ἔτη βασιλεύοντος τοῦ Ναβουχοδονοσόρου ὁ γδοος ἦν τῷ Ἰωακίμῳ, καὶ στρατεύει
 μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ὁ Βαβυλώνιος φόρους αἰτῶν ἰ' πολεμῶσιν
 88 ἀπειλῶν. ὁ δὲ δέσας τὴν ἀπειλὴν ἤνεγκε φόρους αὐτῷ οὓς ἔταξεν ἐπὶ τρία ἔτη. τῷ δὲ 30
 τρίτῳ στρατεύειν τοὺς Αἰγυπτίους ἀκούσας ἐπὶ τὸν Βαβυλώνιον καὶ τοὺς φόρους αὐτῷ μὴ
 δοῦς διεψεύσθη τῆς ἐλπίδος· οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ποιήσασθαι τὴν στρατιὰν οὐκ ἐθάρρησαν.
 89 ταῦτα δὲ Ἰερεμίας ὁ προφήτης προῦλεγε, καὶ ὡς πέπρωται τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ Βαβυλωνίου
 90 ἁλῶναι καὶ Ἰωακίμῳ χειρωθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ἀλλὰ ταῦτα εἰς οὐδὲν ἐλέγετο χρήσιμον.
 91 τὸν Ἰερεμίαν δὲ ἡτιῶντο. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ψήφους ἤνεγκαν κατ' αὐτοῦ, οἱ δὲ σοφῆς ὄντες 35
 93 διανοίας ἀπέλυσαν τὸν προφήτην, ὃς ἀπάσας τὰς αὐτοῦ προφητείας συγγραψάμενος
 ἐκκλησιάζοντος ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ δῆμου ἀνέγνω τὸ βιβλίον μὴνὶ ἐννάτῳ τοῦ πέμπτου ἔτους
 τῆς Ἰωακίμου βασιλείας, ὃ περὶ τῶν συμβήσεσθαι μελλόντων τῇ πόλει καὶ τῇ νῆφ καὶ

7 νεχαὸς Henn. et man. 1 Busb. — 14 litt. προεθέσπισε i. ras. paullo maiore Busb. — 19 τὸν] τῶν Busb. — 21 τῇ] τὴν Busb. — 21 τάλαντα ἀργυρίου Henn. — 28 ὁ γδοος Iosephus. — 33 πέπρωται] δεῖ Iosephus. — 34 ἁλῶναι] ἀνάστατον γενέσθαι Iosephus.

Zonaras I p. 201 Bonn.

τοῖς ὄχλοις ἦν συντεταχώς. τοῦτο δὲ λαβόντες οἱ ἡγεμόνες κελεύουσιν αὐτόν τε καὶ τὸν 94
 γραμματέα Βάρουχον ἐκποδῶν ἑαυτοὺς ποιῆσαι, τὸ δὲ βιβλίον τῷ βασιλεῖ διδόασιν. ὁ δὲ 95
 ἀκούσας τῶν γεγραμμένων καὶ ὀργισθεὶς διέρρηξέ τε καὶ βαλὼν εἰς πῦρ ἤφρηνισε, τὸν δ'
 Ἱερεμίαν καὶ τὸν γραμματέα Βάρουχον προσέταξε κολασθῆναι. οὗτοι οὖν μὴ εὐρεθέντες
 5 διαφεύγουσι τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον στρατευσάμενον ἐπ' αὐτόν τὸν 96
 Βαβυλώνιον δέχεται μηδὲν νομίζων πείσεσθαι δεινὸν οὔτε ἀποκλείσας οὔτε πολεμήσας.
 οὐκ ἐφύλαξε δὲ τὰς πίστεις, ἀλλὰ τοὺς ἀκμαιοτάτους καὶ κάλλει διαφέροντας τῶν Ἱερο- 97
 σολυμιτῶν ἀπέκτεινε μετὰ τοῦ βασιλέως Ἰωακείμου, ὃν ἐκέλευσεν ἄταφον ῥιφῆναι πρὸ
 τῶν τειχῶν· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ Ἰωακείμ κατέστησε βασιλέα τῆς χώρας. τοὺς δ' ἐν ἀξιώ- 98
 10 ματι τρισχιλίους ὄντας αἰχμαλώτους ἀπήγαγεν εἰς Βαβυλῶνα· ἐν τούτοις ἦν καὶ ὁ προφῆτης
 Ἰεζεκίηλος παῖς ὢν. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτον ἔσχεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμος ἔτη βιώσας ἕξ καὶ
 τριάκοντα, βασιλεύσας δὲ τούτων ἑνδεκα, ὁ δὲ διαδεξάμενος αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Ἰωακείμ
 ἐβασίλευσε μῆνας τρεῖς ἡμέρας δέκα.

Τὸν δὲ Βαβυλώνιον ἔλαβε δέος, μὴ μνησικακήσας τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως ἀπο- 99
 15 στήσῃ τὴν χώραν αὐτοῦ· πέμψας οὖν ἐπολιόρκει αὐτόν. ὁ δὲ χρηστὸς ὢν οὐκ ἤξιον τὴν 100
 πόλιν περιορᾶν δι' αὐτὸν κινδυνεύουσαν, ἀλλὰ ἐπάρας τὴν μητέρα καὶ τοὺς συγγενεῖς
 παραδίδωσι τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Βαβυλωνίου ὄρκους παρ' αὐτῶν λαβὼν μηδὲν αὐτοὺς
 μῆτε τὴν πόλιν παθεῖν. οὐκ ἐφύλαξε δὲ αὐτὴν ὁ Βαβυλώνιος, ἀλλὰ τοῖς στρατηγοῖς 101
 ἐπέστειλεν ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ πόλει λαβόντας αἰχμαλώτους νέους τὴν ἡλικίαν καὶ τεχνίτας
 20 δεδμεμένους ἄγειν πρὸς αὐτόν, ἧσαν δὲ οὗτοι εἰς μυρίους καὶ ὀκτακοσίους τριακονταδύο, καὶ
 τὸν Ἰωακείμ μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν φίλων. τούτους κομισθέντας εἶχεν ἐν φυλακῇ· τὸν 102
 δὲ θεῖον τοῦ Ἰωακείμ Σακχίαν ἀπέδειξε βασιλέα ὄρκους δόντα φυλάξειν αὐτῷ τὴν χώραν
 καὶ μὴ τοῖς Αἰγυπτίοις εὐνοήσειν. Σακχίας δὲ ἦν μὲν ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἐνός, ὅτε τὴν ἀρχὴν 103
 παρέλαβε, τῶν δικαίων καὶ τοῦ δέοντος ὑπερόπτης. διὸ καὶ ὁ προφῆτης Ἱερεμίας πρὸς 104
 25 αὐτὸν ἐλθὼν πολλάκις ἐμαρτύρατο κελεύων τὰς μὲν ἀσεβείας καὶ παρανομίας καταλιπεῖν,
 προνοεῖν δὲ τοῦ δικαίου, καὶ μὴ τοῖς ψευδοπροφήταις πεπιστευκέναι, ὥς οὐκέτι πολεμήσει
 τὴν πόλιν ὁ Βαβυλώνιος καὶ ὡς Αἰγύπτιοι στρατεύσουσιν ἐπ' αὐτόν καὶ νικήσουσιν ταῦτα
 γὰρ οὐκ ἀληθῆ λέγειν. ὁ δὲ Σακχίας ἐφ' ὅσον ἤκουε τοῦ προφήτου ἐπείθετο αὐτῷ, διε- 105
 φθειραν δὲ πάλιν αὐτόν οἱ φίλοι καὶ ἦγον πρὸς Ἄπερ ἦθελον. προεφῆτενε δὲ καὶ Ἰεζεκίηλος 106
 30 ἐν Βαβυλῶνι τὰς μελλούσας τῷ λαῷ συμφορὰς καὶ ταῦτα ἔπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ταῖς
 δὲ προφητείαις αὐτῶν Σεδεκίας ἠπίστησεν ἐκ τοιαύτης αἰτίας· τὰ μὲν ἄλλα πάντα συνε-
 φώνουν οἱ προφῆται, ὥς ἢ τε πόλις ἀλώσεται καὶ Σακχίας αὐτὸς αἰχμάλωτος ἔσται, διε-
 φώνησε δὲ Ἰεζεκίηλος εἰπὼν οὐκ ὀψεσθαι Βαβυλῶνα τὸν Σακχίαν Ἱερεμίον φάσκοντος, ὅτι
 δεδμεμένον αὐτόν εἰς Βαβυλῶνα ἀπάξει ὁ βασιλεὺς. καὶ διὰ τὸ μὴ ταῦτόν ἐκατέρους λέγειν 107
 35 ἠπίστησε. τὴν δὲ πρὸς τοὺς Βαβυλωνίους πίστιν ἐπ' ἔτη τηρόσας ὁπῶ· διέλυσε καὶ 108
 τοῖς Αἰγυπτίοις προστίθεται. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Βαβυλώνιος ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτόν καὶ 109
 τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπολιόρκει. ὁ δ' Αἰγύπτιος ἦκεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετὰ δυνάμεως ὡς 110

1 κελείουσιν, litt. ουσιν i. ras. Busb. — 4 οὖν] μὲν οὖν Henn. — 8 ἄταφον ἐκέλευσεν Henn. —

14 ἀποστήσης, η (in σης) i. ras. Busb. — 23 τοῖς αἰγυπτίοις Busb. corr. ex Iosephus. — 25 τὰς μὲν] τ μὲν,
 μὲν i. ras. Busb. — 25 παρανομίας καὶ ἀσεβείας Henn. — 26 post πολεμήσει ut vid. ras. 1 litt. Busb. —
 35 τηρήσας] κατασχών Iosephus.

Zonaras I p. 203 Bonn.

λίσων τὴν πολιορκίαν. ἀπαντήσας δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις ὁ Βαβυλώνιος καὶ συμβαλὼν νικᾷ
 111 τῇ μάχῃ καὶ τρεψάμενος αὐτοὺς εἰς φυγὴν ἐξ ὅλης διώκει τῆς Συρίας. ὡς δὲ ἀνεχώρησεν
 ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, οἱ ψευδοπροφήται οὐκέτι
 112 τὸν Βαβυλώνιον πολιορκήσιν αὐτοὺς ἔλεγον. παρελθὼν δ' Ἱερεμίας τὰναντία τού-
 των καὶ ἀληθῆ προεφήτευσεν, ὡς νικήσας τοὺς Αἰγυπτίους ὁ Βαβυλώνιος ἐπιστρατεύσει 5
 τοῖς Ἱεροσολύμοις πολιορκήσιν τε καὶ τῷ λιμῷ διαφθερεῖ τὸν δῆμον καὶ τοὺς
 περιλειφθέντας αἰχμαλώτους ἄξει καὶ τὸν ἐν τῷ ναῷ πλοῦτον ἐκφορήσας καὶ αὐτὸν
 ἐμπρήσει καὶ τὴν πόλιν κατασκάψει καὶ δουλεύσομεν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ ἐπὶ
 113 ἑτῇ ἐβδομήκοντα. παύσουσι δὲ τότε τῆς ἐπ' αὐτοῖς δουλείας Πέρσαι τε καὶ Μῆδοι κατα-
 λύσαντες Βαβυλωνίους, ἀφ' ὧν εἰς τήνδε ἀπολυθέντες οἰκοδομήσομεν τὸν ναὸν πάλιν καὶ 10
 114 τὰ Ἱεροσόλυμα καταστήσομεν. ταῦτα λέγων Ἱερεμίας ὑπὸ μὲν τῶν πλειόνων ἐπιστεῖετο,
 οἱ δὲ ἡγεμόνες καὶ ἀσεβεῖς ἐξεφάυλιζον. παραγινόμενῳ δ' εἰς τὴν πατρίδα Ἀναθῶθ
 συντυχὼν κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν ἀρχόντων τίς κατέσχευεν ὡς πρὸς τοὺς Βαβυλωνίους αὐτομο-
 115 λοῦντα καὶ ἔγαγε πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὅφ' ὧν πᾶσαν αἰκίαν ὑπομείνας καὶ βασάνους
 116 ἐφυλάττετο πρὸς τιμωρίαν. ἔτει δ' ἐννάτῳ τῆς Σακχίου βασιλείας στρατεύει τὸ δεύτερον 15
 ὁ Βαβυλώνιος εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ προσκαθίσας αὐτῇ μῆνας ὀκτωκαίδεκα μετὰ πάσης
 117 πολιορκεῖ φιλοτιμίας. συνεπέθεντο δὲ τοῖς Ἱεροσολύμοις λιμὸς καὶ φθορὰ λοιμική. ἐν δὲ
 τῇ εἰρκτῇ τυγχάνων ὁ προφήτης Ἱερεμίας οὐχ ἡσύχαζεν, ἀλλ' ἐκεκράγει καὶ ἐκέρυσσε
 παραινῶν τῷ πλήθει δέξασθαι τὸν Βαβυλώνιον· σωθήσεσθαι γὰρ αὐτοὺς τοῦτο πράξαντας.
 118 προὔλεγε δὲ ὡς εἰ μὲν ἐπιμείνει τίς ἐν τῇ πόλει πάντως ἀπολείται ὃ^σ λιμῷ ἢ σιδήρῳ τῶν 20
 119 πολεμίων, εἰ δὲ φεύξεται πρὸς τοὺς πολεμίους, διαδράσεται τὸν θάνατον. καὶ οἱ μὲν
 τοῦ πλήθους οὐκ ἐπίστευον ταῦτα ἀκούοντες, οἱ δ' ἡγεμόνες μετ' ὀργῆς ἀπήγγελλον ταῦτα
 120 τῷ βασιλεῖ καὶ κτεῖναι τὸν προφήτην ἠρέθιζον. ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτὸς μὲν ὑπὸ χρηστότητος
 οὐδὲν παρωξύνθη, ἵνα δὲ μὴ τοῖς ἡγεμόσιν ἀπεχθάνηται παρὰ τοιοῦτον καιρὸν τὸν προ-
 121 φῆτην ἐφῆκεν αὐτοῖς ποιεῖν ὅτι ἂν θέλωσιν. οἱ δ' εὐθὺς τοῦτον εἷς τινα λάκκον βορβόρου 25
 122 πλήρη καθίμησαν, ὁ δὲ πρὸ τοῦ ἀνέχρους ὑπὸ τοῦ πλήθους περισχεθεῖς ἐν τούτοις ἦν. τῶν δ'
 123 οἰκετῶν τίς τοῦ βασιλέως τὰ περὶ τὸν προφήτην ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ. ταῦτα ἀκούσας ὁ
 βασιλεὺς ἐκέλευσε τῷ ἀπαγγέλλαντι οἰκέτῃ παραλαβόντι καὶ ἄλλους μετὰ σπουδῆς ἀνελκῦσαι
 124 τὸν Ἱερεμίαν. ὁ δὲ ἀνέσπασεν ἐκ τοῦ βορβόρου αὐτὸν καὶ διαφῆκεν ἀφύλακτον. μετα-
 πεμφαμένον δὲ αὐτὸν κρύφα τοῦ βασιλέως καὶ τί δύναται φράζειν πρὸς τὰ παρόντα 30
 125 ἐρομένον, ἔχειν μὲν ἔλεγεν, οὐ πιστευθήσεσθαι δὲ εἰπὼν οὐδὲ ἀκουσθήσεσθαι, δεδιέναι
 126 δὲ μὴ καὶ κατακριθεῖθαι θανάτῳ εἰπὼν τὴν ἀλήθειαν. τοῦ δὲ βασιλέως ὄρκους αὐτῷ δόντος, ὡς
 127 οὐδέν τι πείσεται, θαρσύνσας συνεβούλευε παραδοῦναι τὴν πόλιν τοῖς Βαβυλωνίοις, εἴ γε βού-
 128 λεται σώζεσθαι καὶ μήτε τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος πεσεῖν μήτε τὸν ναὸν ἐμπρησθῆναι. ὁ δὲ
 35
 128 βασιλεῖ φονευθῆ. μάτην δ' ὑπονοεῖν ταῦτα ὁ προφήτης αὐτῷ ἔλεγεν· οὐδενὸς γὰρ κακοῦ
 129 μένειν δὲ καὶ τὸν ναὸν ἀπαθῆ. καὶ τὸν μὲν Ἱερεμίαν ταῦτ' εἰπόντα ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσε

13 αὐτομολοῦντας Henn. et man. 1 Busb. — 15 ἐνάτω ex corr. Busb. — 16 προκαθίσας Busb. —

17 ἱεροπολιμίταις Henn. — 20 ἐπιμένοι Iosephus. — 36 φονευθῆ] κολαυθῆ Iosephus. — 38 post ναὸν 4 litt. erasae Busb.

Zonaras I p. 204 Bonn.

προστιάξας αὐτῷ πρὸς μηδένα τῶν πολιτῶν ἐξενεγκεῖν τὰ δόξαντα αὐτοῖς, ἀλλὰ μὴδὲ τοῖς ἡγεμόσιν φράζειν τί τούτων, εἰ πυνθάνονται τί κληθεῖς εἴποι πρὸς αὐτόν, σκήπτεσθαι δ' ὅτι δεηθεῖν μὴ ἐν δεσμῷ τυγχάνειν καὶ φυλακῇ. καὶ δὴ τοῦτο πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν. 130

Τῆς δὲ πολιορκίας τῶν Ἱεροσολύμων ὁ Βαβυλώνιος ἐντεταμένως σφόδρα εἶχετο 131
5 πύργους τὲ μεγάλους καὶ χώματα κύκλῳ ἀνεγείρας πολλά. οἱ δ' ἐντὸς οὔτε πρὸς τὸν 132
λιμὸν κάμνοντες οὔτε πρὸς τὴν νόσον τὴν λοιμικὴν καρτερῶς ἀντεῖχον ἕως οὗ διεφθάρησαν 134
ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ καὶ τῶν βελῶν, ἅπερ ἀπὸ τῶν πύργων εἰς αὐτοὺς κατηκόντιζον οἱ πολέμιοι.
ἐπὶ μῆρας δὲ ὀκτωκαίδεκα πολιορκουμένη ἡ πόλις ἤρθε ἐνδεκάτῳ ἔτει τῆς Σακχίου 135
βασιλείας τοῦ τετάρτου μηνὸς τῇ ἐννάτῃ ἡμέρᾳ παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν Βαβυλωνίων, οἷς
10 ἐνεπίστευσε τὴν πολιορκίαν ὁ Ναβουχοδονόσορος· αὐτὸς γὰρ ἐν Ῥαμαθᾶ διέτριβε πόλει.
αλόυσης δὲ τῆς πόλεως περὶ μέσσην νύκτα καὶ τῶν ἡγεμόνων τῶν πολεμίων εἰσελθόντων εἰς 136
τὸ ἱερὸν γινὺς Σακχίας ὁ βασιλεὺς, παραλαβὼν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἡγεμόνας
καὶ τοὺς φίλους φεύγει μετ' αὐτῶν ἐκ τῆς πόλεως διὰ τῆς καρτερᾶς φάραγγος καὶ
διὰ τῆς ἐρημίας. μαθόντες τοῦτο οἱ Βαβυλώνιοι ὑπὸ τὸν ὄρθρον ὤρμησαν διώκειν αὐτόν 137
15 καὶ καταλαβόντες ἐκνκλώσαντο. οἱ δὲ φίλοι καὶ ἡγεμόνες οἱ συμφυγόντες αὐτῷ καταλι-
πόντες αὐτὸν διεσπάρησαν. περιλειφθέντα δὲ αὐτόν σὺν ὀλίγοις ζωγρήσαντες οἱ πολέμιοι 138
μετὰ τῶν τέκνων καὶ τῶν γυναικῶν ἤγαγον εἰς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Ναβουχοδονόσορος ἀσεβῆ
καὶ παράσπονδον αὐτὸν ἀπεκάλει, ὠνείδιζε δὲ καὶ ἀχαριστίαν καὶ παρ' αὐτοῦ λαβόντι 139
τὴν βασιλείαν Ἰωακείμουν οὖσαν, χρησαμένῳ δὲ τῇ δυνάμει κατὰ τοῦ παρασχόντος „ἀλλὰ
20 μέγας, εἶπεν, ὁ Θεός, ὃς μισήσας τὸν τρόπον ὑποχείριον ἡμῖν ἔθηκε“. καὶ ἐκέλευσε ταῦτα 140
εἰπὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς φίλους παραχρῆμα θῦσαι ὀργῶντος αὐτοῦ. ἔπειτα τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἐκκόψας τοῦ Σακχίου δῆσας ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. Ἰερεμίας δὲ καὶ Ἰεζεκίηλος προε- 141
φήτευσαν αὐτῷ, ὅτι συλληφθεὶς ἀχθήσεται πρὸς Βαβυλῶνα καὶ οὐκ ὄψεται αὐτήν.

Οἱ μὲν οὖν ἐκ τοῦ Δαυίδου βασιλεύσαντες οὕτω κατέστρεψαν τὸν βίον, εἴκοσι μὲν 143
25 καὶ εἰς γενόμενοι μέχρι τοῦ τελευταίου βασιλέως, ἔτη δὲ πάντες βασιλεύσαντες πεντακόσια
ιδ' μῆρας ἕξ ἡμέρας ἰς', ὧν εἴκοσι τὴν ἀρχὴν κατέσχευεν ὁ πρῶτος αὐτῶν βασιλεὺς Σάουλος.
ὁ δὲ Βαβυλώνιος πέμπει Ναβουζαρδάνην εἰς Ἱεροσόλυμα συλήσονται τὸν ναόν, ὃς γενό- 144
μενος ἐν τῇ πόλει συλᾷ τὸν ναὸν καὶ ἀνάπτει τοῦτον μηνὶ πέμπτῳ τῇ νομηνίᾳ ἐνδεκάτῳ 145
ἔτει τῆς Σακχίου βασιλείας, ὀκτωκαίδεκάτῳ δὲ τῆς Ναβουχοδονοσόρου· ἐνέπρησε δὲ καὶ τὰ
30 βασιλεία καὶ τὴν πόλιν κατέσκαψεν. ἐνεπρήσθη δὲ ὁ ναὸς μετὰ τετρακόσια ἔτη καὶ ὁ καὶ μῆρας 147
ἕξ καὶ δέκα ἡμέρας, ἀφ' οὗ κατεσκευάσθη· τῇ δὲ ἕξ Αἰγυπτίων μεταναστιάσει τοῦ λαοῦ τότε ἦν
ἔτη χίλια ἑξηκονταδύο μῆνες ἕξ ἡμέραι δέκα· τῷ δὲ κατακλυσμῷ μέχρι τῆς τοῦ ναοῦ πορθήσεως
χρόνος ὁ πᾶς ἦν ἐτῶν χιλίων ἑννακοσίων πεντηκονταεπτὰ μηνῶν ἕξ ἡμερῶν δέκα· ἕξ οὗ 148
δὲ ἐγεννήθη Ἀδάμος ἔτη τρισχίλια πεντακόσια δεκατρία μῆνες ἕξ ἡμέραι δέκα· ὁ δὲ 149
35 Ναβουζαρδάνης κατασκάψας τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν λαὸν μεταστήσας ἔλαβεν αἰχμαλώτους
τὸν ἀρχιερέα Σαβαῖον καὶ τὸν μετ' αὐτὸν ἱερέα Σεφενίαν καὶ τοὺς φυλάττοντας τὸ ἱερὸν
ἡγεμόνας καὶ ἄλλους πλείονας, οὓς ἅπαντας μεθ' ὧν ἐσύλησε σκευῶν ἐκόμισε πρὸς τὸν
βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ μὲν ἀρχιερέως καὶ τῶν ἡγεμόνων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀπο- 150

7 λιμοῦ Iosephus. — 8 litt. μένη ἡ πόλις in ras. Busb. — 14 τοῦτο om. Busb. (?) — τὸν] τῶν

Busb. — 15 ἐκνκλώσαν Busb. — 17 εἰς] πρὸς Iosephus. — 19 post ἀλλὰ 3 litt eras. Busb. — 29 δὲ τῆς] δὲ τοῦ Busb.

Zonaras I p. 206 Bonn.

τεμεῖν, αὐτὸς δὲ πάντας τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὸν Σακχίαν ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. δέσμιον δὲ ἐπήγετο καὶ Ἰωσάδακον τὸν ἀρχιερέα υἱὸν ὄντα Σαβαίου τοῦ ἀρχιερέως.

151
152

Ἀναγκαῖον δ' ἤγησάμην καὶ τῶν ἀρχιερέων εἰπεῖν τὰ ὀνόματα. πρῶτος μὲν Σάδωκος ἀρχιερεὺς ἐγένετο τοῦ ναοῦ, ὃν Σαλομὼν ᾠκοδόμησε· μετ' αὐτὸν δὲ υἱὸς Ἀχιμαῶς καὶ μετ' Ἀχιμαῶν Ἀζαρίας, τούτου δὲ Ἰώραμος, τοῦ δὲ Ἰωράμου Ἴος, μετ' αὐτὸν δὲ Ἀξιώραμος, τοῦ
153 δὲ Ἀξιωράμου Φιδέας, τοῦ δὲ Φιδέου Σουδέας, τοῦ δὲ Σουδέα Ἰουλος, τοῦ δὲ Ἰούλου Ἰωθάμος, Ἰωθάμου δὲ Οὐρίας, Οὐρία δὲ Νηρίας, τοῦ δὲ Νηρία Ὠδέας, τοῦ δὲ Σάλδουμος, Σαλδούμου δὲ Ἐλκίας, Ἐλκία δὲ Ἀζαροακχώρ, τοῦ δὲ Ἰωσάδακος ὁ αἰχμαλωτισθεὶς εἰς Βαβυλῶνα. οὗτοι πάντες παῖς πατρὸς διεδέξαντο τὴν ἀρχιερωσύνην.

154

Παραγενόμενος δὲ εἰς Βαβυλῶνα ὁ βασιλεὺς Σακχίαν μὲν εἶχεν ἄχρις οὗ καὶ ἐτελεύ- 10
τησεν ἐν εἰρκτῇ, θάψας δὲ αὐτὸν βασιλικῶς τὰ σκεύη τὰ ἐκ τοῦ ναοῦ συληθέντα ἀνέθηκε τοῖς ἰδίοις θεοῖς, τὸν δὲ λαὸν κατόκισεν ἐν τῇ Βαβυλωνίτιδι χώρᾳ, τὸν δὲ ἀρχιερέα
155 ἀπέλυσε τῶν δεσμῶν. ὁ δὲ Ναβουζαρδάνης αἰχμαλωτίσας τὸν τῶν Ἑβραίων λαὸν τοὺς πένητας καὶ αὐτομόλους ἐκεῖ κατέλιπεν ἀποδείξας αὐτοῖς ἡγεμόνα Γοδολίαν Ἰακώβου παῖδα τῶν εὖ γεγονότων ἐπιεικῇ καὶ δίκαιον, ἐπέταξε δὲ αὐτοῖς τὴν χώραν ἐργαζομένοις 15
156 τῷ βασιλεῖ τελεῖν φόρον ὥρισμένον. Ἱερεμίαν δὲ τὸν προφῆτην ἐπειθεν εἰς Βαβυλῶνα σὺν αὐτῷ παραγενέσθαι· κεκελεῦσθαι γὰρ ὑπὸ τοῦ βασιλέως πάντα αὐτῷ χορηγεῖν· εἰ δὲ τοῦτο μὴ βούλεται, δηλοῦν αὐτῷ ποῦ μένειν διέγνωκεν, ἵνα τοῦτο ἐπισταλῇ τῷ βασιλεῖ.
157 ὁ δὲ προφῆτης οὐδὲ ἐπεσθαι ἤθελεν οὔτε ἀλλαχόσε ποῦ μένειν, ἥδεώς δὲ ἔχειν ἐπὶ τοῖς ἐρειπίοις τῆς πατρίδος καὶ τοῖς ταλαιπώροις αὐτῆς διαζῆσαι λειψάνοις. γρούς δὲ αὐτοῦ 20
τὴν προαίρεσιν ὁ στρατηγός, τῷ Γοδολίᾳ προστάξας, ὃν κατέλιπε, πᾶσαν αὐτοῦ ποιεῖσθαι
158 πρόνοιαν ὠρησάμενός τε αὐτὸν ὠρεαῖς πολυτελεσίαν ἀπέλυσε. συναφῆκε δ' αὐτῷ παρα-
καλέσαντι περὶ τούτου καὶ Βάρουχον τὸν μαθητὴν Νίρου δὲ παῖδα ἐξ ἐπισήμου σφόδρᾳ
159 οἰκίας ὄντα καὶ τῇ πατρίᾳ γλώσσει διαφερόντως πεπαιδευμένον. οἱ δὲ πολιορκουμένων Ἱεροσολύμων φυγόντες ἐπειδὴ τοὺς Βαβυλωνίους ἤκουσαν ἀνακεχωρηχότας συλλεγόντες 25
160 πανταχόθεν ἦκον πρὸς τὸν Γοδολίαν. ἐκ δὲ τοῦ βασιλικοῦ ἦν τίς Ἰσμάηλος πονηρὸς ἀνὴρ,
161 ὃς ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἔφυγε πρὸς τὸν Ἀμμωνιτῶν βασιλέα Βαάλην. τούτους τοίνυν Γοδολίας
162 ἔπεισε μένειν γεωργοῦντας τὴν χώραν μηδὲν πείσεσθαι δεινόν. συνεβούλευε τε κατοικεῖν
εἰς ἣν ἕκαστος βούλεται πόλιν καὶ ἀνακτίζειν τὰ ἐδάφη. ταῦτα διαλεχθεὶς πρὸς αὐτοὺς
163 ἀπέλυσε διάγειν διὰ τῆς χώρας εἰς ὃν ἕκαστος ἠβούλετο τόπον. διαδραμούσης δὲ φήμης, 30
ὅτι τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς Γοδολίας ἐδέξατο φιλανθρωπῶς καὶ τὴν γῆν αὐτοῖς γεωργεῖν
ἐφῆκεν ἐφ' ᾧ τελέσειν φόρον τῷ Βαβυλωνίῳ, συνέδραμον καὶ τὴν χώραν κατόκησαν.
164 κατανοήσαντες δὲ τὴν χώραν καὶ τὴν τοῦ Γοδολίου χρηστότητα Ἰωάννης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ
ἡγεμόνες ὑπερηγάπησαν αὐτὸν καὶ Βαάλην τῶν Ἀμμωνιτῶν βασιλέα ἔλεγον τῷ Γοδολίᾳ
πέμψαι Ἰσμάηλον δόλῳ ἀποκτενοῦντα αὐτόν, ὅπως αὐτὸς ἄρχῃ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὧν ἐκ 35
165 τοῦ βασιλικοῦ γένους. ὁρυσθῆναι δὲ τῆς ἐπιβουλῆς αὐτὸν ἔλεγον, ἂν αὐτοῖς ἐφῇ κτεῖναι τὸν
166 Ἰσμάηλον. ὁ δ' ἠπίσται αὐτοῖς, οὐ γὰρ εἰκὸς εἶναι λέγων οὕτως πονηρὸν εἰς τὸν εὐεργετή-
167 σαντα καὶ ἀνόσιον εὐρεθῆναι. ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα ἀληθῆ δεῖ δοκεῖν, ἄμεινον ἔφασκεν

7 ad Ἀζαροακχώρ i, marg. man. 2 ascriptum σαβαίος Busb. — 8 ἐλκίου Henn. — 12 δι' abbreviatum i, ras. man. 2 Busb. — 22 συναφῆκε] συναπολήνη Iosephus. — 25 συλλεγόντες Busb. συλλεγόντες Henn. — 28 μηδὲν] οὐδὲν Iosephus. — 31 διεδέξατο Henn.

Zonaras I p. 206 Bonn.

ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπ' ἐκείνου μάλλον, ἢ πιστεύσαντα τὴν ἰδίαν σωτηρίαν αὐτῷ ἄνθρωπον
φθεῖραι. καὶ ἡμερῶν διελθουσῶν τριάκοντα παραγίνεται πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασφάθ 168
πόλιν Ἰσμαῆλος μετὰ ἀνδρῶν δέκα, οὓς λαμπρᾷ τραπέζῃ ὑποδεξάμενος εἰς μέθην προίχθη.
Θεασάμενος δὲ αὐτὸν οὕτως ἔχοντα ὁ Ἰσμαῆλος ἀποσφάττει τὸν Γοδολίαν αὐτὸς καὶ οἱ 169
5 δέκα φίλοι αὐτοῦ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κατακειμένους ἐν τῷ συμποσίῳ. καὶ μετὰ τῶν τούτων
ἀναίρεσιν ἐξελθὼν νυκτὸς ἅπαντας φονεῖ τοὺς ἐν τῇ πόλει Ἰουδαίους καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν
Βαβυλωνίων καταλειφθέντας ἐν αὐτοῖς στρατιώτας. τῇ δ' ἐπιούσῃ μετὰ δώρων ἤκον πρὸς 170
τὸν Γοδολίαν τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ὀγδοήκοντα μηδενὸς τὰ περὶ αὐτὸν ἐγνωκότες. ἰδὼν δὲ
αὐτοὺς Ἰσμαῆλος εἴσω ἐκάλει πρὸς τὸν Γοδολίαν καὶ παρελθόντων ἀποκλείσας τὴν αὔλιον
10 ἐφόνευσε. διεσώθησαν δὲ τῶν ὀγδοήκοντα τούτων ἀνδρῶν οἱ μὴ πρότερον ἀναιρεθῆναι 171
παρεκάλεσαν πρὶν ἢ τὰ κεκρυμμένα ἐν τοῖς ἀγροῖς παραδῶσιν ἐπιπλά τε καὶ ἐσθῆτα καὶ
σῖτον. ταῦτα ἀκούσας ἐφείσατο τῶν ἀνδρῶν τούτων Ἰσμαῆλος· τὸν δὲ ἐν τῇ Μασφάθῃ 172
λαὸν σὺν γυναιξὶ καὶ νηπίοις ἤχμαλώτισεν, ἐν οἷς καὶ τοῦ βασιλέως Σακχίου θυγατέρας,
ἃς Ναβουζαρδάνης παρὰ Γοδολίᾳ καταλελοίπει. ταῦτα διαπραξάμενος ὥρμησε πρὸς τὸν
15 Ἀμμανιτῶν βασιλέα. ἀκούσας δ' Ἰωάννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἡγεμόνες τὰ πεπραγμένα ὑπὸ 173
Ἰσμαῆλου καὶ τὸν Γοδολίᾳ θάνατον τοὺς ἰδίους ἕκαστος παραλαβὼν ὀπλίτας διώκουσι καὶ
καταλαμβάνουσιν αὐτὸν πρὸς τῇ πηγῇ ἐν Νεβρῶνι. οἱ δ' αἰχμαλωτισθέντες ὑπὸ Ἰσμαῆλου 174
τὸν Ἰωάννην ἰδόντες καὶ τοὺς ἡγεμόνας, καταλιπόντες τὸν αἰχμαλωτίσαντα πρὸς αὐτοὺς
ἀνεχώρησαν. Ἰσμαῆλος μὲν οὖν μετ' ἀνδρῶν ὀκτὼ φεύγει πρὸς τὸν Ἀμμανιτῶν βασιλέα.
20 ὁ δὲ Ἰωάννης παραλαβὼν οὓς διέσωσεν ἐκ τῶν Ἰσμαῆλου χειρῶν εἷς τινα τόπον Μάνδραν 175
καλούμενον παραγίνεται. διεγνώκεισαν δ' ἐκεῖθεν εἰς Αἴγυπτον ἐλθεῖν φοβούμενοι, μὴ κτεί-
νωσιν αὐτοὺς οἱ Βαβυλώνιοι. ὄντες δ' ἐπὶ ταύτης τῆς βουλῆς προσίασιν Ἱερεμίᾳ τῷ 176
προφῆτῃ παρακαλοῦντες δεηθῆναι τοῦ Θεοῦ, ὅπως αὐτοῖς ὑποδείξῃ, τί χρὴ ποιεῖν. ὁ δὲ 177
μετὰ δέκα ἡμέρας φησὶ δηλοῦν τὸν Θεόν, ὅτι μένουσι μὲν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ
25 παρέσται καὶ προνοήσεται καὶ τηρήσει ἀπαθείς, πορευομένους δὲ εἰς Αἴγυπτον ἀπολείψει.
ταῦτα λέγων ὁ προφῆτης οὐκ ἐπιστεύετο, ὑπωπτεύετο δὲ χαριζόμενος Βαρουχ τῷ μαθητῇ 178
καταψεύδεσθαι τοῦ Θεοῦ. παρακούσας οὖν ὃ τε λαὸς καὶ ὁ Ἰωάννης τῆς τοῦ Θεοῦ συμ- 179
βουλίας, ἣν αὐτοῖς διὰ τοῦ προφήτου παρήνεσεν, ἀπῆρυν εἰς Αἴγυπτον ἄγων καὶ τὸν
Ἱερεμίαν καὶ τὸν Βάρουχον. γενομένων δὲ αὐτῶν ἐκεῖ σημαίνει τὸ Θεῖον τῷ προφῆτῃ 180
30 μέλλοντα στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους τὸν Βαβυλώνιον, καὶ προειπεῖν ἐκέλευσε τῷ λαῷ
τὴν τε ἄλωσιν τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὅτι τοὺς μὲν αὐτῶν ἀποκτενεῖ, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους εἰς
Βαβυλῶνα ἄξει. καὶ ταῦτα συνέβη· τῷ γὰρ πέμπτῳ τῆς Ἱεροσολύμων πορθήσεως ἔτει 181
Ναβουχοδονόσορος ἐπὶ τὴν κοίλῃν Συρίαν στρατεύει καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἐπολέμει καὶ
Ἀμμανίτας καὶ Μωαβίτας, εἶτα ἐνέβαλεν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ καταστρεφάμενος αὐτὴν 182
35 τὸν μὲν τότε βασιλέα κτείνει, καταστήσας δὲ ἕτερον τοὺς ἐν αὐτῇ Ἰουδαίους πάλιν αἰχμα-
λωτίσας ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. καὶ τὸ μὲν Ἑβραίων γένος ἐν τοιοῦτῳ τέλει γεγόμενον 183
παρεilhφάμεν διελθὼν πέραν Εὐφράτον· ὑπὸ Ἀσσυρίων μὲν γὰρ ἐξέπεσεν ὁ τῶν
δέκα φυλῶν λαὸς ἀπὸ Σαμαρείας βασιλεύοντος Ὠσηέ, ἔπειτα τῶν δύο φυλῶν ὑπὸ

2 καὶ om. Henn. — 13 γυναιξί] γαιξί Busb. — 14 ὥρμησε] ἀφικνεῖται Iosephus. — 16 διώκουσι]
ὥρμησαν πολέμηγοντες Iosephus. — 19 τὸν] τῶν Busb. — 21 καλνόμενον] λεγόμενον Iosephus. — 25 πορευομένους
Busb. — 30 γεγόμενον (i. ras. 5 litt.) δι' αὐτόν Busb. Henn.

Zonaras I p. 208 Bonn.

- Ναβουχοδονοσόρου τοῦ τῶν Βαβυλωνίων καὶ Χαλδαίων βασιλέως καὶ ὃς ὑπελείφθη τῶν
 184 Ἱεροσολύμων ἀλόντων. Σαλμανασάρης μὲν οὖν ἀναστήσας τοὺς Ἰσραηλίτας κατέφικεν ἐν
 αὐτῷ τὸ τῶν Χουθαίων ἔθνος, οἱ πρότερον ἐνδοτέρῳ τῆς Περσίδος καὶ τῆς Μηδείας ἦσαν,
 τότε μέντοι Σαμαρεῖς ἐκλήθησαν τὴν τῆς χώρας ἐν ἣ κατωκίσθησαν προσιγορίαν ἀναλα-
 βόντες. ὁ δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς τὰς δύο φυλὰς ἐξαγαγὼν οὐδὲ ἐν ἔθνος εἰς τὴν 5
 χώραν αὐτῶν κατέφικε καὶ διὰ τοῦτο ἔρημος ἡ Ἰουδαία πᾶσα καὶ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ ναὸς
 185 διέμεινεν ἐν ἔτεσιν ἐβδομήκοντα. τὸν δὲ σύμπαντα χρόνον, ὅστις ἀπὸ τῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν
 αἰχμαλωσίας ἐπὶ τὴν τῶν δύο φυλῶν ἀνάστασιν ἐληλύθει, ἑκατὸν ἔτη καὶ τριάκοντα
 μῆνας ἕξ καὶ ἡμέρας δέκα συνέβη γενέσθαι.
 186 Ὁ δὲ Βαβυλώνιος τοὺς εὐγενεστάτους τῶν Ἰουδαίων παῖδας καὶ τοῦ βασιλέως Σεδεκίου 10
 συγγενεῖς, οἱ καὶ ταῖς ἀκμαῖς τῶν σωμάτων καὶ ταῖς εὐμορφίαις ἦσαν περίβλεπτοι, παιδα-
 187 γωγοῖς παραδίδωσι ποιήσας τινὰς αὐτῶν ἐκτομίας. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων
 ἔθνων ὅσα κατέστρεψε ληφθέντας ἐν ὥρᾳ τῆς ἡλικίας διαθεῖς ἐχορήγει μὲν αὐτοῖς ἀπὸ
 τῆς τραπέζης αὐτοῦ τὰ εἰς διαίταν, ἐπαίδευε δὲ καὶ τὰ ἐπιχώρια καὶ τὰ τῶν Χαλδαίων
 188 ἐδίδασκε γράμματα. ἦσαν δ' ἐν τούτοις τῶν ἐκ τοῦ Σεδεκίου γένους τέσσαρες καλοὶ τὲ 15
 καὶ ἀγαθοὶ τὰς φύσεις, ὧν ὁ μὲν Δανιήλος ἐκαλεῖτο, ὁ δὲ Ἀνανίας, ὁ δὲ Μισάηλος,
 189 ὁ δὲ λοιπὸς Ἀζαρίας. τούτους ὁ Βαβυλώνιος μετωνόμασε καὶ τὸν μὲν Δανιήλον
 ἐκάλεσε Βαλτάσαρα, τὸν δὲ Ἀνανίαν Σεδράκην, Μισάηλον δὲ Μισάκην, τὸν Ἀζαρίαν
 Ἀβδεναγῶ. καὶ δι' ὑπερβολὴν εὐφυΐας καὶ σπουδῆς ἐν προκοπῇ γενόμενοι σοφίας εἶχεν
 190 ἐν τιμῇ. προσελθὼν δὲ Δανιὴλ μετὰ τῶν συγγενῶν Ἀχάνη τῷ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν 20
 ἐπιτετραμμένῳ εὐνούχῳ τὰ μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῖς κομιζόμενα παρεκάλεσεν αὐτὸν
 ἀναλίσκειν, παρέχειν δ' αὐτοῖς ὅσπρια καὶ φρίνικας καὶ εἴ τι τῶν ἀψύχων ἕτερον βούλοιτο.
 191 ὁ δ' ἔλεγεν ὑπορᾶσθαι, μὴ κατὰδῆλοι τῷ βασιλεῖ γεννηθέντες ἐκ τῆς τῶν σωμάτων ἰσχνό-
 192 τητος αἵτιοι κινδύνου καταστῶσιν αὐτῷ. πείθουσιν οὖν ἐπὶ δέκα ἡμέρας ταῦτα
 παρασχεῖν αὐτοῖς τὸν Ἀχάνην πείρας ἕνεκα καὶ μὴ μεταβαλοῦσης μὲν αὐτοῖς τῆς 25
 τῶν σωμάτων ἕξεως ἐπιμένειν τοῖς αὐτοῖς, εἰ δὲ κάκιον ἴδοι τῶν ἄλλων ἔχοντας,
 193 ἐπὶ τὴν προτέραν διαίταν διάγειν. ὥς δὲ οὐ μόνον οὐδὲν αὐτοὺς ἐλύπει τὴν
 τροφὴν ἐκείνην προσφερομένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων εὐτραφέστεροι τὰ σώματα
 ἐγίνοντο, ἔκτοτε μετὰ ἀδείας ὁ Ἀχάνης ἃ μὲν ἐκ βασιλέως τοῖς παισὶν ἐκομίζετο αὐτὸς
 194 ἐλάμβανεν, ἐχορήγει δὲ αὐτοῖς τὰ προειρημένα. οἱ δ' ὥς καὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν διατοῦτο 30
 καθαρῶν γεγεννημένων καὶ τῶν σωμάτων πρὸς φιλοπονίαν εὐτονωτέρων πᾶσαν ἐτοίμως
 ἐξέμαθον παιδείαν, ἥτις ἦν παρὰ τοῖς βαρβάροις καὶ τοῖς Χαλδαίοις. μάλιστα δὲ Δανιήλος
 ἱκανῶς ἤδη σοφίας ἐμπείρως ἔχων περὶ κρίσεις ὀνείρων ἐσπουδάκει.
 195 Μετὰ δὲ ἔτος δεύτερον τῆς Αἰγύπτου πορθήσεως ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορος ὄναρ
 ἰδὼν θαυμαστόν, οὗ τὴν ἑκβασιν αὐτῷ κατὰ τοὺς ὕπνους ἐδήλωσεν ὁ θεός, τούτου ἐπι-
 λανθάνεται διαναστάς ἐκ τῆς κοίτης, μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς Χαλδαίους καὶ τοὺς μάντις
 καὶ τοὺς μάγους, ὥς εἴη τὸ ὄναρ ἑωρακὸς ἔλεγεν αὐτοῖς καὶ ὥς ἐπιλέλησται τούτου,
 196 ἐκέλευε τε λέγειν αὐτοὺς τὸ ὄναρ καὶ ὅτι σημαίνει. τῶν δὲ εἰ μὲν αὐτὸς ἐκθόιτο τὴν ὄψιν

19 γενομένου Iosephus. — 21 ἐπιτετραμμένῳ] ἐμπειπιστευμένῳ Iosephus. — 27 αὐτοῖς] αὐτοῖς Busb. —

28 εὐτραφέστεροι ut vid. man. 1 Busb.

Zonaras I p. 210 Bonn.

τοῦ ἐνυπνίου φράσειν τὸ σημεῖον ὑπισχνουμένων, ἄλλως δ' ἀδύνατον εἶναι ἀνθρώποις τοῦθ' εὐρεῖν, θάνατον ἤπειλυσεν αὐτοῖς, εἰ μὴ τὸ ὄναρ εἴποιεν, προσέταξε τε πάντας ἀναίρε- θῆναι αὐτοὺς ποιῆσαι τὸ κελευσθὲν ὁμολογήσαντας μὴ δύνασθαι. Δανιήλος δὲ πρόσσειον 197 Ἀριώχῳ τῷ τῶν σωματοφυλάκων ἄρχοντι, καὶ αὐτὸς γὰρ μετὰ τῶν συγγενῶν σὺν τοῖς λοιποῖς 5 ἐκινδύνευε, καὶ παρεκάλεισεν εἰσελθόντα πρὸς τὸν βασιλέα μίαν αἰτήσασθαι νύκτα τοῖς μάγοις 198 καὶ ταύτῃ τὴν ἀναίρεσιν ἐπισχεῖν· ἐλπίζειν γὰρ δι' αὐτῆς δεηθεῖς τοῦ Θεοῦ γνώσεσθαι τὸ ἐνύπνιον. ὁ δὲ Ἀριώχης ταῦτα ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ. καὶ ὁ μὲν κελεύει τὴν τῶν μάγων 199 ἀναίρεσιν ἐπισχεῖν ἕως γινῶ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Δανιήλου· ὁ δὲ παῖς μετὰ τῶν συγγενῶν ὑποχωρήσας πρὸς ἑαυτὸν δι' ὅλης ἱκετεύει τῆς νυκτὸς τὸν Θεὸν ἐλεῆσαι καὶ τοὺς μάγους καὶ 10 τοὺς Χαλδαίους, οἷς δεῖ καὶ αὐτὸν συναπολέσθαι, καὶ θύσασθαι τῆς τοῦ βασιλέως ὀργῆς ἐμφανίσαντα τὴν ὕψιν αὐτῷ καὶ ποιήσαντα δῆλην, ἧς ὁ βασιλεὺς ἐπελέληστο. ὁ δὲ Θεὸς 200 τὸ τε ὄναρ αὐτῷ γνώριμον ἐποίησε καὶ τὴν κρίσιν. Δανιήλος δὲ γνοὺς παρὰ τοῦ Θεοῦ ταῦτα 201 περιχαρῆς ἀνίσταται καὶ τοῖς ἀδελφοῖς δηλώσας τοὺς μὲν εἰς εὐθυμίαν διήγειρε, γενομένης 202 δ' ἡμέρας παραγίνεται πρὸς Ἀριώχην καὶ ἄγειν αὐτὸν ἡξίου πρὸς τὸν βασιλέα. εἰσελθὼν 203 15 δὲ παρηγεῖτο μὴ σοφώτερον αὐτὸν δόξαι τῶν ἄλλων Χαλδαίων καὶ μάγων, οὐ γὰρ κατ' ἐμπειρίαν οὐδὲ δι' ὀξύτητα διανοίας τοῦτο γίνεσθαι, ἀλλ' ἐλεήσας ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἀποθανεῖν κινδυνεύοντας καὶ τὸ ὄναρ αὐτὸ καὶ τὴν κρίσιν φανεράν μοι πεποίηκεν. οὐχ ἥττον δὲ καὶ 204 περὶ τῆς σῆς ἐφρόντισε δόξης ἀδίκως οὕτως ἄνδρας καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀποθανεῖν κελεύ- σαιτος, οἷς οὐδὲν ἀνθρωπίνης σοφίας ἀπήτησας, ὁ δὲ ἦν Θεοῦ. σοὶ τοίνυν φροντίζοντι 205 20 περὶ τοῦ τίς ἄρξει τοῦ κόσμου παντὸς μετὰ σέ, βουλόμενος δηλῶσαι πάντας ὁ Θεὸς τοὺς βασιλεύοντας ὄναρ ἔδειξε τοιοῦτον· ἔδοξας ὅραν ἀνδριάντα μέγαν ἐστῶτα, οὗ τὴν μὲν 206 κεφαλὴν συνεβαίνειν εἶναι χρυσέαν, τοὺς δὲ ὤμους καὶ τοὺς βραχίονας ἀργυροῦς, τὴν δὲ γαστέρα καὶ τοὺς μηροὺς χαλκοῦς, κνήμας καὶ πόδας σιδηρέους. εἴτα λίθον εἶδες ἀπὸ ὄρους 207 ἀπορραγέντα ἐμπεσεῖν τῷ ἀνδριάντι καὶ τοῦτον καταβαλόντα συνθρῦψαι καὶ μηδὲν αὐτοῦ 25 μέρος ὀλόκληρον ἀφεῖναι, τὸν δὲ χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν σίδηρον ἀλεύρου λεπτότερον γενέσθαι, καὶ πνεύσαντος ἀνέμου σφοδροῦ ὑπὸ τῆς βίας ἀρπαγέντα διασπαρῆναι, τὸν δὲ λίθον αὐξῆσαι τοσοῦτον. ὥς πᾶσαν ὑπ' αὐτοῦ δοκεῖν τὴν γῆν πεπλη- ρῶσθαι. τὸ μὲν οὖν ὄναρ τοῦτο ἐστίν, ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ αὕτη· ἡ μὲν χρυσῇ κεφαλῇ σὲ τὲ 208 ἐδήλουν καὶ τοὺς πρὸ σοῦ βασιλεῖς τῶν Βαβυλωνίων· αἱ δὲ δύο χεῖρες καὶ οἱ ὦμοι σημαί- 30 ρουσιν ὑπὸ δύο καταλυθήσεσθαι βασιλείων ὑμῶν τὴν ἡγεμονίαν, τὴν δ' ἐκείνων ἑτερός 209 τις ἀπὸ τῆς δύσεως καὶ αἰρεῖται χαλκὸν ἡμφιεσμένος, καὶ ταύτην ἄλλη παύσει τὴν ἰσχὺν ὁμοίᾳ σιδήρῳ καὶ κρατήσει εἰς ἅπαν διὰ τὴν τοῦ σιδήρου φύσιν· εἶναι γὰρ αὐτὴν στερο- τέραν τῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ. ἐδήλωσε δὲ περὶ τοῦ λίθου Δανιήλος τῷ 210 βασιλεῖ, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐκ ἔδοξε τοῦτο ἱστορεῖν τὰ παρελθόντα συγγράφοντι οὐ τὰ 35 μέλλοντα, εἰ δέ τις τῆς ἀληθείας γλιχόμενος πολυπραγμονεῖν καὶ περὶ τῶν ἀδήλων βούλεται τί γενήσεται, τὸ βιβλίον ἀναγνώτω τοῦ Δανιήλου. Ναβουχοδονόσορος δὲ ταῦτα ἀκούσας καὶ 211

4 τῷ om. Busb. — 6 ἀναίρεσι ἐπισχεῖν, ἐπι i. ras. Busb. — 8 τῆς om. Busb. — 10 litt. σθαι καὶ ῥίψασθαι τῆς τοῦ i. ras. 9—10 litt. Busb. — 11 ἧς] οἷς Busb. — 16 ὁ Θεός i. ras. Busb. — 20 litt. ὡσαι πάντας i. ras 4—5 litt. Busb. — 21 βασιλείοντας Iosephus. — 28 οἷν om. Busb. — 29 βασιλεῖς] βασιλεῖς Busb. — 30 βασιλίων Iosephus. — 35 ἀληθείας] ἀκριβείας Iosephus.

Zonaras I p. 215 Bonn.

- 212 ἐπιγινούσ τὸ ὄναρ ἐξεπλάγη καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, τὸν Δανιήλον ἤσπάζετο· καὶ θύειν ὡς θεῷ
προσέταξε καὶ τὴν προσηγορίαν αὐτῷ τοῦ ἰδίου θεοῦ θέμενος ἀπάσης ἐπίτροπον τῆς βασιλείας
213 ἐποίησε καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ. μετὰ ταῦτα δὲ κατασκευάσας ὁ βασιλεὺς χρύσειον ἀνδριάντα
πηχῶν τὸ μὲν ὕψος ἐξήκοντα πλάτος δὲ ἕξ, στήσας αὐτὸν ἐν τῷ μεγάλῳ τῆς Βαβυλῶνος πεδίῳ
καὶ μέλλων καθιεροῦν συνεκάλεσεν ἐξ ἀπάσης ἧς ἦρχε γῆς τοὺς πρῶτους προστάτας, ὅταν 5
σημαινούσης ἀκούσωσι τῆς σάλπιγγος, τότε πεσόντας προσκυνεῖν τὸν ἀνδριάντα· τοὺς δὲ
214 μὴ ποιήσαντας ἠπείλησεν εἰς τὴν τοῦ πυρὸς ἐμβληθῆσεσθαι κάμινον. πάντων οὖν προσ-
κυνούντων τὸν ἀνδριάντα τοὺς Δανιήλου συγγενεῖς οὐ ποιῆσαι τοῦτο φασὶ μὴ βουληθέντας
παραβῆναι τοὺς πατέρας νόμους. καὶ οἱ μὲν εἰς τὸ πῦρ εὐθὺς ἐμβληθέντες θεία σώζονται
215 προνοίᾳ· οὐ γὰρ ἦψατο αὐτῶν τὸ πῦρ, καίειν δὲ ἀσθενὲς ἦν ἔχον ἐν ἑαυτῷ τοὺς παῖδας, τοῦ θεοῦ 10
κρείττονα τὰ σώματα αὐτῶν ὥστε μὴ δαπανηθῆναι ὑπὸ τῆς φλογὸς κατασκευάσαντος. τοῦτο
συνέστησεν αὐτοὺς τῷ βασιλεῖ ὡς δικαίους καὶ θεοφιλεῖς, διὸ καὶ πάσης τιμῆς ἡξιώθησαν.
216 ὀλίγῳ δὲ ὕστερον χρόνῳ πάλιν ὁρᾷ κατὰ τοὺς ὕπνους ὁ βασιλεὺς ὄψιν ἑτέραν, ὡς ἐκπεσὼν
τῆς ἀρχῆς μετὰ θηρίων ἕξει τὴν δίαίταν καὶ διαζήσας οὕτως ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἔτεσιν ἑπτὰ
αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἀπολήψεται. τοῦτο θεασάμενος τὸ ὄναρ πάλιν συγκαλέσας τοὺς μάγους 15
217 ἀνέκρινεν αὐτοὺς περὶ αὐτοῦ καὶ τί σημαίνει λέγειν ἡξίου. τῶν ἄλλων οὖν ἀπορούντων
Δανιήλος μόνος καὶ τοῦτο ἔκρινε καὶ καθὼς οὔτος αὐτῷ προεῖπεν ἀπέβη. διατρίψας γὰρ
ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἑπταετίαν οὐδενὸς τολμήσαντος ἐπιθέσθαι τοῖς πράγμασι, δεηθεὶς τοῦ
219 θεοῦ πάλιν τὴν βασιλείαν ἀπολαμβάνει. ἔτη δὲ τρία καὶ τεσσαράκοντα βασιλεύσας ὁ
Ναβουχοδονόσορος τελευτᾷ. μέμνηται δὲ καὶ αὐτοῦ καὶ Βηρωσὸς ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Χαλ- 20
227
228 δαϊκῶν ἱστοριῶν καὶ Μεγασθένης ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδικῶν καὶ Διοκλῆς ἐν τῇ δευτέρᾳ
τῶν Περσικῶν καὶ Φιλόστρατος ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς αὐτοῦ καὶ Φοινικαῖς ἱστορίαις.
- 229 Μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν Ἀβιλαραμάταχος ὁ παῖς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν παρα-
λαμβάνει, ὃς εὐθὺς τὸν τῶν Ἱεροσολύμων βασιλέα Ἰεχονίαν τῶν δεσμῶν ἀγείς ἐν τοῖς
ἀναγκαιωτάτοις φίλοις εἶχε πολλὰς αὐτῷ δωρεὰς δούς καὶ ποιήσας αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ 25
231 Βαβυλωνίᾳ βασιλείων. τελευτήσαντος δ' Ἀβιλαραματάρχου μετὰ ἔτη ὀκτωκαίδεκα τῆς βασιλείας
Νιγλίσαρος ὁ παῖς αὐτοῦ διαδέχεται καὶ βασιλεύσας ἔτη τεσσαράκοντα καταστρέφει τὸν
βίον. εἴτα εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Λαβοσόρδαχον ἡ βασιλεία διαβαίνει ἐπὶ μῆρας ἑννέα καὶ
τελευτήσαντος μεταβαίνει πρὸς Βαλτασάρην τὸν καλούμενον Ἀβοάνδηλον παρὰ Βαβυλωνίοις.
- 232 ἐπὶ τοῦτον στρατεύουσι Κῦρός τε ὁ Περσῶν βασιλεὺς καὶ Ἀρεῖος ὁ Μήδων. καὶ πολιορ- 30
κούμενῳ ἐν Βαβυλῶνι τεράστιόν τι θάμα συνέβη· κατέκειτο δειπνῶν ἐν οἴκῳ μεγάλῳ
233 καὶ γυρῶ μετὰ τῶν παλλακίδων αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων. δόξαν δὲ αὐτῷ κομισθῆναι κελύει
ἐκ τοῦ ἰδίου ναοῦ τὰ τοῦ θεοῦ σκεύη, ἃ συλῆσας Ναβουχοδονόσορος ἐξ Ἱεροσολύμων οὐκ
ἐχρήσατο, εἰς δὲ τὸν αὐτοῦ ναὸν κατέθετο. αὐτὸς δὲ ὑπὸ θράσους αὐτοῖς χρησάμενος,
μεταξὺ πίνων καὶ βλασφημιῶν εἰς τὸν θεὸν ἐκ τοῦ τείχους ὁρᾷ χεῖρα προϊοῦσαν καὶ 35
234 τινὰς συλλαβὰς ἐγγράφουσιν. ταραχθεὶς δ' ὑπὸ τῆς ὀψεως συνεκάλεσε τοὺς μάγους καὶ
Χαλδαίους καὶ πάντα σημεῖα καὶ ὀνειράτα κρίνειν δυνάμενον, ὡς ἂν αὐτῷ δηλώσωσι τὰ
235 γεγραμμένα. τῶν δὲ μάγων οὐδὲν συνίεναι λεγόντων ὁ βασιλεὺς ὑπ' ἀγωνίας τῆς ἐπὶ τῷ

2 ἰδίου θεοῦ, οὐ suprascriptum, θεοῦ i. ras. Busb. — θεοῦ om. Henn. — 7 ἠπείλησε Busb. —

9 εὐθὺς om. Busb. (?) — 10 ἐν om. Busb. — κρείττον τὰ, τὰ i. ras. Busb. κρείττω τὰ Henn. — 11 τῆς φλογός] τοῦ πυρὸς Iosephus. — 24 τὸν] τὴν Busb. — 26 δ' om. Busb. — 34 αὐτοῦ om. Henn.

Zonaras I p. 219 Bonn.

- παράδοξον κατὰ πᾶσαν ἐκήρυξε τὴν χώραν τῷ τὰ γράμματα καὶ τὰ δηλούμενα ὑπ' αὐτῶν
 σαφῇ ποιήσουσι δώσειν στρεπτόν περιανχένιον χρύσειον καὶ πορφύραν ἐσθῆτα φορεῖν, ὡς
 οἱ τῶν Χαλδαίων βασιλεῖς, καὶ τὸ τρίτον μέρος τῆς ἀρχῆς. τούτου γενομένου τοῦ κηρύγματος 236
 ἐπὶ μᾶλλον οἱ μάγοι συνδραμόντες οὐδὲν ἔλαττον ἠπόρησαν. ἀθυμοῦντα δὲ θεασαμένη τὸν 237
 5 βασιλέα ἡ μάμμη αὐτοῦ λέγει, ὡς ἔστι τις ἐκ τῆς Ἰουδαίας αἰχμάλωτος ἀχθεῖς ὑπὸ Ναβουχοδο-
 νοσόρου πορθήσαντος τὰ Ἱεροσόλυμα, σοφὸς ἀνὴρ καὶ δεινὸς ἐξευρεῖν τὰ ἀμήχανα καὶ μόνον
 θεῷ γνώριμα, ὃς Ναβουχοδοноσόρῳ μηδενὸς ἄλλον δυνήθεντος εἰπεῖν περὶ ὧν ἔχρηξεν εἰς φῶς
 ἤγαγεν τὰ ζητούμενα. μεταπεμφάμενος οὖν αὐτὸν ἡξίου δηλοῦν αὐτῷ περὶ τῶν γραμμάτων, 238
 καὶ σκυθρωπὸν ἦ τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ σημαινόμενον· τοῦτο γὰρ ποιήσαντι πορφύραν δώσειν 240
 10 ἐνδεύσθαι καὶ χρύσειον περὶ τὸν ἀνχένα στρεπτόν καὶ τὸ τρίτον τῆς ἀρχῆς μέρος τιμὴν
 καὶ γέρας τῆς σοφίας. Ἀντίλος δὲ τὰς μὲν δωρεὰς αὐτὸν ἔχειν ἡξίου· τὸ γὰρ σοφὸν καὶ 241
 τὸ θεῖον ἀδωροδόκητον εἶναι καὶ προῖκα τοὺς δεομένους ὠφελεῖν, μηνύειν δὲ αὐτῷ τὰ
 γεγραμμένα σημαίνοντα καταστροφὴν αὐτοῦ τῷ βίῳ, ὅτι μὴδ' οἷς ὁ πρόγονος αὐτοῦ διὰ
 τὰς εἰς θεὸν παροινίας ἐκολάσθη τούτοις ἔμαθεν εὐσεβεῖν, ἀλλὰ καὶ Ναβουχοδοноσόρου 242
 15 μεταστάντος εἰς δίαίταν θηρίων ἐφ' οἷς ἡσέβησε καὶ μετὰ πολλὰς ἰκεσίας καὶ δεήσεις
 ἐλεηθέντος ἐπαυλῆσαι εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ τὴν βασιλείαν, λίθην αὐτὸς ἔλαβε
 τούτων καὶ πολλὰ μὲν ἐβλασφήμησε τὸ θεῖον, τοῖς δὲ σκεύεσιν αὐτοῦ μετὰ τῶν παλλα-
 κίδων διηκονεῖτο. διὰ ταῦτα τὸν θεὸν ὀργισθῆναι καὶ διὰ τῶν γεγραμμένων καταγγέλλειν, 243
 εἰς οἷον αὐτὸν δεῖ καταστρέψαι τέλος. ἐδήλου δὲ τὰ γεγραμμένα τάδε· μανῆ· τοῦτο δὲ
 20 ἔλεγεν Ἑλλάδι γλώσσῃ σημαίνει· ἂν ἀριθμὸς, ὥσπερ τῆς ζωῆς οὕτως σου τὸν χρόνον καὶ
 τῆς ἀρχῆς ἡρίθμησεν ὁ θεὸς καὶ περισσεύειν ἔτι σοι βραχὺν χρόνον. θεκέλ· σημαίνει 244
 τοῦτο σταθμὸν· στήσας οὖν σου τὸν χρόνον τῆς βασιλείας ὁ θεὸς ἤδη καταφερομένην δηλοῖ.
 γαρές· καὶ τοῦτο κλάσμα δηλοῖ κατὰ Ἑλλάδα γλῶτταν· κλάσει τοιγαροῦν τὴν βασιλείαν καὶ
 Μηδοῖς αὐτὴν καὶ Πέρσαις διανεμεῖ. Ἀντίλου δὲ ταῦτα σημαίνειν τῷ βασιλεῖ φήσαντος τὰ 245
 25 ἐν τῷ τείχει γράμματα τὸν μὲν λύπη καὶ συμφορὰ κατέλαβεν ἐπὶ τοῖς δεδηλωμένοις· οὐ 246
 μὴν ὡς προφήτῃ κακῶν τὰς δωρεὰς ἃς ὑπέσχετο δώσειν οὐ δίδωσιν, ἀλλὰ πάσας παρέσχε.
 μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον αὐτὸς τὴν ἐλήφθη καὶ ἡ πόλις Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως ἐπ' 247
 αὐτὸν στρατεύσαντος· Βασιτάσρος γὰρ ἐστίν, ἐφ' οὗ τὴν αἵρεσιν τῆς Βαβυλῶνος συνέβη
 γενέσθαι, βασιλεύσαντος αὐτοῦ ἔτη ἑπτακαίδεκα. Λαρεῖφ δὲ τῷ καταλύσαντι τὴν Βαβυ- 248
 30 λωνίων ἡγεμονίαν μετὰ Κύρου τοῦ συγγενοῦς ἔτος ἦν ἐξηκοστὸν καὶ δεύτερον, ὅτε τὴν
 Βαβυλῶνα εἶλεν, ὃς ἦν Ἀστυάγου υἱός, ἕτερον δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἐκαλεῖτο ὄνομα· ὃς 249
 καὶ Ἀντίλον τὸν προφήτην λαβὼν ἤγαγεν εἰς Μηδίαν καὶ πάσης αὐτῷ τιμῆς μεταδούς
 εἶχε σὺν αὐτῷ· τῶν τριῶν γὰρ σατραπῶν ἦν, οὓς ἐπὶ τῶν ἐξέχοντα καὶ τριακοσίων σατρα-
 πειῶν κατέστησε.
- 35 Ἀντίλος τοίνυν ἐν οὕτῳ λαμπρῶ σπουδῇ παρὰ τῷ Λαρείφ ὧν ἐφθονήθη. ζητούντων 250
 δὲ ἐπ' αὐτὸν ἀφορμὴν διαβολῆς καὶ κατηγορίας τῶν ἀχθομένων οὐδ' ἴντιναοῦν ἐγκλημάτων 251
 εὔρεσιν παρῆχεν. οἱ δὲ τρόπον ἄλλον ἐζήτουν καθ' ὃν αὐτὸν ἐκποδὼν ποιήσονται. 252

8 ἡγαγε ex corr. Busb. — 14 παροινίας] ἡβρεις Iosephus. — 24 φήσαντος] φράσαντος Iosephus. —

οσ οσ

25 τείχει] τοίχῳ Iosephus. — 28 βασιτάσρος, αρ i. ras. Busb.

Zonaras I p. 221 sq. 246 Bonn.

- 253 ὁρῶντες οὖν τὸν Δανιήλον τρεῖς τῆς ἡμέρας προσευχόμενον τῷ Θεῷ πρὸς τὸν Δαρεῖον
ἐλθόντες ἀπήγγελλον αὐτῷ, ὡς τοῖς σατραπαῖς αὐτοῦ καὶ ἡγεμόσι δόξειεν ἐπὶ τριάκοντα
ἡμέρας ἀνεῖναι τὸ πλήθος, ὅπως μῆτε αὐτῷ τίς μῆτε τοῖς Θεοῖς δεόμενος αὐτῶν καὶ εὐχό-
μενος εἴη, τὸν μὲντοι γε παραβάντα ταύτην τὴν γνώμην εἰς τὸν τῶν λεόντων ἔκριναν
254 ῥίψαι λάκκον. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐκ ἐπὶ τὸν Δανιήλον ταῦτα κακουργοῦντας νοήσας προτίθησι 5
255 πρόγραμμα δηλοῦν τῷ πλήθει τὰ δόξαντα τοῖς σατραπαῖς. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἡρέμουν
διὰ τὸ πρόσταγμα, Δανιήλ δὲ φροντὶς οὐκ ἦν τούτου, ἀλλ' ὡς εἶχεν ἔθος ἱστάμενος ἡύχετο
256 τῷ Θεῷ. οἱ δὲ σατράπαι ἤκον εὐθὺς πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρουν ὡς παραβαίνοντος
μόνου τοῦ Δανιήλ τὰ προστεταγμένα· μηδεὶς γὰρ τῶν ἄλλων τολμῶντος εὐχέσθαι τοῖς
257 Θεοῖς αὐτὸς τοῦτο ποιεῖ μόνος· καὶ ῥίπτειν αὐτὸν ἡξίουں κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸν λάκκον 10
258 τῶν λεόντων. ἐλπίσας δ' ὁ Δαρεῖος, ὅτι ῥύσεται τὸ Θεῖον αὐτόν, ἐκέλευσεν αὐτόν φέρειν
τὰ συμβαίνοντα, καὶ βληθέντος εἰς τὸν λάκκον σφραγίσας τὸν ἐπὶ τοῦ στομίον κείμενον
ἀντὶ θύρας λίθον ἀνεχώρησε, καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἄσιτος καὶ ἄνπιος διήγαγεν
259 ἀγωνιῶν περὶ τοῦ Δανιήλου. μεθ' ἡμέραν δὲ ἀναστὰς ἐπὶ τὸν λάκκον ἦλθε καὶ σωζομένην
τὴν σφραγίδα εὗρών, ἀνοίξας ἀνεβόησε καλῶν τὸν Δανιήλον πυνθανόμενος εἰ σώζεται. 15
τοῦ δ' ἐπακούσαντος καὶ μηδὲν παθεῖν εἰπόντος, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀνελκυσθῆναι ἐκ τοῦ
260 λάκκου. οἱ δὲ ἐχθροὶ Θεασάμενοι τὸν Δανιήλον μηδὲν πεποιθότα δεινόν, τροφῆς κεκο-
261 ρεσμένους τοὺς λέοντας μὴ ἄψασθαι τοῦ Δανιήλου ἔλεγον πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ μισήσας
αὐτοὺς τῆς ποιηρίας παραβληθῆναι πολλὰ κελεύει τοῖς λέουσι κρέα, κορεσθέντων δὲ αὐτῶν
· τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Δανιήλου προσέταξεν εἰς τὸν λάκκον ἐμβληθῆναι, ὅπως εἰ διὰ κόρον 20
262 αὐτοῖς οὐ προσθίξουσιν οἱ λέοντες μάθῃ. σαφές δ' ἐγένετο, ὅτι τὸ Θεῖον ἔσωζε τὸν
263 Δανιήλον· πάντας γὰρ διεσπάραξαν ὡς σφόδρα λιμώττοντες καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς. δια-
φθαρέντων δὲ τῶν ἐπιβουλευσάντων Δανιήλ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος καὶ ὅλην τὴν χώραν
ἐπεμψεν ἐπαινῶν τὸν Θεὸν Δανιήλου καὶ μόνον αὐτόν λέγων εἶναι ἀληθῆ καὶ τὸ πᾶν
264 κράτος ἔχοντα· ἔσχε δὲ τὸν Δανιήλον ἐν ὑπερβαλλούσῃ τιμῇ. ὦν δὲ οὗτος ἐπίσημος καὶ 25
λαμπρὸς ὠκοδόμησεν ἐν Ἑκβατάνοις τῆς Μηδικῆς βᾶρυν εὐπρεπέστατόν τι κατασκευάσκει
265 καὶ θαυμασίως πεποιημένον. θάπτουσι δ' ἐν ταύτῃ τοὺς τε Μήδων καὶ Περσῶν βασιλεῖς
266 καὶ Πάρθων, καὶ ὁ ταύτην πεπιστευμένος Ἰουδαῖος ἐστὶν ἱερεὺς. ἄξιον δὲ τοῦ ἀνδρός
267 τούτου καὶ ὁ μάλιστα ἂν θαυμάσαιτο τις ἀκούσας διελθεῖν· οὐ γὰρ τὰ μέλλοντα μόνον
προφητεύων διετέλει, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι προφηταί, ἀλλὰ καὶ καιρὸν ὥριζεν, εἰς ὃν 30
268 ταῦτα ἀποβήσεται· καὶ τῶν προφητῶν τὰ χεῖρω προλεγόντων καὶ διατοῦτο δυσχεραίνο-
μένων παρὰ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ πλήθους Δανιήλος ἀγαθῶν ἐγένετο προφήτης αὐτοῖς,
ὡς ἀπὸ μὲν τῆς εὐφημίας τῶν προλεγόμενων εὐνοίαν ἐπισπᾶσθαι, ἀπὸ δὲ τοῦ τέλους
267 αὐτῶν ἀληθείας πίστιν καὶ δόξαν ὁμοῦ Θεότητος ἀποφέρεσθαι. κατέλιπε δὲ γράψας
266 ὅθεν ἡμῖν τὸ ἀκριβές τῆς αὐτοῦ προφητείας ἐποίησε δῆλον· τὰ γὰρ βιβλία ὅσα 35
συγγραψάμενος κατέλιπεν ἀναγινώσκεται παρ' ἡμῖν ἔτι καὶ νῦν καὶ πεπιστευέκαμεν
269 ἐξ αὐτῶν, ὅτι Δανιήλος ὠμίλει τῷ Θεῷ. φασὶ δ' αὐτόν γενόμενον ἐν Σούσοις ἐν τῇ μητρο-
πόλει τῆς Περσίδος ὡς ἐξῆλθεν εἰς τὸ πεδίον μετὰ ἐταίρων αὐτοῦ, σεισμοῦ καὶ κλόνου

2 ἀπήγγελλον Henn. et ex corr. Busb. — 10 ποιοὶ Busb. — 17 κεκορεσμένοις] πεπληρωμένοις
Iosephus. — 25 ἐπερβαλλούση Busb. — 26 ἐκβατάνοις (οι i. ras.) Busb.

τῆς γῆς ἐξαίφνης γενομένου κατελείφθη μόνος φυγόντων τῶν φίλων καὶ πέσοι μὲν ἐπὶ
στόμα, τινὸς δ' ἀψάμενον αὐτοῦ ἀναστῆναι. ἀναστάντι δὲ κριὸν ἐσήμαινεν ἰδεῖν μέγαν, 270
πολλὰ μὲν ἐκπεφυκότα κέρατα, τελευταῖον δὲ αὐτῶν ὑψηλότερον ἔχοντα. ἔπειτ' ἀναβλέψαι
μὲν εἰς τὴν δύσιν, θεάσασθαι δὲ τράγον ἀπ' αὐτῆς δι' ἀέρος φερόμενον συρράξαντα τῷ
5 κριῶ καὶ τοῖς κέρασι ῥήξαντα δις καταβαλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ πατῆσαι. εἴτα 271
τὸν τράγον ἰδεῖν ἐκ τοῦ μετώπου μέγιστον ἀναφύοντα κέρας, οὗ κλασθέντος ἀναβλαστῆσαι
τέσσαρα καθ' ἕκαστον τῶν ἀνέμων τετραμμένα. ἐξ αὐτῶν δ' ἀνασχεῖν καὶ ἄλλο μικρότερον
ἀνέγραψεν, ὃ ἀνέστησαν ἔλεγεν αὐτῷ ὃ ταῦτα ἐπιδεικνύς θεὸς πολεμήσειν αὐτοῦ τὸ ἔθνος
καὶ τὴν πόλιν αἰρήσειν καὶ συγχέειν τὰ περὶ τὸν ναὸν καὶ τὰς θυσίας κωλύσειν ἐπὶ
10 ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐννενηκονταεξ. ταῦτα μὲν ἰδεῖν ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ἐν Σούσοις ὁ 272
Δανιήλος ἔγραψε, κρίναι δ' αὐτῷ τὴν ὄψιν ἐδήλου τὸν θεὸν οὕτως· τὸν μὲν κριὸν βασι-
λείας Περσῶν καὶ Μήδων ἔφασκε σημαίνειν, τὰ δὲ κέρατα τοὺς βασιλεύειν μέλλοντας, τὸ
δὲ ἔσχατον κέρας τὸν ἔσχατον βασιλέα· τοῦτον γὰρ διοίσειν ἀπάντων πλούτῳ τὴν καὶ δόξῃ.
τὸν δὲ τράγον δηλοῦν, ὥς ἐκ τῶν Ἑλλήνων τίς βασιλεύων ἔσται, ὃς τῷ Πέρσῃ συμβαλὼν 273
15 δις κρατήσῃ τῇ μάχῃ καὶ παραλήψεται τὴν ἡγεμονίαν ἅπασαν. δηλοῦσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ 274
μεγάλου κέρατος τοῦ ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ τράγον τὸν πρῶτον βασιλέα καὶ τὴν τῶν τεσσάρων
ἀναβλάστησιν ἐκπεσόντος ἐκείνου καὶ τὴν πρὸς τὰ τέσσαρα κλίματα τῆς γῆς αὐτῶν ἀπο-
στροφὴν ἐκάστου τοὺς διαδόχους μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου βασιλέως καὶ διαμερισμὸν
εἰς αὐτοὺς τῆς βασιλείας, οὔτε δὲ παῖδας αὐτοῦ τούτους ὄντας οὔτε συγγενεῖς πολλοῖς
20 ἔτεσιν ἄρξειν τῆς οἰκουμένης. γενέσθαι δὲ ἐκ τούτων τινὰ βασιλέα τὸν ἐκπολεμήσοντα τὸ 275
ἔθνος καὶ τοὺς νόμους αὐτῶν καὶ τὴν κατὰ τούτους ἀφαιρησόμενον βασιλείαν καὶ συλῆ-
σοντα τὸν ναὸν καὶ τὰς θυσίας ἐπ' ἔτη τρία κωλύσοντα ἐπιτελεσθῆναι. καὶ δὴ ταῦτα 276
ἡμῶν συνέβη τῷ ἔθνει ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς, καθὼς εἶδεν ὁ Δανιήλος καὶ
πολλοῖς ἔτεσιν ἔμπροσθεν ἀνέγραψε τὰ γενησόμενα. τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον Δανιήλος καὶ
25 περὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἀνέγραψε καὶ ὅτι ὑπ' αὐτῶν αἰρῆσεται. ταῦτα ἐκεῖνος θεοῦ 277
δείξαντος αὐτῷ συγγράψας κατέλιπεν· ὥστε τοὺς ἀναγινώσκοντας καὶ τὰ συμβαίνοντα σκο-
ποῦντας θαυμάζειν ἐπὶ τῇ παρὰ τοῦ θεοῦ τιμῇ τὸν Δανιήλον καὶ τοὺς Ἐπικουρεῖους ἐκ
τούτων εὐρίσκειν πεπλανημένους, οἱ τὴν τε πρόνοιαν ἐκβάλλουσι τοῦ βίου καὶ τὸν θεὸν 278
οὐκ ἀξιοῦσιν ἐπιτροπεύειν τῶν πραγμάτων, οὐδ' ὑπὸ τῆς μακαρίας καὶ ἀφθάρτου οὐσίας
30 κυβερνᾶσθαι τὰ σύμπαντα, ἄμοιρον δ' ἡνιόχον καὶ φροντιστοῦ τὸν κόσμον αὐτομάτως
φέρεσθαι. τοῖς οὖν προειρημένοις ὑπὸ Δανιήλου δοκοῦσι σφόδρα τῆς ἀληθοῦς δόξης 280
διαμαρτάνειν οἱ τῷ θεῷ μηδεμίαν εἶναι περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἀποφαινόμενοι πρόνοιαν·
οὐ γὰρ ἂν κατὰ τὴν ἐκείνου προφητείαν, εἰ συνέβαινεν αὐτοματισμῷ τι τὸν κόσμον
διάγειν, πάντα ἐωρῶμεν ἀποβαίνοντα.

1 πέσοι Busb. — 2 αὐτῶν] αὐτὸν Busb. — 13 τοῦτων Busb. — 21 αὐτῶν] αὐτὸν Busb. —
βασιλείαν] πολιτείαν Iosephus. — 24 χρόνον] ἱρόπον Iosephus.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris ac Regis Augustissimi** festum natalem civibus universis laetissimum mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpretes in oeco publico existet vir illustrissimus

CAROLUS GOTTHARTUS LAMPRECHT

PHIL. DOCTOR, HISTORIAE P. P. O., SEMINARII HISTORICI DIRECTOR

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Eadem sollemnia professores ornatissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

Φλανίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ια'.

Τῷ δὲ πρώτῳ τῆς Κύρου βασιλείας ἔτει, τοῦτο δὲ ἦν ἑβδομηκοστὸν ἀφ' ἧς ἡμέρας 1
μεταναστῆναι τὸν λαὸν ἡμῶν ἐκ τῆς οἰκείας εἰς Βαβυλῶνα συνέπεσε, παρώρμησεν ὁ θεὸς 2
τὴν Κύρου ψυχὴν, καθὼς προεῖπε διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, ὡς μετὰ τὸ δουλεῦσαι 3
5 Ναβουχοδονοσόρῳ καὶ τοῖς ἑξ αὐτοῦ ἐπὶ ἑτῇ ἑβδομηκοντα πάλιν αὐτοὺς εἰς τὴν πατριὸν
ἀποκαταστήσει γῆν καὶ τὸν ναὸν οἰκοδομήσουσι καὶ τῆς ἀρχαίας ἀπολαύσουσιν εὐδαιμονίας,
καὶ ἐποίησε γράφαι κατὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν ταῦτα· „ἐπεὶ με ὁ θεὸς ὁ μέγιστος τῆς οἰκου- 3
μένης ἀνέδειξε βασιλέα, πείθομαι τοῦτον εἶναι, ὃν τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔθνος προσκυνεῖ.
καὶ γὰρ τὸν ναὸν οἰκοδομήσω αὐτοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ χώρᾳ“. ταῦτα δὲ ἔγνω 4
10 Κύρος ἀναγινώσκων τὸ βιβλίον, ὃ τῆς αὐτοῦ προφητείας Ἡσαΐας κατέλιπε πρὸ ἐτῶν δια-
κοσίων καὶ δέκα· οὗτος γὰρ ἐν ἀπορρήτῳ εἶπε ταῦτα λέγειν τὸν θεόν, ὅτι βούλομαι Κύρον,
ὃν ἐγὼ πολλῶν ἐθνῶν καὶ μεγάλων ἀποδείξω βασιλέα, πέμψαι μου τὸν λαὸν εἰς τὴν ἰδίαν 6
γῆν καὶ οἰκοδομῆσαι μου τὸν ναόν. ταῦτα προεῖπεν Ἡσαΐας ἔμπροσθεν ἢ κατασκαφῆναι 7
15 Ἰουδαίων συγχωρεῖν αὐτοῖς ἔφη βαδίζειν εἰς τὴν αὐτῶν πατρίδα καὶ ἀναστῆσαι τὴν πόλιν
Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ναόν, αὐτὸς τὲ γράψαι τοῖς ἐκεῖ γειτονεύουσι τῶν οἰκείων 7
ἡγεμόνων καὶ σατραπῶν, ἵνα συμβάλωνται χρυσὸν αὐτοῖς καὶ ἄργυρον εἰς τὴν οἰκοδομίαν
τοῦ ναοῦ καὶ πρὸς τούτοις θρόνματα πρὸς τὰς θυσίας. ταῦτα καταγγείλαντος Κύρου 8
ἐξώρμησαν οἱ τῶν δύο φυλῶν ἄρχοντες τῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμίτιδος οἱ τε Λευῖται καὶ ἱερεῖς 9
20 εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. πολλοὶ δὲ κατέμειναν ἐν τῇ Βαβυλῶνι τὰ κτήματα καταλιπεῖν οὐ
θέλοντες. καὶ παραγενομένοις αὐτοῖς οἱ τοῦ βασιλέως φίλοι πάντες ἐβοήθουν εἰς τὴν τοῦ 9
ναοῦ κατασκευήν. καὶ τὰς τε εὐχὰς ἀπεδίδουσιν τῷ θεῷ καὶ τὰς θυσίας κατὰ τὸ παλαιὸν 10
ἀπετέλουν. ἀπέπεμψε δὲ αὐτοῖς Κύρος καὶ τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ, ἃ συλήσας τὸν ναόν 11
Ναβουχοδονοσόρος εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐκόμισε, παραδοὺς ταῦτα φέρειν Μιθριδάτῃ τῷ 11
25 γαζοφύλακι αὐτοῦ. πέμπει δὲ καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν Συρίᾳ σατράπας λέγουσαν, ὡς 12
ἐπέτρεψα τῶν ἐν τῇ ἐμῇ χώρᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων τοῖς βουλομένοις εἰς τὴν ἰδίαν
ἀπελθεῖν πατρίδα τὴν τε πόλιν ἀνακτίσαι Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ οἰκοδο- 13
μῆσαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου, ἐφ' οὗ καὶ πρότερον. κατέπεμψα δὲ μου καὶ τὸν γαζοφύλακα 13
Μιθριδάτην καὶ Ζοροβάβηλον τὸν ἄρχοντα τῶν Ἰουδαίων, ἵνα οἰκοδομήσωσι τὸν ναόν 14
30 ὕψος μὲν ἑξήκοντα πηχῶν, τῶν δ' αὐτῶν καὶ τὸ εὖρος, καὶ θυσιαστήριον, ἐφ' οὗ θύουσι 14
τῷ θεῷ. τὴν δὲ εἰς ταῦτα δαπάνην ἐκ τῶν ἑμαντοῦ γενέσθαι βούλομαι. καὶ τὰ ἐκ τοῦ 14
ναοῦ δὲ συληθέντα σκεύη ἔπεμψα διὰ Μιθριδάτου καὶ Ζοροβαβήλου ἀποκαταστα-
θησόμενα τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ. συγχωρῶ δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν ἐκ προγόνων εἰθισμένην τιμὴν 16

Zonaras I p. 304, 311 Bonn.

- πηρῶν καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου δραχμας εἴκοσι μυριάδας καὶ πεντακισχιλίας καὶ πεντακοσίας
καὶ εἰς σμεῖδαλιν πυρῶν ἀρτάβας δισμυρίας πεντακοσίας. κελεύω δὲ τὴν τούτων χορηγίαν
15 ἐκ τῶν τῆς Σαμαρείας γίνεσθαι φόρων. τὰ δὲ πεμφθέντα σκεύη εἰσὶ ψυκτῆρες χρύσειοι
ν' ἀργύρεοι ν', θηρίκλεια χρύσεια μ' ἀργύρεα ν', κάδοι χρύσειοι ν' ἀργύρεοι φ', σπονδεῖα
18 χρύσεια λ' ἀργύρεα τ', φιάλαι χρύσειοι λ' ἀργύρεοι βν', σκεύη τε ἄλλα μεγάλα α. τῶν δὲ 5
ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας συνελθόντων εἰς Ἱεροσόλυμα μυριάδες ἦσαν τέσσαρες καὶ δισχίλιοι
ἑξακόσιοι.
- 19 Περὶ δὲ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ λίαν ἐσπουδακόντων τὰ περίεξ ἔθνη καὶ μάλιστα
τὸ Χουθαίων, οὓς ἐκ τῆς Περσίδος καὶ Μηδικῆς ἀγαγὼν Σαλμανασάρης κατόκισεν ἐν
Σαμαρείᾳ, ὅτε τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν λαὸν ἀνάστατον ἐποίησε, παρεκάλουν τοὺς σατράπας 10
ἐμποδίζεῖν τοῖς Ἰουδαίοις πρὸς τε τὴν τῆς πόλεως ἀνάστασιν καὶ τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευήν.
- 20 οἱ δὲ καὶ χρήμασι διαφθαρέντες ἀπημπόλησαν τοῖς Χουθαίοις τὸ περὶ τοὺς Ἰουδαίους
ἀμελές τε καὶ ῥάθυμον τῆς οἰκοδομίας· Κύρω γάρ περὶ πολέμους ἀσχοληθέντι ἄγνοια τού-
21 των ἦν· στρατευσαμένων δὲ ἐπὶ Μασσαγέτας ἐκεῖ συνέβη τελευτῆσαι τὸν βίον. Καμβύσου
δὲ τοῦ Κύρου παιδὸς τὴν βασιλείαν παραλαβόντος οἱ ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίᾳ καὶ Ἀμμανίτιδι 15
22 καὶ Μωαβίτιδι καὶ Σαμαρείᾳ γράφουσι Καμβύσῃ, ὅτι γινώσκεις σε δεῖ, βασιλεῦ, ὥς
οἱ Ἰουδαῖοι ἐκ Βαβυλῶνος ἐληλύθασιν εἰς τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν τε πόλιν ἀποστατὴν οἰκο-
23 δομοῦσι καὶ ναὸν ἀνεγείρουσιν. ἴσθι μέντοι γε τούτων γενομένων οὔτε φόρους αὐτοὺς
24 τελεῖν ὑπομενοῦντας οὔτε δὲ ὑπακούειν ἐθελήσοντας. ἐπίσκεψαι τοίνυν τὰ τῶν πατέρων
σου βιβλία, καὶ εὗρήσεις ἐν αὐτοῖς ἀποστατάς Ἰουδαίους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν, ἣ διατοῦτο 20
25 καὶ νῦν ἠρημώθη. ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως συνοικισθείσης καὶ τὸν κύκλον τῶν τειχῶν ἀπο-
26 λαβούσης ἀποκλείεται σοι ἡ ὁδὸς ἢ ἐπὶ κοίλῃν Συρίαν καὶ Φοινίαν“. ἀναγνούς οὖν ὁ
27 Καμβύσης τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἄλλως πονηρὸς ὢν ἀντιγράφει „τὰ τῶν πατέρων μου βιβλία
ἐπεσκεψάμην, καὶ εὗρέθη ἡ πόλις ἐχθρὰ βασιλεῦσιν αἰεὶ γενομένη καὶ στάσεις οἱ ἐνοι-
28 κοῦντες πραγματευσάμενοι, καὶ προσέταξα μὴ συγχωρεῖν τοῖς Ἰουδαίοις ἀνοικοδομεῖν τὴν 25
29 πόλιν“. ταῦτα δεξάμενοι οἱ τοῦ βασιλέως διεκώλυσαν οἰκοδομεῖν τοὺς Ἰουδαίους τὴν πόλιν
30 καὶ τὸν ναόν. καὶ ἐπεσχέθη τὰ ἔργα μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς Δαρείου βασιλείας ἐπ'
ἄλλα ἔτη ἐννέα· Καμβύσης γὰρ ἕξ ἔτη βασιλεύσας καὶ καταστρεψάμενος ἐν τούτοις τὴν
Αἴγυπτον, ὑποστρέψας ἐτελεύτησεν ἐν Αμασκή.
- 31 Μετὰ δὲ τὴν τῶν μάγων ἀναίρεσιν, οἱ μετὰ Καμβύσῃ τὴν τῶν Περσῶν ἀρχὴν 30
ἐνιαυτῷ κατέσχον, οἱ λεγόμενοι ἑπτὰ οἴκοι τῶν Περσῶν τὸν Ὑστάσπου παῖδα Δαρεῖον
ἀπέδειξαν βασιλέα. οὗτος ἰδιώτης ὢν ἠῤῥατο τῷ θεῷ, εἰ γένοιτο βασιλεύς, πάντα τὰ
32 σκεύη τοῦ θεοῦ ὅσα ἦν ἔτι ἐν Βαβυλῶνι πέμψειν εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν. ἔτυχε
δὲ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀφικόμενος πρὸς Δαρεῖον ἐξ Ἱεροσολύμων Ζοροβάβηλος, ὃς τῶν
αἰχμαλώτων Ἰουδαίων ἡγεμὼν ἀπεδέδεικτο πολλὴ γὰρ πάλαι ἦν αὐτῷ φιλία πρὸς τὸν 35
βασιλέα, δι' ἣν καὶ σωματοφυλακεῖν μετ' ἄλλων δύο κριθεὶς ἄξιός ἀπέλαυεν ἥς ἡλιπίζε
33 τιμῆς. τῷ δὲ πρώτῳ τῆς βασιλείας ἔτει Δαρεῖος ὑποδέχεται λαμπρῶς τοὺς τε περὶ αὐτὸν
καὶ τοὺς τῶν Μήδων ἡγεμόνας καὶ σατράπας τῶν Περσῶν καὶ τοπάρχας τῆς Ἰνδικῆς καὶ
34 τοὺς στρατηγούς τῶν ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ σατραπειῶν. ἐπεὶ δὲ κατευωχηθέντες

8 i. margine β' (cap. II) Busb. — 13 πολέμου Busb. — 23 πατέρων] προγόνων Iosephus.

Zonaras I p. 311 Bonn.

ἀνέλυσαν κοιμηθῆσόμενοι, Λαρεῖος ἐλθὼν ἐπὶ τὴν κοίτην καὶ βραχὺ τῆς νυκτὸς ἀναπαυ-
σάμενος ἐξυπνος γίνεται καὶ εἰς ὁμιλίαν τρέπεται μετὰ τῶν τριῶν σωματοφυλάκων, καὶ 35
τῷ λόγον ἐροῦντι περὶ ὧν αὐτὸς ἀνακρίνειν μέλλει τὸν ἀληθέστατον καὶ συνετώτατον,
τούτῳ γέρας ὑπισχνεῖται νικητήριον δώσειν πορφύραν ἐνδύεσθαι καὶ ἐν ἐκπώμασι χρυσοῖς
5 πίνειν καὶ ἐπὶ χρυσίον καθεύδειν καὶ ἄρμα χρυσοχάλινον καὶ κίδαριν βυσσίνην καὶ
περιανχένιον χρύσειον, καὶ μετ' αὐτὸν ἔξειν προεδρίαν διατὴν σοφίαν καὶ συγγενῆς μου,
ἔφη, κληθήσεται“. ταῦτα εἰπὼν ἐρωτᾷ μὲν τὸν πρῶτον, εἰ ὁ οἶνος ὑπερισχύει, τὸν δεύτερον 36
δὲ, εἰ οἱ βασιλεῖς, τὸν δὲ τρίτον, εἰ αἱ γυναῖκες καὶ τοιῶν ἢ ἀλήθεια. ταῦτα προθεῖς 37
αὐτοῖς ζητεῖν, ὁρῶν μεταπεμφάμενος τοὺς μεγιστᾶνας τῶν σωματοφυλάκων ἕκαστον
10 ἐκέλευσεν ἀποφαίνεσθαι τὸ δοκοῦν αὐτῷ περὶ τῶν προκειμένων.

Καὶ ὁ πρῶτος τὴν ἰσχὺν ἔξηρε τοῦ οἶνου· „σφάλλει γάρ, ἔφη, τῶν πινόντων αὐτὸν καὶ 38
ἀπατᾷ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν τοῦ βασιλέως τῇ τοῦ ὄρφανου καὶ δεομένου κηδεμονίαν ὁμοίαν 39
τίθῃσι, καὶ τὴν τοῦ δούλου διεγείρει πρὸς παρρησίαν ἢ τε τοῦ πένητος ὁμοία γίνεται τῇ
τοῦ πλουσίου· μεταποιεῖ γὰρ τὰς ψυχὰς καὶ τῶν μὲν ἐν συμφορᾷ σβέννυσσι τὸ λυποῦν, 40
15 τοὺς δ' ἐν χρέεσιν ὄντας εἰς λήθην αὐτῶν ἄγει καὶ ποιεῖ δοκεῖν αὐτοὺς ἀπάντων πλου-
σιωτάτους. ἔτι γε μὴν στρατηγῶν καὶ βασιλέων ἀναισθήτους ἀπεργάζεται καὶ φίλων καὶ 41
συνήθων ἐξαιρεῖ μνήμην· ὀπλίζει γὰρ τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατὰ φιλιῶν καὶ δοκεῖν
ποιεῖ πάντων ἀλλοτριωτάτους. καὶ ὅταν νήψαντες τύχωσιν, ἀνίστανται μὴδὲν ὧν ἔπραξαν 42
παρὰ τὴν μέθην εἰδότες. τούτοις ἐγὼ τεκμαιρόμενος εὐρίσκω τὸν οἶνον ὑπερκρατοῦντα
20 καὶ βιαιότατον“. τούτου παυσάμενος ὁ μετ' αὐτὸν ἔφη ταῦτα· ἀπάντων μὲν ἀνθρώπους 43
κρατεῖν, οἱ καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καταναγκάζουσι χρησιμεύειν αὐτοῖς ἐφ' ᾧ 44
βούλονται, τούτων δὲ ἄρχουσιν οἱ βασιλεῖς· οἱ δὲ τοῦ κρατίστου καὶ ἰσχυροτάτου ζώου
δεσπόζοντες ἀνυπέρβλητοι τὴν ἰσχὺν εἰκότως ἂν εἶεν. ἀμέλει πολέμους ἐπιτάττοντες καὶ 45
κινδύνους ἀκούονται, καὶ κτείνεσθαι δὲ οἱ κελευσθέντες καὶ κτείνειν ὑπομένουσιν τοῖς αὐτοῦ
25 προστάγμασιν εἰκόντες, νικήσαντες δὲ τὴν ὠφέλειαν τοῦ ἐκ τοῦ πολέμου περιποιούσι τῷ 46
βασίλει. καὶ οἱ μὴ στρατευόμενοι δὲ, τὴν γῆν ἐργαζόμενοι τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ κομίζουσιν. 47
ὁ δ' ἂν οὗτος κελεύσῃ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης γίνεται. πῶς οὖν οὐχ ὁ βασιλεὺς δόξειε τὴν 48
πάντων ἰσχὺν ὑπερβάλλειν, ὃ τοσοῦτον πληῖθος πείθεται κελεύοντι;· σιωπήσαντος δὲ καὶ 49
τούτου ὁ τρίτος Ζοροβάβηλος εἶπεν· „ἰσχυρὸς μὲν καὶ ὁ οἶνος καὶ ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ κρείττους
30 τὴν δύναμιν αἱ γυναῖκες· τὸν τε γὰρ βασιλέα γυνὴ παρήγαγεν εἰς τὸ φῶς καὶ τοὺς φυτεύ- 50
σαντας τὰς ἀμπέλους, αἱ ποιοῦσι τὸν οἶνον, γυναῖκες τίκτουσι, καὶ οὐδὲν ἐστίν, ὃ μὴ παρὰ
τούτων ἔχομεν, καὶ γὰρ τὰς ἐσθῆτας αὐταὶ ὑφαίνουσιν καὶ τὰ κατ' οἶκον δι' αὐτῶν ἐπιμε-
λείας ἀξιοῦνται. ἀλλὰ καὶ κτησάμενοι πολὺν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον καὶ ἄλλο τι τῶν πολυτελεῶν, 51
ὅταν ἴδωμεν εὐμορφον γυναῖκα, πάντα ἐκεῖνα ἀφέντες τῷ εἶδει τῆς ὁραθείσης προσκεχί-
35 ναμεν. ἐγκαταλείπομεν δὲ πατέρας καὶ τὴν θρεψαμένην γῆν καὶ τῶν φιλιῶν πολλάκις 52
λήθην ἔχομεν διὰ τὰς γυναῖκας, ὅταν δὲ τι ποιοῦσιν ἡμῖν διὰ γῆς τε καὶ θαλάσσης 53
περιγένηται τινα, ταῦτα φέροντες ὡς δεσποίναις ταῖς γυναῖξιν διδόμεν. καὶ τὸν βασιλέα 54

11 καὶ ὁ ἰν ras. Busb. — ἰσχὺν] δύναμιν Iosephus. — 12 κηδεμονίαν] κηδεμόνος Iosephus. —
22 βούλονται] θέλουσιν Iosephus. — 23 ἀνυπέρβλητον Busb. man. 1. — 25 τοῦ ἐκ] τὴν ἐκ Iosephus. —
27 post τοῦτο eras. ν aut v. Busb. — 34 ἐκεῖνα i. ras. 10 litterarum Busb. — τῷ] τῶν man. 1 Busb. —
προκεχίναμεν man. 1 Busb.

Zonaras I p. 312 Bonn.

τὸν τοσοῦτων κύριον εἶδον ποτὲ ὁπὸ τῆς Ῥαβεζάκου τοῦ Θαυμασίου παιδὸς Ἀπάμης
πολλάκις ῥαπιζόμενον, καὶ τὸ διάδημα ἀφαιρουμένης αὐτῆς καὶ τῇ ἰδίᾳ κεφαλῇ ἐπιτιθείσης
ἀνεχόμενον καὶ μειδιῶσης μὲν μειδιῶντα, ὀργιζομένης δὲ σκυθρωπάζοντα καὶ κολακεύοντα τὴν
55 γυναιῖκα καὶ ταπεινούμενον σφόδρα, ἵνα δυσχεραίνουσιν αὐτὴν διαλλάξῃ. τοσοῦτον μὲν αἱ
γυναῖκες ἰσχύουσι, πλέον δὲ καὶ τοῦτων καὶ τοῦ βασιλέως δύναται ἡ ἀλήθεια· εἰ γὰρ ἐστὶν ἡ γῆ 5
μεγίστη καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανὸς καὶ ταχὺς ὁ ἥλιος, ταῦτα δὲ πάντα κινεῖται κατὰ βούλησιν τοῦ
θεοῦ, ἀληθινὸς δὲ ἐστὶν οὗτος καὶ δίκαιος, δεῖ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἰσχυροτάτην ἡγεῖσθαι καὶ
56 μηδὲν πρὸς αὐτὴν τί ἄδικον δυνάμενον. ἔτι γε μὴν τὰ μὲν ἄλλα θνητὰ καὶ ὠκύμορα
εἶναι συμβέβηκε τῶν ἰσχὺν ἐχόντων, ἀθάνατον δὲ ἡ ἀλήθεια χρῆμα καὶ αἰδίων“.

57 Καταπαύει μὲν οὖν τὸν λόγον ὁ Ζοροβάβηλος, ἐπιβοήσαντος δὲ τοῦ πληθους ὡς 10
ἄριστα εἰπόντος, καὶ ὅτι τὸ ἀληθὲς ἰσχὺν ἄτρεπτον καὶ ἀγήρω μόνον ἔχει, προσέταξεν
58 αὐτὸν ὁ βασιλεὺς αἰτήσασθαι τι πάρεξ ὧν αὐτὸς ἦν ὑπεσχημένος. ταῦτα εἰπόντος ὑπέ-
μνησεν αὐτὸν τῆς εὐχῆς, ἣν ἐποίησατο, εἰ λάβοι τὴν βασιλείαν· αὕτη δὲ ἦν ἀνοικοδομήσαι
μὲν Ἱεροσόλυμα, κατασκευάσαι δὲ τὸν τοῦ θεοῦ ναόν, ἀποκαταστήσαι δὲ καὶ τὰ σκεύη,
59 ὅσα ἔτι ἐν Βαβυλῶνι περιλέλειπται. καὶ τοῦτο, ἔφη, τοῦμόν αἴτημα“. ἦσθεις ἐπὶ τούτοις 15
ὁ βασιλεὺς ἀναστὰς κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ τοῖς τοπάρχαις καὶ σατράπαις γράφει κελεύων
προπέμψαι τὸν Ζοροβάβηλον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μέλλοντας ἐπὶ τὴν οἰκοδομὴν ἐξιέναι
60 τοῦ ναοῦ. ἐπέστειλε δὲ καὶ τοῖς ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ξύλα κέδρινα κομίζειν ἐκ τοῦ
Λιβάνου τέμνοντας εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ πάντας
ἔγραψεν ἐλευθέρους εἶναι τοὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν τῶν αἰχμαλώτων ἀπελθόντας καὶ ἀτελεῖς. 20

61 προσέταξε δὲ καὶ τοὺς Ἰδουμαίους καὶ Σαμαρείτας καὶ τοὺς ἐκ τῆς κοίλης Συρίας ἀφεῖναι
τὰς κόμας, ἃς τῶν Ἰουδαίων κατεῖχον, καὶ τάλαντα δὲ πεντήκοντα εἰς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ
62 ναοῦ δοθῆναι. θύειν τὲ αὐτοῖς τὰς νενομισμένας ἐπέτρεψε θυσίας καὶ τὴν χορηγίαν
ἅπασαν καὶ τὴν ἱερὰν στολὴν, ἥ θραπεύουσι τὸν θεόν· ὃ τε ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἱερεῖς, ἐκ
63 τῶν ἰδίων γίνεσθαι, καὶ τοῖς Λευίταις τὰ ὄργανα, οἷς ὑμνοῦσι τὸν θεόν, πέμψαι δὲ καὶ 25
τὰ σκεύη· καὶ πάντα, ὅσα Κύρος ἡβουλήθη περὶ τῶν Ἰουδαίων, ταῦτα καὶ Δαρεῖος διετά-
64 ξατο. ὁ δὲ Ζοροβάβηλος ἐξελθὼν ἐκ τῶν βασιλείων εὐχαριστεῖν ἤρξατο τῷ θεῷ. οὐ γὰρ
65 ἂν τούτων ἀξιοθῆναι μὴ σοῦ, φησί, δέσποτα, τυχὼν εὐμενοῦς“. ἦκεν οὖν εἰς Βαβυλῶνα
66 καὶ τοῖς ὁμοφύλοις εὐγγελίσατο τὰ περὶ τοῦ βασιλέως. οἱ δὲ εὐχαριστοῦσι τῷ θεῷ καὶ
67 τοὺς ἀναβησομένους εἰς Ἱεροσόλυμα ἡγεμόνας ἐκ τῶν πατρῶν φυλῶν σὺν γυναιξὶ καὶ 30
τέκνοις ἐπελέξαντο, οἱ Δαρεῖον συμπέμψαντος ἕως τῶν Ἱεροσολύμων ὁδόν μετὰ χαρᾶς.

68 καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπῆσαν ἐξ ἐκάστης πατριᾶς ἀριθμὸς ὄντες ὠρισμένος. τὸ δὲ κεφάλαιον
69 τῶν ἀπερχομένων περὶ ἑτὴ δώδεκα τὴν ἡλικίαν γεγονότων ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ Βενια-
μίτιδος ἦν μυριάδες τετρακόσιοι ἐξηκονταδύο καὶ ὀκτακισχίλιοι, Λευῖται δὲ τέσσαρες καὶ
ἐβδομήκοντα, γυναικῶν δὲ ἀναμῖξ καὶ νηπίων σώματα ἦν τετρακισμύρια τεσσαρακονταδύο. 35

70 πάρεξ δὲ τούτων Λευῖται μὲν ἦσαν ὑμνηδοὶ ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ὀκτώ, πυλωροὶ ἑκατὸν
δέκα, δοῦλοι δὲ ἱεροὶ τριακόσιοι ἐννενηκονταδύο, ἄλλοι τὲ πρὸς τούτοις λέγοντες μὲν εἶναι

9 τῶν] Iosephus τὴν Busb. — ἐχόντων] ἔχοντα man. 2 Busb. — 18 ναοῦ] Iosephus λαοῦ Busb. —
19 τὴν om. m. 1 Busb. — 23 ναοῦ] ἱεροῦ Iosephus. — 28 ἀξιοθῆναι, litt. ἦν i. ras. Busb. — 29 ὁμο-
φίλοις Busb. — 34 i. marg. ,φλη χιλιάδες m. 2 Busb. — 25 τετρακόσιαι Iosephus. — 37 λέγοντες] Iosephus λέγονται Busb.

Zonaras I p. 313 Bonn.

τῶν Ἰσραηλιτῶν, μὴ δυνάμενοι δὲ ἐπιδεῖξαι τὸ γένος αὐτῶν ἑξακόσιοι ἑξηκονταδύο.
 ἐξεβλήθησαν δέ τινες καὶ τῶν ἱερέων ἐκ τῆς τιμῆς ἡγμένοι γυναῖκας, ὧν οὔτε αὐτοὶ τὸ γένος 71
 εἶχον εἰπεῖν οὔτε ἐν ταῖς γενεαλογίαις τῶν Λευιτῶν καὶ ἱερέων εὐρέθησαν ὡς πεντακόσιοι
 καὶ εἴκοσι πέντε. τὸ δὲ τῶν θεραπόντων πλήθος εἶπετο τοῖς ἀναβαίνουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα 72
 5 ἐπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτὰ, ψάλλται δὲ καὶ ψάλτραι διακόσιοι τεσσαρακοντα-
 πέντε, κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, ὑποζύγια δὲ πεντακισχίλια πεντακόσια εἰκοσιπέντε.
 ἡγεμῶν δὲ τῆς κατηριθμημένης πληθύνος ἦν Σαλαθιήλου παῖς Ζοροβάβηλος ἐκ τῶν υἱῶν 73
 τῶν Δαβίδου γεγονὼς ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς, καὶ Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσεδέκου τοῦ ἀρχιερέως.
 πρὸς τούτοις δὲ καὶ Μαρδοχαῖος καὶ Σερέβεος ἐκ τοῦ πλήθους κεχρισμένοι ἄρχοντες ἦσαν.
 10 Ἐβδόμῃ δὲ μηνὶ τῆς ἀπὸ Βαβυλῶνος αὐτῶν ἐξόδου περιπεμπάντες ὁ τε ἀρχιερεὺς 75
 Ἰησοῦς καὶ Ζοροβάβηλος συνήγαγον τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ κατασκευά- 76
 σαντες θυσιαστήριον ἐφ' οὗ καὶ πρότερον ὠκοδόμητο τόπου θυσιάζουσιν ἐπ' αὐτοῦ τῷ
 θεῷ. ἤγαγον δὲ καὶ τὴν σκηνοπηγίαν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν καὶ προσφοράς μεταταῦτα 77
 καὶ τοὺς καλουμένους ἐνδελεχισμοὺς καὶ τὰς θυσίας τῶν σαββάτων καὶ πασῶν τῶν ἁγίων
 15 ἑορτῶν. ἤρξαντο δὲ καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ, καὶ τοὺς θεμελίους ἐγείραντες τῇ νου- 79
 μηνίᾳ τοῦ δευτέρου μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς εἰς Ἱεροσόλυμα καθόδου τῶν Ἰουδαίων
 ἐπωκοδόμουν. καὶ ὁ μὲν ναὸς πάσῃ χρησαμένων σπουδῇ θάπτιον ἢ προσεδόκησεν ἂν τις 80
 ἔλαβε τέλος. ἀπαρτισθέντος δὲ τοῦ ἱεροῦ οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται καὶ οἱ Ἀσάφου παῖδες
 ὕμνον τὸν θεόν. τῶν δὲ πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι τὸν πρότερον ναὸν ἀναπολοῦντες ταῖς 81
 20 μνήμαις μέγιστόν τε καὶ πολυτελέστατον, καὶ τὸν γεγενημένον ὄρωντες ἐνδεέστερον τοῦ
 πάλαι κατήφουν, καὶ τῆς λύπης κρατεῖν οὐ δυνάμενοι μέχρι θρήνων καὶ δακρύων προή-
 γοντο. ὁ δὲ λαὸς ἡγάπα τοῖς παροῦσιν. ὑπερεφώνει δὲ τὸν τῶν σαλπύγων ἦχον καὶ τὴν 82
 τοῦ πλήθους χαρὰν ἢ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἱερέων οἰμωγή. οἱ δὲ Σαμαρεῖται γνόντες 84
 τοὺς αἰχμαλωτισθέντας εἰς Βαβυλῶνα ἀνακτίζοντας τὸ ἱερὸν προσίασι τῷ Ζοροβαβήλῳ
 25 καὶ Ἰησοῦ ἀξιούντες ἐπιτραπήναι αὐτοῖς συγκατασκευάσαι τὸν ναὸν καὶ κοινωνῆσαι τῆς
 οἰκοδομῆς. „σεβόμεθα γὰρ οὐκ ἔλαττον ἐκείνων τὸν θεόν, ἔφασκον, καὶ τῆς θρησκείας 85
 ἐσμὲν ἐπιθυμηταὶ ἀφ' οὗ Σαλμανασάρης ἐκ τῆς Χουθίας ἡμᾶς μετήγαγε καὶ Μηθίας ἐνθάδε“.
 οἱ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφασαν τῆς μὲν οἰκοδομῆς αὐτοὺς ἀδύνατον εἶναι κοινωνεῖν, αὐτῶν 86
 προσταχθέντων κατασκευάσαι τὸν ναὸν πρότερον μὲν ὑπὸ Κύρου νῦν δὲ ὑπὸ Δαρείου
 30 προσκυνεῖν δὲ αὐτοῖς ἐφίεναι καὶ τούτου μόνον εἶναι κοινωνοὺς, εἰ βούλοιντο. ταῦτα 87
 ἀκούσαντες οἱ Χουθαῖοι, τὴν γὰρ προσηγορίαν οἱ Σαμαρεῖται ταύτην ἔχουσιν, ἡγανάκτησαν
 καὶ πείθουσι τὰ ἐν Συρίᾳ ἔθνη τῶν σατραπῶν δεηθῆναι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ ἐπὶ
 Κύρου πρότερον εἶτα ἐπὶ Καμβύσσου, ἐπισχεῖν τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευὴν καὶ ἀναβολὴν 89
 35 Ἱεροσόλυμα Σισίννου τοῦ τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης ἐπάρχου καὶ Σαροβαζάνου μετὰ καὶ
 τινων ἐτέρων καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν Ἰουδαίων ἐρομένων, τίνας αὐτοῖς συγχωρήσαντος οὕτως
 οἰκοδομοῦσι τὸν ναόν, ὥς φρούριον αὐτὸν εἶναι μᾶλλον ἢ ἱερὸν, καὶ τί δήποτε τὰς στοὰς
 καὶ τὰ τείχη περιβεβλήκασιν τῇ πόλει σφόδρα ὀχυρά, Ζοροβάβηλος καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἰησοῦς 90
 ἔφασαν, ὥς ὁ Κύρος ὁ Βαβυλωνίας καὶ Περσίδος βασιλεύσας ἔγραψεν οἰκοδομηθῆναι τὸ ἱερὸν 92

Zonaras I p. 314 Bonn.

- 93 Σαβανάσαρον κελεύσας ἀναβάντα εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ ποιήσασθαι
 πρόνοιαν. ὃς παραγενόμενος τοὺς θεμελίους ἐβάλλετο, καὶ ἔκτοτε κατασκευαζόμενος μέχρι
 94 τοῦ δευρο διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν κακοήθειαν ἐστὶν ἀτελής. εἰ τοίνυν δοκιμάζετε, γράψατε
 ταῦτα Δαρεῖω, ὅπως ἐπισκεψάμενος τὰ τῶν βασιλέων ὑπομνήματα εὖρη μηδὲν ἡμᾶς ὧν
 95 λέγομεν κατεψευσμένους“. ταῦτα εἰπόντων τοῦ τε Ζοροβαβήλου καὶ τοῦ ἀρχιερέως ὁ 5
 Σισίννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τὴν μὲν οἰκοδομὴν ἐπισχεῖν οὐ διέγνωσαν, παραχοῆμα δὲ Δαρεῖω
 96 περὶ τούτων ἔγραψαν. τῶν δὲ Ἰουδαίων κατεπιτηχόντων μὴ μεταδόξῃ τῷ βασιλεῖ περὶ τῆς
 τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς, ὄντες κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον δύο προ-
 φῆται παρ' αὐτοῖς Ἀγγαῖος καὶ Ζαχαρίας θάρρεῖν αὐτοὺς παρῳρῶν καὶ μηδὲν ἐκ τῶν
 Περσῶν ὑφορεῖσθαι δύσκολον. πιστεύοντες δὲ τοῖς προφήταις ἐντεταμένως ἔχοντο τῆς 10
 97 οἰκοδομίας. Δαρεῖος δὲ τῶν Σαμαρειτῶν αὐτῷ γραψάντων καὶ κατηγορούντων τῶν Ἰουδαίων,
 ὡς τὴν τε πόλιν ὀχυροῦσι καὶ τὸν ναὸν φρουρίῳ προσεικότα κατασκευάζουσι, λεγόντων
 98 ὧν ἐκάλυπεν ἐκεῖνος οἰκοδομεῖν τὸν ναόν, προσέταξεν ἐν τοῖς βασιλικοῖς ὑπομνήμασι
 99 ζητηθῆναι περὶ τούτων. καὶ εὗρέθη ἐν Ἑκβατάνοις τῇ βάρει τῇ ἐν Μηδία βιβλίον, ἐν ᾧ 15
 τὰδε ἦν γεγραμμένα· „πρώτῳ τῆς βασιλείας ἔτει Κύρος ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τὸν ναὸν
 100 οἰκοδομηθῆναι τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τὴν εἰς ταῦτα δαπάνην ἐκ
 τῶν βασιλικῶν γίνεσθαι διετάξατο, καὶ τὰ τοῦ ναοῦ σκευὴ ἀποδοθῆναι τοῖς Ἱεροσολυμίταις,
 101 τὴν δὲ ἐπιμέλειαν τούτων εἶναι Σαβανασάρου καὶ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, ὅπως αὐτοὶ μὲν
 ἀφ᾽ ἑξῶνται τοῦ τόπου, τοῖς δὲ δούλοις τοῦ θεοῦ Ἰουδαίοις ἐπιτρέψωσιν οἰκοδομῆσαι τὸν 20
 102 ναόν καὶ συλλαβέσθαι δὲ πρὸς τὸ ἔργον διετάξατο, καὶ τοῦ φόρου τῆς χώρας ἧς ἐπετρό-
 πεινον τελεῖν τοῖς Ἰουδαίοις εἰς θυσίας λόγον ταύρους καὶ κρινοὺς καὶ ἄρνas καὶ ἐρίφους
 104 καὶ σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ οἶνον καὶ τᾶλλα, ὅσα ἂν ἱερεῖς ὑπαγορεύωσι. ταῦτα εὗρων
 ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ Κύρου Δαρεῖος ἀντιγράφει Σισίννῃ καὶ τοῖς λοιποῖς τὰδε· „τὸ
 ἀντίγραμμα ὑμῖν τῆς ἐπιστολῆς ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν εὗρων τοῦ Κύρου ἀπέσταλκα καὶ 25
 105 βούλομαι γενέσθαι πάντα, καθὼς ἐν αὐτῇ περιέχει. ἔρρωσθε“. μαθόντες οὖν τὴν τοῦ
 βασιλέως προαίρεσιν Σισίννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐπεστάτουν τῶν ἱερῶν ἔργων συλλαμβανόμενοι
 106 τοῖς Ἰουδαίοις. καὶ ἡνέετο κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἢ κατασκευὴ τοῦ ναοῦ προφητευόντων
 107 Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου κατὰ πρόσταγμα τοῦ θεοῦ καὶ ὠκοδομήθη ἐν ἔτεσιν ἑπτὰ. τοῦ δὲ
 ἐννάτου τῆς Δαρείου βασιλείας ἔτους εἰκάδι τρίτῃ μηνὸς δωδεκάτου, ὃς καλεῖται παρὰ μὲν 30
 ἡμῖν Ἄδαρ παρὰ δὲ Μακεδόσι Δύστρος, προσφέρουσι θυσίας οἱ τε ἱερεῖς καὶ Λευῖται καὶ
 τὸ τῶν ἄλλων Ἰσραηλιτῶν πλῆθος ἀνανεωτικὰς τῶν προτέρων ἀγαθῶν μετὰ τὴν αἰχμα-
 λωσίαν καὶ τοῦ τὸ ἱερὸν ἀνακαινισθὲν ἀπειληφέναι ταύρων ἑκατὸν κριῶν διακοσίων ἀρνῶν
 τριακοσίων χιμάρων δώδεκα κατὰ φυλὴν, τσσαῦται γάρ εἰσιν αἱ τῶν Ἰσραηλιτῶν φυλαί,
 108 ὑπὲρ ὧν ἡμαρτεν ἑκάστη. ἀνέστησάν τε κατὰ τοὺς Μωσέως νόμους οἱ τε ἱερεῖς καὶ 35
 Λευῖται θυρωροὺς ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος· ὥκοδομήκεσαν γὰρ καὶ τὰς ἐν κύκλῳ τοῦ ναοῦ
 στοὰς τοῦ ἐνδοθεν ἱεροῦ.
- 109 Ἐνστάσης δὲ τῆς τῶν ἀζύμων ἑορτῆς συνερρὴ πᾶς ὁ λαὸς ἐκ τῶν κωμῶν εἰς τὴν
 110 πόλιν, καὶ τὴν ἑορτὴν ἡγαγον ἀγνεύσαντες μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ τὴν πάσχα
 προσαγορευομένην θυσίαν τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ Ξανθικοῦ λεγομένου

Zonaras I p. 315 Bonn.

ἐπιτελέσαντες κατενωχῆθησαν ἐπὶ ἡμέρας ἐπτά. καὶ οἱ μὲν ἐπεδαψιλεύοντο ταῖς θυσίαις, 111
κατῴκησαν δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις πολιτεία χρόμενοι ἀριστοκρατικῇ μετὰ ὀλιγαρχίας· οἱ γὰρ
ἱερεῖς προσεστήκεσαν τῶν πραγμάτων ἄχρις οὗ τοὺς Ἀσαμωναίου συνέβη βασιλεύειν ἐκγόνοις.
πρὸ μὲν γὰρ τῆς αἰχμαλωσίας ἐβασιλεύοντο ἀπὸ Σαούλου πρῶτον ἀρξαμένον καὶ Δαβίδου 112
5 ἐπὶ ἔτη πεντακόσια τριακονταδύο μῆνας ἕξ ἡμέρας δέκα, πρὸ δὲ τῶν βασιλέων τούτων
ἄρχοντες αὐτοὺς διεῖπον οἱ προσαγορευόμενοι κριταὶ καὶ μονάρχοι, καὶ τοῦτον πολιτενό-
μενοι τὸν τρόπον ἔτεσι πλείοσιν ἢ πεντακοσίους διήγαγον μετὰ Μωϋσῆν ἀποθανόντα καὶ
Ἰησοῦν τὸν στρατηγόν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. οἱ δὲ Σαμαρεῖς ἀπεχθῶς διακείμενοι πρὸς 113
αὐτοὺς πολλὰ κακὰ τοὺς Ἰουδαίους εἰργάσαντο πλούτῳ τὲ πεποιθότες καὶ συγγένειαν 114
10 προσποιούμενοι τὴν Περσῶν, ἐπειδήπερ ἐκεῖθεν ἦσαν. ἔδοξεν οὖν πρεσβευσαμένοις τοῖς
Ἱεροσολυμίταις πρὸς τὸν Ἀρτεῖον κατηγορεῖν τῶν Σαμαρειτῶν, καὶ πρεσβεύουσι Ζοροβά-
βηλος καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόντων τέσσαρες. ὥς δὲ τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰς αἰτίας, ἃς κατὰ 117
τῶν Σαμαρεῶν ἐπέφερον, ἔγνω παρὰ τῶν πρέσβεων ὁ βασιλεὺς, δὸς αὐτοῖς κομίζειν
ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἱππάρχας τῆς Σαμαρείας καὶ τὴν βουλὴν ἀπέπεμψε. τὰ δὲ γεγραμμένα 118
15 ἦν τοιάδε· „βασιλεὺς Ἀρτεῖος τοῖς ἱππάρχαϊς καὶ τοῖς ἐν Σαμαρείᾳ. Ζοροβάβηλος καὶ οἱ
λοιποὶ Ἰουδαίων πρεσβευταὶ ἡτιῶντο ὑμᾶς ὡς ἐνοχλοῦντας αὐτοῖς πρὸς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ
ναοῦ καὶ μὴ χορηγοῦντας ἃ προσέταξα ὑμῖν εἰς τὰς θυσίας τελεῖν αὐτοῖς ἀναλώματα.
βούλομαι οὖν ἀναγνόντας ὑμᾶς τὴν ἐπιστολὴν χορηγεῖν αὐτοῖς ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυ- 119
λακίου τῶν φόρων τῆς Σαμαρείας πάνθ' ὅσα πρὸς τὰς θυσίας αὐτοῖς ἐστί χρήσιμα, ἵνα
20 μὴ διαλείπωσι καθ' ἡμέραν θύοντες καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ Περσῶν εὐχόμενοι“.

Ἀρτείου δὲ τελευτήσαντος παραλαβὼν τὴν βασιλείαν ὁ παῖς αὐτοῦ Ξέρξης ἐκκληρονό- 120
μησεν αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς θεὸν εὐσέβειαν· ἅπαντα γὰρ ἀκολούθως τῷ πατρὶ τὰ
πρὸς τὴν θρησκείαν ἐποίησε καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἔσχε φιλοτιμότητα. κατ' ἐκεῖνον 121
δὲ τὸν καιρὸν ἀρχιερεὺς ἦν Ἰησοῦ παῖς Ἰωάκειμος. ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐν Βαβυλῶνι δίκαιος
25 ἀνὴρ καὶ ἀγαθός, πρῶτος ἱερεὺς τοῦ λαοῦ καλούμενος Ἐζρας, ὃς τῶν Μωϋσέος νόμων
ικανῶς ἔμπειρος ὢν γίνεται φίλος τῷ βασιλεῖ Ξέρξει. γνοὺς δὲ ἀναβῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα 122
καὶ ἐπαταγαγέσθαι τινὰς τῶν ἐν Βαβυλῶνι Ἰουδαίων παρεκάλεσε τὸν βασιλεῖα δοῦναι
αὐτῷ πρὸς τοὺς σατράπας τῆς Συρίας ἐπιστολὴν, ὑφ' ἧς αὐτοῖς γνωρισθῇσεται τίς εἴη.
ὁ δὲ βασιλεὺς γράφει ταῦτα· „τῆς ἐμαντοῦ φιλανθρωπίας ἔργον εἶναι νομίσας τὸ τοὺς 123
30 βουλομένους τῶν Ἰουδαίων συναπαίρειν εἰς Ἱεροσόλυμα Ἐζρα ἱερεὺ καὶ ἀναγνώστη τοῦ
θείου νόμου, τοῦτο προσέταξα, καὶ ὁ βουλόμενος ἀπίτω, καθάπερ ἔδοξε καὶ μοι καὶ τοῖς 124
ἐπτά μου συμβούλοις, καὶ ἄργυρος καὶ χρυσὸς ὅσος ἂν εὐρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Βαβυλωνίων 125
ὠνομασμένος τῷ θεῷ, τοῦτον πάντα εἰς Ἱεροσόλυμα κομισθῆναι. καὶ ὅς ἂν ἐπίνοιαν 126
λάβῃς, ὧς Ἐζρα, καὶ ταῦτα ἔργασαι τὴν εἰς αὐτὰ δαπάνην ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακίου
35 ποιούμενος. καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ Λευίταις καὶ ἱεροψάλταις καὶ ἱεροδούλοις καὶ θυρωροῖς 128
καὶ γραμματεῦσι τοῦ ἱεροῦ μήτε φόρους ἐπιταγῆναι κελεύω μήτε ἄλλο μηδὲν ἐπίβουλον ἢ
φορτικὸν εἰς αὐτοὺς γένηται. καὶ σὺ δέ, Ἐζρα, κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ σοφίαν ἀπόδειξον 129
κριτάς, ὅπως δικάζωσιν ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ πάσῃ τοὺς ἐπισταμένους σου τὸν νόμον, καὶ

3 ἄσαμωναίου man. 1 Busb. — 14 πρὸς] Zonaras, om. Busb. — 18 γαζοφυλακίου] Zonaras cum Iosepho ζευγηλατείου Busb. — 25 ἀνὴρ] Zonaras cum Iosepho, om. Busb. — 33 ὅς] ὅς Busb. ὅσα Zonaras ὅσων Iosephus.

Zonaras I p. 317 Bonn.

- 131 τοῖς ἀγροῦσι παρέξει αὐτὸν μαθεῖν“. λαβὼν δὲ ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἀνέγνω ἐν
Βαβυλῶνι τοῖς αὐτόθι παροῦσιν Ἰουδαίοις, καὶ τὸ ἀντίγραμμά αὐτῆς παρὰ πάντας ἐπεμψε
 132 τοῖς ὁμοθενεῖς τοὺς κατὰ Μηδίαν ὄντας, οἱ ἅπαντες μὲν ὑπερήσθησαν, πολλοὶ δὲ αὐτῶν
καὶ τὰς κτήσεις ἀναλαβόντες ἦλθον εἰς Βαβυλῶνα ποθοῦντες τὴν εἰς Ἱεροσόλυμα κάθοδον.
 133 ὁ δὲ πᾶς λαὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ χώραν ἔμεινε· διὸ καὶ δύο φυλάς εἶναι συμβέβηκεν 5
ἐπὶ τε τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης Ῥωμαίοις ὑπηκόους, αἱ δὲ δέκα φυλαὶ πέραν εἰσὶ
τοῦ Εὐφράτου ἕως δεῦρο, μυριάδες ἅπειροι καὶ ἀριθμῷ γνωσθῆναι μὴ δυνάμεναι.
 134 πρὸς δὲ Ἔζραν ἀφικνοῦνται πολλοὶ τὸν ἀριθμόν. συναγαγὼν δὲ τοὺς ἐκ τῆς
αἰχμαλωσίας εἰς τὸ πέραν τοῦ Εὐφράτου καὶ τρεῖς διατρίψας ἐκεῖ ἡμέρας ἡστέϊαν
αὐτοῖς παρήγγειλεν, ὅπως εὐχὰς ποιήσωνται τῷ Θεῷ περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας καὶ τοῦ 10
 135 μηδὲν κατὰ τὴν ὁδὸν παθεῖν ἄτοπον. ποιησάμενοι δὲ τὰς εὐχὰς, ἄραντες ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου
τῇ δωδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ ἐβδόμου ἔτους τῆς Ξέρξου βασιλείας παρεγένοντο εἰς
 136 Ἱεροσόλυμα μηνὶ πέμπτῳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους. καὶ παραχρῆμα τοῖς γαζοφύλαξιν ὁ Ἔζρας
οὗσιν ἐκ τοῦ τῶν ἱερέων γένους παρέστησε τὰ ἱερὰ χρήματα, ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια
πεντήκοντα, σκευὴ ἀργυρᾶ ταλάντων ἑκατόν, καὶ χρύσεια σκευὴ ταλάντων εἴκοσι, καὶ χαλκᾶ 15
σκευὴ χρυσοῦ κρεῖττονα σταθμὸν ἑλκοντα τάλαντα δώδεκα· ταῦτα γὰρ ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς
 137 καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Βαβυλῶνι Ἰσραηλιταί. ἐπέδωκε δὲ τῷ Θεῷ τὰς ἐκ τῶν
 138 ὀλοκαυτώσεων νεομισμένας γίνεσθαι θυσίας, τοῖς τε τοῦ βασιλέως οἰκονόμοις καὶ τοῖς
ἐπαρχοῖς τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως ἀπέδωκαν. οἱ δὲ ἐτίμησαν τὸ ἐξ ὅτου καὶ πρὸς
 140 πᾶσαν αὐτῷ χρεῖαν συνήργησαν. χρόνῳ δὲ ὕστερον προσελθόντων τῷ Ἔζρα τινῶν καὶ 20
κατηγορούντων, ὡς τινὲς τοῦ πλήθους καὶ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν παραβεβήκασιν τὴν
πολιτείαν καὶ τοὺς πατρῴους νόμους ἄλλοθενεῖς ἡμέτεροι γυναῖκας καὶ τὸ ἱερατικὸν γένος
 141 *συνκεχνηότες, διέρρηξε μὲν ὑπὸ λύπης τὴν ἐσθῆτα καὶ ἐπὶ τὴν γῆν ἐάντων ἔρριψε.*
 142 *λογιζόμενος δὲ ὅτι, ἐὰν ἐκβαλεῖν αὐτοὺς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν τέκνα προστάξῃ,*
οὐκ ἀκολουθήσεται, διέμενεν ἐπὶ τῆς γῆς κείμενος. συνέτρεχον δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ μέτριοι 25
 143 *κλαίοντες καὶ αὐτοί. ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς γῆς ὁ Ἔζρας καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνας εἰς τὸν*
 144 *οὐρανὸν παρεκάλει τὸν Θεὸν σπέρματι καὶ λείψανον ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας περισώσαντα*
καὶ πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀποκαταστήσαντα συγγνωμῆσαι τοῖς νῦν ἡμαρτημένοις.
 145 *Θρηγούντων δὲ πάντων, ὅσοι πρὸς αὐτὸν σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις συνῆλθον, Ἀχώνιος τις*
ὀνόματι πρῶτος τῶν Ἱεροσολυμιτῶν προσελθὼν ἔπειθεν αὐτὸν ἐξορκίσαι πάντας ἐκβαλεῖν 30
 146 *τὰς ἄλλοθενεῖς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γεγεννημένα, κολασθῆσεσθαι δὲ τοὺς οὐχ ὑπακούσαντας*
 147 *τοῦ νόμου. πεισθεῖς δὲ ἐποίησεν ὁμοῖαι τοὺς φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν καὶ*
 148 *Ἰσραηλιτῶν ἀποπέμψασθαι τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα. ἀναλαβὼν δὲ τοὺς ὄρχους οὐδενὸς*
 149 *ὅλως διὰ τὴν λύπην ἐγεύσατο ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. γενομένου δὲ κηρύγματος ὥστε πάντας*
τοὺς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας συνελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὡς τῶν ἐν θυσίᾳ ἢ τρισὶν ἡμέραις 35
οὐκ ἀπαντησόντων αὐτῶν τὸ ἀπαλλοτριωθισομένων τοῦ πλήθους καὶ τῆς οὐσίας αὐτῶν
κατὰ τὴν τῶν πρεσβυτέρων κρίσιν ἀφιερωθισομένης, συνῆλθον οἱ ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ
Βενιαμίτιδος ἐν τρισὶν ἡμέραις εἰκάδι τοῦ ἐννάτου μηνός, ὅς κατὰ μὲν Ἑβραίους Ξένιος,
 149 *κατὰ δὲ Μακεδόνας Ἀπελλαῖος καλεῖται. ἥτια τοὺς ἐκείνους Ἔζρας λέγων παρανομήσαι*

2 ἀντίγραμμά] ἀντίγραφον Iosephus et Zonaras — παρὰ] Zonaras περὶ Busb. — 3 ὑπερήσθησαν] ὑπερηγάπησαν Iosephus. — 25 ἀκολουθήσεται] ἀκουσθήσεται Iosephus. — 39 ἀπαλλὰτος man. 1 Busb. — καλεῖται Busb.

Zonaras I p. 318 Bonn.

γήμεντας οὐκ ἐξ ὁμοφύλων. νῦν μέντοι γε ποιήσιν αὐτοὺς τῷ μὲν θεῷ κεχαρισμένα
 συμφέροντα δὲ αὐτοῖς ἀποπεμφαμένους τὰς γυναῖκας. οἱ δὲ ποιήσιν μὲν τοῦτο πάντες 150
 ἐξεβόησαν, τὸ δὲ πλῆθος εἶναι πολὺ καὶ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους χειμέριον καὶ τὸ ἔργον οὐ
 μᾶς οὐδὲ δευτέρας ὑπάρχειν ἡμέρας. ἀλλ' οἳ τε ἡγεμόνες καὶ οἱ συνοικοῦντες τοῖς ἄλλο-
 5 φύλοις παραγινέσθωσαν λαβόντες χρόνον καὶ πρεσβυτέρους ἐξ οὗ ἂν θελήσωσι τόπου
 τοὺς ἐπισκεψομένους τὸ τῶν γεγαμηκότων πλῆθος“. ἀρξάμενοι οὖν τῇ νομηνίᾳ τοῦ δεκάτου 151
 μηνὸς ἀναζητεῖν τοὺς συνοικοῦντας τοῖς ἄλλοεθνεσίν εὗρον ἕως τῆς τοῦ μηνὸς τοῦ ἐχομένου
 νομηνίας πολλοὺς, οἳ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γεγεννημένα εὐθὺς ἐξέβαλον καὶ 152
 θυσίας ἐπήνεγκαν. τῷ δὲ ἐβδόμῳ μηνὶ τὴν σκηνοπηγίαν ἐορτάζοντες καὶ σχεδὸν ἅπαν τὸ τοῦ 154
 20 λαοῦ πλῆθος συνεληλυθὸς εἰς αὐτὴν ἐδεήθησαν τοῦ Ἑζρα τοὺς νόμους αὐτοῖς ἀναγνωσθῆναι
 τοῦ Μωϋσέος. ὁ δὲ μέσος τοῦ πλῆθους σταθεῖς ἀνέγνω· οἱ δὲ ἀκούσαντες τούτων δίκαιοι μὲν 155
 πρὸς τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον ἐδιδάσκοντο εἶναι, περὶ δὲ τῶν παρωχημένων ἐδυσφόρουν καὶ
 μέχρι τοῦ δακρύειν προήχθησαν. ὁ δὲ Ἑζρας ἐκέλευσεν ἀπεῖναι πρὸς αὐτοὺς καὶ μὴ δακρύειν 156
 εἶναι γὰρ ἐορτὴν καὶ μὴ δεῖν ἐν αὐτῇ κλαίειν· οὐ γὰρ ἐξεῖναι προυτρεπέτο δὲ μᾶλλον ἐπ'
 15 εὐωχίαν ὀρμήσαντας ποιεῖν τὰ πρόσφορα. οἱ δὲ ταῦτα Ἑζρα παραινούντος ἤρξαντο ἐορ- 157
 τάζειν καὶ τοῦτο ποιοῦντες ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ ἐν ταῖς σκηναῖς ἀνεχώρησαν εἰς τὰ οἰκεῖα.
 Ἑζρα δὲ συνέβη γηραιῷ τελευτῆσαι τὸν βίον καὶ ταφῆναι μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας ἐν 158
 Ἱεροσολύμοις. καὶ Ἰωακείμου τοῦ ἀρχιερέως ἀποθανόντος παῖς αὐτοῦ Ἐλεάσιβος τὴν
 ἀρχιερωσύνην διεδέξατο.
 20 Τῶν δὲ αἰχμαλώτων τίς Ἰουδαίων οἰνοχόος τοῦ βασιλέως Ξέρξου Νεεμίας ὄνομα 159
 περιπατῶν πρὸ τῆς μητροπόλεως τῶν Περσῶν Σούσων, ξένων τινῶν εἰς τὴν πόλιν εἰσιόν-
 των ἐπακούσας ἑβραῖστί πρὸς ἀλλήλους ὁμιλούντων προσελθὼν αὐτοῖς ἐπυνθάνετο, πόθεν
 εἶεν παραγεγνημένοι. ἀποκρινάμενων δὲ ἤκειν ἐκ τῆς Ἰουδαίας, πῶς αὐτῶν ἔχει τὸ πλῆθος 160
 καὶ ἡ μητρόπολις Ἱεροσόλυμα προσηρώτησε. κακῶς δὲ ἔχειν εἰπόντων, κατηρῶσθαι γὰρ 161
 25 αὐτῶν τὰ τείχη καὶ τὰ πέριξ ἔσθην πολλὰ διατιθέναι κακὰ τοὺς Ἰουδαίους, ἐδάκρυσεν ὁ 162
 νεανίας ἐλεήσας τοὺς ὁμοφύλους, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, „ἄχρι τίνος, εἶπεν, ὃ
 δέσποτα, περιόψει ταῦτα πάσχον τὸ ἔθνος ἡμῶν“; διατρίβοντος δὲ αὐτοῦ πρὸς τῇ πύλῃ 163
 καὶ ταῦτα ἀποδυρομένου προσελθὼν τίς αὐτῷ κατήγγειλε μέλλειν ἤδη κατακλίνεσθαι τὸν
 βασιλέα. ὁ δ' εὐθὺς ὡς εἶχε μὴδὲ ἀπολυσάμενος διακονήσων ἔσπευσεν τῷ βασιλεῖ τὴν
 30 ἐπὶ τοῦ ποτοῦ διακονίαν. ὡς δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ βασιλεὺς διεχύθη καὶ ἀπέβλεψεν εἰς 164
 τὸν Νεεμίαν, κατεσκυθρωπακότα θεασάμενος, διατὶ κατηγῆς εἶη ἀνέκρινεν. ὁ δὲ „πῶς, 165
 φησιν, ὃ βασιλεῦ, δύναμαι μὴ βλέπεσθαι σοι τοιοῦτος ὅπου τῆς πατρίδος μου Ἱεροσολύ-
 μων ἀκούω βεβλήσθαι κατὰ γῆς τὰ τείχη; ἀλλὰ χάρισαί μοι πορευθέντι τὸ τεῖχος ἀνεγεῖραι
 καὶ τοῦ ἱεροῦ τὸ λείπον προσοικοδομήσαι“. ὁ δὲ βασιλεὺς διδόναι τὰ αὐτῷ τὴν δωρεὰν κατέ- 166
 35 νευσε καὶ τοῖς σατράπαις κομίσαι γράμματα, ὅπως τιμῆς τὴν αὐτὸν ἀξιώσωσι καὶ πᾶσαν
 παρὰσχωσι χορηγίαν εἰς ἅπερ βούλεται. καλέσας δὲ αὐτὸν τῇ ἐπιουσίᾳ δίδωσιν αὐτῷ πρὸς 167
 Ἀδδαῖον ἐπιστολὴν κομίσαι τὸν τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Σαμαρείας ἑπαρχον, ἐν ᾗ
 περὶ τε τιμῆς τῆς τοῦ Νεεμίου καὶ χορηγίας τῆς εἰς τὴν οἰκοδομίαν ἐπεστάλκει. γενόμενος 168
 οὖν ἐν Βαβυλῶνι καὶ πολλοὺς τῶν ὁμοφύλων ἐθέλοντι ἀκολουθοῦντας αὐτῷ παραλαβὼν

1 κεχαρισμένη man. 1 Busb. — 4 τοῖς] ταῖς Iosephus. — 7 τοῖς] ταῖς Iosephus. — 7 ἕως, ἔ i. ras. Busb. — 9 ἅπαν — 10 συνεληλυθός] ἅπαντος τοῦ λαοῦ συνεληλυθός Iosephus.

Zonaras I p. 319 Bonn.

ἤκεν εἰς Ἱεροσόλυμα πέμπτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἤδη βασιλεύοντος Ξέρξου, καὶ τὰς ἐπιστολάς
 δίδωσι τῷ Ἀδδαίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχουσιν, καὶ συγκαλέσας ἅπαντα τὸν λαὸν εἰς Ἱερο-
 169 σόλυμα „ἄνδρες, εἶπεν, Ἰουδαῖοι, ὁ μὲν Θεὸς συνήγγισέ μοι παρὰ τοῦ βασιλέως λαβεῖν
 170 ἔξουσίαν, ὅπως ὑμῶν τὸ τεῖχος ἀναστήσω καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἱεροῦ τελειώσω. βούλομαι
 171 δὲ ὑμᾶς τὴν τῶν γειτονούντων ὑμῖν ἐθνῶν δυσμένειαν εἰδότας θαρρεῖν μὲν τῷ Θεῷ μήτε 5
 δὲ ἡμέρας μήτε νυκτὸς ἀνιέναι τῆς οἰκοδομίας, ἀλλὰ πάσῃ σπουδῇ χρωμένους συνέχειν τὸ
 172 ἔργον, ὥς ἔτι καιρὸς τούτου ἰδιός ἐστιν“. ἐκέλευσεν οὖν εὐθὺς τοὺς ἄρχοντας μετρηῆσαι
 τὸ τεῖχος καὶ διανεῖμαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ τῷ λαῷ κατὰ κώμας καὶ πόλεις κατὰ τὸ
 ἐκάστοις δυνατὸν, ὑποσχόμενος δὲ αὐτοῖς μετὰ τῶν οἰκετῶν συλλήψεσθαι πρὸς τὴν οἰκο-
 173 δομίαν διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. καὶ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸ ἔργον παρεσκευάζοντο. ἐκλήθησαν 10
 δὲ τὸ ὄνομα ἐξ ἧς ἡμέρας ἀνέβησαν ἐκ Βαβυλῶνος ἀπὸ τῆς Ἰούδα φυλῆς πρώτης ἐλθούσης
 174 εἰς ἐκεῖνους τοὺς τόπους, αὐτοὶ τὲ καὶ ἡ χώρα τὴν προσηγορίαν μετέβαλον. ἀκούσαντες
 δὲ τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν σπενδομένην Ἀμμανῖται καὶ Μωαβῖται καὶ Σαμαρεῖται καὶ
 πάντες οἱ ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ νεμόμενοι χαλεπῶς ἔφερον καὶ αὐτοῖς ἐπιβουλὰς συνετίθεσαν,
 καὶ πολλοὺς τῶν Ἰουδαίων ἀπέκτειναν καὶ αὐτὸν ἐζήτουν τὸν Νεεμίαν διαφθεῖραι μισθοῦ- 15
 175 μενοι τινὰς τῶν ἀλλοφύλων, ἵνα αὐτὸν ἀνέλωσιν. εἰς φόβον δὲ καὶ ταραχὴν αὐτοὺς ἐνέβαλον
 καὶ γήμας διέσπειραν ὥς πολλῶν ἐπιστρατεύειν αὐτοῖς μελλόντων ἐθνῶν, ὑφ' ὧν ἑκταρας-
 176 σόμενοι μικροῦ τῆς οἰκοδομίας ἀπέστησαν. τὸν δὲ νεανίαν οὐδὲν τούτων ἐξέσεισε τῆς
 σπουδῆς τῆς περὶ τὸ ἔργον, ἀλλὰ στίφος τί φυλακῆς ἕνεκα τοῦ σώματος περιβαλλόμενος
 αἰρῶντος ἐπέμενεν, ὑπὸ τῆς περὶ τὸ ἔργον ἐπιθυμίας ἀναισθητῶν καὶ τῆς ταλαιπωρίας. 20
 177 ἐκέλευσε δὲ τοὺς οἰκοδομοῦντας ὅπλα περιζωννυμένους ἐργάζεσθαι, καὶ σαλπικγεντὰς ἀπὸ
 πεντακοσίων ἔστησε ποδῶν προστάξας, ἃν ἐπιφανῶσιν οἱ πολέμοι, σημῆναι τὸν λαόν, ἵνα
 178 ὀπλισάμενοι μάχωνται καὶ μὴ γυμνοῖς αὐτοῖς ἐπιπέσωσιν. αὐτὸς δὲ νύκτωρ περιήρχετο
 τῆς πόλεως τὸν κύκλον οὐδὲν κάμνων οὐδὲ τοῖς ἔργοις οὐδὲ τῇ διαίτῃ καὶ τοῖς ὑπνοῖς·
 179 οὐδενὶ γὰρ τούτων πρὸς ἡδονὴν ἀλλὰ πρὸς ἀνάγκην ἐχρῆτο. καὶ ταύτην ὑπέμεινε τὴν 25
 ταλαιπωρίαν ἐπὶ ἔτη δύο καὶ μῆνας τέσσαρας· ἐν τοσούτῳ γὰρ χρόνῳ τοῖς Ἱεροσολύμοις
 ἀνφοκοδομήθη τὸ τεῖχος, ὀγδόῳ καὶ εἰκοστῷ τῆς Ξέρξου βασιλείας ἔτει μηνὶ ἐννάτῳ.
 181 Νεεμίας δὲ τὴν πόλιν ὁρῶν ὀλιγανθρωπομένην τοὺς ἱερεῖς καὶ Λευῖτας παρεκάλεσε
 τὴν χώραν ἐκλείποντας μετελθεῖν καὶ μένειν ἐν αὐτῇ κατασκευάσας οἰκίας αὐτοῖς ἐκ τῶν
 182 ἰδίων ἀναλωμάτων· τὸν δὲ γεωργοῦντα λαὸν τὰς δεκάτας τῶν καρπῶν ἐκέλευσε φέρειν εἰς 30
 Ἱεροσόλυμα, ἵνα τρέφεσθαι διηνεκῶς ἔχοντες οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται μὴ καταλείπωσι τὴν
 θρησκείαν. καὶ οἱ μὲν ἡδέως ὑπήκουσαν, πολυανθρωποτέραν δὲ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων
 183 πόλιν οὕτω συνέβη γενέσθαι. ἐτελεύτησεν δὲ Νεεμίας εἰς γῆρας ἀφικόμενος, ἀνὴρ δὲ
 ἐγένετο χρηστὸς τὸν τρόπον καὶ δίκαιος καὶ περὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς φιλοτιμότητος.
 184 Τελευτήσαντος δὲ Ξέρξου ἡ βασιλεία εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κύρον, ὃν Ἀρταξέρξην 35
 186 Ἕλληνες καλοῦσι, μετέβη καὶ καταστήσας αὐτὴν ἀπὸ Ἰνδίας μέχρις Αἰθιοπίας τῶν σατρα-
 πειῶν ἑκατὸν εἰκοσι καὶ ἑπτὰ οὐσῶν, τῷ τρίτῳ τῆς βασιλείας ἔτει τοὺς τε φίλους καὶ τὰ
 Περσῶν ἔθνη καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν ὑποδεξάμενος εἰσιτάτο πολυτελῶς ἐπὶ ἡμέρας

6 συνέχει m. 1 Busb. — 17 διέσπειραν] διέστελλον Iosephus. — 18 νεανίαν] Νεεμίαν Iosephus. —
 20 ἐπέμενεν Iosephus. — 33 συνεύη Busb. — ἐτελεύτησαν man. 1 Busb. — 35 i. marg. 5' Busb.

Zonaras I p. 320 Bonn.

ἑκατὸν ὀγδοήκοντά. ἔπειτα τὰ ἔθνη καὶ τοὺς πρεσβύτας αὐτῶν ἐν Σούσοις ἐπὶ ἡμέρας 187
 κατενώησεν ἑπτά. ὁμοίως τὲ τῶν γυναικῶν ἡ βασίλισσα Οὐάστη συνήγαγε συμπόσιον ἐν 190
 τοῖς βασιλείοις, ἣν ἐπιθεῖναι βουλόμενος τοῖς ἐστιωμένοις ὁ βασιλεὺς πέμψας ἐκέλευσεν
 αὐτὴν εἰς τὸ συμπόσιον ἵκειν κάλλει τὰς γυναῖκας νικῶσαν. ἡ δ' οὐκ ἐπορεύετο πρὸς τὸν 191
 5 βασιλέα, καὶ πολλάκις τοὺς εὐνούχους στέλλοντος πρὸς αὐτὴν ἐνέμεινε παραιτουμένη
 τὴν ἄφιξιν, ὥς παροξυνθέντα τὸν βασιλέα λῦσαι μὲν τὸ συμπόσιον, καλέσαντα δὲ τοὺς 192
 ἑπτά τῶν Περσῶν, οἱ τὴν τῶν νόμων ἐξήγησιν ἔχουσι, κατηγορεῖν τῆς γυναικὸς ὡς κληθεί-
 σης εἰς τὸ συμπόσιον ὑπ' αὐτοῦ καὶ μὴ ὑπακουσάσης. ἐνὸς δὲ ἐξ αὐτῶν Ἀμουχαίου 193
 ὄνομα εἰπόντος οὐκ αὐτῷ μόνῳ ταύτην γεγονέναι τὴν ὕβριν, ἀλλὰ καὶ πᾶσι Πέρσαις, οἷς
 10 κινδυνεύεται καταφρονοῦμένοις ὑπὸ τῶν γυναικῶν αἰσχυρὰ διαγεγονέναι τὸν βίον οὐδεμία 194
 γὰρ τοῦ συνοικοῦντος ἀνδρὸς αἰδῶ ποιήσεται παράδειγμα τὴν τῆς βασιλίσσης ὑπερηφανίαν
 πρὸς σὲ τὸν κρατοῦντα πάντων ἔχουσα, παρακελευομένου τὲ τὴν οὕτως ἐνυβρίζουσιν
 αὐτῷ ζημιῶσαι ζημίαν μεγάλην, ἔδοξε τὴν Οὐάστην ἐκβαλεῖν καὶ δοῦναι τὴν ἐκείνης
 τιμὴν ἑτέρᾳ γυναικί. διακείμενος δὲ πρὸς αὐτὴν ἐρωτικῶς καὶ μὴ φέρων τὴν διάφευξιν, 195
 15 λυπούμενος διετέλει. βλέποντες δὲ οὕτως αὐτὸν ἔχοντα χαλεπῶς οἱ φίλοι συνεβούλευον
 ζητῆσαι περιπέμψαντα κατ' ὅλην τὴν οἰκουμένην παρθένους εὐπρεπεῖς, ὧν τὴν προκρίθεισαν 196
 ἔξειν γυναῖκα. πεισθεὶς δὲ τῇ συμβουλίᾳ ταύτῃ προσέταξε τὰς εὐδοκίμους ἐπ' εὐμορφίᾳ 197
 τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ παρθένων ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. συναχθεῖσιν δὲ πολλῶν παρθένων 198
 εὐρέθη τις ἐν Βαβυλῶνι κόρη τῶν γονέων ἀμφοτέρων ὀρφανὴ παρὰ τῷ θεῷ Μαρδοχαίῳ,
 20 ὅς ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος ἦν φυλῆς, τῶν πρώτων παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. πασῶν δὲ τὴν 199
 Ἑσθῆρα συνέβαινε, τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῇ τοῦνομα, τῷ κάλλει διαφέρειν καὶ τὴν χάριν τοῦ
 προσώπου τὰς ὄψεις τῶν θεωμένων μᾶλλον ἐπάγεσθαι. ἡσθεὶς οὖν ταύτῃ ὁ βασιλεὺς 202
 καὶ πεσὼν τῆς κόρης εἰς ἔρωτα νομίμως αὐτὴν ἄγεται γυναῖκα καὶ γάμον αὐτῆς ποιεῖται
 ἐβδόμῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας. ἐλθούσης δὲ εἰς τὴν βασιλείαν περιτίθῃσιν αὐτῇ τὸ 203
 25 διάδημα καὶ συνήγαγεν οὕτως Ἑσθῆρ τῷ βασιλεῖ μὴ ποιήσασα φανερόν αὐτῷ τὸ ἔθνος,
 ἔξ οὐπερ ἐτύγχανε. μεταβὰς δὲ καὶ ὁ θεὸς αὐτῆς ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Σούσα τῆς 204
 Περσίδος αὐτόθι διῆγεν ἐκάστης ἡμέρας πρὸς τοῖς βασιλείοις διατρίβων καὶ πυνθανόμενος
 περὶ τῆς κόρης. ἔθνηκε δὲ καὶ νόμον ὁ βασιλεὺς ὥστε μηδένα τῶν ἰδίων αὐτῷ προσιέναι 205
 μὴ κληθέντα, ὀπηνίκα ἐπὶ τοῦ θρόνου καθέζοιτο. περιεστήκεισαν δὲ τὸν θρόνον αὐτοῦ
 30 πελέκεις ἔχοντες ἄνθρωποι πρὸς τὸ κολάζειν τοὺς προσιόντας ἀκλήτους τῷ θρόνῳ. καθῆστο 206
 μέντοι λύγον χρυσέαν αὐτὸς ἔχων ὁ βασιλεὺς, ἦν ὅταν τινα σώζειν ἤθελε τῶν ἀκλήτως
 προσιόντων ἐξέτεινε πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἀπτόμενος αὐτῆς ἀκίνδυνος ἦν. χρόνῳ δὲ ὕστερον 207
 ἐπιβουλεύσαντων τῷ βασιλεῖ Βαγαθῶν καὶ Θεοδέστου τῶν εὐνούχων Βαρνάβαζος οἰκέτης
 τοῦ ἑτέρου τοῦ γένος ὦν Ἰουδαῖος, συνείς τὴν ἐπιβουλὴν τῷ θεῷ κατεμήνησε τῆς γυναικὸς
 35 τοῦ βασιλέως. Μαρδοχαῖος δὲ διὰ τῆς Ἑσθῆρος φανεροὺς ἐποίησε τῷ βασιλεῖ τοὺς ἐπι-
 βουλεύσαντας. ὁ δὲ τοὺς μὲν εὐνούχους ἀνεσταύρωσε, τῷ δὲ Μαρδοχαίῳ τότε μὲν οὐδὲν 208
 παρέσχεν ὡς αἰτίῳ τῆς σωτηρίας, μόνον δὲ αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῖς τὰ ὑπομνήματα συγγρα-
 φομένοις ἐκέλευσε σημειώσασθαι καὶ προσμένειν αὐτὸν τοῖς βασιλείοις.

4 νικῶσαν] ὑπερβάλλουσιν Iosephus. — 6 καλέσαντα, ante σ una litt. erasa Busb. — 17 εὐδοκι-
 μούσας, εὐ i. ras. Busb. — 25 συνώκισεν Busb. — 29 κληθέντι man. 1 Busb. — 31 ἤθελε, ε finale i.
 ras. Busb.

Zonaras I p. 321 Bonn.

- 209 Ἀμάτην δὲ τὸ γένος Ἀμαληκίτην εἰσιόντα πρὸς τὸν βασιλέα προσεκύνουν οἱ τε ξένοι
 210 καὶ Πέρσαι Ἀρταξέρξου τοῦτο κελεύοντος. Μαρδοχαίου δὲ διὰ τὸν οἴκοθεν αὐτοῦ νόμον
 μὴ προσκυνοῦντος ἄνθρωπον, παραφυλάξας Ἀμάνης ἐπυνθάνετο, πόθεν εἴη. μαθὼν δὲ
 αὐτὸν ὄντα Ἰουδαῖον ἠγανάκτησε καὶ πρὸς αὐτὸν εἶπεν, ὥς οἱ μὲν ἐλεύθεροι Πέρσαι
 212 προσκυνοῦσιν αὐτόν, ὁ δὲ δοῦλος ὢν οὐκ ἀξιοῖ τοῦτο ποιεῖν. προσελθὼν οὖν τῷ βασιλεῖ 5
 κατηγορεῖ λέγων ἔθνος εἶναι τι πονηρόν, διεσπάρθαι δὲ τοῦτο κατὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ βασι-
 λευομένης οἰκουμένης ἄμικτον ἀσύμφυλον, ἐχθρόν δὲ καὶ τοῖς ἔθεσι καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασι
 213 τῷ σῶ λαῷ. τοῦτο τὸ ἔθνος, εἴ τινα θέλεις τοῖς ὑπηκόοις εὐεργεσίαν καταθέσθαι, κελεύ-
 214 σεις πρόρριζον ἀπολέσθαι μὴδὲ τι αὐτοῦ λείψανον καταλιπεῖν. ἵνα μέντοι μὴ ζημιωθῇ
 τοὺς φύρους τοὺς παρ' αὐτῶν, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας αὐτὸς ἐπιγγεῖλατο δώσειν μυριάδας 10
 215 ταλάντων ἀργυρίου τέσσαρας. ταῦτα τοῦ Ἀμάνου ἀξιώσαντος ὁ βασιλεὺς τὸ ἀργύριον αὐτῷ
 χαρίζεται καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε ποιεῖν αὐτοὺς ὅ τι βούλεται. αὐτίκα οὖν ὁ Ἀμάνης
 218 πέμπει διάταγμα ὡς τοῦ βασιλέως εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη περιέχον ταῦτα „κελεύω τοὺς
 δηλουμένους ὑπὸ τοῦ δευτέρου μου πατρὸς Ἀμάνου πάντας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπο-
 219 λέσαι, καὶ τοῦτο γενέσθαι βούλομαι τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς τοῦ 15
 220 ἐνεστῶτος ἔτους“. τούτου κομισθέντος τοῦ γραμματος εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν χώραν ἑτοιμοὶ
 πάντες εἰς τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπώλειαν εἰς τὴν προειρημένην ἡμέραν ἐγένοντο· ἐσπεύδετο
 δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῇ Σούσῃ. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς καὶ ὁ Ἀμάνης πρὸς εὐωχίας καὶ πότοις
 221 ἦσαν, ἐν ταραχῇ δὲ ἦν ἡ πόλις. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος μαθὼν τὸ γινόμενον περιρρηξάμενος
 τὴν ἐσθῆτα καὶ σάκκον ἐνδύς καὶ καταχεάμενος σποδιὰν διὰ τῆς πόλεως ἐφέρετο βοῶν, 20
 ὅτι μὴδὲν ἀδικῆσαν ἔθνος ἀναιρεῖται, καὶ τοῦτο λέγων ἕως τῶν βασιλείων ἦλθε καὶ πρὸς
 222 αὐτοῖς ἔστη· οὐ γὰρ ἐξὸν ἦν εἰσελθεῖν αὐτῷ τοιοῦτο περικειμένῳ σχῆμα. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ
 πάντες ἐποίησαν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰουδαῖοι. ὥς δὲ ἀπήγγελλάν τινες τῇ βασιλίσει τὸν
 Μαρδοχαῖον ἐν οὕτως οἰκτρῷ σχήματι πρὸ τῆς αὐλῆς ἐστῶτα, ταραχθεῖσα πρὸς τὴν ἀκοὴν
 223 ἐξέπεμψε τοὺς μεταμφιάσσοντας αὐτόν. οὐ πεισθέντος δὲ ἀποδύσασθαι τὸν σάκκον, 25
 προσκαλεσαμένη τὸν εὐνοῦχον Ἀχράθεον ἀπέστειλε πρὸς Μαρδοχαῖον γνωσόμενον, τίνος
 224 συμβεβηκότος αὐτῷ σκυθρωποῦ πενθεῖ. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐπέδειξε τῷ εὐνούχῳ τὴν αἰτίαν
 τό τε γράμμα τὸ κατὰ τῶν Ἰουδαίων καὶ τὴν τῶν χρημάτων ὑπόσχεσιν, ἣ τὴν ἀπώλειαν
 225 τοῦ ἔθνους ὠνεῖτο παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀμάνης. δούς δὲ αὐτῷ καὶ τὸ ἀντίγραμμά τὸ ἐν
 Σούσοις προτεθὲν κομίσαι τῇ Ἑσθῆρι, περὶ τούτων δεηθῆναι τοῦ βασιλέως ἐνετέλλετο καὶ 30
 σωτηρίας ἕνεκα τοῦ ἔθνους μὴ παραιτήσασθαι λαβεῖν σχῆμα ταπεινόν, ὃ παραιτήσεται
 226 τοὺς Ἰουδαίους κινδυνεύοντας ἀπολέσθαι. ταῦτα γνοῦσα πέμπει πάλιν πρὸς Μαρδοχαῖον
 δηλοῦσα, ὅτι μὴτε κληθεῖν πρὸς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ παρ' αὐτὸν εἰσελθὼν ἄκλητος
 227 ἀποθνήσκει, πλὴν εἰ μὴ τινα σώζειν βουλόμενος προτείνει τὴν χρυσῆαν ῥάβδον. Μαρ-
 δοχαῖος δὲ τούτους κομίσαντος αὐτῷ τοῦ εὐνοῦχου παρὰ τῆς Ἑσθῆρος τοὺς λόγους 35
 ἀπαγγέλειν ἐκέλευσεν αὐτῇ, μὴ τὴν ἰδίαν οὕτω σκοπεῖν σωτηρίαν, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἔθνους·
 εἰ γὰρ ἀμελήσεις τούτου νῦν, ἔσεσθαι μὲν αὐτῷ βοήθειαν παρὰ τοῦ θεοῦ πάντως,
 228 αὐτὴν δὲ καὶ τὸν πατρῶον οἶκον αὐτῆς ὑπὸ τῶν ὀλιγορρηθέντων διαφθαρήσεσθαι. ἡ δὲ

3 μὴ] οὐ Iosephus. — ἀμάμης man. 1 Busb. — 12 αὐτίκα] παραχρῆμα Iosephus. — 26 προσκαλε-
 σαιμένη Busb. — ἀχράθεον, post ἃ una litt. eras. Busb. — 29 ἀντίγραμμά] ἀντίγραφον Iosephus. —
 31 παραιτήσασθαι] ἀδοξεῖν Iosephus. — 36 ἀπαγγέλλειν man. 2 Busb. — 37 βοήθεια Busb.

Zonaras I p. 323 Bonn.

Ἐσθῆρ ἀπέστειλὲ τῷ Μαρδοχαίῳ εἰς Σούσα πορευθέντα τοὺς ἐκεῖ Ἰουδαίους εἰς ἐκκλησίαν συναγαγεῖν καὶ νηστεῦσαι ὑπὲρ αὐτῆς τρεῖς ἡμέρας, τὸ αὐτὸ δὲ ποιήσασα μετὰ τῶν θεραπαινίδων τότε προσελεύσεσθαι τῷ βασιλεῖ παρὰ τὸν νόμον ὑπισχνεῖται, καὶ ἀποθανεῖν δέη τοῦτο ὑπομένειν.

- 5 Καὶ Μαρδοχαῖος μὲν τὸν τε λαὸν ἐποίησε νηστεῦσαι καὶ τὸν θεὸν αὐτὸς ἰκέτευσε 229
μηδὲ νῦν ὑπεριδεῖν αὐτοῦ τὸ ἔθνος ἀπολλύμενον. ἰκέτευσε δὲ καὶ Ἐσθῆρ τὸν θεὸν 231
ῥίψασα κατὰ γῆς ἑαυτὴν καὶ πενθικὴν ἐσθῆτα περιθεμένη, καὶ ἄτροφος καὶ ἄποτος καὶ 232
τοῖς ἡδέσιν ἅπασιν ἅπαστος τρισὶν ἡμέραις ἦτει τὸν θεὸν ἐλεθῆναι μὲν αὐτήν, δόξα δὲ
ὀφθεῖσαν τῷ βασιλεῖ πιθανὴν μὲν τοὺς λόγους παρακαλοῦσαν τὸ δὲ εἶδος εὐπρεπεστέραν,
10 μῖσος τὲ γενέσθαι τῷ βασιλεῖ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τῶν Ἰουδαίων. μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ἡμέρας 233
ἀποδύεται μὲν τὴν ἐσθῆτα ἐκείνην καὶ τὸ σχῆμα μεταβάλλει, κοσμησαμένη δὲ ὡς ἐχρὴν τὴν
βασίλισσαν σὺν δυσὶ θεραπαίναις, ὧν ἡ μὲν ἐπηρειδομένην αὐτὴν κούφως ἔφερεν, ἡ δὲ
ἐπομένη τὸ βαθὺ τοῦ ἐνδύματος καὶ μέχρι τῆς γῆς κεχυμένον ἄκροισ ἀπώρει τοῖς δακτύλοις,
ἦκει πρὸς τὸν βασιλέα, μεστὴ μὲν τὸ πρόσωπον ἐρυθίματος, προσηγνὲς δὲ καὶ σεμνὸν
15 περικειμένη τὸ κάλλος. εἰσῆει δὲ πρὸς αὐτὸν μετὰ δέους. ὡς δὲ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ 235
καθεζομένου ἐπὶ τοῦ θρόνου γίνεται τὸν βασιλικὸν περικειμένου κόσμον, ὃς ἦν ἐκ ποικίλης
μὲν ἐσθῆτος, χρυσοῦ δὲ καὶ λίθου πολυτελοῦς, φοβερώτερόν τε δι' αὐτὰ μᾶλλον θεασαμένη 236
καὶ τι κάκεινον προσιδόντος αὐτὴν ἀπηνέστερον, πάρεσις εὐθὺς αὐτὴν ὑπὸ δέους λαμ-
βάνει καὶ τῇ παρὰ πλευρὸν ἰούσῃ ἀχανὲς ἐπέπεσεν. ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ βούλησιν οἶμαι 237
20 τοῦ θεοῦ τὴν διάνοιαν μετέβαλε καὶ δείσας περὶ τῇ γυναικί, μὴ καὶ πάθῃ τί τῶν χειρόνων
ὑπὸ τοῦ φόβου, ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ ταῖς ἀγκάλαις αὐτὴν ὑπολαβὼν ἀνεκτάτο 238
κατασπαζόμενός τε καὶ θαρρεῖν παρακαλῶν. ταῦτα λέγων τὸ σκήπτρον αὐτῆς ἐνετίθει 239
τῇ χειρὶ καὶ τὴν ῥάβδον ἐξέτεινεν ἐπὶ τὸν αὐχένα διὰ τὸν νόμον. ἡ δὲ ὑπὸ τούτων ἀνα- 240
ζωπυρήσασα, „δέσποτα, εἶπεν, ὡς εἰδὼν σε μέγαν καὶ καλὸν καὶ φοβερόν, εὐθὺς ὑπεχώρει
25 μοι τὸ πνεῦμα καὶ κατελειπόμην ὑπὸ τῆς ψυχῆς“. μόλις δὲ αὐτῆς καὶ ταῦτα φθεγγομένης 241
ὑπὸ ἀσθενείας αὐτὸν τὲ ἀγωνία καὶ ταραχὴ κατελάμβανε καὶ τὴν Ἐσθῆρα εὐψυχεῖν τε
καὶ τὰ κρείττω προσδοκᾶν παρεθάρρυνεν, ὡς αὐτοῦ καὶ τὰ ἡμίση τῆς βασιλείας, εἰ δέοι
τοῦτο, παραχωρήσοντος αὐτῇ. ἡ δὲ Ἐσθῆρ ἐφ' ἐστίασιν αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀμάνου τοῦ 242
φίλου πρὸς αὐτὴν ἐλθεῖν ἠξίωσε· παρεσκευακέναι γὰρ αὐτὴν δεῖπνον ἔλεγεν. ὡς δὲ
30 ἐπένευσε καὶ παρῆσαν, μεταξὺ πίνων τὴν Ἐσθῆρα ἐκέλευσε δηλοῦν αὐτῷ, τί βούλεται· 243
μηδενὸς γὰρ ἀτυχήσειν. ἡ δὲ εἰς τὴν ἐπιούσαν ἀνεβάλλετο φράζειν αὐτῷ τὴν αὐτῆς 243
βούλησιν, εἰ πάλιν ἔλθῃ πρὸς αὐτὴν μετὰ Ἀμάνου ἐφ' ἐστίασιν. τοῦ δὲ βασιλέως 244
ὑποσχομένου ὁ Ἀμάνης ἐξῆλθε περιχαρὴς ἐπὶ τῷ μόνος ἠξιῶσθαι συνδειπνεῖν τῷ
βασιλεῖ παρὰ τῇ Ἐσθῆρι. ἰδὼν δὲ ἐν τῇ αὐλῇ Μαρδοχαῖον ὑπερηγανάκτησεν· οὐδὲν
35 γὰρ αὐτῷ περὶ αὐτοῦ θεασαμένου πρὸς τιμὴν ἐγένετο. καὶ παρελθὼν ἔσω τὴν 245
γυναικα Ζάρασαν ἐκάλεσε καὶ τοὺς φίλους καὶ διηγεῖτο, ὡς οὐ παρὰ τοῦ βασιλέως
ἀπολαύει μόνον τιμῆς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῆς βασιλίσσης· καὶ ὡς συνδειπνήσεις
παρ' αὐτῇ μόνος σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ ὡς κληθεῖ πάλιν εἰς τὴν ἐπιούσαν. ἔλεγε τε μὴ 246
ἀρέσκεσθαι Μαρδοχαῖον ὀρῶντα ἐν τῇ αὐλῇ τὸν Ἰουδαῖον. τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ φησάσης

12 θεραπένας Busb. — 32 ἔλθοι Iosephus. — 35 περὶ παρ' Iosephus. — 39 φησάσης] εἰπούσης Iosephus.

Zonaras I p. 324 Bonn.

κελεῦσαι κοπήναι ξύλον πηχῶν πεντήκοντα καὶ πρωὶ παρὰ τοῦ βασιλέως αἰτησάμενον
 ἀνίστασθαι τὸν Μαρδοχαῖον, ἐπαινέσας τὴν γνώμην προσέταξεν τοῖς οἰκέταις ξύλον
 247 ἑτοιμασμένους στήσαι τοῦτο ἐν τῇ αὐλῇ πρὸς τιμωρίαν Μαρδοχαίου. καὶ τοῦτο μὲν ἦν
 ἑτοιμοὶ· ὁ δὲ θεὸς κατεγέλα τῆς Ἀμάνου πονηρᾶς ἐλπίδος τὸ συμβησόμενον εἰδὼς· τοῦ
 248 γὰρ βασιλέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἀφαιρεῖται τὸν ὕπνον. ὁ δὲ οὐ βουλόμενος ἀργῶς 5
 ἀπολέσαι τὴν ἀγρυπνίαν τὸν γραμματέα κομίσαντα τῶν ἰδίων πράξεων τὰ ὑπομνήματα
 249 ἀναγινώσκειν προσέταξε. καὶ ἀναγινώσκοντος εὗρεθῇ μηνυτῆς Μαρδοχαῖος γεγενημένος τῷ
 250 βασιλεῖ ἐπιβουλῆς εὐνούχων. φράσαντος δὲ μόνον τοῦτο τοῦ γραμματέως καὶ μεταβάντος
 ἐφ' ἑτέραν πρᾶξιν ἐπέσχε· ὁ βασιλεὺς πυθόμενος, εἰ μὴ ἔχει γέρας αὐτῷ δοθὲν ἀναγε-
 γραμμένον. ὁ δὲ ὡς ἔφη μὴδὲν εἶναι, κελεύσας ἰσχυράζειν, τίς εἴη τῆς νυκτὸς ὥρα, παρὰ 10
 251 τῶν ἐπὶ τούτῳ τεταγμένων ἐπυνθάνετο. μαθὼν δέ, ὡς ὄρθρος ἐστὶν ἤδη, προσέταξε
 τῶν φίλων ὃν πρὸ τῆς αὐλῆς εὗρωσι τοῦτον αὐτῷ δηλοῦν. ἔτυχε δὲ Ἀμάνης εὗρεθῆναι
 θάπτον γὰρ τῆς συνήθους ὥρας ἐληλύθει περὶ τοῦ Μαρδοχαίου θανάτου δεηθῆσόμενος.
 252 τῶν οὖν θεραπόντων φρασάντων, ὅτι Ἀμάνης εἴη πρὸ τῆς αὐλῆς, ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσκα-
 λέσαι. εἰσελθόντα δὲ „εὖνον, εἶπεν, εἰδὼς σε συμβουλευσαί μοι ἀξιῶ, πῶς ἂν τιμήσαιοι 15
 253 τινα στεργόμενον ὑπ' ἐμοῦ σφόδρα τῆς ἐμαντοῦ μεγαλοφροσύνης ἀξίως“. ὁ δὲ Ἀμάνης
 λογισάμενος, ἦν ἂν δῶ γνώμην ταύτην δώσειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, φιλεῖσθαι γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ
 254 βασιλέως μόνον, „εἰ βούλοιο τοῦτον ἄνθρωπον δόξῃ περιβαλεῖν, ποιήσον ἐφ' ἵππου
 βαδίζειν τὴν αὐτὴν ἐσθῆτά σοι φοροῦντα καὶ περιανχένιον χρυσοῦν ἔχοντα καὶ προάγοντα
 τῶν ἀναγκαίων σου φίλων ἕνα κηρύσσειν δι' ὅλης τῆς πόλεως, ὅτι ταύτης τυγχάνει τῆς 20
 255 τιμῆς ὃν ἂν βασιλεὺς τιμήσῃ“. ἡσθείς οὖν ὁ βασιλεὺς τῇ παραινέσει „προελθὼν, φησί,
 ἔχεις γὰρ καὶ τὸν ἵππον καὶ τὴν στολὴν καὶ τὸν στρεπτόν, ἐπιζήτησον Μαρδοχαῖον τὸν
 Ἰουδαῖον καὶ ταῦτα ἐκείνῳ δοὺς προάγων αὐτοῦ τὸν ἵππον κήρυττε· σὺ γὰρ μου φίλος
 256 ἀναγκαῖος. ταῦτα δὲ αὐτῷ παρ' ἡμῶν ἔσται σώσαντί μου τὴν ψυχὴν“. τούτων ἀκούσας
 τὴν διάνοιαν συνεχύθη καὶ πληγείς ὑπὸ ἀμηχανίας ἔξισιν ἄγων τὸν ἵππον καὶ τὴν πορ- 25
 φύραν καὶ τὸν χρυσοῦν στρεπτόν, καὶ τὸν Μαρδοχαῖον εὗρων πρὸ τῆς αὐλῆς σάκκον
 257 ἐνδεδυμένον ἐκέλευσεν ἀποθήμενον ἐνδύσασθαι τὴν πορφύραν. ὁ δὲ οὐκ εἰδὼς τὰληθές,
 ἀλλὰ χλευάζεσθαι νομίζων „ὦ κάκιστε πάντων ἀνθρώπων, εἶπεν, οὕτως ἡμῖν ταῖς συμ-
 φοραῖς ἐπιγελᾶς;“ πεισθεὶς δέ, ὡς ὁ βασιλεὺς αὐτῷ γέρας εἴη τοῦτο δεδωκὼς ἀντὶ τῆς
 σωτηρίας, ἦν αὐτῷ παρέσχε τοὺς ἐπιβουλεύσαντας εὐνούχους ἐλέγξαντι, ἐνδύεται τὴν πορ- 30
 258 φύραν καὶ περιτίθεται τὸ περιανχένιον, καὶ ἐπιβάς ἐπὶ τὸν ἵππον ἐν κύκλῳ περιήει τὴν
 πόλιν Ἀμάνου προάγοντος καὶ κηρύσσοντος, ὅτι ταῦτα παρὰ τοῦ βασιλέως τῷ ὃν ἂν
 259 στέρεξῃ καὶ τιμῆς ἄξιον δοκιμάσῃ. ἐπεὶ δὲ ἐκπεριήλθον τὴν πόλιν, ὁ μὲν Μαρδοχαῖος
 εἴσεισι πρὸς τὸν βασιλέα, Ἀμάνης δὲ ὑπ' αἰσχύνης πρὸς αὐτὸν παραγίνεται καὶ μετὰ
 260 δακρύων τῇ γυναικὶ τὰ συμβεβηκότα διηγείται. ἐν τούτοις ἦκον οἱ τῆς Ἑσθῆρος εὐνούχοι 35
 261 τὸν Ἀμάνην ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐπισπεύδοντες. Ἑρμωνᾶς Σαβουχάνης δὲ τῶν εὐνούχων εἰς
 ἰδὼν τὸν σταυρόν ἐν τῇ τοῦ Ἀμάνου οἰκίᾳ πεπηγότα καὶ πυθόμενος παρὰ τίνος τῶν
 οἰκετῶν, ὡς ἐπὶ Μαρδοχαῖον τοῦτον ἡτοίμασαν, τὸν γὰρ Ἀμάνην μέλλειν αὐτὸν αἰτεῖσθαι

2 ἰκέταις Busb. — 4 καταγέλα man. 1 Busb. — 8 φράσαντος man. 1 Busb. — 14 εἰσκαλέσαι, post
 εἰ 1-2 litt. eras. Busb. — 15 ἀξιῶ] παρακαλῶ Iosephus. — 28 ἡμῖν] ἡμῶν man. 2 Busb. — 29 ὡς]
 Iosephus, om. Busb.

Zonaras I p. 326 Bonn.

παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τιμωρίαν, τότε μὲν ἡσυχίαν ἔγεν. ὡς δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ 262
 Ἀμάνου εὐωχηθεῖς ἡξίου τὴν βασίλισσαν λέγειν, τίνας βούλεται δωρεᾶς τυχεῖν, ἐκείνη τὸν
 τοῦ λαοῦ κίνδυνον ἀπωδύρετο καὶ πρὸς ἀπώλειαν ἔλεγε μετὰ τοῦ ἔθνους ἐκδεδῶσθαι.
 ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως, ὑπὸ τίνος εἴη ταῦτα γενόμενα, κατηγορεῖ τὸ λοιπὸν ἥδη 264
 5 φανερώς Ἀμάνου καὶ τοῦτον κατασκευάσασα τὴν ἐπιβουλὴν ἔλεγε. ταραχθέντος δὲ πρὸς 265
 τούτοις τοῦ βασιλέως καὶ ἀναπηδήσαντος εἰς τοὺς κήπους ἐκ τοῦ συμποσίου, τῆς Ἑσθῆρος
 ὁ Ἀμάνης ἤρξατο δεῖσθαι συγγινῶναι τῶν ἡμαρτημένων· συνῆκε γὰρ ἐν κακοῖς ὢν. εἶτα
 ἐπικλινούς αὐτοῦ πεσόντος καὶ παρακαλοῦντος τὴν βασίλισσαν ἐπεισελθὼν ὁ βασιλεὺς καὶ
 πρὸς τὴν ὄψιν μᾶλλον παροξυνθεὶς εἶπεν, „ὦ κάκιστε πάντων, καὶ βιάζεσθαι μου τὴν
 10 γυναῖκα ἐπιχειρεῖς;“ Ἀμάνου δὲ πρὸς τοῦτο καταπλεγέντος καὶ μηδὲν ἔτι φθέγγεσθαι 266
 δυνήθέντος, Ἑρμωνᾶς ὁ εὐνούχος κατηγορεῖ αὐτοῦ, ὡς εὖροι σταυρὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ
 παρεσκευασμένον ἐπὶ Μαρδοχαῖον, ὅτε καλέσων αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἔλθοι. εἶναι δὲ
 τὸν σταυρὸν πεντήκοντα πηγῶν τὸ ὕψος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας κελεύει παραχοῆμα 267
 αὐτὸν ἐπ’ ἐκείνου τοῦ σταυροῦ ἀνακρεμασθέντα ἀποθανεῖν. Ἀμάνης μὲν οὖν οὕτω διε- 269
 15 φθάρη, τὴν δὲ οὐσίαν αὐτοῦ ἐχαρίσατο τῇ βασιλίσσει. Μαρδοχαῖον δὲ προσκαλεσάμενος,
 καὶ γὰρ ἐδήλωσεν αὐτῷ τὴν πρὸς αὐτὸν συγγένειαν Ἑσθῆρ, ὃν ἔδωκεν Ἀμάνῃ δακτύλιον
 τοῦτον Μαρδοχαίῳ δίδωσι. δίδωσι δὲ καὶ ἡ βασίλισσα Μαρδοχαίῳ τὴν Ἀμάνου κτῆσιν 270
 καὶ δεῖται τοῦ βασιλέως ἀπαλλάξαι τοῦ περὶ τῆς ζωῆς φόβου τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος,
 διλοῦσα τὰ γραφέντα κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν ὑπὸ Ἀμάνου. ὁ δὲ βασιλεὺς γράφειν αὐ 271
 20 βούλεται προσέτασσε περὶ τῶν Ἰουδαίων ἐκείνην ἐκ τοῦ βασιλέως ὀνόματος καὶ σιμνη-
 μένην αὐτοῦ τῇ σφραγίδι πέμπειν εἰς ἅπασαν τὴν βασιλείαν. μεταπεμφθέντας οὖν τοὺς 272
 βασιλικὸν γραμματεῖς ἐκέλευσε γράψαι τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων τοῖς τε οἰκονόμοις
 καὶ ἄρχουσι. τὰ δὲ γραφέντα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· Ἀμάνης, Ἀμαληκίτης τὸ γένος ὢν 277
 ἀλλότριος τοῦ Περσῶν αἵματος, ἐπιξενωθείς ἡμῖν ἀπῆλυνσε τῆς πρὸς ἅπαντας χρηστότητος
 25 ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς πατέρα μου προσαγορεύεσθαι καὶ προσκυνεῖσθαι παρὰ πάντων τὰ 278
 δευτέρα τῆς βασιλικῆς τιμῆς ἀποφερόμενος μεθ’ ἡμᾶς, οὐκ ἦνεγκε τὴν εὐτυχίαν, ἀλλὰ τῆς
 βασιλείας καὶ τῆς ψυχῆς ἐπεβούλευσε τὸν αἴτιον αὐτῷ τῆς ἐξουσίας ταύτης ἀφελῆσθαι, τὸν
 εὐεργέτην μου καὶ σωτῆρα Μαρδοχαῖον καὶ τὴν κοινωνὸν ἡμῖν τοῦ τε βίου καὶ τῆς ἀρχῆς
 Ἑσθῆρα κακούργως καὶ μετὰ ἀπάτης καὶ πρὸς ἀπώλειαν αἰτησάμενος· τούτῳ γὰρ με τῷ
 30 τρόπῳ τῶν εὐνοούντων ἐρημώσας ἐβούλετο τὴν ἀρχὴν εἰς ἄλλους μεταβαλεῖν. ἐγὼ δὲ τοὺς 279
 ὑπὸ τοῦ ἀλιτηρίου πρὸς ἀπώλειαν ἐκδοθέντας Ἰουδαίους οὐ ποιηροὺς κατανοήσας, ἀλλὰ
 τὸν ἄριστον πολιτευομένους τρόπον καὶ τῷ Θεῷ προσανέχοντας, οὐ μόνον ἀπολύω τῆς ὑπὸ τῶν
 προαπεσταλμένων ὑπὸ Ἀμάνου γραμμάτων τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ τιμῆς αὐτοὺς ἀπάσης τυγ- 280
 χάνειν βούλωμαι, καὶ τὸν κατ’ αὐτῶν ταῦτα μηχανησάμενον πρὸ τῶν πυλῶν τῶν ἐν Σούσις
 35 ἀνεσταύρωσα μετὰ τῆς γενεᾶς, τοῦ πάντα ἐφορῶντος Θεοῦ ταύτην αὐτῷ δίκην ἐπι- 281
 βαλόντος. κελεύω δὲ ὑμᾶς τὸ ἀντίγραμμα τῆς ἐπιστολῆς ἐκθέντας εἰς ἅπασαν τὴν βασι-
 λείαν τοὺς Ἰουδαίους ἀφεῖναι τοῖς ἰδίους νόμοις χρωμένους ζῆν μετ’ εἰρήνης καὶ βοηθεῖν

5 κατασκευάσαι Iosephus. — 6 κήπους man. 1 Busb. — 7 συγγινῶναι Busb. — ἡμαρτημένων, ἡ in ras. Busb. — 17 μαρδοχαῖον man. 1 Busb. — δίδωσι δὲ] δωρεῖται δὲ Iosephus. — 18 φόβου] Iosephus φόρον man. 1, φόβον man. 2 Busb. — 20 προσέτασσε Busb. — ἐκείνην i. ras. Busb. — 21 μεταπεμφθέντας Busb. — 28 μαρδοχαῖον, αρ in ras. Busb. — 31 ἐκδοθέντας man. 1 Busb. — 36 ἀντίγραμμα] ἀντίγραφον Iosephus.

Zonaras I p. 327 Bonn.

αὐτοῖς, ὅπως τοῖς ἐν οἷς ἡτύχουν καιροῖς ἀδικήσαντας αὐτοὺς ἀμύνωνται τῇ τρισκαιδεκάτῃ
 282 ἡμέρᾳ τοῦ δωδεκάτου μηνός, ὅς ἐστιν Ἄδαρ· ταύτην γὰρ ὁ Θεὸς αὐτοῖς ἀντι ὀλεθρίας
 283 σωτήριον πεποίηκεν. τὰ μέντοι γράμματα προτεθήτω κατ' ὅλης τῆς ἡμῖν ὑπηκόου χώρας,
 καὶ παρασκευάζεσθε πάντες εἰς τὴν γεγραμμένην ἡμέραν, ἵνα τοὺς ἐχθροὺς μετέλθωσιν.“
 284 οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς οἱ τὰς ἐπιστολάς διακομίζοντες εὐθὺς ἐξώρμησαν. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος 5
 ἀναλαβὼν τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ τὸν στέφανον καὶ τὸν στρεπτὸν περιθήμενος περιῆλ-
 θεν, ἰδόντες δὲ αὐτὸν οὕτω τετιμημένον ὑπὸ τοῦ βασιλέως οἱ ἐν Σούσοις ὄντες Ἰουδαῖοι
 285 κοινὴν ὑπελάμβανον εὐπραγίαν, χαρὰν δὲ καὶ σωτηρίαν ἐκτιθέμενων τῶν τοῦ βασιλέως
 γραμμάτων καὶ τοὺς κατὰ πόλιν τῶν Ἰουδαίων καὶ τοὺς κατὰ χώραν ἐπέειχεν, ὥς πολλὰ
 καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν διὰ τὸν ἐκ τῶν Ἰουδαίων γόβον περιτεμνόμενα τὰ αἰδοῖα τὸ ἀκίνη- 10
 286 δυνον αὐτοῖς ἐκ τούτου πραγματεύεσθαι. καὶ γὰρ τοῦ δωδεκάτου μηνός τρισκαιδεκάτῃ, ὅς
 288 κατὰ μὲν Ἑβραίους Ἄδαρ καλεῖται κατὰ δὲ Μακεδόνας Ἀύστρος, συνέπεσεν ὥστε καὶ τοὺς
 289 ἐν Σούσοις Ἰουδαίους ἀποκτεῖναι τῶν ἐχθρῶν πεντακοσίους. τοῦ δὲ βασιλέως τὸν τῶν
 ἀπολωλότων ἐν τῇ πόλει δηλώσαντος ἀριθμὸν Ἑσθῆρι καὶ ἐπὶ τῆς χώρας τί ποτε εἴη
 γεγονὸς διαποροῦντος καὶ εἴ τι πρὸς τούτοις ἔτι αὐτῇ γενέσθαι βούλεται πυθομένου, πρᾶχ- 15
 θήσεσθαι γὰρ, παρεκάλεσεν ἐπιτραπῆναι τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν οὕτω
 χρῆσασθαι τοῖς ὑπολειπομένοις τῶν ἐχθρῶν καὶ τοὺς δέκα τοὺς Ἀμάνου παῖδας ἀνασταυ-
 290 ρῶσαι. καὶ τοῦτο μὲν προσέταξε τοῖς Ἰουδαίοις ὁ βασιλεύς. οἱ δὲ πάλιν συστραφέντες
 τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ἀύστρου μηνός ἀπέκτειναν τῶν ἐναντίων ὥς τριακοσίους καὶ
 291 οὐδενὸς τῶν ἐκείνοις ὑπαρχόντων ἤψαντο κτημάτων. ἀπέθανον δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ 20
 χώρᾳ καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν Ἰουδαίων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῖς ἐπτακισμύριοι καὶ πεντα-
 κισχίλιοι. καὶ τούτους μὲν ἀπέκτειναν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός, τὴν δ' ἐχομένην
 292 ἐορτάσιμον ἐποίησαν. ὅθεν καὶ νῦν πάντες οἱ ἐν τῇ οἰκουμένῃ Ἰουδαῖοι τὰς ἡμέρας ταύτας
 295 ἐορτάζουσι διαπεμπόμενοι μερίδας ἀλλήλοις προσαγορεύσαντες τὰς ἡμέρας γρουραίας.
 ὁ δὲ Μαρδοχαῖος μέγας τὲ ἦν καὶ λαμπρὸς παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ συνδιείπεν αὐτῷ τὴν 25
 296 ἀρχήν. ἦν δὲ καὶ τοῖς Ἰουδαίοις τὰ πράγματα δι' αὐτὸν ἀμείνω.
 297 Ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἀρχιερέως Ἑλεασίβου τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰωάδας ὁ παῖς αὐτοῦ
 διεδέξατο. τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου τὴν τιμὴν Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ παρέλαβε, δι'
 ὃν καὶ Βαγώσης ὁ στρατηγὸς τοῦ λαοῦ Ἀρταξέρξου τὸν ραὸν ἐμίανε καὶ φόρους ἐπέταξε
 τοῖς Ἰουδαίοις, πρὶν ἢ τὰς καθήμερinas ἐπιφέρειν θυσίας ὑπὲρ ἀρνὸς ἐκάστων τελείν 30
 298 αὐτοὺς δημοσίᾳ δραχμὰς πενήκοντα. τούτου δὲ τὴν αἰτίαν συνέβη γενέσθαι τοιαύτην·
 ἀδελγὸς ἦν τῷ Ἰωάννᾳ Ἰησοῦς· τούτῳ φίλῳ τυγχάνοντι ὁ Βαγώσης ὑπέσχετο τὴν ἀρχιερω-
 299 σύνην παρέξειν. ἀπὸ ταύτης οὖν τῆς πεποιθήσεως Ἰησοῦς ἐν τῷ ραῷ διενεχθεὶς τῷ
 Ἰωάννᾳ παρώξυνε τὸν ἀδελφὸν ὥστε αὐτὸν ἀνελεῖν καὶ διὰ τὴν ὀργὴν τηλικούτον ἀσέβημα
 300 δρᾶσαι κατὰ ἀδελφοῦ ἐν τῷ ραῷ. τὸ μέντοι θεῖον οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς δι' αὐτὴν 35
 τὴν αἰτίαν ἐδουλώθη καὶ ὁ ραὸς ἐμίανθη ὑπὸ Περσῶν. ὁ δὲ Βαγώσης στρατηγὸς Ἀρταξέρξου
 εὐθέως ἐπιστάς τοῖς Ἰουδαίοις μετὰ θυμοῦ φησὶν· „ἐτολμήσατε ἐν τῷ ὑμετέρῳ ραῷ γόνον
 301 ἐργάσασθαι. πῶς οὐ καὶ γὰρ καθαρώτερος εἰμὶ τοῦ ἀνηρηκότος ἐν τῷ ραῷ“; καὶ ταῦτα εἰπὼν

13 πεντακοσίων man. 1 Busb. — 13 τὸν] τὸ Busb. — 20 ἤψατο man. 1 Busb. — 27 ἀποθανόντων mau. 1 Busb.

Zonaras I p. 328 Bonn.

εἰς τὸν ναὸν εἰσέρχεται. ταύτῃ χρησάμενος τῇ ἐπινοίᾳ Βαγώσης τοὺς Ἰουδαίους ἐπ' ἔτεσιν
ἑπτὰ ὑπὲρ τῆς Ἱησοῦ τελευτῆς μετήλθε.

Καταστρέψαντος δὲ τοῦ Ἰωάννα τὸν βίον διαδέχεται τὴν ἀρχιερωσύνην ὁ υἱὸς αὐτοῦ 302
Ἰωαδδοῦς. ἦν δὲ καὶ τούτῳ ἀδελφὸς Μανασσῆς, ὃς Σαναβαλέτης ὁ πεμφθεὶς εἰς Σαμάρειαν
5 ὑπὸ Λαρείου τοῦ τελευταίου βασιλέως σατραπῆς Χουθαῖος τὸ γένος, ἐξ ὧν καὶ οἱ Σαμα-
ρείται εἰσὶν, εἰδὼς λαμπρὰν οὖσαν τὴν πόλιν τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ τοῖς Ἀσσυρίοις 303
καὶ τῇ κοίλῃ Συρίᾳ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας πράγματα παρασχόντας, ἀσμένως συνώκισε
τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Νικασὼ καλουμένην, οἴομενος τὴν ἐπιγαμίαν ὁμηροῦ αὐτῷ γενήσεσθαι
πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ τῶν Ἰουδαίων ξένους παντὸς εὐνοίαν. κατὰ τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν καὶ 304
10 Φίλιππος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς ἐν Αἰγαῖς ὑπὸ Πανσανίου τοῦ Κεράστου, ἐκ δὲ τοῦ τῶν
Ὀρεστών γένους ἦν, δολοφονηθεὶς ἀπέθανεν. παραλαβὼν δὲ ὁ παῖς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν 305
Ἀλέξανδρος καὶ διαβάς τὸν Ἑλλήσποντον, νικᾷ μὲν τοὺς Λαρείου στρατηγούς ἐπὶ Γρανίκῳ
συμβαλὼν αὐτοῖς, ἐπελθὼν δὲ τὴν Αὐδίαν καὶ τὴν Ἰωνίαν δουλωσάμενος καὶ τὴν Καρίαν
ἐπιδραμὼν τοῖς ἐν Παμφυλίᾳ τόποις ἐπέβαλεν. οἱ δὲ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πρεσβύτεροι ἐπὶ 306
15 τῷ τὸν Ἰωαδδοῦ τοῦ ἀρχιερέως ἀδελφὸν ἀλλοφύλῳ συνοικοῦντα μετέχειν τῆς ἀρχιερωσύνης
ἐστασίαζον πρὸς αὐτόν. ἐκέλευον οὖν τὸν Μανασσῆν διαξέγγνησθαι τῆς γυναικὸς ἢ μὴ 308
προσιέναι τῷ θυσιαστηρίῳ. τοῦ δὲ ἀρχιερέως ἐν τῷ λαῷ ἀγανακτοῦντος καὶ εἰργοντος τὸν 309
ἀδελφὸν τοῦ βομοῦ, παραγενόμενος Μανασσῆς πρὸς τὸν πενθερὸν Σαναβαλέτην στέργειν
μὲν ἔλεγεν αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, τῆς μέντοι ἱερατικῆς τιμῆς μεγίστης οὐσης ἐν τῷ ἔθνει
20 καὶ ἐν τῷ γένει παραμενούσης οὐ βούλεσθαι δι' αὐτὴν εἰργεσθαι. τοῦ δὲ Σαναβαλέτου 310
μὴ μόνον αὐτῷ τηρήσειν τὴν ἱερωσύνην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτῷ παρέξειν τιμὴν
ὑπισχνουμένου καὶ πάντων ἀποδείξειν ὧν αὐτὸς ἐπῆρχε τόπων ἡγεμόνα βουλούμενον
συνοικεῖν αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ, καὶ λέγοντος οἰκοδομήσειν ναὸν κρεῖττονα τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις
ἐπὶ τοῦ Γαριζὶν ὄρους, ὃ τῶν κατὰ τὴν Σαμάρειαν ὄρων ἐστὶν ὑψηλότερον, καὶ ταῦτα 311
25 ποιήσειν ἐπαγγελομένου μετὰ τῆς Λαρείου γνώμης τοῦ βασιλέως, ἐπαρθεὶς ταῖς ὑποσχέσεσιν
ὁ Μανασσῆς κατέμεινε παρὰ τῷ Σαναβαλέτῃ τὴν ἀρχιερωσύνην οἴομενος ἔξειν Λαρείου
δόντος. πολλῶν δὲ καὶ ἱερέων καὶ Ἰσραηλιτῶν τοιοῦτοις γάμοις ἐπιπεπλεγμένων κατεῖχεν 312
οὐ μικρὰ ταραχὴ τοὺς Ἱεροσολυμίτας· ἀφίσταντο γὰρ ἅπαντες πρὸς τὸν Μανασσῆν. Λαρεῖος 313
δὲ ἀκούσας, ὅτι τὸν Ἑλλήσποντον διαβάς Ἀλέξανδρος καὶ τοὺς σατραπᾶς αὐτοῦ τῇ κατὰ
30 Γράνικον μάχῃ κρατήσας προσωτέρω χωρεῖ, στρατιὰν συνήθροισεν ἀπαντῆσαι διεγνωνῶς
τοῖς Μακεδόσι. περαιωσάμενος οὖν τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ τὸν Ταῦρον τὸ Κιλικίων 314
ὄρος ὑπελθὼν ἐν Ἰσσοῦ τῆς Κιλικίας ὡς ἐκεῖ μαχησόμενος τοὺς πολεμίους ἐξεδέχετο. ἦσθαι 315
δὲ τῇ Λαρείου καταβάσει ὁ Σαναβαλέτης ἔλεγε τῷ Μανασσῇ τὰς ὑποσχέσεις τελέσειν, ὡς
ἂν Λαρεῖος κρατήσας τῶν πολεμίων ὑποστρέψῃ· πέπειστο γὰρ οὐκ αὐτὸς μόνον ἀλλὰ καὶ
35 πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ μὴδὲ εἰς χεῖρας τοῖς Πέρσαις ἦξιν τοὺς Μακεδόνας διὰ τὸ πλῆθος.
ἀπέβη δὲ οὐχ ὡς προσεδόκουν· συμβαλὼν γὰρ ὁ βασιλεὺς τοῖς Μακεδόσιν ἡττήθη τὲ καὶ 316
πολλὴν τῆς στρατιᾶς ἀπολέσας ληφθέντων αἰχμαλώτων αὐτοῦ τῆς μητρὸς καὶ γυναικὸς καὶ

1 εἰσέρχεται, εἰς in ras. Busb. — 10 αἰγαῖς man. 2 Busb. — 17 ἐν] σὺν Iosephus. — 20 εἰργεσθαι] στέρεσθαι Iosephus. — 24 ὑψηλότερον. litt. at in ras. Busb. — 25 ἐπαγγελομένου man. 2 Busb. — 27 ἐπιπεπλεγμένων] Iosephus ἐμπεπλεγμένων Zonaras ἐπιπεπληγμένων man 1 Busb. κατεῖχεν] κατέχειν Busb. — 31 κιλίκων] κιλικὸν man. 1 Busb. Κιλικίον Iosephus. — 36 προσεδόκων Iosephus.

Zonaras I p. 328 Bonn.

- 317 τῶν τέκνων ἐξῆγεν εἰς Πέρσας. Ἀλέξανδρος δὲ εἰς Πέρσας παραγεγόμενος Ἀμασκόν αἰρεῖ
καὶ Σιδόνας κρατήσας ἐπολιόρκει Τύρον, ἥξιόν τε ἀποστείλλας γράμματα πρὸς τὸν τῶν
Ἰουδαίων ἀρχιερέα συμμαχίαν τε αὐτῷ πέμπειν καὶ ἀγορὰν τῷ στρατεύματι παρασχεῖν
καὶ ὅσα Ἀρεῖῳ πρότερον ἐτέλουν δῶρα τούτῳ διδόναι τὴν Μακεδόνων φιλίαν ἐλόμενος.
- 318 τοῦ δὲ ἀρχιερέως ἀποκριναμένου τοῖς γραμματοφόροις, ὡς ὅρκους εἴη Ἀρεῖῳ δεδωκὼς μὴ 5
βαστάζειν ὅπλα κατ' αὐτοῦ, καὶ τούτους ἕως ἂν ἡ Ἀρεῖος ἐν τοῖς ζῶσι μὴ παραβήσεται
319 φήσαντος, ἀκούσας Ἀλέξανδρος παρωξύνθη, καὶ τὴν μὲν Τύρον οὐκ ἔκρινε καταλιπεῖν
ὅσον οὐπω μέλλουσιν αἰρεῖσθαι, παραστησάμενος δὲ ταύτην ἠπειλεῖ στρατεύσειν ἐπὶ τὸν
320 τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερέα. ὅθεν ποικιλιώτερον χρησάμενος τῇ πολιορκίᾳ λαμβάνει τὴν Τύρον.
καταστησάμενος δὲ τὰ ἐν αὐτῇ ἐπὶ τὴν Γάζαν πόλιν ἦλθε καὶ τὴν τε Γάζαν καὶ τὸν ἐν 10
αὐτῇ φρούραρχον ἐπολιόρκει.
- 321 Νομίσας δὲ καιρὸν ἐπιτήδειον ἔχειν ὁ Σαναβαλέτης τῆς ἐπιβολῆς Ἀρείου μὲν ἀπέγνω,
λαβὼν δὲ ὀκτακισχιλίους τῶν ἀρχομένων ὑπ' αὐτοῦ πρὸς Ἀλέξανδρον ἦκε καὶ καταλαβὼν
αὐτὸν ἀρχόμενον τῆς Τύρου πολιορκίας, ὃν τε αὐτὸς ἄρχει τόπων ἔλεγεν αὐτῷ παραδι-
322 δόναι τούτους καὶ δεσπότην αὐτὸν προσδεξαμένον θαρρῶν ἥδη περὶ τῶν προκειμένων ὁ 15
Σαναβαλέτης αὐτῷ λόγους προσέφερε δηλῶν, ὡς γαμβρὸν ἔχειν Μανασσῆν τοῦ τῶν Ἰουδαίων
ἀρχιερέως ἀδελφόν, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους αὐτῷ συμπαρόντας τῶν ὁμοεθνῶν θέλειν ἱερὸν
323 ἐν τοῖς ὑπ' ἐκείνῳ τόποις ἥδη κατασκευάσαι. τοῦτο δὲ εἶναι τῷ βασιλεῖ συμφέρον εἰς
δύο διηρῆσθαι τὴν τῶν Ἰουδαίων δύναμιν, ἵνα μὴ ὁμογνωμονοῦν τὸ ἔθνος μὴδὲ συνεστῶς,
εἰ νεωτερίσειε ποτε, χαλεπὸν ἢ τοῖς βασιλεῦσι, καθὼς καὶ πρότερον τοῖς Ἀσσυρίων ἄρξασιν 20
324 ἐγένετο. συγχωρήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου πᾶσαν εἰσενεγκάμενος σπουδὴν ὥκοδόμησε τὸν
ναὸν καὶ ἱερεὰ τὸν Μανασσῆν κατέστησε, μέγιστον γέρας ἡγησάμενος τοῖς ἐκ τῆς θυγατρὸς
325 γεννησομένοις τοῦτο ἔσσεσθαι. μηνῶν δὲ ἑπτὰ τῇ Τύρου πολιορκίᾳ γεγονότων καὶ δύο τῇ
Γάζῃ ὁ μὲν Σαναβαλέτης ἀπέθανεν, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐξελὼν τὴν Γάζαν ἐπὶ τὴν τῶν
326 Ἱεροσολύμων πόλιν ἀναβαίνειν ἐσπουδάκει. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἰωάδης ταῦτα ἀκούσας, ἦν 25
γὰρ καὶ ἐν ἀγῶνι ὀργιζομένου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῇ προτέρᾳ ἀπειθείᾳ, παραγγείλας ἱερεσίαν τῷ
λαῷ καὶ θυσίαν προσφέρειν τῷ θεῷ ἐδεῖτο ὑπερασπίσαι τοῦ ἔθνους καὶ κινδύνων ἀπαλ-
327 λάξαι. κατακοιμηθέντι δὲ μετὰ τὴν θυσίαν ἐ χρημάτισεν αὐτῷ κατὰ τοὺς ὕπνους ὁ θεὸς
θαρρεῖν καὶ στεφανοῦντας τὴν πόλιν ἀνοίγειν τὰς πύλας, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λευκαῖς
ἐσθῆσιν, αὐτὸν δὲ μετὰ τῶν ἱερέων ταῖς νομίμοις στολαῖς ποιεῖσθαι τὴν ὑπάντησιν μὴδὲν 30
328 προσδοκῶν πείσεσθαι δεινὸν προνοουμένου τοῦ θεοῦ. διαναστὰς δὲ καὶ ποιήσας ὅσα
329 κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ παρηγγέλη, ἐπεὶ οὐ πόρρω τῆς πόλεως ὁ Ἀλέξανδρος ἦν, πρόσσεισι
μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τοῦ πολιτικοῦ πλήθους εἰς τόπον τινα Σαφὶν λεγόμενον. τοῦτο δὲ
σκοπὸν σημαίνει· τὰ τε γὰρ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ναὸν ἐκεῖθεν συνέβαιναν ἀφορᾶσθαι.
330 τῶν δ' ἀκολουθούντων ἐπιτρέψειν αὐτοῖς τὴν τε πόλιν διαρπάσειν καὶ τὸν ἀρχιερέα μετ' 35
331 αἰκίας ἀπολέσειν λογιζομένων, τὰ ἐναντία τούτων ἐγένοντο. ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος πόρρωθεν
ἰδὼν τὸ μὲν πλήθος ἐν λευκαῖς ἐσθῆσιν, τοὺς δὲ ἱερεῖς προεστῶτας ἐν ταῖς βυσσίναις
αὐτῶν, τὸν τε ἀρχιερέα ἐν τῇ ὑακινθίνῃ καὶ διαχρυσῷ στολῇ καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα

1 εἰς Πέρσας παραγεγόμενος] εἰς Συρίαν παραγεγόμενος Iosephus. — 3 συμμαχίαν in ras.
5—6 litt. Busb. — 4 ἐλόμενος aut ἐλόμενον Iosephi codd. — 6 ἡ] ἡ Busb. — 13 δὲ om. Busb. —
23 γεγονότως man. 1 Busb. διελθούτων Iosephus. — 24 ἐξελεθὼν Busb.

Zonaras I p. 354 Bonn.

τὴν κίδαριν καὶ τὸ χρυσοῦν ἐπ' αὐτῆς ἔλασμα, ᾧ τὸ τοῦ Θεοῦ ὄνομα ἐπεγέγραπτο, προσ-
 ελθὼν μόνος προσεκύνησε καὶ τὸν ἀρχιερέα πρῶτον ἡσπάσατο. τῶν δὲ Ἰουδαίων ὁμοῦ 332
 πάντων μιᾷ φωνῇ τὸν Ἀλέξανδρον ἀσπασαμένων οἱ μὲν τῆς Συρίας βασιλεῖς καὶ οἱ λοιποὶ
 κατεπλάγησαν καὶ διεφθάρθαι τῷ βασιλεῖ τὴν διάνοιαν ὑπελάμβανον, Παρμενίωνος δὲ 333
 5 προσελθόντος αὐτῷ μόνου καὶ πυθομένου, τί δήποτε προσκυνούντων αὐτῷ πάντων αὐτὸς
 προσκυνήσεις τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερέα; „οὐ τοῦτον, εἶπε, προσεκύνησα, τὸν δὲ Θεόν,
 οὗ τῇ ἀρχιερωσύνῃ οὗτος τετίμηται· τοῦτον γὰρ καὶ κατὰ τοὺς ὕπνους φησὶν εἶδον ἐν τῷ 334
 νῦν σχήματι τῆς Μακεδονίας ἐγγίω τυγχάνων, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν διασκεπτομένῳ μοι, πῶς
 ἂν κρατήσαιμι τῆς Ἀσίας, παρεκελεύετο μὴ μέλλειν ἀλλὰ θαρροῦντα διαβαίνειν· αὐτὸς γὰρ
 10 ἡγήσεσθαι μοι τῆς στρατιᾶς καὶ τὴν Περσῶν παραδώσειν ἀρχήν. ὅθεν ἄλλον μὲν οὐδένα 335
 θεασάμενος ἐν τῇ αὐτῇ στολῇ, τοῦτον δὲ νῦν ἰδὼν καὶ τῆς κατὰ τοὺς ὕπνους ἀναμνησθεὶς
 ὁψεώς τε καὶ παρακελεύσεως, νομίζω θεῖα πομπῇ τὴν στρατιὰν πεποιημένος Δαρεῖον
 νικῆσειν καὶ τὴν Περσῶν καταλύσειν δύναμιν.“ ταῦτα εἰπὼν πρὸς τὸν Παρμενίωνα καὶ 336
 δεξιωσάμενος τὸν ἀρχιερέα εἰς τὴν πόλιν παραγίνεται. καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸ ἱερόν θύει μὲν
 15 τῷ Θεῷ κατὰ τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἐφήγησιν, αὐτὸν δὲ τὸν ἀρχιερέα ἀξιοπρεπῶς ἐτίμησε.
 δειχθεὶς δὲ αὐτῷ τῆς Δανιήλου βίβλου, ἐν ᾗ τινὰ τῶν Ἑλλήνων καταλύσειν τῶν Περσῶν 337
 ἀρχὴν ἐδηλοῦτο, νομίσας αὐτὸς εἶναι ὁ σημαίνόμενος τότε μὲν ἡσθεὶς ἀπέλυσε τὸ πλῆθος,
 τῇ δὲ ἐπιούσῃ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐκέλευσεν αἰτεῖσθαι δωρεάς, ἃς ἂν αὐτοὶ θέλωσι.
 τοῦ δὲ ἀρχιερέως αἰτησαμένου χρῆσθαι τοῖς πατρίοις νόμοις καὶ τὸ ἑβδομον ἔτος 338
 20 ἀνείσφορον εἶναι, συνεχώρησε πάντα. παρακαλεσάντων δὲ αὐτόν, ἵνα καὶ τοὺς ἐν Βαβυ-
 λῶνι καὶ Μηδίᾳ Ἰουδαίους τοῖς ἰδίοις ἐπιτρέψῃ χρῆσθαι νόμοις, ἀσμένως ὑπέσχετο ποιῆσειν
 ἅπερ ἀξιούσιν. εἰπόντος δὲ αὐτοῦ πρὸς τὸ πλῆθος, οὔτινες αὐτῷ βούλονται συστρατεῦν 339
 τοῖς πατρίοις ἔθουσιν ἐμμένοντες καὶ κατὰ ταῦτα ζῶντες, ἐτοίμως ἔχειν ἐπάγεσθαι, πολλοὶ
 τὴν σὺν αὐτῷ στρατιὰν ἠγάπησαν. Σαμαρεῖται δὲ μητρόπολιν τότε τὴν Σίκιμαν ἔχοντες 340
 25 κειμένην πρὸς τῷ Γαριζὸν ὄρει καὶ κατοικημένην ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν τοῦ Ἰουδαίων ἔθρους,
 ἰδόντες ὅτι τοὺς Ἰουδαίους Ἀλέξανδρος οὕτω λαμπρῶς τετίμηκεν ἔγνωσαν ἑαυτοὺς Ἰουδαίους
 ἀποκαλεῖν. εἰσὶ γὰρ οἱ Σαμαρεῖς τοιοῦτοι· ἐν ταῖς μὲν συμφοραῖς ὄντας τοὺς Ἰουδαίους 341
 ἀρνοῦνται συγγενεῖς ὁμολογοῦντες τότε τὴν ἀλήθειαν, ὅταν δὲ τι περὶ αὐτοὺς ἴδωσι λαμ-
 πρὸν ἐκ τύχης, ἐπιπηδῶσιν αὐτῶν τῇ κοινωνίᾳ προσήκειν αὐτοῖς λέγοντες καὶ ἐκ τῶν
 30 Ἰωσήπου γενεαλογοῦντες αὐτοὺς ἐκγόνων Ἐφραίμου καὶ Μανασσοῦ. μετὰ λαμπρότητος 342
 οὖν ἀπῆντησαν τῷ βασιλεῖ μικροῦ δεῖν ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων. ἔπαινέσαντος δὲ αὐτοὺς
 Ἀλεξάνδρου οἱ Σικιμίται προσῆλθον αὐτῷ παραλαβόντες καὶ οὓς Σαραβαλέτης πρὸς
 αὐτοὺς στρατιώτας ἀπέστειλε καὶ παρεκάλουν παραγερόμενον εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν τιμῆσαι
 καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερόν. ὁ δὲ ἀνθυποστρέφων ἤξεν ὑπέσχετο πρὸς αὐτούς, ἀξιούντων 343
 35 δὲ ἀφεῖναι τὸν φόρον αὐτοῖς τοῦ ἑβδοματικῷ ἔτους, οὐδὲ γὰρ αὐτοὺς σπεῖρειν ἐν αὐτῷ,
 τίνες ὄντες ταῦτα παρακαλοῦσιν ἐπινθάνετο. τῶν δὲ εἰπόντων Ἑβραῖοι μὲν εἶναι, χρη- 344
 ματίζειν δὲ οἱ ἐν Σικίμοις Σιδῶνιοι, πάλιν αὐτοὺς ἐπηρώτησεν, εἰ τυγχάνουσιν Ἰουδαῖοι.
 τῶν δὲ οὐκ εἶναι φαμένων „ἀλλ' ἔγωγε ταῦτα, εἶπεν, Ἰουδαίοις δέδωκα, ὑποστρέψας

8 ἐγγίω] ἐν Δίῳ Iosephus — 23 ἔθουσιν, ε (post θ) in ras. 2 litterarum Busb. — 25 Γαριζὲν Iosephus. — 27 ἀποκαλεῖν] ὁμολογεῖν Iosephus. — 28 ὁμολογοῦντας Busb. — 34 ἀνθυποστρέφειν man. 1 Busb.

Zonaras I p. 355 Bonn.

345 μέντοι γε καὶ διδαχθεὶς ὑφ' ὑμῶν ἀκριβέστερον ποιήσω τὰ δέοντα. " τοὺς τοῦ Σαναβαλέτου
 δὲ στρατιώτας ἐκέλευσεν ἐπισθαι εἰς Αἴγυπτον· ἐκεῖ γὰρ αὐτοῖς δώσειν κλήρους γῆς· ὃ καὶ
 346 μετ' ὀλίγον ἐποίησε. τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου ἡ μὲν ἀρχὴ εἰς διαδόχους διεμερίσθη,
 τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ Γαριζὶν ὄρους ἱερὸν ἔμενεν. " εἰ δέ τις αἰτίαν ἔσχε παρὰ τοῖς Ἱεροσολυμίταις
 κοινοφαγίας ἢ τῆς ἐν σαββάτῳ παρανομίας ἢ τινὸς ἄλλου τοιούτου ἀμαρτήματος, παρὰ 5
 347 τοὺς Σικιμίτας ἔφευγε λέγων· ἀδίκως ἐγκεκλήσθαι. " τετελευτήκει δὲ κατ' ἐκεῖνον
 ἤδη τὸν καιρὸν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἰωάδης καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην Ὀνίας ὁ παῖς αὐτοῦ
 παρελήφει.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ιβ'.
 περιέχει δὲ χρόνον ἑτῶν ρθ'.

10

Ἀλέξανδρος μὲν οὖν ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς καταλύσας τὴν τῶν Περσῶν
 2 ἡγεμονίαν τελευτᾷ τὸν βίον. μεταπεσούσης δὲ εἰς πολλοὺς τῆς ἀρχῆς Ἀντίγονος μὲν τῆς Ἀσίας
 ἐπικρατεῖ, Σέλευκος δὲ Βαβυλῶνος καὶ τῶν ἐκείθεν ἐθνῶν, Αντίμαχος δὲ τὸν Ἑλλήσποντον
 διεῖπε, τὴν δὲ Μακεδονίαν εἶχε Κάσανδρος, Πτολεμαῖος δὲ ὁ Ἀάγου τὴν Αἰγυπτίαν εἰλήφει.
 3 στασιαζόντων δὲ τούτων καὶ πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀρχῆς πολέμους 15
 τὲ συνεχεῖς καὶ μακροὺς συνέβαινε γίνεσθαι καὶ τὰς πόλεις κακοπαθεῖν καὶ πολλοὺς ἐν
 τοῖς ἀγῶσιν ἀποβαλεῖν τῶν οἰκητηρίων, ὡς καὶ τὴν Συρίαν ἅπασαν ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ
 4 Ἀάγου Σωτήρος τότε χρηματίζοντος τάναντία παθεῖν αὐτοῦ τῇ ἐπικλήσει. κατέσχε δὲ
 οὗτος τὰ Ἱεροσόλυμα δόλῳ καὶ ἀπάτῃ χρησάμενος· εἰσελθὼν γὰρ σαββάτοις εἰς τὴν πόλιν
 ὡς θύσων, μήτε τῶν Ἰουδαίων αὐτῶν ἀμνησμένων, οὐδὲν γὰρ ὑπενόουν πολέμιον, καὶ διὰ 20
 τὸ ἀνύποπτον καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ἀργίᾳ καὶ ῥαθυμίᾳ τυγχανόντων, ἀπόνως ἐγκρατῆς
 7 τῆς πόλεως γίνεται καὶ πικρῶς ἦρξεν αὐτῆς. πολλοὺς τὲ λαβὼν αἰχμαλώτους ἀπὸ τε τῆς
 ὀρεινῆς Ἰουδαίας καὶ τῶν περὶ Ἱεροσολύμων τόπων καὶ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ τῶν ἐν
 8 Γαριζίν, κατῴκισεν ἅπαντας εἰς Αἴγυπτον ἀγαγών. ἐπεγνωκῶς δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν Ἱεροσο-
 λύμων περὶ τε τὴν τῶν ὄρκων φυλακὴν καὶ τὰς πίστεις βεβαιωτάτους ἐξ ὧν ἀπεκρίναντο 25
 Ἀλεξάνδρῳ πρεσβευσαμένῳ πρὸς αὐτούς, πολλοὺς αὐτῶν εἰς τὰ φρούρια καταλοχίσας καὶ
 τοῖς Μακεδόσιν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ποιησάμενος ἰσοπολίτας ὄρκους ἔλαβε παρ' αὐτῶν, ὅπως
 9 τοῖς ἐκγόνοις τοῦ παραθεμένου τὴν πίστιν διαφυλάξωσιν. οὐκ ὀλίγοι δὲ οὐδὲ τῶν ἄλλων
 Ἰουδαίων εἰς τὴν Αἴγυπτον παρεγένοντο τῆς τε ἀρετῆς τῶν τόπων αὐτοὺς καὶ τῆς τοῦ
 10 πολεμίου φιλοτιμίας προσκαλουμένης. στάσεις μὲντοι γε τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν πρὸς τοὺς 30
 Σαμαρείτας τὴν πάτριον ἀγωγὴν τῶν ἐθνῶν ἀποσώζειν προαιρουμένοις ἐγένοντο καὶ πρὸς
 ἀλλήλους ἐπολέμουν, τῶν μὲν Ἱεροσολυμιτῶν τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερὸν ἅγιον εἶναι λεγόντων
 καὶ τὰς θυσίας ἐκεῖ πέμπειν ἀξιούντων, τῶν δὲ Σικιμιτῶν εἰς τὸ Γαριζὶν ὄρος
 κελεινόντων.

1 ὑμῶν] ἡμῶν Busb. — 2 αὐτοῖς] αὐτοὺς Busb. — 4 αἰτία ἔσches Busb. — 7 ὀνίας, inter o et v
 2 litt. erasae Busb. — 19 σαββάτοις, ββ et οἱ in ras Busb. — 22 τῆς (ante πόλεως) om. man. 1 Busb. —
 23 Ἱεροσόλυμα Iosephus. — 25 βεβαιωτάτας man. 1 Busb. — 30 πολεμίου] Πτολεμαίου Iosephus. —
 30 στάσης man. 1, στάσις man. 2 Busb. — 31 ἐθῶν Iosephus. — 33 γαριζὶν, litt. ριζὶ in ras Busb.

Zonaras I p. 356 Bonn.

Βασιλεὺς αὐτοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου ἔτη δώδεκα καὶ μετ' αὐτὸν Πτολεμαίου τοῦ Σωτήρος 11
 τεσσαράκοντα, ἔπειτα τὴν βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου παραλαβὼν ὁ Φιλάδελφος καὶ κατασχὼν
 αὐτὴν ἐπὶ ἐνὸς δέοντα τεσσαράκοντα τὸν τε νόμον ἡρμήνευσε καὶ τοὺς δουλεύοντας ἐν
 Αἰγύπτῳ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἀπέλυσεν τῆς δουλείας ὄντας περὶ δώδεκα μυριάδας ἐξ αἰτίας
 5 τοιαύτης· Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἦν ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ βασιλέως, σπουδάζων εἰ 12
 δυνατόν εἶη πάντα τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην συναγαγεῖν βιβλία καὶ συνωνούμενος, εἴ ποτε
 τί μόνον ἀκούσειε σπουδῆς ἄξιον ἢ ἴδοι τῇ τοῦ βασιλέως προαιρέσει, μάλιστα γὰρ περὶ
 τὴν συλλογὴν τῶν βιβλίων εἶχε φιλοκάλως. ἐρομένου δὲ αὐτὸν ποτὲ τοῦ Πτολεμαίου, 13
 πόσας μυριάδας ἤδη ἔχοι συνειλεγμένας βιβλίων, τῶν μὲν ὑπαρχόντων εἶπεν εἶναι περὶ
 10 εἴκοσι, ὀλίγον δὲ χρόνον εἰς πεντήκοντα συναθροίσειν. μεμνησθαι γὰρ αὐτῷ πολλὰ εἶναι 14
 καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις τῶν παρ' αὐτοῖς νομίμων συγγράμματα σπουδῆς ἄξια, ἃ τοῖς
 ἐκείνων χαρακτήρσι καὶ τῇ διαλέκτῳ γεγραμμένα πόνον αὐτοῖς οὐκ ὀλίγον παρέξειν εἰς τὴν
 Ἑλληνικὴν μεταβαλλόμενα γλῶτταν. δοκεῖ μὲν γὰρ εἶναι τῇ ιδιότητι τῶν Συρίων γραμ- 15
 μάτων ἐμφερῆς ὁ χαρακτήρ αὐτῶν καὶ τὴν ὁμοίαν φωνὴν αὐτοῖς ἀπηχεῖν, ιδιότροπα δὲ
 15 αὐτοῖς εἶναι συμβέβηκεν. οὐδὲν οὖν ἔλεγε κωλύειν καὶ ταῦτα μεταβαλόντα ἔχειν ἐν τῇ
 βιβλιοθήκῃ. γράφει τοίνυν ὁ βασιλεὺς τῷ τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερεῖ ταῦτα γίνεσθαι. Ἀρισταῖος 16
 δὲ τις φίλος ὢν τῷ βασιλεῖ καὶ σπουδαζόμενος ὑπ' αὐτοῦ διὰ μετριότητα καιρὸν ἐπιτήδειον 17
 τοῦτον εἶναι δοκιμάσας τοῦ παρακαλέσαι τὸν βασιλέα, ὅπως ἀπολύσῃ τοὺς αἰχμαλώτους 18
 Ἰουδαίους ὅσοι κατὰ τὴν βασιλείαν ἦσαν αὐτοῦ, πρῶτοις περὶ τούτου διαλέγεται τοῖς 18
 20 ἀρχουσι τῶν σωματοφυλάκων Σωσιβίῳ τῷ Ταραντίνῳ καὶ Ἀνδρέᾳ, συναγωνίσασθαι περὶ
 ὧν ἐντυγχάνειν μέλλει τῷ βασιλεῖ παρακαλῶν αὐτούς. προσελθὼν οὖν τῷ βασιλεῖ 19
 τοὺς τῶν Ἰουδαίων νόμους, εἶπεν, οὐ μεταγράψαι μόνον ἀλλὰ καὶ μεθερμηνεῦσαι 20
 διεγνωκότες τίνι καὶ λόγῳ χρώμενοι πράξαιμεν ἂν πολλῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ βασιλείᾳ
 δουλευόντων; οὓς τῇ σαυτοῦ μεγαλοψυχίᾳ καὶ χρηστότητι ποιῶν ἀκολούθως ἀπό- 21
 25 λυσον τῆς τλαιπωρίας. τὸν γὰρ ἅπαντα συστησάμενον θεὸν καὶ οὗτοι καὶ ἡμεῖς 22
 σεβόμεθα Ζῆνα καλοῦντες αὐτὸν ἐτοιμῶς ἀπὸ τοῦ πᾶσιν ἐμφύειν τὸ ζῆν τὴν
 ἐπίκλησιν αὐτοῦ νοήσαντες. ὅθεν εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ τοὺς ἐξαίρετον τὴν εἰς αὐτὸν θρη-
 σκεῖαν πεποιημένους ἀπόδος τοῖς τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἐν αὐτῇ βίον ἀπολελοιπόσιν. ἴσθι 23
 μέντοι γε, ὦ βασιλεῦ, ὥς οὔτε γένει προσήκων αὐτοῖς οὔτε ὁμόφυλος ὢν ταῦτα περὶ αὐτῶν
 30 ἀξιῶ, πάντων δὲ ἀνθρώπων δημιούργημα ὄντων τοῦ θεοῦ· καὶ δὴ γινώσκων αὐτὸν ἡδό-
 μενοι τοῖς εὐποιοῦσιν ἐπὶ τούτῳ καὶ σὲ παρακαλῶ. ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀρισταίου ὁ 24
 βασιλεὺς „πόσας, εἶπεν, ὑπολαμβάνεις τῶν ἀπολυσομένων ἔσεσθαι μυριάδας;“ ὑποτυ-
 χόντος δὲ Ἀνδρέου καὶ φήσαντος ὀλίγῳ πλείονας ἔσεσθαι τῶν ἑνδεκα μυριάδων „ἢ μικράν,
 εἶπεν, ἄρα ἡμᾶς, Ἀρισταῖε, δωρεὰν αἰτεῖς“. Σωσιβίου δὲ καὶ τῶν παρόντων φησάντων, 25
 35 ὥς ἄξιον αὐτὸν δέοι τῆς αὐτοῦ μεγαλοψυχίας τῷ παρσχηκότι τὴν βασιλείαν θεῷ χαρι-
 στήριον ποιήσασθαι, διαχυθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐκέλευσεν, ὅταν τοῖς στρατιώταις ἀποδιδῶσι
 τὸ μισθοφορικόν, καὶ ὑπὲρ ἐκάστον τῶν παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτων καταβαλεῖν δραχμὰς
 ἑκατὸν εἴκοσι. καὶ περὶ ὧν ἡξίου προθεῖναι γράμματα ὑπέσχετο μεγαλοψύχως τὲ ἔχοντα 26
 καὶ τὴν Ἀρισταίου προαίρεσιν βεβαιοῦντα καὶ πρὸ ταύτης τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, καθ' ἣν

1 i. marg. β' Busb. — πτολεμαίου, λ in ras., ου ex os cor. Busb. — τεσσαράκοντα Busb. —
 26 ἐτύμως Iosephus.

Zonaras I p. 357 Bonn.

οὐ μόνον τοὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀχθέντας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου στρατιᾶς ἀπολύειν ἔλεγεν,
 27 ἀλλὰ καὶ τοὺς προϋπάρχοντας ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ εἴ τινας αὐτοῖς ἐπεισῆχθησαν. πλειόνων
 δὲ ἢ τετρακοσίων ταλάντων τῆς ἀπολυτρώσεως γενήσεσθαι φασκεῖν ταῦτα τὰ συνεχώρει
 καὶ τὸ ἀντίγραμμά τοῦ γράμματος εἰς δῆλωση τῆς τοῦ βασιλέως μεγαλοφροσύνης ἔγνωσαν
 28 διαφυλάξαι. ἦν δὲ τοιοῦτον „ὅσοι τῶν συστρατευσαμένων ἡμῶν τῷ πατρὶ τὴν τε Συρίαν καὶ 5
 Φοινίκην ἐπέδραμον καὶ τὴν Ἰουδαίαν καταστρεψάμενοι σώματα λαβόντες αἰχμαλῶτα διεκό-
 μισαν εἰς τε τὰς πόλεις ἡμῶν καὶ τὴν χώραν καὶ ταῦτα ἀπημπούλησαν, τοὺς τε πρὸ αὐτῶν
 ὄντας ἐν τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ καὶ εἴ τινας νῦν εἰσῆχθησαν, τούτους ἀπολυέτωσαν οἱ παρ' αὐτοῖς
 ἔχοντες ὑπὲρ ἐκάστου σώματος λαμβάνοντες δραχμὰς ἑκατὸν εἴκοσι, οἱ μὲν στρατιῶται
 μετὰ τῶν ὀψωνίων, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς τραπέζης κομιζόμενοι τὰ λύτρα. 10
 29 νομίζω γὰρ αὐτοὺς καὶ παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς προαίρεσιν καὶ παρὰ τὸ δέον ἡχμαλωτῖσθαι.
 30 τὸ δίκαιον οὖν σκοπῶν καὶ τοὺς καταδεδυναστευμένους παρὰ τὸ προσῆκον ἑλεῶν ἀπολύειν
 33 κελεύω τοὺς ἐν ταῖς οἰκτεταῖς ὄντας Ἰουδαίους. τούτου δὲ ταχέως γενομένου ἐν ἑπτὰ ταῖς
 πάσαις ἡμέραις τέλος εἰλήφει τὰ δοθέντα τῷ βασιλεῖ, τάλαντα δὲ ὑπὲρ ἑξήκοντα καὶ
 34 τετρακόσια τῶν λύτρων ἐγένετο. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐγένετο κατὰ τὴν βούλησιν τὴν βασι- 15
 λικὴν μεγαλοπρεπῶς, ἐκέλευσε τὸν Δημήτριον ἐκδοῦναι καὶ τὸ περὶ τῆς τῶν Ἰουδαϊκῶν
 35 βιβλίων ἀναγραφῆς δόγμα· οὐδὲν γὰρ εἰκὴ τοῖς βασιλεῦσιν ὠκονόμητο. διὸ καὶ τὸ τῆς
 εἰσδόσεως ἀντίγραμμά καὶ τὸ τῶν ἐπιστολῶν κατατέτακται καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπεσταλ-
 36 μένων ἀναθημάτων. τῆς μέντοι εἰσδόσεως τὸ ἀντίγραφον ἦν τοιοῦτον „βασιλεῖ μεγάλῳ
 παρὰ Δημητρίου. προστάξαντός σου, ὦ βασιλεῦ, περὶ τῶν εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν βιβλιο- 20
 θηκῶν συγγραμμάτων, ὅπως συναχθῇ, καὶ περὶ τῶν διαπεπτωκότων, ὅπως τῆς δεούσης
 ἐπιμελείας τύχη, πάσῃ κεχορηγμένος περὶ ταῦτα σπουδῇ δηλῶ σοι τὰ τῆς Ἰουδαίων νομο-
 θεσίας βιβλία λείπειν ἡμῖν σὺν ἑτέροις· χαρακτηρῶσι γὰρ Ἑβραϊκοῖς γεγραμμένα καὶ φωνῇ
 37 τῇ ἐθνικῇ ἔστιν ἡμῖν ἀσαφῆ. συμβέβηκε δὲ αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον ἢ ἔχει σεσημάνθαι.
 ἔστι δὲ ἀναγκαῖον εἶναι καὶ ταῦτα παρὰ σοὶ διηκριβωμένα· φιλοσοφωτέραν γὰρ καὶ ἀκέραιον 25
 38 εἶναι τὴν νομοθεσίαν συμβέβηκεν ὥς ἂν οὖσαν Θεοῦ. διὸ καὶ τοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς
 τῶν ἱστοριῶν οὐκ ἐπιμνησθῆναι γρησὶν Ἑκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης οὐδὲ τῶν κατ' αὐτὴν πολι-
 τευσσαμένων ἀνδρῶν, ὡς ἀγνῆς οὐσης καὶ μὴ δέον αὐτὴν βεβήλοις στόμασι διασαγεῖσθαι.
 39 εἰάν οὖν σοι δοκῇ, βασιλεῦ, γράψῃς τῷ τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερεῖ, ὅπως ἀποστείλῃ τῶν
 πρεσβυτέρων ἕξ ἀφ' ἐκάστης φυλῆς τοὺς ἐμπειροτάτους τῶν νόμων, παρ' ὧν τὸ τῶν 30
 βιβλίων σαφὲς καὶ σύμφωνον ἐκμαθόντες καὶ τὸ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ἀκριβὲς ἀξίως ταῦτα
 40 τῆς σῆς προαιρέσεως συναγάγωμεν.“ τοιαύτης οὖν τῆς εἰσδόσεως γενομένης ὁ βασιλεὺς
 43 ἐκέλευσε γραφῆναι περὶ τούτων Ἑλεάζρῳ τῷ ἀρχιερεῖ τῶν Ἰουδαίων. τελευτήσαντος γὰρ
 Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως ὁ παῖς αὐτοῦ Σίμων γίνεται διάδοχος ὁ καὶ δίκαιος ἐπικληθεὶς διὰ
 44 τε τὸ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσεβὲς καὶ τὸ πρὸς τοὺς ὁμοφύλους εὖνουν. ἀποθανόντος δὲ τούτου 35
 καὶ νήπιον υἱὸν καταλιπόντος τὸν κληθέντα Ὀνίαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἑλεάζαρος, περὶ οὗ
 45 τὸν λόγον ποιούμεθα, τὴν ἀρχιερωσύνην παρέλαβεν, ᾧ γράφει Πτολεμαῖος ταῦτα· „πολλῶν
 τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ καταφικισμένων Ἰουδαίων, οὓς αἰχμαλωτισθέντας ὑπο Περσῶν ὅτε ἐκράτουν

4 ἀντίγραμμά] ἀντίγραφον Iosephus, item 18. — γράμματος] προστάγματος Iosephus. — 13 post ὄντας 4—5 litt. erasae Busb. — 14 δοθέντα] δοχθέντα Iosephus. — 19 ἦν] ὑπῆρχε Iosephus. — 20 δημη-
 τρώ man. 1 Busb. — 25 ἀκέραιον, litt. κέραι in ras. Busb. — 29 βασιλεῦς man. 1 Busb. — 38 τῇ] ἐν τῇ Iosephus.

Zonaras I p. 357 Bonn.

ὁ ἐμὸς πατὴρ ἐτίμησε, καὶ τοὺς μὲν εἰς τὰ στρατιωτικὰ κατέταξεν ἐπὶ μείζουσι μισθο-
φορίαις, τισὶ δὲ γενομένοις ἐν Αἰγύπτῳ σὺν αὐτῷ τὰ φρούρια καὶ χωρία καὶ τὴν τούτων
φυλακὴν παρέθετο, τὴν ἀρχὴν οὖν ἐγὼ παραλαβὼν πᾶσι μὲν φιλανθρώπως ἐχορησάμην, μάλιστα 46
δὲ τοῖς σοῖς πολίταις, ὧν ὑπὲρ δέκα μὲν μυριάδας αἰχμαλώτων δουλευόντων ἀπέλυσεν τοῖς
5 δεσπόταις αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμῶν λύτρα καταβαλὼν. τοὺς δὲ ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις εἰς 47
τὸν στρατιωτικὸν κατάλογον κατέταξα, τινὰς δὲ τῶν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν τῆς αὐλῆς πίστιν
εἶναι δυναμένων ταύτης ἡξίωσα, νομίζων ἡδὺ τῷ Θεῷ τῆς ὑπὲρ ἐμοῦ προνοίας ἀνάθημα
τοῦτο καὶ μέγιστον ἀναθήσειν. βουλόμενος δὲ καὶ τούτοις χαρίεσθαι καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ 48
τὴν οἰκουμένην Ἰουδαίοις τὸν νόμον ὑμῶν ἔγνω μεθερμηνεύσαι, καὶ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς
10 ἐκ τῶν Ἑβραϊκῶν μεταγραφέντα κείσθαι ἐν τῇ ἐμῇ βιβλιοθήκῃ· καλῶς οὖν ποιήσεις ἐπι- 49
λεξάμενος ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐξ ἀφ' ἐκάστης φυλῆς ἥδη πρεσβυτέρους πέμψας, οἱ καὶ διὰ τὸν
χρόνον ἐμπείρως ἔχουσι τῶν νόμων καὶ δυνήσονται τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν ἀκριβῆ ποιήσασθαι.
ἀπέσταλκα δὲ καὶ ἀπαρχὰς ἀναθημάτων εἰς τὸ ἱερὸν καὶ χάριν θυσίων καὶ τῶν ἄλλων 50
ἀπέσταλκα τάλαντα ἀργυρίου ἑκατόν. καὶ σὺ δὲ ἡμῖν περὶ ὧν ἂν Θεὸς ἐπιστελλῶν
15 ποιήσεις κεχαρισμένα.“ τῆς οὖν ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως κομισθείσης πρὸς τὸν Ἑλεάζαρον 51
ἀντιγράφει πρὸς αὐτήν· „ἔρρωμένων σοῦ τὲ καὶ τῆς βασιλίσσης Ἀρσινόης καὶ τῶν τέκνων
καλῶς ἡμῖν ἔχει πάντα. τὴν δὲ ἐπιστολὴν λαβόντες μεγάλως ἡσθίμεν ἐπὶ τῇ προαιρέσει 52
σου, καὶ συναθροίσαντες τὸ πλῆθος ἀνέγνωμεν αὐτὴν ἐμφανίζοντες αὐτῷ ἦν ἔχεις πρὸς
τὸν Θεὸν εὐσέβειαν. ἐπεδείξαμεν δὲ αὐτῷ καὶ τὰς φιάλας ὥς ἔπεμψας χρυσᾶς εἰκοσι καὶ 53
20 ἀργυρᾶς τριάκοντα καὶ κρατῆρας πέντε καὶ τράπεζαν εἰς ἀνάθεσιν καὶ εἰς ἐπισκευὴν ὧν
ἂν δέχεται τὸ ἱερὸν τάλαντα ἑκατόν. ἴσθι δὲ ἡμᾶς τὸ σοὶ συμφέρον, καὶ ἢ τι παρὰ φύσιν, 54
ὑπομενοῦντας· ἀμείβεσθαι γὰρ ἡμᾶς δεῖ τὰς σὰς εὐεργεσίας. ἐπέλεξαμεν δὲ καὶ πρεσβυ- 56
τέρους ἄνδρας ἐξ ἐκ φυλῆς ἐκάστης, οὓς πεπόμεναμεν ἔχοντας τὸν νόμον. ἔρρωσο“. ταῦτα 57
ὁ ἀρχιερεὺς ἀντέγραψε. τὰ δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως σταλέντα ἀναθεῖς καὶ τιμήσας τοὺς 85
25 κομίσαντας καὶ δῶρα τῷ βασιλεῖ δοὺς κομίζεῖν ἀπέλυσεν πρὸς αὐτόν. παραγενομένων δὲ 86
εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν ἀκούσας ὁ βασιλεὺς τὴν παρουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἐβδομήκοντα τῶν
πρεσβυτέρων ἐληλυθότας καὶ σπεύδων ἐντυχεῖν αὐτοῖς, τοὺς μὲν ἄλλους οὓς χρεῶν ἕνεκα 87
παρεῖναι συνέβαιεν ἐκέλευσεν ἀπολῦσαι, παρὰ τὸ ἔθος τοῦτο ποιῶν· οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ 88
τοιούτων αἰτιῶν ἀχθέντες διὰ πέμπτης ἡμέρας αὐτῷ προσήεσαν, οἱ δὲ πρεσβεύοντες διὰ
30 μηνός· τότε τοίνυν ἀπολύσας ἐκείνους τοὺς πεμφθέντας ὑπὸ Ἑλεαζάρου περιέμενεν. ὥς δὲ 89
παρῆλθον μετὰ τῶν δώρων οἱ γέροντες, ἃ τῷ βασιλεῖ κομίσαι ὁ ἀρχιερεὺς αὐτοῖς ἔδωκε,
καὶ τῶν διαφθερῶν, αἷς ἐγγεγραμμένους εἶχον τοὺς νόμους χρυσοῖς γράμμασιν, ἐπηρώτησεν
αὐτοῖς περὶ τῶν βιβλίων. ὥς δὲ ἀποκαλύψαντες τῶν ἐνειλημμάτων ἐπέδειξαν αὐτῷ, 90
θαυμάσας ὁ βασιλεὺς τῆς ἰσχνότητος τοὺς ὑμένας καὶ τῆς συμβολῆς τὸ ἀνεπίγνωστον,
35 οὕτω γὰρ ἤρμωστο, χάριν εἶπεν ἔχειν αὐτοῖς τὲ ἐλθοῦσι καὶ μείζονα τῷ πέμψαντι, πρὸ δὲ
πάντων τῷ Θεῷ, οὗ οἱ νόμοι τιγχάνουσιν. ἐκβοησάντων δὲ ὑφ' ἐν καὶ τῶν πρεσβυτέρων 91
καὶ τῶν συμπαρόντων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ τῷ βασιλεῖ, δι' ὑπερβολὴν ἡδονῆς εἰς δάκρυα
προὔπεσε. κελύσας δὲ τὰ βιβλία δοῦναι τοῖς ἐπὶ τῆς τάξεως τότε τοὺς ἄνδρας ἡσπάσατο.

11 τῶν χρόνων man. 1 Busb. — 16 ἐρρωμένων man. 1 Busb. — 24 σταλέντα] πεμφθέντα Iosephus. —
28 παρεῖναι, εἰ in ras. Busb. — ἔθνος man. 1 Busb. — 33 αὐτοῖς] αὐτοὺς Iosephus.

Zonaras I p. 358 Bonn.

- 93 συνεστιαθῆναι τὲ αὐτοὺς ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ καταλύσεις προσέταξεν αὐτοῖς δοθῆναι τὰς
 97 καλλίστας. ἐκέλευσε δὲ οἷς ἔθεσι χρώμενοι διατελοῦσι πάντες οἱ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας πρὸς
 αὐτὸν ἀφικόμενοι κατὰ ταῦτα καὶ τούτοις ὑπηρετεῖν. κατακλιθέντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς
 99 τὸ συμπόσιον καὶ αὐτοὶ κατεκλίθησαν. διαλιπὼν δὲ ἐφ' ὅσον ἔδοξεν ἀποχρῶντα καιρὸν
 εἶναι φιλοσοφεῖν ἤρξατο καὶ ἕκαστον αὐτῶν λόγους ἐπηρώτα φυσικούς, καὶ ἀκριβῶς ἐκείνων 5
 περὶ παντὸς τῶν προβαλλομένων διασαφούντων ἦδετο. τοιοῦτον ἐφ' ἡμέρας δώδεκα τὸ
 101 συμπόσιον ἐποιήσατο. θαναμάζοντος δὲ αὐτοὺς οὐ μόνον τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ Μενε-
 102 δήμου τοῦ φιλοσόφου παύονται μὲν περὶ τούτων ἔτι ζητοῦντες. γεγενῆσθαι δὲ αὐτῷ τὰ
 μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν ἥδη παρόντων αὐτῶν ὠφελῆσθαι γὰρ παρ' αὐτῶν
 103 μεμαθηκότα, πῶς δεῖ βασιλεύειν· κελεύει δὲ αὐτοῖς ἀνὰ τρία δοθῆναι τάλαντα. διελθουσῶν 10
 δὲ τριῶν ἡμερῶν παραλαβὼν αὐτοὺς ὁ Δημήτριος συνέδριον ἐποιήσατο ἐν τῷ παρὰ τὴν
 104 ἡϊόνα κατεσκευασμένῳ οἴκῳ πρὸς διάσκεψιν πραγμάτων ἡρεμίας καλῶς ἔχοντι. ἀγαθῶν
 οὖν αὐτοὺς ἐκεῖ παρεκάλει πάντων, ὧν ἂν δευθεῖεν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου, παρόντων
 ἀκωλύτως ἐπιτελεῖν τὸ ἔργον. οἱ δὲ ὡς ἐνῆν μάλιστα καὶ φιλοτίμως καὶ φιλοπόνως ἀκριβῆ
 105 τὴν ἐρμηνείαν ποιοῦμενοι μέχρι μὲν ὥρας ἐννάτης πρὸς τοῦτο διατελοῦντες, ἔπειτα ἐπὶ 15
 τὴν τοῦ σώματος ἀπηλλάττοντο θεραπείαν ἀφ' ὅθινος αὐτοῖς τῶν πρὸς τὴν δίαιταν χορη-
 106 γουμένων. πρῶτ' δὲ πρὸς τὴν αὐλὴν παραγενόμενοι καὶ τὸν Πτολεμαῖον ἀσπαζόμενοι πάλιν
 ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀπῆσαν τόπον καὶ τῇ θαλάσῃ τὰς χεῖρας ἀπονιπτόμενοι καὶ καθαίροντες
 107 αὐτοὺς οὕτως ἐπὶ τὴν τῶν νόμων ἐρμηνείαν ἐτρέποντο. μεταγραφέντος δὲ τοῦ νόμου καὶ
 τοῦ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ἔργου τέλος ἐν ἡμέραις ἐβδομήκοντα καὶ δυεῖν λαβόντος, συναγαγὼν 20
 ὁ Δημήτριος τοὺς Ἰουδαίους ἅπαντας εἰς τὸν τόπον, ἔνθα καὶ μετεβλήθησαν οἱ νόμοι,
 108 παρόντων καὶ τῶν ἐρμηνέων ἀνέγνω τούτους. τὸ δὲ πλήθος ἀπεδέξατο μὲν καὶ τοὺς
 διασαφίσαντας πρεσβυτέρους τὸν νόμον, ἐπῆρσαν δὲ καὶ τὸν Δημήτριον τῆς ἐπινοίας.
 110 ἐχάρη μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν εἰς τι χρήσιμον ὁρῶν τετελειωμένην,
 μάλιστα δὲ τῶν νόμων ἀναγνωσθέντων αὐτῷ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν σοφίαν ἐξεπλάγη τοῦ 25
 νομοθέτου καὶ πρὸς τὸν Δημήτριον ἔφη, πῶς οὕτω θανμαστῆς οὐσης τῆς νομοθεσίας
 111 οὐδεὶς οὔτε τῶν ιστορικῶν οὔτε τῶν ποιητικῶν αὐτῆς ἐπεμνήσθη. ὁ δὲ Δημήτριος μηδὲνα
 τολμῆσαι τῆς τῶν νόμων τούτων ἀναγραφῆς ἄψασθαι ἀπεκρίνατο διὰ τὸ θεῖαν αὐτὴν
 112 εἶναι, καὶ ὅτι βλαβεῖεν ἥδη τινὲς τούτοις ἐγχειρήσαντες ὑπὸ τοῦ θεοῦ, δηλῶν ὡς Θεό-
 πομπός τε βουλευθεὶς ἱστορεῖσαι περὶ τούτων ἐταράχθη τὴν διάνοιαν πλείοσιν ἢ τριάκοντα 30
 ἡμέραις καὶ παρὰ τὰς ἀνέσεις ἐξιλάσκετο τὸν θεόν, ἐντεῦθεν αὐτῷ γενέσθαι τὴν παρα-
 φροσύνην ὑπονοῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὄναρ εἶδεν, ὅτι τοῦτο αὐτῷ συμβαίη περιεργαζόμενῳ
 τὰ θεῖα καὶ ταῦτα ἐκφέρειν εἰς κοινούς ἀνθρώπους θελήσαντι καὶ ἀποσχόμενος κατέστη
 113 τὴν διάνοιαν· ἐδήλου δὲ καὶ περὶ Θεοδέκτου τοῦ τῶν τραγωδιῶν ποιητοῦ ἀναφέρεσθαι,
 ὅτι βουλευθεὶς ἐν τινι δράματι τῶν ἐν ἱερᾷ βίβλῳ γεγραμμένων μνησθῆναι τὰς ὕψεις 35
 γλανκωθεῖν καὶ συνιδὼν τὴν αἰτίαν ἀπαλλαγείν τοῦ πάθους ἐξευμενισάμενος τὸν θεόν.
 114 λαβὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ταῦτα, προσκυνήσας αὐτοῖς ἐκέλευσε πολλὴν ποιεῖσθαι τῶν βίβλων
 τὴν ἐπιμέλειαν, τοὺς τε ἐρμηνεύσαντας παρεκάλεσε συνεχῶς πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Ἰουδαίας

5 ἐκάστων Busb. — 15 ποιοῦμενα Busb. — 19 ἐτρέποντο — 20 ἐρμηνείαν om. man. 1 Busb. —
 24 τετελειωμένων man. 1 Busb. — 35 ἐν] ἐν τῇ Iosephus. — 38 παρακαλέσε sic Busb.

Zonaras I p. 359 Bonn.

παραγίνεσθαι. τότε μὲν οὖν ἐξέπεμψε αὐτοὺς δούς ἐκάστῳ στολὰς ἀρίστας τρεῖς καὶ 116
χρυσοῦ τάλαντα δύο καὶ κυλίκιον ταλάντου καὶ τὴν τοῦ συμποσίου στρωμνὴν. τῷ δὲ 117
ἀρχιερεὶ Ἐλεαζάρῳ δὲ αὐτῶν ἔπεμψε κλίνας ἀργυρόποδας δέκα καὶ τὴν ἀκόλουθον αὐτῶν
ἐπισκευὴν καὶ κυλίκιον ταλάντων τριάκοντα, καὶ στολὰς δέκα καὶ πορφύραν καὶ στέφανον
5 διαπρεπῆ καὶ βυσσίνης ὀθόνης ἱστὸς ἑκατόν, ἔτι γε μὴν φιάλας καὶ τρύβλια καὶ σπονδεῖα
καὶ κρατῆρας χρυσοῦς πρὸς ἀνάθεσιν δύο. παρεκάλεσε δὲ αὐτὸν διὰ τῶν ἐπιστολῶν, 118
ὥπως εἰ τῶν ἀνδρῶν τούτων θελήσειαν τινὲς πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἐπιτρέψῃ, περὶ πολλοῦ
ποιούμενος τὴν μετὰ τῶν ἐν παιδείαις τυγχανόντων συνουσίαν καὶ τὸν πλοῦτον εἰς τοὺς
τοιούτους ἡδέως ἔχων κατατίθεσθαι. καὶ τὰ μὲν εἰς τιμὴν Ἰουδαίους τοιαῦτα παρὰ Πτολε-

10 μαίου τοῦ Φιλαδέλφου γεγόνασιν.
Ἔνυχον δὲ καὶ τῆς παρὰ τῶν βασιλέων τῆς Ἀσίας τιμῆς· καὶ γὰρ καὶ Σέλευκος ὁ 119
Νικάτωρ ἐν αἷς ἔκτισε πόλεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ κάτω Συρίᾳ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μητροπόλει
Ἀντιοχείᾳ πολιτείας αὐτοὺς ἡξίωσε καὶ τοῖς ἐνοικισθεῖσιν ἰσοτίμους ἀπέφηνε Μακεδόσι καὶ
Ἕλλησιν, ὡς τὴν πολιτείαν ταύτην ἔτι καὶ νῦν διαμένειν· τεκμήριον δὲ τούτου τὸ τοὺς Ἰουδαίους 120
15 μὴ βουλομένους ἀλλοφύλῳ ἐλαίῳ χρῆσθαι λαμβάνειν ὠρισμένον τί παρὰ τῶν γυμνασιαρχῶν
εἰς ἐλαίου τέρμιν ἀργύριον. ὁ τοῦ δήμου τῶν Ἀντιοχέων ἐν τῷ νῦν πολέμῳ λῦσαι
προαιρουμένον Μονικιᾶνός ἡγεμὼν ὧν τότε τῆς Συρίας ἐτήρησε, καὶ μετὰ ταῦτα κρατή- 121
σαντος Οὐεσπασιανοῦ καὶ Τίτου δεηθέντες οἱ Ἀλεξανδρεῖς καὶ Ἀντιοχεῖς, ἵνα τὰ δίκαια
τὰ τῆς πολιτείας μηκέτι μένῃ τοῖς Ἰουδαίοις, οὐκ ἐπέτυχον, ἀκούσαντες τοὺς ἀνταραμένους 124
20 αὐτοῖς ὅπλα καὶ χωρήσαντας διὰ μάχης δεδωκέναι εἰς τιμωρίαν, τοὺς δ' οὐδὲν ἐξαμαρτόντας
οὐ δίκαιον ἀποστερεῖν τῶν ὑπαρχόντων. ὅμοιον δέ τι τούτων καὶ Μάρκον Ἀγρίππαν 125
γρονήσαντα περὶ τῶν Ἰουδαίων οἶδαμεν· τῶν γὰρ Ἰωνῶν κινήθέντων ἐπ' αὐτοὺς καὶ
δεομένων τοῦ Ἀγρίππου, ἵνα τῆς πολιτείας, ἣν αὐτοῖς ἔδωκεν Ἀντίοχος ὁ Σελεύκιος νῦνός
ὁ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν Θεὸς λεγόμενος, μόνον μετέχωσιν, ἀξιούντων δέ, εἰ συγγενεῖς εἰσὶν 126
25 αὐτοῖς Ἰουδαῖοι, σέβεσθαι τοὺς ἰδίους αὐτῶν Θεούς, καὶ δίκης περὶ τούτων συστάσης ἐν-
κησαν οἱ Ἰουδαῖοι τοῖς αὐτῶν ἔθεσι χρῆσθαι· ὁ γὰρ Ἀγρίππας ἀπεφάνητο μηδὲν αὐτῷ
καινίζειν ἐξείναι. Ἐπανάξω δὲ τὸν λόγον ὅθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβην. 128

Τοὺς γὰρ Ἰουδαίους ἐπ' Ἀντίοχου τοῦ μεγάλου βασιλεύοντος τῆς Ἀσίας ἔτυχε πολλὰ 129
ταλαιπωρεῖσθαι τῆς γῆς αὐτῶν κακουμένης. πολεμοῦντος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Εὐπάτορα 130
30 Πτολεμαῖον καὶ πρὸς τὸν τούτου υἱὸν Πτολεμαῖον τὸν ἐπικληθέντα Ἐπιφανῆ, κακοπαθεῖν
συνέβαιεν αὐτοῖς καὶ νικῶντος καὶ πταίοντος ταῦτα πάσχειν. νικήσας μέντοι τὸν 131
Πτολεμαῖον ὁ Ἀντίοχος τὴν Ἰουδαίαν προσάγει. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Φιλοπάτορος ὁ
παῖς αὐτοῦ μεγάλην ἐξέπεμψε δύναμιν καὶ στρατηγὸν Σκόπαν ἐπὶ τοὺς ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ,
ὃς πολλὰς τὲ αὐτῶν πόλεις ἔλαβε καὶ τὸ ἡμέτερον ἔθνος· πολεμοῦμενον γὰρ αὐτῷ προσ-
35 ἔθετο. μετ' οὐ πολὺ δὲ τὸν Σκόπαν Ἀντίοχος νικᾷ συμβαλὼν αὐτῷ πρὸς ταῖς πηγαῖς 132
τοῦ Ἰορδάνου. ὕστερον δὲ Ἀντίοχου χειρωσαμένου τὰς ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ πόλεις, ὥς ὁ 133
Σκόπας κατεσχέκει, καὶ τὴν Σαμάρειαν, ἐκουσίως αὐτῷ προσέθεντο Ἰουδαῖοι καὶ τῇ πόλει
δεξάμενοι πάσῃ αὐτοῦ τῇ στρατιᾷ καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἀφ' ὀνίαν παρῆσχον καὶ τοὺς ὑπὸ

2 κυλίκιον man. 2 Busb.; item v. 4. — 3 ἐλεαζάρῳ, litt. ἀρω i. ras. 2 litt. Busb. — 5 τρύβλια Busb. — 9 παρὰ] περὶ man. 1 Busb. — 23 δεομένου Busb. — 28 Ἰουδαίους, i i. ras. sic Busb.

Zonaras I p. 360 Bonn.

- Σκόπα καταλειφθέντας ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Ἱεροσολύμων φρουρὸς πολιορκοῦντι προθύμως
 134 συννεμάχσαν. ὁ οὖν Ἀντίοχος τὴν τῶν Ἰουδαίων σπουδὴν πρὸς αὐτὸν ἀμειβόμενος γράφει
 τοῖς στρατηγοῖς αὐτοῦ καὶ τοῖς φίλοις μαρτυρῶν τὲ τοῖς Ἰουδαίοις ὑπὲρ ὧν τὲ πρὸς αὐτῶν
 147 εὐπάθοι καὶ τὰς δωρεὰς ἃς ὑπὲρ τούτων διέγνω παρασχεῖν αὐτοῖς ἐμφανίζων. ἔγραψε
 δὲ καὶ πρὸς Ζευξίδην τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν καὶ ἐς τὰ μάλιστα φίλον μαρτυρῶν ἡμῖν 5
 εὐσέβειάν τε καὶ πίστιν, ἥνικα νεωτερίζοντα τὰ κατὰ τὴν Ἀνδρίαν καὶ Φρυγίαν ἐπύθετο.
 153 περὶ μὲν οὖν τῆς Ἀντιόχου φιλίας τοῦ μεγάλου πρὸς Ἰουδαίους ταῦτα ἡμῖν ἀποχρώντως
 εἰρήσθω μαρτύρια.
 154 Μετὰ δὲ ταῦτα φίλιαν καὶ σπονδὰς πρὸς τὸν Πτολεμαῖον Ἀντίοχος ἐποιήσατο καὶ
 δίδωσιν αὐτῷ τὴν θυγατέρα Κλεοπάτραν πρὸς γάμον παραχωρήσας αὐτῷ τῆς κοίτης Συρίας 10
 156 καὶ Σαμαρείας καὶ Ἰουδαίας καὶ Φοινίκης φερτῆς ὀνόματι. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ Σαμαρεῖς
 εὐπράττοντες πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐκάκωσαν. ἐγένετο δὲ ταῦτα ἐπὶ ἀρχιερέως Ὀνίου
 157 τελευτήσαντος γὰρ Ἑλεαζάρου τὴν ἀρχιερωσύνην ὁ θεῖος αὐτοῦ Μανασσῆς παρέλαβε, μεθ'
 ὃν καταστρέψαντα τὸν βίον Ὀνίας τὴν τιμὴν ἐδέξατο Σίμωνος υἱὸς ὧν τοῦ δικαίου κλη-
 158 θέντος· Σίμων δὲ ἦν ἀδελφὸς Ἑλεαζάρου, καθὼς προείπον. οὗτος ὁ Ὀνίας βραχὺς ἦν τὴν 15
 διάνοιαν καὶ χρημάτων ἥτιον καὶ διὰ τοῦτο τὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ φόρον, ὃν τοῖς βασιλεῦσιν
 οἱ πατέρες αὐτοῦ ἐτέλουν ἐκ τῶν ἰδίων τάλαντα εἴκοσιν ἀργυροῦ μὴ δούς εἰς ὀργὴν
 159 ἐκίνησε τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον καὶ πέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα ἡτιᾶτο τὸν Ὀνίαν
 οὐκ ἀποδιδόντα τοὺς φόρους καὶ ἡπείλει κληρουχήσειν αὐτῶν τὴν γῆν καὶ πέμψειν
 τοὺς ἐνοικήσαντας στρατιώτας. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα Ἰουδαῖοι συνεχύθησαν, τὸν 20
 160 δὲ Ὀνίαν οὐδὲν τούτων ἐδυσώπει διὰ τὴν φιλοχρηματίαν. Ἰώσηπος δὲ τις, νέος μὲν ἔτι
 τὴν ἡλικίαν, ἐπὶ σεμνότητι καὶ προνοίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ δόξαν ἔχων παρὰ τοῖς Ἱεροσο-
 161 λυμίταις, Τωβίου μὲν πατρός, ἐκ δὲ τῆς Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως ἀδελφῆς γεγονώς, ἐπέπληττε
 τῷ Ὀνίᾳ μὴ προνοομένῳ τῆς ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν, ἀλλ' εἰς κινδύνους τὸ ἔθνος βουλο-
 162 μένῳ παραστῆσαι διὰ τὴν τῶν χρημάτων ἀποστέρησιν. εἰ δὲ ἐρωτικῶς οὕτως ἔχει τῶν 25
 χρημάτων, ὥς δι' αὐτὰ καὶ τὴν πατρίδα κινδυνεύουσιν ἰδεῖν ὑπομεῖναι, συνεβούλευεν
 ἀπεληλυθότα πρὸς τὸν βασιλέα δεηθῆναι αὐτοῦ ἢ πάντων αὐτῷ παραχωρῆσαι τῶν χρη-
 163 μάτων ἢ μέρους. τοῦ δὲ Ὀνίου καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ ἀναβῆναι
 πρὸς τὸν βασιλέα παραιτουμένου, εἰ πρεσβεύειν αὐτῷ πρὸς τὸν Πτολεμαῖον συγχωρεῖ
 164 ἐπηρώτησε. φήσαντος δὲ ἐπιτρέπειν ἀναβὰς εἰς τὸ ἱερὸν Ἰώσηπος μὴδὲν ταρασ- 30
 σασθαι μηδὲ φοβεῖσθαι τὸ πλῆθος παρήνει, πρεσβεύσειν γὰρ αὐτὸς ἐπιγγέλετο
 165 πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ὅτι μὴ ἀδικοῦντα πείσειν αὐτόν. καταβὰς δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ξενίᾳ
 τε ὑποδέχεται τὸν παρὰ τοῦ Πτολεμαίου πεπρεσβευκότα καὶ δωρησάμενος αὐτὸν πολυ-
 τελέσι δωρεαῖς καὶ φιλοτίμως ἐστιάσας ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας προέπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα
 167 καὶ αὐτὸς ἀκολουθήσειν εἰπών· καὶ ὁ μὲν πρεσβευτὴς ἐλθὼν εἰς Αἴγυπτον ἀπήγγειλε τὴν 35
 Ὀνίου ἀγνωμοσύνην τῷ Πτολεμαίῳ· καὶ περὶ τῆς Ἰωσήπου ἐδήλου χρηστότητος, καὶ ὅτι
 μέλλει πρὸς αὐτὸν ἥξειν παραιτησόμενος τῶν ἀμαρτημάτων τὸ πλῆθος· εἶναι γὰρ αὐτοῦ

3 πρὸς αὐτὸν man. 1 Busb. — 5 ἐσπὰ μάλιστα Busb. — 9 ἀντίοχος ἐποιήσατο, litt. s ἐποι i, ras.
 pressius scriptae Busb. — 22 καὶ] δὲ καὶ Iosephus. — 24 βουλωμένῳ Busb. — 25 ἀποστέρησιν in ras.
 Busb. — 31 ἐπιγγέλλετο man. 2 Busb. — 32 ἀδικοῦντα] ἀδικοῦσιν Iosephus. — 35 εἰπών] φράσας
 Iosephus. — 36 ὀνίου, ου in ras. Busb.

Zonaras I p. 361 Bonn.

προστάτην, τοσαύτην περὶ τῶν ἐγκωμίων τοῦ νεανίσκου χρώμενος περιουσίᾳ, ὡς καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Κλεοπάτραν οἰκειῶς ἔχειν παρασκευάσαι πρὸς τὸν Ἰώσηπον οὐπω παρόντα. ὁ δὲ Ἰώσηπος διαπέμψας πρὸς τοὺς φίλους εἰς Σαμαρείαν καὶ δανεισά- 168
μενος ἐσθῆτα τὲ καὶ ἐκπώματα καὶ ὑποζύγια, καὶ ταῦτα ὡς περὶ δισμυρίας δραχμὰς 5 παρασκευασάμενος εἰς Ἀλεξάνδρειαν παρεγένετο. ἔτυχε δὲ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν πάντας 169 ἀναβαίνειν τοὺς ἐκ τῶν πόλεων τῶν τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης πρώτους καὶ ἄρχοντας ἐπὶ τὴν τῶν τελῶν ὤνῃν· κατ' ἔτος δὲ ταῦτα τοῖς δυνατοῖς τῶν ἐν ἐκάστη πόλει ἐπίπρασκεν ὁ βασιλεὺς. ὁρῶντες οὖν κατὰ τὴν ὁδὸν οὗτοι τὸν Ἰώσηπον ἐχλεύαζον ἐπὶ πενίᾳ καὶ 170 λιτότητι. ὡς δὲ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀφικόμενος ἐν Μέμφει τὸν Πτολεμαῖον ἤκουσεν εἶναι, ὑπαντησόμενος αὐτῷ ἀνῆει. καθεζομένον δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ ὀχήματος μετὰ τῆς 171 γυναικὸς καὶ Ἀθηρίωνος φίλου, οὗτος δὲ ἦν ὁ πρεσβεύσας εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ παρὰ Ἰωσήφῳ ξενισθεὶς, θεασάμενος αὐτὸν εὐθὺς ἐποίει τῷ βασιλεῖ γνῶριμον, λέγων τοῦτον εἶναι, περὶ οὗ παραγενόμενος ἐξ Ἱεροσολύμων ἀπήγγειλα, ὡς ἀγαθός τε εἴη καὶ φιλότιμος νεανίας. ὁ δὲ Πτολεμαῖος πρῶτος τὲ αὐτὸν ἡσπάσατο καὶ ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ὄχημα παρε- 172
κέλευσε καὶ καθεστέντος περὶ τῶν Ὀνία πραττομένων ἐγκαλεῖν. ὁ δὲ „συνγίνωσκε, φησὶν, αὐτῷ διὰ τὸ γῆρας· οὐ γὰρ λανθάνει σε πάντως, καὶ τοὺς πρεσβύτας καὶ τὰ νήπια τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἔχειν συμβέβηκε. παρ' ἡμῶν δ' ἔσται σοι τῶν νέων ἅπαντα, ὥστε μηδὲν αἰτιάσασθαι“. ἡσθεὶς δὲ ἐπὶ τῇ χάριτι καὶ τῇ εὐτραπελίᾳ τοῦ νεανίσκου μᾶλλον αὐτὸν 173 ὡς ἤδη καὶ πεπειραμένος ἀγαπᾶν ἤρξατο, ὡς ἐν τε τοῖς βασιλείοις αὐτοῦ κελεύσαι διαταῖσθαι 20 καὶ καθ' ἡμέραν ἐπὶ τῆς ἐστιάσεως τῆς ἰδίας ἔχειν. γενομένου δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τοῦ 174 βασιλέως ἰδόντες οἱ πρῶτοι τῆς Συρίας καθεζόμενον σὺν αὐτῷ τὸν Ἰώσηπον ἀηδῶς ἔφερον. ἐνστάσης δὲ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐμελλε τὰ τέλη πιπράσκεισθαι τῶν πόλεων, ἠγόραζον οἱ 175 τοῖς ἀξιωμασιν ἐν ταῖς πατρίσι διαφέροντες. εἰς ὀκτακισχίλια δὲ τάλαντα συναθροισ- μένων τῶν τῆς κοίλης Συρίας τελῶν καὶ τῶν τῆς Φοινίκης καὶ Ἰουδαίας σὺν τῇ Σαμαρείᾳ, 25 προσελθὼν ὁ Ἰώσηπος αὐτὸς διπλασίονα δώσειν ὑπισχνεῖτο καὶ τῶν ἀμαρτάντων τὰς 176 οὐσίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀναπέμψειν· καὶ γὰρ καὶ ταῦτα τοῖς τέλεσι συνεπίπρασκε. τοῦ δὲ βασιλέως ἡδέως ἀκούσαντος καὶ ὡς αὔξοντι τὴν πρόσοδον αὐτοῦ κατακυροῦν τὴν 177 ὤνῃν τῶν τελῶν ἐκείνῳ φήσαντος, ἐρομένου δὲ εἰ καὶ τοὺς ἐγγυησομένους αὐτὸν ἔχει, σφόδρα ἀστεῖως ἀπεκρίνατο· „δώσω γὰρ εἴπεν ἀνθρώπους ἀγαθοὺς καὶ καλοὺς, οἷς οὐκ 30 ἀπιστήσετε“. λέγειν δὲ τούτους οἵτινες εἰσὶν εἰπόντος, „αὐτόν, εἴπεν, ὦ βασιλεῦ, σὲ καὶ 178 τὴν γυναῖκα τὴν σὴν ὑπὲρ ἑκατέρου μέρους ἐγγυησομένους δίδωμι.“ γελάσας δὲ ὁ Πτολε- μαῖος συνεχώρησεν αὐτῷ δίχα τῶν ὁμολογούντων ἔχειν τὰ τέλη. τοῦτο σφόδρα τοὺς ἀπὸ 179 τῶν πόλεων εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντας ἐλύπησεν ὡς παρενδοκιμηθέντας.

Λαβὼν δὲ Ἰώσηπος πεζῶν μὲν στρατιωτῶν δισχιλίους, ἵνα τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι 180 καταφρονοῦντας ἔχοι βιάζεσθαι, καὶ δανεισάμενος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῶν βασιλέως φίλων τάλαντα πενταχόσια εἰς Συρίαν ἐξώρμησε. γενόμενος δὲ ἐν Ἀσκάλῳ καὶ τοὺς 181 φόρους ἀπαιτῶν, ἐπεὶ μηδὲν ἐβούλοντο διδόναι, ἀλλὰ καὶ προσύβριζον αὐτόν, συλλαβὼν αὐτῶν τοὺς πρωτεύοντας ὡς εἰκὸς ἦν ἀπέκτεινε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν εἰς χίλια τάλαντα

2 παρασκευάσαι] προδιέθηκεν Iosephus. — 4 ἐκπώματα Busb. — δισμυρίας Busb. — 10 ἀνῆει] ἀνέβαινε Iosephus. — 14 νεανίας] νεανίσκος Iosephus. — 16 πάντως] πάντως ὅτι Iosephus. — 33 παρενδοκιμηθέντας Busb. — 35 βασιλέων man. 1 Busb. — 37 προσύβριζον man. 1 Busb.

Zonaras I p. 362 Bonn.

- 182 ἀθροισθείσας ἔπεμψε τῷ βασιλεῖ, δηλῶν αὐτῷ καὶ τὰ γεγενημένα. θαυμάσας δὲ αὐτὸν
ὁ Πτολεμαῖος τοῦ φρονήματος καὶ τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσας ἐφίησιν αὐτῷ ποιεῖν ὃ
βούλεται. τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Σύροι κατεπλάγησαν καὶ παραδείγματα τῆς ἀπειθείας
ἔχοντες τοὺς τῶν Ἀσκαλωνιτῶν ἀνηρημένους ἐδέχοντο προθύμως τὸν Ἰώσηπον καὶ τοὺς
183 φόρους ἐτέλουν. καὶ τῶν Σκυθοπολιτῶν δὲ ὑβριζόντων αὐτὸν καὶ μὴ παρεχόντων τοὺς 5
φόρους, καὶ τούτων ἀποκτείνας τοὺς πρώτους τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ.
184 συναγαγὼν δὲ πολλὰ χρήματα καὶ κέρδη μεγάλα ποιήσας ἐκ τῆς ὥτης τῶν τελῶν, εἰς τὸ
185 διαμεῖναι τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ δύναμιν τοῖς οὐσι κατεχρῆτο· πολλὰ γὰρ τῷ βασιλεῖ καὶ
τῇ Κλεοπάτρῃ δῶρα ἔπεμπε καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ πᾶσι τοῖς περὶ τὴν αὐλήν δυνατοῖς
186 ὠνούμενος διὰ τούτων τὴν εὐνοίαν τὴν παρ' αὐτῶν. ἀπῆλυνσε δὲ ταύτης τῆς εὐτυχίας 10
ἐπὶ ἔτη εἴκοσι καὶ δύο, πατὴρ μὲν γενόμενος ἐκ μιᾶς γυναικὸς παίδων ἑπτὰ, ποιησάμενος
187 δὲ ἐκ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ Σολύμου θυγατρὸς ἓνα Ὑρκανὸν ὄνομα. γαμεῖ δὲ ταύτην ἐξ αἰτίας
τοιαύτης· τῷ ἀδελφῷ ποτὲ συνελθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἄγοντι καὶ τὴν θυγατέρα γάμων
ὦραν ἔχουσαν, ὅπως αὐτὴν συνοικίῃσιν τινὶ τῶν ἐπ' ἀξιώματος Ἰουδαίων, καὶ δειπνῶν παρὰ
τῷ βασιλεῖ, ὀρχηστρίδος εἰσελθούσης εἰς τὸ συμπόσιον εὐπρεποῦς ἐρασθεὶς τῷ ἀδελφῷ 15
τοῦτο μηνύει παρακαλῶν αὐτόν, ἐπεὶ καὶ νόμῳ κεκώλυται παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἀλλοφύλῳ πλη-
σιάζειν γυναικί, συγκρῦψαντα τὸ ἀμάρτημα παρασχεῖν αὐτῷ ὥστε ἐκπλήσαι τὴν ἐπιθυμίαν.
188 ὁ δὲ ἀδελφὸς ἄσμενος δεξάμενος τὴν διακονίαν, κοσμήσας τὴν αὐτοῦ θυγατέρα νυκτὸς
ἦγαγε πρὸς αὐτόν καὶ συγκατεκοίμισε. ὁ δὲ ἀγνοήσας ὑπὸ μέθης τὸ ἀληθὲς συνέρχεται
τῇ τοῦ ἀδελφοῦ θυγατρὶ, καὶ τούτου γενομένου πολλάκις ἦρα σφοδρώτερον. ἔφη δὲ πρὸς 20
τὸν ἀδελφόν, ὥς κινδυνεύει ἐρῶν ὀρχηστρίδος, ἧς ἴσως οὐκ ἂν αὐτῷ παραχωρήσειν τὸν
189 βασιλέα. τοῦ δὲ ἀδελφοῦ μηδὲν ἀγωνιᾶν παρακαλοῦντος, ἀπολαύσειν δὲ ἧς ἐρᾷ μετὰ ἀδείας
καὶ γυναῖκα ἔχειν αὐτὴν γήσαντος καὶ τὸ ἀληθὲς αὐτῷ φανερόν ποιήσαντος, ὥς ἔλοιτο
μᾶλλον τὴν ἰδίαν ὑβρίσαι θυγατέρα ἢ περιιδεῖν ἐκεῖνον ἐν αἰσχύνῃ γενόμενον, ἐπαινέσας
αὐτὸν ὁ Ἰώσηπος τῆς φιλαδελφίας συνώκισεν αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ καὶ παῖδα ἐξ αὐτῆς 25
190 ἐγέννησεν Ὑρκανόν, ὥς προείρηται. ἔτι δὲ ὦν τρισκαίδεκα ἐτῶν οὗτος ὁ παῖς ἐπεδείκνυτο
192 τὴν φυσικὴν ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν, ὥς ζηλοτυπηθῆναι αὐτόν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. δούς
γὰρ ποτε αὐτῷ ὁ πατὴρ τριακόσια ζεύγη βοῶν ἐξέπεμψεν ὁδὸν ἡμερῶν δύο εἰς τὴν
193 ἐρημίαν σπεροῦντα τὴν γῆν ἀποκρῦψας τοὺς ζευκτηῆρας. ὁ δὲ γενόμενος ἐν τῷ τόπῳ καὶ
ἱμάντας οὐκ ἔχων, τῆς μὲν τῶν βοηλατῶν γνώμης συμβουλευόντων πέμπειν πρὸς τὸν 30
πατέρα κομοῦντας τινὰς τοὺς ἱμάντας ἠλόγησε, τὸν δὲ καιρὸν ἡγησάμενος μὴ δεῖν
194 ἀπολλύναι ἐπενόησέ τι τῆς ἡλικίας πρεσβύτερον. κατασφάξας γὰρ δέκα ζεύγη τὰ μὲν κρέα
τοῖς ἐργάταις διένειμε, τεμῶν δὲ τὰς δορὰς αὐτῶν καὶ ποιήσας ἱμάντας ἐνέδωκε τούτοις
τὰ ζυγά, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ σπείρας ἦν ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέταξε γῆν ὑπέστρεψε πρὸς
195 αὐτόν. ἐλθόντα δὲ ὁ πατὴρ ὑπερηγάπησε τοῦ φρονήματος, καὶ τὴν δξύτητα τῆς διανοίας 35
καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ τολμηρὸν ἐπαινέσας ὥς μόνον ὄντα γνήσιον ἔτι μᾶλλον ἔστεργεν ἡχθη-
196 μένων ἐπὶ τούτῳ τῶν ἀδελφῶν. ὥς δὲ υἱὸς τῷ βασιλεῖ Πτολεμαίῳ γεγέννητο, κατ' ἐκεῖνον
τὸν καιρὸν πάντες οἱ πρῶτοι τῆς ὑπηκόου χώρας ἐορτάζοντες τὴν γενέσιον ἡμέραν τοῦ

27 φρόνησιν] σύνεσιν Iosephus. — 27 ζηλοτυπηθῆναι Busb. — 36 ἀχθόμενων, ἂ i. ras. Busb.
ἀχθομένων Iosephus. — 37 πτολεμαῖος man. 1 Busb.

Zonaras I p. 363 Bonn.

παιδίου μετὰ μεγάλης παρασκευῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐξώρμων, αὐτὸς μὲν ὑπὸ γήρως
 κατείχετο, τῶν δὲ υἱῶν ἀπειραῖτο εἴ τις αὐτῶν ἀπελθεῖν βούλεται πρὸς τὸν βασιλέα.
 τῶν δὲ πρεσβυτέρων παραιτησαμένων καλεῖ τὸν Ὑρκανὸν καὶ εἰ δύναται πρὸς τὸν βασιλέα 197
 βαδίζειν ἀνέκρινεν. ἐπαγγεिलाμένου δὲ πορεύεσθαι καὶ δεῖσθαι χρημάτων οὐ πολλῶν 198
 5 φήσαντος εἰς τὴν ὁδόν, ἦσθη τοῦ παιδὸς τῇ σωφροσύνῃ. διαλιπὼν δὲ ὀλίγον ὁ παῖς 199
 συνεβούλευσε τῷ πατρὶ δῶρα μὲν αὐτόθεν μὴ πέμπειν τῷ βασιλεῖ, δοῦναι δὲ ἐπιστολὴν
 πρὸς τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ οἰκονόμον, ὅπως αὐτῷ παρέχῃ πρὸς ὧν ἂν εὖρῃ καλλίστων
 χρημάτων. ὁ δὲ νομίζων δέκα ταλάντων ἔσσεσθαι τὴν ἐπὶ τῇ δωρεᾷ τοῦ βασιλέως δαπάνην 200
 καὶ τὸν υἱὸν ἐπαινέσας τῆς παραινέσεως γράφει τῷ οἰκονόμῳ Ἀρίωνι, ὃς ἅπαντα τὰ ἐν
 10 Ἀλεξανδρείᾳ χρήματα αὐτοῦ διώκει οὐκ ὄντα ἐλάσσω τρισχιλίων ταλάντων· ὁ γὰρ Ἰώσηπος 201
 τὰ ἀπὸ τῆς Συρίας χρήματα ἐπεμπεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τῆς προθεσμίας ἐνιστα-
 μένης, καὶ ἦν ἔδει τοὺς φόρους ἀπαριθμεῖν, ἔγραψε τῷ Ἀρίωνι τοῦτο ποιεῖν. πρὸς τοῦτον 202
 οὐκ λαβὼν ἐπιστολὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὥρμησεν. ἐξελθόντος δὲ αὐτοῦ γράφουσιν οἱ
 ἀδελφοὶ τοῖς τοῦ βασιλέως φίλοις, ἵνα αὐτὸν διαφθείρῳσιν. ὥς δ' ἐπέδωκεν ἐν 203
 15 Ἀλεξανδρείᾳ τῷ Ἀρίωνι τὴν ἐπιστολὴν, ἐπερωτηθεὶς πρὸς αὐτοῦ, πόσα τάλαντα βού-
 λεται λαβεῖν, ἔφη χρήζειν χιλίων. ὀργισθεὶς δὲ ὁ Ἀρίων ἐπέπληττεν αὐτῷ ὡς ἀσώτως ζῆν
 διεγνωκότε, δώσειεν δ' ἔλεγεν οὐδὲν πλέον ταλάντων δέκα καὶ ταῦτα εἰς δῶρα τῷ βασιλεῖ.
 παροξυνθεὶς δὲ ὁ παῖς εἰς δεσμὰ τὸν Ἀρίωνα ἐνέβαλε. τοῦτο δὲ ὁ Πτολεμαῖος μαθὼν 204
 πέμψας πρὸς τὸν Ὑρκανὸν θανμάζειν ἔλεγε, πῶς ἀποσταλεὶς πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς 205
 20 οὔτε ὀφθεῖν αὐτῷ καὶ προσέειπεν τὸν οἰκονόμον. τὸν δὲ φασὶν ἀποκρίνασθαι, ὅτι νόμος 206
 ἐστὶ παρ' αὐτῷ κωλύων τὸν γεννηθέντα γεύσασθαι θυσίας, πρὶν εἰς τὸ ἱερόν ἔλθῃ καὶ
 θύσει τῷ θεῷ· κατὰ δὲ τοῦτον τὸν λογισμόν οὐδὲ αὐτὸς ἔλθεῖν πρὸς αὐτὸν περιμένων τὰ
 δῶρα κομίσαι. τὸν δὲ δοῦλον κολάσαι παρακούσαντα ὧν προσέταξε· διαφέρειν γὰρ οὐδὲν 207
 ἢ μικρὸν εἶναι τινα δεσπότην ἢ μέγαν· ἂν οὖν μὴ κολάζωμεν τοὺς τοιοῦτους, καὶ σὺ προσ-
 25 δόκα ὑπὸ τῶν ἀρχομένων καταφρονηθῆσεσθαι. ταῦτα ἀκούσας ὁ Πτολεμαῖος εἰς γέλωτα
 ἐτρέπη καὶ τὴν μεγαλοφροσύνην τοῦ παιδὸς ἐθαύμασε. μαθὼν δὲ Ἀρίων, ὅτι τοῦτον ὁ 208
 βασιλεὺς διετέθη τὸν τρόπον καὶ μηδεμίᾳ βοήθειᾳ ἔστιν αὐτῷ, δοὺς χίλια τάλαντα τῷ
 παιδί τῶν δεσμῶν ἀπελύθη. καὶ τρεῖς διαλιπὼν ἡμέρας ὁ Ὑρκανὸς ἤσπασατο τοὺς βασιλέας.
 οἱ δὲ ἀσμένως αὐτὸν εἶδον καὶ φιλοφρόνως εἰστίασαν διὰ τὴν πρὸς τὸν πατέρα τιμὴν. 209
 30 λάθρα δὲ πρὸς τοὺς ἐμπόρους ἀπελθὼν ὠνεῖται παρ' αὐτῶν παῖδας ἑκατὸν γράμματα
 ἐπισταμένους καὶ ἀκμαιοτάτους, ἕνα ἕκαστον ταλάντου, ἑκατὸν δὲ παρθέτους τῆς αὐτῆς
 τιμῆς ἑκάστην. κληθεὶς δὲ ἐφ' ἐστίαςιν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πρώτων τῆς χώρας 210
 ὑποκατακλίνεται πάντων, καταφρονηθεὶς ὡς παῖς ἔτι ὑπὸ τῶν τοὺς τόπους διανεμόντων.
 τῶν δὲ συγκατακειμένων πάντων μερῶν τὰ ὀστέα, ἀφῆρουν γὰρ αὐτοὶ τὰς σάρκας, σωρευόντων 211
 35 ἔμπροσθεν τοῦ Ὑρκανοῦ ὡς πληρῶσαι τὴν παρακειμένην αὐτῷ τράπεζαν, Τρύφων ὃς ἦν 212
 τοῦ βασιλέως ἄνθυρμα καὶ πρὸς τὰ σκώμματα καὶ τοὺς ἐν πότοις γέλωτας ἐπεδέδεικτο,
 παρακαλεσάντων αὐτὸν τῶν κατακειμένων τῇ τραπέζῃ παρεστῶς τῷ βασιλεῖ, „ὁρᾷς, εἶπεν,
 ὦ δέσποτα, τὰ παρακεείμενα Ὑρκανῷ ὅσῃ; ἐκ τούτου στόχασαι, ὅτι καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ

5 σωφροσύνην ex correctura Busb. — 7 ἐν i. marg. suppletum Busb. — 14 ἐπέδωκεν] ἐπέγνωκεν
 man. 1 Busb. — 29 εἶδον in ras. Busb. — 35 post Τρύφων erasae 2 litt. Busb.

Zonaras I p. 364 Bonn.

- 213 τὴν Συρίαν ἅπασαν περιέδυσεν, ὡς οὗτος ταῦτα τῶν σαρκῶν ἐγύμνωσε. “ γελάσαντος δὲ
 πρὸς τὸν Ὑρκανόν, ὅτι τοσαῦτα αὐτῷ παράκειται ὅστ᾽, „εἰκότως, εἶπεν, ὦ δέσποτα· τοὺς
 μὲν γὰρ κύνας τὰ ὅστ᾽ σὺν τοῖς κρέασι κατεσθίειν, ὥσπερ οὗτοι“ πρὸς τοὺς κατακειμένους
 ἰδὼν, ὅτι μὴδὲν ἐμπροσθεν αὐτῶν ἔκειτο, „οἱ δὲ ἄνθρωποι τὸ κρέας ἐσθίουσι καὶ τὰ
 214 ὅστ᾽ ῥίπτοῦσιν, ὅπερ ἄνθρωπος ὢν καὶ γὰρ πεποίηκα.“ θαυμάζει τὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ 5
 215 σοφὴν οὕτω γενομένην. τῇ δὲ ἐπιούσῃ πρὸς ἕκαστον τῶν τοῦ βασιλέως φίλων πορευό-
 μενος καὶ τῶν περὶ τὴν αὐλὴν δυνατῶν τοὺς μὲν ἡσπάζετο, παρὰ δὲ τῶν οἰκετῶν ἐπυν-
 216 θάνετο, τί μέλλουσι διδόναι τῷ βασιλεῖ δῶρον ἐν τῷ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ γενεσίῳ. τῶν δὲ
 τοὺς μὲν ἀνὰ δέκα τάλαντα μέλλειν διδόναι φησάντων τοὺς δὲ ἐν ἀξίᾳ κατὰ τὸ μέγεθος
 τῆς ἀξίας, πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ὑπεκρίνετο λυπεῖσθαι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τοιαύτην προσ- 10
 ενεγκεῖν δωρεάν· πλεον γὰρ πέντε ταλάντων οὐκ ἔχειν. οἱ δὲ θεράποντες ταῦτα ἀπήγ-
 217 γελλον τοῖς δεσπόταις. χαιρόντων δὲ αὐτῶν ὡς καταγνωσθησόμενον τοῦ Ἰωσήπου, ἐνστάσης
 τῆς ἡμέρας οἱ μὲν προσέφερον τῷ βασιλεῖ τάλαντα οἱ λίαν μεγάλα δωρεῖσθαι νομίζοντες
 οὐ πλείω τῶν εἴκοσιν, ὁ δὲ Ὑρκανὸς οὓς ὠνήσατο παῖδας ἑκατὸν καὶ παρθένους τοσαύτας
 ἀνὰ τάλαντον ἑκάστῳ φέρειν δούς προσήγαγε τοὺς μὲν τῷ βασιλεῖ, τὰς δὲ τῇ Κλεοπάτρᾳ. 15
 218 πάντων δὲ θαυμασάντων τὴν τῶν δώρων πολυτέλειαν καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν, καὶ τοῖς
 φίλοις ἔτι καὶ περὶ τὴν θεραπείαν τοῦ βασιλέως οὓσι πολλῶν ταλάντων ἄξια δῶρα ἔδωκεν,
 219 ὡς διαφυγεῖν τὸν ἐξ αὐτῶν κίνδυνον. Πτολεμαῖος τὴν μεγαλοψυχίαν ἀγασάμενος τοῦ
 μειρακίου προσέταττεν αὐτῷ δωρεὰν ἣν βούλεται λαμβάνειν. ὁ δὲ οὐδὲν πλέον ἠξίωσεν
 220 ἢ γράψαι τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς περὶ αὐτοῦ. γράψας οὖν ὡς ἤτησε καὶ τιμήσας 20
 221 φιλοτίμως καὶ δωρεὰς δούς λαμπρὰς ἐξέπεμψεν. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ τούτων τετι-
 χηκότα τὸν Ὑρκανὸν καὶ μετὰ μεγάλης ἐπανιόντα τιμῆς, ἐξῆλθον ὑπαντησόμενοι καὶ
 διαφθεροῦντες αὐτὸν καὶ τοῦ πατρὸς εἰδότος· ὀργιζόμενος γὰρ αὐτῷ τῶν εἰς τὰς δωρεὰς
 222 χρημάτων οὐκ ἐφρόντιζε τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. συμβαλόντων δὲ αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν εἰς
 μάχην ἄλλους τὲ τῶν σὺν αὐτοῖς πολλοὺς ἀπέκτεινε καὶ δύο τῶν ἀδελφῶν, οἱ δὲ λοιποὶ 25
 διεσώθησαν εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν πατέρα. παραγενόμενον δὲ αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἐπεὶ
 μηδεὶς ἐδέχετο, δεισὰς ἀνεχώρησεν εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κακεῖ διέτριβε φορολογῶν
 223 τοὺς βαρβάρους. ἐβασίλευσε δὲ τῆς Ἀσίας κατ’ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Σέλευκος ὁ Σωτήρ
 224 ἐπικαλούμενος υἱὸς ὢν Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου. τελευτᾷ δὲ καὶ ὁ τοῦ Ὑρκανοῦ πατήρ
 Ἰώσηπος ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ μεγολόφρων γενόμενος, ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ Ὀνίας 30
 225 τὴν ἀρχιερωσύνην Σίμωνι τῷ παιδὶ καταλιπών. τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου υἱὸς αὐτοῦ
 διάδοχος τῆς τιμῆς Ὀνίας γίνεται, πρὸς ὃν ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς Ἀριος πρεσβείαν τὲ
 ἐπεμψε καὶ ἐπιστολήν.
 228 Ἀποθανόντος δὲ Ἰωσήπου τὸν λαὸν στασιάσαι συνέβη διὰ τοὺς παῖδας αὐτοῦ· τῶν
 γὰρ πρεσβυτέρων πόλεμον ἐξενεγκάμενων πρὸς Ὑρκανόν, ὃς ἦν νεώτατος τῶν Ἰωσήπου 35
 229 τέκνων, διέστη τὸ πλῆθος. καὶ οἱ μὲν πλείους τῶν πρεσβυτέρων συνεμάχουν καὶ ὁ
 ἀρχιερεὺς Σίμων διὰ τὴν συγγένειαν· ὁ δὲ Ὑρκανὸς ἐπανελθεῖν μὲν οὐκέτι ἔγνω εἰς Ἱερο-
 σόλυμα, προσκαθίσας δὲ τοῖς πέραν τοῦ Ἰορδάνου συνεχῶς ἐπολέμει τοὺς Ἀραβας, ὡς
 230 πολλοὺς αὐτῶν καὶ ἀποκτεῖναι καὶ λαβεῖν αἰχμαλώτους. ὥκοδόμησε δὲ βάρην ἰσχυράν ἐκ

2 τὸν τὸν τοῦ Τρύφωνος λόγον τοῦ βασιλέως καὶ ἐρομένου τὸν Iosephus. — 10 ἀξίας| οὐσίας Iosephus. — 34 ε' in marg. Busb. — 36 τοῖς πρεσβυτέροις Iosephus.

Zonaras I p. 365 Bonn.

λίθου λευκοῦ ἐγγλήψας ζῶα παμμεγεθέστατα, περιήγαγε δὲ αὐτῆς εὖριπον μέγαν καὶ
βαθύν. ἐκ δὲ τῆς κατ' ἀντικρὺ τοῦ ὄρους πέτρας σπήλαια πολλῶν σταδίων τὸ μήκος 231
κατεσκεύασεν. ἔπειτα οἶκους ἐν αὐτῷ τοὺς μὲν εἰς συμπόσια τοὺς δὲ εἰς ὕπνον καὶ
δίαιταν ἐποίησεν ὑδάτων τὰ διαθεόντων πληθους, ἃ καὶ τέρψις ἦν καὶ κόσμος τῆς αὐλῆς,
5 εἰσήγαγεν. τὰ μέντοι στόμια τῶν σπηλαίων ὥστε ἕνα δι' αὐτῶν καὶ μὴ πλείους εἰσδύνειν 232
βραχύτερα ἤνοιξεν ἀσφαλείας ἕνεκα τοῦ μὴ πολιορκηθεῖς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν κινδυνεῦσαι.
προσφοκοδόμησε δὲ καὶ αὐλοὺς καὶ παραδείσων παμμήκεις, καὶ Τύρον τὸν τόπον ὠνό- 233
μασεν. ἦρξε δὲ ἐκείνων τῶν μερῶν ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ, πάντα τὸν χρόνον ὃν Σέλευκος τῆς 234
Συρίας ἐβασίλευεν· ἀποθανόντος γὰρ τούτου μετ' αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς Ἀντίοχος ὁ κληθεὶς Ἐπι-
10 φανῆς τὴν βασιλείαν κατέσχε. τελευταῖα δὲ καὶ Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς καὶ 235
αὐτὸς κεκλημένος Ἐπιφανῆς, καταλιπὼν δύο παῖδας βραχεῖς τὴν ἡλικίαν, ὧν ὁ μὲν
πρεσβύτερος Φιλομήτωρ ἐκαλεῖτο, ὁ δὲ νεώτερος Φύσκων. Ὑρκανὸς δὲ ὄρων μεγάλην 236
ἔχοντα δύναμιν τὸν Ἀντίοχον καὶ δέισας, μὴ συλληφθεῖς ὑπ' αὐτοῦ κολασθῇ διὰ τὰ πρὸς
τοὺς Ἀραβας αὐτῷ πεπραγμένα, τελευταῖα τὸν βίον αὐτόχειρ αὐτῷ γενόμενος, τὴν δὲ οὐσίαν
15 αὐτοῦ πᾶσαν Ἀντίοχος λαμβάνει.

Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἀποθανόντος Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τὴν 237
ἀρχιερωσύνην Ἀντίοχος δίδωσιν· ὁ γὰρ παῖς, ὃν Ὀνίας κατελελοίπει, νήπιος ἦν ἔτι.
Ἰησοῦς δέ, οὗτος γὰρ ἦν ἀδελφὸς ὁ τοῦ Ὀνίου, τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφηρεῖται προσοργισθέντος 238
αὐτῷ τοῦ βασιλέως καὶ δόντος αὐτῇ τῷ νεωτάτῳ αὐτοῦ ἀδελφῷ Ὀνίᾳ τοῦνομα· Σίμωνι
20 γὰρ οὗτοι τρεῖς ἐγένοντο παῖδες, καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἦκεν ἡ ἀρχιερωσύνη. ὁ μὲν οὖν 239
Ἰησοῦς Ἰάσωνα ἑαυτὸν μετωνόμασεν, ὁ δὲ Ὀνίας ἐκλήθη Μενέλαος. στασιάζαντος
οὖν τοῦ προτέρου ἀρχιερέως Ἰησοῦ πρὸς τὸν μετὰ ταῦτα κατασταθέντα Μενέλαον
καὶ τοῦ πληθους διανεμηθέντος εἰς ἑκατέρους, τῆς Μενελάου μοίρας οἱ Τωβίου παῖδες
ἐγένοντο, τὸ δὲ πλεῖον τοῦ λαοῦ τῷ Ἰάσωνι συνελάμβανεν, ὃς οὐ καὶ ποιοῦμενοι ὅ τε 240
25 Μενέλαος καὶ οἱ παῖδες οἱ Τωβίου πρὸς Ἀντίοχον ἀνεχώρησαν δηλοῦντες ὅτι βούλονται
τοὺς πατέρας νόμους καταλιπόντες τὴν κατ' αὐτοὺς πολιτείαν ἔχειν. παρεκάλεσαν οὖν 241
αὐτὸν ἐπιτρέψαι αὐτοῖς οἰκοδομῆσαι γυμνάσιον ἐν Ἱεροσολύμοις. συγχωρήσαντος δὲ καὶ
τὴν αἰδοίων περιτομὴν ἐπεκάλυψαν, ὥς ἂν εἶεν καὶ τὰ περὶ τὴν ἀπόδυσιν Ἑλλήνες, τὰ
τε ἄλλα πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς πάτρια παρέντες ἐμιμοῦντο τὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἔργα.
30 Ἀντίοχος δὲ ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἔγνω στρατευσάσθαι, πόθον αὐτῆς λαβὼν καὶ διὰ τὸ τῶν 242
Πτολεμαίου παίδων καταφρονεῖν ἀσθενῶν ἔτι ὄντων καὶ μηδέπω πράγματα τηλικαῦτα
διέπειν δυναμένων. γενόμενος δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως κατὰ τὸ Πηλούσιον καὶ δόλω τὸν 243
Φιλομήτορα Πτολεμαῖον περιελθὼν καταλαμβάνει τὴν Αἴγυπτον, καὶ γενόμενος ἐν τοῖς
περὶ Μέμφιν τόποις καὶ κατασχὼν ταύτην ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὥς πολιορκίᾳ
35 παραστησόμενος αὐτήν. ἀπεκρούσθη δὲ οὐ τῆς Ἀλεξανδρείας μόνης, ἀλλὰ καὶ τῆς ὅλης 244
Αἰγύπτου, Ῥωμαίων αὐτῷ παραγγειλάντων ἀπέχεσθαι τῆς χώρας. διηγῆσομαι δὲ κατὰ 245
μέρος τὰ περὶ τοῦτον τὸν βασιλέα.

1 αὐτῆς] αὐτῇ Iosephus. — 3 αὐτῷ] αὐτῇ Iosephus. — 5 εἰσήγαγε ex corr. Busb. — 7 αὐλὰς Iosephus. — 7 παραδείσων παμμήκεις] παράδεισον παμμήκη conicio. — 12 φιλομήτωρ Busb. — 15 αὐτῷ αὐτοῦ Iosephus. — 16 i. marg. s' Busb. — 21 μὲν οὖν in ras. Busb. — 26 παρεκάλεσαν ex corr. Busb. — 34 τόποις, litt. ις in ras. 1 litterae Busb. — 35 παραστησόμενος man. 1 Busb.

Zougaras I p. 366 Bonn.

- 246 Ὑποστρέψας τοῖνυν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίων δέος ὁ Ἀντίοχος ἐπὶ τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἐξεστράτευσεν καὶ γενόμενος ἐν αὐτῇ ἔτει ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ τρίτῳ μετὰ τοὺς ἀπὸ Σελείκου βασιλεῖς ἀμαχητὶ λαμβάνει τὴν πόλιν
- 247 ἀνοιξάντων αὐτῷ τὰς πύλας ὅσοι τῆς ἐκείνου προαιρέσεως ἦσαν. ἐγκρατὴς δὲ οὕτω τῶν Ἱεροσολύμων γενόμενος πολλοὺς ἀπέκτεινε τῶν τάναντία φρονούντων καὶ χρήματα πολλὰ 5
- 248 συλῆσας ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. συνέβη δὲ μετὰ ἔτη δύο Ὀλυμπιάδι ἑκατοστῇ καὶ πεντηκοστῇ καὶ τρίτῃ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀναβῆναι τὸν Ἀντίοχον εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ
- 249 προσποιησάμενον εἰρήνην ἀπάτη περιγενέσθαι τῆς πόλεως. ἐφείσατο δὲ τότε οὐδὲ τῶν
- 250 εἰσδεξαμένων αὐτὸν διὰ τὸν ἐν τῷ ναῷ πλοῦτον. περιδύσας οὖν τὸν ναόν, ὥς καὶ τὰ σκευὴ τοῦ Θεοῦ βαστάσαι, κειώσας δὲ καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους καὶ μηδὲν 10
- 251 ὅλως ὑπολιπών, εἰς μέγα τοὺς Ἰουδαίους πένθος ἐνέβαλε. καὶ γὰρ τὰς καθημερινὰς θυσίας, ἃς ἐπέφερον τῷ Θεῷ κατὰ τὸν νόμον, ἐκώλυνεν αὐτοὺς προσφέρειν, καὶ διαρπάσας τὴν πόλιν τοὺς μὲν ἀπέκτεινε τοὺς δὲ αἰχμαλώτους γυναιξὶν ἅμα καὶ τέκνοις ἔλαβεν, ὥς τῶν
- 252 ζωοργθέντων περὶ μυρίους γενέσθαι τὸ πλῆθος. ἐνέπρισε δὲ αὐτῆς τὰ κάλλιστα καὶ καταβαλὼν τὰ τείχη τὴν ἐν τῇ κάτω πόλει ὥκοδόμησεν ἄκραν· ἦν γὰρ ὑψηλὴ καὶ ὑπερ- 15
- 253 κειμένη τὸ ἱερόν. καὶ ὀχυρώσας ταύτην τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύργοις φρουρὰν Μακεδονικὴν ἐγκατέστησεν. ἐποικοδομήσας δὲ καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ βωμὸν ὅας ἐπ' αὐτοῦ κατέσφαξε, θυσίαν οὐ πάτριον οὐδὲ νόμιμον τοῖς Ἰουδαίοις θρησκεία ταύτην ἐπιτελῶν. ἡγάγκασε δὲ καὶ αὐτοὺς ἀφεμένους τῆς περὶ τὸν αὐτῶν Θεὸν θρησκείας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ νομιζομένους σέβεσθαι, οἰκοδομήσαντος δὲ ἐν ἑκάστη πόλει καὶ κώμῃ τεμένη αὐτῶν καὶ βωμοὺς καθιδρύσαντος 20
- 254 θύειν ἐπ' αὐτοῖς κατ' ἡμέραν ὅς προσέταξεν. ἐκέλευσε δὲ μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα κολάσειν ἀπειλίσας, εἴ τις παρὰ ταῦτα ποιῶν εὗρεθείη. κατέστησε δὲ καὶ ἐπισκόπους, οἱ
- 255 προσαναγκάσουσιν αὐτοῖς τὰ ἐπεσταλμένα ποιεῖν. καὶ πολλοὶ μὲν κατιχολοῦθουν οἷς ὁ βασιλεὺς διετέτακτο, οἱ δὲ δοκιμώτατοι καὶ τὰς ψυχὰς εὐγενεῖς τῶν πατρίων ἐθῶν πλείονα λόγον ἔσχον ἢ τῆς ἡπειλημένης τιμωρίας, καὶ διατοῦτο κατὰ πᾶσαν ἡμέραν αἰκίζόμενοι 25
- 256 καὶ πικρὰς βασάνους ὑπομόνοντες ἀπέθνησκον. ἔτι γὰρ ἐμπνέοντας αὐτοὺς ἐκ τῶν μαστίγων ἀνεσταύρουν, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας, οὓς περιέτεμνον ἀπῆγγον ἐκ τῶν τραχήλων αὐτοὺς τῶν ἀνεσταυρωμένων γονέων ἀναρτῶντες. ἡφάνιζον δὲ καὶ εἴ που βίβλος
- 257 εὗρεθῇ καὶ νόμος, καὶ παρ' οἷς εὗρεθείη καὶ οὗτοι κακῶς ἀπώλλυντο. ταῦτα βλέποντες οἱ Σαμαρεῖται πάσχοντας τοὺς Ἰουδαίους οὐκ ἐτι ὠμολόγουν ἑαυτοὺς εἶναι συγγενεῖς αὐτῶν. 30
- 258 πέμπουσιν οὖν πρὸς τὸν Ἀντίοχον πρέσβεις καὶ ἐπιστολὴν ταύτην· „βασιλεῖ Ἀντιόχῳ Θεῷ
- 259 ἐπιφανεῖ. οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι διὰ τινὰς ἀνῆμους ἔθους ἐποίησαν σέβειν τὴν παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις λεγομένην τῶν σαββάτων ἡμέραν, ἰδρυσάμενοι δὲ ἀνώνυμον ἐν τῷ Γαριζὶν ὄρει
- 260 ἱερόν ἐθῶν ἐπ' αὐτῷ τὰς καθηκούσας θυσίας. σοῦ δὲ τοῖς Ἰουδαίοις τῆς ποιηρίας αὐτῶν ἀξίως χρησαμένου, οἱ τὰ βασιλικά διοικοῦντες οἰόμενοι κατὰ συγγένειαν ἡμᾶς ταῦτα ποιεῖν 35
- ταῖς ὁμοίαις αἰτίαις προσάπτουσιν ὄντων ἡμῶν ἀνέκαθεν Σιδωνίων, καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ
- 261 τῶν πολιτικῶν ἀναγραφῶν. ἀξιούμεν οὖν σε τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα προστάξαι μηδὲν
- 262 ἡμῖν ἐνοχλεῖν, προσαγορευθῆναι δὲ τὸ ἀνώνυμον ἱερόν Αἰὸς Ἑλληνίου.“ ταῦτα τῶν

1 in marg. ζ Busb. — 9 εἰσδεξαμένων, litt δε in ras. Busb. — 18 τοῖς Ἰουδαίοις θρησκεία] τῇ Ἰουδαίῳ θρησκείᾳ Iosephus — 24 ἐθῶν man. 1 Busb. — 36 δῆλον] φανερόν Iosephus.

Zonaras I p. 367 Bonn.

Σαμαρέων δὲ ἐκείνων ὁ Ἀντίοχος ἀντέγραψε Νικάνορι οὕτως· „οἱ ἐν Σικίμῃ Σιδωνιοὶ παρέ-
στησαν, ὅτι μηδὲν τοῖς τῶν Ἰουδαίων ἐγκλήμασι προσήκουσιν, ἀλλὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς ξέσιν 263
αἰροῦνται χρώμενοι ζῆν. ἀπολύομεν οὖν αὐτοὺς τῶν αἰτιῶν καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερόν,
καθάπερ ἡξιώκεις, προσαγορευθήτω Διὸς Ἑλληνίου.“

5 Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦν τις οἰκῶν ἐν Μωδεῇ κώμῃ τῆς Ἰουδαίας, ὄνομα 265
Ματταθίας, υἱὸς δὲ Ἰωάννου τοῦ Συμεῶνος τοῦ Ἀσαμωναίου ἱερέως. ἦσαν δὲ αὐτῷ υἱοὶ 266
πέντε, Ἰωάννης ὁ καλούμενος Γαδδῆς καὶ Σίμων ὁ κληθεὶς Θαδῆς Ἰούδας ὁ καλούμενος
Μακκαβαῖος καὶ Ἐλεάζαρος ὁ κληθεὶς Ἀῦραν καὶ Ἰωνάθης ὁ κληθεὶς Ἀφρούς. οὗτος οὖν 267
ὁ Ματταθίας ἀποδύρετο τοῖς τέκνοις τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἔλεγε κρεῖττον
10 αὐτοῖς εἶναι ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων ἀποθανεῖν. ἐλθόντων δὲ εἰς τὴν κώμην αὐτῶν 268
τῶν τοῦ βασιλέως καὶ θύειν τοὺς ἐκεῖ κελεύοντων, ὡς ὁ βασιλεὺς κελεύσειε, διὰ δὲ τὴν
δόξαν τὴν τε διὰ τὰ ἄλλα καὶ διὰ τὴν εὐπαιδίαν ἀξιούντων τὸν Ματταθίαν προκατάρχειν
τῶν θυσιῶν, κατακολουθήσειν γὰρ αὐτῷ καὶ τοὺς πολίτας, ὁ Ματταθίας οὐκ ἔφρασκε 269
ποιήσιν, οὐδὲ εἰ τὰ ἄλλα πάντα ξῆν τοῖς Ἀντιόχου προστάγμασιν ἢ διὰ φόβον ἢ δι'
15 εὐαρεστίαν ὑπακούει, πεισθήσεσθαι ποτὲ αὐτοῖς μετὰ τῶν τέκνων τὴν πάτριον θρησκείαν
καταλιπεῖν. ὡς δὲ σιωπήσαντος αὐτοῦ προσελθὼν τις τῶν Ἰουδαίων ξύσεν εἰς μέσον, 270
καθὼς προσέταξεν Ἀντίοχος, θυμωθεὶς ὁ Ματταθίας ὥρμησεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ τῶν παίδων
ἐχόντων κοπίδας καὶ αὐτὸν τε ἐκείνον διέφθειρε καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀπελλῆν, ὃς ἐπὶ ἡνέ-
καζε, διεχρήσατο μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν, καὶ τὸν βωμὸν κατελὼν ἀνέκραγεν, „εἴ τις 271
20 ζῆλωτής ἐστιν τῶν πατρίων ἐθῶν καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ θρησκείας, ἐπέσθω ἐμοί,“ καὶ ταῦτ'
εἰπὼν μετὰ τῶν τέκνων εἰς τὴν ἔρημον ἐξώρμησε καταλιπὼν τὴν ἄπασαν αὐτοῦ κτῆσιν
ἐν τῇ κώμῃ. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ πολλοὶ ποιήσαντες μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἔφυγον εἰς 272
τὴν ἔρημον καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις διῆγον. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ
καὶ τὴν δύναμιν ὅση ἦν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἱεροσολύμων ἀναλαβόντες ἐδίωξαν εἰς τὴν
25 ἔρημον τοὺς Ἰουδαίους. καὶ πρῶτον μὲν ἐπεχείρουν πείθειν μετανοήσαντας αἰρεῖσθαι τὰ 273
συμφέροντα, μὴ προσδεχομένων δὲ τοὺς λόγους συμβάλλουσιν αὐτοῖς εἰς μάχην σαββάτων 274
ἡμέρα, καὶ ὡς εἶχον οὕτως ἐν τοῖς σπηλαίοις αὐτοὺς κατέφλεξαν οὐδὲ ἀμυνομένους ἀλλ'
οὐδὲ τὰς εἰσόδους ἐμφράξαντας· τοῦ δὲ ἀμύνασθαι διὰ τὴν ἡμέραν ἀπέσχοντο μηδὲ ἐν
κακοῖς παραβῆναι τὴν τοῦ σαββάτου τιμὴν φελήσαντες. ἀπέθανον μὲν οὖν σὺν γυναιξὶ 275
30 καὶ τέκνοις ἐμπνιγέντες τοῖς σπηλαίοις ὡς χίλιοι, πολλοὶ δὲ διασωθέντες τῷ Ματταθίᾳ
προσέθεντο κάκεινον ἄρχοντα ἀπέδειξαν. ὁ δὲ καὶ σαββάτοις αὐτοὺς ἐδίδασκε μάχεσθαι, 276
ὡς εἰ μὴ ποιήσουσι τοῦτο φυλαττόμενοι τὸ νόμιμον, ἐαυτοῖς ἔσονται πολέμοι, τῶν μὲν
ἐχθρῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν αὐτοῖς προσβαλόντων, αὐτῶν δὲ οὐκ ἀμυνομένων, κωλύσειν
μηδὲν τὸ ἀμαχητὶ πάντας ἀπολέσθαι. ταῦτα εἰπὼν ἔπεισεν αὐτούς, καὶ ἄχρι δεῦρο μένει 277
35 παρ' ἡμῖν τὸ ἐν σαββάτοις, εἴ ποτε δεήσειε, μάχεσθαι. ποιήσας οὖν δύναμιν πολλὴν 278
περὶ αὐτὸν Ματταθίας τοὺς τε βωμοὺς καθεῖλε καὶ τοὺς ἐξαμαρτόντας ἀπέκτεινεν,
ὅσους λαβεῖν ἠδυνήθη, τῶν τε παίδων τοὺς οὐ περιτετμημένους ἐκέλευσε περιτέμνεσθαι.
ἄρξας δὲ ἐνιαυτὸν καὶ καταπεσὼν εἰς νόσον προκαλεῖται τοὺς παῖδας, καὶ „ἐγὼ μὲν, ὦ 279

4 post καθάπερ circiter 8 litt. erasae Busb. — 28 ἐμφράξαντες Busb. — 38 καταπεσὼν, κατα
in ras. Busb.

Zonaras I p. 368 Bonn.

παῖδες, εἶπεν, ἄπειμι τὴν εἰμαρμένην πορείαν, παρατίθεμαι δὲ ὑμῖν τοῦμόν φρόνημα καὶ
 280 παρακαλῶ μεμνημένους τῆς τοῦ φύσαντος ὑμᾶς προαιρέσεως ἔτι τε σώζειν τὰ πάτρια καὶ
 281 τὴν ἀρχαίαν πολιτείαν ἀνακτᾶσθαι καὶ ἀξιῶ βίας τε πάσης καὶ ἀνάγκης ἐπάνω γενέσθαι, τὰς
 ψυχὰς οὕτω παρασκευασμένους, ὥστε ἀποθανεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων, ἂν δέη, λογιζομένους
 283 ὅτι τὸ θεῖον τοιούτους ὑμᾶς ὁρῶν οὐχ ὑπερόψεται. μάλιστα δὲ ὑμῖν ὁμονοεῖν παραινῶ 5
 καὶ πρὸς ἃ τίς ὑμῶν πέφυκεν ἀμείνων θατέρου πρὸς ταῦτα εἰκοντας ἀλλήλοις οἰκείαις
 χρῆσθαι ταῖς ἀρεταῖς. καὶ Σίμωνα μὲν τὸν ἀδελφὸν συνέσει προὔχοντα πατέρα ἡγεῖσθαι
 284 καὶ οἷς ἂν οὗτος συμβουλευῇ πείθεσθαι, Μακκαβαῖον δὲ τῆς στρατιᾶς δι' ἀνδρείαν καὶ
 ἰσχὺν στρατηγὸν ἔξετε· τὸ γὰρ ἔθνος οὗτος ἐκδικήσει καὶ ἀμυνεῖται τοὺς πολεμίους.
 285 ταῦτα διαλεχθεὶς τοῖς παισὶ τελευτᾷ, διεδέξατο δὲ τὴν προστασίαν τῶν πραγμάτων ὁ παῖς 10
 286 αὐτοῦ Ἰούδας ὁ καὶ Μακκαβαῖος. συναραμένων δὲ αὐτῷ προθύμως τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν
 ἄλλων τοὺς τε πολεμίους ἐξέβαλεν ἐκ τῆς χώρας καὶ τοὺς παρανομήσαντας τῶν ὁμοφύλων
 287 διεχρήσατο. ταῦτα ἀκούσας Ἀπολλώνιος ὁ τῆς Σαμαρείας στρατηγός, ἀναλαβὼν τὴν
 δύναμιν ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν. ὁ δὲ ἀπ' ἄντησεν αὐτῷ καὶ συμβαλὼν κρατεῖ καὶ πολλοὺς
 288 εἶχε, πλείους δὲ τραυματίας ἐποίησε. Σήρων δὲ ὁ τῆς κοίλης Συρίας στρατηγός, ἀκούσας ὅτι
 πολλοὶ προσεχωρήκασιν τῷ Ἰούδᾳ καὶ δύναμιν ἤδη περιβεβληται πρὸς ἀγῶνας καὶ πολέμους
 289 ἀξιόλογον, ἐπ' αὐτὸν ἔγνω στρατεύσασθαι. συναγαγὼν οὖν δύναμιν ὅση παρῆν αὐτῷ,
 προσκαταλέξας δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς φυγάδας καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ τὸν Ἰούδαν παρεγένετο.
 290 ὁ δὲ ἀπαντήσας αὐτῷ καὶ συμβαλὼν τρέπει τὸν Σήρωνα· πεσόντος γὰρ τοῦ στρατηγοῦ 20
 292 πάντες ἔφευγον. ἐπιδιώκων δὲ κτείνει τῶν πολεμίων ὥς ὀκτακισχιλίους· οἱ δὲ λοιποὶ
 διεσώθησαν εἰς τὴν παραλίαν.
 293 Ταῦτα ἀκούσας Ἀντίοχος μεγάλως ὀργίσθη τοῖς γεγενημένοις καὶ ἡτοιμάζετο περὶ
 294 τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐμβαλεῖν. ἐπεὶ δὲ τὸ στρατιωτικὸν διανείμας ἑώρα
 τοὺς θησαυροὺς ἐπιλείποντας καὶ χρημάτων ἔνδειαν οὖσαν, οὔτε γὰρ οἱ φόροι πάντες 25
 ἐτελοῦντο διὰ τὰς τῶν ἐθνῶν στάσεις μεγαλόψυχός τε ὢν καὶ φιλόδωρος οὐκ ἤρκετο τοῖς
 295 οὖσιν, ἔγνω πρῶτον εἰς τὴν Περσίδα πορευθεὶς τοὺς φόρους τῆς χώρας συναγαγεῖν. κατα-
 296 λιπὼν οὖν ἐπὶ τῶν πραγμάτων Ἀυσίαν τινὰ τρέφειν μὲν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ μετὰ
 πάσης φροντίδος ἐνετείλατο, καταστρεψάμενον δὲ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τοὺς οἰκοῦντας αὐτὴν
 297 ἐξανδραποδισάμενον ἀφανίσαι τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἀπολέσαι. ταῦτα 30
 298 ἐπιστείλας τῷ Ἀυσίᾳ ὁ Ἀντίοχος ἐξήλασεν εἰς τὴν Περσίδα. ὁ δὲ Ἀυσίας ἐπιλεξάμενος
 Πτολεμαῖον τὸν δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν ἄνδρας δυνατοὺς καὶ παραδοὺς
 αὐτοῖς πεζῆς μὲν δυνάμεως μυριάδας τέσσαρας, ἵππεῖς δὲ ἑπτακισχιλίους, ἐξέπεμψεν ἐπὶ
 299 τὴν Ἰουδαίαν. παραγίνονται δὲ αὐτοῖς σύμμαχοι ἀπὸ τε τῆς Συρίας καὶ τῆς πέριξ χώρας
 καὶ πολλοὶ τῶν φευγόντων Ἰουδαίων, ἔτι γε μὴν καὶ τῶν ἐμπόρων τινὲς ὥς ὠνησόμενοι 35
 300 τοὺς αἰχμαλωτισθησομένους. τὸ δὲ στρατόπεδον καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων Ἰούδας
 κατανοήσας παρεκελεύετο τὰς ἐλπίδας ἔχοντας ἐν τῷ θεῷ τοῦτον ἰκετεύειν σάκκους

2 ἔτι] ἔθῃ Iosephus — 7 ἡγεῖσθε man. 2 Busb. — 8 πείθεσθε ex corr. Busb. — 9 ἔθος man. 1
 Busb. — 10 i. marg. θ' Busb. — 13 i. marg. i' Busb. — 23 i. marg. iά Busb. — 28 Ἀυσίαν τινὰ
 suppletum, τρέφειν μὲν ἀντίοχον in ras. Busb. — 32 Πτολεμαῖον τὸν δορυμένους] Iosephus. πολεμεῖν
 τοὺς δορυμένους Busb.; ὁ δὲ τρεῖς ἐπιλεξάμενος στρατηγοὺς Zonaras. — 32 νικάνορα, ο in ras. Busb.

Zonaras I p. 369 Bonn.

περιθεμένους. διατάξας δὲ τὸν ἀρχαῖον αὐτοὺς τρόπον καὶ πάτριον κατὰ χιλιάρχους καὶ 301
τοὺς νεογάμους ἀπολύσας καὶ τοὺς τὰς κτήσεις νεωστὶ πεποιημένους, ὅπως μὴ διὰ τὴν
τούτων ἀπόλυσιν φιλοζωοῦντες ἀτολμότερον μάχωνται, λόγοις παρώρμα πρὸς τὸν ἀγῶνα
τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας. καὶ ὁ μὲν Ἰούδας οὕτω τὴν οἰκείαν παρεθάρσυνε στρατιάν. τῶν 305
5 δὲ πολεμίων πεμφάντων Γοργίαν μετὰ πεντακισχιλίων πεζῶν καὶ χιλίων ἱππέων, ὅπως
διὰ τῆς νυκτὸς ἐπιπέσῃ τῷ Ἰούδᾳ, καὶ πρὸς τοῦτο ὁδηγοὺς ἔχοντος αὐτοῦ τινὰς τῶν πεφευ-
γόντων Ἰουδαίων, αἰσθόμενος ἐκεῖνος ἔγνω τοῖς ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων καὶ αὐτὸς
ἐπιπτεῖν. καθ' ὥραν οὖν δεῖπνα ποιησάμενος καὶ πολλὰ πυρὰ καταλιπὼν * ἐπὶ τοὺς ἐν 306
Ἑμμαοὶ τῶν πολεμίων. οὐχ εὐρὼν δὲ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοὺς ἐχθροὺς ὁ Γοργίας, ἀλλ'
10 ὑπονοήσας ἀναχωρήσαντας αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι κεκρύφθαι, ἔγνω ζητεῖν, ὅπου ποτε εἶεν.
περὶ δὲ τὸν ὄρθρον ἐπιφαίνεται τοῖς ἐν Ἑμμαοὶ πολεμίοις Ἰούδας μετὰ τρισχιλίων φάυλως 307
ὀπλισμένων διὰ πενίαν, καὶ θεασάμενος τοὺς ἐχθροὺς ἄριστα πεφραγμένους, προτρεψά-
μενος τοὺς ἰδίους, ὥς καὶ γυμνοῖς τοῖς σώμασι μάχεσθαι δεῖ, ἔπειτα ἐμπεσὼν ἀπροσδο- 308
κήτως τοῖς πολεμίοις πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν ἀνθισταμένους, τοὺς δὲ λοιποὺς διώκων
15 ἤλθεν ἄχρι Γαζαρῶν, ἔπεσον δὲ αὐτῶν ὥς περὶ τρισχιλίους. ὑπερκύψαντες δὲ οἱ τοῦ 310
Γοργίου τὴν μὲν στρατιάν ἦν ἐν τῇ παρεμβολῇ κατέλιπον ὀρῶσι τετραμμένην, τὸ δὲ
στρατόπεδον ἐμπερησμένον· δεισάντες οὖν καὶ αὐτοὶ εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. ὁ δὲ Ἰούδας 311
καὶ τούτων ἡττημένων ὑποστρέψας ἀνηρεῖτο τὰ σκύλα, πολὺν δὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ 312
πορφύραν καὶ ὑάκινθον λαβὼν εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεψε χαίρων. Αὐσίας δὲ συγχυθεὶς 313
20 ἐπὶ τῇ τῶν ἐκπεμφθέντων ἡττῇ τῷ ἐχομένῳ ἔτει μυριάδας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἀθροίσας
ἕξ καὶ πεντακισχιλίους λαβὼν ἱππεῖς ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ἀπῆρτησε δὲ μετὰ 314
μυρίων Ἰούδας καὶ συμβαλὼν τοῖς προδρόμοις τῶν πολεμίων νικᾷ τούτους καὶ
φονεύσας αὐτῶν ὥς πεντακισχιλίους τοῖς λοιποῖς ἦν ἐπίφοβος. ἀμέλει κατανοήσας ὁ 315
Αὐσίας τὸ φρόνημα τῶν Ἰουδαίων, ὥς ἐτοιμοὶ τελευτᾶν εἰσίν, εἰ μὴ ζήσουσιν ἐλεύθεροι,
25 καὶ δεισας αὐτῶν τὴν ἀπόγνωσιν, ἀναλαβὼν τὴν λοιπὴν δύναμιν ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν
καὶ διέτριβεν ἐκεῖ ξενολογῶν καὶ παρασκευαζόμενος μετὰ μείζονος στρατιᾶς εἰς τὴν Ἰου-
δαίαν ἐμβαλεῖν. ὁ δὲ Ἰούδας ἔλεγε δεῖν μετὰ πολλὰς νίκας, ἃς ὁ Θεὸς αὐτοῖς ἔδωκεν, 316
ἀναβῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ναὸν καθάραι καὶ τὰς νενομισμένας θυσίας προσφέρειν.
ὥς δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα σὺν τῷ πλήθει τὸν ναὸν ἔρημον εὗρε καὶ κατα- 317
30 περησμένας τὰς πύλας καὶ φυτὰ διὰ τὴν ἐρημίαν αὐτόματα ἐν τῷ ἱερῷ ἀναβεβλαστηκότα,
θρηγεῖν ἤρξατο μετὰ τῶν ἰδίων ἐπὶ τῇ ὅψει τοῦ ναοῦ συγχυθεὶς. ἐπιλεξάμενος δὲ τινὰς 318
τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν προσέταξε τούτοις ἐκπολεμῆσαι τοὺς τὴν ἄκραν φυλάσσοντας ἄχρι τὸν
ναὸν αὐτὸς ἀγίσσειε. καθάρας δὲ ἐπιμελῶς αὐτὸν εἰσεκόμισε καινὰ σκεύη, λυχνίαν τρά-
πεζαν βωμόν, ἐκ χρυσοῦ πεποιημένα, ἀπῆρτησε δὲ καὶ τὰ ἐκπετάσματα τῶν θυρῶν καὶ 319
35 τὰς θύρας ἐπέθηκε, καθελὼν δὲ καὶ τὸ θυσιαστήριον καινὸν ἐκ λίθων συμμίκτων ὀκο-
δόμησεν οὐ λελαξενμένων ὑπὸ σιδήρου. ἦψαν τὲ φῶτα ἐπὶ τῆς λυχνίας καὶ ἐθυμίασαν 319
ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καὶ ἄρτους ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐπέθεσαν καὶ ὠλοκαύτωσαν ἐπὶ τοῦ καινοῦ
θυσιαστήριου. ἔτυχε δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γενέσθαι, καθ' ἣν καὶ μετέπεσεν 320

3 ἀτολμότερον μάχονται Busb. — 8 καταλιπὼν] καταλιπὼν ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου δι' ὅλης ὥδευε
τῆς νυκτὸς Iosephus. — 10 κεκρύφθαι Busb. — 19 ἰάκυνθον Busb. — 19 ὑπέστρεψε] Zonaras cum
Iosepho ὑπέστρεψαν Busb. — 27 ἔλεγε ex corr. Busb.

Zonaras I p. 369 Bonn.

- ἡ ἄγιος θρησκεία εἰς βέβηλον καὶ κοινὴν συνηθείαν μετὰ ἔτη τρία· τὸν γὰρ ναὸν ἐρημω-
 322 θέντα ὑπ' Ἀντιόχου διαμεῖναι τοιοῦτον ἔτεσι συνέβη τρισί· τὴν δὲ ἐρήμωσιν τοῦ ναοῦ
 συνέπεσε γενέσθαι κατὰ τὴν Δανιήλου προφητείαν πρὸ τετρακοσίων καὶ ὀκτὼ γενομένην
 323 ἐτῶν· ἐδήλωσε γάρ, ἵδι Μακεδόνες καταλύσουσιν αὐτόν. ἐώραξε δὲ ὁ Ἰούδας μετὰ τῶν
 πολιτῶν τὴν ἀνάκτησιν τῆς περὶ τὸν ναὸν θυσίας ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ πολυτελέσι μὲν καὶ 5
 λαμπραῖς θυσίαις κατευωχῶν αὐτούς, ὕμνοις δὲ καὶ ψαλμοῖς τὸν θεὸν ἐτίμα καὶ αὐτοὺς
 324 ἔτερεπε. καὶ νόμον ἔθεντο τοὺς μετ' αὐτοὺς ἐορτάζειν τὴν ἀνάκτησιν τῶν περὶ τὸν ναὸν
 325 ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ. καὶ ἐξ ἐκείνου μέχρι δεῦρο τὴν ἐορτὴν ἄγομεν καλοῦντες αὐτὴν
 φῶτα ἐκ τοῦ παρ' ἐλπίδας οἶμαι ταύτην φανῆναι ἡμῖν τὴν ἐξουσίαν τὴν προσηγορίαν
 326 θέμενοι τῇ ἐορτῇ. τειχίσας δὲ ἐν κύκλῳ τὴν πόλιν καὶ πρὸς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν πολεμίων 10
 πύργους οἰκοδομησάμενος ὑψηλοὺς φύλακας ἐν αὐτοῖς ἐγκατέστησε.
 327 Τούτων οὕτω γενομένων τὰ περίξ ἔθνη πρὸς τὴν ἀναξωπύρῃσιν τῶν Ἰουδαίων
 χαλεπῶς διακείμενα πολλοὺς ἐπισυνιστάμενα διέφθειρεν ἐνέδραις καὶ ἐπιβουλαῖς αὐτῶν
 κρατήσεν οἴομενα. πρὸς τούτους πολέμους συνεχεῖς ἐκφέρων ὁ Ἰούδας ἐπέχειν αὐτοὺς τῆς
 332 καταδρομῆς καὶ ὧν ἐποιοῦν κακῶν τοὺς Ἰουδαίους ἐπειράτο. καὶ Σίμωνα μὲν τὸν ἀδελφόν 15
 προσέταξεν ὡς τρισχιλίους τῶν ἐπιλέκτων λαβόντα τοῖς ἐν Γαλιλαίᾳ βοηθὸν ἐξελεῖν
 333 Ἰουδαίοις. αὐτὸς δὲ καὶ Ἰωνάθης ὁ ἕτερος ἀδελφὸς μετὰ ὀκτακισχιλίων ὤρμησαν εἰς τὴν
 Γαλααδίτιν· κατέλιπε δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως Ἰώσηπὸν τε τὸν Ζαχαρίου καὶ
 334 μηδένα, ἕως ἂν αὐτὸς ἐπανέλθῃ. ὁ μὲν οὖν Σίμων παραγενόμενος εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ 20
 συμβαλὼν τοῖς ἐχθροῖς εἰς φυγὴν αὐτοὺς ἔτρεψε καὶ ἀπέκτεινεν ὡς περὶ τρισχιλίους,
 335 Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωνάθης πολλοῖς καὶ πολλάκις συμμίζαντες
 340 τῶν ἐναντίων πάντων ἐκράτησαν καὶ πόλεις ἐλὼν τῶν ἐν αὐταῖς τὸ μὲν ἄρρεν ἀπέκτεινε,
 349 τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν ἡνδραποδίσατο καὶ οὕτως εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρεγένοντο ψάλλοντες τε
 καὶ ὕμνουντες. ἔθυσάν τε χαριστηρίους ὑπὲρ τε τῶν κατορθωμένων θυσίας καὶ ὑπὲρ τῆς 25
 τοῦ στρατεύματος σωτηρίας· οὐδεὶς γὰρ ἐν τούτοις τοῖς πολέμοις τῶν Ἰουδαίων ἀπέθανεν.
 350 Ἰώσηπος δὲ ὁ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας, οὓς κατέλιπε στρατηγούς Ἰούδας, βουλευθέντες καὶ
 αὐτοὶ δόξαν περιποιήσασθαι στρατηγῶν τὰ πολεμικὰ γενναίων, τὴν ὑπ' αὐτοὺς δύναμιν
 351 ἀναλαβόντες ἦλθον εἰς Ἰάμνειαν. Γοργίου δὲ τοῦ στρατηγοῦ αὐτῆς ὑπαντήσαντος συμ-
 354 βολῆς γενομένης δισχιλίους ἀποβάλλουσι τῆς στρατιᾶς φυγόντες ἄχρι τῆς Ἰουδαίας. 30
 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἀντιόχος τὴν ἄνω χώραν ἐπερχόμενος ἀκούει
 πόλιν ἐν τῇ Περσίδι πλούτῳ διαφέρουσαν Ἑλυμαῖδα τούνομα καὶ πολυτελὲς ἱερὸν Ἀρτέ-
 μιδος ἐν αὐτῇ καὶ παντοδαπῶν ἀναθημάτων πλήρες εἶναι, ἔτι γε μὴν ὅπλα καὶ θώρακας
 355 καταλιπεῖν ἐπυνθάνετο τὸν βασιλεῖα τὸν Μακεδόνων Ἀλέξανδρον. κινήσεις οὖν ὤρμησεν ἐπὶ
 τὴν Ἑλυμαῖδα καὶ προσβαλὼν αὐτῇ ἐπολιόρκει. τῶν δὲ ἐν αὐτῇ καρτερῶς ἀντισχόντων 35
 ἀποκρούεται τῆς ἐλπίδος· ἀπωσάμενοι γὰρ ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἐπεξελθόντες ἐδίωξαν,
 ὥστε αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς Βαβυλῶνα φεύγοντα καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντα τῆς στρατιᾶς.
 356 λυπουμενῷ δὲ ἐπὶ τῇ διαμαρτίᾳ ταύτῃ προσαγγέλλεται καὶ ἡ τῶν στρατηγῶν ἦττα, οὓς

3 συνέπεσε] συνέβη Iosephus. — 5 ἀνάκτησιν man. 2 Busb — 10 πολεμίων, ε in ras. 2 litt. man. 2

Busb. — 24 παρεγένετο Busb. — 25 κατορθωμένων Busb. — 29 αὐτῆς^{οις} Busb. — 36 ἀπεκρούεται Busb.

Zonaras I p. 370 Bonn.

πολεμήσοιτας τοῖς Ἰουδαίοις κατελελοίπει, καὶ ἡ τῶν Ἰουδαίων ἰσχὺς. προσγενομένης οὖν 357
καὶ τῆς περὶ τούτων φροντίδος τῇ προτέρῃ συγχυθεὶς ὑπὸ ἀθυμίας εἰς νόσον κατέπεσεν,
ἥς μηχανομένης συνείς, ὡς τελευτᾷ, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τὴν νόσον αὐτοῖς χαλεπὴν
οὖσαν ἐμήνυε καὶ ὅτι ταῦτα πάσχει κακῶς τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος διαθεῖς παρεδήλου καὶ
5 συλήσας τὸν ναὸν καὶ τοῦ θεοῦ καταφρονήσας. καὶ ταῦτα λέγων ἐξέπνευσεν ἓνα τῶν 360
ἐταίρων Φίλιππον τῆς βασιλείας καταστήσας ἐπίτροπον, ᾧ τὸ διάδημα δοῦν καὶ τὴν στολὴν
καὶ τὸν δακτύλιον Ἀντίοχῳ τῷ παιδί ταῦτα ἐκέλευσε δοῦναι. Ἀνσίας δὲ αὐτοῦ τὸν 361
θάνατον δηλώσας τῷ πλήθει τὸν υἱὸν ἐκείνου Ἀντίοχον ἀποδείκνυσιν βασιλεῖα καλέσας αὐτὸν
Εὐπάτορα.

10 Ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ οἱ ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Ἱεροσολύμων φρουροὶ καὶ φυγάδες τῶν 362
Ἰουδαίων πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους εἰργάσαντο τοὺς ἀναβαίνοντας εἰς τὸ ἱερὸν καὶ θῦσαι
βουλομένους ἐκτρέχοντες ἐξαίφνης καὶ διαφθείροντες· ἐπέκειτο γὰρ τῷ ἱερῷ ἡ ἄκρα. διὰ 363
ταῦτα Ἰούδας ἐξελεῖν διεγνώ τὴν φρουράν, καὶ συναγαγὼν τὸν λαὸν τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ
καρτερεῶς ἐπολιόρκει. ἔτος ἦν τοῦτο τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπὸ Σελεύκου ἑκατοστὸν καὶ πεντη-
15 κοστὸν. κατασκευάσας οὖν μηχανήματα καὶ χόματα ἐγείρας φιλοπόνως προσέκειτο τῇ τῆς 364
ἄκρας αἰρέσει. πολλοὶ δὲ τῶν ἐν αὐτῇ φυγάδων νύκτωρ ἐξελθόντες ἦλθον πρὸς Ἀντίοχον 365
τὸν βασιλεῖα, ἀξιοῦντες μὴ ὑπερορᾶσθαι δεινὰ πάσχοντες ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων μὴδὲ τὴν 366
ἀκρόπολιν αἰρεθῆναι κινδυνεύουσιν ὑπὸ Ἰούδα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ κατασταθέντας ἐν αὐτῇ φρουροὺς. ταῦτα ἀκούσας ὁ παῖς Ἀντίοχος ὠργίσθη καὶ 366
20 συνήγαγε στρατὸν πεζῶν μὲν ὡς μυριάδας δώδεκα, ἵππεῖς δὲ δισμυρίους, ἐλέφαντας δὲ
δύο καὶ τριάκοντα. ταύτην οὖν ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἐξώρμησεν ἐξ Ἀντιοχείας μετὰ 367
Ἀνσίον πάσης τῆς στρατιᾶς ἔχοντος τὴν ἡγεμονίαν. καὶ εἰς Βησοῦραν ἀναβαίνει πόλιν
καὶ παρακαθίσας αὐτὴν ἐπολιόρκει. ἰσχυρῶς δὲ ἀντεχόντων τῶν Βησουραίων καὶ τὰ 368
μηχανήματα αὐτοῦ ἐμπρησάντων χρόνος ἐτρίβετο περὶ τὴν πολιορκίαν πολὺς. Ἰούδας δὲ 369
25 γνούς τὴν ἔφοδον τοῦ βασιλέως ἀφίσταται μὲν τοῦ τὴν ἄκραν πολιορκεῖν, ἀπαντήσας δὲ
τῷ βασιλεῖ βάλλεται στρατόπεδον ἐπὶ τῶν στενῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁρμήσας ἀπὸ τῆς 370
Βησοῦρας ἤγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ Ἰούδα στρατόπεδον, ἅμα δὲ ἡμέρᾳ διέτασσε τὴν 371
στρατιάν, καὶ τοὺς μὲν ἐλέφαντας ἐποίησεν ἀλλήλοις ἔπασθαι διὰ τὴν στενοχωρίαν οὐ
δυναμένων αὐτῶν ἐπὶ πλάτος τετάχθαι, εἰς δὲ κύκλον ἐλέφαντος ἐκάστου προήεσαν πεζοὶ
30 μὲν χίλιοι, ἵππεῖς δὲ πεντακόσιοι· ἔφερον δὲ οἱ ἐλέφαντες πύργους ὑψηλοὺς καὶ τοξότας·
τὴν δὲ λοιπὴν δύναμιν ἐκατέρωθεν ἐποίησεν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰ ὄρη τοὺς φίλους αὐτοῦ
προτάξας. κελεύσας δὲ ἀλαλάξαι τὴν στρατιάν προσβάλλει τοῖς πολεμίοις, γυμνώσας τὰς 372
τε χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας, ὥστε αὐγὴν ἀπ' αὐτῶν ἀφίεσθαι λαμπράν· κεκραγόντων
δὲ αὐτῶν συνεπήχει τὰ ὄρη. ὁ δὲ Ἰούδας οὐ κατεπλάγη, ἀλλὰ γενναίως δεξιόμενος τοὺς
35 πολεμίους τῶν προδρόμων περὶ ἑξακοσίους ἀναιρεῖ. Ἐλεάζαρος δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὃν 373
Ἀῦρὰν ἐκάλουν, ἰδὼν τὸν ὑψηλότατον τῶν ἐλεφάντων ὀπλισμένον θώραξι βασιλικῷ καὶ
νομίσας ἐπ' αὐτοῦ τὸν βασιλεῖα εἶναι σφόδρα εὐκαρδίως ἐπ' αὐτὸν ὤρμησε, καὶ πολλοὺς
μὲν τῶν περὶ τὸν ἐλέφαντα κτείνας τοὺς ἄλλους διεσκέδασεν, ὑποδύς δὲ ὑπὸ τὴν γαστέρα

5 i. marg. iδ' Busb. — 12 ἐκτρέφοντες Busb. — 14 τῆς ex τοῖς corr. Busb. — 21 οὖν in ras. Busb. — 25 γνούς] ἀκούσας Iosephus. — 32 ἀλλαλάξαι Busb.

Zonaras I p. 371 Bonn.

- 374 καὶ πλήξας ἀπέκτεινε τὸν ἐλέφαντα. ὁ δὲ ἐπικατενεχθεὶς τῷ Ἑλεάζαρῳ διαφθείρει τὸν
 375 ἄνδρα ὑπὸ τοῦ βάρους. ὁ δὲ Ἰούδας ὁρῶν τὴν τῶν πολεμίων ἰσχὺν ἀνεχώρησεν εἰς Ἱερο-
 σόλυμα καὶ πρὸς πολιορκίαν παρεσκευάζετο. Ἀντίοχος δὲ τὸ μὲν τι τῆς στρατιᾶς εἰς
 376 Βηθούραν ἐπεμψε, τῷ δὲ λοιπῷ τῆς δυνάμεως αὐτὸς ἦκεν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα. καὶ οἱ
 μὲν Βηθουραῖοι παραδιδόασιν αὐτοὺς ὄρκους λαβόντες μηδὲν πείσεσθαι δεινόν, οἱ γυμνοὶ 5
 377 μόνον τῆς πόλεως ἐξεβλήθησαν. τὸ δὲ ἱερὸν ὁ Ἀντίοχος τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις πολλῷ
 χρόνῳ ἐπολιόρκει καρτερῶς τῶν ἐνδοθεν ἀμυνομένων· καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν τοῦ
 378 Ἀντίοχου μηχανημάτων κάκεινοι πάλιν ἀντεμυχανῶντο. τροφὴ δὲ αὐτοὺς ἐπιλελοίπει, τοῦ
 μὲν ὄντος ἀνηλωμένου καρποῦ, τῆς δὲ γῆς ἐκείνῳ τῷ ἔτει μὴ γεωργομένης κατὰ τὸν
 νόμον διὰ τὸ εἶναι ἔβδομον ἔτος. διὸ πολλοὶ τῶν πολιορκουμένων ἀπεδίδρασκον, ὥς ὀλίγους 10
 379 ἐν τῷ ἱερῷ καταλειφθῆναι. Αὐσίας δὲ ἑστρατηγὸς καὶ Ἀντίοχος, ἐπεὶ βασιλεὺς
 Φίλιππος αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Περσίδος ἦκων ἐδηλώθη τὰ πράγματα εἰς ἑαυτὸν κατασκευάζων,
 εἶχον μὲν ὥστε τὴν πολιορκίαν ἀφέντες ὁρμᾶν ἐπὶ τὸν Φίλιππον, οὐ μὴν τοῦτο ποιῆσαι
 380 κρεῖττον εἶπε δοκεῖν αὐτῷ τὴν πολιορκίαν καταλιπόντας διὰ τὴν ὀχυρότητα τοῦ χωρίου 15
 καὶ ὅτι πολλὰ δεῖ καταστῆσαι τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ πραγμάτων, σπονδὰς ποιησαμένους
 381 πρὸς τοὺς πολιορκουμένους, ἐπιτρέψαντας αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς πατρῷοις νόμοις χωρεῖν
 ἐπὶ τὰ οἰκίᾳ. ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἠρέσθη τό τε στρατεύμα καὶ οἱ ἡγεμόνες.
 382 Καὶ πέμψας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ εἰρήνην τὴν ἐπιγγεῖλατο
 καὶ συγχαρεῖν τοῖς πατρῷοις χωρμένους νόμοις ἔειπεν. οἱ δὲ ἀσμένως δεξάμενοι τοὺς λόγους καὶ 20
 383 λαβόντες ὄρκους τὴν καὶ πίστει ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ἱεροῦ. εἰσελθὼν δὲ ὁ Ἀντίοχος καὶ θεασά-
 μενος ὀχυρὸν τοῦτο τὸ χωρίον παρέβη τοὺς ὄρκους καὶ κελεύει τὴν δύναμιν περιστᾶσαν
 καθελεῖν τὸ τεῖχος εἰς ἕδαφος. καὶ ταῦτα ποιήσας ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν ἐπαγόμενος
 384 Ὀρίαν τὸν ἀρχιερέα, ὃς καὶ Μενέλαος ἐκαλεῖτο. Αὐσίας γὰρ συνεβούλευε τῷ βασιλεῖ τὸν
 Μενέλαον ἀνελεῖν, εἰ βούλεται τοὺς Ἰουδαίους ἡρεμεῖν καὶ μηδὲν ἐνοχλεῖν αὐτῷ· τοῦτον 25
 γὰρ ἄρξαι τῶν κακῶν πείσαντα τὸν πατέρα αὐτοῦ τοὺς Ἰουδαίους ἀναγκάσαι τὴν πάτριον
 385 θρησκείαν καταλιπεῖν. πέμψας οὖν τὸν Μενέλαον ὁ βασιλεὺς εἰς Βέρροϊαν τῆς Συρίας
 διέφθειρεν ἀρχιερατεύσαντα μὲν ἔτη δέκα, πονηρὸν δὲ γενόμενον καὶ ἀσεβῆ. ἀρχιερεὺς δὲ
 386 ἐγένετο Ἀλκιμος ὁ καὶ Ἰωάκειμος κληθεὶς. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἐπολέμει πρὸς Φίλιππον
 387 καὶ λαβὼν αὐτὸν ὑποχείριον ἀπέκτεινεν. ὁ δὲ τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς Ὀρίας, ὃν προσείπομεν 30
 ἔτι παῖδα τελευτήσαντος ἀφίεσθαι τοῦ πατρὸς, ἰδὼν ὅτι τὸν θεῖον αὐτοῦ Μενέλαον ὁ
 βασιλεὺς ἀνελὼν τὴν ἀρχιερωσύνην Ἀλκίμῳ δέδωκεν οὐκ ἐκ τῆς ἀρχιερέων ὄντι γενεᾶς,
 388 φεύγει πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου βασιλέα. καὶ τιμῆς ἀξιώθεις ὑπὸ τε αὐτοῦ καὶ
 τῆς γυναικὸς Κλεοπάτρας λαμβάνει τόπον ἐν τῷ Ἡλιοπολίτῃ νομῷ, ἐν ᾧ καὶ ὅμοιον τοῦ
 389 35
 ὅτι οἱ

6 ἐξεβλήθησαν man. 1 Busb. — 19 in marg. ιε' Busb. — 36 in marg. ις' Busb. — 39 οὔτοι
 οἱτοι Busb.

Zonaras I p. 372 Bonn.

παραχοῖμα διεφθάρησαν βασιλεύσαντος Ἀντιόχου ἔτη δύο. συστραφέντες δὲ πρὸς αὐτὸν 391
πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων πονηροὶ καὶ φυγάδες καὶ μετ' αὐτῶν Ἀλκιμος ὁ ἀρχιερεὺς κατηγοροῦν
τοῦ ἔθνους παντὸς καὶ Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, λέγοντες, ὡς τοὺς φίλους αὐτοῦ 392
πάντας ἀπεκτονήκασιν καὶ ὅσοι τὰ ἐκείνου ἐφρόνουν ἀπολωλέκασιν, ἤξιουν τὲ περιπέμψαντα
5 τῶν ἰδίων τινὰ φίλων γινῶναι δι' αὐτοῦ τὰ ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν τετολμημένα. ὁ δὲ 393
Ἀημήτριος παροξυνθεὶς ἐκπέμπει Βακχίδην φίλον Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ τὴν Μεσο-
ποταμίαν ἅπασαν πεπιστευμένον, δούς αὐτῷ δύναμιν καὶ τὸν ἀρχιερεῖα παραθέμενος
Ἀλκιμον, ἐντειλάμενος ἀποκτείνειν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. ἐξορμήσας δὲ ἀπὸ τῆς 394
Ἀντιοχείας ὁ Βακχίδης καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπεμψε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς
10 ἀδελφούς αὐτοῦ περὶ φιλίας καὶ εἰρήνης διαλεγόμενος· δόλω γὰρ αὐτὸν ἐβούλετο λαβεῖν.
ὁ δὲ οὐκ ἐπίστευσεν· ἑώρα γάρ, ὅτι μετὰ στρατιᾶς πάρεστι τοσαύτης, μεθ' ὅσης ἐπὶ 395
πόλεμόν τις, ἀλλ' οὐκ ἐπ' εἰρήνην ἔρχεται. τινὲς μὲντοι τῶν ἐκ τοῦ δήμου νομίσαντες
οὐδὲν ὑπὸ Ἀλκίμου πείσεσθαι δεινὸν ὄντος ὁμοφύλου πρὸς αὐτοὺς ἀνεχώρησαν καὶ 396
λαβόντες ὅρκους παρὰ Βακχίδου τὲ καὶ Ἀλκίμου ἐπίστευσαν αὐτοὺς ἐκείνοις. ὁ δὲ Βακχίδης
15 ὀλιγορήσας τῶν ὅρκων ἐξήκοντα μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἄλλους, ὅσοι διανοοῦντο
πρὸς αὐτὸν ἀναχωρεῖν, ἐπέστρεψε τοῖς πρώτοις τὴν πίστιν μὴ φυλάξας. καὶ πολλοὺς δὲ 397
τῶν αὐτομολούντων συλλαβὼν καὶ τινὰς τοῦ λαοῦ καὶ πάντας ἀποκτείνας προσέταξε τοῖς
ἐν τῇ χώρᾳ πᾶσιν ὑπακοῦναι Ἀλκίμῳ, καὶ μετὰ στρατιᾶς τινὰς αὐτοῦ καταλιπὼν αὐτὸς εἰς
Ἀντιόχειαν πρὸς τὸν βασιλέα Ἀημήτριον ὑπέστρεψεν. Ἰωάκειμος δὲ βουλόμενος τὴν ἀρχὴν 398
20 αὐτῷ βεβαιώσασθαι χρηστοῖς ἅπαντας ὑπήγετο λόγοις καὶ πρὸς χάριν ὁμιλῶν ἐκάστῳ ταχὺ
δὴ μάλα χεῖρα πολλὴν περιεβάλλετο· τούτων δὲ ἦσαν οἱ πλείους ἐκ τῶν ἀσεβῶν καὶ 399
πεφυγαδευμένων, οἷς ὑπηρεταῖς χρώμενος ὅσους τὰ Ἰούδα φρονοῦντας εὗρισκεν ἐφόνευε.
καὶ Ἰούδας ἐπιπορευόμενος τὴν χώραν διέφθειρε τοὺς τὰ αὐτὰ τῷ Ἰωακείμῳ φρονοῦντας. 400
παραγενόμενος οὖν ὁ Ἰωάκειμος εἰς Ἀντιόχειαν παρῴξυνε τὸν Ἀημήτριον ἐπὶ τὸν Ἰούδαν. 401
25 ὁ δὲ Ἀημήτριος πέμπει Νικάνωρα τὸν εὐνούστατον αὐτῷ καὶ πιστότατον· οὗτος γὰρ καὶ 402
ἀπὸ τῆς Ρώμης αὐτῷ συναπέδρα· καὶ δούς δύναμιν ὅσῃν ὑπελάμβανεν ἀρκέσειν πρὸς τὸν
Ἰούδαν ἐκέλευσε μηδεμίαν φειδῶ ποιεῖσθαι τοῦ ἔθνους. ὁ δὲ Νικάνωρ παραγενόμενος εἰς 403
Ἱεροσόλυμα δόλω τὸν Ἰούδαν λαβεῖν κρίνας προσπέμπει λόγους εἰρηνικοὺς αὐτῷ, οἷς πεισθέντες 404
Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διδῶσι πίστεις καὶ δέχονται τὸν Νικάνωρα μετὰ τῆς δυνά-
30 μεως. ὁ δὲ ἀσπασάμενος τὸν Ἰούδαν καὶ μεταξὺ προσομιλῶν δίδωσι τοῖς οἰκείοις σημεῖον,
ὅπως συλλάβωσιν αὐτόν. ὁ δὲ συνεῖς τὴν ἐπιβουλὴν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐκπληρῶν συνέφυγε. 405
φανερᾶς δὲ τῆς ἐνέδρας γενομένης Νικάνωρ πολεμεῖν ἔκρινε τῷ Ἰούδᾳ καὶ συμβαλὼν νικᾷ,
Ἰούδας δὲ εἰς τὴν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἄκραν ἠναγκάσθη φυγεῖν. ἔτι δὲ τῷ Νικάνωρι 406
κατιόντι ἐκ τῆς ἄκρας εἰς τὸ ἱερὸν τῶν ἱερέων τινὲς ἀπαντήσαντες ἠσπάζοντο καὶ τὰς
35 θυσίας ἐπεδείκνυν, ὥς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἔλεγον ἐπιφέρειν τῷ Θεῷ. ὁ δὲ βλασφημήσας
αὐτὸν ἠπειλήσεν, εἰ μὴ παραδῶῃ τὸν Ἰούδαν αὐτῷ ὁ λαός, καθαιρήσειν ὅταν ἐπανεέλθῃ
τὸν ναόν. καὶ ὁ μὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, οἱ δ' ἱερεῖς εἰς δάκρυα προσέπεσον. 407
Ἰούδας δὲ χιλίους ἔχων τοὺς ἅπαντας παρώρμησε μὴ καταπλαγῆναι τὸ τῶν ἐναντίων 408
409

13 ἀνεχώρησε Busb. — 14 παρὰ] περὶ Busb. — καὶ supra scriptum Busb. — 16 πρὸς αὐτῶν Busb. — 25 in marg. ἰς Busb. — νικάνωρα man. 1 Busb., idem u. — 29 τῆς in ras. Busb.

Zonaras I p. 373 Bonn.

- πληθος καὶ συμβαλὼν τοῖς πολεμίοις κρατεῖ τούτων καὶ πολλοὺς τὲ αὐτῶν ἀπέκτεινε καὶ
 410 τελευταῖον αὐτὸς ὁ Νικάνωρ λαμπρῶς ἀγωνιζόμενος ἔπεσεν. οὗ πεσόντος εἰς φυγὴν οἱ
 αὐτοῦ ῥίψαντες τὴν πανοπλίαν ἐτράπησαν, ἐπιδιώκων δὲ Ἰούδας ἐφόρηνε, καὶ οἱ ἐν ταῖς
 411 πέριξ κόμμας γνόντες, ὅτι νικῶν Ἰούδας, ἐξεπῆδων καὶ τοὺς φεύγοντας ἔκτεινον, ὥστε
 412 οὐδεὶς διέφυγεν ὄντων ἐννακισχιλίων. ἐξ ἐκείνου μέντοι τοῦ χρόνου πρὸς ὀλίγον τὸ τῶν 5
 Ἰουδαίων ἔθνος τῶν πολέμων ἀναπανσάμενον εἰς ἀγῶνας αὐθις καὶ κινδύνους κατέστη.
 413 Τῷ δ' ἀρχιερεὶ Ἰωακείμῳ βουληθέντι καθελεῖν τεῖχος τοῦ ἁγίου παλαῖον κατεσκευασ-
 μένον ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν πληγὴ τις αἰφνίδιος ἐκ τοῦ θεοῦ προσέπεσεν, ὃν ἡς
 ἄφρονος ἐπὶ τὴν γῆν κατηρέχθη καὶ βασανισθεὶς ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας ἀπέθανεν ἀρχιερα-
 414 τεύσας ἔτη τέσσαρα. τὴν δ' ἀρχιερωσύνην ὁ λαὸς τῷ Ἰούδᾳ δίδωσιν, ὃς ἀκούσας περὶ 10
 τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως καὶ ὅτι καταπεπολεμηκάσι τὴν τε Γαλατίαν καὶ Ἰβηρίαν καὶ
 Καρχηδόνα τῆς Αἰβύης καὶ πρὸς τούτοις τὴν Ἑλλάδα κεχείρωνται καὶ τοὺς βασιλεῖς Περσέα
 415 καὶ Φίλιππον καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν, ἔγνω φιλίαν ποιήσασθαι πρὸς αὐτούς. πέμψας
 οὖν εἰς τὴν Ῥώμην παρεκάλει συμμαχούς εἶναι καὶ φίλους, καὶ Δημητρίῳ γράψαι, ὅπως
 416 μὴ πολεμῇ τοῖς Ἰουδαίοις. ἐλθόντας δὲ εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς παρὰ Ἰούδα πρεσβευτὰς ἡ 15
 σύγκλητος δέχεται καὶ συμμαχεῖν ἐπινεύει. ποιήσασα δὲ περὶ τούτων δόγμα τὸ μὲν
 ἀντίγραφον εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπέστειλεν, αὐτὸ δὲ εἰς τὸ Καπετώλιον εἰς χαλκᾶς ἐγγρά-
 419 ψαντες δέλτους ἀνέθεσαν. καὶ τὴν μὲν πρώτην Ῥωμαίοις πρὸς Ἰούδα φιλίαν καὶ
 συμμαχίαν οὕτω συνέβη γενέσθαι.
 420 Ὁ Δημήτριος δὲ μαθὼν ὅτι Νικάνωρ ἀπέθανε καὶ ἡ σὺν αὐτῷ ἀπώλετο στρατιὰ πάλιν τὸν 20
 421 Βακχίδην μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐξέπεμψε. ὃς παραγενόμενος εἰς τὴν Ἰου-
 δαίαν καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ὄντας, πολλοὶ γὰρ εἰς αὐτὰ πεφεύγесαν, πολιορκήσας καὶ
 422 λαβὼν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἔσπευδε. μαθὼν δὲ τὸν Ἰούδαν ἐν τινὶ κόμμῃ Βηρῆθοῦ
 τοῦνομα ἐστρατοπεδευμένον ἐπ' αὐτὸν ἠπέιγετο μετὰ πεζῶν δισμυρίων, ἱππέων δὲ
 424 δισχιλίων· τῷ Ἰούδᾳ δὲ ἦσαν οἱ πάντες χίλιοι. οἱ τὸ τοῦ Βακχίδου πληθος δείσαντες 25
 422 συνεβούλευον ἀναχωρεῖν καὶ σώζειν αὐτούς. ὡς δὲ „μὴ τοῦτο, εἶπεν, ἥλιος ἴδιο γινόμενοι,
 422 ὁ Ἰούδας, ἵνα ἐγὼ τὰ νῶτα μου δείξω τοῖς πολεμίοις, πολλοὶ καταλιπόντες τὴν παρεμ-
⁴²⁶₄₂₇βολὴν ἔφυγον πλὴν ὀκτακοσίων. ὁ δὲ Βακχίδης διατάξας τὴν στρατιὰν σημῆναι τὸν
 428 σαλπικτήν ἐκέλευσε. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Ἰούδας ποιήσας συμβάλλει τοῖς πολεμίοις, καὶ
 καρτερῶς ἀγωνιζόμενος ἕως δυσμῶν, ἰδὼν Ἰούδας τὸν Βακχίδην καὶ τὸ καρτερόν τῆς στρατιᾶς 30
 ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, παραλαβὼν τοὺς εὐπνηχοτάτους ὤρμησεν ἐπ' ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ προσβαλὼν
 429 διασπᾶ αὐτῶν τὴν φάλαγγα, καὶ εἰς φυγὴν αὐτοὺς ἐβιάσατο κα' διώκει μέχρις Ἀζᾶ ὄρους.
 Θεασάμενοι δὲ τὴν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι τροπὴν οἱ τὸ εὐώνυμον ἔχοντες ἐκύκλωσαν τὸν
 430 Ἰούδαν διώκοντα καὶ λαμβάνουσι μέσον αὐτίν. ὁ δὲ φυγεῖν μὴ δυνάμενος, στὰς ἐμάχετο
 431 μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. πολλοὺς δὲ κτείνας καὶ κατάκοπος γινόμενος καὶ αὐτὸς ἔπεσε. 35
 πεσόντος δὲ Ἰούδα πρὸς μηδένα τὸ λοιπὸν ἀφορᾶν ἔχοντες οἱ σὺν αὐτῷ
 433 ἔφυγον. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτον κατέσχευεν Ἰούδαν, ἄνδρα γενναῖον καὶ μεγαλοπόλεμον
 γινόμενον καὶ πάντα ὑπὲρ τῆς τῶν πολιτῶν ἐλευθερίας καὶ δρᾶσαι καὶ παθεῖν

4 γνόντες] ἀκούσαντες Iosephus. — 4 ἐξεπῆδω man. 1 Busb. — 6 αὐθις] πάλιν Iosephus. —
 15 παρὰ] περὶ Busb. — Ἰούδαν man. 2 Busb. — 30 ἕως] μέχρι Iosephus. — 35 κατάκοπος, litt. κο in ras.
 Busb. — 35 καὶ αὐτὸς ... 36 λοιπὸν in marg. supplevit Busb.

Zonaras I p. 375 Bonn.

ὑποστάντα. τοιοῦτος δὲ τὴν ἀρετὴν ὑπάρξας μέγιστον αὐτοῦ κλέος καὶ μνημεῖον κατέλειπεν· 434
ἐλευθερώσας γὰρ τὸ ἔθνος καὶ τῆς ὑπὸ Μακεδόσιν ἐξαρκάσας δουλείας τὴν ἀρχιερωσύνην
ἔτος τρίτον κατασχὼν ἀπέθανεν.

Φλαυίου Ἰωσήπου ἀρχαιολογίας Ἰουδαϊκῆς λόγος ιγ'.

περιέχει δὲ χρόνον ἑτῶν πβ'.

Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Ἰούδαν ἐν τούτοις. μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ὅσον ἦν 2
τῶν ἀσεβῶν καὶ παραβεβηκότων τὴν πάτριον πολιτείαν ἐπεφύη τοῖς Ἰουδαίοις καὶ παντα-
χόθεν αὐτοὺς ἐκάκου. συνελάμβανε δὲ τῇ τούτων πολιτείᾳ καὶ λιμὸς τὴν χώραν κατα- 3
λαβών, ὥς πολλοὺς διὰ ταῦτα πρὸς τοὺς Μακεδόνας αὐτομολῆσαι. Βακχίδης δὲ τῶν 4
10 Ἰουδαίων τοὺς ἀποστάντας τῆς πατρίου συνηθείας καὶ τὸν κοινὸν βίον προσηρημένους
συναθροίσας ἐνεχείρισε τὴν τῆς χώρας ἐπιμέλειαν, οἱ καὶ συλλαμβάνοντες τοὺς Ἰούδα
φίλους καὶ τὰ ἐκείνου φρονοῦντας τῷ Βακχίδῃ παρεδίδουσιν· ὁ δὲ βασανίζων αὐτοὺς πρῶτον
καὶ πρὸς ἡδονὴν αἰκιζόμενος ἔπειτα διέφθειρεν. οἱ περιλειφθέντες δὲ τῶν ἐταίρων Ἰούδα 5
προσελθόντες αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθῃ μιμεῖσθαι τὸν ἀδελφὸν ἠξίου·ν ὑπὲρ τῆς ἀπάντων
15 ἐλευθερίας θανόντα, καὶ μὴ περιορᾷ ἀπροστατήτον τὸ ἔθνος μὴδὲ ἐν οἷς κακοῖς φθίρεται.
ὁ δὲ Ἰωνάθης ἐτοίμως ἔχειν φήσας ἀποθνήσκειν ὑπὲρ αὐτῶν στρατηγὸς ἀποδείκνυται τῶν 6
Ἰουδαίων. ἀκούσας δὲ τοῦτο Βακχίδης καὶ φοβηθεὶς ἀποκτεῖναι τοῦτον δόλῳ ἐξήτει. οὐκ 7
ἔλαθε δὲ τὸν Ἰωνάθην οὐδὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα, ἀλλὰ γὰρ μαθόντες οὗτοι καὶ
παραλαβόντες τοὺς ἐταίρους ἅπαντας εἰς τὴν ἐρημίαν τὴν ἔγγιστα τῆς πόλεως τάχος ἔφυγον,
20 ὁ δὲ Βακχίδης αἰσθόμενος αὐτοὺς ἀπηρκότας ὥρμησεν ἐπ' αὐτοὺς μετὰ πάσης τῆς δυνά- 9
μεως. Ἰωνάθης δὲ τοῦτο γινὼς πέμπει τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννην πρὸς τοὺς Ναβαταίους 10
Ἀραβας, ἵνα παρ' αὐτοῖς ἀπόθῃται τὴν ἀποσκευὴν ἕως οὗ πολεμήσουσι Βακχίδην· ἦσαν
γὰρ φίλοι. τὸν δὲ Ἰωάννην ἀπιόντα ἐνεδρεύσαντες οἱ Ἀμαραίου παῖδες ἐκ Μιβάδας 11
πόλεως διαρκάσαντες ὅσα ἐπεκομίζετο αὐτὸν τὸ κτείνουσι καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. δίκην
25 μέντοι γε τούτων ὑπέσχον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ τὴν ἀξίαν. ὁ δὲ Βακχίδης παραφυλάξας 12
τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην ἦκεν ὥς μὴ μαχοῦμενον διὰ τὸν νόμον. ὁ 13
δὲ παρορμήσας τοὺς ἐταίρους ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν εἶναι τὸν κίνδυνον εἰπὼν συνάπτει 13
τοῖς πολεμίοις. ὧν πολλοὺς καταβαλὼν ἐπεὶ τολμηρῶς εἶδεν ἐπερχόμενον αὐτῷ τὸν Βακ- 14
χίδην, ἐξέτεινε τὴν δεξιὰν ὥς πλήξων αὐτόν. τοῦ δὲ προειδομένου καὶ τὴν πληγὴν ἐκκλί-
30 ναντος ἀποπηδίσας μετὰ τῶν ἐταίρων εἰς τὸν ποταμὸν διενήξατο, καὶ οὕτω διασώζονται εἰς
τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὑποστρέψαντος εὐθὺς τοῦ Βακχίδου εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ἄκραν.
ἀπέβαλε δὲ τῆς στρατιᾶς ὡς περὶ δισχιλίους. πολλὰς δὲ τῆς Ἰουδαίας καταλαβόμενος 15
πόλεις ὁ Βακχίδης ὠκίρωσε, μάλιστα δὲ τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ἄκραν. λαβὼν δὲ καὶ τοὺς 17
τῶν πρώτων τῆς Ἰουδαίας παῖδας ὁμήρους εἰς τὴν ἄκραν αὐτοὺς ἐνέκλεισε καὶ ἐφύλαττε.
35 παραγενόμενος δέ τις πρὸς Ἰωνάθην καὶ Σίμωνα τοὺς Ἀμαραίου παῖδας ἀπήγγελλε γάμον 18

10 κοινόν, litt. κοι in ras. Busb. — 12 βασανίζων, litt. βασ in ras. Busb. — 19 ἑτέρους Busb. —

23 ἐνεδρεύσαντας man. 1 Busb. — 26 μὴ supra scriptum Busb. — 31 ὑποστρέψαν Busb.

Zonaras I p. 376 Bonn.

ἐπιτελοῦντας καὶ τὴν νύμφην ἄγοντας ἀπὸ Βαθανᾶ πόλεως μετὰ παραπομπῆς λαμπρᾶς καὶ
 19 πολυτελοῦς. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ Σίμωνα καιρὸν ἐπιτηδειότατον εἰς τὴν ἐκδικίαν τοῦ
 20 ἀδελφοῦ τοῦτον νομίσαντες ἐξώρμησαν καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐν τῷ ὄρει λοχῶντες ἔμενον. ὥς δὲ
 εἶδον αὐτοὺς ἄγοντας τὴν παρθένον καὶ τὸν νυμφίον καὶ φίλων σὺν αὐτοῖς ὄχλον, ἀνα-
 πηδήσαντες ἐκ τῆς ἐνέδρας ἀπέκτειναν ἅπαντας καὶ τὸν κόσμον καὶ τὴν ἄλλην ὕσῃ τότε 5
 21 εἶπετο λεία τοῖς ἀνθρώποις λαβόντες ὑπέστρεψαν. καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ
 παρὰ τῶν υἱῶν Ἀμαραίου τοιαύτην ἀπέλαβον· αὐτοὶ γὰρ οὗτοι καὶ οἱ συνεπόμενοι φίλοι
 22 καὶ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τέκνα διεφθάρησαν ὄντες ὡς τετρακόσιοι. Σίμων μὲν οὖν καὶ Ἰωνάθης
 εἰς τὰ ἔλη τοῦ ποταμοῦ ὑποστρέψαντες αὐτόθι κατέμενον. Βακχίδης δὲ τὴν Ἰουδαίαν
 ἅπασαν φρουραῖς ἀσφαλισάμενος ὑπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ τότε μὲν ἐπ' ἔτι 10
 23 δύο τὰ τῶν Ἰουδαίων ἡρέμησε πράγματα. οἱ δὲ φυγάδες καὶ ἀσεβεῖς ὀρῶντες τὸν Ἰωνάθην
 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μετὰ πολλῆς ἀδείας ἐνδιατρίβοντας τῇ χώρᾳ διὰ τὴν εἰρήνην πέμπουσι
 πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα παρακαλοῦντες στείλαι Βακχίδην ἐπὶ τὴν Ἰωνάθου σύλληψιν
 24 ὡς ἀπόνως ἐσομένην. ὁ δὲ Βακχίδης σταλὲς καὶ γενόμενος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πᾶσιν ἔγραψε
 25 συλλαβεῖν αὐτῷ τὸν Ἰωνάθην. σπουδαζόντων δὲ πάντων καὶ μὴ δυναμένων κρατῆσαι 15
 τοῦ Ἰωνάθου, ἐφυλάττετο γὰρ σφόδρα, ὀργισθεὶς ὁ Βακχίδης τοῖς φυγάσιν ὡς ψενσαμένοις
 26 αὐτὸν τὰ καὶ τὸν βασιλέα πεντήκοντα ἐξ αὐτῶν τοὺς ἡγουμένους λαβὼν ἀπέκτεινεν. ὁ δὲ
 Ἰωνάθης σὺν τῷ ἀδελφῷ καὶ τοῖς ἐταίροις ἀναχωρεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οἰκοδομήσας πύργους
 27 καὶ τείχη περιβαλλόμενος ἑαυτὸν εἶχεν ἀσφαλῶς πεφρουρημένον. Βακχίδης δὲ ταῦτα
 μαθὼν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην ἦκε, καὶ προσβαλὼν αὐτοῦ τοῖς ὀχυρώμασιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας 20
 28 αὐτὸν ἐπολιόρχει. ὁ δὲ καρτερῶς ἀντιστάς Σίμωνα μὲν εἶασε τὸν ἀδελφὸν ἐν τῇ πόλει
 τῷ Βακχίδῃ πολεμῆσαι, λάθρα δὲ αὐτοὺς ἐξελθὼν εἰς τὴν χώραν καὶ συναγαγὼν χεῖρα πολλὴν
 νύκτα ἐπιπίπτει τῷ Βακχίδου στρατοπέδῳ καὶ συχνοὺς αὐτῶν διαφθεύρας φανερός
 29 καὶ τῷ ἀδελφῷ Σίμωνι γίνεται τοῖς ἐχθροῖς ἐπιτεσών. ἐπέξεισιν οὖν καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ τε
 μηχανήματα τῶν Μακεδόνων τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐνέπρησε καὶ φόνον αὐτῶν ἱκανὸν 25
 30 εἰργάσατο. Θεασάμενος δὲ ἑαυτὸν ὁ Βακχίδης ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπειλημμένον καὶ τοὺς
 μὲν ἔμπροσθεν αὐτῷ, τοὺς δὲ ὀπισθεν προσκειμένους, εἰς ἀθυμίαν ἄμα καὶ ταραχὴν
 31 τῆς διανοίας ἐνέπεσε. τὸν μέντοι γε ὑπὲρ τούτων θυμὸν εἰς τοὺς φυγάδας ὡς ἐξηπατη-
 κώτας ἀπέσκηψεν. ἐβούλετο δὲ ἀπολιπὼν εὐπρεπῶς, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν οἰκίαν ὑπο-
 στρέψαι. 30

32 Μαθὼν δὲ αὐτοῦ τὴν διάνοιαν Ἰωνάθης πρεσβεύεται πρὸς αὐτὸν περὶ φιλίας καὶ
 33 συμμαχίας, ὅπως ἀποδῶσιν ἀλλήλοις οὓς εἰλήφασιν αἰχμαλώτους ἑκάτεροι. νομίσας δὲ
 ταύτην εὐπρεπεστάτην ὁ Βακχίδης τὴν ἀναχώρησιν σπένδεται πρὸς τὸν Ἰωνάθην, καὶ
 ὤμοσαν μὴ στρατεύειν ἔτι κατ' ἀλλήλων, τοὺς τε αἰχμαλώτους ἀποδοῦς καὶ τοὺς ἰδίους
 34 κομισάμενος ὑπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ οὐκ ἔτι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐνέβαλεν. ὁ δὲ 35
 Ἰωνάθης ταύτης τῆς ἀδείας λαβόμενος τοῖς ὄχλοις διεῖπε τὰ πράγματα καὶ τοὺς πονηροὺς
 35 καὶ ἀσεβεῖς κολάζων ἐκάθαρεν οὕτως ἀπὸ τούτων τὸ ἔθνος. τὸν δὲ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπι-
 φανοῦς υἱὸν ἀναβάντα εἰς Συρίαν συνέβη καταλαβέσθαι Πτολεμαῖδα ἐκ προδοσίας τῶν

1 ἐπιτελοῦντα man. 1 Busb. — 20 μαθὼν] ἀκούσας Iosephus. — 22 εἶασε] καταλείπει Iosephus. —
 22 αὐτοὺς] αὐτὸς Iosephus. — 23 νυκτὸς Iosephus — βακχίδη man. 1 Busb. — 31 in marg. β' Busb.

Zonaras I p. 377 Bonn.

ἐνδοθεν στρατιωτῶν ἀπεχθῶς γὰρ εἶχον πρὸς τὸν Δημήτριον διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ
καὶ τὸ δυσέντευκτον. ἀποκλείσας γὰρ αὐτὸν εἰς τετραπύργιον τι βασιλείον, ὃ κατεσκευάσεν 36
αὐτὸς οὐκ ἄποθεν Ἀντιοχείας, οὐδένα προσίετο. γενόμενον οὖν ἐν Πτολεμαῖδι τὸν 37
Ἀλέξανδρον ἀκούσας ὁ Δημήτριος ἤγεν ἅπασαν ἐπ' αὐτὸν τὴν δύναμιν. ἔπεμψε δὲ καὶ
5 πρὸς τὸν Ἰωνάθην πρέσβεις περὶ συμμαχίας καὶ εὐνοίας· προσέταξεν οὖν αὐτῷ συνα- 38
θροίζειν δύναμιν καὶ τοὺς ὁμήρους, οὓς τῶν Ἰουδαίων ἐνέκλεισε Βακχίδης ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν
Ἱεροσολύμων, ἀπολαμβάνειν. Ἰωνάθης δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν ἐπιστολὴν 39
ἀνέγνω τοῦ Δημητρίου ἀκουόντων τοῦ τε λαοῦ καὶ τῶν φρουρούντων τὴν ἀκρόπολιν. ἧς 40
ἀναγνώσθεισας οἱ ἀσεβεῖς καὶ φυγάδες καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως λίαν ἔδεισαν ἐπιτετρα-
10 φότος Ἰωνάθῃ τοῦ βασιλέως στρατείαν συλλέγειν καὶ τοὺς ὁμήρους ἀπολαβεῖν. ὁ δὲ
τοῖς γονεῦσιν ἐκάστῳ τὸν ἴδιον ἀπέδωκε. καὶ οὕτω μὲν Ἰωνάθης ἐν Ἱεροσολύμοις 41
ἦν καινίζων ἕκαστον. ἐκέλευσε γὰρ οἰκοδομηθῆναι καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως ἐκ λίθων
τετραγώνων, ὡς ἂν ἦ πρὸς τοὺς πολέμους ἀσφαλέστερον. ταῦτα δὲ ὁρῶντες οἱ τῶν 42
φρουρίων τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φύλακες ἐκλιπόντες αὐτὰ πάντες ἔφυγον εἰς Ἀντιόχειαν πάρεξ
15 τῶν ἀσεβῶν Ἰουδαίων καὶ πεφηνότων. Ἀλέξανδρος δὲ φίλον τὸν Ἰωνάθην ποιῆσθαι 43
κατὰ Δημητρίου διεγνώκως γράφει πρὸς αὐτόν· „τὴν μὲν ἀνδρείαν σου καὶ τὴν πίστιν 45
ἀκηκόαμεν πάλαι καὶ διατοῦτο πεπόμφαμεν πρὸς σὲ περὶ συμμαχίας καὶ χειροτονοῦμέν
σε σήμερον ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων καὶ φίλον ἑμὸν καλεῖσθαι. ἀπέσταλκα δὲ σοι καὶ
δωρεὰς στολὴν πορφυρᾶν καὶ στέφανον χρύσειον καὶ παρακαλῶ τιμηθῆντα ὑφ' ἡμῶν ὅμοιον
20 γενέσθαι περὶ ἡμᾶς.“ δεξάμενος δὲ τὴν ἐπιστολὴν Ἰωνάθης ἐνδύεται μὲν τὴν ἀρχιερατικὴν 46
στολὴν τῆς σκηνοπηγίας ἐνστάσης μετὰ ἔτη τέσσαρα ἢ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰούδαν ἀπο-
θανεῖν· καὶ γὰρ οὐδὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἀρχιερεὺς τίς ἐγεγόνει· συνάγει δὲ δύναμιν
πολλὴν καὶ πλῆθος ὅπλων ἐχάλασε. Δημήτριον δὲ ταῦτα σφόδρα ἐλύπησε καὶ τῆς 47
βραδυτῆτος ἑαυτὸν ἡτῶτο, ὅτι μὴ προλαβὼν Ἀλέξανδρον αὐτὸς φιλανθρωπεύσαιτο τὸν
25 Ἰωνάθην, ἀλλ' ἐκείνῳ καταλείποι καιρὸν εἰς τοῦτο. γράφει τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐπιστολὴν 48
τῷ Ἰωνάθῃ καὶ τῷ δῆμῳ· „ἐπεὶ διετηρήσατε τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν καὶ πειράσασιν ὑμᾶς 48
τοῖς ἑμοῖς ἐχθροῖς οὐ προσέθεσθε, καὶ ταύτην μὲν ὑμῶν ἐπαινω τὴν πίστιν καὶ παρα-
καλῶ τοῖς αὐτοῖς ἐμμένειν ἀποληψομένους ἀμοιβὰς παρ' ἡμῶν· τοὺς γὰρ πλείστους ὑμῶν 49
ἀνήσω τῶν φόρων καὶ τῶν συντάξεων. νῦν τὲ ὑμῖν ἀφίημι τοὺς φόρους, οὓς αἰεὶ παρέχετε.
30 πρὸς τούτοις καὶ τὴν τιμὴν ὑμῶν χαρίζομαι τῶν ἀλῶν καὶ τῶν στεφάνων, οὓς προσφέρετε 50
ἡμῖν, καὶ ἀντὶ τῶν τρίτων τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ξυλίνου καρποῦ τὸ γινόμενον
ἑμοὶ μέρος ἀφίημι ὑμῖν ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ οὓς ὑπὲρ κεφαλῆς ἐκάστης ἔδει 50
μοι δίδόναι τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ προσκειμένων Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας καὶ Περαιάς, τού-
του παραχωρῶ ὑμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον. καὶ τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν 51
35 ἱερὰν καὶ ἄσυλον εἶναι βούλομαι καὶ ἐλευθέραν ἕως τῶν ὅρων αὐτῆς ἀπὸ τελῶν ἢ δεκάτης.
τὴν δὲ ἄκραν ἐπιτρέπω τῷ ἀρχιερεῖ ὑμῶν Ἰωνάθῃ, οὓς δ' ἂν αὐτὸς δοκιμάσῃ πιστοὺς 52
τούτους ἐν αὐτῇ φρουροὺς καταστῆσαι, ἵνα φυλάσσωσιν ἡμῖν αὐτήν. καὶ Ἰουδαίων δὲ 52
τοὺς αἰχμαλωτισθέντας καὶ δουλεύοντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀφίημι ἐλευθέρους. κελεύω δὲ μηδὲ

7 παραγενόμενος, litt. παραγενό in ras. 9—10 litt. Busb. — 23 δὲ om. man. 1 Busb. — 28 ἡμῶν, litt. ἢ ex corr. Busb. — 30 ὑμῶν] ὑμῖν Iosephus. — 33 Ἰουδαίᾳ] Ἰουδαίᾳ κατοικούντων καὶ τῶν τριῶν τοπαρχῶν τῶν τῇ Ἰουδαίᾳ Iosephus. — 34 ἡμῖν Busb.

ZONARAS I p. 378 Bonn.

- ἀγγαρεύεσθαι τὰ τῶν Ἰουδαίων ὑποζύγια· τὰ δὲ σάββατα καὶ ἑορτὴ ἅπαντα καὶ τρεῖς αἱ
 53 πρὸ τῆς ἑορτῆς ἡμέραι ἔστωσαν ἀτελεῖς. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς ἐν τῇ ἐμῇ κατοικούντας Ἰουδαίους ἐλευθέρους καὶ ἀνεπηρεάστους ἀφίημι, καὶ τοῖς στρατεύεσθαι μετ' ἐμοῦ
 54 βουλομένοις ἐπιτρέπω τοῖς αὐτῶν πατρώοις χρῆσθαι νόμοις καὶ τῷ ἀρχιερεῖ ἐπιπειθεῖς εἶναι, ἵνα μηδεὶς Ἰουδαῖος ἔχη ἄλλο ἱερὸν προσκυνεῖν ἢ μόνον τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις. 5
 55 δίδωμι δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐμῶν εἰς τὴν δαπάνην τῶν θυσιῶν κατ' ἔτος μυριάδας πεντεκαίδεκα, τὰ δὲ περισσεύοντα τῶν χρημάτων ὑμέτερα εἶναι βούλομαι καὶ τὰς μυρίας δραχμάς, ἃς ἐλάμβανον ἐκ τοῦ ἱεροῦ οἱ βασιλεῖς, ὑμῖν ἀφίημι διὰ τὸ προσήκειν αὐτὰ τοῖς
 58 ἱερεῦσι καὶ τοῖς λειτουργοῖς τῶν ἱερῶν.“ ταῦτα μὲν ἔγραψε Δημήτριος. Ἀλέξανδρος δὲ
 59 ὁ βασιλεὺς δύναμιν μεγάλην ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν Δημήτριον ἐστράτευσε. καὶ μάχης γενομένης 10
 τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας τοῦ Δημητρίου τρέπεται τοὺς ἐναντίους εἰς φυγὴν κτείνει τε συγχροὺς αὐτῶν καὶ διαρπάζει τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ δεξιόν, ἔνθα δὴ συνέβαινε εἶναι
 60 τὸν Δημήτριον ἦττητο. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἔφυγον, Δημήτριος δὲ γενναίως μαχόμενος οὐκ ὀλίγους μὲν ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων, διώκων δὲ τοὺς ἄλλους εἰσελαύνει τὸν ἵππον εἰς
 61 τέλμα βαθὺ καὶ δυσεκπόρευτον, ἔνθα πεσόντος αὐτοῦ τοῦ ἵππου μὴ δυνηθεὶς διαφυγεῖν 15
 ἀνῆρέθη. τὸ γὰρ συμβεβηκὸς περὶ αὐτὸν ἰδόντες οἱ πολέμιοι ἀνέστρεψαν καὶ κυκλωσάμενοι τὸν Δημήτριον πάντες ἐπ' αὐτὸν ἠκόντιζον. ὁ δὲ πεζὸς ὢν γενναίως ἀπεμάχετο, καὶ τελευταῖον τραῦμα λαβὼν πολλὰ καὶ μηκέτι ἀντέχειν δυνάμενος κατέπεσε. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτον Δημήτριον κατέλαβεν ἔτη βασιλεύσαντα ἔνδεκα.
 62 Ὁ δὲ Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς ὁμώνυμος ὢν τῷ πατρὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φυχὼν πρὸς 20
 63 Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα διῆγε. βουλόμενος δὲ αὐτῷ μνήμην καὶ δόξαν αἰώνιον κατασκευάσαι, διέγνω πέμψας πρὸς Πτολεμαῖον τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν Κλεοπάτραν αἰτήσασθαι παρ' αὐτῶν ἔξουσίαν, ὅπως οἰκοδομήσεις ναὸν ἐν Αἰγύπτῳ παραπλήσιον τῷ
 64 ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ Λευίτας καὶ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἰδίου γένους καταστήσῃ. τοῦτο δὲ ἐβούλετο
 65 θαρρῶν μάλιστα τῷ προφήτῃ Ἡσαΐα, ὃς ἔμπροσθεν ἔτεσιν ἑξακοσίων πλείοσι γεγονώς 25
 προεῖπεν, ὥς δὴ πάντως ἐν Αἰγύπτῳ οἰκοδομηθῆναι ναὸν τῷ μεγίστῳ θεῷ ὑπ' ἀνδρὸς Ἰουδαίου. διὰ ταῦτα οὖν ἐπηρμένος ὁ Ὀνίας γράφει περὶ τούτων Πτολεμαίῳ καὶ Κλεο-
 70 πάτρῃ. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ἀντέγραφον οὕτως· „ἀνέγνωμέν σου τὴν παράκλησιν ἀξιούντος ἐπιτραπῆναι σοι τὸ ἐν Λεόντων πόλει τοῦ Ἡλιοπολίτου ἱερὸν συμπεπτωκὸς ἀνακαθᾶραι, προσαγορευόμενον δὲ τῆς ἀγρίας Βουβάστεως. διὸ καὶ θανατούμεν, εἰ ἔσται τῷ θεῷ κεχα- 30
 71 ρισμένον τὸ καθιδρυθῆναι ἱερὸν ἐν ἀσελεγεῖ τόπῳ καὶ πλήρει ζώων ἀνιέρων. ἐπειδὴ δὲ σὺ φῆς Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἐκ πολλοῦ χρόνου τοῦτο προειρηκέναι, συγχωροῦμεν σοι, εἰ μέλλει τοῦτο ἔσεσθαι κατὰ τὸν νόμον· ὥστε μηδὲν ἡμᾶς δοκεῖν εἰς τὸν θεὸν ἔξημαρ-
 72 τηκεῖν.“ λαβὼν οὖν ὁ Ὀνίας τὸν τόπον κατεσκεύαζεν ἱερὸν καὶ βωμὸν τῷ θεῷ ὅμοιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, μικρότερον δὲ καὶ πενιχρότερον. τὰ δὲ μέτρα αὐτοῦ περισσόν ἐστι 35
 74 γράφειν. τοὺς δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίους καὶ Σαμαρεῖς, οἱ τὸ ἐν Γαριζὶν ὄρει προσε-
 κύνουν ἱερὸν οἰκοδομηθὲν κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου χρόνους, συνέβη στασιάζειν πρὸς ἀλλήλους, τῶν μὲν Ἰουδαίων λεγόντων κατὰ τοὺς Μωυσέος νόμους ὀφειδοῦσθαι τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις,

8 αὐτὰ] αὐτὰς Iosephus. — 14 πολεμίων] πόλεων man. 1 Busb. — 16 καὶ iterat Busb. — κυκλωσάμενοι ex κλυσάμενοι corr. man. 2 Busb. — 26 δὲ] δεῖ Iosephus.

Zonaras I p. 378 Bonn.

τῶν δὲ Σαμαρέων τὸ ἐν Γαριζίν. παρεκάλεσαν οὖν σὺν τοῖς φίλοις καθίσαντα τὸν βασιλέα 75
Πτολεμαῖον τοὺς περὶ τούτων ἀκοῦσαι λόγους καὶ τοὺς ἡττηθέντας θανάτῳ ζημιῶσαι. ὁ 76
μὲν οὖν βασιλεὺς πολλοὺς τῶν φίλων εἰς συμβουλίαν παραλαβὼν ἐκάθισεν ἀκουσόμενος τῶν
λεγόντων. οἱ δὲ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαῖοι σφόδρα ἡγωνίων ὑπὲρ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις 77
5 ναοῦ· χαλεπῶς γὰρ ἔφερον, εἰ τοῦτον τινὲς καταλύσουσιν οὕτως ἀρχαῖον καὶ διασημότερον
τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ὑπάρχοντα. διαλεχθέντων μὲντοι τῶν ἀλλήλοις ἐναντιουμένων 78
ὁ βασιλεὺς κρίνει μὲν κατὰ τοὺς Μωυσέος νόμους οἰκοδομηθῆναι τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερόν, 79
ἀποκτεῖναι δὲ τοὺς τὴν αὐτοῦ ζητοῦντας καθαίρεσιν.

Δημητρίου δὲ ἀποθανόντος ἐν τῇ μάχῃ Ἀλέξανδρος τὴν τῆς Συρίας παραλαβὼν 80
10 βασιλείαν γράφει τῷ Φιλομήτορι Πτολεμαίῳ μνηστευόμενος αὐτοῦ πρὸς γάμον τὴν θυγατέρα.
Πτολεμαῖος δὲ δεξάμενος ἡδέως τὴν μνηστείαν ἀντιγράφει χαίρειν τὲ ἐπὶ τῷ τὴν ἀρχὴν 81
αὐτῷ πατρῴαν οὖσαν ἐπιληφθῆναι, καὶ τὴν θυγατέρα δώσειν ὑπισχνεῖται, συναντᾶν δὲ
αὐτῷ εἰς Πτολεμαῖδα τὴν θυγατέρα μέλλοντι ἄγειν ἐκέλευσεν· αὐτὸς γὰρ αὐτὴν μέχρι
ταύτης παραπέμψειν κακεῖ συνοικίσειν αὐτῷ τὴν παῖδα. καὶ Πτολεμαῖος μὲν παραγίνεται 82
15 μετὰ σπουδῆς εἰς Πτολεμαῖδα Κλεοπάτραν ἄγων τὴν θυγατέρα. εὐρὼν δὲ ἐκεῖ τὸν
Ἀλέξανδρον δίδωσιν αὐτῷ τὴν παῖδα καὶ φερτὴν ἄγρου καὶ χρυσὸν ὅσον εἰκὸς ἦν δοῦναι
βασιλέα. τῶν δὲ γάμων ἐπιτελουμένων Ἀλέξανδρος Ἰωνάθῃ τῷ ἀρχιερεῖ ἔγραψεν εἰς 83
Πτολεμαῖδα ἦκειν. παραγενόμενος δὲ πρὸς τοὺς βασιλέας καὶ δωρησάμενος αὐτοὺς λαμ-
πρῶς τῆς παρ' ἀμφοτέρων ἀπῆλυνσε τιμῆς. Ἀλέξανδρος δὲ αὐτὸν ἡγάγασεν ἀποδυσά- 84
20 μενον τὴν ἰδίαν ἐσθῆτα βαλεῖν πορφύραν, καὶ συγκαθεσθῆναι ποιήσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
βήματος προσέταξε τοὺς ἡγεμόνας εἰς μέσῃ μετ' αὐτοῦ λέγειν ἐφεῖσθαι. τοῦτο δὲ ποιη- 85
σάντων τῶν ἡγεμόνων οἱ κατηγορεῖν παρασκευασάμενοι καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπεχθῶς ἔχοντες
ἀπέδρασαν. τοσαύτῃ δὲ σπουδῇ περὶ τὸν Ἰωνάθην ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἐχρῆτο, ὥστε
αὐτὸν καὶ πρῶτον ἀναγράψαι τῶν φίλων. ἐπεὶ δὲ Δημήτριος ὁ Δημητρίου μετὰ πολλῶν 86
25 μισθοφόρων, οὓς παρέσχεν αὐτῷ Ἀσθίνης ὁ Κρής, ἄρας ἀπὸ Κρήτης κατέπλευσεν εἰς
Κιλικίαν, τὸν Ἀλέξανδρον ἀκούσαντα τοῦτο εἰς ἀγωνίαν καὶ ταραχὴν ἐνέβαλε καὶ παρα- 87
χρῆμα ἐκ τῆς Φοινίκης εἰς Ἀντιόχειαν ἔσπευσεν, ἵνα τὰ ἐκεῖ πρὶν ἢ Δημήτριος ἔλθῃ
ἀσφαλισθῇ. κατέλιπε δὲ τῆς κοίτης Συρίας Ἀπολλώνιον τὸν Δάον ἡγεμόνα, ὃς μετὰ 88
πολλῆς δυνάμεως εἰς Ἰάμνειαν ἐλθὼν ἐπεμψε πρὸς Ἰωνάθην τὸν ἀρχιερέα, λέγων ἄδικον
30 εἶναι μόνον αὐτὸν ἐπ' ἀδείας ζῆν οὐχ ὑποτασσόμενον τῷ βασιλεῖ· τοῦτο δὲ αὐτῷ παρὰ
πάντων ὄνειδος φέρειν, ὅτι μὴ ὑποτάξειεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ. μὴ τοίνυν ἐν τοῖς ὅρεσιν 89
καθήμενος ἐξαπάτα νομίζων ἰσχὺν ἔχειν, ἀλλ' εἰ θαρσεῖς τῇ σαντοῦ δυνάμει καταβάς εἰς
τὸ πεδίον τῇ ἡμετέρᾳ στρατιᾷ συγκρίσῃ, καὶ τὸ τέλος τῆς νίκης ἐπιδείξει τὸν ἀνδρείο-
τατον. ποιήσῃ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἀγῶνα ἐν τοιαύτῃ γῇ, ἐν ᾗ λίθοις οὐκ ἔστιν ἄλλ' ὅπλοις 90
35 ἀγωνίσασθαι, οὐδὲ τόπος εἰς ὃν ἡττώμενος φεύξῃ. παροξυνθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ὁ Ἰωνάθης 91
μυρίους ἐπιλεξάμενος στρατιώτας ὥρμησεν ἐξ Ἱεροσολύμων μετὰ καὶ Σίμωνος τοῦ ἀδελφοῦ,
καὶ γενόμενος ἐν Ἰόπῃ στρατοπεδεύεται τῆς πόλεως ἕξω τῶν Ἰοπηρῶν ἀποκλεισάντων
αὐτῷ τὰς πύλας. τοῦ δὲ πρὸς πολιορκίαν παρασκευαζομένου, φοβηθέντες μὴ τὴν πόλιν 92

6 ναοῦ| ἱεροῦ Iosephus. — 9 i. marg. ζ' Busb. — 21 αὐτοῦ] αὐτοῦ προελθόντας τὴν πόλιν
κηρύξαι μηδενὶ κατ' αὐτοῦ Iosephus. — 32 ἐξαπατῶ (post ὦ eras. ν) Busb. — 35 τόπον Busb.

Zonaras I p. 378 Bonn.

- αὐτῶν κατὰ κράτος ἐξέλη, ἀνοίγουσιν αὐτῷ τὰς πύλας. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἀκούσας τὴν Ἰόπην κατελημμένην ὑπὸ τοῦ Ἰωνάθου τρισχιλίους ἵππεῖς παραλαβὼν καὶ πεζοὺς τετρακισχιλίους εἰς Ἀζωτον ἦλθε κακεῖθεν ἐλθὼν εἰς τὴν Ἰόπην ὡς ὑπαναχωρῶν ἔλκει τὸν Ἰωνάθην εἰς τὸ πεδῖον. προελθὼν δὲ Ἰωνάθης ἐδίωκεν εἰς τὴν Ἀζωτον τὸν Ἀπολλώνιον. ὁ δέ, ὡς ἐν τῷ πεδίῳ συνέβη γενέσθαι τὸν πολέμιον, ὑποστραφεὶς εἰς μάχην αὐτῷ συνέβαλε. 5
- 94 τοῦ δὲ Ἀπολλωνίου χιλίους ἵππεῖς καθίσαντος εἰς ἐνέδραν ἐν τινὶ χεϊμάρῳ, ὡς ἂν κατόπιν ἐπιφανεῖται τοῖς πολεμίοις, αἰσθόμενος ὁ Ἰωνάθης οὐ κατεπλάγη· τάξας δὲ τὴν στρατιάν ἐν πλινθίῳ κατ' ἀμφοτέρους τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι παρεσκεύασατο, καὶ κατὰ πρόσωπον 95 καὶ τοῖς ὀπίσθεν ἐπελευσόμενοις ἑαυτὸν ἀντιτάξας. τῆς δὲ μάχης ἕως ἑσπέρας προβαίνουσης, δοὺς Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ μέρος τῆς δυνάμεως τοῦτον μὲν ἐκέλευσε συμβαλεῖν 10 τῇ φάλαγγι τῶν ἐχθρῶν, αὐτὸς δὲ τοὺς σὺν αὐτῷ προσέταξε φραξαμένους τοῖς ὅπλοις 96 ἀποδέξασθαι τὰ βέλη τὰ παρὰ τῶν ἵππέων. καὶ οἱ μὲν ἐποίησαν τὸ κελευσθέν, οἱ δὲ τῶν πολεμίων ἵππεῖς ἐπ' αὐτοὺς ἀφέντες τὰ βέλη μέχρι καὶ ἐξεκινώθησαν οὐδὲν αὐτοὺς 97 ἔβλαπτον· ὡς δὲ παρείθθησαν ἀπὸ πρῶτ' ἄχρι δαίλης ὀψίας ἀκοντίζοντες εἰς αὐτοὺς οἱ πολέμιοι, ροήσας Σίμων κεκηκτότας αὐτοὺς συμβάλλει τῇ φάλαγγι, καὶ τρέπει τοὺς ἐχθροὺς 15 98 εἰς φυγὴν. Θεασάμενοι δὲ τοὺς πεζοὺς φυγόντας οἱ ἵππεῖς οὐδὲ αὐτοὶ μένουσιν, ἀλλ' 99 ἀκόσμως ἔφρουγον, ὡς διὰ παντὸς σκορπισθῆναι τοῦ πεδίου. διώκων δὲ αὐτοὺς Ἰωνάθης καὶ πολλοὺς ἀναιρῶν ἠνάγκασεν ἐπὶ τὸν τοῦ Λαῶνος ναὸν καταφυγεῖν, ὃς ἦν ἐν Ἀζώτῳ. 100 λαβὼν δὲ ἐξ ἐπιδρομῆς Ἰωνάθης τὴν πόλιν αὐτὴν τὴν ἐνέπρησε σὺν τῷ ἱερῷ καὶ τοὺς 101 εἰς αὐτὸ φυγόντας διέφθειρε. κἀντεῦθεν εἰς Ἀσκαλῶνα παραγίνεται, καὶ προσῆλθον εἰς 20 102 ἀπάντησιν αὐτοῦ οἱ Ἀσκαλωνῖται ξένια προσφέροντες αὐτῷ καὶ τιμῶντες. ὁ δὲ ἀποδέξάμενος αὐτοὺς ἀνέστρεψεν εἰς Ἱερουσόλυμα πολλὴν ἐπαγόμενος λείαν. Ἀλέξανδρος δὲ ἀκούσας ἡττημένον τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν Ἀπολλώνιον προσεποιήσατο χαίρειν, ὅτι 103 παρὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην τῷ Ἰωνάθῃ συνέβαλε φίλῳ ὄντι καὶ συμμάχῳ, καὶ 25 πέμπει πρὸς Ἰωνάθην μαρτυρῶν αὐτῷ καὶ γέρας καὶ τιμὰς διδούς. καὶ ὁ βασιλεὺς 106 δὲ Πτολεμαῖος ὁ Φιλομήτωρ ραντικὴν ἄγων δύναμιν καὶ πεζὴν εἰς Συρίαν ἦκε συμμαχῶσιν 107 Ἀλεξάνδρῳ γαμβρῷ ὄντι αὐτοῦ. γενόμενος δὲ ἐν Πτολεμαῖδι μικροῦ διεφθάρη ἂν Πτολεμαῖος ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου δι' Ἀμμωνίου, ὃς ἐτύγχανεν αὐτῷ φίλος ὢν. φανερὰς δὲ τῆς ἐπιβουλῆς γενομένης Πτολεμαῖος γράφει τῷ Ἀλεξάνδρῳ πρὸς κόλασιν ἐξαιτῶν τὸν Ἀμμώνιον. οὐκ ἐκδιδόντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου συνεῖς αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι τὸν ἐπὶ 30 108 βουλον χαλεπῶς πρὸς αὐτὸν διετέθη. τοῖς δὲ Ἀντιοχεῦσι καὶ πρότερον ἢ προσκεκρονκῶς Ἀλέξανδρος διὰ τὸν Ἀμμώνιον· πολλὰ γὰρ ὑπ' αὐτοῦ πεπόνθεισαν, καὶ τιμωρίαν μέντοι τῶν τετολμημένων Ἀμμώνιος ὑπέσχετο κατασφαγεῖς αἰσχυρῶς ὡς γυνή, κρύπτειν αὐτὸν 109 σπουδάσας στολῇ γυναικείᾳ. Πτολεμαῖος δὲ μεμψάμενος αὐτὸν τοῦ τε συνοικίσαι τὴν θυγατέρα Ἀλεξάνδρῳ τῆς τε συμμαχίας τῆς κατὰ Δημήτριον διαλύεται τὴν πρὸς αὐτὸν 35 110 συγγένειαν· ἀποσπάσας γὰρ τὴν θυγατέρα πέμπει πρὸς Δημήτριον περὶ συμμαχίας καὶ φιλίας συντιθέμενος, τὴν θυγατέρα δώσειν αὐτῷ γυναῖκα ὑπὸ σιχνόμενος καὶ καταστήσειν αὐτὸν εἰς τὴν πατρῴαν ἀρχήν. ὁ δὲ Δημήτριος ἥσθεῖς δέχεται τὴν συμμαχίαν καὶ τὸν

3 ἄζωτον, ante τ rasura 1 litt. Busb. — 8 ἀμύνεσθαι, ε in ras. Busb. — 15 φάλαγγι Busb. — 18 Λαῶνος Iosephus. — 26 φιλωμήτωρ Busb. — 28 ἐτύγχανεν ex ἐτυχεν correctum Busb. — 33 ἐπέσχε ex corr. Busb.

Zonaras I p. 379 Bonn.

γάμον. ἔν δὲ ἔτι Πτολεμαῖος τὸ λοιπὸν ἀγώνισμα ὑπελείπετο πείσαι τοὺς Ἀντιοχεῖς δέξασθαι 111
 Δημήτριον ἀπεχθῶς πρὸς αὐτὸν διακειμένους ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Δημήτριος εἰς αὐτοὺς
 παρηνόμησε. κατεπράξατο καὶ τοῦτο· μισοῦντες γὰρ τὸν Ἀλέξανδρον οἱ Ἀντιοχεῖς διὰ τὸν 112
 Ἀμμώνιον ῥαδίως αὐτὸν ἐκ τῆς Ἀντιοχείας ἐξέβαλον. καὶ ὁ μὲν ἐκπεσὼν ἐκ τῆς Ἀντιοχείας
 5 ἦκεν εἰς Κιλικίαν. ἔλθων δὲ πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς Πτολεμαῖος βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν καὶ 113
 τῶν στρατευμάτων ἀναδείκνυνται καὶ ἀναγκασθεῖς δύο περιτίθεται διαδήματα, ἔν μὲν τὸ
 τῆς Ἀσίας, ἕτερον δὲ τὸ τῆς Αἰγύπτου. χρηστὸς δὲ ὢν καὶ δίκαιος καὶ τῶν ἀλλοτρίων οὐκ 114
 ἐφιέμενος πρὸς δὲ καὶ λογίσασθαι τὰ μέλλοντα συνετὸς φεισάμενός τε τοῦ μὴ δόξαι
 Ῥωμαίοις ἐπιφθονος, συναγαγὼν τοὺς Ἀντιοχεῖς πείθει δέξασθαι τὸν Δημήτριον, λέγων
 10 οὐδενὸς μνησικακήσειν αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ πατρὸς αὐτὸν εὐεργετηθέντα, διδάσκαλός τε 115
 ἀγαθὸν αὐτῷ καὶ ἡγεμὼν ἔσσεσθαι διωμολόγει καὶ φάυλοις ἐγχειροῦντα πράγμασιν οὐκ
 ἐπιτρέψειν ὑπέσχετο. αὐτῷ δὲ ἔφασκεν ἀρκεῖν τὴν τῆς Αἰγύπτου βασιλείαν. ταῦτα
 εἰπὼν πείθει τοὺς Ἀντιοχεῖς δέξασθαι τὸν Δημήτριον. τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου σὺν στρατεύματι 116
 πολλῷ ὁρμήσαντος εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὴν τῶν Ἀντιοχέων γῆν ἐμπρήσαντος καὶ διαρπάσαντος
 15 ὁ Πτολεμαῖος ἐπ' αὐτὸν ἐστράτευσε μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Δημητρίου· ἤδη γὰρ αὐτῷ
 πρὸς γάμον τὴν θυγατέρα ἐξέδωκε· καὶ νικήσαντες εἰς φυγὴν ἔτρεψαν τὸν Ἀλέξανδρον.
 οὗτος μὲν οὖν εἰς τὴν Ἀραβίαν φεύγει. συνέβη δὲ ἐν τῇ μάχῃ τὸν ἵππον τοῦ Πτολεμαίου 117
 ἀκούσαντα φωνῆς ἐλέφαντος ταραχθῆναι καὶ τὸν Πτολεμαῖον ἀποσεισάμενον καταβαλεῖν,
 τοὺς δὲ πολεμίους ἰδόντας ἐπ' αὐτὸν ὁρμῆσαι καὶ τραύματα πολλὰ δόντας αὐτῷ κατὰ
 20 τῆς κεφαλῆς εἰς κίνδυνον τὸν περὶ θανάτου καταστήσαι· τῶν γὰρ σωματοφυλάκων αὐτὸν
 ἐξαρπασάντων χαλεπῶς οὕτως εἶχεν, ὥς ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας μίτε συνιέναι τί μήτε
 φθέγγασθαι δυνηθῆναι. τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τὴν κεφαλὴν ὁ τῶν Ἀράβων δυνάστης 118
 Ζάβελος ἀπέστειλε Πτολεμαίῳ, ὃς τῇ πέμπτῃ τῶν ἡμερῶν ἀνενεγκὼν ἐκ τῶν τραυμάτων
 καὶ φρονήσας ἡδιστον ἄκουσμα καὶ θέαμα τὴν Ἀλεξάνδρου κεφαλὴν ἀκούει καὶ θεᾷται.
 25 καὶ μετ' οὐ πολὺ πλησθεὶς τῆς ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ τεθνηκότι χαρᾶς καὶ αὐτὸς κατέστρεψε 119
 τὸν βίον. ἐβασίλευσε δὲ τῆς Ἀσίας Ἀλέξανδρος ὁ Βάλας ἐπιλεγόμενος ἔτη πέντε.
 Παραλαβὼν δὲ τὴν βασιλείαν Δημήτριος ὁ Νικάνωρ πονηρίᾳ ἤρξατο διαφθεῖρειν τὸ 120
 τοῦ Πτολεμαίου στρατιωτικόν, τῆς τε πρὸς αὐτὸν συμμαχίας ἐπιλαθόμενος καὶ ὅτι πεν-
 θερὸς ἦν αὐτοῦ καὶ διὰ τὸν τῆς Κλεοπάτρας γάμον συγγενής. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται
 30 φεύγουσιν αὐτοῦ τὴν πεῖραν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τῶν δὲ ἐλεφάντων Δημήτριος ἐγκρατῆς 121
 γίνεται. Ἰωνάθης δὲ ὁ ἀρχιερεὺς στρατιὰν συναγαγὼν ἐπολιόρκει τὴν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις 122
 ἄκρην ἔχουσαν Μακεδονικὴν φρουρὰν καὶ τῶν ἀσεβῶν τινάς. οὗτοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον 123
 κατεφρόνουν ὧν Ἰωνάθης ἐμηχανᾶτο, νυκτὸς δὲ τινες τῶν ἐν αὐτῇ πονηρῶν ἐξελθόντες
 ἦκον πρὸς Δημήτριον καὶ τὴν πολιορκίαν τῆς ἄκρας ἐμήνυνον. ὁ δὲ τοῖς ἡγγελμένοις παρο- 123
 35 ξυνθείς, ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἦκεν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην. γενόμενος δὲ ἐν Πτολεμαίδι 124
 γράφει κελεύων αὐτὸν σπεῦσαι πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ τὴν μὲν πολιορκίαν οὐκ ἔπαυσε, τοὺς 124
 δὲ πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ παραλαβὼν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ ἐσθῆτα
 καὶ πλῆθος ξενίων κομίζων ἦκε πρὸς τὸν Δημήτριον, καὶ τούτοις δωρησάμενος αὐτὸν
 θεραπεύει τὴν ὁργὴν τοῦ βασιλέως, καὶ τιμηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ λαμβάνει βεβαίως ἔχειν τὴν

1 Πτολεμαίῳ Iosephus. — 9 συναγαγὼν ex συνάγων corr. Busb.

Zonaras I p. 381 Bonn.

- 125 ἀρχιερωσύνην. κατηγορούντων δὲ αὐτοῦ τῶν φυγάδων ὁ Δημήτριος οὐκ ἐπίστευσεν, ἀλλὰ
καὶ παρακαλοῦντος αὐτόν, ὅπως ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας ἀπάσης καὶ τῶν τριῶν τοπαρχιῶν
Σαμαρείας καὶ Ἰόπης καὶ Γαλιλαίας τριακόσια τελεῇ τάλαντα, δίδωσι καὶ περὶ πάντων
129 ἐπιστολήν. ὁρῶν δὲ Δημήτριος εἰρήνην οὖσαν καὶ μηδένα κίνδυνον καὶ πόλεμον φόβον
ὑπάρχοντα διέλυσε τὴν στρατιάν καὶ τὸν μισθὸν αὐτῶν ἐμείωσε, καὶ μόνοις τοῦτον ἔχο- 5
130 ρήγει τοῖς ξενολογηθεῖσιν. ἔχθρα τοιγαροῦν αὐτῷ καὶ μῖσος ἀπὸ τούτου γίνεται παρὰ
131 τῶν στρατιωτῶν. ἀμέλει ταύτην νοήσας τὴν δύσνοιαν τῶν στρατιωτῶν πρὸς Δημήτριον
Ἀλεξάνδρου τίς στρατηγὸς Ἀπαμεὺς τὸ γένος Λιόδοτος ὁ καὶ Τρύφων ἐπικληθεὶς παρα-
γίνεται πρὸς Μάλχον τὸν Ἀραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν Ἀλεξάνδρου υἱὸν Ἀντίοχον, καὶ δηλώσας
αὐτῷ τὴν δυσμένειαν τὴν τῶν στρατευμάτων πρὸς Δημήτριον ἔπειθεν αὐτῷ δοῦναι τὸν 10
Ἀντίοχον· βασιλέα γὰρ αὐτὸν ποιήσειν καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ τὴν τοῦ πατρὸς ἀποκαταστήσειν.
132 ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖχεν ὑπ' ἀπιστίας, ὕστερον δὲ πολλῷ χρόνῳ προσλιπαρήσαντος τοῦ
133 Τρύφωνος ἐκινᾷται εἰς αὐτὸν Τρύφων παρεκάλει. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἰωνάθης ἐξελεῖν βουλόμενος
τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοὺς Ἰουδαίων φυγάδας καὶ ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἐν ἀπάσῃ
τῇ χώρᾳ φρουρούς, πέμψας πρὸς Δημήτριον δῶρα καὶ πρεσβευτὰς παρεκάλει τοὺς ἐν τοῖς 15
134 ὀχυρώμασι τῆς Ἰουδαίας ἐκβαλεῖν. ὁ δὲ οὐ ταῦτα μόνον αὐτῷ παρέξειν, ἀλλὰ καὶ μεῖζω
τούτων ὑπισχνεῖται μετὰ τὸν ἐν χειρὶ πόλεμον· τούτῳ γὰρ νῦν εὐσχολεῖν. ἡξίου δὲ αὐτόν καὶ
συμμαχίαν πέμψαι δηλῶν ἀποσιῆσαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ. καὶ Ἰωνάθης τρισχιλίους ἐπιλεξά-
135 μενος στρατιώτας ἔπεμψεν. Ἀντιοχεῖς δὲ μισοῦντες Δημήτριον ὑπὲρ ὧν πεπόνθεισαν ὑπ'
αὐτοῦ κακῶς, ἀπεχθανόμενοι δὲ αὐτῷ διὰ τὸν πατέρα Δημήτριον πολλὰ εἰς αὐτοὺς 20
136 ἐξαμαρτόντα, καιρὸν ἐπετήρουν λαβεῖν κατ' ὃν ἐπίθωνται αὐτῷ. νοήσαντες δὲ συμμαχίαν
παροῦσαν παρὰ Ἰωνάθου τῷ Δημητρίῳ καὶ συμφρονήσαντες, ὅτι πολλὴν ἀθροίσει δύναμιν,
εἰ μὴ φθάσαντες προκαταλάβοιεν, ἀρπάσαντες τὰ ὅπλα καὶ περιστάντες τοῖς βασιλείοις
αὐτοῦ τρόπῳ πολιορκίας καὶ τὰς ἐξόδους διαλαβόντες ἐξήτουν χειρώσασθαι τὸν βασιλέα.
137 ὁ δὲ τοὺς Ἀντιοχεῖς ὁρῶν ἐκπεπολεμωμένους πρὸς αὐτόν παραλαβὼν τοὺς μισθοφόρους 25
καὶ τοὺς ὑπὸ Ἰωνάθου πεμφθέντας Ἰουδαίους συμβάλλει τοῖς Ἀντιοχεῦσι καὶ βιασθεὶς ὑπ'
138 αὐτῶν ἡττᾶται. βλέποντες δὲ τοὺς Ἀντιοχεῖς κρατοῦντας οἱ Ἰουδαῖοι ἐπὶ τὰς στέγας τῶν
βασιλείων ἀναβάντες ἐκείθεν ἐβαλλον αὐτοὺς καὶ ποιοῦντες αὐτοῖς κακῶς διὰ τὸ ἄνωθεν
139 μάχεσθαι τῶν σύνεγγυς οἰκῶν αὐτοὺς ἀπώσαντες. καὶ ταύταις μὲν εὐθύς πῦρ εἰῆκαν, ἡ
δὲ φλόξ πυκνῶν τῶν οἰκῶν οὐσῶν καὶ τὰ πλεῖστα ἐκ ξύλων ὀκοδομημένων πᾶσαν τὴν 30
140 πόλιν ἐνέμετο. οἱ Ἀντιοχεῖς δὲ μὴ δυνάμενοι κρατῆσαι τοῦ πυρὸς εἰς φηγὴν ἐτράπησαν.
τῶν δὲ Ἰουδαίων ἀπὸ δώματος ἐπὶ δῶμα διαπηδόντων καὶ τοῦτον αὐτοὺς διωκόντων τὸν
141 τρόπον, βασιλεὺς ὁρῶν τοὺς Ἀντιοχεῖς σῶσαι τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ἐσπουδακότας καὶ
διατοῦτο μηκέτι μαχομένους δι' ἄλλων αὐτοῖς ἐπιτίθεται στενωπῶν, καὶ πολλοὺς αὐτῶν
ἀπέκτεινεν, ὥς ἀναγκασθῆναι θεῖναι τὴν πανοπλίαν καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς τῷ Δημητρίῳ. 35
142 συγγνούς δὲ αὐτοῖς τῶν τετολμημένων καταπαύει τὴν στάσιν. δωρησάμενος δὲ τοὺς
Ἰουδαίους καὶ ὡς αἰτίους τῆς νίκης εὐχαριστήσας ἀπέπεμψε πρὸς Ἰωνάθην μαρτυρῶν

7 i. marg. 9' Busb. — ἀμέλει . . . στρατιωτῶν in marg. supplet Busb. — 8 ἀπαμεὺς ex ἀπαμῖσ corr. Busb. — 13 ἐξελεῖν ex corr. Busb. — 18 ἀποσιῆσαι, litt. ν in ras. Busb. — 20 post αὐτῷ una litt. erasa Busb. — 21 ἐπίθονται man. 1 Busb. — 22 συμφρονήσαντες, po in ras. Busb. — 29 τῶν] τοὺς Busb. — 35 θεῖναι τὴν πανοπλίαν] ῥῖψαι τὰς πανοπλίας Iosephus.

Zonaras I p. 381 Bonn.

αὐτῷ τῆς συμμαχίας. ὕστερον δὲ πονηρὸς εἰς αὐτὸν ἐγένετο καὶ τὰς ὑποσχέσεις διεψεύ- 143
 σατο καὶ πόλεμον ἠπέλησεν, εἰ μὴ τοὺς φόρους αὐτῷ πάντας ἀποδώσει, οὓς ὥφειλον
 Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν πρώτων βασιλέων. καὶ ταῦτα ἐποίησεν ἄν, εἰ μὴ Τρύφων αὐτὸν
 ὑπέσχετο· ὑποστρέψας γὰρ ἐκ τῆς Ἀραβίας εἰς τὴν Συρίαν μετὰ τοῦ παιδὸς Ἀντίοχου, 144
 5 μειράκιον δὲ ἦν οὗτος ἔτι τὴν ἡλικίαν, περιτίθησιν αὐτῷ τὸ διάδημα. καὶ προσχωρήσαντος
 τοῦ στρατιωτικοῦ παντός, ὃ κατελελοίπει τὸν Δημήτριον διὰ τὸ μὴ τυγχάνειν μισθῶν,
 πόλεμον ἐκφέρει πρὸς τὸν Δημήτριον, καὶ κρατεῖ τῇ μάχῃ καὶ τοὺς ἐλέφαντας καὶ τὴν
 τῶν Ἀντιοχέων πόλιν λαμβάνει. Δημήτριος δὲ ἀνεχώρησεν εἰς Κιλικίαν. ὁ δὲ παῖς Ἀντίοχος 145
 πρεσβευτὰς πρὸς Ἰωνάθην πέμψας καὶ γράμματα φίλον τὲ καὶ σύμμαχον ἐποιεῖτο καὶ
 10 τὴν ἀρχιερωσύνην ἐβεβαίωτο καὶ ἄλλα πλείω ἐδίδου. Ἰωνάθης δὲ ἐπὶ τούτοις ἦσθαι 146
 πρεσβευτὰς πρὸς αὐτόν τε καὶ Τρύφωνα στείλας εἶναι τὲ φίλος ὁμολογεῖ καὶ σύμμαχος
 καὶ πολεμήσειν σὺν αὐτῷ πρὸς Δημήτριον. συγχωρήσαντος οὖν Ἀντίοχου δύναμιν αὐτῷ 148
 συναγαγόντι πολλὴν τοῖς Δημητρίου πολεμήσαι στρατηγοῖς, εὐθὺς ὥρμησεν ἐπὶ τὰς πόλεις.
 αἱ δὲ λαμπρῶς μὲν αὐτὸν ἐδέξαντο, στρατιὰν δὲ οὐκ ἔδωσαν. παραγενόμενος δὲ εἰς Ἀσκάλωνα 149
 15 πόλιν, τῶν Ἀσκαλωνιτῶν φιλοτίμως αὐτῷ μετὰ δωρεῶν ἀπαντησάντων αὐτοὺς τὲ τούτους παρε-
 κάλει καὶ τῶν ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ πόλεων ἐκάστην ἀποστᾶσαν Δημητρίῳ προσθέσθαι μὲν
 Ἀντίοχῳ, σὺν αὐτῷ δὲ πολεμούσας πειρᾶσθαι παρὰ Δημητρίου δίκην λαμβάνειν ὧν
 ἀμάρτοι ποτὲ εἰς αὐτάς. πείσας δὲ ὁμολογῆσαι πρὸς Ἀντίοχον συμμαχεῖν τὰς πόλεις εἰς 150
 Γάζαν παρεγένετο. οἱ δὲ ἀπέκλεισαν αὐτῷ τὰς πύλας καὶ οὐκ ἔγνωσαν τὸν Δημήτριον
 20 ἐγκαταλιπεῖν καὶ Ἀντίοχῳ προσχωρῆσαι. τοῦτο παρῶξινε πρὸς πολιορκίαν τὸν Ἰωνάθην 151
 καὶ τῆς χώρας αὐτῶν τὴν κάκωσιν· μέρος γὰρ τῆς στρατιᾶς περικαθίσας τῇ Γάζῃ τῷ λοιπῷ
 τὴν γῆν αὐτῶν ἐπιῶν διέφθειρε. ταῦτα δὲ πάσχοντες οἱ Γαζαῖοι καὶ μηδεμίαν βοήθειαν
 αὐτοῖς γινομένην ὀρῶντες ἐκ Δημητρίου, πέμψαντες πρὸς τὸν Ἰωνάθην φίλιαν τὲ ὁμολογούν 152
 καὶ συμμαχίαν. ὁ δὲ συνθέμενος πρὸς αὐτοὺς φίλιαν καὶ λαβὼν ὁμήρους τούτους μὲν 153
 25 ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα, αὐτὸς δὲ τὴν χώραν ἅπασαν ἐπῆλθεν ἕως Ἀμασκοῦ, τῶν 154
 Δημητρίου στρατηγῶν ἀκουσθέντων αὐτῷ προσελθεῖν εἰς Κέδασαν μεταξὺ οὖσαν τῆς τε
 Τυρίων γῆς καὶ τῆς Γαλιλαίας· ἐπήντησεν οὖν αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν Σίμωνα καταλιπὼν ἐν
 τῇ Ἰουδαίᾳ, ὃς στρατὸν συναγαγὼν ὡς ἐνῆν ἱκανώτατον Βησούραν ἐπολιόρκει χωρίον τῆς 155
 Ἰουδαίας· κατεῖχε γὰρ αὐτὸ φρουρὰ Δημητρίου. ὡς δὲ χώματα ἐγείραντος τοῦ Σίμωνος 156
 30 καὶ μηχανήματα χρωμένον ἔδωσαν οἱ φρουροί, πέμψαντες πρὸς τὸν Σίμωνα ἡξίου δόκους
 λαβόντες, ὥστε μηδὲν ὑπ' αὐτοῦ παθεῖν, καταλιπεῖν τὸ χωρίον καὶ πρὸς Δημήτριον
 ἀπελθεῖν. ὁ δὲ δούς αὐτοῖς τὰς πίστις ταύτας ἐκβάλλει μὲν ἐκείνους ἐκ τῆς πόλεως, αὐτὸς δὲ 157
 φρουρὰν καθίστησιν ἰδίαν. Ἰωνάθης δὲ ἄρας ἐκ τῆς Γαλιλαίας προῆλθε. μαθόντες δὲ 158
 35 πρὸ μιᾶς ἡμέρας οἱ τοῦ Δημητρίου μέλλειν Ἰωνάθην ἐπ' αὐτοὺς βαδίζειν ἐνέδραν αὐτῷ 159
 καὶ τοὺς λοχίσοντας ἐν τῷ ὄρει καθίσαντες αὐτοὶ μετὰ τῆς στρατιᾶς ἀπῆντων εἰς τὸ
 πεδῖον· οὓς ἰδὼν Ἰωνάθης ἐτοίμους πρὸς μάχην παρεσκευάζετο καὶ αὐτὸς τοὺς ἰδίους
 στρατιώτας πρὸς τὸν ἀγῶνα. τῶν δὲ εἰς τὴν ἐνέδραν κατασταθέντων κατὰ ῥώτον τοῖς 160
 Ἰουδαίοις γενομένων, δείσαντες μὴ μέσοι ληφθέντες ἀπολοῦνται, φεύγειν ὥρμησαν. καὶ οἱ 161
 μὲν ἄλλοι τὸν Ἰωνάθην κατέλιπον, ὀλίγοι δὲ τινες ὡς περὶ πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν

11 στείλας] πέμψας Iosephus. — 25 ἕως] ἄχρι Iosephus. — 29 αὐτῷ Busb.

Zonaras I p. 382 Bonn.

- ὑπέμειναν, καὶ **Ματταθίας** καὶ **Ἰούδας** τῆς ἀπάσης δυνάμεως ἡγεμόνες ὄντες. οἱ **τολμηρῶς**
 καὶ μετὰ ἀπογνώσεως εἰς τοὺς πολεμίους ὡσάμενοι τῷ τε **Θράσει** κατέπληξαν αὐτοὺς καὶ
 162 ταῖς χερσὶν ἀπέστρεψαν εἰς φυγὴν. οἱ δὲ ἀναχωρήσαντες τῶν **Ἰωνάθου** στρατιωτῶν ὡς
 163 εἶδον τοὺς πολεμίους τραπέντας, ἐπισυλλεγέτες ὥρμησαν αὐτοὺς διώκειν. κρατήσας οὖν
Ἰωνάθης τῇ μάχῃ λαμπρῶς καὶ δισχιλίους τῶν ἐχθρῶν ἀποκτείνας ὑπέστρεψεν εἰς **Ἱερο-** 5
σόλυμα. ὁρῶν ὅτι πάντα αὐτῷ κατὰ νοῦν προνοία **Θεοῦ** χωρεῖ, πρεσβευτὰς πρὸς **Ῥωμαίους**
 164 ἀπέστειλε ἀνανεώσασθαι τὴν γενομένην τῷ **ἔθναι** πρὸς αὐτοὺς ἔμπροσθεν **φιλίαν**. τοῖς
 δὲ αὐτοῦ πρεσβευταῖς ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆς **Ῥώμης** ὑποστρέφουσι πρὸς τοὺς **Σπαρτιάτας**
 ἀφικέσθαι καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑπομνήσαι **φιλίαν** καὶ συγγένειαν. οἱ δὲ ἐλθόντες εἰς
 165 τὴν **Ῥώμην** καὶ τὰ παρὰ **Ἰωνάθου** τοῦ ἀρχιερέως πρὸς τὴν **βουλὴν** εἰπόντες, τῆς 10
βουλῆς ἐπικυρώσασθαι τὰ πρότερα αὐτῇ περὶ τῆς **Ἰουδαίων** **φιλίας** ἐγνωσμένα καὶ δούσης
 ἐπιστολὰς πρὸς ἅπαντας τοὺς τε βασιλεῖς τῆς **Ἀσίας** καὶ **Εὐρώπης** καὶ τῶν πόλεων
 ἄρχοντας αὐτοῖς κομίζειν, ὅπως ἀσφαλοῦς τῆς εἰς τὴν οἰκίαν κομιδῆς δι' αὐτῶν τύχωσιν,
 ἀναστραφέντες εἰς τὴν **Σπάρτην** παρεγένοντο καὶ τὰς ἐπιστολὰς **Ἰωνάθου** αὐτοῖς ἐπέδωσαν.
 170 οἱ δὲ **Λακεδαιμόνιοι** τοὺς τε πρεσβευτὰς φιλοφρόνως ὑπεδέξαντο καὶ ψήφισμα ποιησάμενοι 15
 περὶ **φιλίας** καὶ **συμμαχίας** πρὸς αὐτοὺς ἀπέστειλαν.
 171 Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον **τρεῖς αἰρέσεις** τοῖς **Ἰουδαίοις** ἦσαν, αἱ περὶ τῶν ἀνθρω-
 πίνων πραγμάτων διαφόρος ὑπελάμβανον, ὧν ἡ μὲν **Φαρισαίων** ἐλέγετο, ἡ δὲ **Σαδδουκαίων**,
 172 ἡ τρίτη δὲ **Ἑσσηνῶν**. οἱ μὲν οὖν **Φαρισαῖοι** εἰμαρμένην ἔλεγον εἶναι, **τινὰ** δὲ ἐφ' ἡμῖν
 αὐτοῖς ὑπάρχειν συμβαίνειν τε καὶ μὴ γίνεσθαι. τὸ δὲ τῶν **Ἑσσηνῶν** γένος πάντων τὴν 20
εἰμαρμένην κυρίαν ἀποφαίνεται καὶ μηδὲν ὁ μὴ κατ' ἐκείνης ψῆφον ἀνθρώποις ἀπαντᾷ.
 173 **Σαδδουκαῖοι** δὲ τὴν μὲν εἰμαρμένην ἀναιροῦσιν οὐδὲν εἶναι ταύτην ἀξιοῦντες οὔτε κατ' αὐτὴν
 τὰ ἀνθρώπεια τέλος λαμβάνειν, ἅπαντα δὲ ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς τίθενται, ὡς καὶ τῶν ἀγαθῶν αἰτίους
 ἡμᾶς αὐτοὺς γενομένους καὶ τὰ χεῖρω παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀβουλίαν λαμβάνοντας. ἀλλὰ περὶ
 μὲν τούτων ἀκριβεστέραν πεποιήμαι δῆλωσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῆς **Ἰουδαϊκῆς** πραγματείας. 25
 174 Οἱ δὲ τοῦ **Δημητρίου** στρατηγοὶ τὴν γενομένην ἤτταν ἀναμαχέσασθαι βουλόμενοι,
 πλείω τῆς προτέρας δυνάμεως συναγαγόντες ἦλθον ἐπὶ τὸν **Ἰωνάθην**. ὁ δὲ ὀξέως ἀπίν-
 τησεν αὐτοῖς· οὐδὲ γὰρ ἔγνω σχολὴν αὐτοῖς παρασχεῖν, ὥστε εἰς τὴν **Ἰουδαίαν** ἐμβαλεῖν.
 175 πέμπει οὖν τοὺς κατοψομένους αὐτῶν τὴν παρεμβολὴν καὶ πῶς εἶεν ἐστρατοπεδευκότες.
 τῶν δὲ κατασκόπων πάντα αὐτῷ φρασάντων καὶ **τινὰς** συλλαβόντων **νυκτός**, οἱ αὐτῷ 30
 176 μέλλειν ἐπιτίθεσθαι τοὺς πολεμίους ἐμήνυον, προγνοὺς ἡσφαλίσατο προφυλακὰς τὲ ποιη-
 σάμενος ἔξω τοῦ στρατοπέδου καὶ τὴν δύναμιν δι' ὅλης τῆς **νυκτός** ἐν ὅπλοις ἔχων.
 177 τοὺς δὲ τοῦ **Δημητρίου** στρατηγούς **πυθομένους** τὸν **Ἰωνάθην** μεμαθηκότα ἐτάραττε τὸ
 178 **καταφώρους** τοῖς ἐχθροῖς γεγονέναι. **φυγεῖν** οὖν ἐβουλεύσαντο· ἐκ γὰρ τοῦ φανεροῦ διακιν-
 δυνεύειν οὐκ ἐνόμιζον εἶναι τοῖς **Ἰωνάθου** ἀξιόμαχοι. καὶ **πυρὰ** καύσαντες πολλὰ, ὡς ἂν 35
 ὁρῶντες οἱ **πολέμιοι** μένειν αὐτοὺς ὑπολαμβάνωσιν, ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ **Ἰωνάθης** ἔωθεν
 179 **συνεῖς** ὅτι **πεφεύγασιν** ἐδίωκεν, οὐ μέντοι **φθάνει** καταλαβεῖν. ποιησάμενος οὖν ἐκείθεν
 τὴν ὑποστροφὴν εἰς τὴν **Ἀραβίαν** καὶ **πολεμήσας** τοὺς **Ναβατηνοὺς** καὶ πολλὴν αὐτῶν
 180 **λεῖαν** ἀπελάσας καὶ **λαβὼν** αἰχμαλώτους, ἐλθὼν εἰς **Λαμασκὸν** ἐκεῖ πάντα ἀπέδωτο. καὶ
Σίμων δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν **Ἰουδαίαν** ἅπασαν ἐπιὼν καὶ τὴν **Παλαιστίνην** ἔως

Zonaras I p. 383 Bonn.

Ἀσκάλωνος ἡσφαλίσατο τὰ φρούρια, καὶ ποιήσας ταῦτα εἰς Ἰόπην ἦκε καὶ καταλαβόμενος αὐτὴν εἰσέγαγε μεγάλην φρουράν· ἤκουσε γὰρ τοὺς Ἰοπηνοὺς βούλεσθαι τοῖς Δημητρίου παραδοῦναι στρατηγοῖς τὴν πόλιν.

- Ταῦτα οὖν διοικησάμενοι ὁ τε Σίμων καὶ Ἰωνάθης ὑπέστρεψαν εἰς Ἱεροσόλυμα. 181
 5 συναγαγὼν δὲ τὸν λαὸν ἅπαντα εἰς τὸ ἱερὸν Ἰωνάθης συνεβούλευε τά τε τείχη τῶν Ἱερο-
 σολύμων ἐπικατασκευάσασθαι καὶ τὸ καθηρημένον τοῦ περὶ τὸ ἱερὸν περιβόλου πάλιν
 ἀναστῆσαι καὶ πύργοις ὑψηλοῖς ἐξοχυρῶσαι τὰ περὶ αὐτό, πρὸς τούτοις δὲ καὶ μέσον τῆς 182
 πόλεως ἄλλο τεῖχος ἀνοικοδομησάμενος ἀποφράξαι τοῖς ἐν τῇ ἄκρᾳ φρουροῖς τὴν ἀγορὰν
 καὶ τῆς εὐπορίας αὐτοῦς τῶν σιτίων τοῦτον ἀποκλεῖσαι τὸν τρόπον, ἔτι γε μὴν καὶ τὰ ἐν
 10 τῇ χώρᾳ φρούρια ποιῆσαι ἰσχυρότερα. τῆς δὲ γνώμης καὶ τῷ πλήθει δοκιμασθεῖσιν καλῶς 183
 ἔχειν αὐτὸς μὲν τὰ κατὰ τὴν πόλιν ὥκοδόμει, Σίμονα δὲ τὰ κατὰ τὴν χώραν ἐξέπεμψεν
 ἀσφαλισόμενον. ὁ δὲ Δημήτριος εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ἦκε ταύτην τὸ βουλούμενος καὶ τὴν 184
 Βαβυλῶνα κατασχεῖν, καὶ τῶν ἄνω σατραπῶν ἐγκρατὴς γενόμενος ἐντεῦθεν ποιεῖσθαι τὰς 185
 τῆς ὅλης βασιλείας ἀφορμὰς· καὶ γὰρ οἱ ταύτην κατοικοῦντες Ἕλληνες καὶ Μακεδόνες
 15 συνέρχεσθαι ἐπρεσβεύοντο πρὸς αὐτόν, εἰ πρὸς αὐτοὺς ἀφίκοιτο, παραδώσειν μὲν αὐτοὺς
 ὑπισχνόμενοι, συγκαταπολεμήσειν δὲ Ἀρσάκην τὸν Πάρθων βασιλεῖα. ταύταις ἐπαρθεῖς 186
 ταῖς ἐλπίσιν ὥρμησε πρὸς αὐτούς. δεξαμένων δὲ αὐτὸν προθύμως τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, συνα-
 γαγὼν δύναμιν ἐπολέμησε πρὸς Ἀρσάκην, καὶ τὴν στρατιὰν πᾶσαν ἀποβαλὼν αὐτὸς ζῶν
 ἀπελήφθη. Τρύφων δὲ ἐπειδὴ τὰ περὶ τὸν Δημήτριον ἔγνω τοιοῦτον λαβόντα τέλος οὐκ ἔτι 187
 20 ἦν Ἀντιόχῳ βέβαιος, ἀλλ' ἐπεβούλευεν ὥστε αὐτὸν ἀποκτεῖνας τὴν βασιλείαν αὐτὸς
 κατασχεῖν. ἐνεπόδιζε γε μὴν αὐτοῦ τὴν προαίρεσιν ὁ παρὰ Ἰωνάθου φόβος φίλου τυγ-
 χάνοντος Ἀντιόχῳ, καὶ διατοῦτο ἐκποδὼν ποιήσασθαι τὸν Ἰωνάθην πρῶτον ἔγνω καὶ
 τότε τοῖς ἐπὶ τὸν Ἀντιόχον ἐγχειρεῖν. ἀπάτη δὲ αὐτὸν καὶ δόλῳ κρύβας ἀνελεῖν εἰς 188
 Σκυθόπολιν παραγίνεται, εἰς ἣν μετὰ τεσσάρων αὐτῷ μυριάδων Ἰωνάθης ἀπήντησεν ἐπι-
 25 λέκτον στρατοῦ. ὁ δὲ ἔτοιμον Ἰωνάθην εἰς μάχην ἰδὼν ὑπέρχεται δώροις αὐτὸν καὶ φιλο- 189
 φρονήσει, καὶ τοῖς ἡγεμόσιν αὐτοῦ πειθαρχεῖν Ἰωνάθης προσέταττε, τούτοις πιστώσασθαι
 βουλούμενος εὐνοίαν καὶ πᾶσαν ὑπόνοιαν ἐξελεῖν εἰς τὸ λαβεῖν ἀφύλακτον, τὴν τε στρατιὰν
 συνεβούλευεν ἀπολῦσαι, κατασχόντα δὲ περὶ αὐτὸν ὀλίγους εἰς Πτολεμαῖδα συνελθεῖν 190
 παρεκάλει· παραδώσειν γὰρ αὐτῷ τὴν πόλιν τά τε ἄλλα πάντα ὅσα κατὰ τὴν χώραν
 30 εἰσὶν ὀχυρώματα ποιήσειν ὑπ' αὐτῷ· καὶ γὰρ τούτων ἕνεκα παρεῖναι. ὁ μὲν οὖν Ἰωνάθης 191
 οὐδὲν τούτων ὑπονοήσας τὴν μὲν ἀπέλυσε, τρισχιλίους δὲ κατασχὼν μόνους τοὺς μὲν
 δισχιλίους ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν χιλίων ἦκεν εἰς Πτολεμαῖδα σὺν
 τῷ Τρύφωνι. τῶν δὲ ἐν Πτολεμαῖδι κλεισάντων τὰς πύλας, τοῦτο γὰρ ἦν αὐτοῖς ὑπὸ 192
 τοῦ Τρύφωνος προστεταγμένον, τὸν μὲν Ἰωνάθην ἐξώγησε, τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ πάντας
 35 ἀπέκτεινεν. ἔπεμψε δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καταλειφθέντας δισχιλίους ἀπολέσαι· ἀλλ' 193
 οὗτοι μὲν ὑπὸ φήμης τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην συμβεβηκότων ἐφθασαν πρὶν ἢ τοὺς ὑπὸ
 τοῦ Τρύφωνος ἀπεσταλμένους ἀφικέσθαι φραζάμενοι τοῖς ὅπλοις ἐκ τῆς χώρας ἀπελθεῖν.
 οἱ δὲ ἐπ' αὐτοὺς πεμφθέντες ἰδόντες ἐτοίμους ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἀγωνίζεσθαι μηδὲν αὐτοῖς
 ἐνοχλήσαντες πρὸς τὸν Τρύφωνα ὑπέστρεψαν.

Zonaras I p. 384 Bonn.

- 194 Οἱ δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀκούσαντες τὴν Ἰωνάθου σύλληψιν καὶ τὴν τῶν σὺν αὐτῷ
 195 στρατιωτῶν ἀπώλειαν αὐτὸν τὸ ὠλοφύροντο δέος τὲ μέγα καὶ κατὰ λόγον αὐτοῖς ἐμπεσὼν
 ἐλύπει, μὴ τὰ περίξ ἔθνη χαλεπῶς ἔχοντα πρὸς αὐτοὺς καὶ διὰ Ἰωνάθην ἡρεμοῦντα τῶν
 196 αὐτοῖς ἐπισυστῇ. καὶ δὴ ταῦτα αὐτοῖς ὡς ὑπενόουν συνέπεσε. τὸν γὰρ Ἰωνάθου ἀκού-
 σαντες θάνατον οἱ ἐκ τῶν ἐθνῶν πολεμεῖν ἤρξαντο τοὺς Ἰουδαίους ὡς ἀποροῦντας ἡγεμόνος. 5
 197 Σίμων δὲ τοὺς Ἱεροσολυμίτας ὁρῶν πρὸς ταῦτα καταπεπληγότας, συγκαλέσας τὸν δῆμον
 198 εἰς τὸ ἱερὸν παρακαλεῖν ἤρξατο „ὅσα μὲν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας, ἄνδρες ὁμόφυλοι,
 μετὰ τοῦ πατρὸς ἐγὼ τὲ καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἐτολμήσαμεν, οὐκ ἄγνοεῖτε. παραδειγμάτων δὲ
 τοιούτων εὐποροῦντός μου καὶ τοῦ θνήσκειν ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς θρησκείας τοὺς ἐκ
 τῆς ἡμετέρας οἰκίας δεδομένον φόβος οὐδεὶς ἔσται τηλικούτος, ὅς ταύτην ἡμῶν τὴν διάνοιαν 10
 199 ἐκβάλλει τῆς ψυχῆς. ὅθεν ὡς οὐκ ἀποροῦντες ἡγεμόνος οἶον τὲ καὶ πάσχειν ὑπὲρ ὑμῶν
 200 τὰ μέγιστα καὶ θοᾶν ἐπεσθῆ μοι προθύμως ἐφ' οὓς ἂν ἡγῶμαι. θαρρῶ γὰρ ὡς καὶ δίκην
 ληψόμενος παρὰ τῶν πολεμίων πάντας τὲ ὑμᾶς τῆς ἐξ αὐτῶν ὕβρεως ἠυσόμενος καὶ τὸ
 ἱερὸν μετὰ τοῦ θεοῦ διαφυλάξω ἀπόρθητον· τὰ γὰρ ἔθνη βλέπω καταφρονήσαντα ἡμῶν
 201 ὡς οὐκ ἐχόντων ἡγεμόνα πρὸς τὸ πολεμεῖν ὠρμηκεῖν.“ τοῦτοις τοῖς λόγοις ἀνεθάρσυνε 15
 τὸ πλῆθος, καὶ ταῖς ψυχαῖς ὑπὸ δειλίας ἐνδεδικώς ἀνήρθη πρὸς τὴν ἀμείνω ἐλπίδα, ὡς
 ἀθρόως πάντα τὸν λαὸν ἐκβοῆσαι τὸν Σίμωνα αὐτῶν ἡγεῖσθαι· ἔσσεσθαι γὰρ πρὸς ὃ τι
 202 κελεύει πειθηνίους. συναθροίσας δὲ πᾶν εὐθέως ὅσον ἦν τὸ πολεμικὸν τῆς οἰκίας ἰσχύος
 ἔσπευδε τὰ τεῖχη τῆς πόλεως ἀνοικοδομῆσαι, καὶ πύργοις αὐτὴν ὑψηλοῖς καρτερῶς
 ἀσφαλισάμενος ἀπέστειλε μὲν Ἰωνάθην τινὰ φίλον μετὰ στρατιᾶς εἰς Ἰόππην, προστάξας 20
 αὐτῷ τοὺς οἰκήτορας ἐκβαλεῖν· ἐδεδίει γάρ, μὴ παραδῶσιν οὗτοι τὴν πόλιν τῷ Τρύφωνι.
 203 ὁ δὲ Τρύφων μετὰ στρατιᾶς πολλῆς εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρεγένετο τὸν Ἰωνάθην δέσμιον
 204 ἄγων. ἀπὴντήσε δὲ αὐτῷ καὶ Σίμων μετὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως. γινοὺς δὲ Τρύφων
 ἡγεμόνα τὸν Σίμωνα ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦτον ἀπάτη καὶ δόλῳ περιελθεῖν βουλό-
 205 μενος, κελεύων αὐτόν, εἰ θέλει λυθῆναι τὸν ἀδελφὸν Ἰωνάθην, πέμψαι τάλαντα ἑκατὸν 25
 ἀργυρίου καὶ δύο τῶν παίδων τῶν Ἰωνάθου ὁμήρους, ὅπως μὴ ἀφαιρεῖς ἀποστήσῃ τὴν
 Ἰουδαίαν τοῦ βασιλέως· ἄρτι γὰρ αὐτὸν διὰ τὸ ἀργύριον, ὃ τῷ βασιλεῖ χρησάμενος ὥφειλε,
 206 φυλάττεσθαι δεδεμένον. ὁ δὲ Σίμων τὴν τέχνην τοῦ Τρύφωνος οὐκ ἠγνόησεν, ἀλλὰ συνεῖς
 ὅτι καὶ τὸ ἀργύριον ἀπολέσει δούς καὶ τὸν ἀδελφὸν οὐ λύσει, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ τοὺς
 παῖδας ἐκδώσει τῷ πολεμῖν, συναγαγὼν τὴν στρατιάν ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ περὶ τοῦ Τρύ- 30
 207 φωνος, εἰπὼν δέ, ὅτι ταῦτα καὶ ἐνέδραν καὶ ἐπιβουλὴν ἔχει, ὅμως αἰρετώτερον εἶναι
 πέμψαι τὰ χρήματα αὐτῷ καὶ τοὺς υἱοὺς ἢ λαβεῖν αἰτίαν ὡς τὸν ἀδελφὸν σῶσαι μὴ
 208 θελήσας, τοὺς τε Ἰωνάθου παῖδας ἔπεμψε καὶ τὰ χρήματα. λαβὼν δὲ ὁ Τρύφων οὐκ
 ἐτήρησε τὴν πίστιν οὐδὲ ἀπέλυσεν Ἰωνάθην, ἀλλὰ τὴν στρατιάν λαβὼν ἐκπεριῆλθε τὴν
 χώραν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. ἀντιπεριῆγεν ὁ Σίμων μετὰ τῆς στρατιᾶς αἰὲ καταστρατο- 35
 208 πεδευόμενος ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ. τῶν δὲ ἐν ἄκρᾳ πεμψάντων πρὸς Τρύφωνα καὶ παρα-
 καλούντων σπεῦσαι πρὸς αὐτοὺς καὶ τροφὰς αὐτοῖς πέμψαι, παρεσκέυασε τὴν ἵππον ὡς
 διὰ τῆς νυκτὸς εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσόμενος. ἀλλὰ χιὼν διὰ νυκτὸς πολλὴ πεσοῦσα καὶ τὰς

1 in marg. α' Busb. — 7 ὑμετέρας] μετέρας Busb. — 10 δεδομένου Iosephus. — 12 ἐπεσθαί Busb. — 30 περὶ] παρὰ Iosephus. — 36 ἐν τῇ ἄκρᾳ Iosephus.

Zonaras I p. 385 Bonn.

τε ὁδοὺς καλύψασα καὶ ἄπορον ἵπποις μάλιστα ὑπὸ βάθους τὴν πορείαν παρασχοῦσα
 διεκώλυσεν αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα. διόπερ ἐκεῖθεν ἄρας ὁ Τρύφων εἰς τὴν κοίλην 209
 ἀφικνεῖται Συρίαν, σπουδῇ τε εἰς τὴν Γαλααδίτην ἐμβαλὼν τὸν τε Ἰωνάθην ἀποκτείνας
 αὐτόθι εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ Σίμων μετακομίζει τὰ τοῦ ἀδελφοῦ ὅσα 210
 5 καὶ κηδεύει. ἀπέθανε δὲ Ἰωνάθης ἀρχιερατεύσας ἔτη τέσσαρα. Σίμων δὲ κατασταθεὶς 212
 ἀρχιερεὺς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῷ πρώτῳ τῆς ἀρχιερωσύνης ἔτει τῆς ὑπὸ Μακεδόσι δουλείας
 τὸν λαὸν ἡλευθέρωσεν ὡς μηκέτι φόρους αὐτοῖς τελεῖν. τοσαύτη δὲ ἦν ἡ τοῦ πλήθους 214
 πρὸς τὸν Σίμονα φιλοτιμία, ὥστε ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους συμβολαίοις καὶ τοῖς δημοσίοις
 συγγράμμασιν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἔτους γράφειν Σίμωνος εὐεργέτου Ἰουδαίων καὶ ἐπαρχοῦ
 10 εὐτύχησαν γὰρ ἐπ' αὐτοῦ σφόδρα καὶ τῶν ἐχθρῶν τῶν περιοίκων ἐκράτησαν. κατεστρέψατο 215
 γὰρ πόλεις πολλὰς, ὡς ἂν μὴ τοῖς ἐχθροῖς ὀρμητήριον εἴεν. καὶ τὸ ὄρος δέ, ἐφ' οὗ τὴν
 ἄκραν εἶναι συνέβαινε, καθελεῖν ἔγνω, ὅπως ὑψηλὸν ἦ τὸ ἱερόν. διὸ καὶ εἰς ἐκκλησίαν 216
 καλέσας τὸ πλῆθος, ὧν ἔπαθον ὑπὸ τῶν φρουρῶν καὶ τῶν φυγάδων ὑπεμίμησκειν,
 ὧν τε πάθοιεν, εἰ πάλιν κατὰσχῃ τὴν βασιλείαν ἀλλόφυλος φρουρᾶς ἐν αὐτῇ κατασταθείσης.
 15 ταῦτα εἰπὼν ἔπεισε τὸ πλῆθος. καὶ πάντες προσβαλόντες καθήρουν τὸ ὄρος καὶ μήτε 217
 νυκτὸς μήτε ἡμέρας ἀφιστάμενοι τρισὶν αὐτὸ πᾶσιν ἔτεσι κατήγαγον εἰς τὸ ἔδαφος καὶ
 πεδινὴν λειότητα. καὶ τὸ λοιπὸν ἐξεῖχεν ἀπάντων τὸ ἱερόν.

Μετ' οὐ πολὺ δε τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Δημητρίου τὸν Ἀλεξάνδρου υἱὸν Ἀντίοχον, ὃς 218
 καὶ Θεὸς ἐπεκλήθη, Τρύφων διέφθειρεν ἐπιτροπεύων αὐτοῦ τέσσαρα βασιλευσάντα ἔτη. καὶ
 20 τὸν μὲν προσχαριζόμενος ὡς ἀποθάνει διηγγελε· τοὺς δὲ φίλους διέπεμπε πρὸς τοὺς 219
 στρατιώτας, ἐπαγγελλόμενος αὐτοῖς χρήματα δώσειν, εἰ βασιλεῖα χειροτονήσουσιν αὐτόν,
 Δημήτριον μὲν ὑπὸ Πάρθων αἰχμαλώτον γενέσθαι μηνύων, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀντίοχον
 παρελθόντα εἰς τὴν ἀρχὴν πολλὰ ποιήσειν αὐτοῖς κακὰ τῆς στάσεως ἀμυνόμενον. οἱ δὲ 220
 ἐλπίσαντες εὐπορίαν ἐκ τῆς τοῦ Τρύφωνος δοθησομένης βασιλείας ἀποδεικνύουσιν αὐτόν
 25 ἄρχοντα. γενόμενος δὲ τῶν πραγμάτων ἐγκρατὴς ὁ Τρύφων καὶ τὴν βασιλείαν λαβὼν
 ἀπεδύσατο τὴν ὑπόκρισιν καὶ ὁ ἀληθὴς Τρύφων ἦν. τοὺς οὖν ἐχθροὺς διὰ ταῦτα ἐποίει 221
 κρείττους· τὸ μὲν γὰρ στρατιωτικὸν αὐτὸν μισοῦν ἀφίσταται πρὸς Κλεοπάτραν τὴν
 Δημητρίου γυναῖκα ἐν Σελευκείᾳ μετὰ τῶν τέκνων ἐγκεκλεισμένην. ἄλωμένου δὲ καὶ 222
 Ἀντιόχου τοῦ Δημητρίου ἀδελφοῦ, ὃς ἐπεκαλεῖτο Σωτήρ, καὶ μηδεμιᾶς αὐτὸν πόλεως δεχο-
 30 μένης διὰ Τρύφωνα, πέμπει πρὸς αὐτὸν Κλεοπάτρα καλοῦσα ἐπὶ τε γάμῳ καὶ βασιλείᾳ.
 ἐκάλει δὲ τὸν Ἀντίοχον ἐπὶ τούτοις ἅμα μὲν τῶν φίλων αὐτὴν ἀναπεισάντων, ἅμα δὲ καὶ
 τὴν πόλιν ἐκδιδόντων τινῶν ἐκ τῆς Σελευκείας τῷ Τρύφωνι δείσασα. γενόμενος δὲ ἐν τῇ 223
 Σελευκείᾳ ὁ Ἀντίοχος καὶ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀξιομένης ὤρμησε πολεμίσων τὸν Τρύφωνα,
 καὶ κρατήσας αὐτοῦ τῇ μάχῃ τῆς ἄνω Συρίας ἐξέβαλεν εἰς τὴν Φοινίκην εἰς τε Λῶραν
 35 φρούριόν τι δυσάλωτον συμφυγόντα ἐπολιόρει. πέμπει δὲ καὶ πρὸς Σίμονα τὸν ἀρχιερεᾶ
 περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας πρέσβεις. ὁ δὲ προσδέχεται προθύμως αὐτοῦ τὴν ἀξίωσιν, 224
 καὶ χρήματά τε πολλὰ καὶ τροφὰς τοῖς τὴν Λῶραν πολιορκοῦσι στρατιώταις πέμψας πρὸς
 Ἀντίοχον ἀφθόνως ἐχορήγησεν, ὡς τῶν ἀναγκαιοτάτων αὐτὸν πρὸς ὀλίγον καιρὸν κριθῆναι

18 i. marg. iβ' Busb. — 21 ἐπαγγελλόμενος ex corr. Busb. — 23 ἀμυνόμενοι Busb. — 30 βασιλεῖα
 ex βασιλεῖ correxit Busb. — 32 τῷ τρύφωνι δείσασα in ras. Busb.

Zonaras I p. 386 Bonn.

φίλων. ὁ μὲν γὰρ Τρύφων ἐκ τῆς Λόρας φυγὼν εἰς Ἀπάμειαν καὶ ληφθεὶς ἐν αὐτῇ πολιορκία διεφθάρη βασιλεύσας ἔτη τρία.

- 225 Ὁ δ' Ἀντίοχος ὑπὸ πλεονεξίας καὶ φανulότητος λήθην τῶν ἐκ τοῦ Σίμωνος αὐτῷ πρὸς τὰς χρείας ὑπηρετηθέντων ἐποιήσατο, καὶ δύναμιν στρατιωτικὴν Κενδεβαίῳ τινὶ παραδούς
226 τῶν φίλων ἐπὶ τὴν τῆς Ἰουδαίας πόρθησιν καὶ τὴν Σίμωνος ἄλωσιν ἐξαπέστειλε. Σίμων 5 δὲ ἀκούσας τὴν Ἀντιόχου παρανομίαν καὶ πρεσβύτερος ὢν ἤδη ὅμως ὑπὸ τῶν παρὰ
227 Ἀντιόχου γινομένων παρορμηθεὶς νεανικῶς ἐστρατήγει. καὶ τοὺς μὲν νίεις μετὰ τῶν μαχιμωτέρων ἐκπέμπει στρατιωτῶν, αὐτὸς δὲ κατ' ἄλλο μέρος προσήει μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ πολλοὺς ἐν τοῖς φαραγγώδεσι τῶν ὄρων ἔκτεινε τούτους εἰς ἐνέδραν καταστήσας καὶ διαμαρτάνει μὲν οὐδεμιᾶς τῶν ἐπιχειρήσεων, κρατήσας δὲ τῶν πολεμίων ἐν εἰρήνῃ τὸν 10 λοιπὸν διήγαγε χρόνον, ποιησάμενος καὶ αὐτὸς πρὸς Ῥωμαίους συμμαχίαν.
- 228 Ἦρξε μὲν ὁκτῶ τὰ πάντα τῶν Ἰουδαίων ἔτη, τελευτᾷ δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν συμποσίῳ Πτολεμαίου τοῦ γαμβροῦ ταύτην ἐπ' αὐτὸν συστησάμενον, ὃς καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο παῖδας συλλαβὼν καὶ δεδεμένους ἔχων ἔπεμψεν ἐπὶ Ἰωάννην τὸν τρίτον, τούτῳ
229 δὲ καὶ Ὑρκανὸς ἦν ἕνομα, τοὺς αὐτὸν διαφθεροῦντας. αἰσθόμενος δὲ τοὺς ἐλθόντας ὁ 15 νεανίσκος καὶ διαφυγὼν τὸν ἐξ αὐτῶν κίνδυνον εἰς τὴν πόλιν ἡπείγετο, θαρρῶν τῷ πλήθει διὰ τὰς τοῦ πατρὸς εὐεργεσίας. ἐλθόντα δὲ καὶ Πτολεμαῖον καὶ εἰσελθεῖν πειρώμενον ὁ δῆμος ἀπέωσατο τὸν Ὑρκανὸν ἤδη προσδεδεγμένος.
- 230 Καὶ ὁ μὲν εἰς ἔρυμά τι Λαγῶν λεγόμενον ἀνεχώρησεν. ἀπολαβὼν δὲ τὴν πάτριον ἀρχιερωσύνην Ὑρκανὸς καὶ τὸν Θεὸν πρῶτα θυσίαις παραιτησάμενος ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον 20 ἐστράτευσε, καὶ προσβαλὼν τῷ χωρίῳ τοῖς μὲν ἄλλοις περιῆν αὐτοῦ, ἥττατο δὲ μόνῳ τῷ
231 πρὸς τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς οἰκτῶ. τούτους γὰρ ὁ Πτολεμαῖος ἀνάγων ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐξ ἀπόπτου ἠκίζετο καὶ κατακρημνίσαι οὐκ ἀφιστάμενον τῆς πολιορκίας ἠπέλπει. ὁ δὲ ὅσον ἂν ἐνδῶι τῆς περὶ τὴν αἵρεσιν τοῦ χωρίου σπουδῆς, τοσοῦτον χαρίζεσθαι τοῖς
232 φιλάτοις ἡγούμενος πρὸς τὸ μὴ κακῶς πάσχειν, ἐξέλυε τὸ πρόθυμον. ἡ μὲντοι μήτηρ 25 ὀρέγουσα τὰς χεῖρας ἐκέτευε μὴ μαλακίζεσθαι δι' αὐτήν, ἀλλὰ πολὺ πλεον ὀργῇ χρώμενον ἐλεῖν σπουδάσαι τὸ χωρίον καὶ τὸν ἐχθρὸν ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσαντα τιμωρῆσαι τοῖς φιλάτοις.
- 233 τὸν δὲ Ὑρκανὸν ταῦτα λεγούσης τῆς μητρὸς ὀρμὴ τις λαμβάνει πρὸς τὴν αἵρεσιν τοῦ φρουρίου, ἥνικα δὲ αὐτὴν ἴδοι τυπτομένην καὶ σπαρασσομένην, ἐξελύετο. ἐλκομένης δὲ οὕτως εἰς χρόνον τῆς πολιορκίας ἐνίσταται τὸ ἔτος, καθ' ὃ συμβαίνει τοὺς Ἰουδαίους ἀργεῖν 30
235 κατὰ δὲ ἑπτὰ ἔτη τοῦτο παρατηροῦσιν, ὥς ἐν ταῖς ἐβδομάσι καὶ ἡμέραις. καὶ Πτολεμαῖος οὕτως ἀνεθεις τοῦ πολέμου ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ὑρκανοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ πρὸς Ζήωνα φεύγει τὸν ἐπικληθέντα Κοτυλᾶν, τυραννεύοντα τῆς Φιλαδελφῶν πόλεως.
- 236 Ἀντίοχος δὲ χαλεπῶς ἔχων ἐφ' οἷς ὑπὸ Σίμωνος ἔπαθεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐνέβαλε, δηλώσας δὲ τὴν χώραν τὸν Ὑρκανὸν εἰς αὐτὴν ἐνέκλεισε τὴν πόλιν, ἣν ἑπτὰ στρατοπέδοις 35 περιλαβὼν ἦννε μὲν οὐδὲν ὅλως πρῶτον διὰ τε τὴν τῶν τειχῶν ὀχυρότητα καὶ δι' ἀρετὴν τῶν πολιορκουμένων ἔτι γε μὴν ὕδατος εὐπορίαν, οὗ τῆς ἐνδεείας αὐτοὺς ἀπέλυσεν ὄμβρος
238 κατενεχθεὶς πολὺς δυομένης πλειάδος. κατὰ δὲ τὸ βόρειον τοῦ τεύχους, καθ' ὃ συνέβαινεν

3 i. marg. γ' Busb. — 8 μέρος, μ in ras. Busb. — 12 i. marg. ιδ' Busb. — 15 αὐτὸν] αὐτῶν man. 1 Busb. — 17 πειρώμενον] σπουδάζαντα Iosephus. — 19 i. marg. ιε' Busb. — 38 συνέβαινεν in ras. Busb.

Zonaras I p. 387 Bonn.

αὐτὸ καὶ ἐπίπεδον εἶναι, πύργους ἀναστῆσας τριωρόφους ἀνεβίβασεν ἐπ' αὐτοὺς στρατιω-
 τικὰ τάγματα. προσβολὰς ὁσημέραι ποιούμενος τάφρον τὲ βαθεῖαν καὶ πολλήν τὸ 239
 εὖρος θέμενος, ἀπετείχισε τοὺς ἐνοικοῦντας. ἐπεὶ δὲ βλαβεράν κατενόησεν Ὑρκανὸς τὴν 240
 πολυανθρωπίαν, ἀναλίσκομένων τῶν ἐπιτηδείων τάχιον ὑπ' αὐτῆς καὶ μηδενὸς οἷον εἰκὸς
 5 ἐκ πολυχειρίας ἔργου γινομένου, τὸ μὲν ἀχρεῖον αὐτῆς ἀποκρίνας ἐξέβαλεν, ὅσον δὲ ἦν
 ἀκμαῖον καὶ μάχιμον τοῦτο μόνον κατέσχευεν. Ἀντίοχος μὲν οὖν τοὺς ἀπολεχθέντας ἐξέλθειν 241
 ἐκώλυεν, οἱ δὲ ἐν τοῖς μεταξὺ τείχεσι πλανώμενοι ἀπέθανον οἰκτρῶς. ἐπιστάσης γε μὴν
 τῆς σκηνοπηγίας ἐορτῆς ἐλεοῦντες αὐτοὺς πάλιν οἱ ἐντὸς εἰσεδέξαντο. πέμψαντος δὲ 242
 Ὑρκανοῦ πρὸς Ἀντίοχον καὶ σπονδὰς ἡμερῶν ἑπτὰ διὰ τὴν ἐορτὴν ἀξιῶσαντος γενέσθαι, τῇ
 10 πρὸς τὸ θεῖον αἰδοῦ εἰκὼν ἔφη σπένδεσθαι καὶ προσέτι θυσίαν εἰσέπεμψε μεγαλοπρεπῆ,
 ταῦρον χρυσόκερων καὶ μετὰ παντοίων ἀρωμάτων ἐκπώματα χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ. καὶ 243
 τὴν μὲν θυσίαν δεξάμενοι παρὰ τῶν κομίζοντων οἱ πρὸς ταῖς πύλαις ὄντες ἄγουσιν εἰς
 τὸ ἱερόν, Ἀντίοχος δὲ τὴν στρατιὰν ἐστιά. τοῦτον μέντοι τὸν Ἀντίοχον δι' ὑπερβολὴν τῆς 244
 θρησκείας Εὐσεβῇ πάντες ἐκάλεσαν. ἀποδεξάμενος δὲ αὐτοῦ τὴν ἐπισείκειαν Ὑρκανὸς καὶ 245
 15 μαθὼν τὴν περὶ τὸ θεῖον σπουδὴν ἐπρεσβεύσατο πρὸς αὐτόν, ἀξίων τὴν πάτριον αὐτοῖς
 πολιτείαν ἀποδοῦναι. πειθόμενος δὲ πάντα ποιεῖν κατ' εὐσέβειαν τοῖς πρεσβευταῖς ἀπε- 246
 κρίνατο, παραδοῦναι μὲν τὰ ὄπλα τοὺς πολιορκουμένους λέγων καὶ δασμὸν αὐτῷ τελεῖν
 Ἰόπης καὶ τῶν ἄλλων πόλεων πάρεξ τῆς Ἰουδαίας φρουρὰν τὲ δεξαμένους ἐπὶ τούτοις
 ἀπηλλάχθαι τοῦ πολέμου. οἱ δὲ τὰ ἄλλα μὲν ὑπέμενον, τὴν δὲ φρουρὰν οὐχ ὡμολόγουν 247
 20 διὰ τὴν ἀμιξίαν οὐκ ἐπιμιγνύμενοι πρὸς ἄλλους. ἀντὶ μέντοι τῆς φρουρᾶς ὁμήρους ἐδί-
 δosan καὶ τάλαντα ἀργυρίου πεντακόσια, ὧν εὐθὺς τὰ τριάκοντα καὶ τοὺς ὁμήρους προσ-
 δεξαμένου τοῦ βασιλέως ἔδosan, καθεῖλε δὲ καὶ τὴν στεφάνην τῆς πόλεως. ἐπὶ τούτοις 248
 μὲν οὖν Ἀντίοχος τὴν πολιορκίαν λύσας ἀνεχώρησεν. Ὑρκανὸς δὲ τὸν Ἀντίδου τάφον 249
 ἀνοίξας, ὃς πλούτῳ τοὺς πώποτε βασιλεῖς ὑπερέβαλε, τρισχίλια μὲν ἀργυρίου τάλαντα
 25 ἐξεκόμισεν, ὀρμώμενος δὲ ὑπὸ τούτων πρῶτος ξενοτροφεῖν ἤρξατο. γίνεται δὲ αὐτῷ καὶ 250
 πρὸς Ἀντίοχον φιλία καὶ συμμαχία, καὶ δεξάμενος αὐτόν εἰς τὴν πόλιν ἀφθόνης πάντα
 τῇ στρατιᾷ καὶ φιλοτίμως παρέσχε, καὶ ποιουμένῳ τὴν ἐπὶ Πάρθους αὐτῷ στρατιὰν
 συνεξώρησεν Ὑρκανός. μάρτυς δὲ τούτων ἡμῖν ἐστὶ καὶ Νικόλαος ὁ Λαμασκηνός. συμ- 253
 βαλὼν δὲ Ἀντίοχος Ἀρσάκῃ τῷ Πάρθῳ πολλὴν τε στρατιὰν ἀπέβαλε καὶ αὐτὸς ἀπώλετο,
 30 τὴν δὲ τῶν Σύρων βασιλείαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδέχεται Δημήτριος, Ἀρσάκου αὐτόν τῆς
 αἰχμαλωσίας ἀπολύσαντος καθ' ὃν χρόνον Ἀντίοχος εἰς τὴν Παρθυηνὴν ἐνέβαλεν, ὡς καὶ
 πρότερον ἐν ἄλλοις δεδήλωται.

Ὑρκανὸς δὲ ἀκούσας τὸν Ἀντίοχον θάνατον ἐπὶ τὰς ἐν Συρίᾳ πόλεις ἐξεστράτευσεν 254
 καὶ πολλὰς αὐτῶν εἴλε τό τε Χουθαίων γένος αἰρεῖ, ὅπερ ᾤκει τὸν εἰκασθέντα τῷ ἐν 255
 35 Ἱεροσολύμοις ἱερῷ ναόν, ὃν Ἀλέξανδρος ἐπέτρεψεν οἰκοδομῆσαι Σαναβαλέτῃ, καὶ
 συνέβη τὸν ναὸν τοῦτον ἔρημον γενέσθαι μετὰ ἔτη διακόσια. Ὑρκανὸς δὲ καὶ τῆς 257
 Ἰδουμαίας αἰρεῖ πόλεις καὶ ἅπαντας τοὺς Ἰδουμαίους ὑποχειρίους ποιησάμενος
 ἐπέτρεψεν αὐτοῖς μένειν ἐν τῇ χώρᾳ, εἰ περιτέμνονται τὰ αἰδοῖα καὶ τοῖς Ἰουδαίων
 νομίμοις χρῆσθαι θάλειον. οἱ δὲ πόθῳ τῆς πατρίου γῆς καὶ τὴν περιτομὴν καὶ τὴν ἄλλην

1 τριωρόφους, litt. ρ et φ in ras. Busb. — 6 ἐξέλθειν] ἐξελεῖν Busb. — μετὰ] μετὰ Iosephus. —
 33 in marg. ις' Busb. — 34 post τῷ una litt. erasa Busb.

Zonaras I p. 388 Bonn.

- 259 τοῦ βίου δίαυταν ὑπέμειναν τὴν αὐτὴν Ἰουδαίους ποιήσασθαι. Ὑρκανὸς δὲ ἀνανεώσασθαι
τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν βουλόμενος πέμπει πρὸς αὐτοὺς πρέσβειαν. καὶ ἡ σύγκλητος
266 δεξαμένη τὰ παρ' αὐτοῦ γράμματα ποιεῖται πρὸς αὐτὸν φιλίαν. καὶ ἀποπέμπει τοὺς τῶν
Ἰουδαίων πρέσβεις χάριμά τε δοῦσα αὐτοῖς ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ δόγμα συγκλήτου ἀσφαλῆ
267 παρεξόμενον τὴν οἴκαδε παρουσίαν. Δημητρίῳ δὲ τῷ βασιλεῖ προθυμουμένῳ στρατεύειν 5
ἐπὶ Ὑρκανὸν οὐκ ἐξεγένετο καιρὸς τῶν Σύρων καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπεχθανομένων,
πονηρὸς γὰρ ἦν, καὶ πεμφάντων πρὸς τὸν Πτολεμαῖον τὸν Φύσκιον ἐπικληθέντα πρέσβεις,
268 ὅπως τινὰ τῶν ἐκ τοῦ Σελεύκου γένους παραδῶ αὐτοῖς ληψόμενον τὴν βασιλείαν. τοῦ δὲ
Πτολεμαίου πέμψαντος Ἀλέξανδρον μετὰ στρατοῦ τὸν Ζεβινᾶν ἐπιλεγόμενον καὶ μάχης
πρὸς τὸν Δημήτριον γενομένης, ὁ μὲν ἡττηθεὶς φεύγει πρὸς Κλεοπάτραν τὴν γυναῖκα εἰς 10
Πτολεμαῖδα καὶ μὴ δεξαμένης αὐτὸν τῆς γυναικὸς εἰς Τύρον ἀπελθὼν ἀλίσκεται καὶ
269 πολλὰ παθὼν ὑπὸ τῶν μισούντων ἀπέθανεν. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν
φιλίαν ποιεῖται πρὸς Ὑρκανὸν τὸν ἀρχιερέα. ἔπειτα δὲ πολεμήσαντος αὐτῷ Δημητρίου
παιδὸς Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ἐπικληθέντος, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ διαφθείρεται.
- 270 Παραλαβὼν δὲ τὴν τῆς Συρίας βασιλείαν ὁ Ἀντίοχος ἐπὶ μὲν τὴν Ἰουδαίαν στρατεύειν 15
εὐλαβῆς ἦν τὸν ἀδελφὸν ἀκούων τὸν ὁμομήτορα, Ἀντίοχος δὲ κάκεινος ἐκαλεῖτο, δύναμιν
271 ἀπὸ Κυζικίου συλλέγειν ἐπ' αὐτόν, ὃς Κυζικηνὸς μὲν ἐπεκλήθη διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει
τραφῆναι, πατὴρ δὲ ἦν Ἀντιόχου τοῦ Σωτήρος ἐπικληθέντος, ὃς ἐν Πάρθους ἀπέθανεν· οὗτος
δὲ ἀδελφὸς ἦν Δημητρίου τοῦ Γρυποῦ. συνέβη δὲ τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς μίαν γῆμαι Κλεοπάτραν.
- 272 ὁ δὲ Κυζικηνὸς Ἀντίοχος παραγενόμενος εἰς τὴν Συρίαν πολλοῖς ἔτεσι πρὸς τὸν ἀδελφὸν 20
273 πολεμῶν ἦν. Ὑρκανὸς δὲ πάντα τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐν εἰρήνῃ διῆγε· καὶ γὰρ αὐτὸς μετὰ
τὴν Ἀντιόχου τελευτὴν τῶν Μακεδόνων ἀπέστη καὶ οὔτε ὡς ὑπῆκοος οὔτε ὡς φίλος αὐτοῖς
οὐδὲν ἔτι παρεῖχεν, ἀλλ' ἦν αὐτῷ τὰ πράγματα ἐν ἐπιδόσει πολλῇ καὶ ἀκμῇ κατὰ τοὺς
Ἀλεξάνδρου τοῦ Ζεβινναίου καιροὺς καὶ μάλιστα ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀδελφοῖς. ὁ γὰρ πρὸς
ἀλλήλους αὐτοῖς πόλεμος σχολὴν Ὑρκανῷ καρποῦσθαι τὴν Ἰουδαίαν ἐπ' ἀδείας παρέσχεν, 25
274 ὡς ἄπειρόν τι χρημάτων πλῆθος συναγαγεῖν. τοῦ μέντοι γε Κυζικηνοῦ τὴν γῆν κακοῦντος
φανερώς καὶ αὐτὸς τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν ἐπεδείκνυτο, καὶ τῶν τε ἀπ' Αἰγύπτου συμμάχων
ἐρημον ὁρῶν τὸν Ἀντίοχον καὶ αὐτὸν τὰ πράττοντα κακῶς καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τοῖς
πρὸς ἀλλήλους ἀγῶσι, ἀμφοτέρων κατεφρόνησεν Ὑρκανός.
- 275 Καὶ στρατεύει μὲν ἐπὶ Σαμαρείαν, προσβαλὼν δὲ αὐτῇ φιλοπόνως ἐπολιόρκει. περιβαλὼν 30
276 οὖν τεῖχῃ πανταχόθεν τῇ πόλει τοὺς υἱοὺς ἐφίστησιν Ἀντίγονον καὶ Ἀριστόβουλον. ὧν
ἐγκειμένων εἰς τοῦτο ἀνάγκη ὑπὸ λιμοῦ προαχθῆναι τοὺς Σαμαρεῖς συνέπεσεν, ὡς ἄψασθαι
277 καὶ τῶν αἰήτων, ἐπικαλέσασθαι δὲ βοηθὸν Ἀντίοχον τὸν Κυζικηνόν. ὃς ἐτοίμως ἐπὶ τὴν
συμμαχίαν ἀφικόμενος ὑπὸ τῶν περὶ Ἀριστόβουλον ἡττᾶται. διωχθεὶς δὲ ἄχρῃ
Σκυθοπόλεως ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν διέφυγεν. οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς Σαμαρεῖς ὑποστρέψαντες 35
278 ψαντες πρὸς τὸν αὐτὸν Ἀντίοχον. ὃς παρὰ Πτολεμαίου τοῦ Λαυδίου μεταπεμφόμενος
ἄνδρας εἰς ἑξακισχιλίους, οὓς ἀκούσης τῆς μητρὸς ἐκεῖνος καὶ ὅσον οὐπω τῆς ἀρχῆς αὐτὸν
ἐκβεβληκυῖας ἐξαπέστειλεν· ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐπιὼν ἐπόρθει τὴν Ὑρκανοῦ χώραν μετὰ

4 δόγμα] δόγματα Busb. — 19 ἀδελφὸς ex ἀδελφοῖς correctum uidetur Busb. — 19 μητρίον τοῦ
.... μίαν in marg. suppletum Busb. — 30 i. marg. ιη' Busb. — 32 ἀνάγκης Iosephus.

Zonaras I p. 390 Bonn.

τῶν Αἰγυπτίων ληστρικῶς, μάχεσθαι μὲν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον μὴ τολμῶν, νομίζων δὲ
τῇ κακώσει γῆς ἀναγκάσειν Ὑρκανὸν λῦσαι τὴν τῆς Σαμαρείας πολιορκίαν. ἐπεὶ δὲ 279
πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπώλλυεν ἐνέδραις περιπίπτων, ἀπῆρεν εἰς Τρίπολιν Καλλιμάνδρῳ
καὶ Ἐπικράτει τὸν πρὸς Ἰουδαίους πόλεμον ἐπιτρέψας. Καλλιμάνδρος μὲν οὖν θρασύτερον 280
5 τοῖς πολεμίοις συμβαλὼν εἰς φυγὴν τραπόμενος παραχρῆμα διεφθάρη. Ἐπικράτης δὲ ὑπὸ
χρημάτων τὴν τε Σκυθόπολιν καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ταύτῃ χωρία φανερώς προύδωκε τοῖς
Ἰουδαίοις, τὴν δὲ Σαμαρείας πολιορκίαν οὐκ ἠδύνατο λύειν. Ὑρκανὸς μὲν οὖν τὴν πόλιν 281
ἐλὼν ἐνιαυτῷ πολιορκήσας οὐκ ἠρκέσθη μόνῳ τούτῳ, ἀλλὰ πᾶσαν αὐτὴν ἠφάνισεν ἐπι-
κλύσιμον τοῖς χειμάρροις ποιήσας. διασκάψας δὲ αὐτὴν ὥστε εἰς χαράδραν μεταπεσεῖν,
10 τὰ σημεῖα τοῦ γενέσθαι ποτὲ πόλιν αὐτὴν ἀφείλετο· φασὶ δ' ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, 282
καθ' ἣν οἱ παῖδες αὐτοῦ τῷ Κυζικηνῷ συνέβαλον, αὐτὸς ἐν τῷ ναῷ θυμῶν μόνος ὢν
ἀρχιερεὺς ἀκούσειε φωνῆς, ὡς οἱ παῖδες αὐτοῦ νενικήκασιν ἀρτίως τὸν Ἀντίοχον. καὶ 283
τοῦτο προσελθὼν ἐκ τοῦ ναοῦ παντὶ τῷ πλήθει ἐποίησε φανερόν. συνέβη δὲ οὕτω γενέσθαι.

Κατὰ δὲ τοῦτον ἔτυχε τὸν καιρὸν μὴ μόνον τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ τῇ χώρᾳ 284
15 Ἰουδαίους εὐπραγεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικοῦντας καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ
Κύπρῳ· Κλεοπάτρα γὰρ ἡ βασιλὶς πρὸς τὸν υἱὸν στασιάζουσα Πτολεμαῖον τὸν Λάθουρον 285
ἐπιλεγόμενον κατέστησεν ἡγεμόνας Χελκίαν καὶ Ἀνανίαν υἱοὺς ὄντας Ὀνίου τοῦ οἰκοδομή-
σαντος τὸν ναὸν ἐν τῷ Ἡλιοπολίτῃ νομῷ πρὸς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις. παραδοῦσα δὲ ἡ 286
Κλεοπάτρα τούτοις τὴν στρατιὰν οὐδὲν δίχα τῆς τούτων γνώμης ἔπραττε· τῶν γὰρ ἄλλων 287
20 τῶν παρὰ τῆς Κλεοπάτρας ἐπιπεμπομένων εἰς Κύπρον μεταβαλλομένων πρὸς Πτολεμαῖον,
μόνοι οἱ ἐκ τῆς Ὀνίου λεγόμενοι Ἰουδαῖοι συνέμενον.

Ὑρκανῷ δὲ φθόνον ἐκίνησε παρὰ τῶν Ἰουδαίων ἡ εὐπραγία, μάλιστα δὲ οἱ Φαρισαῖοι 288
κακῶς πρὸς αὐτὸν εἶχον, αἵρεσις ὄντες μία τῶν Ἰουδαίων, ὡς εἴρηται ἥδη. τοσαύτην δὲ
ἔχουσι τὴν ἰσχὺν παρὰ τῷ πλήθει, ὡς καὶ κατὰ βασιλέως τί λέγοντες καὶ κατὰ ἀρχιερέως
25 εὐθὺς πιστεύεσθαι. μαθητῆς δὲ αὐτῶν καὶ Ὑρκανὸς ἐγεγόνει καὶ σφόδρα ὑπ' αὐτῶν 289
ἠγαπᾶτο. καὶ δὴ καλέσας αὐτοὺς ἐφ' ἐστιάσεις καὶ φιλοφρόνως ὑποδεξάμενος, ἐπεὶ σφόδρα
ῥδομένους ἑώρα, λέγειν πρὸς αὐτοὺς ἤρξατο, ὡς ἴσασι μὲν αὐτὸν βουλόμενον εἶναι δίκαιον
καὶ πάντα ποιοῦντα ἐξ ὧν ἀρέσειεν ἂν τῷ Θεῷ· καὶ αὐτοὶ γὰρ οἱ Φαρισαῖοι φιλοσοφοῦσιν·
ἡξίου γε μὴν, εἴ τι βλέπουσιν αὐτὸν ἀμαρτάνοντα καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς δικαίας ἐκτρεπόμενον 290
30 εἰς αὐτὴν ἐπανάγειν καὶ ἐπανορθοῦν. τῶν δὲ μαρτυρησάντων αὐτῷ πᾶσαν ἀρετὴν ὁ μὲν
ἦσθη τοῖς ἐπαίνοις, εἷς δὲ τις τῶν κατακειμένων Ἐλεάζαρος ὄνομα, κακοήθης ὢν καὶ 291
στάσει χαίρων „ἐὰν θέλῃς, φησὶν, εἶναι δίκαιος, τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπόθου, καὶ μόνον
ἀρκεῖτω σοι τὸ ἄρχειν τοῦ λαοῦ“. τὴν δὲ αἰτίαν αὐτοῦ πνυθόμενον, δι' ἣν ἀπόθουτο τὴν 292
ἀρχιερωσύνην „ἴτι, φησὶν, ἀκούομεν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων αἰχμάλωτόν σου γεγονέναι τὴν
35 μητέρα βασιλεύοντος Ἀντίοχου Ἐπιφανοῦς.“ ψευδὴς δὲ ὁ λόγος ἦν· καὶ πρὸς αὐτὸν 293
Ὑρκανὸς παρωξύνθη καὶ πάντες οἱ Φαρισαῖοι σφοδρῶς ἠγανακτήσαντο. τῶν δὲ ἐκ τῆς
Σαδδουκαίων αἵρέσεως, οἵτινες ἐναντίαν τοῖς Φαρισαίοις προαίρεσιν ἔχουσιν, Ἰωάννης τις ἐν
τοῖς μάλιστα φίλος ὢν Ὑρκανῷ τῇ κοινῇ πάντων Φαρισαίων γνώμῃ ποιήσασθαι τὰς
βλασφημίας Ἐλεάζαρον ἔλεγε· καὶ τοῦτο ἔσεσθαι φανερόν αὐτῷ πνυθόμενῳ παρ' ἐκείνων,

σθαι

2 τῆς γῆς Iosephus. — 25 πιστεύεται (correx. man. 2) Busb. — 33 ἀπόθουτο, litt. ιτο in ras.
man. 2 Busb.

Zonaras I p. 391 Bonn.

- 294 τίνος ἄξιός ἐστιν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις κολάσεως. τοῦ δὲ Ὑρκανοῦ τοὺς Φαρισαίους τοῦτο
ἐρομένον, πληγῶν ἔφασαν καὶ δεσμῶν· οὐ γὰρ ἐδόκει λαιμοφονίας ἕνεκα θανάτῳ ζημιοῦν,
295 ἄλλως τε καὶ φύσει πρὸς τὰς κολάσεις ἐπιεικῶς ἔχουσιν οἱ Φαρισαῖοι. πρὸς τοῦτο λίαν
ἐχαλέπαινε καὶ πρὸς τὸ δοκοῦν ἐκείνοις ποιήσασθαι τὰς βλασφημίας τὸν ἄνθρωπον ἐνόμισε.
296 μάλιστα δὲ αὐτὸν ἐπιπαρώξυνεν Ἰωάννης καὶ διέθηκεν οὕτως, ὥστε τῇ τῶν Σαδδουκαίων 5
προσθέσθαι μοῖρα τῶν Φαρισαίων ἀποστάντα καὶ τὰ τε ὑπ' αὐτῶν κατασταθέντα νόμιμα
τῷ δήμῳ καταλῦσαι καὶ τοὺς φυλάσσοντας αὐτὰ κολάσαι. μῖσος οὖν ἐντεῦθεν αὐτῷ τὸ
297 καὶ τοῖς υἱοῖς παρὰ τοῦ πλήθους ἐγένετο. νόμιμα γὰρ τινα παρέδοσαν τῷ δήμῳ οἱ
Φαρισαῖοι ἐκ πατέρων διαδοχῆς, ἅπερ οὐ γέγραπται τοῖς Μωυσέος νόμοις, καὶ διατοῦτο
ταῦτα τὸ τῶν Σαδδουκαίων γένος ἐκβάλλει, λέγον ἐκεῖνα δεῖν ἡγεῖσθαι νόμιμα τὰ γεγραμ- 10
298 μένα, τὰ δὲ ἐκ παραδόσεως μὴ τηρεῖν. καὶ περὶ τούτων ζητήσεις αὐτοῖς καὶ διαφορὰς
γίνεσθαι συνέβαινε μεγάλας, Σαδδουκαίων τοὺς εὐπόρους μόνον πειθόντων τὸ δὲ δημο-
τικὸν οὐχ ἐπόμενον αὐτοῖς ἐχόντων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τῶν δύο καὶ τῶν Ἑσσηνῶν
299 ἐν τῇ δευτέρᾳ μου τῶν Ἰουδαϊκῶν ἀκριβῶς δεδήλωται. Ὑρκανὸς δὲ παύσας τὴν στάσιν
καὶ μετὰ ταῦτα βιώσας εὐδαιμόνως καὶ τὴν ἀρχὴν διοικησάμενος ἄριστα ἔτεσιν ἐνὶ καὶ 15
τριάκοντα τελευτᾷ καταλιπὼν υἱοὺς πέντε, τριῶν τῶν μεγίστων ἄξιός ὑπὸ Θεοῦ κριθεὶς,
300 ἀρχῆς τοῦ ἔθνους τῆς ἀρχιερατικῆς τιμῆς καὶ προφητείας· συνῆν γὰρ αὐτῷ τὸ Θεῖον καὶ
τὴν τῶν μελλόντων πρόγνωσιν παρεῖχεν αὐτῷ τὸ εἰδέναι καὶ προλέγειν, ὥστε καὶ περὶ
τῶν δύο τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ παίδων ὅτι μὴ μενοῦσι τῶν πραγμάτων κύριοι προεῖπεν.
ὦν τὴν καταστροφὴν ἄξιον ἀφηγήσασθαι. 20
- 301 Τελευτήσαντος γὰρ αὐτοῖς τοῦ πατρὸς ὁ πρεσβύτερος Ἀριστόβουλος τὴν ἀρχὴν εἰς
βασιλείαν μεταθεῖναι δόξας διάδημα πρῶτος ἐπιτίθεται μετὰ τετρακοσίων ἀριθμὸν ἔτων
καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἐνὸς καὶ μηνῶν τριῶν ἀφ' οὗ τῆς ὑπὸ Βαβυλωνίους δουλείας ὁ λαὸς
302 ἀπαλλαγείς εἰς τὴν οἰκίαν κατήλθε. στέργων δὲ τῶν ἀδελφῶν τὸν μετ' αὐτὸν Ἀντίγονον
τοῦτον μὲν τῶν ὁμοίων ἡξίου, τοὺς ἄλλους δὲ εἶχεν ἐν δεσμοῖς. εἶρξε δὲ καὶ τὴν μητέρα 25
περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ διενεχθεῖσαν, ἐκείνην γὰρ Ὑρκανὸς τῶν ὄλων κυρίαν καταλελοίπει,
καὶ μέχρι τοσαύτης ὁμότητος προήλθεν, ὥς ταύτην καὶ λιμῷ διαφθεῖραι δεδεμένην.
303 προστίθῃσι δὲ καὶ τῇ μητρὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀντίγονον ἐκ διαβολῶν ἀπαλλοτριωθεὶς πρὸς
304 αὐτόν, αἷς τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἐπίστευσε, τοῦ δὲ Ἀντιγόπου λαμπρῶς ποτὲ ἀπὸ
στρατείας ἐπανελθόντος καὶ τῆς ἐορτῆς, καὶ ἦν σκηνοπηγοῦσι τῷ Θεῷ, κατ' ἐκεῖνον τὸν 30
καιρὸν ἐνστάσης, ἔτυχεν ὥστε τὸν μὲν Ἀριστόβουλον εἰς νόσον καταπεσεῖν, τὸν δὲ Ἀντίγονον
ἐπιτελοῦντα τὴν ἐορτὴν ἀναβῆναι λαμπρῶς σφόδρα κεκοσμημένον μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν
305 ὀπλιτῶν εἰς τὸ ἱερόν καὶ τὰ πλείω περὶ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ σωτηρίας εὔχεσθαι, τοὺς δὲ
πονηροὺς καὶ διαστῆσαι τὴν ὁμόνοιαν αὐτῶν ἐσπουδακότας ἀφορμῇ χρησαμένους τῇ περὶ
τὴν πομπὴν τοῦ Ἀντιγόπου φιλοτιμίᾳ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ κατωρθωμένοις ἐλθεῖν πρὸς τὸν 35
306 βασιλέα οὐκ ἀκοήτως ἐπὶ τὸ μεῖζον ἐξαίρειν τὰ περὶ τὴν ἐορτὴν, καὶ ὥς οὐ κατ' ἰδιώτην
ἐκαστον ἦν τῶν γινομένων, ἀλλὰ φρονήματος ἔνδειξιν εἶχε βασιλικῷ τὰ πραττόμενα, καὶ
307 ὥς κτείνειν αὐτὸν μέλλει μετὰ στίφους ἐληλυθὸς καρτεροῦ. Ἀριστόβουλος δὲ τούτοις ἄκων
πειθόμενος καὶ τοῦ ἀνύποπτos εἶναι τῷ ἀδελφῷ προνοῶν καὶ τῆς ἀσφαλείας ἅμα φρονι-

Zonaras I p. 392 Bonn.

τίζων, δίστισι τοὺς σωματοφύλακας ἐν τινι τῶν ὑπογείων ἀφωτίστω, κατέκειτο δὲ ἐν τῇ
 βάρει μετονομασθεῖσθαι δὲ Ἀντωνίᾳ, καὶ προσέταξεν ἀόπλου μὲν ἀπτεσθαι μηδενός,
 κτείνειν δὲ τὸν Ἀντίγονον, ἀνὸς ὅπλισμένος πρὸς αὐτὸν εἰσῆ. πέμπει μέντοι πρὸς τὸν Ἀντί- 308
 γονον αὐτὸς ἀόπλου αὐτὸν ἀξίῳ ἦκειν. ἡ δὲ βασίλισσα καὶ οἱ συνεπιβουλευόντες αὐτῇ
 5 κατ' Ἀντιγόνου πείθουσι τὰναντία τὸν ἀγγελοῦντα λέγειν, ὡς ὁ ἀδελφὸς ἀκούσας, ὅτι κατα-
 σκευάσειεν ὅπλα καὶ κόσμον πολεμικόν, παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν ἀξίῳ ὅπλισμένον, ὅπως
 ἴδοι τὴν κατασκευήν. ὁ δὲ Ἀντίγονος μηδὲν ὑπειδόμενος κακοῦργον, ἀλλὰ θαρρῶν τῇ 309
 παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ διαθέσει, ὡς εἶχεν ἐνδεδυμένος τὴν πανοπλίαν παρεγίνετο πρὸς τὸν
 Ἀριστόβουλον ἐπιδείξων αὐτῷ τὰ ὅπλα. γειόμενον δὲ αὐτὸν κατὰ τὸν Στράτωνος καλού-
 10 μενον πύργον, οὗ συνέβαινεν ἀφώτιστον εἶναι σφόδρα τὴν ἀάροδον, ἀποκτενοῦσιν οἱ
 σωματοφύλακες. θαυμάσειε δ' ἂν τις Ἰουδαίαν τινά, Ἑσσαῖον μὲν τὸ γένος, οὐδέποτε δὲ ἐν 311
 οἷς προεῖπε διαψευσάμενον τὰληθές· οὗτος γὰρ ἰδὼν τὸν Ἀντίγονον παριόντα τὸ ἱερὸν
 ἀνεβόησεν ἐν τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ καὶ γνωρίμοις, οἱ διδασκαλίας ἕνεκα τοῦ προλέγειν τὰ
 μέλλοντα παρεμμενον, ὡς ἀποθανεῖν αὐτῷ καλὸν διεψευσμένῳ ζῶντος Ἀντιγόνου, ὃν σήμερον 312
 15 τεθνήξεται εἰπὼν ἐν τῷ καλουμένῳ Στράτωνος πύργῳ παριόντα ὄρεα, τοῦ μὲν χωρίου
 σταδίου ἀπέχοντος ἑξακοσίους, ὅπου φρονεωθήσεσθαι προεῖπεν αὐτόν, τῆς δὲ ἡμέρας ἤδη
 τοῦ πλείονος ἡνυσμένου, ὥστε αὐτῷ κινδυνεύειν τὸ μάντευμα ψευδὸς εἶναι. ταῦτα 313
 λέγοντος αὐτοῦ καὶ κατηφοῦντος ἀγγέλλεται τεθνεὼς Ἀντίγονος ἐν τῷ ὑπογείῳ, ὃ καὶ αὐτὸ
 Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὁμώνυμον τῇ παραλίῳ Καισαρείᾳ. τὸν μὲν οὖν μάντιν τοῦτο
 20 διετάραξε. τὸν Ἀριστόβουλον δὲ τῆς ἀδελφοκτονίας εὐθὺς εἰσῆλθε μετάνοια καὶ νόσος 314
 ἐκ ταύτης τῆς διανοίας ὑπὸ μύσους κεκακωμένης, ὡς διαφθαρέτων αὐτοῦ ὑπὸ ἀκράτου
 τῆς ὁδύνης τῶν ἐντὸς αἷμα ἀναφέρειν. ὁ τῶν διακονουμένων τίς παῖδων κατὰ δαιμονίαν
 οἶμαι πρόνοιαν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, οὗ σφαγέντος Ἀντιγόνου σπίλους ἔτι τοῦ αἵματος
 ἐκείνου συνέβαινεν εἶναι, κομίζων ὀλισθῶν ἐξέχεε. γενομένης δὲ βοῆς παρὰ τῶν ἰδόντων
 25 ἀκούσας Ἀριστόβουλος τὴν αἰτίαν ἐπύθετο, καὶ μὴ λεγόντων ἔτι μᾶλλον ἐπέτεινε τοῦ 315
 μαθεῖν. ὡς δὲ ἀπειλοῦντος τὰληθές εἶπον, προχεῖται μὲν αὐτῷ πληγέντι τὴν διάνοιαν 316
 ὑπὸ τοῦ συνειδότης πολλὰ δάκρυα, βύθιον δὲ ἀνοιμώξας, „οὐκ ἄρα, εἶπε, λήσειν ἐπ'
 ἀσεβέσιν οὕτω καὶ μικροῖς τολμήμασι τὸν Θεὸν ἔμελλον, ἀλλὰ με ταχεῖα ποινὴ συγγενοῦς
 φόνου μετελήλυθε. μέχρι τίνος, ὃ σῶμα ἀναιδέστατον, ψυχὴν ὀφειλομένην ἀδελφοῦ καὶ 317
 30 μητρὸς καθέξεις δαίμοσι; τί δὲ οὐκ ἀθρόον ταύτην ἀποδίδως, κατὰ μέρος δὲ ἐπισπένδεις
 τοῦμόν αἷμα τοῖς μαιφονηθεῖσι;“ ταῦτα εἰπὼν ἐπαποθνήσκει τοῖς λόγοις βασιλεύσας 318
 ἐνιαυτόν, χρηματίσας μὲν Φιλέλλην, πολλὰ δὲ εὐεργετήσας τὴν πατρίδα, πολεμήσας Ἰου-
 ραίους καὶ πολλὰν αὐτῶν τῆς χώρας τῇ Ἰουδαίᾳ προσκτησάμενος, ἀναγκάσας δὲ τοὺς
 ἐνοικοῦντας, εἰ βούλονται μένειν ἐν τῇ χώρᾳ, περιτέμνεσθαι καὶ κατὰ τοὺς Ἰουδαίων
 35 νόμους ζῆν. φύσει δὲ ἐπιεικεὶ ἐχρήτο καὶ σφόδρα ἦν αἰδοῦς ἡττων. 319

3 ἂν ὅπλισμένος ... Ἀντίγονον] Iosephus, om. Busb., sed agnoscit Zonaras. — 6 ἀξίῳ] παρακαλεῖ
 Iosephus. — 19 τοῦτο] τοῦτον Busb. — 36 i. marg. κ' Busb.

Zonaras I p. 393 Bonn.

- 321 καὶ μετριοτήτα, ᾧ συνέβη γεννηθέντι εὐθὺς μισηθῆναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ μέχρι τῆς
 322 τελευτῆς αὐτοῦ μηδέποτε εἰς ὅψιν ἀφικέσθαι. στέργων δὲ μάλιστα τῶν παίδων Ὑρκανὸς
 τοὺς πρεσβυτέρους Ἀντίγονον καὶ Ἀριστόβουλον φανέντα κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ τὸν Θεὸν
 ἐπηρώτα, τίς αὐτοῦ μέλλει τῶν παίδων ἔσεσθαι διάδοχος. τοῦ δὲ Θεοῦ τοὺς τούτου
 χαρακτῆρας δείξαντος, λυπηθεὶς ὅτι τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ οὗτος ἔσται κληρονόμος, εἶασεν ἐν 5
 323 τῇ Γαλιλαίᾳ τρέφεσθαι. τὴν δὲ βασιλείαν οὗτος παραλαβὼν τὸν μὲν τῶν ἀδελφῶν ἐπι-
 χειροῦντα τῇ βασιλείᾳ διεκρήσατο, τὸν δὲ ἑτερον ἀπραγμόνως ζῆν προαιρούμενον εἶχεν ἐν
 324 τιμῇ. καταστησάμενος δὲ τὴν ἀρχὴν ὃν ᾤετο συμφέρειν αὐτῷ τρόπον στρατεύει ἐπὶ
 Πτολεμαῖδα, τῇ δὲ μάχῃ κρατήσας ἐνέκλεισε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπολιόρκει.
 325 τοῦ δὲ Φιλομήτορος Ἀντιόχου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀντιόχου, ὃς ἐπεκαλεῖτο Κυζικηνός, 10
 πολεμούντων ἀλλήλους καὶ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἀπολλύντων ἦν οὐδεμία τοῖς Πτολεμαεῦσι
 326 βοήθεια. ἀλλὰ πονομένοις τῇ πολιορκίᾳ Ζωῖλος ὁ τὸν Στράτωνος πύργον κατεσχηκώς
 328 παρῆν καὶ μικρὰ τοῖς Πτολεμαεῦσι παρεβοήθει· πέμψαντες δὲ πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Λάθουρον,
 ὃς ὑπὸ τῆς μητρὸς Κλεοπάτρας τῆς ἀρχῆς ἐκπεσὼν εἰς Κύπρον παρεγένετο, παρεκάλουν ἐλθόντα
 329 σύμμαχον ἐκ τῶν Ἀλεξάνδρου χειρῶν αὐτοὺς ῥύσασθαι κινδυνεύοντας. ὁ δὲ τὰ πρὸς τὸν 15
 330 ἔκπλουν ἔσπευδεν. ἐν τούτῳ δὲ τοὺς Πτολεμαεῖς Δημαίνετος πιθανὸς ὢν αὐτοῖς τότε καὶ
 δημαγωγῶν μεταβαλέσθαι τὰς γνώμας ἔπεισεν, ἅμεινον εἶναι γήσας ἐπ' ἀδήλῳ τῷ γενησο-
 μένῳ διακινδυνεύειν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἢ φανεράν εἰσδέξασθαι δουλείαν δεσπόταις
 332 παραδόντας αὐτούς. ὁ μὲν οὖν Πτολεμαῖος κατὰ τὴν πορείαν μαθὼν τὴν τῶν Πτολεμαέων
 μεταβολὴν οὐδὲν ἥττον ἔπλευσε καὶ καταχθεὶς εἰς τὴν λεγομένην Συκάμινον ἐντανθῶ 20
 333 τὴν δύναμιν ἐξεβίβασε. καὶ πλησίον τῆς Πτολεμαίδος στρατοπεδευσάμενος, ἐπεὶ μήτε
 τοὺς πρέσβεις τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐδέχοντο μήτε τῶν λόγων ἠκροῶντο, μεγάλως ἐφρόντιζε.
 334 ἐλθόντων δὲ πρὸς αὐτὸν Ζωΐλου τε καὶ τῶν Γαζαίων καὶ δεομένων συμμαχεῖν αὐτοῖς
 πορθουμένης αὐτῶν τῆς χώρας ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἀλεξάνδρου, λύει μὲν τὴν πολιορ-
 κίαν δείσας τὸν Πτολεμαῖον ὁ Ἀλέξανδρος, ἀπαγαγὼν δὲ τὴν στρατιάν εἰς τὴν οἰκειάν 25
 ἐστρατήγει τὸ λοιπὸν λάθρα μὲν τὴν Κλεοπάτραν ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον μεταπεμπόμενος,
 335 φανερῶς δὲ φιλίαν καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ὑποκρινόμενος. καὶ τετρακόσια δὲ ἀργυρίου
 τάλαντα δώσειν ὑπέσχετο χάριν ἀντὶ τούτων αἰτῶν Ζωΐλον ἐκποδῶν ποιήσασθαι τὸν
 τύραννον καὶ τὴν χώραν τοῖς Ἰουδαίοις προσνεῖμαι. τότε μὲν οὖν Πτολεμαῖος ἠδέως τὴν
 336 πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ποιησάμενος φιλίαν χειροῦται τὸν Ζωΐλον. ὕστερον δὲ ἀκούσας 30
 αὐτὸν λάθρα διαπεμπόμενον πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ λύει τοὺς γεγενημένους πρὸς αὐτὸν
 ὅρκους καὶ προσβαλὼν ἐπολιόρκει τὴν Πτολεμαῖδα μὴ δεξαμένην αὐτόν. καταλιπὼν δὲ
 ἐπὶ τῆς πολιορκίας στρατηγούς καὶ μέρος τί τῆς δυνάμεως αὐτὸς τὸ λοιπὸν τὴν Ἰουδαίαν
 337 καταστρεψόμενος ὤρμησεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τοῦτο μαθὼν συνήθροισε καὶ αὐτὸς περὶ
 πέντε μυριάδας τῶν ἐγχωρίων, καὶ ἀπῆντα τῷ Πτολεμαίῳ. Πτολεμαῖος δὲ ἐξαίφνης ἐπι-
 338 πολλὴν ἐτέραν ἔλαβε λείαν. πειράσας δὲ καὶ Σέπφωριν μικρὸν ἄποθεν τῆς πεπορθη-
 μένης πολλοὺς ἀποβαλὼν ἤει πολεμήσων Ἀλέξανδρον. ὑπήντησε δὲ αὐτῷ Ἀλέξανδρος οὐ
 339 πόρρωθεν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ. εἶχε μέντοι τοὺς μαχομένους ὀκτακισχιλίους, οὓς ἑκα-

τονταμάχοις προσηγόρευσεν, ἐπιχάλκοις χρώμενος τοῖς θυρεοῖς. ὥς δὲ συνῆψαν, κατ' ἀρχὰς 341
 μὲν παρ' ἀμφοτέροις ἦν ἔργα χειρῶν καὶ προθυμία παραπλησία καὶ πολὺς ἐγένετο φόνος
 ἐξ ἑκατέρων τῶν στρατευμάτων, ὑπερέτερον δὲ τῶν Ἀλεξάνδρου γενομένων Φιλοστέφανος
 διελθὼν τὴν δύναμιν δεξιῶς τοῖς ἐνδιδοῦσιν ἐπεκούρει. μηδενὸς δὲ τῷ κλιθέντι μέρει τῶν 342
 5 Ἰουδαίων προσβοηθοῦντος τούτους μὲν συνέβαινε φεύγειν, οἱ δὲ τοῦ Πτολεμαίου ἐπομένοι 343
 ἔκτεινον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ ἐδίωκον φοιεύοντες ἕως οὗ καὶ ὁ σίδηρος αὐτοῖς ἠμβλύνθη καὶ
 αἱ χεῖρες παρείθησαν. τρισμυρίους γὰρ ἔφασαν ἄνδρας ἀποθανεῖν, τῶν δὲ ἄλλων τοὺς 344
 μὲν αἰχμαλώτους ληφθῆναι, τοὺς δὲ εἰς τὰ οἰκεία φεύγειν χωρία. Πτολεμαῖος δὲ μετὰ 345
 τὴν νίκην προσκαταδραμὼν τὴν χώραν ὁψίας ἐπιγενομένης ἐν τισὶ χώραις τῆς Ἰουδαίας
 10 κατέμεινεν, ὥς γυναικῶν εὐρὼν μεστάς καὶ ἰηπίων ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας ἀποσφάττοντας 346
 αὐτοὺς καὶ κρεουργοῦντας ἔπειτα εἰς λέβητας ζέοντας ἐνέντας τὰ μέλη ἀπάρχεσθαι. τοῦτο 347
 δὲ προσέταξεν, ἵνα οἱ διαφυγόντες ἐκ τῆς μάχης πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντες σαρκοφάγους ὑπο-
 λάβωσιν εἶναι τοὺς πολεμίους, καὶ διατοῦτο ἔτι μᾶλλον αὐτοὺς καταπληγῶσι. ἔλαβε δὲ 347
 καὶ τὴν πόλιν Πτολεμαῖδα κατὰ κράτος.
 15 Κλεοπάτρα δὲ ὁρῶσα τὸν υἱὸν αὐξανόμενον καὶ τὴν τε Ἰουδαίαν ἀδεῶς πορθοῦντα 348
 καὶ τὴν Γαζαίων πόλιν ὑπήκοον ἔχοντα, περιῦδειν οὐκ ἔγνω τοῦτον ἐπὶ ταῖς πύλαις ὄντα,
 ἀλλὰ παραχρῆμα μετὰ ναυτικῆς καὶ πεζῆς δυνάμεως ἐπ' αὐτὸν ἐξώρμησεν ἡγεμόνας τῆς 34
 ὅλης στρατιᾶς ἀποδείξασα Χελκίαν καὶ Ἀνανίαν τοὺς Ἰουδαίους, τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πλούτου
 αὐτῆς καὶ τοὺς υἱωνοὺς καὶ διαθήκας πέμψασα Κώοις παρέθετο. αὐτῇ δὲ μετὰ πάσης αὐτῆς 350
 20 τῆς δυνάμεως ἦκεν εἰς Πτολεμαῖδα, μὴ δεξαμένων δὲ αὐτὴν τῶν Πτολεμαέων ἐπολιόρκει τὴν 351
 πόλιν. Πτολεμαῖος δὲ ἐκ τῆς Συρίας ἀπελθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔσπευσεν, αἰφνιδίως αὐτὴν 351
 οἰόμενος κενὴν οὔσαν στρατιᾶς ἐλεῖν· ἀλλὰ διαμαρτάνει τῆς ἐλπίδος. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν
 χρόνον συνέβη καὶ Χελκίαν τὸν ἕτερον τῶν τῆς Κλεοπάτρας ἡγεμόνων ἀποθανεῖν περὶ 352
 κοίλῃν Συρίαν διώκοντα Πτολεμαῖον. ἀκούσασα δὲ Κλεοπάτρα τὴν ἐπιχειρήσιν τὴν τοῦ 352
 25 υἱοῦ καὶ ὅτι τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον οὐχ ὃν προσεδόκα τρόπον κεχώρηκεν αὐτῷ, πέμψασα
 μέρος τῆς στρατιᾶς ἐξέβαλεν αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας. καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου πάλιν
 ὑποστρέψας τὸν χειμῶνα διέτριβεν ἐν Γάζῃ. Κλεοπάτρα δὲ ἐν τούτῳ τὴν ἐν Πτολεμαῖδι 353
 φρουρὰν πολιορκίᾳ λαμβάνει καὶ τὴν πόλιν. Ἀλεξάνδρου δὲ αὐτῇ μετὰ δώρων προσελθόντος
 καὶ θεραπείας ὁποίας ἄξιος ἦν καὶ ἀξιούντος ἐπαρήγειν πεπονητότι μὲν κακῶς ὑπὸ Πτολεμαίου,
 30 καταφυγῆς δὲ οὐκ ἄλλης ἢ ταύτης εὐποροῦντι, τινὲς μὲν τῶν φίλων καὶ ταῦτα συνεβούλευον
 λαβεῖν καὶ τὴν χώραν κατασχεῖν. Ἀνανίας δὲ συνεβούλευε τούτοις τάναντία, λέγων ἄδικα 354
 ποιῆσειν αὐτὴν, εἰ σύμμαχον ἄνθρωπον ἀφαιρήσεται τῆς ἰδίας ἐξουσίας καὶ ταῦτα συγγενῇ
 ἡμέτερον· οὐ γὰρ ἀγνοεῖν βούλομαί σε, φησὶν, ὅτι τὸ πρὸς τοῦτον ἄδικον ἐχθροὺς ἅπαντας ἡμᾶς
 σοι τοὺς Ἰουδαίους κατασκευάσει. ταῦτα δὲ Ἀνανία παραινέσαντος ἡ Κλεοπάτρα πείθεται 355
 35 μηδὲν ἀδικήσιν τὸν Ἀλεξάνδρου, ἀλλὰ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ἐποιήσατο ἐν Σκυθοπόλει
 τῆς κοίλης Συρίας. ὁ δὲ τῶν ἐκ Πτολεμαίου φόβων ἐλευθερωθεὶς στρατεύεται μὲν εὐθὺς 356
 ἐπὶ τὴν κοίλῃν Συρίαν, αἰρεῖ δὲ Γάδαρα καὶ Ἀμαθοῦντα, ἐνθα τὰ κάλλιστα καὶ σπουδῆς
 ἄξια Θεόδωρος ὁ Ζήνωνος εἶχεν. ὃς οὐ προσδοκῶσιν ἐπιπεσὼν τοῖς Ἰουδαίοις μυρίους
 αὐτῶν ἀπέκτεινε καὶ τὴν ἀποσκευὴν Ἀλεξάνδρου διήρπασε. ταῦτα μὲν οὖν οὐ καταπλήττει 357

1 χρωμένους Iosephus. — 2 πολὺς, v in ras. 2 litt Busb. — 4 διελθὼν Iosephus. — 29 ἄξιον Iosephus.

τὸν Ἀλέξανδρον, ἀλλ' ἐπιστρατεύει τοῖς θαλαττίοις μέρεσι, *Ραφία* καὶ *Ἀνθηδόνη*, ἣν ὕστερον
 358 *Ἡρώδης Ἀγριπιάδα* μετωνόμασε, καὶ εἶλε καὶ ταύτην. ὁρῶν δὲ τὸν μὲν *Πτολεμαῖον* ἐκ τῆς
Γάζης εἰς *Κύπρον* μετακεχωρηκότα, τὴν δὲ μητέρα αὐτοῦ *Κλεοπάτραν* εἰς *Αἴγυπτον*, ὀργι-
 ζόμενος δὲ τοῖς *Γαζαίοις*, ὅτι *Πτολεμαῖον* ἐπεκαλέσαντο βοηθόν, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν καὶ
 359 τὴν χώραν αὐτῶν προενόμεινε. *Ἀπολλοδότου* τοῦ στρατηγοῦ *Γαζαίων* μετὰ δισχιλίων ξένων 5
 καὶ μυρίων οἰκετῶν νύκτωρ ἐπιπεσόντος τῷ τῶν *Ἰουδαίων* στρατοπέδῳ ἐφ' ὅσον μὲν
 ὑπῆρχεν ἡ νύξ ἐνίκων οἱ *Γαζαῖοι* δόκησιν παρέχοντες τοῖς πολέμοις ὡς ἐπεληλυθότος
 αὐτοῖς *Πτολεμαίου*, γενομένης δὲ ἡμέρας καὶ τῆς δόξης ἐλεγχθείσης μαθόντες οἱ *Ἰουδαῖοι*
 τάληθές ἐπισυστρέφονται καὶ τοῖς *Γαζαίοις* προσβαλόντες ἀναιροῦσιν αὐτῶν περὶ χιλίους.
 360 τῶν δὲ *Γαζαίων* ἀντεχόντων καὶ μὴ ἐνδιδόντων, προσεπύγχειν αὐτῶν τὴν εὐψυχίαν καὶ 10
 361 *Ἀρέτας* ὁ *Ἀράβων* βασιλεὺς ἐπίδοξος ὢν ἦκειν αὐτοῖς σύμμαχος. ἀλλὰ συνέβη πρῶτον τὸν
Ἀπολλοδότον διαφθαρῆναι. *Λυσίμαχος* γὰρ ἀδελφὸς αὐτοῦ *ζηλοτυπῶν* αὐτῷ ἐπὶ τῷ παρὰ
 τοῖς πολίταις εὐδοκίμεϊν, κτείνας αὐτὸν καὶ στρατιωτικὸν συγκροτήσας ἐκδίδωσιν *Ἀλεξάνδρῳ*
 362 τὴν πόλιν. ὁ δὲ εὐθὺς μὲν εἰσελθὼν ἡρέμει, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν δύναμιν ἐπαφῆκε τοῖς
Γαζαίοις ἐπιτρέψας τιμωρεῖν αὐτούς· οἱ δὲ ἄλλοι ἀλλαχῇ τραπόμενοι τοὺς *Γαζαίους* 15
 ἀπέκτειναν. ἀκεῖνοι δὲ τοῖς παραπίπτουσιν ἀμυνόμενοι τοὺς *Ἰουδαίους* οὐκ ἐλάττους
 363 αὐτῶν διέφθειραν. ἔνιοι δὲ μονούμενοι τὰς οἰκίας ἐνεπίμπρασαν, ὡς μηδὲν λάφυρον οἱ
 πολέμοι λάβοιεν. οἱ δὲ καὶ τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν αὐτόχειρες ἐγίνοντο τῆς ὑπὸ
 364 τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦς δουλείας οὕτως ἀπαλλάττειν ἠναγκασμένοι. τῶν δὲ βουλευτῶν, οἱ
 ἦσαν οἱ πάντες πεντακόσιοι, συμφυγόντων εἰς τὸ τοῦ *Ἀπόλλωνος* ἱερόν, συνεδρευόντων γὰρ 20
 τὴν ἐπίθεσιν συνέβη γενέσθαι, ὁ *Ἀλέξανδρος* τούτους μὲν ἀναιρεῖ καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν
 ἐπικατασχάσας ὑπέστρεψεν εἰς *Ἱεροσόλυμα* ἐναντῷ πολιορκίσας.
 365 Ὑπὸ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον καιρὸν καὶ *Ἀντίοχος* ὁ *Γρυπὸς* ἐπικληθεὶς ἀποθνήσκει
 ὑπὸ *Ἡρακλέωνος* ἐπιβουλευθεὶς, βιώσας μὲν ἔτη τεσσαράκοντα καὶ πέντε, βασιλεύσας δὲ
 366 ἐννέα καὶ εἴκοσι. διαδεξάμενος δὲ τὴν βασιλείαν ὁ παῖς αὐτοῦ *Σέλευκος* ἐπολέμει μὲν τῷ 25
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀδελφῷ *Ἀντίοχῳ* τῷ *Κυζικηνῷ*, νικήσας δὲ αὐτὸν καὶ λαβὼν ἀπέκτεινε.
 367 μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ *Κυζικηνοῦ* παῖς *Ἀντίοχος* καὶ *Ἀντώνιος* ὁ *Εὐσεβὴς* καλούμενος, παρα-
 γενόμενοι εἰς *Ἀραδον* καὶ περιθέμενοι διάδημα πολεμοῦσι πρὸς *Σέλευκον* καὶ κρατήσαντες
 368 ἐξήλασαν αὐτὸν ἐξ ἀπάσης τῆς *Συρίας*. ὁ δὲ φυγὼν εἰς *Κιλικίαν* καὶ γενόμενος ἐν τῇ
Μόψου ἐστία πάλιν αὐτοὺς εἰσέπρασσε χρήματα. ὁ δὲ τῶν *Μόψου* ἐστιῶν δῆμος ἀγανα- 30
 369 κτήσας ὑφῆψεν αὐτοῦ τὰ βασίλεια καὶ διέφθειρεν αὐτὸν μετὰ τῶν φίλων. *Ἀντίοχον* δὲ
 τοῦ *Κυζικηνοῦ* βασιλεύοντος τῆς *Συρίας* *Ἀντίοχος* ὁ *Σελεύκου* ἀδελφὸς ἐκφέρει πόλεμον
 πρὸς αὐτὸν καὶ νικηθεὶς ἀπόλλυται μετὰ τῆς στρατιᾶς. μετὰ δὲ αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
 370 *Φίλιππος* ἐπιθέμενος διάδημα μέρους τινὸς *Συρίας* ἐβασίλευσε. *Πτολεμαῖος* δὲ ὁ *Λάθουρος*
 τὸν τέταρτον αὐτῶν ἀδελφὸν *Δημήτριον*, τὸν *Ἀκαιρὸν* λεγόμενον, ἐκ *Κρίδου* μεταπεμψά- 35
 371 μενος κατέστησεν ἐν *Λαμασκῇ* βασιλεῖα. τούτοις δὲ τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς καρτερῶς ἀντι-
 καθιστάμενος *Ἀντίοχος* ταχέως ἀπέθανεν· ἐν *Λαοδικείᾳ* γὰρ ἐλθὼν σύμμαχος τῇ τῶν
Γαλινηῶν βασιλίσσῃ *Πάρθους* πολεμουσῇ μαχόμενος ἀνδρείως ἔπεσε. τὴν δὲ *Συρίαν* οἱ

5 τοῦ] δὲ τοῦ Iosephus. — 18 τῆς] τοῖς Busb. — 19 ἀπαλλάττειν man. 1 Busb. — 20 ἀπόλωνος
 Busb. — 23 ὑπὸ τῶν αὐτῶν δὲ τούτων καιρῶν Busb. — 27 κυζικηνοῦ Busb. — 28 παραγενόμενοι]
 παραγενόν ... (post ν 3 litterae erasae) Busb. — 36 δυσὶν, litt. δυσὶ in ras. Busb.

Zonaras I p. 393 Bonn.

δύο κατέσχον ἀδελφοὶ Δημήτριος καὶ Φίλιππος. Ἀλέξανδρος δὲ τῶν οἰκείων πρὸς αὐτὸν 372
 στασιασάντων, ἐπανέστη γὰρ αὐτῷ τὸ ἔθνος ἐορτῆς ἀγομένης καὶ ἐστῶτος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
 βωμοῦ καὶ θύσειν μέλλοντος κυτρίους αὐτὸν ἐβαλλον, νόμου ὅντος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐν
 τῇ σκηνοπηγίᾳ ἔχειν ἕκαστον θύσσους ἐκ φοινίκων καὶ κυτρίων, προσεξελοιδόρησαν δὲ
 5 αὐτὸν ὡς ἐξ αἰχμαλώτων γεγονότα καὶ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ θύειν ἀνάξιον, ἐπὶ τούτοις 373
 ὀργισθεὶς κτείνει μὲν αὐτῶν περὶ ἑξακισχιλίους, δρυφακτον δὲ ξύλινον περὶ τὸν βωμὸν
 καὶ τὸν ναὸν βαλόμενος μέχρι τοῦ τριγχοῦ, εἰς ὃν μόνοις ἐξῆν τοῖς ἱερεῦσιν εἰσιέναι, τούτῳ
 τὴν τοῦ πλήθους ἐπ' αὐτὸν ἐπέφραττεν εἴσοδον. ἔτρεφε δὲ καὶ ξένους Πισίδας καὶ Κίλικας·
 Σύροις γὰρ πολέμιος ὢν οὐκ ἔχρητο. καταστρεψάμενος δὲ τῶν Ἀράβων Μωαβίτας καὶ 374
 10 Γαλαδίτιδας εἰς γόρον ἀπαγωγῇ, κατέρριπτε καὶ Ἀμαθοῦντα Θεοδώρου μὴ τολμῶντος
 αὐτῷ συμβαλεῖν, συνάψας δὲ μάχην πρὸς Ὀβέδαν τὸν Ἀράβων βασιλέα καὶ πεσὼν εἰς 375
 ἐνέδραν ἐν χωρίοις τραχέσι καὶ δυσβάτοις ὑπὸ πλήθους καμύλων εἰς βαθεῖαν κατερράχθη
 φάραγγα καὶ μόλις αὐτὸς διασώζεται, φεύγων δὲ ἐκεῖθεν εἰς Ἱεροσόλυμα παραγίνεται. καὶ 376
 πρὸς τὴν κακοπραγίαν αὐτοῦ ἐπιθεμένου τοῦ ἔθνους πολεμήσας πρὸς αὐτὸ ἔτεσιν ἕξ
 15 ἀναιρεῖ τῶν Ἰουδαίων οὐκ ἔλαττον πέντε μυριάδων. παρακαλοῦντος δὲ παῦσαι τὴν πρὸς
 αὐτὸν δυσμένειαν ἔτι μᾶλλον ἐμίссουν αὐτὸν διὰ τὰ συμβεβηκότα. πυνθανομένου δὲ αὐτοῦ
 τί δεῖ γενέσθαι, πάντες ἐβόησαν ἀποθανεῖν αὐτόν, καὶ πρὸς Δημήτριον τὸν Ἀκαίρον
 ἐπεμψαν παρακαλοῦντες αὐτὸν ἐπὶ συμμαχίαν. ὁ δὲ μετὰ στρατιᾶς ἐλθὼν καὶ παρα- 377
 λαβὼν αὐτοὺς ἐπικαλουμένους περὶ Σίκιμα πόλιν ἐστρατοπέδευσεν. Ἀλέξανδρος δὲ μετὰ
 20 μισθοφόρων ἑξακισχιλίων καὶ διακοσίων, Ἰουδαίων δὲ περὶ δις μυρίων, οἱ ἐφρόνον τὰ ἐκείνου,
 παραβαλὼν ἀντεπήει τῷ Δημητρίῳ· τούτῳ δὲ ἦσαν ἵππεῖς μὲν τρισχίλιοι, πεζῶν δὲ
 τέσσαρες μυριάδες. καὶ εἰς μάχην συμβαλόντων νικᾷ Δημήτριος, καὶ ἀποθνήσκουσι μὲν 378
 οἱ Ἀλεξάνδρου μισθοφόροι πάντες, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν τοῦ Δημητρίου στρατιωτῶν. φυγόντος 379
 δὲ εἰς τὰ ὄρη Ἀλεξάνδρου κατὰ οἶκτον τῆς μεταβολῆς συλλέγονται παρ' αὐτῷ Ἰουδαίων
 25 ἑξακισχίλιοι. καὶ τότε μὲν δείσας ὑποχωρεῖ Δημήτριος. μετὰ ταῦτα δὲ Ἰουδαῖοι ἐπο-
 λέμουν Ἀλεξάνδρῳ καὶ νικώμενοι πολλοὶ ἀπέθνησκον ἐν ταῖς μάχαῖς. κατακλείσας δὲ τοὺς 380
 δυνατωτάτους αὐτῶν ἐν Βεθόμαις πόλει ἐπολιόρκει, λαβὼν δὲ τὴν πόλιν καὶ γενό-
 μενος ἐγκρατῆς αὐτῶν ἀπήγαγεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πάντων ὁμότατον ἔργον ἔδρασεν·
 ἐστιώμενος γὰρ ἐν ἀπόπτῳ μετὰ τῶν παλλακίδων ἀνασταυρῶσαι προσέταξεν αὐτῶν ὀκτα-
 30 κοσίους, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας ἔτι ζώντων παρὰ τὰς ὀψεις ἐκείνων 381
 ἀπέσφαττεν ὑπὲρ ὧν ἡδίκητο ἀμυνόμενος, ὥστε διὰ τὴν τῆς ὁμότητος ὑπερβολὴν ἐπι- 383
 κληθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων Θρακίδαν. οἱ δὲ ἀντιστασιῶται αὐτοῦ τὸ πλήθος
 ὄντες περὶ ὀκτακισχιλίους φεύγουσι νυκτὸς καὶ παρ' ὃν ἔζη χρόνον Ἀλέξανδρος ἦσαν ἐν τῇ
 35 φυγῇ. καὶ οὗτος μὲν μετὰ πάσης τῆς λοιπῆς ἡρεμίας ἐβασίλευε. Δημήτριος δὲ ἐκ τῆς 384
 Ἰουδαίας ἀπελθὼν εἰς Βερροίαν ἐπολιόρκει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Φίλιππον. Στράτων δὲ
 τῆς Βερροίας τύραννος Φιλίππῳ συμμαχῶν Ζίζον τὸν Ἀράβων φύλαρχον ἐπεκαλεῖτο καὶ
 Μιθριδάτην τὸν Σινάκην τὸν Παρθυέων ἑπαρχον. ὧν ἀφικομένων μετὰ πολλῆς δυνάμεως 385
 καὶ πολιορκούντων Δημήτριον ἐντὸς τοῦ χαρακώματος, εἴσω τοῖς τοξεύμασι συνέχοντες

9 πολέμιος ex πολεμιοισ corr. Busb. — 16 in marg. κβ' Busb. — 20 ἐφρόνον, litt. ρόν i. ras.
 man. 2 Busb. — 21 παραλαβὼν Iosephus. — 37 Σινάκην] Iosephus σινα et spatium vacuum circiter 5
 litterarum Busb.

Zonaras I p. 394 Bonn.

- αὐτὸν ἠνάγκασαν τῇ δίψῃ τοὺς σὺν αὐτῷ σφᾶς παραδοῦναι. λαφυραγωγήσαντες δὲ τὰ
ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τὸν Δημήτριον παραλαβόντες τὸν μὲν τῷ Μιθριδάτῃ τῷ τότε βασιλεύοντι
Πάρθων ἔπεμψαν, τῶν δὲ αἰχμαλώτων οὓς Ἀντιοχέων εἶναι πολίτας συνέβαινε τούτους
386 προῖκα τοῖς Ἀντιοχεῦσιν ἀπέδωκαν. Μιθριδάτης δὲ Δημήτριον εἶχεν ἐν τιμῇ μέχρι νόσῳ
κατέστρεψε Δημήτριος τὸν βίον. Φίλιππος δὲ ἀπὸ τῆς μάχης εὐθύς εἰς Ἀντιόχειαν ἐλθὼν 5
καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἐβασίλευσε τῆς Συρίας.
- 387 Ἐπειτα Ἀντίοχος ὁ κληθεὶς Διονύσιος ἀδελφὸς ὢν Φιλίππου, τῆς ἀρχῆς ἀντιπαινού-
μενος εἰς Λαμασκὸν παραγίνεται, καὶ τῶν ἐκεῖ ἐβασίλευσεν. ἐκστρατεύσαντος δὲ αὐτοῦ
388 ἐπὶ τοὺς Ἀραβας Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς ταῦτα ἀκούσας ἐπὶ Λαμασκὸν ἦλθε. Μιλησίῳ δέ,
ὃς κατελείπειτο τῆς ἄκρας φύλαξ καὶ τῶν Λαμασκηῶν, παραδόντος αὐτῷ τὴν πόλιν, 10
ἀχάριστος εἰς αὐτὸν γεγόμενος καὶ μηδὲν ὢν ἐλπίσας ἐδέξατο αὐτὸν παρὰσχόν, ἀλλὰ καὶ
τῷ παρ' αὐτοῦ φόβῳ βουληθεὶς δοκεῖν παραλαβεῖν τὴν πόλιν ἢ τῇ χάριτι τῇ Μιλησίου
389 ὑπωπιεύετο καὶ πάλιν ἐκπίπτει τῆς Λαμασκοῦ· ἐξορμήσαντα γὰρ αὐτὸν εἰς ἱππόδρομον
ἀπέκλεισεν ὁ Μιλήσιος καὶ τὴν Λαμασκὸν Ἀντιόχῳ διεφύλαξεν. ὁ δὲ ἀκούσας τὰ περὶ
τὸν Φίλιππον ὑπέστρεψεν ἐκ τῆς Ἀραβίας, στρατεύεται δὲ εὐθύς ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν. 15
- 390 δεισας δὲ Ἀλέξανδρος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ τάφρον ὀρύττει βαθεῖαν ἀπὸ τῆς Χαβαρσαβᾶ,
ἣ νῦν Ἀντιπατρίς καλεῖται, ἄχρι τῆς εἰς Ἰόπην θαλάσσης, ἣ καὶ μόνον ἦν ἐπίμαχον·
τεῖχος δὲ ἐγείρας καὶ πύργους ἀναστήσας ξυλίνους καὶ μεσοπύργια ἐπὶ σταδίου ἑκατὸν
391 πεντήκοντα τὸν Ἀντίοχον ἐξεδέχετο. ἀναχωροῦντα δὲ τὰ πρῶτα, ἔπειτα μυρίων ἱππέων
ἐξαίφνης ἐπιφανέντων ὑπαντήσας τούτοις Ἀντίοχος καρτερῶς ἐμάχετο, καὶ δὴ νικῶν ἀπέ- 20
θανε παραβοηθῶν τῷ ποιοῦντι μέρει. πεσόντος δὲ Ἀντιόχου τὸ στρατεύμα φεύγει εἰς
- 392 Κανὰν πόλιν, ἔνθα τὸ πλεῖστον αὐτῶν λιμῷ διαφθείρεται. βασιλεὺς δὲ μετὰ τοῦτον
τῆς κοίλης Ἀρέτας κληθεὶς εἰς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τῶν τὴν Λαμασκὸν ἐχόντων διὰ τὸ πρὸς
Πτολεμαῖον τὸν Μενναίου μῖσος. στρατεύσας δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ περὶ
Ἄδιαν χώραν μάχῃ νικήσας Ἀλέξανδρον ἐπὶ συνθήκαις ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας. 25
- 393 Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ πολλὰς αὐθις στρατεύσας πόλεις καὶ ταύτας ἐξελὼν τρίτον ἤδη
394 πεπληρωκὼς τῆς στρατείας ἔτος εἰς τὴν οἰκίαν ὑπέστρεψε προθύμως αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων διὰ
395 τὴν εὐπραγίαν δεχομένων. κατὰ τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν πολλὰς τῶν Σύρων καὶ Ἰδουμαίων
398 καὶ Φοινίκων καὶ Κιλικίων πόλεις εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς
ἐκ μέθης εἰς νόσον καταπεσὼν καὶ τρισὶν ἔτεσι τεταρταίῳ πυρετῷ συσχεθεὶς οὐκ ἀπέστη 30
399 τῶν στρατειῶν, ἕως οὗ ἐν τοῖς πόνοις ἐξαναλωθεὶς ἀπέθανεν. ὁρῶσα δὲ αὐτὸν ἡ βασίλισσα
πρὸς τῷ τελευτᾷ ὄντα καὶ μηδεμίαν ὑποτρέφοντα σωτηρίας ἐλπίδα, κλαίονσα καὶ κοπτο-
400 μένη αὐτὴν τὴν καὶ τοὺς παῖδας ἀπωδύρετο. ὁ δὲ συνεβούλευεν αὐτῇ πείθεσθαι μὲν οἷς
ὑποθήσεται, κρύψαι δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ πρὸς τοὺς στρατιώτας, ἕως ἂν ἐξέλῃ τὸ χωρίον.
- 401 ἔπειτα ὡς ἀπὸ νίκης λαμπρῶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα παραγενομένην τοῖς Φαρισαίοις ἐξουσίαν 35
τινὰ παρασχεῖν· τούτους γὰρ ἀντὶ τῆς τιμῆς εὐνον καταστήσειν αὐτῇ τὸ ἔθνος· δύνασθαι
γὰρ πολὺν παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις τούτους βλάψαι τε μισοῦντας καὶ φίλους διακειμένους
402 ὠφελῆσαι· αὐτὸν τὴν προσκροῦσαι τῷ ἔθνει διὰ τούτους ἔλεγεν ὑβρισθέντας ὑπ' αὐτοῦ.

7 i. marg. *κγ'* Busb. — 17 εἰς in marg. supplet man. 2 Busb. — 23 κοίλης] κοίλης Συρίας Iosephus. — 24 Μενναίου μῖσος supplevit man. 2 in spatio vacuo relicto Busb.

Zonaras I p. 395 Bonn.

„σὺ τοῖνυν, εἶπε, μετὰπεμψαι τοὺς πρώτους αὐτῶν, ἐπιδείξασα δὲ τὸ σῶμα τοῦτον 403
ἐκείνοις, ὅπως μοι βούλονται χρῆσθαι ἐπίτρεπε, εἴτε καθυβρίζειν ἀταφίᾳ μου θελήσουσι
τὸν νεκρὸν ὡς πολλὰ πεπονθότες ἐξ ἐμοῦ, εἴτ' ἄλλην τινα κατ' ὀργὴν αἰκίαν τῷ σώματι
προσφέρειν. ὑπισχνοῦ δὲ μηδὲν δίχα τῆς ἐκείνων γνώμης ἐν τῇ βασιλείᾳ διαπράξεσθαι.
5 ταῦτα σου πρὸς αὐτοὺς εἰπουσῆς ἐγὼ τε λαμπρῶς ἀξιοθήσομαι κηδεῖας σὺ τε βεβαίως 404
ἄρξεις“. ταῦτα παραινέσας τῇ γυναικὶ τελευτᾷ βασιλεύσας ἔτη ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, βιώσας
ἐνός δέοντα πεντήκοντα.

Ἡ δὲ Ἀλεξάνδρα τὸ γρούριον ἐξελοῦσα κατὰ τὰς τοῦ ἀνδρὸς ὑποθήκας τοῖς τε 405
Φαρισαίοις διειλέχθη καὶ πάντα ἐπ' ἐκείνοις θεμέτη τά τε περὶ τοῦ νεκροῦ καὶ τὰ περὶ
10 βασιλείας, εὐνους ἐποίησε καὶ φίλους. οἱ δὲ εἰς τὸ πλῆθος παρελθόντες ἐδημηγόρουν τὰς 406
πράξεις τὰς Ἀλεξάνδρου διηγούμενοι, καὶ ὅτι δίκαιος αὐτοῖς ἀπώλλυτο βασιλεύς, καὶ τὸν
δῆμον εἰς πένθος δι' αὐτὸν τοῖς ἐπαίνοις ἐξεκαλῆσαντο, ὥστε καὶ λαμπρότερον τῶν πρὸ
αὐτοῦ βασιλέων αὐτὸν ἐκήδευσαν. δύο μέντοι υἱοὺς Ἀλεξάνδρου κατέλιπεν Ὑρκανὸν καὶ 407
Ἀριστόβουλον, τὴν δὲ βασιλείαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου διέθετο. τῶν δὲ παίδων Ὑρκανὸς
15 μὲν ἀσθενὴς ἦν πράγματα διοικεῖν βίον ἰσχύιον μᾶλλον ἡγαπηκώς, ὁ δὲ νεώτερος Ἀριστό-
βουλος δραστήριός τε ἦν καὶ θαρσαλέος. ἐστέρηγετο μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ πλῆθους ἡ γυνὴ διὰ
τὸ δοκεῖν ἐφ' οἷς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐξήμαρτε δυσχεραίνειν. ἡ δὲ ἀρχιερέα μὲν ἀποδείκνυσιν 408
Ὑρκανὸν διὰ τὴν ἡλικίαν, πολὺ μὲντοι πλέον διὰ τὸ ἄπραγμον αὐτοῦ, καὶ πάντα τοῖς
Φαρισαίοις ἐπιτρέπει ποιεῖν, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐκέλευσε πειθαρχεῖν καὶ εἴ τι κακὰ τῶν
20 νομίμων Ὑρκανὸς ὁ πενθερὸς αὐτῆς κατέλυσεν ὧν εἰσήνεγκαν οἱ Φαρισαῖοι κατὰ τὴν τῶν
πατέρων παράδοσιν, τοῦτο πάλιν ἀποκατέστησε. τὸ μὲν οὖν ὄνομα τῆς βασιλείας εἶχεν 409
αὐτῇ, τὴν δὲ δύναμιν οἱ Φαρισαῖοι καὶ γὰρ καὶ φνγάδας οὗτοι κατήγον καὶ δεσμώτας ἔλυνον
καὶ καθάπαξ οὐδὲν δεσποτῶν διέφερον. ἐποιεῖτο μὲντοι καὶ ἡ γυνὴ τῆς βασιλείας πρό-
νοϊαν, καὶ μισθοφορικὸν συνέστησε, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐπέδειξε διπλασίονα, ὡς κατα-
25 πλῆξαι τοὺς πέριξ τυράννους καὶ λαβεῖν ὁμηρα αὐτῶν. ἡρέμει δὲ ἡ χώρα πᾶσα πάρεξ 410
τῶν Φαρισαίων· οὗτοι γὰρ ἐπετάραττον τὴν βασιλίσσαν πείθοντες, ὡς κτείνειε τοὺς
Ἀλεξάνδρῳ παραινέσαντας ἀνελεῖν τοὺς ὀκτιακοσίους. εἴτα αὐτοὶ τούτων ἕνα σφάττουσι
Λιογενῇ καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις, ἕως οἱ δυνατοὶ παρελθόντες εἰς τὰ βασίλεια 411
καὶ μετ' αὐτῶν Ἀριστόβουλος, ἐφάκει γὰρ τοῖς γενομένοις δυσανασχετῶν καὶ δῆλος ἦν,
30 καθάπαξ εἰ ἀφορμῆς λάβοιτο, μὴ ἐπιτρέψων τῇ μητρί, ἀνεμίμνησκον ὅσα κατωρθώσαντο
τοῖς κινδύνοις, δι' ὧν τὸ βέβαιον τῆς πίστεως πρὸς τὸν δεσπότην ἐπεδείξαντο, ἀνθ' ὧν
ὑπ' αὐτοῦ μεγίστων ἠξιώθησαν. καὶ ἐδέοντο μὴ ἄχοι παντὸς ἔμπαλιν τρέψαι σφίσι τὰς 412
ἐλπίδας· ἀποφινόντας γὰρ τοὺς ἐκ τῶν πολεμίων κινδύνους ἐν τῇ οἰκείᾳ ὑπὸ ἐχθρῶν δίκην
βοσκημάτων κόπτεσθαι μηδεμιᾶς τιμωρίας οὔσης. καὶ πλείω δὲ τούτων εἰπόντες καὶ εἰς 416
35 οἶκτον τῶν τεθνεώτων καὶ τῶν κινδυνευόντων τοὺς Ἀλεξάνδρου δαίμονας ἐπικαλούμενοι,
ἅπαντας ἐκίνησαν τοὺς παρόντας εἰς δάκρυα καὶ μάλιστα Ἀριστόβουλον, ὅς ὅπως ἔχει
γνώμης ἐδήλου πολλὰ τὴν μητέρα κακίζων. ἡ δὲ οὐκ εἶχεν ὅ τι πράξειεν μετὰ τοῦ εὐπρε- 417
ποῦς. μετ' οὐ πολὺ δὲ τὸν υἱὸν Ἀριστόβουλον μετὰ στρατιᾶς ἐξέπεμψεν εἰς Λαμασκὸν 418

5 ἐγὼ τε] Zonaras ἔγωγε Busb. — λαμπρῶς man. 1 Busb. — 8 i. marg. κθ' Busb. — 24 ἀπέδειξε
Iosephus. — 29 γενομένοις, litt. γενο in ras. 5—6 litterarum Busb.

Zonaras I p. 396 Bonn.

κατὰ Πτολεμαίου τοῦ Μενναίου λεγομένου, ὃς βαρὺς ἦν τῇ πόλει γείτων. ἀλλ' οἱ μὲν
 419 οὐδὲν ἐργασάμενοι σπουδῆς ἄξιον ἀνέστρεψαν. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀγγέλλεται
 Τιγράνης στρατιωτῶν μυριάσι τριάκοντα ἐμβεβληκῶς εἰς τὴν Συρίαν καὶ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν
 ἀφιζόμενος. τοῦτο ἐφόβησε τὴν βασιλίσσαν καὶ τὸ ξῖνος. δῶρα δὲ πολλὰ καὶ λόγον
 420 ἄξια πέμπουσιν αὐτῷ καὶ πρέσβεις πολιορκοῦντι Πτολεμαῖδα. συνετύγχανον οὖν αὐτῷ 5
 421 καὶ ἐδέοντο χρηστὰ περὶ τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ ξῖνου. ὁ δὲ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς τῆς
 ἐκ διαστήματος θεραπείας ἐλπίδας ὑπετίθετο χρηστάς. ἄρτι δὲ τῆς Πτολεμαίδος ἐάλω-
 κυίας ἀγγέλλεται Τιγράνῃ Ἀκέλαον διώκοντα Μιθριδάτην ἐκείνου μὲν διαμαρτεῖν εἰς τοὺς
 Ἰβήρας ἀναφυγόντος, τὴν δὲ Ἀρμενίαν πορθήσοντα πολιορκεῖν. Τιγράνης δὲ ταῦτα ἐγνω-
 422 κῶς ἀνεχώρει τὴν ἐπ' οἴκου. μετὰ δὲ τοῦτο τῆς βασιλίσσης εἰς νόσον χαλεπὴν ἐμπεσοῦσης 10
 Ἀριστόβουλος νυκτὸς ὑπελθὼν μεθ' ἐνὸς τῶν θεραπόντων ἦει ἐπὶ τὰ φρούρια, ἵνα οἱ
 424 πατρῶι κατετάχθησαν αὐτῷ φίλοι. ξυνήδει δὲ ἡ αὐτοῦ γυνὴ τῇ πράξει, ἣν κατέλιπεν
 αὐτόθι μετὰ τῆς γενεᾶς. καὶ πρῶτον ἀφικόμενος εἰς Ἀγαβρα ὑπεδέχθη πρὸς αὐτῶν.
 425 μεθ' ἡμέραν δὲ αἰσθησις γίνεται τῇ βασιλίσσῃ τῆς Ἀριστοβούλου φυγῆς, καὶ μέχρι τινὸς
 ᾤετο γεγονέναι τὴν ἀναχώρησιν οὐκ ἐπὶ νεωτερισμῷ. ὡς μέντοι ἤκον ἀγγέλλοντες ἄλλοι ἐπ' 15
 ἄλλοις, ὅτι κατελήφει τὸ πρῶτον χωρίον καὶ τὸ δεύτερον καὶ ζύμπαντα, εὐθύς γὰρ ἐνὸς
 ἀρξαμένου πάντα ὑπήγετο πρὸς τὸ ἐκείνου βούλημα, τότε δι' ἐν μεγίσταις ταραχαῖς ὑπῆρχεν
 426 ἡ τε βασιλίσσα καὶ τὸ ξῖνος. δόξαν οὖν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γενεὰν εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ
 427 ἱεροῦ φρούριον κατέθεσαν. Ἀριστοβούλῳ δὲ ὡς ἂν ἐκ πολλῶν συχνὰ συνήχθη, ἀφ' ὧν
 δὴ καὶ κόσμος ἤδη βασιλείος περὶ αὐτὸν ἦν· σχεδὸν γὰρ ἐν ἡμέραις δεκαπέντε χωρίων 20
 428 ἐκράτησεν εἰκοσιδύο, ὅθεν ἀφορμὰς ἔχων στρατιὰν ἤθροϊζε· τῶν δὲ Ἰουδαίων οἱ πρεσ-
 βύτεροι καὶ Ὑρκανὸς εἰσῆεσαν ὡς τὴν βασιλίσσαν καὶ ἐδέοντο ὑποθέσθαι γνώμην περὶ
 τῶν ἐνεστῶτων· τὸν γὰρ Ἀριστόβουλον τῶν πάντων σχεδὸν ἤδη κυριεύειν, ὅποτε χωρίων
 429 τοσούτων κρατήσκειν. ἡ δὲ αὐτοὺς ἐκέλευσε πράττειν ὅ τι δοκοῦσι χρήσιμον εἶναι· αὐτῇ
 430 γὰρ μικρὸν ἔτι μέλλειν τῶν πραγμάτων ὡς ἂν ὑπολείποντος ἤδη τοῦ σώματος. ταῦτα 25
 εἰποῦσα μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτησε βασιλεύσασα ἔτη ἐννέα, τὰ δὲ σύμπαντα βιώσασα τρία
 καὶ ἐβδομήκοντα.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ιδ'.

περιέχει δὲ ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν λβ'.

4 Ἡ μὲν οὖν βασιλίσσα Ἀλεξάνδρα οὕτως ἐξ ἀνθρώπων ἐγένετο. παραλαβόντος δὲ 30
 τὴν βασιλείαν Ὑρκανοῦ ὑπατεύοντος Ῥωμαίων Κύντου τοῦ Ὀρτησίου καὶ Κύντου Μετέλλου,
 ὃς δὴ καὶ Κρητικὸς ἐκαλεῖτο, πόλεμον εὐθύς ἐκφέρει πρὸς αὐτὸν Ἀριστόβουλος, καὶ τῆς
 μάχης αὐτῷ γενομένης πρὸς Ἰεριχοῦντι πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀδελ-
 5 φὸν αὐτομολοῦσιν. οὗ γενομένου φεύγει πρὸς τὴν ἀκρόπολιν Ὑρκανός, ἐνθα συνέβαινε
 καθεῖρχθαι τὴν Ἀριστοβούλου γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀντιστασιώτας δὲ 35
 6 καταφεύγοντας εἰς τὸ ἱερὸν περιβόλαιον αἰρεῖ. προσβαλὼν δὲ καὶ λόγους ποιησάμενος

1 Πτολεμαίου] Iosephus πολεμίου Busb. — 10 χαλεπὸν man. 1 Busb. — 30 ab hinc usque
 ad § 53 praeter Busb. collatus est cod. Laurentianus. — 35 κατεῖρχθαι cod. Laur. et Iosephus.

Zonaras I p. 398 Bonn.

πρὸς τὸν ἀδελφὸν περὶ συμβάσεως καταλύεται τὴν ἔχθραν ἐπὶ τῷ βασιλεύειν μὲν Ἀριστό-
 βουλον, αὐτὸν δὲ ζῆν ἀπραγμῶνως καρποῦμενον ἀδεῶς τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ κτῆσιν.
 ταῦτα ἐν τῷ ἱερῷ συνθέμενοι καὶ ὅρκους καὶ δεξιαῖς πιστωσάμενοι τὰς ὁμολογίας καὶ 7
 κατασπασάμενοι τοῦ πλήθους παντὸς ὁρῶντος ἀλλήλους ἀνεχώρησεν ὁ μὲν εἰς τὰ βασίλεια,
 5 Ὑρκανὸς δὲ ὡς ἰδιώτης εἰς τὴν οἰκίαν Ἀριστοβούλου. φίλος δὲ τις Ὑρκανοῦ Ἰδουμαῖος 8
 Ἀντίπατρος λεγόμενος, πολλῶν μὲν εὐπορῶν χρημάτων, δραστήριος δὲ τὴν φύσιν ὢν καὶ
 στασιαστὴς ἀλλοτριῶς εἶχε πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον καὶ διαφόρως διὰ τὴν πρὸς τὸν
 Ὑρκανὸν εὐνοίαν. Νικόλαος μέντοι φησὶν ὁ Λαμασκηρὸς τοῦτον εἶναι γένος ἐκ τῶν 9
 πρώτων Ἰουδαίων τῶν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀφικομένων. ταῦτα δὲ
 10 λέγει χαριζόμενος Ἡρώδῃ τῷ παιδὶ αὐτοῦ βασιλεῖ τῶν Ἰουδαίων ἐκ τύχης τινὸς
 γεγεννημένῳ. οὗτος τοίνυν ὁ Ἀντίπατρος Ἀντίπας τὸ πρῶτον ἐκαλεῖτο καὶ τῷ πατρὶ 10
 αὐτοῦ τοῦτο ἦν ὄνομα, ὃν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ
 στρατηγὸν ἀποδείξαντων ὅλης τῆς Ἰδουμαίας ποιήσασθαι φιλίαν πρὸς τοὺς ὁμόρους
 αὐτῶν Ἀραβας καὶ Γαζαίους καὶ Ἀσκαλωνίας λέγουσι πολλαῖς αὐτοὺς καὶ μεγάλαις ἐξιδιω-
 15 σάμενον δωρεαῖς. τὴν τε οὖν Ἀριστοβούλου δυναστείαν ὁ νεώτερος Ἀντίπατρος ὑφορώ- 11
 μενος καὶ δεδιώς, μὴ τι πάθῃ διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν μῖσος, ἐπισυνιστᾷ κατ' αὐτοῦ κρύφα
 διαλεγόμενος τῶν Ἰουδαίων τοὺς δυναστεύοντας, ἄδικον εἶναι λέγων περιορᾷν Ἀριστόβουλον
 ἀδίκως ἔχοντα τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν ἀδελφὸν ταύτης ἐκβεβληκὸτα πρεσβύτερον ὄντα. τοῦ- 12
 τους δὲ συνεχῶς καὶ πρὸς τὸν Ὑρκανὸν ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, καὶ ὅτι κινδυνεύσει τοῦ ζῆν,
 20 εἰ μὴ φυλάξοιτο ποιήσας αὐτὸν ἐκποδῶν τοὺς γὰρ φίλους τοὺς Ἀριστοβούλου μηδένα
 καιρὸν παραλείπειν ἔλεγε συμβουλευόντας αὐτὸν ἀνελεῖν ὡς τότε βεβαίως ἔχοντα τὴν
 ἀρχήν. τούτοις Ὑρκανὸς ἠπίσται τοῖς λόγοις φύσει χρηστὸς ὢν. ἐποίει δὲ αὐτὸν τὸ 13
 ἀπραγμον καὶ τὸ παρειμένον τῆς διανοίας τοῖς ὁρῶσιν ἀγεννῇ καὶ ἄνανδρον δοκεῖν. τῆς
 δὲ ἐναντίας φύσεως ἦν Ἀριστόβουλος, δραστήριος καὶ διεγερμένος τῷ φρονήματι. Ἀντί- 14
 25 πατρος μέντοι οὐ διέλειπεν ἐκάστης ἡμέρας πλαττόμενος καὶ διαβάλλων πρὸς Ὑρκανὸν τὸν
 Ἀριστόβουλον ὡς ἀποκτεῖναι θέλοντα, καὶ μόλις ἐγκείμενος πείθει πρὸς Ἀρέταν αὐτῷ συμ-
 βουλευσας φυγεῖν τὸν Ἀράβων βασιλέα· πεισθέντι γὰρ ἔσσεσθαι καὶ αὐτὸς σύμμαχος ὑπι-
 σχνεῖτο. καὶ δὴ πέμπει πρῶτον Ὑρκανὸς πρὸς τὸν Ἀράβων βασιλέα τὸν Ἀντίπατρον 15
 ληψόμενον πίστεις, ὡς οὐκ ἐκδώσει τοῖς ἐχθροῖς ἱκέτην αὐτοῦ γεγόμενον. λαβὼν δὲ τὰς 16
 30 πίστεις Ἀντίπατρος ὑπέστρεψε πρὸς Ὑρκανὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ μετ' οὐ πολὺ παραλαβὼν
 αὐτὸν καὶ τῆς πόλεως ὑπέξελθὼν νύκτωρ καὶ πολλὴν ἀνύσας ὁδὸν ἦκεν ἄγων εἰς τὴν
 καλουμένην Πέτραν, ὅπου τὰ βασίλεια ἦν τῷ Ἀρέτᾳ. παρεκάλει οὖν αὐτὸν Ὑρκανὸς ἐπαρῆξαι 17
 οἱ ἀδικουμένῳ καὶ καταγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὰ βασίλεια ἀποκαταστήσαι,
 ὑπισχνόμενος δώσειν αὐτῷ καταχθεῖς καὶ τὴν βασιλείαν κομισάμενος τὴν τε χώραν καὶ 18
 35 τὰς δώδεκα πόλεις, ἃς Ἀλέξανδρος ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῶν Ἀράβων ἀφείλετο. τούτων αὐτῷ 19
 τῶν ὑποσχέσεων γενομένων ὁ Ἀρέτας ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀριστόβουλον μετὰ πέντε
 μυριάδων ἵπποτων ἅμα καὶ πεζῆς στρατιᾶς, καὶ νικᾷ τῇ μάχῃ. πολλῶν δὲ μετὰ τὴν
 νίκην πρὸς Ὑρκανὸν αὐτομολήσαντων μονωθεὶς ὁ Ἀριστόβουλος ἔφυγεν εἰς Ἱεροσόλυμα.
 ὁ δὲ τῶν Ἀράβων βασιλεὺς πᾶσαν τὴν στρατιὰν ἀγαγὼν καὶ προσβαλὼν τῷ ἱερῷ τὸν 20

5 ἀριστοβόλου Busb. — 20 φυλάξαιτο cod. Laur. et Iosephus. — 20 τοὺς Ἀρ.] Laur. τοῦ ἀρ.
 Busb. — 21 αὐτὸν] Laur., om. Busb. — 28 et 39 ἀράβων Busb.

Zonaras I p. 398 Bonn.

- Ἀριστόβουλον ἐπολιόρχει προστιθεμένου καὶ τοῦ δήμου τῷ Ὑρκανῷ καὶ συμπολιορκοῦντος
 21 αὐτῷ, μόνων δὲ τῶν ἱερέων τῷ Ἀριστοβούλῳ προσμενόντων. ὁ μὲν οὖν Ἀρέτας ἐξῆς
 βαλόμενος στρατόπεδα τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Ἰουδαίων ἰσχυρῶς ἐνέκειτο τῇ πολιορκίᾳ.
 τούτων δὲ γενομένων κατὰ τὸν καιρὸν τῆς τῶν ἀζύμων ἐορτῆς, ἣν πάσχα λέγομεν, οἱ δοκι-
 22 μώτατοι τῶν Ἰουδαίων ἐκλιπόντες τὴν χώραν εἰς Αἴγυπτον ἔφυγον. Ὀνίαν δὲ τινα ὄνομα 5
 δίκαιον ὄντα καὶ Θεοφίλῃ, ὃς ἀνομβρίας ποτὲ οὔσης ἠΰξαστο τῷ Θεῷ λῦσαι τὸν αὐχμὸν
 καὶ γενόμενος ὁ Θεὸς ἐπήκοος ἔσεν, ἔκρυψε τε αὐτὸν διὰ τὸ τὴν στάσιν ὁρᾶν ἐπιμένουσιν,
 ἀναχθέντα εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰουδαίων ἡξίουν, ὡς ἔπαυσε τὴν ἀνομβρίαν εὐξάμενος,
 23 ἐν οὕτως ἀρὰς θῆναι κατὰ Ἀριστοβούλου καὶ τῶν συστασιωτῶν αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ ἀντιλέγων
 24 καὶ παραιτούμενος ἐβιάσθη ὑπὸ τοῦ πλήθους, στάς μέσος αὐτῶν εἶπεν· „ὦ Θεὲ βασιλεῦ 10
 τῶν ὄλων, ἐπεὶ οἱ μετ' ἐμοῦ νῦν ἐστῶτες σὸς δῆμος ἐστὶ καὶ οἱ πολιορκοῦμενοι δὲ ἱερεῖς
 σοί, δέομαι μήτε κατὰ τούτων ἐκείνοις ὑπακούσης μήτε κατ' ἐκείνων ἃ οὗτοι παρακαλοῦσιν
 εἰς τέλος ἀγαγεῖν.“ καὶ τὸν μὲν ταῦτα εὐξάμενον περιστάντες οἱ ποιηροὶ τῶν Ἰουδαίων
 25 κατέλευσαν. ὁ δὲ Θεὸς ταύτης αὐτοῦς παραχρῆμα ἐτιμωρήσατο τῆς ὠμότητος καὶ δίκην
 εἰσεπράξατο τοῦ Ὀνίου φόνου τούτῳ τῷ τρόπῳ· πολιορκουμένων τῶν ἱερέων καὶ τοῦ Ἀριστο- 15
 βούλου συνέβη τὴν ἐορτὴν ἐπιστῆναι τὴν λεγομένην φάσκα, καθ' ἣν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν πολλὰ
 26 θύειν τῷ Θεῷ. ἀποροῦντες δὲ θυμάτων οἱ περὶ τὸν Ἀριστόβουλον ἡξίωσαν τοὺς ὁμοφύλους
 παρασχεῖν χρήματα λαβόντας ἀντὶ τῶν θυμάτων ὅσα θέλουσι. τῶν δὲ, εἰ βούλονται
 λαβεῖν, χιλίας δραχμὰς ὑπὲρ ἐκάστης κεφαλῆς καταβαλεῖν κελεύοντων, προθύμως δ' τε
 Ἀριστόβουλος καὶ οἱ ἱερεῖς ὑπέστησαν καὶ διὰ τῶν τειχέων καθιμίσαντες ἔδωκαν αὐτοῖς 20
 27 τὰ χρήματα. κακεῖνοι λαβόντες οὐκ ἀπέδωκαν τὰ θύματα, ἀλλ' εἰς τοῦτο πονηρίας ἤλθον,
 ὥστε παραβῆναι τὰς πίστεις καὶ ἀσεβῆσαι εἰς τὸν Θεὸν τὰ πρὸς θυσίαν μὴ παρασχόντες
 28 τοῖς δεομένοις. παρασπονδθέντες δὲ οἱ ἱερεῖς ἠΰξαντο τῷ Θεῷ δίκην αὐτῶν εἰσπράξαι
 παρὰ τῶν ὁμοφύλων, ὁ δὲ οὐκ ἀνεβάλετο τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ πνεῦμα, πολὺ καὶ βίαιον
 ἐπιπέμψας τὸν καρπὸν ἀπάσης τῆς χώρας διέφθειρεν, ὥστε τὸν μόδιον τοῦ σίτου τότε 25
 αὐτοῖς ἔξωνεῖσθαι δραχμῶν ἑνδεκα.
 29 Ἐν τούτῳ πέμπει καὶ Σκαῦρον εἰς Συρίαν Πομπήιος αὐτὸς ὢν ἐν Ἀρμενίᾳ
 καὶ πολεμῶν ἔτι Τιγράνῃ. ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς Λαμασκὸν Λόλλιον καὶ Μέτελλον
 30 νεωστὶ τὴν πόλιν ἡγήροκτος εὐρὼν αὐτὸς εἰς Ἰουδαίαν ἡπείγετο. παραγενομένου
 τὲ πρέσβεις ἤκον πρὸς αὐτὸν παρὰ τε Ἀριστοβούλου καὶ Ὑρκανοῦ συμμαχεῖν ἀξιούντων. 30
 ὑπισχνουμένου τὲ Ἀριστοβούλου τετρακόσια δώσειν τάλαντα, τοῦ δὲ Ὑρκανοῦ τούτων
 31 οὐκ ἐλάττονα παρέξειν, προσδέχεται τὴν Ἀριστοβούλου ὑπόσχεσιν· καὶ γὰρ εὐπορος χρημά-
 των καὶ μεγάλῳ ψυχῳ ἦν καὶ μετριοτέρων ἡξίου τυγχάνειν, ὁ δὲ καὶ πένης ἦν καὶ γλίσχρος
 καὶ περὶ μειζόνων τὴν ἄπιστον προὔτεινεν ἐπαγγελίαν. οὐ γὰρ ἴσον ἦν βίᾳ πόλιν ἐλεῖν
 ἐν τοῖς μάλιστα ὀχυρὰν καὶ δυνατήν, ἢ φυγάδας ἐκβαλεῖν μετὰ τοῦ Ναβαταίων πλήθους 35
 32 οὐκ εὖ πρὸς πόλεμον διακειμένων. τούτῳ τοίνυν προσθέμενος διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας
 λαβὼν τὰ χρήματα λύει τὴν πολιορκίαν, κελεύσας ἀναχωρεῖν τὸν Ἀρέταν ἢ πολέμιον αὐτὸν
 33 Ῥωμαίων ἀποδειχθῆσθαι. καὶ Σκαῦρος μὲν εἰς Λαμασκὸν ἀνεχώρησεν, Ἀριστόβουλος
 δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπὶ τε Ἀρέταν καὶ Ὑρκανὸν ἐστράτευσεν καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς

3 ἀρράβων Busb. — 4 δὲ] δὲ τῶν Busb. — 12 παρακαλοῦσιν Busb. — 16 λεγομένην] καλου-
 μένην Laur. et Iosephus. — 18 λαβόντες Busb. — 31 ὑπισχνουμένων cod. Laur. — 31 ἀριστοβόλου Busb.

Zonaras I p. 399 Bonn.

περὶ τὸν καλούμενον Παπυρῶνα νικᾷ τῇ μάχῃ καὶ κτείνει περὶ ἑξακισχιλίους, μεθ' ὧν
 ἔπεσε Κεφαλίων ὁ Ἀντιπάτρου ἀδελφός. μετ' οὐ πολὺ δὲ Πομπηίου εἰς Λαμασκὸν ἀφι- 34
 κομένου καὶ κοίλῃν Συρίαν ἐπιόντος ἤκον πρὸς αὐτὸν πρέσβεις ἐξ ὅλης Συρίας καὶ Αἰγύπτου
 καὶ ἐκ τῆς Ἰουδαίας· ἔπεμψε γὰρ αὐτῷ μέγα δῶρον Ἀριστόβουλος ἄμπελον χρυσῇν ἐκ
 5 πεντακοσίων ταλάντων. μέμνηται δὲ τοῦ δώρου καὶ Στράβων. τοῦτο μέντοι τὸ δῶρον ³⁵
 ἱστορήκαμεν καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Ρώμῃ τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς τοῦ Καπετωλίου ἐπιγραφὴν
 ἔχον Ἀριστοβούλου τοῦ τῶν Ἰουδαίων βασιλέως. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἤκον πάλιν πρὸς αὐτὸν 37
 Ἀντίπατρος μὲν ὑπὲρ Ὑρκανοῦ, Νικόδημος δὲ ὑπὲρ Ἀριστοβούλου. κελύσας δὲ ἐλθεῖν τοὺς 38
 διαμφισβητοῦντας ἐνισταμένου τοῦ ἑαρος ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ὥρμησεν ἐπὶ τῆς Λαμα-
 10 σκηνῆς. καὶ τὴν τε ἄκραν ἐν παρόδῳ τὴν ἐν Ἀπαμείᾳ κατέσκαψεν, ἣν ὁ Κυζικηνὸς ἐτεί-
 χισεν Ἀντίοχος, καὶ τὴν Πτολεμαίου τοῦ Μενναίου χώραν κατενόησεν ἀνδρὸς πονηροῦ καὶ 39
 οὐδὲν ἔλαττον Διονυσίου τοῦ Τριπολίτου τοῦ πελεκισθέντος, ὅσπερ καὶ κηδεύων ἐτύγχανε,
 χιλίοις μέντοι ταλάντοις ἐξωνησάμενον τὴν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτημάτων τιμωρίαν, οἷς Πομ-
 πηῖος τοὺς στρατιώτας ἐμισθοδότησεν. ἐξῆλθε δὲ καὶ Ἀνσιάδα χωρίον, οὗ τύραννος ἦν 40
 15 Σίλας ὁ Ἰουδαῖος. διελθὼν δὲ καὶ πόλεις ἑτέρας εἰς Λαμασκὸν ἦλθεν. ἐνθα δὴ καὶ τῶν 41
 Ἰουδαίων διήκουσε καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, οἱ πρὸς ἀλλήλους διεφέροντο ὅ τε Ὑρκανὸς
 καὶ Ἀριστόβουλος καὶ τὸ ἔθνος πρὸς ἀμφοτέρους, τὸ μὲν οὐκ ἀξιοῦν βασιλεύεσθαι· πάτριον
 γὰρ εἶναι τοῖς ἱερεῦσι τοῦ τιμωμένου παρ' αὐτοῖς θεοῦ πειθαρχεῖν, ὄντας δὲ τούτους
 ἀπογόνους τῶν ἱερέων εἰς ἄλλην μετὰγειν ἀρχὴν τὸ ἔθνος, ὅπως καὶ δοῦλον γένοιτο.
 20 Ὑρκανὸς δὲ κατηγορεῖ, ὅτι πρεσβύτερος ὢν ἀφαιρεθείη τοῦ πρεσβείου ὑπὸ Ἀριστοβούλου 42
 καὶ μικρὸν ἔχει μέρος τῆς χώρας ὑφ' αὐτῷ, τὴν δὲ ἄλλην βίαν λαβεῖν Ἀριστόβουλον· τὰς τε 43
 καταδρομὰς τὰς ἐπὶ τοὺς ὁμόρους καὶ τὰ πειρατήρια τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ τοῦτον εἶναι τὸν
 συστήσαντα διέβαλλεν, οὐκ ἂν οὐδὲ ἀποστήναι λέγων τὸ ἔθνος αὐτοῦ, εἰ μὴ βίαιός τε καὶ
 παραχῶδης ὑπῆρχε. συνηγόρουν δὲ αὐτῷ ταῦτα λέγοντι πλείους ἢ χίλιοι τῶν δοκιμωτάτων
 25 Ἰουδαίων Ἀντιπάτρου παρασκευάσαντος. ὁ δὲ τοῦ μὲν ἐκπεσεῖν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς τὴν 44
 ἐκείνου φύσιν ἡττιᾶτο ἄπρακτον οὐσαν καὶ δια τοῦτο εὐκαταφρόνητον, αὐτὸν δὲ ἔλεγε
 φόβῳ τοῦ μὴ πρὸς ἄλλους μεταστῆναι τὴν ἀρχὴν ἐξ ἀνάγκης αὐτὴν ὑπελθεῖν, προσα-
 γορεύεσθαι δὲ αὐτὸν τοῦτο ὅπερ καὶ Ἀλέξανδρον τὸν πατέρα. καὶ δὴ μάρτυρας τούτων 45
 30 τὰ φάλαρα καὶ τὸν ἄλλον κόσμον, ὃν ὥσπερ οὐ δίκην ὑφ' ἑξόντες, ἀλλ' ὥς εἰς πομπὴν
 προϊόντες περιέκειντο. Πομπηῖος δὲ τούτων ἀκούσας καὶ καταγνοὺς Ἀριστοβούλου βίαν, 46
 τότε μὲν αὐτοὺς ἀπέπεμψε διαλεχθεῖς πραέως, ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἔλεγε
 διατάξιν ἑκαστα, ἐπειδὴν τὰ τῶν Ναβαταίων πρῶτον ἴδῃ. τέως δὲ ἔδοξεν ἡσυχίαν ἄγειν
 θεραπεύων ἅμα τὸν Ἀριστόβουλον, μὴ τὴν χώραν ἀποστήσῃ καὶ διακλεισθῇ τῶν παρό-
 35 δων. ἔτυχε μέντοι τοῦτο ἐξ Ἀριστοβούλου γενόμενον· οὐ γὰρ ἀναμείνας οὐδὲν ὧν διελέχθη 47
 πρὸς αὐτὸν ὁ Πομπηῖος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπῆρεν. ὀργίζεται δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Πομπηῖος, 48
 καὶ ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀριστόβουλον. οὗ ἐπὶ τὸ Ἀλεξάνδρειον συμπεφευγότες, ἔρυμα 49
 δὲ τοῦτο περικαλλῆς ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους ἰδρυμένον, πέμψας ἐκέλευσεν ἵκειν πρὸς αὐτόν.

2 Κεφαλίων] καὶ Φαλλίων Iosephus. — 8 ἐλθεῖν] ἦκειν Iosephus. — 14 ἐμισθοδότησε man. 1 Busb. — 15 ἦθεν] ἦκειν Iosephus. — 17 βασιλεύσασθαι man. 1 Busb. — 20 ἀφαιρεθῇ Laur. — 23 διέβαλλεν Busb. — 33 ἔδοξεν] ἐκέλευσεν Iosephus. — 35 ἀριστοβόλου Busb.

Zonaras I p. 401 Bonn.

- 50 ὁ δὲ παραινοῦντων πολλῶν μὴ πολεμεῖν Ῥωμαίοις κείνῃσι καὶ δικαιολογησάμενος πρὸς τὸν ἀδελφὸν περὶ τῆς ἀρχῆς πάλιν εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβαίνει συγχωρήσαντος Πομπηίου.
- ⁵¹ καὶ τοῦτο δις καὶ τρίς ἐποίησε. ⁵² κελύοντος δὲ Πομπηίου παραδιδόναι τὰ ἐρύματα καὶ τοῖς φρουράχοις ἐπιστέλλειν τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ, παραδέχεσθαι δὲ ἄλλως ἀπείρητο, πείθεται μὲν, δυσανασχετῶν δὲ ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐν παρασκευῇ τοῦ πολεμεῖν ἐγένετο. 5
- 53 καὶ μετ' οὐ πολὺ Πομπηῖω στρατιὰν ἐπ' αὐτὸν ἄγοντι καθ' ὁδὸν Μιθριδάτου τελευτῇ ἐμηνύετο ἢ ἐκ Φαρνάκου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ γεγεννημένη.
- 54 Στρατοπεδευσάμενος δὲ περὶ Ἱερικουῖτα, οὗ τὸν φοῖνικα τρέφεσθαι συμβέβηκε καὶ τὸ ὀποβάλαμον μύρων ἀκρότατοι, ὃ τῶν θάμνων τεμνομένων ὅξει λίθῳ ἀναπιδύει ὥσπερ
- 55 ὁπός, ἔωθεν ἐπὶ Ἱεροσόλυμα ἐχώρει. καὶ μετανοήσας Ἀριστόβουλος ἀφικνεῖται πρὸς Πομπηῖον, καὶ χρήματα διδούς καὶ τοῖς Ἱεροσολύμοις αὐτὸν εἰσδεχόμενος παρεκάλει παύσασθαι τοῦ πολέμου καὶ πράττειν μετ' εἰρήνης ὃ τι βούλεται. συγγνοὺς οὖν αὐτῷ Πομπηῖος δεο-
- 56 μένῃ πέμπει Γαβήνιον καὶ στρατιώτην ἐπὶ τὰ χρήματα καὶ τὴν πόλιν. οὐ μὴν ἐπράχθη τί τούτων, ἀλλ' ἐπανήλθεν ὁ Γαβήνιος μήτε τὰ χρήματα λαβὼν καὶ τῆς πόλεως ἀπο-
- 57 κλεισθεὶς τῶν Ἀριστοβούλου στρατιωτῶν γενέσθαι τὰ συγκείμενα οὐκ ἐπιτρεψάντων. ὁργῇ 15 δ' ἐπὶ τούτοις λαμβάνει Πομπηῖον καὶ ἐν φυλακῇ καταστήσας τὸν Ἀριστόβουλον αὐτὸς ἔρχεται ἐπὶ τὴν πόλιν. ἡ πόλις δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἦν ὀχυρά, μόνῃ δὲ τῷ βορείῳ μέρει φάυλως εἶχε· φάραγξ γάρ αὐτὴν εὐρεῖα περιέρχεται καὶ βαθεῖα ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα
- 58 τὸ ἱερὸν λιθίνῃ καρτερῶς πάννυ περιβόλῃ τετειχισμένον. ἦν δὲ τῶν ἀνθρώπων στάσις ἔνδον οὐχ ὁμοουσύντων· τοῖς μὲν γὰρ παραδιδόναι Πομπηῖῳ τὴν πόλιν ἐδόκει, οἱ δὲ τὰ 20 Ἀριστοβούλου φρονοῦντες ἀποκλείειν καὶ πολεμεῖν παρήνουν· ἔχουσιν δὲ δεδεμένον. φθάσαντες δὲ οὗτοι τὸ ἱερὸν καταλαμβάνουσι καὶ τὴν τείνουσαν ἀπ' αὐτοῦ γέφυραν εἰς τὴν
- 59 πόλιν εἰς πολιορκίαν ἡττρέπιζον. οἱ δὲ ἕτεροι δεξάμενοι τὴν στρατιὰν ἐνεχείρισαν Πομπηῖῳ τὴν πόλιν καὶ τὰ βασίλεια. Πομπηῖος δὲ Πείσωνα πέμψας τὸν ὑποστράτηγον σὺν στρατιᾷ
- 60 τὴν τε πόλιν καὶ τὰ βασίλεια ἐφρούρει. καὶ τὸ μὲν πρῶτον λόγους συμβατηρίους τοῖς ἐν 25 τῷ ἱερῷ προσέφερεν, οὐκ ἀκούοντων δὲ εἰς ἃ προεκαλεῖτο τὰ περίξ ἐτείχιζε χωρία πρὸς ἅπαντα Ὑρκανοῦ προθύμως ὑπηρετοῦντος. Πομπηῖος δὲ ἔσθωθεν στρατοπεδεύεται κατὰ
- 61 τὸ βόρειον τοῦ ἱεροῦ μέρος, ὅθεν ἦν ἐπίμαχον. ἀνεστήκεσαν δὲ καὶ ἐνταῦθα πύργοι μεγάλοι καὶ τάφος δὲ ὥρυκτο καὶ βαθεῖα περιέκειτο φάραγγι· ἀπερρώγει δὲ καὶ πρὸς τὴν πόλιν τῆς γεφύρας ἀνατετραμμένης καὶ τὸ χῶμα ὁσημέραι ταλαιπωρουμένοις ἐγγίγερτο 30
- 62 τεμνόντων τὴν περίξ ὕλην Ῥωμαίων. καὶ ἐπειδὴ τοῦτο εἶχεν ἱκανῶς μόλις πλησθείσης τῆς τάφρου διὰ βάρους ἄπειρον μηχανὰς ἐπιστήσας κατήρασσε τὸ ἱερὸν τοῖς πετροβόλοις.
- 63 εἰ δὲ μὴ πάτριον ἦν ἡμῖν ἀργεῖν τὰς ἐβδόμας ἡμέρας, οὐκ ἂν ἠνύσθη τὸ χῶμα κωλυόντων ἐκείνων· ἄρχοντας μὲν γὰρ μάχης καὶ τύπτοντας ἀμύνασθαι δίδωσιν ὁ νόμος, ἄλλο δέ τι
- 64 ὁρῶντας τοὺς πολεμίους οὐκ ἔῃ. ὁ δὲ καὶ Ῥωμαῖοι συνιδόντες κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, 35 ἃς δὴ σάββατα καλοῦμεν, οὔτε ἔβαλλον τοὺς Ἰουδαίους οὔτε εἰς χεῖρας αὐτοῖς ὑπήντων, χοῦν δὲ καὶ πύργους ἀνίστασαν καὶ τὰ μηχανήματα προσῆγον, ὥστε αὐτοῖς εἰς τὴν
- 66 ἐπιούσαν ἐνεργὰ ταῦτα εἶναι. αλόυσης γὰρ τῆς πόλεως περὶ τὸν τρίτον μῆνα οἱ πολεμίοι

8 i marg. ζ' Busb. — 12 Πομπηῖος ... Γαβήνιον κα in ras. Busb. — 21 ἀκείνον] τῷ ἀκείνον Iosephus. — 32 βάρους ἄπειρον, litt. os ἃ i. ras. Busb.

Zonaras I p. 402 Bonn.

μὲν ἐπιπεσόντες ἔσφαττον τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ, οἱ δὲ πρὸς ταῖς θυσίαις οὐδὲν ἤττον ἱερουργοῦντες διετέλουν, πᾶν δ' ἐτι δέοι παθεῖν τοῦτο παρ' αὐτοῖς ὑπομεῖναι τοῖς βωμοῖς κρεῖττον εἶναι νομίζοντες ἢ παρελθεῖν τί τῶν νομίμων. φόνου δὲ ἦν πάντα ἀνάπλεα τοῦ μεγίστου τῶν πύργων κατασεισθέντος καὶ τῶν Ῥωμαίων εἰσπεσόντων ἐντός· τῶν γὰρ 67
 5 Ἰουδαίων οἱ μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων, οἱ δὲ ὑπ' ἀλλήλων ἀνηροῦντο, εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ κρημνῶν ἑαυτοὺς ἐρρίπτουν καὶ πῦρ ἐνιέντες εἰς τὰς οἰκίας ἐνεπίμπραντο τὰ γινόμενα καρτερεῖν οὐχ ὑπομένοντες. ἔπεσον δὲ τῶν Ἰουδαίων εἰς μυρίους καὶ δισχιλίους, Ῥωμαίων δὲ πᾶν 71
 ὀλίγοι. παρηγομήθη δὲ οὐ μικρὰ περὶ τὸν ναὸν ἄβατόν τε ὄντα ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ καὶ ἀόρατον· παρῆλθεν γὰρ εἰς τὸ ἐντός ὁ Πομπήϊος καὶ τῶν περὶ αὐτὸν οὐκ ὀλίγοι καὶ εἶδον 72
 10 ὅσα μὴ θεμιτὸν ἦν τοῖς ἄλλοις ἢ μόνοις τοῖς ἀρχιερεῦσιν. ὄντων τὲ τραπέξης χρυσῆς καὶ λυχνίας ἱερᾶς καὶ σπονδείων καὶ πλήθους ἀργυρῶμάτων, χωρὶς δὲ τούτων ἐν τοῖς θησαυροῖς ἱερῶν χρημάτων εἰς δύο χιλιάδας ταλάντων, οὐδενὸς ἤψατο δι' εὐσέβειαν. τῇ τε ὑστεραίᾳ 73
 καθαίρειν παραγγείλας τὸ ἱερὸν καὶ τὰ νόμιμα ἐπιφέρειν τῷ θεῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπέδωκεν Ὑρκανῷ καὶ τοὺς αἰτίους τοῦ πολέμου τῷ πελέκει διεχρήσατο. καὶ τὰ μὲν Ἱεροσό- 74
 15 λυμα ὑποτελῆ φόρου Ῥωμαίοις ἐποίησε, τὸ ἔθνος δὲ ἐπὶ μέγα πρότερον αἰρόμενον ἐντός τῶν ἰδίων ὄρων συνέστυλε. τούτου τοῦ πάθους τῶν Ἱεροσολύμων αἷτιοι κατέστησαν 77
 Ὑρκανὸς καὶ Ἀριστόβουλος πρὸς ἀλλήλους στασιάζαντες· τὴν τε γὰρ ἑλευθερίαν ἀπεβάλο-
 μεν καὶ ὑπὲρ τοῦ Ῥωμαίοις κατέστημεν καὶ τὴν χώραν, ἣν τοῖς ὅπλοις ἐκτησάμεθα τοὺς Σύρους ἀφελόμενοι, ταύτην ἡναγκάσθημεν ἀποδοῦναι τοῖς Σύροις, καὶ προσέτι πλείω ἢ 78
 20 μύρια τάλαντα Ῥωμαῖοι ἐν βραχεῖ χρόνῳ παρ' ἡμῶν εἰσεπράξαντο, καὶ ἡ βασιλεία πρό-
 τερον τοῖς κατὰ γένος ἀρχιερεῦσι διδομένη, τιμὴ δημοτικῶν ἀνδρῶν ἐγένετο. Πομπήϊος δὲ 79
 ἐπὶ Κιλικίαν ὥχeto ἐπειγόμενος εἰς Ῥώμην. ἐπήγετο δὲ μετὰ τῆς γενεᾶς καὶ Ἀριστόβουλον δεδεμένον· δύο γὰρ ἦσαν αὐτῷ θυγατέρες καὶ τοσοῦτοι υἱοί, ὧν Ἀλέξανδρος μὲν ἀπέδρα,
 ὁ δὲ νεώτερος Ἀντίγονος συναπεκομίζετο εἰς Ῥώμην ἅμα ταῖς ἀδελφαῖς.
 25 Χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀλεξάνδρου τὴν Ἰουδαίαν κατατρέχοντος τοῦ Ἀριστοβούλου παιδὸς 82
 Γαβήνιος ἐκ Ῥώμης εἰς Συρίαν ἦκεν, ὃς ἄλλὰ τε λόγου ἄξια διεπράξατο καὶ ἐπ' Ἀλεξάν-
 δρον ἐστράτευσε, μηκέτι Ὑρκανοῦ πρὸς τὴν ἐκείνου ῥώμην ἀντέχειν δυναμένου, ἀλλ'
 ἀνεγείρειν ἤδη καὶ τὸ τῶν Ἱεροσολύμων τεῖχος ἐπιχειροῦντος, ὃ περιεῖλε Πομπήϊος. ἀλλὰ 83
 τούτου μὲν αὐτὸν ἐπέσχον οἱ ἐνταῦθα Ῥωμαῖοι. ἔρχεται δ' οὖν ἐπ' αὐτὸν Γαβήνιος 84
 30 Μάρκων Ἀντώνιον πέμψας σὺν ἄλλοις ἡγεμόσιν· οἱ δὲ ὑπὲρ τῶν Ἀλεξάνδρου ἠκολούθει δὲ
 καὶ Γαβήνιος σὺν τῇ φάλαγγι. καὶ ἀναχωρεῖ μὲν ἐγγὺς Ἱεροσολύμων Ἀλέξανδρος, συμπε- 85
 σόντων δὲ ἀλλήλοις ἐκεῖ καὶ μάχης γενομένης κτείνουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τῶν πολεμίων περὶ
 τρισχιλίους, ζωοροῦσι δὲ οὐκ ἐλάττους. Γαβήνιος μὲν οὖν μέρος τῆς στρατιᾶς ἐπὶ τὸ 87
 Ἀλεξάνδρειον καταλιπὼν, ἕως ἂν ἐκπολιορκηθῇ τὸ χωρίον, αὐτὸς ἐπήγει τὴν ἄλλην Ἰου-
 35 δαίαν, καὶ τὰς καθηρημένας τῶν πόλεων κτίζειν παρεκελεύετο. τῶν δὲ ἀνθρώπων πειθο- 88
 μένων οἷς ὁ Γαβήνιος παρεκελεύετο βεβαίως οἰκηθῆναι συνέβαινε τὰς πόλεις πολὺν χρόνον
 ἐρήμους γενομένας. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος κατὰ τὴν χώραν ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ Ἀλεξάν- 89
 δρειον, καὶ τὴν πολιορκίαν αὐτοῦ κρατύναντος διαπρεσβεύεται πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρος
 συγγινώσκειν αὐτῷ τῶν ἡμαρτημένων δεόμενος, παραδούς τῶν ἐρυμάτων Ὑρκανίαν τὲ καὶ

Zougaras I p. 403 Bonn.

- 90 Μαχαιροῦντα, ὕστερον δὲ καὶ Ἀλεξάνδρειον. καὶ ταῦτα μὲν Γαβήνιος κατέσκαψε. τῆς δὲ Ἀλεξάνδρου μητρὸς πρὸς αὐτὸν ἐλθούσης, ἣ ἐφρόνει τὰ Ῥωμαίων τοῦ τε ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων τέκνων ἐν Ῥώμῃ ἀπηγγέμων, συνεχώρησεν αὐτῇ ταῦτα ἅπερ ἠξίου, καὶ διοικησάμενος τὰ πρὸς αὐτὴν Ὑρκανὸν κατήγαγεν εἰς Ἱεροσόλυμα σχήσοντα τὴν τοῦ ἱεροῦ 5 ἐπιμέλειαν. πέντε δὲ συνέδρια καταστήσας εἰς ἥσας μοίρας διένειμε τὸ ἔθνος, καὶ ἐπολιτεύοντο οἱ μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις οἱ δὲ ἐν Γαδάροις οἱ δὲ ἐν Ἀμαθοῦντι, τέταρτοι δὲ ἦσαν ἐν Ἰεριχοῦντι καὶ τὸ πέμπτον ἐν Σαπφύροις τῆς Γαλιλαίας. καὶ οἱ μὲν ἀπηλλαγμένοι 92 δυναστείας ἐν ἀριστοκρατίαις ἦσαν. Ἀριστοβούλου δὲ διαδράντος ἐκ Ῥώμης εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὸ Ἀλεξάνδρειον, ὅπερ ἦν νεωστὶ κατεσκαμμένον, ἀνατελιχίζειν προαιρουμένον, πέμπει Γαβήνιος ἐπ' αὐτὸν στρατιώτας καὶ ἡγεμόνας κωλύσοντάς τε τὸ χωρίον αὐτόν 10 κατασχεῖν καὶ συλληψομένους αὐτόν. πολλοὶ δὲ Ἀριστοβούλῳ τῶν Ἰουδαίων προσέερχον· Πειθόλαος γοῦν τις ὑποστράτηγος ἐν Ἱεροσολύμοις μετὰ χιλίων ἠτύμολῃσε πρὸς αὐτόν. 94 οἱ δὲ πολλοὶ τῶν προστιθεμένων ἦσαν ἄροπλοι. διεγνώκει δὲ εἰς Μαχαιροῦντα ἀπανίστασθαι Ἀριστόβουλος. τούτους μὲν οὖν ἀπέλυσεν ἀνόπλους ὄντας, οἱ ἐγένοντο αὐτῷ 95 χρήσιμοι εἰς τὰ ἔργα· τοὺς δὲ ὀπλισμένους περὶ ὀκτακισχιλίους ὄντας ἀναλαβὼν ὥχετο. καὶ 15 προσπεσόντων αὐτοῖς τῶν Ῥωμαίων καρτερῶς ἡττῶνται τῇ μάχῃ Ἰουδαῖοι καὶ βιασαμένων τῶν πολεμίων εἰς φυγὴν τρέπονται. καὶ οἱ μὲν ἐφρονεῖσθαι, οἱ δὲ διασκεδασθέντες σώζειν ἑαυτοὺς 96 ἐπειρῶντο. χιλίων μέντοι πλείονας ἔχων Ἀριστόβουλος εἰς Μαχαιροῦντα διέφυγεν ὠχύρου τε τὸ χωρίον καὶ πρᾶττων κακῶς οὐδὲν ἦττον ἐλπίδος ἀγαθῆς εἶχετο. δύο δὲ ἡμέρας ἀντισχὼν τῇ πολιορκίᾳ καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν αἰχμάλωτος μετ' Ἀντιγόνου τοῦ παιδός, 20 97 ὃς καὶ συνέφυγεν ἐκ Ῥώμης αὐτῷ, πρὸς Γαβήνιον ἄγεται. καὶ πάλιν εἰς Ῥώμην ἀναπέμπεται καὶ δεθεὶς αὐτόθι κατείχεται, βασιλεύσας μὲν καὶ ἀρχιερατεύσας ἕτη τρία καὶ μῆνας 98 ἕξ, ἀνὴρ δὲ λαμπρὸς καὶ μεγαλόψυχος γενόμενος. τὰ μέντοι τέκνα αὐτοῦ ἀνῆκεν ἡ σύγκλητος Γαβηρίου γραψάντος τοῦτο ὑποσχέσθαι τῇ μητρὶ παραδόσθαι τὰ ἐρύματα. καὶ 99 ταῦτα μὲν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπανέρχεται. Γαβήνιος δὲ εἰς Αἴγυπτον ἀπῆι καταστή- 25 99 σων Πτολεμαῖον εἰς ταύτην. τῷ Γαβηρίῳ μέντοι κατὰ τὴν στρατείαν ἦν ἐφ' Ὑρκανὸν ἐστείλατο Ἀντίπατρος ὑπηρετήσε σῖτον καὶ ὅπλα καὶ χρήματα, καὶ τοὺς ὑπὲρ Πηλούσιον τῶν Ἰουδαίων οὗτος αὐτῷ προσηγάγετο καὶ συμμάχους ἐποίησε φύλακας ὄντας τῶν εἰς 100 Αἴγυπτον ἐμβολῶν. ἐπαλῶν δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου καταλαμβάνει τὴν Συρίαν στάσει καὶ ταραχῇ νοσοῦσαν· ὁ γὰρ Ἀριστοβούλου παῖς Ἀλέξανδρος παρελθὼν πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν 30 κατὰ βίαν πολλοὺς μὲν τῶν Ἰουδαίων ἀπέστησε, στρατεύματι δὲ μεγάλῳ τὴν χώραν ἐπερχόμενος ἔκτεινε πάντας ὅσους ἐπιτύχοι τῶν Ῥωμαίων καὶ εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον 101 Γαριζὶν συμφυγόντας προσέκειτο πολιορκῶν. ὁ δὲ Γαβήνιος Ἀντίπατρον, συνετὸς γὰρ ἦν, προπέμπει πρὸς τοὺς νεοσηκότας, εἰ πείσαι δυνηθεὶς πρὸς τὸν ἀμείνω λογισμὸν ἐπαλεῖθε. 102 ὁ δὲ ἐλθὼν πολλοὺς μὲν ἐσωφρόνισε καὶ προσηγάγετο τῷ δέοντι, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον οὐκ 35 ἰδυνήθη κατασχεῖν· στρατοῦ δὲ οὗτος ἔχων μυριάδας τρεῖς Ἰουδαίων ἀπῆντησε Γαβηρίῳ 103 καὶ συμβαλὼν ἡττᾶται πεσόντων αὐτῷ μυρίων περὶ τὸ Ἰταβύριον ὄρος. καταστησάμενος δὲ Γαβήνιος τὰ κατὰ τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, ὡς ἦν Ἀντιπάτρῳ θέλοντι, ἐπὶ Ναβαταίους

7 Σαπφύροις Iosephus. — 8 ἦσαν] διῆγον Iosephus. — 9 νεωστὶ, litt. νεω in ras. Busb. — 10 καὶ ἡγεμόνας — 11 κατασχεῖν in marg. suppl. Busb. — 15 ὀπλισμένους man. 1 Busb.

Zonaras I p. 403 Bonn.

ἔρχεται, καὶ κρατεῖ μὲν τούτων τῇ μάχῃ, Πάρθων δὲ φυγάδας ἐλθόντας Μιθριδάτην καὶ
 Ὀρσάνην προὔπεμψε. καὶ Γαβήριος μὲν ἔργα μεγάλα κατὰ τὴν στρατηγίαν δράσας ἀπῆρεν 104
 εἰς Ῥώμην Κράσῳ παραδούς τὴν ἀρχήν, ὃς ἐπὶ Πάρθους μέλλων στρατεύειν ἦλθεν εἰς τὴν 105
 Ἰουδαίαν καὶ τὰ ἐν τῷ ἱερῷ χρήματα, ἃ ὁ Πομπηῖος καταλελοίπει, δισχίλια δὲ ἦν τάλαντα,
 5 βαστάσας οἷός τε ἦν καὶ τὸν χρυσὸν ἅπαντα, τάλαντα δὲ οὗτος ἦν ὀκτακισχίλια, περιδύειν 106
 τὸν ναόν. λαμβάνει δὲ καὶ δοκὸν ὀλοσφύρητον χρυσὴν ἐκ μυῶν τριακοσίων πεποιημένην
 ἣ δὲ μὲν παρ' ἡμῖν ἰσχύει λίτρας δύο καὶ ἥμισυ. παρέδωκε δὲ αὐτῷ ταύτην τὴν δοκὸν
 ὁ τῶν χρημάτων φύλαξ ἱερεὺς Ἑλεάζαρος τούτομα, οὐ διὰ πονηρίαν, ἀγαθὸς γὰρ ἦν καὶ 107
 δίκαιος, ἀλλὰ πεπιστευμένος τὴν τῶν καταπετασμάτων τοῦ ναοῦ φυλακὴν ὄντων θανμα-
 10 σίων τὸ κάλλος καὶ πολυτελεῶν τὴν κατασκευὴν ἐκ δὲ τῆς [δοκοῦ ταύτης] ἐκκρεμαμένων,
 ἐπεὶ τὸν Κράσον ἐώρα περὶ τὴν τοῦ χρυσοῦ γνώμενον συλλογὴν, δείσας περὶ τῷ παντὶ 108
 κόσμῳ τοῦ ναοῦ τὴν δοκὸν αὐτῷ τὴν χρυσὴν λύτρον ἀντὶ πάντων ἔδωκεν, ὅρκους παρ'
 αὐτοῦ λαβὼν μηδὲν ἄλλο κινήσειν τῶν ἐν τῷ ναῷ, μόνῳ δὲ ἀρκεσθῆσεσθαι τῷ ὑπ' αὐτοῦ
 δοθησομένῳ πολλῶν ὄντι μυριάδων ἀξίῳ. ἣ δὲ δοκὸς αὕτη ἦν ἐν ξυλίνῃ δοκῷ κενῇ, καὶ 109
 15 τοῦτο τοὺς μὲν ἄλλους ἔλαθεν ἅπαντας, ὁ δὲ Ἑλεάζαρος μόνος ἰπίστατο. ὁ μέντοι Κράσος
 καὶ ταύτην ὡς οὐδεὶς ἀψόμενος ἄλλον τῶν ἐν τῷ ἱερῷ λαμβάνει, καὶ παραβάς τοὺς ὅρκους
 ἅπαντα τὸν ἐν τῷ ναῷ χρυσὸν ἐξεφόρησε καὶ ἐπὶ τὴν Παρθυέων ἐξώρμησε. καὶ αὐτὸς 119
 μὲν σὺν παντὶ ἐφθάρη τῷ στρατῷ, Κάσσιος δὲ εἰς Συρίαν φυχὼν καὶ περιποιησάμενος
 αὐτὴν Πάρθοις ἐμποδὼν ἦν ἐκτρέχουσιν ἐπ' αὐτὴν διὰ τὴν Κράσου νίκην. αὐθις δὲ εἰς 120
 20 Τύρον ἀφικόμενος ἀνέβη καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. καὶ Πειθόλαον τὸν τὴν Ἀριστοβούλου
 στάσιν διαδεδεγμένον κτείνει πρὸς τοῦτο αὐτὸν Ἀντιπάτρου παρασημαμένου, ὃ πολὺ καὶ 121
 παρ' αὐτῷ συνέβαινε δύνασθαι καὶ παρὰ Ἰδουμαίοις, παρ' ὧν ἄγεται γυναικα τῶν ἐπισήμων
 ἐξ Ἀραβίας Κύπρον ὄνομα, ἐξ ἧς αὐτῷ τέσσαρες ἐγένοντο παῖδες, Φασάηλος καὶ Ἡρώδης, ὃς
 καὶ ὕστερον βασιλεὺς γίνεται, Ἰώσηπός τε καὶ Φερώρας, θυγάτηρ τὴν Σαλώμη. οὗτος ὁ 122
 25 Ἀντίπατρος ἐπεποιήτω καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους δυνάστας φιλίαν καὶ ξενίαν, μάλιστα δὲ
 πρὸς τὸν Ἀραβὰ, ὃ καὶ τὰ τέκνα πολεμῶν πρὸς Ἀριστόβουλον παρέθετο. Κάσσιος
 μὲν οὖν ἀναστρατοπεδευσάμενος ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἠπείγετο ὑπαντιάσων τοῖς
 ἐκεῖθεν ἐπιούσι. χρόνῳ δὲ ὕστερον Καίσαρ κατασχὼν Ῥώμην μετὰ τὸ Πομπηῖον 123
 καὶ τὴν σύγκλητον φυγεῖν πέραν τοῦ Ἰονίου, παραλύσας τῶν δεσμῶν Ἀριστόβουλον
 30 εἰς Συρίαν πέμπειν διεγνώκει δύο παραδούς αὐτῷ τάγματα, ὡς ἂν εὐτρεπίζη τὰ κατ' αὐτὴν
 δυνατὸς ὢν. Ἀριστόβουλος δὲ οὐκ ὤνετο τῶν ἐλπίδων, ἐφ' αἷς ἔτυχε τῆς παρὰ Καίσαρος 124
 ἐξουσίας, ἀλλ' αὐτὸν φθάσαντες οἱ τὰ Πομπηῖου φρονοῦντες φαρμάκῳ διαφθεύουσι,
 θάπτουσι δὲ αὐτὸν οἱ τὰ Καίσαρος θεραπεύοντες πράγματα. ὕστερον δὲ τὸν αὐτοῦ νεκρὸν
 Ἀντώνιος ἀποπέμψας εἰς Ἰουδαίους ἐν ταῖς βασιλικαῖς θήκαις ἐποίησε τεθῆναι. Σκηπίων 125
 35 δὲ ἐπιστειλαντος αὐτῷ Πομπηῖου Ἀλέξανδρον τὸν Ἀριστοβούλου πελέκει διεχρήσατο. καὶ
 ὁ μὲν οὕτως ἐν Ἀντιοχείᾳ τελευτᾷ. τοὺς δὲ ἀδελφοὺς αὐτοῦ Πτολεμαῖος ὁ Μεγναίου 126
 δυναστεύων Χαλκίδος τῆς ἐν τῷ Αἰβάνῳ ὄρει, πέμψας τὸν υἱὸν Φιλιππίωνα εἰς Ἀσκάλωνα

3 Κράσῳ Iosephus hic et infra. — 3 i. marg. καὶ Busb. — ἦλθεν] ἦκεν Iosephus. — 10 δοκοῦ ταύτης om. Busb., additum ex Iosepho. — 13 τῶν ex τὸν corr. cod. Busb. — 16 ἀψόμενος ex ἀψόμενος corr. Busb. — 19 Κράσου] κατὰ Κράσου Iosephus. — 25 ἄλλας man. 1 Busb. — 29 ἰωνίου man. 1 Busb. — 36 οὕτως] οὗτος man. 1 Busb.

Zonaras I p. 404 Bonn.

παρὰ τὴν Ἀριστοβούλου γυναῖκα ἐκέλευσεν αὐτῇ πρὸς αὐτὸν ἀποστέλλειν Ἀντίγονον δηλαδὴ καὶ τὰς θυγατέρας, ὧν τὴν ἑτέραν Ἀλέξανδρος ὁ Φιλιππίων ἄγεται γυναῖκα. μετὰ δὲ ταῦτα ἀνελὼν αὐτὸν ὁ πατὴρ Πτολεμαῖος γαμεῖται τὴν Ἀλεξάνδραν καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς πρόνοιαν ποιούμενος διετέλει.

- 127 Μετὰ δὲ τὸν Πομπηίου θάνατον καὶ τὴν νίκην τὴν ἐπ' αὐτῷ Καίσαρι πολεμοῦντι 5
κατ' Αἴγυπτον πολλὰ χρήσιμοι αὐτὸν παρέσχεν Ἀντίπατρος ὁ τῶν Ἰουδαίων ἐπιμελητὴς
128 ἐξ ἐντολῆς Ὑρκανοῦ. τῷ Μιθριδάτῃ τὲ τῷ Περγαμηνῷ κομίζοντι ἐπικουρικὸν καὶ ἀδυνάτως
ἔχοντι διὰ Πηλουσίου ποιήσασθαι τὴν πορείαν, περὶ δὲ Ἀσκάλωνα διατρίβοντι, ἤκεν
Ἀντίπατρος ἄγων Ἰουδαίων ὀπλίτας τρισχιλίους ἐξ Ἀραβίας τὲ συμμάχους ἐλθεῖν ἐπραγ-
129 ματεύσατο· καὶ δι' αὐτὸν οἱ κατὰ τὴν Συρίαν ἅπαντες ἐπεκούρουν. Μιθριδάτης ἄρας ἐκ 10
130 Συρίας εἰς Πηλούσιον ἀφικνεῖται καὶ μὴ δεχομένων αὐτὸν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. ἡγήστανε
δὲ Ἀντίπατρος καὶ πρῶτος κατασύρας τί τοῦ τείχους ὁδὸν εἰσπεσεῖν παρέσχετο τοῖς ἄλλοις
131 εἰς τὴν πόλιν. καὶ τὸ μὲν Πηλούσιον οὕτως εἶχε. τοὺς δὲ περὶ Ἀντίπατρον καὶ Μιθρι-
δάτην ἀπιόντας πρὸς Καίσαρα διεκώλυνον οἱ Ἰουδαῖοι Αἰγύπτιοι τὴν Ὀνίου λεγομένην χώραν
κατοικοῦντες. πείθει δὲ καὶ τούτους τὰ αὐτῶν φρονῆσαι Ἀντίπατρος καὶ μάλιστα ἐπιδείξας 15
αὐτοῖς τὰς Ὑρκανοῦ τοῦ ἀρχιερέως ἐπιστολάς, ἐν αἷς αὐτοὺς φίλους εἶναι Καίσαρος παρε-
132 κάλει καὶ ξένια καὶ πάντα τὰ ἐπιτήδεια χορηγεῖν τῷ στρατῷ. καὶ οἱ μὲν ὡς ἐθεώρουν
τὸν Ἀντίπατρον καὶ τὸν ἀρχιερέα συνελθόντας ὑπήκουον. τούτους δὲ προσθεμένους
ἀκούσαντες οἱ περὶ Μέμφιν ἐκάλουν καὶ αὐτοὶ τὸν Μιθριδάτην πρὸς αὐτούς· κακῆϊνος
ἐλθὼν καὶ τούτους παραλαμβάνει. 20
- 133 Ἐπεὶ δὲ συμβάλλει τοῖς πολεμίοις, εἶχε τὸ μὲν δεξιὸν κέρας Μιθριδάτης, τὸ δὲ
134 ἐξώνυμον Ἀντίπατρος. συμπεσόντων δὲ εἰς μάχην κλίνεται τὸ τοῦ Μιθριδάτου κέρα καὶ
παθεῖν ἂν ἐκινδύνευσε τὰ δεινότερα, εἰ μὴ παρὰ τὴν ἡϊόνα τοῦ ποταμοῦ σὺν τοῖς οἰκείοις
στρατιώταις Ἀντίπατρος παραθέων νενικηκὼς ἤδη τοὺς πολεμίους τὸν μὲν ῥύεται, τρέπεται
135 δὲ εἰς φυγὴν τοὺς νενικηκότας Αἰγυπτίους. αἶρει δὲ αὐτῶν καὶ τὸ στρατόπεδον ἐπιμένοντας 25
τῇ διώξει, τὸν τε Μιθριδάτην ἐκάλει πλεῖστον ἐν τῇ τροπῇ διασχόντα. ἔπεσον δὲ τῶν
136 μὲν περὶ τοῦτον ὀκτακόσιοι, τῶν δὲ Ἀντιπάτρου πεντήκοντα. Μιθριδάτης δὲ περὶ τούτων
ἐπιστέλλει Καίσαρι τῆς τε νίκης αὐτοῖς ἅμα καὶ τῆς σωτηρίας αἷτιον ἀποφαίνων Ἀντίπατρον,
ὥστε τὸν Καίσαρα τότε μὲν ἐπαινεῖν αὐτόν, κεχρησθαι δὲ παρὰ πάντα τὸν πόλεμον εἰς
τὰ κινδυνωδέστατα τῷ Ἀντιπάτρῳ· καὶ δὴ καὶ τρωθῆναι συνέβη παρὰ τοὺς ἀγῶνας αὐτῷ. 30
- 137 καταλύσας μέντοι Καίσαρ μετὰ χρόνον τὸν πόλεμον καὶ εἰς Συρίαν ἀποπλεύσας, Ὑρκανῷ
μὲν τὴν ἀρχιερωσύνην ἐβεβαίωσεν, ἐτίμησε δὲ Ἀντίπατρον ὑπερβαλλόντως καὶ πολιτεῖαν
138 ἐν Ῥώμῃ δούς καὶ ἀτέλειαν· καὶ πανταχῇ δὲ λέγεται καὶ ὑπὸ πολλῶν Ὑρκανὸν ταύτης
140 κοινωτῆσαι τῆς στρατιᾶς καὶ ἐλθεῖν εἰς Αἴγυπτον. ἐλθὼν δὲ τότε καὶ Ἀντίγονος ὁ Ἀριστο-
βούλου πρὸς Καίσαρα τὴν τε τοῦ πατρὸς ἀπωδύρετο τύχην καὶ ὡς δι' αὐτὸν ἀποθάνοι 35
φαρμάκοις ἀναιρεθεῖς Ἀριστόβουλος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κτείναντος πελέκει Σηηπίωνος,
ἐδεῖτο τὲ λαβεῖν οἶκτον αὐτοῦ τῆς ἀρχῆς ἐκβεβλημένου, Ὑρκανοῦ δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ Ἀντι-
141 πάτρου κατηγορεῖ βιαίως ἐξηγουμένων τοῦ ἔθνους καὶ εἰς αὐτὸν παρανομησάντων. παρῶν

2 Ἀλεξάνδρας Iosephus. — 7 τῷ ante Μιθριδ. om. Iosephus. — 10 ἄρας] δὲ ἄρας Iosephus. —
17 ἐθεώρουν] ἐώρων Iosephus. — 19 αὐτοὺς ex αὐτοὺς corr. Busb. — 21 i. marg. ιε' Busb. — 24 τὸν
μὲν i. ras. 2—3 litt. Busb. — 29 πάντα i. ras. angustius scriptum Busb.

Zonaras I p. 404 Bonn.

δὲ Ἀντίπατρος ἀπελογεῖτο μὲν ὑπὲρ ὧν ἑώρα κατ' αὐτοῦ τὴν κατηγορίαν γενομένην, νεω-
 τεριστὰς δὲ ἀπέφαινε τοὺς περὶ τὸν Ἀντίγονον καὶ στασιώδεις, ὅσα τὲ πονήσειεν αὐτοῖς
 καὶ συνεργήσειεν ὑπεμίμνησκειν ἐπὶ τοῖς στρατεύμασι ποιούμενος τοὺς λόγους ὧν αὐτὸς
 ἦν μάρτυς. δικαίως τὲ ἔλεγεν Ἀριστόβουλον μὲν εἰς Ῥώμην ἀνάρπαστον γενόμενον πολέ- 142
 5 μιον αἰεὶ καὶ μηδέποτε εὖνον ὑπάρξαντα Ῥωμαίοις, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ κολασθέντα
 ἐπὶ ληστεία ὑπὸ Σκηπίωνος τυχεῖν ὧν ἄξιος ἦν, ἀλλ' οὐ κατὰ βίαν καὶ ἀδικίαν τοῦτο
 παθεῖν ὑπὸ τοῦ δρᾶσαντας. τούτους Ἀντιπάτρου ποιησάμενον τοὺς λόγους Καίσαρ Ὑρκανὸν 143
 μὲν ἀποδείκνυσιν ἀρχιερεῖα, Ἀντιπάτρῳ δὲ ἀφίησι δυναστείαν ἣν αὐτὸς προαιρεῖται.
 ταύτην δ' ἐπ' αὐτῷ ποιησάμενος τὴν κρίσιν ἐπίτροπον αὐτὸν ἀποδείκνυσιν τῆς Ἰουδαίας.
 10 ἐπιτρέπει δὲ καὶ Ὑρκανῷ τὰ τῆς πατρίδος ἀναστῆσαι τεῖχη ταύτην αἰτησάμενῳ τὴν χάριν 144
 ἔτι γὰρ ἔρριπτο Πομπηίου καταβαλόντος· καὶ ταῦτα ἐπιστέλλει τοῖς ὑπάτοις εἰς Ῥώμην
 ἀναγράψαι ἐν τῷ Καπετωλίῳ. Καίσαρ δὲ διοικήσας τὰ κατὰ τὴν Συρίαν ἀπέπλευσεν. ὡς 156
 δὲ Καίσαρα προπέμψας ἐκ τῆς Συρίας Ἀντίπατρος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπέστρεψεν, ἀνεγείρει
 μὲν εὐθύς τὸ τεῖχος καὶ τὸν κατὰ τὴν χώραν θόρυβον ἐπιὼν κατέστειλεν, ἀπειλῶν τε ἅμα
 15 καὶ συμβουλευόντων ἡρεμεῖν· τὰ μὲν γὰρ Ὑρκανοῦ φρονοῦντας ἐν εὐδαιμονίᾳ διάξειν καὶ 157
 βιώσασθαι τῶν ἰδίων ἀπολαύοντας κτημάτων ἀταράχως, προστιθεμένους δὲ ταῖς ἐκ τοῦ
 νεωτερίζειν ἐλπίσι καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν κέρδεσι προσανέχοντας αὐτὸν μὲν ἔξειν ἀντὶ προ-
 σταίου δεσπότην, Ὑρκανὸν δὲ ἀντὶ βασιλέως τύραννον, Ῥωμαίους δὲ καὶ Καίσαρα πικροὺς
 ἀνθ' ἡγεμόνων πολεμίους. ταῦτα λέγων καθιστᾷ τὰ κατὰ τὴν χώραν.
 20 Βραδὺν δὲ ὁρῶν καὶ νωθῇ τὸν Ὑρκανὸν Φασάηλον μὲν τὸν πρεσβύτατον τῶν παίδων 158
 Ἱεροσολυμιτῶν καὶ τῶν περίξ στρατηγὸν ἀποδείκνυσιν, τῷ δὲ μετ' αὐτὸν Ἡρώδῃ τὴν Γαλι-
 λαίαν ἐπιτρέπει νέῳ παντάπασιν ὄντι· πεντεκαίδεκα γὰρ ἔγεγόνηι μόνον ἔτη αὐτῷ. ὧν 159
 δὲ τὸ φρόνημα γενναῖος ὁ νεανίας ἀφορμὴν εὐρίσκει τὴν ἀρχὴν εἰς ἐπίδειξιν τῆς ἀρετῆς.
 καταλαβὼν γὰρ Ἑζεκίαν τὸν ἀρχιληστήν τὰ προσεχῇ τῆς Συρίας κατατρέχοντα σὺν μεγάλῳ
 25 στίφει, τοῦτον συλλαβὼν κτείνει καὶ πολλοὺς τῶν σὺν αὐτῷ ληστῶν. σφόδρα δὲ αὐτοῦ 160
 τοῦτο τὸ ἔργον ἡγάπησαν οἱ Σύροι· ὕμνου γοῦν αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ κατὰ τε χώρας καὶ
 κατὰ πόλιν ὡς εἰρήνην αὐτοῖς παρεσχηκότα καὶ ἀσφαλῆ τῶν κτημάτων ἀπόλανσιν. ἐγένετο
 δὲ διὰ τοῦτο καὶ Σέξτῳ Καίσαρι γνῶριμος ὄντι συγγενεῖ τοῦ μεγάλου Καίσαρος καὶ διέ-
 ποντι τὴν Συρίαν. ζῆλος δὲ ἐμπίπτει τῶν Ἡρώδῃ πεπραγμένων Φασαήλῳ τῷ ἀδελφῷ, 161
 30 καὶ πρὸς τὴν εὐδοκίμησιν αὐτοῦ κινηθεὶς ἐφιλοτιμεῖτο μὴ ἀπολειφθῆναι τῆς ὁμοίας εὐφη-
 μίας, καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις εὐνουστέρους ἐποιεῖτο, οὔτε ἀπειροκάλως τοῖς πράγμασι
 προσφερόμενος οὔτε ἐξυβρίζων εἰς τὴν ἐξουσίαν. ταῦτα Ἀντίπατρον ἐποίει Θεραπειᾶς 162
 παρὰ τοῦ ἔθνους τυγχάνειν βασιλικῆς καὶ τιμῶν οἷων ἂν τις μεταλαμβάνοι τῶν ὅλων ὧν
 δεσπότης. οἱ δὲ ἐν τέλει τῶν Ἰουδαίων ὁρῶντες τὸν Ἀντίπατρον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ 163
 35 μεγάλως αὐξανομένους κακοήθως εἶχον πρὸς αὐτόν· καὶ γὰρ φιλίαν ὁ Ἀντίπατρος ἦν 164
 πεποιημένος πρὸς τοὺς τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτορας καὶ χρήματα πείσας τὸν Ὑρκανὸν
 πέμψαι νοσφίζεταί τὴν δωρεὰν αὐτὸς ὡς ἴδια ἀλλ' οὐχ ὡς Ὑρκανοῦ διδόντος ἐπέμψε.
 ταῦτα Ὑρκανὸς ἀκούων οὐκ ἐφρόντιζεν, ἐν δέει δὲ ἦσαν οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων ὁρῶντες 165

14 κατέστειλεν ex corr. Busb. — 16 βιώσασθαι man. 1 Busb. — 18 καὶ s. man. 1 Busb. —
 20 i. marg. ιζ' Busb. — 29 ἐμπίπτει] Iosephus ἐκπίπτει Busb. — 33 τυγχάνει Busb.

Zonaras 1 p. 405 Bonn.

- τὸν Ἡρώδην βίαιον καὶ τολμηρὸν καὶ τυραννίδος γλιχόμενον· καὶ φανερώς ἤδη κατηγόρου
 Ἀντίπατρον, καὶ „μέχρι πύτε, τῷ Ὑρκανῷ ἔφασαν, ἐπὶ τοῖς πραττομένοις ἡσυχάζεις; ἢ
 οὐχ ὀρεῖς Ἀντίπατρον μὲν καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν διεξωσμένους, σπαντὸν δὲ τῆς
 166 βασιλείας ὄνομα μόνον ἀκούοντα; ἀλλὰ μὴ ἀκίνδυνος εἶναι νόμιζε ῥαθυμῶν περὶ τε σπαντῷ
 καὶ τῇ βασιλείᾳ· οὐ γὰρ ἐπίτροποι σου τῶν πραγμάτων Ἀντίπατρος καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ 5
 167 νῦν εἰσὶν, ἀλλὰ δεσπόται φανερώς ἀνωμολόγηται· καὶ γὰρ Ἡρώδης ὁ παῖς αὐτοῦ Ἐζεκίαν
 ἀπέκτεινε καὶ πολλοὺς σὺν αὐτῷ παραβάς τὸν ἡμέτερον νόμον, ὃς κεκώλυκεν ἄνθρωπον
 ἀναιρεῖν καὶ πονηρὸν ὄντα, εἰ μὴ πρότερον κατακριθεῖν τοῦτο παθεῖν ὑπὸ τοῦ συνεδρίου.
 168 μὴ λαβὼν δὲ ἐξουσίαν παρὰ σοῦ ταῦτα ἐτόλμησεν.“ Ὑρκανὸς δὲ ταῦτα ἀκούσας πείθεται
 προσεξῆψαν δὲ αὐτοῦ τὴν ὀργὴν καὶ αἱ μητέρες τῶν ὑπὸ Ἡρώδου πεφρονευμένων· αὗται 10
 γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ παρακαλοῦσαι τὸν βασιλέα καὶ τὸν δῆμον, ἵνα δίκην
 169 Ἡρώδης τῷ συνεδρίῳ τῶν πεπραγμένων ὑπόσχη, διετέλουν. κινήσεις οὖν ὑπὸ τούτων
 Ὑρκανὸς Ἡρώδην ἐκάλει δικασόμενον ὑπὲρ ὧν διεβάλλετο. ὁ δὲ ἦκε τοῦ πατρὸς αὐτὸν
 παραινέσαντος μὴ ὡς ἰδιώτην μετὰ δὲ ἀσφαλείας εἰσελθεῖν καὶ φυλακῆς τῆς περὶ τὸ
 σῶμα καὶ μετὰ στίφους ἀποχωρῶντος αὐτῷ πρὸς τὴν ὁδόν, ὡς μήτε ἐπίφοβος Ὑρκανῷ 15
 170 δόξειε μήτε γυμνὸς καὶ ἀφύλακτος εἶη πρὸς τὴν δίκην. Σέξτος μέντοι ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν
 γράφει παρακαλῶν Ὑρκανὸν ἀπολῦσαι τὸν Ἡρώδην ἐκ τῆς δίκης καὶ προσαπειλῶν παρα-
 κούσαντι. τῷ δὲ ἦν ἀφορμὴ τὸ παρὰ τοῦ Σέξτου γράμμα πρὸς τὸ ἀπολῦσαι τὸν Ἡρώδην·
 171 ἡγάπα γὰρ αὐτὸν ὡς υἱόν. καταστὰς δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ μετὰ τοῦ σὺν αὐτῷ τάγματος
 κατέπληξεν ἅπαντας καὶ κατηγορεῖν ἐθάρρει τὸ λοιπὸν οὐδείς τῶν πρὶν ἀφικέσθαι δια- 20
 172 βαλλόντων, ἀλλ' ἦν ἡσυχία καὶ τοῦ τί χρὴ ποιεῖν ἀπορία. διακειμένων δὲ οὕτως εἰς τις
 Σαμαῖος ὀνόματι, δίκαιος ἀνὴρ καὶ διατοῦτο τοῦ δεδιέναι κρείττων, ἀναστὰς εἶπεν· „ἄνδρες
 σύνεδροι καὶ βασιλεῦ, οὐδὲ αὐτὸς οἶδα τῶν πρότετε κεκλημένων εἰς δίκην τινὰ οὕτω παρα-
 στάντα οὔτε ὑμᾶς ἔχειν εἰπεῖν ὑπολαμβάνω, ἀλλὰ πᾶς κριθησόμενος ταπεινὸς παρίσταται
 καὶ σχήματι δεδοικὸς καὶ ἔλεον θηρωμένον, κόμην τε ἐπιθρέψας καὶ ἐσθῆτα μέλαιναν 25
 173 ἐνδεδυμένος. ὁ δὲ βελτιστος Ἡρώδης φόβου δίκην φεύγων καὶ ἐπ' αἰτίᾳ τοιαυτῇ κεκλη-
 μένος ἔστηκε τὴν πορφύραν περικείμενος καὶ τὴν κεφαλὴν κεκοσμημένος τῇ συνθέσει τῆς
 κόμης καὶ περὶ αὐτὸν ἔχων ὀπλίτας, ἵνα ἂν κατακρίνωμεν αὐτὸν κατὰ τὸν νόμον, κτείνει
 174 μὲν ἡμᾶς, αὐτὸν δὲ σώσῃ βιασάμενος τὸ δίκαιον. ἀλλ' Ἡρώδην μὲν ἐπὶ τούτοις οὐκ ἂν
 μεμψαίμην, εἰ τὸ αὐτοῦ συμφέρον ποιεῖται περὶ πλείονος ἢ τὸ νόμιμον, ὑμᾶς δὲ καὶ τὸν 30
 βασιλέα τοσαύτην ἄδειαν αὐτῷ παρασχόντα. ἴστε μέντοι μέγαν τὸν θεὸν καὶ οὗτος, ὃν
 175 νῦν δι' Ὑρκανὸν ἀπολῦσαι βούλεσθε, κολάσει ὑμᾶς ποτὲ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα.“ διή-
 μαρτε δὲ οὐδὲν τῶν εἰρημένων· ὁ γὰρ Ἡρώδης τὴν βασιλείαν παραλαβὼν πάντας
 176 ἀπέκτεινε τοὺς ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ Ὑρκανὸν αὐτὸν χωρὶς τοῦ Σαμαίου· σφόδρα γὰρ αὐτὸν
 διὰ τὴν δικαιοσύνην ἐτίμιζε καὶ ὅτι τῆς πόλεως μετὰ ταῦτα πολιορκουμένης ὑπὸ τε 35
 Ἡρώδου καὶ Σοσσίου παρήνεσε τῷ δήμῳ δεῖξασθαι τὸν Ἡρώδην, εἰπὼν διὰ τὰς ἁμαρτίας
 177 οὐ δυνήσεσθε διαφυγεῖν αὐτόν. καὶ περὶ μὲν τούτων κατὰ χώραν ἐροῦμεν. Ὑρκανὸς δὲ
 ὀρῶν ὠρμημένους πρὸς τὴν ἀναίρεσιν Ἡρώδου τοὺς ἐν τῷ συνεδρίῳ τὴν δίκην εἰς ἄλλην

10 μητέρες, ε (in ες) i. ras. 2 litterarum m. 2 Busb. — 27 ἔστηκε Busb. — 28 κτείνει et 29 σώσει Busb. — 32 βούλεσθαι man. 1 Busb.

Zonaras I p. 406 Bonn.

ἡμέραν ἀνεβάλετο, καὶ πέμψας κρύφα πρὸς τὸν Ἡρώδην συνεβούλευσεν αὐτῷ γυγῆν ἀπὸ
 τῆς πόλεως· οὕτω γὰρ τὸν κίνδυνον διαφεύξασθαι. καὶ ὁ μὲν ἀνεχώρησεν εἰς Λαμασκὸν 178
 ὡς φεύγων τὸν βασιλέα, καὶ παραγενόμενος πρὸς Σέξτον Καίσαρα καὶ τὰ κατ' αὐτὸν
 ἀσφαλισάμενος οὕτως εἶχεν, ὥς εἰ καλοῖτο πάλιν εἰς τὸ συνέδριον ἐπὶ δίκην οὐχ ὑπακου-
 5 σόμενος. ἡγανάκτου δὲ οἱ ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ τὸν Ὑρκανὸν ἐδίδασκον, ὅτι ταῦτα πάντα 179
 εἶη κατ' αὐτοῦ. ὁ δὲ πράττειν οὐδὲν εἶχεν ὑπ' ἀνανδρίας καὶ ἀνοίας. Σέξτου δὲ ποιή- 180
 σαντος Ἡρώδην στρατηγὸν τῆς κοίλης Συρίας, χρημάτων γὰρ αὐτῷ τοῦτο ἀπέδοτο, Ὑρκανὸς
 ἦν ἐν φόβῳ, μὴ στρατεύσῃται Ἡρώδης ἐπ' αὐτόν. οὐ πολὺ δὲ τὸ δέος ἐβράδυνεν, ἀλλ'
 ἦκεν ἄγων ἐπ' αὐτὸν Ἡρώδης στρατιὰν ὀργιζόμενος τῆς δίκης αὐτῷ καὶ τοῦ κληθῆναι πρὸς
 10 τὸ λόγον ὑποσχεῖν ἐν τῷ συνεδρίῳ. διεκώλυσαν δὲ αὐτὸν προσβάλλειν τοῖς Ἱεροσολύμοις 181
 ὃ τε πατήρ καὶ ὁ ἀδελφός, παρακαλέσαντες ἔργῳ μὴ ἐγχειρεῖν, ἀπειλῇ δὲ καταπληξάμενον
 περαιτέρω μὴ χωρῆσαι. ἡξίου τε περὶ τοῦ κληθέντα ἐπὶ δίκην ἀγανακτοῦντα μεμνησθαι 182
 καὶ τῆς ἀφάσεως καὶ χάριν αὐτῷ εἰδέναι. πείθεται τούτοις Ἡρώδης. καὶ τὰ μὲν κατὰ 184
 τὴν Ἰουδαίαν οὕτως εἶχε. Καίσαρ δὲ ἐλθὼν εἰς Ρώμην ἔτοιμος ἦν πλεῖν ἐπ' Ἀφρικῆς 185
 15 πολεμῶν καὶ Σκηπίωνι καὶ Κάτωνι, πέμψας δὲ πρὸς αὐτὸν Ὑρκανὸς βεβαιώσασθαι τὴν
 πρὸς αὐτὸν παρεκάλει φιλίαν καὶ συμμαχίαν. ὁ δὲ μετὰ τῆς συγκλήτου δόγμα περὶ τού-
 του πεποίηκε πρὸς τε Ὑρκανὸν καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν. μετὰ τὸν Γαῖον δὲ Καίσαρος θάνατον 217
 Ἀντώνιος Μάρκος καὶ Πόπλιος Δολοβέλλας ὑπατοὶ ὄντες τὴν τε σύγκλητον συνήγαγον καὶ
 τοὺς παρ' Ὑρκανοῦ πρέσβεις παραγαγόντες φιλίαν πρὸς αὐτοὺς ὡς ἡξίου ἐποιήσαντο,
 20 καὶ πάντα συγχωρεῖν αὐτοῖς ὅσων τυγχάνειν ἐβούλοντο ἢ σύγκλητος ἐψηφίσατο. Ὑρκανὸς 223
 δὲ καὶ πρὸς Δολοβέλλαν τὸν τῆς Ἀσίας τότε ἡγεμόνα πρεσβείαν ἐποιήσατο παρακαλῶν
 ἀπολῦσαι τοὺς Ἰουδαίους τῆς στρατείας καὶ τὰ πάτρια τηρεῖν ἔθνη ἐπιτρέπειν τὲ αὐτοῖς
 κατὰ ταῦτα ζῆν, οὗ τυχεῖν αὐτῷ ῥαδίως ἐγένετο· ἐπιστέλλει γὰρ τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν 224
 πᾶσιν ὁ Δολοβέλλας οὕτω πράττειν ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις ὡς ἡτήσατο Ὑρκανός. συνέβη δὲ ὑπὸ 268
 25 τὸν αὐτὸν καιρὸν ταραχθῆναι τὰ κατὰ τὴν Συρίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Βάσσος Κικίλλιος εἰς
 τῶν τὰ Πομπηίου φρονούντων ἐπιβουλὴν συνθείς ἐπὶ Σέξτῳ Καίσαρι κτείνει μὲν ἐκείνον,
 αὐτὸς δὲ τὸ στρατεύμα αὐτοῦ παραλαβὼν τῶν πραγμάτων ἐκράτει, πόλεμός τε μέγας περὶ
 τὴν Ἀπάμειαν συνέστη πρὸς αὐτὸν ἐλθόντων τῶν Καίσαρος στρατηγῶν. τούτοις δὲ καὶ 269
 Ἀντίπατρος συμμαχίαν ἔπεμψε μετὰ τῶν τέκνων κατὰ μνήμην ᾧν εὐεργετηθεῖσαν ὑπὸ
 30 τοῦ Καίσαρος δια τοῦτο τιμωρεῖν αὐτῷ καὶ δίκην παρὰ τοῦ πεφονευκότος εἰσπράξασθαι
 δίκαιον ἡγούμενος. τριβομένον δὲ τοῦ καιροῦ ἐν τῷ πολέμῳ Μάρκος μὲν ἦλθεν ἐκ Ρώμης 270
 εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σέξτου, ὁ δὲ γε Καίσαρ ὑπὸ τῶν περὶ Κάσσιον καὶ Βροῦτον ἐν τῷ
 βουλευτηρίῳ κτείνεται ἔτη τρία κατασχὼν τὴν ἀρχὴν καὶ μῆνας ἕξ.

Πολέμου δὲ συνερωγότος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Καίσαρος καὶ τῶν ἐν τέλει ἐπὶ 271
 35 στρατείας συλλογὴν ἄλλου ἄλλῃ διεσπαρμένων, Κάσσιος ἀφικνεῖται εἰς Συρίαν παραληψό- 272
 μενος τὰ περὶ τὴν Ἀπάμειαν στρατόπεδα· ὃς καὶ λύσας τὴν πολιορκίαν ἀμφοτέρους προσ-
 ἀγεται τὸν τε Βάσσον καὶ τὸν Μάρκον τάς τε πόλεις ἐπερχόμενος ὅπλα τὲ καὶ στρα-
 τιώτας συνήθροιζε καὶ φόρους αὐταῖς μεγάλους ἐπετίθει· μάλιστα δὲ τὴν Ἰουδαίαν ἐκάκωσεν

19 αὐτοὺς i. marg, suppl. man. 1 Busb. — 26 σέξτω ex σέξτου corr. Busb. — 26 Καίσαρι ex
 Καίσαρ corr. Busb. — 34 i. marg. ιη' Busb. — 35 ἄλλων Zonaras cum Iosephi codd. quibusdam.

Zonaras I p. 407 Bonn.

- 273 ἑπτακόσια τάλαντα ἀργυρίου εἰσπραττόμενος. Ἀντίπατρος δὲ ὄρων ἐν μεγάλῳ φόβῳ καὶ
ταραχῇ τὰ πράγματα μερίζει τὴν τῶν χρημάτων εἰσπραξίν καὶ ἑκατέρῳ τῶν υἱῶν συνάγειν
274 δίδωσι. καὶ πρῶτος Ἡρώδης ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰσπραξάμενος ὅσα ἦν αὐτῷ προστετα-
275 γμένα φίλος ἦν ἐς τὰ μάλιστα Κασσίω. ἐπιπράσκοντο δὲ αὐτάνδρῳ ὅσοι τῶν ἄλλων
276 ἐπιμεληταί, καὶ τέσσαρας πόλεις ἐξηνδραπόδισε Κάσσιος. ἀνεῖλε δ' ἂν ὑπ' ὀργῆς καὶ 5
Μάλιχον, εἰ μὴ Ὑρκανὸς δι' Ἀντιπάτρου ρ' τάλαντα αὐτῷ πέμψας ἐπέσχε τῆς ὀργῆς.
277 ἐπεὶ δὲ Κάσσιος ἐκ τῆς Ἰουδαίας ἀπῆρε, Μάλιχος ἐπεβούλευσεν Ἀντιπάτρῳ τὴν
τούτου τελευτὴν ἀσφάλειαν Ὑρκανοῦ τῆς ἀρχῆς ἔσεσθαι νομίζων. οὐ μὴν ἐλάνθανε
τὸν Ἀντίπατρον ταῦτα φρονῶν, ἀλλ' αἰσθόμενος ἐκεῖνος ἐχώρει πέραν Ἰορδάνου καὶ
278 στρατὸν Ἀράβιον ἄμα καὶ ἐγγώριον συνήθροισε. δεινὸς δὲ ὢν ὁ Μάλιχος ἤρνετο τὴν 10
ἐπιβουλὴν ἀπολογούμενος μεθ' ὅρκων αὐτῷ τὲ καὶ τοῖς παισίν. ὄρων οὖν τὴν ἀπορίαν
279 καταλλάσσεται πρὸς τὸν Ἀντίπατρον, Μάρκος μέντοι κατὰ Συρίαν στρατηγῶν αἰσθόμενος
νεωτεροποιοῦντα τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν τὸν Μάλιχον ἤλθεν ὡς παρὰ μικρὸν αὐτὸν ἀνελεῖν,
280 Ἀντιπάτρου δὲ παρακαλέσαντος περιέσωσεν. ἔλαθε δὲ ἄρα φονέα περισώσας Ἀντίπατρος
αὐτοῦ τὸν Μάλιχον· Κάσσιος μὲν γὰρ καὶ Μάρκος στρατὸν ἀθροίσαντες τὴν τε ἐπιμέλειαν 15
ἅπασαν ἐνεχείρισαν Ἡρώδῃ καὶ στρατηγὸν αὐτὸν κοίλης Συρίας ἐποίησαν πλοῖα δόντες
καὶ δύναμιν ἵππικὴν τε καὶ πεζικὴν, ὑποσχόμενοι δὲ καὶ βασιλέα τῆς Ἰουδαίας ἀναδείξειν
281 μετὰ τὸν πόλεμον· συνειστίχει γὰρ τότε πρὸς τε Ἀντώνιον καὶ τὸν νέον Καίσαρα. Μάλιχος
δὲ δέσας τότε μάλιστα τὸν Ἀντίπατρον ἐκποδῶν ἐποιεῖτο, καὶ πείσας ἀργυρίῳ τὸν Ὑρκανοῦ
282 οἰνοχόον, παρ' ᾧ ἑκάτεροι εἰσιτιῶντο, φαρμάκῳ κτείνει τὸν ἄνδρα. γιόντων δὲ τὴν κατὰ 20
τοῦ πατρὸς ἐπιβουλὴν Ἡρώδου καὶ Φασαήλου καὶ χαλεπῶς ἐχόντων, ἔξαρκος ἦν τοῦ φόνου
283 ὁ Μάλιχος. τῶν δὲ παίδων Ἀντιπάτρου Ἡρώδης μὲν εὐθύς ἔγνω τιμωρεῖν τῷ πατρὶ
μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐπὶ Μάλιχον ἐλθών. Φασαήλῳ δὲ τῷ πρεσβυτέρῳ δόλῳ μᾶλλον ἐδόκει
284 περιγενέσθαι τοῦ ἀνδρός, μὴ πολέμου κατάρχειν νομισθῶσιν ἐμφυλίου. τὴν τε ἀπολογίαν
τοῦ Μάλιχου προσδέχεται καὶ πιστεύειν ὑποκρίνεται μηδὲν αὐτὸν περὶ τὸν Ἀντιπάτρου 25
κακουργῆσαι θάνατον, τάφον τὲ κοσμεῖ τῷ πατρὶ. καὶ παραγενόμενος Ἡρώδης εἰς Σαμά-
ρειαν καὶ καταλαβὼν αὐτὴν κεκακωμένην ἀνεκτιᾶτο καὶ τὰ νεῖκη διέλυε τοῖς ἀνθρώποις.
285 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐνστάσης τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐορτῆς παρεγένετο σὺν τοῖς στρατιώταις εἰς
τὴν πόλιν, καὶ δέσας ὁ Μάλιχος ἀνέπεισεν Ὑρκανὸν μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ εἰσιέναι. καὶ
πείθεται μὲν Ὑρκανός, προὔβεβληντο δὲ αἰτίαν τῆς ἀποκωλύσεως τὸ μὴ δεῖν ὄχλον ἄλλο- 30
286 δαπὸν ἀγνεύοντος εἰσδέχεσθαι τοῦ πλήθους. ὀλίγον δὲ φροντίσας Ἡρώδης τῶν ἀγγέλων
νύκτωρ εἴσεισιν εἰς τὴν πόλιν καὶ φοβερός μὲν ἦν τῷ Μάλιχῳ, ὁ δὲ οὐκ ἀνίησι τὴν ὑπό-
κρισιν, ἀλλ' ἐδάκρυε τὸν Ἀντίπατρον καὶ ἀνεκαλεῖτο φανερώς ὡς φίλος, κρύφα δὲ φυλακὴν
287 τοῦ σώματος ἐποιεῖτο. ἔδοξε δὲ καὶ τοῖς περὶ Ἡρώδην μὴ ἀπελέγχειν αὐτοῦ τὴν προσ-
288 ποίησιν. Κασσίῳ μέντοι περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ πατρὸς Ἡρώδης ἐπέστειλε, κακεῖνος 35
ἀντιπιστέλλει τιμωρεῖν τῷ πατρὶ, καὶ λάθρα διαπέμπει πρὸς τοὺς ἐν Τύρῳ χιλιάρχους
289 κελεύων αὐτοὺς συμπράττειν Ἡρώδῃ ἐπὶ δικαίαν προᾶξιν. ὡς δὲ Λαοδίκειαν ἤρηκτος
Κασσίου πρὸς αὐτὸν ἀπήεσαν κοινῇ στεφάνους τὲ αὐτῷ καὶ χρήματα κομίζοντες, Ἡρώδης

14 i. marg. ε' Busb. — Ἀντίπατρος] Iosephus ἀντίπατρον Busb. — 28 ἐν i. marg. supplet Busb. — 30 αἰτία Busb. — 33 ἐδάκρυε] ἐδάκρυ in fin. folii 176r Busb.

Zonaras I p. 409 Bonn.

- μὲν προσεδόκα δώσειν τὸν Μάλιχον τιμωρίαν ἐκεῖ γεινόμενον, ὁ δὲ περὶ Τύρον τῆς 290
Φοινίκης ὑπειδόμενος τὸ πρᾶγμα μειζόνων ἐφήπτετο, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ ὁμηρεύοντος
ἐν Τύρῳ παρελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἔγνω τοῦτον ὑποκλέψαι καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπαίρειν
σπεύδοντός τε ἐπ' Ἀντώνιον Κασσίου τὸ ἔθνος ἀποστήσας αὐτὸς τὴν ἀρχὴν κατασχεῖν.
5 τοῖς δὲ βεβουλευμένοις ὃ τε δαίμων ἀντέπραξε καὶ δεινὸς ὢν Ἡρώδης τὴν προαίρεσιν 291
αὐτοῦ κατανοήσας, προεισπέμψας θεράποντα πρὸς τοὺς χιλιάρχους λάθρα ἐξελεθεῖν ἐπὶ
Μάλιχον πείθει μετὰ ξιφιδίων. οἱ δὲ ἐξελεθόντες καὶ πλησίον τῆς πόλεως αὐτῷ περιτυ- 292
χόντες ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ κατακεντούσι τὸν ἄνδρα. Ὑρκανὸς μὲν ὑπ' ἐκπλήξεως τοῦ γεγο-
νότος εἰς ἀφωνίαν ἐτράπη, μόλις δὲ ἀνενεγκὼν ἐπυνθάνετο τῶν περὶ τὸν Ἡρώδην, τί
10 ποτε εἶη τὸ γεγενημένον καὶ τίς ὁ Μάλιχον ἀνηρηκώς; εἰπόντων δὲ Κάσσιον τοῦτο προσ- 293
τάξαι, ἐπήνεσε τὸ ἔργον, πονηρὸν γὰρ εἶναι πάνυ καὶ τῆς πατρίδος ἐπίβουλον. Κασσίου 294
δὲ ἐκ Συρίας ἀπάραντος ταραχὴ γίνεται κατὰ τὴν Ἰουδαίαν· Ἐλιγξ γὰρ ὑπολειφθεὶς ἐν
Ἱεροσολύμοις μετὰ στρατιᾶς ὥρμησεν ἐπὶ Φασάηλον, ὁ δὲ δῆμος ἔνοπλος ἦν. Ἡρώδης δὲ 295
βουλούμενος προσδραμεῖν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὑπὸ νόσου κωλύεται, ἕως οὗ Φασάηλος βίᾳ τοῦ
15 Ἐλικος κρείττων γεινόμενος κατακλείει μὲν αὐτὸν εἰς πύργον, εἶτα δὲ ὑπόσπονδον ἀφίησι, 296
τόν τε Ὑρκανὸν ἐμέμφετο πολλὰ μὲν εὖ παθόντα ὑπ' αὐτῶν, συμπράττοντα δὲ τοῖς ἐχθροῖς.
ὁ γὰρ ἀδελφὸς Μάλιχου τότε ἀποστατήσας οὐκ ὀλίγα ἐφρουρεῖ χωρία καὶ Μασάδαν τὸ
πάντων ἐρυμνότατον. ἐπὶ μὲν τοῦτον ῥαίσας Ἡρώδης ἐκ τῆς νόσου παραγίνεται καὶ
ἀφελόμενος αὐτοῦ πάντα ὅσα εἶχε χωρία ὑπόσπονδον ἀπέλυσεν.
20 Ἀντίγονον δὲ τὸν Ἀριστοβούλου στρατιὰν ἀθροίσαντα καὶ Φάβιον τεθεραπευκότεν ἀντι- 297
μασι κατάγει Πτολεμαῖος ὁ Μενναίου διὰ τὸ κήδευμα. συνεμάχει δὲ αὐτῷ καὶ Μαρίων, ὃν
Τυρίων καταλελοίπει Κάσσιος τύραννον. ὁ δὲ Μαρίων καὶ εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὁμορον οὖσαν 298
ἐνέβαλε καὶ τρία καταλαβὼν ἐρύματα διὰ φρουρᾶς εἶχεν. ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τοῦτον Ἡρώδης
ἅπαντα μὲν αὐτὸν ἀφείλετο, τοὺς δὲ Τυρίων φρουροὺς φιλανθρωπῶς ἀπέλυσεν ἔστιν οἷς καὶ
25 δῶρα δούς διὰ τὸ πρὸς τὴν πόλιν εὖνουν. ταῦτα διαπραξάμενος ὑπήντησεν Ἀντιγόνῳ καὶ 299
μάχην αὐτῷ συνάψας νικᾷ καὶ ὅσον οὐπω τῶν ἄκρων ἐπιβάντα τῆς γῆς ἐξέωσεν. εἰς
Ἱεροσόλυμα δὲ παραγεγόμενον στεφάνοις ἀνέδουν Ὑρκανὸς τε καὶ ὁ δῆμος. ἐπεγαμβρεύετο 300
δὲ κατ' ὁμολογίαν τῷ Ὑρκανοῦ γένει καὶ δια τοῦτο μᾶλλον προειστήκει αὐτοῦ μέλλων
ἀγέσθαι τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου θυγατέρα, Ὑρκανοῦ δὲ θυγατριδῆν, ἐξ ἧς
30 πατὴρ γίνεται δύο μὲν ἀρρένων, τριῶν δὲ θηλείων. ἦκτο δὲ πρότερον καὶ γυναῖκα δημότιν 301
Λωρὶν ὄνομα, ἐξ ἧς αὐτῷ πρεσβύτατος γίνεται παῖς Ἀντίπατρος. Κάσσιον μὲν οὖν
χειροῦνται Ἀντωνίος τε καὶ ὁ Καίσαρ περὶ Φιλίππους. μετὰ δὲ τὴν νίκην Καίσαρ μὲν
ἐπὶ Γαλίας ἐχώρει, Ἀντώνιος δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπῆρε· γενομένῳ δὲ ἐν τῇ Βιθυνίᾳ αἱ
πανταχόθεν ἀπῆντων πρεσβεῖαι. παρήσαν δὲ καὶ Ἰουδαίων οἱ ἐν τέλει κατηγοροῦντες 302
35 τῶν περὶ Φασάηλον καὶ Ἡρώδην, πρόσχημα μὲν εἶναι λέγοντες τῆς βασιλείας Ὑρκανόν, 303
τούτους δὲ πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν. Ἡρώδην δὲ Ἀντώνιος διὰ πολλῆς εἶχε τιμῆς ἐλθόντα
πρὸς αὐτὸν ἐπὶ ἀπολογία τῶν κατηγορούντων, καὶ δια τοῦτο συνέβη μὴδὲ λόγου τυχεῖν
τοὺς ἀντιστασιώτας· διεπέπρακτο δὲ τοῦτο χρήμασιν Ἡρώδης παρ' Ἀντωνίου. ἐπεὶ δὲ εἰς 304

8 μὲν] μὲν οὖν Iosephus. — 11 εἶναι, litt. εἶ i. ras. Busb. — 33 γαλίας ex corr. Busb.
cum Zonara Ἰταλίας dederat Iosephus.

Zonaras I p. 410 Bonn.

- Ἐφεσον ἦκεν Ἀντώνιος, ἐπεμψεν Ὑρκανὸς ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος πρεσβείαν πρὸς αὐτὸν
 στέφανον χρυσοῦν κομίζουσαν καὶ παρακαλοῦσαν τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ὑπὸ Κασσίου
 Ἰουδαίους οὐ νόμῳ πολέμου γράψαντα τοῖς κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἐλευθέρους ἀπολῦσαι καὶ
 305 τὴν χώραν ἣν ἐν τοῖς Κασσίου καιροῖς ἀφῆρέθησαν ἀποδοῦναι. ταῦτα κρίνας Ἀντώνιος
 313 ἀξιοῦν δίκαια τοὺς Ἰουδαίους ἐπέστειλε δὲ ἅμα καὶ Τυρίοις καὶ διάταγμα ἔγραψεν, ὅπως 5
 εἴ τινες ἐλεύθεροι ἢ δοῦλοι ἐπράθησαν ὑπὸ Γαῖου Κασσίου ἢ τῶν ὑπ' αὐτῷ τεταγμένων
 321 ἀπολυθῶσιν οὗτοι, καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ διηρπαγμένα ἀποκατασταθῆναι τοῖς συμμάχοις
 ἡμῶν· καὶ ὅσα ἐπράθη Ἰουδαίων ἔτοι σώματα ἢ κτῆσις ταῦτα ἀφαιρεθῆναι, τὰ μὲν
 σώματα ἐλεύθερα, ὡς ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ἡ δὲ κτῆσις τοῖς πρότερον κυρίοις.
 324 Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Συρίαν Ἀντωνίῳ παραγενομένη Κλεοπάτρα περὶ Κιλικίαν ἐντν- 10
 χοῦσα δι' ἔρωτος αὐτὴν ἐκχειρώτο. καὶ δὴ πάλιν Ἰουδαῖοι ἑκατὸν οἱ δυνατώτατοι παρα-
 γίνονται πρὸς αὐτὸν κατηγοροῦντες Ἡρώδου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν προστησάμενοι σφῶν
 325 αὐτῶν τοὺς δυνατωτάτους, παρόντος καὶ Ὑρκανοῦ, ὃς κηδεστής ἐτύγχανεν ἤδη γενόμενος.
 ἀκροασάμενος δὲ ἀμφοτέρων ἐπὶ Λάφνης Ἀντώνιος πυνθάνεται Ὑρκανοῦ, πότεροι τοῦ
 326 ἔθνους ἄμεινον προΐστανται· φήσαντος δὲ τοὺς περὶ Ἡρώδην, Ἀντώνιος καὶ πάλαι οἰκείως 15
 ἔχων πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν πατρίαν ξενίαν, ἣν ἡνίκα σὺν Γαβηνίῳ παρῆν ἐπεποίητο
 πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν, τούτους μὲν ἀμφοτέρους τετράρχας καθίστησι καὶ τὰ Ἰουδαίων
 αὐτοῖς ἐπιτρέπει πράγματα, γράφει δὲ καὶ γράμματα καὶ δέκα τῶν ἀντιστασιαστῶν ἔδρησε,
 327 μέλλοντος δὲ καὶ κτείνειν αὐτοὺς παρητήσαντο οἱ περὶ Ἡρώδην. ἡρέμουν δὲ οὐδὲ οὕτως
 ἐπανελθόντες ἐκ τῆς πρεσβείας, ἀλλὰ ἀπῆντων πάλιν Ἀντωνίῳ χίλιοι εἰς Τύρον καὶ ὁ 20
 Ἀντώνιος πολλοῖς διεφθαρμένος ἤδη χρήμασιν ὑπὸ τε Ἡρώδου καὶ Φασαήλου τῷ κατὰ
 τόπον ἄρχοντι προσέταξε κολάσαι τοὺς πρεσβευτὰς τῶν Ἰουδαίων νεωτέρων ἐπιθυμοῦντας
 328 πραγμάτων καὶ τοῖς περὶ Ἡρώδην συγκαθιστάναι τὴν ἀρχήν. ταχὺ δὲ Ἡρώδης, ἰδόντο
 γὰρ ἐπὶ τῆς ψάμμου πρὸ τῆς πόλεως, προῖων ἀπεῖναι παρεκελεύετο, συνῆν δὲ αὐτοῖς καὶ
 Ὑρκανός, ὡς μέγαλον κακοῦ εἰ προσέλθοιεν εἰς φιλονεικίαν ἐσομένου. καὶ οἱ μὲν οὐκ ἐπεί- 25
 329 θοντο. παραχορῆμα δὲ ἐκδραμόντες οἱ Ῥωμαῖοι σὺν ἐγχειριδίῳ τοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτειναν,
 πλείους δὲ κατέτρωσαν, οἱ δὲ λοιποὶ διαφυγόντες ἐπ' οἴκου περιδεεῖς ἰσύχαζον. τοῦ δὲ
 330 δήμου καταβωῶντος Ἡρώδου παροξυνθεὶς Ἀντώνιος τοὺς δεδωμένους ἀπέκτεινε. δευτέρῳ
 δὲ ἔτει τὴν Συρίαν κατέσχον Πάκορός τε ὁ βασιλέως παῖς καὶ Βαζαφαρμάνης σατράπης
 ὢν Πάρθος. τελευταῖον δὲ Πτολεμαῖος ὁ Μενναίου καὶ τὴν ἀρχὴν ὁ παῖς αὐτοῦ Ἀνσανίας 30
 παραλαβὼν διαπραττεται φιλίαν πρὸς Ἀντίγονον τὸν Ἀριστοβούλου, πρὸς τοῦτο χρήσιμον
 331 τὸν σατράπην παραλαβὼν μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον. Ἀντίγονος δὲ ὑπισχνεῖται χίλια
 τάλαντα καὶ πεντακασίας γυναῖκας δώσειν Πάρθοις, εἰ τὴν ἀρχὴν Ὑρκανὸν ἀφελόμενοι
 332 παραδώσουσιν αὐτῷ· καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἡρώδην ἀνέλωσιν. οὐ μὴν ἔδωκεν· ἀλλ' οἱ μὲν
 Πάρθοι δια τοῦτο ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἐστράτευσαν καταγόντες Ἀντίγονον, Πάκορος μὲν 35
 333 διὰ τῆς [παραθαλαττίου, ὁ δὲ σατράπης Βαζαφαρμάνης διὰ τῆς] μεσογείου. Τύριοι μὲν
 οὖν ἀποκλείουσι Πάκορον, Σιδώνιοι δὲ καὶ Πτολεμαῖοι ἐδέξαντο. Ἴλην μέντοι Πάκορος

1 ἀφῆρέθησαν, litt. σαν suppl. Busb. — 5 δὲ sic Busb. — 7 διηρπασμένα ex corr. m. 2 Busb. —
 8 ἀφαιρεθῆναι ἀφεθῆναι conl. ex Iosepho. — 10 καὶ i. marg. Busb. — 10 Κιλικίαν] κελίαν man. 1
 Busb. — 11 αὐτὴν] αὐτὸν Iosephus. — 14 ἀκροασάμενοι man. 1 Busb. — 24 ἀπείναι Iosephus. —
 36 παραθαλαττίου — διὰ τῆς om. Busb. addidi ex Iosepho.

Zonaras I p. 411 Bonn.

ἰππέων εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐξέπεμψε κατασκευομένην τὴν περὶ τὴν χώραν καὶ Ἀντιγόνη
 συμπράξουσιν, ἡγεμόνα τὴν ὁμώνυμον τοῦ βασιλέως οἰνοχόον. ἐκ δὲ τῶν περὶ Κάρμηλον τὸ 334
 ὄρος Ἰουδαίων πρὸς Ἀντίγονον ἐλθόντων καὶ συνεισβαλεῖν ἐτοίμως ἔχόντων, προσεδόκα
 τῆς χώρας μέρος τί λαβεῖν ὁ Ἀντίγονος, δρυμῶν δὲ τὸ χωρίον καλεῖται, καὶ τινῶν ὑπαν-
 5 τιασάντων αὐτοῖς διεκπίπτουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα οἱ ἄνθρωποι. προσγενομένων δὲ τινῶν
 πολλοὶ συνστραφέντες ἐπὶ τὰ βασίλεια ἦκον καὶ ταῦτα ἐπολιόρχουν. προσβοηθούντων δὲ 335
 τῶν περὶ Φασάηλον καὶ Ἡρώδην καὶ μάχης γενομένης κατὰ τὴν ἀγορὰν νικῶσιν οἱ νεανίσκοι
 τοὺς πολεμίους, καὶ συνδιώξαντες εἰς τὸ ἱερὸν πέμπουσιν ὀπλίτας τινὰς εἰς τὰς πλησίον
 οἰκίας φρουρήσοντας αὐτάς, οὓς ἐπαναστάς ὁ δῆμος συμμαχῶν ὄντας ἐρήμους σὺν αὐτοῖς
 10 τοὺς οἴκους κατέπορσε. γινομένων δὲ ὁσημέραι ἀκροβολισμῶν αὐτοῖς ἀνέμενον οἱ πολέμοι 337
 τὸν ἐκ τῆς χώρας ὄχλον εἰς τὴν καλουμένην πεντηκοστήν, ἐορτὴ δὲ ἐστὶ, μέλλοντα ἦξιν.
 τῆς δὲ ἡμέρας ἐνστάσης πολλὰ περὶ τὸ ἱερὸν ἀθροίζονται μυριάδες ἀνθρώπων ὥπλισ- 338
 μένων τε καὶ ἀνόπλων. κατεῖχον δὲ τὸ ἱερὸν καὶ τὴν πόλιν οἱ παρόντες πλην τῶν περὶ
 τὰ βασίλεια· ταῦτα γὰρ σὺν ὀλίγοις στρατιώταις οἱ περὶ Ἡρώδην ἐφρούρουν. Φασάηλος 339
 15 μὲν οὖν τὸ τεῖχος ἐφύλασσαν, Ἡρώδης δὲ λόχον ἔχων ἐπέξεισι τοῖς πολεμίους κατὰ τὸ
 προάστειον, καὶ καρτερῶς μαχεσάμενος πολλὰς μυριάδας τρέπει, τῶν μὲν εἰς τὴν πόλιν
 φευγόντων, τῶν δὲ εἰς τὸ ἱερὸν, ἐστὶ δὲ ὧν εἰς τὸ ἔξω χαράκωμα· ἦν γὰρ τι αὐτόθεν·
 παρεβοῆθαι δὲ Φασάηλος. Πάκορος δὲ ὁ Πάρθων στρατηγὸς σὺν ἰππεῦσιν ὀλίγοις Ἀντι- 340
 γόνου δευτέρου εἰς τὴν πόλιν ἔρχεται, λόγῳ μὲν ὡς καταπαύσειεν τὴν στάσιν, τὸ δὲ
 20 ἀληθὲς συμπράξων ἐκεῖνῳ τὴν ἀρχήν. Φασάηλου δὲ ὑπαντίσαντος καὶ δεξαμένου ξενίᾳ 341
 Πάκορος πείθει πρεσβεύσασθαι παρὰ Βαζαφαρμάνην αὐτόν, δόλον τινα τοῦτον συν-
 θεῖς. καὶ Φασάηλος οὐδὲν ὑπειδόμενος πείθεται μὴ ἐπαινοῦντος Ἡρώδου τοῖς πραττο-
 μένοις διὰ τὸ τῶν βαρβάρων ἄπιστον, ἀλλὰ καὶ Πακόρῳ καὶ τοῖς ἡκουνσιν ἐπιτίθεσθαι
 κελεύοντος. ὥχοντο γοῦν πρεσβεύοντες Ὑρκανὸς τε καὶ Φασάηλος, Πάκορος δὲ καταλιπὼν 342
 25 Ἡρώδῃ πεντακοσίους ἰππεῖς καὶ δέκα τῶν ἐλευθέρων λεγομένων προὔπεμψεν αὐτούς.
 γενομένοις δὲ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μεθ' ὀπλῶν ὑπαντῶσιν οἱ ταύτῃ τῶν πολεμίων ἐφειστώτες.
 καὶ Βαζαφαρμάνης τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς ὑποδέχεται προθύμως καὶ δῶρα δίδωσιν, ἔπειτα 343
 ἐπεβούλευε. πλησίον δὲ μετὰ ἰππέων ὑπὲρ θαλάττης οἱ περὶ Φασάηλον κατάγονται καὶ
 ἐνταῦθα ἀκούσαντες, ὡς Ἀντίγονος ὑπόσχοιτο χίλια τάλαντα καὶ γυναῖκας πεντακοσίας
 30 τοῖς Πάρθοις κατ' αὐτῶν, δι' ὑποψίας εἶχον ἤδη τοὺς βαρβάρους. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νύκτωρ 344
 ἐπιβουλευομένους αὐτοὺς ἀπήγγειλε τις φυλακῆς αὐτοὺς ἐκ τὰς γαλιλαίας περὶ σταμίνης, καὶ
 συνελθόντες αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν ἔλθοντες οἱ περὶ Ἱεροσόλυμα Πάρθοι Ἡρώδην συλλά-
 βοιοι, μὴ προαηρημένων τούτων ἐκεῖνος αἰσθόμενος διαφύγοι. καὶ ἦν ταῦτα οὕτως ἔχοντα
 καὶ οἱ φυλάκες αὐτῶν ἐφωῶντο. Φασάηλ μὲν οὖν παρήκουν τινὲς εὐθὺς παρὶππάσασθαι 345
 35 καὶ μὴ περιμένειν, μάλιστα δὲ πρὸς ταῦτα αὐτὸν Ὀφέλλιος ἐνήγγετο καὶ πλοῖα πρὸς τὴν
 φυγὴν ὑπὸ σκηνῇ· ἐγγὺς γὰρ ἦν ἡ θάλασσα. ὁ δὲ Ὑρκανὸν ἀπολιπεῖν οὐκ ἤξιον οὐδὲ 346
 παρακινδυνεύειν τῷ ἀδελφῷ· τῷ δὲ Βαζαφαρμάνῃ καὶ δίκαια ποιεῖν ἔλεγε τοιαῦτα
 βουλευόμενον περὶ αὐτῶν· χρημάτων τε γὰρ δεομένῳ πλείονα ἔσεσθαι παρ' αὐτῶν ὧν

17 αὐτόθι Iosephus. — 19 συμπράξων, inter ξ et ω una litt. erasa Busb. — 24 πρεσβεύοντος man. I
 Busb. — 37 καὶ] οὐ Iosephus.

Zonaras I p. 412 Bonn.

Ἀντιγόνῳ δίδωσι, καὶ ἄλλως δεινὸν εἶναι πρὸς αὐτὸν ἐπὶ πίστει συνελθόντας πρεσβευτάς
 347 ἀποκτεῖναι μηδὲν ἀδικοῦντας. ὁ δὲ βάρβαρος ταῦτα λέγοντος ὤμνυε μηδὲν ἀληθὲς εἶναι
 348 τῶν ὑπονοουμένων, ἀπῆκει δὲ πρὸς Πάρορον. οἰχομένου δὲ τῶν Πάρθων τινὲς ἐδέσμευον
 Ὑρκανὸν καὶ Φασάηλον. ὁ δὲ ἐπὶ τὸν Ἡρώδην ἀπεσταλμένος εὐνοῦχος ἐντολὰς εἶχε
 349 παραγαγὼν αὐτὸν ἔξω τειχῶν συλλαμβάνειν. ἔτυχον δὲ ἄγγελοι παρὰ Φασαήλου πεμφ- 5
 θέντες ἐπὶ δηλώσει τῆς Πάρθων ἀπιστίας, οὓς τῶν πολεμίων συλλαβόντων γνούς Ἡρώδης
 350 πρόσεισι Πακόρῳ καὶ Πάρθων τοῖς δυνατωτάτοις ὡς οὔσι τῶν ἄλλων δεσπόταις. οἱ δὲ
 τὸ πᾶν εἰδότες ὑπεκρίνοντο δολερῶς καὶ δεῖν αὐτὸν ἔφασαν μετὰ σφῶν ἐξελθόντα πρὸ
 τοῦ τείχους ὑπαντᾶν τοῖς γραμματοκομίζουσιν· οὐδέπω γὰρ εἰληφθαι πρὸς τῶν ἀντιστα-
 351 σιωτῶν, ἦκειν μέντοι δηλοῦντας ὅσα κατορθώσῃς Φασάηλος. τούτοις Ἡρώδης οὐκ ἐπί- 10
 στευσεν· ἰκνησάμενος γὰρ τὴν σύλληψιν τὰδελφῶν παρ' ἐτέρων· καὶ παραινούσης δὲ τῆς
 θυγατρὸς Ὑρκανοῦ, ἔς ἐγγεγύητο τὴν παῖδα, ἔτι μᾶλλον ὑπώπτευσεν τοὺς Πάρθους.
 352 βουλευομένων δὲ τῶν Πάρθων εἰς τὴν ὑστεραίαν Ἡρώδης ἐσπέρας ἐπελθούσης ἔγνω ταύτη
 353 πρὸς φυγὴν χρήσασθαι. ἄρας οὖν οὓς εἶχεν ὀπλίτας καὶ τὰς γυναῖκας τοῖς ὑποζυγίοις ἐπι-
 θέμενος μητέρα ἑαυτοῦ καὶ ἀδελφὴν καὶ ἣν ἔμελλεν ἔξεσθαι πρὸς γάμον Ἀλεξάνδρου 15
 θυγατέρα τοῦ Ἀριστοβούλου παιδὸς τὴν τε ταύτης μητέρα, Ὑρκανοῦ δὲ ἣν θυγάτηρ, καὶ
 τὸν νεώτατον ἀδελφὸν τὴν τε θεραπείαν πᾶσαν καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν σὺν αὐτοῖς, ἐδίωκεν
 355 τὴν ἐπὶ Ἰδουμαίας λαθὼν τοὺς πολεμίους. Ἡρώδης δὲ αὐτὸς τὲ ἦν πρὸς τὸ δεινὸν
 εὐψυχος καὶ παριὼν κατὰ τὴν ὁδὸν θαρρεῖν ἕκαστον παρεκελεύετο καὶ μὴ ἔκδοτον ἑαυτὸν
 356 παρέχειν τῇ λύπῃ. καὶ οἱ μὲν ὡς Ἡρώδης παρήκει φέρειν τὴν συμφορὰν ἐπειρώντο, 20
 ἐκεῖνος δὲ μικροῦ ἑαυτὸν διεχρήσατο τοῦ ζεύγους περιτραπέντος καὶ τῆς μητρὸς αὐτῷ κιν-
 δυνευσάσης ἀποθανεῖν, διὰ τε τὸ ἐπ' αὐτῇ πάθος καὶ τὸ φοβεῖσθαι, μὴ καταλάβωσιν
 357 αὐτὸν οἱ πολέμοι διώκοντες τριβῆς περὶ τὸ πταῖσμα γενομένης. σπασάμενον γοῦν αὐτὸν
 τὸ ξίφος καὶ μέλλοντα πλήττειν ἑαυτὸν κατέσχον οἱ παρόντες, τῷ τε πλήθει κατισχύσαντες
 καὶ ὡς οὐκ ἐχρῆν αὐτοὺς ἐγκαταλιπεῖν ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐσομένους λέγοντες· οὐ γὰρ εἶναι 25
 358 γενναῖον τῶν δεινῶν αὐτὸν ἐλευθερώσαντα τοὺς φίλους ἐν αὐτοῖς ὑπεριδεῖν. ἀνακτισά-
 μενος οὖν τὴν μητέρα καὶ θεραπείας ἧς ὁ καιρὸς ἤπαιγεν ἀξιώσας ἐβάδιζε τὴν
 προκειμένην ὁδὸν συντονωτέραν ποιούμενος τὴν πορείαν εἰς Μασάδα τὸ ἔρμα. ἐνίκησε
 δὲ πολλὰς μάχας πρὸς τοὺς ἐπεξελθόντας καὶ διώκοντας τῶν Πάρθων μαχεσά-
 359 μενος. συνεπέθειτο δὲ αὐτῷ καὶ Ἰουδαῖοι γενόμενοι ἀπὸ σταδίων ἐξήκοντα τῆς πόλεως, 30
³⁶⁰ οὓς δὴ ἐτρέψατο καὶ ἐκράτισε. γενομένῳ δὲ τῆς Ἰουδαίας ἐν Θρήσσῃ χωρίῳ οὕτω καλου-
³⁶¹ μένῳ ὁ ἀδελφὸς Ἰώσηπος ὑπήντησε καὶ βουλὴν ἤγε, τί χρὴ ποιεῖν, πολλοῦ μὲν πλήθους
 ἐπομένου καὶ δίχα τῶν μισθοφορούντων αὐτοῖς, τοῦ δὲ χωρίου τῆς Μασάδας, εἰς ὃ προέ-
 362 κειτο φυγεῖν, ἐλάττονος ὄντος ὑποδέξασθαι τοσοῦτον ὄχλον. τοὺς μὲν οὖν πλείους ἀπέλυσεν
 ὑπὲρ ἑννέα χιλιάδας ὄντας ἄλλον ἀλλαχῇ κελεύσας διὰ τῆς Ἰδουμαίας σῶζειν αὐτούς, δούς 35
 ἐφόδια· ὅσοι δὲ ἦσαν κοῦφοι καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους παραλαβὼν εἰς τὸ ἔρμα παρα-
 γίνεται καὶ καταθέμενος αὐτόθι τὰς τε γυναῖκας καὶ τοὺς ἐπομένους, ἦσαν δὲ ὀκτακόσιοι,
 σίτου ὄντος ἐν τῷ χωρίῳ καὶ ὕδατος καὶ ἄλλων ἐπιτηδείων διαρκούντων αὐτοῖς ἐξώρμησεν

1 Ἀντίγονος Iosephus. — 5 πεμφθέντες, litt θ in ras. maiore, ἐν supra versum Busb. — 9 τοῖς τὰ γράμματα κομίζουσιν Iosephus. — 14 ὀπλίτας Busb., nisi falsus sum; nam ὀπλίτας etiam Zonaras. — 30 γενομένοις Iosephus.

Zonaras I p. 412 Bonn.

αὐτὸς ἐπὶ Πέτραν τῆς Ἀραβίας. ἅμα δὲ ἡμέρα τὰ μὲν ἄλλα τῶν Ἱεροσολυμιτῶν διήρπαζον 363
οἱ Πάρθοι καὶ τὸ βασίλειον, μόνων δὲ ἀπείχοντο τῶν Ὑρκανοῦ χρημάτων· τὰ δὲ ἦν εἰς
ὀγδοήκοντα τάλαντα. πολλὰ δὲ τῶν Ἡρώδου διέφυγε καὶ μάλιστα ὅσα κομισθῆναι κατὰ 364
προμήθειαν τάνδρὸς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐφθάκει. καὶ τὴν χώραν δ' ἐκάκουν οἱ Πάρθοι.
5 Ἀντίγονος μὲν οὖν οὕτω καταχθείς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπὸ τοῦ Πάρθων βασιλέως 365
Ὑρκανὸν καὶ Φασάηλον δεσμώτας παραλαμβάνει. σφόδρα δὲ ἦν ἄθυμος τῶν γυναικῶν
αὐτῷ διαφυγουσῶν, ἃς τοῖς πολεμίοις ἐνεθυμεῖτο δώσειν, τοῦτον αὐτοῖς μετὰ τῶν χρημά- 366
των τὸν μισθὸν ὑποσχόμενος. φοβούμενος δὲ τὸν Ὑρκανόν, μὴ τὸ πλῆθος αὐτῷ τὴν βασι-
λειάν ἀποκαταστήσῃ, ἀποτέμνει μὲν αὐτοῦ τὰ ὦτα πραγματευόμενος μίτ' αὐθις εἰς αὐτὸν 367
10 ἀφικέσθαι τὴν ἀρχιερωσύνην διὰ τὸ λελωβῆσθαι, τοῦ νόμου τῶν ὀλοκλήρων εἶναι τὴν
τιμὴν ἀξιοῦντος. Φασάηλον δ' ἂν τις θανατάσειε τῆς εὐψυχίας, ὃς γινὺς ἑαυτὸν ἀπο- 367
σφάττεσθαι μέλλοντα οὐχὶ τὸν θάνατον ἡγήσατο δεινόν, τὸ δὲ ἰπ' ἐχθροῦ τοῦτο παθεῖν
δεινότερον καὶ αἰσχιστον ὑπολαβὼν, τὰς χεῖρας οὐκ ἔχων ἐλευθέρας ὑπὸ δεσμῶν πρὸς
ἀναίρεσιν πέτρα προσαράξας τὴν κεφαλὴν ἐξήγαγεν μὲν αὐτὸν τοῦ ζῆν, τῆς δ' ἐξουσίας
15 τοῦ κτείνειν πρὸς ἡδονὴν αὐτὸν ἀφείλετο τὸν πολέμιον. λέγουσι δὲ ὡς τραύματος μεγάλου 368
γενομένου φαρμάκοις αὐτὸν ὑποπέμπας ἰατροὺς Ἀντίγονος ὡς ἐπὶ θεραπείᾳ διέφθειρε.
πρὸ μέντοι τοῦ τελείως ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν ὁ Φασάηλος ἀκούσας τὸν ἀδελφὸν Ἡρώδην 369
τοὺς πολεμίους διαπεφευγότες σφόδρα τὴν τελευτὴν εὐθύμως ὑπέμεινε καταλιπὼν τὸν
ἀδελφὸν ἐκδικῆσαι τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι δυνάμενον.
20 Ἡρώδην δὲ τὸ μέγεθος τῶν περιεστηκότων αὐτὸν κακῶν οὐ κατέπλιττε. πρὸς δὲ 370
Μάλχον τὸν Ἀράβων βασιλέα πολλὰ πρόσθεν εὐεργετηθέντα ἀπῆει τὴν ἀμοιβὴν κομιού-
μενος, ὅτε μάλιστα ἐδεῖτο χρημάτων ληψόμενος εἴτε δάνειον εἴτε δωρεάν. οὐ γὰρ εἰδὼς 371
τὰ κατὰ τὸν ἀδελφὸν ἔσπεινδε λυτρώσασθαι τῶν πολεμίων αὐτόν. ἐπήγετο δὲ καὶ τὸν
Φασάηλον παῖδα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπταετὴ τυγχάνοντα, παρέξων αὐτὸν ἐνέχυρον
25 τοῖς Ἀραβιν. ἀγγέλων δὲ αὐτὸν ὑπαίτησάντων παρὰ τοῦ Μάλχου, δι' ὧν ἐκέλευσεν αὐτὸν 372
ἀναχωρεῖν· παραγγεῖλαι γὰρ αὐτῷ Πάρθους Ἡρώδην μὴ δέχεσθαι· ταύτῃ δὲ ἐχρήτο προ-
γράσει ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀποδοῦναι τὰ χρεῖα καὶ τῶν ἐν τέλει παρὰ τοῖς Ἀραβιν εἰς τοῦτο
ἐναγόντων, ὅπως ἀποστερήσωσι τὰς παρακαταθήκας, ἃς παρὰ Ἀντιπάτρου λαβόντες
ἔτυχον· ἀπεκρίνατο αὐτοῖς οὐδὲν ἐνοχλήσων ἀφικνεῖσθαι πρὸς αὐτούς, μόνον δὲ διαλεξό- 373
30 μενος περὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων αὐτῷ. ἔπειτα δόξαν ἀναχωρεῖν ἀπῆει μάλα σωφρόνως 374
τὴν ἐπ' Αἰγύπτου. καὶ παραγεγόμενος εἰς Ρινοκούρουραν ἐκεῖ τὰ περὶ τὸν ἀδελφὸν ἤκουσε.
Μάλχῳ δὲ μεταγρόντι καὶ μεταθέοντι τὸν Ἡρώδην οὐδὲν τούτου περισσότερον ἐγένετο· 375
πορρωτάτω γὰρ ἦν ἤδη σπεύδων τὴν ἐπὶ Πηλουσίου. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἐλθόντα νῆες αὐτόθι
εἶργον τοῦ ἐπ' Ἀλεξάνδρειαν πλοῦ, τοῖς ἡγεμόσιν ἐντυγχάνει, ὅφ' ὧν κατ' αἰδῶ προπεμφθεῖς
35 εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ Κλεοπάτρας κατείχεται. πείσαι μέντοι μένειν αὐτὸν οὐκ ἡδυνήθη πρὸς 376
Ρώμην ἐπειγόμενον χειμῶνος τὸ ὄντος καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν ταραχῇ καὶ σάλῳ
πολλῷ κειμένων. ἀναχθείς οὖν ἐκεῖθεν εἰς Βρεντέσιον κάκειθεν εἰς Ρώμην ἀφικόμενος 377
378
379

5 Ἀντίγονος μὲν οὖν] Zonaras καὶ Ἀντίγονος μὲν Iosephus καὶ Ἀντίγονος μὲν οὖν Busb, nisi

falsus sum. — 7 τοῦτον] τούτων Busb. — 34 ἐπ' ἀλεξάνδρου (corr. man. 2) Busb. — 35 προπεμφθεῖς
Iosephus — 35 πρὸς] εἰς Iosephus.

Zonaras I p. 414 Bonn.

- πρῶτον μὲν Ἀντωνίῳ φράζει τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ πῶς ὁ ἀδελφὸς
 αὐτοῦ Φασάηλος ὑπὸ Πάρθων ἀπόλοιο συλληφθεὶς καὶ Ὑρκανὸς ὑπ' αὐτῶν αἰχμάλωτος
 ἔχοιτο, καὶ ὡς Ἀντίγονον καταστήσειαν βασιλέα χρημάτων δώσειεν ὑποσχόμενον καὶ γυναῖκας,
 αἱ τῶν πρώτων κακ τοῦ γένους αὐτῶν ἔμελλον ἔσεσθαι, καὶ ὅτι αὐτὰς νυκτὸς ἐκκομίσειε
 380 καὶ διαφύγοι τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν πολλὰς ὑπομείνας ταιλαιπωρίας. εἴτα ἐπικινδυνεύειν 5
 αὐτῷ τοὺς οἰκείους πολιορκουμένους καὶ ὡς πλευνεῖται διὰ χειμῶνος καὶ παντὸς καταφρο-
 381 γήσειε δεινοῦ σπεύδων ἐπὶ τὰς ἐλπίδας τὰς παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν μόνην βοήθειαν. Ἀντώνιον
 δὲ οἶκτος εἰσέρχεται τῆς Ἡρώδου μεταβολῆς τὰ μὲν κατὰ μνήμην τῆς Ἀντιπάτρου ξενίας,
 382 τὰ δὲ καὶ ὑπὸ χρημάτων ὧν αὐτῷ δώσειν Ἡρώδης, εἰ γένοιτο βασιλεύς, ὑπέσχητο, πολὺ
 μέντοι μᾶλλον διὰ τὸ πρὸς Ἀντίγονον μῖσος πρόθυμος ἦν οἷς Ἡρώδης παρεκάλει συλλαμ- 10
 383 βάνεσθαι. Καίσαρ μὲν οὖν καὶ διὰ τὰς Ἀντιπάτρου στρατείας, ἃς κατ' Αἴγυπτον αὐτοῦ
 τῷ πατρὶ συνδήνεγκε, καὶ τὴν ξενίαν καὶ τὴν ἐν ἅπασιν εὐνοίαν, καὶ χαριζόμενος δὲ
 Ἀντωνίῳ σφόδρα περὶ τὸν Ἡρώδην ἐσπουδακότε, πρὸς τὴν ὧν ἐβούλετο Ἡρώδης συνεργίαν
 384 ἐτοιμότερος ἦν. συναγαγόντες δὲ τὴν βουλὴν παραστησάμενοι τὸν Ἡρώδην τὰς τε τοῦ
 πατρὸς εὐεργεσίας αὐτοῦ διεξήσαν καὶ ἦν αὐτὸς πρὸς Ῥωμαίους εἶχεν εὐνοίαν, κατη- 15
 γοροῦντες ἅμα [καὶ πολέμιον ἀποφαίνοντες Ἀντίγονον καὶ ἐξ ἄλλων μὲν καὶ ὅτι παρὰ
 385 Πάρθων τὴν ἀρχὴν λάβοι Ῥωμαῖους ὑπεριδών. τῆς δὲ βουλῆς ἐπὶ τούτῳ παρωξυμένης
 παρελθὼν Ἀντώνιος ἐδίδασκεν αὐτοῦς, ὡς καὶ πρὸς τὸν κατὰ Πάρθων πόλεμον Ἡρώδην
 388 βασιλεύειν συμφέρει. καὶ δόξαν πᾶσι τοῦτο ψηφίζονται. λυθείσης δὲ τῆς βουλῆς μέσον
 389 ἔχοντες Ἡρώδην Ἀντώνιος καὶ Καίσαρ ἐξήσαν. καὶ ὁ μὲν οὕτω τὴν βασιλείαν παρα- 20
 λαμβάνει.
 390 Τοῦτον δὲ ἅπαντα τὸν χρόνον Ἀντίγονος ἐπολιόρκει τοὺς ἐν Μασάδα, τῶν μὲν ἄλλων
 ἐπιτηδεύων αὐτοῖς ὑπαρχόντων, μόνου δὲ σπανίζοντος ὕδατος, ὡς διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀδελ-
 φὸν τὸν Ἡρώδου Ἰωσήπον σὺν διακοσίοις τῶν οἰκείων ἀποδρεῖναι βουλευσασθαι πρὸς
 391 Ἀραβας. κατέσχε δὲ αὐτὸν ὕσας διὰ τῆς νυκτὸς ὁ θεός· τῶν γὰρ ἐκδοχείων πλησθέντων 25
 ὕδατος οὐκέτι τῆς φυγῆς ἐδεῖτο, ἀλλὰ τεθαρσηκότες ἤδη καὶ πλέον ἢ κατὰ τὴν εὐπορίαν
 τοῦ σπανίζοντος, ὡς ἐκ θεοῦ προνοίας ταύτης αὐτοῖς γεγενημένης, ἐπεξιόντες καὶ συμπλε-
 κόμενοι τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον τοῖς μὲν φανερώς, τοῖς δὲ καὶ λάθρα, πολλοὺς αὐτῶν
 392 διέφθειραν. καὶν τούτῳ Βενδίδης ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς πεμφθεὶς ἐκ Συρίας ὥστε Πάρθους
 ἀνείργειν, εἰς Ἰουδαίαν παρέβαλε τῷ λόγῳ μὲν Ἰωσήφῳ συμμαχήσων, τὸ δὲ ὅλον ἦν 30
 αὐτῷ στρατήγημα χρήματα παρ' Ἀντιγόνοιο λαβεῖν καὶ ἀποχωρῶντος ἀργυρισάμενος τὸν
 393 Ἀντίγονον αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησε σὺν τῇ πλείονι δυνάμει, ἵνα δὲ μὴ κατάφωρον γένηται
 τὸ λῆμμα, Σίλωνα μετὰ μέρους τινὸς τῶν στρατιωτῶν κατέλιπεν, ὃν ἐθεράπευσεν Ἀντί-
 γοτος, ὅπως μηδὲν ἐνοχλοῖη, προσδοκῶν καὶ πάλιν αὐτῷ Πάρθους ἐπαμύνειν.
 394 Ἡρώδης δὲ ἐκ τῆς Ἰταλίας ἤδη πεπλευκὼς εἰς Πτολεμαῖδα καὶ συναγροχὼς δύναμιν 35
 οὐκ ὀλίγην ξένων καὶ ὁμοφύλων ἤλανευσεν ἐπ' Ἀντίγονον. συνελάμβανον δὲ αὐτῷ Σίλῳ τε
 395 καὶ Βενδίδῃ. Ἡρώδῃ μέντοι προϊόντι ἡ δύναμις ἠϋξέτο καὶ πᾶσα Γαλιλαία πλήν ὀλίγων
 396 αὐτῷ προστέθειτο. ὠρμηκότεα δὲ αὐτὸν ἐπὶ τοὺς ἐν Μασάδα, σῶσαι τοὺς πολιορκουμένους,

2 ὑπ' αὐτὸν Busb. — 6 πλευνεῖται] πλεύσειε τε Iosephus. — 26 τεθαρσηκότεα Busb. correxi ex
 Iosepho. — 29 πεμφθεὶς man. 1 Busb. uide supra p. 227, 34. — 32 ἀνεχώρησε man. 1 Busb. — 34 i.
 marg. κς' Busb.

Zonaras I p. 415 Bonn.

ἐμποδῶν Ἰόπῃ γίνεται· πολεμίαν γὰρ οὕσαν ἔχρῃν ἐξελεῖν αὐτὴν ὅπως ἂν μηδὲν ὑπο-
λείπεται κατὰ νότου τοῖς ἐχθροῖς ξυμμαχωροῦντος ἐπὶ Ἱεροσολύμων. ποιησαμένου καὶ 397
Σίλωνος ταύτην πρόφασιν τῆς ἀπαναστάσεως καὶ τῶν Ἰουδαίων διωκόντων αὐτόν, Ἡρώδης
μετ' ὀλίγου στίφους ἐπέξεισι καὶ τρέπεται μὲν τοὺς Ἰουδαίους, Σίλωνα δὲ σώζει κακῶς
5 ἀμυνόμενον, ἐλὼν δὲ τὴν Ἰόπην ἔσπεινδε ῥυσόμενος τοὺς ἐν Μασάδα οἰκείους. τῶν δὲ 398
ἐπιχωρίων πολλοὶ αὐτῷ προσεχώρουν, ἡθροιστο δὲ δύναμις βαρεῖα. Ἀντίγονος δὲ τὰς 399
παρόδους ἐνέδραις καὶ λόχοις κατελάμβανε καὶ μικρὰ τοὺς πολεμίους ἐκ τούτου ἔβλαπτεν.
Ἡρώδης δ' ἐκ Μασάδας τοὺς οἰκείους ἐπαναλαβὼν ἦει πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, συνείπετο δὲ 400
αὐτῷ μετὰ Σίλωνος στρατιωτικόν. στρατοπεδευσάμενον δὲ κατὰ τὸ πρὸς δύσιν τῆς πόλεως 401
10 κλίμα οἱ κατὰ τοῦτο τεταγμένοι φύλακες ἠκόντιζόν τε καὶ ἐτόξεον εἰς αὐτούς, ἐνίων δὲ 402
καὶ κατὰ στίφος ἐκθεόντων καὶ τοῖς προστεταγμένοις εἰς χεῖρας ἐρχομένων, Ἡρώδης μὲν
πρῶτον ἐκέλευσε κηρύττειν ἐπὶ τὸ τεῖχος, ὥς ἐπ' ἀγαθῷ τὲ παρεῖη τοῦ δήμου καὶ ἐπὶ
σωτηρίᾳ τῆς πόλεως, μηδὲν μὴδὲ τοῖς φανεροῖς τῶν ἐχθρῶν μνησικακήσων. τοῦ δὲ Ἀντι- 403
γόνου πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου κηρυχθέντα λέγοντος πρὸς τε Σίλωνα καὶ τὸ τῶν Ῥωμαίων
15 στράτευμα, ὥς παρὰ τὴν αὐτῶν δικαιοσύνην Ἡρώδῃ δώσουσι τὴν βασιλείαν ἰδιώτῃ τὲ
ὄντι καὶ Ἰδουμαίῳ, τουτέστιν ἡμιῖονδαίῳ, δέον τοῖς ἐκ τοῦ γένους παρέχειν ὥς ἔθος ἐστὶν
αὐτοῖς. καὶ γὰρ εἰ νυνὶ πρὸς αὐτὸν ἔχουσι χαλεπῶς καὶ τὴν βασιλείαν ὥς λαβόντα παρὰ 404
Πάρθων ἀφελῆσθαι διεγνώκασιν, εἶναι πολλοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ τοὺς ληπομένους κατὰ
τὸν νόμον τὴν βασιλείαν, οἱ μὴδὲν ἐξημαρτηκότες πρὸς Ῥωμαίους ἱερεῖς ὄντες οὐκ ἂν
20 εἰκότα πάσχοιεν τῆς τιμῆς στεροῦμενοι. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν λεγόντων καὶ προσελ- 405
θόντων εἰς βλασφημίας Ἀντίγονος ἀμύνεσθαι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους ἐπέτρεπεν. οἱ δὲ
τοξεύοντες καὶ πολλῇ κατ' αὐτῶν χρώμενοι προθυμίᾳ ῥαδίως αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πύργων
ἐτρέψαντο.

Τότε καὶ Σίλων ἀπεκαλύψατο τὴν δωροδοκίαν· καθῆκε γὰρ τῶν οἰκείων στρατιωτῶν 406
25 οὐκ ὀλίγους σπάνει τῶν ἐπιτηδείων καταβοᾶν καὶ χρημάτα εἰς τροφὰς αἰτεῖν, ἐκίνει τὲ τὸ
στρατοπέδον ὥς ἀναχωρήσων. Ἡρώδης δὲ παρεκάλει μὴ καταλιπεῖν αὐτόν, προνοήσιν γὰρ 407
αὐτὸν τῆς εὐπορίας τῶν ἀναγκαίων. καὶ μετὰ τὴν δέησιν ἐξορμήσας εἰς τὴν χώραν οὐκέτι 408
Σίλωνα τῆς ἀναχωρήσεως πρόφασιν ὑπελείπετο· πλῆθος γὰρ ὅσον οὐδὲ ἧλπισέ τις τῶν
ἐπιτηδείων ἐκόμισε, τοῖς τε περὶ Σαμάρειαν ὠκειωμένοις πρὸς αὐτὸν ἐπέστελλε σῖτον καὶ
30 οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ βοσκήματα τὰ τε ἄλλα πάντα κατὰγειν εἰς Ἱεριχοῦντα τοῦ μὴδὲ τὰς
ἐξῆς ἡμέρας τὴν χορηγίαν τοῖς στρατιώταις ἐπιλιπεῖν. Ἀντίγονος δ' ἐπεμψε κατὰ τὴν χώραν 409
τοὺς λοχῆσοντας τοὺς σιτηγοῦντας, οἱ δὲ παρεφύλασσον ἐπὶ τῶν ὁρῶν καθεσθέντες τοὺς
τὰ ἐπιτήδεια κομίζοντας. οὐ μὴν Ἡρώδης ἠρέμει, ἀλλὰ πλῆθος λαβὼν ἐπὶ τὴν Ἱεριχοῦντα 410
παραγίνεται, καὶ τὴν πόλιν ἐκλελειμένην καταλαβὼν, πεντακοσίους δὲ τὰ ἄκρα κατελι-
35 γότας σὺν γυναιξὶ καὶ γενεαῖς, τούτους μὲν ἀπέλυσε λαβὼν, Ῥωμαῖοι δὲ εἰσπεσόντες
διήρπασαν τὴν πόλιν. Ἱεριχοῦντος μὲν οὖν φρουρὰν καταλιπὼν ὁ βασιλεὺς ὑπέστρεψε καὶ 411
χειμάρσυσαν τὴν Ῥωμαίων στρατιὰν διαφῆκεν. ἔτυχε δὲ καὶ Ἀντίγονος παρὰ Σίλωνος ἀντὶ 412
τῆς δωροδοκίας ὥστε ὑποδέξασθαι τοῦ στρατοῦ μοῖραν ἐν Αὐδδοῖς θεραπεύων Ἀντώνιον.

8 συνείπετο, litt. εἶπετο i. ras. angustiore m. 1 Busb. συνῆπτο Iosephi codd. — 16 ἔθος] ἔθνος
man. 1 Busb. — 22 πολλῇ, ἦ in ras. Busb. — 33 ἠρέμει ex corr. Busb.

Zonaras I p. 415 Bonn.

- 413 καὶ Ῥωμαῖοι ἐν ἀφθόνοις διῆγον ἀνειμένοι τῶν ὀπλων. Ἡρώδης δὲ οὐκ ἐδόκει μένειν ἐφ' ἡσυχίας, ἀλλ' ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν τὸν ἀδελφὸν Ἰώσηπον σὺν δισχιλίοις ὀπλίταις καὶ τετρακοσίοις ἱππεῦσιν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ εἰς Σαμάρειαν παραγεγνημένος καὶ καταθέμενος αὐτόθι τὴν τε μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς ἐπὶ Γαλιλαίαν ὄχετο ἐξαιρήσων τινὰ τῶν
- 417 χωρίων ὑπ' Ἀντιγόνην φρουραῖς κατειλημμένα. καὶ προσάγεται μὲν πᾶσαν τὴν Γαλιλαίαν 5 πλὴν τῶν ἐν σπηλαίοις κατοικούντων, διένειμε δὲ καὶ ἀργύριον καὶ κατ' ἄνδρα δούς ἑκατὸν πεντήκοντα δραχμάς, τοῖς δὲ ἡγεμόσι πολὺ πλεόν, εἰς τὰ χειμαδία ἔπεμψε. καὶ ἐν τούτῳ Σίλων ἦκε παρ' αὐτὸν καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐν τοῖς χειμαδίοις Ἀντιγόνην τροφὰς παρέχειν οὐ θέλοντος· μῆνα γὰρ οὐ πλεόν αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ἔθρεψε, διέπεμψε δὲ καὶ πρὸς τοὺς κύνες κελεύων τὰ κατὰ τὴν χώραν ἀνασκευάσασθαι καὶ εἰς τὰ ὄρη φυγεῖν, ὥς μὴδὲν 10
- 419 ἔχοντες Ῥωμαῖοι τῶν ἀναγκαίων λιμῶ διαφθαρεῖεν. Ἡρώδης δὲ τὴν μὲν τούτων πρόνοιαν Φερῶρα τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν ἐπιτρέπει. ὁ δὲ ταχέως τοὺς στρατιώτας ἐν ἀφθονίᾳ πολλῇ τῶν ἀναγκαίων ἐποίησε τό τε Ἀλεξάνδριον ἡρημωμένον ἀνακτίζει.
- 420 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀντώνιος μὲν διέτριβεν ἐν Ἀθήναις, κατὰ δὲ Συρίαν Βενδίδης Σίλωνα μεταπεμπόμενος ἐπὶ Πάρθους ἐπέστειλε πρῶτον μὲν Ἡρώδῃ συλλαμβάνεσθαι 15
- 421 τοῦδε τοῦ πολέμου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τὸν σφέτερον καλεῖν τοὺς συμμάχους. ὁ δὲ ἐπὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ληστὰς ἐπειγόμενος Σίλωνα μὲν ἐξέπεμψε Βενδίδῃ, αὐτὸς δὲ ἐπ' ἐκείνους ἐξώρμησεν. ἦν δὲ ἐν ὄρεσι τὰ σπήλαια τελέως ἐξεργωγόσι καὶ κατὰ τὸ μεσαί- 20
- 422 ταιον ἀποκρίμνους ἔχοντα παρόδους καὶ πέτραις ὀξείαις ἐμπεριεχόμενα· ἐν δὲ τούτοις μετὰ πάντων τῶν οἰκείων ἐνεφώλεον. ὁ δὲ βασιλεὺς λάρνακας ἐπ' αὐτοὺς πηξάμενος 20
- 423 καθίει ταύτας σιδηραῖς ἀλύσεσιν ἐκδεδεμένας διὰ μηχανῆς ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους, μήτε κάτωθεν ἀνιέναι διὰ τὴν ὀξύτητα τοῦ ὄρους δυναμένων μήτε ἄνωθεν κατέρπειν ἐπ' αὐτούς. αἱ δὲ λάρνακες πλήρεις ὀπλιτῶν ὑπῆρχον ἄρπας μεγάλας ἐχόντων, αἷς ἔμελλον 424 ἐπισπώμενοι τοὺς ἀνθεστῶτας τῶν ληστῶν κτείνειν καταφερομένους. τὴν μὲντοι κάθεσιν τῶν λαργάκων σφαλερὰν εἶναι συνέβαινε κατὰ βάρους ἀπείρου γενομένην· ἔνδον μὲντοι 25
- 425 καὶ τὰ ἐπιτήδεια παρῆν αὐτοῖς. ὥς δὲ καθιμήθησαν μὲν αἱ λάρνακες, ἐτόλμα δὲ οὐδεὶς ἐπελθεῖν ἐπὶ τῶν στομίῳ, ἀλλ' ὑπὸ δέους ἡρέμουν, μάχαιράν τις περιζωσάμενος τῶν ὀπλοφόρων καὶ ταῖν χερσὶν ἀμφοτέραιν δραξάμενος ἀλύσεως, ἀφ' ἧς ἤρρητο ἡ λάρναξ,
- 426 κατῆι ἐπὶ τὰ στόμια δυσχεράνας τὴν τριβὴν τῶν ἐπεξιέναι μὴ τολμώντων. καὶ γεγνημένος κατὰ τι στόμιον πρῶτον μὲν πέλταις ἀνακόπτει τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπὶ τοῦ στομίου, ἔπειτα 30
- 427 ἄρπη τοὺς ἀνθεστῶτας ἐπισπασάμενος ὡθεῖ κατὰ τοῦ κρημνοῦ καὶ τοῖς ἔνδον ἐπείσελθὼν ἀποσφάττει πολλοὺς. φόβος τὲ εἶχε τοὺς ἄλλους τῆς οἰμωγῆς ἀκούοντας καὶ περὶ τῆς σωτηρίας ἀπόγνωσις. τὸ μὲντοι πᾶν ἔργον ἐπέσχευ ἐπεξελεθούσι. καὶ πολλοὶ συγχωρή- 428
- 428 σαντος τοῦ βασιλέως παρέδωκαν σφᾶς ὑπηκόους εἶναι. τῷ δὲ αὐτῷ τρόπῳ καὶ κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἐχρήσαντο τῇ προσβολῇ, μᾶλλον ἔτι τῶν ἐν τοῖς πλέγμασιν ἐπεξιόντων αὐτοῖς 35
- 429 καὶ κατὰ θύρας μαχομένων πῦρ τὲ ἐνιέντων. ἐξαφθέντων τὲ τῶν ἄντρων, πολλὴ γὰρ ἐν αὐτοῖς ὕλη, πρεσβύτης τις ἀπειλημένος ἔνδον σὺν ἑπτὰ τέκνοις καὶ γυναικί, δεομένων τούτων εἶσαι σφᾶς ὑπεξελεθῆναι τοὺς πολεμίους, στάς ἐπὶ τοῦ στομίου τὸν αἰὶ πρῶτως

15 ἐπέστειλλε ex corr. Busb. — 35 ἐπιούσαν] ἐπιούσαντο, το expunxit man. 1 Busb. — 38 τοὺς] πρὸς τοὺς Iosephus.

Zonaras I p. 416 Bonn.

ἐξιόντα τῶν παίδων ἀπέσφαττε καὶ πάντας διεχρήσατο, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ
 ῥίψας κατὰ τοῦ κρημνοῦ τοῖς νεκροῖς ἐπικατέβαλεν ἑαυτὸν θάνατον πρὸ δουλείας ὑπο-
 μένων. πολλὰ δὲ πρῶτον ὠνείδισε τὸν Ἡρώδη καὶ τὸ τοῦ βασιλέως, ἣν γὰρ ἄποπτα 430
 αὐτῷ τὰ γινόμενα, δεξιὰν τε προτείνοντος καὶ πᾶσαν ἄδειαν. τὰ μὲν οὖν σπήλαια πάντα
 5 κεχείρωτο. καταστήσας δὲ ὁ βασιλεὺς τοῖς αὐτόθι στρατηγὸν Πτολεμαῖον εἰς τὴν Σαμάρειαν 431
 ᾧχετο σὺν ἱππεῦσιν ἑξακοσίοις ὀπλίταις δὲ τρισχιλίοις ὡς μάχῃ κριθυσόμενος πρὸς Ἀντί-
 γονον. οὐ μὴν τῷ Πτολεμαίῳ προουχώρησε τὰ κατὰ τὴν στρατείαν, ἀλλ' οἱ καὶ πρότερον 432
 τὴν Γαλιλαίαν ταραξάντες ἐπελθόντες αὐτὸν διεχρήσατο καὶ τοῦτο δράσαντες συμφεύ-
 γουσιν εἰς τὰ ἔλη καὶ τὰ δύσβατα τῶν χωρίων ἄγοντές τε καὶ διαρπάζοντες τὴν αὐτόθι
 10 πᾶσαν. τιμωρεῖται δὲ καὶ τούτους Ἡρώδης ἐπανελθὼν· τοὺς μὲν γὰρ ἀναιρεῖ τῶν ἀπο- 433
 στατῶν, τοὺς δὲ ἀναφυγόντας εἰς ἐρυμνὰ χωρία πολιορκίᾳ παραστησάμενος αὐτοὺς τὲ
 ἀπέκτεινε καὶ τὰ ἐρύματα κατέσκαψεν. ἐξημίωσε δὲ παύσας οὕτω τὴν νεωτεροποιίαν
 καὶ τὰς πόλεις ἑκατὸν τάλαντα.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Πακόρου πεσόντος ἐν μάχῃ καὶ τῶν Πάρθων τραπέντων πέμπει 434
 15 βοηθὸν ὁ Βενδίδης Ἡρώδῃ Μαχαιρᾶν σὺν δυσὶ τάγμασι καὶ χιλίοις ἱππεῦσιν ἐπισπεύ-
 δοντος Ἀντωνίου. Μαχαιρᾶς μὲν οὖν Ἀντιγόνου καλοῦντος αὐτὸν παρὰ τὴν Ἡρώδου 435
 γνώμην χρήμασι διεφθαρμένος ἀπῆει ὡς κατασκευόμενος αὐτοῦ τὰ πράγματα. τὴν δὲ
 διάνοιαν ὑπειδόμενος αὐτοῦ τὴν τῆς ἀφίξεως Ἀντιγόνου οὐδὲ προσεδέξατο, ἀλλὰ σφεν-
 δόναις βάλλων αὐτὸν ἀνεῖργεν. αἰσθόμενος δὲ τὰ βέλτιστα Ἡρώδην αὐτῷ παραινούντα, 436
 20 ἀνεχώρει μὲν εἰς Ἀμμαοῦν πόλιν, οἷς δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν Ἰουδαίοις περιετύγγανε πάντας
 ἀπέσφαττεν ἐχθρούς τε καὶ φίλους ὀργιζόμενος ὑπὲρ ὧν πεπόνθει. παροξυνθεὶς δὲ ἐπὶ 437
 τούτοις ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀντώνιον ἔγνω περὶ τούτων ἀφικέσθαι· δεῖσθαι γὰρ οὐ τοιούτων
 συμμάχων, οἱ βλάβουσι μᾶλλον αὐτὸν ἢ τοὺς πολεμίους· ἐξαρχεῖν δὲ ἑαυτῷ πρὸς τὴν
 Ἀντιγόνου καθαίρεσιν. παρακολουθῶν δὲ ὁ Μαχαιρᾶς ἐδεῖτο μένειν· εἰ δὲ οὕτως ὤρμηκεν, 438
 25 ἀλλὰ τὸν γε ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰώσηπον παρακαλίστάνειν σφίσι προσπολεμοῦσιν Ἀντιγόνῳ.
 καὶ διαλλάττεται μὲν πολλὰ τοῦ Μαχαιρᾶ δεηθέντος, καταλιπὼν δὲ τὸν Ἰώσηπον αὐτόθι
 σὺν στρατῷ παρήνεσε μὴ ἀποκινδυνεύειν μὴδὲ τῷ Μαχαιρᾶ διαφέρεισθαι. αὐτὸς δὲ πρὸς 439
 Ἀντώνιον ἔσπευδεν· ἐτύγγανε γὰρ πολιορκῶν Σαμόσατα τὸ πρὸς Εὐφράτην χωρίον. παρα- 440
 γεόμενος δὲ εἰς Ἀντιόχειαν καὶ πολλοῖς ἐπιτυχῶν ἡθροισμένοις καὶ πρὸς Ἀντώνιον σπου-
 30 δῆν βαδίζειν ἔχουσιν, ὑπὸ δέους δὲ διὰ τὸ κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπιτίθεσθαι τοὺς βαρβάρους
 καὶ πολλοὺς ἀναιρεῖν οὐ τολμῶντας ἐξορμᾶν, παραθαρσύνας αὐτὸς ἡγεμῶν γίνεται τῆς
 ὁδοῦ. κατὰ δὲ σταθμὸν δεύτερον ἐλόχα μὲν αὐτόθι τῶν βαρβάρων ἐνέδρα τοὺς φοι- 441
 τῶντας πρὸς Ἀντώνιον, δρυμῶνων δὲ τὰς εἰσβολὰς τὰς εἰς τὰ πεδία διαλαμβάνοντων
 προλοχίζουσιν αὐτόθι τῶν ἱππέων οὐκ ὀλίγους ἡρεμήσοντας ἕως ἂν εἰς τὸ ἱππήλατον οἱ
 35 διεξιόντες ἔλθοιεν. ὡς δὲ οἱ πρῶτοι διεξῆλθον, ὠπισθοφυλάκει μὲν Ἡρώδης, προσπίπτουσι 442
 δὲ οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας ὄντες εἰς πεντακοσίους, καὶ τρεψαμένων τοὺς πρώτους ἐπιδραμὼν ὁ
 βασιλεὺς τῇ ῥώμῃ τῶν περὶ αὐτὸν παραχρῆμα ἀνακόπτει τοὺς πολεμίους, ἐπεγείρει δὲ τὸ
 τῶν οἰκείων φρόνημα καὶ τῶν πάλαι φευγόντων ἐξ ὑποστροφῆς μαχομένων ἐκτείνοντο
 πανταχόθεν οἱ βάρβαροι. ἐπέκειτο δὲ ὁ βασιλεὺς ἀναιρῶν καὶ τὰ διηρπασμένα, πολλὰ δὲ 443

Zonaras I p. 416 Bonn.

- 444 ἦν σκενοφόρα καὶ ἀνδράποδα, πάντα ἀνασωσάμενος προΐει. καὶ πλείονων αὐτοῖς ἐπιτι-
 θεμένων τῶν ἐν τοῖς δρυμῶσιν, οἱ πλησίον τῆς εἰς τὸ πεδίον ἐκδρομῆς ἦσαν, καὶ τούτοις
 συμμίξας αὐτὸς μετὰ στίφους καρτεροῦ τρέπεται καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείνας ἀδεᾶ
 445 τοῖς ἐπομένοις ὁδὸν παρῆεν· οἱ δὲ σωτήρα καὶ προστάτην αὐτὸν ἀπεκάλουν. ἐπεὶ δὲ
 πλησίον τῶν Σαμοσάτων γεγόνει, πέμπει τὸ στράτευμα ὑπανησόμενον Ἀντώνιος σὺν τῷ 5
 οἰκείῳ κόσμῳ τιμὴν Ἡρώδῃ ταύτην ἀπονέμων· τὴν γὰρ βαρβάρων ἠκηκόει κατ' αὐτῶν
 446 ἐπίθεσιν. καὶ δὴ παρόντα τὲ εἶδεν ἀσμένως καὶ τῆς ἀρετῆς ἐθαύμαζεν, αὐτὸς τὲ περι-
 447 λαβὼν Ἀντώνιον ὡς εἶδεν ἡσπάζετο. Ἀντιόχου δὲ μετ' οὐ πολὺ τὸ ἔρμα παραδόντος καὶ
 διὰ τοῦτο πανσαμένου τοῦ πολέμου Σωσίῳ μὲν Ἀντώνιος παραδίδωσι, παρακελευσάμενος
 δὲ Ἡρώδῃ συμμαχεῖν αὐτὸς ἐπ' Αἰγύπτου ἐχώρει. καὶ Σώσιος μὲν δύο τάγματα ἐπι- 10
 κορυκὰ Ἡρώδῃ προὔπεμψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ πλείονος στρατοῦ
 ἤκολούθει.
- 448 Ἐτυχε δὲ ἔρδη κατὰ τὴν Ἰουδαίαν τεθνεὺς Ἰώσηπος τρόπῳ τοιούτῳ· λήθην μὲν ὧν
 αὐτῷ παρήγγειλεν ὁ ἀδελφὸς λαμβάνει, στρατοπεδευσάμενος δὲ ἀνὰ τὰ ὄρη, πέντε γὰρ
 αὐτῷ σπείρας Μαχαιρᾶ δόντος ἐπὶ Ἱεριχοῦντος ἠπειγέτο βουλόμενος ἐκθερίσαι τὸν σῆτον 15
 449 αὐτῶν, καὶ νεοσυλλέκτου τοῦ Ῥωμαίων στρατεύματος ὄντος καὶ πολέμων ἀπείρως ἔχοντος,
 ἐπιτιθεμένων αὐτόθι τῶν πολεμίων, ἀποληφθεὶς ἐν δυσχωρίαις αὐτὸς τὲ θιήσκει γενναίως
 450 μαχόμενος καὶ τὸ στράτευμα πᾶν ἀπέβαλε. κρατήσας δὲ τῶν νεκρῶν Ἀντίγονος ἀποτέμνει
 τὴν κεφαλὴν Ἰωσήπου πεντήκοντα ταλάντων αὐτὴν ἔνομενον Φερῶρα τοῦ ἀδελφοῦ. καὶ
 μετὰ τοῦτο ἀποστάντες Γαλιλαῖοι τῶν παρὰ σφίσι δυνατῶν τοὺς τὰ Ἡρώδου γρονοῦντας 20
 451 ἐν τῇ λίμνῃ κατεπόντωσαν, καὶ τῆς Ἰουδαίας πολλὰ ἐνεωτερίσθη. παρῆσαν δὲ ἄγγελοι
 τῶν πεπραγμένων πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἐν Ἀθήνῃ τῆς Ἀντιοχείας ἐδήλωσαν αὐτῷ τὰ
 κατὰ τὸν ἀδελφὸν προσδεχομένῳ καὶ αὐτῷ διὰ τινος ὀνείρων ὅψεις τραπῶς προφαινούσας
 452 τὸν τοῦ ἀδελφοῦ θάνατον. ἐπειχθεὶς οὖν κατὰ τὴν πορείαν ὡς κατὰ Αἶβανον τὸ ὄρος
 γίνεται, ὀκτακοσίους μὲν τῶν αὐτόθι προσλαμβάνει, ἔχων δὲ καὶ Ῥωμαϊκὸν ἐν τάγμα εἰς 25
 453 Πτολεμαῖδα παραγίνεται, ἀκκέϊθεν προΐει διὰ τῆς Γαλιλαίας. ὑπὴντων δὲ καὶ οἱ πολέμοι
 καὶ κρατηθέντες τῇ μάχῃ κατεκλείσθησαν εἰς τι χωρίον. προσβολὰς δὲ τοῦντεῦθεν ἐποι-
 εῖτο, καὶ πολλοῦ χειμῶνος καταρραγέντος οὐδὲν ποιεῖν δυνάμενος ἀπάγει τὴν στρατιὰν εἰς
 454 τὰς πλησίον κόμας. ἐλθόντος δὲ αὐτῷ παρ' Ἀντωνίου καὶ δευτέρου τάγματος ἔσπευδεν
 ἐπὶ Ἱεριχοῦντα τιμωρήσασθαι κατὰ νοῦν ἔχων αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ. ἐπεὶ δὲ κατέ- 30
 455 ζευξεν, ἐστία μὲν τοὺς ἐν τέλει, μετὰ δὲ τὴν συνουσίαν παρῆλθεν εἰς τὸ δωματίον. καὶ
 πίπτει μὲν ἡ στέγη τοῦ οἰκήματος, οὐδένα μὲντοι διέφθειρεν, ὥστε πάντας πιστεῦσαι τὸν
 456 Ἡρώδην εἶναι θεοφιλῆ μέγαν οὕτω διαφυγόντα κίνδυνον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν πολεμίων
 ἑξακισχίλιοι ἐξ ἄκρων κατιόντες τῶν ὄρων ἐφόβουν τοὺς Ῥωμαίους. ἐνθά τις καὶ τὸν
 457 βασιλέα πέλιτῃ παρὰ τὴν λαπάραν ἔβαλεν. Ἀντίγονος δὲ ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν πέμπει 35
 στρατηγὸν Πάππον ὄνομα σὺν δυνάμει τιῇ βουλόμενος παρασχεῖν τοῖς πολεμίοις δόξαν
 πολεμοῦντος ἐκ περιουσίας. ἀλλ' ὁ μὲν Μαχαιρᾶ τῷ στρατηγῷ προσκάθεται· Ἡρώδης δὲ
 πέντε πόλεις καταλαβὼν τοὺς καταληφθέντας περὶ δισχιλίους ὄντας ἐφόνευσεν καὶ αὐτὰς
 458 τὰς πόλεις ἐμπρήσας ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸν Πάππον· καὶ ἐκ τῆς Ἱεριχοῦς καὶ τῆς ἄλλης

Zonaras I p. 426 Bonn.

ἐπιχειρήσεως. ὁ δὲ τὴν Κλεοπάτραν δωραῖς θεραπεύσας ἐπ' Αἴγυπτον προὔπεμψεν.
 Ἀντώνιος μὲν οὖν τὴν Ἀρμενίαν καταλαβὼν Ἀρταβάζην τὸν Τιγράνου σὺν τοῖς παισὶ 104
 καὶ σατράπαις δέσμιον εἰς Αἴγυπτον ἀποπέμπει, δωρούμενος τούτοις τὴν Κλεοπάτραν
 καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ τῆς βασιλείας, ὃν ἐξ αὐτῆς ἔλαβεν. Ἀρμενίας δὲ ἐβασίλευσεν 105
 5 Ἀρταξίας ὁ πρεσβύτατος τῶν ἐκείνου παιδῶν διαδράς ἐν τῷ τότε. καὶ τοῦτον
 Ἀρχέλαος καὶ Νέρων Καίσαρ ἐκβαλόντες Τιγράνῃν τὸν νεώτερον ἀδελφὸν ἐπὶ τὴν βασιλείαν
 κατήγαγον. ταῦτα μὲν οὖν ἐν ὑστέρω. περὶ δὲ τοὺς φόρους, οὓς ἔδει τελεῖν τῆς ὑπ' 106
 Ἀντωνίου δοθείσης χώρας, ὁ μὲν Ἡρώδης δίκαιος ἦν οὐκ ἀσφαλὲς ἡγούμενος διδόναι τῇ
 Κλεοπάτρᾳ μίσους αἰτίαν. ὁ δὲ Ἀραψ Ἡρώδου τὴν φορὰν ἐπιδειξαμένον χρόνον μὲν τινα 107
 10 παρεῖχεν ἐκείνῳ τὰ διακόσια τάλαντα, μετὰ ταῦτα δὲ κακοίθης ἦν καὶ βραδὺς εἰς τὰς
 ἀποδόσεις. Ἡρώδης δὲ ἀγνωμονοῦντος καὶ μηδὲν τῶν δικαίων ποιεῖν ἐθέλοντος εἶχε μὲν 108
 ὡς ἐπεξελευσόμενος, προθεσμίᾳ δὲ ἐχρήσατο τῷ Ῥωμαϊκῷ πολέμῳ· τῆς γὰρ ἐπ' Ἀκτίῳ 109
 μάχης προσδοκωμένης, ὃν Καίσαρ Ἀντωνίῳ περὶ τῶν ὅλων ἐμελλεν ἀγωνεῖσθαι πραγμά-
 των, Ἡρώδης Ἀντωνίῳ συμμαχίαν κατέλεξεν, Ἀντώνιος δὲ τῆς μὲν ἐκείνου συμμαχίας 110
 15 οὐδὲν ἔφη δεῖσθαι, τὸν δὲ Ἀραβα ἐπεξελεῖν προσέταττεν· ἡξίου γὰρ ἢ Κλεοπάτρα
 ταῦτα λυσιτελεῖν αὐτῇ τὸν ἕτερον ὑπὸ θάτερον κακῶς πάσχειν ἡγούμενη. ὑποστρέψας 111
 οὖν Ἡρώδης συνεῖχε τὸ στρατιωτικὸν τῶν Ἀράβων καὶ μάχης καρτερᾶς γενομένης ἐκράτησαν
 οἱ Ἰουδαῖοι. μετὰ δὲ ταῦτα πολλὴ στρατιὰ τῶν Ἀράβων συνήει, Ἡρώδης τὲ προπεπν- 112
 σμένος ἦκεν ἄγων ἐπ' αὐτοὺς τὸ πλεῖστον ἧς εἶχε δυνάμεως, καὶ πρῶτος αὐτὸς ἐν τοῖς 114
 20 ὅπλοις ἡγήσατο πάντων κατ' οἰκεῖα τέλη συνακολουθησάντων. ἐκπληξίς δὲ εὐθύς ἐπι- 115
 πίπτει τοῖς Ἀραβῖν· ἐνστάντες γὰρ ὀλίγον ὡς ἐώρων ἀμάχους ὄντας καὶ μεστοὺς φρονή-
 ματος, ἔφειγον οἱ πλείους ἐκκλίναντες καὶ διεφθάρησαν Ἀθηνίωτος μὴ κακώσαντος Ἡρώδην
 καὶ τοὺς Ἰουδαίους· οὗτος γὰρ ἦν στρατηγὸς μὲν Κλεοπάτρας ἐπὶ τῶν ἐκεῖ, διάφορος δὲ 116
 ὢν Ἡρώδῃ τὸ μέλλον ἐσκόπει, δρασάντων μὲν τι λαμπρὸν τῶν Ἀράβων ἐγνωκὼς ἡσυχίαν,
 25 ἡττημένων δέ, ὁ καὶ συνέβη, τοῖς ἀπὸ τῆς χώρας συνελιλυθόσι τῶν οἰκείων παρε-
 σκευασμένους ἐπιτίθεται τοῖς Ἰουδαίοις ἀπροσδοκίτοις καὶ κεκμηκόσι καὶ πολὺν φόνον 117
 ἐποίει ἐν χωρίοις ἀγέλιποις καὶ πετρώδεσιν, ὧν πλείω τὴν ἐμπειρίαν εἶχον οἱ τὴν ἐπί-
 θεσιν ποιησάμενοι. κακῶς δὲ πασχόντων οἱ τε Ἀραβες αὐτοὺς ἀνειλήφεσαν καὶ πάλιν 118
 ὑποστρέψαντες ἔκτεινον ἤδη τετραμμένους, ἐγένοντό τε παντοδαπαὶ κιννυμένων ἀπώλειαι,
 30 καὶ τὸ στρατόπεδον ἦλω τῶν Ἰουδαίων. τοῦντεῦθεν Ἡρώδης ληστεῖαις ἐχρᾶτο καὶ τὰ 119
 πολλὰ κατατρέχων τὴν τῶν Ἀράβων ἐκάκου ταῖς ἐπιδρομαῖς στρατοπεδευόμενος ἐπὶ τῶν 120
 ὁρῶν, καὶ τῶν οἰκείων ἐπιμελούμενος παντὶ τε τρόπῳ τὸ πταῖσμα διορθούμενος.
 Ἐν τούτῳ ἐβδόμῳ ὄντος Ἡρώδῃ τῆς βασιλείας ἔτους σειςθεῖσα ἡ γῆ τῶν Ἰουδαίων 121
 ὡς οὐκ ἄλλοτε τῶν ἐν τῇ χώρᾳ κτηνῶν πολὺν φόνον ἐποίησεν. ἐφθάρησαν δὲ καὶ τῶν 122
 35 ἀνθρώπων ὑπὸ ταῖς πεπτωκυῖαις οἰκίαις περὶ τρισμύριους· τὸ μέντοι στρατιωτικὸν ἐν
 ὑπαίθρῳ διαιτώμενον οὐδὲν ὑπὸ τοῦ πάθους ἐβλάβη. ταῦτα πυνθανομένοις τοῖς Ἀραβῖν 123

2 Ἀρταβάζην, litt. ἦν in ras. Busb. — 4 ὄν] ὦν Busb. — 10 i. marg. ε' Busb. — 13 ὄν] ἦν Iosephus. — 15 Ἀραβα, α post ρ in ras. 2 litt. Busb. — 20 ἐκπληξίς Busb. — 24 post Ἡρώδῃ 1 litt. erasa Busb. — 25 ἡττημένων, litt. ἡ ante μ in ras. Busb. ἡττωμένων Iosephus. — 26 ἐπιτίθεται, litt.

ἡ
 τι supra versum suppleta Busb. — 30 ἐχρᾶτο Busb. — 33 i. marg. ζ' Busb.

Zonaras I p. 426 Bonn.

μείζον ἐπὶ φρονεῖν, ὡς τῆς χώρας ἀνατετραμμένης τοῖς πολεμίοις καὶ διεφθορότων
 124 ἀνθρώπων μὴδὲν ἔτι μὴδὲ εἰς αὐτοὺς ἀντίπαλον καταλελειφθαι δοκεῖν. καὶ τῶν τε Ἰου-
 δαίων τοὺς πρέσβεις, ἦγον γὰρ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις εἰρήνην ποιησόμενοι, συλλαβόντες
 125 ἀπέκτειναν καὶ μετὰ πάσης προθυμίας ἐχώρουν ἐπὶ τὸ στρατιωτικὸν αὐτῶν. οἱ δὲ οὐδὲ
 126 τὴν ἔφοδον ἐδέξαντο. οὕτως οὖν ἐχόντων ἐπὶ ἦγεν ὁ βασιλεὺς λόγῳ τὲ πείθων τοὺς ἡγε- 5
 μόνους καὶ πειρώμενος ἀναλαμβάνειν αὐτῶν τὰ φρονήματα πεπιτωκότων. παραθαρσύνας
 δὲ τινὰς τῶν ἀμεινόνων ἐτόλμησεν ἤδη καὶ τῷ πλήθει διαλέγεσθαι καὶ παρεκάλει πολλοὺς
 147 πρὸς τὸν ὄχλον ποιούμενος λόγους. ὧν ἀκούσαντες Ἰουδαῖοι πολὺ τὰς ψυχὰς ἀμείνους
 148 ἐγένοντο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἦγε τούτους ἐπὶ τοὺς Ἀραβας καὶ ἐδόκει αὐτῷ φρούριον ἐν μέσῳ
 149 κείμενον καταλαβεῖν. τοῦ δὲ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἀράβων προνοούντων ἄμιλλα γίνεται περὶ 10
 τοῦ χωρίου καὶ πρῶτον μὲν ἐν ἀκροβολισμοῖς ἦσαν, εἶτα καὶ πλείους εἰς χεῖρας ἐρχόμενοι
 150 παρ' ἀμφοτέρων ἐπιπτον, ἕως ἡττηθέντες οἱ παρὰ τῶν Ἀράβων ἀπεχώρουν. τοῦτο εὐθὺς
 151 εἰς ἐλπίδας τοῖς Ἰουδαίοις οὐ μικρὸν ἐγεγόνει. καὶ μάχῃ γίνεται καρτερὰ πιπτόντων
 152 ἐκατέρωθεν οὐκ ὀλίγων, τέλος δὲ τραπέντες οἱ Ἀραβες ἔφυγον. ἦν δὲ θόνος ἐκκλινάντων
 153 πολὺς· πεντακισχίλιοι γοῦν αὐτῶν ἐγένοντο νεκροί. τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἔφθη μὲν εἰς τὸ 15
 χαράκωμα συμφυγεῖν, εἶχε δὲ οὐκ ἐν βεβαίῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἀπορίας τῶν ἐπιτη-
 154 δέων καὶ μᾶλλον ὕδατος. οἱ τε Ἰουδαῖοι παρακαθεζόμενοι τὸν χάρακα φυγεῖν αὐτοὺς
 155 βουλομένους εἶργον. ἐν τοιούτοις οὖν οἱ Ἀραβες ὄντες ἐπρεσβεύοντο παρὰ τὸν Ἡρώδην,
 τὸ μὲν πρῶτον ὑπὲρ διελύσεως, ἔπειτα, τὸ γὰρ δίψος ἡπειγες, πᾶν ὅτι οὖν ὑφιστάμενοι
 156 καὶ τυχεῖν εἰς τὸ παρὸν ἀδείας ἡξιωκότες. ὁ δὲ οὔτε πρέσβεις οὔτε λύτρα τῶν ἡλωκότων 20
 οὔτε ἄλλο τι μέτριον προσίετο. καταναγκαζόμενοι τε τοῖς ἄλλοις καὶ τῷ δίψει προσιόντες
 157 ἑαυτοὺς ἐνεχειρίζον ἄγειν καὶ δὴ πέντε μὲν ἡμέραις τετρακισχίλιοι οὕτως ἀλάωσαν, τῇ δὲ
 ἑκτῇ πάντες οἱ λοιποὶ διεγνώσαν ἐξίεναι πολέμου νόμῳ χωρήσαντες ἐπὶ τοὺς ἐναντίους
 158 ἐγχειρεῖν, καὶ εἰ δέοι τί πάσχειν καὶ μὴ διαφθεῖρεσθαι κατ' ὀλίγους ἀδόξως. ταῦτα δὲ
 γνόντες ἐξῆλθον τοῦ χαράκατος, διήρκεσαν δὲ οὐδαμῶς τῇ μάχῃ, καὶ πίπτουσιν αὐτῶν 25
 159 περὶ ἑξακισχιλίους. οἱ δὲ λοιποὶ εἶξαν καὶ προστάτην ἀπεφάνησαν τοῦ ἔθνους τὸν Ἡρώδην.
 160 ὁ δὲ πλείστον ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασιν ἡξιωκῶς φρονεῖν ἀνέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν, μέγα
 προσειληφώς ἀξίωμα καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀνδραγαθίαν.
 161 Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἀσφαλῶς εἶχεν αὐτῷ δυσεπιχειρήτῳ κατὰ πάντα γεγενημένῳ, κίν-
 δυνος δ' ἐπιπίπτει τὴν ὑπὲρ τῶν ὅλων κρίσιν ἐπάγων Ἀντώνιον Καίσαρος ἐν τῇ κατ' 30
 162 Ἀκτίον μάχῃ νενικηκός· τότε γὰρ ἀπέγνωστο αὐτῷ τὸ Ἡρώδη τὰ πράγματα καὶ τοῖς
 περὶ αὐτὸν ὁμοίως ἐχθροῖς τε καὶ φίλοις· οὐ γὰρ ἦν εἰκὸς ἀτιμώρητον μένειν τοσαύτης
 164 αὐτῷ πρὸς Ἀντώνιον φιλίας γεγενημένης. Ἡρώδης δὲ τὸν Ὑρκανὸν μόνον ὁρῶν ἐπ' ἀξιώ-
 ματος βασιλικοῦ συμφέρειν ὥετο μηκέτι ἐμποδῶν ἔαν, εἰ μὲν περισωθεῖ καὶ διαφύγῃ τὸν
 κίνδυνον, ἀσφαλὲς ἡγούμενος πρὸς τὸ μὴ τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἐφορμεῖν ἄνδρα 35
 τῆς βασιλείας ἀξιώτερον, εἰ δὲ καὶ πάσχοι τί διὰ Καίσαρος, φθόνῳ τὸν μόνον ἐπὶ τῆς
 165 βασιλείας γενησόμενον ἐπιθυμῶν ἐξελεῖν. ταῦτα δὲ δι' ἐννοίας ἔχοντος ἐνεδόθη τί καὶ
 παρ' ἐκείνου· ὁ μὲν γὰρ Ὑρκανὸς ἐπεικεία τρόπου καὶ τότε καὶ τὸν ἄλλον χρόνον οὐκ
 166 ἤξιον πολυπραγμονεῖν οὐδὲ νεωτέρων ἄπτεσθαι, φιλόνηκος δὲ ἦν Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῇν

8 i. marg. ἡ' Busb. — 23 χωρίσαντες man. 1 Busb. — ἐναντίους, inter ν et τ 2 litt. erasae
 Busb. — 26 Ἡρώδην, litt. ἦν in ras. Busb. — 31 τοῖς] τῆς Busb.

Zonaras I p. 427 Bonn.

ἐλπίδα τῆς μεταβολῆς ἀκρατῶς φέρουσα λόγους ἐποιεῖτο πρὸς τὸν πατέρα, μὴ μέχρι παντὸς ἀναμεῖναι τὴν τοῦ Ἡρώδου παρανομίαν εἰς τὸν αὐτῶν οἶκον, καὶ γράφειν ἡξίου περὶ 167 τούτων Μάλχῳ τῷ τὴν Ἀραβίαν ἔχοντι δέξασθαι τε αὐτοὺς καὶ δι' ἀσφαλείας ἔχειν. ταῦτα πειθοῦσης ὁ μὲν Ὑρκανὸς διωθεὶ τοὺς λόγους, φιλόνεικον δέ τι πεπονθυίας καὶ αἰεὶ 168 5 περὶ τούτων διαλεγομένης, ἀνεπίσθη τέλος ἐπιστολὴν δοῦναι Δοσιθέῳ τινὶ τῶν περὶ αὐτὸν φίλων, ἐν ᾗ συντέτακτο πέμψειν αὐτῷ τὸν Ἀραβὰ τοὺς ἀναληψομένους καὶ πέμψοντας ἐπὶ τὴν Ἀσφαλιτίν λίμνην· αὕτη δὲ ἀπέχει τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ὁρῶν σταδίους τριακοσίους. ἐπίστευσε δὲ τῷ Δοσιθέῳ πρὸς Ἡρώδην δυσνοίας οὐ μικρὰς αἰτίας ἔχοντι. 169 οὐ μὴν ἐπήγαγε ταῦτα τὸν Δοσίθεον Ὑρκανῷ πιστὸν γίνεσθαι, ἀλλ' ἐπιδίδωσιν Ἡρώδῃ 170 10 τὴν ἐπιστολὴν. ὁ δὲ τῆς εὐνοίας ἀποδεξάμενος ἔτι καὶ τοῦτο προσυπουργήσιν παρεκελεύσατο, ἀποδοῦναι τῷ Μάλχῳ τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὰ παρ' ἐκείνου γράμματα λαβεῖν· οὐ γὰρ μικρὸν τὸ διάφορον καὶ τὴν ἐκείνου γνώμην αὐτὸν εἰδέναι. ταῦτα δὲ 172 τοῦ Δοσιθέου προθύμως ὑπουργήσαντος ὁ μὲν Ἀραβὺ ἀντεπέστειλεν αὐτὸν τὸν Ὑρκανὸν δέχεσθαι καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πάντας ἢ καὶ Ἰουδαίους ὅσοι τὰ ἐκείνου φρονοῦσι, 15 δύναμιν τε πέμψειν τὴν μετ' ἀσφαλείας αὐτοὺς κομίσουσιν. ὥς δὲ καὶ ταύτην Ἡρώδης 173 ἐδέξατο τὴν ἐπιστολὴν, εὐθὺς μεταπέμπεται τὸν Ὑρκανὸν καὶ περὶ τῶν πρὸς τὸν Μάλχον ἀνέκρινε συνθηκῶν. ἀρνησάμενον δὲ τὰς ἐπιστολάς δείξας τῷ συνεδρίῳ διεχειρίσατο τὸν ἄνδρα. ταῦτα δὲ γέγραπται ὥς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ βασιλέως Ἡρώδου περιείχετο· 174 οἱ γὰρ ἄλλοι τὸν Ἡρώδην οὐκ ἐπὶ τοιούτοις δοκοῦσιν, ἀλλ' ἐπιβουλῆς μᾶλλον Ὑρκανῷ τὴν 20 αἰτίαν ἐπάγοντα ἀποκτεῖναι· τεκμήρια δὲ τοῦ μηδὲν ἁμαρτόντα τοιούτῳ τέλει περιπεσεῖν 177 λογιζονται τὴν ἐπιείκειαν τοῦ τρόπου καὶ τὸ μὴ ἐν νεότητι θράσους ἢ προπετείας ἐπιδείξιν πεποιθῆσθαι μὴδὲ ὅτε τὴν βασιλείαν αὐτὸς εἶχε. τότε δὲ ἐνὸς πλείῳ ἢ ὀγδοίκοινα 178 γεγωνὶς ἐτύγγανεν ἔτη, κρατοῦντα δὲ μετὰ πάσης ἀσφαλείας τὸν Ἡρώδην ἡπίστατο. διὰ ταῦτα καὶ πλείῳ ἔτερα σκῆψιν Ἡρώδου τὰ κατὰ τὸν Ὑρκανὸν ἐνενόουν γενέσθαι. ὁ δὲ 183 25 βασιλεὺς ὥς καὶ τὸν Ὑρκανὸν ἐκποδῶν ἐποίησατο, σπεύδων πρὸς Καίσαρα καὶ μηδὲν ἐλπίσαι δυνάμενος χρηστόν, ὑποπτον μὲν εἶχε τὴν Ἀλεξάνδραν, παρετίθετο δὲ πάντα 184 Φερῶρα τὰδελφῶ, καὶ τὴν μητέρα Κύπρον καὶ τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν γενεὰν ἅπασαν ἐν Μασάδοις κατεστήσατο παρακλευσάμενος, εἴ τι περὶ αὐτὸν ἀκούσαιεν δυσχερές, ἔχασθαι τῶν πραγμάτων. Μαριάμην δὲ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα ἐν Ἀλεξανδρείῳ σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῇ 185 30 μητρὶ κατεστήσατο Ἰώσηπον τὸν ταμέαν καὶ τὸν Ἰουραῖον Σόεμον ἐπ' αὐτῶν καταλιπὼν, πιστοτάτους μὲν γενομένους αὐτῷ, τότε δὲ προφάσει τιμῆς φρουρεῖν ἀπολειφθέντας τὰς γυναῖκας. ἦν δὲ καὶ ἐκείνοις ἐντολὴ μαθόντας τί περὶ αὐτοῦ δυσχερές ἐξ αὐτῆς ἀμφοτέρως 186 διαχειρίσασθαι, τὴν δὲ βασιλείαν εἰς δύναμιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ σὺν τὰδελφῶ Φερῶρα διατηρεῖν. ταύτας δούς τὰς ἐντολάς αὐτὸς εἰς Ῥόδον ἡπείγετο Καίσαρι συντυχεῖν. καὶ 187 35 ἐπειδὴ κατέπλευσεν εἰς τὴν πόλιν, ἀφῆρητο μὲν τὸ διάδημα, τοῦ δὲ ἄλλου περὶ αὐτὸν ἀξιώματος οὐδὲν ὑφῆκεν, ἀλλ' ὅτε καὶ κοινολογῆσαι λόγον κατὰ τὴν συντυχίαν ἡξιώθη, πολὺ μᾶλλον ἐνέφηρε τὸ μεγαλεῖον τοῦ κατ' αὐτὸν φρονήματος, οἷτε εἰς ἱκεσίας, ὥς εἰκὸς 188 ἐπὶ τοιούτοις, τραπόμενος οὔτε δέησιν τινὰ προτείνων ὥς ἐφ' ἡμαρτημένοις,

4 διωθεῖ] διωθεῖτο Iosephus. — πεπονθυίας Busb. — 7 ὁρων Iosephus. — 15 μετ' ἀσφαλείας] inter α et σ rasura 1 litterae Busb. — 19 δοκοῦσι man. 1 Busb. — 24 ἐνενόουν man. 1 Busb. — 36 κοινολογῆσαι] sic Busb. κοινωνῆσαι Iosephus.

Zonaras I p. 428 Bonn.

- 194 ἀποδούς δὲ τὸν λογισμόν τῶν πεπραγμένων ἀνυποτιμήτως. καὶ τὸ τῆς ψυχῆς
ἐμφαίνων ἐν ἅπασιν ἐλευθέριον οὐ μετρίως ἐπεσπάσατο τὸν Καίσαρα, ὥστε αὐτῷ
τὰς τῶν ἐγκλημάτων αἰτίας σύστασιν ἤδη τῆς πρὸς ἐκεῖνον εὐνοίας πραγματεύεσθαι.
195 καὶ τό τε διάδιμα πάλιν ἀποκαθίστησιν αὐτῷ καὶ διὰ πάσης ἔγε τιμῆς. τοσαύτης
196 ἀποδοχῆς ἡξιωμένος καὶ παρ' ἐλπίδας ὁρῶν αὐτῷ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς βεβαιότεραν 5
τὴν βασιλείαν παρέπεμψεν ἐπ' Αἴγυπτον Καίσαρα δωρησάμενος ὑπὲρ δύναμιν αὐτὸν τε
197 καὶ τοὺς φίλους καὶ πᾶσαν ἐμφαίνων μεγαλοψυχίαν. ἤτετο δὲ καὶ τῶν Ἀντωνίων συνήθων
198 Ἀλέξανδρον, ἀλλὰ τούτου μὲν οὐκ ἔτυχεν, ἐπανήκει δὲ πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πλείονί τε
τιμῇ καὶ παρρησίᾳ καὶ τοῖς τὰ ἐναντία προσδοκήσασιν ἐκπληξιν παρέσχεεν. εὐθὺς μὲν
οὖν περὶ τὴν ὑποδοχὴν ἐγγόνει Καίσαρος ἀπὸ Συρίας εἰς Αἴγυπτον ἐμβαλεῖν μέλλοντος. 10
199 καὶ δέχεται μὲν αὐτὸν ἐν Πτολεμαῖδι πάσῃ τιμῇ βασιλικῇ, παρέσχε δὲ τῷ στρατεύματι
200 ξένια καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονίαν καὶ τοῖς εὐνουστάτοις ἐξητάζετο. αὐτόν γε μὴν
201 Καίσαρα ταλάντοις ὀκτακοσίοις ἐδωρήσατο καὶ πάλιν ἐπανιόντων ἀπ' Αἰγύπτου τῶν
πρώτων οὐδὲν εἰς τὰς ὑπηρεσίας ἦτων ἐφάνη.
202 Γετόμενος δ' ἐν τῇ βασιλείᾳ τεταραγμένην αὐτῷ τὴν οἰκίαν καταλαμβάνει καὶ χαλε- 15
203 πῶς ἐχούσας τὴν τε Μαριάμην καὶ τὴν μητέρα ἐκείνης Ἀλεξάνδραν. οἰηθεῖσαι γάρ, ὅπερ
ἦν, οὐκ εἰς ἀσφάλειαν τῶν σωμάτων εἰς ἐκεῖνο κατατεθῆναι τὸ χωρίον, ἀλλ' ὡς ἐν φρουρᾷ
204 μηδενὸς μήτε τῶν ἄλλων μήτε ἑαυτῶν ἐξουσίαν ἔχοιεν, χαλεπῶς ἔφερον. ἦ τε Μαριάμη
τὸν ἔρωτα τοῦ βασιλέως ὑπόκρισιν ὑπελάμβανεν, ἥχθετο δὲ τῷ μὴδὲ εἰ πάσχοι τί δεινὸν
ἐκεῖνος ἐλπίδα τοῦ βιώσεσθαι δι' αὐτὸν ἐσχηκέναι, ὥστε ἤδη διὰ θεραπείας εἶχε τοὺς 20
205 φρουροὺς καὶ μᾶλλον τὸν Σόεμον, ἐν ἐκείνῳ τὸ πᾶν ἐπισταμένη. Σόεμος δὲ κατὰ μὲν τὰς
ἀρχὰς πιστὸς ἦν οὐδὲν ὧν Ἡρώδης ἐντέταλτο παρεῖς, λόγοις δὲ καὶ δωρεαῖς λιπαρότερον
τῶν γυναικῶν ἐκθεραπευουσῶν αὐτὸν ἠτιᾶτο κατὰ μικρὸν ἤδη καὶ τέλος ἐξεῖπε τὰς ἐντολάς
208 ἀπάσας τοῦ βασιλέως, Μαριάμη δὲ χαλεπῶς ἤκουσε, χαλεπῶς δὲ διέκειτο. καὶ τοῦτο
209 ἔδειξεν ἐν ὑστέρῳ μὴδὲν ἐπικρυψαμένη τοῦ κατ' αὐτὴν πάθους· ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ μεγάλοις 25
οἷς παρ' ἐλπίδας ἡτύχηκε καταπεπλευκῶς πρώτῃ τῇ γυναικί, ὡς εἰκός, περὶ τούτων
210 εὐηγγελίζετο, μόνῃν δὲ ἐκ πάντων διὰ τὸν ἔρωτα προτιμῶν ἡσπάζετο. τῇ δὲ οὔτε τὰς
εὐημερίας διηγούμενον χαίρειν μᾶλλον ἢ χαλεπῶς φέρειν συνέβαινεν οὔτε ἐπικρύπτεσθαι
τὸ πάθος δυνατόν ἦν, ἀλλ' ὑπ' ἀξίας καὶ τῆς περιούσης εὐγενείας πρὸς τοὺς μὲν ἀσπα-
σμοὺς ἀνέστειτε, τοῖς δὲ διηγήμασιν ἄχθεσθαι μᾶλλον ἢ συγκαίρειν ἐνέφαιεν, ὡς οὐκ 30
211 ὑποπτα μόνον ἀλλὰ καὶ καταφανῇ γινόμενα τὸν Ἡρώδην ἐκταράττειν. ῥηδημόνει γάρ
ὁρῶν τὸ παράλογον τῆς γυναικὸς εἰς αὐτὸν μῖσος, ἥχθετο δὲ καὶ τὸν ἔρωτα φέρειν ἀδυ-
νατῶν ταῖς τε ὁργαῖς καὶ ταῖς διαλλαγαῖς οὐκ ἐνέμενεν, αἰεὶ δ' ἀπὸ θατέρου μετῆει πρὸς
212 θάτερον. οὕτως οὖν ἐν μέσῳ τοῦ δυστυχεῖν καὶ στέργειν ἀποληφθεὶς καὶ πολλάκις
ἔτοιμος ὦν ἀμύνασθαι τῆς ὑπερηφανίας αὐτὴν διὰ τὸ προκατελιφθαι τὴν ψυχὴν ἀσθε- 35
νέστερος εἰς τὸ μεταστῆσαι τὴν ἄνθρωπον ἐγίνετο. τὸ δὲ σύμπαν ἐδεδοίκει, μὴ λάθῃ
213 κολάσας ἐκείνην μείζονα πάσχων αὐτὸς θαρούσης. συνιδούσαι δὲ αὐτὸν οὕτως ἔχοντα
πρὸς τὴν γυναῖκα ἣ τε ἀδελφὴ καὶ ἡ μήτηρ διελάλουν οὐ μικραῖς παροξύνουσαι τὸν

12 καὶ] καὶν Iosephus. — 15 i. marg. iα' Busb. — 20 βιώσασθαι man. 1 Busb. — 28 συνέβηεν Busb. — 33 διαλαγαῖς man. 1 Busb. — μετῆει] μεταβαίνων Iosephus. — 36 τὴν ex τὸν corr. man. 2 Busb. — 38 μικραῖς ex μικρᾶς corr. Busb.

Zonaras I p. 429 Bonn.

Ἡρώδην διαβολαῖς μῖσος ὁμοῦ καὶ ζηλοτυπίαν ἐμποιεῖν δυναμέναις. ὁ δὲ οὔτε τῶν 214
 τοιούτων ἀηδῶς ἤκουε λόγων οὔτε θρᾶν τί κατὰ τῆς γυναικὸς ὡς πεπιστευκῶς ἐπεθάρρει,
 χεῖρον μέντοι πρὸς αὐτὴν εἶχεν αἰεὶ καὶ τὸ πάθος ἀντεξεκαίετο, τῆς μὲν οὐκ ἀποκρυπτο-
 μένης τὴν διάθεσιν, τοῦ δὲ τὸν ἔρωτα πρὸς ὀργὴν αἰεὶ μεταβάλλοντος. καὶ ἐπράχθη 215
 5 τί τῶν ἀνηκέστων εὐθύς, νῦν δὲ Καίσαρος ἀγγελθέντος κρατεῖν τῷ πολέμῳ καὶ τεθνηκότων
 Ἀντωνίου καὶ Κλεοπάτρας εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπειγόμενος εἰς τὸ Καίσαρι ἀπαντᾶν κατέ-
 λιπεν ὡς εἶχε τὰ περὶ τὴν οἰκίαν. ἐξιόντι δὲ Μαριάμῃ παραστησαμένη τὸν Σόεμον 216
 πολλὴν τὴν χάριν τῆς ἐπιμελείας ὡμολόγει καὶ μεριδαρχίαν αὐτῷ παρὰ τοῦ βασιλέως ἡτή-
 σατο. κακείνος μὲν τυγχάνει τῆς τιμῆς. Ἡρώδης δὲ γενόμενος ἐν Αἰγύπτῳ μεγίστων 217
 10 ἡξιώθη· τῶν τε γὰρ Κλεοπάτραν δορυφορούντων Γαλατῶν τετρακοσίοις ὁ Καίσαρ αὐτὸν
 ἐδωρήσατο καὶ τὴν χώραν ἀπέδωκεν αὐτῷ πάλιν, ἣν δι' ἐκείνης ἀφῆρέθη, προσέθηκε δὲ
 τῇ βασιλείᾳ καὶ ἑτέρα. ἐπιτυχὼν δὲ τούτων λαμπρότερος ἦν, καὶ τὸν μὲν Καίσαρα παρ- 218
 ἐμψεν ἐπ' Ἀντιοχείᾳ, αὐτὸς δ' ἐπανῆλθε τοῖς μὲν ἔξωθεν ἐπιδιδούς, τοῖς δ' οἰκείοις
 κάμνων ὡς μάλιστα· ἔρωτα μὲν γὰρ οὐδενὸς ἐλάττω τῶν ἱστορουμένων ἐπεπόνθει τῆς
 15 Μαριάμης, ἣ δὲ τὰ μὲν ἄλλα σῶφρων καὶ πιστὴ ἦν πρὸς αὐτόν, εἶχε δὲ καὶ γυναικεῖον 219
 ὁμοῦ τί καὶ χαλεπὸν ἐκ φύσεως, ἱκανῶς μὲν ἐντροφῶσα δεδουλωμένῳ διὰ τὸν ἔρωτα καὶ
 τὸ βασιλεύεσθαι καὶ κρατεῖν ἄλλον αὐτῆς οὐ συγκαταλογιζομένη τῷ καιρῷ πολλὰκις μὲν
 ὑβριστικῶς αὐτῷ προσηνέχθη καὶ τοῦτο ἐκείνος ἐξειρωνεύόμενος ἔφερεν ἐγκρατῶς, ἀναφαν- 220
 δὸν δὲ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπὶ δυσγενεῖᾳ διεχλεύαζε καὶ κακῶς ἔλεγεν, ὥστε ἤδη
 20 στάσιν ἐν ταῖς γυναῖξιν εἶναι καὶ μῖσος ἄσπονδον. τέλεον μέντοι προοικονομούμενον ἐκ 221
 πλείονος ἐξερράγη τοιαύτης ἀφρομῆς γενομένης· κατακλινόμενος ὁ βασιλεὺς ὡς ἀναπαύσασθαι 222
 μεσημβρίας οὔσης ἐκάλει τὴν Μαριάμην ὑπὸ φιλοστοργίας. ἣ δὲ εἰσῆλθε μὲν, οὐ μὴν
 κατεκλίθη ἐκφραλίσασα καὶ προσλοιδορηθεῖσα τὸν τε πάππον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ὡς
 ἀποκτεῖνοι. χαλεπῶς δ' ἐκείνου τὴν ὕβριν ἐνηγοχότος καὶ γεγονότος εἰς προπέτειαν ἐτοίμου, 223
 25 τῆς ταραχῆς αἰσθομένη μεῖζονος ἢ τοῦ βασιλέως ἀδελφῇ Σαλώμῃ παρεσκευασμένον ἐκ
 πλείστου τὸν οἰνοχόον εἰσπέμπει κελεύουσα λέγειν, ὡς πειθοῦ Μαριάμης φίλτρον αὐτῇ
 συγκατασκευάσαι τῷ βασιλεῖ. καὶ ταραχῇ καὶ πνιθάνηται, τί ποτε ταῦτα ἦν, λέγειν ὅτι 224
 γάρμακον μὲν ἐχούσης ἐκείνης αὐτοῦ δὲ διακονῆσαι παρακαλουμένον, νικηθέντος δὲ ἐπὶ τῷ
 φίλτρῳ τὸν λόγον ἀργὸν εἶναι· οὐδένα γὰρ αὐτῷ κίνδυνον φέρειν. τοιαῦτα προδιδάξασα
 30 κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν πέμπει διαλεξόμενον. ὁ δὲ πιθανῶς ἅμα καὶ μετὰ σπουδῆς εἰσῆει, 225
 δῶρα μὲν αὐτῷ τὴν Μαριάμην παρεσχέκεναι λέγων, ἀναπεῖθαι τὴν φίλτρον αὐτῷ διδόναι.
 πρὸς τοῦτο διακινήθεις τὸ φίλτρον ἔλεγε γάρμακον εἶναι ὑπ' ἐκείνης διδόμενον, οὐ
 τὴν δύναμιν αὐτὸς οὐκ εἰδέναι. τοιούτων ἀκούσας Ἡρώδης λόγων ἔτι μᾶλλον ἡρεθίσθη, 226
 τὸν τε οἰνοχόον, ὅς ἦν τῇ Μαριάμῃ πιστότατος, ἐβασάνιζεν ἐπὲρ τοῦ φαρμάκου γινώσκων,
 35 ὡς οὐ χωρὶς ἐκείνου δυνατόν ἦν οὔτε μεῖζον οὔτε ἔλαττον πεπραχθαι. ὁ δὲ ἐν ταῖς ἀνάγκαις 227
 γενόμενος οὐδὲν μὲν ὦν ἐβασανίζετο ἐνεκεν λέγειν εἶχε, τὸ μέντοι τῆς γυναικὸς ἔχθος εἰς
 αὐτὸν ἔφη γενέσθαι διὰ τοὺς λόγους, οὓς ὁ Σόεμος αὐτῇ φράσειε. ταῦτα δὲ ἔτι λέγοντος 228
 μέγα βοήσας ὁ βασιλεὺς οὐκ ἂν ἔφη Σόεμον καταπροδοῦναι τὰς ἐντολάς, εἰ μὴ καὶ

16 τὸν ἔρωτα] τὴν ἐπιθυμίαν Iosephus. — 17 συγκαταλογιζομένη, litt. ζο supra versum suppl. man. 2 Busb. — 27 ταραχθῇ ex corr. man. 2 Busb. — 28 νικηθέντος, κ in ras. Busb. μὴ κινήθεις Iosephus. — 31 τε] δὲ Iosephus. — 34 ὑπὲρ ex ὑπὸ corr. Busb. — 35 πεπραχθαι ex πεπράχθη corr. Busb.

Zonaras I p. 430 Bonn.

- 229 περαιτέρω προεληλύθει τῆς πρὸς Μαριάμην κοινωνίας. καὶ τὸν μὲν Σόεμον εὐθὺς ἐκέλευσεν ἀποκτεῖναι· τῇ δὲ γυναικὶ κρίσιν ἀπεδίδου συναγαγὼν τοὺς οἰκειοτάτους αὐτῷ καὶ τὴν κατηγορίαν ἐσπουδασμένως ποιοῦμενος ὑπὲρ τῶν κατὰ τὰς διαβολὰς φίλων καὶ φαρμάκων. ἦν δὲ ἀκρατὴς μὲν τῷ λόγῳ καὶ κρίσεως ὀργιλωτέρος, καὶ τέλος οὕτως ἔχοντα γινώσκοντες αὐτὸν οἱ παρόντες θάνατον αὐτῆς κατεψηφίσαντο. διενεχθείσης δὲ τῆς γνώμης 5 ὑπεγένετο μὲν τι καὶ τοιοῦτον αὐτῷ τὲ καὶ τισι τῶν παρόντων μὴ προπετιῶς οὕτως ἀναιρεῖν, καταθέσθαι δὲ εἰς ἓν τι τῶν τῇ βασιλείᾳ φρουρίων. ἐσπουδάσθη δὲ ταῖς περὶ τὴν Σαλώμην ἐκποδῶν ποιήσασθαι τὴν ἄνθρωπον καὶ μᾶλλον ἔπεισαν τὸν βασιλέα τὰς ταραχὰς τοῦ πλήθους, εἰ ζῶσα τύχοι, φυλάξασθαι συμβουλευόμενοι. Μαριάμην δὲ οὕτως ἤγετο τὴν ἐπὶ θανάτῳ. συνθεωρήσασα δὲ τὸν καιρὸν ἡ Ἀλεξάνδρα, ὅτι μικρὰς ἐλπίδας 10 ἔχοι μὴ καὶ αὐτῇ τῶν ὁμοίων ἐξ Ἡρώδου τυχεῖν, ἐναντίως πρὸς τὸ πρῶτον θράσος καὶ λίαν ἀπρεπῶς μετεβάλετο· βουλομένη γὰρ ἐμφῆναι τὴν ἄγνοιαν ὣν ἐκείνη τὰς αἰτίας εἶχεν, ἐκπηδήσασα καὶ λοιδορουμένη τῇ θυγατρὶ πάντων ἀκουόντων ἐβόα κακὴν καὶ ἀχάριστον πρὸς τὸν ἄνδρα γενέσθαι καὶ δίκαια πάσχειν ἐπὶ τοιούτοις τολμήμασι. τοιαύτης μεταξὺ καθυποκρινομένης ἀσχημόνως καὶ τολμώσης ἐφάπτεσθαι καὶ τῶν τριχῶν, πολλὴ μὲν, ὡς 15 εἰκός, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ἡ κατὰ γνώμην ἦν τῆς ἀπρεποῦς προσποιήσεως, μᾶλλον δ' ἐφάνη παρ' αὐτῆς τῆς ἀπολλυμένης· οὕτε γὰρ λόγον δοῦσα τὴν ἀρχὴν οὕτε ταραχθεῖσα πρὸς τὴν ἐκείνης δυσχέρειαν ἐπέβλεπεν, ἀλλ' ὡς ὑπὸ φρονήματος τὴν ἁμαρτίαν καὶ μᾶλλον ἄχθεσθαι περιφανῶς ἀσχημονούσης ἐνέφαινε. αὐτὴ γε μὴν ἀτρεμαίῳ τῷ καταστήματι καὶ τῇ χροῇ τῆς σαρκὸς ἀμεταβλήτῳ πρὸς τὸν θάνατον ἀπῆει, τὴν εὐγένειαν οὐδὲ ἐν τοῖς 20 ἐσχάτοις ἄδηλον τοῖς θεωροῦσιν ἐμφαίνουσα. κακείνη μὲν οὕτως ἀπέθανε γυνὴ καὶ πρὸς ἐγκράτειαν καὶ πρὸς μεγαλοψυχίαν ἄριστα γεγεννημένη, τὸ δὲ ἐπιεικὲς ἔλειπεν αὐτῇ, καὶ πλεῖον ἦν ἐν τῇ φύσει τὸ φιλόνηκον· ἀλλὰ καὶ δὲ σώματος καὶ τῷ περὶ τὰς ἐντεῦξες ἀξιώματι μεῖζον ἢ ὡς φράσαι τὰς κατ' αὐτὴν ὑπερῆγεν. ἀναιρεθείσης δὲ αὐτῆς τότε καὶ μᾶλλον ἐξήφθη τὰ περὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως ἔχοντος μὲν οὕτως ὡς καὶ πρῶην ἐδηλώσαμεν· τότε μέντοι καὶ 25 μᾶλλον ἐπιδεδώκει κατὰ νέμεσιν τινα τῆς πρὸς τὴν Μαριάμην ἀπωλείας, καὶ πολλάκις μὲν ἀνακλήσεις ἦσαν αὐτῆς, πολλάκις δὲ καὶ θοῆνος ἀσχήμων, ἐπενόει δὲ πᾶν εἶ τι δυνατόν εἰς ψυχαγωγίαν πότους καὶ συνουσίας αὐτῷ πραγματευόμενος. τὰς οὖν διοικήσεις τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν παρητεῖτο καὶ τοσοῦτον ἡττητο τοῦ πάθους, ὥστε αὐτὸν ἤδη καὶ 30 καλεῖν τὴν Μαριάμην προστάξει τοῖς ὑπηρέταις. οὕτω δ' ἔχοντος ἐπιγίνεται λοιμώδης νόσος, ἣ καὶ τῶν ὄχλων τοὺς πλείους καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ τοὺς ἐντιμωτάτους διέφθειρε καὶ παρέσχεεν ἅπασιν ἔννοιαν, ὅτι κατὰ μῆνιν τοῦ θεοῦ τοῦτο συνηρέχθη διὰ τὴν γενομένην παρανομίαν ἐπὶ τῇ Μαριάμῃ. χεῖρον οὖν διετίθει καὶ τοῦτο τὸν βασιλέα, καὶ τέλος εἰς τὰς ἐρήμους αὐτὸν διαδοὺς καὶ προφάσει κνηγεσίων ταύταις ἐναδημονῶν περιπίπτει 35 δυσχερεστάτῃ νόσῳ· φλόγωσι γὰρ ἦν καὶ πείσις ἰνίου καὶ τῆς διανοίας παραλλαγή. κακείνος μὲν ἐν Σαμαρείᾳ τῇ κληθείσῃ Σεβαστῇ τοῦτον τὸν τρόπον ἐνοσηλεύετο. 246 διατρίβουσα δ' ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἀλεξάνδρα καὶ πυθομένη τὰ κατ' αὐτὸν ἐσπουδάκει 247

1 παραιτέρω Busb. — 3 ποιοῦμενος, litt. οιοῦμεν in ras. Busb. — 7 τῇ ἐν τῇ Iosephus. —

14 τοιαῦτα Iosephus. — 15 ἐφραπαισθαι, litt. α ante π in ras., ε supra versum posuit man. 2 Busb.

Zonaras I p. 431 Bonn.

τῶν περὶ τὴν πόλιν φρουρίων ἐγκρατὴς γενέσθαι. δύο δὲ ἦν, ἐν μὲν αὐτῆς τῆς πόλεως, 248
ἕτερον δὲ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τούτων οἱ κρατοῦντες ὑποχείριον τὸ πᾶν ἔθνος ἐσχήκασι· τὰς
μὲν γὰρ θυσίας οὐκ ἄνευ τούτων οἶον τὲ γενέσθαι, τὸ δὲ μὴ ταῦτα συντελεῖν οὐδὲν Ἰου-
δαίοις δυνατόν τοῦ ζῆν ἐτοιμότερον ἂν παραχωρησάντων ἢ τῆς θρησκείας, ἣν εἰς τὸν θεὸν
5 εἰώθασιν συντελεῖν. τοῖς οὖν ἐπὶ τούτων τῶν φυλακτηρίων Ἀλεξάνδρα προσήνεγκε τοὺς 249
λόγους, ὥς δεῖν αὐτῇ καὶ τοῖς ἐξ Ἡρώδου παιδίοις παραδοῦναι, μὴ φθῇ τίς ἐκείνου
μεταλλάξαιτος ἕτερος ἀντιλαβέσθαι τῶν πραγμάτων· ὥσθ' ἐντι γὰρ οὐδὲν ἀσφαλέστερον
τῶν οἰκειοτάτων διατηρήσει. τούτους τοὺς λόγους αὐτῆς οὐκ ἐπιεικῶς ἤνεγκαν· φίλοι γὰρ 250
ἄνωθεν ἦσαν Ἡρώδου, εἰς δὲ αὐτῶν καὶ ἀνεψιὸς τοῦ βασιλέως Ἀχάβος. εὐθὺς οὖν 251
10 ἐξήγγειλαν πέμψαντες ἐκείνῳ τὴν γνώμην τῆς Ἀλεξάνδρας. ὁ δὲ μὴδὲν ἀναβαλόμενος ἀπο-
κτεῖναι προσέταξεν, αὐτὸς δὲ μόλις διαφυγὼν τὴν νόσον χαλεπὸς ἦν ψυχὴν καὶ σῶμα
κεκακωμένος ὁμοῦ πρὸς τὸ δυσάρεστον καὶ πάσαις αἰτίαις ἐτοιμότερον εἰς τιμωρίαν τῶν
ὑποπεσόντων ἐχρῆτο. φρονεῖ δὲ καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους αὐτῷ φίλους Κοστόβαρον καὶ 252
Ἀνσιμάχον καὶ τὸν Γαδίαν καλούμενον Ἀντίπατρον· ἔτι δὲ Λοσίθεον ἐξ αἰτίας τοιαύτης·
15 Κοστόβαρος ἦν γένει μὲν Ἰδουμαῖος, ἀξιώματος τῶν πρώτων παρ' αὐτοῖς καὶ προ- 253
γόνων ἱερατευσάντων τῷ Κοῦ· θεὸν δὲ τοῦτον Ἰδουμαῖοι νομίζουσιν. Ὑρκανοῦ δὲ τὴν 254
πολιτείαν αὐτῶν εἰς τὰ Ἰουδαίων ἔθνη καὶ νόμιμα μεταστήσαντος Ἡρώδης παραλαβὼν
τὴν βασιλείαν ἄρχοντα τῆς Ἰδουμαίας καὶ Γάζης ἀποδείκνυσι Κοστόβαρον καὶ δίδωσιν αὐτῷ
τὴν ἀδελφὴν Σαλώμην Ἰώσηπον ἀνελὼν τὸν εἰληφότα πρότερον αὐτήν, ὥς ἐδηλώσαμεν.
20 τούτων δὲ Κοστόβαρος παρὰ δόξαν τυχὼν ἤρθη μάλα ὑπὸ τῆς εὐτυχίας καὶ διαπέμπεται 255
πρὸς Κλεοπάτραν τὴν Ἰδουμαίαν φάμενος αἰεὶ τῶν ἐκείνης προγόνων γεγενῆσθαι, καὶ διὰ 256
τοῦτο εἶναι δίκαιον αἰτεῖσθαι παρ' Ἀντωνίου τὴν χώραν. Κλεοπάτρα μὲν οὖν Ἀντωνίου 258
δεηθεῖσα περὶ τῆς χώρας ἀποτυγχάνει. λέγονται δὲ πρὸς Ἡρώδην οἱ λόγοι κακῆντος
ἐτοιμος ἦν ἀποκτεῖναι τὸν Κοστόβαρον· ὁμῶς τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ τῆς μητρὸς δεηθείσης
25 ἀφίησι καὶ συγγνώμης ἠξίωσεν, οὐκ ἀνύποπτον αὐτὸν ἔχων εἰς τὸ λοιπόν. χρόνου δὲ 259
διελθόντος ἐπισυνέβη τὴν Σαλώμην στασιάσαι πρὸς τὸν Κοστόβαρον, καὶ πέμπει μὲν
εὐθὺς αὐτῷ γραμματεῖον ἀπολυομένη τὸν γάμον οὐ κατὰ τοὺς Ἰουδαίων νόμους· ἀνδρὶ
μὲν γὰρ ἔξεστι παρ' ἡμῖν τοῦτο ποιεῖν, γυναικὶ δὲ οὐδὲ διαχωρισθεῖσθαι κατ' αὐτὴν γαμη-
θῆναι μὴ τοῦ πρότερον ἀνδρὸς ἐφίετος. οὐ μὴν ἡ Σαλώμη τὸν ἐγγενῆ νόμον, ἀλλὰ τὸν 260
30 ἐπ' ἐξουσίας ἐλομένη τὴν τε συμβίωσιν προαπηγόρευσε καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἡρώδην
ἔλεγεν ὑπὸ τῆς εἰς ἐκείνον εὐνοίας ἀποστῆναι τοῦ ἀνδρὸς· ἐγνωκέναι γὰρ αὐτὸν μετὰ
Ἀντιπάτρου καὶ Ἀνσιμάχου καὶ Λοσίθεον νεωτέρων ἐφίεμενον. καὶ πίστιν παρεῖχε τοῦ
λόγου τοὺς Βάβα παῖδας, ὅτι διασώζονται παρ' αὐτῶν ἐνιαυτοὺς ἤδη δεκαδύο. τοῦτο δὲ 261
εἶχεν οὕτω καὶ πολλὰν ἐκπληξιν ἐποίησε τῷ βασιλεῖ παρ' ἐλπίδας ἀκουσθέν. ἡ δὲ ἔχθρα 262
35 πρὸς τοὺς τοῦ Βάβα καὶ τὸ μῖσος ἀπὸ τοιούτων ἦν· Ἀντιγόνου τὴν βασιλείαν ἔχοντος
Ἡρώδης μὲν ἐπολιόρκει Ἱεροσόλυμα, ὑπὸ δὲ χρείας καὶ κακῶν, ὅσα τοῖς πολιορκουμένοις
παρίσταται, πλείους ἦσαν οἱ τὸν Ἡρώδην ἐπικαλούμενοι. ὄντες δ' ἐπ' ἀξιώματος οἱ τοῦ 263
Βάβα παῖδες καὶ παρὰ τῷ πλήθει δυνατόι, πιστοὶ διετέλουν Ἀντιγόνῳ τὸν τε Ἡρώδην
διέβαλον. τῆς δὲ πόλεως ἀλισκομένης καὶ κρατοῦντος Ἡρώδου Κοστόβαρος ἀποδειχθεὶς 264

1 ἐγκρατὴς, litt. ἢς in ras. 5—6 litt. Busb. — 2 τούτων] τοῦτον Busb. — 3 τὸ] Iosephus τῇ Busb. —
10 ἀναβαλόμενος ex ἀναλαβόμενος correxit man. 2 Busb. — 29 ἀλλὰ τὸν] ἀλλὰ τὴν Busb.

Zonaras I p. 431 Bonn.

- γρουρεῖν τὴν πόλιν, ὥς μὴ διαπίπτειν ἐξ αὐτῆς τοὺς ὑποχρεοῦς τῶν πολιτῶν ἢ τὰναντία
 τῇ βασιλείᾳ πολιτευομένους, εἰδὼς ἐν ὑπολήψει καὶ τιμῇ τοὺς τοῦ Βάβα τῷ παντὶ πλήθει
 265 ὑπεξέθετο καὶ κατέκρυψεν ἐν οἰκείοις χωρίοις. καὶ τότε μὲν Ἡρώδην πιστωσάμενος ὄρκους
 266 ἢ μὴν οὐδὲν εἰδέναι τῶν κατ' ἐκείνους ἀφείτο τῆς ὑπονοίας. τούτων ἐξαγγελθέντων αὐτῷ
 διὰ τῆς ἀδελφῆς ὁ βασιλεὺς πέμψας εἰς τοὺς τόπους, ἐν οἷς διατρίβειν ἐμηνύθησαν, 5
 ἐκείνους τὲ καὶ τοὺς συγκαταιτιαθέντας ἀπέκτεινεν, ὥστε εἶναι μηδὲν ὑπόλοιπον ἐκ τῆς
 Ὑρκανοῦ συγγενείας, ἀλλὰ τὴν βασιλείαν ἀντεξούσιον αὐτῷ τυγχάνειν μηδεὶς ὄντος ἐπ'
 267 ἀξιώματος ἐμποδῶν ἴστασθαι τοῖς παρανομουμένοις. διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐξέβαινε τῶν
 πατρίων ἐθῶν καὶ ξενικοῖς ἐπιτιθεύμασιν ὑποδιέφθειρε τὴν πάλαι κατάστασιν ἀπαργ-
 268 χεῖρητον οὖσαν. πρῶτον γὰρ ἀγῶνα πενταετηρικὸν ἀθλημάτων κατεστήσατο Καίσαρι καὶ 10
 θέατρον ἐν Ἱεροσολύμοις ὠκοδόμησεν, αὐτὸς τὲ ἐν τῷ πεδίῳ μέγιστον ἀμφιθέατρον,
 269 περίοπτα μὲν ἄμφω τῇ πολυτελείᾳ, τοῦ δὲ τῶν Ἰουδαίων ἔθους ἀλλότρια. τὴν μέντοι
 270 πανήγυριν τῆς πενταετηρίδος ἐπιφανεστάτην συνετέλει· οὐ γὰρ μόνον τοῖς περὶ τὰς
 γυμνικὰς ἀσκήσεις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ μουσικῇ διαγενομένοις καὶ θυμελικοῖς καλουμένοις
 271 πρὸς τῇ μέγιστα νικητήρια. προὔθηκε δὲ καὶ τεθρίπποις καὶ συνωρίσι καὶ κέλησιν οὐ 15
 272 μικρὰς δωρεάς. τὸ τε μὴν θέατρον ἐπιγραφὰι κύκλῳ περιεῖχον Καίσαρος καὶ τρόπαια
 τῶν ἐθνῶν, ἃ πολεμήσας ἐκείνος ἐκτίσατο, χρυσοῦ τὲ ἀπέφθον καὶ ἀργυρίου πάντων
 273 αὐτῷ πεποιημένων. παρασκευὴ δὲ καὶ θηρίων ἐγένετο λεόντων τὲ πλείστων αὐτῷ συνα-
 χθέντων καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα καὶ τὰς ἀλκὰς ὑπερβαλοῦσας ἔχει καὶ τὴν φύσιν ἐστὶ
 274 σπανιώτερα· τούτων αὐτῶν τὲ πρὸς ἄλληλα συμπλοκαὶ καὶ μάχαι πρὸς αὐτὰ τῶν κατε- 20
 γνωσμένων ἀνθρώπων ἐπετιθεύοντο, τοῖς μὲν ξένοις ἐκπληξίς καὶ ψυχαγωγία, τοῖς δὲ ἐπι-
 275 χωρίοις φανερὰ κατὰ λυσις τῶν τιμωμένων παρ' αὐτοῖς ἐθῶν· ἀσεβὲς γὰρ κατεφαίνετο
 276 θηρίοις ἀνθρώπους ὑποριπτεῖν ἐπὶ τέρψιν ἀνθρώπων. πάντων δὲ μᾶλλον ἐλύπει τὰ
 τρόπαια· δοκοῦντες γὰρ εἰκόνας τὰς τοῖς ὅπλοις περιειλημμένας, ὅτι μὴ πάτριον ἦν αὐτοῖς
 277 τὰ τοιαῦτα σέβειν, οὐ μετρίως ἐδυσχέρανον. ἐλάνθανον δὲ οὐδὲ τὸν Ἡρώδην ἐκταραττό- 25
 μενοι, καὶ βίαν μὲν ἐπάγειν ἄκαιρον ᾤετο, καθωμίλει δὲ ἐνίοις καὶ παρηγόρει τῆς δεισι-
 δαιμονίας ἀφαιρούμενος. οὐ μὴν ἐπειθεῖν, ἀλλ' ὑπὸ δυσχερείας ὁμοθυμαδὸν ἐξεβόων, εἰ
 καὶ πάντα δοκοῖεν οἰστιά μὴ φέρειν εἰκόνας ἀνθρώπων ὄραν ἐν τῇ πόλει, τὰ τρόπαια
 278 λέγοντες. Ἡρώδης δὲ τεταραγμένους ὄρων καὶ μὴ ῥαδίως ἂν μεταπεσόντας, καλέσας
 αὐτῶν τοὺς ἐπιφανεστάτους εἰς τὸ θέατρον παρήγαγε καὶ δείξας τὰ τρόπαια, τί ποτέ 30
 279 ἐστὶν εἰ δοκεῖ αὐτοὺς ἐπύθετο. τῶν δὲ ἐκβοησάντων ἀνθρώπων εἰκόνας, ἐπιτάξας
 ἀφαιρεθῆναι τὸν περιθέσιμον κόσμον ἐπιδείκνυσιν αὐτοῖς γυμνὰ τὰ ξύλα. τὰ δὲ εὐθὺς
 ἦν ἀποσυληθέντα γέλως καὶ πλεῖστον εἰς διάλυσιν ἡδυνήθη τὸ καὶ πρότερον αὐτοὺς ἐν
 εἰρωνείᾳ τίθεσθαι τὰς κατασκευὰς τῶν ἀγαλμάτων.
 280 Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον αὐτοῦ παρακρουσάμενον τὸ πλήθος καὶ τὴν ὁρμὴν ἣν ἐπε- 35
 πόνθεισαν ἐξ ὀργῆς διαχέοντος, οἱ μὲν πλείους εἶχον ὥς μεταβεβλήσθαι καὶ μὴ χαλεπαίνειν
 281 ἔτι, τινὲς δὲ αὐτῶν ἐπέμενον τῇ δυσχερείᾳ καὶ τὸ καταλύεσθαι τὰ πάτρια μεγάλων ἀρχὴν
 οἰόμενοι κακῶν ὅσιον φήθησαν ἀποκινδυνεύσαι μᾶλλον ἢ δοκεῖν ἐξαλλαττομένης αὐτοῖς

16 τε] γε Iosephus. — 26 καθωμίλλει man. 1 Busb. — 31 δοκεῖ] δοκεῖται, litt. ται expunctae Busb. — 38 οἰόμενοι] ἡγούμενοι Iosephus.

Zonaras I p. 431 Bonn.

τῆς πολιτείας περιορᾷν Ἡρώδην πρὸς βίαν ἐπεισάγοντα τὰ μὴ δι' ἑθους ὄντα, καὶ λόγῳ
 μὲν βασιλεῖα, τῷ δὲ ἔργῳ πολέμιον φαινόμενον τοῦ παντός ἑθους. ἐκ δὲ τούτων συνομο- 282
 σάμενοι πάντα κίνδυνον ὑποδύεσθαι δέκα πολιτῶν ἄνδρες καὶ ξιφίδια τοῖς ἱματίοις ὑπο-
 βαλόντες, ἀπὸ συνθήματος εἰς τὸ θέατρον ἐχώρουν, ἐλπίσαντες μὲν οὐδὲ αὐτὸν Ἡρώδην 284
 5 διαφεύξεσθαι προσπεσόντων ἐξ ἀφανοῦς, πολλοὺς δέ, εἰ καὶ μὴ τυγχάνοιεν ἐκείνου, τῶν
 περὶ αὐτὸν ἀναιρήσειν οἰόμενοι· καὶ ταῦτα αὐτοῖς ἀρκέσειν, εἰ καὶ θνήσκουσιν, εἰς ἔννοιαν
 ᾧ ὁ βασιλεὺς ἐξυβρίζειν ἐδόκει τὸ πλήθος καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ἀγαγεῖν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν 285
 ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἦσαν προθυμίας· εἰς δὲ καὶ τῶν ὑφ' Ἡρώδου πολυπραγμονεῖν τὰ τοιαῦτα
 τεταγμένων ἐξευρηκὼς ὅλην τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ θέατρον εἰσιέναι μέλλοντι τῷ βασιλεῖ
 10 κατεμήνυσεν. ὁ δὲ ἀναχωρήσας εἰς τι βασιλεῖον ὀνομαστὶ τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις ἐκάλει. 286
 προσπιπτόντων δὲ αὐτοῖς τῶν ὑπηρετῶν αὐτόφωροι λαμβανόμενοι τὸ μὲν ὡς οὐκ ἂν δια- 287
 φύγοιεν ἤδεσαν, ἐπεκόσμησαν δὲ τὴν ἀναγκαίαν καταστροφὴν τοῦ τέλους τῷ μηδὲν ὑφίεναι
 τοῦ φρονημάτων· οὐ γὰρ ἀρνησάμενοι μὲν τὴν πρᾶξιν ἀνέδειξαν μὲν ἤδη κρατούμενοι τὰ 288
 ξιφίδια, διωμολογήσαντο δὲ καλῶς καὶ σὺν εὐσεβείᾳ τὴν συνωμοσίαν αὐτοῖς γενέσθαι,
 15 κέρδους μὲν οὐδενὸς οὐδὲ οἰκείων ἔνεκεν παθῶν, τὸ δ' ἅπαν ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἑθῶν, ᾧ 289
 καὶ πᾶσιν ἢ φυλάττειν ἢ θνήσκεν πρὸ αὐτῶν ἄξιον. τοιαῦτα μὲν ἐκεῖνοι παρρησιασά-
 μενοι πᾶσαν αἰκίαν ὑπομείναντες διεφθάρησαν. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τὸν ταῦτα μηνύ-
 σαντα κατὰ μῖσος ἀρπασάμενοί τινες οὐκ ἀπέκτειναν μόνον, ἀλλὰ καὶ μελίστι διελόντες
 προῦθεσαν κυσίν. ἐωρᾶτο δὲ πολλοῖς τῶν πολιτῶν τὰ γινόμενα καὶ κατεμήνυσεν οὐδεὶς, 290
 20 ἕως ἐκβασανισθεῖσαι γυναῖκες τινὲς ὡμολόγησαν ἃ πραχθέντα εἶδον. καὶ τῶν μὲν ἐνεργ-
 γησάντων ἐγένετο τιμωρία πανοικί, ἣ δὲ ἐπιμονὴ τοῦ πλήθους καὶ τὸ ὑπὲρ τῶν νόμων 291
 ἀκατάπληκτον οὐ ῥᾶδιον ἐποίει τὸν Ἡρώδην, εἰ μὴ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας κρατῶν.
 καὶ διέγνω πάντοθεν περιεληφέναι τὸ πλήθος, ὡς μὴ νεωτεριζόντων φανερὰν γενέσθαι
 τὴν ἀποστασίαν.
 25 Κατὰ τοῦτον μὲν οὖν τὸν ἐνιαυτὸν τρισκαίδέκατον ὄντα τῆς Ἡρώδου βασιλείας πάθῃ 299
 μέγιστα τὴν χώραν ἐπέλαβεν, εἴτε τοῦ θεοῦ μηνίσαντος ἢ καὶ κατὰ περιόδους οὕτως
 ἀπαντήσαντος τοῦ κακοῦ· πρῶτον μὲν γὰρ αἰχμοὶ διηνεκεῖς ἐγένοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἄκαρ- 300
 πος ἢ γῆ, μὴδὲ ὅσα καθ' ἑαυτὴν εἴωθε βλαστάνειν ἐκφέρουσα, ἔπειτα καὶ τῆς διαίτης
 κατὰ τὴν ἔνδειαν τῶν σιτίων ἐξαλλαττομένης νόσοι τῶν σωμάτων καὶ πάθος ἤδη λοιμικὸν
 30 ἐκράτει. φθαρέντων γε μὴν τῶν ἐπ' ἔτος καρπῶν καὶ τῶν ὅσῃ πρότερον ἀπέκτειντο δεδα- 302
 πανημένῳ, οὐδὲν εἰς ἐλπίδα χρηστὸν ὑπελείπετο μᾶλλον ἀεὶ κατὰ προσδοκίαν ἐπιτείνοντος
 τοῦ κακοῦ, ὥστε αὐτοῖς εἶναι μὲν οὐδὲν ὑπόλοιπον, ἀπολωλέναι δὲ καὶ τῶν περιόντων τὰ
 σπέρματα μὴδ' ἕτερον ἀνείσης τῆς γῆς. ἢ τε ἀνάγκη πολλὰ διὰ τὰς χρείας ἐκαινούργει, 303
 καὶ τὰς ἀπορίας οὐκ ἐλάττους εἶναι συνέβαινεν αὐτῷ τῷ βασιλεῖ, τῶν τε φόρων, οὓς
 35 ἐλάμβανεν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀφηρημένῳ καὶ τὰ χρήματα δεδαπανηκότι εἰς φιλοτιμίας ᾧ τὰς 304
 πόλεις ἐπεσκεύαζεν. ἦν τὲ οὐδὲν ὁ καὶ βοηθείας ἄξιον ἐδόκει προκατεληφότος τοῦ κακοῦ
 καὶ μῖσος εἰς αὐτὸν ἐκ τῶν ἀρχομένων· τὸ γὰρ οὐκ εὖ πράττειν φιλαίτιον ἀεὶ κατὰ τῶν
 ἐφεστηκότων. ἐν τούτοις διενοεῖτο βοηθεῖν τῷ καιρῷ· χαλεπὸν δὲ ἦν οὔτε τῶν πλησίον 305

1 ἑθους man. 1 Busb. — 2 συνωμοσάμενοι Busb. — 8 τῆς αὐτῆς] τοιαύτης Iosephus. — 10 τοὺς.
 ὡς in ras. Busb. — 11 αὐτόφωροι Busb. — 25 i. marg. ιβ' Busb. — 31 ἀεὶ] ἢ Iosephus. — 32 ὑπόλοιπον
 in ras. Busb.

Zonaras I p. 432 Bonn.

- ἐχόντων ἀποδίδοσθαι σιτία τῷ μὴδὲ αὐτοὺς ἐλάττω πεπονθέναι, χρημάτων τὲ οὐκ ὄντων.
 306 καλῶς μέντοι νομίζων ἔχειν ἐκ παντὸς εἰς τὴν βοήθειαν μὴ ἀμελεῖν, τὸν ὄντα κόσμον ἐν
 307 τοῖς βασιλείοις αὐτοῦ συνέκοψεν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ. ἔπεμπε δὲ ἐπ' Αἰγύπτου τὰ χρη-
 ματα Περωνίου τὴν ἀρχὴν ἀπὸ Καίσαρος εἰληφότος. οὗτος οὐκ ὀλίγων ἐπ' αὐτὸν κατα-
 πεφενγόντων διὰ τὰς αὐτὰς χρείας, ἰδίᾳ τὲ φίλος ὢν Ἡρώδῃ καὶ διασώσασθαι θέλων τοὺς 5
 ὑπ' αὐτῷ, πρώτοις μὲν ἐξάγειν τὸν σῖτον ἔδωκε καὶ εἰς ἅπαντα δὲ κατὰ τὴν ὥνῃ καὶ
 308 τὸν ἔκπλουν συνήργησεν, ὥς μέγα μέρος ἦ τὸ πᾶν γενέσθαι ταύτης τῆς βοηθείας. ὁ γὰρ
 Ἡρώδης τούτων ἀφικομένων οὐ μόνον ἀντιμετέστησε τὰς γνώμας τῶν πρότερον χαλεπῶς
 309 ἐχόντων, ἀλλὰ καὶ μεγίστην ἐποίησατο τὴν ἐπίδειξιν τῆς εὐνοίας. πρῶτον μὲν γὰρ ὅσοι
 οἶόν τε ἦσαν δι' αὐτῶν τὰ περὶ τὰς τροφὰς ἐκπονεῖν ἔνειμε σῖτον, ἔπειτα πολλῶν ὄντων, 10
 οἱ κατὰ γῆρας ἢ τινα προσοῦσαν ἄλλην ἀσθενείαν ἀνικάνως εἶχον αὐτοῖς παρασκευάζειν
 310 τὰ σιτία, προῦνέει καταστήσας ἀρτοποιοὺς καὶ παρέχων ἐτοίμους τὰς τροφὰς. ἐπιμέλειαν
 δὲ καὶ τοῦ μὴ διαχειμάσαι μετὰ κινδύνων αὐτοὺς ἐποίησατο συγκατελιγηφύας καὶ τῆς περὶ
 τὰς ἐσθῆτας ἀπορίας, ἐφθαρμένων καὶ παντάπασιν ἀναλωθέντων τῶν βοσκημάτων, ὥς
 311 οὔτε ἐρίων εἶναι χρῆσιν οὔτε τῶν ἄλλων σκεπασμάτων. ἐκπορισθέντων δὲ αὐτῷ καὶ 15
 τούτων ταῖς πλησίον ἤδη πόλεσιν ἐπεβάλετο τὰς ὠφελείας παρέχειν σπέρματα τοῖς ἐν
 Συρίᾳ διδούς. καὶ τοῦτο ὥνησεν οὐχ ἧττον αὐτὸν ἀστοχηθείσης εἰς εὐφορίαν τῆς χάριτος,
 312 ὥς ἅπανσι ἱκανὰ τὰ περὶ τὰς τροφὰς γενέσθαι. τὸ δὲ σύμπαν ἀμνητοῦ περὶ τὴν γῆν
 ὑποφανέντος οὐκ ἔλαττον ἦ πέντε μυριάδας ἀνθρώπων, οὓς αὐτὸς ἔθρεψε καὶ περιεποίησεν,
 εἰς τὴν χώραν διέπεμψε, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κακωθεῖσαν αὐτῷ τὴν βασιλείαν ὑπὸ 20
 πάσης φιλοτιμίας καὶ σπουδῆς ἀναλαβὼν οὐχ ἥκιστα καὶ τοὺς πέριξ ἐν ταῖς αὐταῖς κακο-
 313 παθείαις ὄντας ἐπεκούφισε· καὶ δῆμοι γὰρ καὶ πόλεις καὶ τῶν ἰδιωτῶν ὕσους ἀπορία διὰ
 τὸ πλειόνων προΐστασθαι συνετύγχανεν, ἐπ' αὐτὸν καταφεύγοντες ἔσχον ὧν ἐδεήθησαν,
 314 ὥστε γενέσθαι τοὺς μὲν ἕξω τῆς ἀρχῆς δοθέντας σίτου κόρους μυρίους, ὁ δὲ κόρος δύναται
 315 μεδίμνους Ἀττικοὺς δέκα, τοῦ δὲ εἰς αὐτὴν τὴν βασιλείαν περὶ ὀκτάκις μυρίους. ταύτην 25
 δὲ αὐτοῦ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν τῆς χάριτος εὐκαιρίαν οὕτως ἐν αὐτοῖς τὲ τοῖς Ἰουδαίοις
 ἰσχύσαι συνέβη καὶ διαβοηθῆναι παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὥστε τὰ μὲν πάλαι μίση τοῦ μὲν
 παντὸς ἔθνους ἐξαιρεθῆναι, ἀντικατάλλαγμα δὲ φαίνεσθαι τὴν ἐν τῇ βοηθείᾳ τῶν δεινο-
 316 τάτων φιλοτιμίαν. εὐκλεία δὲ καὶ παρὰ τῶν ἕξωθεν ἦν· τὸ γὰρ ἐν ταῖς ἀπορίαις μεγα-
 λόψυχον παρὰ δόξαν ἐπιδειξάμενος ἀντιμετέστησε τοὺς πολλούς. 30
 317 Περὶ δὲ τὸν χρόνον ἐκεῖνον καὶ συμμαχικὸν ἔπεμψε Καίσαρι πεντακοσίους ἐπιλέκτους
 τῶν σωματοφυλάκων, οὓς Γάλλος Αἴλιος ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἦγεν εἰς πολλὰ χρη-
 318 σίμους αὐτῷ γενομένους. πάλιν οὖν αὐτῷ τῶν πραγμάτων εὐθηνουμένων βασιλείον
 ἐξωκοδόμει περὶ τὴν ἄνω πόλιν ὑπερμέγεθες κόσμῳ κατασκευάζων πολυτελεστάτῳ χρυσοῦ
 319 καὶ λίθου καὶ περιαιμιμάτων. προσηγόρευσε τοὺς οἴκους τὸν μὲν Καίσαρος καλῶν, τὸν 35
 δὲ Ἀγρίππα. προσέλαβεν μέντοι καὶ γάμον αὐτῷ κινηθεὶς ἐξ ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας. ἀρχὴ
 320 δὲ τῶν γάμων ἐγένετο τοιάδε· Σίμων ἦν Ἱεροσολυμίτης ἱερεὺς ἐν τοῖς γνωρίμοις, εἶχε δὲ
 321 θυγατέρα καλλίστην τῶν τότε νομιζομένων. ὥς οὖν θεασάμενον αὐτὴν τὸν Ἡρώδην ἡ

4 οὕτως Busb. — 10 περὶ τὰς τροφὰς] Zonaras περὶ τροφὰς Busb. — 11 οὐ] ἦ Busb. —
 17 εὐστοχηθείσης Iosephus. — 23 τὴν] τῶν Busb.

Zonaras I p. 433 Bonn.

τῆς παιδὸς ἐξέπληξεν ὥρα, τοῦ Σίμωνος ὄντος ἀδοξότερον ἢ πρὸς οἰκειότητα, μείζονος δὲ 322
 ἢ καταφρονεῖσθαι, Ἰησοῦν μὲν τὸν τοῦ Φάβιτος ἀφαιρεῖται τὴν ἀρχιερωσύνην, Σίμονα δὲ
 καθίστησιν ἐπὶ τῆς τιμῆς καὶ τὸ κῆδος πρὸς αὐτὸν συνάπτεται τελεσθέντος αὐτῷ τοῦ 323
 γάμου. προκατεσκευάσατο δὲ φρούριον ἐνθα ἐνίκα Ἰουδαίους, ὅτε τῆς ἀρχῆς ἐκπεσόντος
 5 Ἀντιγόνου ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἦν. τοῦτο δὲ φύσει ἐχυρόν ἐστι καὶ πρὸς κατασκευὴν 324
 ἐπιτηδειότατον, ὥς εἶναι μαστιοειδῆ τὴν περιφορὰν, διείληπται δὲ κυκλοτερέςι πύργοις
 ὁρθίαν ἔχων ἄροδον ξεσταῖς βαθμίσιν ἐξωκοδομημένην εἰς διακοσίας. ἐντὸς δὲ αὐτοῦ
 καταγωγὰι βασίλειαι πολυτελεῖς εἰς ἀσφάλειαν ὁμοῦ καὶ κόσμον πεποιημέναι· περὶ δὲ τὴν 325
 βάσιν τοῦ λόφου διατριβαὶ κατασκευῆς ἀξιοθεάτου τά τε ἄλλα καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν
 10 ὑδάτων ἐκ μακροῦ καὶ διὰ πλείονων ἀναλωμάτων πεποιημένης. τὰ δὲ ἐπίπεδα περιφο-
 δόμηται πόλεως οὐδεμιᾶς ἐλάσσω τὸν λόφον ἀκρόπολις ἔχουσα τῆς ἄλλης οἰκίσεως.
 πάντων δὲ αὐτῷ προκεχωρηκότων εἰς δέον τὰς μὲν ἐν αὐτῇ τῇ βασιλείᾳ ταραχὰς οὐδ' 326
 ὅπως οὖν δι' ὑποψίας εἶχεν ἐκατέρωθεν τοὺς ὑπηκόους παραστησάμενος, φόβῳ μὲν ἀπαραί-
 τητος εἰς τιμωρίας, τὴν δὲ ἐπιμέλειαν ὧν πολλὸς μεγάλῳ πνυχος ἐν ταῖς περιπετείαις εὐρίσκεται.
 15 περιβάλλεται τὴν ἔξωθεν ἀσφάλειαν ὥσπερ ἐπιτείχισμα αὐτοῦ καὶ τοῦτο τοῖς ἀρχομένοις 327
 ποιούμενος· πόλεσί τε γὰρ ὠμίλει δεξιῶς καὶ φιλανθρώπως καὶ τοὺς δυνάστας ἐθεράπευεν
 εὐκαιρίαις ἀφ' ὧν ἐκάστοις ἐθωρεῖτο μείζονας τὰς χάριτας ἐμποιῶν, ὥστε αὐτῷ πάντα διὰ
 πάντων αὐξέσθαι. ὑπὸ δὲ τῆς εἰς τοῦτο φιλοτιμίας καὶ τῆς θεραπείας, ἣν ἐθεράπευε 328
 Καίσαρα καὶ Ῥωμαίων τοὺς πλεῖστον δυναμένους, ἐκβαίνειν τῶν ἐθῶν ἡγαγκάζεται καὶ
 20 πολλὰ τῶν νομίμων παραχαράττειν, πόλεις τε κτίζων ὑπὸ φιλοτιμίας καὶ ναοὺς ἐγείρων,
 οὐκ ἐν τῇ τῶν Ἰουδαίων, οὐδὲ γὰρ ἠνέσχοντο τῶν τοιούτων ἀπηγορευμένων ἡμῖν ὡς ἀγάλ- 329
 ματα καὶ τύπους μεμορφωμένους τιμῇ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον, τὴν δὲ ἔξω χώραν καὶ
 τὰ πέριξ οὕτως κατεσκευάζετο, Ἰουδαίοις μὲν ἀπολογούμενος μὴ καθ' αὐτὸν, ἀλλ' ἐξ 330
 ἐντολῆς καὶ προσταγμάτων ταῦτα ποιεῖν, Καίσαρι δὲ καὶ Ῥωμαίοις τῷ μὴδὲ τῶν οἰκείων
 25 ἐθῶν ὅσον τῆς ἐκείνων ἐστοχάσθαι χαριζόμενος.
 Κατιδὼν δὲ καὶ πρὸς τῇ θαλάσσῃ χωρίον ἐπιτηδειότατον δέξασθαι πόλιν, ὃ πάλαι 331
 Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, τῇ τε διαγραφῇ μεγαλοπρεπῶς ἐπεβάλετο καὶ τοῖς οἰκοδομί-
 μασιν ἀνιστάς παῖσαν οὐ παρέργως, ἀλλ' ἐκ λευκῆς πέτρας, καὶ διακοσμῶν βασιλείοις
 πολυτελεστάτοις καὶ διαίταις πολιτικαῖς, τὸ δὲ μέγιστον καὶ πλείστην ἐργασίαν παρασχόν, 332
 30 ἀκλύστῳ λιμένι, μέγεθος μὲν κατὰ τὸν Πειραιᾶ, καταγωγὰς δὲ ἔνδον ἔχοντι καὶ δευτέρας
 ὑφόρους, τῇ δὲ δομήσει περιβλέπων, ὅτι μὴδὲ ἐκ τόπου τὴν ἐπιτηδειότητα τῆς μεγαλουρ-
 γίας εἶχεν, ἀλλ' ἐπεισάκτοις καὶ πολλαῖς ἐξετελειώθη ταῖς δαπάναις. κεῖται μὲν γὰρ ἡ 333
 πόλις ἐν τῇ Φοινίκῃ κατὰ τὸν εἰς Αἴγυπτον παράπλουν Ἰόπης μεταξὺ καὶ Λάρων, πολι-
 σμάτια ταῦτα ἐστὶ καὶ παράλια δύσσορμα διὰ τὰς κατὰ λίβρα προσβολάς, αἱ αἰεὶ τὰς ἐκ
 35 τοῦ πόντου θῖνας ἐπὶ τὴν ἡϊόνα σύρουσαι καταγωγὴν οὐ μελίχιον διδόασιν, ἀλλ' ἔστιν
 ἀναγκαῖον ἀποσαλεύειν τὰ πολλὰ τοὺς ἐμπόρους ἐπ' ἀγκύραις. τοῦτο τὸ δύσθετον τῆς 334
 χώρας διορθούμενος καὶ περιγράψας τὸν κύκλον τοῦ λιμένος ἐφ' ὅσον ἦν αὐταρκὲς πρὸς
 τῇ χέρσῳ μεγάλοις στόλοις ἐνορμεῖσθαι, λίθους ὑπερμεγέθεις καθιείς εἰς τὸ βάθος εἰς

2 Φάβριος Zonaras. — 5 Ἀντίγονος Iosephus. — 9 κατασκευῆς Busb. — 19 ἐθῶν man. 1 Busb. —
 22 τιμᾶν Iosephus. — 26 i. marg. γ' Busb. — 30 δευτέρους Iosephus. — 31 περιέβλεπον Iosephus.

Zonaras I p. 434 Bonn.

- 335 ὀργυιάς εἴκοσι. πεντήκοντα ποδῶν ἴσαν οἱ πλείους τὸ μῆκος καὶ πλάτος οὐκ ἔλαττον
 ἐβαλλετο κατὰ τῆς θαλάσσης εἰς διακοσίους πόδας. τούτων τὸ μὲν ἡμῖς προβέβλητο
 ταῖς κυμαγωγίαις, ὥς ἀπομάχεσθαι περικλώμενον ἐκεῖ τὸν κλύδωνα· προθυμία γὰρ
 336 ἐκαλεῖτο· τὸ δὲ λοιπὸν περιεῖχε λίθινον τεῖχος πύργοις διειλημμένον, ὃν ὁ μέγιστος Ἀρούσος 5
 ὀνομάζεται, πᾶν καλὸν τι χρῆμα, τὴν προσηγορίαν εἰληφὼς ἀπὸ Ἀρούσου τοῦ Καίσαρος
 337 προγόνου τελευτήσαντος νέου. ψαλίδες δὲ ἐμπεποιήνται συνεχεῖς καταγωγαὶ τοῖς ναυτίλοις,
 τὸ δὲ πρὸ αὐτῶν ἀπόβασις πλατεῖα κύκλῳ περιεστεφάνωκε τὸν πάντα λιμένα, περίπατος
 τοῖς ἐθέλουσιν ἡδιστος. ὁ δὲ εἴσπλους καὶ στόμα πεποιήται πρὸς βορέαν ἀνέμων
 338 αἰθριώτατα. βάσις δὲ τοῦ περιβόλου παντὸς ἐν ἀριστερᾷ μὲν εἰσπλεόντων πύργος νεναγ- 10
 μένος ἐπὶ πολὺ στερωῶς ἀντέχειν, κατὰ δεξιὰν δὲ δύο λίθοι μεγάλοι καὶ τοῦ κατὰ θάτερα
 339 πύργου μείζους, ὄρθοι δὲ καὶ συνεξενγμένοι. περιέκινται δὲ ἐν κύκλῳ τὸν λιμένα λειότητι
 λίθου κατασκευῇ συνεχεῖς οἰκήσεις καὶ τῷ μέσῳ κολωνός τις, ἐφ' οὗ νεῶς Καίσαρος
 ἀποπτος τοῖς εἰσπλέουσιν ἔχων ἀγάλματα τὸ μὲν Ῥώμης, τὸ δὲ Καίσαρος· ἥ τε πόλις αὐτῇ
 341 Καισάρεια καλεῖται καλλίστης καὶ τῆς ὕλης καὶ τῆς κατασκευῆς τετυχηκυῖα. ἡ μὲν δὴ 15
 πόλις οὕτως ἐξετελέσθη δωδεκαετὶ χρόνῳ.
 342 Ἐπὶ τοιούτοις δὲ ὢν ἔγνω τοὺς παῖδας αὐτοῦ πέμπειν εἰς Ῥώμην Ἀλέξανδρον καὶ
 343 Ἀριστόβουλον ἐντευξομένους Καίσαρι. τούτοις ἀνελθοῦσι καταγωγὴ μὲν ἦν ὁ Πολίωνος
 οἶκος ἀνδρὸς τῶν μάλιστα σπουδασάντων περὶ τὴν Ἡρώδου βασιλείαν, ἐφείτο δὲ καὶ τοῖς
 Καίσαρος κατὰγεσθαι· οὐ γὰρ ἐδέξατο μετὰ πάσης φιλανθρωπίας τοὺς παῖδας· καὶ δίδωσιν 20
 Ἡρώδῃ τὴν βασιλείαν ὅτῳ βούλεται βεβαιοῦν τῶν ἐξ αὐτοῦ γεγονότων, καὶ χώραν ἔτι τὸν
 344 τε Τράχωνα καὶ Βαταναίαν καὶ Ἀβρανίτιν ἔδωκε διὰ τοιαύτην αἰτίαν· Ζηνόδωρος τις
 ἑμισθώσατο τὸν οἶκον τοῦ Ἀνσανίου. τούτῳ τὰ μὲν κατὰ τὰς προσόδους οὐκ ἤρκει,
 ληστήρια δὲ ἔχων ἐν τῷ Τράχωνι πλείω τὴν πρόσδοον ἔφρεν· οἰκοῦσι γὰρ ἄνδρες ἐξ
 345 ἀπονοίας ζῶντες τοὺς τόπους, οἱ τὰ Λαμασκηνῶν ἐληΐζοντο. κακῶς δὲ πάσχοντες οἱ 25
 πλησιόχωροι τοῦ Τράχωνος κατεβόων τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος καὶ γράφειν ἠξίουσαν Καίσαρι
 τοῦ Ζηνοδώρου τὴν ἀδικίαν. Καῖσαρ δὴ ἀνενεχθέντων τούτων ἀντέγραφεν ἐξελεῖν τὰ ληστήρια
 τὴν τε χώραν Ἡρώδῃ προσένειμεν, ὥς διὰ τῆς ἐπιμελείας τῆς ἐκείνου οὐκέτι ἂν ὀκληρῶν τῶν
 346 περὶ τὸν Τράχωνα γενησομένων τοῖς πλησίον· οὐδὲ γὰρ ῥάδιον ἦν ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐν ἔθρῳ τὸ
 348 ληστεύειν πεπονημένους. λαβὼν δὲ τὴν χάριν Ἡρώδης παρὰ Καίσαρος καὶ παρελθὼν εἰς τὴν 30
 χώραν ὁδηγῶν ἐμπειρίᾳ τοὺς τε πονηρευομένους αὐτῶν κατέπαυσε καὶ τοῖς περὶ ἀδεᾶ τὴν
 349 εἰρημένην παρέσχε. ὁ δὲ Ζηνόδωρος ἀχθόμενος πρῶτον μὲν ἐπὶ τῇ τῆς ἐπαρχίας ἀφαι-
 ρέσει, μᾶλλον δὲ καὶ φθονῶν τὴν ἀρχὴν Ἡρώδου μετεिल्φότος, ἀνῆλθεν εἰς Ῥώμην κατη-
 350 γορήσων αὐτοῦ. κακεῖνος μὲν ἄπρακτος ὑποστρέφει. πέμπεται δὲ Ἀγρίππας τῶν πέραν
 Ἰονίου διάδοχος Καίσαρι· καὶ τούτῳ περὶ Μιτυλήνην χεϊμάζοντι συντυχὼν Ἡρώδης, ἦν 35
 351 γὰρ εἰς τὰ μάλιστα φίλος καὶ συνίθης, πάλιν εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἀνέστρεψε. Γαδαρέων
 δὲ τινες ἐπ' Ἀγρίππαν ἦλθον κατηγοροῦντες αὐτοῦ, καὶ τούτους ἐκεῖνος οὐδὲ λόγον αὐτοῖς

3 προθυμία] προκυμία Iosephus. — 12 λειότητι] λειοτάτου Iosephus λειοτάτη conicio. — 18 πολ-
 λίωνος man. 2 Busb. — 19 οὐ] καὶ Iosephus. — 22 Ἀβρανίτιν Busb. — 33 εἰρημένην] εἰρήνην
 Iosephus.

Zonaras I p. 434 Bonn.

δούς ἀναπέμπει τῷ βασιλεῖ δεσμίους. οἱ τε Ἀραβες καὶ πάλοι δυσμενῶς ἔχοντες πρὸς
 τὴν ἀρχὴν Ἡρώδου διεκεκίνητο καὶ στασιάζειν ἐπεχείρουν αὐτῷ τὰ πράγματα τότε καὶ
 μετὰ αἰτίας εὐλογωτέρας· ὁ γὰρ Ζηρόδωρος ἀπογινώσκων ἴδῃ τῶν καθ' αὐτὸν ἐφθῇ τῆς 352
 ἐπαρχίας μέρος τί τὴν Ἀνρανίτιν αὐτοῖς ἀποδόσθαι ταλάντων πεντήκοντα. ταύτης ἐμ-
 5 περιεχομένης τῇ δωρεᾷ Καίσαρος ὥς μὴ δικαίως ἀφαιρούμενοι διημφισβήτην, πολλάκις
 μὲν ταῖς καταδρομαῖς καὶ τῷ βιάζεσθαι θέλειν, ἄλλοτε καὶ πρὸς δικαιολογίαν ἰόντες.
 ἀνέπειθον δὲ καὶ τοὺς ἀπόρους τῶν στρατιωτῶν, ἦσαν δὲ ἐπελπίζοντες αἰεὶ καὶ πρὸς τὸν 353
 νεωτερισμὸν ἐνδιδόντες, ᾧ μάλιστα χαίρουσιν οἱ κακῶς πράττοντες ἐν τῷ βίῳ. ταῦτα δὲ
 ἐκ μακροῦ πραττόμενα γινώσκων Ἡρώδης ὅμως οὐκ εἰς τὸ δυσμενές, ἀλλ' ἐξ ἐπιλογισμοῦ
 10 παρηγόρει ταῖς ταραχαῖς οὐκ ἀξιῶν ἀφορμὰς ἐνδιδόναι. ἤδη δὲ αὐτοῦ τῆς βασιλείας 354
 ἐπτακαίδεκάτου προελθόντος ἔτους Καίσαρ εἰς Συρίαν ἀφίκετο. καὶ τότε τῶν Γάδαρα
 κατοικούντων οἱ πλεῖστοι κατεβῶν Ἡρώδου βαρὺν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτάγμασι καὶ τυραννικὸν
 εἶναι. ταῦτα δὲ ἀπετόλμων μάλιστα μὲν ἐγκειμένου καὶ διακινούντος αὐτοὺς Ζηροδώρου 355
 καὶ παρασχόντος ὄρκον, ὥς οὐκ ἐγκαταλείψει μὴ πάντα τρόπον ἀφελέσθαι μὲν τῆς Ἡρώδου
 15 βασιλείας, προσθήσειν δὲ τῇ διοικήσει τῇ Καίσαρος. τούτοις ἀναπεισθέντες οἱ Γαδαρεῖς 356
 οὐ μικρὰν καταβολὴν ἐποιήσαντο. κατηγορούντων οὖν ὕβρεις καὶ ἀρπαγὰς καὶ κατασκαφὰς 357
 ἱερῶν ὁ μὲν Ἡρώδης ἀταρακτῆσας ἑτοιμος ἦν εἰς τὴν ἀπολογίαν, ἐδεξιόυτο δὲ Καίσαρ
 αὐτὸν οὐδὲν ὑπὸ τῆς ταραχῆς τοῦ πλήθους μεταβαλὼν τῆς εὐνοίας. καὶ κατὰ μὲν τὴν 358
 πρώτην ἡμέραν οἱ περὶ τούτων ἐρρήθησαν λόγοι, ταῖς δὲ ἐξῆς οὐκέτι προῆλθεν ἡ διά-
 20 γνωσις· οἱ γὰρ Γαδαρεῖς ὁρῶντες τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ συνε-
 δρίου καὶ προσδοκῆσαντες ὅπερ ἦν εἰκὸς ἐκδοθήσεσθαι τῷ βασιλεῖ, κατὰ φόβον αἰκίας οἱ
 μὲν ἀπέσφαττον αὐτοὺς ἐν τῇ νυκτί, τινὲς δὲ καθ' ὕψους ἠφίεσαν, ἄλλοι δὲ εἰς ποταμὸν
 ἐμπίπτοντες ἐκοντὶ διεφθείροντο. ταῦτα δὲ ἐδόκει κατὰ γνῶσιν εἶναι τῆς προπετείας καὶ 359
 ἀμαρτίας, ὅθεν ὁ Καίσαρ ἀπέλυε τῶν αἰτιῶν Ἡρώδην. ἐπισυμπίπτει δὲ οὐ μετρίων
 25 εὐτύχημα τοῖς ἤδη γεγονόσιν· ὁ γὰρ Ζηρόδωρος θάγαντος αὐτῷ τοῦ σπλάγχνου καὶ πολλοῦ
 κατὰ τὴν ἀσθένειαν ὑποχωροῦντος αἵματος ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας ἐκλείπει τὸν βίον.
 Καίσαρ δὲ καὶ τὴν τούτου μοῖραν οὐκ ὀλίγην οὖσαν Ἡρώδῃ δίδωσιν, ἣ μεταξὺ τοῦ 360
 Τράχωνος ἦν καὶ τῆς Γαλιλαίας. ἐγκαταμίγνυσιν δὲ αὐτὸν καὶ τοῖς ἐπιτροπεύουσιν τῆς
 Συρίας ἐντελλάμενος μετὰ τῆς ἐκείνου γνώμης πάντα ποιεῖν. τό τε σύνολον εἰς τοῦτο 361
 30 προῆλθεν εὐτυχίας, ὥστε δύο τούτων τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν διεπόντων τοσὴνδε τὸ μέγεθος
 οὖσαν, Καίσαρος καὶ μετ' αὐτὸν Ἀγρίππα, κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν Καίσαρ μὲν
 οὐδένα μετ' Ἀγρίππαν Ἡρώδου προετίμησεν, Ἀγρίππας δὲ μετὰ Καίσαρα πρῶτον ἀπε-
 δίδου φιλίας τόπον Ἡρώδῃ. τοσαύτης δ' ἐχόμενος παρρησίας τῷ μὲν ἀδελφῷ Φερῳρᾷ 362
 παρὰ Καίσαρος ἡτήσατο τετραρχίαν αὐτὸς ἀπονείμας πρόσδοτον ἐκ τῆς βασιλείας ἑκατὸν
 35 ταλάντων, ὥς εἰ καὶ τι πάσχοι, τὰ κατ' ἐκείνον ἀσφαλῶς ἔχειν καὶ μὴ τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ
 κρατεῖν. Καίσαρα δὲ ἐπὶ θάλατταν προπέμψας ὥς ἐπανῆγεν, ἐν τῇ Ζηροδώρου περικα- 363
 λέστατον αὐτῷ ναὸν ἐγείρει πέτρας λευκῆς πλησίον τοῦ Πανίου καλουμένου. σπήλαιον ἐν 364
 ὄρει περικαλές ἐστιν, ὑπ' αὐτὸ δὲ γῆς ὀλίσθημα καὶ βάθος ἀπερρωγὸς ἄφατον ὕδατι
 ἀκινήτῳ πλέον, καθύπερθε δὲ ὄρος παμμέγεθες, ὑπὸ δὲ τὸ σπήλαιον ἀνατέλλουσι πηγαί

Zonaras I p. 434 Bonn.

- τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ. τοῦτον ἐπισημότατον ὄντα τὸν τόπον τῷ ναῷ προσεκόσμησεν,
 365 ὃν ἀφίερουν Καίσαρι. τότε καὶ τὸ τρίτον μέρος ἀφῆκε τῶν φόρων τοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ,
 πρόφασιν μὲν ὡς ἀναλάβοιεν ἐκ τῆς ἀφορίας, τὸ δὲ πλεόν ἀνακτιώμενος ἔχοντας δυσμενῶς
 κατὰ γὰρ τὴν ἐξεργασίαν τῶν τοιούτων ἐπιτηδευμάτων ὡς ἀναλυομένης αὐτοῖς τῆς εὐσεβείας
 366 καὶ μεταπιπτόντων ἐθῶν χαλεπῶς ἔφερον, παροξυνόμενοι αἰεὶ καὶ ταραττόμενοι. ὁ δὲ καὶ 5
 πρὸς τὸ τοιοῦτον πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐπῆγεν, ἀφαιρούμενος μὲν τὰς εὐκαιρίας, ἐπιτάττων
 δὲ αἰεὶ γίνεσθαι πρὸς τοῖς πόνοις, οὔτε δὲ σύνοδος ἐφεῖτο τοῖς περὶ τὴν πόλιν οὔτε κοι-
 νωνία περιπάτου καὶ διαίτης, ἀλλ' ἐτηρεῖτο πάντα. καὶ χαλεπαὶ τῶν φωραθέντων ἦσαν
 αἱ κολάσεις, πολλοὶ τὲ καὶ φανερωῶς καὶ λεληθότως εἰς τὸ φρούριον ἀγόμενοι τὴν Ὑρκανίαν
 ἐκεῖ διεφθείροντο, καὶ τῇ πόλει καὶ ταῖς ὁδοποισίαις ἦσαν οἱ τοὺς συνιόντας εἰς ταῦτον 10
 367 ἐπισκοποῦντες. ἤδη δὲ φασὶν οὐδὲ αὐτὸν ἀμελεῖν τούτου τοῦ μέρους, ἀλλὰ πολλὰκις
 ἰδιώτου σχῆμα λαμβάνοντα καταμίνυσθαι νύκτωρ εἰς τοὺς ὄχλους, καὶ πείραν αὐτῶν ἦν
 368 ἔχουσιν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς λαμβάνειν. τοὺς μὲν οὖν παντάπασιν ἐξαιθαδιζομένους εἰς
 τὸ μὴ περιφέρεσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασι πάντας ἐπέξῃει τοὺς τρόπους, τὸ δὲ
 ἄλλο πληθὺς ὄρκους ἡξίου πρὸς τὴν πίστιν ὑπάγεσθαι καὶ συνηνάγκαζεν ἐνόμοτον 15
 369 αὐτῷ τὴν εὐνοίαν ἣ μὴν διαφυλάξειν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμολογεῖν. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ
 κατὰ θεραπείαν καὶ δέος εἶκον οἷς ἡξίου, τοὺς δὲ φρονήματος μεταποιουμένους καὶ
 370 δυσχεραίνοντας ἐπὶ τῷ καταναγκάζεσθαι παντὶ τρόπῳ ἐκποδῶν ἐποιεῖτο. συνέπειθε δὲ
 καὶ τοὺς περὶ Πολλίωνα τὸν Φαρισαῖον καὶ Σαμαίαν καὶ τῶν ἐκείνοις συνδιατριβόντων
 τοὺς πλείστους ὁμνύειν· οἱ δὲ οὔτε συνεχώρησαν οὔτε ὁμοίως τοῖς ἀρνησαμένοις ἐκολάσθησαν 20
 371 ἐντροπῆς διὰ τὸν Πολλίωνα τυχόντες. ἀφείθησαν δὲ ταύτης τῆς ἀνάγκης καὶ οἱ παρ'
 ἡμῖν Ἑσσαῖοι καλούμενοι· γένος τοῦτό ἐστι διαίτη χρώμενοι τῇ παρ' Ἑλλήσιν ὑπὸ Πυθα-
 372 γόρου καταδεδειγμένη. τοὺς δὲ Ἑσσηνοὺς ἀφ' οἷας αἰτίας ἐτίμα μεῖζόν τι φρονῶν ἐπ'
 373 αὐτοῖς ἢ κατὰ τὴν θνητὴν φύσιν, εἰπεῖν ἄξιον· ἦν τίς τῶν Ἑσσηνῶν Μανაΐμος ὄνομα
 καὶ τὰ ἄλλα καλοκαγαθίαν μαρτυρούμενος καὶ πρόγνωσιν ἐκ Θεοῦ τῶν μελλόντων ἔχων. 25
 οὗτος ἔτι παῖδα τὸν Ἡρώδη εἰς διδασκάλου φοιτῶντα κατιδὼν βασιλέα Ἰουδαίων προση-
 374 γόρευσεν. ὁ δὲ ἀγνοεῖν ἢ κατειρωνεύεσθαι νομίζων αὐτὸν ἀνεμίμησεν ἰδιώτης ὢν.
 Μανაΐμος δὲ μειδιάσας ἡρέμα καὶ τύπτων τῇ χειρὶ κατὰ τῶν γλουτῶν „ἀλλὰ τοι καὶ
 βασιλεύσεις, ἔφη, καὶ τὴν ἀρχὴν εὐδαιμόνως ἀπάξεις· ἡξίωσαι γὰρ ἐκ Θεοῦ. καὶ μέμνησο
 τῶν Μαναΐμου πληγῶν, ὥστε σοι καὶ τοῦτο σύμβολον εἶναι τῶν κατὰ τὴν τύχην μετα- 30
 375 πτώσεων. ἄριστος γὰρ ὁ τοιοῦτος λογισμός, εἰ δικαιοσύνην ἀγαπήσεις καὶ πρὸς Θεὸν
 εὐσεβείαν ἐπιείκειαν πρὸς τοὺς πολίτας· ἀλλ' οὐ γὰρ οἶδά σε τοιοῦτον ἔσεσθαι τὸ πᾶν
 376 ἐπιστάμενος. εὐτυχίας μὲν γὰρ ὅσον οὐκ ἄλλος διοίσεις καὶ τεύξῃ δόξης αἰωνίου, λήθην
 δὲ εὐσεβείας ἔξεις καὶ τοῦ δικαίου. ταῦτα δὲ οὐκ ἂν λάθοι τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ καταστροφῇ
 377 τοῦ βίου τῆς ἀντ' αὐτῶν ὀργῆς ἀπομνημονευομένης“. τούτοις αὐτίκα μὲν ἥκιστα προσέσχε 35
 τὸν νοῦν Ἡρώδης, κατὰ μικρὸν δὲ ἀρθεὶς ἕως τοῦ βασιλεύειν καὶ διευτυχεῖν ἐν τῷ μεγέθει
 τῆς ἀρχῆς μεταπέμπεται τὸν Μαναΐμον καὶ περὶ τοῦ χρόνου πόσον ἄρξει διεπυνθάνετο.
 378 ὡς δὲ σιωπῶντος αὐτοῦ μόνος εἰ δέκα γενήσονται τῆς βασιλείας ἐνιαυτοὶ προσεπυνθάνετο

3 εὐφορίας Busb. — 7 τοῖς] τῆς Busb. — 11 ἐπισκοποῦντες in ras. Busb. — 15 ἐνόμοτον Busb. —
 17 inter δέος et εἶκον 5—6 litt. erasae Busb. — 22 ἡμῖν, litt. ἔ in ras. Busb. — 32 ἐπιείκειαν δὲ πρὸς
 Iosephus.

Zonaras I p. 435 Bonn.

καὶ εἴκοσι καὶ τριάκοντα εἰπὼν ὅρον οὐκ ἐπέθηκε τῷ τέλει τῆς προθεσμίας, Ἡρώδης δὲ καὶ τούτοις ἀρκεσθεῖς τὸν τε Μανάιμον ἀφῆκε δεξιωσάμενος καὶ πάντας ἀπ' ἐκείνου τοὺς Ἑσσηνοὺς τιμῶν διετέλει.

Τότε γοῦν ὀκτωκαιδεκάτου τῆς Ἡρώδου βασιλείας γεγονότος ἐνιαυτοῦ μετὰ τὰς 380
 5 προειρημένας πράξεις ἔργον οὐ τὸ τυχὸν ἐπεβάλλετο, τὸν νεῶν τοῦ Θεοῦ κατασκευάσασθαι
 μείζω τὸν περίβολον καὶ πρὸς ὕψος ἀξιοπρεπέστατον ἐγείρειν, ἡγούμενος ἀπάντων
 αὐτῷ τῶν πεπραγμένων περισημότερον, ὥσπερ ἦν, ἐκτελεσθήσεσθαι τοῦτο καὶ πρὸς αἰώνιον
 μνήμην ἀρκεῖν. οὐχ ἔτοιμον δὲ τὸ πλήθος ἐπιστάμενος οὐδὲ ῥάδιον ἔσσεσθαι πρὸς τὸ 381
 μέγεθος τῆς ἐπιχειρήσεως ἡξίου λόγῳ προκαταστησάμενος ἐγχειρῆσαι τῷ παντί, καὶ συγκα-
 10 λέσας ἔλεγε τοιάδε· „τὸν ναὸν τοῦτον, ὃ ἄνδρες, ᾠκοδόμησαν τῷ μεγίστῳ Θεῷ πατέρες 385
 ἡμέτεροι μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἀνάστασιν, ἐνδεὶ δὲ αὐτῷ πρὸς τὸ μέγεθος εἰς ὕψος ἐπὶ
 πῆχεις· τοσούτῳ γὰρ ὑπερεῖχεν ὁ πρῶτος, ὃν ἀνωκοδόμησε Σολομῶν. οὕτω δὲ τοῖς πατράσιν 386
 ἱμῶν ᾠκοδομήται καὶ Κύρου καὶ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου ταῦτα τὰ μέτρα τῆς δομῆσεως
 δόντων. ἐγὼ δὲ τὸ παρημελημένον ἀνάγκη καὶ δουλείᾳ τοῦ πρότερον χρόνου διορθούμενος 387
 15 πειράσομαι τελείαν ἀποδοῦναι τῷ Θεῷ τὴν ἀνθ' ὧν ἔτυχον τῆσδε τῆς βασιλείας εὐσέβειαν“. ὁ μὲν Ἡρώδης ταῦτα εἶπεν, ἐξέπληξε δὲ τοὺς πολλοὺς ὁ λόγος παρὰ δόξαν ἐμπεσῶν. 388
 καὶ ἡδημόνουν, μὴ φθάσας καταλῦσαι τὸ πᾶν ἔργον οὐκ ἐξαρκέσει πρὸς τέλος ἀγαγεῖν τὴν
 προαίρεσιν. οὕτω δὲ αὐτῶν διακειμένων οὐ πρότερον ἔφη καθαιρήσιν ὁ βασιλεὺς τὸν 389
 νεῶν μὴ πάντων αὐτῷ τῶν εἰς τὴν συντέλειαν παρεσκευασμένων. καὶ οὐκ ἐψεύσατο·
 20 χιλίας γὰρ εὐτρεπίσας ἀμάξας, αἱ βαστάσουσι τοὺς λίθους, ἐργάτας δὲ μυρίους τοὺς ἐμ- 390
 πειροτάτους ἐπιλεξάμενος καὶ ἱερεῦσι χιλίοις ἱερατικὰς ὠνησάμενος στολὰς, καὶ τοὺς μὲν
 διδάξας οἰκοδόμους, ἑτέρους δὲ τέκτονας, ἥπτετο τῆς κατασκευῆς ἀπάντων αὐτῷ προηντρε-
 πισμένων. ἀνελὼν δὲ ἀρχαίους θεμελίους καὶ καταβαλόμενος ἑτέρους ἐπ' αὐτῶν τὸν ναὸν 391
 ἤγειρε τῷ χρόνῳ συνιζησάντων τῶν θεμελίων [ὑπέβη]. ᾠκοδομήθη δὲ ὁ ναὸς ἐκ λίθων 392
 25 λευκῶν τὲ καὶ κραταιῶν, τὸ μέγεθος ἐκάστῳ περὶ πέντε καὶ εἴκοσι πῆχεις μῆκος, ὀκτὼ δὲ
 ὕψος, εὖρος δὲ περὶ δώδεκα. περιελάμβανε δὲ καὶ στοαὶς μεγίσταις τὸν ναὸν ἅπαντα 396
 πρὸς τὴν ἀναλογίαν ἐπιτηδεύων. τοῦ δὲ ἱεροῦ παντὸς ἦν ἐν κύκλῳ πεπηγότα σκύλα βαρ- 402
 βαρικά, ἃ πάντα βασιλεὺς Ἡρώδης ἀνέθηκε προσθεῖς ὅσα καὶ τῶν Ἀράβων ἔλαβε. κατὰ 403
 δὲ τὴν βόρειον πλευρὰν ἀκρόπολις ἐγγώνιος εὐερκής ἐντετεῖχιστο διαφόρος ὀχυρότητι.
 30 ταύτην οἱ πρὸ Ἡρώδου τοῦ Ἀσαμωναίων γένους βασιλεῖς καὶ ἀρχιερεῖς ᾠκοδόμησαν καὶ
 βάριν ἐκάλεσαν, ὡς ἐκεῖ τὴν ἱερατικὴν αὐτοῖς ἀποκεῖσθαι στολὴν, ἣν ὅταν θεοὶ θύειν τότε
 μόνον ὁ ἀρχιερεὺς ἀμφιέννυται. ταύτην [τελευτήν] Ἡρώδης ἐφύλαξεν ἐν τῷ τόπῳ καὶ μετὰ 404
 τὴν ἐκείνου τελευτήν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἦν μέχρι τῶν Τιβερίου Καίσαρος χρόνων. ἐπὶ τούτῳ 405
 δὲ Οὐϊτέλης ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν ἐπιδημήσας τοῖς Ἱεροσολύμοις, δεξαμένου τοῦ πλήθους
 35 αὐτὸν λαμπρότατα πᾶν θέλων αὐτοὺς τῆς εὐπορίας ἀμείψασθαι, ἐπεὶ παρεκάλεσαν τὴν
 ἱερὰν στολὴν ὑπὸ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχειν, ἔγραψε περὶ τούτων Τιβερίῳ Καίσαρι κάκει-
 νος ἐπέτρεψε, καὶ παρέμεινεν ἡ ἐξουσία τῆς στολῆς τοῖς Ἰουδαίοις μέχρις ἐτελεύτησεν
 Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς. μετὰ τοῦτον δὲ Κάσσιος Λογγῖνος Συρίαν τότε διοικῶν καὶ 406
 Κούσιος Φάδος ὁ τῆς Ἰουδαίας ἐπίτροπος κελείουσι τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν Ἀντωνίαν

4 in marg. εἰ Busb. — 24 ὑπέβη vix ferendum. — 32 τελευτήν] ὁ βασιλεὺς Iosephus.

Zonaras I p. 436 Bonn.

- καταθέσθαι τὴν στολὴν· Ῥωμαίους γὰρ αὐτῆς εἶναι δεῖν κυρίους, καθὼς καὶ πρότερον ἦσαν.
 407 πέμπουσιν οὖν Ἰουδαῖοι πρέσβεις πρὸς Κλαύδιον Καίσαρα περὶ τούτων, ὧν ἀναβάντων ὁ
 νεώτερος βασιλεὺς Ἀγρίππας ἐπὶ Ῥωμαίους τυγχάνων αἰτησάμενος παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος
 408 τὴν ἐξουσίαν ἔλαβε. πρότερον δὲ ἦν ὑπὸ σφραγίδα τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν γαζοφυλάκων,
 καὶ πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς ἐορτῆς ἐπὶ τὸν Ῥωμαίων φρουράρχον ἀναβάντες οἱ γαζοφυλάκες 5
 καὶ καταμανθάνοντες τὴν ἐαυτῶν σφραγίδα τὴν στολὴν ἐλάμβανον. εἴτ' αὖθις τῆς ἐορτῆς
 παρελθούσης εἰς τὸν αὐτὸν κομίσαντες τόπον καὶ τῷ φρουράρχῳ δείξαντες κατετίθεντο
 409 τὴν σφραγίδα. τότε γοῦν Ἡρώδης καὶ ταύτην τὴν βάριν ἐπισκευάσας ἐχυρωτέραν ἐπ'
 ἀσφαλεῖς καὶ φυλακῇ τοῦ ἱεροῦ, εἰς μνήμην Ἀντωνίου τοῦ Ῥωμαίων ἄρχοντος προσηγό-
 416 ρευσεν Ἀντωνίαν. καὶ τὰ μὲν τοῦ πρώτου περιβόλου σὺν ἐκπλήξει θεατὰ τοῖς ἐντυγ- 10
 417 χάνουσιν ἦν. ἐν μέσῳ δὲ ἀπέχων οὐ πολὺ δεύτερος, προσβατὸς βαθμίσιν ὀλίγαις, ὃν
 περιεῖχεν ἐρχίον λιθίνου δρυφάκτου γραφῇ κωλύων εἰσιέναι τὸν ἄλλοεθνή θανατικῆς ἀπει-
 418 λουμένης τῆς ζημίας. εἶχε δὲ κατὰ μὲν τὸ νότιον καὶ βόρειον κλίμα τριπτύχους πυλῶνας
 ἀλλήλων διεστιῶτας, κατὰ δὲ ἡλίου βολὰς ἓνα τὸν μέγαν, δι' οὗ παρείημεν ἀγνοῖ μετὰ
 419 γυναικῶν. ἐσωτέρῳ δὲ κάκεινου γυναιξὶν ἄβατον ἦν ἱερόν. ἐκείνου δὲ ἐνδοτέρῳ τρίτον, 15
 ὅπου τοῖς ἱερεῦσιν εἰσελθεῖν ἐξὸν ἦν μόνοις. ὁ ναὸς ἐν τούτῳ καὶ πρὸ αὐτοῦ βωμὸς ἦν,
 420 ἐφ' οὗ τὰς θυσίας ὠλοκαντοῦμεν τῷ θεῷ. τούτων εἰς οὐδένα τῶν τριῶν ὁ βασιλεὺς
 Ἡρώδης παρῆλθε· κεκώλυτο γὰρ οὐκ ὦν ἱερεὺς. ἀλλ' ἐν τοῖς ἔργοις τὰ περὶ τὰς στοὰς
 καὶ τοὺς ἔξω περιβόλους ἐπραγματεύετο καὶ ταῦτα ὠκοδόμησεν ἐν ἔτεσιν ὀκτώ.
 421 Τοῦ δὲ ναοῦ διὰ τῶν ἱερέων οἰκοδομηθέντος ἐνιαυτῷ καὶ μηνὶ ἐξ ἅπας ὁ λαὸς 20
 422 ἐπληρώθη χαρᾶς. ἔ δὲ βασιλεὺς τριακοσίους ἔθυσσε τῷ θεῷ βοῦς καὶ τῶν ἄλλων οἱ κατὰ
 424 δύναμιν, ὧν οὐχ οἷόν τε τὸν ἀριθμὸν εἰπεῖν. κατεσκευάσθη δὲ καὶ κρυπτῇ διώρυξ τῷ
 βασιλεῖ, φέρουσα μὲν ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας μέχρι τοῦ ἔσωθεν ἱεροῦ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν
 425 τὸν ἐκ τοῦ δῆμον νεωτερισμὸν ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσι φυλαττόμενος. λέγεται δὲ κατ' ἐκείνους 25
 τὸν καιρὸν οἰκοδομουμένου τοῦ ναοῦ τὰς μὲν ἡμέρας οὐκ ἕναι, ταῖς δὲ νυξὶ γίνεσθαι τοὺς
 ὄμβρους, ὥς μὴ κωλυσιεργεῖν. καὶ τοῦτον τὸν λόγον οἱ πατέρες ἡμῖν παρέδωκαν, οὐδὲ
 ἔστιν ἄπιστον, εἰ καὶ πρὸς ἄλλας ἀπίδοι τίς ἐμφανείας τοῦ θεοῦ.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ις'.

περιέχει δὲ ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν ιβ'.

30

Ἐν δὲ τῇ διοικήσει τῶν πραγμάτων ἐσπουδακὼς ὁ βασιλεὺς τὰς ἀδικίας ἀναστεῖλαι
 τῶν περὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀμαρτανομένων τίθησι νόμον τοὺς τοιχωρῦχους ἀπο-
 2 διδόμενον ἐξαγωγῇ τῆς βασιλείας, ὅπερ ἦν οὐκ εἰς τιμωρίαν μόνον τῶν πασχόντων φορτικόν,
 ἀλλὰ καὶ κατάλυσιν περιεῖχε τῶν πατριῶν ἐθῶν. τὸ γὰρ ἄλλοφύλοις καὶ μὴ τὴν αὐτὴν
 διαίταν ἔχουσι τοῦ ζῆν δουλεύειν καὶ βιάζεσθαι πάντα ὅσα προσέταττον ἐκείνῳ ποιεῖν 35
 ἀμαρτία πρὸς τὴν θρησκείαν ἦν, οὐ κόλασις τῶν ἀλίσκομένων, πεφυλαγμένης ἐν τοῖς
 3 πρώτοις τῆς τοιαύτης τιμωρίας· ἐκέλευον γὰρ οἱ νόμοι τετραπλᾶ καταβαλεῖν τὸν κλέπτην,

3 ἐπὶ Ῥωμαίους] ἐν Ῥώμῃ Iosephus. — 14 παρῆμεν Iosephus. — 15 ἐσωτέρῳ Busb.

Zonaras I p. 437 Bonn.

οὐκ ἔχοντα δὲ πιπράσκεισθαι μὲν, ἀλλ' οὐτι γε τοῖς ἀλλοφύλοις οὐδ' ὥστε διηνεκῇ τὴν
δουλείαν ὑπομένειν· ἔδει γὰρ ἀφίεσθαι μετὰ ἐξαετίαν. ταῦτα μὲν οὖν καθ' ὁμοιότητα 5
τοῦ λοιποῦ τρόπου γινόμενα μέρος ἦν τῶν διαβολῶν καὶ τῆς ἐπ' αὐτῷ δυσνοίας. ἐν δὲ 6
τούτῳ τῷ καιρῷ καὶ τὴν εἰς Ἰταλίαν ὁρμὴν ἐποιήσατο Καίσαρ τε συντυχεῖν καὶ θεάσασθαι
5 τοὺς παῖδας ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίβοντας. Καίσαρ δὲ τὰ τε ἄλλα φιλοφρόνως αὐτὸν ἐδέξατο
καὶ τοὺς παῖδας ὡς ἤδη τελειωθέντας ἐν τοῖς μαθήμασιν ἀπέδωκεν ἄγειν εἰς τὴν οἰκίαν.
ὡς δὲ ἦγον, σπουδὴ περὶ τὰ μειράκια τῶν ὀχλῶν ἦν, καὶ περίοπτοι γεγόνασιν τῷ τε μεγέθει 7
τῆς ψυχῆς κοσμούμενοι καὶ βασιλικῷ κατὰ μορφὰς ἀξιώματος οὐκ ἀποδέοντες. ἐπιφθονοὶ 8
τε εὐθύς ἐδόκουν Σαλώμῃ τῇ τοῦ βασιλέως ἀδελφῇ καὶ τοῖς Μαριάμῃ ταῖς διαβολαῖς
10 κατηγωνισμένοις· καὶ κατ' ἐκείνων μετέφερον τὴν διαβολὴν λογοποιοῦντες οὐ καθ' ἡδονὰς 9
συνεῖναι τῷ πατρὶ δια τὸν τῆς μητρὸς θάνατον. οὐ πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν Ἡρώδην ἔλεγον 10
ἄντικρυς, ἀλλ' εἰς τὸ πλῆθος ἐσκόρπιζον τοὺς τοιοῦτους λόγους· ἐξ οὗ πρὸς τὸν Ἡρώδην
ἀναφερομένων ὑποκατεσκευάζετο μῖσος. ἐν μέντοι τῷ τότε πάσης ὑποψίας καὶ διαβολῆς 11
μεῖζον χρώμενος ὁ βασιλεὺς τῇ τοῦ γεγεννηκέναι φιλοστοργίᾳ καὶ τιμῇς ἧς ἔδει μετεδίδου
15 καὶ γυναῖκας ἐν ἡλικίαις γεγονόσιν ἐξεύγνυνεν, Ἀριστοβούλῳ μὲν τὴν Σαλώμης θυγατέρα
Βερνίκην, Ἀλεξάνδρῳ δὲ τὴν Ἀρχελαῦ τοῦ Καππαδοκῶν βασιλέως Γλαφύραν.

Ταῦτα διοικήσας, ἐπεὶ καὶ Μάρκον Ἀγρίππαν ἐπύθετο καταπεπλευκέναι πάλιν εἰς 12
τὴν Ἀσίαν, ἐπειχθεὶς πρὸς αὐτὸν ἡξίωσεν εἰς τε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ παρελθεῖν καὶ
τυχεῖν ὧν ἔδει παρ' ἀνδρὸς ξένου καὶ φίλου. κακῆϊνος μὲν εἵξας ἦκεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, 13
20 Ἡρώδης δὲ οὐδὲν ἀρεσκέας ἀπέλιπεν ἐν τε ταῖς ἄλλαις πόλεσι καὶ ἐν τῇ πόλει τῶν Ἱεροσο- 14
λυμιτῶν, ὑπαντῶντος τὲ τοῦ δήμου παντὸς ἐν ἐορτῷδει στολῇ καὶ δεχομένου τὸν ἄνδρα
σὺν εὐφημίαις Ἀγρίππας τῷ Θεῷ μὲν ἐκατόμβην κατέθυσεν, ἐστιῷ δὲ τὸν δῆμον οὐδενὸς
τῶν μεγίστων πλήθους λειπόμενος. αὐτὸς δὲ διὰ τὸν καιρὸν ἡπείγετο· τὸν γὰρ πλοῦν 15
ἐπιβαίνοντα τοῦ χειμῶνος οὐκ ἐνόμιζεν ἀσφαλῆ πρὸς Ἰωνίαν κομιζόμενος. ἐκείνος μὲν οὖν 16
25 ἀπέπλει πολλαῖς αὐτὸν δωρεαῖς τετιμηκότες Ἡρώδου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τοὺς ἐπισημο-
τάτους. ὁ δὲ βασιλεὺς ἕαρος ἡπείγετο συντυχεῖν αὐτῷ. καὶ περὶ Σινώπην τὴν ἐν τῷ 21
Πόντῳ καταλαβὼν ἀπροσδόκητος ὡς ἐφάνη πολλὰ φιλοφρονήσεις ἦσαν περὶ αὐτόν. ὡς δὲ 23
αὐτοῖς καὶ τὰ περὶ τὸν Πόντον κατεῖργαστο, ὧν ἔνεκεν Ἀγρίππας ἐστάλη, τὴν ἀνακομιδὴν
οὐκέτι ἐδόκει ποιεῖσθαι πλέουσιν, ἀλλὰ διαμειψάμενοι τὴν τε Παφλαγονίαν καὶ Καππα-
30 δοκίαν κακείθεν ἐπὶ τῆς μεγάλης Φρυγίας ὁδεύσαντες εἰς Ἐφεσον ἀφίκοντο κακείθεν
ἐξέπλευσαν εἰς Σάμον.

Τότε δὲ περὶ τὴν Ἰωνίαν αὐτῶν γενομένων πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων, ὃ τὰς πόλεις 27
ᾤκει, προσῆει καιροῦ καὶ παρρησίας ἐπειλημμένοι, καὶ τὰς ἐπηρείας ἔλεγον, ἃς ἐπηρεάζοντο
Ῥωμαίων αὐτοὺς ἐπιτρεψάντων κατὰ τοὺς οἰκέλους ζῆν νόμους. τοιαῦτα καταβοώντων 28
35 παρητήσατο μὲν ὁ βασιλεὺς ἀκοῦσαι τὸν Ἀγρίππαν αὐτὸν δικαιολογούμενον, Νικόλαον δὲ
τινα τῶν αὐτοῦ φίλων ἔδωκεν εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ δίκαια. τοῦ δὲ Ἀγρίππα Ῥωμαίων 30
τοὺς ἐν τέλει καὶ βασιλέων καὶ δυναστῶν τοὺς παρόντας συνέδρους ποιησαμένου ὁ Νικόλαος

10 κατ' ἐκείνον man. 1 Busb. — 13 i. marg. β' Busb. — 15 ἡλικία Zonaras cum Iosepho. —
16 ἀλεξάνδρου man. 1 Busb. — 20 post οὐδὲν 2—3 litt. erasae. — 22 εὐφημίας man. 1 Busb. —
26 i. marg. γ' Busb. — 32 i. marg. δ' Busb.

Zonaras I p. 438 Bonn.

27 ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων ἔλεγεν, ὡς οὔτε νόμοις οἰκείοις ἐῶνται χρᾶσθαι δίκας τε ἀναγκάζονται
 28 λέγειν ἐν ἱεραῖς ἡμέραις, καὶ τῶν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνατεθειμένων τῷ Θεῷ χρημάτων
 ἀφαιροῦνται στρατειῶν καὶ λειτουργιῶν ἀναγκαζόμενοι κοινωνεῖν καὶ πρὸς ταῦτα δαπανᾶν
 τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὧν ἀφείθησαν αἰὲν Ῥωμαίων αὐτοῖς ἐπιτρεψάντων κατὰ τοὺς οἰκείους
 57 ζῆν νόμους. καὶ ταῦτα πάσχοντες Ἰουδαῖοι ἀξιοῦσι περιττὸν οὐδέν, ἃ δὲ αὐτοὶ δεδώκατε
 58 ταῦτα ὑπ' ἄλλων μὴ περιῖδεῖν ἀφαιρούμενα. τοιαῦτα τοῦ Νικολάου διεξεληθόντος ἐγένετο
 μὲν οὐδεμία τῶν Ἑλλήνων ἀντικατάστασις· οὐδὲ γὰρ ὡς ἐν δικαστηρίῳ περὶ τῶν προκειμένων
 59 διελάμβανον, ἀλλ' ἦν ἔντευξις ὧν ἐβιάζοντο. κακείνων ἀπολογία μὲν οὐδεμία τοῦ μὴ
 60 ταῦτα ποιεῖν, πρόφασις δέ, ὡς τὴν χώραν αὐτῶν νεμόμενοι πάντα νῦν ἀδικοῦεν. συνιῶν
 δὲ ὁ Ἀγρίππας βιαζόμενος ἀπεκρίνατο ταῦτα· διὰ μὲν τὴν Ἡρώδου πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν 10
 καὶ φιλίαν ἔτοιμος εἶναι πᾶν ὅτιοῦν χαρίσασθαι Ἰουδαίοις ἀξιοῦσι καὶ καθ' αὐτὰ δίκαια
 δοκεῖν· ὥστε εἰ μὲν ἐδέοντο καὶ πλειόνων, οὐκ ἂν ὀκνήσαι τὰ γε μὴ λυποῦντα τὴν
 Ῥωμαίων ἀρχὴν παρασχεῖν. ἔδει δὲ ἃ καὶ πρότερον εἰλήφασιν ἄκυρα μὴ γενέσθαι, διὸ
 61 βεβαιοῦν αὐτοῖς ἀνεπηρέαστοις ἐν τοῖς οἰκείοις διατελεῖν ἔθεσι. ταῦτα εἰπὼν διέλυσε τὸν
 62 σύλλογον. Ἡρώδης δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν διαθέσεως ὠμολόγει χάριν. πλεῖν δὲ ὁ βασιλεὺς 15
 ἐπ' οἴκου διεγνωνκὼς ἀνῆλθῃ, κατὰγεται δὲ εἰς Καισάρειαν οὐ πολλαῖς ὕστερον ἡμέραις
 πνευματικῶν ἐπιτηδεῶν τυχών. κακείθεν ἔλθων εἰς Ἱεροσόλυμα συνήγαγεν ἐκκλησίαν· ἦν
 63 πολὺς καὶ ἐκ τῆς χώρας ὄχλος. ὁ δὲ παρελθὼν ἀπολογισμὸν τὲ τῆς ὅλης ἀποδημίας
 ἐποίησατο καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἰουδαίους, ὅσοι κατὰ τὴν Ἀσίαν ἦσαν, ὡς δι' αὐτὸν ἀνεπη-
 64 ρεάστως εἰς τὸ λοιπὸν ἔξουσι διηγῆσατο. τό τε σύμπαν ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις καὶ τῇ διοι- 20
 κήσει τῆς ἀρχῆς ὡς οὐδὲν παραλείποι τῶν ἐκείνοις συμφερόντων ἀγαλλόμενος τὸ τέταρτον
 65 τῶν φόρων ἀφίησιν αὐτοῖς τοῦ παρεληλυθότος ἔτους. οἱ δὲ καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῇ χάριτι
 δεδημαγωγημένοι μετὰ πλείστης ἀπῆσαν χαρᾶς πολλὰ ἐπευχόμενοι τῷ βασιλεῖ.
 66 Προὔβαινε δὲ αὐτῷ τὰ κατὰ τὴν σιάν τῆς οἰκίας καὶ χαλεπωτέραν ἐλάμβανε τὴν
 ἐπίδοσιν, τῆς μὲν Σαλώμης μῖσος καὶ κατὰ τῶν νεανίσκων τρεφούσης, προσλαμβανούσης δὲ 25
 67 καὶ πᾶν ὅσον εὐδοκιμῇ κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν, ἐχόντων δέ τι καὶ τῶν νεανίσκων
 θρασὺ καὶ δύσνουν εἰς τὸν γεγεννηκότα μνημὴ τὲ τῆς μητρὸς οἷα πάθοι παρὰ τὴν ἀξίαν
 68 καὶ τῇ τοῦ κρατεῖν ἐπιθυμίᾳ. πάλιν τὲ κακὸν ὁμοιον ἐγγόνει τοῖς πρώτοις, βλασφημίαι
 μὲν ἐξ ἐκείνων εἰς τὴν Σαλώμην καὶ τὸν Φερῶραν, κακοήθεια δὲ τούτων εἰς τὰ μεираκία·
 69 τὸ μὲν γὰρ μῖσος ἴσον ἦν ἐξ ἀλλήλων, ὁ δὲ τρόπος τοῦ μισεῖν οὐχ ὁμοιος· ἀλλ' οἱ μὲν ἐν
 τῷ φανερῷ λοιδορηθῆναι καὶ προσονειδίσαι προπετεῖς εὐγενὲς ὑπὸ τῆς ἀπειρίας οἰόμενοι
 τὸ τῆς ὀργῆς ἀνυπόστολον, οἱ δὲ πραγματικῶς καὶ κακοήθως ἐχρῶντο ταῖς διαβολαῖς, 30
 προσέλκοντες αἰὲν τὰ μεираκία καὶ τὸ θρασὺ καταλογιζόμενοι βίαιον ἔσσεσθαι πρὸς τὸν
 70 γεγεννηκότα. τὸ γὰρ οὐκ αἰδεῖσθαι ταῖς τῆς μητρὸς ἀμαρτίαις οὐδὲ οἶεσθαι δίκαια παθεῖν
 ἐκείνην ἄσχετον εἶναι πρὸς τὸ μὴ τὸν αἴτιον δοκοῦντα τιμωρῆσασθαι δι' αὐτοχειρίας.
 71 τέλος οὖν ἀπεπλήσθη ἡ πόλις τῶν τοιούτων καὶ ἤλεετο μὲν ἡ τῶν μεираκίων ἀπειρία,
 κατίσχυε δὲ ἡ τῆς Σαλώμης ἐπιμέλεια καὶ παρ' αὐτῶν ἐκείνων τὰς ἀφορμὰς τοῦ μὴ ψευδῆ 35

ἡ

1 χρᾶσθαι (supra scripsit man. 2) Busb. — 8 ἐβιάζετο man. 1 Busb. — 9 in marg. ε' Busb. —
 9 συνιδῶν et 10 βιαζομένους Iosephus. — 20 τῇ ex τὴν corr. man. 2 Busb. — 22 post τῷ una litt. erasa
 Busb. — 24 in marg. ε' Busb. — 36 ἤλεετο, litt εἴ ex corr. Busb.

Zonaras I p. 438 Bonn.

λέγειν ἐλάμβανεν· οἱ γὰρ οὕτως ἀχθόμενοι τῷ θανάτῳ τῆς μητρός, ἐπειδὴ κακείνην καὶ 72
 σφᾶς αὐτοὺς κακῶς ἔλεγεν, ἐφιλονείκουν ἔλεεινὴν μὲν, ὥσπερ ἦν, ἀποφαίνειν τὴν καταστροφὴν
 τῆς μητρός, ἔλεεινούς δὲ ἑαυτοὺς, οἱ τοῖς ἐκείνης φονεῦσιν ἀναγκάζονται συζῆν. ταῦτα 73
 προῆει ἐν ἀποδημίᾳ τοῦ βασιλεως. ὥς δὲ ἀπαντῆλθεν Ἡρώδης καὶ τῷ πλήθει διελέξατο,
 5 προσέπιπτον εὐθὺς οἱ λόγοι παρὰ τε τοῦ Φερώρα καὶ τῆς Σαλώμης μέγα· αὐτῶν τὸν κίν-
 δυνον εἶναι τὸν περὶ τῶν νεανίσκων ἀναφανδὸν διαπειλουμένων, ὥς οὐκ ἀνέξονται μὴ
 τισόμενοι τῆς μητρός τὸν νόμον. προσετίθεσαν δὲ καὶ ὥς ταῖς παρ' Ἀρχελαίου τοῦ 74
 Καππαδόκου ἐλπίσιν ἐπανεχόειν, ὥς δι' ἐκείνου πρὸς Καίσαρα ἀφιζόμενοι καὶ κατηγορή-
 σοντες τοῦ πατρός. Ἡρώδης δὲ εὐθὺς τετάρακτο μὲν ἀκούσας τούτων, ἔξεπέπληκτο δὲ 75
 10 μᾶλλον, ὅτι καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ἀπήγγελλον. ταρασσόμενος δὲ καὶ διακείμενος οὕτως ἐπὶ 78
 καθαιρέσει τῶν μειρακίων ἕτερον αὐτῷ γενόμενον ἰδιωτεύοντι παῖδα προσίγματο καὶ τοῦτο
 ἐδόκει τιμῆς, ἐκαλεῖτο δὲ Ἀντίπατρος, οὐχ ὥσπερ ἐν ὑστέρῳ πᾶν εἰς ἐκείνον ἀναφέρων,
 οἰόμενος παραιρήσεσθαι τοῦ θράσους τοὺς ἐκ Μαριάμης. τὸ γὰρ αὐθαδὲς οὐκ ἔτι ἂν 79
 αὐτοῖς, εἰ τοῦτο πεισθεῖεν, ὅτι μὴ μόνοις μὴδὲ ἐξ ἀνάγκης ἢ διαδοχῇ τῆς βασιλείας
 15 ὀφείλεται. διὸ καὶ καθάπερ ἔφεδρόν τινα τὸν Ἀντίπατρον εἰσήγαγε. τὸ δὲ οὐχ ὥσπερ 80
 ἐνόησεν ἀπέβη· τοῖς τε γὰρ παισὶν οὐ μετρίως ἐδόκειχερῆσθαι τῇ πρὸς αὐτοὺς ἐπιτηδεύειν,
 καὶ δεινὸς ὢν τὸν τρόπον Ἀντίπατρος ἐπειδὴ παρηρησίας τινὸς τῆς οὐ πρότερον οὔσης
 ἀντεποιήσατο, μίαν ἔσχεν ὑπόθεσιν κακοῦν τοὺς ἀδελφοὺς μὴ παραχωρεῖν τῶν πρωτείων,
 ἀλλ' ἔχασθαι τοῦ πατρὸς ἤδη ἡλλοτριωμένον ταῖς διαβολαῖς. ἦσαν οὖν παρ' αὐτοῦ μόνοι 82
 20 οἱ λόγοι φυλαττόμενοι διὰ τοῦ δόξα· τὰ τοιαῦτα καταμηνύειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐχρήσατο
 συνεργοῖς τοῖς ἀνυπόπτοις. καὶ τούτων πολυπροσώποις καὶ πιστοῖς ἀλλήλων συναγωνίζο- 83
 μένων ἔτι μᾶλλον αἱ παρὰ τῶν μειρακίων ἀφορμαὶ προσεγένοντο· καὶ γὰρ πολλάκις καὶ 84
 δάκρυα κατ' ἐπίρειαν ἦν ὢν ἠτιμάζοντο καὶ τῆς μητρός ἀνακλήσεις, καὶ τὸν πατέρα
 φανερώς ἤδη πρὸς τοὺς φίλους οὐ δίκαιον ἐλέγχειν ἐπετήδενον, ἅπερ ἅπαντα κακοῦθως
 25 ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀντίπατρον καιροφυλακούμενα καὶ μεζόνως πρὸς τὸν Ἡρώδην ἐξαγγελό-
 μενα προῦβαιναν οὐ μικρὰν ἀπεργαζόμενα τὴν τῆς οἰκίας στάσιν. ἀχθόμενος γὰρ ὁ 85
 βασιλεὺς ταῖς διαβολαῖς καὶ ταπεινῶσαι βουλόμενος τοὺς ἐκ Μαριάμης μεζόνα Ἀντιπάτρῳ
 τιμὴν παρεῖχε καὶ τέλος ἐπεισέγαγε τὴν ἐκείνου μητέρα, Καίσαρι δὲ πολλάκις γράφων
 ὑπὲρ αὐτοῦ συνίστη σπουδαιότερον. Ἀγρίππα γε μὴν ἀνιόντος εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν 86
 30 διοίκησιν τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας δεκαετῇ γενομένην, πλεύσας ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ συντυγ-
 χάνων μόνον τε τὸν Ἀντίπατρον ἐπύγματο καὶ παρέδωκεν εἰς Ῥώμην ἀνάγειν μετὰ πολλῶν
 δώρων Καίσαρι φίλον ἐσόμενον, ὥστε ἤδη πάντα δοκεῖν ἐπ' ἐκείνῳ καὶ παρεῶσθαι παν-
 τάπασιν ἐκ τῆς ἀρχῆς τὰ μειράκια.

Ἀντίπατρος δὲ τιμώμενος μὲν κατὰ τὴν ἀποδημίαν ἦδετο, ἤχθετο δὲ τῷ μὴ παρεῖναι 87
 35 μὴδ' ἔχειν ἐξ εὐκαίρου διαβάλλειν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ μᾶλλον ἐδεδοίκε μεταβολὴν τοῦ
 πατρὸς, μὴ καὶ καθ' αὐτὸν ἀξιόσειεν ἐπεικέστερον εἰς τοὺς ἐκ τῆς Μαριάμης φρονεῖν.
 ταῦτα δι' ἐννοίας ἔχων κάκειθεν, ὅτι ἀνιάσειν ἤλπιζε τὸν πατέρα κατὰ τῶν ἀδελφῶν, 89

2 ἔλεγον Iosephus. — 3 συζῆν, litt. ἦ in ras. 2—3 litt. man. 2 Busb. — 6 περὶ] παρὰ Iosephus. —
 11. 12 καὶ τοῦτον ἐδόκει τιμαῖν Iosephus. — 12 ἐκαλεῖτο] ἐκαλεῖ|ο, litt. ο in ras. 2 litt., τ ab rubricatore
 omissum videtur Busb. — 14 post εἰ ras. 1 litt. Busb. — 21 πολυπροσώπως καὶ πιστῶς ἀλλήλοις
 Iosephus. — 25 ἐξαγγελόμενα man. 2 Busb. — 34 ἦδετο] ἦδετο Busb.

Zonaras I p. 439 Bonn.

- 90 συνεχῶς ἐπέστελλεν, ἕως εἰς τοῦτο προήγαγε τὸν Ἡρώδη, ὡς ἤδη δυσμενῶς ἔχειν
τοῖς μειρακίοις, κρεῖττον δ' ἡγήσατο πλεύσας εἰς Ῥώμην. ἐκεῖ τῶν παιδῶν κατηγορεῖν παρὰ
91 Καίσαρι. ὡς δὲ ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐλθὼν εἰς λόγους Καίσαρι καὶ καιρὸν αἰτησά-
μενος ἐπὶ μεγάλοις οἷς ἐδόκει συντυχεῖν παρεστήσατο μὲν τοὺς παῖδας, ἡτιάσατο δὲ τῆς
92 ἀπονοίας καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἔχουσιν ἅπαντα τρόπον ἐσπουδακότες μισεῖν τὸν 5
ἐαυτῶν πατέρα, ὥστε διαχειρίσασθαι αὐτὸν καὶ τὴν βασιλείαν ὡμοτάτῳ τρόπῳ παραλαβεῖν.
100 ταῦτα μὲν Ἡρώδης ἐμφανῶς ἡτιάσατο παρὰ Καίσαρι τοὺς ἐαυτοῦ παῖδας. τῶν δὲ
102 νεανίσκων ἡδὴ μὲν καὶ λέγοντος δάκρυα καὶ σύγχυσις ἦν καὶ ἀπορία τοῦ δύνασθαι λέγειν
καὶ τέλος οἰμωγῇ συμπαθεστέρα, δεδοικότες εἰ δόξουσιν ἐκ τοῦ συνειδότος ἡπορησθαι,
ἀπολογίαν. 10
- 104 Ἐπεὶ δὲ συνείδον εὐμένειαν τινα παρὰ Καίσαρος, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον τοὺς μὲν
105 συνδακρύοντας, ἅπαντας δὲ συναλοῦντας, θάτερος αὐτῶν Ἀλέξανδρος ἐπεχειρεῖ διαλύειν
τὰς αἰτίας πρὸς τὸν πατέρα τοὺς λόγους ποιούμενος καὶ πολλὰ εἰπόντος καὶ διαλεχθέντος
121 πρὸς τὸ ἐπαγωγότερον, ὁ Καῖσαρ οὐδὲ πρότερον πιστεῦων τῷ μεγέθει τῆς διαβολῆς ἔτι
μᾶλλον ἐξηλλόττετο καὶ συνεχῶς εἰς τὸν Ἡρώδη ἀπέβλεπεν ὄρων ἀκεῖνον ὑποσυνγε- 15
χυμένον, ἀγωνία τὲ τοῖς παροῦσιν ἐνεπεπτώκει καὶ περὶ τὴν αὐλήν ὁ λόγος διαδοθεὶς
122 ἐπίφθορον ἐποίει τὸν βασιλέα. τὸ γὰρ ἄπιστον τῆς διαβολῆς καὶ τὸ περὶ τοὺς νεανίσκους
ἐν ἀκμῇ καὶ κάλλει σωματίων ἐλεεινὸν ἐπεσπάσατο βοήθειαν, ἔτι δὴ μᾶλλον ἐπειδὴ καὶ
τῷ λόγῳ δεξιῶς καὶ μετὰ φρονήσεως ἀπήντησεν Ἀλέξανδρος, ἦν δ' ἐκείνους ἔτι ταῦτόν τὸ
σχῆμα, κλαίουσι καὶ σὺν κατηφεῖα πρὸς τὴν γῆν νενευσόσιν, ἣ δὲ ἐλπίς ἀμείνων ὑπε- 20
123 φαίνετο, καὶ δόξας ὁ βασιλεὺς ἐξ ὧν αὐτὸν ἔπειθεν οὐκ εὐλόγα κατηγορηκέναι διὰ τὸ
124 μηδὲν αὐτὸν ἐλέγχειν ἀπολογίας τινὸς ἐδεῖτο. Καῖσαρ δὲ μικρὸν ἐπισχὼν τοὺς μὲν νεα-
νίσκους, εἰ καὶ πόρρω τῆς ἐπ' αὐτοῖς διαβολῆς δοκοῦσιν, αὐτὸ τὲ τοῦτο ἀμαρτεῖν ἔφη τὸ
125 μὴ τοιοῦτους ἐαυτοὺς τῷ πατρὶ παρασχεῖν, ὡς μὴδὲ γενέσθαι τὸν ἐπ' αὐτοῖς λόγον. Ἡρώδη
δὲ παρεκάλει πᾶσαν ὑπόνοιαν ἀφελόντα διαλλάττεσθαι τοῖς παισίν· οὐ γὰρ εἶναι δίκαιον 25
126 οὐδὲ πιστεῦειν τὰ τοιαῦτα κατὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ. τοιαῦτα νουθετῶν ἔνευσε τοῖς νεανίσκοις.
ἐκείνων δὲ βουλευομένων ἐπιπτεσεῖν ἐπὶ δειρήσει προαναλαβὼν αὐτοὺς ὁ πατήρ τε δακρύοντας
ἡσπάζετο παρ' ἑκαστον ἐν μέρει περιπτύσσων, ὡς μηδοντιναοῦν τῶν παρατυγχανόντων
127 ἀπαθῆ γενέσθαι. τότε μὲν οὖν εὐχαριστήσαντες Καίσαρι μετ' ἀλλήλων ἀπήγessαν καὶ μετ'
128 αὐτῶν Ἀντίπατρος ὑποκρινόμενος ἐφήδεσθαι ταῖς διαλλαγαῖς. ἐν δὲ ταῖς ὑστεραίαις 30
Ἡρώδης μὲν ἐδωρεῖτο Καίσαρα τριακοσίοις ταλάντοις θέας τε καὶ διανομάς ποιούμενος τῷ
Ῥωμαίων δήμῳ, Καῖσαρ δὲ αὐτῷ τοῦ μετάλλου τοῦ Κυπρίου χαλκοῦ τὴν ἡμίσειαν πρόσοδον
129 καὶ τῆς ἡμισείας τὴν ἐπιμέλειαν δέδωκε ξενίας τε καὶ καταγωγαῖς ἐτίμησε, καὶ περὶ τῆς
βασιλείας αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν ἀφῆκεν ὃν ἂν αἰρῇται τῶν παιδῶν διάδοχον καθιστάνειν ἢ
καὶ διανέμειν ἐκάστῳ μέρος τῆς τιμῆς εἰς πάντας διελευσομένης. ἐκείνου δὲ ἤδη θέλοντος 35
130 αὐτὸ ποιεῖν οὐκ ἐπιτρέψειν ἔφη ζῶντι δὲ τῆς βασιλείας καὶ τῶν παιδῶν κρατεῖν. ἐπὶ
τούτοις ἐπανήει πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ἀποδημοῦντος δὲ οὐ μικρὸν μέρος ἀπέστη τῆς
ἀρχῆς περὶ τὸν Τράχωνα, καὶ τούτους οἱ καταλειφθέντες στρατηγοὶ χειρωσάμενοι πάλιν

οἰσ

2 τοῖς μειρακίοις Busb. — 11 i. marg. ἢ Busb. — 14 πιστεῦον Busb. — 25 διαλλάττεσθαι, alterum τ supra versum, ε in ras. Busb. — 29 μετ' αὐτῶν] σὺν αὐτοῖς Iosephus. — 36 αὐτὸ] αὐτῷ Busb.

Zonaras I p. 441 Bonn.

- ὑπακούειν ἡγάγκασαν. Ἡρώδης δὲ πλέων σὺν τοῖς παισὶν ὡς ἐγένετο κατὰ Κιλικίαν ἐν 131
Ἐλεούσῃ τῇ μετωνομασμένῃ νῦν Σεβαστῇ καταλαμβάνει τὸν βασιλέα τῆς Καππαδοκίας
Ἀρχέλαον, ὃς αὐτὸν ἐκδέχεται φιλοφρόνως ἠδόμενος ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων διαλλαγαῖς καὶ
τῷ τὸν Ἀλέξανδρον, ὃς εἶχεν αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, τῆς αἰτίας ἀπολελύσθαι· δωρεὰς τὲ
5 ἀντέδωκαν ἀλλήλοις ὥς εἰκὸς βασιλεῖς. ἐντεῦθεν Ἡρώδης ἐπὶ Ἰουδαίαν ἐλθὼν καὶ γενό- 132
μενος ἐν τῷ ἱερῷ περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὴν ἀποδημίαν διελέγετο. τέλος ἐπὶ νου- 133
θεσίᾳ τῶν παίδων τὸν λόγον κατέστρεψε, τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν εἰς
ἐμόνοιαν καλῶν καὶ τοὺς υἱοὺς μετ' αὐτὸν ἀποδεικνύς βασιλέας γενέσθαι, πρῶτον μὲν τὸν
Ἀντίπατρον, εἶτα καὶ τοὺς Μαριάμης Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον. ἐν δὲ τῷ τότε πάντας 134
10 ἀποβλέπειν εἰς αὐτὸν ἀξίῳ καὶ βασιλέα καὶ δεσπότην ἀπάντων δοκεῖν τοὺς τε ἡγεμόνας
καὶ τὸ στρατιωτικὸν εἰ πρὸς ἓνα βλέπειν αὐτὸν ἀτάραχον ἔφη τὸν βίον ἔχειν. ταῦτα 135
εἰπὼν ἀφίγησι τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς πλείστοις μὲν ἄριστα διειλεγμένος, ἐνίοις δὲ οὐχ ὁμοίως·
ἦδη γὰρ ὑπὸ τῆς ἀμίλλης καὶ τῶν ἐλπίδων ὥς ἐδεδώκει τοῖς παισὶ νενεωτέριστο πολλὰ
καινότερων ἐγίεμενα.
- 15 Περὶ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον συντέλειαν ἔλαβεν ἡ Καισάρεια Σεβαστῇ ἣν ᾠκοδόμει 136
δεκάτῳ ἔτει πρὸς τέλος ἐλθούσης τῆς ὅλης κατασκευῆς. ἦν οὖν εὐθύς ἐν καθιερώσει 137
μεῖζων ἑορτῇ, κατηγγέλκει δὲ καὶ ἀγῶνα μουσικῆς καὶ γυμνικῶν ἀθλημάτων. καὶ τοῦτον 138
τὸν ἀγῶνα Καίσαρι ἀντιτίθει· ὁ δὲ αὐτῷ πᾶσαν τὴν εἰς τὰ τοιαῦτα παρασκευὴν ἀπὸ τῶν
οἰκείων διεπέμπετο. ἰδίᾳ δὲ καὶ ἡ γυνὴ Καίσαρος Ἰουλίᾳ πολλὰ τῶν ἐκεῖ πολυτελεστάτων 139
20 ἀπέστειλε. συνελθόντος δὲ εἰς τὴν πόλιν ὄχλου πλείονος κατὰ θεωρίαν καὶ πρέσβων, οὓς 140
ἔπεμπον οἱ δῆμοι δι' ὧς ἐπεπόνθεισαν εὐεργεσίας, ἅπαντας ἐξεδέξατο καταγωγαῖς καὶ
τραπέζαις καὶ διηνεκέσιν ἑορταῖς, ὡς ἐπίσημον γενέσθαι τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ· εἰς 141
πάντα γὰρ ἅπερ ἂν ἐπετῆδενεν ἐμίλωνεῖκε τὴν τῶν ἤδη γεγενημένων ἐπίδειξιν ὑπερ-
βαλέσθαι, καὶ φασὶν αὐτὸν τὲ Καίσαρα καὶ Ἀγρίππαν καὶ πολλάκις εἰπεῖν, ὡς ἀποδέοι
25 τὰ τῆς ἀρχῆς Ἡρώδῃ τῆς οὔσης ἐν αὐτῷ μεγαλοψυχίας· ἄξιον γὰρ εἶναι καὶ Συρίας ἀπάσης
καὶ Αἰγύπτου τὴν βασιλείαν ἔχειν. ἀνήγειρε δὲ καὶ πόλιν ἄλλην ἐν τῷ πεδίῳ τῷ λεγομένῳ 142
Καφαρσαβᾶ, τόπον ἔνυδρον καὶ χώραν ἀρίστην φντοῖς ἐκλέξας. ταύτην ἀπὸ Ἀντιπάτρου τοῦ 143
πατρὸς Ἀντιπατρίδα προσηγόρευσεν. ἐπώνυμον δὲ χωρίον καὶ τῇ μητρὶ ὑπὲρ Ἱεριχοῦντα
οἰκοδομήσας ἐκάλεσε Κύπρον. Φασαήλῳ τὲ τῷ ἀδελφῷ μνημεῖα ἐτίθει τὰ κάλλιστα, πύργον 144
30 ἐπ' αὐτῆς τῆς πόλεως ἀναστήσας οὐδὲν ἐλάττω τοῦ κατὰ τὴν Φάρον, ὃν προσηγόρευσε Φασαή-
λον, ὁμώνυμον δὲ αὐτῷ καὶ πόλιν περὶ τὸν αὐλῶνα τῆς Ἱεριχοῦντος ἔκτισε Φασαηλίδα καλέσας 145
καὶ ταύτην. τὰς δὲ ἄλλας εὐεργεσίας ἄπορον εἰπεῖν τὰς κατὰ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, 146
τὰ δὲ μέγιστα καὶ διασημότερα τῶν πεπραγμένων αὐτῷ Ῥοδίοις μὲν τό τε Πυθεῖον 147
ἀνέστησεν οἰκείοις ἀναλώμασι καὶ παρέσχεν ἀργυρίου πολλὰ τάλαντα πρὸς ναυπηγίαν.
- 35 Νικοπολίταις τὲ τοῖς ἐπ' Ἀκτίῳ κτισθεῖσι παρὰ Καίσαρος τὰ πλεῖστα τῶν δημοσίων συγ-
κατεσκευάσεν. Ἀντιοχεῦσι τὲ τοῖς ἐν Συρίᾳ μεγίστην πόλιν οἰκοῦσιν, ἣν κατὰ μῆκος 148
τέμνει πλατεῖα, ταύτην στοαῖς πικρ' ἐκάτερα καὶ λίθῳ τὴν ὕπαιθρον ὁδὸν καταστορέσας
πλεῖον εἰς κόσμον καὶ τὴν τῶν οἰκούντων εὐχρηστίαν ὠφέλησε. τὸν γε μὴν Ὀλυμπιάειν 149
ἀγῶνα πολὺ τῆς προσηγορίας ἀδοξότερον ὑπ' ἀχρηματίας διατιθέμενον τιμιώτερον ἐποίει

Zonaras I p. 441 Bonn.

- χρημάτων προσόδους καταστήσας καὶ πρὸς θυσίας καὶ τὸν ἄλλον κόσμον ἐσεμνοποίησε
 τὴν πανήγυριν. διὰ δὲ ταύτην τὴν φιλοτιμίαν διηνεκῆς ἀγωνοθέτης παρὰ τοῖς πλείστοις
 150 ἀνεγράφη. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἐπέρχεται θαυμάζειν τὸ διεστῶς τῆς ἐν φύσει προαιρέσεως·
 ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὰς φιλοτιμίας καὶ τὰς εὐεργεσίας ἀποδίδωσιν, αἷς ἐκέχρητο πρὸς
 ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐκ ἔστι μὴ συνομολογεῖν εὐεργετικωτάτῃ κεχρηῆσθαι τῇ φύσει. 5
 151 ὅταν δὲ εἰς τὰς τιμωρίας καὶ ἀδικίας, ἃς εἰς τοὺς ἀρχομένους καὶ τοὺς οἰκαιοτάτους ἐπε-
 δεῖξατο, βλέψῃ τίς καὶ καταμάθῃ τὸ σκληρὸν καὶ δυσπαραίτητον τοῦ τρόπου, θηριώδη
 152 δόξει καὶ πάσης μετριότητος ἀλλότριον. ἔνθεν καὶ διάφορόν τινα καὶ μαχομένην ἐπ’
 αὐτῷ νομίζουσι γεγενῆσθαι τὴν προαίρεσιν. ἐγὼ δὲ μίαν αἰτίαν ἀμφοτέρων τούτων ὑπολαμ-
 153 βάνω· φιλότιμος γὰρ ὢν καὶ τοῦ πάθους ἡττώμενος ἰσχυρῶς, προήγετο μὲν εἰς μεγαλοψυ- 10
 154 χίαν, εἴ ποὺ μνήμης εἰσαῦθις ἡ κατατοπαρὸν εὐφημίας ἐλπίς ἐμπέσοι. ταῖς δὲ δαπάναις
 156 ὑπὲρ δύναμιν χρώμενος ἠναγκάζεται χαλεπὸς εἶναι τοῖς ὑποτεταγμένοις· περὶ γε μὴν τοὺς
 οἰκείους, εἰ δόξειε τις εἰς τὴν ἀρχὴν τι παρακινεῖν, οὐκ ἱκανὸς αὐτοῦ κρατεῖν ἐγένετο καὶ
 διὰ τοῦτο διεξῆλθεν ὁμοῦ συγγενεῖς καὶ φίλους ἴσα πολεμίοις τιμωρούμενος ἐκ τοῦ μόνος
 θέλειν τετιμῆσθαι τὰς τοιαύτας ἀμαρτίας ἀναλαμβάνων. 15
 160 Τοὺς δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἰουδαίους ὕσους πρὸς Κυρήνην ἢ Αἰβύνην κατέσχον ἐκάκουν
 αἱ πόλεις, τῶν μὲν προτέρων βασιλέων ἰσονομίαν αὐτοῖς παρεσχήμενων, ἐν δὲ τῷ τότε
 δι’ ἐπηρείας ἐχόντων τῶν Ἑλλήνων αὐτούς, ὡς καὶ χρημάτων ἱερῶν ἀφαίρεσιν ποιεῖσθαι
 161 καὶ καταβλάπτειν αὐτοὺς ἐπὶ μέρος. πάσχοντες δὲ κακῶς ἐπρεσβεύσαντο πρὸς τὸν
 Καίσαρα περὶ τούτων. ὁ δὲ αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ἰσοτέλειαν ἔδωκε γράψας τοῖς κατὰ τὰς 20
 ἐπαρχίας.
 179 Ἡρώδης δὲ πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασι χρώμενος, ἀκηκῶς ὡς Ὑρκανὸς ὁ πρὸ αὐτοῦ
 βασιλεύσας ἀνοίξας τὸν Δαβίδου τάφον ἀργυρίον λάβοι τρισχίλια τάλαντα κειμένων πολὺ
 πλειόνων ἔτι καὶ δυναμένων εἰς ἅπαν ἐπαρκέσαι ταῖς χορηγίαις, ἐκ πλείονος μὲν δι’ ἐννοίας
 180 εἶχε τὴν ἐπιχείρησιν, ἐν δὲ τῷ τότε νυκτὸς ἀνοίξας τὸν τάφον εἰσέρχεται πραγματευόμενος 25
 181 μὲν ἥμιστα φανερός εἶναι, παρεληφὼς δὲ τοῖς πιστοτάτους τῶν φίλων. ἀποθέσιμα μὲν
 οὖν χρήματα καθάπερ Ὑρκανὸς οὐχ εὗρε, κόσμον δὲ πολὺν κειμηλίων χρυσῶν, ὧν ἀνείλετο
 πάντα. ἐπιμελεστέραν δὲ τὴν ἔρευναν ποιούμενος ἐνδοτέρῳ χωρεῖν ἔσπευδε κατὰ τὰς
 182 θύκας, ἐν αἷς ἦν τοῦ Δαβίδου καὶ τοῦ Σολομῶντος τὰ σώματα. καὶ δύο μὲν αὐτῷ τῶν
 δορυφόρων διεφθάρησαν φλογὸς ἐνδοθεν εἰσιούσιν ἀπαντώσης, ὡς ἐλέγετο, περίφοβος δὲ 30
 αὐτὸς ἐξῆι, καὶ τοῦ δέους ἱλαστήριον μνήμα λευκῆς πέτρας ἐπὶ τῶν στομιῶν κατεσκεύασε
 183 πολυτελεστάτῃ δαπάνῃ. τούτου καὶ Νικόλαος ὁ κατ’ αὐτὸν ἱστοριογράφος μέμνηται τοῦ
 κατασκευάσματος, οὐ μὴν ὅτι καὶ κατήλθεν, οὐκ εὐπρεπῆ τὴν πράξιν ἐπιστάμενος.
 188 Ἡρώδης δὲ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν, ἣν ἐποιήσατο τῷ τάφῳ, χεῖρον ἐδόκει πράττειν ἐν τοῖς
 189 κατὰ τὴν οἰκίαν· στάσις γὰρ ἦν ὥσπερ ἐμφυλίου πολέμου κατὰ τὴν αὐλὴν καὶ μίσους 35
 190 πρὸς ἀλλήλους ἀνθυπερβαλλομένων ταῖς διαβολαῖς. ἐστρατήγει δὲ αἰεὶ κατὰ τῶν ἀδελφῶν
 Ἀντίπατρος δεινὸς ὢν ἔξωθεν μὲν περιβάλλων αὐτοὺς ταῖς αἰτίαις, αὐτὸς δὲ πολλάκις
 ἀπολογούμενον τόπον λαμβάνων, ἵνα ἡ τὸ δοκοῦν εὐνοὴν πιστὸν αὐτῷ πρὸς τὰς ἐγχειρήσεις

4 ἀποδίδωσιν] ἀπιδώμεν Iosephus. — 6 οἰκαιοτάτους, litt. οἱ in ras. (fuit ε.) Busb. — 16 i. marg.
 ι' Busb. — 22 i. marg. ια' Busb.

Zonaras I p. 442 Bonn.

ὧν ἐδόκει. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ποικίλως ἐκπεριελήλυθει τὸν πατέρα μόνος ὑπὲρ τῆς
ἐκείνου σωτηρίας ἅπαντα πράττειν δοκῶν. ὁ δὲ καὶ Πτολεμαῖον, ὅς ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῶν 191
τῆς βασιλείας πραγμάτων, Ἀντιπάτρῳ συνίστη καὶ μετὰ τῆς ἐκείνου μητρὸς ὑπὲρ τῶν
ἐπειγόντων ἐβουλεύετο. καὶ καθόλου τὰ πάντα ἴσαν οἵτοι. οἱ δὲ ἐκ τῆς Μαριάμης χαλε- 192
5 πώτερον αἰεὶ διετίθεντο, καὶ τὴν ἀτιμίαν ὑπ' εὐγενείας οὐκ ἔφερον παρעωσμένοι καὶ τάξιν
ἀτιμοτέραν ἔχοντες. αἱ τε μὴν γυναῖκες, ἡ μὲν Ἀλεξάνδρῳ συνοικοῦσα Γλαφύρα ἡ 193
Ἀρχελαίου μῖσος εἶχεν εἰς τὴν Σαλώμην κατὰ τε τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα διάθεσιν καὶ τοῦ
πρὸς τὴν ἐκείνης θυγατέρα δοκεῖν ὑπερφηανώτερον διακεῖσθαι· συνῶκει μὲν γὰρ Ἀριστο-
βούλῳ, τὴν δὲ ἰσοτιμίαν αὐτῆς ἀνηξιοπάθει Γλαφύρα. δευτέρως οὖν ταύτης ξείδος ἐμ- 194
10 πεπτοκυίας οὐδὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς Φερῶρας ἔξω ταραχῆς ἦν, ἰδίαν δὲ ὑπόθεσιν
ὑποψίας καὶ μίσους εἶχεν· ἐμπεπτόκει μὲν γὰρ εἰς ἔρωτα δουλενουσῆς αὐτῷ γυναικός,
ἥτις τε δὲ τῆς ἀνθρώπου μεμηνότως, ὥστε αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ βασιλέως ἐγγνηθείσης θυγατρὸς
τὴν μὲν ὑπερφηανῆσαι, πρὸς δὲ τὴν δούλην τὸν νοῦν ἔχειν. ἤχθετο δὲ ἀτιμασθεὶς Ἡρώδης 195
τῷ πολλὰ μὲν εὐεργετεῖν τὸν ἀδελφόν, δυνάμει δὲ καὶ κοινωνὸν ἔχειν τῆς βασιλείας, οὐχ
15 ὅμοιον εἰς τὰς ἀμοιβὰς ὄρων. καὶ τὴν μὲν κόρην μὴ τυχὼν Φερῶρα δικαίον παιδί 196
Φασαίλου δίδωσιν, αὐτὸς δὲ χρόνον διελθόντος οἴομενος ἤδη παρηκμακέναι τὴν ἐπιθυμίαν
τὰδελφῷ περὶ τε τῶν πρώτων ἡτιᾶτο καὶ τὴν δευτέραν ἡξίου λαμβάνειν, Κύπρος δ' ἐκα-
λεῖτο. Φερῶρας δὲ συμβουλευσάντος Πτολεμαίου τὴν μὲν ἄνθρωπον ἤδη καὶ παῖδα ἔχων 197
ἐξ αὐτῆς ἀποπέμπεται, βασιλεὺς δὲ ὁμολόγει λήψεσθαι τὴν δευτέραν αὐτοῦ θυγατέρα καὶ 198
20 τριακοστὴν ἡμέραν ἔθετο τοῦ γάμου, συνεπομνύμενος ὡς οὐδὲν ἔτι κοινωνήμα πρὸς τὴν
ἀποπεμφθεῖσαν ἔσται. διελθουσῶν δὲ τῶν τριάκοντα ἡμερῶν τοσοῦτον ἦν ἥτις τοῦ 199
ἔρωτος, ὥστε μηδὲν μὲν ἔτι ποιῆσαι τῶν ὁμολογημένων, πάλιν δὲ διατελεῖν ἐπὶ τῇ πρώτῃ.
ταῦτα φανερώς ἤδη τὸν Ἡρώδην ἐλύπει καὶ πρὸς ὀργὴν ἤγε. διετέλει δὲ οὐκέτι τίς ἡμέρας 200
οὐδὲ ὥρα, καὶ ἦν ἀτρεμεῖν αὐτῷ συνέβαινεν, ἀλλὰ τι προσέπιπτεν καινὸν ἀγώνισμα τῶν
25 συγγενῶν καὶ φιλιᾶτων ἀλλήλους πεπονημένων. τοῦτο μὲν γὰρ ἡ Σαλώμη χαλεπὴ καὶ 201
δύστροις οὖσα τοῖς ἐκ Μαριάμης οὐδὲ τὴν ἐαυτῆς θυγατέρα συνοικοῦσαν Ἀριστοβούλῳ
θατέρῳ τῶν νεανίσκων εἶα τῇ τοῦ γάμου πρὸς ἐκείνον εὐνοίᾳ χρῆσθαι, λέγειν εἴ τι λαλή-
σειεν κατ' ἰδίαν ἀναπεύθουσα. ὅθεν αὐτῇ μὲν ἅπαντα τὰ κατ' ἐκείνους ἐμάνθανε, 202
δύστροι δὲ τὴν παῖδα τῷ νεανίσκῳ πεποιήκει. ἡ πολλάκις ἔλεγε τῇ μητρὶ ὡς μέμνηται 203
30 μὲν ἰδιάζοντες ἐκεῖνοι τῆς Μαριάμης, ἐστνυγήκασιν δὲ τὸν πατέρα, συνεχὲς δὲ διαπειλοῦσιν,
εἰ τύχοιεν αὐτοὶ ποτὲ τῆς ἀρχῆς, τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἄλλων γυναικῶν παῖδας Ἡρώδου
κωμογραμματοεῖς καταστήσειν· ἀρμόσειν γὰρ εἰς τοιαύτην χρεῖαν τὸ πρὸς παιδείαν ἐσπου-
δασμένον αὐτῶν· τὰς δὲ γυναῖκας, εἴ ποτε καὶ ταύτας ἴδοιεν τοῦ μητρῷου κόσμου μετελη- 204
φνείας, ἀντὶ τῆς παρούσης ἀβρότητας ἀπειλεῖν, ὡς τριχίνοις ἡμφιεσμένοι καθεδοῦνται μηδὲ
35 τὸν ἥλιον βλέπονσαι. ταῦτα εὐθύς ἀπήγγελε διὰ τῆς Σαλώμης τῷ βασιλεῖ· κακείνος 205
ἤκουσε μὲν ἀλγεινῶς, ἐπειράτω δὲ διορθοῦν, ἐκακοῦτο δὲ ταῖς ὑποψίαις. οὐ μὲν ἄλλὰ
τότε μὲν ἐπιπλήξας τοῖς παισὶν ἀπολογησαμένων ῥάων ἐγένετο, ταῖς δὲ ἐξῆς πολὺ χεῖρω
προσέπεσεν. ὁ γὰρ Φερῶρας ἐλθὼν παρὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἔχοντα τὴν Ἀρχελαίου θυγατέρα 206
Γλαφύραν, Σαλώμης ἔφη λεγούσης ἀκηκοέναι τὸν Ἡρώδην ἥττησθαι τοῦ τῆς Γλαφύρας

6 τε] γε Iosephus — ἀλεξάνδρα Busb. — 16 φασάηλον Busb. — 23 ἡρώδη man. 1 Busb. —
39 ἥττησθαι, ἡ i. ras. Busb.

Zonaras I p. 443 Bonn.

207 ξρωτος. τοῦτο οὖν ἐκεῖνος ἀκούσας ὑπὸ τε νεότητος καὶ ζηλοτυπίας ἐξεκαίετο καὶ τὰ κατὰ
 τιμὴν εἰς παῖδα γινόμενα παρὰ Ἡρώδου, πολλάκις δὲ ἦσαν τοιαῦται φιλοφρονήσεις, ἐπὶ
 208 τὸ χεῖρον ἐλάμβανεν ἐξ ὑπονοιῶν διὰ τὸν ἐκπεσόντα λόγον. οὐκ ἐκαρτέρησέ τε τὴν
 ὀδύνην τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἐλθὼν πρὸς τὸν πατέρα καταμηνύει τὰ ὑπὸ τοῦ Φερῶρα
 δηθέντα μετὰ δακρύων. Ἡρώδης δὲ μᾶλλον ἐκπαθῆς γενόμενος καὶ τὸ σὺν αἰσχίῃ τῆς 5
 209 διαβολῆς ἐψευσμένον οὐ φέρων τετάρακτο. καὶ μεταπέμπεται τὸν Φερῶραν καὶ προσο-
 ρειδίσας „κάκιστε ἀπάντων, εἶπεν, εἰς τοῦτο τῆς ἀμέτρον ἦλθες ἀχαριστίας, ὥς τοιαῦτα
 211 περὶ ἡμῶν νοῆσαι τὰ καὶ λαλεῖν; πότερον λόγον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδὸς ἢ ξίφος εἰς
 212 τὴν δεξιὰν ἐμβαλεῖν δοκεῖς κατὰ τοῦ γεγεννηκότος; ἔρρε κάκιστος εἰς εὐεργέτην καὶ ἀδελ-
 213 φὸν γενόμενος“. Φερῶρας δὲ ἐπ' αὐτοφῶρῳ τῇ μοχθηρίᾳ Σαλώμην ἔφη ταῦτα συμπεῖσειν, 10
 214 καὶ παρ' ἐκείνης εἶναι τοὺς λόγους. ἡ δὲ ὥς μόνον ἤκουσε παρούσα, ἀνεβόησεν ὥς οὐδὲν
 εἶη παρ' αὐτῆς τοιοῦτον, καὶ ὅτι διὰ σπουδῆς ἐστὶν ἅπασιν εἰς μῖσος αὐτὴν καταστήσειν
 215 τοῦ βασιλέως. ἐν δὲ τῷ παρόντι καὶ μᾶλλον ἐπιβουλεύεσθαι· μόνη γὰρ ἀναπεῖθουσα τὸν
 ἀδελφὸν ἐκβαλεῖν ἣν ἔχει γυναικα, λαβεῖν δὲ θυγατέρα τοῦ βασιλέως διατοῦτο μεμισῆσθαι.
 216 τοιαῦτα λεγούσης καὶ τῶν τριχῶν ἐπιδραττομένης καὶ τὰ στέγνα τυπτούσης, ἡ μὲν ὄψις 15
 εἶχε τι πρὸς τὴν ἄρνησιν πιθανόν, ἡ δὲ κακοήθεια τοῦ τρόπου τὴν ἐν τοῖς γινόμενοις
 217 ὑπόκρισιν ἀπεσήμαινεν. ὁ δὲ Φερῶρας εἰς μέσον ἀπειλήπτο, εἰπεῖν μὲν ὁμολογηκώς.
 218 ἀκοῦσαι δὲ οὐ πιστευόμενος. τέλος δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν τε ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν
 μεμνηκῶς ἀπεπέμπετο τὸν υἱὸν ἐπαινέσας τῆς ἐγκρατείας καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἀνευγεκῆν
 219 τοὺς λόγους. κακῶς δὲ ἤκουσεν ἡ Σαλώμη· παρ' αὐτῆς γὰρ ἐδόκει κεκινήσθαι τὰ τῆς 20
 διαβολῆς· καὶ τι συμπεσόν ἐπὶ μεῖζον ἦρε τὴν κατ' ἐκείνης ἔχθραν.
 220 Ἦν μὲν γὰρ ὁ τῆς Ἀραβίας βασιλεὺς Ὀβάδας ἀπράγμων καὶ νωθῆς τὴν φύσιν,
 Συλαῖος δὲ αὐτῷ διώκει τὰ πράγματα δεινὸς ἀνὴρ καὶ τὴν ἡλικίαν νέος ἔτι καὶ καλός.
 221 ὑπὸ χρείας δὲ τινος ἐλθὼν ὥς τὸν Ἡρώδην συνδειπνῶν εἶδε τὴν Σαλώμην, καὶ τὸν τοῦν
 222 ἔσχε πρὸς αὐτὴν, γινώσκων δὲ ὅτι χήρα τυγχάνει διελέγετο. Σαλώμη δὲ τὸν νεανίσκον 25
 223 οὐκ ἀπαθῶς ὀρώσα πρὸς τὸν γάμον ὥρμητο. ταῦτα αἱ γυναῖκες ἀνέφερον τῷ βασιλεῖ
 διαγελῶσαι τὴν ἀσχημοσύνην, Ἡρώδης δὲ καὶ παρὰ τοῦ Φερῶρα προσεπυνθάνετο κακεῖνος
 224 ἀπήγγελλεν, ὅτι νεύμασι καὶ βλέμμασιν οὐκ ἄδηλοι τῆς ὁρμῆς εἰσὶν ἀμφοτέροι. διὰ τοῦτο
 ὁ μὲν Ἀραβὺ ὑποπτὸς ὦν ἀπῆει· διαλιπὼν δὲ δύο μῆνας ἢ τρεῖς ἔρχεται πάλιν ὥς ἐπ'
 αὐτῷ τούτῳ καὶ λόγους Ἡρώδῃ προσέφερεν, ἀξιῶν δοθῆναι αὐτῷ τὴν Σαλώμην πρὸς γάμον. 30
 225 τοῦ δὲ Ἡρώδου πυνθανομένου τῆς ἀδελφῆς, εἰ πρὸς γάμον ἐτοίμως ἔχει, ταχέως μὲν
 ἐκείνη προσήκατο, Συλαῖος δὲ ἀξιούντων αὐτὸν ἐγγραφῆναι τοῖς τῶν Ἰουδαίων ἔθεσι καὶ
 τότε γαμεῖν, ἄλλως γὰρ οὐκ εἶναι δυνατόν, οὐκ ὑπέμεινεν, ἀλλὰ καὶ καταλευσθῆναι πρὸς
 226 τῶν Ἀράβων εἰπὼν, εἰ τοῦτο πράξειεν, ἀπαλλάττεται. Σαλώμην οὖν ὃ τε Φερῶρας
 διέβαλεν εἰς ἀκρασίαν καὶ μᾶλλον αἱ γυναῖκες λέγουσαι κοινωνίαν αὐτῇ γενέσθαι πρὸς τὸν 35
 227 Ἀραβᾶ. τὴν τε κόρην, ἣν τῷ ἀδελφῷ κατηγγήγησεν ὁ βασιλεὺς, ἣν ὁ μὲν Φερῶρας οὐκ
 ἔλαβεν, ὥς προεῖπον, ἡττημένος τῆς γυναικός, αἰτούσης Σαλώμης εἰς τὸν υἱὸν τὸν ἐκ
 228 Κοστοβάρου γενόμενον ὥρμητο συνοικίσαι, μεταπείθεται δ' ὑπὸ τοῦ Φερῶρα τὸν νεανίσκον
 οὐκ εὖνον ἔσεσθαι λέγοντος διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ πατρὸς καὶ δικαιότερον εἶναι λαβεῖν

12 αὐτῆς] αὐτοῖς Busb. — 20 τοὺς om. man. 1 Busb. — 25 διελέγετο Σαλώμη in ras. Busb.

Zonaras I p. 444 Bonn.

τὸν ἀπ' αὐτοῦ παῖδα τῆς τετραρχίας ὄντα διάδοχον. ἐκείνης μὲν οὖν ἀντιμετατεθείσης τῆς
ἐγγύης ἐγαμεῖτο τῷ τοῦ Φερῶρα μειρακίῳ φερὴν ἐπιδόντος ἑκατὸν τάλαντα τοῦ βασιλέως.
Οὐκ ἀνέιτο δὲ τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν αἰεὶ μείζους τὰς ταραχὰς λαμβάνοντα, καὶ συμ- 229
πίπτει τί τοιοῦτον· ἦσαν εὐνοῦχοι τῷ βασιλεῖ διὰ κάλλος οὐ μετρίως ἐσπουδασμένοι. τού- 230
των ὁ μὲν οἶνοχοεῖν, ὁ δὲ δειπνον προσφέρειν, ὁ δὲ κατακοιμίζειν τὸν βασιλέα πεπίστευτο.
καὶ τις ἀγγέλει τῷ βασιλεῖ διαφθαρεῖναι τούτους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ παιδὸς ἐπὶ πολλοῖς 231
χρήμασιν. ἀνακρίναντι δὲ περὶ μὲν τῆς γεγεννημένης πρὸς αὐτὸν κοινωνίας καὶ μίξεως
ὡμολόγουν, ἄλλο δὲ οὐδὲν δυσχερὲς εἰς τὸν πατέρα συνειδέναι. βασανιζόμενοι δὲ καὶ 232
ταῖς ἀνάγκαις ὄντες ἐπιτεινόντων αἰεὶ τῶν ὑπηρετῶν καὶ χαριζομένων τῷ Ἀντιπάτρῳ,
10 ἔλεγον ὡς εἴη δυσμένεια πρὸς τὸν πατέρα καὶ μῖσος ἐμφυτον Ἀλεξάνδρῳ, παραινοίη δὲ 233
αὐτοῖς Ἡρώδην μὲν ἀπεγνωσκέναι διὰ τὸ γῆρας, εἰ δὲ αὐτῷ προσέχοιεν περιγενομένης τῆς
βασιλείας, ἣν καὶ μὴ βουλομένου τοῦ πατρὸς οὐκ ἄλλου τινὸς εἶναι, ταχὺ τὸν πρῶτον
ἔξειν ἐν αὐτῇ τόπον· οὐ γὰρ μόνον διὰ γένος, ἀλλὰ δὴ καὶ ταῖς παρασκευαῖς ἔτοιμον 234
αὐτῷ τὸ κρατεῖν εἶναι· πολλοὶ γὰρ τῶν ἡγεμόνων, πολλοὶ δὲ τῶν φίλων συνεστᾶσι πᾶν
15 ὁτιοῦν δρᾶν καὶ πάσχειν. τούτων τῶν λόγων ἀκούσας Ἡρώδης ὅλος ἐγένετο τοῦ δέους. 235
ἐνθένδε οὐδὲ ἐκ φανεροῦ τὴν ἔρευναν ἐποιεῖτο, κατασκόπους δὲ τῶν ὑπονοουμένων 236
διέπεμπεν. ὑποψία τὲ καὶ μίση πρὸς ἅπαντας ἦν, καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἐπ' ἀσφαλείᾳ
λαμβάνων πολλῇ κατὰ τῶν οὐκ ἀξίων αὐτῇ χρώμενος διετέλει. τέλος τὲ οἱ περὶ 238
αὐτὸν ἐν τῷ μηδὲν ἔχειν βέβαιον εἰς ἐλπίδα σωτηρίας ἐπ' ἀλλήλους ἐτράπησαν,
20 νομίζοντες, εἰ φθάσας ἕτερος τὸν ἕτερον διαβάλοι, τοῦτο αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν φέρειν, ἐπί-
φθονοι δὲ εἴ ποτε τύχοιεν ὧν ἡξίου γινόμενοι τὸ δικαίως αὐτοὶ παθεῖν ἐφ' οἷς ἄλλους
ἡδίκησαν προσελάμβανον μόνον. τοιαύτη μὲν ἦν τῶν περὶ τὴν αὐτὴν ἢ ταραχή. πολλοῖς 241
δὲ τῶν φίλων καὶ τοῦτο αὐτὸ προεῖπεν, ὡς οὐδ' ἐμφανίζεσθαι δεόν αὐτῷ λοιπὸν οὐδὲ εἰς
τὰ βασίλεια εἰσιέναι. ταύτην δὲ τὴν παραγγελίαν ἐποιεῖτο καθ' ὧν ἡ παρρησία ἐλάττονος
25 ἢ πλείονος ἐντροπῆς μετελήφει· καὶ γὰρ Ἀνδρόμαχον καὶ Γέμελον ἄνδρας φίλους αὐτῷ 242
καὶ τί γὰρ ἢ πρῶτον παρρησίας τόπον ἐσχηκότας παρητήσατο τότε, τὸν μὲν, ὅτι Ἀημήτριος 243
ὁ παῖς αὐτοῦ συνήθης ἦν Ἀλεξάνδρῳ, Γέμελον δὲ εὖνουν ἐπιστάμενος ἐκείνῳ. ἦν δὲ τού- 244
των ἀπάντων αἷτιος Ἀντίπατρος. τότε γοῖν τῶν περὶ τὸν Ἀνδρόμαχον ἀπελαθέντων λόγου 245
καὶ παρρησίας πρῶτον μὲν ὁ βασιλεὺς ὅσους ᾤετο πιστοὺς Ἀλεξάνδρῳ βασάνοις ἀνέκρινεν,
30 εἴ τι κατ' αὐτοῦ τολμηθὲν εἰδείησαν· οἱ δὲ ἀπέθνησκον οὐδὲν ἔχοντες λέγειν. τῷ δὲ ἦν 246
φιλονεικίας αἷτιον, εἰ μὴ τι τοιοῦτον οἷον ἐνενοίε κακῶς εὐρίσκετο. καὶ τις ἐν πολλοῖς 247
τοῖς βασανιζομένοις εἶπεν, ὡς οἶδε τὸν νεανίσκον λέγοντα πολλάκις, ὅταν ἐπαινούμενος
τύχη, τό τε σῶμα ὡς εἴη μέγας καὶ τὴν τοξικὴν εὖστοχος καὶ τᾶλλα πρὸς ἀρετὴν ὑπὲρ
πάντας, ὅτι αὐτῷ τὰ καλὰ λυπηρὰ μᾶλλον ἢ περ ἀγαθὰ παρὰ τῆς φύσεως ἐστίν· ἄχθεσθαι
35 γὰρ ἐπ' αὐτοῖς τὸν πατέρα καὶ φθονεῖν. αὐτὸς τὲ ὅταν περιπατῶ συστέλλειν αὐτὸν καὶ 248
καθαίρειν ὡς μὴ μείζων ὀρᾶσθαι, τοξέων δ' ἐν τοῖς κυνηγεσίοις ἐκείνου παρόντος ἀπὸ
σκοποῦ ῥίπτειν· τὴν γὰρ φιλοτιμίαν εἰδέναι τοῦ γεγεννηκότος τούτων εὐδοκιμούντων.
προσετίθει δὲ ὅτι καὶ συνεργὸν ἔχων τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον βουλευσάιτο ἐν κυνηγεσίῳ 249
λοχήσας ἀνελεῖν τὸν πατέρα καὶ φεύγειν εἰς Ρώμην, ἐπειδὴν τοῦτο αὐτῷ πραχθῇ, τὴν

6 ἀγέλλει man. 2 Busb. — 25 et 27 Γέμελλον Iosephus. — 28 λόγου, litt. ου in ras. Busb. —
30 ῥίπτεισαν man. 1 Busb.

Zonaras I p. 445 Bonn.

- 250 βασιλείαν αἰτησόμενος. εὐρέθη δὲ καὶ γράμματα τοῦ νεανίσκου πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἐν οἷς ἐμέμφετο τὸν πατέρα μὴ δίκαια ποιεῖν, Ἀντιπάτρῳ χώραν ἀπονέμοντι πρόσδοτον διακοσίων
 251 ταλάντων φέρονσαν. ἐπὶ τούτοις εὐθύς μὲν ἔδοξέ τι πιστὸν ἔχειν Ἡρώδης, ὡς ᾔετο, κατὰ τῆς τῶν παιδῶν ὑποψίας καὶ συλλαβῶν ἔδησε τὸν Ἀλέξανδρον. αὐτῷ δὲ οὐκ ἀνίει χαλεπὸς ὢν ἀναλογιζομένῳ γὰρ ἄξιον μὲν ἐπιβουλῆς ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο οὐδέν, μέμψεις 5 δὲ καὶ νεανικαὶ φιλοτιμίαι, καὶ τὸ κτείναντα φανερώς τὸν πατέρα εἰς τὴν Ῥώμην ὁρμαῖν
 252 ἀπίθανον. ἡξίου δὲ καὶ μεῖζον τί λαβεῖν τῆς περὶ τὸν υἱὸν παρανομίας τεκμήριον καὶ φιλονεικὸς ἦν μὴ δόξαι προπετεῶς τὰ δεσμὰ κατεγνωκέναι. τῶν τε φίλων τῶν Ἀλεξάνδρου βασανίζον τοὺς ἐν τέλει διέφθειρεν αὐτῶν οὐκ ὀλίγους μηδὲν εἰπόντας ὢν ἐκεῖνος ᾔετο.
 253 πολλῆς δὲ τῆς εἰς τὸ τοιοῦτον ἐτοιμότητος οὐσης καὶ φόβου καὶ ταραχῆς περὶ τὸ βασίλειον, 10 εἰς τις τῶν νεωτέρων ὡς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἐγένετο, διαπέμπειν ἔφη τοῖς ἐν Ῥώμῃ φίλοις τὸν Ἀλέξανδρον ἀξιοῦντα κληθῆναι θάττον ὑπὸ Καίσαρος· ἔχειν γὰρ αὐτῷ προᾶξιν ἐπ' αὐτὸν συνισταμένην μινύσαι Μιθριδάτην τὸν βασιλέα Πάρθων τοῦ πατρὸς ἡρημένου κατὰ
 254 Ῥωμαίων φίλον· εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ φάρμακον κατεσκευασμένον ἐν Ἀσκάλωνι. τούτοις ἐπίστευσεν Ἡρώδης καὶ τινὰ παραμυθίαν τῆς προπετείας εἴληφε. καὶ τὸ μὲν φάρμακον 15
 255 εὐθύς ἐσπουδακότι ζητεῖν οὐχ εὐρέθη· τὴν δὲ ὑπερβολὴν τῶν κακῶν Ἀλέξανδρος εἰς φιλονεικίας ἐπιρῶσαι θέλων εἰς μὲν ἄρνησιν οὐκ ἐτράπετο, μετῆι δὲ τὴν προπέτειαν τοῦ πατρὸς ἁμαρτῖα μεῖζονι, τάχα καὶ διὰ τούτου δυσωπῆσαι βουλόμενος τὸ πρὸς τὰς διαβολὰς ἐτοιμον, οὐχ ἥκιστα δὲ εἰ καὶ ἔτυχε πιστευθεὶς κακοῦν αὐτὸν καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν
 256 προσηρημένος. γράμματα γὰρ γράψας ἐν βίβλοις τέσσαρσιν ἀπέστειλεν, ὡς οὐδὲν δεῖ 20 βασανίζειν οὐδὲ περαιτέρω χωρεῖν· γενέσθαι γὰρ τὴν ἐπιβουλὴν καὶ ταύτης συλλαμβάνειν τὸν τε Φερῶραν καὶ τοὺς πιστοτάτους αὐτῷ τῶν φίλων, Σαλώμην δὲ καὶ νύκτωρ ἐπεισελ-
 257 θούσαν αὐτῷ μιγῆναι ἄκοντι, καὶ πάντας ἐπιταυτὸν ἦκειν τοῦ θάττον ἐκεῖνον ἐκποδῶν ποιησαμένους ἄδειαν τῆς αἰεὶ προσδοκίας σχεῖν. ἐν τούτοις καὶ Πτολεμαῖος διεβέβλητο
 258 καὶ Σαπίνιος οἱ πιστότατοι τῷ βασιλεῖ. καὶ τί γὰρ ἢ καθάπερ λυτῆς τινὸς ἐμπεσοῦσης 25
 259 κατ' ἀλλήλων οἱ πάλαι φίλτατοι τεθρῶντο. πολλάκις γοῦν ὡς ἐπανιστάμενον αὐτῷ τὸν υἱὸν Ἡρώδης ἦ καὶ ξιφίρῃ παρεστῶτα διὰ φαντασίας ἐλάμβανε.
 261 Ἀρχέλαος δὲ ὁ τῶν Καππαδοκῶν βασιλεὺς ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὸν Ἡρώδη, ἀγωνιῶν ὑπὲρ τε τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ νεανίσκου καὶ συναλγῶν ἀνδρὶ φίλῳ τῆς ἐπὶ
 262 τοσόνδε ταραχῆς, ἦκε. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἢ φάναι γενέσθαι τι προπετεὺς αὐτῷ τελέως 30
 263 ἀνοίκειον εἰς τὸν καιρὸν ἡγήσατο· μετῆι δ' ἐτέρως τῶν ἡτυχημένων τὴν ἐπανόρθωσιν ὀργιζόμενος τῷ νεανίσκῳ ἀκαεῖνον ἐπιεικῇ λέγων τῷ μηδὲν ἐκ προπετείας ἐργάσασθαι, τὸν τε γάμον διαλύσειν ἔφη πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ μὴδὲ τῆς θυγατρὸς φείσασθαι, εἴ τι
 264 συνειδυῖα τούτου οὐ κατεμήνυσε. τοιοῦτον δὲ ὄντος Ἀρχελαίου μετέπιπτεν ὁ Ἡρώδης τῆς
 265 χαλεπότητος καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὸ τοῦ πατρὸς ἀντιμεθίστατο πάθος. οἰκτρὸς δὲ ἦν ἐν 35 ἀμφοτέροις, ὅτε μὲν ἀπελύοντό τινες τὰς τοῦ νεανίσκου διαβολὰς εἰς ὀργὴν ἐκταραττόμενος, ἐπειδὴ δὲ Ἀρχέλαος συγκατηγόρει, πρὸς δάκρυα καὶ λύπην οὐκ ἀπαθῇ μεθιστάμενος· ἐδεῖτο

2 ἀπονέμοντα Iosephus. — 3 κατὰ τῆς] τῆς κατὰ Iosephus. — 6 καὶ in ras. 1 litterae man. 2 Busb. — 10 βασίλειον, ο ex = corr. Busb. — 16 ἐκ φιλονεικίας Iosephus φιλονεικῶς Zonaras. — 25 γαπίνιος Busb. — ἡ] εἰ Berol. et man. 1 Busb. — 26 τεθρῶνται Busb. — 28 i. marg. ἰβ' Busb. — 32 τὸν νεανίσκον Busb.; τῷ νεανίσκῳ habuisse vid. etiam Zonaras. — 34 τοῦτο Berol. τούτῳ Iosephus.

Zonaras I p. 447 Bonn.

γούν ἐκείνου μήτε διαλύειν τὸν γάμον ὀργῇ τὲ ἔλαττον ἔχειν ἐφ' οἷς ὁ νεανίσκος ἠδίκηκεν.
 Ἀρχέλαος δὲ παραλαβὼν ἐπιεικέστερον εἰς τοὺς φίλους μετέφερε τὰς διαβολάς, ἐκείνων 266
 εἶναι λέγων νέον ὄντα καὶ κακοηθείας ἀναίσθητον διαφθεῖραι, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτῷ
 μᾶλλον εἰς ὑποψίαν καθίστη· τοῦ δὲ Ἡρώδου χαλεπῶς καὶ πρὸς τὸν Φερώραν ἔχοντος ὁ 267
 5 μὲν ἀπορίᾳ τοῦ διαλλάξαντος Ἀρχέλαον ὀρῶν μάλιστα δυνάμενον πρὸς ἐκείνον ἐτράπετο
 μελανείμων καὶ πάντα τὰ σημεῖα τῆς μετὰ μικρὸν ἀπωλείας ἔχων, Ἀρχέλαος δὲ οὔτε 268
 ὑπερεῖδεν τὴν ἔντευξιν οὔτ' ἐφ' ἑαυτοῦ εἶναι μεταπεῖθειν οὔτως ἔχοντα τὸν βασιλέα·
 βέλτιον δ' εἶναι αὐτῷ προσιέναι καὶ δεῖσθαι πάντων αἵτιον αὐτὸν ὁμολογοῦντα· ἀφελὲν
 γὰρ οὔτως τοῦ θυμοῦ τὸ περιττὸν αὐτὸς τὲ συλλήψεσθαι παρών. πεισθέντος δὲ τοῦ 269
 10 Φερώρα αἱ τε διαβολαὶ παρὰ δόξαν ἀφῆρηντο τοῦ νεανίσκου καὶ Φερώραν Ἀρχέλαος διήλ-
 λαξεν. Ἐποιήσατο δὲ καὶ συνθήκας εἰς Ῥώμην ἐλθεῖν, ἐπειδὴ περὶ τούτων ἐγγράπτο Καίσαρι. 270
 Γενομένῳ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ κακέϊθεν ἐπανήκοντι συνέστη πόλεμος πρὸς τοὺς 271
 Ἀραβας ἐξ αἰτίας τοιαύτης· οἱ κατοικοῦντες τὸν Τράχωνα Καίσαρος ἀφελομένου Ζηνόδωρον
 καὶ προσθέντος Ἡρώδῃ τὴν χώραν ληστεύειν μὲν οὐκ εἶχον ἐξουσίαν ἔτι, γεωργεῖν δὲ καὶ
 15 ζῆν ἡμέρως ἡγαγκάζοντο. τὸ δὲ ἦν ἐκείνοις οὐχ αἰρετόν. ὅμως τέως διὰ θεός τοῦ βασιλέως 272
 ἀπέιχοντο τῶν εἰς τοὺς περιοίκους ἀδικημάτων, καὶ πολλὴ διατοῦτο ἦν εὐδοξία τῆς ἐπι-
 μελείας Ἡρώδῃ. γενομένου δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, ὅτε καὶ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου κατηγορεῖ, 273
 διεδόθη λόγος, ὡς ἀπολωλὼς εἶη. διασπαρέντες οὖν οἱ τὸν Τράχωνα νεμόμενοι τῆς τε
 ἀρχῆς ἀπέστησαν καὶ πάλιν τοὺς πλησιοχώρους ῥδίκουν. τότε μὲν οὖν αὐτοὺς οἱ στρατηγοὶ 274
 20 τοῦ βασιλέως ἀπόντος ἐχειρώσαντο. περὶ τετταράκοντα δὲ τινες ἀρχιλήσται κατὰ θεός
 τῶν ἡλωκότων ἐξέλιπον μὲν τὴν χώραν, εἰς δὲ τὴν Ἀραβίαν ἀφορμήσαντες Συλαίου δεξα- 275
 μένου μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Σαλώμης γάμου καὶ τόπον ἐρυμνὸν δόντος ὤκησαν καὶ
 κατατρέχοντες οὐ μόνον τὴν Ἰουδαίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν κοίλῃν Συρίαν ἅπασαν ἐληΐζοντο.
 Ἡρώδης δὲ ἐπανελθὼν ἀπὸ τῆς Ῥώμης τῶν μὲν ληστῶν οὐ δυνάμενος ἐγκρατὴς 276
 25 γενέσθαι διὰ τὴν ἐκ τῶν Ἀράβων ἀσφάλειαν, χαλεπῶς δὲ ἔχων, αὐτοὺς τῶν
 ἀδικημάτων ἐκπεριελθὼν τὸν Τράχωνα τοὺς οἰκείους αὐτῶν ἀπέσφαξεν. ἐντεῦθεν 277
 ἐκεῖνοι μᾶλλον πρὸς ὀργὰς ὧν ἐπεπόνθεισαν ἠρεθίσθησαν ὅτιος αὐτοῖς καὶ
 νόμον ἐπεξῆναι πάντα τρόπον τοὺς τῶν οἰκείων φονεῖς. ἀνυπομιμήτως οὖν τὴν
 Ἡρώδου πᾶσαν ἄγοντες καὶ φέροντες διετέλουν. ἐκεῖνος δὲ διελέγετο περὶ τούτων
 30 τοῖς Καίσαρος ἡγεμόσιν ἐπὶ κολάσει τοὺς ληστὰς ἐξαιτούμενος. οἱ δὲ πλείους μὲν 278
 ἐγίνοντο, πάντα δὲ διετάραττον ἐπαναστάσει χωρία καὶ κώμας τῆς Ἡρώδου βασιλείας
 πορθοῦντες καὶ τοὺς λαμβανομένους ἀποσφάττοντες· ἐγεγόνεισαν γὰρ ἤδη περὶ
 χιλίους. ἐφ' οἷς ἀχθόμενος Ἡρώδης τοὺς τε ληστὰς ἐξήτει καὶ χρεὸς ὁ διὰ Συλαίου 279
 δανείσας ἦν Ὀβάδα τάλαντα πεντακόσια, παρηκούσης αὐτῷ τῆς προθεσμίας ἀπολαβεῖν
 35 ἤξιον. Συλαῖος δὲ τὸν μὲν Ὀβάδαν παρωσάμενος, αὐτὸς δὲ ἅπαντα διοικῶν, τοὺς τε ληστὰς 280
 ἔξαρκος ἦν μὴ κατὰ τὴν Ἀραβίαν εἶναι καὶ περὶ τῶν χρημάτων ἀνεβάλλετο, περὶ ὧν ἐπὶ
 τῶν τῆς Συρίας ἐπιστατούντων Ῥωμαίων ἐγίνοντο λόγοι. τέλος συνέθεντο δι' ἐκείνων ἐντὸς 281

1 ὀργῆς Iosephus. — 2 ἐκείνον Busb. — 5 διαλλάξαντος Berol. — 14 Ἡρώδου Berol. — 17 γενομένου] πλεύσαντος Iosephus. — ὅτι Berol. — 20 τετταράκοντα δὲ] Berol. cum Iosepho δὲ τετταράκοντά Busb. — 22 τοῦ] τῆς Berol. — 24 ληστῶν ... ἐκ τῶν] ex Berol., om. Busb. — 24 αὐτὸς Iosephus. — 26 ἐπεπόν-
 θησαν Busb. — 27 οὖν τὴν] Berol. τὴν οὖν Busb. — 31 ἐτάραττον Berol. cum Iosepho — ἐπαναστάσει
 om. Berol. — 31 χωρίας man. 1 Busb.

ἡμερῶν τριάκοντα τὰ τε χρήματα τὸν Ἡρώδην ἀπολαβεῖν καὶ τοὺς ἀλλήλων ἐκατέρω ἀπο-
 καταστήναι τῇ βασιλείᾳ. καὶ παρὰ μὲν Ἡρώδῃ τῶν Ἀράβων οὐδεὶς εὗρεθῇ τὸ σύνολον,
 282 οἱ δὲ Ἀραβες ἔλέγχοντο τοὺς ληστὰς παρ' αὐτοῖς ἔχειν. διελθούσης δὲ τῆς προθεσμίας
 283 ὁ Συλαῖος οὐδὲν τῶν δικαίων πιστοῖται, ἀλλ' εἰς Ῥώμην ἀνέρχεται. Ἡρώδης δὲ τῶν τῆς
 Συρίας ἡγεμόνων Ῥωμαίων ἐπιτρεπόντων ἀγνωμονοῦντας ἐπεξιέναι τοὺς Ἀραβας, στρατιὰν 5
 ἔχων εἰς τὴν Ἀραβίαν προσήγαγε, καὶ γενόμενος ἐπὶ τοῦ φρουρίου τοῦ τοὺς ληστὰς ἔχοντος
 αἶρεῖ μὲν ἐξ ἐφόδου πάντας αὐτούς, κατασκάπτει δὲ τὸ χωρίον· τῶν δὲ ἄλλων οὐδὲν
 284 ἐλύπησε. ἐκβοηθήσαντων δὲ τῶν Ἀράβων ἡγουμένου Νακέβου μάχη γίνεται, καὶ ἦν ὀλίγοι
 μὲν τῶν Ἡρώδου, Νάκεβος δ' ὁ τῶν Ἀράβων στρατηγὸς καὶ περὶ εἴκοσι πέντε τῶν σὺν
 285 αὐτῷ πίπτουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι πρὸς φυγὴν ἐτράποντο. τισάμενος δὲ τούτους τρισχιλίους 10
 Ἰδουμαίους ἐπὶ τῇ Τραχωνίτιδι κατοικίσας εἶργε ληστὰς τοὺς ἐκεῖ, καὶ περὶ τούτων τοῖς
 ἡγεμόσιν ἔπεμπε περὶ Φοινίκην οὖσιν, ἀποδεικνύς ὅτι μηδὲν πλέον ὢν ἀγνωμονοῦντας
 286 ἐπεξελεῖν ἔδει τοὺς Ἀραβας αὐτῷ πέπρακται. ἄγγελοι δὲ Συλαίῳ καταταχίσαντες εἰς
 287 Ῥώμην τὰ πεπραγμένα διεσάφουν. ὁ δὲ ἥδη μὲν ἐπεπραγματεύετο γνώριμος εἶναι Καίσαρι,
 τότε δὲ περὶ τὴν αὐλὴν ἀναστρεφόμενος ὡς ἤκουσεν εὐθὺς μεταμφιέννεται μέλαιναν 15
 ἐσθῆτα καὶ παρελθὼν ἔλεγεν, ὅτι πολέμῳ τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν εἶη κεκακωμένα καὶ πᾶσα
 288 ἀνάστατος ἢ βασιλείος στρατιὰ πορθήσαντος Ἡρώδου. δακρύων δὲ πεντακοσίους μὲν ἐπὶ
 δισχιλίους ἀπολωλέναι Ἀράβων τοὺς πρώτους ἔλεγεν, ἀνηρῶσθαι δὲ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν
 289 Ἀβεκὸν οἰκτεῖον αὐτῷ καὶ συγγενῇ, πλοῦτον δὲ διηρπάσθαι. τοιαῦτα τοῦ Συλαίου λέγοντος
 παροξυνθεὶς ἐπὶ τοῖς λεγομένοις ὁ Καῖσαρ ἀνέκρινε τῶν Ἡρώδου τοὺς παρόντας καὶ τῶν 20
 290 ἰδίων τοὺς ἀπὸ Συρίας ἦκοντας αὐτὸ μόνον, εἰ τὴν στρατιὰν Ἡρώδης καταγάγοι. τῶν δὲ
 τοῦτο μὲν λέγειν ἀνάγκην ἔχόντων, τὸ δὲ ἐφ' ὅτῳ καὶ πῶς οὐκ ἀκούοντος, ὁρμὴ τε μεῖζων
 ἐγένετο τῷ Καίσαρι καὶ γράφει πρὸς τὸν Ἡρώδην τὰ ἄλλα χαλεπῶς καὶ τοῦτο τῆς ἐπι-
 291 στολῆς τὸ κεφάλαιον, ὅτι πάλαι χρώμενος αὐτῷ φίλῳ νῦν ὑπὲρ ἡμέτερον χρήσεται. γράφει δὲ
 Συλαῖος ὑπὲρ τούτων τοῖς Ἀραβῶν. οἱ δὲ ἐπαρθέντες οὐδὲ τῶν ληστῶν ὅσοι διέφυγον 25
 292 ἐξειδίκευον οὔτε τὰ χρήματα διενλύτουν. ἐπιτίθεται δὲ τῷ καιρῷ καὶ οἱ τὴν Τραχωνίτιν
 ἔχοντες τῆς τῶν Ἰουδαίων φρουρᾶς κατεξαναστάντες καὶ λησθηρίους χρώμενοι μετὰ τῶν
 Ἀράβων, οἷς ἐλεηλάτουν τὴν ἐκείνων χώραν.
 293 Ἡρώδης δὲ ταῦτα πάντα φέρων ἡνείχετο μεταβεβληκνίας αὐτῷ τῆς παρρησίας, ἣν
 εἶχε διὰ Καίσαρα· οὐδὲ γὰρ πέμψαντος αὐτοῦ πρεσβείαν ἀπολογησομένην ὁ Καῖσαρ 30
 294 ἡνέσχετο. ἦν οὖν ἐπὶ τούτοις ἀθυμία καὶ δέος, ὃ τε Συλαῖος οὐ μετρίως ἐλύπει πιστευθεὶς
 καὶ παρῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ, τότε δὲ μεζόνων ἀπτόμενος· ὁ μὲν γὰρ Ὀβάδας ἐτεθνήκει,
 295 παραλαμβάνει δὲ τὴν τῶν Ἀράβων ἀρχὴν Αἰνείας ὁ μετονομασθεὶς Ἀρέτας. τοῦτον δὲ
 ἐπιχειρεῖ διαβολαῖς παρωςάμενος αὐτὸς ἀναλαμβάνειν τὴν ἀρχήν. ὁ δὲ Καῖσαρ τῷ μὴ
 296 τὸν Ἀρέταν ἐπιστείλαντα πρότερον αὐτῷ βασιλεύειν ὠργίζετο. πέμπει δὲ κάκεινος ἐπι- 35
 στολὴν καὶ δῶρα τῷ Καίσαρι. ἡ δὲ ἐπιστολὴ κατηγορεῖ Συλαῖον ὄντα πονηρὸν δοῦλον
 Ὀβάδαν φαρμάκοις διαφθεῖραι καὶ ζῶντος ἔτι κρατεῖν αὐτὸν τὰς τε τῶν Ἀράβων μοιχεύ-
 297 οντα καὶ χρήματα δανειζόμενον, ὥστε ἐξειδιώσασθαι τὴν ἀρχήν. προσέσχε δὲ οὐδὲ τούτοις

1 ἀλλήλων ex ἀλλήλου corr. vid. Busb. — 3 i. marg. εἰ Busb. — 19 Ἀβεκον] Berol. Ἀβεκον (supra
 scripsit man. 2) Busb. — 22 ὁρμῇ] ὁρμή Iosephus. — 24 δὲ] καὶ Berol. δὲ καὶ Iosephus. — 38 οὐδὲ]
 οὐ Busb.

Zonaras I p. 447 Bonn.

ὁ Καίσαρ, ἀλλ' ἀποπέμπει μηδὲν τῶν δώρων λαβών. τὰ δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἀραβίαν
ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἐπεδίδου, τὰ μὲν εἰς ἀταξίαν, τὰ δὲ ὡς διαφθειρομένων μηδένα προεστάναι·
τῶν μὲν γὰρ βασιλέων ὁ μὲν οὐπω τὴν ἀρχὴν βεβαίαν ἔχων οὐχ ἱκανὸς ἦν κολύειν τοὺς 298
ἀδικοῦντας, Ἡρώδης δὲ ἐφ' οἷς ἡμύνατο Καίσαρος ὀργισθέντος ἀπάσας τὰς εἰς αὐτὸν
5 παρανομίας φέρειν ἤναγκάζετο. ἔγνω οὖν πάλιν εἰς Ῥώμην ἀποστέλλειν, εἴ τι δύναιτο 299
μετριώτερον εὑρεῖν διὰ τε τῶν φίλων καὶ πρὸς αὐτὸν Καίσαρα τὴν ἐντυχίαν ποιησάμενος.
κακεῖ μὲν ὁ Λαμασκηνὸς ἀπῆει Νικόλαος.

Ἐξετάρατε δὲ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς παῖδας αὐτῷ πολὺ χεῖρον ἐσχηκότα 300
κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνοι, αὐξηθέντα παρὰ τοιαύτην αἰτίαν. Εὐρυκλῆς ἀπὸ Λακεδαιμόνος 301
10 οὐκ ἄσημος τῶν ἐκεῖ κακὸς δὲ τὴν ψυχὴν ἄνθρωπος καὶ περὶ τροφὴν καὶ κολακείαν δεινὸς
ἐκάτερον αὐτῶν ἔχειν τὲ καὶ μὴ δοκεῖν, ἐπιδημήσας ὡς τὸν Ἡρώδην δίδωσιν αὐτῷ δῶρα
καὶ πλείω παρ' ἐκείνου λαβὼν ἐπραγματεύσατο φίλος ἐν τοῖς μάλιστα γενέσθαι βασιλέως.
ἦν δὲ αὐτῷ καταγωγὴ μὲν ἐν τοῖς Ἀντιπάτρων, πρόσσδος δὲ καὶ συνήθεια πρὸς τὸν 302
Ἀλέξανδρον· Ἀρχελάω γὰρ ἔλεγεν εἶναι τῷ Καππαδόκῃ διὰ σπουδῆς. ὅθεν καὶ τὴν 303
15 Γλαφύραν ὑπεκρίνετο τιμᾶν, καὶ πολὺς ἦν ἀφανῶς μὲν ἐκθεραπεύων ἅπαντας, ἀεὶ δὲ τοῖς
λαλουμένοις ἢ γινομένοις προσέχων, ὡς ἐξ αὐτῶν ἀντιχαρίζεσθαι τὰς διαβολάς. τέλος δὲ 304
τοιοῦτος ἐκάστῳ κατὰ συντυχίας ἀπέβαινεν, ὡς ἐκείνῳ μὲν εἶναι φίλος, τοῖς δὲ ἄλλοις
δοκεῖν κατὰ τὸ συμφέρον ἐκείνῳ προσεῖναι. ὅθεν Ἀλέξανδρος ἐνέφαινε μὲν ἀχθόμενος, 305
ὡς ὁ πατὴρ ἀλλοτριοῦται, καὶ τὰ περὶ τὴν μητέρα διηγείτο καὶ τὸν Ἀντίπατρον, ὅτι παρῶ-
20 θούμενος αὐτοὺς τῆς τιμῆς τὰ πάντα ἤδη δύναται. τούτων τὲ ἀνεκτὸν οὐδὲν ἔφη κατε-
σκευασμένον πρὸς μῖσος ἤδη τοῦ πατρός. τοιαῦτα μὲν ἐκεῖνος ὡς εἰκὸς ἐφ' οἷς ἤλγει· τοὺς 306
δὲ λόγους Εὐρυκλῆς Ἀντιπάτρῳ ἀνέφερεν. Ἀντίπατρος δ' εὐνουν εἶναι ὑπολαμβάνων ἐκ 307
τούτων μεγάλας αὐτῷ δωρεάς ἐδίδου καὶ τέλος ἤδη πείθει πρὸς τὸν Ἡρώδην ἀναφέρειν
τὸν λόγον. ὁ δὲ οὕτω διέθεκε τὸν βασιλέα περιάγων ἀεὶ τοῖς ῥήμασι καὶ παροξύνων, ὡς 308
25 ἀμετάγνωστον ποιῆσαι τὸ μῖσος. εὐθύς δὲ δίδωσιν Εὐρυκλεῖ δωρεὰν πεντήκοντα τάλαντα. 309
ὁ δὲ καὶ πρὸς Ἀρχελαὸν διαβάς Ἀλέξανδρον ἐπῆναι καὶ χορήσιμος ἔλεγεν αὐτῷ πολλὰ πρὸς τὰς
διαλλαγὰς πρὸς τὸν πατέρα γενέσθαι. χρηματισάμενος δὲ καὶ παρ' ἐκείνου πρὶν κατα- 310
φωραθῆναι τῆς κακοηθείας ἀπῆει. ὁ δὲ Ἡρώδης οὐχ ὥσπερ πρότερον εἶχε πρὸς τε τὸν 311
Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Ἀριστόβουλον ἀκούων μόνον τὰς κατ' αὐτῶν διαβολάς, ἀλλ' ἤδη διὰ
30 μίσους γεγενημένος αὐτὸς εἰ καὶ μὴ λέγοι τίς ἐξηιργάζετο, περιτηρῶν ἕκαστα καὶ πυνθανό- 312
μενος. ἐπιγίνεται δὲ κατὰ τῶν νεανίσκων μεῖζον τί, σκευωρουμένης ἀεὶ τῆς κατ' αὐτῶν 313
διαβολῆς καὶ πᾶσιν, ὡς εἰπεῖν, ἄθλου προκειμένου λέγειν τί περὶ ἐκείνων δυσχερές.
σωματοφύλακες ἦσαν Ἡρώδῃ δύο κατ' ἰσχὺν καὶ μέγεθος τιμώμενοι Ἰούκουνδος καὶ Τύραννος. 314
οὗτοι προσκρούσαντος αὐτοῖς τοῦ βασιλέως ἀπεωσμένοι τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἦσαν συνιπ-
35 παζόμενοι καὶ κατὰ γυμνάσια τιμώμενοι καὶ τι χρυσίον καὶ δωρεάς ἄλλας ἐλάμβανον.
εὐθύς οὖν καὶ τούτους ὁ βασιλεὺς ἔχων ἐν ὑποψίᾳ ἐβασάνιζεν, οἱ δὲ διακατεργήσαντες 315
πολὺν χρόνον ὕστερον ἔλεγον, ὅτι πείθαι φονεῖειν αὐτοὺς Ἡρώδην Ἀλέξανδρος ἔπειτ' εἰς
κνηγέσιον Θηρίον διώκων προσβάλοι· δυνατὸν γὰρ εἶη λέγειν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἵππου κατενεχ-
θεὶς ἐμπαρεῖη ταῖς ἑαυτοῦ λόγχαις· καὶ γὰρ πρότερον αὐτῷ τοιοῦτον γεγενῆσθαι πάθος.

1 ἐπὶ] περὶ Iosephus. — 8 i. marg. ις' Busb. — 11 ἐκατέρων, ο in ras. Busb. — 26 πρὸς] Berol., om. Busb. — 33 ἰούκαυδος Busb. — 34 συναπαζόμενοι man. 1 Busb.

Zonaras I p. 448 Bonn.

- 316 ἐπέδειξαν δὲ καὶ χρυσίον ἐν ἵππῳ κατωρυγμένον καὶ τὸν ἀρχικυνηγὸν ἐξήλεγχον, ὅτι καὶ
λόγχας αὐτοῖς δοίη βασιλικὰς καὶ τοῖς Ἀλέξανδρον θεραπεύουσιν ὅπλα κελεύοντος ἐκείνου.
- 317 μετὰ τούτους ὁ φρουράρχος Ἀλέξανδρον συλληφθεὶς ἐβασανίζετο· καὶ γὰρ καὶ ἐκείνος αἰτίαν
εἶχεν ὡς ἐπαγγειλάμενος δέξασθαι τῷ φρουρίῳ καὶ παρέξειν τοῖς νεανίσκοις χρήματα
- 318 ὑπεσχῆσθαι τὰ κείμενα τῶν βασιλικῶν κατ' ἐκείνο τὸ φρούριον. αὐτὸς μὲν οὖν οὐδὲν 5
ὡμολόγει, υἱὸς δὲ αὐτοῦ παρελθὼν ταῦτα ἔφη γενέσθαι καὶ γράμματα ἐπέδωκεν ὡς εἰκάσαι
τῆς Ἀλεξάνδρου χειρὸς φράζοντα „τελέσαντες ἃ σὺν θεῷ εἰπεῖν προυθέμεθα ἥξομεν πρὸς
- 319 ὑμᾶς· ἀλλὰ πειράσθητε, καθὼς ὑπέσχεσθε, δέξασθαι ἡμᾶς τῷ φρουρίῳ“. μετὰ τοῦτο τὸ
γράμμα ὁ μὲν Ἡρώδης οὐκέτι ἐνδοιασίμως εἶχε περὶ τῆς τῶν παιδῶν εἰς αὐτὸν ἐπιβουλῆς,
Ἀλέξανδρος δὲ Διόφαντον ἔφη τὸν γραμματέα μιμήσασθαι τὸν τύπον καὶ δι' Ἀντιπάτρου 10
κακουργηθῆναι τὸ γραμματίδιον· ὁ γὰρ Διόφαντος τὰ τοιαῦτα ἐδόκει δεινός, ἐν ὑστέρῳ
- 320 δὲ διελεγχθεὶς ἐπ' ἄλλοις οὕτως ἀπέθανε. τοὺς δὲ βασανισθέντας ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς τὸ
πλήθος προήγαγε κατηγοροῦντας τῶν παιδῶν· καὶ τούτους μὲν ἐκ χειρὸς βάλλοντες οἱ
- 321 πολλοὶ ἔκτειναν. ὠρμημένων δὲ καὶ τοὺς περὶ Ἀλέξανδρον ὁμοίως κτεῖναι, τοῦτο μὲν
ὁ βασιλεὺς παρητήσατο διὰ Πτολεμαίου καὶ Φερῶρα τὸ πλήθος ἀναστείλας, ἣν δὲ φυλακῇ 15
καὶ τήρησις αὐτῶν, καὶ προσῆι μὲν οὐδεὶς, πάντα δὲ ἐπεσκοπεῖτο τὰ γινόμενα καὶ λαλού-
- 322 μενα, καὶ τί γὰρ ἢ καταδίκων εἶχον ἀδοξίαν καὶ δέος. ἕτερος δ' αὐτῶν ὁ Ἀριστόβουλος ἐκ
βαρυθυμίας ἐπαγόμενος καὶ τὴν ἐαυτοῦ τητίδα καὶ πενθερὰν Σαλώμην συναλγεῖν αὐτῷ
ταῖς συμφοραῖς καὶ μισεῖν τὸν τοιαῦτα πειθόμενον „οὐ γὰρ, ἔφη, καὶ σοὶ κίνδυνος ἀπωλείας
- 323 διαβεβλημένη Συλαίῳ κατ' ἐλπίδα γάμων ἅπαντα τὰνθάδε προμηνύειν;“ τούτους ἐκείνη 20
τοὺς λόγους ταχὺ προσφέρει τὰδε λεγόμενα. ὁ δὲ οὐκ ἔτι κατασχὼν αὐτὸν δῆσαι τὴν κελεύει καὶ
διαστήσαντας ἀπ' ἀλλήλων ὅσα κακῶς ἐποίησαν ἐπὶ τῷ πατρὶ ταῦτα γραψαμένους Καίσαρι
- 324 ἀποφέρειν. οἱ δὲ ἐπεὶ τοῦτο προσετέτακτο αὐτοῖς, γράφουσιν ἐπιβουλὴν μὲν οὐτ' ἐννοῆσαι
κατὰ τοῦ γεγεννηκότος οὔτε συσκευάσασθαι, δρασμῷ δὲ ἐπιβαλέσθαι καὶ τοῦτο δι' ἀνάγκην
ὑπέπτου καὶ δυσχεροῦς ὄντος αὐτοῖς τοῦ βίου. 25
- 325 Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἦκοντος ἀπὸ Καππαδοκίας πρεσβευτοῦ παρὰ Ἀρχελαοῦ Μήλα
τινός, ὃς ἦν δυνάστης τῶν ἐκείνου, βουλόμενος Ἡρώδης ἐνδείξασθαι τὴν δύσνοιαν Ἀρχελαοῦ
πρὸς αὐτὸν ἐκάλει τὸν Ἀλέξανδρον, ὃς ἦν ἐν τοῖς δεσμοῖς, καὶ πάλιν ἡρώτα περὶ τῆς φυγῆς,
- 326 ὅπου καὶ πῶς ἐγνώκασιν ἀποχωρεῖν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος πρὸς Ἀρχελαον ἔφη κακεῖθεν εἰς
Ῥώμην ὁμολογήσαντα διαπέμψειν· ἀλλ' οὐδὲν οὔτε ἄτοπον οὔτε δυσχερὲς ἐντεθυμεισθαι 30
κατὰ τοῦ πατρός. τοιαῦτα λέγοντος ἐκέλευσεν ἅμα τὸν τε Μήλαν καὶ τὸν Ἀλέξανδρον
ἄγειν ὡς Γλαφίραν καὶ πυνθάνεσθαι παρ' αὐτῆς, εἰ μὴδὲν ἡγνόει τῶν εἰς ἐπιβουλὴν
- 329 Ἡρώδου γινομένων. ὡς δὲ ἦκον, εὐθύς μὲν ἡ Γλαφύρα δεσμώτην ἰδοῦσα τὸν Ἀλέξανδρον
ἐπλήξατο τὴν κεφαλὴν καὶ μέγα καὶ περιπαθὲς ἀνῶμωξεν. ἦν δὲ καὶ τοῦ νεανίσκου
δάκρυα καὶ τῶν παρόντων ὀδυνηρὰ τις θέα μέχρι πλείονος οὐδὲν ἐφ' οἷς παρῆσαν εἰπεῖν 35
- 330 ἢ πράττειν δυνάμενων. ὁψὲ δὲ τοῦ Πτολεμαίου, τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἐπετέτακτο, φράζειν
331 κελεύσαντος εἴ τι τῶν πραττομένων σύνοιδε τάνδρῃ, ἡ Γλαφύρα πρὸς ταῦτα ἀνεβόησε,

1 καὶ (ante τὸν) i. ras. 1—2 litterarum Busb. — 2 ἀλέξανδρον, on ex corr. Busb. — 7 προυθέ-
μεθα] προσθέμεθα (supra scripsit man. 2) Busb. — 19 τοιαῦτα, litt. οιαῦ in ras. Busb. — 27 δυνάστης
om. Busb. — Ἡρώδῃ Busb. — 28 ὅς] ὡς Iosephus. — 31 ἐκέλευσεν, litt. εν ex corr. Busb. — 35 παρῆσαν
ἦκον Iosephus.

Zonaras I p. 448 Bonn.

„τίς δ' οὐκ ἂν συνένω ὑπὲρ τοῦ ψυχῆς ἐμοὶ στεργομένου πλέον καὶ κοινωνοῦ τέκνων;“ 330
 συνειδέη δὲ τῶς οὐδὲν ἄτοπον, εἰ δὲ φέροι πρὸς σωτηρίαν τὴν ἐκείνου τὸ καὶ καθ' ἑαυτῆς 331
 ψεύσασθαι, πάντα ὁμολογεῖν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος „ἄσεβες μὲν οὐδέν, εἴπεν, οὐδὲ ὦν ὑπο-
 νοοῦσιν οὐδ' ἥμισυ ἐχρῆν οὐτ' αὐτὸς ἐνενόησα οὐτε σὺ οἴσθαι, ἀλλ' ὅτι παρ' Ἀρχέλαον 332
 5 ἀποχωρεῖν ἐγνώκειμεν κακεῖθεν εἰς Ῥώμην.“ ταῦτα κακείνης ὁμολογούσης ὁ μὲν Ἡρώδης 332
 Ἀρχέλαον ἐξηλέγχθαι τῆς πρὸς αὐτὸν δυσνοίας ὑπολαβὼν δίδωσιν Ὀλύμπῳ καὶ Οὐλομνίῳ
 γράμματα κελύσας ἐν παράπλῳ μὲν τῇ Κιλικίᾳ προσχόντας Ἀρχελάῳ τὲ περὶ τούτων
 ἐντυχεῖν καὶ μεμψαμένους ὅτι τῆς ἐπιβουλῆς ἐφάψαιτο τοῖς παισὶν ἐκεῖθεν εἰς Ῥώμην
 πλεῖν. καὶ εὗρωσιν ἀνύσαντά τι Νικόλαον, ὡς μηκέτι αὐτῷ δυσχεραίνειν Καίσαρα, 333
 10 διδόναι τὰς ἐπιστολὰς καὶ τοὺς ἐλέγχους κατὰ τῶν νεανίσκων κατεσκευασμένους ἀπέστειλεν.
 Ἀρχέλαος μὲν οὖν ἀπελογεῖτο δέξασθαι μὲν τοὺς νεανίσκους ὁμολογήσας διὰ τὸ συμφέρον 334
 αὐτοῖς τὲ ἐκείνοις καὶ τῷ πατρί, μὴ καὶ χαλεπώτερόν τι προστεθῇ κατ' ὀργὴν ὦν ὑπόπτως
 ἔχοντες ἐστασίαζον· οὐ μὴν καὶ πρὸς Καίσαρα πέμψειν οὐδὲ ἄλλο τι κατὰ δύσνοιαν τὴν
 πρὸς ἐκεῖνον ὁμολογῆσαι τοῖς νεανίσκοις. εἰς δὲ τὴν Ῥώμην ἀποκομισθέντες καιρὸν ἔσχον 335
 15 ἀποδοῦναι τὰ γράμματα Καίσαρι διηλλαγμένον εὐρόντες Ἡρώδην· τὰ γὰρ περὶ τὴν Νικολάου
 πρεσβείαν ἀπέβη τοῦτον τὸν τρόπον· ὡς ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ περὶ τὴν αὐλὴν 336
 ἐγένετο, οὐκ ἐφ' οἷς ἐληλύθει μόνον ἀλλὰ καὶ Συλαίου κατηγορεῖν ἡξίου, καὶ δῆλοι πρὸ
 τῆς ἐντυχίας ἦσαν ἀλλήλοις πολεμοῦντες. οἱ δὲ Ἀραβες ὑπονόησαντες ἐξ αὐτοῦ καὶ τῷ 337
 Νικολάῳ προσελθόντες τὰς ἀδικίας πάσας ἐμήνουν. ὁ δὲ Νικόλαος εὐτυχίαν τινα ταύτην 338
 20 ὁρῶν αὐτῷ προσγενομένην δι' αὐτῆς ἐπραγματεύσατο τὸ μέλλον, ἐπείγων εἰς διαλλαγὰς
 ἐλθεῖν Ἡρώδην ποιῆσαι Καίσαρα· σαφῶς γὰρ ἠπίστατο βουλομένῳ μὲν ἀπολογεῖσθαι περὶ
 ὧν ἔπραξεν οὐκ ἔσσεσθαι παρρησίαν, ἐθέλοντι δὲ κατηγορεῖν Συλαίου γενήσεσθαι καιρὸν
 ὑπὲρ Ἡρώδου λέγειν. συνεσταῶτων οὖν ἐπ' ἀλλήλους ὁ Νικόλαος παρόντων αὐτῷ καὶ τῶν 339
 Ἀρέτα πρέσβειων τὰ τε ἄλλα κατηγορεῖ τοῦ Συλαίου, τὴν τε τοῦ βασιλέως ἀπώλειαν
 25 λέγων καὶ πολλῶν Ἀράβων, χρήματά τε ὡς εἴη δεδανεισμένος ἐπ' οὐδὲν ὑγιές, καὶ μοιχείας 340
 ἐξελέγχων οὐ τῶν ἐν Ἀραβίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ γυναικῶν· προσετίθει δὲ τὸ
 μέγιστον, ὡς ἐξαναστῆσειε Καίσαρα μηδὲν ἀληθὲς διδάξας ὑπὲρ τῶν Ἡρώδην πεπραγμένων.
 ὡς δ' ἦκεν ἐπὶ τοῦτον τὸν τόπον, ὁ μὲν Καίσαρ ἐξεῖργεν αὐτὸν τοῦτο μόνον ἀξιῶν ὑπὲρ 341
 Ἡρώδου λέγειν, εἰ μὴ στρατιὰν ἤγαγεν εἰς Ἀραβίαν μὴδὲ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους
 30 ἀπέκτεινε τῶν ἐκεῖ μὴδ' αἰχμαλώτους λάβοι τὴν χώραν διαρπάσας. ὁ δὲ Νικόλαος ὑπὲρ τού- 342
 των ἔφη καὶ μάλιστα διδάξειν, ὅτι μὴδὲν ἢ τὰ πλεῖστά γε αὐτῶν οὐ γέγονεν, ὡς ἀκήκοας.
 πρὸς δὲ τὸ παράδοξον Καίσαρος ἐνδόντος αὐτὸν ἀκροατὴν, τὸ δάνειον εἰπὼν τῶν πεντα- 343
 κοσίων ταλάντων καὶ τὴν σιγγραφήν, ἐν ᾗ καὶ τοῦτο ἦν προσγεγραμμένον ἐξεῖναι τῆς
 προθεσμίας παρελθούσης ὥστια λαμβάνειν ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας, τὴν μὲν στρατιὰν οὐ 344
 35 στρατιὰν ἔλεγεν, ἀλλ' ἐπὶ δικαίαν τῶν ἰδίων ἀπαιτήσιν χρημάτων· καὶ μὴδὲ ταύτην
 ταχὺ μὴδ' ὡς ἐπέτρεπον αἱ συγγραφαί, πολλάκις μὲν ἐπὶ τοὺς τῆς Συρίας ἡγεμόνας ἐλθόντα,
 τελευταῖον δ' ἐν Βηρυτῷ τούτων ἐναντία Συλαίου τὴν σὴν τύχην ἐπονομάσαντος, ἥ μὴν
 ἐντὸς ἡμερῶν τριάκοντα παρέξειν τὰ χρήματα καὶ τοὺς τῆς ἀρχῆς τῆς Ἡρώδου πεφευγότας.

1 τίς] τί Iosephus. — 4 ἐνενόησεν Busb. — 6 ἐξηλέγχθαι Busb. — καταλαβὼν Berol. — δίδωσιν, litt. δωσιν in ras. minore Busb. — 8 ἐντυχεῖν] ἀποδοῦναι Iosephus. — 13 ἐστασίαζον (inter e et o erasum u aut x) Busb. — 22 ἐθέλοντι, post λ 1 litt. erasa Busb. — 29 ἤγαγεν, ■ in ras. Busb. — 35 χρημάτων] τῶν χρημάτων Busb. — 37 τούτω Busb.

Zonaras I p. 449 Bonn.

- 345 ὧν οὐδὲν ποιήσαντος Συλαίου πάλιν ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ἔλθειν Ἡρώδην ἀκχείνων ἐφέντων
 346 αὐτῷ λαμβάνειν τὰ ῥύσια μόλις οὕτως ἐξελθεῖν σὺν τοῖς περὶ αὐτόν. ὁ μὲν δὴ πόλεμος,
 ὡς οὗτοι τραγοῦντες ἔλεγον, καὶ τὰ τῆς στρατείας τοιαῦτα. καίτοι πῶς ἂν εἴη πόλεμος,
 ἐπιτρεψάντων τῶν σῶν ἡγεμόνων, δεδοκίας δὲ τῆς συνθήκης, ἡσεβημένου δὲ μετὰ τῶν
 347 ἄλλων θεῶν καὶ τοῦ σοῦ, Καίσαρ, ὀνόματος; τὰ δὲ περὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐξῆς ἤδη 5
 λεκτέον. ληστὰι τῶν τὸν Τράχωνα κατοικούντων τετταράκοντα τὸ πρῶτον εἶν' αὐθις
 πλείονες τὰς Ἡρώδου κολάσεις διαφεύγοντες ὁρμητήριον ἐποιήσαντο τὴν Ἀραβίαν. τούτους
 348 ὑπεδέξατο Συλαῖος καὶ χώραν ἔδωκε καὶ τὰ κέρδη τῶν ληστῶν αὐτὸς ἐλάμβανεν. ὡμολό-
 γησε δὲ καὶ τούτους ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὄρκοις ἀποδώσειν κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ δανείου προ-
 θεσίαν. καὶ δύναιτ' ἂν ἐπιδεῖξαι κατὰ τὸ παρὸν οὐκ ἄλλον τινα τῆς Ἀράβων χώρας ἢ 10
 349 τούτους ἐξηρημένους οὐδὲ πάντας, ἀλλ' ὅσοι μὴ λαθεῖν ἴσχυσαν. μέγιστον οὖν, ὃ Καίσαρ,
 350 κατὰμαθε ψεῦσμα καὶ πλάσμα πρὸς τὴν σὴν ὀργὴν αὐτῷ ποιηθέν. φημὶ γὰρ ἐπελθούσης
 ἡμῖν τῆς Ἀράβων δυνάμεως καὶ τῶν περὶ Ἡρώδην πεσόντων ἑνὸς καὶ δευτέρου, τότε
 μόλις ἀμνημονέου Νάκεβον τὸν στρατηγὸν αὐτῶν καὶ περὶ πέντε καὶ εἴκοσι συνέβη πεσεῖν
 πάντας, ὧν ἕκαστον αὐτὸς εἰς ἑκατὸν ἀναφέρων δισχιλίους καὶ πεντακοσίους τοὺς ἀπολω- 15
 351 λότητας ἔλεγεν. " ταῦτα μᾶλλον ἐκίνει τὸν Καίσαρα καὶ πρὸς τὸν Συλαῖον ἐπιστραφεῖς
 ὀργῆς μεστός ἀνέκρινεν, ὅποσοι τεθνήκασιν Ἀράβων. ἀπορουμένου δ' αὐτοῦ καὶ πεπλα-
 νῆσθαι λέγοντος αἱ τε συνθήκαι τῶν δανείων ἀνεγινώσκοντο καὶ τὰ τῶν ἡγεμόνων γράμ-
 352 ματα πόλεις τὲ ὅσαι ληστήρια κατητιῶντο, καὶ πέρας εἰς τοῦτο κατέστη Καίσαρ, ὡς
 353 τοῦ μὲν Συλαίου καταγνῶναι θάνατον, Ἡρώδῃ δὲ διαλλάττεσθαι. τὸ δὲ σύμπαν ὁ μὲν 20
 Συλαῖος ἀνεπέμπετο τὰς δίκας καὶ τὰ χρεᾶ τοῖς δεδανεικόσιν ἀποδώσων εἶθ' οὕτως
 κολασθυσόμενος. Ἀρέτα δ' οὐκ εὐμενὴς ἦν ὁ Καίσαρ, ὅτι τὴν ἀρχὴν μὴ δι' ἐκείνου ἔλαβεν.
 ἐγνώκει δὲ καὶ τὴν Ἀραβίαν Ἡρώδῃ διδόναι, διεκώλυσε δὲ τὰ παρ' ἐκείνου πεμφθέντα
 354 γράμματα. τοῖς γὰρ ταῦτα πεπιστευμένοις εὐμενῇ Καίσαρα πυθομένοις εὐθὺς ἔδοξε τὰ
 355 περὶ τῶν παίδων γράμματα καὶ τοὺς ἐλέγχους ἀναδιδόναι. Καίσαρ δὲ ἀναγνοὺς τὸ μὲν 25
 ἄλλην ἀρχὴν προστιθέναι γέροντι καὶ κακῶς πράττοντι τὰ περὶ τοὺς παῖδας οὐκ ᾤηθη
 καλῶς ἔχειν, δεξάμενος δὲ τοὺς περὶ Ἀρέταν καὶ τοῦτο μόνον ἐπιτιμῆσας, ὡς προπετεῖα
 χρήσαιτο τῷ μὴ παρ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἀναμεῖναι λαβεῖν, τὰ τε δῶρα προσήκατο καὶ
 356 τὴν ἀρχὴν ἐβεβαίωσεν. Ἡρώδῃ δὲ γράφει διηλλαγμένος ἐπὶ τε τοῖς παισὶν ἄχθεσθαι λέγων
 καὶ δέον, εἰ μὲν ἀνοσιώτερόν τι τετολμήκασιν, ἐπεξιέναι πατραλοίας ὄντας· αὐτῷ γάρ 30
 ἐφεῖναι πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν· εἰ δὲ δρασμὸν ἐνενόησαν, ἄλλως ρουθετήσαντα μηδὲν ἀνή-
 357 κστον διαπράττεσθαι. συμβουλευεῖν δ' αὐτῷ συνέδριον ἀποδείξαντα περὶ Βηρυτὸν καὶ
 παραλαβόντα τοὺς τε ἡγεμόνας καὶ τῶν Καππαδοκῶν τὸν βασιλεῖα Ἀρχελαὸν ὅσους τὲ τῶν
 ἄλλων οἴεται φίλῃ τὲ καὶ ἀξιώμασι ἐπιφανεῖς, μετὰ τῆς ἐκείνων γνώμης ἔ' τι χρηὶ δια-
 358 λαμβάνειν. Καίσαρ μὲν τοιαῦτα ἐπέστειλε. ὁ δὲ Ἡρώδης περιχαρὴς μὲν ταῖς διαλλαγαῖς 35
 360 ἐγεγόνει, περιχαρὴς δὲ καὶ τῷ πάντα ἐξεῖναι κατὰ τῶν παίδων αὐτῷ. εὐθὺς οὖν διέπεμ-
 πεν ὅσους ἔδόκει καλεῖν εἰς τὸ συνέδριον Ἀρχελαίου χωρὶς· ἐκείνον γὰρ δι' ἔχθραν οὐκ ἤξιον
 παρατυγχάνειν ἢ καὶ τῇ προαιρέσει ρομίζων ἐμποδῶν ἔσεσθαι.

3 τὰ om. Busb. — 7 διαφεύγοντας Busb. — 12 αὐτὸ Busb. — 15 ἕκαστος Busb. — 28 ἀνα-
 μεῖναι λαβεῖν, litt. μεῖναι λαβ. i. ras. Busb. — 31 ἐννεόησαν man. 1 Busb.

Zonaras I p. 450 Bonn.

Γενομένων δὲ ἐν Βηρυτῷ τῶν τε ἡγεμόνων καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν παῖδας, οὐ γὰρ 361
 ἡξίου παράγειν εἰς τὸ συνέδριον, ἐν κώμῃ τινὶ Σιδωνίων εἶχε πλησίον τῆς πόλεως, ὡς
 ἔχειν εἰ κληθεῖεν παραστῆσαι. μόνος δὲ καὶ καθ' αὐτὸν εἰσελθὼν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα 362
 καθημένων ἀνδρῶν κατηγορεῖ κατηγορίαν οὐκ ὀδυνηράν ὡς πρὸς ἀνάγκην ὧν ἡτύχει,
 5 πλεῖστον δ' ἀπεικνύειαν ἢ πατὴρ ἐπὶ παισὶν εἴποι· βίαιος γὰρ ἦν καὶ περὶ τὴν ἐπίδειξιν 363
 τῆς αἰτίας ἐτετάρακτο καὶ μέγιστα θυμοῦ καὶ ἀγριότητος ἐνεδίδου σημεῖα, τοὺς τε ἐλέγ-
 χους οὐκ ἐκείνοις ἐπιτρέπων καταμαθεῖν, ἀλλὰ συνηγορίαν αὐτοῖς προτιθεῖς πατρὶ κατὰ
 παίδων ἀσχήμονα, καὶ τὰ γραφέντα δι' αὐτῶν ἐκείνων ἀναγινώσκων, ἐν οἷς ἐπιβουλὴ μὲν
 ἢ τίς ἐπίνοια δυσσεβείας οὐκ ἐγγράπτο, μόνον δὲ ὡς φυγεῖν βουλευόντο καὶ λαιδορίαί 364
 10 τινὲς εἰς αὐτὸν ὀνειδῆ περιέχουσαι διὰ τὴν δύσνοιαν. ἐφ' οἷς ἐκεῖνος ὡς ἐγένετο μᾶλλον 364
 τὲ ἐξεβόα καὶ τὸ περιὸν εἰς ὁμολογίαν τῆς ἐπιβουλῆς δι' ἐκείνων ἠΰξανεν ἐπομνύμενος, ὡς
 ἦδιον αὐν στέροιτο τοῦ ζῆν ἢ τοιούτων ἀκούειν λόγων. τὸ δὲ τελευταῖον εἰπὼν, ὅτι καὶ 365
 τῇ φύσει καὶ τῇ Καίσαρος δόξῃ τὴν ἐξουσίαν αὐτὸς ἔχει, προσέθηκε καὶ πάτριον αὐτῷ
 νόμον, ὃς ἐκέλευεν, εἴ του κατηγορήσαντες οἱ γονεῖς ἐπιθοῖεν τῇ κεφαλῇ τὰς χεῖρας, ἐπά- 366
 15 ναγκες εἶναι τοῖς περιστῶσι βάλλειν καὶ τοῦτον ἀποκτείνειν τὸν τρόπον. ὅπερ ἔτοιμος ὧν 366
 αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῇ βασιλείᾳ ποιεῖν ὁμῶς ἀναμείναι τὴν ἐκείνων κρίσιν. ταῦτα τοῦ 367
 βασιλέως εἰπόντος καὶ τῶν νεανίσκων οὐδ' ἕως τῆς ἀπολογίας παρηγμένων συμφρονήσαντες οἱ
 κατὰ τὸ συνέδριον, ὡς ἐπιεικείας καὶ διαλλαγῶν χεῖρον ἔχοιεν, τὴν ἐξουσίαν ἐβεβαίουν αὐτῷ.
 καὶ πρῶτος μὲν Σατορνίνος ἀνὴρ ὑπατικός καὶ τῶν ἐπ' ἀξιώματος ἀπεφήνατο γνώμην αἰδή- 368
 20 μονεστάτῃ περιστάσει χρώμενος· ἔφη γὰρ καταδικάζειν μὲν τῶν Ἡρώδου παίδων, κτείνειν
 δ' οὐκ οἶσθαι δικαιοῦν αὐτὸς παῖδας ἔχων καὶ τοῦ πάθους μείζονος ὄντος, εἰ καὶ πάντα
 δι' αὐτοὺς δεδυστύχηκε. μετ' ἐκείνον οἱ Σατορνίνου παῖδες, εἶποντο γὰρ αὐτῷ πρεσβευταὶ 369
 τρεῖς ὄντες, τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπεφήναντο, Οὐολόμνιος δὲ ἀντικρυς ἔφη θανάτῳ κολάζειν
 τοὺς οὕτως ἀσεβήσαντας εἰς τὸν πατέρα. τὰ δ' αὐτὰ καὶ τῶν ἐξῆς οἱ πλείους, ὥστε
 25 μηκέτι ἄλλο τι δοκεῖν ἢ καταδικασθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ τοὺς νεανίσκους. κάκειθεν μὲν 370
 Ἡρώδης ἦκεν ἄγων αὐτοὺς εἰς Τύρον, καὶ τοῦ γε Νικολάου πλεύσαντος ὡς αὐτὸν ἐκ τῆς
 Ῥώμης ἐπυρθάνετο προδιηγησάμενος τὰ ἐν Βηρυτῷ, ἦντινα ἔχοιεν γνώμην περὶ τῶν παί-
 δων αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Ῥώμῃ αὐτοῦ φίλοι. κάκεινος εἶπεν, ὅτι δοκεῖ μὲν ἀσεβῆ εἶναι τὰ 371
 ἐκείνοις περὶ σὲ ἐγνωσμένα, χρῆναι μέντοι αὐτοὺς καθείρξαντα δεσμώτας φυλάττειν. καὶ 372
 30 εἰ μὲν ἐτέρως σοι δοκοῖ κολάζειν αὐτούς, μὴ φαίνοιο ὀργῇ τὸ πλεῖον ἢ γνώμῃ κεχρησθαι,
 εἰ δὲ τάναντία ἀπολύειν, μὴ ἐπανόρθωτον εἴη σοι τὸ ἀτύχημα. τὰ αὐτὰ δὲ δοκεῖν καὶ
 ἐν Ῥώμῃ τοῖς πλείστοις τῶν φίλων. καὶ ὃς σιωπήσας ἐν πολλῇ ἐγένετο συννοία κάκεινον
 ἐκέλευσε συμπλεῖν αὐτῷ. ὡς δὲ ἦλθον εἰς Καισάρειαν γίνεται λόγος εὐθὺς ἅπανσι τῶν 373
 παίδων καὶ μετέωρος ἡ βασιλεία, ποῦ ποτε χωρήσειε τὰ κατ' ἐκείνους ἐκδεχομένων· δεινὸν 374
 35 γὰρ ἰπῆει πάντας δέος ἐκ παλαιοῦ καταστασιαζομένους εἰς αὐτὸ τὸ πέρας ἐλθεῖν, καὶ
 τοῖς μὲν πάθεσιν ἐδυσχέραινον, οὐκ ἦν δὲ οὔτε εἰπεῖν τί προπετὲς οὔτε ἄλλον λέγοντος
 ἀκούειν ἀκίνδυνον, ἀλλ' ἐγκεκλημένοι τὸν ἕλεον ὀδυνηρῶς μὲν ἀναύδως δὲ τὴν ὑπερβολὴν
 τοῦ πάθους ἔφερον. εἰς δὲ αὐτῶν πάλαι στρατιώτης ὄνομα Τήρων, υἱοῦ αὐτῷ καθ' 375

6 ἀνεδίδου Berol. — 7 προστιθεῖς Berol. — 10 ἐφ' οἷς] ἐφ' αἷς Iosephus. — 17 συμφρονήσαντες Berol. — 18 ἐπιεικείας] ἐπὶ οἰκειίας Busb. — 19 σατορνίνος Busb. — 22 ἀσεβήσαντας Berol. — 25 τὴν ἐπιθάναντον Berol. — 31 ἀνεπανόρθωτον Iosephus. — 38 τήρων. ἢ in ras. Busb. Τίρων Iosephus.

Zonaras I p. 451 Bonn.

ἡλικίαν ὄντος Ἀλεξάνδρῳ φίλου, πάνθ' ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδύμενα δι' ἡσυχίας ἦν, αὐτὸς ὑπ' ἐλευθεριότητος ἐξελάλει καὶ βοᾷν ἡναγκάζεται πολλάκις ἐν τοῖς πλήθεσιν ἀπα-
 376 ρακαλύπτως λέγων, ὡς ἀπόλοιτο μὲν ἡ ἀλήθεια, τὸ δὲ δίκαιον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνηρη-
 377 μένον εἶη, κρατοίη δὲ τὰ ψεύσματα καὶ ἡ κακοήθεια. τοιοῦτος ὢν ἐδόκει μὲν οὐκ ἀκιν-
 δύνως παρρησιάζεσθαι, τὸ δ' εὐλογον ἐκίνει πάντας οὐκ ἀνάνδρως αὐτοῦ πρὸς τὸν καιρὸν 5
 378 ἵσταμένον. διὸ καὶ πάνθ' ἅπερ αὐτὸς εἴποιεν ἕκαστος ἡδέως ἤκουεν ὑπ' ἐκείνου λεγόμενα
 καὶ τὸ καθ' αὐτοὺς ἀσφαλὲς ἐν τῷ σιγᾷ προορώμενοι τὴν ἐκείνου παρρησίαν ὁμῶς ἀπε-
 379 δέχοντο. ὁ δὲ καὶ πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ παρρησίας ὡσάμενος μόνος μόνῳ λέγειν ἡξίου,
 380 καὶ συγχωρήσαντος ἔφη „ποῦ ποτε οἴχονται σοὶ καὶ πεπτώκασιν ἐκ τῆς ψυχῆς αἱ φρένες;
 ποῦ δὲ ὁ περιττός ἐκεῖνος νοῦς, ᾧ πολλὰ καὶ μεγάλα κατῴρθον; τίς δὲ ἡ τῶν φίλων καὶ 10
 381 συγγενῶν ἐρημία; κρίνω δὲ οὐδὲ παρόντας αὐτοὺς εἶναι συγγενεῖς ᾗ φίλους, οἱ περιορῶσι
 τοιοῦτο μῦθος ἐπὶ τῇ μακαριζομένῃ ποτὲ βασιλείᾳ. σύ δ' οὐ σκέπη τί πρατόμενόν ἐστιν,
 382 εἰ δύο νεανίσκους ἐκ βασιλίδος σοὶ γυναικὸς γενομένους εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ἄκρους ἀναι-
 ρήσεις σεαυτὸν ἐν γήρᾳ καταλιπὼν ἐφ' ἐνὶ παιδί κακῶς οἰκονομήσαντι τὴν εἰς αὐτὸν
 383 ἐλπίδα καὶ συγγενέσιν, ὧν αὐτὸς ἤδη τοσαυτάκις κατέγνωκας θάνατον; οὐκ ἐννοήσεις, ὅτι 15
 καὶ τῶν ὄχλων ἡ σιωπὴ τὴν ἁμαρτίαν ὁμῶς ὀρᾷ καὶ μισεῖ τὸ πάθος, ἣ τε στρατιὰ πᾶσα
 καὶ ταύτης οἱ πρωτεύοντες ἔλεον μὲν τῶν ἀνυχούντων, μῦθος δὲ τῶν ταῦτα διαπραττο-
 384 μένων ἐσχέκασιν;“ ἤκουε τούτων ὁ βασιλεὺς ἐν ἀρχῇ μὲν οὐ παντάπασιν ἀγνωμόνως,
 ἀλλὰ τί δεῖ καὶ λέγειν διεκίνησεν ἑαυτὸν ἀψαμένον τοῦ Τήρωνος ἐναργῶς τοῦ τε πάθους
 385 καὶ τῆς περὶ τοὺς οἰκείους ἀπιστίας. αὐθις δὲ ὁ μὲν ἐπεδίδου καταμικρὸν ἀμέτρῳ καὶ 20
 στρατιωτικῇ χρώμενος παρρησίᾳ· τὸ γὰρ ἀπαιδευτὸν ὑπερεξέπιπτε τοῦ καιροῦ, ταραχῆς δὲ
 386 Ἡρώδης ἐνεπίμπλατο, καὶ μᾶλλον ὀνειδίζεσθαι δοκῶν ἢ πρὸς τὸ συμφέρον ἀκοῦειν τῶν
 λόγων, ἐπειδὴ καὶ τοὺς διακειμένους στρατιώτας καὶ τοὺς ἀγανακτοῦντας ἡγεμόνας ἐπύθετο,
 προστάττει τοὺς τε ὀνομαστὶ δηλωθέντας καὶ τὸν Τήρωνα δῆσαντας ἔχειν ἐν φυλακῇ.
 387 τούτου γεννηθέντος ἐπιτίθεται τῷ καιρῷ καὶ Τρύφων τίς κουρεὺς τοῦ βασιλέως, ὃς εἶπεν 25
 ὡς πείθοι πολλάκις αὐτὸν ὁ Τήρων, ὁπότεν θεραπεύοι τὸν βασιλέα ξυρῷ αὐτοῦ τὸν
 λαιμὸν ἀποτεμεῖν· ἔσσεσθαι γὰρ ἐν πρώτοις τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρον καὶ μεγάλας λήψεσθαι
 388 ὠρεάς. ταῦτα εἰπόντα συλλαμβάνειν κελεύει, καὶ μεταταῦτα βάσανος ἦν τοῦ Τήρωνος
 389 καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ κουρέως. διακαρτεροῦντος δὲ τοῦ Τήρωνος ὀρῶν ὁ νεανίσκος
 τὸν πατέρα χαλεπῶς μὲν ἤδη διακείμενον, ἔχοντα δ' οὐδεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας αὐτῷ τὲ 30
 τὸ μέλλον ἐκ τῆς περὶ τὸν πάσχοντα δυσχερείας προὔπτον, ἔφη μνηύσειν τῷ βασιλεῖ τὴν
 ἀλήθειαν, εἰ παραιτήσεται διὰ τοῦ φράσαι τῆς βασάνου καὶ τῆς αἰκίας τὸν τε πατέρα
 390 καὶ αὐτόν. δόντος δὲ πίστιν ἐπὶ τούτοις ἔλεγεν ὡς εἶη συνθήκη τίς ἐπιθέσθαι δι' αὐτο-
 χειρίας βασιλεῖ τὸν Τήρωνα, προσελθεῖν γὰρ εὐπορον εἶναι μόνον μόνῳ καὶ δράσαντα
 391 παθεῖν τί τῶν εἰκότων οἷα ἀγεννὲς Ἀλεξάνδρῳ χαρίζομενον. ταῦτα μὲν ἐκείνος εἰπὼν 35
 392 ἔξαιρεῖται τὸν πατέρα τῆς ἀνάγκης, ἄδηλον εἴτε τὴν ἀλήθειαν ἐκβιασθεὶς φράζειν, εἴτε
 καὶ παραγραφὴν νοήσας τινὰ ταύτην τῶν κακῶν αὐτῷ καὶ τῷ γεγεννηκότι. ὁ δὲ Ἡρώδης

σ

2 ἐλευθεριότη (σ in ras. m. 2) Busb. — 13 ἀναιρέσεις Berol. — 15 κατέγνωσ nisi fallor Busb. — 20 ἀπεδίδου Berol. — 22 ἐνεπίμπλαστο m. 1 Busb. — 24 δῆσαντας, ας in ras. Busb. — 25 γεννηθέντος man. 1 Busb. — εἶπεν] ἔφη Iosephus. — 33 αὐτὸν Berol.

Zonaras I p. 452 Bonn.

οὐδ' εἴ τι πρότερον ἐνδοιάσιμον ἦν αὐτῷ περὶ τὴν τεκνοκτονίαν τούτῳ χώραν ἢ τόπον ἐν
τῇ ψυχῇ καταλειπώς, ἔσπευσεν ἤδη τέλος ἐπιθεῖναι τῇ προαιρέσει. καὶ προαγαγὼν εἰς 393
ἐκκλησίαν τριακοσίους τῶν ἡγεμόνων τοὺς ἐν αἰτίᾳ γενομένους καὶ τὸν Τήρωνα σὺν τῷ
παιδί καὶ τῷ ἐκείνους διελέγχοντι κουρεῖ κατηγορίαν ἀπάντων ἐποιεῖτο· κακείνους μὲν τὸ 394
5 πλῆθος τοῖς παρατυχοῦσι βάλλοντες ἀπέκτειναν. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Ἀριστόβουλος ἀχθέντες
εἰς Σεβαστήν ἐπιτάξαντος τοῦ πατρὸς στραγγάλη κτείνονται. τὰ δὲ σώματα νύκτωρ εἰς
Ἀλεξάνδρειον ἀπέθεντο τοῦ τε μητροπάτορος ἐκεῖ καὶ τῶν πλείστων αὐτοῖς προγόνων
κειμένων. τοῦτο τὸ τέλος τῶν νεανίσκων.

Φλαντίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ιζ'.

10 περιέχει δὲ ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν ιδ'.

Ἀντιπάτρῳ δὲ ἀραμένῳ τοὺς ἀδελφούς ἀσεβείᾳ τε ὑστάτῃ καὶ ἀλαστορίᾳ τὸν πατέρα
περιβεβληκότι οὐτι κατὰ γνώμας ἢ ἐλπίς τοῦ αὐτοῦ βίου ἦν· ἐργωδέστερον γὰρ καὶ ἄπορον
εὗρισκε τὸ τῆς βασιλείας περιγενέσθαι· τοσόνδ' ἐφύη τῷ ἔθναι μίσος πρὸς αὐτόν. πλείονως 2
δὲ παρελύπει τὸ στρατιωτικὸν ἀλλοτριῶς ἔχον τῇ γνώμῃ πρὸς αὐτόν. τοσόνδε κίνδυνον
15 αὐτῷ ἐμνήστευσεν ὁ ὀλεθρὸς τῶν ἀδελφῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ συνῆρχε τῷ πατρὶ οὐδὲν 3
ἄλλο ἢ ὡς βασιλεὺς ὢν καὶ ἐπιστεύετο παρ' αὐτῷ μειζόνως. τὴν δὲ Σαλώμην Ἡρώδης 10
ἐσπουδακύναν Συλαίῳ τῷ Ἀραβι γαμηθῆναι βιάζει τῷ Ἀλεξᾷ συνοικεῖν συμπρασσοῦσης
αὐτῷ Ἰουλίας τῆς Καίσαρος γυναικὸς καὶ πειθοῦσης τὴν Σαλώμην μὴ ἀνήρασθαι τὸν γάμον,
μὴ καὶ ἔχθρα καθίστατο αὐτοῖς προὔπιος ὁμομοκότος Ἡρώδου μὴ ἂν εὐνοήσῃν Σαλώμην
20 μὴ ὑποδεξαμένη τὸν Ἀλεξᾶ γάμον. καὶ ἐπέθετο συμβουλευούσῃ συμφέροντα. τὴν δὲ 11
Ἀρχελαῦ θυγατέρα Ἀλεξάνδρῳ συνωκηκύναν ὡς τὸν ἐαυτῆς πατέρα ἐξέπεμψεν. ἀνέτρεφε 12
δὲ αὐτὸς τῶν παίδων τὰ τέκνα πάντῃ ἐπιμελῶς· ἦσαν γὰρ τῷ μὲν Ἀλεξάνδρῳ ἐκ Γλαφύρας
ἄρσενες δύο, Ἀριστοβούλῳ δὲ ἐκ Βερνίκης τῆς Σαλώμης θυγατρὸς ἄρσενες τρεῖς καὶ θήλειαι
δύο. καὶ ποτε παρόντων αὐτῷ τῶν φίλων παραστησάμενος τὰ παιδάρια καὶ τῶν υἱῶν 13
25 ἀνακλαύσας τὴν τύχην ἠϋχετο μηδὲν τοιόνδε παισὶ τοῖς ἐκείνων συνελθεῖν. ἐγγεγγύητό 14
τε εἰς γάμον, ὅποτε ἀφίκοντο εἰς ὦραν τὴν ἐπ' αὐτῷ, τῷ μὲν πρεσβυτέρῳ τῶν Ἀλεξάν-
δρου παίδων Φερῳρου θυγατέρα, τῷ δὲ Ἀριστοβούλου τὴν Ἀντιπάτρου, καὶ θυγατέρα τὴν
Ἀριστοβούλου ἐπωνόμαζε παιδί τῷ Ἀντιπάτρῳ, τὴν δὲ ἑτέραν τῶν Ἀριστοβούλου θυγατέ-
ρων Ἡρώδῃ παιδί τῷ αὐτοῦ· γίνεται δὲ τῷ βασιλεῖ οὗτος ἐκ τῆς τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς·
30 πάτριον γὰρ ἰμῖν πλείοσιν ἐν ταῦτῳ συνοικεῖν. ἔπρασσε δὲ τὰς μνηστείας τῶν παίδων ὁ 15
βασιλεὺς ἐλέφ' τῶν ὀρφανῶν εἰς εὐνοίαν αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιγαμίαν τὸν Ἀντίπατρον προ-
καλούμενος. Ἀντίπατρος δὲ γνώμῃ τῇ πρὸς τοὺς ἀδελφούς πολιτεύειν οὐκ ἐνέλιπε καὶ 16
πρὸς τοὺς παῖδας τοὺς αὐτοῖς γεγονότας. ἐμηχανᾶτο οὖν διάλυσιν τῶν τῷ πατρὶ ἐγνω- 17
σμένων, καὶ μετέπιπτεν Ἡρώδης εἰκὼν δεήσει τῇ Ἀντιπάτρου, ὥστε αὐτὸν μὲν τὴν 18

11 §§ 1—60 praeter Busbekianum et Berolinensem adhibitus est codex Laurent. plut. 69, 23. —
7 ἀλεξάνδριον Berol. — 13 τὴν βασιλείαν Laur. — 17 συνοικεῖν, lit. συν in ras. Busb. — 19 καθίστατο
Busb. — αὐτῆς Berol. — 21 θυγατέρα Berol. et ex corr. Busb. Laur. — 27 θυγατέρα Berol. — τὴν
Ἀντιπάτρου ... 28 Ἀριστοβούλου om. Busb. — 28 ἀντιπάτρῳ Berol. — 30 ἔπρασε Busb. — 31 αὐτᾶ
Busb. — προκαλούμενον Busb. — 34 τῇ τοῦ Busb.

Zonaras I p. 453 Bonn.

Ἀριστοβούλου θυγατέρα γαμεῖν καὶ τὴν Φερῶρον τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω γίνεται

- 19 Ἡρώδης δὲ τῷ βασιλεῖ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον συνώκουν ἑννέα γυναῖκες, ἥ τε Ἀντι-
πάτρου μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀρχιερέως. ἐξ ἧς δὴ καὶ ὁμώνυμος αὐτῷ παῖς ἐγγόνει.
ἦν δὲ καὶ ἀδελφοῦ παῖς αὐτῷ μία γεγαμημένη καὶ ἀνεισιὰ σὺν αὐτῇ. καὶ ταῖσδε μὲν 5
- 20 τέκνον οὐδὲν ἐφύη. ἦν δ' ἐν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῦ Σαμαρέων ἔθνους μία καὶ παῖδες
αὐτῆς Ἀντίπας καὶ Ἀρχέλαος καὶ θυγάτηρ Ὀλυμπιάς. καὶ ταύτην μὲν ὕστερον Ἰώσηπος
γαμεῖ βασιλέως ἀδελφιδοῦς ὦν, Ἀρχέλαος δὲ καὶ Ἀντίπας παρὰ τινι ἰδίῳ τροφᾷ εἶχον.
- 21 καὶ Κλεοπάτρα δὲ Ἱεροσολυμίτις γεγάμητο αὐτῷ καὶ παῖδες ἐξ αὐτῆς Ἡρώδης ἐγγόνεισαν
καὶ Φίλιππος, ὅς καὶ αὐτὸς ἐν Ῥώμῃ τροφᾷ εἶχε. καὶ Παλλὰς δὲ ἦν ἐν ταῖς γαμεταῖς 10
Φασάηλον πεποιημένη παῖδα αὐτῷ, πρὸς γε μὴν ταύταις Φαίδρα καὶ Ἑλπίς ἦσαν, ἐξ
- 22 ὧν θυγατέρες δύο ἦσαν Ῥωξάνη καὶ Σαλώμη. τὰς δὲ πρεσβυτέρας αὐτοῦ θυγατέρας
ὁμομητρίας τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, ὧν περιεώρα Φερῶρας τὸν γάμον, συνώκισε τὴν μὲν
Ἀντιπάτρω ἀδελφῇ αὐτοῦ παιδί ὄντι, Φασαίῳ δὲ τὴν ἑτέραν καὶ οὗτος ἀδελφοῦ αὐτοῦ
παῖς ἐγγόνει. καὶ τοῦτο μὲν Ἡρώδου τὸ γένος ἦν. 15
- 23 Τότε δὲ βουλόμενος πρὸς Τραχωνίτιν ἀσφαλῆς εἶναι, κόμην πόλεως μέγεθος οὐκ
ἀποδέουσιν ἔγνω Ἰουδαίων κτίσαι ἐν μέσῳ, δυσέμβολόν τε ποιεῖν τὴν αὐτοῦ τοῖς πολε-
24 μίοις. ἄνδρα οὖν Ἰουδαῖον ἐκ τῆς Βαβυλωνίας σὺν ἱππεῦσι πεντακοσίοις ἱπποτοξόταις
καὶ συγγενῶν πλήθει εἰς ἑκατὸν ἀνδρῶν τὸν Εὐφράτην διαβερηκότες κατὰ τύχας ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ τῇ ἐπὶ Ἀάφῃ τῆς Συρίας μαθὼν διαιτᾶσθαι Σατορνίνου τοῦ τότε στρατηγούντος 20
- 25 εἰς ἐνοίκησιν αὐτῷ δεδοκὸς χωρίον, μετεπέμπετο τοῦτον σὺν τῷ πλήθει τῶν ἐπομένων,
παρέξειν ὑπισχνούμενος γῆν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῇ λεγομένῃ Βοταναίᾳ, ὠρίζετο δὲ αὕτῃ τῇ
Τραχωνίτιδι, βουλόμενος πρόβλημα τὴν κατοίκησιν αὐτοῦ κτᾶσθαι, ἀτελεῖ τε τὴν χώραν
ἐπηγγέλλετο καὶ αὐτοὺς εἰσφορῶν ἀπηλλαγμένους ἐγκατοικεῖν τὴν γῆν ἄπρακτον παρασχό-
26 μενος. τοῦτοις πεισθεὶς ὁ Βαβυλώνιος ἀφικνεῖται καὶ λαβὼν τὴν γῆν φρούρια ὠκοδομήσατο 25
καὶ κόμην, Βαθυρὰν ὄνομα αὐτῇ θέμενος. πρόβλημα τὲ ἦν οὗτος ὁ ἀνὴρ καὶ τοῖς ἐγγω-
ρίοις τὰ πρὸς τοὺς Τραχωνίτας καὶ Ἰουδαίων τοῖς ἐκ Βαβυλῶνος ἀφικνουμένοις διὰ θυσίας
ἐπὶ Ἱεροσολύμων τοῦ μὴ ληστείας ὑπὸ τῶν Τραχωνιτῶν κακουργεῖσθαι, πολλοὶ τὲ ὥς
- 27 αὐτὸν ἀφίκοντο καὶ ἀπανταχόθεν, οἷς τὰ Ἰουδαίων θεραπεύεται πάτρια. καὶ ἐγένετο ἡ χώρα
σφόδρα πολυάνθρωπος ἀδεία τοῦ ἐπὶ πᾶσιν ἀτελοῦς, ἃ παρέμενεν αὐτοῖς Ἡρώδου ζῶντος. 30
Φίλιππος δὲ δευτέρως ἐκείνου παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ὀλίγα τε καὶ ἐπ' ὀλίγον αὐτοὺς
- 28 ἐπράξατο, Ἀγρίππας μέντοι γε ὁ μέγας καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμος καὶ πάνυ ἐξετρύ-
χωσαν αὐτούς, οὐ μέντοι τὰ τῆς ἐλευθερίας κινεῖν ἠθέλησαν. παρ' ὧν Ῥωμαῖοι δεξιόμενοι
τὴν ἀρχὴν τοῦ μὲν ἐλευθέρου καὶ αὐτοὶ τηροῦσι τὴν ἀξίωσιν, ἐπιβολαῖς δὲ τῶν φόρων
εἰς τὸ πάμπαν ἐπίεσαν αὐτούς. καὶ τάδε μὲν ἦ καὶρός ἀκριβώσομαι προϊόντος τοῦ λόγου. 35
- 29 τελευτᾷ δὲ Ζάμαρις ὁ Βαβυλώνιος, ὃν ἐπὶ κτήσει τῆσδε τῆς χώρας Ἡρώδης ποιεῖται,
ζήσας τὲ μετ' ἀρετῆς καὶ παῖδας λιπῶν ἀγαθοῦς, Ἰάκιμον μὲν, ὅς ἀνδρείᾳ γενόμενος

4 ἡ θυγάτηρ Berol. — 9 ἐγεγάμητο Laur. — 16 in marg. β' Busb. — 19 ἐφράτην Busb. —
διαβερηκῆτων Berol. — 20 ἀάφῃ Berol. — μαθὼν om. Laur. nisi fallor. — 22 βαταναία Berol. —
25 ὁ om. man. 1 Busb. — 28 πολλοί] πολὺ Busb. — 29 καὶ om. Busb. Laur. — 30 ante αὐτοῖς spatium
vacuum circiter 4 litt. Busb. — 35 ἐπῆσαν Berol. — 36 ζάμαρη Berol. — 36 ποιεῖται] περιποιεῖται
Berol. προσποιεῖται Iosephus. — 37 λειπὼν Busb.

Zonaras I p. 453 Bonn.

ἐπιφανῆς ἵππεύειν συνεκρότησε τοὺς ἀμφ' αὐτῷ Βαβυλωνίους, καὶ ἔλη τῶνδε τῶν ἀνδρῶν
ἐδορυφόρει τοὺς βασιλέας. καὶ Ἰάκιμος δὲ ἐν γήρᾳ τελευτῶν Φίλιππον ἄνδρα χεῖρας 30
ἀγαθὸν κατέλιπεν υἱὸν καὶ τὰ ἄλλα ἀρετῇ ἀξιόλογον. διόπερ φιλία τε καὶ εὐνοια αὐτῷ 31
πρὸς Ἀγρίππαν γίνεται τὸν βασιλέα.
5 Ἡρώδου δ' ἐν οἷς εἶπον ὄντος ἀφεώρα τὰ πάντα πράγματα εἰς Ἀντίπατρον. ἦν τε ³²₃₃
πᾶσι φοβερός οὐχ οὕτως ἰσχυρὸς τῆς ἐξουσίας, ὥς τοῦ κακοτρόπου τῷ προμηθεῖ· μάλιστα
δὲ αὐτὸν Φερῶρας ἐθεράπευε καὶ ἀντεθεραπεύετο δεινῶς, πάνυ τοῦ Ἀντιπάτρου περι-
στοιχίσαντος αὐτὸν καὶ τὴν γυναικωνίτιν συνισταμένου τὰ πρὸς αὐτόν· ἐδεδούλωτο γὰρ 34
Φερῶρας γαμετῇ τὴν καὶ μητρὶ ταύτης καὶ ἀδελφῇ καὶ ταῦτα μισῶν τὰς ἀνθρώπους ὕβρει
10 θυγατέρων αὐτοῦ παρθένων· ἀλλ' ὁμως ἠνείχετο, πράσσειν τὸ οὐδὲν ἦν δίχα τῶν γυναικῶν
ἐκπεριωδευκυῶν τὸν ἄνθρωπον, ὥστε παντοίως ὁ Ἀντίπατρος ὑπῆκτο αὐταῖς· ταυτόν γὰρ 35
αἶδε αἱ τέσσαρες γυναῖκες ἔλεγον. Φερῶρα δὲ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπ' οὐδαμινὸς τισιν αἱ
γινώμαι διήλασσον. ἀντίσπασμα δ' ἦν αὐτοῖς ἡ βασιλέως ἀδελφὴ περισκοποῦσά τ' ἐκ 36
πλείονος τὰ πάντα καὶ τὴν εὐνοίαν αὐτῶν ἐπὶ κακοῖς τοῖς Ἡρώδου πρᾶσσομένην εἰδυῖα
15 καὶ μὴνύειν οὐκ ἀποτετραμμένη. καὶ γνόντες ἐν ἀπεχθεῖα βασιλεῖ τὴν εὐνοίαν αὐτῶν 37
οὔσαν ἐπινοοῦσιν ὥστε φανεράν μὲν μὴ εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν σύνοδον, μίσους
δὲ καὶ λοιδοριῶν εἰ καιρὸς προσποιήσιν, καὶ μάλιστα Ἡρώδου παρατυγχάνοντος ἢ εἴ τις
πρὸς αὐτὸν ἀπαγγέλλειν ἔμελλε, κρυπτῶς δὲ τὰ τῆς εὐνοίας ἐχυρῶτερα καθίστασθαι. καὶ
ἐπρασσον οὕτως. ἐλάνθανε δὲ τὴν Σαλώμην οὔτε πρῶτον ἢ διάνοια αὐτῶν ἐπὶ τοιοῖσδε 38
20 ὥρμημένων οὔτε ἐπειδὴ τοῖσδε χρῆσθαι οὐκ ἀπηλλάκτο αὐτῇ· πάντα δὲ ἀνίχνευέ τε καὶ
πρὸς τὸν ἀδελφὸν μειζόνως ἐκδηλοῦσα ἀπεςτήμαινε συνόδους τὴν κρυπτάς καὶ πότους
βουλευτήριά τε ἀφανῶς κατεσκευασμένα, ὧν μὴ ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ ἐκείνου συντιθεμένων
πεφανερῶσθαι μὴ κεκωλύσθαι. νῦν δὲ τοὺς μὲν ἐκ τοῦ προὔπτου διαφόρους καὶ τὰ 39
πάντα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἀλλήλων λέγοντας, εἰς δὲ τὸ ἀφανὲς τὴν εὐνοίαν ἀνατιθεμένους καὶ
25 ὅποτε ἀλλήλοις συμμωνοῦσιν φιλίᾳ πράσσειν μὴ ἀπηλλαγμένους, ὁμολογεῖν πολεμεῖν πρὸς
οὓς λανθάνειν χρώμενοι εὐνοίᾳ τῇ ἀλλήλων ἐσπουδάκεισαν. καὶ ἡ μὲν ταῦτα ἀνίχνευέ τε 40
καὶ τῷ ἀδελφῷ ἀνέφερε συνιέντι μὲν ἤδη τὰ πολλὰ καὶ δι' ἑαυτοῦ, εἰς δὲ τὸ θαρσεῖν οὐ
διακειμένῳ ὑπονοιῶν καθισταμένων διαβολαῖς τῆς ἀδελφῆς. καὶ ἦν μόνον τι Ἰουδαϊκὸν 41
ἀνθρώπων ἐπ' ἐξακριβώσει μέγα φρονούντων τοῦ πατρίου νόμου. οἷς ὑπῆκτο ἡ γυναικωνίτις,
30 Φαρισαῖοι καλοῦνται, βασιλεῖ δυνάμενοι μάλιστα ἀντιπράσσειν προμηθεῖς καὶ τοῦ προὔπτου
εἰς τὸ πολεμεῖν τὴν καὶ βλάπτειν ἐπηρεμένοι. παντὸς γοῦν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ βεβαιώσαντος 42
δι' ὅρων ἡ μὴν εὐνοῖσαι Καίσαρι καὶ τοῖς βασιλέως πράγμασιν, οἷδε οἱ ἄνδρες οὐκ ὁμο-
σαν ὄντες ὑπὲρ ἑξακισχίλιοι, καὶ αὐτοὺς βασιλέως ζημιώσαντος χρήμασιν ἢ Φερῶρου γυνῇ
τὴν ζημίαν ὑπὲρ αὐτῶν εἰσφέρει. οἱ δὲ ἀμειβόμενοι τὴν εὐνοίαν αὐτῆς, πρόγνωσιν δὲ 43
35 ἐπεπίστευντο ἐπιφοιτήσει τοῦ Θεοῦ, προὔλεγον, ὥς Ἡρώδῃ μὲν καταπαύσεως ἀρχῆς ὑπὸ
Θεοῦ ἐψηφισμένης αὐτῷ τὴν καὶ τῷ γένει τῷ ἀπ' αὐτοῦ, τῆς δὲ βασιλείας εἰς τε ἐκείνην

2 ἐν om. Berol. — 3 εὐνοία Busb. Laur. Berol. — 9 καὶ (ante ταῦτα) supra versum Laur. — τὰς] τοὺς Busb. Laur. — ὕβρι man. 1 Busb. — 11 ταυτόν, ν ex corr. Busb. — 13 τ'] τε Laur. — 16 ἐπι-
νοοῦσαν Busb. Laur. — 18 ἀπαγγέλλειν man. 1 Busb. ἀπαγγέλλειν Laur. — 24 δὲ om. Busb. Laur. —
25 ἀπηλλαγμένοις an ἀπηλλαγμένους habeat Laur. dubium. — 27 οὐ om. Busb. — 28 Ἰουδαϊκῶν Laur. —
32 οἱ om. Busb. — 35 ἐπεπίστευτο Berol. — ante ἐπιφοιτήσει spatium vacuum 3 fere litt. Busb. —
36 τῷ γένει] γένει Laur.

Zonaras I p. 454 Bonn.

- 44 περιηξούσης καὶ Φερώραν παῖδας τὲ οἱ εἶεν αὐτοῖς. καὶ τάδε, οὐ γὰρ ἐλάνθανε τὴν
Σαλώμην, ἐξαγγελτὰ βασιλεῖ ἦν, καὶ ὅτι τῶν περὶ τὴν αὐλήν διαφθείρειν τινας. καὶ ὁ
βασιλεὺς τῶν τε Φαρισαίων τοὺς αἰτιωτάτους ἀναιρεῖ καὶ Βαγῶαν τὸν εὐνοῦχον Κάρων τε
τῶν τότε προὔχοντα ἀρετῇ τοῦ εὐπρεποῦς καὶ παιδικὰ ὄντα αὐτοῦ. κτείνει δὲ καὶ πᾶν
45 ὃ τι τοῦ οἰκείου συνειστέλλει οἷς ὁ Φαρισαῖος ἔλεγεν. ἦρτο δὲ ὁ Βαγῶας ὑπ' αὐτῶν ὡς 5
πατὴρ τε καὶ εὐεργέτης ὀνομασθησόμενος τοῦ ἐπικατασταθησομένου προορρήσει βασιλέως.
46 Ἡρώδης δὲ κολάσας τῶν Φαρισαίων τοὺς ἐπὶ τοῖσδε ἐληλεγμένους συνέδριον τε ποιεῖται
τῶν φίλων καὶ κατηγορίαν τῆς Φερώρου γυναικός, τὴν τε ὕβριν τῶν παρθένων τῇ τόλμῃ τῆς
47 γυναικός ἀνατιθεῖς καὶ ἐγκλημα ταύτην ἀτιμίαν αὐτῷ ποιοῦμενος, ὥστε ἀγωνοθετεῖν στάσιν
αὐτῷ πρὸς τὸν ἀδελφόν, τὴν τε διάλυσιν τῆς ζημίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβληθείσης τέλεσι 10
48 διαφενχθῆναι τοῖς ἐκείνης. ἀνθ' ὧν, ὃ Φερώρα, καλῶς ἔχειν οὐ δεήσει οὐδὲ γνωμῶν εἰσηγή-
σεως τῶν ἐμῶν αὐτοκέλευστον ἀποπέμπεσθαι γυναῖκα ταύτην ὡς πολέμου τοῦ πρὸς ἐμὲ
αἰτίαν σοι ἐσομένην· καὶ νῦν, εἴπερ ἀντιποιῇ συγγενείας τῆς ἐμῆς, ἀπείπασθαι τήνδε τὴν
49 γαμετήν· μενεῖς γὰρ οὕτως ἐμὸς ἀδελφός“. Φερώρας δὲ οὔτε συγγενείας τῆς πρὸς τὸν ἀδελφόν
ἔλεγε κινήσειν δίκαιον οὐδὲν οὔτε τὴν πρὸς τὴν γαμετὴν εἴνοιαν, αἰρεῖσθαι τὲ πρότερον 15
50 θανεῖν ἢ ζῶν ἀπεστερεῖσθαι γυναικός αὐτῷ κεχαρισμένης. Ἡρώδης δὲ Φερῶρα μὲν ὑπερε-
βάλλετο τὴν ἐπὶ τούτοις ὀργήν, Ἀντίπατρω τὲ ἀπεῖπε καὶ μητρὶ τῇ ἐκείνου Φερῶρα τὲ
51 ὁμιλεῖν καὶ τῶν γυναικῶν φυλάσσεσθαι τὸ εἰς ταῦτόν συνεσόμενον. οἱ δ' ὁμολόγουν μὲν
συνήεσαν δὲ ἥ καιρὸς καὶ συνεκώμαζον Φερῶρας καὶ Ἀντίπατρος. ἐφοῖτα δὲ λόγος καὶ
52 ὁμιλεῖν Ἀντίπατρω τὴν Φερῶρου γυναῖκα. ὑφορώμενος δὲ τὸν πατέρα καὶ δεδιώς, μὴ εἰς 20
πλεῖον χωροῖεν τὰ τοῦ μίσους ἐπ' αὐτῷ, γράφει πρὸς τοὺς ἐν Ρώμῃ φίλους κελεύων ἐπι-
53 στέλλειν Ἡρώδῃ πέμπειν ἢ τάχος Ἀντίπατρον ὡς Καίσαρα. οὐ γενομένου ἔπεμπε
Ἡρώδης Ἀντίπατρον δῶρα συνεκπέμψας ἀξιολογώτατα καὶ διαθήκην, ἐν ᾗ μετ' αὐτὸν
Ἀντίπατρον ἀπεδείκνυε βασιλέα, φθάσαντος δὲ τελευτῶν Ἡρώδην τὸν ἐκ τῆς τοῦ
54 ἀρχιερέως θυγατρὸς αὐτῷ γεγεννημένον. συνεξορμᾷ δὲ Ἀντίπατρω καὶ Συλαῖος ὁ Ἀραψ 25
μηδὲν ὧν προσέταξε Καῖσαρ διαπεπραγμένος, καὶ Ἀντίπατρος αὐτοῦ κατηγορεῖ ἐπὶ
Καίσαρος περὶ ὧν πρότερον Νικόλαος. κατηγορεῖται δὲ καὶ ὑπὸ Ἀρῆτα Συλαῖος, ὡς πολλοὺς
ἀπέκτεινεν ἐν Πέτρᾳ τῶν ἀξιολόγων παρὰ γνώμην τὴν αὐτοῦ καὶ μάλιστα Σόεμον ἄνδρα τῇ
55 ἐς πάντα ἀρετῇ τιμᾶσθαι δικαιοτάτον, ἀνηρηκέναι δὲ καὶ Φάβατον Καίσαρος δοῦλον. καὶ
Συλαῖος αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοιῶνδε ἐγκλημάτων· Κόρινθος ἦν Ἡρώδου σωματοφύλαξ τοῦ 30
βασιλέως μάλιστα πιστευόμενος ὑπ' αὐτοῦ. τοῦτον πείθει Συλαῖος ἐπὶ χρήμασι μεγάλοις
Ἡρώδην ἀποκτείνειν, καὶ ὑπέσχετο. μαθὼν οὖν Φάβατος Συλαίου πρὸς αὐτὸν εἰρηκότος
56 διηγεῖται πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Κόρινθον βασανίζει καὶ πάντα ἀνάπυστα ἦν αὐτῷ.
συλλαμβάνει δὲ καὶ δευτέρους Ἀραβας καταγορεύσει τῇ Κορίνθῳ, τὸν μὲν φύλαρχον, τὸν
57 δὲ Συλαίου φίλον. οἱ καὶ αὐτοὶ βασανισθέντες ἀμολόγουν, ὅτι παρεῖεν ἐξοτρύνοντες μὴ 35

7 ἐληλεγμένους, ε (in λε) in ras. Busb. ἐληλαγμένους Laur. — 9 ταύτη Busb. Berol. — 11 γνάμων

Busb. — 13 σοι ἐσομένην] ποιησομένην Busb. — 14 οὕτως] ὄντος (s. man. 2) Busb. — 14 δὲ om.
Busb. — 16 ὑπερεβάλλετο Berol. — 18 φυλάσσεσθαι man. 1 Busb. Laur. — 21 i. marg. δ' Busb. —
24 ἐπεδείκνυε Busb. Laur. — 26 καίσαρι Berol. — 28 τῶν om. Laur. — 29 δικαιοσύνη Busb. — 35 δὲ
supra versum Laur.]

Zonaras I p. 455 Bonn.

μαλακίζεσθαι Κόρινθον, καὶ εἰ δεήσειεν καὶ συγχειρουργήσοντες αὐτῷ τὸν φόνον. καὶ
 Σατορνῖνος δηλώσεως αὐτῷ πάντων ὑπὸ Ἡρώδου γενομένης εἰς Ῥώμην ἐξέπεμψεν αὐτούς.
 Φερῶραν δὲ ἰσχυρῶς ἐμμένοντα εὐνοίᾳ τῆς γυναικὸς ἀναχωρεῖν εἰς τὴν αὐτοῦ Ἡρώδης 58
 κελεύει. ὁ δὲ ἀσμένως ἐπὶ τὴν τετραρχίαν ἀπῆρε, πολλὰ ὁμόσας οὐ πρότερον ἤξειν ἢ
 5 πύθοιτο Ἡρώδην τετελευτηκότα, ὥστε καὶ ροσήσαντος τοῦ βασιλέως ἀξιωθεὶς ἦκειν ἐπὶ
 τινων πιστεύσεσιν ἐντολῶν οὐχ ὑπῆκουσεν ἐπὶ τιμῇ τοῦ ὅρκου. οὐ μὴν Ἡρώδης μισεῖται 59
 τὸ ἐπὶ τοιοῖσδε ἐκείνου γνώμην, ἀλλ' ἦκεν ὡς τὸν Φερῶραν, ἐπειδὴ ὕστερον ἄρχεται ροσεῖν.
 μηδὲ μετακλήσεως αὐτῷ γενομένης, θανόντα δὲ περιστείλας ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἀγόμενος
 ταφῆς ἤξιον. τοῦτι Ἀντιπάτρῳ καίτοι γε ἐπὶ Ῥώμης πεπλευκότι κακῶν ἐγένετο ἀρχὴ τῆς 60
 10 ἀδελφοκτονίας αὐτὸν τινυμένον τοῦ Θεοῦ. ἐπειδὴ γὰρ Φερῶρας τελευτᾷ ταφνίται ἐγγόνεισαν 61
 αὐτῷ ἀπελεύθεροι δύοτῶν Φερῶρα τιμίων. οὗτοι προσελθόντες Ἡρώδῃ ἤξιον μὴ ἀνεκδίκητον
 καταλιπεῖν τοῦ ἀδελφοῦ τὸν νεκρόν, ἀλλὰ ζήτησιν ποιῆσθαι τῆς ἀλόγου τὲ καὶ δυστυχὸς
 μεταστάσεως. τοῦ δ' ἐπιστραφέντος τοῖς λόγοις, πιστὰ γὰρ ἐδόκει, δειπνῆσαι μὲν γὰρ 62
 αὐτὸν ἔλεγον παρὰ τῇ γυναικὶ τῇ προτεραίᾳ τῆς νόσου, φάρμακόν τε προσκομισθὲν ἐν
 15 βρώματι μὴ πρότερον εἰωθότι ἐμφαγόντα ὑπὸ τούτου τελευτᾷν· κομιστὸν μὲντοι γενέσθαι
 τὸ φάρμακον ὑπὸ γυναικὸς ἐκ τῆς Ἀραβίας λόγῳ μὲν ἐπὶ προσποιήσεσιν ἐρώτων, φίλτρον
 γὰρ δὴ ὄνομα αὐτῷ εἶναι, τὸ δ' ἀληθὲς ἐπὶ τῇ Φερῶρου τελευτῇ. φαρμακιστόταται δὲ 63
 εἰς γυναικῶν αἱ ἐκ τῆς Ἀραβίας· ἥ δὲ ταῦτα ἐπεκάλουν καὶ τῆς Συλαιοῦ ἐρωμένης ἐν
 ταῖς μάλιστα ὠμολόγητο εἶναι φίλῃ, πείσουσαί τε αὐτὴν ἐπὶ πράσει τοῦ φαρμάκου εἰς
 20 τοὺς τόπους ἐληλύθεισαν ἦ τε μήτηρ τῆς Φερῶρου γυναικὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ ἐπανῆκον
 αὐτὴν ἀγόμεναι τοῦ δείπνου πρότερον ἡμέρᾳ μιᾷ. ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς τῶν λόγων 64
 παροξυνθεὶς δούλας τὲ ἐβασάνιζε τῶν γυναικῶν καὶ τινὰς ἐλευθέρους, καὶ ὄντος ἀφανοῦς
 τοῦ πράγματος διὰ τὸ μηδεμίαν ἐξεπεῖν τελευταία τίς περιουσῶν αὐτῇ τῶν ἀλγηδόνων
 ἄλλο μὲν ἔφη οὐδέν, Θεὸν δὲ ἐπεκαλεῖτο τοιαῖσδε αἰκίαις περιβαλεῖν τὴν Ἀντιπάτρου
 25 μητέρα κακῶν τῶν ἐπεχόντων αἰτίαν πᾶσι γενομένην. ταῦτα εἰς ἐπίστασιν Ἡρώδην ἄγει, 65
 καὶ τὰ πάντα βασάνοις τῶν γυναικῶν ἀνάπυστα ἦν, οἳ τε κῶμοι καὶ αἱ κρυπταὶ σύνοδοι
 καὶ δὴ καὶ λόγων πρὸς μῖνον τὸν υἱὸν εἰρημένων ἐξοίσεις πρὸς τὰς Φερῶρου γυναῖκας·
 ἦν δὲ ταλάντων ἑκατὸν δωρεὰς ἐπικρύπτεσθαι φράζειν πρὸς Φερῶραν τῷ Ἀντιπάτρῳ
 κέλευσις ὑπὸ τοῦ πατρὸς· μῖσός τε πρὸς τὸν πατέρα καὶ ὀλοφυρμοὶ πρὸς τὴν μητέρα, ὡς 66
 30 ἐπὶ μήκιστον τοῦ πατρὸς βιοῦν ἐξηγμένου καὶ αὐτῷ μηδὲν ἐλάσσονος τοῦ γήρως ἐπικει-
 μένον, ὡς μὲν δ' ἐλθοῦσαν τὴν βασιλείαν ὁμοίως εὐφραῖναι ποτ' αὐτόν· παρατρέφεσθαι τε
 πολλοὺς ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφῶν παῖδας οὐδαμῶς ἀδεῖν τὴν ἐλπίδα
 παρεχομένους τἀσφαλοῦς· καὶ γὰρ δὴ καὶ νῦν, εἴ τι πάσχειν αὐτὸν συμβαίῃ, ἀδελφῷ μᾶλλον 67
 ἢ παιδί τῷ αὐτοῦ κελεύειν τὴν ἀρχὴν δίδοσθαι. ὁμότητά τε πολλὴν κατηγόρει τοῦ βασιλέως
 35 καὶ τὰς σφραγὰς τῶν νείων, φόβῳ τὲ μὴ καὶ αὐτῶν ἄπτοιτο ἥδη, τὸν μὲν ἐπὶ Ῥώμης
 ἄρασθαι τέχνην ἐπινοῆσαι, Φερῶραν δ' ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τετραρχίας. ταῦτα δὲ συνῆδε τοῖς 68
 λόγοις τῆς ἀδελφῆς καὶ πολὺ τοῦ μὴ ἀπιστίαν ἔτι ὑποπτεύεσθαι συνῆγεν αὐτοῖς. ὁ δὲ

6 μὴν] μὲν Laur. — 7 ὥς] εἰς Berol. — 10 αὐτὸν om. Busb. Laur. — τινυμένον Berol. — i. marg. ε' Busb. — 14 προκομισθὲν ex corr. Busb. — 18 δὲ] δὴ Busb. — 27 μόνων τῶν νείων Busb. — 28 post τῷ 1 litt. erasa Busb. — 30 γήρουσ Berol. — 35 μὴ] τοῦ μὴ Berol. — 36 αὐτοῦ, οὐ in ras. Busb. — 37 τοῦ ἀδελφοῦ Busb. — πολὺ τοῦ] πολὺ του Busb.

Zonaras I p. 456 Bonn.

βασιλεὺς κρατυνόμενος ἐπὶ κακίᾳ τῇ Ἀντιπάτρου τὴν Λωρίδα τὴν μητέρα αὐτοῦ πάντα
 τὸν κόσμον τὸν περὶ αὐτὴν ταλάντων πολλῶν ὄντα ἀφελόμενος ἔπειτα αὐτὴν ἀποπέμ-
 69 πεται καὶ ταῖς Φερῶρον γυναιξὶ φιλίαν ἐσπείσατο. μάλιστα δ' ἐξώτρυνεν εἰς ὀργὴν κατὰ
 τοῦ παιδὸς τὸν βασιλέα Σαμαρείτης ἀνὴρ Ἀντίπατρος ἐπιτροπεύων τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως
 Ἀντίπατρον, ἀλλὰ τε αὐτοῦ ἐν ταῖς βασάνοις κατειπὼν καὶ ὅτι παρασκευασάμενος φάρ- 5
 μακον θανάσιμον δοίη Φερῶρα κελεύσας παρὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ, ἵν' ὥς πλείστον
 70 ἀφ'esτήκοι τῶν τοιούτων ὑποτοπασμῶν, τῷ πατρὶ δοῦναι. καὶ κομίσει μὲν Ἀντίφιλον ἐξ
 Αἰγύπτου τὸ φάρμακον ἕνα τῶν αὐτοῦ φίλων, σταλῆναι δὲ ὡς Φερῶραν διὰ Θεοδίωνος
 ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς Ἀντιπάτρου τοῦ βασιλέως παιδός, καὶ οὕτως ἐλθεῖν τὸ φάρμακον εἰς
 71 τὴν γυναικα Φερῶρον δόντος αὐτῇ τοῦ ἀνδρὸς φυλάσσειν. ἡ δὲ ὁμολόγει μὲν ἀνακρίναντος 10
 τοῦ βασιλέως, καὶ δραμοῦσα ὡς κομίσειε ὀρίπτει κατὰ τοῦ τέγους ἑαυτήν, οὐ μὴν τελευτᾷ
 72 ἐπιπόδας τῆς πτώσεως γενομένης. καὶ οὕτως ἐπεὶ ἀνεκτίσαστο αὐτὴν ἁδείαν τε αὐτῇ
 ὑπισχνούμενος καὶ τοῖς οἰκέοις μὴ ἐπ' ἀφανισμῷ τάληθοις τρεπομένη, τρέψειν γε μὴν
 κακοῖς τοῖς ὑστάτοις ἀγνομονεῖν προθεμένην, ὑπισχνεῖται καὶ ὥμοσεν ἡ μὴν ἔρεῖν τὰ
 πάντα ὃν ἐπράχθη τρόπον, λέγουσα μὲν, ὡς ἔφασαν μὲν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀληθῆ 15
 73 τὰ πάντα. „κεκόμισται τὸ γὰρ ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸ φάρμακον ὑπ' Ἀντιφίλου, ἀδελφὸς δὲ
 ἐκείνου ἱατρὸς ὢν ἐκόμισε, καὶ Θεοδίωνος ὡς ἡμᾶς κομίσαντος ἐφύλασσαν αὐτῇ λαβοῦσα παρὰ
 74 Φερῶρον ἐπὶ σὲ ἵτοιμασμένον ὑπ' Ἀντιπάτρου. ἐπεὶ οὖν ἐνόσει Φερῶρας καὶ ἐθεράπευες
 αὐτὸν ἀφικόμενος, ὁρῶν σου τὴν εἵνοϊαν, ἣ περὶ αὐτὸν ἐχρῶ, ἐπεκλάσθη τὸ τῇ διανοίᾳ
 καὶ μετακαλέσας με, „ὦ γύναι, φησί, περιώδενσέ με Ἀντίπατρος ἐπὶ πατρὶ μὲν τῷ αὐτοῦ, 20
 ἀδελφῷ δὲ ἐμοῦ, θανάσιμόν τε γνώμην συνθεῖς καὶ φάρμακον ᾧ διακονήσοιτο αὐτῇ πεπο-
 75 ρισμένος. νῦν ἐπειδὴ ὅτε ἀδελφὸς οὐδὲν ἀρετῇ, ἢ πρότερον ἐχρῆτο περὶ ἐμὲ ὑφαιρῶν ὥπται
 ἐμοὶ τὸ ἐλπίς οὐκ εἰς μακρὰν ἀπέσσεσθαι τοῦ βίου, φέρε, μὴ γνώμῃ ἀδελφοκτόνῳ ἀποτισοίμην
 προπάτορας τοὺς ἔμμεντο, τὸ φάρμακον καίειν ἐμοῦ βλέποντος, κομίσασά τε οὐκ εἰς ἀνα-
 76 βολὰς πράσσειν τοῦ ἀνδρὸς τὰς ἐντολάς.“ καὶ τὸ μὲν πλείστον καύσασαν τοῦ φαρμάκου 25
 τυχεῖν, ὑπολείπεσθαι δὲ ὀλίγον, ἵνα εἰ Φερῶρον μεταστάντος περιέποι κακῶς αὐτὴν ὁ
 77 βασιλεὺς, μεθίσταται αὐτῷ διάδρασιν ποιούμενῃ τῶν ἀναγκῶν. ταῦτα εἰποῦσα τό τε
 φάρμακον καὶ τὴν πυξίδα εἰς μέσον παρῆγε. καὶ ἀδελφὸς δὲ Ἀντιφίλου ἕτερος καὶ μήτηρ
 78 αὐτοῦ ἀνάγκαις βασάνων ταῦτά ἔλεγον καὶ ἐγνώριζον τὴν πυξίδα. κατηγορεῖτο δὲ καὶ τοῦ
 ἀρχιερέως ἡ θυγάτηρ, γυνὴ δὲ τοῦ βασιλέως, ὡς πάντων ἱστωρ τούτων γενομένη κρύπτειν τε 30
 προθυμηθεῖσα αὐτά. καὶ διὰ τὰδε Ἡρώδης ἐκείνην τὴν ἐξέβαλε καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐξήλειψε
 τῶν διαθηκῶν εἰς ὃ βασιλεύσοι μετ' αὐτόν, καὶ τὸν πενθερόν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφείλετο
 Σίμωνα τὸν τοῦ Βοηθοῦ, καθιστᾷ δὲ Μαθθίαν τὸν τοῦ Θεοφίλου Ἱεροσολυμίτην τὸ γένος.
 79 Ἐν τοίτῳ δὲ καὶ Βάθυλος ἀπελεύθερος Ἀντιπάτρου παρῆν καὶ βασανισθεὶς εὐρί-
 σκεται φάρμακον κομίζων δώσειν τῇ τε αὐτοῦ μητρὶ καὶ Φερῶρα, ὡς εἰ τὸ πρότερον μὴ 35
 80 ἄπτοιτο τοῦ βασιλέως, τούτῳ γοῦν μεταχειρίζοντο αὐτόν. ἀφίκετο δὲ γράμματα παρὰ
 τῶν ἐν Ῥώμῃ φίλων τῷ Ἡρώδῃ γνώμῃ καὶ ὑπαγορεύσει Ἀντιπάτρου ἐπὶ κατηγορίᾳ

5 παρασκευασάμενον Busb. — 8 ἕνα] διὰ Berol. — 9 ἀδελφῆς Berol. — 11 τέγους] τείχους Berol. —
 16 κεκομίσθαι Berol. — 17 ἐκόμισε] ἐπόρισε Iosephus. — 17 ἐφύλασσαν Berol. et ex corr. Busb. —
 17 λαβοῦσα om. Busb. — 18 φεράρα m. 1 Busb. — ὑπὸ Berol. — 26 αὐτῇ] αὐτόν Busb. —
 29 κατηγορεῖ Busb. — 36 ἀφίκοιτο Busb. Berol. ἐπεφέρετο Zonaras.

Zonaras I p. 458 Bonn.

Ἀρχελάου καὶ Φιλίππου συγκείμενα, ὡς δῆθεν διαβάλοιεν τε τὸν πατέρα ἐπὶ σφαγῇ τῶν
περὶ Ἀριστόβουλον καὶ Ἀλέξανδρον, δι' οἴκτου δὲ καὶ αὐτοὺς λαμβάνοιεν· ἤδη δὲ καὶ
καλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὐχ ὡς ἐφ' ἑτέροις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κακείνους προσπολωλέναι
τῆς κλήσεως αὐτῶν γινομένης. ταῦτα δὲ μεγάλων μισθῶν οἱ φίλοι τῷ Ἀντιπάτρῳ συνέ- 81
5 πρᾶσσον. γράφει δὲ καὶ αὐτὸς Ἀντίπατρος τῷ πατρὶ περὶ αὐτῶν ἐπὶ μεγίσταις τῶν
αἰτιῶν καὶ παντελῶς ἀπαλλάσσει φάσκων αὐτὰ μειράκια, τῶν δὲ λόγων τῇ ἡλικίᾳ τὴν
ἀνάθεσιν ποιοῦμενος. αὐτὸς δὲ δι' ὧν περὶ Συλαῖον ἡγωνίζετο καὶ περὶ θεραπείαν τῶν
πρώτων ἀνδρῶν ἐγεγόνει κόσμους τὲ ἀξιοπρεπεῖς ταλάντων ἐώνητο διακοσίων. Θανμάσειε 82
δ' ἂν τις, ὅτι τοσῶνδε ἐν Ἰουδαίᾳ κατ' αὐτοῦ κεινημένων μισθὶ πρότερον ἑπτὰ οὐδὲν
10 αὐτῷ δῆλον γένοιτο· αἴτιον δ' ἦν ἡ τε ἀκρίβεια καὶ φυλακὴ τῶν ὁδῶν καὶ μῖστος τῶν ἀν-
θρώπων τὸ πρὸς Ἀντίπατρον· οὐδεὶς γὰρ ἦν, ὃς προθύμως κινδύνῳ τῷ αὐτοῦ ποριστῆς
τῶν ἐκείνου ἀσφαλειῶν καθίστατο.

Ἡρώδης δὲ Ἀντιπάτρου γεγραφότος πρὸς αὐτόν, ὡς τὰ πάντα ὃν χρηὶ διαπεπραγμένος 83
τρόπον ἦξει ἐν τάχει, ἐπικρυψάμενος τὴν ὀργὴν ἀντεπετίθει, κελεύων μὴ βραδύνειν εἰς
15 τὴν ὁδόν, μὴ καὶ τι πάσχοι παρὰ τὴν ἐκδημίαν αὐτοῦ, καὶ ἅμα τῆς μητρὸς κατηγορῶν
μέμψεις ἐπαγγελλόμενος καταθήσεσθαι τὰς πρὸς αὐτήν, ὅποτε ἐκείνος ἀφίκοιτο, παντὶ 84
τὲ τρόπῳ φιλότῃ τὴν πρὸς αὐτόν ἐνεδείκνυτο, δεδιώς μὴ καὶ τι ὑποτοπήσας ὑπερβάλαιτο
μὲν ὁδοὺς τὰς πρὸς αὐτόν, τῇ δὲ Πώμῃ ἐνδαισιώμενος ἐφεδρεύοι τῇ βασιλείᾳ. τούτοις ἐν 85
Κιλικίᾳ τοῖς γράμμασιν ἐπιτυχάνει, τοῖς δὲ τὴν Φερῶρον τελευτὴν διασαφοῦσιν ἐν Τάραντι
20 πρότερον, δεινῶς τὲ ἤνεγκεν οὐκ εὐνοίᾳ τῇ Φερῶρου, διότι δὲ τοῦ πατρὸς τὴν ἀναίρεσιν
οὐ διαπραξάμενος ὡς ὑπέσχετο ἀπέθανε. περὶ δὲ Κελένδερον τῆς Κιλικίας γενόμενος ἐνε- 86
δοίαζεν ἤδη περὶ τοῦ οἴκαδε πλοῦ δεινῶς τῇ ἐκβολῇ τῆς μητρὸς λελυπημένος, καὶ τῶν
φίλων οἱ μὲν ἐκέλευον αὐτὸν ταῦτά πη παραδοκοῦντα ἐπέχειν, οἱ δὲ μὴ διαμέλλειν τὸν
οἴκαδε πλοῦν· λύσειν δὲ παραγεγόμενον αἰτίαν πᾶσαν, ὡς καὶ νῦν οὐχ ἐτέρωθεν, ἀλλὰ
25 διὰ τὴν ἐκείνου ἀπουσίαν ἰσχὺν τοῖς κατηγοροῖς ὑπογενέσθαι. τούτοις πεισθεὶς ἔπλει τὲ 87
καὶ προσέσχε τῷ Σεβαστῷ λιμένι λεγομένῳ, ὃν κατασκευάσας Ἡρώδης ἐπὶ τιμῇ τοῦ Καί-
σαρος καλεῖ Σεβαστόν. ἐν προὔτοις δ' ἦν Ἀντίπατρος ἤδη τοῖς κακοῖς μῆτε προσιόντος 88
αὐτῷ μηδενὸς μῆτε προσαγορεύοντος ὥσπερ ὅτε ἐξῆι μετ' εὐχῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιφημι-
σμάτων, ταῖς δ' ἐναντιωτάταις ἀραῖς οὐκ ἐκωλύοντο αὐτὸν δέχεσθαι ποινην τοῖς ἀδελφοῖς
30 ἀποτίνειν ὑπειληφότες. ἐτύγχανε δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν Οὗαρος 89
Κυντίλιος, διάδοχος Σατορνίνῳ τῆς ἐν Συρίᾳ ἀρχῆς ἀπεσταλμένος, ἦκων δὴ καὶ αὐτὸς
σύμβουλος Ἡρώδῃ περὶ τῶν ἐνεστηκότων αὐτῷ δεηθέντι. καὶ αὐτῶν συνεδρευόντων 90
παρῇν ὁ Ἀντίπατρος οὐδενὸς αὐτῷ ἐκπύστου γεγονότος. εἴσεισι δὲ εἰς τὸ βασίλειον ἔτι
πορφυρίδας ἀμπεχόμενος, καὶ αὐτὸν μὲν δέχονται οἱ ἐπὶ θύραις, ἀνείρουσι δὲ τοὺς φίλους.
35 ἐθορυβεῖτο δὲ ἤδη σαφῶς οἱ ἐληλύθει κατανοῶν, ἐπειδὴ καὶ ὁ πατὴρ αὐτὸν προσιόντα ὡς 91
ἀσπᾶσαιτο ἀπεώσατο, ἀδελφοκτονίαν τὲ ἐπικαλῶν καὶ βούλευσιν ὀλέθρου τοῦ ἐπ' αὐτῷ,
πάντων τε ἀκροατὴν καὶ δικαστὴν ἔσεσθαι Οὗαρον τῇ αὔριον. καὶ ὁ μὲν τοιοῦτου κακοῦ 92

6 ἀπαλλάσσει ex corr. Busb. — 10 καὶ ἡ Berol. — 11 ἦν om. Berol. — 13 ἀντιπάτρω γεγραφότι Berol. — 16 ἐπαγγελλόμενος m. 1 Busb. — 17 τὲ om. Busb. — αὐτόν] αὐτήν Busb. — 19 ἐτυγχάνει man. 1 ἐντυγχάνει m. 2 Busb. — 19 διασαφοῦσιν, litt. σαφ in ras. 4 litt. Busb. — 24 λύσειν Busb. — 31 δῆ] δὲ Iosephus. — καὶ om. Berol.

Zonaras I p. 459 Bonn.

- ἅμα τὲ ἀκροαθέντος καὶ παρόντος τῷ μεγέθει περιφερόμενος ὥχεται, ὑπαντιάζουσι δ' αὐτῷ
 ἢ τε μήτηρ καὶ ἡ γυνή, αὕτη δὲ ἦν ἡ γενομένη Ἀντιγόνῃ παῖς τῷ πρὸ Ἡρώδου βασι-
 93 λευκότι, παρ' ὧν τὰ πάντα ἐκμαθὼν ἐν παρασκευαῖς τοῦ ἀγῶνος ἦν. τῇ δ' ἐξῆς συνή-
 δρευνεν Οὐάρος τε καὶ ὁ βασιλεύς. εἰσεληλύθεισαν δὲ καὶ οἱ ἀμφοῖν φίλοι καὶ οἱ συγγενεῖς
 βασιλέως Σαλώμῃ τε ἡ ἀδελφῇ, εἴ τε τινες μνηστῆσαι ἐμελλον καὶ ὧν τινες βάσανοι γέγονασι,
 δοῦλοι τὲ μητρῴοι τοῦ Ἀντιπάτρου μικρῷ πρότερον συνειλημμένοι ἢ ἐκεῖνον ἤκειν ἐπι-
 στολὴν φέροντες, ἧς τὸ κεφάλαιον τῶν γεγραμμένων ἦν, μὴ ἐπανήκειν ὡς πάντων τῷ πατρὶ
 ἡκόντων εἰς πίστιν, μόνῃν τὲ ἂν καταφυγὴν λείπεσθαι Καίσαρα καὶ τὸ μὴ τῷ πατρὶ ὑποχείριον
 94 γενέσθαι. Ἀντιπάτρου δὲ προσπεσόντος τῷ πατρὶ πρὸς τὰ γόνατα καὶ ἱκετεύοντος μὴ
 προδιεγνώσμεν κατὰσθῆναι δίκην, ἀλλ' ἀκροάσεως αὐτοῦ γενομένης παρὰ τῷ πατρὶ 10
 ἀκεραίως μένειν δυναμένῳ, τοῦτον κελεύσας Ἡρώδης ἀπάγειν εἰς μέσον αὐτὸς ὠλοφύρατο
 τῶν παιδῶν τῆς ποιήσεως, ἣν ἐπὶ τοιαύταις αὐτῷ τύχαις γενομένην πρότερον ἐκ τῆς
 δυσμενείας ἀποσπάσασθαι καὶ εἰς Ἀντίπατρον ἐμβαλεῖν αὐτοῦ τὸ γῆρας, τροφὰς τὲ καὶ
 95 παιδεύσεις ὥς ποιῆσαι αὐτῶν ἐξηγούμενος καὶ πλούτου εὐπορίαν. ὧν οὐδὲν ἐπ' ἐμπο-
 δίσματι γενέσθαι τοῦ μὴ ἐπιβουλῇ τῇ ἐκείνων κινδυνεῦσαι τελευτῶν ὑπὲρ τοῦ θάσσαν 15
 96 καὶ δίκῃ. τὸν τε Ἀντίπατρον θαυμάζειν, τίνων ἐλπίδι ἐπαρθεῖς θαρσέσειεν ἐπὶ τοιαῦτα
 χωρεῖν· διάδοχον μὲν γὰρ ἀποφήνασθαι διὰ γραμμάτων τῆς ἀρχῆς, ζῶντος δὲ ἐπ' οὐδενὶ
 πλεονεκτεῖν ἀξιώματος ἐπιφανείᾳ καὶ δυνάμει ἐξουσίας, πεντήκοντα μὲν τάλαντα ἐπέτειον
 πρόσδοτον κομισάμενον, δωρεὰν δὲ εἰληφότα ὁδοῦ τῆς εἰς Ῥώμην τριακοσίων τάλαντων 20
 97 99 ἀριθμόν, καὶ τοὺς συγγενεῖς πρὸς τὸν αὐτοῦ φόνον ἀντὶ τούτων ἐρεθίζοντα. ταῦθ' ἅμα
 λέγων εἰς δάκρυα τρέπεται λέγειν τὲ ἄπορος ἦν. καὶ Νικόλαος ὁ Λαμασκηρὸς δευθέντι
 100 τῷ βασιλεῖ τὰ πολλὰ εἰπεῖν ἔλεγεν ὅποσα ἀποδείξεων καὶ ἐλέγχων ἐχόμενα ἦν. καὶ τοῦ
 Ἀντιπάτρου κατὰ δικαιολογίαν πρὸς τὸν πατέρα τραπομένου καὶ πολλὰ πρὸς αὐτὸν
 105 106 διεξιόντος καὶ τέλος ἑαυτὸν παρέχοντος εἰς βάσανον, ἐπὶ τούτοις τροπὴ τοῦ συνεδρίου γέγονε· 25
 σφόδρα γὰρ ὥκτειραν τὸν Ἀντίπατρον δάκρυσί τε καὶ αἰκίαις τοῦ προσώπου χρώμενον,
 ὥστε καὶ τοῖς ἐχθροῖς δι' οἴκτου κατασθῆναι φανερόν δὲ ἤδη καὶ Ἡρώδην εἶναι καμπτό-
 μενόν τι τῇ γνώμῃ καίπερ μὴ βουλόμενον ἐκδηλὸν εἶναι. τοῦ δὲ Νικολάου αὐθις ἀνελιγ-
 φότος τὸν λόγον καὶ πλεῖστα τοῦ Ἀντιπάτρου καταδραμόντος καὶ τὴν αὐτοῦ κακοήθειαν ἐπὶ
 110 τε τῷ τῶν ἀδελφῶν ὀλέθρῳ καὶ τῇ ἐπιβουλῇ τοῦ πατρὸς τε καὶ εὐεργέτου διεξεληθόντος, 30
 121 προσθέντος δὲ καὶ τὰ τῆς μητρὸς τοῦ Ἀντιπάτρου ὅποσα πρὸς τινὰς ἦν κωφολογία
 γυναικεῖα εἰρημένα, μαντείας τὲ καὶ θυσίας ἐπὶ τῷ βασιλεῖ γεγονυίας καὶ ὅποσα μετὰ
 126 τῶν Φερῶρου γυναικῶν Ἀντιπάτρῳ ἡσέλητο, πολλὰ ἦν καὶ ἕτερα καὶ παρὰ πολλῶν οἷς μὴ
 παρήγγελτο εἰπεῖν κατ' Ἀντιπάτρου ἀγορευόμενα, ὥστε τὸν Ἀντίπατρον καίτοι πάντα
 δεινότερον ὄντα ψεύδεσθαι καὶ ἀπερνευθῆναι μηδὲ ὅσον ἀπὸ φωνῆς λέξαί τι ἰσχὺν 35
 127 εἰσφέρεισθαι. Νικολάου δὲ παυσάμενον τῶν λόγων καὶ τῶν ἐλέγχων Οὐάρος ἐκέλευσε τὸν
 128 Ἀντίπατρον ἐπ' ἀπολογίαν τῶν ἐγκλημάτων χωρεῖν, ὁ δ' ἐπὶ στόμα ἔκειτο ἀνατετραμ-
 μένος τῷ τε θεῷ καὶ πᾶσι προστιθεὶς τὸ ἐπιμαρτυρῆσαι αὐτῷ μηδὲν ἀδικεῖν, ἢ τεκμηρίους
 131 ἐμφανέσι παραστῆσαι μὴ οὐκ ἐπίβουλον αὐτὸν τοῦ πατρὸς γεγονέναι. ὁ δὲ Οὐάρος ἐπειδὴ

4 εἰσεληλύθησαν Busb. — 7 ἐπανήκειν] ἐπανέναι Iosephus. — 8 ληέσθαι Busb. — τὸ] τὰ
 Busb. — 11 αὐτὸς εἰς μέσον tr. Berol. — 27 δὲ] γὰρ Berol. — 31 τὰ] τὴν Busb. — 33 ἦν] Busb. Berol.
 δ' ἦν Iosephus.

Zonaras I p. 460 Bonn.

πολλάκις ἀνακρίνων τὸν Ἀντίπατρον οὐδὲν εὗρισκε πλέον τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Θεοῦ, ὁρῶν
ἀπέραντον ὃν τὸ γινόμενον, ἐκέλευσε τὸ φάρμακον εἰς μέσον ἐνεγκεῖν, ἵν' εἰδῇ τὴν περι-
οῦσαν αὐτῷ δύναμιν. καὶ κομισθέντος τῶν ἐπὶ θανάτῳ τίς ἐαλωκότων πίνειν κελεύσαντος 132
Οὐάρου καὶ παραχορῆμα ἔθανε. τότε δ' ἐξαναστάς ἀπῆει τοῦ συνεδρίου καὶ τῇ ἑξῆς ἐπ'
5 Ἀντιοχείας, οὐπὲρ δὴ καὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν αὐτῷ αἱ διατριβαὶ διὰ τὸ Σύροις τοῦτο βασι-
λειον εἶναι. Ἡρώδης δὲ παραχορῆμα μὲν ἔδωκε τὸν υἱόν, ἄδελφοι δὲ τοῖς πολλοῖς ἦσαν αἱ 133
Οὐάρου πρὸς αὐτὸν ὁμιλῖαι καὶ τί εἰπὼν ἀπεληλύθει. εἰκάζετο δὲ τοῖς πολλοῖς γνώμη
τῇ ἐκείνου πράσσειν ὅποσα περὶ τὸν Ἀντίπατρον ἔπρασσε. δῆσας δὲ αὐτὸν εἰς Ῥώμην
ὡς Καίσαρα ἐκπέμπει γράμματα περὶ αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀπὸ γλώσσης διδάζοντας τὸν Καί-
10 σαρα τὴν κακίαν τοῦ Ἀντιπάτρου. ἀλίσκεται δὲ ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ ἐπιστολῇ ὑπ' 134
Ἀντιφίλου πρὸς Ἀντίπατρον γεγραμμένη, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ αὐτὸς διέτριβε, καὶ λυθεῖσα
ὑπὸ τοῦ βασιλέως τάδε ἐδήλου· „ἐπεμψά σοι τὴν παρὰ Ἀκμῆς ἐπιστολὴν μὴ φρεσάμενος
τῆς ἐμῆς ψυχῆς· οἶσθα γάρ, ὅτι κινδυνεύω ὑπὸ δύο οἰκιῶν, εἰ γνωσθεῖν. σὺ δ' εὐτυχοῖς 135
περὶ τὸ πρᾶγμα.“ καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ τάδε ἐδήλου. ἐξήτει δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν ἐτέραν
15 ἐπιστολὴν, οὐ μὴν φανερά γε ἦν, καὶ ὁ τοῦ Ἀντιφίλου δοῦλος, ὃς τὴν ἀναγνώσθεισαν
ἔφερεν, ἡρνεῖτο ἐτέραν λαβεῖν. ἀπορίας οὖν ἐπεχούσης τὸν βασιλέα τῶν φίλων τίς τῶν 136
Ἡρώδου θεώμενος ὑποεγραμμένον τοῦ δούλου τὸν ἐντὸς χιτῶνα, ἐνεθεδύκει γὰρ δύο, εἴκασεν
ἐντὸς τῆς ἐπιπτυχῆς κρύπτεσθαι τὰ γράμματα· καὶ ἦν οὕτως. λαμβάνουσι δὲ τὴν ἐπι- 137
στολὴν ἐγγεγραμμένα τε ἦσαν ἐν αὐτῇ τάδε· „Ἀκμὴ Ἀντιπάτρω. ἔγραψα τῷ πατρί σου
20 οἷαν ἤθελες ἐπιστολὴν καὶ ἀντίγραφον ποιήσασα τῆς πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν ὡς παρὰ 138
Σαλώμης ἔγραψα. ἦν ἀναγνοὺς οἶδα, ὅτι τιμωρήσεται Σαλώμην ὡς ἐπίβουλον.“ ἦν δὲ ἡ
παρὰ τῆς Σαλώμης δοκοῦσα εἶναι πρὸς τὴν δέσποιναν αὐτῆς ὑπ' Ἀντιπάτρου συντεθειμένη
ἐπ' ὀνόματι τῷ Σαλώμης. τὰ δὲ γεγραμμένα ἦν τοιάδε· „Ἀκμὴ βασιλεῖ Ἡρώδη. ἐγὼ 139
ἔργον ποιουμένη μηδὲν σε λανθάνειν τῶν κατὰ σοῦ γινομένων, εὐροῦσα ἐπιστολὴν
25 Σαλώμης πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν κατὰ σοῦ γεγραμμένην ἐπικινδύνως ἐμαντῇ σοὶ 140
δὲ ὠφελίμως ἐξεγραψάμην καὶ ἀπέστειλά σοι. ταύτην δ' ἐκείνη ἔγραψε γήμασθαι Σολαίῳ
θελούσα. κατὰσχισον οὖν τὴν ἐπιστολὴν, ἵνα μὴ καὶ γὰρ τὸ ζῆν κινδυνεύσῃ.“ πρὸς δὲ 141
αὐτὸν ἐγγράπτο τὸν Ἀντίπατρον διασαφούς, ὅτι διακονουμένη κελεύσματι τῷ ἐκείνου
αὐτὴ τὲ γράψει πρὸς Ἡρώδην, ὡς Σαλώμης ἐπιβούλως αὐτῇ πράσσειν ἐπειγομένης τὰ
30 πάντα, καὶ ἀντίγραφον τῆς ὡς πρὸς δέσποιναν τὴν αὐτῆς πεμφθείσης ἀπὸ Σαλώμης ἐπι- 141
στολῆς ἀποπέμψειεν αὐτῷ. ἦν δὲ ἡ Ἀκμὴ Ἰουδαία μὲν τὸ γένος, ἐδούλευεν δὲ Ἰουλίᾳ
τῇ Καίσαρος γυναικὶ καὶ ἔπρασσε ταῦτα φιλίᾳ τῇ Ἀντιπάτρου ὥνηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ μεγάλῃ
δόσει χρημάτων συγκακουρεῖν κατὰ τε τοῦ πατρὸς καὶ κατὰ τῆς τηθίδος. Ἡρώδης δὲ 142
ἐκπλαγεὶς μεγέθει τῆς Ἀντιπάτρου κακίας ὥρμησε μὲν καὶ παραχορῆμα αὐτὸν ἀνελεῖν ὡς
35 κύκηθρον μεγάλων γεγονότα πραγμάτων καὶ μὴ μόνον αὐτῷ ἀλλὰ καὶ τῇ ἀδελφῇ ἐπιβε-
βουλευκότα καὶ τοῦ Καίσαρος διεφθαρκότα τὴν οἰκίαν, ἐξώτρυνε δ' αὐτὸν καὶ ἡ Σαλώμη
στερνοτυπουμένη καὶ κτείνειν αὐτὴν κελεύουσα, εἴ τινας ἐπὶ τοῖσδε πίστειος αἰτίαν ἀξιο-

6 μὲν om. Berol. — 13 εἰ iterat man. 1 Busb. — 17 ὑπερραμμένον Berol. cum Iosepho ὑποεγραμ-
μένον fort. scripserat epitomator. — 18 δὲ] τε Berol. — 24 γενομένων Berol. — 26 ὠφέλιμος Busb. —
29 αὐτῇ] αὐτῷ Iosephus. — 30 ἀντίγραμμα Berol. — ἐπιστολῆς ἀπὸ σαλώμης tr. Berol. — 32 ἀντι-
πατρω Busb.

- 143 *χρεων οἷα τὲ παρασχεῖν γένοιτο.* Ἡρώδης δὲ μεταπέμψας ἀνέκρινε τὸν υἱὸν κελεύων εἴ
 τι ἀντειπεῖν ἔχει λέγειν μηδὲν ὑπειδόμενον, ἐπεὶ δὲ ἀχανὴς ἦν, ἤρετο αὐτόν, ἐπειδὴ
 144 πανταχοῦ πεφώραται πονηρὸς ὢν, τοὺς γοῦν συγκακουργήσαντας αὐτῷ τὰ πράγματα μὴ
 τιθεῖν. Ἡρώδης δὲ περιαλγῶν ὥρμησε μὲν πέμπειν ἐπὶ Ῥώμης τὸν υἱὸν ὡς Καίσαρα 5
 145 λόγον ὑφ' ἑξοῦντα τῶν ἐπὶ τοῖσδε βεβουλευμένων, ἔπειτα δείσας, μὴ βοηθεῖα τῶν φίλων
 εὐρίσκει τῶν κινδύνων διαφυγὰς, αὐτὸν μὲν δέσμιον ὡς καὶ πρότερον ἐφύλασσε, αὐτῷ
 δὲ πρέσβεις ἐξέπεμψε καὶ γράμματα ἐπὶ κατηγορίᾳ τοῦ υἱέως ὅποσα τὲ Ἀκμὴ συγκα-
 κουργήσειεν αὐτῷ καὶ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν.
- 146 Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἡπείγοντο, εἰς νόσον δὲ ὁ βασιλεὺς ἐμπεσὼν 10
 διαθήκας γράφει τῷ νεωτάτῳ τῶν υἱῶν τὴν βασιλείαν διδούς μίσει τῷ πρὸς τε τὸν
 Ἀρχέλαον καὶ Φίλιππον ἐκ τῶν Ἀντιπάτρου διαβολῶν, Καίσαρί τε χιλίων ταλάντων καὶ
 Ἰουλίᾳ γυναικὶ τῇ Καίσαρος καὶ τέκνοις καὶ φίλοις καὶ ἀπελευθέρους Καίσαρος πεντα-
 147 κοσίων. ἔνεμε δὲ καὶ τοῖς υἱέσι χρήματα καὶ προσόδους καὶ ἀγροὺς καὶ υἱέσι τοῖς ἐκεί-
 νων, Σαλώμην τὲ ἐπὶ μέγα ἐπλούτιζε τὴν ἀδελφὴν εὐνουν ἐν πᾶσι πρὸς αὐτὸν δια- 15
 148 μεμενηκυῖαν. ἀπεγνωκὼς δὲ περιοίσειν, καὶ γὰρ περὶ ἔτος ἐβδομηκοστὸν ἦν, ἐξηγρίωτο
 ἀκράτῳ τῇ ὀργῇ καὶ πικρίᾳ εἰς πάντα χρώμενος· αἴτιον δὲ ἦν δόξα τοῦ καταφρονεῖσθαι
 καὶ ἡδονῇ τὰς τύχας αὐτοῦ τὸ ἔθνος φέρειν, ἄλλως τε ἐπειδὴ τινὲς τῶν δημοτικωτέρων
 καὶ ἐπανέστησαν αὐτῷ διὰ τοιαύτην αἰτίαν.
- 149 Ἦν Ἰούδας ὁ Φαρισαῖον καὶ Ματθίας ὁ Μαργαλᾶθου Ἰουδαῖον λογιώτατοι καὶ παρ' 20
 οὐστίνας τῶν πατρίων ἐξηγηταὶ νόμων, ἄνδρες καὶ δῆμῳ προσφιλεῖς διὰ παιδείαν τῶν
 νεωτέρων· ὁσημέραι γὰρ διημέρευον αὐτοῖς πάντες οἷς προσποιήσις ἀρετῆς ἐπετηδεύετο.
- 150 οἱ πυνθανόμενοι τοῦ βασιλέως τὴν νόσον θεραπεύειν ἄπορον οὖσαν ἐξῆραν τὸ νεώτερον,
 ὥστε ὅποσα παρὰ τὸν νόμον τὸν πάτριον κατεσκεύαστο ἔργα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ταῦτα
 151 καθελόντας εὐσεβείας ἀγωνίσματα παρὰ τῶν νόμων φέρεσθαι. ἦν γὰρ τῷ Ἡρώδῃ τινὰ 25
 πραγματευθέντα παρὰ τὸν νόμον, ἃ δὴ ἐπεκάλουν οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν καὶ Ματθίαν.
 κατεσκευάκει γὰρ ὁ βασιλεὺς ὑπὲρ τοῦ μεγάλου πυλῶνος τοῦ ναοῦ ἀνάθημα καὶ λίαν
 πολυτελές, αἶτον χρύσειον μέγαν· κωλύει δὲ ὁ νόμος εἰκόνων τὲ ἀναστάσεις ἐπινοεῖν καὶ
 152 τινων ζώων ἀναθέσεις ἐπιτηδεύεσθαι τοῖς βιοῦν κατ' αὐτὸν προσηρημένοις. ὥστε ἐκέλευον
 οἱ σοφισταὶ τὸν αἶτον κατασπᾶν· καὶ γὰρ εἴ τις ἂν γένοιτο κίνδυνος τῷ αὐτὸν κατασπᾶ- 30
 σαντι πολὺ τῆς ἐν τῷ ζῆν ἡδονῆς λυσυτελεστέραν φαίνεσθαι τὴν προτεθειμένην ἀρετὴν
- 155 ὑπ' αὐτοῦ τοῖς ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ φυλακῇ τοῦ πατρίου μέλλουσι τελευτᾶν. καὶ οἱ μὲν
 τοιούτοις λόγοις ἐξῆραν τοὺς νέους. ἀφικνεῖται δὲ λόγος εἰς αὐτοὺς τεθνάναι τὸν βασιλέα
 156 καὶ συνέπραττε τοῖς σοφισταῖς. καὶ μέσης ἡμέρας ἀνελθόντες κατέσπων τὲ καὶ πελέκεσιν
 ἐξέκοπτον τὸν αἶτον πολλῶν ἐν τῷ ἱερῷ διατριβόντων. καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως, ἀγγέλ- 35
 λεται γὰρ ἡ ἐπιχείρησις πρὸς αὐτόν, ἀπὸ μείζονος διανοίας ἢ ἐπράσσετο ὑπολαβὼν ἄνεισι χεῖρα
 πολλὴν ἐπαγόμενος ἐπιπεσὼν τὲ μὴ προσδεχομένοις ἀσυντάκτοις τὲ καὶ μηδὲν τοῦ ὀνήσοντος
 157 προανέσκοπτοις, τῶν τε νέων οὐκ ἐλάσσους τεσσαράκοντα ἀνδρῶν, οἱ θράσει ἔμεινον
 ἐπιόντα εἰς φυγὴν τοῦ λοιποῦ καταστάντος, λαμβάνει καὶ τοὺς εἰσηγητὰς τοῦ τολμήματος

4 μελλῆσαι Busb. — 8 υἱέως Iosephus. — 10 i. marg. ἡ Busb. — 12 ταλάντων χιλίων tr. Berol. —
 18 τε om. Busb. — 20 Φαρισαίου] Σαριφαίου Iosephus. — μαργαλᾶθου Berol. — 22 πάντες αὐτοῖς tr.
 Busb. — ἐπετετήδευτο Busb. — 28 μέγα Busb. — 30 κατασπάσσοντι Berol.

Zonaras I p. 462 Bonn.

Ἰούδαν καὶ Ματθίαν ἄδοξον ἡγουμένους ὑποχωρεῖν τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, καὶ ἀνῆγαγεν ἐπὶ
τὸν βασιλέα. ἐρομένου δὲ τοῦ βασιλέως, εἰ τολμήσειαν αὐτοῦ τὸ ἀνάθημα καθελεῖν, 158
„ἀλλὰ καὶ πεφρόνηται γε ἡμῖν τὰ φρονηθέντα καὶ πέπρακται τὰ πεπραγμένα μετὰ
ἀρετῆς ἀνδράσι προπωδισταίῃς. θαυμαστὸν δὲ οὐδέν, εἰ τῶν σῶν δογμάτων ἀξιοτέρους 159
5 τετηρηθῆσαι ἡγήμεθα τοὺς νόμους, οὓς Μωϋσῆς ὑπαγορεύσει καὶ διδάχῃ τοῦ Θεοῦ γραψάμενος
κατέλιπεν. ἦδονῃ τὲ τὸν θάνατον οἴσομεν καὶ τιμωρίαν ἦντινα ἐπιβάλλοις“. βασιλεὺς δὲ 160
δήσας αὐτοὺς ἐξέπεμψεν εἰς Ἱεριχοῦντα καὶ καλέσας Ἰουδαίων τοὺς ἐν τέλει· καὶ ἐκκλη- 161
σιάσας ἐπὶ κλινιδίου κείμενος ἀδυναμίᾳ τοῦ στῆναι τῶν εὐποιῶν αἵτινες ἦσαν ἐπ’ αὐτοὺς
γεγονυῖαι ἀνηριθμεῖτο, καὶ τοῦ ναοῦ τὴν κατασκευὴν ὡς μεγάλοις τέλεσι τοῖς αὐτοῦ γένοιτο 162
10 μὴ δυνηθέντων ἔτεσιν ἑκατὸν εἰκοσιπέντε τῶν Ἀσαμωναίου ἐν οἷς ἐβασίλευον τοιόνδε τι
ἐπὶ τιμῇ πράττειν τοῦ Θεοῦ, κοσμήσαι δὲ καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις. ἀνθ’ ὧν ἐλπίδα 163
γενέσθαι αὐτῷ καὶ μετὰ θάνατον καταλελειψέσθαι μνήμην τὲ αὐτοῦ καὶ εὐκλειαν.
κατεβόα δὲ διότι μὴδὲ ζῶντα ὑβρίζειν ἀπόσχοιντο εἰς αὐτόν, ἀλλ’ ἡμέρας τὲ καὶ ἐν ὅψει
τῆς πληθύος ὕβρει χρωμένους ἄψασθαι τῶν ὑπ’ αὐτοῦ ἀνατεθειμένων καὶ καθαίρεσιν 164
15 ποιήσασθαι ὑβρίζοντας λόγῳ μὲν εἰς αὐτόν, ἀληθείᾳ εἰ τις ἐξετάζῃ τὸ γεγονὸς
ἱεροσυλοῦντας. οἱ δὲ διὰ τὴν ὁμότητα αὐτοῦ, μὴ δὲ καὶ κατ’ αὐτῶν ἐξαγριώσας εἰσπράτ- 164
τοιτο τιμωρίαν, οὔτε γνώμῃ ἔφασαν αὐτὰ πεπράχθαι τῇ αὐτῶν φαίνεσθαι τε αὐτοῖς οὐκ
ἀπηλλαγμένα κολάσεως αὐτὰ εἶναι. ὁ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις προτερώς ἔσχε, Ματθίαν δὲ
τὸν ἀρχιερέα παύσας ἱεραῖσθαι ὡς αἴτιον τοῦ μέρους τούτων γεγονότα καθιστᾷ Ἰωάζαρον 165
20 ἀρχιερέα, ἀδελφὸν γυναικὸς τῆς αὐτοῦ. ἐπὶ δὲ τοῦ Ματθίου τούτου ἱερωμένου συμβαίνει 165
καὶ ἕτερον ἀρχιερέα καταστῆναι πρὸς μίαν ἡμέραν, ἣν Ἰουδαῖοι νηστείαν ἄγουσιν. αἰτία 166
δ’ ἔστιν ἡδε· ὁ Ματθίας ἱερωμένος ἐν νυκτὶ τῇ φερούσῃ εἰς ἡμέραν, ἣ νηστεία ἐνίστατο,
ἔδοξεν ἐν ὀνειράτι ὠμιληκῆναι γυναικί, καὶ διὰ τὸδε οὐ δυναμένου ἱεουργεῖν Ἰώσηπος ὁ
τοῦ Ἑλλίου συνιεράσατο αὐτῷ συγγενὴς ὢν. Ἡρώδης δὲ τὸν τε Ματθίαν ἐπεπαύκει 167
25 τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ τὸν ἕτερον Ματθίαν, ὃς ἐγγέρκει τὴν στάσιν, καὶ ἄνδρας ἐκ τῶν
ἐταίρων αὐτοῦ ἔκαστε ζῶντας. καὶ ἡ σελίγη δὲ τῇ αὐτῇ νυκτὶ ἐξέλιπε.

Ἡρώδης δὲ μεζόνως ἢ νόσος ἐνεπικραίνετο δίκην ὧν παρανομήσειεν ἐκπρασσομένον 168
τοῦ Θεοῦ· πῦρ μὲν γὰρ μαλακὸν ἦν οὐδὲ πολλὴν ἀποσημαῖνον τοῖς ἐπαφωμένοις τὴν
φλόγῳσιν ὀπόσῃ τοῖς ἐντὸς προσετίθει τὴν κάκωσιν. καὶ ἐλκώσεις τὲ τῶν ἐντέρων καὶ 169
30 μάλιστα τοῦ κώλου δεινὰ ἀληθόνες καὶ φλέγμα ὕγρον περὶ τοὺς πόδας καὶ διανγές·
παραπλησία δὲ καὶ περὶ τὸ ἦτρον κάκωσις ἦν, καὶ μὴν καὶ τοῦ αἰδοίου σῆψις σκώληκας
ἐμποιοῦσα, πνεύματός τε ὀρθία ἔντασις καὶ αὕτη λίαν ἀηδὴς ἀχθηδόνι τὲ τῆς ἀποφορᾶς
καὶ τῷ πυκνῷ τοῦ ἄσθματος, σπασμός τε περὶ πᾶν ἦν μέλος ἰσχὺν οὐκ ὑπομονητὴν
προστιθέμενον. ἐλέγετο οὖν ὑπὸ τῶν θειαζόντων καὶ οἷς ταῦτα προαποφάγγεσθαι σοφία 170
35 πρόκειται ποινὴν τοῦ πολλοῦ δυσσεβοῦς ταύτην ὁ Θεὸς εἰσπράσσεσθαι παρὰ τοῦ βασι-
λέως. ὁ δὲ καίπερ δὴ μεζόνως ἢ ἀντίσχοι ἄν τις ταλαιπωρούμενος ἐν ἐλπίδι τοῦ ἀνα- 171

1 ἀνῆγαγον Busb. — 7 Ἰουδαίους Busb. — 10 ἀσαμωναίου Busb. — ἐξετάζει Busb. — 18 προ-
τερώς ex προτερώς corr. Busb. — 19 ἰωάζαρον Berol. fort. recte. — 20 τῆς supra versum Busb. —

24 συνιεράσατο Berol. — 26 αὐτοῦ om. Busb. — 27 παρανομήσειεν Busb. — ἐκπρασσομένην (corr. m. 2)

Busb. — 29 φλόγῳσιν Busb. — 32 ἐνστασις (s. m. 2) Busb. — 33 πνικνῷ Busb. — 34 προστιθέμενος Iosephus.

Zonaras I p. 462 Bonn.

- σφῆλαι ἦν. ἱατροὺς τὲ μεταπέμπων καὶ ὁπόσα ἀρωγὰ ὑπαγορεύσειαν χρῆσθαι καὶ ἀπο-
 τετραμμένος μὴ ἀναινόμενος· ποταμὸν τὲ περάσας Ἰορδάνην θερμοῖς τοῖς κατὰ
 Καλλιρρόαν αὐτὸν παρεδίδου, ἅπερ σὺν τῇ ἐς πάντα ἀρετῇ καὶ πότιμά ἐστιν· ἔξεισι δὲ
 172 τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰς λίμνην τὴν ἀσφαλτοφόρον λεγομένην. κἀνταῦθα τοῖς ἱατροῖς δοκῆσαν
 ὥστε ἀναθάλπειν αὐτόν, καθεσθῆναι εἰς πύελον πλέων ἐλαίου δόξαν μεταστάσεως ἐνε- 5
 ποιήσεν αὐτοῖς. τῶν δὲ οἰκετῶν οἰμωγῇ χρωμένων περιεγεγκῶν καὶ μηδ' ἦντινα ἀμφὶ τοῦ
 σωθησομένου ἐλπίδα ἔχων τοῖς στρατιώταις ἀνὰ πεντήκοντα δραχμαῖς ἐκάστῳ κελεύει
 173 νεμηθῆναι· πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ἡγεμόσιν αὐτοῦ καὶ φίλοις τοῖς αὐτοῦ ἐδωρεῖτο. καὶ παρῇν αὖθις
 ἐπὶ Ἰεριχοῦντος μέλαινα τε αὐτὸν ἦρει χολή ἐπὶ πᾶσιν ἐξαγριάνουσα, ὥστε ἤδη τελευτῶν πρᾶξιν
 174 τοιάνδε ἐπινοεῖ· ἀφικομένων προστάγματι τῷ αὐτοῦ Ἰουδαίων ἀνδρῶν τῶν παντὸς τοῦ 10
 ἔθνους ὁποῖοτε ἀξιολόγων· πολλοὶ δὲ ἐγένοντο ὡς τοῦ παντὸς ἔθνους κατακεκλημένου καὶ
 πάντων ἀκροασαμένων τοῦ διατάγματος, εἰς γὰρ θάνατον ἦν ἀνακείμενα τοῖς ἀλογήσασιν τῶν
 ἐπιστολῶν ἐμμαινομένου πᾶσι τοῦ βασιλέως ὁμοίως τοῖς τε ἀναιτίοις καὶ παρῆσχηκόσιν
 175 αἰτίαν· συγκλείσας αὐτοὺς πάντας ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ τὴν τε ἀδελφὴν αὐτοῦ Σαλώμην καὶ
 τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἀλεξᾶν μεταπέμψας τεθνήξασθαι μὲν οὐ πόρρω ἔλεγεν ἐπιτοσόνδε τῶν 15
 ἀλγηδόνων αὐτὸν περιεχουσῶν· καὶ τότε μὲν οἰστόν τε καὶ πᾶσι φίλον παρατυγχάνειν,
 ὀλοφυρμῶν δὲ ἄπορον καὶ πένθους ἐνδεᾶ ὁποῖον ἐπὶ βασιλεῖ πράσσοιτο ἂν, ὃ μάλιστα
 177 αὐτῷ λυπηρὸν εἶναι· ἔργον δὲ ἄρα ἐκείνων εἶναι κούφισίν τινα αὐτοῖς ψηφίσασθαι τοῦ
 ἐπὶ τοιοῖσδε ἀλγεινοῦ· τὰ αὐτὰ γὰρ δεῖ φρονῆσαι καὶ δόξῃ τῇ αὐτοῦ μὴ ἀπειπαμένων
 μέγαν αὐτοῦ τὸν ἐπιτάφιον γενήσεσθαι καὶ πένθος διὰ τοῦ ἔθνους ἅπαντος ἐκ ψυχῆς 20
 178 ὀλοφυρομένων ἐπὶ παιδιᾷ καὶ γέλῳ αὐτοῦ. ἐπ' αὖν οὖν θεάσωνται τὴν ψυχὴν ἀφέντα
 αὐτόν, περιστήσαντας τῷ ἵπποδρόμῳ τὸ στρατιωτικὸν ἀγροῦν ἔτι τὸν θάνατον αὐτοῦ,
 μὴ γὰρ πρότερον εἰς τοὺς πολλοὺς ἐξειγεκῆν ἢ τάδε πράξειν κελεύειν, ἀκοντίσαι τοὺς
 καθειργμένους, καὶ πάντας τοῦτον ἀνελόντας τὸν τρόπον διχόφειν αὐτόν οὐχ ἀμαρτῆσαι
 τοῦ εὐφρανοῦντος, κυρώσει τὲ ὦν ἐπιστείλειεν αὐτοῖς μέλλων τελευτᾶν καὶ τῷ πένθει 25
 179 ἀξιολόγῳ τετιμῆσθαι. καὶ ὁ μὲν μετὰ δακρύων ποτινώμενος ἐπέσκηπτε μὴ ἡτιμῶσθαι
 ἀξίων, κἀκεῖνοι ὁμολόγουν οὐ παραβήσεσθαι.
 182 Ταῦτα δὲ ἐπιστέλλοντος αὐτοῦ πρὸς τοὺς συγγενεῖς γράμματα παρῇν ὑπὸ τῶν εἰς
 Ῥώμην ἀπεσταλμένων πρὸς Καίσαρα, ὧν τὸ κεφάλαιον ἦν, ὡς τῆς τε Ἀκμῆς ὀργῇ τῇ Καίσαρος
 ἀνηρημένης ἐφ' οἷς Ἀντιπάτρῳ συγκακουργήσειεν, αὐτὸν τὲ Ἀντίπατρον ὡς ἐπὶ γνώμῃ τῇ 30
 ἐκείνου ποιοῖτο ὡς πατὴρ καὶ βασιλεὺς, εἴτε φυγάδα ἐλαύνειν θελήσειεν εἴτε καὶ κτιν-
 183 νύειν. τούτων ἀκροασάμενος Ἡρώδης βραχὺ μὲν τι ἀνήνεγκεν ἡδονῇ τῶν πεπραγμένων
 θανάτῳ τὲ τῆς Ἀκμῆς ἐπαιρόμενος καὶ ἐξουσίᾳ τῆς ἐπὶ τῷ παιδί τιμωρίας, περιουσῶν δὲ
 εἰς μέγα τῶν ἀλγηδόνων παρίετο τεταλαιπωρημένος σιτίων· καὶ ἤτησε μῆλον καὶ μαχαί-
 ριον· ἦν γὰρ ἐν ἔθει καὶ πρότερον αὐτῷ περιγλύψαντι αὐτὸ δι' αὐτοῦ κατ' ὀλίγον τέμνοντι 35
 184 ἐσθίειν. λαβὼν δὲ καὶ περισκεψάμενος γνώμην εἶχεν παῖσιν ἑαυτόν, καὶ πέπραχεν ἂν
 μὴ φθάσαντος λαβεῖν αὐτοῦ τὴν δεξιὰν Ἀχιάβου· ἀνεψιὸς δ' ἦν αὐτοῦ. καὶ μέγα ἀνα-

1 καὶ ἀποτετραμμένος μὴ ἀναινόμενος] μὴ ἀποτετραμμένος Iosephus οὐδὲ ἀποτετραμμένος
 (κεχρησθαι) ἀπαναινόμενος Zonaras — 8 ἡγεμόσιν αὐτῶν Iosephus. — 9 verba Ἰεριχοῦντος ... 9 ἐπὶ
 om. man. 1, supplevit i. marg. man. 2 Busb. — 13 ἐντολῶν Berol. fort. recte. — 16 τε] δὲ Berol. —
 17 ὁ om. Iosephus. — 18 αὐτοῖς] αὐτῷ Iosephus. — 19 δεῖ] δὴ Iosephus — καὶ om. Iosephus. —
 20 πένθους Busb. — 23 πρᾶξιν Berol. et man. 1 Busb. — 28 i. marg. 9' Busb. — 35 ἔθνει man. 1 Busb.

Zonaras I p. 464 Bonn.

κραγόντος οἰμωγῇ τὴν αὖθις ἀνὰ τὸ βασιλεῖον ἦν καὶ θόρυβος μέγας ὡς οἰχομένου τοῦ
 βασιλέως. καὶ ὁ Ἀντίπατρος, πιστεύει γὰρ τέλος ἀληθῶς τὸν πατέρα ἔχειν, θάρσει τε 185
 ἐχρήτο ἐπὶ τοῖς λόγοις ὡς ἤδη τῶν δεσμῶν ἀφειμένος καὶ τὴν βασιλείαν ἀκονιτὶ δεξάμενος
 εἰς χεῖρας, καὶ τῷ εἰρκτοφύλακι περὶ ἀφέσεως ἦν αὐτοῦ διάλογος μεγάλη ὑπισχνουμένου
 5 εἰς τὸ παρὸν καὶ τὸ αὖθις, ὡς ἂν περὶ τοιῶνδε τοῦ ἀγῶνος ἐνεστηκότος. ὁ δὲ οὐ μόνον 186
 ἀπειθῆς ἦν ἐφ' οἷς ἡξίου Ἀντίπατρος, ἀλλὰ καὶ τῷ βασιλεῖ ἀποσημαίνει τὴν ἐκείνου
 διάνοιαν. ὁ δὲ Ἡρώδης ἐπεὶ ἤκουσε τοῦ εἰρκτοφύλακος ταῦτα εἰρηκότος, ἀνεβόησέ τε 187
 ἀνατυψάμενος τὴν κεφαλὴν καίπερ ἐν τῷ ὑστάτῳ ὦν καὶ περὶ τὸν ἀγκῶνα περιάρας
 ἑαυτὸν κελεύει πέμψας τινὰς τῶν δορυφόρων μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος κτεί-
 10 ναντας αὐτὸν ἐν Ὑρκανίᾳ ταφὰς ἀσήμεους ποιῆσθαι. τὰς δὲ διαθήκας αὖθις μεταγράφει 188
 μεταβολῆς αὐτῷ περὶ τὴν διάνοιαν γενομένης, Ἀντίπαν μὲν, ὃ τὴν βασιλείαν κατα-
 λελοῖπει, τετράρχην καθιστὰς Γαλιλαίας τε καὶ Περαιάς, Ἀρχελάῳ δὲ τὴν βασιλείαν χαρι-
 ζόμενος, τὴν τε Γαυλανίτιν καὶ Τραχωνίτιν καὶ Βαταναίαν καὶ Πανεάδα Φιλίππῳ παιδί 189
 μὲν τῷ αὐτοῦ Ἀρχελάου δὲ ἀδελφῷ γνησίῳ τετραρχίαν εἶναι, Ἰάμνειαν δὲ καὶ Ἀζωτον καὶ
 15 Φασαγλίδαν Σαλώμῃ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ κατανέμει καὶ ἀργυρίου ἐπισήμου μυριάδας πεντή-
 κοντα· προὐνόησε δὲ καὶ τῶν λοιπῶν, ὅποσοι συγγενεῖς ἦσαν αὐτῷ, χρημάτων δόσει καὶ 190
 προσόδων ἀναφοραῖς ἐκάστους ἐν εὐπορίᾳ καθιστάμενος. Καίσαρι δὲ ἀργυρίου μὲν ἐπι-
 σήμου μυριάδας χιλίας, χωρὶς δὲ σκευὴ τὰ μὲν χρυσοῦ τὰ δ' ἀργύρου, καὶ ἐσθῆτα πάννυ
 πολυτελεῖ, Ἰουλίᾳ δὲ τῇ Καίσαρος γυναικὶ καὶ τισιν ἑτέροις πεντακοσίας μυριάδας. ταῦτα 191
 20 πράξας ἡμέρᾳ πέμπτῃ μεθ' Ἀντίπατρον κτείνει τὸν υἱὸν τελευτᾷ, βασιλεύσας μεθ' οὗ μὲν
 ἀνεῖλεν Ἀντίγονον ἔτη τέσσαρα καὶ τριάκοντα, μεθ' οὗ δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀποδεδεικται ἑπτὰ
 καὶ τριάκοντα, ἀνὴρ ὡμὸς μὲν εἰς πάντας ὁμοίως καὶ ὀργῆς μὲν ἦσσαν κρείσσων δὲ τοῦ
 δικαίου, τύχῃ δὲ εἰ καὶ τις ἕτερος κεχρημένος εὐμενεῖ· ἐκ γὰρ ιδιώτου βασιλεὺς καταστὰς 192
 καὶ κινδύνους περιστοιχιζόμενος μυρίοις πάντων ποιεῖται διάδρασιν καὶ τοῦ ζῆν ἐπὶ μήκιστον
 25 ἐξίκετο· ὅποσα δὲ τὰ κατ' οἶκον περὶ νύκτας τοὺς αὐτοῦ, ὅσα μὲν γνώμῃ τῇ ἐκείνου καὶ
 πάννυ δεξιᾷ κεχρημένος διὰ τὸ κρίνας ἐχθροὺς κρατεῖν οὐχ ὑστερῆσαι, δοκεῖ δὲ μοι καὶ
 πάννυ δυστυχίης. Σαλώμῃ δὲ καὶ Ἀλεξᾷ πρὶν ἔκλυτον γενέσθαι τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως 193
 τοὺς ἐπὶ τὸν ἵπποδρομον κατακεκλεισμένους ἐκπέμπονται ἔπειτα αὐτὸν φασὶ βασιλεῖα
 κελεύειν ἀπιοῦσιν αὐτοῖς ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς νέμεσθαι τὰ οἰκεῖα, πράσσεται τε αὐτοῖς εὐερ-
 30 γασία μεγίστη εἰς τὸ ἔθνος. ἐφανερῶς δὲ ὁ θάνατος τοῦ βασιλέως, καὶ Σαλώμῃ καὶ 194
 Ἀλεξᾷ συναγαγόντες τὸ στρατιωτικὸν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τὸ ἐν Ἱεριχοῦντι πρῶτον μὲν
 ἐπιστολὴν ἀνέγνωσαν πρὸς τοὺς στρατιώτας γεγραμμένην ἐπὶ τε πίστεως εὐχαριστίᾳ καὶ
 εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν καὶ παρακλήσει τῶν ὁμοίων παροχῆς Ἀρχελάῳ τῷ παιδί αὐτοῦ,
 ὃν βασιλεῖα καθίσταται. εἶτα μέντοι Πτολεμαῖος τὸν σημαντήρα τοῦ βασιλέως πεπιστευ- 195
 35 μένος τὰς διαθήκας ἔλεγε λήψεσθαι κύρωσιν οὐκ ἄλλως ἢ Καίσαρος ἐντυγχάνοντος αὐταῖς.
 βοή οὖν εὐθὺς ἦν ἐκτιμώντων Ἀρχελάου βασιλεῖα, καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ στίφη τὴν αὐτοῖ

3 ἀκονιτὶ, *ι* in ras. Busb. — 6 ἀποσημαίνει (corr. m. 2) Busb. — 7 εἰρκτοφύλακος man. 2 Busb. —

8 ἀνατυψάμενος (corr. m. 2) Busb. — 10 ἐν om. Busb. — 11 μὲν] μὲν οὖν Busb. — 17 εὐπορία Busb. — 21 ἀποδέδεικτο Zonaras. — 26 ὑστερήσει Busb. ὑστερήσει Berol. — 28 ἔπειτα αὐτὸν] ἐπὶ τὰ αὐτῶν Iosephus. — 29 litt. ὑπεργασία μεγίστη in ras. Busb. — 33 παροχῇ Busb. παροχῆσαι Berol. — 36 ἦν om. Busb.

Zonaras I p. 465 Bonn.

- καὶ οἱ ἡγεμόνες εὐνοίαν ὑπισχνοῦνται καὶ προθυμίαν καὶ συλλήπτορα τὸν θεὸν παρεκάλουν.
 196 ἐντεῦθεν δὲ ταφὴν ἡτοίμαζον τῷ βασιλεῖ μελήσαν Ἀρχελάῳ πολυτελεστάτην γενέσθαι τὴν
 197 ἐκκομιδὴν τοῦ πατρὸς καὶ πάντα τὸν κόσμον συγκομίσαντος εἰς ὃν συμπομπεύσειε τὸν νεκρόν.
 ἐφέρετο δὲ ἐπὶ κλίνης χρυσέας λίθοις πολυτελέσι καὶ ποικίλοις διαπεπασμένης, στρωμνὴ τε ἦν
 ἀλουργίς, καὶ ἡμπίσχeto πορφυρίσιν ὁ νεκρὸς διαδήματι ἡσκημένος ὑπερκειμένου στεφάνου 5
 198 χρυσοῦ, σκῆπτρον τὲ τῇ δεξιᾷ παρακείμενον. περὶ τε τὴν κλίνην οἷ τε νιεῖς καὶ τὸ
 πλῆθος ἦν τῶν συγγενῶν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὸ στρατιωτικὸν κατὰ οἰκεῖα ἔθνη διέκειτο ἐν
 199 κόσμῳ πάντες τῷ πολεμιστηρίῳ. τούτοις εἶποντο πεντακόσιοι τῶν οἰκετῶν ἀρωματοφόροι.
 ἦσαν δὲ ἐπὶ Ἡρώδου στάδια ὀκτώ· τῇδε γὰρ αὐτῷ ἐγένοντο αἱ ταφαὶ κελεύσματι τῷ
 αὐτοῦ. Ἡρώδης μὲν οὖν τοῦτον ἐτελεύτα τὸν τρόπον. 10
 200 Ἀρχελαὸς δὲ ἐπὶ μὲν ἐβδόμῃν ἡμέραν πένθος τὸ ἐπὶ τῷ πατρὶ διετέλει· ἐστιάσας
 δὲ τοὺς ὁμίλους καὶ καταλύσας τὸ πένθος ἄνεισιν εἰς τὸ ἱερόν. ἦσαν δὲ εὐφημίαι καὶ
 ἔπαινοι καὶ οὐστυνας ἴοι ἐκάστων τὰ πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων εἰς τὸ δοκεῖν μείζουσι
 201 χρῆσθαι ταῖς εὐφημίαις. ὁ δὲ εἰς ὑψηλὸν βῆμα πεποιημένον ἀνελθὼν καὶ ἰδρυθεὶς εἰς
 θρόνον χρυσοῦν ἀντεδεξιούτο τοὺς ὁμίλους χάσματι τῶν εὐφημιῶν τὴν εὐνοίαν αὐτῶν 15
 ἡδοῖν φέρων, χάριν τὲ ὡμολόγει, ὅτι μηδὲν αὐτῷ μνησικακοῖεν ἀνθ' ὧν ὁ πατήρ εἰς
 202 αὐτοὺς ὑβρίσειε, καὶ πειράσασθαι μὴ ἐλλείψειν ἀμειβόμενον τὸ προθυμον αὐτῶν. ἄρτι
 μέντοι φειδῶ ποιῆσθαι τοῦ βασιλείου ὀνόματος· τετιμῆσθαι γὰρ αὐτὸν τῇ ἀξιώσει, εἴπερ
 βεβαίως Καίσαρ ἐπικυρώσειε τὰς διαθήκας, αἱ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγράφησαν αὐτοῦ· δι' ἣν
 αἰτίαν οὐδὲ τοῦ στρατεύματος ἐν Ἰεριχοῦντι τὸ διάδημα αὐτῷ περιθῆσθαι προθυμουμένου 20
 δέξασθαι τὸ περιμάχῃτον τῆς ἐνθῆνδε τιμῆς διὰ τὸ μηδέπω τὸν κυρίως ἀποδώσειν
 203 φανερόν εἶναι παρασχόμενον. περιούτων μὲν γε εἰς αὐτὸν τῶν πραγμάτων σπουδάσειν
 204 ἐν πᾶσι τὰ πρὸς αὐτοὺς φανεῖσθαι τοῦ πατρὸς ἀμείνων. οἱ δὲ ὅσῳ πρῶτος καὶ θερα-
 πευτικῶς ὁ Ἀρχελαὸς διελέγετο αὐτοῖς, τοσῶδε μειζόνως τὲ ἐχρῶντο τοῖς ἐπαίνοις καὶ
 δωρεῶν αἰτήσεις ἐπέφερον, οἱ μὲν εἰσφορὰς ἅς ἐνιαυσίους φέροιεν ἐπικουφίζεν βοῇ χρώ- 25
 μενοι, οἱ δὲ αὖ δεσμοτῶν, οἱ ὑφ' Ἡρώδου ἐδέδεκτο, πολλοὶ δὲ ἦσαν καὶ πολλῶν χρόνων,
 205 ἀπόλυσιν. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ἄρσεις τῶν τελῶν αἱ ἐπὶ πράσεσιν ἢ ὠναῖς ἡμισείας ἐπεβάλλετο
 πρᾶσσόμενα πικρῶς ἡτοῦντο. ἀντελέγε τε οὐδαμῶς Ἀρχελαὸς ἐπίτηρα τοῦ ὁμίλου σπουδαῖος
 ὧν ποιεῖν πάντα, διὰ τὸ νομίζειν μέγα εἰς τήρησιν τῆς ἀρχῆς γενήσεσθαι τὴν εὐνοίαν αὐτῷ
 τῆς πληθύνος. ἐντεῦθεν τὲ θύσας τῷ θεῷ ἐπὶ εὐωχίαν τρέπεται μετὰ τῶν φίλων. 30
 206 Ἐν τούτῳ δὲ τινες τῶν Ἰουδαίων συνελθόντες νεωτέρων ἐπιθυμίᾳ πραγμάτων
 Ματθίαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ὑφ' Ἡρώδου ἀποθανόντας, οἱ παραχρῆμα τῆς ἐκ τοῦ πεν-
 θεῖσθαι τιμῆς φόβῳ ἐστέρηντο, ἀπεθρήνουν, ἦσαν δὲ τῶν ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ χρυσοῦ
 αἰτοῦ δεικτικῶν, ἐπὶ μέγα μὲν τῇ βοῇ καὶ οἰμωγῇ χρώμενοι καὶ τινα εἰς κούφισιν
 207 φέροντα τοῖς τεθνεῶσιν ἀπερρίπτουν εἰς τὸν βασιλέα. συνόδου τὲ αὐτοῖς γενομένης ἡξίου 35
 τιμωρίαν αὐτοῖς ὑπ' Ἀρχελαίου γεγενῆσθαι κολάσεσι τῶν ὑφ' Ἡρώδου τιμωμένων, καὶ
 πάντων γε καὶ πρῶτον καὶ ἐκδηλότατον τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχιερέα καθεστῶτα παύσασθαι

3 νεκρόν] καιρόν Busb. — 4 ποικίλης Busb. — διαπεπασμένοις Berol. — 7 κατὰ οἰκεῖα ... 8 τῷ
 πολεῖ i. marg. supplevit m. 2 Busb. — 7 διέκαστο Busb. — 8 τῷ] τὸ Busb. — 10 οὖν om. Berol. —
 11 Ἡρώδου Berol. — 13 ἐκάστω Busb. — 14 χρῆσασθαι Berol. — 17 πειράσεσθαι Iosephus. — 20 αὐτῷ
 αὐτοῦ Busb. — 21 ἐνθῆνδε, litt. νδε in ras. corr. Busb. ἐνθεν Berol. — 24 ὁ Ἀρχελαὸς om. Berol. —
 ἐχρῶντο, inter χ et ρ eras. 1—2 litt. Busb. — 32 οἷ] ἡ Busb.

Zonaras I p. 466 Bonn.

νομιμώτερόν τε ἄμα καὶ καθαρόν ἀρχιεραῖσθαι ἄνδρα. τούτοις Ἀρχέλαος καίπερ δεινῶς 208
 φέρων ἐπένευε τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἐπέχων διὰ τῆς ἐπὶ Ῥώμης ὁδοῦ ἀνύεσθαι προκειμένης
 αὐτῷ ἐπὶ περισκοπήσει τῶν δοξάντων Καίσαρι. πέμψας τὲ τὸν στρατηγὸν πειθοῖ 209
 χρηῖσθαι ἐκέλευεν, ὡς τῆς ἐπὶ τοιούτοις τιμωρίας ἀποστάντας σκοπεῖν θάνατόν τε, ὅς τοις
 5 φίλοις αὐτῶν συνέλθοι, μετὰ νόμον γεγονότα, καὶ τὰς αἰτήσεις ὡς ἐπὶ μέγα τοῦ ὑβρίζειν
 προΐοιεν, τοὺς τε καιροὺς οὐκ ἐν τοιοῖσδε εἶναι, μᾶλλον δ' ἐν τῷ ὁμονοεῖν ἕως καταστη-
 σάμενος τὴν ἀρχὴν ἐπινεύσει τῇ Καίσαρος ἀφίκοιτο ὡς αὐτούς· τότε γὰρ κοινῇ βουλευσείν
 περὶ ᾧ ἀξιοῖεν σὺν αὐτοῖς· ἄρτι δὲ ἀνέχειν, ὡς μὴ στασιάζειν δοκοῖεν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα 210
 ὑπέπων καὶ διδάξας τὸν στρατηγὸν ἐκπέμπεται πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ λέγοντες λέγειν τὲ
 10 οὐκ εἶων καὶ εἰς κίνδυνον ἐκείνον τὲ καθίστασαν καὶ τῶν ἄλλων ὅστις γε ἐπὶ σωφρονισμῷ
 καὶ ἀποτροπῇ τῶν τοιῶνδε ὀργιᾶσθαι τολμώντων τί φθέγγαιτο. πολλῶν δὲ ὑπ' Ἀρχελαίου 212
 πεμπομένων, οἱ διαλέξοιντο αὐτοῖς, τῶν δὲ οὐχ ὡς ὑπ' ἐκείνου, γνώμη δὲ τῇ αὐτῶν
 παρίεναι δοκούντων, ὅπως εἰς τὸ πραῦτερον καταστήσονται αὐτούς, οὐθενὸς ἡνείχοντο
 εἰπεῖν φανεροί τε ἦσαν ἐπὶ μέγα ἀυξήσοντες τὴν στάσιν πλήθους ἐπισυρρομέντος αὐτοῖς,
 15 ἐνστάσης κατὰ τόνδε τὸν καιρὸν ἐορτῆς, ἐν ᾗ Ἰουδαίοις ἄζυμα προτίθεσθαι πάτριον· 213
 πάσχα δὲ ἡ ἐορτὴ καλεῖται ὑπόμνημα οὐσα τῆς ἐξ Αἰγύπτου γενομένης ἀπάρσεως, καὶ
 θύουσιν αὐτὴν προθύμως πλήθος τὲ ἱερῶν ὡς οὐκ ἐν ἄλλῃ κατακόπτειν ἐστὶν αὐτοῖς
 νόμιμον· κάτεισι δὲ πληθὺς ἀναρτίθμητος ἐκ τῆς χώρας, ἥδη δὲ ἐκ τῆς ὑπερορίας ἐπὶ 214
 θρησκείᾳ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ νεωτερισταὶ τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν καὶ Ματθίαν τῶν νόμων
 20 ἐξηγητὰς ὁδυρόμενοι συστάντες ἐν τῷ ἱερῷ τροφῆς εὐποροῦνται τοῖς στασιώταις οὐκ ὄν
 αἰσχύνη μετατεῖν αὐτήν. καὶ δεῖσας Ἀρχέλαος, μὴ καὶ τι δεινὸν βλαστήσειεν αὐτῶν τῇ 215
 ἀπονοίᾳ, πέμπει σπεῖραν τὲ ὀπλιτῶν χιλιάρχον τε τὴν ὁρμὴν τῶν στασιαζόντων καταστεῖλαι
 πρὸ τοῦ τὸν πάντα ὅμιλον τοῦ μαρινώδους αὐτῶν πλέω καταστῆναι, καὶ εἴ τινες διάδηλοι πολὺ
 τῶν ἄλλων καθίστανται προθυμίᾳ τοῦ στασιάζειν ἐπ' αὐτὸν ἄγειν. ἐπὶ τούτοις οἱ στασιῶται 216
 25 ὥστε καὶ τὸ πλήθος ἐξαγριῶσαι βοῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι ὥρμησάν τε ἐπὶ τοὺς
 στρατιώτας καὶ καταλεύουσι τοὺς πλείστους αὐτῶν, ὀλίγοι δὲ τινες καὶ ὁ χιλιάρχος τραυ-
 ματαῖα διέφυγον. καὶ τοῖς μὲν ταῦτα πράξασι διὰ χειρῶν αὐθις ἡ θυσία ἦν· Ἀρχελάῳ 217
 δὲ ἄπορον ἐδόκει σῶζεσθαι τὰ πάντα, εἰ μὴ ἀνακόψει τὴν ἐπὶ τοῖσδε ὁρμὴν τῆς πληθύος,
 ἐκπέμπει δὲ πᾶν τὸ στρατόπεδον καὶ τοῖς ἵππεῖς, οἱ τοὺς τε αὐθις ἐσκηνωκότας κωλύοιεν
 30 τοῖς κατὰ τὸ ἱερὸν βοηθεῖν καὶ τοὺς ἐκπίπτοντας ὑπὸ τῶν πεζῶν δέχοιντο. καὶ εἰς μὲν 218
 τρισχιλίους ἄνδρας ἐκτείναν οἱ ἵππεῖς, τὸ δὲ λοιπὸν ὥχeto ἐπὶ ὄρη τὰ πλησίον ἰόντες.
 ἐκέρυσσε δὲ Ἀρχέλαος ἀναχωρεῖν ἐπὶ τὰ αὐτῶν πᾶσιν. οἱ δὲ ἀπήεσαν τὴν ἐορτὴν κατα-
 λιπόντες φόβῳ κακοῦ μείζονος καίπερ θρασεῖς ὄντες διὰ τὸ ἀπαίδευτον. Ἀρχέλαος δὲ 219
 ἐπὶ θαλάσσης κατῆι μετὰ τῆς μητρὸς Νικόλαον καὶ Πτολεμαῖον καὶ πολλοὺς τῶν φίλων
 35 ἐπαγόμενος, Φιλίππῳ τῷ ἀδελφῷ τὰ πάντα ἀφείς καθίστασθαι τοῦ οἴκου καὶ τῆς ἀρχῆς.
 συνεξῆι δὲ αὐτῷ καὶ Σαλώμῃ Ἡρώδου ἀδελφῇ τὴν γενεὰν ἐπαγομένη τὴν ἑαυτῆς, πολλοὶ δὲ 220
 τῶν συγγενῶν, λόγῳ μὲν ὡς συναγωνιούμενοι τῷ Ἀρχελάῳ ἐπὶ κτήσει τῆς βασιλείας, ἔργῳ
 δὲ ἀντιπράξοιτες καὶ μάλιστα περὶ τῶν πεπραγμένων ἐν τῷ ἱερῷ ποιησόμενοι καταβοάς.

1 καὶ ἄμα tr. Berol. — 3 ἐπὶ] ἐπὶ τε Busb. — 4 τοῖς ἐπὶ τοιούτοις τιμωρίαις Busb. — 7 βουλευ-
 σειν] βασιλεύειν Berol. — 8 στασιάζοι man. 1 Busb. — 9 λέγοντες] βοῶντες Iosephus. — 10 ἐκείνον
 om. Berol. — 15 ἐνστάσης δὲ κατὰ Iosephus. — 18 ἐκ] καὶ ἐκ Iosephus. — 21 τὴν αὐτὴν Busb. —
 34 θαλάσση Berol.

Zonaras I p. 467 Bonn.

- 221 ὑπαντιάζει δὲ ἐν Καισαρείᾳ τὸν Ἀρχελαὸν Σαβίνος Καίσαρος ἐπίτροπος τῶν ἐν Συρίᾳ
πραγμάτων εἰς Ἰουδαίαν ὠρμημένος ἐπὶ φυλακῇ τῶν Ἡρώδου χρημάτων. καὶ αὐτὸν δὲ
τῆς ἐπὶ τοῖσδε ὁρμῆς ἔσχεν ὁ Οὐάρος παρελθών· διὰ γὰρ Πτολεμαῖον μετὰπεμπτος ὑπ'
222 Ἀρχελαὸν παρῆν. καὶ Οὐάρῳ Σαβίνος χαριζόμενος οὕτε τὰς ἄκρας, ὅσαι γε ἐν τοῖς Ἰου-
δαίοις ἦσαν, παρέλαβεν οὕτε τοὺς θησαυροὺς κατεσημήνατο, εἷα δὲ ἔχειν Ἀρχελαὸν μέχρι 5
Καίσαρι δόξειε τι περὶ αὐτῶν, καὶ ἔμεινεν ἐν τῇ Καισαρείᾳ τοῦτο ὑποσχόμενος. ἐπεὶ δὲ
ἐκπλεῖ μὲν ἐπὶ Ρώμῃς Ἀρχελαὸς, Οὐάρῳ δὲ ἐπ' Ἀντιοχείας ἐγένοντο κομιδαί, Σαβίνος ἐπὶ
223 Ἱεροσολύμων χωρίσας παραλαμβάνει τὰ βασίλεια. μεταπέμψας δὲ τοὺς φρουράρχους καὶ
ὁπόσοι διοικηταὶ τῶν πραγμάτων ἦσαν λόγους τὲ ἀπαιτεῖν πρόδηλος ἦν καὶ τὰς ἄκρας
καθίστατο ἢ αὐτῷ δοκοίη. οὐ μὴν οἱ φύλακες ἐν ὀλίγῳ τὰς Ἀρχελαὸν ἐντολὰς ἐποιοῦντο, 10
ἀλλ' ἔμεινον σώζοντες τὰ πάντα ἢ προστέτακτο αὐτοῖς. Καίσαρι δὲ φυλάσσειν ἕκαστα
224 ἦν προσποιήσις αὐτοῖς. πλεῖ δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ Ἀντίπας Ἡρώδου παῖς ἐπὶ
ἀντιποιήσει τῆς ἀρχῆς ὑποσχέσει Σαλώμῃς ἡμέρος ἐπὶ τὸ ἄρξειν καὶ πολὺ δικαιότερον
Ἀρχελαὸν παραλήψεται τὰ πράγματα τῷ κατὰ τὰς προτέρας διαθήκας βασιλεὺς ἀποπε-
225 φάνθαι, ἃς ἀσφαλεστέρας εἶναι τῶν ἐπιγραφεισῶν. ἐπήγετο δὲ οὗτος τὴν μητέρα καὶ τὸν 15
ἀδελφὸν τοῦ Νικολάου Πτολεμαῖον φίλον τὲ Ἡρώδῃ γεγεννημένον τιμιώτατον καὶ αὐτῷ
226 προσκείμενον. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἐνῆγεν ἐπ' ἀντιποιήσει τῆς βασιλείας φρονεῖν Εἰρηναῖος
ῥήτωρ ἀνὴρ δόξῃ δεινότητος πεπιστευμένος. διὸ δὴ καὶ τῶν κελυόντων εἴκειν Ἀρχελάῳ
προσβυτέρῳ τε ὄντι καὶ ταῖς ἐπιδιαθήκαις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγγεγραμμένῳ βασιλεῖ
227 οὐκ ἡνείχετο. ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Ρώμην ἀφίκετο, καὶ πάντων τῶν συγγενῶν ἀπόστασις ἦν, 20
οὐκ εὐνοία τῇ ἐκείνου, μίσει δὲ τῷ πρὸς Ἀρχελαὸν, μάλιστα μὲν ἐπιθυμοῦντων ἐλευθερίας
καὶ ὑπὸ Ῥωμαῖον στρατηγῷ τετάχθαι, εἰ δὲ ἄρα τίς ἀντισταίῃ, λυσitteλέστερον Ἀρχελαὸν
τὸν Ἀντίπαν λογιζόμενοι, συνέπραττον Ἀντίπα τὴν βασιλείαν. καὶ Σαβίνος κατηγορεῖ
228 παρὰ Καίσαρι τοῦ Ἀρχελαὸν διὰ γραμμάτων. Καίσαρι δὲ Ἀρχελαὸς εἰσπέμψας γράμματα,
ἐν οἷς τὰ δικαιώματα προσετίθει τὲ αὐτοῦ καὶ τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς καὶ τοὺς 25
λογισμοὺς τῶν Ἡρώδου χρημάτων σὺν τῷ σημαντήρι κομίζοντα Πτολεμαῖον, ἐκαρὰδόκει τὸ
229 μέλλον. ὁ δὲ ταῦτ' ἀναγνοὺς τὰ γράμματα καὶ τὰς Οὐάρου τὲ καὶ Σαβίνου ἐπιστολὰς
ὅσα τὲ χρήματα ἦν καὶ τί ἐπ' ἔτος ἐφοῖτα καὶ ὡς Ἀντίπας ἐπ' οἰκειώσει τῆς βασιλείας
ἐπεπόμεναι γράμματα, συνῆγεν ἐπὶ παρακωχῇ γνώμῃς τοὺς φίλους, σὺν οἷς καὶ Γάϊον τὸν
Ἀγρίππου μὲν καὶ Ἰουλίας τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς υἱόν, ποιητὸν δὲ αὐτοῦ γεγονότα πρῶτον 30
230 καθεδούμενον παρέλαβε, καὶ κελεύει λέγειν τοῖς βουλομένοις περὶ τῶν ἐνεστηκότων. καὶ
πρῶτος Σαλώμῃς υἱὸς Ἀντίπατρος δεινότητος τὲ ὦν εἰπεῖν καὶ τῷ Ἀρχελάῳ ἐναντιώτατος
ἔλεγεν Ἀρχελάῳ παιδιὰν τὸν περὶ τῆς ἀρχῆς εἶναι λόγον ἔργῳ τὴν δύναμιν αὐτῆς πρότερον
ἢ Καίσαρι· συγχωρῆσαι παρειληφότε, ἐπικαλῶν τὰ τετολμημένα ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσι κατὰ
232 τὴν ἐορτήν, καὶ ἡγεμόνων τινῶν ἐν τῷ στρατιωτικῷ μεταστάσεις καὶ προκάθισιν ἐπὶ 35
θρόνον βασιλείου καὶ δικῶν διαλύσεις ὡς ὑπὸ βασιλέως γενομένων κατανεύσεις τὲ αἰτήσεων
233 τοῖς δημοσίᾳ αἰτουμένοις. ἀντείθει δὲ αὐτῷ καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἵπποδρομοῦ δεσμωτῶν τὴν
ἄφῃσιν καὶ πολλὰ ἔτερα, πένθους τὲ τοῦ ἐπὶ τῷ πατρὶ ἀμελείας τὲ καὶ κόμους αὐτῇ νυκτὶ

3 ὁ om. Busb. — πτολεμαῖον Busb. — 6 καισαρέων Berol. — 7 ἀντιοχεί Berol. — 8 ἱεροσολύμοις Berol. — φρουράρχας Berol. — 10 καθίστα Berol. — 13 ἡμέρος om. Berol. — 14 βασιλεῖ Berol. — 18 δεινότητος Busb. — πεπιστευμένος] τῆς βασιλείας φρονεῖν Busb. — 26 κομίζοντι Berol. — 28 ἀντίπα Berol. — 31 κελεύειν Berol. — 36 δημοσίους Berol. — 37 ἵπποδρομίου Berol. — 38 αὐτῇ νυκτὶ Busb.

Zonaras I p. 467 Bonn.

τῇ ἐπὶ τῇ ἐκείνου τελευτῇ γεγονότας, ἐφ' οἷς δὴ καὶ τὴν πληθύν ἀρχὴν τοῦ στασιάζειν 234
λαβεῖν. δεινότητόν τε πάντων ἀπέφαινε τὸ νῦν ἵκειν ἐπὶ Καίσαρα κατανεύσει τῇ ἐκείνου 236
χρησόμενον τῇ βασιλείᾳ πάντων αὐτῷ προπεποιημένων ὡς αὐτοκράτορι. μάλιστα δὲ τὴν 237
σφαγὴν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν ἐδείνου τῷ λόγῳ καὶ τὴν δυσσέβειαν, ὡς ἐορτῆς ἐνεστηκυίας καὶ
5 ἱερείων ἐν τόπῳ σφαχθεῖν. προσετίθει δὲ καὶ Ἀντίπαν ἐκ τῶν διαθηκῶν ἰσχυρότερον εἶναι 238
κληθῆναι γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὴν βασιλείαν οὐχὶ νεκροῦ οἷτος πρὸς τῷ σώματι καὶ τὴν
ψυχῇ, ἀλλ' ἀκραιφνεῖ μὲν τῷ λογισμῷ χρωμένον, ἀλκῇ δὲ σώματος τοῖς πράγμασιν ἐφεστηκός.
Καὶ Ἀντίπατρος μὲν ταῦτα καὶ πλείω εἰπὼν ἕτερα καὶ μαρτύρων παραστήσεσι τὰ 240
εἰρημένα κρατυνόμενος πολλοῖς τῶν συγγενῶν πᾶνται τοῦ λέγειν. ἀνίσταται δὲ Νικόλαος
10 ὑπὲρ Ἀρχελαίου καὶ ἔλεγε τὰ μὲν ἐν τῷ ἱερῷ γνώμῃ τῶν πεπονθότων ἀναθεῖς μᾶλλον ἢ
ἔξουσίᾳ τοῦ Ἀρχελαίου. ὡς δὲ πολεμία ἔδρων λόγῳ μὲν κατὰ Ἀρχελαίου, τὸ δ' ἀληθὲς εἰς 241
Καίσαρα γανερὸν εἶναι· ὧν Ἀντίπατρον οὐκ αἰσχύνεσθαι ἐκδικητὴν καθιστάμενον ἐπὶ 242
θεραπείᾳ ἑχθρας τῆς αὐτοῦ πρὸς Ἀρχελαίου. ἀντίθει δὲ καὶ τὰ λοιπὰ πᾶσι τοῖς ἐν βουλῇ 243
τῶν κατηγοριῶν· οὐδὲν γὰρ ὅ τι μὴ οὐ μετὰ γνώμης τῆς αὐτῶν γεγενημένον αἰτία τοῦ
15 ἀδικεῖν ὑπάγεσθαι, οὐ τῇ φύσει δὲ οὕτως αὐτὰ γεγονότα ποιηρὰ εἶναι, ἀλλὰ τὸ βλάψειν
ἂν δοκεῖν Ἀρχελαίου. τοσήνδε αὐτοῖς βουλὴν ἐξυβρίσαι εἰς ἄνδρα συγγενῇ, καὶ πατρὸς
μὲν αὐτῶν εὐεργέτου, συνήθη δὲ αὐτοῖς καὶ διὰ παντὸς οἰκείως πεπολιτευμένον. τὰς 244
γε μὴν διαθήκας ὑπὸ τε σωφρονοῦντος γεγράφθαι τοῦ βασιλέως καὶ κυριωτέρας εἶναι τῶν
γεγραμμένων πρότερον διὰ τὸ Καίσαρι ὡς δεσπότῃ τῶν ὅλων καταλελειθῆναι τὴν κρίσιν
20 τῶν ἐν αὐταῖς γεγραμμένων. οὐκ οὐν Καίσαρα ἀνδρὸς ὑπ' αὐτῷ πεποιημένου τὰ πάντα 246
καὶ φίλου καὶ συμμάχου καταλύειν τὰς διαθήκας. καὶ Νικόλαος μὲν τοιάδε διελθὼν καὶ 248
πλείω γε ἐπὶ τοῦτοις καταπαύει τὸν λόγον· Καίσαρ δὲ Ἀρχελαίου προσπεσόντα αὐτῷ πρὸς
τὰ γόνατα φιλοφρόνως τὲ ἀνίστη φάμενος ἀξιότατον εἶναι τῆς βασιλείας, καὶ πολλὴν
ἀπέφηνε τροπὴν γνώμης τῆς αὐτοῦ οὐκ ἄλλα πράξειν, ἀλλ' ὅποσα αἱ διαθήκαι ὑπηγόρευον
25 καὶ Ἀρχελάῳ συνέφερεν. οὐ μὴν ἐκεκύρωτο οὐδέν, ὡς ἂν ἐγγύφω παραδείγματι χρώμενον 249
ἐπ' ἀδείας Ἀρχελαίου εἶναι. καὶ διαλύσεως τῶν ἀνδρῶν γενομένης ἐσκοπεῖτο καθ' ἑαυτόν,
εἴτε Ἀρχελάῳ τὴν βασιλείαν εἴη κυρωτέον, εἴτε κοινὴν αὐτὴν ποιεῖσθαι παντὶ τῷ Ἡρώδου
γένει καὶ ταῦτα πάντων πολλῆς ἐπικουρίας δεομένων.

Πρότερον δὲ ἢ κύρωσιν τούτων τινα γενέσθαι Μάρθα τὲ ἡ Ἀρχελαίου μήτηρ νόσῳ 250
30 τελευτᾷ καὶ παρὰ Οὐάρου τοῦ τῆς Συρίας στρατηγοῦ παρῇν γράμματα τὴν Ἰουδαίων ἀπό-
στασιν διασαφούντα· τοῦ γὰρ Ἀρχελαίου μετὰ τὸν ἔκπλου ἐθροβήθη τὸ πᾶν ἔθνος. 251
καὶ Οὐάρος αὐτὸς ἐπεὶ παρῇν τοὺς αἰτίους τῆς κινήσεως τιμωρίᾳ περιβαλὼν καὶ τοῦ
πλείστου τῆς στάσεως ἐπίσχεσιν ποιησάμενος πολλῆς γενομένης, ἐπ' Ἀντιοχείας τὴν ἀνα-
ζυγὴν ἐποιεῖτο, τάγμα ἐν τῆς στρατιᾶς ἐν Ἱεροσολύμοις λειπόμενος τῶν Ἰουδαίων τὴν
35 νεωτεροποιίαν ἐπιστομιούντας. ἐπεραίνετο δὲ γε οὐδὲν ἐπὶ παύλῃ τοῦ μὴ οὐ στασιάζειν 252
αὐτούς. ὅτε γὰρ Οὐάρος ἀπῆει καὶ Σαβῖνος ἐπίτροπος τοῦ Καίσαρος ὑπομείνας αὐτόθι
μεγάλως τοὺς στασιώτας κατεπόνει, στρατιᾷ τε τῇ καταλελειμμένῃ πιστεύων, ὡς καὶ

3 προσπεποιημένων Busb. — 6 τὰ βασι Berol. — 7 ἀλλὰ Busb. — ἀλκῇ δὲ ἀλλ' ἀδὲ Berol. —
8 ἀνῆπατρος sic Berol. — 11 δ' Busb. — 15 οὕτως] ὅπως Busb. — τὸ] τῷ Iosephus. — 17 συνίθους
Berol. — 18 γέ] τε Berol. — 20 καίσαρος Berol. — 21 μὲν .... 22 Ἀρχελαίου om. Berol. — 29 i. marg.
ιβ' Busb. — 33 τὴν ἀνάξεν Berol. — 35 ἐπαρῖνετο Berol. — 36 αὐτόθιο Berol. — 37 στρατιώτας Berol.

Zonaras I p. 467 Bonn.

- 253 περιέσονται αὐτῶν, καὶ τῷ πλήθει πολλοὺς ὄντας ὀπλίσας δορυφόροις ἐχρήτο αὐτοῖς ἐπεί-
γων τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐκταράσσων ἐπὶ ἀποστάσει· τὰς τε γὰρ ἄκρας ἐβιάζετο παραλαμ-
βάνειν καὶ τῶν βασιλικῶν χρημάτων ἐπ' ἐρευνῇ προθύμως ὥρμητο βίβη διὰ κέρδη καὶ
254 πλεονεξίων ἐπιθυμίας. ἐπιστάσης δὲ τῆς πεντηκοστῆς, ἐορτὴ γὰρ ἡμῶν ἐστὶν πάτριος
τοῦτο κεκλημένη, οὗτι κατὰ τὴν θρησκείαν μόνον παρήσαν, ἀλλ' ὀργῇ φέροντες τὴν 5
παροιनीαν τῆς Σαβίνου ὕβρεως μυριάδες συνηθροίσθησαν ἀνθρώπων καὶ πάνυ πολλὰ
255 καὶ ἐπὶ τιμωρίᾳ Σαβίνον ὥρμηκεσαν. καὶ τρία μέρη νεμηθέντες ἐπὶ τοιῶνδε στρατο-
πεδεύονται χωρίων, οἱ μὲν τὸν ἱππόδρομον ἀπολαβόντες, τῶν δὲ λοιπῶν δύο μερῶν οἱ
μὲν τῷ βορείῳ τοῦ ἱεροῦ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένοι, οἱ δὲ τὴν ἐφ' ἄν μοῖραν εἶχον,
μοῖρα δὲ αὐτῶν ἡ τρίτη τὰ πρὸς δυόμενον ἥλιον, ἐνθα καὶ τὸ βασίλειον ἦν. ἐπράσσετο 10
δὲ τὰ πάντα αὐτοῖς ἐπὶ πολιορκίᾳ τῶν Ῥωμαίων ἀπανταχόθεν αὐτοῖς ἀποκεκλεισμένων.
256 καὶ Σαβῖνος, ἔδεισε γὰρ τότε τὸ πλήθος καὶ τὰ φρονήματα ἀνδρῶν ἐν ὀλίγῳ τὸ θανεῖν
ποιουμένων ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡττῆσθαι, παραχρῆμα τὲ ὥς τὸν Οὐάρον ἔπεμψε γράμματα καὶ οὐκ
ἀνίει κελεύων ἐκ τοῦ ὀξέος βοηθεῖν, ὥς κινδύνου μεγίστου τὸ ἐγκαταλειφθὲν στράτευμα
257 περιεσχρηκός. αὐτὸς δὲ τοῦ φρουρίου τὸν ὑψηλότετον τῶν πύργων καταλαβόμενος 15
258 Φασάηλον εἰρημένον κατέσειε τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξιέναι τοῖς Ἰουδαίοις. τολμησάντων δὲ εἰς
τὴν ἔξοδον τῶν Ῥωμαίων μάχῃ συνήει καρτερά, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τῶν πολεμίων ἔργῳ
ἐκράτουν, οὐ μὴν τὰ φρονήματά γε τοῖς Ἰουδαίοις ἔκαμνε τῇ ὅψει τοῦ δεινοῦ πολλῶν
259 αὐτοῖς πεπτωκότων, περιοδεύσαντες δὲ ἀνίσιν ἐπὶ τὰς στοάς, αἵπερ ἦσαν τοῦ ἱεροῦ τὸν
ἔξω περίβολον περιέχουσαι, καὶ πολλῆς μάχης γενομένης λίθους τὲ ἤφρισαν τοὺς μὲν ἐκ 20
260 χειρῶν, οὓς δὲ καὶ ἐκ σφενδονῶν. καὶ οἱ τοξόται πάντες παρατεταγμένοι μεγάλα ἐβλάπτον
τοὺς Ῥωμαίους διὰ τὸ ὑπερδέξιοί τε εἶναι καὶ ἐπιχειρεῖσθαι μὲν ἄποροι διὰ τὸ ἀνέφικτοι τοῖς
ἀκοντίζειν πειρωμένοις εἶναι, ῥόχους δὲ κρατεῖσθαι. καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἡ μάχῃ τοιάδε
261 ἦν ἔπειτα οἱ Ῥωμαῖοι πῦρ ἐνίσαι ταῖς στοαῖς λαθόντες Ἰουδαίων τοὺς ἀναβεβηκότας ἐπ'
αὐτάς. καὶ τὸ πῦρ ὑπὸ τε πολλῶν προστεθειμένων καὶ μετὰ τῶν ἐγείρειν φλόγα δυνα- 25
262 μένων ἦπτετο τοῦ ὀρόφου ἢ τάχος. ἡ δὲ ξύλωσις παρέχουσα πίσσῃ τὲ καὶ κηρῷ ἔτι τε
κηρῷ χρυσὸν ἐπαληθιμμένον εὐθέως εἶκεν, ἔργα τὲ μεγάλα ἐκεῖνα καὶ ἀξιολογώτατα
ἠφανίζετο. καὶ τοὺς ὑπὲρ τῶν στοῶν ὄλεθρος οὗτος ἀπροσδόκητος κατελάμβανεν· οἱ μὲν
γὰρ τοῦ ὀρόφου καταρραγέντος συγκατεφέροντο αὐτῷ, τοὺς δὲ περισταδὸν ἐβαλλον οἱ
263 πολέμοι· πολλοὶ δὲ ἀπορίᾳ σωτηρίας οἱ μὲν εἰς τὸ πῦρ ἐνέισαν ἑαυτούς, οἱ δὲ καὶ τοῖς 30
ξίφεσι χρώμενοι διάδρασιν αὐτοῦ ἐποιοῦντο, ὅποσοι δὲ εἰς τὸ κατόπιν χωρήσαντες ὀδῶ ἢ
ἀναβεβήκεσαν ἐσώζοντο, οἱ Ῥωμαῖοι πάντας ἔκτεινον γυμνοὺς τὲ ὄντας καὶ τὰ φρονήματα
264 ἐκκελυμένους, οὐδὲν τῆς ἀπονοίας διὰ τὸ ἄνοπλον βοηθεῖν δυναμένης. ἐσώθη τὲ τῶν
ἀνελθόντων ἐπὶ τὸ τέγος οὐδοστισοῦν. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ πυρὸς ἢ παρήκοι σωθέντες
ἐκράτουν τοῦ θησαυροῦ, καθ' ὃν ἱερὰ ἦν χρήματα. καὶ διεκλάπη μὲν πολλὰ ὑπὸ τῶν 35
265 στρατιωτῶν, Σαβῖνος δὲ περιεποίησεν εἰς τὸ φανερὸν τετρακόσια τάλαντα. Ἰουδαίους δὲ
ἐλύπει μὲν τὸ πάθος τῶν φίλων, οἱ ἐν τῇδε ἔπεσον τῇ μάχῃ, ἐλύπει δὲ καὶ τῶν ἀναθη-
μάτων ἢ ἀφαιρέσεις, οὐ μὴν ἀλλ' ὅπερ αὐτῶν ἐτίγχανε συνεστραμμένον καὶ μαχητικώτατον

10 ἐνθεν Busb. — 13 ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡττῆσθαι] ὑπὸ τοῦ ἡττῆσθαι Busb. — 17 κρατερά Berol. —
ἔργων Berol. — 19 αἵπαρ ἦσαν Berol. — 22 καὶ] δ Berol. — ἄπυροι Berol. — ἀνέφικτον τοῖς Berol. —
25 προτιθειμένων Berol. — 26 πίσσῃ Berol. — 37 τὸ om. Berol. — 38 ὅπερ ex ἅπερ corr. Busb.

Zonaras I p. 468 Bonn.

τοῦτο ἐμπεριέχοντες τὸ βασιλείον ἠπείλουν τὲ πῦρ ἐνήσειν αὐτῷ καὶ πάντας κτείνειν, 266
κελεύοντες ἢ τάχος ἀπιέναι καὶ πειθαγμένοις ὑπισχνούμενοι ἄδειαν καὶ Σαβίνῳ σὺν αὐτοῖς.
καὶ τῶν βασιλικῶν τὸ πλεῖστον ἠντομόλησαν πρὸς αὐτούς. Ροῦφος δὲ καὶ Γράτος τρις- 266
χιλίους τὸ μαχητικώτατον τοῦ Ἡρώδου στρατεύματος ἔχοντες ἄνδρας τοῖς σώμασι δραστη-
5 ρίους Ῥωμαίοις προστίθενται, καὶ τι καὶ ἱππικὸν ἦν τῶν ὑπὸ τῷ Ροῦφῳ τεταγμένον, ὃ 267
καὶ αὐτὸ προσθήκη τῶν Ῥωμαίων ἐγεγόνει. Ἰουδαίοις δὲ οὐκ ἡμέλητο ἡ πολιορκία, ἀλλὰ 267
καὶ τὰ τεῖχη μετήλεον καὶ τοῖς μεταβαλλομένοις ἐκέλευον μὴ ἐμποδισταῖς εἶναι τοῦ
ἀπολήψεσθαι χρόνῳ παροῦσαν αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν τὴν πατρικίην. Σαβίνῳ μὲν οὖν 268
εὐκτὸν ἦν ἀπιέναι μετὰ τῶν στρατιωτῶν, πιστεύειν δ' οὐχ οἷός τε ἦν διὰ τὰ πεπραγμένα
10 καὶ τὸ λίαν τὲ ἄγνωμον τῶν πολεμίων. ἅμα δὲ καὶ τὸν Οὐάρον ἤξειν προσδοκῶν ὑπέμενε
τὴν πολιορκίαν.

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἑτέρα μυρία θορύβων ἐχόμενα τὴν Ἰουδαίαν κατελάμβανε πολλῶν 269
πολλαχόσε οἱ κατ' οἰκείων ἐλπίδας κερδῶν καὶ Ἰουδαίων ἐχθρας ἐπὶ πολεμείν ὥρμημένων·
δισχίλιοι μὲν τῶν ὑφ' Ἡρώδῃ ποτὲ στρατευσαμένων καὶ ἤδη καταλελυκότες ἐν αὐτῇ ἰδίᾳ 270
15 συστάντες προσεπολέμουν τοῖς βασιλικοῖς. Ἰούδας τὲ Ἐζεκίου τοῦ ἀρχιλήστου υἱὸς ἐπὶ 271
μέγα δυνηθέντος ὑφ' Ἡρώδου δὲ μεγάλοις ληφθέντος πόνοις. οὗτος οὖν ὁ Ἰούδας περὶ
Σέπφωριν τῆς Γαλιλαίας συστήσάμενος πλῆθος ἀνδρῶν ἀπονενοημένων ἐπιδρομὴν τῷ
βασιλεῖ ποιεῖται καὶ ὅπλων κρατήσας ὅποσα αὐτόθι ἀπέκειτο ὥπλιζε τοὺς περὶ αὐτὸν
καθ' ἓνα καὶ ἀποφέρειται χρήματα ὅποσα κατελείφθῃ αὐτόθι, φοβερὸς τὲ ἅπασιν ἦν ἄγων καὶ 272
20 φέρων τοὺς προστυγχάνοντας ἐπιθυμία μεζόνων πραγμάτων καὶ ζηλώσει βασιλείου τιμῆς.
ἦν δὲ καὶ Σίμων, δοῦλος μὲν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἄλλως δὲ ἀνὴρ εὐπρεπῆς καὶ μεγέθει 273
καὶ ῥώμῃ σώματος ἐπὶ μέγα προὔχων τὲ καὶ πεπιστευμένος. οὗτος ἀρθεὶς τῇ ἀκρασίᾳ
τῶν πραγμάτων διάδημα ἐτόλμησε περιθέσθαι, καὶ τινος πλήθους συστάντος καὶ αὐτὸς 274
βασιλεὺς ἀναγγελθεὶς μανίᾳ τῇ ἐκείνων καὶ εἶναι ἄξιος ἐλπίσας τὸ ἐν Ἱεριχοῦντι βασι-
25 λείον πίμπρῃσι δι' ἀρπαγῆς ἄγων τὰ ἐγκαταλειμμένα, πολλὰς τὲ καὶ ἄλλας τῶν βασι- 275
λικῶν οἰκήσεων πολλαχοῦ τῆς χώρας πῦρ ἐνιέει ἠφάνιζεν. ἐπέπρακτο δ' ἂν τι μεῖζον ἀπ'
αὐτοῦ μὴ ταχείας ἐπιστροφῆς γενομένης· ὁ γὰρ Γράτος Ῥωμαίοις προστεθειμένος μεθ' ἧς 276
εἶχε δυνάμειος ὑπαντιάζει τῷ Σίμωνι, καὶ μάχης αὐτοῖς μεγάλης ἐπὶ πολὺ γενομένης τό 276
τε πολὺ τῶν Περαιῶν ἀσύντακτοι ὄντες καὶ τόλμῃ μᾶλλον ἢ ἐπιστήμῃ μαχόμενοι διεφθά-
30 ρησαν, καὶ αὐτοῦ Σίμωνος φυγῇ διὰ τινος φάραγγος σώζοντος αὐτὸν Γράτος ἐντιχὼν τὴν 277
κεφαλὴν ἀποτέμνει. κατεπρήσθη δὲ καὶ τὰ ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐν Ἀμαθοῖς βασιλεία 277
ὑπὸ τινων συστάντων ἀνδρῶν Σίμωνι παραπλησίον. οὕτως πολλὴ ἀφροσύνη ἐνεπολίτευσε
τῷ ἔθνει διὰ τὸ βασιλέα μὲν οἰκεῖον οὐκ εἶναι τὸν καθέξοντα τὸ πλῆθος ἀρετῇ, τοὺς δὲ
ἀλλοφύλους ἐπελθόντας σωφρονιστὰς τοῦ στασιάζσαντος τῶν ἀνθρώπων ὑπέκκανμα αὐτῶν
35 διὰ τε τοῦ ὑβρίζειν καὶ πλεονεκτεῖν γενέσθαι· ἐπεὶ καὶ Ἀβρόγῃς ἀνὴρ οὔτε προγόνων 278
ἐπιφανῆς ἀξιώματι οὔτε ἀρετῆς περιουσίᾳ ἢ πλήθει χρημάτων, ποιμὴν δὲ καὶ ἀνεπιφανῆς
τοῖς πᾶσιν εἰς τὰ πάντα ὢν, ἄλλως δὲ μεγέθει σώματος καὶ τῇ κατὰ χεῖρας ἀλκῇ δια-
πρέπων, ἐτόλμησεν ἐπὶ βασιλείᾳ φρονῆσαι τῷ κτωμένῳ δὲ αὐτὴν ἡδονῆς πλεον ὑβρίσαι

4 ἔχοντα Berol. — 5 τῷ τῶν Berol. — 8 χρόνον παροῦσιν Berol. — 13 ἐπὶ τὸ πολεμεῖν Iosephus. —
14 δισχίλιοι, litt. δισχι in ras. circiter 7 litt. Busb. — 16 ὁ om. Berol. — 19 κατελήφθην Berol. —
21 ἄλλος Berol. — 23 διάδομα Busb. — 29 πολὺ] πολλοὶ Busb. — 34 ὑπεκκαυμένα Berol. — 35 τοῦ]
τοὺς Berol. — 37 ἀλκῇ] ἀλαῖ Berol. — 38 πλέων Berol.

Zonaras I p. 469 Bonn.

καὶ θνήσκων οὐκ ἐν μεγάλοις τίθεσθαι τῆς ψυχῆς τὸ ἐπὶ τοιοῦσδε ἀναλώμασι γενησό-
 279 μενον. ἦσαν δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὶ τέσσαρες μεγάλοι τε καὶ αὐτοὶ καὶ ἐπὶ μεγάλα προὔχουν
 τῇ κατὰ χεῖρας ἀρετῇ πεπιστευμένοι, λόχου τε αὐτῶν ἦρχεν ἕκαστος· συλλέγεται γὰρ μεγάλη
 280 πληθὺς πρὸς αὐτούς. καὶ οἶδε μὲν στρατηγοὶ ἦσαν καὶ ὑπεστρατήγουν αὐτῷ ὅποσα εἰς
 τὰς μάχας φοιτῶντες δι' αὐτῶν, ὁ δὲ διάδημα περιθέμενος βουλευτήριόν τε ἤγεν ἐπὶ τοῖς 5
 281 προσποιήτοις καὶ τὰ πάντα γνώμῃ ἀνακείμενα εἶχε τῇ αὐτοῦ. διέμενέ τε ἐπιπολὺ τῷδε
 τῷ ἀνδρὶ ἡ ἰσχύς βασιλεῖ τε κεκλημένῳ καὶ πράσσοντι ἅπερ ἐθέλοι, φόνη τε καὶ αὐτὸς
 καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἦσαν προσκείμενοι Ῥωμαίων τε καὶ τῶν βασιλικῶν μίσει πολιτεύοντες ἑμοίως
 282 πρὸς ἀμφοτέρους, διάφευξίς τε οὐκ ἦν τοῖς πᾶσιν ἐν πᾶσι, τὰ μὲν κέρδους ἐλπίδι, τὰ δὲ
 συνηθείᾳ τοῦ φονεύειν. ἐπιτίθενται δὲ τότε καὶ Ῥωμαίων λόχῳ κατὰ Ἐμμαοῦντα, οἱ 10
 σῖτα καὶ ὄπλα τῆς στρατιᾶς ἔφερον. καὶ περιστάντες Ἀρειον μὲν τὸν ἑκατόνταρχον, ὃς
 ἰγείτο τοῦ τάγματος, καὶ τεσσαράκοντα τῶν περὶ αὐτὸν πεζῶν τοὺς κρατίστους κατηκόν-
 283 τισαν. οἱ δὲ λοιποὶ δείσαντες πρὸς τὸ πάθος αὐτῶν Γράτου σὺν τοῖς βασιλικοῖς, οἱ περὶ
 αὐτὸν ἦσαν, σκέπης αὐτοῖς γενομένου σώζονται τοὺς νεκροὺς καταλιπόντες. καὶ πολὺν
 μὲν χρόνον τοιοῦτοις τρόποις χρώμενοι μάχαις Ῥωμαίους τε παρελύθησαν οὐκ ὀλίγα καὶ 15
 284 τὸ ἔθνος ἐκάκωσαν ἐπὶ μέγα. χειροῦνται δ' οὖν χρόνῳ ὕστερον ὁ μὲν Γράτῳ συμβαλὼν
 ὁ δὲ Πτολεμαῖῳ, καὶ τὸν πρεσβύτατον Ἀρχελάου λαβόντος ὁ τελευταῖος πάθει τε τῷ
 ἐκείνου λελυμένος καὶ ἄπορον ἐπὶ πλέον ὄρων τὴν σωτηρίαν ψιλωθεὶς τῆς δυνάμεως
 285 Ἀρχελάῳ παραδίδωσιν ἑαυτόν. καὶ τὰδε μὲν ὕστερον γίνεται. λησστηρίων δὲ ἡ Ἰουδαία ἔμπλεως
 ἦν ὀλίγα μὲν Ῥωμαίοις λυμαιομένων τοῦ δὲ ὁμοφύλου φόνον ἐπιμήκιστον ἐμποιοῦντων. 20
 286 Οὐάρος δὲ ἐπειδὴ πρῶτον πυνθάνεται τὰ πεπραγμένα Σαβίνου γράψαντος, δείσας
 περὶ τοῦ τάγματος δύο τὰ λοιπὰ ἀναλαβὼν, τρία γὰρ ἐπὶ Συρίας τὰ πάντα ἦν, καὶ ἱλας
 ἱππέων τέσσαρας ὅποσα τε ἐπικουρικὰ ἢ βασιλεῖς παρεῖχον ἢ τινὲς τετράρχαι τότε,
 287 ἠπειγέτο βοηθεῖν τοῖς ἐν Ἰουδαίᾳ πολιορκουμένοις. κείρητο δὲ πᾶσιν εἰς Πτολεμαῖδα
 ἐπειγέσθαι ὅποσοι προεξεπέμποντο. διδῶσά τε αὐτῷ καὶ Βηρύτιοι διύοντι αὐτῶν τὴν πόλιν 25
 ἐπικούρους πεντακοσίους καὶ χιλίους, πέμπει δὲ καὶ Ἀρέτας ὁ Πετραῖος ἔχθαι τε τῷ Ἡρώδου
 288 καὶ φίλιαν τὴν Ῥωμαίων κτώμενος συμμαχίαν οὐκ ὀλίγην πεζῶν καὶ ἱππέων. συναχθείσης
 δ' ἐν Πτολεμαίδι πάσης ἤδη τῆς δυνάμεως μέρος τι ταύτης τῷ νικῶντι παραδούς καὶ ἐν τῶν
 αὐτοῦ φίλων Γαλιλαίους ἐξέπεμπε πολεμεῖν, οἱ τῆς Πτολεμαίδος ἐχόμενα κατοικοῦσιν.
 289 οἱς ἐμβαλὼν τοὺς τε ἀντιστάοντας εἰς μάχην τρέπεται καὶ Σέπφωριν ἐλὼν τοὺς μὲν οἰκί- 30
 τορας ἠνδραποδίσατο, τὴν δὲ πόλιν ἐνέπρησεν. αὐτὸς δὲ Οὐάρος ἐπὶ Σαμαρείας τῷ
 παντὶ στρατῷ προσίων τῆς μὲν πόλεως ἀπέσχε διὰ τὸ ἀνέγκλητον ἐπὶ τοῖς νεωτερισμοῖς
 290 εἶναι, στρατοπεδεύεται δὲ ἐν τινὶ κώμῃ Πτολεμαίου κτήματι, Ἀροῦς ὄνομα αὐτῇ. καὶ οἱ
 Ἀραβες μίσει τῷ Ἡρώδου ἐμπιπράσιν αὐτὴν ἐχθρῶς καὶ πρὸς φίλους τοὺς ἐκείνου ἔχοντες.
 ἐκεῖθεν τε προϊόντες Σαπφῶ κώμῃν ἑτέραν διήρπασάν τε οἱ Ἀραβες καὶ ἔκασαν πάντ 35
 291 ἐρμινὴν οὖσαν καὶ ἐχρῶν. ἐν δὲ τῇ προσόδῳ οὐδὲν αὐτοὺς διέφυγεν, ἀλλὰ πυρὸς καὶ φόνου
 τὰ πάντα μεστὰ ἦν. πίμπραται δὲ καὶ Ἐμμαοῦς Οὐάρου κελεύσαντος προεκλειφθεῖσα ὑπὸ

8 προκείμενοι Berol. — 9 διάξενξις, αἰ in ras. Busb. — 10 ἐπιτίθεντα Berol. — λόχῳ, χω
 suppletum man. 2 in spatio vacuo relicto Busb. λόχῳ Berol. — 12 ἰγείται Berol. — 16 δ' οὖν]
 δ' ἐν Berol. — 19 γίνεται] γίνον Berol. — 25 προεξεπέμετο Berol. — 26 ὁ Πετραῖος om. Busb. —
 27 τὴν] τοῖς Busb. — 30 ἀντιστάοντας, litt. ντ in ras. 1 litt. Busb. — 34 Ἡρώδους Berol. — 37 τὰ
 πάντα om. Busb.

Zonaras I p. 469 Bonn.

τῶν οἰκητόρων. ἐντεῦθεν καὶ Ἱεροσολύμοις ἤδη συνῆπτε, καὶ Ἰουδαίων οἱ κατὰ πολιορκίαν 292
 τῇδε στρατοπεδεύόμενοι τὴν τῶν στρατευμάτων οὐχ ὑπομείναντες πρόσοδον ὥχοντο ἡμίεργον
 τὴν πολιορκίαν καταλιπόντες. οἱ δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι δεινῶς τοῦ Οὐάρου σφίσιν 293
 ἐγκαλοῦντος ἀπελύοντο τὰς αἰτίας, ὡς τῆς μὲν συνόδου τῆς πληθύος διὰ τὴν ἐορτὴν γενομένης,
 5 τοῦ δὲ πολέμου μηδαμῇ γνώμῃ τῇ αὐτῶν, τόλμῃ δὲ τῶν ἐπηλύδων συνελθόντες αὐτοῖς καὶ συμ-
 πολιορκηθέντες Ῥωμαίοις μάλιστα ἢ πολιορκεῖν προθυμίαν ἔχοντες. Σαβῖνος δὲ οὐκ ἀφῆκτο 294
 Οὐάρῳ εἰς ὅψιν, ἀλλ' ὑπέξῃλθε τῆς πόλεως ἐπὶ θάλασσαν. Οὐάρος δὲ κατὰ τὴν χώραν πέμψας 295
 τοῦ στρατοῦ μέρος ἐπιζητεῖ τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως. καὶ σημαιομένων οὓς μὲν ἐκόλασεν
 ὡς αἰτιωτάτους, οὓς δὲ ἀφῆκεν· ἐγένοντο δὲ οἱ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν σταυρωθέντες
 10 δισχίλιοι. μετὰ δὲ ταῦτα μυρίους Ἰουδαίους συνεστηκέναι πυρθανόμενος ἡπείγετο εἰς 296
 κατάληψιν αὐτῶν. οἱ δὲ παρέδωσαν αὐτοὺς γνώμῃ τῇ Ἀχιάβου συνελθόντες. καὶ Οὐάρος
 τῷ πληθύνει συγχωρῶν τῆς αἰτίας τῆς ἀποστάσεως ἔπεμπεν ἐπὶ Καίσαρα ὅποσοι ἡγεμόνες
 ἦσαν αὐτῶν. Καῖσαρ δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτῶν διῆκεν, ὅποσοι δὲ συγγενεῖς ὄντες 298
 Ἡρώδου συνεστράτευον αὐτοῖς, τοὺς δὲ ἐκόλασε μόνους, εἰ μὴδὲν φροντίσαντες τοῦ δικαίου
 15 κατὰ τῶν οἰκείων ἐστράτευσεν. Οὐάρος μὲν δὴ ταῦτα καταστησάμενος καὶ φρουρὰν Ἱερο- 299
 σολύμων τὸ καὶ πρότερον καταλιπὼν τάγμα ἐπ' Ἀντιοχείας ἡπείγετο. Ἀρχελάῳ δὲ ἐπὶ
 Ῥώμῃς ἐτέρων πραγμάτων ἐφύοντο ἀρχαὶ κατὰ τοιαύτας αἰτίας. ἀφίκετο εἰς τὴν Ῥώμην 300
 πρεσβεία Ἰουδαίων ὑπὲρ αἰτήσεως αὐτονομίας. καὶ ἦσαν οἱ μὲν πρέσβεις πεντήκοντα,
 συνίστανται δὲ αὐτοῖς τῶν ἐπὶ Ῥώμῃς Ἰουδαίων ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους. Καίσαρός τε συνέ- 301
 20 δριον φίλων τῶν αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίων τῶν πρώτων συναγαγόντος οἱ μὲν πρέσβεις μετὰ τοῦ
 πληθύνους τῶν αὐτόθι Ἰουδαίων ἀφικνοῦνται, Ἀρχέλαος δὲ μετὰ τῶν φίλων. παρῇν δὲ ἤδη 303
 καὶ Φίλιππος ἀπὸ Συρίας ἐξοτρύναντος αὐτὸν Οὐάρου, τὸ μὲν κεφάλαιον ἐπὶ συνηγορίᾳ
 τοῦ ἀδελφοῦ, πάνν γὰρ εὐνόει Οὐάρος αὐτῷ, γενομένης δὲ τῇ βασιλείᾳ μεταπτώσεως, καὶ
 τὰδε γὰρ ὑπώπτευσεν Οὐάρος νέμῃσιν αὐτῆς γενήσεσθαι διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι τοὺς αὐτο-
 25 νομίας γλιχομένους, οὐχ ὑστεριῶν τοῦ καὶ αὐτὸς μοῖραν τινα φέρεσθαι. λόγου οὖν τοῖς 304
 Ἰουδαίων πρέσβεσι δοθέντος, οἱ ἐπὶ καταλύσει τῆς βασιλείας ἠλπίζον λέγειν, ἐπὶ κατη-
 γορίαν τῶν Ἡρώδου παρανομιῶν τρέπονται, βασιλέα μὲν ὀνόματι ἀποφαίνοντες αὐτόν,
 τυραννίδι δὲ χρῆσθαι τὰ πολλὰ ἐπ' ὀλέθρῳ Ἰουδαίων. ἢ τοσήνδε Ἡρώδην ἐπεισάγεσθαι 309
 τὴν ὕβριν αὐτοῖς, ὅποσῃν οὐκ ἂν θηρίον ἀνθρώπων ἐπιστατεῖν δυνάμεως αὐτῷ παρα-
 30 γενομένης. πολλῶν γοῦν ἀναστάσεων παραλαβουσῶν τὸ ἔθνος οὐδεμίαν ἱστορεῖσθαι 310
 τοιάνδε δυστυχίαν ὑπελθοῦσαν αὐτὸ οἶαν αὐτὸς Ἡρώδης ἐπετίθει τῷ ἔθνει. καὶ ταύτῃ 311
 εἰκότως ἂν γενέσθαι τὸ ἀσμένως Ἀρχέλαον βασιλέα προσειπεῖν οἰόμενος πάντα τὸν ἐπὶ
 βασιλείᾳ ἐσόμενον Ἡρώδου μετριώτερον φανεῖσθαι. τὸν δὲ δεῖσαντα μὴ οὐχ Ἡρώδου 312
 γνήσιος πιστεύοιτο υἱός, ἐκ τοῦ ὀξέος ἐπάξειν τῷ ἔθνει τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ καὶ ταῦτα
 35 μηδέπω τέλεον κρατυνάμενον τὴν ἡγεμονίαν διὰ τὸ ἐπὶ Καίσαρι δοῦναι καὶ μὴ τὴν ἐξου-

2 ἡμίεργοι Busb. — 3 τοῦ] τ Busb. — 5 ἐπολύδων Busb. — 6 μάλιστα] μᾶλλον Iosephus —
 11 παρέδωσαν Berol. — 12 τὰς αἰτίας Iosephus. — 14 συνεστρατεύοντο Berol. — 17 ῥώμῃ Busb. —
 18 αὐτονομίας] αὐτῶν ὁμοίας Busb. — 19 συνίσταται Berol. — 19 ὀκτακισχιλίοι Berol. ὀκτακισχίλιοι
 Iosephi codd. optimi. — 19 συνεθρία Berol. — 32 ἀρχελάου Busb. ἀρχε Berol. — 34 ὀξέως Berol.

Zonaras I p. 471 Bonn.

- 313 σίαν εἶναι, παράδειγμά τε τῆς εἰσαυθις ἀρετῆς τιθέναι τοῖς ἀχθισομένοις μετριότητος καὶ
 εὐνομίας, ἣ χρήσαιτο ἂν πρὸς αὐτούς, ἀπὸ τῆς ἐν πρώτοις ἀποδειχθείσης πράξεως ἐπὶ
 τε τοῖς πολίταις καὶ τῷ θεῷ τρισχιλίων ὁμοφύλων ἀνδρῶν σφαγὴν ἐν τῷ τεμένει ποιησά-
 314 μειον. ἦν δὲ κεφάλαιον αὐτοῖς τῆς ἀξιώσεως βασιλείας καὶ τοιῶνδε ἀρχῶν ἀπηλλάχθαι,
 προσθήκην δὲ Συρίας γεγονότας ὑποτάσσεσθαι τοῖς ἐκεῖσε πεμπομένοις στρατηγοῖς. 5
 315 τοιαῦτα δὲ τῶν Ἰουδαίων εἰρηνότων Νικόλαος δι' ὧν ἔλεγε τοὺς τε βασιλεῖς ἀπήλλαξε
 316 τῶν ἐγκλημάτων, καὶ Ἰουδαίους ἐνεκάλει νεωτεροποιίας καὶ τοῦ στασιάζειν ἡδονὴν ἀπαι-
 δευσίᾳ τοῦ πεῖθεσθαι δίκῃ καὶ νόμοις ὑπὸ τοῦ θέλειν τὰ πάντα νικᾶν. ταῦτα μὲν οὖν
 Νικόλαος.
- 317 Καῖσαρ δὲ διαλύει μὲν τὸ συνέδριον, ὀλίγων δὲ ἡμερῶν ὕστερον Ἀρχελαὸν βασιλεῖα 10
 μὲν οὐκ ἀποφαίνεται, τοῦ δὲ ἡμίσεος τῆς χώρας ἥπερ Ἡρώδῃ ὑπετέλει ἐν ἀρχῇ καθιστᾷ,
 τιμῆσειν ἀξιώματι βασιλείας ὑπισχνούμενος, εἶπερ τὴν εἰς αὐτὴν ἀρετὴν προσφέροιτο.
- 318 τὴν δὲ ἑτέραν ἡμίσειαν νείμασθαι διχῇ δυσὶν Ἡρώδου παισὶν ἑτέροις παρεδίδου Φιλίππῳ
 καὶ Ἀντίπῳ. καὶ τούτῳ μὲν ἦ τε Περαία καὶ τὸ Γαλιλαίων ὑπετέλουν, φορὰ τὲ ἦν
 319 τάλαντα διακόσια τὸ ἐπὶ ἔτος. Βαταναία δὲ σὺν Τραχωνίτιδι καὶ Αὐρανίτιδι σὺν τινι 15
 μέρει οἴκου τοῦ Ζηροδώρου λεγομένου Φιλίππῳ τάλαντα ἑκατὸν προσέφερε· τὰ δὲ Ἀρχελάῳ
 συντελούντα Ἰδουμαία τε καὶ Ἰουδαία τό τε Σαμαρειτικόν. τετάρτη μερὶς οὗτοι τῶν
 φόρων παραλέλυντο Καίσαρος αὐτοῖς κούφισιν ψηφισαμένον διὰ τὸ μὴ συναποστῆναι τῇ
 320 λοιπῇ πληθύνει. καὶ ἦσαν πόλεις, αἱ Ἀρχελάῳ ὑπετέλουν, Στράτωνός τε πύργος καὶ Σεβαστὴ
 σὺν Ἰόπῃ καὶ Ἱεροσολύμοις· Γάζα γάρ καὶ Γάδαρα καὶ Ἴππος Ἑλληνίδες εἰσὶ πόλεις, ἃς 20
 Συρίας προσθήκην ποιεῖται. προσῆει δὲ Ἀρχελάῳ φορὰ χρημάτων τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐξ
 321 ἧς παρέλαβεν ἀρχῆς εἰς τάλαντα ἑξακόσια. Σαλώμῃ δὲ πρὸς οἷς ὁ ἀδελφὸς ἐν ταῖς δια-
 θήκαις ἀπονέμει, Ἰάμνεια δὲ ἦν ταῦτα καὶ Ἀζωτος καὶ Φασαηλὶς καὶ ἀργυρίου ἐπισήμου
 μυριάδας πεντήκοντα, Καῖσαρ χαρίζεται καὶ τὴν ἐν Ἀσκάλωνι βασιλείον οἰκῆσιν. ἣ δὲ καὶ
 ταύτῃ πρόσσδος ἐκ πάντων τάλαντα ἐξήκοντα ἐπ' ἔτος· καὶ αὐτῆς ὁ οἶκος ἦν ἐν τῇ 25
 322 Ἀρχελαίου ἀρχῇ. κομίζονται δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ βασιλέως συγγενεῖς ὅποσα αἱ διαθήκαι
 ἡγόρευον. δυσὶ δὲ αὐτοῦ θυγατράσι παρθένοις χωρὶς ὧν ὁ πατήρ κατέλιπε Καῖσαρ
 ἑκατέρῃ δωρεὰν ἐπέτιθει μυριάδας ἀνὰ πέντε καὶ εἴκοσι ἀργυρίου ἐπισήμου καὶ συνώκισεν
 323 αὐτὰς τοῖς Φερῶρου νύεσι. χαρίζεται δὲ καὶ ὅποσα αὐτῷ καταλείπτο τοῖς παισὶν τοῦ
 βασιλέως ὄντα πεντακοσίων τάλάντων καὶ χιλίων, ὀλίγα τῶν σκευῶν ὑπεξελόμενος οὐχ 30
 οὕτω μεγέθει τέλους ὥς μνημὴ τοῦ βασιλέως αὐτῷ κεχαρισμένα.
- 324 Νεανίας δὲ τις Ἰουδαῖος τὸ γένος, ἐπὶ τῆς Σιδῶνος ἀνατεθραμμένος εἰσώκισεν
 αὐτὸν εἰς τὴν Ἡρώδου συγγένειαν ὁμοιότητι μορφῆς τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν ἀνηρῶμενον
 325 υἱὸν Ἡρώδου. καὶ διατοῦτο τῆς ἡγεμονίας μεταπεποιήτο, ὁμοπράγμονά τε παραλαβὼν
 ὁμόφυλον ἄνδρα, ἔμπειρον δὲ τῶν ἀμφὶ τὸ βασίλειον καὶ ἄλλως ποιηρὸν καὶ ταράξαι 35
 326 πράγματα δυνατόν, ἀπέφαινε Ἀλέξανδρον ἑαυτὸν τὸν Ἡρώδου παῖδα ὡς διακεκλεμμένον

1 ἀρχθισομένοις Iosephus. — μετριότητα καὶ εὐνομίαν Busb. — 3 ἀνδρῶν ὁμοφύλων tr.
 Busb. — 4 ἀπολλάχθαι Berol. — 6 ἀπήλλαξε Busb. — 8 πείσσεσθαι Busb. — 10 i. marg. γ' Busb. —
 διαλύειν Berol. — 15 ἀβρανίτιδι Berol. — 16 ζηροδώραν Berol. — 17 Ἰουδαία τε καὶ Ἰδουμαία tr.

ου
 Berol. — 17 τετάρτ (τ medium i. ras.) Busb. — 20 Ἰόπη man. 2 Busb. — 23 φαηλὶς Berol. — 24 ἦ] ἦν Iosephus. — 32 i. marg. ιδ' Busb. — 33 τὴν om. Busb. — ὁμοιότητα Busb.

Zonaras I p. 471 Bonn.

ὑπό τινος τῶν ἀνελεῖν αὐτὸν ἐσταλμένων· κτείναντα γὰρ ἑτέρους, οἳ ἀπατήσιν ἔμελλον
τοὺς θεωμένους, αὐτὸν τὲ περιποιήσασθαι καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον. καὶ τούτοις 327
ἡπάτα τοὺς ἐντυγχάνοντας, Κρήτη τὲ προσετευχθεὶς Ἰουδαίους ὁπόσοις εἰς ὀμίλιν ἀφίκετο
ἐπιγάργετο, καὶ χρημάτων εὐπορηθεὶς δόσει τῇ ἐκείνων ἐπὶ Μήλου διῆρε. πολλὰ δὲ ἦν
5 ὁπόσα αὐτῷ ἐντεῦθεν προσήει χρήματα. ἐπὶ Ῥώμῃς οὖν ἡπείγετο, καὶ Αἰκαιαρχία προσ- 328
βαλὼν καὶ τοὺς τῇδε Ἰουδαίους ἀπάτη προσηγάργετο, προσήεσάν τε ὥσπερ βασιλεῖ οἳ τε
ἄλλοι καὶ ὁπόσοις ξενία πρὸς Ἡρώδην καὶ εὐνοία ἦν· καὶ γὰρ τοῖς πᾶν ὀμιληκόσιν 329
Ἀλεξάνδρῳ πολὺ τὸ πιστὸν τοῦ μὴ οὐχ ἕτερον ἀλλ' αὐτὸν εἶναι, καὶ πρὸς τοὺς πλησίον
ὤμνυσαν, ὥστε ἐπεὶ προσῆλθον εἰς Ῥώμην πᾶν τὸ τῇδε Ἰουδαίων πλῆθος ὑπαντιάζον 330
10 ἐξήει τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας θειάζον τὸ πρᾶγμα καὶ χάριμα ποιούμενον διὰ τὸ
μητρῶον αὐτῶν γένος, καὶ ὁπότε χωροῖη διὰ τοῦ στενωποῦ διφροφορούμενος, πᾶν 331
βασίλειον περὶ αὐτὸν σχῆμα ἦν ἀναλώμασι τῶν ἰδιοζένων, μεγάλαί τε περιστάσεις ἐγίνοντο
τῆς πληθύνος καὶ ἐπιβοήσεις εὐφημοὶ καὶ ὁπόσα εἰκὸς τοῖς οὕτω παρ' ἐλπίδα σωθεῖσι.
Καίσαρι δὲ ὡς ἡγγέλθῃ περὶ αὐτοῦ, ἡπίσται μὲν διὰ τὸ μὴ ἂν ῥαδίως ἀπατηθῇται Ἡρώδην, 332
15 διδοὺς δὲ τῇ ἐλπίδι Κελαδὸν τινα τῶν αὐτοῦ ἐξελευθέρων ὀμιληκότα τοῖς μαιρακίοις πέμ-
πει κελεύσας ἀγαγεῖν εἰς ὅψιν αὐτῷ τὸν Ἀλεξάνδρον. ὁ δὲ ἀνῆγεν οὐδέν τι βελτίον ἐπὶ
τῇ κρίσει τῶν πολλῶν γενόμενος. οὐ μὴν δὲ Καῖσαρ ἡπάτητο, ἀλλ' ἦν μὲν ἐμφορῆς, οὐ 333
μὴν ὥστε ἀπατήσῃ τοὺς σωφρόνως ἐκλογίζεσθαι δυναμένους· αὐτοῦργίᾳ τὲ γὰρ ἐτετρύχωνο
ὁ ψευδαλεξάνδρος καὶ παρὰ τὸ ἐκείνων ῥαδιὸν τοῦ σώματος ὑπὸ τρυφῆς τῷδε πρὸς τὸ
20 σκληρότερον ἐξεβεβήκει τὸ σῶμα. Θεασάμενος οὖν συμπνευσμὸν ἐπὶ ψευδολογίᾳ διδα- 334
σκάλου καὶ μαθητοῦ, ἐξήταξε περὶ Ἀριστοβούλου, τί καὶ γένοιτο. φαιμένου δὲ ἐπὶ νήσου 335
τῆς Κυπρίων καταλειφθῆναι κινδύνων ὑφοράσει τῶν κατὰ θάλατταν, καὶ εἰ περὶ αὐτὸν
ἐνστατὴ τί δεινόν, μὴ παντελῶς ἐξαλειφοίη τὸ Μαριάμης γένος, ἀλλὰ περιὼν Ἀριστόβουλος
μένοι, ταῦτα διύσχυριζόμενον καὶ συνεσιῶτος αὐτῷ τοῦ μηχανοποιοῦ τῆς πράξεως Καῖσαρ 336
25 καταμόνας ἀπολαβὼν τὸ μαιρακίον „ἀλλὰ σοὶ μισθός, εἶπε, κείσεται τοῦ μὴ καὶ πρὸς ἐμὲ
ἀπάτη χρήσασθαι τὸ μὴ ἀπολούμενον τῆς σωτηρίας· φάθι δὴ μοι αὐτὸν τὲ ὅς ὢν τυγ-
χάνεις καὶ ὅς σε τοιάδε ἐξετόλμησε διανοεῖσθαι.“ καὶ δὴ φράζει πρὸς τὸν Καῖσαρα τὸ 337
ἐπιβούλευμα, ὃν τὲ τρόπον καὶ ὑφ' οὗ τυγχάνει συγκείμενον. καὶ ὁ Καῖσαρ τὸν μὲν
ψευδαλεξάνδρον δραστήριον ὄρῳ αὐτοῦργῆσαι τῷ σώματι ἐρέσσειν ἐν τοῖς ναύταις κατα-
30 λέγει, τὸν δὲ ἀνατείσαντα κτείνει.

Ἀρχέλαος δὲ τὴν ἐθναρχίαν παραλαβὼν ἐπεὶ εἰς Ἰουδαίαν ἀφικνεῖται, Ἰώζαρον τὸν 339
Βοηθοῦ ἀφελόμενος τὴν ἀρχιερωσύνην ὡς συστάντα τοῖς στασιώταις, Ἐλεάζαρον τὸν ἐκείνου
καθίστησιν ἀδελφόν. ἀνοικοδομεῖ δὲ καὶ τὸ ἐν Ἱεριχοῦντι βασίλειον ἐκπρεπῶς, κόμην 340
δὲ κτίσας Ἀρχελαΐδα ὠνόμασε. καὶ τοῦ πατρίου νόμου παράβασιν ποιησάμενος Γλαφύραν 341
35 τὴν Ἀρχελαίου θυγατέρα, Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ γαμετήν, ἐξ οὗ καὶ τέκνα ἦν αὐτῇ,
ἀπώμοτον ὃν Ἰουδαίοις οὕτως ἀδελφῶν γαμετὰς ἄγεσθαι, γαμεῖ. διατρίβει δὲ οὐδὲ ἔ

1 post τινος 3 litt. erasae Busb. — 4 τῇ] τὴν Berol. — 5 αὐτῷ ὁπόσα tr. Berol. — προσλαβὼν
Berol. — 7 ὁπόσοι Busb. — 9 ὑπαντιάζον Berol. et man. 1 Busb. — 10 πρᾶγμα] ἔργον Iosephus. —
15 αὐτοῦ] αὐτῷ Busb. — 18 ἐτετρύχωντο] ἐτέτρυντο Iosephus. — 19 παρὰ] περὶ Berol. — 22 κυπρίου
Busb. — 23 Μαριάμης] μαρίας Busb. — 25 καὶ om. Berol. — 27 φράζει] φράζει Berol. — 29 κατα-
λέγειν man. 1 Berol. — 32 τὴν ἐρωσύνην Busb. — 36 ὁ om. spatio 4—5 litterarum vacuo relicto Busb.

Zonaras I p. 472 Bonn.

- 342 Ἐλεάζαρος ἐν τῇ ἱερωσύνῃ ἐπικατασταθέντος αὐτῷ Ἰησοῦ τοῦ Σεε παιδός. δεκάτῳ δὲ
 ἔτει τῆς ἀρχῆς Ἀρχελαίου οἱ πρῶτοι ἐν τε Ἰουδαίοις καὶ Σαμαρείταις μὴ φέροντες τὴν
 343 ὁμότητα αὐτοῦ καὶ τυραννίδα κατηγοροῦσιν αὐτοῦ ἐπὶ Καίσαρος. ὁ τοίνυν Καίσαρ ὡς
 ἤκουσεν ὀργῇ φέρων τὸν ἐπίτροπον Ἀρχελαίου τῶν ἐν Ῥώμῃ πραγμάτων, Ἀρχέλαος δὲ καὶ
 344 τούτῳ ὄνομα ἦν, μετακαλέσας, γράφειν μὲν Ἀρχελάῳ ταπεινὸν ἡγείται, „σὺ δὲ παραχρῆμα, 5
 φησί, πλεῦσον ἐπανάγων αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς.“ καὶ ὃς ἐκπλυν ἐκ τοῦ ὀξέος ποιησάμενος
 καταλαμβάνει τὸν Ἀρχελαον ἐν εὐωχίαις ὄντα μετὰ τῶν φίλων τὴν τε διάνοιαν ἀπο-
 σημαίνει τοῦ Καίσαρος καὶ ὥρμησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἔξοδον. καὶ ὁ Καίσαρ ἀφικομένου
 ἐπὶ τινῶν κατηγορῶν ἀκροᾶται καὶ αὐτοῦ λέγοντος, ἐκείνον μὲν φυγάδα ἐλαύνει δούς
 345 οἰκητήριον αὐτῷ Βίενναν πόλιν τῆς Γαλατίας, τὰ δὲ χρήματα ἀπηνέγκατο. πρότερον δὲ 10
 ἢ ἀνελεσθῆναι εἰς Ῥώμην Ἀρχέλαος ὄναρ τοιόνδε τεθέαται· ἀστιάχνας δέκα τὸν ἀριθμὸν
 πλέους πυροῦ τὴν ἰδίαν ἀκμὴν ἀπειληφότας δόξα ἦν αὐτῷ βιβρωσκομένους ὑπὸ βοῶν
 θεωρεῖν. καὶ περιεγειρόμενος, φέρειν δὲ ἦν εἰς μέγα δόξης τὴν ὄψιν αὐτῷ, μεταστέλλεται
 346 τοὺς μάντις οἷς καὶ περὶ ὄνειράτα ἦσαν ἀναστροφαί. σιιδναμένων δὲ ἐτέρων ἐφ' ἐτέροις,
 Σίμων γένος Ἑσσαῖος μεταβολὴν πραγμάτων ἔλεγεν Ἀρχελάῳ φέρειν τὴν ὄψιν οὐκ ἐπ' 15
 347 ἀγαθοῖς πράγμασι· βόας μὲν γὰρ κακοπαθείας ἀποσαφείν διὰ τὸ ἔργοις ἐπιταλαιπωρεῖν
 τὸ ζῶον, μεταβολὰς δὲ αὐτῶν πραγμάτων διὰ τὸ τὴν γῆν πόνη τῷ ἐκείνων ἀρουμένην ἐν
 ταύτῳ μένειν οὐ δύνασθαι· τοὺς δὲ ἀστιάχνας δέκα ὄντας τοσῶνδε ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν
 ὀρίζειν, περιόδῳ γὰρ ἐνὸς παραγίνεσθαι θέρους, καὶ τὸν χρόνον ἐξήκειν Ἀρχελάῳ τῆς ἡγε-
 348 μονίας. καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἐξηγήσατο τὸν ὄνειρον. πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ὄψιν αὐτοῦ 20
 349 ὁ ἀνακαλούμενος Ἀρχέλαος πεμπτὸς εἰς Ἰουδαίαν ὑπὸ Καίσαρος ἀφίκετο. παραπλήσια δὲ
 καὶ Γλαφύρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ τυγχάνει βασιλέως Ἀρχελαίου θυγατρὶ οὖσῃ, ἡ πρότερον συντόκει
 Ἀλέξανδρον Ἀρχελαίου ἀδελφῷ, ἐπεὶ δὲ συνέβη τὸν Ἀλέξανδρον ὑπὸ πατρὸς τελευτῆσαι, Ἰόβα
 350 τῷ Αἰβύων βασιλεῖ γαμεῖται, μεταστάντος δὲ τοῦ Αἰβύος χηρεύουσιν ἐν Καππαδοκίᾳ παρὰ
 τῷ πατρὶ Ἀρχέλαος ἄγεται τὴν συνοικοῦσαν αὐτῷ Μαριάμην ἐκβαλὼν· τοσὸσδε αὐτὸν τῆς 25
 351 Γλαφύρας ἐπέσχευ ἔρω. καὶ συνοῦσα τῷ Ἀρχελάῳ τοιόνδε ὄναρ θεᾶται· ἐδόκει τὸν
 Ἀλέξανδρον ἐπιστάντα θρασυμένη χαίρειν καὶ περιβάλλειν προθύμως, τὸν δὲ κατὰ μεμψίν
 352 τε αὐτῆς ποιῆσθαι καὶ φάναι· „Γλαφύρα, συνηγορεῖς ἄρα λόγῳ, ὃς ἄπιστα ἔλεγεν εἶναι
 γυναιξίν, ἡ συνομολογήσασά μοι καὶ συγκατοικισθεῖσα παρθένος παίδων ἡμῶν γεγονότων
 λήθῃ παραδίδως ἔρωτας τοὺς ἐμοὺς δευτέρων ἐπιθυμία γάμων. πληθώρα δὲ σοι οὐδὲ 30
 οὕτως ὕβρεως, ἀλλὰ καὶ τρίτον ἐτόλμησας σαντῇ παρακατακλῖναι νυμφίον ἀπρεπῶς καὶ
 ἀναισχύντως ἐπεισιούσα οἴκῳ τῷ ἐμῷ, καὶ γάμον συντιθεμένη πρὸς Ἀρχελαον ἀδελφὸν
 353 ἡμέτερον. ἀλλ' οὐκ ἔγωγέ σου λήθην ποιήσομαι, ἀπαλλάξω δὲ σε παντὸς τοῦ ὀνειδιοῦντος
 ἐμὴν ὥσπερ ἦς κατασκευασάμενος.“ ταῦτα διηγησαμένη πρὸς τὰς συνήθεις τῶν γυναικῶν

6 ὀξέως Berol. — 7 τε] δὲ Busb. — ἀναποσημαίνει Berol. — 9 λέγοντα Berol. — καὶ ἐκείνον
 Iosephus. — 10 οἰκητόροις sic Berol. — 11 ἀστιάχνας Berol. et man. 1 Busb. — 12 αὐτῷ] αὐτοῦ
 Busb. — 14 ὄνειράτος Berol. — 15 τὴν ὄψιν] Busb. Zon. τότε Berol. — 17 ἐν ταύτῳ] ἀντ' αὐτῷ
 Berol. — 18 ἐξήκειν . . . ταῦτ' om. Busb. — 19 ταῦτ'] ταύτῃ Iosephus. — 22 βασι ἀρχε θυγατὴρ
 οὖσῃ Berol. — 24 λυβίων Berol. — λύβνος Berol. — 26 ὄναρ] ὄγαρ Berol. — τὸν] τὴν Berol. —
 27 κατὰ μεμψίν τε Berol. — 29 συνομολογήσασά μοι] συνομολογησάμενοι Busb. — παρθένους Busb.

Zonaras I p. 474 Bonn.

μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελευτᾷ. τῆς δὲ Ἀρχελαίου χώρας ὑποτελοῦς προσνεμηθείσης τῇ Σύρων 355
πέμπεται Κυρήνιος ὑπὸ Καίσαρος ἀνὴρ ὑπατικός ἀποτιμησόμενος τὰ ἐν Συρίᾳ καὶ τὸν
Ἀρχελαίου ἀποδωσόμενος οἶκον.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ιη'.

5 περιέχει δὲ ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν τριακονταδύο.

Κυρήνιου δὲ σταλέντος ἐπὶ Συρίας ὑπὸ Καίσαρος δικαιοδότην τοῦ ἔθνους καὶ τιμητοῦ
τῶν οὐσιῶν, Κοπώνιος αὐτῷ συγκαταπέμπεται τάγματος τῶν ἱππέων, ἡγησόμενος Ἰουδαίων 2
τῇ ἐπὶ πᾶσιν ἐξουσίᾳ. παρῆν δὲ καὶ Κυρήνιος εἰς τὴν Ἰουδαίαν προσθήκην τῆς Συρίας
γενομένην ἀποτιμησόμενός τε αὐτῶν τὰς οὐσίας καὶ ἀποδωσόμενος τὰρχελαίου χρήματα.
10 οἱ δὲ καίπερ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν δεινῷ φέροντες τὴν ἐπὶ ταῖς ἀπογραφαῖς ἀκρόασιν 3
ὑποκατέβησαν τοῦ εἰς πλεόν ἐναντιοῦσθαι πείσαντος αὐτοὺς τοῦ ἀρχιερέως Ἰωαζάρου,
Βοηθοῦ δὲ οὗτος υἱὸς ἦν. Γαυλανίτης δὲ τις ἀνὴρ ἐκ πόλεως ὄνομα Γάβαλα 4
Σάδδωκον Φαρισαῖον προσλαβόμενος ἠπειγέτο ἐπὶ ἀποστάσει, τὴν τε ἀποτίμησιν
οὐδὲν ἄλλο ἐπιφέρειν λέγοντες ἢ ἄντικρυς δουλείαν καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐπ' ἀντιλήψει
15 παρακαλοῦντες τὸν ἔθνος, ἐπὶ γόνον τὲ τῶν ταῦτ' ἐνεργούντων ἐρεθίζοντες. ἡδοντῇ 5
δὲ τὴν ἀκρόασιν ὧν λέγοιεν τῶν ἀνθρώπων δεχομένων προὔκοπτεν ἐπὶ μέγα ἡ ἐπι-
βολὴ τοῦ τολμήματος, κακὸν δὲ οὐκ ἔστιν, οὗ μὴ γυνέντος ἐκ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν καὶ
παραιτέρω τοῦ εἰπεῖν ἀνεπλήσθη τὸ ἔθνος πολέμων καὶ λησθηρίων μεγάλων καὶ δια- 7
φθορᾶς ἀνδρῶν τῶν πρώτων, δόξη μὲν τοῦ ὀρθομένου τῶν κοινῶν, ἔργῳ δὲ οἰκείων
20 κερδῶν ἐλπίσιν. ἐξ ὧν στάσεις τε ἐφύησαν καὶ φόνος πολιτικός, ὁ μὲν ἐμφυλίοις σφαγαῖς, 8
ὁ δὲ τῶν πολεμίων, λιμὸς τὲ εἰς ὑστάτην ἀνακείμενος ἀναισχυντίαν, καὶ πόλεων ἀλώσεις
καὶ κατασφαγαί, μέχρι δὴ καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ ἐνείματο πυρὶ τῶν πολεμίων ἦδε ἔ-
στάσις. οὕτως ἄρα ἡ τῶν πατριῶν καίνισις καὶ μεταβολὴ μεγάλας ἔχει ῥοπὰς τοῦ ἀπο- 9
λουμένου τοῖς συνελθοῦσιν, εἴ γε καὶ Ἰούδας καὶ Σάδδουκος τετάρτην φιλοσοφίαν ἐπέισα-
25 κτον ἡμῖν ἐγείραντες καὶ ταύτης ἐραστῶν εὐπορηθέντες πρὸς τε τὸ παρὸν θορύβων τὴν
πολιτείαν ἐνέπλησαν καὶ τῶν αὐθις κατεילהφότων κακῶν ῥίζας ἐφύτευσαν τῷ ἀσυνήθει
πρότερον φιλοσοφίας τοιαῦσδε, περὶ ἧς ὀλίγα πρότερον βούλομαι διελθεῖν. 10

Ἰουδαίοις φιλοσοφαίαι τρεῖς ἦσαν ἐκ τοῦ πάννυ ἀρχαίου τῶν πατριῶν, ἡ τε τῶν 11
Ἑσσηρίων καὶ ἡ τῶν Σαδδουκαίων, τρίτην δὲ ἐφιλοσόφουν οἱ Φαρισαῖοι λεγόμενοι. καὶ
30 τυγχάνει μέντοι περὶ αὐτῶν ἡμῖν εἰρημένον ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου,
μνησθήσομαι δ' ὁμῶς καὶ νῦν αὐτῶν ἐπ' ὀλίγον. οἱ τε Φαρισαῖοι γὰρ τὴν δίαίταν ἐξεντε- 12

2 τὸν] τοῦ Busb. — 3 ἀρχέλαον ἀποδωσόμενος Berol. — 4 titulum bis scripsit et in libri XVII calce
et in XVIII fronte, priore loco induxit et ascripsit τέλος τοῦ ἰς ἐβδόμου (ἐβδόμου deletum) λόγου Berol. —
4 λόγος om. Berol. — ιη'] ὀκτωκαιδέκατος Berol. — 5 δὲ om. Berol. — 6 § 1—84 praeter Busbekianum
et Berolinensem collatus est Laurentianus plut. 69 cod. 23. — 9 γενομένων Berol. — ἀποδωσόμενος
Berol. — τὰ ἀρχελαίου Busb. Laur. — 12 Γάβαλα Iosephus. — 13 Σάδδωκον] σάδδοκον Berol. Σαδδῶκ Zon.
σάδδουκον Busb. Laur. — ἐπείγετο Berol. — 16 ἐπιβολὴ Berol. Laur. — 17 κακῶν δὲ Berol. —
22 κατασφαγαί Laur. — δὴ] δὲ Berol. — 23 ἀπολομένου Busb. Laur. — 27 πρότερον om. Iosephus. —
28 i. marg. β' Busb. — 28 ἡ τε] ἔ τε Berol. — 30 εἰρημένα Laur. cum Iosepho. — 31 ὀλίγων man. 1 Busb.

Zonaras I p. 475 Bonn.

- λίξουσιν οὐδὲν ἐς τὸ μαλακώτερον ἐνδιδόντες, ὧν τὸ ὁ λόγος κρίνας παρέδωκεν ἀγαθῶν
 ἔπονται τῇ ἡγεμονίᾳ περιμάχτην ἡγούμενοι τὴν φυλακὴν ὧν ἀπαγορεύειν ἠθέλησε. τιμῆς
 γε τοῖς ἡλικίᾳ προήκουσι παραχωροῦσιν οὐδ' ἐπ' ἀντιλέξει τῶν εἰσηγηθέντων * θράσει
 13 ἐπαιρόμενοι. πράσσεσθαι τε εἰμαρμένη τὰ πάντ' ἀξιοῦντες οὐδὲ τοῦ ἀνθρωπείου
 τὸ βουλόμενον τῆς ἐπ' αὐτοῖς ὁρμῆς ἀφαιροῦνται δοκῆσαν τῷ θεῷ κράσιν γενέσθαι καὶ 5
 τῷ ἐκείνης βουλευτηρίῳ καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ ἐθέλησαν προσχωρεῖν μετ' ἀρετῆς ἢ κακίας.
 14 ἀθανάτον τε ἰσχὺν ταῖς ψυχαῖς πίστις αὐτοῖς εἶναι καὶ ὑποχθονίους δικαιοσύνης τε καὶ
 τιμᾶς οἷς ἀρετῆς ἢ κακίας ἐπιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ γέγονε, καὶ ταῖς μὲν εἰργμὸν αἰδίου
 15 προστίθεσθαι, ταῖς δὲ ῥαστώνῃ τοῦ ἀναβιοῦν. καὶ δι' αὐτὰ τοῖς τε δήμοις πιθανώτατοι
 τυγχάνουσι καὶ ὅποσα θεῖα ἔχεται εὐχῶν τε καὶ ἱερῶν ποιήσεως ἐξηγήσει τῇ ἐκείνων τυγ- 10
 χάνουσι πράσσόμενα. ἐς τοσόνδε ἀρετὴν αὐτοῖς αἱ πόλεις ἐμαρτύρησαν τοῦ ἐπὶ πᾶσι
 16 κρείσσονος ἐπιτηδεύσει ἐν τε τῇ διαίτῃ τοῦ βίου καὶ λόγοις. Σαδδουκαῖοις δὲ τὰς τε
 ψυχὰς ὁ λόγος συναφανίζει τοῖς σώμασι, φυλακὴ δὲ οὐδαμῶς μεταποίησις αὐτοῖς ἢ τῶν
 νόμων· πρὸς γὰρ τοὺς διδασκάλους σοφίας, ἢν μετίασιν, ἀμφιλογεῖν ἀρετὴν ἀριθμοῦσιν.
 17 εἰς ὀλίγους δὲ ἀνδρας οὗτος ὁ λόγος ἀφίκετο, τοὺς μέντοι πρώτους τοῖς ἀξιώμασι, πράσ- 15
 σεται τε ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ὡς εἰπεῖν· ὅποτε γὰρ ἐπ' ἀρχὰς παρέλθοιεν, ἀκουσίως μὲν καὶ
 κατ' ἀνάγκας, προσχωροῦσι δ' οὖν οἷς ὁ Φαρισαῖος λέγει διὰ τὸ μὴ ἄλλως ἀνεκτοῦς
 18 γενέσθαι τοῖς πλήθεσιν. Ἑσσηνοῖς δὲ ἐπὶ μὲν θεῷ καταλιπεῖν φιλεῖ τὰ πάντα ὁ λόγος,
 19 ἀθανατίζουσι δὲ τὰς ψυχὰς περιμάχτην ἡγούμενοι τοῦ δικαίου τὴν πρόσδοτον. εἰς δὲ τὸ
 ἱερὸν ἀναθήματα στέλλοντες θυσίας οὐκ ἐπιτελοῦσι διαφορότητι ἀγνείων, ἃς νομίζοιεν, 20
 καὶ διατοῦτο εἰργόμενοι τοῦ κοινοῦ τεμενίσματος ἐφ' ἑαυτῶν τὰς θυσίας ἐπιτελοῦσι.
 20 βέλτιστοι τε ἄλλως ἄνδρες τὸν τρόπον καὶ τὸ πᾶν πονεῖν ἐπὶ γεωργίᾳ τετραμμένοι. ἄξιον
 δὲ αὐτῶν θανμάσαι παρὰ πάντας τοὺς ἀρετῆς μεταποιουμένους τὸ δίκαιον μηδαμῶς
 ὑπάρξαν Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων τισίν, ἀλλὰ μὴδ' εἰς ὀλίγον, ἐκείνοις δ' ἐκ παλαιῶν συνελ-
 θόν, ἐν τῷ ἐπιτηδεύεσθαι μὴ κεκωλύσθαι τὰ χρήματα κοινὰ αὐτοῖς εἶναι, ἀπολαύει δὲ 25
 οὐδὲν ὁ πλούσιος τῶν οἰκείων μειζρόνως ἢ ὁ μηδοτιοῦν κεκτημένος· καὶ τὰδε πράσσουσιν
 21 ἄνδρες ὑπὲρ τετρακισχίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. καὶ οὔτε γαμετὰς εἰσάγονται οὔτε δούλων
 ἐπιτηδεύουσι κτῆσιν, τὸ μὲν εἰς ἀδικίαν φέρειν ὑπειληφότες, τὸ δὲ στάσεως ἐνδιδόναι
 22 ποιήσιν, αὐτοὶ δ' ἐφ' ἑαυτῶν ζῶντες διακονίᾳ τῇ ἐπ' ἀλλήλους ἐπιχωρῶνται. ἀποδέκτας δὲ
 τῶν προσόδων καὶ ὅποσα ἢ γῇ φέρει χειροτονοῦσιν ἄνδρας ἀγαθοὺς, ἱερεῖς δὲ ἐπὶ ποιήσει 30
 σίτου τε καὶ βρωμάτων προχειρίζονται. ζῶσι δὲ οὐδὲν παρηλλαχμένως, ἀλλ' ὅτι μάλιστα
 23 ἐμπερὶς Ἀσκῶν τοῖς πλείστοις λεγομένοις. τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν φιλοσοφιῶν ὁ Γαλιλαῖος
 Ἰούδας ἡγεμὼν κατέστη, ἧς οἱ τρόφιμοι τὰ μὲν λοιπὰ πάντα γνώμῃ τῶν Φαρισαίων ὁμο-
 λογοῦσι, δυσκίνητος δὲ τοῦ ἐλευθέρου ἔρωσ ἐστὶν αὐτοῖς μόνον ἡγεμόνα καὶ δεσπότην τὸν

3 ἡλικίας Busb. Laur. — post εἰσηγηθέντων spatium vacuum relictum 8—10 litterarum Busb. Laur., 2 litt. Berol.; ταῦτα ἢ erhibet Iosephus — 4 πάντα Busb. Laur. — ἀξιοῦντες .... 5 ἀφαιροῦνται] ἀξιοῦνται (omissis quae interiacent) Berol. — 6 μετὰ Busb. Laur. — 7 πίστις Berol. — 8 ἢ] καὶ Berol. — 9 τε om. Berol. — 10 καὶ ... 11 τυγχάνουσι om. Berol. — 13 φυλακῇ Berol. Laur. — ἢ] ἢ Busb. Laur. Berol. — 23 παρὰ] παρὶ sic Berol. — 24 βαρβάρων ἢ ἐλλήνων tr. Busb. Laur. — 24 συνελθόν Busb. Laur. — 32 ἐμπερὶς] ἐμφανῶς Busb. — 32 δωκῶν Berol. — 34 ἡγεμόσι καὶ δεσπόταις Berol.

Zonaras I p. 476 Bonn.

Θεὸν ὑπειληφόσι. Θανάτων τε ιδέας ὑπομένειν παρηλλαγμένας ἐν ὀλίγῳ τίθενται καὶ
 συγγενῶν καὶ φίλων τιμωρίας ὑπὲρ τοῦ μηδένα ἄνθρωπον προσαγορεύειν δεσπότην. ἑώρα- 24
 κόσι δὲ τοῖς πολλοῖς τὸ ἀμετάλλακτον αὐτῶν τῆς ὑπὸ τοιούτοις ἐνστάσεως περαιτέρω
 διελθεῖν παρέλιπον· οὐ γὰρ δέδοικα, μὴ εἰς ἀπιστίαν ὑποληφθῇ τι τῶν λεγομένων ἐπ'
 5 αὐτοῖς, τούναντίον μὴ ἐλασσόνως τοῦ ἐκείνων καταφρονήματος δέχεσθαι τὴν ταλαιπωρίαν
 τῆς ἀλγηδόνης ὁ λόγος ἀφηγῆται. ἀνοῖα τὲ τῇ ἐντεῦθεν ἤρξατο ροσεῖν τὸ ἔθνος Γεσσίου 25
 Φλώρου, ὃς ἡγεμὼν ἦν, ἐξουσία τοῦ ὑβρίζειν ἀπονοήσαντος αὐτοὺς ἀποστῆναι Ῥωμαίων.
 φιλοσοφεῖται μὲν Ἰουδαίοις τοσάδε.

Κυρήνιος δὲ τὰ Ἀρχελαίου χρήματα ἀποδόμενος ἤδη καὶ τῶν ἀποτιμήσεων πέρας 26
 10 ἔχουσῶν, αἱ ἐγένοντο τριακοστῶ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει μετὰ τὴν Ἀντωνίου ἐν Ἀκτίῳ ἦτταν ὑπὸ
 Καίσαρος, Ἰωάζαρον τὸν ἀρχιερέα καταστασιασθέντα ὑπὸ τῆς πληθύνος ἀφελόμενος τὸ
 ἀξίωμα τῆς τιμῆς Ἀνανον τὸν Σεθὶ καθιστᾷ ἀρχιερέα. Ἡρώδης δὲ καὶ Φίλιππος τετρα- 27
 χίαν ἐκάτερος τὴν ἐαυτοῦ παρειληφότες καθίσταντο. καὶ Ἡρώδης Σέπφωριν τειχίσας
 πρόσχημα τοῦ Γαλιλαίου παντὸς ἔγεν αὐτὴν Αὐτοκρατορίδα· Βηθαραμφὰ δέ, πόλις καὶ
 15 αὕτη τυγχάνει, τείχει περιβαλὼν Ἰουλιάδα ἀπὸ τῆς τοῦ αὐτοκράτορος προσαγορεύει γυναικὸς.
 Φίλιππος δὲ Πανεάδα τὴν πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἰορδάνου κατασκευάσας ὀνομάζει Καί- 28
 σάριαν, κώμην δὲ Βηθσαιδᾶ πρὸς λίμνῃ τῇ Γενησαρίτιδι πόλεως παρασχὼν ἀξίωμα
 πλήθει τὲ οἰκητόρων καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει Ἰουλίαν θυγατρὶ τῇ Καίσαρος ὁμώνυμον
 ἐκάλεσε.

20 Κοπωνίου δὲ τὴν Ἰουδαίαν διέποντος, ὃν ἔφην Κυρήνιῳ συνεκπεμφθῆναι, τάδε 29
 πράσσεται. τῶν ἀξύνμων τῆς ἐορτῆς ἀγομένης, ἣν πᾶσχα καλοῦμεν, ἐκ μέσης νυκτὸς ἐν
 ἔθει τοῖς ἱερεῦσιν ἦν ἀνοιγνύναι τοῦ ἱεροῦ τοὺς πυλῶνας. καὶ τότε οὖν, ἐπεὶ τὸ πρῶτον 30
 γίνεται ἡ ἀνοιξὶς αὐτῶν, ἄνδρες Σαμαρεῖται κρύφα εἰς Ἱεροσόλυμα ἐλθόντες διάρρηξιν
 ἀνθρωπείων ὀστέων ἐν ταῖς στοαῖς ποιοῦνται, καὶ διὰ παντὸς τοῦ ἱεροῦ* καὶ Κοπώνιος 31
 25 μετ' οὐ πολὺ εἰς Ῥώμην ἐπαναχωρεῖ, διάδοχος δὲ αὐτῷ τῆς ἀρχῆς παραγίνεται Μάρκος
 Ἀμβιβούχος, ἐφ' οὗ καὶ Σαλώμη τοῦ βασιλέως Ἡρώδου ἀδελφῇ μεταστᾶσα Ἰουλίᾳ Ἰάμνειαν
 τε καταλείπει καὶ τὴν τοπαρχίαν πᾶσαν τὴν τε ἐν τῷ πεδίῳ Φασαηλίδα καὶ Ἀρχελαῖδα,
 ἐνθα γονίκων πλείστη φύτευσις καὶ καρπὸς αὐτῶν ἄριστος. διαδέχεται δὲ καὶ τοῦτον 32
 Ἄννινος Ροῦφος, ἐφ' οὗ δι' καὶ τελεντᾷ Καίσαρ, δεύτερος Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ γενόμενος,
 30 ἐπτά δ' αὐτῷ καὶ πεντήκοντα τῆς ἀρχῆς ἔτη, πρὸς οἷς μῆνες ἕξ ἡμέραιν δυοῖν πλείονες,
 τούτου δὲ αὐτῷ τοῦ χρόνου τεσσαρεσκαίδεκα ἔτη συνῆρξεν Ἀντώνιος, ἐβίω δὲ ἔτη ἐπτά καὶ
 ἐβδομήκοντα. διαδέχεται δὲ τῷ Καίσαρι τὴν ἡγεμονίαν Τιβέριος Νέρων τῆς γυναικὸς αὐτοῦ 33
 Ἰουλίας υἱὸς ὢν, τρίτος οὗτος ἤδη αὐτοκράτωρ, καὶ πεμπτὸς ὑπ' αὐτοῦ παρῆν Ἰουδαίοις
 ἔπαρχος διάδοχος Ἀννίου Ροῦφον Οὐαλλέριος Γράτος. ὃς παύσας ἱερᾶσθαι Ἀνανον Ἰσμάηλον 34

1 τε] δὲ Busb. — 7 αὐτοὺς om. Busb. Laur. — 9 i. marg. γ' Busb. — 13 Ἡρώδην Busb. Laur. —
 14 αὐτὴν om. Busb. Laur. — 17 βηθσαιδᾶ Laur. — 18 οἰκητόρων] οἰκητηρίων Busb. οἰκητηρίω Laur. —
 22 ἔθνει man. 1 Busb. — 23 ἐπεὶ] ἐπι Busb. Laur. — 24 post ἱεροῦ lacuna 20—30 litt. in Busb.,
 circiter 40 litt. in Laur., in Berol. nulla lacuna. in Iosephi codd. haec traduntur: ἤρξαντο μὴ πρότερον
 ἐπὶ τοιούτοις νομίζοντες τὰ τε ἄλλα διὰ φυλακῆς μείζονος ἦγον τὸ ἱερόν. — 25 ὑπαναχωρεῖ Busb. Laur. —
 28 τὴν om. Berol. — 28 δὲ om. Busb. Laur. — τοῦτον] τοῦτο Laur. — 33 παρῆν om. Busb.

Zonaras I p. 477 Bonn.

- ἀρχιερέα ἀποφαίνει τοῦ Φαβί, καὶ τοῦτον δὲ μετ' οὐ πολὺ μεταστήσας Ἐλεάζαρον τὸν Ἀνάου τοῦ ἀρχιερέως νιὸν ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα. ἐνιαυτοῦ δὲ διαγενομένου καὶ τόνδε
 35 παύσας Σίμωνι τῷ Καμίθου τὴν ἀρχιερωσύνην παραδίδωσιν. οὐ πλείων δὲ καὶ τῷδε ἐνιαυτοῦ τὴν τιμὴν ἔχοντι διεγένετο χρόνος, καὶ Ἰώσηπος ὁ Καϊάφας διάδοχος ἦν αὐτῷ. καὶ Γράτος μὲν ταῦτα πράξας εἰς Ῥώμην ἐπαναχωρεῖ ἑνδεκα ἔτη διατρίψας ἐν Ἰουδαίᾳ, 5
 36 Πόντιος δὲ Πιλάτος διάδοχος αὐτῷ ἦκεν. Ἡρώδης δὲ ὁ τετράρχης, ἐπὶ μέγα γὰρ ἦν τῷ Τιβερίῳ φιλίας προελθὼν, οἰκοδομεῖται πόλιν ἐπ' ὠνύμον αὐτῷ Τιβεριάδα τοῖς κρατίστοις ἐπιτίσας αὐτὴν τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ λίμνῃ τῇ Γενησαρίτιδι. Θερμὰ δὲ οὐκ ἄποθεν ἐστὶν
 37 ἐν κόμῃ, Ἀμαθοῦς ὄνομα αὐτῇ. σύγκλυδες δὲ ἄκῃσαν, οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ τὸ Γαλιλαῖον ἦν, καὶ ὅσοι μὲν ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῷ γῆς ἀναγκαστοὶ καὶ πρὸς βίαν εἰς κατοικίαν ἀγόμενοι, τινὲς 10 δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει. ἐδέξατο δὲ αὐτοῖς συνοίκους καὶ τοὺς πανταχόθεν ἐπισυναγομένους
 38 ἄνδρας ἀπόρους, ἔστι δὲ οὓς μήτε σαφῶς ἐλευθέρους, πολλὰ τὲ αὐτοὺς καπὶ πολλοῖς ἠλευθέρωσε καὶ εὐηργέτησεν, ἀνάγκασμα τοῦ μὴ ἀπολείψειν τὴν πόλιν ἐπιθείς, κατασκευαῖς τὲ οἰκίσεων καὶ γῆς ἀποδόσει, εἰδὼς παράνομον τὸν οἰκισμὸν ὄντα καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰουδαίου πατρὶου διὰ τὸ ἐπὶ μνήμασιν, ἃ πολλὰ τῆδε ἦν, ἀνηρημένοις τὴν ἰδρυσιν τῇ Τιβεριάδι 15 γενέσθαι· μιαινοὺς δὲ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας εἶναι τοὺς οἰκήτορας ἀγορεύει ἡμῖν τὸ νόμιμον.
 39 Τελευτᾷ δὲ καὶ Φραάτης ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐπιβου-
 40 λευθεὶς ὑπὸ Φραατάκου τοῦ νιέος· Φραάτης γὰρ παίδων αὐτῷ γνησίων γενομένων Ἰταλικῇ παιδίσκῃ, ὄνομα αὐτῇ Θεσμοῦσα, ὑπὸ Ἰουλίου Καίσαρος μετ' ἄλλων δωρεῶν ἀπεσταλμένη τὸ μὲν πρῶτον παλακῇ ἐκέχρητο, καταπλαγείς δὲ τῷ πολλῷ τῆς εὐμορφίας προιόντος τοῦ 20 χρόνου καὶ παιδὸς αὐτῇ ἐκ Φραάτου γενομένου γαμετὴν τὲ τὴν ἀνθρώπον ἀποφαίνεται
 41 καὶ τιμίαν ἦγεν. ἐπὶ πᾶσι δ' οἷς εἴποι πιθανὴν τῷ βασιλεῖ γεγονυῖα καὶ σπεύδουσα τῷ
 42 αὐτῆς παιδί γενέσθαι τὴν Πάρθων ἡγεμονίαν, πείθει αὐτὸν ἐκπέμπειν εἰς Ῥώμην ἐφ' ὀμηρείαν τοὺς γνησίους παῖδας. καὶ οὗτοι μὲν ἐξεπέμποντο. Φραατάκης δὲ μόνος ἐπὶ τοῖς πράγμασι τρεφόμενος ἐπεβούλευσε τῷ πατρὶ συμπράξει τῆς μητρός, ἣ δὴ καὶ συνίεναι 25
 43 λόγος. καὶ δι' ἀμφοτέρα μισηθεὶς οὐδὲν ἦσσαν τῆς πατροκτονίας τὸ μύσος τοῦ τῆς μητρός ἔρωτος τιθεμένων τῶν ὑπηκόων, στάσει περιελαθεὶς πρότερον ἢ φῦναι μέγας ἐξέπιπτε
 44 τῶν πραγμάτων καὶ οὕτω θνήσκει. συμφρονήσαντες δὲ οἱ γενναιότατοι Πάρθων Ἡρώδην ἐκάλουν ἕνα τῶν ἐκ τοῦ Ἀρσακιδῶν γένους, οὐ γὰρ ἑτέροις ἄρχειν νόμιμον, ἦν δ' ἄλλως ἐπίφθορον παρὰ τῷ πλήθει καὶ ὑπαίτιον καὶ ὑπερβολὰς ὁμότητος· πάννυ γὰρ ἦν σκαιὸς 30
⁴⁵ καὶ ⁴⁶ δυσδιάθετος ὀργήν. τοῦτον μὲν δὴ συστάντες ἀποκτείνουσι. πρεσβεύσαντες δὲ εἰς Ῥώμην ἤτοῦντο βασιλεῖα τῶν ὀμηρενόντων, καὶ πέμπεται Βοώνης προκριθεὶς τῶν ἀδελφῶν.
 47 ταχεῖα δὲ ἀνατροπὴ τοὺς βαρβάρους ὕπνισιν ἄτε καὶ σφαλεροὺς φύσει ὄντας πρὸς τὴν ἀναξιοπάθειαν· ἀνδραπόδω γὰρ ἀλλοτρίῳ ποιήσειν τὸ πραττόμενον ἡξίου, τὴν

1 τοῦ] τὸν τοῦ Zon. cum Iosepho. — τὸν] τοῦ Busb. Laur. — 3 πάσας Berol. — 5 ἀπαναχωρεῖ Busb. Laur. — διατρίψας Berol. — 7 οἰκονομεῖται Berol. — ἐπ' ὠνύμον om. Busb. Laur. — τὰβεριάδα Berol. — 10 ἀναγόμενοι Berol. — 13 ἀναγκασμένα Berol. — 18 φραατάλου Berol. φραάτου Busb. — νιέως Laur. et man. 1 Busb. — 18 γὰρ om. Laur. — 20 παλλακῇ ex corr. Busb. — 22 εἴπη Berol. — 24 ἐξεπέμπετο Berol. — 26 ἦσσαν ex ἦσαν corr. Berol. — 29 νόμιμα Berol. — 30 καὶ Berol. — 31 ἀποκτείνουσι Berol. — 31 πρεσβεύσαντας man. 1 Busb. πρεσβεύσαντος Berol. — 33 ταχεῖα] ταχείους Berol. — τοὺς] τὰ Berol. — 34 ἀξιοπάθειαν Busb. Laur.

Zonaras I p. 477 Bonn.

ὁμηρεῖαν ἀντὶ δουλείας ὀνομάζοντες. ἐκάλουν δὲ Ἀρτάβανον Μηδείας βασιλεύοντα γένος 48
 Ἀρσακίδην· πείθεται δὲ Ἀρτάβανος καὶ μετὰ στρατιάς ἔπεισιν. ἵπαντιάζει δὲ αὐτὸν
 Βοώνης καὶ τὸ μὲν πρῶτον συμφρονήσαντος αὐτῷ τοῦ πλήθους τῶν Πάρθων παραταξά-
 μενος νικᾷ, καὶ φεύγει πρὸς τοὺς ὄρους τῆς Μηδίας Ἀρτάβανος. καὶ μετ' οὐ πολὺ συνα- 49
 5 γαγῶν στρατιὰν συμβάλλει τῷ Βοώνῃ καὶ νικᾷ, καὶ Βοώνης εἰς Σελεύκειαν ἀφιππάζεται
 σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτόν. Ἀρτάβανος δὲ πολὺν τῇ τροπῇ φόνον ἐργασάμενος πρὸς
 Κτησιφῶντα μετὰ τοῦ πλήθους ἀναχωρεῖ. καὶ κεῖνος μὲν ἐβασίλευσεν ἤδη Πάρθων, Βοώνης 50
 δὲ εἰς Ἀρμενίαν διαπίπτει. καὶ κατ' ἀρχάς μὲν ἐφίετο τῆς χώρας καὶ πρὸς Ῥωμαίους
 ἐπρέσβευεν. ὥς δὲ αὐτῷ Τιβέριος μὲν ἀπέιπε πρὸς τε τὴν ἀνανδρίαν καὶ τοῦ Πάρθου 51
 10 τὰς ἀπειλάς, ἀναπρέσβευε γὰρ δὴ πόλεμον ἀνατεινόμενος, μηχανὴ δὲ ἦν ἐτέρας βασι-
 λείας οὐδεμία, καὶ γὰρ οἱ περὶ Νιφάτην δυνατοὶ τῶν Ἀρμενίων Ἀρταβάνῳ προστίθενται,
 παραδίδωσιν αὐτὸν Σιλανῷ τῷ τῆς Συρίας στρατηγῷ. καὶ κεῖνος μὲν κατὰ αἰδῶ τῆς 52
 ἐν Ῥώμῃ κομιδῆς ἐν Συρίᾳ παρεφυλάττετο· τὴν δὲ Ἀρμενίαν Ὀρώδῃ δίδωσιν Ἀρτά-
 βανος ἐνὶ τῶν αὐτοῦ παιδῶν. ἐτελεύτησε δὲ καὶ ὁ τῆς Κομμαγενῆς βασιλεὺς Ἀντίοχος, 53
 15 διέστη δὲ τὸ πλῆθος πρὸς τοὺς γνωρίμους καὶ πρεσβεύουσιν ἀφ' ἑκατέρου μέρους, οἱ μὲν
 δυνατοὶ μεταβάλλειν τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας εἰς ἐπαρχίαν ἀξιοῦντες, τὸ δὲ πλῆθος
 βασιλεύεσθαι κατὰ τὰ πάτρια. καὶ ψηφίζεται ἡ σύγκλητος Γερμανικὸν πέμπειν διορθώ- 54
 σοντα τὰ κατὰ τὴν ἀνατολὴν πραγματευομένης αὐτῷ τῆς τύχης εὐκαιρίαν τοῦ θανάτου·
 καὶ γὰρ γενόμενος κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ πάντα διορθώσας ἀνηρέθη φαρμάκῳ ὑπὸ
 20 Πίσωνος.

Πιλάτος δὲ ὁ τῆς Ἰουδαίας ἡγεμὼν στρατιὰν ἐκ Καισαρείας ἀγαγὼν καὶ μεθιδρύσας 55
 χειμαδιούσαν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπὶ καταλύσει τῶν νόμων τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐφρόνησε, προ-
 τομάς Καίσαρος, αἱ ταῖς σημαίαις προσῆσαν, εἰσαγόμενος εἰς τὴν πόλιν, εἰκόνων ποιήσιν
 ἀπαγορεύοντος ἡμῖν τοῦ νόμου. καὶ διὰ τοῦτο οἱ πρότερον ἡγεμόνες ταῖς μὴ μετὰ τοιῶνδε 56
 25 κόσμων σημαίαις ἐποιοῦντο εἴσοδον τῇ πόλει. πρῶτος δὲ Πιλάτος ἀγνοῖα τῶν ἀνθρώπων
 διὰ τὸ νύκτωρ γενέσθαι τὴν εἴσοδον ἰδρύνεται τὰς εἰκόνας φέρων εἰς Ἱεροσόλυμα. οἱ δ' 57
 ἐπεὶ ἔγνωσαν κατὰ πληθὺν παρῆσαν εἰς Καισαρείαν ἱκετείαν ποιοῦμενοι ἐπὶ πολλὰς
 ἡμέρας ἐπὶ μεταθέσει τῶν εἰκόνων. καὶ μὴ συγχωροῦντος διὰ τὸ εἰς ὕβριν Καίσαρι φέρειν,
 ἐπείπερ οὐκ ἐξανεχώρουν λιπαρεῖν, κατὰ τὴν ἑκτὴν ἡμέραν ἐν ὅπλοις ἀφανῶς ἐπικαθίσας
 30 τὸ στρατιωτικὸν αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμα ἦκε. τὸ δὲ ἐν τῷ σταδίῳ κατεσκευάστο, ὕπερ ἀπέ- 58
 κρυπτε τὸν ἐφεδρεύοντα στρατιόν. πάλιν δὲ τῶν Ἰουδαίων ἱκετεία χρωμένων ἀπὸ συν-
 θήματος περιστήσας τοὺς στρατιώτας ἠπείλει θάνατον ἐπιθήσειν ζημίαν, εἰ μὴ πανσά-
 μεινοι θορυβεῖν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα ἀπίοιεν. οἱ δὲ πρηνεῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ γυμνούμενοι 59
 πρὸς σφαγὰς ἤδοντ' ὀφείλει τὸν θάνατον ἔλεγον ἢ τολμήσειν τὴν σοφίαν παραβῆσεσθαι
 35 τῶν νόμων. καὶ Πιλάτος θαναμάσας τὸ ὄχυρόν αὐτῶν ἐπὶ φυλακῇ τῶν νόμων παραχρῆμα
 τὰς εἰκόνας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπανεκόμισεν εἰς Καισαρείαν. ὑδάτων δὲ ἐπαγωγὴν εἰς 60

1 ὀνομάζοντα Berol. — Μηδείας βασιλεύοντα in ras. Laur. — μηδίας Berol. — 2 ἀρτάβανος, ν
 ex ζ corr. vid. Berol. — 5 Βοώνη καὶ] βοώνης Berol. — ἐλεύκειαν Berol. — 6 ὀλίγοις ex λόγοις corr.
 Busb. — 10 ἐτέρα Laur. — 12 συλανῶ Busb. — 17 διορθώσαντα Berol. — 18 τὴν om. Busb. Laur. —
 23 δημαίαις Berol. — 24 ταῖς] τοὺς Berol. — 28 ὕβριν, inter ε et ν una litt. erasa Busb. — 32 παρα-
 στήσας Berol. — 35 αὐτῶν om. Berol. — τῶν suppl. Berol.

Zonaras I p. 479 Bonn.

- τὰ Ἱεροσόλυμα ἔπραξε δαπάνῃ τῶν ἱερῶν χρημάτων ἐκλαβὼν τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥεύματος
 ὅσον ἀπὸ διακοσίων σταδίων, οἱ δὲ οὐκ ἡγάπων τοῖς ἀμφὶ τὸ ὕδωρ χρωμένοις, πολλαὶ τὲ
 μυριάδες ἀνθρώπων συνελθόντες κατεβῶν αὐτοῦ παύσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιοῦτοις προθυ-
 μουμένον, τινὲς δὲ καὶ λοιδορίᾳ χρώμενοι ὑβρίζον εἰς τὸν ἄνδρα, οἷα δὲ φιλεῖ πράσσειν
 61 Ὀμιλος. ὁ δὲ στολῇ τῇ ἐκείνων πολὺ πλῆθος στρατιωτῶν ἀμπισχόμενον, οἱ ἔφερον σκυ- 5
 τάλας ὑπὸ ταῖς στολαῖς, διαπέμψας εἰς ὃ περιέλθοιεν αὐτούς, αὐτὸς ἐκέλευεν ἀναχωρεῖν.
 τῶν δὲ ὠρμηκότεων εἰς τὸ λοιδορεῖν ἀποδίδωσι τοῖς στρατιώταις ὃ προσυνέκειτο σημεῖον.
 62 οἱ δὲ καὶ πολὺ μειζρόνως ἤπερ ἐπέταξε Πιλάτος ἐχρῶντο πληγαῖς τοὺς τε θαρρυβοῦντας ἐν
 ἴσῳ καὶ μὴ κολάζοντες. οἱ δ' εἰσεφέροντο μαλακὸν οὐδέν, ὥστε ἄοπλοι ληφθέντες ὑπ'
 ἀνδρῶν ἐκ παρασκευῆς ἐπιφερομένων πολλοὶ μὲν αὐτῶν ταύτῃ καὶ ἀπέθνησκον, οἱ δὲ καὶ 10
 τραυματῖαι ἀνεχώρησαν. παύεται δ' ἡ στάσις.
- 63 Γίνεται δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον Ἰησοῦς σοφὸς ἀνὴρ, εἶγε ἄνδρα αὐτὸν λέγειν
 χρητὴν ἦν γὰρ παραδόξων ἔργων ποιητής, διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν σὺν ἡδοῇ τάλῃθι
 δεχομένων, καὶ πολλοὺς μὲν Ἰουδαίους, πολλοὺς δὲ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπηγάγετο· ὁ χριστὸς
 64 οὗτος ἦν. καὶ αὐτὸν ἐνδείξει τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' ἡμῖν σταυρῷ ἐπιτετιμηκότος 15
 Πιλάτου οὐκ ἐπαύσαντο οἱ τὸ πρῶτον αὐτὸν ἀγαπήσαντες· ἐφάνη γὰρ αὐτοῖς τρίτην ἔχων
 ἡμέραν πάλιν ζῶν, τῶν θείων προφητῶν ταῦτά τε καὶ ἄλλα μυρία περὶ αὐτοῦ θαυμάσια
 εἰρηκότων. εἰσεῖι τὲ νῦν τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τοῦδε ὠνομασμένον οὐκ ἐπέλιπε τὸ
 65 φῶλον. καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς δὲ χρόνους ἑτερόν τι δεινὸν ἐθορύβει τοὺς Ἰουδαίους καὶ
 περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἰσίδος τὸ ἐν Ῥώμῃ πράξεις αἰσχυρῶν οὐκ ἀπηλλαγμένοι συντυγχάνουσι. 20
 καὶ πρότερον τοῦ τῶν Ἰσιακῶν τολμήματος μνήμην ποιησάμενος οὕτως μεταγάγω τὸν
 66 λόγον ἐπὶ τὰ ἐν τοῖς Ἰουδαίσι γεγονότα. Παυλίνα ἦν τῶν ἐπὶ Ῥώμης προγόνων τὲ
 ἀξιώματι καὶ τῷ καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεύματι ἀρετῆς εἰς μέγα προοιούσα, δύναμις τε αὐτῇ
 χρημάτων ἦν καὶ γεγονυῖα τῇ ὄψει εὐπρεπῆς καὶ τῆς ὥρας ἐν ἣ μάλιστα ἀγάλλονται αἱ
 γυναικες εἰς τὸ σωφρονεῖν ἀνέκειτο ἡ ἐπιτηδευσίς τοῦ βίου. ἐγεγάμητο δὲ Σατορινίῳ εἰς 25
 67 τὰ πάντα ἀντισουμένῳ τῶν περὶ αὐτὴν ἀξιολόγων. ταύτης ἐρᾷ Λέκιος Μοῦνδος τῶν τότε
 ἱππέων ἐν ἀξιώματι μεγάλῳ, καὶ μειζρόνος γὰρ οὗσης ἀλῶναι δώροις διὰ τὸ καταπεμφθέντων
 εἰς πλῆθος ὑπεριδεῖν ἐξῆπτο μᾶλλον, ὥστε καὶ εἴκοσι μυριάδας δραχμῶν Ἀττικῶν ὑπι-
 68 σχεῖται ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. καὶ μὴδ' ὥς ἐπικλωμένης, οὐ φέρων τὴν ἀτυχεῖαν τοῦ ἔρωτος ἐνδεία
 69 σιτίων θάνατον ἐπιτιμᾶν αὐτῷ καλῶς ἔχειν ἐνόμισεν. ἦν δὲ Ἰδὴ πατρὸς ἀπελευθέρου 30
 τῷ Μοῦνδῳ παντοίων ἰδρις κακῶν. αὕτη δεινῶς φέρουσα τοῦ νεανίσκου τῷ ψηφίσματι
 τοῦ θανεῖν, ἀνεγείρει τὲ αὐτὸν ἀφικομένη διὰ λόγου πιθανῇ τὲ ἦν ἐλπίδων τινῶν ὑπο-
 70 σχέσεσιν, ὥς διαπραχθησομένων ὁμιλιῶν πρὸς τὴν Παυλίναν αὐτῷ. καὶ δεχομένου τὴν
 ἱκεσίαν ἡδοῇ πέντε μυριάδων δέξασιν αὐτῇ μόνων ἔλεγεν ἐπὶ δόσει τῆς γυναικός.
 καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τούτοις ἀνεγείρασα τὸν νεανίσκον καὶ τὸ αἰτηθὲν λαβοῦσα ἀργύριον οὐ τὰς 35
 αὐτὰς ὁδοὺς ἐπέτρελλετο τοῖς προδεδιακορημένοις, ὁρῶσα τῆς γυναικός τὸ μηδαμῶς χρημάτων

2 πολλαί] πολλὰς Berol. — 4 ἄνδρα Berol. — 6 ἀνεχωρεῖν Berol. — 7 προσυνέκειτο] προσ-
 ενεγκεῖτο Berol. — 13 σὺν, ὕν i. ras. Berol. — ἡδοῇ] man. 1 Berol. — 20 ἀπηλλαγμένοι man. 1

Busb. — 21 μετάγω Berol. — 25 ἀνέκειτο, εἰ ex ἰ corr. Busb. — ἀνέκειτο ἢ] ἀνέκειν, γ i. ras. ex η
 corr. Laur. — 16 αἰτήν] αὐτὰ Berol.

Zonaras I p. 481 Bonn.

ἀλισκόμενον, εἰδυῖα δὲ αὐτὴν τῇ θεραπείᾳ τῆς Ἰσιδος σφόδρα ὑπηγμένην τεχνᾶται τι
 τοιόνδε. τῶν ἱερέων τισὶν ἀφικομένη διελέχθη ἐπὶ πίστεσι μεγάλας, τὸ δὲ μέγιστον 71
 δόσει χρημάτων τὸ μὲν παρὸν μυριάδων δυεῖν καὶ ἡμσεῖα, λαβόντος δ' ἑκβασιν τοῦ
 πράγματος ἐτέρῳ τοσούδε, διασαφεῖ τοῦ νεανίσκου τὸν ἔρωτα αὐτοῖς, κελεύουσα παντοίως
 5 ἐπιλήψεσθαι τῆς ἀνθρώπου σπουδᾶσαι. οἱ δ' ἐπὶ πλήθει τοῦ χρυσίου παραχθέντες 72
 ὑπισχνοῦντο, καὶ αὐτῶν ὁ γεραίτατος ὡς τὴν Παυλίαν ὡσάμενος γενομένων εισόδων
 καταμόνας διὰ λόγων ἐλθεῖν ἤξιον. καὶ συγχωρηθῆναι πεμπτὸς ἔλεγεν ἦκειν ὑπὸ τοῦ
 Ἀνούβιδος ἔρωτι αὐτῆς ἡσσημένου τοῦ Θεοῦ κελεύοντός τε ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν. τῇ δὲ εὐκτὸς 73
 ὁ λόγος ἦν καὶ ταῖς τε φίλαις ἐνεκαλλωπίζετο τῇ ἐπὶ τοιούτοις ἀξιώσει τοῦ Ἀνούβιδος καὶ
 10 γράζει πρὸς τὸν ἄνδρα, δεῖπνον τε αὐτῇ καὶ εὐνὴν τοῦ Ἀνούβιδος εἰσηγγέλλαι, συνεχώρει
 δ' ἐκεῖνος τὴν σωφροσύνην ἐξεπιστάμενος τῆς γυναικός. χωρεῖ οὖν εἰς τὸ τέμενος, καὶ 74
 δειπνήσασα, ὡς ὕπνου καιρὸς ἦν, κλεισθεῖσων τῶν θυρῶν ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἔνδον ἐν τῷ
 ναῷ καὶ τὰ λύχνα ἐκποδῶν ἦν καὶ ὁ Μοῦνδος, προεκέκρυπτο γὰρ τῇδε, οὐκ ἰμάρτανεν
 ὁμιλῶν τῶν πρὸς αὐτὴν. παννύχιόν τε αὐτῷ διηκονήσατο ὑπειληφύτα Θεὸν εἶναι. καὶ 75
 15 ἀπελθόντος πρότερον ἢ κίνησιν ἄρξασθαι τῶν ἱερέων, οἱ τὴν ἐπιβουλὴν ἤδεσαν, ἡ Παυλίνα
 πρῶτ' εἰς τὸν ἄνδρα ἐλθοῦσα τὴν ἐπιφάνειαν ἐκδιηγεῖται τοῦ Ἀνούβιδος καὶ πρὸς τὰς
 φίλας ἐνελαμπρύνετο λόγοις τοῖς ἐπ' αὐτῷ. οἱ δὲ τὰ μὲν ἠπίστουν εἰς τὴν φύσιν τοῦ 76
 πράγματος ὀρῶντες, τὰ δ' ἐν θαύματι καθίσταντο οὐκ ἔχοντες ἄπιστα αὐτὰ κρίνειν,
 ὁπότε εἰς τὴν σωφροσύνην καὶ τὸ ἀξίωμα ἀπίδοιεν αὐτῆς. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν 77
 20 πρᾶξιν ὑπαντιάσας αὐτὴν ὁ Μοῦνδος „Παυλίνα, φησὶν, ἀλλὰ μοι καὶ εἴκοσι μυριάδας
 διεσώσω δυναμένη οἷα προσθέσθαι τῷ σαντῆς, διακονεῖσθαι τε ἐφ' οἷς προεκαλούμην
 οὐκ ἐνέλιπες. ἃ μέντοι εἰς Μοῦνδον ὕβρει διεχρῶ, μηδὲν μοι μελήσαν τῶν ὀνομάτων,
 ἀλλὰ τῆς ἐκ τοῦ πράγματος ἡδονῆς, Ἀνούβιον ὄνομα ἐθέμην αὐτῷ.“ καὶ ὁ μὲν ἀπῆκε 78
 ταῦτ' εἰπών, ἡ δὲ εἰς ἔννοιαν τότε πρῶτον ἐλθοῦσα τοῦ τολμήματος περιορῶνται τε
 25 τὴν στολὴν καὶ τὰνδρὶ δηλώσασα τοῦ παντὸς ἐπιβουλεύματος τὸ μέγεθος ἐδεῖτο μὴ
 περιωφθαι βοηθείας τυγχάνειν· ὁ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐπεσήμανε τὴν πρᾶξιν. καὶ ἔ 79
 Τιβέριος μαθήσεως ἀκριβοῦς αὐτῷ γενομένης ἐξετάσει τῶν ἱερέων ἐκείνους τε ἀνεσταύρωσε
 καὶ τὴν Ἰδην ὀλέθρου γενομένην αἰτίαν καὶ τὰ πάντα ἐφ' ὕβρει συνθεῖσαν τῆς γυναικός,
 τὸν τε ναὸν καθεῖλε καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἰσιδος εἰς τὸν Θύβριν ποταμὸν ἐκέλευσεν
 30 ἐμβαλεῖν. Μοῦνδον δὲ φυγῆς ἐτίμησε, κώλυμα τοῦ μὴ μειζόνως κολᾶσαι τὸ μετὰ 80
 ἔρωτος αὐτῷ ἡμαρτῆσθαι τὰ ἡμαρτημένα ἡγησάμενος. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως·
 ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν ἐν Ρώμῃ Ἰουδαίοις κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον
 συντυχόντων, ὥς μοι καὶ προαπεσήμανεν ὁ λόγος. ἦν ἀνὴρ Ἰουδαῖος, φηγὰς τῆς 81
 αὐτοῦ κατηγορίας παραβάσεων νόμων τινῶν καὶ δέει τιμωρίας τῆς ἐπ' αὐτοῖς, πονηρὸς δὲ
 35 εἰς τὰ πάντα. καὶ δὴ ποτε ἐν τῇ Ρώμῃ διαιτώμενος προσεποιεῖτο μὲν ἐξηγεῖσθαι σοφίαν
 νόμων τῶν Μωσέως, προσποιησάμενος δὲ τρεῖς ἄνδρας εἰς τὰ πάντα ὁμοιοτρόπους τούτοις 82
 ἐπιφοιτήσασαν Φουλβίαν, τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν καὶ νομίμοις προσεληλυθυῖαν τοῖς

1 ἀλισκόμενην Berol. — τῇ om. Laur. — 6 ὑπισχνοῦνται Berol. — 13 ἡμάρτανον, o ex corr. Berol. — 14 παννύχιόν Berol. — 16 εἰς] ὡς Iosephus. — 18 αὐτὰ] αὐτὴν Busb. — 21 σαντῆς] αὐτῆς man. 1 Laur. — 23 αὐτῷ Laur. — 26 ἐπεδήμανε Berol. — 28 γενομένων Berol. — 30 μὴ om. Busb. Laur. — 36 δὲ om. Busb.

Zonaras I p. 482 Bonn.

- Ἰουδαῖκοις πεῖθουσι πορφύραν καὶ χρυσὸν εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερὸν διαπέμψασθαι,
83 καὶ λαβόντες ἀνάλωμα ταῦτα ἐπὶ χρεῖαις οἰκείαις ποιοῦνται. καὶ ὁ Τιβέριος ταῦτα μαθὼν
ἐκ Σατορνίνου τοῦ τῆς Φουλβίας ἀνδρὸς ἐπισκήψει ταίτης, κελεύει πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν τῆς
84 Ῥώμης ἀπελθεῖν. οἱ δὲ ὑπατοὶ τετρακισχιλίους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν στρατολογήσαντες
ἐπεμψαν εἰς Σαρδῶ τὴν νῆσον, πλείστους δὲ ἐκόλασαν μὴ θέλοντας στρατεύεσθαι διὰ 5
φυλακὴν τῶν πατρίων νόμων. καὶ οἱ μὲν δὴ διὰ κακίαν τεσσάρων ἀνδρῶν ἠλάνυνοντο τῆς
πόλεως.
- 85 Οὐκ ἀπῆλλακτο δὲ Θορύβου καὶ τὸ Σαμαρέων ἔθνος· συστρέφει γὰρ αὐτοὺς ἀνὴρ
ἐν ὀλίγῳ τὸ ψεῦδος τιθέμενος καθ' ἡδονὴν τῆς πληθύος τεχνάζων τὰ πάντα, κελεύων ἐπὶ
τὸ Γαριζὴν ὄρος αὐτῷ συνελθεῖν, ὃ ἀγνότατον αὐτοῖς ὄρων ὑπέλιπται, ἰσχυρίζετό τε 10
παραγενομένοις δεῖξιν τὰ ἱερὰ σκευὴ τῇδε κατορωρυγμένα Μωυσέως αὐτῶν ἐκεῖ ποιησα-
86 μένου κατὰθεσιν. οἱ δὲ ἐν ὅπλοις τε ἦσαν πιθανὸν ἡγούμενοι τὸν λόγον, καὶ καθίσαντες
ἐν τινὶ κώμῃ παρελάμβανον τοὺς ἐπισυλλεγομένους ὡς μεγάλῳ πλήθει τὴν ἀνάβασιν εἰς
87 τὸ ὄρος ποιησόμενοι. Πιλάτος δὲ πέμψας ἱππεῖς καὶ ὀπλίτας ἐν τῇ κώμῃ τοὺς μὲν δι'
αὐτῶν ἔκτεινε, τοὺς δὲ εἰς φυγὴν τρέπεται καὶ πολλῶν ζωγρηθέντων τοὺς κορυφαιοτάτους 15
88 καὶ τοὺς ἐν τοῖς φυγοῦσι δυνατωτάτους ἔκτεινεν. ἡ δὲ τῶν Σαμαρέων βουλὴ παρὰ
Οὐιτέλιον ὑπατικὸν ἴασιν ἄνδρα Συρίας ἡγεμονεύοντα καὶ Πιλάτου κατηγοροῦν ἐπὶ τῇ
σφαγῇ τῶν ἀπολωλότων· οὐ γὰρ ἐπὶ ἀποστάσει Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐπὶ διαφυγῇ τῆς Πιλάτου
89 ὕβρεως εἰς τὴν κώμην παραγίνεσθαι. καὶ Οὐιτέλιος Μάρκελλον τινὰ τῶν αὐτοῦ φίλων
ἐκπέμψας ἐπιμελητὴν τοῖς Ἰουδαίοις γενησόμενον Πιλάτον ἐκέλευεν ἐπὶ Ῥώμης ἀπιέναι 20
πρὸς ᾧ κατηγοροῖεν Ἰουδαῖοι διδάξοντα τὸν αὐτοκράτορα. καὶ Πιλάτος δέκα ἔτεσι δια-
τρίψας ἐπὶ Ἰουδαίας εἰς Ῥώμην ἡπέγγετο ταῖς Οὐιτελίου πειθόμενος ἐντολαῖς οὐκ ὄν
90 ἀντιπεῖν· πρὶν δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ προσχεῖν αὐτὸν θνάνει Τιβέριος μεταστάς. Οὐιτέλιος δὲ
εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀφικόμενος ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἀνῆει, καὶ ἦν γὰρ αὐτοῖς ἐορτή, πάσχα δὲ
καλεῖται. δεχθεὶς δὲ μεγαλοπρεπῶς τὰ τέλη τῶν ὠνούμενων καρπῶν ἀνίστην εἰς τὸ πᾶν 25
τοῖς ταύτῃ κατοικοῦσι καὶ τὴν στολὴν τοῦ ἀρχιερέως καὶ τὸν πάντα αὐτοῦ κόσμον συνε-
χώρησεν ἐν τῷ ἱερῷ κείμενον ὑπὸ τοῖς ἱερεῦσιν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν, καθότι καὶ πρότερον
91 ἦν αὐτοῖς. τότε δὲ ἐν τῇ Ἀντωνίᾳ, φρούριον δὲ ἐστὶν οὕτως λεγόμενον, ἡ ἀπόθεσις αὐτῆς
ἦν διὰ τοιαύτην αἰτίαν· τῶν ἱερέων τίς Ὑρκανός, πολλῶν δὲ ὄντων οἱ τοῦτο ἐκαλοῦντο
τὸ ὄνομα ὁ πρῶτος, ἐπεὶ πλησίον τῷ ἱερῷ βάρην κατασκευασάμενος ταύτῃ τὰ πολλὰ τὴν 30
δίαυταν εἶχε καὶ τὴν στολὴν, φύλαξ γὰρ ἦν αὐτῆς διὰ τὸ καὶ μόνῳ ἐφείσθαι ἐνδεδύσθαι
92 αὐτήν, ταύτῃ εἶχεν ἀποκειμένην. καὶ οἱ τε νιεῖς αὐτοῦ ταῦτ' ἔπρασσον καὶ τέκνα ἐκείνων.
Ἡρώδης δὲ τὴν τε βάρην ἐν ἐπιτηδείῳ κειμένην κατασκευάσας πολυτελῶς Ἀντωνίαν καλεῖ
ὀνόματι Ἀντωνίου φίλος ὢν, καὶ τὴν στολὴν τῇδε καταλαβὼν κειμένην κατεῖχε, πιστεύων
93 οὐδὲν νεωτερεῖν ἐπ' αὐτῷ τὸν λαὸν διὰ τὰδε. ἔπρασσε δ' ὁμοία τῷ Ἡρώδῃ καὶ ὁ Ἀρχέλαος· 35
οὗ Ῥωμαῖοι παραδεξάμενοι τὴν ἀρχὴν ἐκράτουν τῆς στολῆς τοῦ ἀρχιερέως ἀποκειμένης ἐν

1 χρυσόν] τὸ χρυσόν Busb. — 3 βουλβίας Laur. — 7 πόλεως] huc usque collatus est Laur. —
8 ἀνῆλλακτο Berol. — 11 παραγενομένοις Berol. — 17 οὐιτέλιον Busb. — 17 κατηγορῶν Busb. —
19 Οὐιτέλιος] Zonaras οὐιτέλιον Busb. Berol. — 20 Ῥώμην Berol. — 21 διδάξαντα Berol. δικάζοντα
Busb. — 29 τοῦτο] τότε Iosephus. — 30 ταύτην Berol. — 31 ἐφείσθαι] συγκεχωρηθῆσαι Iosephus. —
32 ταῦτα Berol. — 34 φίλης Berol.

Zonaras I p. 483 Bonn.

οἷον λίθου ὠκοδομημένῳ ὑπὸ σφραγίδι τῶν τε ἱερέων καὶ τῶν γαζοφυλάκων τοῦ φρουράρχου
 τὸ ἐφ' ἡμέραν ἐκάστην λύχρον ἀνάπτοντος. ἐπτα δὲ ἡμέραις πρὸ τῆς ἑορτῆς ἀπεδίδοτο 94
 αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ φρουράρχου, καὶ ἀγνισθείσῃ χρησάμενος ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ μίαν τῆς ἑορτῆς
 ἡμέραν ἀπετίθετο αὐτοῖς ἥπερ ἔκειτο πρότερον. καὶ τοῦτο ἐπράσσετο ἐπὶ τρισὶν ἑορταῖς
 5 ἐκάστου ἔτους καὶ τῇ νηστείᾳ. Οὐιτέλιος δὲ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ πατρίῳ ποιεῖται τὴν στολήν, 95
 ἣ τε κείσοιτο μὴ πολυπραγμονεῖν ἐπισκήψας τῷ φρουράρχῳ καὶ ὁπότε δέοι χρῆσθαι. καὶ
 ταῦτα πράξας καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωσήπον τὸν καὶ Καϊάφαν ἀπαλλάξας τῆς ἱερωσύνης
 Ἰωνάθην καθίστησιν Ἀνάον τοῦ ἀρχιερέως υἱόν, ἐπ' Ἀντιοχείας τὲ αὐτοῖς ποιεῖται τὴν
 ὁδόν.
 10 Πέμπει δὲ καὶ Τιβέριος ὡς Οὐιτέλιον γράμματα, κελύων αὐτῷ πράσσειν φιλίαν 96
 πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθον βασιλέα· ἐφόβει γὰρ αὐτὸν ἐχθρὸς ὢν καὶ Ἀρμενίαν παρε-
 σπασμένος μὴ ἐπὶ πλεόν κακουργῇ· πιστεύειν δὲ τῇ φιλίᾳ μόνως ὁμήρων αὐτῷ διδομένων,
 μάλιστα δὲ τοῦ Ἀρταβάνου υἱός. αὐτὰ δὲ γράφων Τιβέριος πρὸς τὸν Οὐιτέλιον μεγάλων 97
 δόσεσι χρημάτων πείθει καὶ τὸν Ἰβήρων καὶ τὸν Ἀλβανῶν βασιλέα πολεμεῖν Ἀρταβάνῳ
 15 μὴ ἐνδοιάσαι. οἱ δὲ αὐτοὶ μὲν ἀντεῖχον, Ἀλβανοὶ δὲ δίδον αὐτοῖς διδόντες διὰ τῆς
 αὐτῶν καὶ τὰς θύρας τὰς Κασπίας ἀνοίξαντες ἐπάγουσι τῷ Ἀρταβάνῳ. καὶ ἣ τε Ἀρμενία 98
 ἀφῆρητο αὐτοῖς καὶ πλησθείσης πολέμων τῆς Παρθυαίων γῆς οἱ τε πρῶτοι τῶν τῆδε ἐκεί-
 νοιτο ἀνδρῶν καὶ τοῦ βασιλέως ὁ υἱὸς ἐκ τούτων τῶν μαχῶν ἔπεσε μετὰ πολλῶν στρατοῦ
 μυριάδων. καὶ αὐτοῦ τὸν πατέρα Ἀρτάβανον Οὐιτέλιος πομπῇ χρημάτων εἰς τε συγ- 99
 20 γενεῖς καὶ φίλους τοὺς ἐκείνου ἐμέλησε μὲν κιννύειν διὰ τῶν τὰ δῶρα εἰληφόντων, αἰσθό-
 μενος δὲ τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Ἀρτάβανος ἄφνικτον οὖσαν διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν καὶ τῶν πρώτων
 ἀνδρῶν συντεθεῖσαν μὴ ἀνίσθαι τοῦ ἐπὶ πέρας ἐλθεῖν, ἐπὶ τῶν ἄνω στρατιῶν ἔσωξεν 100
 αὐτόν. καὶ πολλὴν μετὰ ταῦτα στρατιὰν ἀθροίσας Λακῶν τε καὶ Σακῶν καὶ πολεμήσας
 τοὺς ἀνθεστηκότας κατέσχε τὴν ἀρχήν. ταῦτα ἀκούσας ὁ Τιβέριος ἡξίου φιλίαν αὐτῷ 101
 25 γενέσθαι πρὸς τὸν Ἀρτάβανον, ἐπεὶ δὲ κάκεινος προκληθεὶς ἀσμένως ἐδέχετο τὸν περὶ
 αὐτοῦ λόγον, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην παρῆσαν ὃ τε Ἀρτάβανος καὶ ὁ Οὐιτέλιος. καὶ ζεύξεως 102
 τοῦ ποταμοῦ γενομένης κατὰ τὸ μεσαίτατον τῆς γεφύρας ἀλλήλους ὑπὲρ τῆς μετὰ φυλακῆς
 ἐκάτερος τῆς περὶ αὐτόν. καὶ λόγων αὐτοῖς συμβατικῶν γενομένων Ἡρώδης ὁ τετραρχῆς
 εἰστίασεν αὐτοὺς κατὰ μέσον τὸν πόρον. καὶ Ἀρτάβανος μετ' οὐ πολὺ πέμπει Τιβερίῳ 103
 30 ὁμηρον Λαρεῖον τὸν υἱὸν μετὰ πολλῶν δώρων, ἐν οἷς καὶ ἄνδρα ἐπτάπηχυν τὸ μέγεθος
 Ἰουδαῖον τὸ γένος, ὃς διὰ τὸ μέγεθος Γίγας ἐκαλεῖτο. ἐπὶ τούτοις Οὐιτέλιος μὲν ἐπ' 104
 Ἀντιοχείας ἦει, Ἀρτάβανος δὲ ἐπὶ τῆς Βαβυλῶνος. Ἡρώδης δὲ βουλόμενος δι' αὐτοῦ
 πρῶτον γενέσθαι πύστιν Καίσαρι τῶν ὁμήρων τῆς λήψεως ἐκπέμπει γραμματοφόρους τὰ
 πάντα ἀκριβῶς γράψας. πρὸς Οὐιτελίου δὲ ἐπιπεμφθεῖσιν ἐπιστολῶν καὶ τοῦ Καίσαρος 105

8 ἀντιόχου Busb. ἀντιό Berol. — τῇ δὲ Busb. — 10 καὶ] ὁ Berol. — αὐτοῦ πράσσει Berol. —
 11 ἐφόβει ... ὢν in ras. Berol. — 12 δὲ] τῇ Busb. — μόνον Berol. — 13 ταῦτα Iosephus. — 14 καὶ
 τὸν] τῶν Berol. — ἄλμανῶν Busb. — 15 ἄλμανοὶ Busb. — δὲ] δὲ τὴν Berol. — 16 τῷ] τὴν Berol. —
 17 ἀφῆρηται Berol. — 18 ὁ om. Berol. — στρατὸν Berol. — 19 χρημάτων πομπῇ tr. Busb. — 22 στρα-
 τιῶν] στρακῶν Busb. — 28 αὐτόν] αὐτὴν Busb. — 30 ὁμηρον Berol. — 32 ἀντιό Berol. — τῆς] τοῦ
 Berol. — 33 πίστιν Berol. — 33 γραμματοφόρον Busb. — 34 οὐιτέλιον Berol. — δὲ πεμφθεῖσιν Berol.
 39 *

Zonaras I p. 484 Bonn.

ἐπισημίναντος πρὸς αὐτόν, ὡς δῆλα αὐτῷ γένοιτο πρότερον παρ' Ἡρώδου, ταραχθεὶς Οὐτιέλιος ἄδηλον τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἔκρυπτεν ὀργήν, μέχρι δὴ καὶ μετῆλθε Γαΐου τὴν ἀρχὴν παρελθόντος.

- 106 Τότε δὴ καὶ Φίλιππος, Ἡρώδου δὲ ἦν ἀδελφός, τελευτᾷ τὸν βίον εἰκοστῷ μὲν ἐνιαυτῷ τῆς Τιβερίου ἀρχῆς, ἡγησάμενος δὲ αὐτὸς ἐπτά καὶ τριάκοντα τῆς Τραχωνίτιδος 5 καὶ Γαυλανίτιδος καὶ τοῦ Βασιαναίων ἔθνους, μέτριον δὲ ἐν οἷς ἤρχε παρασχὼν τὸν τρόπον
- 107 καὶ ἀπράγμονα· δίαπαν μὲν γὰρ τὸ πᾶν ἐν τῇ γῇ τῇ ὑποτελεῖ ἐποιεῖτο, πρόοδοι δ' ἦσαν αὐτῷ σὺν ὀλίγοις τῶν ἐπιλέκτων, καὶ τοῦ θρόνου εἰς ὃν κρίνοι καθεζόμενος ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπομένον, ὁπότε τίς ὑπαντιάσας ἐν χρεῖα γένοιτο αὐτῷ ἐπιβοηθεῖν, οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος ἰδρύσεως τοῦ θρόνου ἦ καὶ τύχοι γενομένης καθεζόμενος ἡκροᾷτο καὶ 10
- 108 τιμωρίας τὲ ἐπετίμα τοῖς ἀλοῦσι καὶ ἡφίει τοὺς ἀδίκως ἐν ἐγκλήμασι γενομένους. τελευτᾷ δ' ἐν Ἰουλιᾷ. τὴν δ' ἀρχὴν, οὐ γὰρ κατελείπετο παῖδας, Τιβέριος παραλαβὼν προσθήκην ἐπαρχίας ποιεῖται τῆς Σύρων, τοὺς μέντοι φόρους ἐκέλευσε συλλεγομένους ἐν τῇ τετραρχίᾳ τῇ ἐκείνου γενομένην κατατίθασθαι.
- 109 Ἐν τοῦτῳ δὲ στασιάζουσιν Ἀρέτας τὲ ὁ Πετραῖος καὶ Ἡρώδης διὰ τοιαύτην αἰτίαν· 15 Ἡρώδης ὁ τετράρχης γαμῖ τὴν Ἀρέτα θυγατέρα καὶ συνῆν χρόνον ἤδη πολύν. στελλόμενος δ' ἐπὶ Ῥώμης κατὰγεται ἐν Ἡρώδου ἀδελφοῦ ὄντος οὐκ ὁμομητρίου· ἐκ γὰρ τῆς
- 110 Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς Ἡρώδης ἐγγόνει. ἐρασθεὶς δὲ Ἡρωδιάδος τῆς τούτου γυναικός, θυγάτηρ δὲ ἦν Ἀριστοβούλου καὶ οὗτος ἀδελφός αὐτῶν, Ἀγρίππου δὲ ἀδελφῇ τοῦ μεγάλου, τολμᾷ λόγων ἅπτεσθαι περὶ γάμων. καὶ δεξαμένης συνθῆκαι γίνονται μετοι- 20 κίσασθαι παρ' αὐτόν, ὁπότε ἀπὸ Ῥώμης παραγένοιτο, ἦν δὲ ἐν ταῖς συνθήκαις ὥστε καὶ
- 111 τοῦ Ἀρέτα τὴν θυγατέρα ἐκβαλεῖν. καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Ῥώμην ἔπλει ταῦτα συνθέμενος. ἐπεὶ δὲ ἐπανεχώρει διαπραξάμενος ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐφ' ἧς ἀπερ ἔσταλτο, ἴ γυνὴ πύστεως αὐτῇ τῶν πρὸς τὴν Ἡρωδιάδα συνθηκῶν γενομένης, πρὶν ἔκπυστος αὐτῷ γενέσθαι τὰ πάντα ἐκμαθοῦσα κελεύει πέμπειν αὐτὴν ἐπὶ Μαχαιροῦντος, μεθύριον δὲ ἐστὶ τῆς τε Ἀρέτα καὶ 25
- 112 Ἡρώδου ἀρχῆς, γνώμην οὐκ ἐκφαίνουσα τὴν ἐαυτῆς. καὶ Ἡρώδης ἐξέπεμπε μηδὲν ἡσθῆσθαι τὴν ἄνθρωπον προσδοκῶν. ἡ δέ, προαπεστάλκει γὰρ ἐκ πλείονος τῷ τε πατρὶ αὐτῆς πάντων εἰς τὴν ὁδοιπορίαν ἡτοιμασμένων ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ἀρέτα παρῆν καὶ ἀφορμᾷ εἰς τὴν Ἀραβίαν κομιδῇ τῶν στρατηγῶν ἐκ διαδοχῆς παρῆν τὲ ὡς τὸν πατέρα
- 113 ἢ τάχος καὶ αὐτῷ τὴν Ἡρώδου διάνοιαν ἔφραζεν. ὁ δὲ ἀρχὴν ἐχθρὰς ταύτην ποιησάμενος 30 περὶ τε ὄρων ἐν τῇ γῇ τῇ Γαμαλίτιδι, καὶ δυνάμεως ἐκατέρω συλλεγείσης εἰς πόλεμον καθί-
114 στανται στρατηγοὺς ἀπεσταλκότες ἀνθ' ἐαυτῶν. καὶ μάχης γενομένης διεφθάρη πᾶς ὁ Ἡρώδου στρατὸς προδοσίας αὐτῷ γενομένης ὑπ' ἀνδρῶν φυγάδων, οἳ ὄντες ἐκ τῆς Φιλίππου
- 115 τετραρχίας Ἡρώδῃ συνεστράτευν. ταῦτα Ἡρώδης γράφει πρὸς Τιβέριον. ὁ δὲ ὀργῇ

8 κρίνους, supra σ aliquid erasum, i. marg. manu alia οἰε Berol. κρίνεισ Busb. — 9 ἐπιβοηθῶ

Busb ἐπιβοη Berol. — 10 τύχη Berol. — 11 ἐπιτίμα Berol. — 12 ἀδίκους Berol. — γενομένης sic Busb. — 13 τετραρχία Berol. — 16 ὃ δὲ ὁ Berol. — τετάρχης Berol. — θυγατέραν Berol. — 17 κατήγετο Berol. — 19 ἀδελφῇ] Zonaras cum Iosepho ἀδελφοὶ (i ex corr.) Berol. ἀδελφοῦ Busb. — 20 λέγων

Berol. — μετοικίσασθαι] μὴ οἰκήσασθαι Berol. — 23 ἅπερ] ἅπαξ Berol. — 24 πίστεως Busb. πίστεως Berol. — 26 γνώμην .... Ἡρώδης i. marg. suppl. Busb. — 29 ἀφορμᾷται Busb.

Zonaras I p. 485 Bonn.

φέρων τὴν Ἀρέταν ἐπιχείρησιν γράφει πρὸς Οὐτέλιον πόλεμον ἐξευγεῖν καὶ ἤτοι ζωὸν
 ἐλόντα ἀναγαγεῖν δεδωμένον ἢ κτεινομένον πέμπειν τὴν κεφαλὴν ἐπ' αὐτόν. καὶ Τιβέριος
 μὲν ταῦτα πράσσειν ἐπέστελλε. τισὶ δὲ τῶν Ἰουδαίων ἐδόκει ὀλωλέναι τὸν Ἡρώδου στρατὸν 116
 ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ μάλα δικαίως τιννυμένου κατὰ ποινὴν Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
 5 βαπτιστοῦ. κτείνει γὰρ τοῦτον Ἡρώδης ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ τοὺς Ἰουδαίους κελύοντα 117
 ἀρετὴν ἐπασκοῦντας καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους δικαιοσύνη καὶ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσεβεῖα χρω-
 μένους βαπτισμῷ συνίεται· οὕτω γὰρ καὶ τὴν βάπτισιν ἀποδεκτὴν αὐτῷ φανείσθαι μὴ ἐπὶ
 τινων ἀμαρτιῶν παραιτήσῃ χρωμένων, ἀλλ' ἐφ' ἀγνείᾳ τοῦ σώματος, ἅτε δὴ καὶ τῆς
 ψυχῆς δικαιοσύνη προεκκαθααρμένης, καὶ τῶν ἄλλων συστρεφομένων, καὶ γὰρ ἤρθησαν 118
 10 ἐπὶ πλεῖστον τῇ ἀκροάσει τῶν λόγων. δέισας δ' Ἡρώδης τὸ ἐπὶ τοσόνδε πιθανὸν αὐτοῦ
 τοῖς ἀνθρώποις μὴ ἐπὶ στάσει τινὶ φέροι, πάντα γὰρ εἰκάσει συμβουλῇ τῇ ἐκείνου πρά-
 ξόντες, πολὺ κρεῖττον ἡγεῖται πρὶν τι νεώτερον ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι προλαβὼν ἀνελεῖν τοῦ
 μεταβολῆς γενομένης μὴ εἰς πράγματα ἐμπεσὼν μετανοεῖν. καὶ ὁ μὲν ὑποψία τῇ Ἡρώδου 119
 δέσμιος εἰς Μαχαιροῦντα πεμφθεὶς ταύτῃ κτείνεται. τοῖς δὲ Ἰουδαίοις δόξα ἐπὶ τιμωρίᾳ
 15 τῇ ἐκείνου τὸν ὄλεθρον τοῦ στρατοῦ γενέσθαι τοῦ Θεοῦ κακῶσαι Ἡρώδην θέλοντος.

Οὐτέλιος δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς πόλεμον πρὸς Ἀρέταν ἐπὶ τῆς Πέτρας ἡγεῖ- 120
 γετο καὶ ἔσχε Πτολεμαῖδα. ὥρμημένῳ δ' αὐτῷ διὰ τῆς Ἰουδαίων ἄγειν τὸν στρατὸν 121
 ὑπαντιάσαντες ἄνδρες οἱ πρῶτοι παρητοῦντο τὴν διὰ τῆς χώρας ὁδόν· οὐ γὰρ αὐτοῖς εἶναι
 πάτριον περιορᾶν εἰκόνας εἰς αὐτὴν φερομένας, πολλὰς δ' εἶναι σημαῖαις ἐπικειμένας. καὶ 122
 20 πεισθεὶς μετέβαλε τε τῆς γνώμης καὶ διὰ τοῦ μεγάλου πεδίου κελύσας χωρεῖν τὸ στρατό-
 πεδον αὐτὸς μετὰ Ἡρώδου τοῦ τετραρχοῦ καὶ τῶν φίλων εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνῆκε θύσων τῷ
 Θεῷ ἑορτῆς πατρίου τοῖς Ἰουδαίοις ἐνεστηκυίας. καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας αὐτῇ διατριβὴν 123
 ποιεῖται, ἐν αἷς Ἰωνάθην τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος ἐγκυρῶν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
 Θεοφίλῳ, τῇ τετάρτῃ δὲ γραμμάτων αὐτῷ παραγενομένων, ἃ ἐδήλου τὴν Τιβερίου τελευτήν, 124
 25 ὥρπισε τὴν πληθύν ἐπ' εὐνοίᾳ τῇ Γαῖου. ἀνεκάλει δὲ καὶ τὸ στράτευμα πόλεμον ἐκφέρειν
 οὐκ ἐφ' ὁμοίως δυνάμενος διὰ τὸ εἰς Γαῖον μεταπεπτωκέναι τὰ πράγματα. ἐλέγετο δὲ 125
 καὶ τὸν Ἀρέταν οἰωνοσκοπησάμενον πρὸς τὴν ἀγγελίαν τῆς Οὐτελείου στρατείας φάναι
 μηχανὴν οὐκ εἶναι τῷ στρατῷ τῆς ἐπὶ Πέτρας εἰσόδου· τεθνήξασθαι γὰρ τῶν ἡγεμόνων ἢ
 τὸν πολεμεῖν κελύσαντα ἢ τὸν κελυσθέντα ἢ ἐφ' ὃν γίνοιτο ἢ παρασκευὴ τοῦ στρατεύ-
 30 ματος. καὶ Οὐτέλιος μὲν ἐπ' Ἀντιοχείας ἀνεχώρησεν. Ἀγρίππας δὲ ὁ Ἀριστοβούλου 126
 υἱὸς ἐνιαντῷ πρότερον ἢ τελευτῆσαι Τιβερίου ἐπὶ Ῥώμῃς ἄνεισι πράξων τί παρὰ
 τῷ αὐτοκράτορι δυνάμειος τινὸς αὐτῷ παραγενομένης. βούλομαι οὖν εἰπεῖν ἐπὶ 127
 μακρότερον περὶ τε Ἡρώδου καὶ γένους αὐτοῦ ὡς ἐγένετο, ἅμα μὲν καὶ διὰ τὸ ἀνήκειν τῇ
 ἱστορίᾳ τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ παρὰστασιν ἔχειν τοῦ Θεοῦ, ὡς οὐδὲν
 35 ὠφελεῖ πληθὺς οὐδ' ἄλλη τίς ἀλκὴ τῶν ἀνθρώποις ἐπιτετευγμένων δίχα τῶν πρὸς τὸ
 Θεὸν εὐσεβειῶν, εἴ γε ἐντὸς ἑκατὸν ἐτῶν ἐξόδου συνέβη πλὴν ὀλίγων, πολλοὶ δ' ἦσαν, 128
 διαφθαρεῖναι τοὺς Ἡρώδου ἀπογόνους· φέροι δ' ἂν τι κατὰ σωφρονισμῷ τοῦ ἀνθρωπείου
 γένους τὸ τὴν δυστυχίαν αὐτῶν μαθεῖν· ἅμα δὲ καὶ τὸν Ἀγρίππαν διηγῆσασθαι θαύματος 129

2 ἀγαγεῖν Busb. — 3 i. marg. δ̄ περὶ τοῦ τιμίου προδρόμου Berol. — 17 ἔσχη Berol. — ὥρμη-

μένων Busb. — 17 διὰ τὰς χώρας Berol. — 21 ἀνύει Berol. — 25 τῇ] τοῦ Berol. — 35 ἐπιτεταγμένων
 Berol. — 37 φέρει Berol.

Zonaras I p. 488 Bonn.

ἀξιότατον γεγενημένον, ὃς ἐκ πάνυ ἰδιώτου καὶ παρὰ πᾶσαν δόξαν τῶν εἰδότην αὐτὸν ἐπὶ τοσόνδε ἠϋξήθη δυνάμεως. εἴρηται μὲν οὖν μοι καὶ πρότερον περὶ αὐτῶν, λεχθήσεται δὲ καὶ νῦν ἀκριβῶς.

- 130 Ἡρώδῃ τῷ μεγάλῳ θυγατέρες ἐκ Μαριάμης τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀλεξάνδρας τῆς
 θυγατρὸς Ὑρκανοῦ γίνονται δύο, Σαλαμψιῶ μὲν ἴ' ἑτέρα, ἣ γαμεῖται Φασαήλῳ τῷ αὐτῆς 5
 ἀνεψιῷ Φασαήλου παιδί ὄντι τοῦ Ἡρώδου ἀδελφοῦ, Κύπρος δὲ Ἀντιπάτρῳ καὶ αὐτῇ
 131 ἀνεψιῷ παιδί τῆς ἀδελφῆς Ἡρώδου Σαλώμης. καὶ Φασαήλῳ μὲν ἐκ Σαλαμψιοῦς γίνονται
 πέντε παῖδες Ἀντίπατρος Ἡρώδης Ἀλεξάνδρος, θυγάτηρ δὲ Ἀλεξάνδρα καὶ Κύπρος, ἣν
 Ἀγρίππας γαμεῖ ὁ Ἀριστοβούλου. Ἀλεξάνδραν δὲ γαμεῖ Τίμος Κύπριος ἀνὴρ τῶν ἀξιο-
 132 λόγων, παρ' ᾧ δὴ καὶ ἄτεκνος τελευτᾷ. Κύπρῳ δ' ἐξ Ἀγρίππου ἄρσενες μὲν γίνονται δύο, 10
 θυγατέρες δὲ τρεῖς Βερνίκη Μαριάμη Λρουσίλλα, Ἀγρίππας δὲ καὶ Λροῦσος τοῖς ἄρσεσιν
 133 ὀνόματα, ὧν ὁ Λροῦσος πρὶν ἡβῆσαι τελευτᾷ. τῷ δὲ πατρὶ τούτων Ἀγρίππας ἐτρέφετο
 μετὰ καὶ ἑτέρων ἀδελφῶν Ἡρώδης δὲ καὶ Ἀριστόβουλος καὶ ἀδελφῇ Ἡρωδιᾷ Ἀριστοβούλου
 καὶ οἶδε παῖδες τοῦ υἱέος Ἡρώδου τοῦ μεγάλου, Βερνίκη δὲ Κοστοβάρου καὶ Σαλώμης
 134 παῖς τῆς Ἡρώδου ἀδελφῆς. τούτους Ἀριστόβουλος νηπίους λείπεται θνήσκων ὑπὸ τοῦ 15
 πατρὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ, ὡς ἤδη εἴρηται. ἡβήσαντες δὲ ἄγονται Ἡρώδης μὲν
 οὗτος ὁ τοῦ Ἀγρίππου ἀδελφὸς Μαριάμην θυγατέρα Ὀλυμπίαν τῆς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως
 θυγατρὸς καὶ Ἰωσήπου τοῦ Ἰωσήπου παιδός, ἀδελφὸς δ' ἦν οὗτος τοῦ βασιλέως Ἡρώδου· ἴσχει
 135 δ' ἐξ αὐτῆς υἱὸν Ἀριστόβουλον. ὁ δὲ τρίτος τοῦ Ἀγρίππου ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος γαμεῖ Ἰωτά-
 πην Σαμψιγεράμον θυγατέρα τοῦ Ἐμεσῶν βασιλέως, θυγάτηρ δὲ αὐτοῖς γίνεται κωφή· ὄνομα 20
 136 καὶ τῇδε Ἰωτάπη. καὶ τάδε μὲν τῶν ἀρσένων τέκνα. Ἡρωδιᾷ δὲ αὐτῶν ἡ ἀδελφῇ
 γήμεται Ἡρώδῃ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου παιδί ἐκ Μαριάμης τῆς τοῦ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως,
 καὶ αὐτοῖς Σαλώμη γίνεται, μεθ' ἧς τὰς γονάς Ἡρωδιᾷ ἐπὶ συγχύσει φρονήσασα τῶν
 πατρίων Ἡρώδῃ τῷ τετράρχῃ γαμεῖται τοῦ ἀνδρὸς ὁμοπατρίῳ ἀδελφῷ διαστᾶσα τοῦ πρό-
 137 τερον γαμέτου ζῶντος. ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτῆς Σαλώμη Φιλίππῳ γαμεῖται Ἡρώδου παιδί 25
 τῷ τετράρχῃ τῆς Τραχωνίτιδος, καὶ ἄπαιδος τελευτήσαντος Ἀριστόβουλος αὐτὴν ἄγεται
 Ἡρώδου παῖς τοῦ Ἀγρίππου ἀδελφοῦ. παῖδες δὲ ἐγένοντο αὐτοῖς τρεῖς Ἡρώδης Ἀγρίππας
 138 καὶ Ἀριστόβουλος. τοῦτο μὲν δὴ τὸ Φασαήλου καὶ Σαμψιοῦς ἐστὶ γένος. Κύπρῳ δ' ἐξ
 Ἀντιπάτρου θυγάτηρ γίνεται Κύπρος, καὶ αὐτὴν Ἀλεξᾶς ὁ Ἐλκίας γαμεῖ τοῦ Ἀλεξᾶ, καὶ
 αὐτῆς θυγάτηρ ἦν Κύπρος. Ἡρώδης δὲ καὶ Ἀλεξάνδρος, οὓς ἀδελφούς ἐφην Ἀντιπάτρου, 30
 139 ἄτεκνοι τελευτῶσιν. Ἀλεξάνδρῳ δὲ τῷ Ἡρώδου παιδί τοῦ βασιλέως τῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 ἀνηρημένῳ Ἀλεξάνδρος καὶ Τιγράνης ἐγεγόνεισαν υἱεῖς ἐκ τῆς Ἀρχελαίου τοῦ Καππαδοκῶν
 βασιλέως θυγατρὸς. καὶ Τιγράνης μὲν βασιλεύων Ἀρμενίας κατηγοριῶν αὐτοῦ ἐπὶ Ρώμης
 140 γενομένων ἅπαις τελευτᾷ, Ἀλεξάνδρῳ δὲ Τιγράνης ὁμώνυμος τῷ ἀδελφῷ γίνεται παῖς,
 καὶ βασιλεὺς Ἀρμενίας ὑπὸ Νέρωνος ἐκπέμπεται υἱὸς τῷ Ἀλεξάνδρῳ αὐτῷ γίνεται. γαμεῖ 35

^{ης}
 1 ἰδιώτου] Iosephus ἰδιώτ Busb. ἰδιώτῃ, η ex corr. Berol. — 4 καὶ ἀλεξάνδρα Berol. — 6 παιδί]
^ο
 παιδίων Berol. — ἀντιπάτρου Berol. — 13 δὲ] τε Iosephi codd. — 14 υἱέως Busb. — 15 τούτοις Berol. —

^η
 19 ἀγρίππα Berol. — 20 ἐμεσῶν Busb. — θυγατέρα Berol. — 22 Ἡρώδῃ] Ἡρώδου Berol. — 24 τοῦ
 πρότερον γαμέτου om. Iosephus. — προτέρου Busb. — 28 Σαλαμψιοῦς Iosephus — 29 γίνονται κύπρου
 Berol. — ὁ ἐλκίας Berol. — 32 ἐγεγόνεισαν man. 1 Busb. — 34 δὲ om. Busb.

Zonaras I p. 487 Bonn.

δ' οὗτος Ἀντιόχου τοῦ Κομμαγητῶν βασιλέως θυγατέρα Ἰωτάπην * τῆς ἐν Κιλικίᾳ
 Οὐεσπασιανὸς αὐτὸν καθιστᾷ βασιλέα. καὶ τὸ μὲν Ἀλεξάνδρου γένος εὐθὺς ἅμα τῷ 141
 φῦναι τὴν Θεραπειάν ἐξέλιπε τῶν Ἰουδαίους ἐπιχωρίων μεταταξάμενον πρὸς τὰ Ἑλλήσι
 πάτρια· ταῖς δὲ λοιπαῖς θυγατρᾶσιν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ἀτέκνοις τελευτᾶν συνέπεσε.
 5 τούτων δέ μοι τοῦ γένους προδεδηλωμένου διέξειμι λοιπόν, ὅποσαι τὲ Ἀγρίππα τύχαι 142
 συνέλθοιεν, πῶς τὲ αὐτῶν διάδρασιν ποιησάμενος ἐπὶ μέγιστόν τε ἀξιώματος ἅμα προ-
 κόψει καὶ δυνάμει.
 Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ὀλίγον πρὸ τῆς τελευτῆς Ἀγρίππας ἐν τῇ Ρώμῃ διαιτῶμενος 143
 καὶ ὁμοτροφίας καὶ συνηθείας αὐτῷ πολλῆς γενομένης πρὸς Ἀρνούσιον τὸν Τιβερίου τοῦ
 10 αὐτοκράτορος υἱὸν καὶ Ἀντωνίᾳ τῇ Ἀρούσου τοῦ μεγάλου γυναικὶ εἰς φιλίαν ἀφίκετο
 Βερνίκης τῆς μητρὸς τιμωμένης παρ' αὐτῆς καὶ * ἡξιωκυίας τὸν υἱόν. φύσει δὲ μέγας ὢν 144
 Ἀγρίππας καὶ δωρεῖσθαι πολυτελὲς ζώσης μὲν τῆς μητρὸς οὐκ ἐξέφαινε τῆς ψυχῆς τὸ
 θέλον διαδιδράσκων αὐτῆς τὴν ἐπὶ τοιούτοις ὀργήν, ἐπεὶ δ' ἡ Βερνίκη τελευτᾷ, γενό- 145
 μενος ἐπὶ τῷ αὐτοῦ τρόπῳ, τὰ μὲν εἰς πολυτέλειαν τῆς κατ' ἡμέραν διαίτης, τὰ δ' εἰς τὸ
 15 μὴ μέτρῳ τῶν δωρεῶν προῖεμενον ἀνάλωσε τῶν χρημάτων, τὰ πλεῖστα δ' εἰς τοὺς Καί-
 σαρρος ἀπελευθέρους. πενία τὲ ἐν ὀλίγῳ περὶ αὐτὸν ἦν. καὶ τοῦτο ἦν κώλυμα τῆς ἐν 146
 Ρώμῃ διαίτης, καὶ ὁ Τιβέριος τοῖς φίλοις τοῦ υἱέος τετελευτηκότος ἀπειπῶν φοιτᾶν εἰς
 ὅψιν αὐτᾷ, διὰ τὸ ἀνηρεθίζεσθαι πρὸς λύπην μνημονεύων τοῦ παιδὸς θεωρίᾳ τῇ ἐκεῖνων.
 διὰ μὲν δὴ ταῦτα ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ὥχeto κακοπραγῶν καὶ τεταπεινωμένους ὀλέθρῳ τὲ ὢν 147
 20 εἶχε χρημάτων καὶ ἀπορίᾳ τοῦ ἐκτίσαι τὰ χρέα τοῖς δανεισταῖς πολλοῖς τε οὕσι καὶ
 ἄλλωρην οὐδ' ἵκτιναοῦν ἐνδιδοῦσιν, ὥστε ἀπορίᾳ τῶν ποιητέων καὶ αἰσχύνη τῇ ἐπ' αὐτοῖς
 ὑποχωρήσας εἷς τινα πύργον ἐν Μαλάθοις τῆς Ἰδουμαίας ἐν περινοίᾳ τοῦ μεταστῆσαι
 αὐτὸν ἦν. αἰσθάνεται δὲ αὐτοῦ τὴν διάνοιαν Κύπρος ἡ γυνὴ παντοία τὲ ἦν ἀπειργουσα 148
 τῶν ἐπὶ τοιούτοις βουλευμάτων. διαπέμπεται δὲ καὶ ὡς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἡρωδιάδα
 25 Ἡρώδῃ τῷ τετραρῇ συνοικοῦσαν δηλοῦσα τό τε τοῦ Ἀγρίππου βούλευμα καὶ τὴν ἀνάγκην,
 ἡ ἐπ' αὐτὸ ἐξῆγεν, ἐκέλευε τε συγγενῇ οὔσαν βοηθεῖν καὶ τὸν ἄνδρα πρὸς τοῦτο παρα- 149
 σκευάζειν. οἱ δὲ μεταπέμψαντες αὐτὸν οἰκητήριον ἀπέδειξαν Τιβεριάδα καὶ τι καὶ ἀργύριον
 ὥρισαν εἰς τὴν δαίταν ἀγορανομίᾳ τὲ τῆς Τιβεριάδος ἐτίμησαν. οὐ μὴν ἐπὶ πλεῖον 150
 Ἡρώδης ἐνέμεινε τοῖς δεδομένοις, καίτοι οὐδ' ὡς ἀρκοῦντα ἦν· ἐν γὰρ Τύρῳ παρὰ
 30 συνουσίαν ὑπὸ οἴνου γενομένων αὐτοῖς λουδοριῶν, ἀνεκτὸν οὐχ ἡγησάμενος Ἀγρίππας τοῦ
 Ἡρώδου ἐπονειδίσαντος εἰς ἀπορίαν καὶ τροφῆς ἀναγκαίας μετὰδοσιν, ὡς Φλάκκον τὸν
 ὑπατικὸν εἴσεισι φίλον ἐπὶ Ρώμῃς τὰ μάλιστα αὐτῷ γεγονότα πρότερον· Συρίαν δὲ ἐν τῷ
 τότε διεῖπε. καὶ δεξαμένον Φλάκκον παρὰ τούτῳ διῆγε προκατειληφτός ἐκεῖ καὶ Ἀριστο- 151
 βούλου, ὃς ἀδελφὸς ὢν Ἀγρίππου καὶ διάφορος ἦν. οὐ μὲν ἐβλάπτοντο ἕχθρα τῇ ἀλλήλων,
 35 ὥστε μὴ φιλίᾳ τοῦ ὑπατικοῦ τὰ εἰκότα τιμὴν φέρεσθαι. οὐ μὴν ὁ γε Ἀριστόβουλος ἀνίει 152

1 post Ἰωτάπην vacuum relictum spatium circiter 6 litt. in Busb., 2 litt. in Berol. — 2 ἀλεξάν-
 δρω Busb. — 5 προδεδηλωμένων Berol. — 6 αὐτῶν] αὐτὸν Busb. — 8 i. marg. ἡ Busb. — ὀλόγον
 Berol. — 11 post καὶ lacuna circ. 7 litt. in Busb., in Berol. lacuna non extat. — 13 διαδιδράσκων
 Busb. — 17 υἱέως Busb. — 22 Ἰδουμαίας] ἰουδαίας Berol. — 23 τὴν] τῶν Berol. — 25 ἀγρίππα
 Berol. — 31 φαλάκκον Berol. — 32 δέ] δὲ καὶ Busb. — 34 ὢν] μ' ὢν Berol. — ἀγρίππα Berol.

Zonaras I p. 488 Bonn.

- τί τοῦ πρὸς τὸν Ἀγρίππαν δυσμενοῦς μέχρι καὶ εἰς ἔχθραν αὐτὸν Φλάκκῳ καθίστησιν,
 153 αἰτίαν τοιαύτην ἐπὶ τῇ δυσμενείᾳ παραλαβὼν. Λαμασκηνοὶ Σιδωνίοις περὶ ὄρων διάφοροι
 καθεστῶτες, μέλλοντος Φλάκκου περὶ τούτων ἀκροάσασθαι μαθόντες τὸν Ἀγρίππαν ὡς
 παρ' αὐτῷ μέγα δύναται ἡξίουν μερίδος τῆς αὐτῶν γενέσθαι, ἀργυρίον τε πλείστον ὁμο-
 154 λόγητο αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν πάντα ἐπὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν Λαμασκηνῶν ὥρμητο πράσσειν. 5
 Ἀριστόβουλος δέ, οὐ γὰρ ἐλάνθανεν αὐτὸν ἡ ὁμολογία τῶν χρημάτων, καταγορεύει πρὸς
 τὸν Φλάκκον, καὶ βασανιζομένου τοῦ πράγματος ἐπεὶ φανερὰ ἦν, ἐξωθεῖ τὸν Ἀγρίππαν
 155 φιλίας τῆς πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ εἰς ὑστάτην ἀπορίαν περιωσμένος εἰς Πτολεμαῖδα παρῆν,
 καὶ κατὰ τὸ ἄπορον τῆς ἀλλαχόθεν διαίτης γνώμην ἐποιεῖτο εἰς Ἰταλίαν πλεῖν,
 εἰργόμενος δὲ χρημάτων ἀπορία ἡξίου Μαρσύαν ὄντα αὐτοῦ ἀπελεύθερον ποριστήν 10
 156 γενέσθαι τῶν ἐπὶ τοιούτοις δαπανῶν δανεισάμενον παρὰ τινων. καὶ ὁ Μαρσύας Πέτρον
 κελεύει Βερνίκης ὄντα ἀπελεύθερον τῆς Ἀγρίππου μητρός, αὐτῷ παρασχεῖν ἐπὶ γράμματι
 157 καὶ πίστει τῇ αὐτοῦ. ὁ δέ, ἐπεκάλει γὰρ τῷ Ἀγρίππᾳ χρημάτων τινῶν ἀποστέρησιν,
 ἀναγκάζει τὸν Μαρσύαν δύο μυριάδων Ἀνθίδων συμβόλαιον ποιησάμενον πεντακοσίαις
 καὶ χιλίαις ἔλασσον λαμβάνειν. συνεχώρει δ' ἐκεῖνος κατὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλως ποιεῖν. 15
 158 εἰλημμένου δὲ τοῦ χρήματος τούτου Ἀγρίππας εἰς Ἀνθηδόνα παραγενόμενος λαβὼν ναῦν
 ἐν ἀναγωγᾷς ἦν. καὶ γρούς Ἑρέννιος Καπίτων ὁ τῆς Ἰαμνείας ἐπίτροπος πέμπει στρα-
 τιώτας, οἱ εἰσπράξονται αὐτὸν ἀργυρίου τριάκοντα μυριάδας θησαυρῷ τῷ Καίσαρος ὀφει-
 159 λομέναις ἐπὶ Ῥώμῃς ὑπ' αὐτοῦ, ἀνάγκας τὲ ἐπετίθεσαν τοῦ μένειν. καὶ τότε μὲν πεῖθεσθαι
 τοῖς κεκελευσμένοις προσποιητὸς ἦν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης κόψας τὰ ἀπόγεια ὄχετο ἐπ' 20
 Ἀλεξανδρείας πλέων. ἔνθα Ἀλεξάνδρου δεῖται τοῦ ἀλαβάρχου μυριάδας εἴκοσι δάνειον
 αὐτῷ δοῦναι. ὁ δ' ἐκεῖνῳ μὲν οὐκ ἂν ἔφη παρασχεῖν, Κύπρῳ δὲ οὐκ ἠρνεῖτο τὴν τε
 160 φιλανδρίαν αὐτῆς τεθνηπῶς καὶ τὴν λοιπὴν ἀρετὴν. ἡ δὲ ὑπισχνεῖται, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος
 πέντε τάλαντα αὐτοῖς ἐπὶ τῇ Ἀλεξανδρείᾳ δούς τὸ λοιπὸν ἐν Δικαιορχίᾳ γενόμενος
 παρέξειν ἐπηγγέλλετο, δεδιὼς τοῦ Ἀγρίππου τὸ εἰς τὰ ἀναλώματα ἔτοιμον. καὶ Κύπρος 25
 μὲν ἀπαλλάξασα τὸν ἄνδρα ἐπὶ τῆς Ἰταλίας πλευσούμενον αὐτὴ μετὰ τῶν τέκνων ἐπὶ
 Ἰουδαίας ἀνέβηκεν.
 161 Ἀγρίππας δὲ εἰς Ποτιόλους παραβαλὼν ἐπιστολὴν ὡς Τιβέριον Καίσαρα γράφει
 διαιτώμενον ἐν Καπραίαις, παρουσίαν τὲ τὴν αὐτοῦ δηλῶν καὶ ἀξιῶν ἐφείναι αὐτῷ εἰς
 162 Καπραίας παραβαλεῖν. Τιβέριος δὲ τὰ τε ἄλλα αὐτῷ γράφει φιλανθρωπία χρώμενος, καὶ 30
 χαίρειν ἀποσημαίνων ἐπὶ τῷ σῶν ἐπανάκειν εἰς τὰς Καπραίας, ἐπεὶ δ' ἀφικνεῖται μηδὲν
 163 ὑφελὼν τοῦ ἐν τοῖς γράμμασι προθύμου ἡσπάζετό τε καὶ ἐξένιζε. τῇ δ' ἐξῆς Καίσαρι
 γραμμάτων παρὰ Ἑρρενίου Καπίτωνος ἀφικομένων, ὅτι Ἀγρίππας μυριάδας τριάκοντα
 δάνεισμα ποιησάμενος καὶ πρὸς τὰς καταβολὰς ἐκλιπὼν χρόνον τὸν συγκείμενον ἀπαιτή-
 164 σεως γινομένης οἴχοιτο φυγὰς ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῷ χωρίων, ταύτην ἀναγνούς τὴν ἐπιστολὴν 35

1 ἀγρίππαν Busb. — 2 διάφορα Berol. — 6 καταγορεύει man. 1 Busb. — 7 τὸν om. Berol. —

ου

12 ἀγρίππα Berol. — 14 τὸν] τὴν Berol. — 16 ναῦς Berol. — 17 Ἑρρένιος Berol. — 18 εἰσπράξονται Berol. — 19 ἐπιτίθεσαν Berol. — 21 ἀλαβάρχου Busb. — 23 τεθνηπῶς καταπεπληγμένος Iosephus. — 29 καπραίαις, αἱ ex ἐ corr. Berol. — 31 τῷ] τὸ Berol. — ἀφικνεῖτο Berol. — 32 ἡσπάζετέ το καὶ Busb. — 35 τὴν] τὴν δ' Berol.

Zonaras I p. 489 Bonn.

περιαλγεί τὸ Καίσαρ καὶ διάκλεισιν γενέσθαι τῷ Ἀγρίππᾳ κελεύει εἰσόδων τῶν πρὸς αὐτὸν
 ἄχρι δὴ καταβαλεῖ τὸ χρέος. ὁ δὲ Ἀντωνίας δέεται τῆς Γερμανικοῦ μητρὸς καὶ Κλαυδίου
 τοῦ ὕστερον γενομένου Καίσαρος, δάνεισμα αὐτῷ δοθῆναι τὰς τριάκοντα μυριάδας, ἵνα
 5 φίλιας μὴ ἀμάρτοι τῆς πρὸς Τιβέριον. ἡ δὲ Βερνίκης τὴν μνήμη τῆς μητρὸς αὐτοῦ, σφόδρα 165
 γὰρ ἀλλήλαις ἐχρῶντο αἶδε αἱ γυναῖκες, καὶ αὐτῷ ὁμοτροφίας πρὸς τοὺς ἀμφὶ Κλαυδίον
 γενομένης, δίδωσι τὸ ἀργύριον, καὶ αὐτῷ ἀποτίσαντι τὸ χρέος ἀνεπικώλυτος ἦν ἡ φίλια
 τοῦ Τιβερίου. αὐτῆς τὴν αὐτῷ Τιβέριος συνίστησιν νύμφον τὸν αὐτοῦ κελεύων τὰ πάντα 166
 αὐτῷ ταῖς ἐξόδοις παρατυγχάνειν. Ἀγρίππας δὲ φίλιαν δεχθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀντωνίας κατὰ
 θεραπείαν τρέπεται τὴν Γαΐου νύμφου τὴν ὄντος αὐτῆς καὶ εὐνοίαν τοῦ πατρὸς εἰς τὰ
 10 πρῶτα τιμωμένον. καὶ δὴ τις ἦν Σαμαρεὺς γένος, Καίσαρος δὲ ἀπελεύθερος· παρὰ τούτου 167
 δάνεισμα μυριάδας ἑκατὸν εὐράμενος τῇ τε Ἀντωνίᾳ καταβάλλει τὸ ὀφειληθὲν χρέος καὶ
 τῶν λοιπῶν τῷ ἀναλώματι θεραπεύων τὸν Γαῖον μειζόνως ἐν ἀξιώματι ἦν παρ' αὐτῷ.
 προοῦσης δὲ ἐπὶ μέγα τῷ Ἀγρίππᾳ τῆς πρὸς Γαῖον φίλιας, αἰωρουμένοις ποτὲ λόγος περὶ 168
 τοῦ Τιβερίου γίνεται, καὶ τοῦ Ἀγρίππου κατ' εὐχὰς τραπομένον, μόνω δ' ἦσθην, ἡ τὰχος
 15 Τιβέριον ὑπεκστάντα τῆς ἀρχῆς Γαίῳ παραχωρεῖν ἀξιοτέρῳ τὰ πάντα ὄντι, τούτων
 ἀκροᾶται τῶν λόγων Εὐτυχος, Ἀγρίππου δ' ἦν ἀπελεύθερος ἡνίοχος, καὶ παραχρῆμα μὲν
 σιγῇ παρεδίδου. κλοπῆς δὲ ἱματιῶν αὐτῷ τοῦ Ἀγρίππου ἐπικαλουμένης, ἀκριβῶς δὲ ἐκε- 169
 κλόφει, φυγὼν καὶ ληφθεὶς ἀγωγῆς αὐτοῦ ἐπὶ Πίσωνα γενομένης, ὃς ἦν φύλαξ τῆς πόλεως,
 ἐρομένου τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς Καίσαρι φησὶν ἀπορρήτους ἔχειν λόγους εἰπεῖν ἐπ' ἀσφα-
 20 λείᾳ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ φέροντας, ὥστε δῆσας αὐτὸν ἔστειλεν εἰς τὰς Καπραίᾳς. καὶ
 Τιβέριος τῷ αὐτοῦ τρόπῳ χρώμενος εἶχεν αὐτὸν δέσμιον, μελλήτης εἰ καὶ τις ἕτερος βασι-
 λέων ἢ τυράννων γενόμενος. οὔτε γὰρ πρεσβειῶν ὑποδοχὰς ἐκ τοῦ ὀξέος ἐποιεῖτο ἡγεμόσι 170
 τὰ καὶ ἐπιτρόποις παρ' αὐτοῦ σταλείσιν οὐδεμίαν ἦν διαδοχὴ, ὅποτε μὴ φθαῖεν τετε-
 λευτηκότες· ὅθεν καὶ δεσμωτῶν ἀκροάσεως περίοπτος ἦν. ὥστε καὶ τῶν φίλων ἐρομένων 171
 25 τὴν αἰτίαν τοῦ ἐπὶ τοιούτοις ὀλκῇ χρᾶσθαι, ἔφη τὰς μὲν πρεσβείας τρεῖς, ὅπως μὴ
 ἀπαλλαγῇς αὐταῖς ἐκ τοῦ ὀξέος γενομένης ἕτεροι πρέσβεις ἐπιχειροτονηθέντες ἐπανόειον
 ὄχλος τὴν αὐτῷ γίνοιτο ἐπιδοχαῖς αὐτῶν καὶ πομπαῖς. τὰς δ' ἀρχὰς συγχωρεῖν τοῖς ἄπαξ 172
 ὑπ' αὐτοῦ καταστᾶσιν εἰς ταύτας προμηθεῖα τῶν ὑποτελῶν· φύσει μὲν γὰρ εἶναι πᾶσαν
 ἡγεμονίαν οἰκείαν τοῦ πλεονεκτεῖν· τὰς δὲ μὴ παγίους, ἀλλ' εἰς ὀλίγον καὶ ἄδηλον ὅποτε
 30 ἀφαιρεθεῖεν καὶ μειζόνως ἐξοτρύνειν ἐπὶ κλοπαῖς τοὺς ἔχοντας. εἰ μὲν οὖν ἐφεστήκασιν 173
 εἰς πλεον, αὐτοὺς ἄδην τῶν κλοπῶν ἔξιν ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν κεκερδημένων ἀμβλυτέρως
 τὸ λοιπὸν αὐταῖς χρωμένους, διαδοχῆς δὲ παραγενομένης ἐκ τοῦ ὀξέος μηδαμῶς ἂν ἀρκέσαι
 τοὺς ἄλλα τοῖς ἀρχουσι προκειμένους, ἀναστροφῆς αὐτοῖς οὐ διδομένης καιρῶν, ἐν οἷς
 πλήρεις οἱ προειληφότες γενομένοι ὑποδίδου σπουδῆς τῆς ἐπὶ τὸ λαμβάνειν, διὰ τὸ πρὶν
 35 ἐν καιρῷ γενέσθαι μεταστῆναι. παράδειγμα τε αὐτοῖς φησὶ τραυματία τινὲς κειμένῳ μυταί 174
 κατὰ πληθὺς τὰς ὠτειλὰς περιέστισαν. καὶ τις τῶν παρατυχόντων οἰκτείρας αὐτὸν οἷός
 τε ἦν ἀποσοβεῖν αὐτὰς παραστάς. καὶ δεομένου παύσασθαι τῶν ἐπὶ τοιοῖσδε ἥρετο τὴν 175
 αἰτίαν. καὶ ὃς „μειζόνως ἂν ἀδικοῖς με ταύτας ἀπαγαγόν· ταῖς μὲν γὰρ ἤδη πληρω-

3 αὐτῶν Berol. — 5 αὐτῷ] αὐτοῦ Berol. — 13 προοῦσα Berol. — 24 καὶ (post ὅθεν) om. Berol. —

32 ὀξέως Berol. — 33 προσκειμένους Busb. — 34 πλήρεις om. Berol. — 36 παραδείγματά τε Busb.

Zonaras I p. 490 Bonn.

- 176 θείσαις τοῦ αἵματος οὐκέθ' ὁμοίως ἔπειξας ὄχλον μοι παρασχεῖν, ἀλλὰ πῃ καὶ ἀνίσχουσιν,
 αἱ δ' ἀκραιφνεῖς τῷ κατ' αὐτάς λιμῷ συνελθοῦσαι καὶ ὀλέθρῳ παραδιδόειν. διὰ τὰδε
 οὖν καὶ αὐτὸς ὑπὸ πολλῶν τῶν κλοπῶν διεφθαρμένοις τοῖς ὑποτελέσι προμηθῆς εἶναι μὴ
 συνεχεῖς ἐξαποστέλλειν τοὺς ἡγησομένους, οἱ ἐν τρόπῳ μιν ἐκπολεμῶεν αὐτοὺς, φύσει
 πρὸς κέρδος ὀρωρεγμένοις σύμμαχον παραλαμβάνοντες τὴν ἐλπίδα τοῦ ταχέως ἀφαιρεθῆ- 5
 177 σομένου τὴν ἐνθύνειν ἡδονήν. μαρτυρήσει δέ μου τῷ λόγῳ τῆς ἐπὶ τοιούτοις φύσεως
 Τιβερίου τὸ ἔργον αὐτό· ἔτη γὰρ δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν αὐτοκράτωρ γενόμενος δύο τοὺς
 178 πάντας Ἰουδαίους ἐξέπεμψε διοικήσοντας τὸ ἔθνος, Γράτον τὸ καὶ Πιλάτον. καὶ οὐκ ἐπὶ
 μὲν Ἰουδαίων τοιοῦτος ἦν, ἑτεροῦς δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὑπηκόων. ἀλλὰ καὶ τῶν δεσποτῶν
 τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀκροάσεως ἀπεσήμαινεν ὑπὲρ τοῦ δικαιοφείει μὲν θανάτῳ κούφισιν 10
 γενέσθαι τῶν ἐνεστηκότων κακῶν, τριβομένοις δὲ ἀχθῆδόνι τῇ ἐπικειμένῃ μείζονα προσ-
 179 ρέπειν τὴν δυστυχίαν. διὰ μὲν δὴ τὰδε καὶ ὁ Εὐτυχὸς ἀκροάσεώς τε οὐκ ἐτύγχανε καὶ
 δεσμοῖς ἐνέχετο. χρόνον δὲ ἐγγενομένου Τιβερίου τε ἐκ τῶν Καπραιῶν εἰς Τουσουλανὸν
 παραγίνεται ὅσον ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν τῆς Πρώμης, καὶ ὁ Ἀγρίππας ἀξιοῖ τὴν Ἀντωνίαν
 διαπράξασθαι τὸ γενέσθαι τῷ Εὐτύχῳ τὴν ἀκρόασιν ἐφ' οἷς τὴν κατηγορίαν ποιοῖτο 15
 180 αὐτοῦ. τιμία δὲ ἦν Ἀντωνία Τιβερίῳ εἰς τὰ πάντα συγγενείας τὸ ἀξιώματι, Ἀρνούσου γὰρ
 ἦν ἀδελφοῦ αὐτοῦ γυνή, καὶ ἀρετῇ τοῦ σώφρονος· νεὰ γὰρ χρεῖν παρέμεινε γάμῳ τὸ
 ἀπεῖπε τῷ πρὸς ἕτερον καίπερ τοῦ Σεβαστοῦ κελεύοντος τινὲ γαμεῖσθαι, καὶ λοιδοριῶν
 181 ἀπηλλαγμένον διεσώσατο αὐτῆς τὸν βίον. ἰδίᾳ τε εὐεργετίς ἦν εἰς τὰ μέγιστα τοῦ
 Τιβερίου· ἐπιβουλῆς γὰρ μεγίστης συστάσης ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ Σηϊανοῦ φίλου τὸ ἀνδρὸς καὶ 20
 δυνάμιν ἐν τῷ τότε μεγίστην ἔχοντος διὰ τὸ τῶν στρατευμάτων εἶναι τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ,
 καὶ τῆς τε βουλῆς οἱ πολλοὶ καὶ τῶν ἀπελευθέρων προσέθεντο καὶ τὸ στρατιωτικὸν
 διέφθαρτο, προὔκοπτε τε ἡ βουλή ἐπὶ μέγα, καὶν ἐπέπρακτο Σηϊανῷ τὸ ἔργον μὴ τῆς
 182 Ἀντωνίας τόλμῃ χρησαμένης σοφωτέρᾳ τῆς Σηϊανοῦ κακουργίας. ἐπεὶ γὰρ μανθάνει τὰ
 ἐπὶ τῷ Τιβερίῳ συντιθέμενα, γράφει πρὸς αὐτὸν τὰ πάντα ἀκριβῶς. ὁ δὲ μαθὼν τὸν 25
 τε Σηϊανὸν κτείνει καὶ τοὺς συνεπιβούλους, τὴν τε Ἀντωνίαν καὶ πρὶν ἀξιολόγως ἄγων
 183 τιμιωτέραν τὸ ὑπελάμβανε καπὶ τοῖς πᾶσι πιθανήν. ὑπὸ δὴ ταύτης τῆς Ἀντωνίας ὁ
 Τιβερίος παρακαλούμενος ἐξετάσαι τὸν Εὐτυχον, „ἀλλ' εἰ μὲν καταψεύσεις, φησὶν ὅτι
 Ἀγρίππῳ τὰ εἰρημένα Εὐτυχος, ἀρκοῦσαν κομίζεται τιμωρίαν, ἢν ἐπιτετίμηκα αὐτός· εἰ
 δὲ βασανιζόμενον ἀληθῆ φανείη τὰ εἰρημένα, μήπου κολάξῃς ποθὼν τὸν ἀπελεύθερον 30
 184 ἐφ' ἑαυτὸν μᾶλλον καλοῖν τὴν δίκην“. καὶ ὁ Ἀγρίππας ταῦτα φαιμένης πρὸς αὐτὸν
 Ἀντωνίας πολλῷ μᾶλλον ἐπέκειτο ἀξίων ἐξετάσιν γενέσθαι τοῦ πράγματος, καὶ ἡ Ἀντωνία
 185 καιρὸν παραλαβοῦσα τοιοῦτον· αἰωρεῖτο μὲν Τιβερίος ἐπὶ φορείου κείμενος, προϊόντων
 Γαῖου τε τοῦ ἐκείνης νύμφου καὶ Ἀγρίππα, ἀπ' ἀρίστου δ' ἦσαν, ἡ δὲ παραπεριπατοῦσα
 186 τῷ φορείῳ παρεκάλει καλεῖσθαι τε τὸν Εὐτυχον καὶ ἐξετάζεσθαι. ὁ δὲ „ἀλλ' ἴστωσαν, 35
 εἴπεν, Ἀντωνία, οἱ θεοί, ὅτι μὴ ἑμαυτοῦ γνώμη, ἀνάγκη δὲ τῆς σῆς παρακλησέως πράξω

2 παραδοῖεν Busb. — 4 τοὺς ἡγησομένους Berol. — ἐκπολεμῶν ἐν αὐτοὺς Berol. — 8 εἴκοσι

Berol. — 10 ὑπεσήμενεν Berol. — 12 δὴ] ἰδὴ Berol. — 13 εἰς τοὺς κουλανὸν Berol. — 15 ποιεῖτο
 Berol. — 19 ἰδίᾳ .... 20 Τιβερίου om. Busb. — 20 συστάσης om. Berol. — 24 Ἀντωνίας] αὐτῶν ἵας
 Berol. — 28 ὅτι] Berol. ὅτι Busb. — 34 δ'] δὲ Busb.

Zonaras I p. 491 Bonn.

τὰ πραχθῆσόμενα.“ ταῦτ' εἰπὼν κελεύει Μάκρωνα, ὃς Σηϊανοῦ διάδοχος ἦν, τὸν Εὐτυχὸν ἀγαγεῖν. καὶ ὃς παρῆν. Τιβέριος δ' αὐτὸν ἤρετο, τί καὶ ἔχοι λέγειν κατ' ἀνδρὸς ἐλευθερίαν αὐτῷ παρεσχῆκότος. ὁ δὲ φησί, „δέσποτα, αἰωροῦντο μὲν ἐφ' ἀμάξης Γάϊός τε οὗτος 187 καὶ Ἀγρίππας σὺν αὐτῷ καὶ σφῶν ἐξόμην παρὰ τοῖν ποδοῖν, λόγων δὲ πολλῶν ἀνακυκλῶ- 5 μένων Ἀγρίππας φησί πρὸς Γάϊον· εἰ γὰρ ἀφίκοιτό ποτε ἡμέρα, ἣ μεταστάς ὁ γέρον οὗτος χειροτονοίῃ σε ἡγεμόνα τῆς οἰκουμένης· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν Τιβέριος ὁ νῦν ὢν αὐτοῦ γένοιτ' ἂν ἐμποδῶν ὑπὸ σοῦ τελευτῶν, καὶ ἣ τε οἰκουμένη γένοιτ' ἂν μακαρία ἀγῶ πρὸ αὐτῆς.“ Τιβέριος δὲ πιστὰ ἡγησάμενος τὰ εἰρημένα καὶ ἅμα μῆνιν ἀναφέρων 188 τῷ Ἀγρίππᾳ παλαιάν, διότι κελεύσαντος αὐτοῦ θεραπεύειν νῦν ὢν τὸ αὐτοῦ καὶ 10 Δρούσου παῖδα ὄντα, Ἀγρίππας οὐ τιμῶς ἦγε παρακρουσάμενος τὰς ἐντολάς καὶ πᾶς ὡς τὸν Γάϊον μετεκάθιζε, „τοῦτον μὲν, φησί Μάκρωνι, δῆσον.“ Μάκρων δὲ τὸ μὲν οὐ 189 σαφῶς ὅτινα προστάξειεν ἐπιστάμενος, τὸ δὲ οὐκ ἂν προσδοκῶν περὶ τοῦ Ἀγρίππα προστάξαι τι τοιοῦτον, ἐπανεῖχεν ἀκριβωσόμενος τὰ εἰρημένα. ἐπεὶ δ' ὁ Καίσαρ περιο- 190 δεύσας τὸν ἱππόδρομον λαμβάνει τὸν Ἀγρίππαν ἐστηκότα, „καὶ μὴν δῆ, φησί, Μάκρων, 15 τοῦτον εἶπον δεθῆναι.“ τοῦ δὲ ἐπανερομένου ὄντινα, „Ἀγρίππαν“ εἶπε. καὶ ὁ Ἀγρίππας 191 τρέπεται μὲν κατὰ δεῖρσεις, τοῦ τε παιδὸς ᾧ συνετέθραπτο μνημονεύων καὶ τοῦ Τιβερίου τῆς ἐκτρογῆς, οὐ μὴν ἦντι γέ τι, ἀλλ' ἦγον αὐτὸν ἐν πορφυρίσι δέσμιον. καὶ καῦμα τὲ 192 γὰρ σφοδρὸν ἦν καὶ ὑπὸ οἴνου τοῦ ἐπὶ σιτίοις μὴ πολλοῦ γεγονότος δίψος ἐξέκαειν αὐτόν, καὶ τι καὶ ἀγωνία καὶ τὸ παρ' ἀξίαν προσελάμβανε· θεασάμενος οὖν τινὰ τῶν Γαῖου 20 παίδων Θανμαστὸν ὄνομα ὕδωρ ἐν ἀγγεῖφ κομίζοντα ἤτησε πιεῖν. καὶ ὀρέξαντος προθύ- 193 μως πιῶν, „ἀλλ' εἴπερ ἐπ' ἀγαθοῖς, φησὶν, ὦ παῖ, τὰ τῆσδέ σου τῆς διακονίας γέγονε, διαφυγῆς μοι γενομένης τῶνδε τῶν δεσμῶν οὐκ ἂν βραδύνοιμι ἐλευθερίαν εἰσπρασσόμενός σοι παρὰ Γαῖου, ὃς καὶ δεσμότη μοι διακονεῖσθαι οὐκ ἐνέλιπες.“ καὶ οὐκ ἐψεύσατο· ἐν 194 ὕστερῳ γὰρ βασιλεύσας τὸν Θανμαστὸν ἐλευθερόν τε ἀφῆκε παρὰ Γαῖου Καίσαρος γεγο- 25 νότος λαβὼν καὶ τῆς οὐσίας ἐπίτροπον καθίστησι, τελευτῶν τε τῷ υἱῷ Ἀγρίππᾳ καὶ Βερνίκῃ τῇ θυγατρὶ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις διακονησόμενοι κατέλιπεν.

Ἀγρίππας δὲ τότε θεθεὶς εἰσίστηκει πρὸ τοῦ βασιλείου πρὸς τινι δένδρῳ κλιθεὶς ὑπὸ 195 ἀθυμίας μετὰ πολλῶν οἱ ἐδέδεντο. καὶ τινος ὀρνέου καθίσαντος ἐπὶ τοῦ δένδρου, ᾧ Ἀγρίππας προσεκέκλιτο, βουβῶνα δὲ Ῥωμαῖοι τὸν ὄρνιν τοῦτον καλοῦσι, τῶν δεσμωτῶν 30 τίς Γερμανὸς θεασάμενος ἤρετο τὸν στρατιώτην, ὅστις εἴη ὁ ἐν τῇ πορφυρίδι. καὶ μαθὼν 196 ἡξίωσε τὸν συνδεδεμένον αὐτῷ στρατιώτην πλησίον ἐλθεῖν· βούλεσθαι γὰρ τινὰ ἀμφὶ τῶν πατρίων ἔρσεσθαι αὐτόν. καὶ τυχὼν δι' ἐρμηνέως „ὦ νεανία, φησί, καταχθεῖ μὲν σε τὸ 197 αἰφνίδιον τῆς μεταβολῆς πολλήν τὲ οὕτως καὶ ἀθρόαν ἐπαγαγὸν τὴν τύχην, ἀπιστία δέ σοι τῶν λόγων, οἱ ἐπὶ ἀποφυγῇ κακοῦ τοῦ ἐφεστηκότος διηροῦντο τοῦ θείου τὴν πρόνοιαν.

35 ἴσθι γε μὴν, θεοὺς τοὺς ἐμους πατέρας καὶ τοὺς τῇδε ἐγχωρίους ἐπομνύμενος, λέξω τὰ 198 πάντα οὔτε ἡδονῇ γλωσσάλῳ διδούς τὸν ἐπ' αὐτοῖς λόγον οὔτε διακενῆς ἐσπονδακῶς σε εὐθυμεῖν· οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εὐθέως ἀπαλλαγὴ τέ σοι τῶν δεσμῶν παρέσται καὶ πρόοδος 200

1 ταῦτα Busb. — μάκρω Berol. — σηϊανος Berol. — 2 ἔχει Busb. — 4 δὲ] τε Busb. — 5 εἰ γὰρ Busb. — 9 ἐκελεύσαντος Berol. — θεραπεύειν] θεραπεύειν Τιβερίον Iosephus. — 15 ὁ om. Busb. — 17 ἦγον] ἦγει Berol. — 19 τῶν τοῦ γαῖου Berol. — 20 κομίζοντι Berol. — 23 παρὰ] περι Berol. — μοι] μένοι Berol. — 25 καθίστησιν Berol. — 27 βασιλέως Berol. — 28 ἐδέδοντο Busb. — 30 ἤρετον τὸν Berol. — 33 τὴν supra versum man. 2 Busb. — 37 παρέσαι Berol.

Zonaras I p. 492 Bonn.

- ἐπὶ μῆκιστον ἀξιώματος καὶ δυνάμεως, ζηλωτὸς τὲ ἂν γένοιτο πᾶσιν, οἳ νῦν δι' οἴκτου τὰς
τύχας σου λαμβάνουσιν, εὐδαίμων τ' ἂν ποιοῖτο τὴν τελευταίην παισὶν οἳ εἶεν τὸν ὄλβον
καταλείπομενος. μνημόνευε δέ, ὅποτε εἰσαυθὺς τὸν ὄρνιν θεάσαιτο τοῦτον, πέντε ἡμέραις
201 σοι τὴν τελευταίην ἐσομένην. ταῦτα πεπραγέται μὲν ἥπερ ἀποσημαίνει τοῦ θεοῦ τὸ ἐξα-
ποστεῖλαν τοιούτῳ τὸν ὄρνιν, προγνώσει δὲ αὐτῶν σύνεσιν τὴν παραγενομένην ἀποστρεῖν 5
σ' ἄδικον ἡγήσάμην. μνήμην δὲ ποιῶ εἰς χειρὰς σοι παραγενομένου τοῦ εὐδαίμοις καὶ
202 τοῦ καθ' ἡμᾶς, ὡς διαφευξώμεθα τὴν δυστυχίαν ἣ ταυτὴν σύνεσμεν.“ καὶ ὁ μὲν Γερ-
μανὸς τοσάδε προειπὼν εἰς τοσόνδε ὥφλε γέλωτα τῷ Ἀγρίππᾳ ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ὕστερον
ἐφάνη θαύματος ἄξιος. ἡ δὲ Ἀντωνία χαλεπῶς φέρουσα τοῦ Ἀγρίππα τὴν δυστυχίαν τὸ
203 μὲν Τιβερίῳ περὶ αὐτοῦ διαλέγεσθαι ἐργωδέστερον ἑώρα, εὐρίσκετο δ' αὐτῷ παρὰ τοῦ 10
Μάρκωνος στρατιωτῶν τὲ μετρίων ἀνδρῶν οἳ παραφυλάξειαν αὐτὸν ἐν φροντίσι καὶ
ἐκατοντάρχου ἐφεστηξομένου τὲ ἐκείνοις καὶ συνδέτου ἐσομένου, λουτρὰ τὲ συγχωρεῖσθαι
καὶ ἀπελευθέρων καὶ φίλων εἰσόδους τὴν τε ἄλλην ὁρατώνην, ἣ τῷ σώματι γένοιτ' ἂν.
204 εἰσῆεσάν τε ὡς αὐτὸν φίλος τὲ Σίλας καὶ τῶν ἀπελευθέρων Μαρσύας καὶ ὁ Στοιχεὺς
τροφὰς εἰσκομίζοντες καὶ δι' ἐπιμελείας πάσης ἔχοντες. καὶ ταῦτα ἐπράσσετο ἐπὶ 15
μῆνας ἑξ.
- 205 Τιβερίος δ' ἐπανελθὼν εἰς τὰς Καπραιάς ἐμαλακίζετο τὰ μὲν πρῶτα μετρίως, ἐπι-
δούσης δ' εἰς τὸ μᾶλλον τῆς νόσου πονηρὰς ἔχων περὶ αὐτῷ τὰς ἐλπίδας Εὐδοκῶν, ὅς ἦν
αὐτῷ τιμιώτατος τῶν ἀπελευθέρων, κελεύει τὰ τέκνα προσαγαγεῖν πρὸς αὐτόν· χρήζειν
206 γὰρ ἀφικέσθαι σφίσι διὰ λόγων πρὶν ἢ τελευτᾶν. ἦσαν δὲ αὐτῷ παῖδες γνήσιοι μὲν οὐκέτι· 20
Δροῦσος γὰρ μόνος αὐτῷ γεγονὼς ἐτύγχανε τεθνεώς· υἱὸς δὲ τούτου κατελείπετο Τιβερίος
ἐπικαλούμενος Γέμελος Γαῖός τε Γερμανικοῦ παῖς, ἀδελφοῦ υἱὸς γεγονώς, νεανίας τὲ ἦδη
καὶ παιδείαν ἐκπεπονηκὼς ἐπιπλεῖστον εὐνοίᾳ τὲ τοῦ δήμου τιμώμενος διὰ τὴν Γερμανικοῦ
207 τοῦ πατρὸς ἀρετήν· ἐπὶ μῆκιστον γὰρ δὴ οὗτος ἦλθε παρὰ τοῖς πλήθεσι τιμῆς εὐσταθείᾳ
τρόπου καὶ δεξιότητι τοῦ ὁμιλεῖν ἀνεπαχθῆς ὢν καὶ τὴν ἀξίωσιν κτώμενος τῷ βούλεσθαι 25
208 ἴσος πᾶσιν εἶναι. ἑξ ὧν οὐ μόνον ὁ δῆμος καὶ ἡ βουλὴ μεζιζόντας ἦγον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ
²⁰⁹₂₁₀ τῶν ὑποτελῶν ἑκαστὸν ἐθνῶν, οὕτως ἀνεπαχθὼς ὠμίλησε τοῖς ἀνθρώποις, μέγα ὄφελος
διὰ τούτων καὶ τῷ παιδὶ αὐτοῦ καταλελοιπώς· ἦρτο γὰρ μάλιστα τὸ στρατιωτικὸν περὶ τῆς
211 ἀρχῆς ἐκείνῳ περιγενησομένης. ὁ δὲ Τιβερίος Εὐδόκῳ κελεύσας κατὰ τὴν ὕστεραιαν ὑπὸ
τὴν ἑω τοὺς παῖδας εἰσαγαγεῖν εὔχεται τοῖς πατρίοις θεοῖς σιμειόν τι προφαντὸν αὐτῷ 30
δεῖξαι περὶ τοῦ τὴν ἡγεμονίαν διαδεξομένου, σπεύδων δὲ τῷ νείει τοῦ παιδὸς αὐτὴν κατα-
λιπεῖν, μεῖζον δόξης τὲ καὶ βουλήσεως τῆς αὐτοῦ πεπίστευκε τοῦ θεοῦ τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἀπο-
212 φανούμενον. οἰώνισμα δ' οὐκ αὐτῷ προὔκειτο, εἰς ἐκεῖνον ἵξιν τὴν ἡγεμονίαν, ὅς ἂν
κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἀφίκοιτο πρὸς αὐτόν πρότερος. ταῦτα διανοηθεὶς πέμπει παρὰ τὸν
213 παιδαγωγὸν τοῦ νύκτωρ κελεύων ὑπὸ πρώτῃν ἡμέραν ἄγειν τὸν παῖδα ὡς αὐτόν. ὁ 35

1 γένοις Berol. — 4 πράζεται Busb. — 4 τοῦ] σοι τοῦ Busb. — 6 σ'] σε Berol. — μνήμην
om. Berol. — σοι] σου Berol. — 7 τὴν] τῆς Berol. — 7 καὶ ὁ μὲν om. Berol. — 9 τὸ] τῷ Busb. —
10 μερίων Berol. — 12 ἐσομένους Busb. — 14 εἰσέτεσαν Busb. — 18 τὰς om. Busb. — 19 τιμιώτατον
Berol. — χρήζει Busb. — 20 δέ] μὲν Berol. — μὲν om. Berol. — 22 Γέμελος om. Berol. —

24 εὐστά Berol. — 26 μεζιζόντας ἦσαν Berol. — 30 πατρώοις Berol. — 31 ἀναδεξαμένου Berol. — 34 πρό-
τερον Berol. — 35 ὑπὸ] ὑπὸ τὴν Berol. — ὡς] εἰς Berol.

Zonaras I p. 493 Bonn.

μὲν δὴ ἐπεὶ ἡμέρα ἦν, κελύει τὸν Εὐδοκὸν εἰσκαλεῖν τῶν παίδων τὸν παρόντα. ἐκεῖνος
δὲ τὸν Γάϊον πρὸ τοῦ δωματίου καταλαβών, ὁ γὰρ Τιβέριος οὐ παρῆν, ἥδει δ' ὁ Εὐδοκὸς
οὐδὲν ὧν ἐβούλετο ὁ δεσπότης, „καλεῖ σε, φησὶν, ὁ πατήρ“ καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν. Τιβέριος 214
δ' ὡς θεᾶται Γάϊον, τότε πρῶτον εἰς ἔννοιαν ἐλθὼν τοῦ Θεοῦ τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν κατ'
5 αὐτὸν ἡγεμονίαν ἀφηρημένην ἐπικυροῦν οἷς ψηφίσαιτο δυνάμει αὐτῷ μὴ παραγενομένης
ἐκείθεν, πολλὰ δὲ κατωλοφύρατο. ἦν δὲ καὶ γεγενησθεὶς Τιβέριος τὰ μάλιστα προσκεί- 216
μενος. Γάλλαν οὖν ποτὲ θεασάμενος ὡς αὐτὸν εἰσιόντα φησὶν, ὡς παραγενοίτο ἀνὴρ τῇ
Ῥωμαίων ποτὲ τιμησόμενος ἡγεμονίᾳ. καὶ τότε ἐν χαλεποῖς ἦν συντυχία τοῦ γεγονότος, 218
ὡς ἐπ' ἀπολωλότι τῷ υἱεὶ τοῦ παιδὸς ἀχθεινῶς διακείμενος. καίπερ δὲ τεταραγμένος τῇ 219
10 παρὰ δόξαν τῆς ἀρχῆς εἰς οὓς οὐκ ἤθελε περιόδῳ, καὶ μὴ βουλόμενος φησὶ πρὸς τὸν
Γάϊον· „ὦ παῖ, καίπερ μοι συγγενεστέρου Τιβερίου ἢ κατὰ σὲ ὄντος δόξῃ τὲ τῇ ἐμῇ 220
καὶ τῇ ὁμοψύχῳ ἐπ' αὐτῇ τῶν θεῶν σοὶ φέρων ἐγχειρίζω τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν. ἀξιῶ
τὲ σὲ μὴ ἀμνημονεῖν ὁμιλήσαντα αὐτῇ μὴτ' ἐννοίας τῆς ἐμῆς μήτε τοῦ πρὸς Τιβέριον
συγγενοῦς, ἀλλὰ Τιβερίου φροντίζειν διὰ τὴν συγγένειαν, οὐ γὰρ ἀτιμώρητα τοῖς θεοῖς 221
15 ὅποσα παρὰ δίκην πράσσειτο“. ταῦτα μὲν ὁ Τιβέριος ἔλεγεν, οὐ μὴν πιθανὸς ἦν τῷ 222
Γαίῳ καίπερ ὑπισχνουμένῳ, ἀλλὰ καταστάς εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν τε Τιβέριον μαρτυρεῖς
αἵρεται ταῖς ἐκείνου καὶ τοὺς ἐπιβουλῶν ἐπ' αὐτῷ συντεθεισῶν μετ' οὐ πολὺν χρόνον.
Τιβέριος δὲ τότε τὸν Γάϊον ἀποδείξας διάδοχον τῆς ἡγεμονίας ὀλίγας ἐπιβιούς 224
ἡμέρας ἔθανε σκῶν τὴν ἀρχὴν ἡμέρας τρεῖς καὶ πέντε μῆνας πρὸς ἐνιαυτοῖν δυοῖν καὶ
20 εἴκοσι. Γάϊος δὲ ἦν αὐτοκράτωρ τέταρτος. Ῥωμαίοις δὲ ἦκε μὲν πύστις τῆς Τιβερίου 225
τελευτῆς εὐφραίνοντό τε τῷ ἀγαθῷ τῆς ἀγγελίας, οὐ μὴν ἐπίστευον, οὐ τῷ μὴ βούλεσθαι,
πολλῶν γὰρ ἂν ἐτιμήσαντο χρημάτων τὸ ἐπαληθεῦσον τῶν λόγων, δέει δὲ μὴ ψευδοῦς
τῆς ἀγγελίας γενομένης εἶτ' ἀπόλουντο ἐπὶ δηλώσει τοῦ αὐτῶν χάρματος· πλεῖστα γὰρ ἀνὴρ 226
οὗτος Ῥωμαίων τοὺς εὐπατρίδας εἰργάσατο δεινά, δυσόργητος ἐπὶ πᾶσιν ὧν καὶ οἷς κρίνειν
25 ἐξαγριοῦν φύσιν ἔχων, εἰς θάνατον δὲ καὶ τῶν κουφοτάτων ἀνατιθεῖς τὴν ζημίαν.
Μαρσύας δὲ τοῦ Ἀγρίππου ὁ ἀπελεύθερος πυθόμενος τοῦ Τιβερίου τὴν τελευτὴν ὠθεῖτο 228
δρομαῖος τῷ Ἀγρίππᾳ ἀγγελιούμενος, καὶ καταλαβὼν ἐν ἐξόδοις ὄντα εἰς τὸ βαλανεῖον
συννεύσας πρὸς αὐτὸν γλώσσει τῇ Ἑβραίων „τέθνηκεν ὁ λέων“ φησὶν. ὁ δὲ συνεῖς καὶ 229
χάρματι περιεγεχθεὶς „ἀλλὰ σοὶ τῶν ἀπάντων καὶ τῆσδε τῆς ἀγγελίας χάριτες ἐν ἐμοὶ
30 γίνονται, μόνον ἂν ἀληθὴ τὰ λεγόμενα εἴη.“ καὶ ὁ ἐκατόνταρχος, ὅσπερ τῇ φυλακῇ ἐφει- 230
στήκει τοῦ Ἀγρίππου, θεώμενος τὴν τε τοῦ Μαρσύα σπουδὴν καὶ τὸ ἐκ τῶν λόγων χάρμα,
ὑποτοπήσας καίνωσιν τινα γεγονέναι, ἤρετο σφᾶς περὶ τοῦ λόγου. οἱ δὲ τέως μὲν παρ- 231
εῖπον, ἐγκείμενῳ δὲ ἀποσημαίνει ὁ Ἀγρίππας, ἥδη γὰρ φίλος ἦν. ὁ δὲ ἐκοινοῦτο τὲ τὴν
ἡδονὴν προτιθεὶς τὲ αὐτῷ δεῖπνον. εὐώχουμένων δ' αὐτῶν παρῆν τις λέγων ζῆν τὸν
35 Τιβέριον καὶ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπανήξειν εἰς τὴν πόλιν. καὶ ὁ ἐκατόνταρχος δεινῶς θορυ- 232
βηθεὶς τῷ λόγῳ ὡς εἰς θάνατον ἀνακείμενα πεπραχώς, δεσμώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ θανάτου
αὐτοκράτορος συνδιατιώμενος μετὰ χάρματος, ἀπωθείεται τὸν Ἀγρίππαν τοῦ κλινιδίου καὶ

1 κελύει Busb. — 2 καταβαλὼν mian 1 Busb. — ἥδη Berol. — 4 θεᾶται] θέλης Berol. — 11 σέ]
δε Berol. — 12 τῇ] τῷ Iosephus. — 26 ἀγρίππα Busb. — ὠθεῖται Berol. — 30 ἐφειστήκει Busb. —

31 τοῦ μαρσύ πονδῆν Berol. — 37 αὐτοκράτωρ Berol.

Zouaraz I p. 494 Bonn.

- 233 κелеύει δῆσαι αὐτὸν ἤδη λελυκὼς φυλακὴν τε ἀκριβεστέραν αὐτοῦ καθιστᾶ. καὶ νύκτα
 234 μὲν ἐκείνην ὁ Ἀγρίππας ἐν τοιούτοις κακοῖς ἦν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ λόγος τε πλείων ἦν κατὰ
 τὴν πόλιν ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ Τιβερίου, ἐθάρρουν τὲ οἱ ἄνθρωποι φανερώς ἤδη θροεῖν
 καὶ τινες καὶ θυσίας ἐπετέλουν, ἐπιστολαὶ τε ἀφίκοντο παρὰ τοῦ Γαΐου, ἡ μὲν πρὸς τὴν
 σὺγκλητον τοῦ Τιβερίου διασαφοῖσα τὸν θάνατον καὶ τὴν αὐτοῦ παραλήψιν τῆς ἡγεμονίας, 5
 235 ἡ δὲ πρὸς Πείσωνα τὸν γύλακα τῆς πόλεως τῷ τότε ἀγορεύουσα, καὶ τὸν Ἀγρίππαν ἐκ
 τοῦ στρατοπέδου μεταστήσειν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ προτοῦ δεθῆναι ἦν. τότε ἐν
 θάρσει λοιπὸν ἦν· φυλακὴ μὲν γὰρ καὶ τήρησις ἦν, μετὰ μέντοι ἀνέσεως τῆς εἰς τὴν
 236 δίαταν. Γάϊος δὲ ὡς ἐπὶ Ρώμης παρῆν ἄγων τοῦ Τιβερίου τὸ σῶμα, ταφάς τε αὐτοῦ
 ποιεῖται πολυτελεῖς νόμοις τοῖς πατρίοις, Ἀγρίππαν τὲ αὐθιμερὸν λύνει ὄντα πρόθυμον 10
 κώλυμα Ἀντωνία ἦν, οὐ τι μίσει τῷ πρὸς τὸν δεδεμένον, προμηθεύει δὲ τοῦ Γαΐου εὐπρε-
 ποῖς, μὴ δόξαν ἀπάγοιτο ἡδονῇ δεχομένον τὴν Τιβερίου μετὰστασιν ἄνδρα ὑπ' ἐκείνου
 237 δεδεμένον λύνει ἐκ τοῦ ὄξεος. διελθουσὼν μέντοι οὐ πολλῶν ἡμερῶν μεταπεμφάμενος
 αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον ἀποκρίει τὲ καὶ μεταμφιένυσιν, εἴτα τὸ διάδημα περιτίθῃσι τῇ
 κεφαλῇ καὶ βασιλέα καθίστησιν αὐτὸν τῆς Φιλίππου τετραρχίας θωρησάμενος αὐτῷ καὶ 15
 τὴν Ἀυσανίου τετραρχίαν ἀλλάττει τὲ σιδηρᾶ ἀλύσει χρυσῇν ἰσόσταθμον. ἱππάρχην δὲ
 238 ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἐκπέμπει Μάρυλλον. δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς Γαΐου Καίσαρος ἡγεμονίας
 Ἀγρίππας ἡξίου συγχώρησιν αὐτῷ γενέσθαι πλεύσαντι τὴν τε ἀρχὴν καταστήσασθαι καὶ
 239 τὰ ἄλλα εἰς δέον οἰκονομησάμενῳ ἐπανεῖναι. καὶ συγχωροῦντος τοῦ αὐτοκράτορος παρῆν
 παρ' ἐλπίδας τὲ ὥφθη πᾶσι βασιλεύς. καὶ οἱ μὲν ἐμακάριζον τοῦ μὴ διαμαρτίᾳ χρήσασθαι 20
 τῶν ἐλπίδων, οἱ δ' ἐν ἀπιστίᾳ περὶ τῶν γεγονότων ἦσαν.
 240 Ἡρωδιάς δὲ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ συνοικοῦσα τῷ τετράρχῃ Ἡρώδῃ φθόνῳ τὰδελφοῦ τὴν
 241 ἔξουσίαν ἐδέχετο, ὁρῶσα ἐν μείζονι πολὺ ἀξιώματι γεγενημένον ἀνδρὸς τοῦ αὐτῆς. ἐλυ-
 πεῖτο οὖν καὶ βαρέως ἔφερε τῇ αὐτοῦ μεταβολῇ, καὶ μάλιστα ὅποτε θεάσαιο μετὰ τῶν
 εἰωθότων παρασῆμων τῆς βασιλείας ἐπιγοιτῶντα τοῖς πλήθεσι, ἐπικρύπτεσθαι τε οὐκ 25
 ἠνείχετο τὴν δυστυχίαν τοῦ φθόνου, ἀλλὰ τὸν ἄνδρα ἐξῆρε κελεύουσα ἐπὶ τῆς Ρώμης
 245 πλεῖν ἐπὶ μνηστέρῳ τῶν Ἰσων. ὁ δὲ τέως μὲν ἀπεμάχετο ἀγαπῶν τὴν ἡσυχίαν, ἡ δ' ἐφ'
 ὅσον ἐξαναχωροῦντα ἑώρα μείζονως ἐπέκειτο κελεύουσα μὴ ἀνιέναι πάντα πράσσειν ἐπὶ
 246 τῇ βασιλείᾳ. καὶ πέρας οὐκ ἀνῆκεν ἕως ἐξεκίνησεν αὐτὸν ὁμογνώμονα αὐτῆς ἀκουσίως γενέ-
 σθαι μὴ οὔσης ἄλλως ἀποφυγῆς. παρασκευασάμενός τε ὡς ἐνὶ πολυτελεῶς ἀνήγετο ἐπὶ 30
 247 τῆς Ρώμης ἅμα καὶ τὴν Ἡρωδιάδα ἀγόμενος. Ἀγρίππας δὲ τὴν τε διάνοιαν αὐτῶν καὶ
 τὴν παρασκευὴν αἰσθόμενος καὶ αὐτὸς παρεσκευάζετο, ἐπεὶ τ' ἐκπεπλευκότας ἀκούει,
 πέμπει καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς Ρώμης Φουρτούνατον αὐτοῦ τῶν ἀπελευθέρων δῶρά τε κομί-
 ζοντα τῷ αὐτοκράτορι καὶ ἐπιστολὰς κατὰ τοῦ Ἡρώδου, τὰ δὲ καὶ αὐτὸν διδάξοντα τὸν
 248 Γαΐον εἰ καιρός. ὁ δὲ ἐπαναχθείς τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἡρώδην καὶ δεξιῶ χρησάμενος τῷ πλῶ 35
 τοσόδε ἀπελείπετο τοῦ Ἡρώδου, ὥστε τὸν μὲν ἐντυγχάνειν Γαίῳ, ὁ δὲ ἐπικατάγεται καὶ

2 πλείωνων Berol. — 3 θροεῖν Berol. — 4 τινες] τινας Berol. — 5 τὸν θάνατον] τὴν τελευτὴν Iosephus. — 6 τῷ τότε] τοῦτο τε Iosephus. — 7 δεθῆναι Berol. — 10 πατρίοις Berol. — ἀγρίππας τὸ αὐθιμερὸν Berol. — 11 οὐτε] οὐτε Berol. — 12 δεχομένῳ Busb. δεσχομένου Berol. — 16 ἀλλάττει Busb. — ἐπὶ] ἐκ Busb. — 22 i. marg. 9' Busb. — 25 εἰωθόντων Berol. — 29 ἥως Berol. — 32 τ'] τέ Berol. — 34 τὸν om. Busb. — 35 τοῖς] τῆς Busb.

Zonaras I p. 495 Bonn.

τὰς ἐπιστολάς ἀπεδίδου. καὶ προσέπλευσαν ἀμφότεροι Δικαιοκράτης καὶ τὸν Γάϊον ἐν
 Βαβυλῶνι λαμβάνοντες. πολὺν δ' ἐστὶ καὶ τοῦτο τῆς Καμπανίας ὅσον ἀπὸ σταδίων πέντε 249
 τῆς Δικαιοκράτους κείμενον, βασιλείῳ τε εἰσὶν οἰκήσεις αὐτόθι πολυτελέσι κεκρημέναι κατα-
 σκευαῖς, λουτρὰ τε παρέχεται τὸ χωρίον θερμὰ αὐτόματα, ἀγαθὰ ἐπὶ τε ἰάσει τοῖς χρω-
 5 μένοις καὶ ἄλλως τῷ ἀναιμῶνι τῆς διαίτης συμφέροντα. Γάϊος δὲ ἅμα τε προσαγορεύων 250
 τὸν Ἡρώδην, πρῶτος αὐτῷ ἐνετύγχανε, ἅμα τε τοῦ Ἀγρίππου τὰς ἐπιστολάς ἐπέειπε ἐπὶ
 κατηγορίᾳ τῇ ἐκείνου συγκειμένης, κατηγορεῖ δὲ αὐτοῦ ὁμολογίαν πρὸς Σηϊανὸν κατὰ τῆς
 Τιβερίου ἀρχῆς καὶ πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθον ἐπὶ τοῦ παρόντος κατὰ τῆς Γαίον,
 παράδειμά τε ἦν αὐτῷ τοῦ λόγου μυριάσις ἑπτὰ ὀπλιτῶν ἀρκέσουσα κατασκευὴ ἐν ταῖς 251
 10 Ἡρώδου ὀπλοθήκαις ἀποκειμένη, ἐκινεῖτο τε ὑπὸ τῶν εἰρημένων καὶ ἔρετο τὸν Ἡρώδην,
 εἰ ἀληθὴς ὁ περὶ τῶν ὀπλῶν λόγος. τοῦ δέ, οὐ γὰρ ἦν ἕτερα εἰπεῖν, εἰπόντος εἶναι τὰ 252
 ὀπλα, πιστὰ ἡγούμενος εἶναι τὰ ἐπὶ τῇ ἀποστάσει κατηγορούμενα, τὴν τετραρχίαν ἀφελό-
 μενος αὐτὸν προσθήκην τῇ Ἀγρίππου βασιλείᾳ ποιεῖται καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως τῷ
 Ἀγρίππᾳ δίδωσιν, αὐτὸν δὲ φυγῇ αἰδῶν ἐξήμιώσεν ἀποδείξας οἰκητήριον αὐτοῦ Λουγδουνον
 15 πόλιν τῆς Γαλατίας. Ἡρωδιάδα δὲ μαθὼν Ἀγρίππου ἀδελφὴν οὖσαν τὰ τε χρήματα 253
 ἐδίδου ὅποσα ἐκείνης ἴδια ἦν καὶ τοῦ μὴ κοινωνεῖν τῷ ἀνδρὶ τῆς συμφορᾶς τεῖχος αὐτῇ
 τὸν ἀδελφὸν ἔλεγεν. ἡ δὲ „ἀλλὰ σὺ μὲν, αὐτοκράτωρ, εἶπε, μεγαλοφρόνως τε καὶ ἀξιώ- 254
 ματι τῷ σεαυτοῦ πρεπόντως τάδε λέγεις, κάλυμμά μοι δὲ ἐστὶ χρῆσθαι σου τῇ χάριτι τῆς
 δωρεᾶς εὐνοια ἢ πρὸς τὸν γεγαμηκότα, οὗ κοινωνόν με τῆς εὐδαιμονίας γενομένην οὐ
 20 δίκαιον ἐγκαταλιπεῖν ἐπὶ ταῖς τύχαις καθεσταμένον.“ ὁ δὲ ὄργην τοῦ μεγαλόφρονος αὐτὴν 255
 ποιησάμενος συνήλανε καὶ αὐτὴν τῷ Ἡρώδῃ καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς τῷ Ἀγρίππᾳ δῶρον
 δίδωσιν. Ἡρωδιάδι μὲν δὴ φθόρου τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ Ἡρώδῃ γυναικείων ἀκροα-
 σασμένην κουφολογῶν δίκην ταύτην ἀπήτησεν ὁ θεός. Γάϊος δὲ τὸν μὲν πρῶτον ἐνιαυτὸν 256
 καὶ τὸν ἐξῆς πᾶν μεγαλοφρόνως ἐχρήτο τοῖς πράγμασι καὶ μέτριον παρέχων αὐτὸν εἰς
 25 εὐνοίαν πολλὴν προὔχρει παρά τε Ῥωμαίοις αὐτοῖς καὶ τοῖς ὑπηκόοις. προῦν δ' ἐξίστατο
 τοῦ ἀνθρωπείως φρονεῖν ὑπὸ μεγέθους τῆς ἀρχῆς ἐκθειάζων ἑαυτὸν καὶ τὰ πάντα ἐπ'
 αἰμιᾶ τοῦ θείου πολιτεύειν ἤτο.

Καὶ δὴ στάσεως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενομένης Ἰουδαίων τε οἱ ἐνοικοῦσι καὶ Ἑλλήνων 257
 τρεῖς ἀφ' ἑκατέρας τῆς στάσεως πρεσβευταὶ αἰρεθέντες παρήσαν ὡς τὸν Γάϊον. καὶ ἦν
 30 τῶν Ἀλεξανδρέων πρεσβέων εἰς Ἀπίων, ὃς πολλὰ εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐβλασφήμησεν ἄλλα
 τε λέγων καὶ ὡς τῶν Καίσαρος τιμῶν περιορῶν· πάντων γοῦν ὅποσοι τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ 258
 ὑποτελεῖς εἶεν βωμοὺς τῷ Γαίῳ καὶ νεῶς ἱδρυμένων τὰ τε ἄλλα πᾶσιν αὐτὸν ὥσπερ τοὺς
 θεοὺς δεχομένων, μόνους τούσδε ἄδοξον ἡγεῖσθαι ἀνδριάσι τιμᾶν καὶ ὄρχιον αὐτοῦ τὸ
 ὄνομα ποιεῖσθαι. πολλὰ δὲ καὶ χαλεπὰ Ἀπίωνος εἰρηκότος, ὅν ὦν ἀναρθῆναι ἔλπιζε 259
 35 τὸν Γάϊον καὶ εἰκὸς ἦν, Φίλων ὁ προεστὼς τῶν Ἰουδαίων τῆς πρεσβείας, ἀνῆρ τὰ πάντα

3 δικαιοκρ Berol., item v. 5 — 3 κεκρημένα Berol. — 6 ἐτύγχανε Berol. — τοῦ] τὸν Berol. —
 7 ὁμολογία Berol. — πρὸς] τε πρὸς Busb. — 8 Πάρθον] παρθένον Berol. — 11 ἀληθῶς Berol. — 12 ἀπο-
 καταστάσει Berol. — 13 ἀγρίππα Berol. — 15 γαλατίας ex γαλιλαίας corr. Berol. — ἀγρίππα Berol. —
 16 συμφορᾶς ex ἀμφορᾶς corr. Berol. — 17 αὐτοκράτωρ Berol. — 19 γενομένου Berol. — 20 ὄργῃ
 Iosephus. — 28 i. marg. ι' Busb. — 30 πρέσβειν sic Berol. — 35 προεστὼς] προνος εἰρηκότος ὅν
 ὦν ἀναρθῆναι ἔλπιζε τὸν γάϊον καὶ εἰκὸς ἐστὼς (litt. nos . . . εἰκὸς expunctae) Berol.

Zonaras I p. 497 Bonn.

- ἐνδοξος Ἀλεξάνδρου τὸ τοῦ ἀλαβάρχου ἀδελφὸς ὢν καὶ φιλοσοφίας οὐκ ἄπειρος, οἷος τὲ
 260 ἦν ἐπ' ἀπολογία χωρεῖν τῶν κατηγορημένων. διακλείει δ' αὐτὸν Γαῖος κελεύσας ἐκποδῶν
 ἀπελθεῖν, περιοργῆς τε ὢν φανερός ἦν ἐργασόμενός τι δεινὸν αὐτοῖς. ὁ δὲ Φίλων ἔξεισι
 περιυβρισμένος καὶ φησὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἳ περὶ αὐτὸν ἦσαν, ὡς χρηὴ θαρρεῖν,
 Γαῖου λόγῳ μὲν αὐτοῖς ὠργισμένου, ἔργῳ δὲ ἤδη τὸν θεὸν ἀντιπαρεξάγοντος. 5
- 261 Γαῖος δὲ ἐν δεινῷ γέγωνεν εἰς τοσόνδε Ἰουδαίων ὑπο περιῶφθαι πρεσβευτήν ἐπὶ
 Συρίας ἐκπέμπει Πετρώνιον διάδοχον Οὐιτελίῳ τῆς ἀρχῆς, κελεύων χειρὶ πολλῇ ἐμβαλεῖν
 εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ εἰ μὲν ἐκόντες δέχονται, ἰστᾶν αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐν τῷ ναῷ τοῦ
 262 θεοῦ, εἰ δ' ἀγνωμοσύνη χρωῖντο, πολέμῳ κρατήσαντα τοῦτο ποιεῖν. καὶ Πετρώνιος Συρίαν
 παραλαβὼν ἠπέιγετο διακονεῖσθαι ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Καίσαρος καὶ εἰς Πτολεμαῖδα παρῆν 10
 263 μετὰ δυνάμεως αὐτόθι χειμάσων ὡς πρὸς ἕαρ τοῦ πολεμεῖν ἐξόμενος. Ἰουδαίων δὲ πολλὰ
 μυριάδες παρῆσαν ὡς τὸν Πετρώνιον κατὰ δεήσεις μὴ ἐπὶ παρανομίᾳ σφᾶς καταναγκάζειν
 264 καὶ παραβάσει τοῦ πατρίου. εἰ δέ σοι πάντως πρόκειται τὸν ἀνδριάντα φέρειν
 καὶ ἰστᾶν, ἡμᾶς αὐτοὺς πρότερον μεταχειρισάμενος πράσσε τὰ δεδογμένα· οὐδὲ γὰρ
 265 δυνάμεθα περιόντες θεωρεῖν πράγματα ἡμῖν ἀπηγορευμένα.“ Πετρώνιος δὲ 15
 ὀργὴν λαβὼν εἶπεν· „ἀλλ' εἰ μὲν αὐτοκράτωρ ὢν βουλευμάσι τοῖς ἐμαντοῦ τάδε
 πράσσειν ἐπενόουν, δίκαιος ἦν ὑμῖν πρὸς με ὁ λόγος οὗτος. νῦν δὲ Καίσαρος ἐπεσταλ-
 κότος πᾶσα ἀνάγκη χρῆσθαι τοῖς ἐκείνῳ προανεψηφισμένοις διὰ τὸ εἰς ἀντήκεστον φέρειν
 266 ζημίαν τὴν παρακρόασιν αὐτῶν.“ „ἐπεὶ τοίνυν οὕτω φρονεῖς, ὦ Πετρώνιε, φασὶν οἱ
 Ἰουδαῖοι, ὡς ἂν τὰς ἐντολὰς τοῦ Γαῖου μὴ παρελθεῖν, οὐδ' ἂν αὐτοὶ παραβαίμεν τοῦ 20
 νόμου τὴν προαγόρευσιν οὐδ' ἂν τολμήσαιμεν ἐπὶ τοσοῦτον κακοὶ γενέσθαι, ὥστε ὅποσα
 ἐκείνῳ δόξειε μὴ πρασσόμενα ἀγαθοῦ ῥοπήν ἡμῖν φέρειν αὐτοὶ παραβαίνειν ποτ' ἂν
 269 θάνατον φοβηθέντες.“ καὶ ὁ Πετρώνιος ἐκ τῶν λόγων γνοὺς δυσνίχιτον αὐτῶν τὸ φρονοῦν
 καὶ μὴ ἂν ἀμαχὶ καὶ φρόνῳ δίχα τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἀνδριάντος γενήσεσθαι, τοὺς τε φίλους
 ἀναλαβὼν καὶ θεραπείαν, ἣ περὶ αὐτὸν ἦν, ἐπὶ Τιβεριάδος ἠπέιγετο κατανοήσων ὡς ἔχει 25
 270 τῶν Ἰουδαίων τὰ πράγματα. καὶ Ἰουδαῖοι μέγαν ἠγούμενοι τὸν ἐκ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους
 πολέμου κίνδυνον, πολλὰ μυριάδες ὑπηγνῆσαν Πετρώνιον εἰς τὴν Τιβεριάδα γενόμενον,
 271 καὶ ἐκετεῖρα χρώμενοι μηδαμῶς εἰς ἀνάγκας τοιαύτας αὐτοὺς καθιστᾶν μηδὲ μιαίνειν ἀν-
 δριάντος ἀνάθεσιν τὴν πόλιν. „πολεμήσετε ἄρα Καίσαρι, Πετρώνιος ἔφη, μήτε τὴν ἐκείνου
 παρασκευὴν λογιζόμενοι μήτε τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν;“ οἱ δ' „οὐδαμῶς πολεμήσαιμεν, 30
 ἔφασαν, τεθνηξόμεθα δὲ πρότερον ἢ παραβῆναι τοὺς νόμους“. ἐπὶ τε τὰ πρόσωπα
 272 κείμενοι καὶ τὰς σφαγὰς προδεικνύντες ἔτοιμοι καὶ κινυνέσθαι ἔλεγον εἶναι. καὶ ταῦτ'
 ἐπράσσετο ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ τοῦ γεωργεῖν ἀπερίοπτοι λοιπὸν ἦσαν καὶ ταῦτα
 τῆς ὥρας οὔσης πρὸς σπόρῳ, πολλή τε ἦν αὐτοῖς τοῦ θνήσκειν ἐπιθυμία, εἰ τὴν ἀνάθεσιν
 273 τοῦ ἀνδριάντος θεάσαιντο. ἐν τούτοις ὄντων τῶν πραγμάτων Ἀριστόβουλος ὁ Ἀγρίππου 35
 τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς καὶ Ἑλκίας ὁ μέγας ἄλλοι τε οἱ κράτιστοι τῆς οἰκίας καὶ οἱ

1 τοῦ ex τα corr. Busb. — 2 ἦν] τὲ ην Busb. — 3 δεινὸν] δεῖν Berol. — 4 περιυβρισμένου Berol. —

6 i. marg. iα' Busb. — Ἰουδαίων ὑπὸ Berol. ὑπὸ Ἰουδαίων Iosephus. — 13 πατρίου] σρίου (h. σωτηρίου) Berol. — 15 παριόντες Berol. — 23 γνοὺς] θεασάμενος Iosephus. — 24 μὴ om. man. 1 Busb. —

29 πολεμήσατε Busb. πολεμήσεται Berol. — 31 πρόσωπα] πρόστια Berol. — 32 σφαγὰς Berol. — 34 σπεῖρω ex σπόρῳ corr. Berol. — 35 τοιούτοις Busb. — 36 τοῦ om. Busb. — τῆςδε iterat Berol.

Zonaras I p. 498 Bonn.

- πρῶτοι σὺν αὐτοῖς εἰσίσαιιν ὡς τὸν Πετρώνιον παρακαλοῦντες αὐτόν, ἐπειδὴ τὴν προ- 274
 θυμίαν ὀρᾷ τῆς πληθύος, μηδὲν εἰς ἀπόνοιαν αὐτῆς παρακινεῖν, ἀλλὰ γράφειν πρὸς
 Γαῖον τὸ ἀνῆκεστόν αὐτῶν πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἀνδριάντος, πῶς τε ἀποστάντες τοῦ
 γεωργεῖν ἀντικαθέζονται, πολεμεῖν μὲν οὐ βουλόμενοι, θανεῖν δ' ἔχοντες ἡδονὴν πρὶν
 5 παραβῆναι τὰ νόμιμα αὐτοῖς, πῶς τὲ ἀπόρου τῆς γῆς γενομένης ληστεῖται ἂν φύοντο
 ἀδυναμία καταβολῆς τῶν φόρων· ἴσως γὰρ ἂν ἐπικλασθέντα τὸν Γαῖον μηδὲν ὠμὸν δια- 275
 νοηθῆναι· ἐμμένοντος δὲ τῇ βουλῇ καὶ αὐθις τοῦ πολεμεῖν τότε δὴ καὶ αὐτὸν ἄπτεσθαι
 τοῦ πράγματος. Πετρώνιος δὲ τοῦτο μὲν τῶν περὶ τὸν Ἀριστόβουλον παντοίως ἐπικειμένων 276
 διὰ τὸ ὑπὲρ μεγάλων ποιῆσθαι τὴν δέησιν, τοῦτο δὲ τῶν Ἰουδαίων θεώμενος τὴν ἀντι- 277
 10 παράταξιν τῆς γνώμης καὶ δεινὸν ἡγούμενος τοσαῖσδε ἀνθρώπων μυριάσι μανίᾳ
 τῇ Γαῖου διακονούμενος ἐπαγαγὼν θάνατον ἐν αἰτία τὸ πρὸς θεὸν σεβάσμιον
 σχεῖν καὶ μετὰ ποιηρᾶς τὸν μετὰ ταῦτα βίον ἐλπίδος διαιτᾶσθαι, πολὺ κρεῖσσον
 ἡγεῖτο ἐπιστεῖλαι τῷ Γαίῳ τὸ ἀνῆκεστον αὐτῶν· τάχα μὲν γὰρ καὶ πείσειν· τῇ 278
 δὲ μανίᾳ τῆς γνώμης ἐπιμένοντος ἄψασθαι πολέμου τοῦ πρὸς αὐτούς, εἰ δ' ἄρά τι καὶ
 15 κατ' αὐτοῦ τρέποι τῆς ὀργῆς, καλῶς ἔχειν τοῖς ἀρετῆς μεταποιουμένοις ὑπὲρ τοσσησδε ἀν-
 θρώπων πληθύος τελευτᾶν ἔκρινε. συγκαλέσας δὲ εἰς τὴν Τιβεριάδα τοὺς Ἰουδαίους, οἱ 279
 δὲ ἀφίκοντο πολλὰι μυριάδες, ὑπέσχετο ἐπιστεῖλαι Γαίῳ γνώμας τὲ τὰς αὐτῶν διασαφῶν 281
 καὶ πῃ συνηγορίᾳ χρώμενος ὑπὲρ τοῦ κατ' αὐτούς, καὶ συμπράξειν μὲν τὸν θεὸν ἡύχετο πρυ-
 τανεύων ὑμῖν μὲν τὴν τήρησιν τῶν πατρίων, ἐμοὶ δὲ μηδὲν ἀνθρωπειᾶς βουλῆσεσι τιμῶν
 20 τῶν εἰωθυιῶν ἀμαρτεῖν. εἰ δ' ἐκπικρανθεῖς, ἔλεγεν, Γαῖος εἰς ἐμὲ τρέψει τὸ ἀνῆκεστον 282
 τῆς ὀργῆς, τλήσομαι πάντα κίνδυνον καὶ πᾶσαν ταλαιπωρίαν συνιοῦσαν τῷ σώματι καὶ
 τῇ ψυχῇ ὑπὲρ τοῦ μὴ ὑμᾶς τοσοῦσδε ὄντας ἐπιδεῖν ταῖς ἀγαθαῖς πράξεσι διολλυμένους.
 ἅπιτε οὖν ἐπὶ τὰ ἔργα τὰ αὐτῶν ἕκαστοι καὶ τῇ γῇ ἐπιπονεῖτε.“ ταῦτα εἰπὼν προμη- 283
 θεῖσθαι τῶν εἰς τὴν γεωργίαν ἡξίου τοὺς ἐν τέλει καὶ καθομιλεῖν τὸν λαὸν ἐλπίσι χρησταῖς. 284
 25 καὶ ὁ μὲν εὐθυμεῖν τὸ πλῆθος ἔσπευδεν. ὁ δὲ θεὸς παρουσίαν ἐπεδείκνυε τὴν αὐτοῦ
 καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ὄλοις σύλληψιν Πετρωνίῳ· ἅμα τε γὰρ ἐπαύετο τοῦ λόγου, ὃν πρὸς 285
 Ἰουδαίους εἶπε, καὶ αὐτίκα ὑετὸν ἡγίει μέγαν μῆδ' ἐν ἐλπίδι τότε τοῖς ἀνθρώποις γενό-
 μενον. τοῦ γὰρ παντὸς ἔτους αὐχμῷ μεγάλῳ κατισχημένου ἐπ' ἀπογνώσει τοῦ ἀνῶθεν
 ἕδατος ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, ὥστε πολλοῦ παρὰ τὸ εἰωθὸς καὶ παρὰ τὴν αὐτῶν δόξαν 286
 30 ἐφιγμένοι ἕδατος τοῖς τε Ἰουδαίοις ἐλπίς ἦν οὐκ ἀτυχῆσειν Πετρώνιον ὑπὲρ αὐτῶν δεό-
 μενον, ὃ τε Πετρώνιος κατεπέπληκτο μειζόνως ὀρῶν ἐναργῶς τὸν θεὸν τῶν Ἰουδαίων
 προμηθεύμενον καὶ πρὸς τὸν Γαῖον δὲ γράφων σὺν τοῖς λοιποῖς οἷς ἔγραφεν, ἐπαγωγὰ 287
 δὲ ἦν τὰ πάντα, καὶ περὶ τοῦ θείου ὡς προσεστηκότος τῶν Ἰουδαίων ἀπέβαινε. καὶ 288
 Πετρώνιος μὲν ἐν τούτοις ἦν. Ἀγρίππας δὲ ὁ βασιλεὺς, ἐτύγγανε γὰρ ἐπὶ Ῥώμῃς 289
 35 διαιτώμενος, προῦκopte φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν Γαῖον μειζόνως. καὶ ποτε προφθεῖς δεῖπνον
 αὐτῷ καὶ πρόνοιον ἔχων πάντας ὑπερβαλέσθαι τοσοῦτον ἅπαντας ὑπερῆρε τῇ παρασκευῇ, 290

2 ὀρᾶν man. 1 Berol. — αὐτῆς] αὐτοῖς Busb. — 5 ἀπόρου Iosephus. — 7 ἐπικλασθέντες Berol. —
 9 τῶν] καὶ τῶν Busb. — 11 ἐπαγαγεῖν Berol. — 14 ἐπὶ μέλλοντος Berol. — 16 τὴν om. Busb. — 18 πῃ
 om. Berol. — συμπράξει Berol. — 20 ἔλεγε Berol. et ex corr. Busb. — 21 πάντα] παντὶ Berol. —
 22 ἐπιδεῖν] θεωρεῖν Iosephus. — 23 ἕκαστον Berol. — 24 τὸν om. Busb. — 26 πετρωνίου Busb. —
 27 τότε om. Busb. — 29 παρὰ] περὶ Berol. — 31 οὐκ ἀτυχῆσειν] οὐκατησχῆσειν Berol. — κατέπληκτο
 Busb. — 33 ἀπέβαινε Berol. — 35 προσθεῖς Busb.

Zonaras I p. 488 Bonn.

- 291 ὡς καὶ Γαῖον ἐκθαυμάσαι τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν, ὡς ἐπ' ἄρεσκειά τῃ
αὐτοῦ βιάζοιτο καὶ ὑπὲρ δύναμιν τῇ τῶν χρημάτων εὐπορίᾳ χρῆσθαι, καὶ γάναι πρὸς
292 αὐτόν „Αγρίππα, καὶ πρότερον μὲν σοι τιμὴν συνήδεν ἢ ἐχρῶ πρὸς ἐμὲ καὶ πολλὴν
εὐνοίαν μετὰ κινδύνων ὑποδεχθεῖσαν, οἷς ὑπὸ Τιβερίου περιέστης δι' αὐτήν. ὅθεν,
αἰσχυρὸν γὰρ ἡττᾶσθαι με ὑπὸ τῆς σῆς σπουδῆς, ἀναλαβεῖν βούλομαι τὰ ἐλλειμμένα 5
293 πρότερον.“ καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν οἴομενος τὴν τε πολλὴν τῆς προσόδου αἰτήσασθαι
294 ἢ καὶ τινων προσόδους πόλεων, ὁ δ' ἀμείβεται τὸν Γαῖον, ὅτι μὴδὲ πρότερον κέρδος τὸ
ἀπ' αὐτοῦ παραδοκῶν παρὰ τὰς Τιβερίου ἐντολὰς θεραπεύσειεν αὐτὸν οὔτε νῦν πράσσειν
295 τί τῶν εἰς χάριν ἐκείνου κερδῶν οἰκείων ἐν λήψεσι. *μεγάλα δὲ εἶναι τὰ προδεδωρημένα
296 καὶ περαιτέρω τῶν ἐλπίδων“. καὶ ὁ Γαῖος ἐκπλαγεὶς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ πλείονως ἐνέκειτο 10
εἰπεῖν, ὅτι χαρίζοιτ' ἂν αὐτῷ παρασχόμενος. ὁ δέ, „ἐπεὶ περ, ὧ δέσποτα, ψησί, δωρεῶν
297 ἄξιον ἀποφαίνεις με, αἰτήσομαι σε τῶν μὲν εἰς ὄλβον φερόντων οὐδέν, ὅτι δ' ἂν σοι
δόξαν προσποιῇ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ μοι πρὸς εὐκλειαν γένηται. ἀξίω σε γὰρ τοῦ ἀνδριάντος
τὴν ἀνάθεσιν, ἣν ποιήσασθαι κελεύεις Πετρώνιον εἰς τὸ Ἰουδαίων ἱερὸν, μηκέτι πράσσειν
298 διανοεῖσθαι.“ καὶ ὁ μὲν καίπερ ἐπικίνδυνον τοῦτο ἡγούμενος, κύβον ἀναριπτεῖν τὸν ἐπ' 15
299 αὐτοῖς ἡγεῖτο. Γαῖος δὲ ἅμα τῇ θεραπείᾳ τοῦ Ἀγρίππου ἐνειλημμένος καὶ ἄλλως ἀπρεπὲς
300 ὑπολαμβάνων ἐπὶ τοσῶνδε μαρτύρων ψευδὴς γενέσθαι, ἅμα δὲ τοῦ Ἀγρίππου τὴν
ἀρετὴν θαυμάσας, τοῦ κοινοῦ τῆς εὐθυμίας ἐπιμελουμένου καὶ ὑπὲρ τῶν νόμων πρεσ-
301 βεύοντος, συνεχώρει καὶ γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον· „εἰ μὲν φθάνεις τὸν ἀνδριάντα
ἐστακῶς, ἐστάτω· εἰ δὲ μήπω πεποιήσαι τὴν ἀνάθεσιν, μὴ περαιτέρω κακοπαθεῖν, ἀλλὰ 20
τὸν τε στρατὸν διάλυε καὶ αὐτὸς ἐφ' ἃ τὸ πρῶτον σε ἔστειλα ἄπιθι· οὐδὲν γὰρ ἔτι
δέομαι τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀνδριάντος Ἀγρίππα χαριζόμενος ἀνδρὶ παρ' ἐμοὶ τιμωμένῳ.“
302 Γαῖος μὲν δὴ ταῦτα γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον πρότερον ἢ ἐντυχεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐπι-
στολαῖς ἐμφαινούσαις ἐπὶ ἀποστασίᾳ τοὺς Ἰουδαίους καταδόξας αὐτοὺς ἐπείγεσθαι, μὴδὲν
γὰρ ἕτερον ἀποσημαίνειν τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ἀλλὰ πόλεμον ἀντικρὺς Ῥωμαίοις ἀπειλεῖν. 25
303 καὶ περιαλγῆσας ἀνὴρ ἐπὶ πᾶσιν ἦσσαν μὲν τοῦ αἰσχυροῦ, κρείσσων δὲ τοῦ βελτίστου καὶ
304 ἐφ' οἷς κρίνειεν ὀργῇ χρῆσθαι παρ' ὀντινοῦν ἐπειγόμενος, γράφει πρὸς Πετρώνιον· „ἐπειδὴ
δῶρα σοι ὅποσα Ἰουδαῖοι παρέσχον ἐν μείζονι λόγῳ τῶν ἐμῶν πεποιήσαι ἐντολῶν, κελεύω
σε σαντῷ κριτῇ γενόμενον λογίσασθαι περὶ τοῦ ποιητέου σοι, ἐπεὶ τοι παράδειγμα
ποιοῦμ' ἂν σε τοῖς τε νῦν πᾶσι καὶ ὁπόσοι ὕστερον γένοιντ' ἂν, μηδαμῶς ἀκυροῦν αὐτο- 30
305 κράτορος ἀνδρὸς ἐντολὰς.“ ταύτην γράφει Πετρωνίῳ τὴν ἐπιστολήν, οὐ μὴν φθάνει γε
Πετρώνιος ζῶντος ἐκείνου δεξάμενος αὐτὴν βραδυνθέντος τοῦ πλοῦ τοῖς φέρουσιν εἰς
τοσόνδε, ὥστε Πετρωνίῳ γράμματα πρὸ αὐτῆς ἀφικέσθαι, δι' ὧν μανθάνει τὴν Γαῖου
306 τελευτήν. Θεὸς γὰρ οὐκ ἄρα ἀμνημονήσεν ἔμελλε Πετρωνίῳ κινδύνων, οὓς ἀνειλήφει ἐπὶ
307 τῇ τῶν Ἰουδαίων χάριτι καὶ τιμῇ τῇ αὐτοῦ. καὶ τελευτᾷ μὲν ὁ Γαῖος οὐ μετ' οὐ πολὺν 35
χρόνον τοῦ γράψαι Πετρωνίῳ τὴν ἐπὶ τῷ θανεῖν ἀνακειμένην ἐπιστολήν.

5 ἐλλειμμένα Busb. — 7 μὴδὲ] μὴ Berol. — 9 μεγάλη Berol. — προσδεδωρημένα Busb. —
10 ἐνέκειτο] ἐνενέγκαιτο Berol. — 13 ἀνδριάντος Berol. — 14 εἰς] εἰ Berol. — 16 ἡγεῖται Berol. —
20 ἔστηκας Berol. — παραιτέρω Berol. — 23 τὸν om. Busb. — 26 περιαλγῆσας Berol. — 26 πᾶσι
μὲν ἦσσαν tr. Busb. — 27 κρίνειεν Busb. — 33 τὸν σύνδε Berol. — τὴν] τοῦ Berol.

Γίνεται δὲ καὶ περὶ τοὺς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ μάλιστα τὴν Βαβυλωνίαν 310
οἰκοῦντας Ἰουδαίους συμφορὰ δεινὴ φόνος τὲ αὐτῶν πολὺς, περὶ ὧν διηγέσονται.
Νεερδὰ τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶ πόλις ἄλλως τὲ πολυανδρουῦσα καὶ χώραν ἀγαθὴν καὶ 311
πολλὴν ἔχουσα. ἔστι δὲ καὶ πολεμίοις οὐκ εὐέμβολος περιόδῳ τὲ τοῦ Εὐφράτου πᾶσαν
5 ἐντὸς αὐτὴν ἀπολαμβάνοντος καὶ κατασκευαῖς τειχῶν. ἔστι δὲ καὶ Νίσιβις πόλις κατὰ 312
τὸν αὐτὸν τοῦ ποταμοῦ περιέρουν, ὅθεν Ἰουδαῖοι τῇ φύσει τῶν χωρίων πεπιστευκότες τό
τε δίδραχμον, ὃ τῷ Θεῷ καταβάλλειν ἐκάστοις πάτριον, ταύτῃ κατετίθεντο καὶ ὅποσα
ἄλλα ἀναθήματα, ἐχρῶντο δὲ ὥσπερ ταμείῳ ταῖςδε ταῖς πόλεσιν. ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Ἱερο- 313
σολύμων ἀνεπέμποντο ἡ καίρος. ἦσαν δὲ Ἀσιναῖος καὶ Ἀνιλαῖος Νεερδᾶται μὲν τὸ γένος, 314
10 ἀλλήλων δὲ ἀδελφοί. καὶ αὐτοὺς ἡ μήτηρ, πατὴρ γὰρ ἦσαν ὄρφανοί, προσέταξεν ἰσθῶν
μαθήσει ποιήσεως, οὐκ ὄντος ἀπρεποῦς τοῖς ἐπιχωρίοις ὥστε τοὺς ἄνδρας ταλασιουργεῖν.
τούτοις ὁ τοῖς ἔργοις ἐφεστώς, παρ' ᾧ καὶ ἐμμεμαθήκεσαν, βραδυτῆτα ἐπικαλέσας τῆς
ἀφίξεως ἐκόλασε πληγαῖς. οἱ δὲ ἐφ' ὕβρει τὴν δικαίωσιν λογιζόμενοι, κατασπάσαντες τῶν 315
ὀπλων πολλὰ ὅποσα ἦν ἐπὶ τῆς οἰκίας φυλασσόμενα ὥχοντο εἰς τι χωρίον, διάρρηξιν μὲν
15 ποταμῶν ποιοῦμενον, νομαὶς δὲ ἀγαθὰς παρασχεῖν πεφυκός. συνήεσαν τε ὡς αὐτοὺς
τῶν νέων οἱ ἀπορώτατοι, καὶ τούτους τοῖς ὀπλοις φραγνύντες στρατηγοὶ τὲ ἦσαν καὶ τῶν
κακῶν ἡγεμόνες. προελθόντες γὰρ ἐπὶ τὸ ἄμαχον καὶ κατασκευάσαντες ἀκρόπολιν 316
διέπεμπον πρὸς τοὺς νέμοντας φόρον αὐτοῖς κελύοντες καταβάλλειν, προστιθέντες φιλίαν
τε πειθομένοις καὶ ἄμνην τῶν ἀλλαχόθεν ποθὲν πολεμίων. σφαγὰς δὲ τῶν ποιμνίων
20 ἀπειθοῦσιν. οἱ δὲ ἡκροῶντο καὶ τῶν προβάτων ἔστελλον ὅποσα κελυσθεῖεν, ὥστε δὴ 317
καὶ πλείων αὐτοῖς συλλέγεται ἰσχύς. καὶ ἦσαν φροβεροὶ καὶ τοῖς πειρασμομένοις, ὥστε δὴ
προὔκοπτε λόγος περὶ αὐτῶν καπὶ τοῦ Πάρθων βασιλέως. ὁ δὲ τῆς Βαβυλωνίας σατράπης 318
μαθὼν ταῦτα, συλλέξας στρατὸν ὅσον ἡδύνατο ἤλασε πρὸς αὐτούς. περικαθίσας δὲ τὸ 319
ἔλος ἡσύχαζε, καὶ κατὰ τὴν ἐπιούσαν, ἣν δὲ σάββατον, οἴόμενος οὐ τολμήσειν ἀντιστατή-
25 σειν αὐτῷ τοὺς πολεμίους κατὰ βραχὺ προσήει χρηζῶν αἰφνίδιον ποιεῖσθαι τὴν ἐπίπτωσιν.
Ἀσιναῖος δὲ ἐτύγγανε σὺν ἑτέροις καθεζόμενος καὶ φησὶν „ἄνδρες, χρεμετισμός μοι ἔππων 320
προσέπεσεν αἰσθάνομαι τε καὶ τινος ἀνακρούσεως χαλινῶν· ἀλλὰ τις προσίτω κατόπτης
ἀπαγγελίαν ἡμῖν σαφῇ τῶν ἐνεστηκότων ποιησόμενος.“ καὶ ὥχοντό τινες προσκοποῦντες 321
καὶ ἡ τάχος παρελθόντες, „περιειλήμμεθα δόλω, ἔλεγον, τυσήσδε ἔππου ἐπελαυνούσης 322
30 ἡμῖν ἐν ἀπορίᾳ χειρῶν κειμένοις διὰ τὸ κατειργάσθαι προαγορεύσει τῶν πατρῶν εἰς τὸ
ἀρεγεῖν.“ Ἀσιναῖος δὲ νομιμώτερον ἡγησάμενος τοῦ ἐπ' ἀπράκτοις τελευτῶν εὐφραίνειν τοὺς 323
πολεμίους τὸ ἀλκῇ δεξάμενος αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης ἐς ἣν ἐνεπεπτώκει παρανομεῖν,
αὐτός τε λαμβάνει τὰ ὅπλα καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ θάρσος ἐνεποίει τῆς ἐπὶ τὰ ὅμοια ἀρετῆς.
ὁμόσε οὖν ἴασι τοῖς πολεμίοις, καὶ πολλοὺς κτείναντες αὐτῶν εἰς φυγὴν τρέπονται τοὺς 324
35 λοιπούς. ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεὺς τὰ τῆς μάχης μαθὼν καὶ ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ τολμῇ- 325
ματι τῶν ἀδελφῶν ἐπεθύμησεν αὐτοῖς ἐλθεῖν διὰ τε ὀψεως καὶ λόγων, καὶ πέμπει τὸν

2 Ἰουδαίων Berol. — 3 ἐστὶ] ἐπὶ Berol. — 4 εὐέμβολος man. 1 Busb. ἐμβέβολος Berol. —
7 ταύτην Berol. — 9 Νεερδᾶται] νεερδὰ τὰ Berol. — 11 οὐκ οὖντος Berol. — 12 ἐμμεμαθήκεσαν
Busb. — 16 ἀπειρώτατοι Berol. — φραγνύντες Berol. — 17 προσελ- θόντες Busb. — 20 ἔστελλον]
ἔπεμπον Busb. — 23 παρακαθέσας Berol. — 27 ἐκκρούσεως Berol. — 28 ἡμῖν om. Busb. — 28 προσ-
κοποῦντες Berol. — 29 ἡ] οἱ Busb. — 31 δὲ om. Busb. — 32 παρομεῖν Berol. — 33 ἐπὶ] περὶ Berol.

- 326 πιστότατον τῶν σωματοφυλάκων λέγοντα, ὅτι ὁ βασιλεὺς καίπερ ἡδικοημένος ὑφ' ὑμῶν
ἀπέστειλέ με δεξιὰς τε καὶ πίστιν δώσοντα ὑμῖν συγχωρῶν ἄδειαν τε καὶ ἀσυλίαν ὁδῶν,
327 δῶρά τε δώσειν ὑπισχνεῖται καὶ τιμὴν.“ Ἀσιναῖος δὲ αὐτὸς μὲν ὑπερβάλλεται ὁδοὺς τὰς
ἐκεῖ, τὸν ἀδελφὸν δὲ Ἀνιλαῖον ἐκπέμπει μετὰ δώρων. καὶ ὁ μὲν ὥχετο καὶ εἴσοδος αὐτῷ
γίνεται παρὰ βασιλέα. Ἀρτάβανος δὲ ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ τὸν Ἀσιναῖον ἐφυστερηκότος. 5
328 ἐπεὶ δὲ πυνθάνεται αὐτὸν δέισαντα ἐν τῷ ἔλει ὑπομένειν, ὁ δὲ τοὺς τε πατροφῶνους θεοὺς
ἐπώμνυτο μηδὲν κακὸν δράσειν αὐτοὺς πίστει τῇ αὐτοῦ προσεχωρηκότας, καὶ τὴν δεξιὰν
ἐδίδου, ὅπερ μέγιστον παρὰ πᾶσι τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις παράδειγμα τοῦ θαρσεῖν γίνεται
329 τοῖς ὁμιλοῦσιν· οὐ γὰρ ἂν ψεύσαιτό τις δεξιῶν ὑπ' αὐτοῦ δόσεως γινομένης. καὶ Ἀρτά-
330 βανος μὲν οὕτως ἐκπέμπει τὸν Ἀνιλαῖον πείσοντα τὸν ἀδελφὸν ἐπαινελεθεῖν, ἔπρασσε δὲ 10
ταῦτα Ἀρτάβανος χρήζων ἐνστομισμάτων τὴν ἀρετὴν τῶν Ἰουδαίων ἀδελφῶν εἰς φιλίαν
κτίσασθαι τῶν ἐκείνου σατραπειῶν ἐν ἀποστάσει οὐσῶν καὶ διανοίᾳ τοῦ ἀποστησόμενου
³³² ³³³ μέλλων ἐλάσειν ἐπ' αὐτούς. οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἠπειγόνοτο πρὸς τὸν Ἀρτάβανον. καὶ ὅς ἡδονῇ
αὐτοὺς δέχεται παραγενομένους ἐθαύμαζε τε τὸν Ἀσιναῖον τοῦ ἐν ταῖς πράξεσιν εὐψύχου
θεωρῶν ὅντα βραχύν, παρὰ τε πότον δεικνὺς τὸν Ἀσιναῖον τῷ αὐτοῦ στρατοπεδάρχῃ τό 15
334 τε ὄνομα διασαφεῖ καὶ τὴν ἀρετὴν, ἣ χρῶτο εἰς πόλεμον. τοῦ δὲ Ἀβδαγάσου, τοῦτο γὰρ
ὁ στρατοπεδάρχης ἐκέκλητο, κελεύοντος συγχώρημα αὐτῷ γενέσθαι κτείναντα αὐτὸν ποινὴν
ἀπολαβεῖν ὑπὲρ ὧν ὕβρισεν εἰς τὴν Παρθυαίων ἀρχήν, „ἀλλ' οὐκ ἄν, εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
συγχώρημα διδοίην ἐπ' ἀνδρὶ πίστει τῇ ἐμῇ τεθαρρηκότι καὶ προσέτι δεξιὰν τὴν πέμψας
335 καὶ θεῶν ὅρκους πιθάνος γενέσθαι σπουδάσας. εἰ δ' ἀνὴρ τυγχάνεις τὰ πολέμια ἀγαθός, 20
μηδὲν ἐπιτοκίας χρήζων τῆς ἐμῆς Παρθυαίων ἐκδίδει τὴν ἀρχὴν περιϋβρισμένην· ἐπανα-
336 χωροῦντι γὰρ ἐπιθέμενος περιγίνου κράτει τῷ περὶ σὲ καὶ μετ' ἀγνοίας τῆς ἐμῆς.“ ἔωθεν
δὲ μετακαλέσας τὸν Ἀσιναῖον „ῶρα σοι, φησὶν, ὦ νεανία, χωρεῖν ἐπὶ τὰ σαντοῦ, μὴ καὶ
πλείοσι τῶν ἐνθάδε στρατηγῶν τὴν ὀργὴν ἐρεθίσαις ἐπιχειρεῖν σου τῇ σφαγῇ καὶ δίχα
337 γνώμης τῆς ἐμῆς. παραθήκην δέ σοι δίδωμι τὴν Βαβυλωνίαν γῆν ἀλήστευτόν τε καὶ 25
333 ἀπαθῆ κακῶν ἐσομένην ὑπὸ τῶν σῶν φροντίδων.“ ταῦτ' εἰπὼν καὶ δῶρα δίδωσιν ὀπηρῖκα
ἐκπέμπει τὸν Ἀσιναῖον. ὁ δὲ εἰς τὴν οἰκίαν γενόμενος φρούρια κατασκευάζει καὶ ὅποσα
339 πρότερον ἦν ὠχύρου, μέγας τὲ ἐν ὀλίγῳ ἐγεγόνει. Παρθυαίων τὲ αὐτὸν ἐθεράπευον οἱ
ταύτῃ καταπεμπόμενοι στρατηγοί, ἦν τε ἐν ἀξιώματι καὶ δυνάμει, πάντα τὰ ἥδη τὰ τῆς
Μεσοποταμίας πρὸς αὐτὸν ἤρτο πράγματα. προῦκοπτέ τε αὐτῶν ἡ εὐδαιμονία ἐπὶ ἔτη 30
πεντεκαίδεκα.
- 340 Ἀκμαζόντων δ' αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν ἀρχὴ ἐπικαταλαμβάνει κακῶν ἐκ τοιαύσδε αἰτίας,
ἐπειδὴ τὴν ἀρετὴν, ἣ προῦκοψαν ἐπὶ μέγα δυνάμειος, ἐκτρέπονσιν εἰς ὕβριν ἐπὶ παρα-
βάσει τῶν πατρῶν ὑπὸ ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῆς, ἐμπεσόντες τῶν Πάρθων τινί, στρατηγός
341 δὲ ἀφίκετο τῶν ταύτῃ χωρίων, ὃ δὴ καὶ εἶπετο γαμετὴ τὰ τε ἄλλα καὶ εἰς τὸ ἐπαινεῖσθαι 35
342 προειληφυῖα πασῶν θαύματι τοῦ εὐπρεποῦς. ταύτης Ἀνιλαῖος ὁ τοῦ Ἀσιναίου ἀδελφός

3 τιμὴν] τομὴν Berol. — 5 ἐφυστερηκότος Berol. ἐφυστερηκότα Busb. — 8 θαρσεῖν Busb. — 10 πείτοντα sic Berol. — 13 τὸν om. Busb. — 19 ἐπ' εἰπ' Berol. — 20 τὰ πολέμια] Iosephus τὰ πολέμους Busb. πρὸς πόλεμον Berol. — 21 περιϋβρισμένην .... 22 ἐπιθέμενος om. Busb. — 23 φασίν Berol. — 26 ἐσομένων Berol. — 26 ταῦτα Busb. — 28 αὐτὸν] αὐτῶν Busb. — 29 ἦν τε] ἦν πως Berol. — ἐν om. Busb. — 32 ἐκμαζόντων Berol. — 32 τοιαύσδε] τριάσδε Berol. — 35 ταύτην Berol.

ἐραστῆς τὲ ἐγεγόνει καὶ πολέμιος, καὶ μάχης γενομένης ἀλοῦσα ἐγεγάμητο τῷ ἐραστῇ. 343
 ἢ δ' ἐπεὶ τοῦ ἀνδρὸς τεθνηκότος αἰχμάλωτος ἦγετο, ἀφιδρύματα τῶν θεῶν, ἅπερ τῷ ἀνδρὶ 344
 καὶ αὐτῇ πατρῷα ἦν, ἐπιχώριον δὲ τοῖς ἐκείνῃ πᾶσιν ἐστὶν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔχειν
 σεβάσματα καὶ ἰοῦσιν ἐπὶ ξένης συνεπάγεσθαι, περιστέλλουσα καὶ ταύτῃ τοῦ πατρίου το
 5 ἐπ' αὐτοῖς ἔθος συναπίγετο, καὶ τὸ μὲν πρῶτον λεληθότως αὐτῶν θρησκείαν ἐποιεῖτο,
 γαμετῇ δὲ ἀποδειχθεῖσα ἤδη τρόπῳ τῷ αὐτῆς εἰωθότι ἐθεράπευεν αὐτούς. καὶ τῶν 345
 ἐταίρων οἱ μάλιστα τιμώμενοι παρ' αὐτοῖς τὸ μὲν πρῶτον ἔλεγον Ἀνιλαῖφ, ὡς οὐδαμῶς
 πράσσοι Ἑβραϊκὰ οὐδ' ὅποσα νόμοις τοῖς αὐτῶν πρόσφορα γυναικᾶ ἡγμένους ἀλλόφυλον
 καὶ παραβαίνουσιν θυσίῳν καὶ σεβασμῶν τῶν αὐτοῖς εἰωθότων τὴν ἀκρίβειαν· ὁρᾷν οὖν,
 10 μὴ τὰ πολλὰ τῇ ἡθονῇ τοῦ σώματος συγχωρῶν ἀπολέσειε τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν εἰς νῦν ὑπὸ
 τοῦ θεοῦ προελθούσαν ἐξουσίαν. οἱ δὲ οὐδὲν ἐπέραινον, ἀλλὰ καὶ τινα αὐτῶν τὸν μάλιστα 346
 τιμώμενον ὅτι παρρησίᾳ πλείονι χρῆσαιο ἀπέκτεινε, καὶ ὃς κτεινόμενος εἰνόει τῇ τῶν
 νόμων τοῦ κτείνοντος αὐτὸν τιμωρίαν ἐπηράσατο αὐτῷ τὲ Ἀνιλαῖφ καὶ Ἀσιναιφ καὶ
 πᾶσι τοῖς ἐταίροις ὁμοίαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπαχθεῖσαν γενέσθαι τελευτήν, τοῖς μὲν ὡς 347
 15 ἡγεμόσι παρανομιῶν, τοῖς δέ, ὅτι μὴ βοηθῶεν αὐτῷ τοιάδε πάσχοντι ὑπὲρ τῶν νόμων· οἱ
 δὲ ἐβαρύνοντο μὲν, ἡνείχοντο δέ. ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν θεραπείαν ἀκροῶνται τῶν θεῶν τῶν 348
 Παρθυαίοις τιμωμένων, οὐκέτι ἀνεκτὸν ἡγούμενοι τοῦ Ἀνιλαίου τὸ ὑβρίζειν εἰς τοὺς νόμους
 ἐπὶ τὸν Ἀσιναιφ ἐλθόντες κατεβῶν τοῦ Ἀνιλαίου, φάμενοι καλῶς ἔχειν ἐπιστροφὴν 349
 ποιεῖσθαι τοῦ γεγονότος πρὶν ἢ τὴν ἀμαρτίαν ἐκείνῃ τὲ καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις γενέσθαι
 20 εἰς ὅλεθρον. ὁ δὲ καὶ τὸς ἤδει μὲν τὴν ἀμαρτιάδα τοῦ ἀδελφοῦ μεγάλων οὔσαν κακῶν 350
 αἰτίαν καὶ ἐσομένην, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡνείχετό γε εὐνοίᾳ τοῦ συγγενοῦς νικώμενος. ἐπεὶ 351
 δὲ πλείους τὲ ὁσημέραι συναναστρέφοντο καὶ πλείους ἦσαν αἱ καταβοαί, τηνικαῦτα δὴ
 φησι περὶ αὐτῶν πρὸς τὸν Ἀσιναιφ παύσασθαι τὸ λοιπὸν κελύων τὴν ἀνθρωπὸν ἀπο-
 πεμπόμενον εἰς τοὺς συγγενεῖς. ἐπράσσετο δὲ οὐδὲν ἐκ τῶν λόγων· καὶ ἡ γυνὴ αἰσθημένη 352
 25 τοῦ θροῦ τοῦ δι' αὐτήν, δεδοικυῖα δὲ περὶ τοῦ Ἀνιλαίου, μηκέτι πάθαι ἔρωτι τῷ πρὸς αὐτήν,
 φάρμακον τῷ Ἀσιναιφ δοῦσα ἐν τοῖς σιτίοις μεθιστᾷ τὸν ἀνθρωπὸν ἀδελφῆς τὲ ἦν ἐπὶ
 κριτῇ τῶν περὶ αὐτὴν πραχθησομένων τῷ ἐραστῇ γενομένη. Ἀνιλαῖος δὲ μόνος ἤδη τὴν 353
 ἡγεμονίαν παραλαβὼν ἐξάγει στρατιὰν ἐπὶ τὰς Μιθριδάτου κόμας, ἀνδρὸς πρῶτου ἐν τῇ
 Παρθυνηῇ καὶ βασιλέως Ἀρταβάνου τὴν θυγατέρα γεγαμηκότος, διὰ λείας τὲ ἦγεν αὐτάς.
 30 Μιθριδάτης δέ, ἐτύγχανε γὰρ τῇδε ὢν, ἐπειδὴ ἀκούει τῶν κωμῶν τὴν ἄλωσιν ἐν δεινῷ 354
 φέρων, ὅτι μὴ προῶξαντος ἀδικεῖν Ἀνιλαῖος ἤρξατο, παρῇν σὺν δυνάμει ὡς προσμύξων τοῖς
 περὶ τὸν Ἀνιλαῖον καὶ ἐν τινὶ κόμῃ ἡσύχαζεν, ὡς τῇ ἐπιούσῃ μαχοῦμενος διὰ τὸ εἶναι
 σάββατον ἀργίας τοῖς Ἰουδαίοις. Ἀνιλαῖος δὲ ταῦτα πυθόμενος, δειπνοποιησάμενος καὶ 355
 ὥραν ἤλαυσε νυκτὸς ἀμαθέσι τῶν ποιουμένων τοῖς ἐναντίοις ἐπιπεσεῖν. καὶ περὶ φυλακὴν 356
 35 τετάρτην τοὺς μὲν ἔτι κοιμωμένους ἀναιρεῖ, τοὺς δὲ εἰς φυγὴν τρέπεται, Μιθριδάτην δὲ
 ζῶν λαβὼν ἦγεν ἐπὶ ὄνον γυμνὸν ἀναθέμενος, ἥπερ ἀτιμιῶν μεγίστη νομίζεται Παρ-
 θυαίοις. καταγαγὼν δὲ ἐς τὴν ὕλην κελενόντων τῶν φίλων ἀναιρεῖν τὸν Μιθριδάτην 357

3 ἦν om. Busb. — 4 σεβάσματος Berol. — 7 ἐτέρων Berol. — 8 πράσσοιτο Berol. — 10 ἀρχή
 Berol. — 11 τὸν] τὰ Busb. — 13 τοῦ κτείνοντα Berol. — 20 κακῶν οὔσαν αἰτίαν tr. Berol. αἰτίαν
 οὔσαν κακῶν Iosephus. — 21 γε om. Busb. — 22 τὲ ὁσημέραι] Iosephus τέως ἡμέρας Berol. τὲ
 ἡμέρας Busb. — 27 περὶ αὐτῇ Busb. — 31 μὴ ἄρξαντος Busb.

ἀναδίδασκεν αὐτοὺς μὴ καλῶς ἔχειν ἀναιρεῖν ἄνδρα γένους τὸ ὄντα τοῦ πρώτου παρὰ
 358 Πάρθοις καὶ ἐπιγαμίᾳ τῇ πρὸς τὸν βασιλέα μειζόνως τιμώμενον· νῦν μὲν γὰρ ἀνεκτὰ
 εἶναι τὰ πεπραγμένα· καὶ γὰρ εἰ περιύβρισται Μιθριδάτης, ἀλλ' οὖν σωτηρίᾳ τῆς ψυχῆς
 359 εὐεργετούμενος μεμνήσεται χάριτος τοῖς τοιαύδε παρασχοῦσι, παθόντος δὲ τι ἀνήκεστον
 οὐκ ἀτρεμήσειν βασιλέα μὴ οὐ μεγάλην σφαγὴν Ἰουδαίων τῶν ἐν Βαβυλῶνι ποιησόμενον, 5
 360 ὧν φεῖδεσθαι καλῶς ἔχοι διὰ γε τὴν συγγένειαν. καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἔφρασε καὶ ἀφίεται
 361 Μιθριδάτης, ἐλθόντα δὲ αὐτὸν ὠνειδίξεν ἡ γυνὴ καὶ θεοὺς ἐπώμυντο ἧ μὴν
 παραλυθῆσεν τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπὶ γάμῳ κοινωνίας, εἰ μὴ προθυμῆσεται τιμωρή-
 362 σασθαι τοὺς ὑβρίσαντας εἰς αὐτόν. ὁ δὲ ἄκων μὲν συνάγει δ' οὖν στρατὸν ὅσον
 363 ἡδύνατο καὶ ἤλαυνε κατὰ Ἀνιλαῖον. ἐκείνος δὲ μαθὼν εἰσελαύνοντα τὸν Μιθριδάτην 10
 365 δυνάμει πολλῇ εὐτυχίᾳ θαρρήσας τῇ πρότερον ἐξῆγε τὴν δύναμιν. προῖοῦσι δ' αὐτοῖς εἰς
 σταδίους ἐνετήκοντα δι' ἀνδρῶν τῆς πορείας γενομένης καὶ μεσημβρίας οὔσης περιῆν τὸ
 366 δίψος καὶ Μιθριδάτης ἐπιφανεῖς προσέβαλε τεταλαιπωρημένοις ἀπορίᾳ τοῦ πιεῖν. τροπῇ
 τὸ οὖν γίνεται τῶν περὶ τὸν Ἀνιλαῖον αἰσχροὶ καὶ φόβος πολὺς, Ἀνιλαῖος δὲ καὶ ὅσον περὶ
 367 αὐτὸν ἦν συνεστηκὸς ὑπὸ τὴν ἴλην ἐπανεχώρουν φυγῇ. Ἀνιλαῖφ δὲ αὖθις προσῆει πληθὺς 15
 ἀνδρῶν πονηρῶν δι' ἀπορίαν ἐν ὀλίγῳ ποιουμένων τὴν σωτηρίαν, ὥστε ἀντανίσωμα τούτους
 368 γενέσθαι τοῦ πληθύνος τῶν ἀπολωλότων. ἐπιφοιτᾷ οὖν ταῖς κόμαις τῶν Βαβυλωνίων
 369 ἀνάστατά τε ἦν πάντα ὑπὸ τῆς Ἀνιλαίου ὕβρεως. καὶ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ ὄντες ἐν τῷ
 πολέμῳ πέμπουσιν εἰς τὴν Νεερδὰ πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ Ἰουδαίους Ἀνιλαῖον ἐξαιτούμενοι,
 καὶ μὴ δεξαμένοις τοῦτον τὸν λόγον, οὐδὲ γὰρ βουλομένοις ἐκδοτοὶν παρασχεῖν δύναμις ἦν, 20
 εἰρήνην προεκαλοῦντο· οἱ δὲ καὶ οὗτοι χρηστὴν ἔλεγον τῶν ἐπὶ τῆς εἰρήνης συμβάσεων καὶ
 370 πέμπουσι μετὰ τῶν Βαβυλωνίων ἄνδρας, οἱ διελέγοντο πρὸς τὸν Ἀνιλαῖον. οἱ δὲ
 Βαβυλώνιοι κατοπτείας αὐτοῖς γενομένης μαθόντες τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἰδρυμένος
 Ἀνιλαῖος ἦν, ἐπιπεσόντες κρύφα νυκτὸς μεθύουσι κτείνουσιν ἀδεῶς πάντας ὅσους
 371 ἐγκατέλαβον καὶ Ἀνιλαῖον αὐτὸν [κατέλαβον] οἱ Βαβυλώνιοι. οἱ δὲ ἀπαλλαγέντες τῆς 25
 Ἀνιλαίου βαρύτητος, ἐπιστόμισμα γὰρ ἦν αὐτῶν μῖσει τῷ πρὸς Ἰουδαίους, αἰεὶ γὰρ ὡς
 ἐπὶ πολὺ διάφοροι καθεστήκεισαν αἰτίᾳ τῆς ἐναντιώσεως τῶν νόμων, ἐπετίθειτο τοῖς Ἰου-
 372 δαίοις. οἱ δὲ ἐν δεινῷ τιθέμενοι τὴν ὕβριν τὴν ἐκ τῶν Βαβυλωνίων καὶ μῆτε ἀντι-
 τάξασθαι μάχῃ δυνάμενοι μῆτε ἀνεκτὴν ἡγούμενοι τὴν συνοικίαν, ᾤχοντο εἰς Σελεύκειαν,
 πόλιν Σελεύκου τοῦ Νικάνωρος. οἰκοῦσι δ' αὐτὴν πολλοὶ μὲν Μακεδόνων, πλεῖστοι δ' 30
 373 Ἕλληνες, ἔστι δὲ καὶ Σύρων οὐκ ὀλίγον τὸ ἐμπολιτευόμενον. εἰς ταύτην καταφύγοντες Ἰου-
 δαῖοι ἐπὶ πέντε ἔτη ἀπαθεῖς κακῶν ἦσαν, τῷ δὲ ἕκτῳ ἔτει μετὰ τὸ πρῶτον φθορὰ ἐν
 Βαβυλῶνι ἐγένετο αὐτῶν, ἐκδέχεται δὲ αὐτοὺς μείζων συμφορὰ δι' αἰτίαν, ἣν ἀφηγήσομαι.
 374 Σελευκῶν τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς Σύρους ὡς ἐπὶ πολὺ ἐν στάσει καὶ διχονοίᾳ ἐστὶν ὁ
 βίος, καὶ κρατοῦσιν οἱ Ἕλληνες. τότε οὖν συνοικούντων αὐτοῖς Ἰουδαίων ἐστασίαζον, καὶ 35
 375 οἱ Σύροι καθυπερτέρου ἦσαν ὁμολογία τῇ Ἰουδαίῳ πρὸς αὐτούς. καὶ οἱ Ἕλληνες περιω-

1 ἀναδίδασκεν Berol. — 6 γε] τε Berol. — 9 ὑβρίσαντος sic Busb. — 11 εὐτυχία Berol. —
 12 ἐνενηκόντα Busb. — 15 inde a § 367 collatus est cod. Laurentianus praeter Busb. Berol. —
 18 βαβυλώνιος Berol. — 19 τὴν νεερδάν Busb. τὸ νεερδὰ Berol. — 22 πρὸς τὸν] πρὸς τὸ πρὸς τὸν
 Berol. — 23 litt. οἱ κατοπτείας αὐτοῖς γενομένης i. ras. Berol. — 25 κατέλαβον] om. Berol. ἀπέλαβον
 Laur. — 26 βαρύτατος Berol. — 30 δὲ Berol. Laur.

Θούμενοι τῇ στάσει καὶ μίαν ὀρῶντες αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ ἀνασώσασθαι τὸ πρότερον
 ἀξίωμα, εἰ δυνήθεϊεν παῦσαι ὁμονοοῦντας Ἰουδαίους καὶ Σύρους, διελέγοντο ἕκαστοι πρὸς
 τῶν Σύρων τοὺς αὐτῶν συνηθείς πρὸ τοῦ γεγονότος εἰρήνην τὴν καὶ φιλίαν ὑπισχνόμενοι.
 οἱ δὲ ἐπεΐθοντο ἄσμενοι. ἐγίνοντο οὖν ἀφ' ἑκατέρων λόγοι καὶ τάχιστα ἡ σύμβασις ἐκτε- 376
 5 τέλεστο, ὁμονοήσαντες τε μέγα τεκμήριον ἑκάτεροι εὐνοίας ἀλλήλοις ἡξίουσαν παρασχεῖν τὸ
 πρὸς Ἰουδαίους ἔχθος, ἐπιπεσόντες τὴν αἰφνίδιον αὐτοῖς κτείνουσι μυριάδας ὑπὲρ πέντε
 ἀνδρῶν, ἀπώλοντό τε πάντες πλην εἴ τινας ἐλέω φίλων ἢ γειτόνων τὸν ὄλεθρον ἔφυγον.
 τούτοις δὲ ἦν εἰς Κτησιφῶντα ἀποχώρησις, πόλιν Ἑλληνίδα τῆς Σελευκείας πλησίον κει- 377
 μένην, ἐνθα χεϊμάζει τὸ ὁ βασιλεὺς κατὰ πᾶν ἔτος καὶ ἡ πλείστη τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ
 10 τῇδε ἀποκειμένη τυγχάνει. ἐφοβήθη δὲ καὶ πᾶν τὸ τῶν Ἰουδαίων γένος τοὺς τε Βαβυ- 378
 λωνίους καὶ τοὺς Σελευκεῖς καὶ συνελέγησαν ὡς τὸ πολὺ εἰς τε Νεερδὰν καὶ τὴν Νίσιβιν 379
 ὀχυρότητι τῶν πόλεων κτώμενοι τὴν ἀσφάλειαν. καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἰουδαίους τοὺς ἐν
 Βαβυλωνίᾳ κατωκημένους τοιαῦτα ἦν.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ιϛ'.

15 περιέχει δὲ ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν τριῶν μηνῶν ἕξ.

Γαῖος δὲ οὐκ εἰς μόνους Ἰουδαίους τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ τοὺς ὁπόσοι τῇδε
 οἰκοῦσιν ἐπεδείκνυτο τῆς ὕβρεως τὴν μανίαν, ἀλλὰ διὰ πάσης γῆς καὶ θαλάσσης ἔστελλεν
 αὐτήν, ὁπόση Ῥωμαίοις ὑπακούει. μάλιστα δὲ ἡσθάνετο τοῦ δεινοῦ τῶν πρασσομένων 2
 ἡ Ῥώμη κατ' οὐδὲν αὐτὴν τιμιωτέραν τῶν λοιπῶν πόλεων ἡγουμένου, ἀλλὰ τοὺς τε ἄλλους
 20 ἄγοντος καὶ φέροντος καὶ μάλιστα τὴν σύγκλητον καὶ ὁπόσοι τούτων εὐπατρίδαι καὶ προ-
 γόνων ἐπιφανείαις τιμώμενοι. μυρία δὲ εὐρίσκετο καὶ κατὰ τῶν ἱππέων καλουμένων, 3
 ἀξιώματι δὲ καὶ δυνάμει χρημάτων ὅμοια τοῖς συγκλητικοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως ἀγομένων διὰ
 τὸ ἐκ τούτων εἰς τὴν βουλὴν εἶναι κατακλήσεις· ὧν ἀτίμωσις ἦν καὶ μετανάστασις κτεινο-
 μένων τὴν καὶ τὰ χρήματα συλωμένων διὰ τὸ καὶ τὰς σφαγὰς ὡς τὸ πολὺ ἐπ' ἀφαιρέσει
 25 τῶν χρημάτων αὐτοῖς συντυγχάνειν. ἐξεθείαζε δ' ἑαυτὸν καὶ τὰς τιμὰς οὐκέτι ἀνθρῶ- 4
 πίνως ἡξίου γίνεσθαι παρὰ τῶν ὑπηκόων αὐτῷ· εἰς τε τοῦ Αἰὸς φοιτῶν τὸ ἱερόν, ὃ
 Καπιτώλιον μὲν καλοῦσι, τιμιώτατον δ' ἄρα αὐτοῖς ἐστὶ τῶν ἱερῶν, ἀδελφὸν ἐτόλμησε
 προσαγορεύειν τὸν Δία, καὶ τᾶλλα ἔπρασσε μανίας οὐδὲν ἀπολελειμμένος· ἐπεὶ καὶ ἀπὸ 5
 Δικαιοκρατίας τῆς πόλεως ἐν Καμπανίᾳ κειμένης εἰς Μεσηνοὺς ἐτέραν πόλιν ἐπιθαλάσσιον,
 30 τὴν διάβασιν δεινὸν ἡγούμενος τριήρει περατοῦν, καὶ ἄλλως ἐπιβάλλειν ἡγούμενος αὐτῷ 6
 δεσπότῃ ὄντι θαλάσσης ταῦτα ὅποια καὶ παρὰ γῆς ἀπαιτεῖν, ἀπ' ἄκρων ἐπ' ἄκρα
 σταδίους τριάκοντα μέτρον τῆς θαλάσσης ζεύξας καὶ εἴσω τὸν κόλπον ἀπολαβὼν πάντα,

1 ἀναλίσσασθαι Busb. — 2 εἰ συνηθείεν Berol. — ὁμονοοῦντας] ταῦτ' ὁμολογῶντας Iosephus ex
 coniectura τὸν λέγοντα Iosephi codd. — 4 ἐπύθοντο Busb. — ἐκτέλεστο Berol. — 11 τὴν Ἰσβιν
 Berol. — 13 κατωκημένους] κτωμένους Busb. — per librum XIX collatus est cod. Laurentianus praeter
 Busb. et Berol. — 14—15 titulus abest a Busbekiano. — 14 Ἰουδαϊκῶς Berol. — λόγος om. Berol. —
 15 τριῶν] γ' Laur. — 21 δὲ] τε Laur. — εὐρίσκεται Berol. — 24 συλωμένων Busb. — τὸ καὶ]
 τοὺς Berol. — 25 δὲ αὐτὸν Busb. δὲ ἑαυτὸν Laur. — 27 ἐστὶ om. Berol.

ἤλανθεν ἐπὶ τῇ γεφύρᾳ τὸ ἄρμα· θεῶ γὰρ ὄντι τοιανύτας ποιεῖσθαι καλῶς ἔχειν τὰς ὁδοὺς.
 7 τῶν τε ἱερῶν τῶν Ἑλληνικῶν οὐδὲν ἔτι ἀσύλητον κατέλιπεν, ὅποσα γραφῆς ἢ γλυφῆς
 ἐχόμενα καὶ τὰς λοιπὰς κατασκευὰς ἀνδριάντων καὶ ἀναθημάτων ἄγεσθαι κελεύσας παρ'
 αὐτόν· οὐ γὰρ ἐν ἐτέρῳ τὰ καλὰ κεῖσθαι καλῶς ἔχειν ἢ ἐν τῷ καλλίστῳ, τυγχάνειν δὲ
 8 τοῦτο οὐσαν τὴν Ῥωμαίων πόλιν. ἐκόσμει δὲ τοῖς ἐνθένδε ἀγομένοις τὴν τε οἰκίαν καὶ 5
 τοὺς κήπους ὁπόσαι τε αὐτῷ καταγωγαὶ διὰ τῆς τῶν Ἰταλῶν γῆς. ἐπεὶ καὶ τὸν Ὀλύμπιον
 τιμώμενον Δία ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ οὕτως ὠνομασμένον Ὀλύμπιον Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου
 9 πεποιηκότες ἐτόλμισε κελεῦσαι εἰς τὴν Ῥώμην μεταφέρειν. οὐ μὴν ἔπραξε γε τῶν ἀρχι-
 τεκτόνων φαμένων πρὸς Μέμμιον Ῥίγλον, ὃς ἐπειτέτακτο τῇ κινήσει τοῦ Διός, ἀπολεῖσθαι
 τὸ ἔργον κινήσεως αὐτοῦ γενομένης. λέγεται δὲ τὸν Μέμμιον διὰ ταῦτα καὶ σημείων 10
 10 μειζόνων γινομένων, ἢ ὥς ἂν τινα μὴ πιστὰ ἡγεῖσθαι, ὑπερβαλέσθαι τὴν ἀναίρεσιν. καὶ
 γράφει τάδε πρὸς τὸν Γάϊον ἐπ' ἀπολογία τοῦ ἐκλιπεῖν ἀδιακόνητον τὴν ἐπιστολήν, ἀπο-
 λέσθαι τε αὐτῷ ἐκ τούτων κινδύνου γενομένου σώζεται φθάσαντος ἤδη Γαῖου τελευτῆσαι.
 11 εἰς τοῦτο δὲ προῦβη τὸ μακρὸν αὐτῷ, ὥστε καὶ θυγατρὸς αὐτῷ γενομένης ἀνακομίσας
 ἐπὶ τὸ Καπετώλιον ἐπὶ τοῖς γόνασιν ἀνατίθεται τοῦ ἀγάλματος, κοινὸν αὐτῷ τὲ καὶ τῷ 15
 Αἰ γεγονέναι τὸ τέκνον φάσκων καὶ δύο χειροτονεῖν αὐτῆς πατέρα, ὁπότερον μείζονα
 12 γάμενος ἐν μέσῳ καταλιμπάνειν. καὶ τάδε ἠνείχοντο πρᾶσσοντος αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι.
 ἐπεχείρησε δὲ καὶ τοῖς οἰκέταις κατηγορίας ποιεῖσθαι τῶν δεσποτῶν ἐφ' οἷσιν ἐθελήσειεν
 ἐγκλήμασι· δεινὰ γὰρ ἦν, ὅποσα μέλλοι λέγεσθαι, διὰ τὸ χάριτί τε καὶ ὑπαγορεύσει
 13 τῇ ἐκείνου τὰ πολλὰ γίνεσθαι, ὥστε ἤδη καὶ Κλαυδίου ἐτόλμα ποιήσασθαι Πολυδεύκης 20
 ὁ δοῦλος κατηγορίαν, καὶ Γάϊος ἠνείχετο κατὰ πατρῶον τοῦ αὐτοῦ δίκης θανάτου λεγο-
 μένης ἐπ' ἀκροᾶσει συνελθεῖν ἐλπίδι τοῦ παραλαβεῖν δύναμιν ἀνελεῖν αὐτόν. οὐ μὴν
 14 ἐξεγένετό γε αὐτῷ. ἀναπεπληκότε δὲ αὐτῷ συκοφαντῶν καὶ κακῶν πᾶσαν τὴν οἰκου-
 μένην, ἧς ἐπῆρχε, καὶ πολλὴν τὴν δουλοκρατίαν ἐπηρμένον τοῖς δεσπόταις ἐπιβουλαῖς τὰ
 πολλὰ ἤδη συνίστανται, τῶν μὲν ἐπ' ἀμύνη ὧν πάθοιεν ὀργὴν ποιουμένων, τῶν δὲ πρὶν 25
 ἐμπεσόντες κακῶν τυχεῖν μεγάλων τιθεμένων τὸ μεταχειρίσασθαι τὸν ἄνθρωπον.
 17 Ὀδοὺς δὲ τρεῖς ὁ θάνατος αὐτοῦ παρεσκευάζετο καὶ τούτων ἐκάστης ἄνδρες ἀγαθοὶ
 τὴν ἡγεμονίαν εἶχον. Αἰμίλιός τε Ῥίγλος ἐκ Κορδύβης τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ γένος συνείχε τινας
 18 ἢ δι' ἐκείνων ἢ δι' αὐτοῦ πρόθυμος ὦν ἄρασθαι Γάϊον. ἐτέρα δὲ αὐτοῖς συνεκροτεῖτο,
 ἧς Χαιρέας Κάσσιος χιλιάρχος ἡγεμὼν ἦν. Μινουκιανὸς δὲ Ἄννιος οὐκ ὀλίγῃ μοῖρα τῶν 30
 ἐπὶ τὴν τυραννίδα παρεσκευασμένων ἦν. αἰτία δ' αὐτοῖς μίσους τοῦ πρὸς Γάϊον ἄλλω
 22 ἄλλῃ. οἱ δὲ καὶ πᾶσι κοινῇ προτεθῆναι τὴν ἐπὶ τῷ πράγματι σκέψιν φασί, τὴν τε ὕβριν
 23 θεωμένοις καὶ ἐπιθυμοῦσι διαφυγεῖν ἄραμένοις τὸν Γάϊον. παρὰ πάντας δὲ Χαιρέαν
 ἐπείγεσθαι ὀνόματός τε ἐπιθυμίᾳ μείζονος καὶ ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἀδεέστερον προσιέναι τῷ
 24 Γαῖῳ διὰ τὴν χιλιarchίαν ῥαστώνης αὐτῷ κτείνειν ἐσομένης. ἐν τούτῳ δὲ ἵπποδρομίαι 35
 ἦσαν· σπουδάζεται γὰρ Ῥωμαίοις ἡδε ἡ θεωρία δεινῶς, συνίασι δὲ προθύμως εἰς τὸν

3 παρ' αὐτῷ Busb. Laur. — 5 τὴν] τὴν τῶν Busb. — δὲ (δ in ras.) Berol. τε Laur. — 10 καὶ
 σημείων supra versum Berol. — 14 γινομένης Busb. — 16 ὁπότερα Busb. Laur. — 17 καταλιμπάνει
 Busb. — 19 μέλλει Busb. — 23 δὲ αὐτῷ] δὲ αὐτοῦ sic Berol. — 24 ἐπῆρχε Berol. — 28 αἰμόλιός
 Berol. — 30 ἄννιος Laur. — 34 τοῦ δεέστερον Berol. — 36 σπουδάζεται] καὶ σπουδάζεται Busb. Laur.

ἵπποδρομον καὶ ἔφ' οἷς χρήζοιεν δέονται τῶν αὐτοκρατόρων κατὰ πλῆθος συνελθόντες, οἱ δὲ τὰς δεήσεις ἀναντιλέκτως κρίναντες οὐδαμῶς ἀχαριστοῦσιν. ἐκέλευον δὴ καὶ τὸν Γαῖον 25 ἐκθύμως ἰκετεῖα χρώμενοι τῶν τελεῶν ἐπανιέναι καὶ ἐπικουφίζειν τί τοῦ ἐπαχθοῦς. ὁ δὲ οὐκ ἠνείχετο, καὶ πλέον τῇ βοῇ χρωμένων ἄλλους ἄλλη διαπέμψας κελεύει τοὺς βοῶντας 5 λαβεῖν καὶ ἀνελεῖν. καὶ οἷς προσετέτακτο ἔπρασσον, πλεῖστοι τὲ ἦσαν οἱ ἐπὶ τοιούτοις 26 ἀποθιγόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁρῶν ἠνείχετο πανσάμενος τῆς βοῆς, τὴν ἕνεκα τῶν χρημάτων ἐπὶ τοιούτοις παραίτησιν ὁρῶντες θάνατον αὐτοῖς φέρουσαν. ταῦτα Χαιρέαν ἐνέγαγε 27 μειζόνως ἄπτεσθαι τε τῆς ἐπιβουλῆς καὶ παύειν κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐξηγριωκότα τὸν Γαῖον, καὶ πολλάκις μὲν ἐμέλησεν ἐπιχειρεῖν, ἀλλ' ἐπέιχε λογισμῷ τὸν καιρὸν ἐπισκοπῶν, 10 ὅπως μὴ εἰς κενὸν ταῖς χερσὶ χρῶτο. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἐνίστα Γαῖος εἰσπραξάμενον τοὺς 28 τε φόρους καὶ ἄλλα ὅσα καταβαλλόμενα ἐνυστερήκει τοῖς καιροῖς διὰ τὸ ἐπιδιπλασιάσασθαι τὴν δύναμιν αὐτῶν, χρόνον ἐκεῖ ποιεῖται τῇ εἰσπράξει τρόπῳ τῷ αὐτοῦ χρώμενος μᾶλλον ἢ τῇ Γαῖου προστάξει, διὰ τὸ φειδοῖ χρῆσθαι οἴκτον λαμβάνων τῶν ὑπὸ τὴν εἰσπράξιν 29 εἰς ὀργὴν προῦκαλεῖτο τὸν Γαῖον μαλακίαν ἐπικαλοῦντα αὐτῷ. καὶ δὴ τὰ τε ἄλλα ὕβριζεν 15 εἰς αὐτὸν καὶ ὁπότε τὸ σημεῖον αὐτῷ παρεῖχε τὸ τῆς ἡμέρας καθηκούσης εἰς αὐτόν, θῆλέα τε ἐκάλει τὰ ὀνόματα καὶ ταῦτα αἰσχύνῃς ἀνάπλεα, καὶ ταῦτα ἔπρασσεν αὐτὸς οὐκ 30 ἀπηλλαγμένος ἐν τινῶν τελεταῖς μυστηρίων, ἃς αὐτὸς συνίστα, στολὰς ἐνδυνόμενος γυναικεῖας καὶ τινῶν περιθέσεις πλοκαμίδων ἐπινοῶν ἄλλα τε ὅποσα ἐπικαταψεύσασθαι θηλύτητα τῆς ὁψείας ἔμελλον, αὐτὸς τὴν ἐπὶ τοιούτοις αἰσχύνῃν ἐτόλμα Χαιρέα προσκαλεῖν. 20 Χαιρέας δὲ καὶ ὁπότε μὲν παραλαμβάνοι τὸ σημεῖον ὀργῇ παρίστατο, μειζόνως δ' ὁπότε 31 παρεδίδου, γελώμενος ὑπὸ τῶν παραλαμβανόντων, ὥστε καὶ οἱ χιλῖαρχοι παιδιὰν ἐποιοῦντο αὐτόν. ἦν δὲ Πομπήδιος συγκλητικὸς μὲν, τὰς ἀρχὰς δὲ διεληλυθὼς σχεδὸν ἀπάσας, 33 Ἐπικούριος δὲ καὶ δι' αὐτὸ ἀπράγμονος ἐπιτηδευτῆς βίου. τοῦτον ἐνδείκνυσι Τιμίδιος 33 ἐχθρὸς ὢν ὡς λοιδορίᾳ χρησάμενον ἀπρεπεῖ κατὰ Γαῖον, μάρτυρα παραλαμβάνων Κύντιαν 25 τιλίαν γυναῖκα τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐπιφανείᾳ τοῦ ὥραίου περισπούδαστον πολλοῖς τε οὔσαν καὶ τῷ Πομπηδίῳ. καὶ τῆς ἀνθρώπου, ψεῦδος γὰρ ἦν, δεινὸν ἡγουμένης ἐπὶ 34 θανάτῳ τοῦ ἐραστοῦ μαρτυρίαν παρασχεῖν, βασάνων ἔχρηξεν ὁ Τιμίδιος, καὶ Γαῖος παρωξυμμένος κελεύει τὸν Χαιρέαν εὐθέως βασανίζειν τὴν Κύντιαν, χρώμενος τῷ Χαιρέᾳ πρὸς τε τὰ φοινικὰ καὶ ὅποσα στρεβλώσεως δεοίτο ὑπὸ τοῦ νομίζειν ὠμότερον 30 διακονῆσθαι τὴν λοιδορίαν φεύγοντα τῆς μαλακίας. Κύντιαν δὲ ἐπὶ τὴν βάσανον 35 ἀγομένη τῶν συνιστόρων τινὸς ἐπιβαίνει τῷ ποδί, ἀποσημαίνουσα θαρσεῖν καὶ μὴ τὰς βασάνους αὐτῆς δεδιέναι· οἷσιν γὰρ μετ' ἀνδραγαθίας. βασανίζει ταύτην ὡμῶς ὁ Χαιρέας, ἄκων μὲν, κατ' ἀνάγκας δὲ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ μηδὲν ἐνδοῦσαν ἤγεν εἰς τὴν ὄψιν τοῦ Γαῖου διακειμένην οὐκ ἐν ἡδοναῖς τοῖς θεωροῦσι. καὶ ὁ Γαῖος παθὼν τι πρὸς τὴν ὄψιν 36 τῆς Κύντιαν δεινῶς ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων διακειμένης τοῦ τε ἐγκλήματος ἡφίει καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Πομπίδιον καὶ χρημάτων δόσει ἐκείνην τιμᾶ.

7 ἀνέγαγε Busb. — 10 εἰσπραξόμενον Iosephus. — 12 τῷ| τοῦ Busb. — 14 παλακίαν Berol. — καλεῖν — 19 προσβαλεῖν Berol. — 20 παραλαμβάνει Busb. — 21 πεδίαν Busb. Laur. — 22 πομπίδιος Berol. — δὲ om. Berol. — 23 ἐπιτευτῆς Busb. — 24 κύντιαν Busb. Laur. — 26 πομπιδίω Berol. — 28 παρωξυμένος Busb. — 32 μετὰ Laur. Berol. — 33 ἤγεν| ἤκεν Busb. — 34 παθόντι πρὸς Busb.

- 37 Ταῦτα δεινῶς ἡγίασε τὸν Χαιρέαν αἴτιον ἀνθρώποις καὶ ὑπὸ Γαΐου παρηγορίας ἀξίοις
γεγενημένοι, φησὶ τὰ πρὸς Κλήμεντα καὶ Παπήριον, ὧν Κλήμης μὲν ἐπὶ τῶν στρατοπέδων,
38 Παπήριος δὲ καὶ αὐτὸς ἦν χιλιάρχων, „ἀλλ’ ἐπὶ φυλακῇ γε, ὧ Κλήμη, τοῦ αὐτοκράτορος
τὰ πάντα πράσσειν ἡμῖν οὐκ ἐλλέλειπται· τῶν γὰρ σινομομοκότων αὐτοῦ κατὰ τῆς
ἡγεμονίας τοὺς μὲν ἀπεκτείναμεν, τοὺς δὲ ἐστρεβλώκαμεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥς ἐλεεινούς 5
39 κακέϊναι γενέσθαι“. σιγήσαντος δὲ τοῦ Κλήμεντος καὶ τὸ μὲν αἰσχύνη φέρειν τὰ προσ-
τασσόμενα καὶ τῷ βλέμματι καὶ τῷ ἐρυθύματι παριστῶντος, λόγῳ δὲ τὴν μανίαν τοῦ
40 αὐτοκράτορος προσκαλεῖν οὐκ ἀσφαλὲς ἡγούμενου, Χαιρέας ἤδη θάρσει χρώμενος ἐν λόγοις
41 ἦν καὶ ὅτι λόγῳ μὲν εἶη Γαῖος ὁ τὴν ἐν τοῖς τοιούτοις αἰτίαν προστιθέμενος, τοῖς δὲ
τὰ ληθὲς ἐξετάζειν πειρωμένοις ἐγὼ τε, ὧ Κλήμη, καὶ οὗτος ὁ Παπήριος καὶ πρὸ ἡμῶν σύ, 10
ταύτας Ῥωμαίους τε καὶ τῷ παντὶ ἀνθρωπίνῳ τὰς στρέβλας προσφερόμενοι, οὐκ ἐπιτάγ-
42 μασι τοῖς Γαῖον διακονούμενοι, γνώμῃ δὲ τῇ αὐτῶν, εἰ παρὸν παῦσαι τοσαύτη ἤδη χρώ-
μενον ὕβρει εἰς τε τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ὑπηκόους διακονούμεθα, δορυφόροι καὶ δῆμιοι
καθεστηκότες ἀντὶ στρατιωτῶν καὶ τὰ ὄπλα ταντὶ φέροντες οὐκ ὑπὲρ ἐλευθερίας οὐδὲ
ἀρχῆς τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ’ ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ δουλουμένου τὰ τε σώματα αὐτῶν καὶ τὰ 15
φρονήματα, μαινόμενοι τῷ καθ’ ἡμέραν αἵματι σφαγῆς καὶ βασάνου τῆς ἐκείνων, μέχρι
43 δὴ τις καὶ καθ’ ἡμῶν διακονήσεται τοιαῦτα Γαῖῳ, δέον καὶ πᾶσι τὸ ἀνεπιβούλευτόν τε
44 καὶ ἐλεύθερον βεβαιοῦν καὶ ἡμῖν κινδύνων ἀπαλλαγὰς ψηφίσασθαι. Κλήμης δὲ τὴν μὲν
διάνοιαν τὴν Χαιρέου φανερός ἦν ἐπαινῶν, σιγᾷν δ’ ἐκέλευε, μὴ φοιτῶντος εἰς πλείονας
τοῦ λόγου πρὶν τυχεῖν πράξαντας ἐκπύστον τοῦ ἐπιβουλεύματος γενομένου κολασθεῖν, 20
χρόνῳ δὲ καὶ τῷ αὐθις παραδιδόναι τὰ πάντα ὡς παραγεννησομένης τινὸς αὐτοῖς ἐπικουρίας
45 τυχαίου· αὐτὸς μὲν γὰρ ὑπὸ γήρως ἀφείσθαι τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε τόλμαν, τῶν μέντοι γε ὑπὸ
σοῦ, Χαιρέα, ῥηθέντων ἀσφαλέστερα ἂν ἴσως ὑποθούμην, εὐπρεπέστερα δὲ πῶς ἂν τις
46 καὶ δύναιτο;“ καὶ Κλήμης μὲν ὡς αὐτὸν ἀναλύει, Χαιρέας δὲ δέισας ὡς Κορινθίων Σαβίνον
ἠπεύγετο καὶ αὐτὸν μὲν χιλιάρχον ὄντα, ἀξιόλογον δ’ ἄλλως ἐξεπιστάμενος καὶ τοῦ ἐλευ- 25
47 θέρου ἐραστὴν καὶ τῇ καταστάσει τῶν πραγμάτων πολεμῶς διακείμενον, χρήζων ἐκ τοῦ
ὀξέος ἔχασθαι τῶν ἐγνωσμένων τῆς ἐγχειρήσεως καὶ δέει, μὴ ὑπὸ Κλήμεντος ἐκφοίτησις
γένηται αὐτῶν, ἄλλως τε τὰς μελλήσεις καὶ τῶν καιρῶν τὰς ἀναβολὰς κατὰ τῶν ὑπερβαλλο-
48 μένων τιθέμενος. ἐπεὶ δὲ ἀσμένως καὶ τῷ Σαβίνῳ τὰ πάντα ἦν, οὐ μόνον στέργειν
ἃ πύθοιτο προσθεμένῳ, ἀλλὰ καὶ γνώμην φανεροῦντι τὴν αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον ἤτο, καὶ 30
49 μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἐδεῖτο ποιεῖν. τρέπονται τε ὡς Μινουκιανόν, αὐτοῖς μὲν ἐπιτηδεύσει
ἀρετῆς καὶ τῷ ὁμοζήλῳ τοῦ μεγάλου φρονος συγγενῇ, Γαῖῳ δὲ ἵποπτον τῆς Λεπίδου τελευτῆς,
πάνν γὰρ δὴ φίλοι ἐγένοντο Μινουκιανός τε καὶ Λέπιδος, καὶ δείματι κινδύνων τῶν καθ’
50 αὐτούς. πᾶσι γὰρ τοῖς ἐν τέλει φοβερός ἦν Γαῖος, φοβεροὶ τὲ ἀλλήλοις ἦσαν τῆς ἐπὶ τοῖς
51 πράγμασιν ἀχθηδόνος, διασαφεῖν μὲν ἀλλήλοις ἀντικρυς τὴν διάνοιαν καὶ μῖσος τὸ πρὸς 35

1 αἴτιον] αὐτῶν Berol. — 2 γεγενημένον] γενομένου Busb. Laur. — 3 καπήριος (x a rubricatorum additum) Busb. — 4 ἐλλέλειπται Busb. Laur. — 8 αὐτοκράτωρος Berol. — προσκαλεῖν] καλεῖν Laur. — 9 αἰτίαν] αἰτι Berol. — 11 ἀνθρώπῳ Berol. — 15 τῶν] τῆς Busb. — 18 δέ] δὲ μὲν Berol. — 19 τὴν] τοῦ Busb. — φανερός Busb. — εἰς] ἐκ Berol. — 21 καὶ om. Berol. — αὐθοῖς Berol. — αὐτῆς Busb. Laur. — 22 τόλμης Berol. — 23 χειραία Laur. — ὑποθείμην Berol. — δὲ om. Berol. — 27 ὀξέως Laur. — 30 γνώμῃ Berol. — 32 ὁμοζήλῳ] ὁμοζύγῳ Berol.

Γαῖον φόβῳ κινδύνων ἀφήμενοι ἄλλως τὲ αἰσθανόμενοι τοῦ ἀλλήλων μίσους πρὸς Γαῖον
καὶ δι' αὐτὸ εὐνοίᾳ χρῆσθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους μὴ ἀπηλλαγμένοι. γενομένων δ' αὐτοῖς 52
ἀξιώσεων ἐπέπερ συνέβαλον, εἰωθότες καὶ πρότερον ὅποτε συνέλθοιεν τίμιον ἡγεῖσθαι
τὸν Μινουκιανὸν ὑπεροχῇ τὲ ἀξιώματος, γενναιότατος γὰρ ἦν τῶν πολιτῶν, καὶ τῷ ἐπὶ
5 πᾶσιν ἐπαινουμένῳ, μᾶλλον ὥς ἄπτοίτο τινος λόγου φθάσας ἐκεῖνος ἤρετο Χαιρέαν, ὃ τι 53
καὶ παραλάβοι σημείον τῆς ἡμέρας ἐκείνης· αἰοίδιμος γὰρ διὰ πόλεως ἦν ἢ εἰς τὸν Χαιρέαν
διὰ τῆς τῶν σημείων δόσεως πρασσομένη ὕβρις. ὁ δὲ χάσματι τοῦ λόγου μηδὲν μελλήσας 54
ἡμείβετο τοῦ Μινουκιανοῦ τὸ ἐπὶ τοιοῦσδε πιστεῦσαν ὁμιλίᾳ χρῆσασθαι πρὸς αὐτόν, καὶ
„σύ μοι δίδως, εἶπε, σημείον ἐλευθερίας, χάρις δέ σοι τοῦ ἀνεγείρειν με μειζόνως ἥπερ
10 εἴωθα ἐμμαντὸν ὀρμαῖν, οὐδέν μοι χρεῖα πλειόνων ἔτι λόγων, οἳ με θαρσοῖεν, εἰ δὴ καὶ 55
σοὶ ταῦτα δοκεῖ, γνώμης τὲ τῆς αὐτῆς κοινωνοὶ καὶ πρότερον ἢ συνελθεῖν γεγόναμεν. ἐν
μὲν ὑπέξωσμαι ξίφος, ἀμφοῖν δ' ἀρκέσει. ὥστε ἴθι καὶ ἔργων ἐχώμεθα, ἡγεμονίαν τ' ἴσθαι 56
αὐτὸς κελεύων με χωρεῖν, ἣ καὶ προσοίσομαι ἐπικουρίᾳ τῇ σῇ“. Μινουκιανὸς δὲ τὴν 59
ὀρμὴν τῶν λόγων θεασάμενος ἡσπάζετο τε ἀσμένως καὶ προσηρέθιζε τὴν τόλμαν αὐτοῦ
15 ἐπαινέσας τὲ καὶ ἀσπασάμενος μετ' εὐχῶν καὶ ἱκετείας ἀπελύντο. καὶ εἰσιόντος εἰς τὸ 60
βουλευτήριον Χαιρέου φωνὴν λέγεται ἐκ τοῦ πλήθους γενέσθαι ἐπ' ἐξορμήσει κελεύουσαν
„πέραινε μὲν δὴ τὸ πρακτέον καὶ προσλαμβάνοιτο τὸ δαιμόνιον“. καὶ τὸν Χαιρέαν τὸ 61
μὲν πρῶτον ὑπείδεσθαι, μὴ καὶ τινος τῶν συνωμοτῶν προδότου γεγονότος ἀλίσκοιτο, καὶ
τέλος συνέντα ἐπὶ προτροπῇ φέρειν τοῦ Θεοῦ, ὃς ἐφορεῖ τὰ ἀνθρώπινα, αἰρόντος αὐτόν
20 θαρσῆσαι. διεληλύθει δὲ διὰ πολλῶν τὸ ἐπιβούλευμα καὶ πάντες ἐν ὅπλοις παρῆσαν, 62
οἱ μὲν τῶν βουλευτῶν ὄντες, οἱ δὲ ἱππεῖς καὶ ὅπόσοι τοῦ στρατιωτικοῦ συνῆδσαν· οὐδεὶς
γὰρ ἦν, ὃς οὐκ ἐν εὐδαιμονίᾳ ἠρίθμει τὴν Γαίου μεταστάσιν· καὶ δι' αὐτὸ πάντες ἡπεί- 63
γοιτο, ὥς μὴ ἐκὼν εἶναι τῆς ἐπὶ τοιοῦτοις ἀρετῆς ὕστερεῖν. ἐπεὶ καὶ Κάλλιστος, ἀπελεύθερος 64
δ' ἦν Γαίου, ὃς ἐπὶ μέγιστον δυνάμεως ἀφίκετο καὶ ἰσοτύραννον εἶχε τὴν δύναμιν, ἐτόλ-
25 μῃσεν εἰπεῖν πρὸς Κλαύδιον, ἐθεράπευε γὰρ αὐτὸν κρυπτῶς ἐλπίδι τοῦ εἰς ἐκεῖνον ἦξειν 66
τὴν ἡγεμονίαν Γαίου μεταστάντος, ὥς κελευσθεὶς διαχρήσασθαι φαρμάκῳ αὐτὸν μυρίας 67
εὐροὶ ἀναβολάς. δοκεῖ δέ μοι προσποιεῖσθαι Κάλλιστος τοῦτο, ἐπὶ θήρᾳ τοῦ Κλαυδίου, 68
ἐπεὶ οὔτε Γαῖος ὥρμηκώς μεταχειρίσασθαι Κλαύδιον ἠνείχετο τῶν Καλλίστου προφάσεων
οὔτε Κάλλιστος κελευσθεὶς τὴν προᾶξιν καὶ κακουργῶν εἰς τοῦ δεσπότου τὰς ἐντολάς οὐκ
30 ἂν ἐκ τοῦ παραχρησθῆναι τὸν μισθὸν ἐκομίζετο. τοῖς δ' ἀμφὶ τὸν Χαιρέαν ὑπερβολαὶ τὸ 70
καθ' ἡμέραν ἦσαν ὀκνῶ τῶν πολλῶν· οὐ γὰρ Χαιρέας ἐκὼν εἶναι τοῦ πράσσειν ἀναβολὴν
ἐποιεῖτο. καὶ γὰρ εἰς τὸ Καπιτώλιον ἀνιόντα κατὰ θυσίας ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς ἐπι- 71
τελουμένας ὑπὸ τοῦ Γαίου παρῆν πολλάκις καιρός, καὶ ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς ἱστάμενον ὥσαι
κατὰ κεφαλῆς, ὑψηλὸν δ' ἐστὶ τὸ τέγος, ἔτι τὲ τῶν μυστηρίων ταῖς ποιήσεσιν ἃ συνίστα
35 τότε πάντων γὰρ αὐτὸν περίοπτον εἶναι προνοίᾳ τοῦ ἐν αὐτοῖς εὐπρεπῶς ἀναστραφῆσο- 72

1 φόβῳ] φόβῳ Busb. Laur. — κινδύνῳ ἀφέσσι Berol. — 2 δ' Laur. καὶ Berol. — ἀξίων Laur. —
συνέβαλλον Laur. — 5 ἤρετο] ἤχετο Berol. — 6 αἰοίδιμοι Laur. — 7 μελλήσας Busb. — 10 ἔτι] ἐστὶ
Laur. (?) — 11 δὴ, ἢ ex corr. Berol. δεῖ Busb. — 11 αὐτοῖς Busb. Laur. — 12 δ' ἄρ' ἀρκέσει Busb.
δ' ἂν ἀρκέσει Laur. — τ' ἴσθαι] τ' ἴσους Busb. Laur. — 13 αὐτοῖς Busb. — προείσομαι Laur. (?) —
14 προσηρέθιζε] προσπαρίστατο Iosephus. — 16 κελεύουσα Busb. — 19 ἀνθρώπεια Busb. Laur. —
ἐπὶ τροπῇ Busb. Laur. — 22 Γαίου] γαλίου Berol. — 23 δ' ἦν ἀπελεύθερος tr. Busb. — 24 ἀφίκοιτο
Berol. — 33 ἱστάμενος Busb.

73 μένου καὶ ἀπογνώσει τοῦ ἐν ἐπιχειρήσει τινα γενέσθαι πιστεύειν. δι' ὁργῆς οὖν εἶχε τοὺς
 74 συνωμότας ὁ Χαιρέας δεδιώς. οἱ δὲ ἀλλὰ ἡξίουσαν εἰς ὀλίγον ὑπερβολῇ χρησασθαι, μὴ καὶ
 75 σφάλματος τῇ ἐπιχειρήσει συνελθόντος ταράξαιεν τὴν πόλιν, καλῶς δ' ἔχειν θεωριῶν ἐν
 τῷ Παλατίῳ ἐπιτελουμένων ἀπτεσθαι τοῦ χρημάτων· ἄγονται δὲ ἐπὶ τιμῇ τοῦ πρώτου
 μεταστησαμένου τὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου Καίσαρος εἰς αὐτὸν μικρόν τε πρὸ τοῦ βασιλείου 5
 καλύβης πηκτοῦ γενομένης, καὶ Ῥωμαίων γε οἱ εὐπατρίδαι θεωροῦσιν ὁμοῦ παισὶ καὶ
 76 γυναιξὶ καὶ ὁ Καῖσαρ· ὁρστώνην τὲ αὐτοῖς ἔσσεσθαι πολλῶν μυριάδων εἰς ὀλίγον χωρίον
 καθειρομένων ὥστε εἰσιόντι τὴν ἐπιχείρησιν ποιήσασθαι δυνάμεως τοῖς ὑπαρπισταῖς, εἰ
 καὶ τινες προθυμοῖντο, μὴ παρατευξομένης αὐτῷ βοηθεῖν.
 77 Ἦνείχετο δὲ Χαιρέας, καὶ τῶν θεωριῶν ἐπελθουσῶν τῇ πρώτῃ δεδογμένον ἀπτεσθαι 10
 τῆς πράξεως ἰσχυρότερον ἦν τοῦ κατ' ἐκείνου προβεβουλευκότος τὸ τῆς τύχης συγχωροῦν
 ὑπερβολάς, καὶ τὰς τρεῖς ὑπερβαλλομένου ταῖς νομίμοις ἡμέραις μόλις κατὰ τὴν τελευταίαν
 78 αὐτοῖς ἐπράχθη τὸ ἔργον. Χαιρέας δὲ συγκαλέσας τοὺς συνωμότας τὴν μέλισιν τοῦ ἔργου
 80 ὠνειδίξε. τῶν δὲ οὐκ ἀντειπεῖν πάννυ καλῶς δυναμένων οὔτε τὴν πρᾶξιν ἀντικρυς δεχο-
 μένων, σιγῇ δὲ καταπεπληγόντων „τί, φησί, ὦ γενναῖοι, διαμέλλομεν; ἢ οὐχ ὁρᾶτε τὴν 15
 81 σήμερον τῶν θεωριῶν οὖσαν τελευταίαν ἡμέραν καὶ Γαῖον ἐκπλευσούμενον;“ ἐπὶ γὰρ
 83 Ἀλεξανδρείας παρεσκευάστο πλεῖν. „ἐγὼ μὲν οὖν χωρήσω τοῖς κινδύνους ὁμοῦ σήμερον,
 84 οὐδ' ἂν ὑπερβαλοίμην.“ καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν αὐτός γε ὠρμήκει πράξων τὸ ἔργον καὶ
 85 τοῖς λοιποῖς ἐνεποίησε θάρσος, ἔωθ' ἐν τῇ Παλατίῳ γέγονε τὸ ξίφος ὑπεξωσμένος
 τῶν ἱππικῶν· ἔθος γὰρ δὴ τοῖς χιλιάρχους τοῦτο ἐξωσμένοις αἰτεῖν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος 20
 86 τὸ σημεῖον, ἦν τὲ ἡ ἡμέρα καθήκουσα εἰς αὐτὸν τῆς παραλήψεως τοῦ σημείου. ἄρτι τὲ
 συνῆε πληθὺς εἰς τὸ Παλάτιον ἐπὶ προκαταλήψει θεᾶς πολλῷ θορόβῳ καὶ ὠθισμῷ.
 οὐ γὰρ διεκέκριτο οὐδὲν οὔτε τῇ συγκλήτῳ χωρίον οὔτε τοῖς ἱππεῦσι, γύρδην δὲ ἔζοντο
 87 καὶ τοῖς ἀνδράσιν ὁμοῦ αἱ γυναῖκες καὶ τῷ δούλῳ ἀναμῖξ τὸ ἐλεύθερον. Γαῖος δὲ
 προόδων αὐτῷ γενομένων ἔθνε τῷ Σεβαστῷ Καίσαρι, ᾧ δὴ καὶ τὰ τῆς θεωρίας ἤγετο, καὶ 25
 πίπτοντος τῶν ἱερείων τινὸς συνέβη αἵματι τὴν Ἀσπρίνα στολὴν ἐνὸς τῶν συγκλητικῶν
 ἀνάπλεων γενέσθαι. τοῦτο Γαῖον γέλωτα μὲν παρέσχεν, ἦν δ' ἄρα εἰς οἰωνόν τῷ Ἀσπρίνῃ
 89 φανερόν· ἐπικατασφάττεται γὰρ τῷ Γαίῳ. μετὰ δὲ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὴν θεωρίαν ἐκα-
 91 θέξετο τραπεῖς καὶ περὶ αὐτὸν τῶν ἐτέρων οἱ ἀξιολογώτατοι. συγκαθήμενης δὲ τῆς πλη-
 θύος καὶ τοῦ Χαιρέου σὺν τοῖς χιλιάρχοις οὐκ ἄποθεν τοῦ Γαῖου, Βαθύβιός τις τῶν 30
 συγκλητικῶν ἀνὴρ ἐστρατηγηκῶς ἤρετο Κλαύτιον παρεζόμενον αὐτῷ καὶ τοῦτον ὑπατικόν,
 92 εἰ δὴ τις αὐτῷ νεωτέρων πραγμάτων ἀφίκοιτο πύστις. τοῦ δὲ φασμένου μηδὲν πεπύσθαι
 „τοιγαροῦν, ὦ Κλαύτε, τυραννοκτονίας ἀγὼν πρόκειται.“ καὶ ὁ Κλαύτιος „ὦ γενναῖε, φησί,
 95 σίγα, μὴ τις ἄλλος Ἀχαιῶν μῦθον ἀκούσῃ,“ ὁμολογεῖται δὲ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γενέσθαι,
 ἐν ᾗ Φίλιππον τὸν Ἀμύντου Μακεδόνων βασιλεῖα κτείνει Πανσανίας εἰς τῶν ἐταίρων εἰς 35
 96 τὸ θάνατον εἰσιόντα. Γαῖον δ' ἐνδοιάζοντος, εἴτε παραμείνεις τῇ θεωρίᾳ εἴτε λουτρῷ

1 πιστεύειν γενέσθαι tr. Busb. Laur. — 3 ταράξαιε Berol. Laur. — 4 μεταστησομένου Berol. Busb. — 5 πρὸ] πρὸς Berol. — 6 πῦκτοῦ Berol. — γε] δε Laur. — 7 μυριάδων ἀνθρώπων εἰς Laur. —

8 ὑπασπισταῖς] ὑπ' αὐτοῖς Berol. — 12 ὑπερβολάς om. Busb. — 12 τελευ Berol. — 21 καθήκουσα] καθήκειον Berol. — 23 οὐδ' ἐν] δὴ Laur. — 25 Σεβαστῷ] δε τῷ Berol. — 29 ἐταίρων Laur. — 31 αὐτῷ]

αὐτοῦ Berol. — 33 φασὶ Berol. — 36 παραμείνεις Busb.

χρησάμενος καὶ σίτῳ εἴτα ἐπανίοι, Μινουκιανὸς καθεζόμενος καὶ δεδιώς, μὴ διαλυθῇ τὰ
 τῶν καιρῶν εἰς κενόν, ἐπειδὴ καὶ Χαιρέαν ἐώρα προεξεληλυθότα, ἠπείγετο θαρσύνειν
 αὐτὸν προελθών. λαμβάνεται δ' αὐτοῦ τῆς στολῆς Γάϊος κατὰ φιλοφροσύνην δῆθεν καὶ 97
 „ποῦ δὴ, φησὶν, ὦ μακάριε;“ καὶ ὁ μὲν αἰδοῦ δοκεῖν τοῦ Καίσαρος καθίζει, κρείσσων δ'
 5 ὁ φόβος ἦν ὀλίγον τὲ διαλιπὼν οὕτω διανίστατο. Ἀσπρίνας δέ, μετεῖχε δὲ καὶ αὐτός, 98
 παρῆναι τῷ Γαῖῳ καὶ πρότερον ὑπεξεληθόντι πρὸς τε λουτροῦ καὶ ἀρίστῳ γενέσθαι καὶ
 ἔπειτα εἰσελθεῖν, χορῆζων ἐπὶ πέρας ἀχθῆναι τὰ ἐγνωσμένα. οἱ δὲ περὶ τὸν Χαιρέαν 99
 ἦχθοντο τῇ διατριβῇ, ἐπεὶ καὶ περὶ ἐννάτην ὥραν ἦδη τὰ τῆς ἡμέρας ἦν. καὶ Χαιρέας 100
 βραδύνοντος Γαῖου πρόθυμος ἦν ἐπείσειλθὼν ἐν τῇ καθέδρᾳ προσπεσεῖν, προῆδει μέντοι
 10 τοῦτο σὺν πελλῷ φόβῳ ἐσόμενον τῶν τε βουλευτῶν καὶ ὅσοι τῶν ἱππέων παρήσαν. καίπερ
 δὲ εἰδώς πρόθυμος ἦν, καλῶς ἔχειν ἰγούμενος πᾶσιν ἀσφάλειαν καὶ ἐλευθερίαν ὠνούμενος
 ἐν ὀλίγῳ τίθεσθαι τὰ κατὰ τοὺς ἀπολλυμένους. καὶ δὴ σημαίνεται Γάϊος ἐξαναστὰς καὶ 101
 θόρυβος ἦν, καὶ οἱ συνωμόται ἀνεωθούντο τὴν πληθύν, ἐπ' ἀδείας βουλόμενοι ἐν ἐρημίᾳ
 τῶν ἀμυνομένων καταστήσαντες αὐτὸν ἀπεισθαι τῆς σφαγῆς. προξήσαν δὲ Κλαύδιος 102
 15 μὲν ὁ πάτρως αὐτοῦ καὶ Μινουκιανὸς Μάρκος ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνὴρ ἔτι δὲ καὶ Οὐαλλέριος
 ἀνθυπατικός, εἶπετο δ' αὐτός. ἐπεὶ δ' ἐντὸς ἦν τοῦ βασιλείου, τὰς μὲν ἐπ' εὐθείας ὁδοὺς 103
 λείπει, καθ' ἃς δὴ ἐστήκεσαν τῶν δούλων οἱ θεραπεύοντες αὐτὸν καὶ προῆσαν οἱ περὶ
 τὸν Κλαύδιον· τρέπεται δὲ κατὰ στενωπὸν ἰρρημότα καὶ ἐπὶ τόπον πρὸς λουτροῖς γενη- 104
 σόμενος ἅμα καὶ παῖδας οἱ ἦκεσαν ἐκ τῆς Ἀσίας κατανοήσων, πομπῆς αὐτῶν ἐκείθεν
 20 γενομένης ἐπὶ ὕμνοις μυστηρίων ἃ ἐπετέλει, ἔνιοι δὲ κατὰ πυρριχισμούς, οἱ ἐν τοῖς θεά-
 τροις ἔσονται. ὑπαντιάζει δὲ αὐτὸν Χαιρέας καὶ ἤτησε σημεῖον. τοῦ δὲ τῶν εἰς χλεῖν 105
 ἀνακειμένων εἰπόντος οὐδὲν ἐνδοιάσας λοιδορίας τὲ ἐχρᾶτο κατὰ τοῦ Γαῖου καὶ σπασά-
 μενος τὸ ξίφος ἐπάγει πληγὴν σφοδράν· οὐ μὴν γε ἦν καίριος. ὁ δὲ Γάϊος ἀλγηδόνι τῆς 109
 πληγῆς φερόμενος, μεσηγὺς γὰρ τοῦ τε ὤμου καὶ τοῦ τραχήλου φερόμενον τὸ ξίφος ἐπέσχεν
 25 ἡ κλεῖς προσωτέρω χωρεῖν, οὔτε ἀνεβόησεν ὑπ' ἐκπλήξεως οὔτε ἐπεκαλέσατο τινὰς τῶν
 φίλων, στόνῳ δὲ χρησάμενος πρὸς τῆς ἀλγηδόνος τὸ περιὸν εἰς τὸ πρόσθεν ἔετο φυγῇ.
 καὶ δεξάμενος αὐτὸν Κορνήλιος Σαβῖνος ἥδη προκατειργασμένον ὡθεῖ, κλιθέντα δ' ἐπὶ 110
 γόνυ πολλοὶ περιστάντες ἀφ' ἐνὸς ἐγκελεύσματος ἔκοπτον τοῖς ξίφεσι, παρακλευσμὸς τὲ
 πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἦν. τελευταίαν δὲ Ἀκύλας πληγὴν ἐπαγαγὼν μεθί-
 30 στησιν αὐτὸν ἀκριβῶς. ἀναθείη δ' ἂν τις τὴν πράξιν Χαιρέα· αὐτὸς γὰρ πρῶτος τολ-¹¹¹
 μηρῶς ἐξείπε τοῖς λοιποῖς καὶ λόγοις καθωμίλησε χρηστοῖς καὶ πρῶτος ὀρμήσας φαίνεται 112
 καὶ ἀψάμενος τοῦ φόνου.

Καὶ Γάϊος μὲν τοιούτῳ τρόπῳ ἔκειτο ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν τραυμάτων ἀποψυχθεὶς. 114
 οἱ δὲ περὶ τὸν Χαιρέαν ὁδοὺς μὲν τοσαύτας ἰόντες σώζειν αὐτοὺς ἀμήχανον ἐώραν, οὐ 115
 35 γὰρ μικρὸν ἦν αὐτοκράτορα ἀννηρηκόσι τὸ κινδύνευμα. ὁδοὺς δὲ γε ἐτέρας χωροῦντες 117
 παρήσαν εἰς τὴν Γερμανικοῦ οἰκίαν τοῦ Γαῖου πατρός, ὃν τότε ἀννῆρήκεσαν. καὶ διεκπε- 118
 σόντες τοῦ πλήθους τὴν ἔφοδον ἐν ἀδείᾳ τὸ παρὸν ἦσαν λανθάνοντος ἀκμὴν τοῦ φόνου

5 ἀσπρίνας Laur. — 11 πᾶσαν Busb. Laur. — καὶ om. Berol. — 12 ἀπολλυμένους Laur. (?) —
 15 Μάρκος om. Busb. — 16 ἀνθυπατινὸς Laur. — 16 δ' Berol. — 17 θεραπεύοντες Berol. —
 18 γενησόμενοι Busb. — 19 παῖδες Berol. — ἦκεσαν Berol. — ἀδείας Berol. — 21 ἔσονται Busb. —
 24 μεσηγὺς Laur. μέσον Berol. — τε] το Berol. — 27 σαβίνος Berol. — 30 αὐτὸ Busb.

- 119 τοῦ αὐτοκράτορος. πρώτους δὲ εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἡ αἴσθησις ἀφίκετο τῆς Γαίῳ τελευτῆς.
 120 δορυφόροι δ' ἦσαν οὗτοι ὁμώνυμοι τῷ ἔθνει, θυμῷ δὲ χρῆσθαι πάτριον ἐστὶν αὐτοῖς,
 121 ῥωμαλεοὶ τε τοῖς σώμασι καὶ τῇ πρώτῃ ὀρμῇ συνιόντες ταῖς πολεμίαις μεγάλα κατορ-
 122 θύοντες. οὗτοι οὖν πυθόμενοι τοῦ Γαίῳ τὴν σφαγὴν καὶ περιαλγίσαντες, μάλιστα δὲ
 123 αὐτοῖς προσφιλεῖς ἦν Γαίος δόσεσι χρημάτων τὸ εὖνον αὐτῶν κτώμενος, σπασάμενοι τὰ 5
 124 ξίφη, προειστίθεται δὲ αὐτῶν Σαβίνος χιλιάρχων οὐ δι' ἀρετὴν καὶ γενναιοῦτητα προγόνων,
 125 μονομάχος γὰρ ἦν, ἰσχυρὸν δὲ σώματος τὴν ἐπὶ τοιούτοις κτησάμενος ἀρετὴν, διεξήεσαν τῆς
 126 οἰκίας ἀνερעνωόμενοι τοὺς σφαγέας τοῦ Καίσαρος. Ἀσπρίναν τὲ κρεουργήσασιν αὐτοῖς διὰ
 127 τὸ πρῶτως περιπεσεῖν, οὗ τὴν στολὴν μιᾶν τὸ αἷμα τῶν θυμάτων, ὥς μοι λέλεκται
 128 πρότερον, οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν συντυχίαν ἀπεσῆμανε τοῦ γεγονότος, δεύτερος Νωρβανὸς 10
 129 ὑπηγνίσκει ἐν τοῖς γενναιοτάτοις τῶν πολιτῶν καὶ πολλοὺς αὐτοκράτορας παρεχόμενος
 130 τῶν προπατόρων. καὶ μὴ αἰδουμένων αὐτοῦ τὴν ἀξίωσιν ἰσχυρὸν προῦχων ἀφαιρεῖται τὸ
 131 ξίφος τῷ πρῶτῳ τῶν ἐπιόντων συμπλακεῖς, περισχεθεῖς δὲ πολλοῖς τῶν ἐπιφερομένων
 132 ἔπεσεν ὑπὸ πλήθους τῶν τραυμάτων, τρίτος δὲ Ἀντήϊος σὺν ὀλίγοις τῶν ἐκ τῆς βουλῆς
 133 ἀνὴρ οὐ τυχαίως τοῖς Γερμανοῖς καθάπερ οἱ πρότερον περιπεσόν, ὑπὸ δὲ φιλοθεαμοσύνης 15
 134 καὶ ἡδονῆς τοῦ αὐτόπτης γενέσθαι Γαίῳ κειμένον. διὰ μίσους γὰρ ἐφέρετο πρὸς αὐτόν,
 135 ὅτι τὸν πατέρα τοῦ Ἀντήϊον καὶ ὁμώνυμον φονεῖν ἐλάσας κτείνει στρατιώτας ἐπιπέμψας.
 136 καὶ παρὴν μὲν διὰ τὰδε, κρύπτων δὲ αὐτόν οὐ διαφυγγάνει τῶν Γερμανῶν ἐπὶ τοῖς
 137 γόνοις ὁμοίως τῶν τε αἰτίων καὶ μὴ ἐξαγριωσάντων. ὥς δὲ εἰς τὸ θέατρον ἀφίκετο ὁ
 138 λόγος περὶ τῆς Γαίῳ τελευτῆς, ἔκπληξις τε καὶ ἀπιστία ἦν· οἱ μὲν γὰρ ἡδονῇ δεχόμενοι 20
 139 τὸν ὄλεθρον αὐτοῦ ἐν ἀπιστίᾳ ἦσαν. εἰσὶ δ' οἱ καὶ πάντ' ἀπ' ἐλπίδων ἦσαν διὰ τὸ μὴ
 140 θέλειν τί τοιοῦτον τῷ Γαίῳ γεγονέναι. γύναϊα δ' ἦν ταῦτα καὶ παῖδες ὁπόσοι τὲ δοῦλοι
 141 καὶ τινες τοῦ στρατιωτικοῦ, οἱ μὲν διὰ τὸ μισοφορεῖν καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ συντυραννοῦντες
 142 καὶ διακονίᾳ τῆς ἐκείνου ὑβρεως ὑπανασειόμενοι τοῖς κρατίστοις τῶν πολιτῶν τιμῆς τὲ ἅμα
 143 καὶ ὠφελειῶν τυγχάνειν, ἡ δ' αὖ γυναικωνῆτις καὶ τὸ νεώτερον, ὅπερ ὄχλος φιλεῖ, θεωραῖς 25
 144 τὲ καὶ μονομαχίαις καὶ τινων κρεανομιῶν ἡδοναῖς ἐνέκλημένοι, λόγῳ μὲν ἐπὶ θεραπείᾳ
 145 τῆς πληθύος, τὸ δ' ἀληθὲς διὰ Γαίῳ τὴν ὁμότητα· οἱ δὲ δοῦλοι διὰ τὸ ῥάδιον ψευσα-
 146 μένους τὲ κατὰ τῶν κυρίων πιστεύεσθαι καὶ τὰ χρήματα ἐνδείξασιν αὐτῶν ἐλευθέρους τὲ
 147 εἶναι καὶ πλουσίους μισθῷ τῶν κατηγοριῶν, διὰ τὸ ἅθλα αὐτοῖς προκεῖσθαι τὰς ὀγδόας τῶν
 148 οὔσιων. ἐπεφοιτῆται μέντοι καὶ ἕτερος λόγος ὁμιληκέναι μὲν Γαίῳ τραύμασιν, οὐ μὴν ἀπο- 30
 149 θανεῖν, ἀλλὰ ζῶντα ἐν θεραπείαις εἶναι. ἐλέγετο δὲ ὑπὸ τινων, οἱ καὶ μάλιστα τοῖς
 150 εὐπατριδαῖς ἡγάνιζον τὸ εὐθυμοῦν, ἐν ἀμελείᾳ κινδύνων γεγονότα καὶ ἄφροντιν κομιδῆς
 151 τῶν τραυμάτων, ὥσπερ εἶχεν ἡματωμένον ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς διεκπεσεῖν καὶ ἐν δημηγορίᾳ
 152 εἶναι. ἐπεὶ δὲ καὶ πληθὺς τῶν Γερμανῶν περιέσχε τὸ θέατρον ἐσπασμένοι τὰ ξίφη,
 153 πᾶσι τοῖς θεωροῖς ἐλπίς ἦν ἀπολέσθαι, ἐν ἀμηχανοῖς τε ἦσαν οὔτε ἀπιέναι θάρσος εἰσφε- 35
 154 ρόμενοι οὔτε ἀκίνδυνον τὴν διατριβὴν τὴν ἐπὶ τοῦ θεάτρου πεπιστευκότες. εἰσπιπτόντων

2 χρῆσθαι Berol. — 8 κρεουργήσασιν] κροτήσασιν Berol. — πρῶτῳ Laur. (?) — 10 πρότερον Berol. ut saepe. — ἀπεσῆμανε Busb. Laur. — 13 δὲ] γὰρ Laur. — 15 τυχαίως τοῖς γερμανικοῖς Busb. — 23 τοῦ supra scripsit Busb. — 25 τὸ] τὸν Berol. — 27 ἀλλήθες Busb. — 28 ἐνδείξασιν sic codd. —

33 ἡματωμένων Berol.

δὲ ἤδη βοή τοῦ Θεάτρου ῥήγνυνται καθ' ἑκτελείαν τρεπομένου τῶν στρατιωτῶν, ὡς πάντων
 ἀγνοίας αὐτῇ γενομένης. φείδεσθαι οὖν καὶ μὴ τόλμης ἀλλοτριᾶς παρὰ τῶν οὐδὲ ἐν αὐτῇ 140
 γενομένων ἀπολαμβάνειν τιμωρίαν. καὶ οἱ μὲν ταῦτα καὶ περαιτέρω μετὰ δακρύων καὶ 141
 τύψεως προσώπων ἔλεγον. Θραύεται δὲ πρὸς ταῦτα τῶν στρατιωτῶν ἡ ὀργή καὶ μετα- 142
 5 μελήσαντος αὐτοῖς τοῦ ἐπὶ τοῖς Θεωροῖς βουλευματος, ὡμὸν τὲ γὰρ ἦν ὅτε καὶ ἐκείνοις
 καίπερ ἐξηγητικῶσιν ἐδόκει, τὰς κεφαλὰς τῶν περὶ τὸν Ἀσπρίναν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀπερεί-
 σαντο. πρὸς ἃς μεζόνως ἔπαθον οἱ Θεωροὶ λογισμῷ ἀξιώσεως τῶν ἀνδρῶν καὶ ἑλέφ τοῦ 143
 πάθους, ὥστε παρ' ὀλίγον καὶ αὐτοῖς οὐδὲν ἐλλειπεστέρως τὸν κίνδυνον ἐπανασεῖσθαι.
 Ἦν δὲ Εὐάρεστος Ἀρουντίος τῶν κηρυσσόντων τὰ πωλούμενα καὶ δι' αὐτὸ φωνῆς τε 145
 10 μεγέθει χρώμενος καὶ χρήματα περιβεβλημένος ὅμοια τοῖς Ῥωμαίων πλουσιωτάτοις. οὗτος 146
 διαφείς αὐτὸν ὡς ἐνῆν πενθιμώτατον, καίτοι μίσει καὶ παρ' ὄντιν οὖν ἐχοῖτο πρὸς Γαῖον,
 καὶ στρατιγίᾳ τοῦ κερδῆσαι τὴν σωτηρίαν παρασκευασάμενος ὡς ἂν τις ἐπὶ τοῖς τιμω- 147
 τάτοις ἀπολωλόσι, Θρηνῶν ἀποσημαίνει τοῦ Γαίου τὸν θάνατον ἐπὶ τὸ Θεάτρον παρελθὼν
 καὶ ἔπαυσε τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ πλεόν ἀγνοίᾳ συμπεριφέρεισθαι τοῦ γεγονότος. ἤδη δὲ 148
 15 καὶ Στίλλας Ἀρουντίος παρῆν ἀνακαλῶν τοὺς Γερμανοὺς καὶ οἱ χιλιάρχοι σὺν αὐτῷ κελεύ-
 οντες κατατίθεσθαι τὸν σίδηρον καὶ διασαφούντες Γαίου τὴν τελευτήν. τοῦτο σαφέστατα 149
 ἔσωσε τοὺς ἐν τῷ Θεάτρῳ συνειλεγμένους καὶ πάντας, οἵπερ ἂν τοῖς Γερμανοῖς περιτύχοιεν
 παύονται γὰρ τοῦ ὠρηγνόςτου μαθήσεως σαθοῦς παραγενομένης αὐτοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ 151
 Γαίου. Χαιρέας δέ, σφόδρα γὰρ περὶ Μινουκιανῷ ἔδεισε, μὴ διαφθαρεῖν μανίᾳ τῶν Γερ- 153
 20 μανῶν περιπεσών, ἕκαστόν τε τῶν στρατιωτῶν μετῆι προμηθεῖσθαι τῆς σωτηρίας αὐτοῦ
 δεόμενος καὶ μὴ ἀπολώλοι πολλὴν ἐξέτασιν ποιούμενος. καὶ Μινουκιανὸν μὲν Κλήμης, 154
 ἀνάγεται γὰρ ἐπὶ τοῦτον, μετῴησι πολλῶν μετὰ ἄλλων συγκλητικῶν δικαιοσύνην τῇ πράξει
 μαρτυρῶν καὶ ἀρετῇ· λόγῳ μὲν γὰρ εἶναι τούτους οἱ ἀνηρόηκασιν Γαίον, ἔργῳ δὲ αὐτὸν 156
 ὑφ' ἑαυτοῦ κεῖσθαι διολωλότα.
 25 Ἦδη δὲ καὶ τὸ Θεάτρον ἐξανίστατο. ἐν τούτῳ βουλῆς τὲ γίνεται σύνοδος καὶ ὁ 157
 δῆμος ἥπερ καὶ εἰώθασιν ἐκκλησιάζειν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καταστάς ἐπὶ ζητῆσει τῶν σφαγῶν 158
 τοῦ Γαίου ἦσαν, ὁ μὲν δῆμος καὶ πάνν ἐκθύμως, δοκεῖν δὲ ἡ βουλή. ἦν δὲ καὶ Ἀσιατικὸς 159
 Οὐαλλέριος ὑπατικὸς ἀνὴρ, οὗτος ἐπὶ τῶν δῆμων καταστάς Θορυβούντων καὶ ἐν δεινῷ
 τιθεμένων τὸ ἔτι λανθάνον τῶν τὸν αὐτοκράτορα ἀπεκτακότων, ἐπεὶ προθύμως αὐτὸν
 30 ἤροτο, τίς ὁ πράξας τυγχάνει, „εἴθε γὰρ ἔγωγε“ φησί. προύθεσαν δὲ καὶ οἱ ὕπατοι 160
 διάγραμμα Γαίου μὲν κατηγορίας ποιούμενοι, κελεύοντες δὲ τῷ δῆμῳ καὶ τοῖς στρατιώταις
 ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἀπιέναι, καὶ τῷ μὲν δῆμῳ πολλὴν ἀνέσεως ἐπαγγελλλόμενοι ἐλπίδα, τῷ στρατιω-
 τικῷ δὲ τιμῶν, εἰ ἐν κόσμῳ μένειαν τῷ εἰωθότι μηδὲν ὑβρίζειν ἐξαγόμενοι· δέος γὰρ ἦν, μὴ
 ἐξαγριωσάντων ἀπολαύσειε τοῦ κακοῦ ἢ πόλις καθ' ἀρπαγὰς αὐτῶν καὶ συλήσεις τῶν

οἷς
 2 γενομέν supra scripsit m. 2 Busb. — 5 γὰρ om. Berol. — καὶ om. Berol. — 6 τῶν] τὸν Busb.

Laur. — τὸν] τὴν Busb. — 8 ἐπανασεῖσθαι Berol. — 11 πενθιμώτατα Laur. πενθιμώτ^{ττ} Berol. Busb. —
 13 ἀποσημαίνῃ Laur. et man. 1 Busb. — 15 στίλλας Berol. Laur. — 17 ἔσωθε Berol. — 17 περιτύχοιεν ....
 13 γεωργικός in ras. Berol. — 18 ὠρηγνόςτος] γεωργικός ex ὠρηγνόςτος corr. Berol. — 21 ἀπολώλει
 Berol. ἀπολώλοι Busb. Laur. — 28 οὕτως Berol. — 28 δεινῷ] δειναι Berol. — ἀπεκτακότων, litt.
 αγκό in ras. Laur. — 30 τυγχάνειν man. 1 Berol. — 32 ἐπαγγελλλόμενος Berol. — 33 ὑβρίζειν Berol.

- 161 ἐρωὶν τραπομένων. ἐφθάκει δ' ἤδη τῶν βουλευτῶν τὸ πᾶν πλῆθος συνειλεγμένον καὶ
 μάλιστα οἱ τοῦ Γαΐου συνθέντες τὸν νόμον θράσει τε ἤδη χρώμενοι καὶ φρονήματι
 μεγάλῳ ὄντες ὡς εἰς αὐτοὺς ἀνακειμένων ἤδη τῶν πραγμάτων.
- 162 Ἐν τούτῳ δὲ ὄντων αἰφνίδιον ἀρπάζεται Κλαύδιος ἐκ τῆς οἰκίας· οἱ γὰρ στρατιῶται
 συνόδου γενομένης αὐτῶν ἀλλήλοις λόγον δόντες περὶ τοῖς ποιητέοις ἐώρων δημοκρατίαν 5
 ἀδύνατόν γε ὃν ἐν κράτει τοσῶνδε γενέσθαι πραγμάτων ἐξικομένην τε οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ
 163 αὐτῶν γενήσεσθαι τὴν ἀρχήν, εἴ τέ τις τῶν κατὰ ἓνα σχήσοι τὴν ἡγεμονίαν, εἰς πάντα
 164 λυπηρὸν αὐτοῖς εἶναι μὴ οὐ συνεργοῖς τῆς ἀρχῆς καταστῶσιν. καλῶς οὖν ἔχειν ἀκρίτων
 ἔτι ὄντων τῶν πραγμάτων ἡγεμόνα αἰρεῖσθαι Κλαΐδιον πατρῶδ' ὅντα τοῦ τεθνεῶτος
 165 καὶ τῶν εἰς τὴν βουλὴν συλλεγομένων ἀξιολογώτατον. κατασταθέντα γὰρ αὐτοκράτορα 10
 τιμήσειν τὰ εἰκότα καὶ ἀμείψασθαι δωρεαῖς. ταῦτα διανοοῦνται καὶ ἔπραξαν ἐκ τοῦ
 166 παραχρῆμα. ἤρπαστο μὲν δὴ Κλαύδιος ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ. νέος δ' ἔτι ὢν Σατορνίνος
 καίτοι πεπεισμένος τὴν Κλαυδίου ἀρπαγὴν, καὶ ὡς ἐπιδικάζοιτο τῆς ἀρχῆς ἄκων μὲν δοκεῖν,
 τὸ δὲ ἀληθές καὶ βουλῇσει τῇ αὐτοῦ, καταστάς ἐπὶ τῆς συγκλήτου καὶ μηδὲν καταπλαγείς
 167 ἔλευθεροῖς τὰ καὶ γενναίοις ἀνδράσι προπόντως ποιεῖται παραίνεσιν τάδε λέγων· „ἄνδρες 15
 173 Ῥωμαῖοι, ἀφ' οὗπερ Καῖσαρ Ἰούλιος φρονήσας ἐπὶ καταλύσει τῆς δημοκρατίας καὶ βιασάμενος
 τὸν κόσμον τῶν νόμων τὴν ἐκκλησίαν διετάραξεν, οὐκ ἔστιν ὃ τι τῶν κακῶν οὐ διέ-
 174 στρεψε τὴν πόλιν φιλοτιμηθέντων πρὸς ἀλλήλους ἀπάντων, οἱ ἐκείνου τῆς ἀρχῆς διάδοχοι
 κατέστησαν, ἐπ' ἀφανισμῷ τοῦ πατρίου καὶ ὡς ἂν μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐρημίαν τοῦ
 γενναίου καταλίποιεν, διὰ τὸ οἴεσθαι πρὸς ἀσφαλείας εἶναι τῆς αὐτῶν τὸ κιβδηλοῖς ἀν- 20
 δράσιν ὁμιλεῖν καὶ τῶν ἀρετῇ προύχων πεπιστευμένων οὐ μόνον ὑφαιρεῖσθαι τι τοῦ
 175 αὐχμήματος, ἀλλ' εἰς τὸ πᾶν ἐπιψηφίζειν αὐτῶν τοῖς ὀλέθοις. ὢν ἀπάντων ἀριθμῷ τὰ
 πολλῶν ὄντων καὶ βαρύτητα ἀνύποιστον ἐπιδειξαμένων ὁ σήμερον τεθνεὺς Γαῖος πλείω
 πάντων δεινὰ ἀπέδειξεν οὐ μόνον εἰς τοὺς συμπολίτας, ἀλλὰ καὶ εἰς συγγενεῖς καὶ φίλους
 177 ἀπαίδευσεν ἀφιεῖς τὴν ὀργὴν ὁμοίως τοῖς ἅπασιν.“ ταῦτα εἰπὼν Σέντιος καὶ τὴν ἔλευ- 25
 182 θερίαν ἐκθείσας καὶ τοὺς ταύτης πειραθέντας μακαρίους ἀποφήνας, συμβουλευσας τὰ
 τοῖς ἀραμένοις τὸν τύραννον τιμὰς μεγίστας εἰσενεγκεῖν, μάλιστα δὲ Χαιρέα τῷ Κασσίῳ,
 185 τὸν λόγον ἔπαυσε, τῶν βουλευτῶν ἡδονῇ τὰ λεγόμενα δεχομένων καὶ ὁπόσοι παρῆσαν
 186 ἱππέων. προεληλύθει δὲ ἡ νύξ ἐπὶ μέγα, καὶ Χαιρέας σημεῖον ἤτει τοὺς ὑπάτους, οἱ δὲ
 188 ἔλευθερίαν ἔδοσαν. ἐν θαύματί τε ἦν αὐτοῖς καὶ ἀπιστίᾳ τὰ δρώμενα. Χαιρέας δὲ τὸ 30
 σημεῖον λαβὼν παρεδίδου τῶν στρατιωτῶν τοῖς πρὸς τὴν σύγκλητον ἐστηκόσιν. ἦσαν δὲ
 189 εἰς σπείρας τέσσαρας, οἷς τὸ ἀβασίλευτον τῆς τυραννίδος τιμώτερον προύκειτο. καὶ οἶδε
 μὲν ἀπῆεσαν μετὰ τῶν χιλιάρχων, ἀνεχώρει δὲ ἤδη καὶ ὁ δῆμος περιχαρής. καὶ τὰ
 190 πάντα ἦν ὁ Χαιρέας αὐτοῖς. ὁ δὲ ἐν δεινῷ τιθέμενος περιεῖναι τὴν θυγατέρα Γαΐου καὶ

4 i. marg. β' Busb. — 4 ὄντων (ν finale ex corr.) καὶ φνίδιον Berol. — 7 τῶν κατὰ ἀνασχῆσοι

Berol. — ἡγεμονίαν Berol. — 9 ἡγεμόνα] Iosephus. ἡγεμόνων Berol. ἡγεμονίαν Busb. Laur. — κλαυ-
 δίου πατρῶιου Busb. Laur. — 10 συλλεγομένην Berol. — αὐτοκράτωρ Berol. — 12 ὑπὸ ἀπὸ Berol. —
 13 πεπυσμένος Iosephus. — 14 ἀληθές καὶ] καὶ ἀληθές Busb. — 17 ἐκκλησίαν] πολιτείαν Iosephus. —

διέταξεν Berol. — 23 βαρύτα Berol. — 24 δεινὰ om. Busb. — 25 σέντνος Berol. — πειρασθέντας
 Busb. Laur. — 30 τὰ, τ supplavit corrector Berol. — 31 τὴν om. Busb. Laur.

τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ μὴ πανοικὶ τὸν ὄλεθρον αὐτῷ συντυχεῖν, Ἰούλιον ἐκπέμπει Λοῦππον
 ἕνα τῶν χιλιάρχων κτενοῦντα τὴν τε γυναῖκα Γαῖου καὶ τὴν θυγατέρα. ἐνίοις δὲ τῶν 192
 συνωμοτῶν ὥμὸν ἐδόκει τὸ τὴν γυναῖκα κτανθῆναι, καὶ συμβουλῇ τῇ ἐκείνης τὰ πάντα
 πράξας ἦν Γαῖος, ἐξ ᾧ πόλις τὴν ἀπηγορεύει τοῖς κατελιγμένοις κακοῖς καὶ τῶν πολιτῶν
 5 ὁ τι καὶ ἄνθος ἦν ἀπώλετο. οἱ δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τοιοῦτοις μὲν ἐνεκάλουν αὐτῇ γνωμῶν, τὸ 193
 δὲ πᾶν καὶ τῶν ὑπὸ Γαῖου πεπραγμένων κακῶν ἐκείνη τὴν αἰτίαν ἐπέφερον φάρμακον τῷ
 Γαῖῳ δοῦσαν ἐννοῶν δούλωσιν καὶ ἐρώτων ἐπαγωγὰς αὐτῷ ψηφιοῦμενον, ὥς εἰς μανίαν
 μεταστάντος τὰ πάντα αὐτὴν εἶναι. καὶ πέρας κυρωθὲν αὐτὴν τελευτᾶν, οὐδὲν γὰρ οἱ 194
 ἀποσπεύδοντες οἴοι τε ὠφελεῖν ἦσαν, ἐστέλλετο Λοῦππος· παρελθὼν δὲ ἐπὶ τοῦ βασιλείου 195
 10 καταλαμβάνει τὴν Κεσσωνίαν, γυνὴ δὲ ἦν τοῦ Γαῖου, παρακατακειμένην τῷ σώματι τοῦ ἀνδρὸς
 χαμαιπετεῖ αἵματι τε ἀναπεφυρμένην ἐκ τῶν τραυμάτων τῆς θυγατρὸς παρερριμμένης·
 ἠκούετό τε ἐν τοῖς τοιοῦτοισι οὐδὲν ἕτερον ἢ κατάμεμψις τοῦ Γαῖου, ὥς πιθανὴν οὐ σχόντος
 πολλὰκις προηγορευκίαν αὐτήν. ἡ δὲ ἐπεὶ θεᾶται τὴν πρόσοδον τοῦ Λοῦππου τό τε 198
 σῶμα τοῦ Γαῖου προῦδεικνε καὶ ἄσπον ἰέναι παρεκάλει μετ' ὀλοφυρμῶν καὶ δακρύων.
 15 ἐπεὶ δὲ τῇ διανοίᾳ συνεστηκότα ἑώρα τὸν Λοῦππον καὶ μηδὲν προσιόντα, τὴν τε σφαγὴν 199
 ἐγύμνου καὶ πᾶν προθύμως ποτινωμένην ἐκέλευε μὴ μέλλειν ἐπὶ τελειώσει τοῦ δράματος
 οὐ ἐπ' αὐτῇ συνέθεσαν. καὶ ἴδε μὲν εὐψύχως ταύτην τελευτᾶν ὑπὸ τοῦ Λοῦππου καὶ 200
 ἐπ' αὐτῇ τὸ θυγάτριον.

Γαῖος μὲν δι' ἑτάρτον ἐνιαυτὸν ἡγεμονεύσας Ῥωμαίων λείποντα τεσσάρων μηνῶν 201
 20 οὕτως τελευτᾷ, ἀνὴρ καὶ πρότερον ἢ τῇ ἀρχῇ συνῆλθεν σκαιὸς τε καὶ κακοτροπίας εἰς τὸ
 ἄκρον ἀφικόμενος τῆς τε ἐξουσίας ἐφ' ἐνὶ μόνῳ πιμπλάμενος τῷ ὑβρίζειν, εἰς οὓς ἥκιστα
 ἐχρῆν ἀλόγῳ μεγαλοφυχίᾳ χρώμενος καὶ ποριστὴς ἐκ τοῦ κτείνειν καὶ παρανομεῖν, ἐπὶ 203
 πᾶσι τὴν οἷς κελεύσειε τὴν ἐπιθυμίαν λαμβάνων· ὅθεν καὶ ἀδελφῇ γνησίᾳ συνῆν. ἔργον δὲ 204
 μέγα ἢ βασιλείον οὐδὲν αὐτῷ πεπραγμένον εἴποι ἂν τις πλὴν τοῦ περὶ Ῥήγιον καὶ Σικελίαν 205
 25 ἐπινοηθέντος ἐν ὑποδοχῇ τῶν ἀπ' Αἰγύπτου σιτηγῶν πλοίων. τοῦτο δὲ ὁμολογουμένως 206
 μέγιστόν τε καὶ ὠφελιμώτατον τοῖς πλέουσιν, οὐ μὴν ἐπὶ τέλος ἀφίκετο, ἀλλ' ἡμίτερον
 ὑπὸ τοῦ ἀμβλυτέρως αὐτῷ ἐπιπονεῖν κατελείφθη. αἷτιον δ' ἦν ἡ περὶ τὰ ἀχρεῖα σπουδή. 207
 ἄλλως δὲ ῥήτωρ τε ἄριστος καὶ γλώσση τῇ τε Ἑλληνίδι καὶ τῇ Ῥωμαίοις πατρίῳ σφόδρα 208
 ἡσκημένος συνίει τὴν ἐκ τοῦ παραχρηῖμα καὶ τοῖς ὑφ' ἐτέρων συντεθεῖσιν ἀντειπὼν ἐκ τοῦ
 30 ὀξέος φανῆναι πιθανώτερος παρ' ὀντινοῦν εἰς τοῦτο γενόμενος, ἐπρώτευσέ τε τῶν καὶ 209
 αὐτὸν πολιτῶν. οὐ μὴν ἀντισχεῖν οἷα τὴν ἐγένετο αὐτῷ τὰ ἐκ τῆς παιδείας συλλεγόμενα 210
 ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐπελθόντα ὄλεθρον αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας· οὕτως ἄρα δυσπόριστον ἢ
 ἀρετῇ τοῦ σωφρονεῖν, οἷς ἀνυπεύθυνον τὸ πράσσειν ῥαστώνῃ πάρεστι.

Κλαύδιος δέ, καθάπερ ἀνωτέρω δεδηλώται, ἀπορρήξεως αὐτῷ τῶν σὺν Γαῖῳ ὁδῶν 212
 35 γενομένης καὶ τοῦ οἴκου θορυβηθέντος πάθει τῆς Καίσαρος τελευτῆς, ἐν ἀμηχάνοις ὧν
 περὶ τῆς σωτηρίας ἐν τινι στενωπῷ κατελιγμένος ἔκρυπτεν ἑαυτὸν οὐδεμίαν κινδύων

4 πόλεις Busb Laur. — 5 αὐτῇ] αὐτοῖ Busb. Berol. — 6 ἐκείνοι Berol. — ὑπέφερον Berol. —
 15 συνεστηκότα] στηκότα Berol. — 17 ταύτη om. Berol. — 20 συνῆλθε Busb. Laur. — 20 εἰς] ἐς
 Busb. Laur. — 23 ἔργο Berol. — βασιλείος Berol. — εἴποι, ποι supra scripsit m. 2 Busb. — 25 σιτηγῶν]
 σιγῶν Berol. — 25 ὁμολογουμένως Bus. Laur. — 27 αὐτῶν Berol. — 28 τε] δὲ Busb. — 29 ἀπειπῶν
 Berol. — 30 ὀξέως Berol. — ἐπρώτασέ Berol. — 32 ὄλεθρον αὐτῷ] αὐτῶν ὄλεθρον Berol. — 36 ἐν] καὶ ἐν Berol.

213 αἰτίαν πλὴν τῆς μετριότητος ὑφορώμενος· μέτριον γὰρ ἰδιώτης ὢν ἤγειν αἰτὸν καὶ τοῖς
 πᾶσιν ἀρχῶν ἦν, παιδεία τε συνῶν καὶ μάλιστα τῇ Ἑλληνίδι καὶ παντὸς τοῦ εἰς θόρυβον
 214 ἀνακειμένου παντοίως ἀπαλλάσσων αὐτόν. τότε δὲ πτοίας κατειληφθείας τὸν ὄχλον καὶ
 215 τοῦ βασιλείου στρατιωτικῆς μανίας ἀνάπλεω γεγονότος καὶ τῶν Γερμανῶν ἐν τιμωρίαις
 216 τῶν σφαγῶν ὄντων ὁμοίητος χάριτι τῆς ἐναντῶν μᾶλλον ἢ τοῦ συμφέροντος πᾶσιν, ὁ 5
 Κλαύδιος ἐθορυβεῖτο δεδιώς περὶ τῆς σωτηρίας, ἄλλως δὲ ἐπειδὴ καὶ τῶν περὶ τὸν
 Ἀσπρίναν ἐτεθέατο τὰς κεφαλὰς παραφερομένας· εἰστήκει δὲ κατὰ τι προσβατὸν ὀλίγαις
 217 βαθμίσι χωρίον ὑπεσταλκῶς τὸ κατ' αὐτὸ σκότῳ. καὶ Γράτος τῶν περὶ τὸ βασίλειόν τις
 στρατιωτῶν θεασάμενος καὶ τοῦ μὲν ἀκριβωσομένου τὴν ὄψιν ἀμαθῆς ὢν διὰ τὸν σκότον,
 τοῦ δὲ ἄνθρωπον εἶναι τὸν ὑπολογῶντα κριτῆς εἶναι μὴ ἀπηλλαγμένος, προσῆει τὲ ἐγγύ- 10
 τερον καὶ ὑποχωρεῖν ἡξιωκότος ἐπέκειτο καὶ καταλαβὼν ἐπιγυροῖται καὶ „Γερμανικὸς μὲν
 218 οὗτος, φησὶ πρὸς τοὺς ἐπομένους, καὶ στησώμεθα τοῦτον ἡγεμόνα φερόμενοι.“ Κλαύδιος
 δὲ ἐφ' ἀρπαγῇ παρεσκευασμένους αὐτοὺς ὁρῶν καὶ δείσας μὴ ἀποθάνοι, φειδῶ σχεῖν ἡξίου
 219 τοῦ κατ' αὐτὸν ἀνεπαχθοῦς ἀναμνησκῶν αὐτούς. καὶ ὁ Γράτος μεδιάσας ἐπισπᾶται
 τῆς δεξιᾶς, καὶ „παῦσαι, φησί, μικρολογούμενος περὶ τῆς σωτηρίας, δέον μεγαλοφρονεῖσθαι 15
 περὶ τῆς ἡγεμονίας, ἣν οἱ Θεοὶ Γαῖον ἀφηρημένοι τῇ σῇ συνεχορήγησαν ἀρετῇ πρόνοιαν
 220 τῆς οἰκουμένης λαβόντες. ἀλλ' ἴθι καὶ τῶν προγόνων ἀπολαμβάνει τὸν θρόνον.“ ἀνε-
 βάσταξε δὲ αὐτὸν οὐ πάνυ βαίνειν τοῖς ποσὶ δυνάμενον ὑπὸ τε φόβου καὶ χάριτος τῶν
 221 εἰρημένων. συνεστρέφοντο δὲ περὶ τὸν Γράτον ἤδη καὶ πλείους τῶν σωματοφυλάκων καὶ
 θεωροῦντες τὸν Κλαύδιον ἀγόμενον ἐσκυθρόπαζον δόξῃ τοῦ ἐπὶ κόλασιν ἔλκεσθαι ὡς ἄνδρα 20
 ἀπράγμονα καὶ κινδύνους οὐτι μετρίως ὠμικηκότα ἐπὶ Γαῖου, τινὲς δὲ καὶ τοῖς ὑπάτοις
 222 ἐπιτρέπειν ἡξίου κρίσιν τὴν ἐπ' αὐτῷ. καὶ πλείονων τοῦ στρατιωτικοῦ συστρεφομένων
 223 φυγαὶ τε ἦσαν τοῦ ὁμίλου καὶ προόδων ἀπορία τῷ Κλαυδίῳ. ἐν εὐρυχωρίᾳ δὲ τοῦ Παλατίου
 γενομένοις, πρῶτον δὲ οἰκηθῆναι τῆς Ῥωμαίων πόλεως τοῦτο παραδίδωσιν ὁ περὶ αὐτῆς
 λόγος, καὶ ἤδη τοῦ δημοσίου ἀντιλαμβανομένοις πολὺ πλείων ἢ ἐπιφοίτησις ἦν τῶν στρα- 25
 τιωτῶν χαρᾷ τὴν ὄψιν δεχομένων τοῦ Κλαυδίου, περὶ πλείστον τὲ ἦν αὐτοῖς αὐτοκράτορα
 στησεσθαι τὸν ἄνθρωπον εὐνοίᾳ τὲ τῇ Γερμανικοῦ, ἀδελφὸς δὲ ἦν αὐτοῦ ἐπὶ μέγα πᾶσι
 224 τοῖς ὠμικηκόσι καταλειπῶς κλέος αὐτοῦ, καὶ ἀναλογισμὸς εἰσῆει αὐτοὺς τῆς τε πλεο-
 νεξίας τῶν ἐν τῇ συγκλήτῳ δυναστευόντων καὶ ὁπόσα ἐπὶ τῆς πρὶν ἀρχῆς ἡμάρτητο αὐτῇ,
 225 καὶ ὡς εἰ εὐνοίᾳ τῇ αὐτῶν λάβοι Κλαύδιος τὴν ἀρχήν, μνημονεύσει τὲ χάριτος αὐτοῖς καὶ 30
 226 ἀποδιδοίῃ τιμὴν, ἣ ἐπὶ τοιούτοις γένοιτ' ἂν ἀρκοῦσα. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐναντοὺς
 διεξήεσαν καὶ τοῖς αἰεὶ προσπίπτουσι διηροῦντο. οἱ δὲ πυνθανόμενοι προθύμως ἐδέχοντο
 τὴν πρόκλησιν, συμφράξαντές τε ἦγον ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου φοράδην ἀναβαστάσαντες.
 227 διειστήκεισαν δὲ αἱ γινῶμαι τοῦ δήμου καὶ τῶν ἐκ τῆς βουλῆς, οἱ μὲν ἀξιωματὸς τε τοῦ
 προτέρου ὀρεγόμενοι καὶ δουλείαν ἐπακτὴν αὐτοῖς ὕβρει τῶν τυράννων γενομένην φιλοτι- 35
 228 μούμενοι διαδιδράσκειν, ὁ δὲ δῆμος φθόνῳ τὲ πρὸς ἐκεῖνον καθιστάμενος καὶ τῶν

3 παντοίων Busb. — δὲ] δὴ Berol. — 5 συμφέροντα Berol. — 6 τῆς] τῇ Berol. — δ° Busb.
 Laur. — 10 ἐγγύτερον καὶ] καὶ ἐγγύτερον Berol. — 11 γὰρ μανικὸς Berol. — 12 ἡγεμόνας Berol. —
 20 ἐσκυθρόπαζον om. codd. Iosephi. — 21 οὐτι] ὅτι Berol. — 23 ἀπορίαν man. 1 Berol. — 28 κλέους
 Busb. — ἀναλογισμὸς Berol. — 30 ὡς εἰ] Berol. ὡς Busb. ὅσα Laur.

πλεονεξιῶν αὐτῆς ἐπιστόμισμα τοὺς αὐτοκράτορας εἰδὼς καὶ αὐτοῦ καταφυγὴν, ἔχαιρε τοῦ
Κλαυδίου τῇ ἀρπαγῇ. γνοῦσα δὲ ἡ βουλὴ τὸν Κλαύδιον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀφιγμένον 229
 εἰς τὸ στρατόπεδον πέμπει πρὸς αὐτὸν ἄνδρας ἀρετῇ τοὺς ἐξ αὐτῶν προΐχοντας, οἱ
 διδάξαιαν μηδὲν ἐπὶ καθέξει τῆς ἀρχῆς βιάζεσθαι, παραχωρεῖν δὲ τῇ συγκλήτῳ τοσῶνδε 230
 5 ἀνδρῶν ἕνα ὅντα ἰσώμενον καὶ τῷ νόμῳ παραχωροῦντα τοῦ ἐπὶ τοῖς κοινοῖς κόσμου τὴν
 πρόνοιαν, μνημονεύοντα ὧν τὲ οἱ πρότερον τυράννοι κακώσαιαν τὴν πόλιν καὶ ὧν ὑπὸ
 Γαΐου καὶ αὐτὸς κινδυνεύσειε σὺν αὐτοῖς, μὴδὲ μισίσαντα τὴν βαρύντητα τῆς τυραννίδος
 ὑφ' ἐτέρων πρασσομένης τῆς ὕβρεως αὐτὸν ἐθελουσίως ἐπὶ παροινίᾳ θαρσεῖν τῆς πατρίδος.
 καὶ πειθομένῳ μὲν καὶ τοῦ πρότερον ἀπράγμονος τὴν ἀρετὴν ἐπιδεικνυμένῳ βέβαιον τιμὰς 231
 10 τὲ ὑπάρξειν, αἱ ὑπὸ ἐλευθέρων ψηφισθεῖεν τῶν πολιτῶν, καὶ ἐπιχωρήσει τοῦ νόμου τὸ μέρος
 ἄρχοντά τε καὶ ἀρχόμενον κερδαίνειν ἔπαινον ἀρετῆς. εἰ δὲ ἀπονοοῖτο μηδὲν ἐκ τῆς 232
 Γαΐου τελευτῆς σωφρονιζόμενος οὔτι γε αὐτοὺς ἐπιτρέψειν· τῆς τε γὰρ στρατιᾶς πολὺ εἶναι
 τὸ συνεστηκὸς αὐτοῖς ὅπλων τὲ εὐπορίαν καὶ πληθύν οἰκετῶν, οἱ χρήσαιτο αὐτοῖς. μέγα 233
 δὲ μέρος τὴν τε ἐλπίδα εἶναι καὶ τὴν τύχην, τοὺς τε θεοὺς οὐκ ἄλλοις συμμαχεῖν, ἀλλὰ
 15 τοῖς μετ' ἀρετῆς καὶ τοῦ καλοῦ τοὺς ἀγῶνας ποιοιμένοις. εἶναι δὲ τούτους, οἱ ἂν περὶ
 ἐλευθερίας μάχωνται τῆς πατρίδος. καὶ οἱ μὲν πρεσβευταὶ Οὐράνιος τε καὶ Βρόγχος, 234
 δῆμαρχοι δὲ ἦσαν ἀμφοτέρω, καθικέτευον τοῖς γόνασιν αὐτοῦ προσπεσόντες μὴ πολέ-
 μοις κακοῖς ἐμβάλλειν τὴν πόλιν, θεωροῦντες δὲ στρατιᾶς πληθύν τὸν Κλαύδιον πεφραγ-
 μένον καὶ τὸ μηδὲν τοὺς ὑπάτους ὄντας συγκρίσει τῇ πρὸς αὐτόν, ἐπῆγον, εἰ δὲ τῆς ἀρχῆς 235
 20 ὀρέγοιτο, παρὰ τῆς βουλῆς δέχεσθαι διδομένην· αἰσιώτερον γὰρ καὶ εὐδαιμονέστερον
 χρῆσθαι τὸν μὴ μετὰ ὕβρεως ἀλλὰ εὐνοίᾳ τῶν διδόντων παραλαμβάνοντα.
 Κλαύδιος δὲ ἠπίστατο μεθ' οἷας αὐθαδείας ἀποσταλεῖν, καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἐπὶ τὸ 236
 μετριώτερον ἐτέτραπτο, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ αὐτοὺς αὖθις φόβῳ διαναστὰς ἅμα μὲν
 θάρσει τῶν στρατιωτῶν ἅμα δὲ Ἀγρίππου τοῦ βασιλέως κελεύοντος μὴ προῖεσθαι τῶν
 25 χειρῶν τηλικαύτην ἀρχὴν ἥκουσαν αὐτόματον. ὅς πράξας καὶ περὶ Γαΐον οἷα εἰκὸς ἄνδρα 237
 ὑπ' αὐτοῦ διὰ τιμῆς ἡγμένον, καὶ γὰρ τὸν νεκρὸν περιέπεσε τοῦ Γαΐου καὶ ἀναθήμενος
 ἐπὶ κλίνης καὶ περιστείλας ἐκ τῶν ἐνδεχομένων εἰς τοῖς σωματοφύλακας ὑπεχώρει, ζῆν
 μὲν τὸν Γαῖον ἀπαγγέλλων κακοπαθοῦντα δὲ ὑπὸ τῶν τραυμάτων ἱατροὺς μετελθεῖν
 λέγων, πυθόμενος δὲ τοῦ Κλαυδίου τὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀρπαγὴν ὠθεῖτο πρὸς αὐτόν 238
 30 καὶ καταλαβὼν τεταραγμένον καὶ οἷόν τε ἐκχωρεῖν τῇ συγκλήτῳ, ἀνήγειρεν ἀντιλαμβάνεσθαι
 κελεύων τῆς ἡγεμονίας. ταῦτα δὲ πρὸς τὸν Κλαύδιον εἰπὼν προσεχώρει πρὸς αὐτόν, καὶ 239
 μετακαλούσης αὐτόν τῆς βουλῆς παρῆν καὶ ἤρετο τοὺς βουλευτάς, τί πέπραχε Κλαύδιος.
 τῶν δὲ τὰ τε ὄντα φαιμένων καὶ προσανερομένων, ἦντινα γνώμην ἔχοι περὶ τοῖς ὅλοις, 240
 τελευτᾶν μὲν ὑπὲρ τοῦ κατ' ἐκείνην εὐκλεοῦς ἔτοιμος ἦν τοῖς λόγοις, σκοπεῖν δὲ ἐκέλευε

1 αὐτῆς] αὐτοῖς Busb. fort. recte — ἐπιστομισμένα Berol. — αὐτοκράτορας] Iosephus αὐτο-
 κράτορος Busb. Laur. Berol. — 3 προῖχοντας om. Iosephi codd. — 5 παραχωροῦντι Busb. Laur. —
 6 πρότεροι Busb. Laur. — ὧν] ὧ Berol. — 7 μισήσαντες Berol. — 9 πειθομένων Berol. — 11 ἄρχοντά
 Berol. — 16 Οὐράνιος Iosephus — βρόχος Busb. βρόχος Laur. — 17 καθικετεύοντες τοῖς Busb. Laur. —
 19 ἐπῆγον om. Iosephi codd. — 20 αἰσιώτερον Busb. — 22 i. marg. γ' Busb. — 22 ἀποσταλεῖν] Iosephus
 ἀποσταλοῖεν Busb. Laur. ἀποστελοῖεν Berol. — 23 τῷ] τὸ Busb. Laur. — 27 κλίνης Busb. — 27 ἐδεχο-
 μένων Berol. — 29 ἀπαγγέλλων Berol. — 29 ὠθεῖται Berol. — 31 τὸν om. Busb. Laur.

- 241 περὶ τοῦ συμφέροντος πᾶν ὃ τι καὶ εἰς ἡδονὴν φέροι ὑπεξελομένους· χρεῖαν γὰρ εἶναι
τοῖς ἀρχῆς μεταποιουμένοις καὶ ὀπλων καὶ στρατιωτῶν, οἳ γράζαιτο αὐτοῖς, μὴ καὶ
242 ἀπαράσκευοι καταστάντες εἰς τὰδε σφαλεῖν. ἀποκριναμένης δὲ τῆς βουλῆς ὀπλων τε
εὐπορίαν καὶ χρήματα εἰσοίσειν, καὶ στρατιᾶς τὸ μὲν τι αὐτοῖς εἶναι συνεστηκός, τὸ δὲ
συγκροτήσειν ἐλευθερώσεως δούλων γενομένης. „εἴη μὲν, ὦ βουλή, φησὶν ὁ Ἀγρίππας 5
ὑποτυχῶν, πρᾶσσειν ὅποσα θυμὸς ὑμῖν, λεκτέον δὲ οὐδὲν ἐνδοιάσαντί μοι διὰ τὸ ἐπὶ
243 σωτηρίᾳ φέρειν τὸν λόγον. ἴστε δὴ στρατόν, ὃς ὑπὲρ Κλαυδίου μαχεῖται, πλήθει χρόνου
ὀπλιτεύειν μεμελετηκότα, τὰ δ' ἡμέτερα, συγκλύδων ἀνθρώπων πλῆθος ἔσται καὶ τῶν
παρὰ δόξαν τῆς δουλείας ἀπηλλαγμένων δυσκράτητα, πρὸς δὲ τεχνίτας μαχούμεθα
244 προαγαγόντες ἄνδρας μὴδὲ ὅπως σπάσειεν τὰ ξίφη εἰδότας. ὥστε μοι δοκεῖ πέμπειν ὥς 10
245 Κλαύδιον πείσοντας κατατίθεσθαι τὴν ἀρχήν, πρσβεύειν τὲ ἔτοιμός εἰμι.“ καὶ ὁ μὲν
ταῦτα εἶπε, καὶ συγκαταθεμένων πεμφθεῖς σὺν ἑτέροις τὴν τε ταραχὴν τῆς βουλῆς διη-
γεῖται κατὰ μόνας πρὸς τὸν Κλαύδιον ἐδίδασκέ τε ἡγεμονικώτερον ἀποκρίνασθαι καὶ τῷ
246 ἀξιώματι τῆς ἐξουσίας χρώμενον. ἔλεγεν οὖν Κλαύδιος, οὐ θαυμάζειν τὴν βουλὴν ἡδονῇ
μὴ φέρουσιν ἀρχεσθαι διὰ τὸ ὁμότητι τετυρῶσθαι τῶν πρότερον ἐπὶ τῷ ἡγεμονεύειν κατα- 15
στάντων, γεύσειν δὲ ἐπιεικείᾳ τῶν κατ' αὐτὸν μετρίων καιρῶν, ὁνόματι μὲν μόνῃ τῆς
ἀρχῆς ἐσομένης αὐτῷ, ἔργῳ δὲ κοινῇς πᾶσι προκείσομένης εἰς μέσον. διὰ πολλῶν δὲ καὶ
247 ποικίλων ὠδευκότων πραγμάτων ἐν ὅψει τῇ ἐκείνων καλῶς ἔχειν μὴ ἀπιστεῖν. καὶ οἱ μὲν
πρέσβεις τοιούτων ἀκροάσει λόγων καθομιληθέντες ἐξεπέμποντο. Κλαύδιος δὲ τῷ στρατῷ
συλληχθέντι διελέγετο ὄρκους λαμβάνων ἢ μὴν ἐμμένειν πίστει τῇ πρὸς αὐτόν. 20
248 Συνεκάλουν δὲ οἱ ὑπατοὶ τὴν βουλὴν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ νικηφόρου Διὸς· ἔτι δὲ ἦν νύξ.
τῶν δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει κλέπτοντες ἑαυτοὺς ἐνδοιάζον πρὸς τὴν ἀκρόασιν, τοῖς δὲ ἐπὶ
τῶν ιδίῳ ἀργῶν ἐγεγόνεισαν ἔξοδοι προορωμένοις ἢ χωρήσει τὸ πᾶν ἐν ἀπογνώσει τοῦ
ἐλευθεροῦ γεγονότες, καὶ πολὺ κρεῖττον ἐν ἀκινδύνῳ τὸ δουλεύειν ὑπειληφότες ἢ κτώμενοι
249 τὸ ἀξίωμα τῶν πατέρων περὶ σωτηρίας ἀμφίβολοι καταστῆναι. συνελέγησαν δὲ ὁμῶς 25
ἐκατὸν οὐ πλείους, καὶ διαβουλευομένων περὶ τῶν ἐν χερσὶν αἰφνίδιον αἰρεται βοῇ τοῦ
συνεστηκότες αὐτοῖς στρατιωτικοῦ στρατηγὸν αὐτοκράτορα κελεύοντων τὴν βουλὴν ἐλέσθαι
250 καὶ μὴ φθεῖρειν πολυαρχίᾳ τὴν ἡγεμονίαν. καὶ τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἀπεφαίνοντο περὶ τοῦ μὴ
πᾶσιν, ἀλλ' ἐν τὴν ἀρχὴν ἐφέσιμον εἶναι, ὁρᾶν δὲ ἐκείνους ἐπιτρέπειν, ὅστις τοιαύτης
προστασίας ἄξιός. ὥστε ἐν ἀδημονίᾳ τὰ τῶν συγκλητικῶν ἦν πολὺ πλεόν καὶ διαμαρτίᾳ 30
251 τοῦ κατὰ τὴν ἐλευθερίαν ἀνυψήματος φόβῳ τοῦ Κλαυδίου. οὐ μὴν ἀλλ' ἦσαν οἱ ἐξιμέμενοι
γένους τὲ ἀξιώματι καὶ οἰκειότητι γάμου· καὶ γὰρ Μινουκιανὸν Μάρκον καὶ τὸ καθ' αὐτὸν
γενναιότητι ἀξιόλογον ὄντα καὶ ἀδελφὴν Γαῖον γεγαμηκότα Ἰουλίαν πρόθυμον ὄντα ἀντι-
ποιεῖσθαι τῶν πραγμάτων κατεῖχον οἱ ὑπατοὶ πρόφασιν ἐκ προφάσεως ἀναρτῶντες.
252 Οὐαλλερίον τε Ἀσιατικὸν ἐκ τῶν Γαῖου σφαγῶν Μινουκιανὸς ἀνείχε τοιούτων διανοιῶν. 35
ἐγεγόνει δ' αἶν φόνος οὗ τινος ἐλάσσωσιν συγχωρηθέντων τῶν ἐπιθυμούντων τῆς ἡγεμονίας

2 τοῖς] τῆς Berol. — 4 εἰσοίσειν, litt. οἱ ex corr. Berol. — 7 χρόνων Berol. — 9 παραδόξαν ex παραδόξων corr. Berol. — 10 μοι] μὴ Berol. — δοκεῖν Busb. — 12 ταραχὴν Berol. — 15 πρότερον Busb. — 17 αὐτῷ om. Iosephi codd. — 17 προκειμένης Busb. Laur. — 18 ὠδευκότε Iosephus. — μὴ] μὴ δὲ Berol. — 29 συγκαθωμιληθέντες Busb. — 21 δὲ] δὲ καὶ Berol. — 24 ἀκινδύνους Busb. Laur. — 29 ἐκείνοις Iosephus et fort. Laur. — 30 ἀδημονίᾳ] ἀνία Iosephus. — 32 μινουκιανὸν Berol. — 35 οὐαλλερίον Berol.

ὥστε ἀντιτάσσθαι Κλαυδίῳ. ὥστε τῶν μετιόντων τὴν ἀρχὴν οἱ μὲν φειδοῖ τῆς πόλεως, 253
οἱ δὲ φόβῳ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀπέστησαν.

Ὑπὸ δὲ πρώτῃν ἀρχὴν ἡμέρας καὶ Χαιρέας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρελθόντες ἐν ἐπιχειρήσει 254
λόγων ἦσαν πρὸς τοὺς στρατιώτας. οἱ δ' ἀνεθορύβουν ὠρμημένοι πάντες ἐπὶ τὸ μονα-
5 χεῖσθαι, τὸν δὲ ἡγησόμενον ἐκάλουν ὥς οὐκ ἀνεξόμενοι τῆς τριβῆς. ἐν τοιούτοις δὲ τῶν 256
πραγμάτων ὄντων σπασάμενοι τὰς μαχαίρας καὶ τὰ σημεῖα ἀράμενοι ὥχοντο ὥς τὸν 259
Κλαύδιον κοινωνήσαντες τοῖς ὁμνύουσιν αὐτῷ. κατελείπετο δὲ ἡ τε σύγκλητος ἐν ἐρημίᾳ
τῶν ἀμνησούντων καὶ οἱ ὕπατοι μηδὲν ἰδιωτῶν διαφέροντες, ἀλλήλοις τὲ ἐλοιδοροῦντο, καὶ 260
μετάμελος ἦν αὐτοῖς. καὶ Σαβῖνος εἰς τῶν Γαῖου σφαγῶν σφάζειν πρότερον αὐτὸν ἡπείλει 261
10 ἢ Κλαύδιον ἄρχοντα στήσεσθαι καὶ δουλοκρατίαν ἐπόψεσθαι καταλαβοῦσαν, τὸν τε
Χαιρέαν εἰς φιλοψυχίαν ἐπέπλησεν, εἰ καταφρονήσας Γαῖου πρῶτος ἀγαθὸν ὑπολαμβάνει
τὸ ζῆν τῆς ἐλευθερίας οὐδ' οὕτως δυναμένης ἀποδοθῆναι τῇ πατρίδι. Χαιρέας δὲ περὶ 262
μὲν τοῦ θνήσκειν ἐνδοιαστὸν οὐδὲν φροεῖν ἔλεγε, βούλεσθαι μέντοι διακωδονίζειν διάνοιαν
τὴν Κλαυδίου. καὶ οἱ μὲν ἐν τοιοῦσδε ἦσαν. ἐπὶ δὲ τοῦ στρατοπέδου πᾶς πανταχόθεν 263
15 ὠθεῖτο κατὰ θεραπείαν. καὶ τῶν ὑπάτων ὁ ἕτερος Κόϊντος Πομπήϊος δι' αἰτίας ἦν τῷ
στρατιωτικῷ μᾶλλον ὥς ἐπ' ἐλευθερίαν τὴν σύγκλητον παρακαλῶν, ὠρμησάν τε σπασά-
μενοι τὰ ξίφη, καὶ ἐπέπρακτο αὐτοῖς μὴ Κλαυδίου διακεκωλυκός. παρακαθίζεται δ' 264
αὐτῷ τὸν ὕπατον ἐξαρκάσας τοῦ κινδύνου, τὸν δὲ συγκλητικὸν ὃς ἦν σὺν τῷ Κόϊντῳ οὐ
μεθ' ὁμοίας ἐδέχετο τιμῆς· τινὲς δὲ καὶ πληγὰς ἔλαβον αὐτῶν ἀνωθούμενοι τῆς πρὸς
20 αὐτὸν ἐντεύξεως, Ἀπόνιος δὲ τραυματίας ἀνεχώρει, ἦν δὲ κίνδυνος περὶ πάντας αὐτούς.
καὶ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς προσελθὼν τῷ Κλαυδίῳ ἀξιοῖ τοῖς συγκλητικοῖς ἡπιώτερον κατα- 265
στῆναι· γενομένου γάρ τινος κακοῦ περὶ τὴν βουλὴν οὐκ ἔχειν ὧν ἄρξειεν ἑτέρων. περὶ 266
θεται δὲ Κλαύδιος καὶ συγκαλεῖ τὴν βουλὴν ἐπὶ τοῦ Παλατίου διὰ τῆς πόλεως φερόμενος
παραπέμποντος αὐτὸν τοῦ στρατιωτικοῦ σὺν πολλῇ πάνυ κακώσει τῆς πληθύος. προ- 267
25 ἐξήσαν δὲ τῶν Γαῖου σφαγῶν εἰς τὸ φανερόν Χαιρέας καὶ Σαβῖνος εἰργόμενοι προσόδων
κατ' ἐπιστολὰς Πολλίωνος, ὃν μικρῷ πρότερον Κλαύδιος στρατηγὸν ἤρειτο τῶν σωματο-
φυλάκων. Κλαύδιος δὲ συναγαγὼν τοὺς ἐταίρους ψῆφον ἀνεδίδου περὶ Χαιρέου. τοῖς δὲ 268
τὸ μὲν ἔργον λαμπρὸν ἐδόκει, ἀπιστίαν δ' ἐπεκάλουν τῷ πεπραχότι καὶ αὐτῷ τιμωρίαν
ἐπιβάλλειν δίκαιον ἡγοῦντο ἐπ' ἀποτροπῇ τοῦ μέλλοντος. ἀπήγετο οὖν Χαιρέας τὴν ἐπὶ 269
30 θάνατον καὶ σὺν αὐτῷ Λοῦππος καὶ Ῥωμαίων πλείους. λέγεται δὲ Χαιρέαν μεγαλοφρόνως
ἐνεγκεῖν τὴν συμφορὰν οὐ μόνον τῷ κατ' αὐτὸν ἀμεταπτώτῳ τοῦ σχήματος, ἀλλὰ καὶ οἷς
ὀνειδίσαιε Λοῦππον εἰς δάκρυα ἐκτετραμμένοι. πλήθους τὲ ἀνθρώπων ἐπομένον κατὰ 270
θάσαν, ὥς ἦκεν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἤρετο τὸν στρατιώτην, εἰ διὰ μελέτης αὐτῷ γέγονοιεν αἱ
σφαγαὶ ἢ πρῶτον ἔχοι τὸ ξίφος, ἐκέλευε τε κομίζειν ὃ Γαῖον διαχειρίζαιτο αὐτός. θνήσκει
35 δὲ εὐδαιμόνως μίας πληγῆς αὐτῷ γενομένης. Λοῦππος δὲ οὐ πάνυ δεξιῶς ὑπεξῆλθεν 271
ἀθρυμιά καὶ πληγῶν πλειόνων γενομένων διὰ τὸ μαλακῶς τὸν τράχηλον παρασχεῖν.
ὀλίγαις δὲ ὕστερον ἡμέραις ἐναγισμῶν ἐνεστηκότων Ῥωμαίων τὸ πλῆθος τὰ αὐτῶν ἐπι- 272

4 τὸν τὸν Berol. — μονομαχεῖσθαι Busb. Laur. — 8 ἀμνησούντων Busb. — 9 σφάζειν] φράζειν Busb.
Laur. — 10 στήσεσθαι Berol. — 12 δυναμένης Berol. — 19 ἀνωθούμενοι Berol. — 20 δὲ] τε Busb. Laur. —
23 συγκλεῖ Berol. — 24 παραπέμποντα Berol. — 25 προσόδων Iosephus. — 29 Χαιρέας om. codd. Iosephi. —
30 σὺν αὐτοῦ Berol. — Λοῦππος man. 1 Busb. item 32. 35. — 32 ἐκτετραμμένην Berol. — 34 ἐκέλευσέ
τε Berol. — αὐτῆς Berol.

Zonaras I p. 499 Bonn.

- φέροντες καὶ Χαιρέαν μοίραις ἐτίμησαν εἰς τὸ πῦρ τιθεμέναις, ἵλεων καὶ ἄμηνιν εἶναι τῆς
 273 εἰς αὐτὸν ἀχαριστίας παρακαλοῦντες. Σαβίνος δὲ Κλαυδίου μὴ μόνον τῆς αἰτίας ἀπο-
 λύντος αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἣν εἶχεν ἐφιέντος, ἄδικον ἡγεῖτο τὴν ἐκλείπιαν τῆς
 πρὸς τοὺς ὁμωμοκώτας πίστεως σφάζει τε ἑαυτὸν περιπεσὼν τῷ ξίφει μέχρῃ δὴ καὶ τὴν
 κώπην τῷ τραύματι συνελθεῖν. 5
- 274 Κλαύδιος δὲ τοῦ στρατιωτικοῦ πᾶν ὃ τι ἦν ὑποπτον ἀποσκευασάμενος διάγραμμα
 προὔτιθει τὴν τε ἀρχὴν Ἀγρίππᾳ βεβαιῶν, ἣν ὁ Γαῖος παρέσχε, καὶ δι' ἐγκωμίων ἄγων
 τὸν βασιλέα. προσθήκην τὲ αὐτῷ ποιεῖται πᾶσαν τὴν ὑπὸ Ἡρώδου βασιλευθεύσαν, ὅς
 275 ἦν πάππος αὐτοῦ, Ἰουδαίαν καὶ Σαμάρειαν. καὶ ταῦτα μὲν ὡς ὀφειλόμενα τῇ οἰκειότητι
 τοῦ γένους ἀπεδίδον· Ἀβηλαν δὲ τὴν Λυσανίου καὶ ὁπόσα ἐν τῷ Αἰβάνῳ ὄρει ἐκ τῶν 10
 276 αὐτοῦ προσετίθει, ὁρκιά τε αὐτῷ τέμνεται πρὸς τὸν Ἀγρίππαν. Ἀντίοχον δὲ ἦν εἶχε
 βασιλείαν ἀφελόμενος Κιλικίας μέρος τι καὶ Κομμαγενῇ δωρεῖται. λυεῖ δὲ καὶ Ἀλέξανδρον
 Λυσίμαχον τὸν ἀλαβάρχη φίλον ἀρχαῖον αὐτῷ γεγονότα καὶ Ἀντωνίαν αὐτοῦ ἐπιτροπεύ-
 σασαν τὴν μητέρα ὀργῇ τῇ Γαίου δεδεμένην, καὶ αὐτοῦ υἱὸς Βερνίκην τὴν Ἀγρίππου
 277 γαμεῖ θυγατέρα. καὶ ταύτην μὲν, τελευτᾷ γὰρ Μάρκος ὁ τοῦ Λυσιμάχου υἱὸς παρθένον 15
 λαβὼν, ἀδελφῷ τῷ αὐτοῦ Ἀγρίππᾳ Ἡρώδῃ δίδωσι Χαλκίδος αὐτῷ τὴν βασιλείαν αἰτη-
 σάμενος παρὰ Κλαυδίου.
- 278 Στασιάζεται δὲ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον Ἰουδαίους τὰ πρὸς Ἑλλήνας ἐπὶ τῆς Ἀλεξαν-
 δρέων πόλεως. τελευτήσαντος γὰρ τοῦ Γαίου τοῦ Ἰουδαίων ἕθνος ἐπὶ ἀρχῆς τῆς ἐκείνου
 279 εὐθὺς ἦν. καὶ Κλαύδιος ἐπιστέλλει τῷ ἱππαρχοῦντι κατὰ τὴν Αἴγυπτον ὥστε τὴν στάσιν
 καταστείλαι, πέμπει τὲ καὶ διάγραμμα παρακεκληκότων αὐτὸν Ἀγρίππου τὲ καὶ Ἡρώδου
 280 τῶν βασιλέων εἰς τε τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Συρίαν οὕτως ἔχον· „Τιβέριος Κλαύδιος Καίσαρ
 284 Σεβαστὸς Γερμανικὸς δημαρχικῆς ἑξουσίας ὑπάτος λέγει. Ἀλεξανδρεῖς ἐπαρθῆναι συνέβη
 281 κατὰ τῶν παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίων ἴσης πολιτείας τοῖς ἄλλοις Ἀλεξανδρεῦσι τετιχηκότων 25
 284 ἀνέκαθεν ἐπὶ τῶν Γαίου Καίσαρος χρόνων τοῦ διὰ πολλὴν ἀπόνοιαν καὶ παραφροσύνην,
 ὅτι μὴ παραβῆναι ἡθέλησε τὸ Ἰουδαίων ἕθνος τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ θεὸν προσα-
 285 γορεύειν αὐτόν, ταπεινώσαντος αὐτούς. βούλομαι οὖν μηδὲν διὰ τὴν Γαίου παραφροσύνην
 τῶν δικαίων τῷ Ἰουδαίων ἔθνῃ παραπεπτωκέναι, φυλάσσεσθαι δὲ αὐτοῖς τὰ πρότερον
 δικαιώματα ἐμμένονσι τοῖς Ἰουδαίων ἔθνεσιν, ἀμφοτέροις δὲ διακελεύομαι τοῖς μέρεσι 30
 πλείστην ποιήσασθαι πρόνοιαν, ὅπως μηδεμία ταραχὴ γένηται μετὰ τὸ προτεθῆναι μου
 286 τὸ διάγραμμα.“ καὶ εἰς τὴν ἄλλην δὲ οἰκουμένην ἔστειλε διάγραμμα ταῦτα φράζον·

2 ἀπολύοντι ut vid. Berol. — αὐτὸν om. Busb. — 3 ἡγεῖται Berol. — 4 ὁμωκώτας Busb. Laur. —
 6 i. marg. δ' Busb. — διάγραμμα Berol. — 7 ἀγρίππου Berol. — 8 τοῦ βασι^λ Berol. — ποιεῖται]
 ποιειτὸν Berol. — 9 αὐτῷ Berol. — 10 ἀπὸδίδου Berol. — 10 τὴν] τὸν Berol. — 12 κομμαγενῇ Berol. —
 19 ἕθνος] γένος Busb. Laur. — 19 ἀρχῆς] τῆς ἀρχῆς Busb. Laur. — 20 δεινῶς] δεῖ γὰρ Berol. —
 ἀλεξάνδρων, sed q in ras. corr. Berol. — 24 ὑπάτος abest a Iosephi codd. — 25 τοῖς] τῶν Busb. —
 29 τῷ] Iosephus et Laur. τῶν Berol. Busb. — ἔθνη Berol. — φυλάσσεσθαι Berol. — πρότερα Busb.
 Laur. — 30 ἔθνεσιν Berol. — 31 μηδὲνμίαν Berol. — 32 καὶ ... διάγραμμα om. Berol.

Zonaras I p. 500 Bonn.

„Τιβέριος Κλαύδιος Καίσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς ἀρχιερεὺς μέγιστος δημοκρατικῆς ἐξουσίας 287
ὑπατος χειροτονηθεὶς τὸ δεύτερον λέγει. αἰτησαμένων με βασιλέων Ἀγρίππου καὶ Ἡρώδου 288
τῶν φιλετάων μοι, ὅπως συγχωρήσαιο τὰ αὐτὰ δίκαια καὶ τοῖς ἐν πάσῃ τῇ ὑπὸ Ῥωμαίους
ἡγεμονίᾳ Ἰουδαίοις φυλάσσεσθαι, καθὰ καὶ τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἡδίστα συνεχώρησα
5 τοῦτο αὐτοῖς αἰτησαμένοις με χαριζόμενος. καλῶς οὖν ἔχειν καὶ Ἰουδαίους τοὺς ἐν παντὶ 290
κόσμῳ τῷ ὑφ' ἡμᾶς τὰ πάτρια ἔθνη ἀνεπικωλύτως φυλάσσειν.“

Τούτοις μὲν δὴ τοῖς διατάγμασιν εἰς Ἀλεξάνδρειάν τε καὶ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν 292
ἀποσταλεῖσιν ἐδήλωσεν ἣν περὶ Ἰουδαίων ἔχει γνώμην Κλαύδιος Καίσαρ· αὐτίκα δὲ
Ἀγρίππαν κομιούμενον τὴν βασιλείαν ἐπὶ τιμαῖς λαμπροτέραις ἐξέπεμπεν. ὁ δὲ ὡς εἰκὸς 293
10 ἦν τὸν ἐπὶ κρείττοσι τύχαις ἀνερχόμενον, μετὰ τάχους ὑπέστρεψεν, εἰς Ἱεροσόλυμα δὲ
ἐλθὼν χαριστήριους ἐξεπλήρωσε θυσίας οὐδὲν τῶν κατὰ νόμον ὁσίων παραλιπών. διὸ καὶ 294
ναζιραίων διέταξε μάλᾳ ξυρᾶσθαι συγχούς, τὴν δὲ χροσὴν ἄλυσιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ
Γαῖου ἰσόσταθμον τῇ σιδηρᾷ, ἣ τὰς ἡγεμονίδας χεῖρας ἐδέθη, τῆς στυγνῆς εἶναι τύχης
ὑπόμνημα καὶ τῆς ἐπὶ τὸ κρείττον μαρτυρίαν μεταβολῆς τῶν ἱερῶν ἐντὸς ἀνεκρέμασε
15 περιβόλων ὑπὲρ τὸ γαζοφυλάκιον, ἵν' εἴῃ δεῖγμα καὶ τοῦ τὰ μεγάλα δύνασθαι ποτὲ πεσεῖν
καὶ τοῦ τὸν θεὸν ἐγείρειν τὰ πεπτωκότα· πᾶσι γὰρ τοῦτ' ἐνεφάνιζεν ἡ τῆς ἀλύσεως 295
ἀνάθεσις. ἐντελῶς οὖν θρησκεύσας τὸν θεὸν Ἀγρίππας Θεόφιλον μὲν τὸν Ἀνάνου τῆς 297
ἀρχιερωσύνης μετέστησε, τῷ δὲ Βοηθοῦ Σίμωνι, τούτῳ Κανθηρᾷ ἐπὶ κλησὶς ἦν, τὴν ἐκείνου
προσέειμε τιμὴν. δύο δ' ἦσαν ἀδελφοὶ τῷ Σίμωνι καὶ πατὴρ Βοηθός, οὗ τῇ θυγατρὶ
20 βασιλεὺς συνώκησεν Ἡρώδης, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται. σὺν τοῖς ἀδελφοῖς οὖν τὴν ἱερῶν 298
σύνην ἔσχεν ὁ Σίμων καὶ σὺν τῷ πατρί, καθὰ καὶ πρότερον ἔσχον οἱ Σίμωνος τοῦ Ὀνίου
παῖδες τρεῖς ὄντες ἐπὶ τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς. καταστησάμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς 299
ἀρχιερεῖς οὕτως ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἡμείψατο τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας· ἀνῆκε
γὰρ αὐτοῖς τὰ ὑπὲρ ἐκάστης οἰκίας. ἵππαρχον δὲ ἀπέδειξε παιτὸς τοῦ στρατεύματος
25 Σίλαν ἄνδρα πολλῶν αὐτῷ πόνων συμμετασχόντα. ὀλίγου δὲ διεληθόντος χρόνου Λωρίται 300
νεανίσκοι τῆς ὁσιότητος προτιθέμενοι τόλμαν καὶ πεφυκότες εἶναι παραβόλως θρασεῖς
Καίσαρος ἀνδριάντα κομίσαντες εἰς τὴν τῶν Ἰουδαίων συναγωγὴν ἀνέστησαν. σφόδρα 301
τοῦτο Ἀγρίππαν παρῶξυνε· κατάλυσιν γὰρ τῶν πατρῶν αὐτοῦ νόμων ἐδύνατο. ἀμελλητὶ
γοῦν πρὸς Πονπταῖον Πετρώνιον, ἡγεμῶν δὲ τῆς Συρίας οὗτος ἦν, παραγίνεται καὶ κατα-
30 λέγει τῶν Λωριτῶν. ὁ δ' οὐχ ἦν τινος ἐπὶ τῷ πραχθέντι χαλεπήνας τοῖς ἀποσταῖσι τῶν 302
Λωριτῶν σὺν ὀργῇ ἔγραψε· τοὺς μὲν παρὰ τὸ διάταγμα τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος Κλαυδίου 307
τετολμηκότας εἰς τὴν Ἰουδαίων συναγωγὴν μετατεθεικότας τὸν ἀνδριάντα, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ
ἡγανάκτησαν οἱ δοκοῦντες αὐτῶν ἐξέχειν οὐ τῇ ἰδίᾳ προαιρέσει γεγενῆσθαι λέγοντες, ἀλλὰ
τῇ τοῦ πληθους ὁρμῇ, ὑπὸ ἑκατοντάρχου Πρόκλου Οὐίτενίου ἐκέλευσα ἐπ' ἐμὲ ἀχθῆναι

2 ἀνωταμένων Berol. — ἀγρίππα Berol. — 4 φυλάσσεσθαι Berol. — 4 ἀλεξανδρέα Berol. —
6 ἡμᾶς Busb. — 7 i. marg. ε' Busb. — τοῖς τῆς Berol. — 7 εἰς .... 8 ἀποσταλείσιν om. Berol. — 8 ἔχειν
Berol. — 9 ἀγρίππας Berol. — 12 συχνὰς Berol. — 13 ἡγεμονίας Busb. — 15 περιβόλων Berol. —
16 πεπτοκότα Berol. — 20 ἀνωτέρων Berol. — 21 σίμωνος Berol. — 28 ἡδύναντο Berol. — ἀμελητὶ

Busb. Laur. — 29 Πούπλιον Zon. cum Iosepho. — 30 δωρεῶν Berol. — ἐπὶ τὸ Berol. — χαλεπῖνα

sic Berol. — 31 δωρητῶν Berol. — 31 i. marg. ζ' Busb. — 32 αὐτοῖ| αὐτὸν Busb. — 33 ἐξέχειν αὐτῶν
tr. Busb. Laur. — 34 Οὐίτελλίου Iosephus.

Zonaras I p. 501 Bonn.

- 305 τῶν πεπραγμένων λόγον ἀποδώσοντες, παρανομοῦντας αὐκ εἰς μόνους Ἰουδαίους, ἀλλὰ
 308 καὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα. τοῖς δὲ πρώτοις ἄρχουσι παραινῶ, εἰ μὴ βούλονται δοκεῖν κατὰ
 τὴν αὐτῶν προαίρεσιν γεγενησθαι τὸ ἀδίκημα, ἐπιδεῖξαι τοὺς αἰτίους τῷ ἑκατοντάρχῳ μὴ-
 δέμιας στάσεως μὴδὲ μάχης ἑὼντας ἀφορμὴν γενέσθαι, ἥνπερ δοκοῦσί μοι θηρεύεσθαι
 309 διὰ τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ μοῦ καὶ τοῦ τιμιωτάτου μοι βασιλέως Ἀγρίππου οὐδενὸς ἤττον 5
 προνοουμένων, ἢ ἵνα μὴ ἀφορμῆς δραξάμενοι τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος ὑπὲρ τῆς ἀμύνης
 311 προφάσει συναθροισθὲν εἰς ἀπόνοιαν χωρήσῃ. εἷς τε οὖν τὸ λοιπὸν παραγγέλλω μὴδέμیان
 πρόφασιν στάσεως μὴδὲ ταραχῆς ζητεῖν, ἀλλ' ἑκάστους τὰ ἴδια ἔθῃ θρησκεύειν.
³¹²₃₁₃ Περώνιος μὲν ταῦτα ἔγραψεν. Ἀγρίππας δὲ ὁ βασιλεὺς ἀφείλετο τὴν ἱερωσύνην τὸν
 Κανθιρᾶν Σίμωνα, Ἰωνάθην δὲ πάλιν ἐπ' αὐτὴν ἤγε τὸν Ἀνανίου τοῦτον ἀξιώτερον τῆς 10
 τιμῆς ὁμολογῶν εἶναι. τῷ δ' οὐκ ἀσμενιστὸν ἐφάνη τὴν τοσαύτην ἀπολαβεῖν τιμὴν,
 314 παρητεῖτο δὲ ταῦτα λέγων· „σοὶ μὲν, ὦ βασιλεῦ, τετιμημένος χαίρω διὰ ψυχῆς ἔχων
 τοῦθ' ὃ μοι γέρας σῇ δίδως βουλήσει, καὶ πρὸ σοῦ δέ με τῆς ἀρχιερωσύνης ἄξιον ἔκρινεν
 ὁ θεός. ἅπαξ δὲ ἐνδὺς στολισμὸν ἱερὸν ἀρκοῦμαι· τότε γὰρ αὐτὸν ἡμφιασάμην ὁσιώτερον
 315 ἢ νῦν αὐτὸν ἀπολήψομαι. σὺ δ', εἰ βούλει τὸν ἀξιώτερον ἐμοῦ νῦν τὸ γέρας λαβεῖν, 15
 διδάχῃτι· πάσης καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἀμαρτίας καὶ πρὸς σέ, βασιλεῦ, καθαρὸς ἀδελγός
 316 ἔστι μοι· πρόποντα τῇ τιμῇ τοῦτον συνίστημι.“ τοῦτοις ὁ βασιλεὺς ἤσθεις τοῖς λόγοις
 τὸν Ἰωνάθην μὲν ἡγάσαστο τῆς γνώμης, τὰδελφῷ δὲ αὐτοῦ Ματθία τὴν ἱερωσύνην ἔδωκε.
 καὶ μετ' οὐ πολὺ Περώνιον μὲν Μάρκος διεδέξατο καὶ διεῖπε Συρίαν.
 317 Σίλας δ' ὁ τοῦ βασιλέως ἑππαρχος ἐπεὶ διὰ πάσης αὐτοῦ τύχης ἐγεγόνει πιστὸς καὶ 20
 τοὺς σφαλερωτάτους ὑποδὺς ὑπὲρ αὐτοῦ πολλάκις πόρους καὶ κινδύνους, πεποιθήσεως
 318 ἀνάπλεως ἦν προσήκειν ὑπολαμβάνων ἰστοιμίαν βεβαιότητι φιλίας. οὐδαμῇ τοίνυν ὑπο-
 κατεκλίνετο τῷ βασιλεῖ, παρησίαν δὲ διὰ πάσης ὁμιλίας ἤγε, καὶ ταῖς φιλοφρονησεσιν
 ἐγένετο φορτικὸς σεμνύνων ἑαυτὸν ἀμέτρως καὶ πολλάκις τῷ βασιλεῖ τὰ στυγνὰ τῆς τύχης
 319 ἄγων εἰς ἀνάμνησιν, ἵνα τὴν ἑαυτοῦ τότε σπουδὴν παραδεικνύῃ. τούτων οὖν τὸ πλεονάζον 25
 ὀνειδισμὸς ἐδόκει· διὸ προσάντως ὁ βασιλεὺς ἐδέχετο τὴν ἀταμίετον παρησίαν τοῦ ἀνδρός·
 οὐχ ἡδέϊα γὰρ αἱ τῶν ἀδόξων χρόνων ἀναμνήσεις, εὐήθης δ' ὁ διηγεκὼς ἅ ποτ' ὠφέλησε
 320 προφέρων. τέλος γοῦν ἀντιέθεσε σφόδρα ὁ Σίλας τοῦ βασιλέως τὸν θυμὸν, κακείνος ὀργῇ
 πλέον ἢ λογισμῷ διδοὺς οὐ τῆς ἐππαρχίας μόνον μετέστησε τὸν Σίλαν, ἀλλὰ καὶ παρέδωκε
 321 δευθρόμενον εἰς τὴν ἐκείνου πατρίδα πέμψας. χρόνῳ δὲ τὸν θυμὸν ἡμβλύνθη καὶ λογι- 30
 σμοῖς εἰλικρινέσι τὴν περὶ τοῦ ἀνδρός κρίσιν ἀφῆκεν ἐν ᾧ λαμβάνων ὅσους ὑπὲρ ἐκείνου
 πόρους ἀνέτλη καὶ ταλαιπωρίας. ἡμέραν οὖν ἐορτάζων αὐτοῦ γενέθλιον τὸν Σίλαν ἀνεκάλει
 322 παραντίκα συνέστιον αὐτῷ γενησόμενον. τῷ δὲ τρόπῳ ἑλευθέριος ὢν ἐδόκει προσειληφέναι
 323 δικαίαν αἰτίαν ὀργῆς, ἣν οὐκ ἀπεκρῦπτετο πρὸς τοὺς μετιόντας αὐτὸν λέγων· „ἐπὶ ποίαν
 ὁ βασιλεὺς τιμὴν ἀνακαλεῖ με τὴν μετὰ μικρὸν ἀπολουμένην; οὐδὲ γὰρ τὰ πρῶτά μοι 35

1 λόγων Berol. — παρανομοῦντας ... 2 αὐτοκράτορα om. codd. Iosephi. — 2 κατὰ in marg. suppl. m. 2 Busb. — 5 ἤττον] μᾶλλον Iosephus. — 6 ἀμύνης καὶ προφάσει Berol. — 7 παραγγέλλω Berol. — 8 τὰ] τοὺς Berol. — 9 ἱερωσύνην Berol. — 12 ἔχων] ἔ in fine versus Berol. — δίδως Berol. — πρὸ σοῦ δέ] Berol. πρὸς οὐδέ Busb. Laur. — 18 δὲ om. Berol. — 19 Μάρκος Iosephus. — 20 i. marg. ζ' Busb. — 24 ἐγένετο Busb. — 29 πλέον Berol. — μόνων Berol. — 31 ἐκείνους Busb. — 32 σίλα Berol. — 33 ἑλευθέρος Busb. — 34 ἀπέκρυπτε Busb. Laur.

Zonaras I p. 502 Bonn.

γέρα τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας ἐτίρησεν, ἀπεσύλῃσε δ' ὑβρίσας. ἢ πεπαῦσθαι νερόμικε τῆς 324
παρρησίας, ἦν ἀπὸ ποίου συνειδότος ἔχω; νῦν βοήσομαι μᾶλλον, ὅσων αὐτὸν ἐξελευσάμην
δεινῶν, ὅσους ἤνεγκα πόνους ἐκείνῳ ποριζόμενος σωτηρίαν καὶ τιμὴν, ὧν γέρας ἡνεγκάμην
δεσμὰ καὶ σκότιον εἰρκτήν. οὐκ ἐγὼ ποτε τούτων λήσομαι, τάχα μοι τὴν τῆς ἀριστείας συν- 325
5 ἐποίσεται μνήμην καὶ μεταναστᾶσα τῆς σαρκὸς ἢ ψυχῆ. ταῦτα ἀνεβόα καὶ διετάττετο
τῷ βασιλεῖ λέγειν αὐτά. ὁ δὲ ὡς ἀνιάτως ἑώρα διακείμενον, πάλιν εἶασεν ἐν φρουρᾷ.
Τὰ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων τεῖχη τὰ πρὸς τὴν καινὴν νεύοντα πόλιν δημοσίαις ὠχύρου 326
δαπάναις, τὴν μὲν εὐρύτων εἰς πλάτος, τὴν δὲ εἰς ὕψος ἐξαίρων, καὶ ἐξειργάσατο ταῦτα
πάσης ἀνθρωπίνης κρείττονα βίας, εἰ μὴ Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν Κλανθίῳ Καίσαρι
10 διὰ γραμμάτων ἐδήλωσε τὸ πραττόμενον. καὶ νεωτερισμὸν τινὰ Κλαύδιος ὑποπτεύσας 327
ἐπέστειλεν Ἀγρίππᾳ μετὰ σπονδῆς παύσασθαι τῆς τῶν τευχῶν ἐξοικοδομήσεως. ἐπεφύκει 328
δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐεργετικὸς εἶναι ἐν δωρεαῖς καὶ μεγαλοφρονῆσαι ἔθνη φιλότιμος κατ'
οὐδὲν Ἡρώδῃ τῷ πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖ τὸν τρόπον συμφερόμενος· ἐκείνῳ πονηρὸν ἦν ἥθος 329
ἐπὶ τιμωρίαν ἀπότομον καὶ κατὰ τῶν ἀπηχθμένων ἀταμίευτον, Ἑλλησι πλέον ἢ Ἰουδαίοις
15 οἰκείως ἔχειν ὁμολογούμενον· ἀλλοφύλων γέ τοι πόλεις ἐσέμνυνε δόσει χρημάτων βαλανείων 330
τὰ καὶ θεάτρων ἄλλοτε κατασκευαῖς, ἔστιν αἷς ναοὺς ἀνέστησε, στοὰς ἄλλαις, ἀλλ' Ἰου-
δαίων οὐδεμίαν πόλιν οὐδὲ ὀλίγης ἐπισκευῆς ἡξίωσεν οὐδὲ δόσεως ἀξίας μνημονευσθῆναι.
πραῦς δὲ ὁ τρόπος Ἀγρίππᾳ καὶ πρὸς πάντας τὸ εὐεργετικὸν ὅμοιον. τοῖς ἄλλοις ἐθνέσιν 331
ἦν φιλάνθρωπος καὶ ἐκείνοις ἐνδεικνύμενος τὸ φιλόδωρον τοῖς ὁμοφύλοις ἀναλόγως χρηστὸς
20 καὶ συμπαθὴς μᾶλλον. ἡδεῖα γοῦν αὐτῷ δίαίτα καὶ συνεχὴς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἦν καὶ 331
τὰ πάτρια καθαρῶς ἐτήρει. διὰ πάσης γοῦν αὐτὸν ἦγεν ἀγνείας οὐδ' ἡμέρα τις παρώδευεν
αὐτῷ τῆς νομίμου χρεούουσα θυσίας. καὶ δὴ τις ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀνὴρ ἐπιχώριος 332
ἐξακριβοῦν δοκῶν τὰ νόμιμα, Σίμων ἦν ὄνομα τούτῳ, πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν ἀλίσας την-
κάδε τοῦ βασιλέως εἰς Καισάρειαν ἐκδεδημηκότος ἐτόλμησεν αὐτοῦ κατεπεῖν, ὡς οὐκ ὅσιος
25 εἶη, δικαίως δ' ἂν εἴργοιτο τοῦ ναοῦ τῆς εἰσόδου προσηκούσης τοῖς εὐγενέσιν. δηλοῦται 333
μὲν δὴ διὰ γραμμάτων ὑπὸ τοῦ στρατιγοῦ τῆς πόλεως τῷ βασιλεῖ δημηγορήσας Σίμων
ταῦτα, μεταπέμπεται δ' αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καθεῖξέτο δ' ἐν τῷ θεάτρῳ τότε, καὶ καθεσθῆναι
παρ' αὐτὸν ἐκέλευσεν ἡρέμα τὰ καὶ πρῶτος „εἰπέ μοι, φησί, τί τῶν ἐνθάδε γινομένων
ἐστὶ παράνομον;“ ὁ δὲ εἰπεῖν ἔχων οὐδὲν τυχεῖν ἐδεῖτο συγγνώμης. καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ 334
30 ἢ προσεδόκησέ τις διηλλάττετο τὴν προφύλακτον βασιλικωτέραν ὀργῆς καὶ πρέπειν
εἰδὼς τοῖς μεγέθεσι θυμοῦ πλέον ἐπιείκειαν. τὸν Σίμονα γοῦν καὶ δωρεᾶς τιнос ἀξιώσας
ἀπεπέμψατο. πολλοῖς δὲ κατασκευάσας πολλὰ Βηρυτίους ἐξαιρέτως ἐτίμισε· θεάτρον 335
γὰρ αὐτοῖς κατεσκεύασε πολυτελεῖα τὰ καὶ κάλλει πολλῶν διαφέρειν ἀμφιθέατρον τε πολλῶν
ἀναλωμάτων βαλανεῖα τὰ πρὸς τούτοις καὶ στοὰς, ἐν οὐδενὶ τῶν ἔργων στενότητι δαπανη-
35 μάτων ἢ τὸ κάλλος ἀδικήσας ἢ τὸ μέγεθος. ἐπεδαφιλεύσατο δ' αὐτῶν τὴν καθεύρωσιν 336
μεγαλοπρεπῶς, ἐν τῷ θεάτρῳ μὲν θεωρίας ἐπιτελῶν πάνθ' ὅσα μουσικῆς ἔργα παράγων

1 ἐτίρησεν Brol. — 4 εἰρκτή Laur. — 4 τάχα ... 5 μνήμην om. Busb. — 4 συμπεποιόσεται Berol. —
9 κρείττονος Berol. — Μάρσῳ Berol. — 11 ἀπέστειλεν Berol. — 14 πλέον Berol. — 15 ἔχειν οἰκείως tr.

Busb. Laur. — 15 ἐσέμνυνε Berol. — βαλανίων Berol. — 16 ἀνέστησεν Berol. — 17 δώσεως Berol. —
19 ἦν] ὦν Berol. — 20 συνεχῶς Berol. — 29 τυχεῖν] τὸχεῖν Berol. — 31 μεγέθεσιν Berol. — πλεόν Berol.

Zonaras I p. 503 Bonn.

- καὶ ποικίλης ποιητικῇ τέρεψως, ἐν δὲ τῷ ἀμφιθεάτρῳ πλήθει μονομάχων τὴν αὐτοῦ δεικνὺς
 337 μεγαλόνοιαν. ἔνθα καὶ τὴν κατὰ πληθὺς ἀντίταξιν βουλευθεὶς γενέσθαι τῶν θεωμένων
 τέρεψιν ἐπτακοσίους ἄνδρας ἐπτακοσίοις μαχησομένους ἐπέπεμψε κακούργους ὅσους εἶχεν
 ἀποτάξας εἰς τήνδε τὴν προᾶξιν, ἵν' οἱ μὲν κολασθῶσιν, τὸ πολέμου δ' ἔργον γένηται
 τέρεψις εἰρήνης.
- 338 Ἐν Βηρυτῷ δὲ τελέσας τὰ εἰρημένα μετήλθεν εἰς Τιβεριάδα πόλιν τῆς Γαλιλαίας.
 ἦν δὲ ἄρα τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι περίβλεπτος· ἦκε γοῦν παρ' αὐτὸν Κομμαγενῆς μὲν
 βασιλεὺς Ἀντίοχος, Λαμιάων δὲ Σαμψιγεράμου καὶ Κότυς τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ
 Πολέμων τὴν Πόντου κεκτημένος δυναστείαν Ἡρώδης τέ, ὃς ἀδελφὸς ἦν αὐτοῦ, ἤρχε δὲ
 339 τῆς Χαλκίδος. ὠμίλησε δὲ πᾶσι κατὰ τὰς ὑποδοχὰς καὶ φιλοφρονήσεις ὡς μάλιστα δια- 10
 δεΐξας φρονήσεως ὕψος καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖν δικαίως τῇ τῆς βασιλείας παρουσίᾳ τιμηθῆναι.
 340 ἀλλὰ γὰρ τούτων διατριβόντων ἔτι παρ' αὐτῷ Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν παρεγένετο.
 πρὸς Ῥωμαίους οὖν τιμητικὸν τηρῶν ὑπαντησόμενος αὐτῷ τῆς πόλεως ἀπωτέρω σταδίου
 341 ἐπτα προῆλθεν ὁ βασιλεὺς. τοῦτο δὲ ἄρα ἔμελλε τῆς πρὸς τὸν Μάρσον ἀρχῇ γενήσεσθαι
 διαφορᾶς· συγκαθεζομένους δ' ἐπὶ τῆς ἀπῆνης ἐπήγετο τοὺς ἄλλους βασιλεῖς. Μάρσῳ δ' 15
 ἢ τούτων ὁμόνοια καὶ μέχρι τοσοῦδε φιλία πρὸς ἀλλήλους ὑπωπτεύθη συμφέρειν οὐχ
 ὑπολαμβάνοντι Ῥωμαίοις δυναστῶν τοσούτων συμφρόνησιν. εὐθὺς οὖν ἐκάστω τῶν ἐπι-
 342 τηδεῖων τινὰς πέμπων ἐπέστελλεν ἐπὶ τὰ αὐτοῦ δίχα μελλήσεως ἀπέρχεσθαι. ταῦτα
 Ἀγρίππας ἀνιαιρῶς ἐξεδέχετο καὶ Μάρσῳ διαφόρως ἔσχεεν ἐκ τούτου. τὴν ἀρχιερωσύνην δὲ
 Ματθίαν ἀφελόμενος ἀντ' αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιερεῖα Ἐλιωναῖον τὸν τοῦ Κιθαίρου παῖδα. 20
- 343 Τρίτον δὲ ἔτος αὐτῷ βασιλεύοντι τῆς ὅλης Ἰουδαίας πεπλήρωτο, καὶ παρῆν εἰς πόλιν
 Καισάρειαν, ἣ πρότερον Σιζαριωνος πύργος ἐκαλεῖτο. συνετέλει δ' ἐνταῦθα θεωρίας εἰς
 τὴν Καίσαρος τιμὴν, καὶ ἡθροιστο τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ὅσον ἐν τέλει καὶ προβεβη-
 344 κότων εἰς ἀξίαν πληθὺς. δευτέρᾳ δὲ τῶν θεωριῶν ἡμέρᾳ στολὴν ἐνδὺς ἐξ ἀργύρου πεποιη-
 μένην πᾶσαν, ὡς θαυμάσιον τὴν ὑφὴν εἶναι, παρῆλθεν εἰς τὸ θέατρον ἀρχομένης ἡμέρας. 25
 345 ἔνθα ταῖς πρώταις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίων ἐπιτολαῖς ὁ ἄργυρος καταυγασθεὶς θαυμασίως
 ἀπέστειλε μαρμαίρων τί φοβερὸν καὶ τοῖς εἰς αὐτὸν ἀτενίζουσι φρικῶδες. εὐθὺς δὲ οἱ
 κόλακες ἄλλος ἄλλοθεν ἀνεβόων θεὸν προσαγορεύοντες εὐμενῆς τὴν εἶης ἐπιλέγοντες, εἰ καὶ
 346 μέχρι νῦν ὡς ἀνθρώπον ἐφοβήθημεν, ἀλλὰ τοῦντεῦθεν κρείττονά σε θνητῆς φύσεως ὁμο-
 λογοῦμεν.“ οὐκ ἐπέπληξε τούτοις ὁ βασιλεὺς οὐδὲ τὴν κολακείαν ἀσεβοῦσαν ἀπετρίψατο. 30
 ἀνακύψας δ' οὖν μετ' ὀλίγον τὸν βουβῶνα τὸν ὄρνιν τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ὑπερκαθεζόμενον
 εἶδε. ἄγγελόν τε τοῦτον εὐθὺς ἐνόησε κακῶν εἶναι τὸν καὶ ποτε τῶν ἀγαθῶν γενόμενον
 καὶ διακάρδιον ἔσχεεν ὁδύνην, ἄθρουν δ' αὐτῷ τῆς κοιλίας προσέθυσεν ἄλγος μετὰ σφοδρό-
 347 τητος ἀρξάμενον. ἀναθεωρῶν οὖν πρὸς τοὺς φίλους, „ὁ Θεὸς ἐγώ, φησὶν, ὑμῖν ἤδη
 καταστρέφειν ἐπιτάττομαι τὸν βίον, παραχρῆμα τῆς εἰμαρμένης τὰς ἄρτι μου καταψευ- 35
 σάμενας φωνὰς ἐλεγχούσης, καὶ ὁ κληθεὶς ἀθάνατος ἐξ ὑμῶν ἤδη θανεῖν ἐπείγομαι.
 δεκτέον δὲ τὴν πεπρωμένην, ἣ Θεὸς βούλεται· καὶ γὰρ βεβιώκαμεν οὐδαμῇ φανύως, ἀλλ'
 348 ἐπὶ τῆς μακαριζομένης λαμπρότητος.“ ταῦθ' ἅμα λέγων ἐπιτάσσει τῆς ὁδύνης κατεπονεῖτο.

1 τῷ om. Busb. — ἀμφιθεάτρων Berol. Busb. — 4 ἀποτάξαι Berol. — ἵν'] ἦν Berol. —
 κολασθῶσι Berol. — 15 τοὺς om. Berol. — 18 μελλήσεως Busb. Laur. — 28 εὐμανῆς Berol. — 32 τοῦτο
 Laur. — 34 ἐγώ] ἐσά. Berol.

Zonaras I p. 504 Bonn.

μετὰ σπουδῆς οὖν εἰς τὸ βασιλείον ἐκομίσθη καὶ διῆξε λόγος εἰς πάντας, ὥς ἔχει τοῦ
 τεθνήσκειν παντάπασι μετ' ὀλίγον. καὶ πληθὺς δὲ αὐτίκα σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐπὶ 349
 σάκκου καθεσθεῖσα τῷ πατρίῳ νόμῳ τὸν θεὸν ἱκέτεον ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, οἰμωγῆς δὲ
 πάντα ἦν ἀνάπλεα καὶ θρήνων. ἐν ὑψηλῷ δὲ ὁ βασιλεὺς δωματίῳ κατακείμενος καὶ κάτω
 5 βλέπων αὐτοὺς πρηγεῖς προσπίπτοντας οὐδὲ αὐτὸς ἄδακρυς ἦν. συνεχῶς δ' ἐφ' ἡμέρας 350
 πέντε τῷ τῆς γαστρὸς ἀλγήματι διεργασθεὶς τὸν βίον κατέστρεψεν, ἀπὸ γενέσεως ἄγων
 πεντηκοστὸν ἔτος καὶ τέταρτον, τῆς βασιλείας δ' ἑβδομον. τέτταρας μὲν γὰρ ἐπὶ Γαΐου 351
 ἐνιαυτοὺς ἐβασίλευσε τῆς Φιλίππου μὲν τετραρχίας εἰς τριετίαν ἄρξας, τῷ τετάρτῳ δὲ καὶ
 τὴν Ἡρώδου προσειληφώς, τρεῖς δ' ἐπιλαβὼν τῆς Κλαυδίου Καίσαρος αὐτοκρατορίας, ἐν οἷς
 10 τῶν τε προειρημένων ἐβασίλευσε καὶ τὴν Ἰουδαίαν προσέλαβε Σαμάρειάν τε καὶ Καισάρειαν.
 προσωδεύσατο δὲ ὅτι πλείστας αὐτῶν πρὸς εἰσφορὰς διακοσίας ἐπὶ χιλίαις μυριάδας, 352
 πολλὰ μέντοι προσεδανείσατο· τῷ γὰρ φιλόδωρος εἶναι θαυσιλέστερα τῶν προσιόντων ἀνή-
 λισκεν, ἦν δὲ ἀφειδὲς αὐτοῦ τὸ φιλότιμον. ἀγνοουμένης γε μὴν τοῖς πλήθεσι τῆς ἐκπνοῆς 353
 αὐτοῦ συμφρονήσαντες Ἡρώδης ὁ τῆς Χαλκίδος δυναστεύων καὶ Ἑλκίας ὁ ἑπαρχος καὶ
 15 φίλος τοῦ βασιλέως Ἀρίστωνά ἐπεμψαν τῶν ὑπηρετῶν τὸν ἐπιτήδειον καὶ Σίλαν, ἐχθρὸς
 γὰρ ἦν αὐτοῖς, κατέσφαξαν ὥς δὴ τοῦ βασιλέως κελεύσαντος.
 Ἀγρίππας μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς τῷ τρόπῳ τούτῳ κατέστρεψε τὸν βίον, γένει δ' αὐτοῦ 354
 καταλείπτο υἱὸς μὲν Ἀγρίππας ἄγων ἔτος ἑπτακαίδέκατον, τρεῖς δὲ θυγατέρες, ὧν
 ἡ μὲν Ἡρώδῃ τῷ πατρὸς ἀδελφῷ γεγάμητο, Βερνίκη δ' ἐκέκλητο, ἐξκαίδέκατον ἔτος
 20 γεγονυῖα, παρθένοι δ' ἦσαν αἱ δύο Μαριάμ τε καὶ Δρούσιλα. καθωμολόγητο δ' ὑπὸ τοῦ 355
 πατρὸς πρὸς γάμον Ἰουλίῳ μὲν Ἀρχελαῶν τοῦ Χελκίου παιδὶ Μαριάμ, Δρούσιλα δὲ Ἐπι-
 φανεῖ, τοῦ δὲ τῆς Κομμαγενῆς βασιλέως Ἀντιόχου υἱὸς ἦν οὗτος. ἀλλὰ γὰρ ὅτε ἐγνώσθη 356
 τὸν βίον ἐκλιπὼν Ἀγρίππας, Καισαρεῖς καὶ Σεβαστιανοὶ τῶν εὐποιῶν αὐτοῦ λαθόμενοι
 τὰ τῶν δυσμενεστάτων ἐποίησαν· βλασφημίας τὲ γὰρ εἰς τὸν κατοιχόμενον ἀπρεπεῖς 357
 25 ἀπερρίπτουν καὶ ὅσοι στρατευόμενοι τότε ἔτυχον, συγχροὶ δ' ἦσαν, οἵκαδε ἀπῆλθον καὶ
 τοὺς ἀνδριάντας τῶν τοῦ βασιλέως θυγατέρων ἀρπάσαντες ὁμοθυμαδὸν ἐκομίσαν εἰς τὰ
 πορνεία καὶ στήσαντες ἐπὶ τῶν τεγῶν ὥς δυνατόν ἦν ἐφύβριζον ἀσχημονέστερα διηγῆσεως
 δρῶντες, ἐπὶ τε τοῖς δημοσίοις κατακλινόμενοι τόποις πανδήμους ἐστίασεις ἐπετέλουν 358
 στεφανοῦμενοι καὶ μυριζόμενοι καὶ σπένδοντες τῷ Χάροντι προπόσεις τὲ τῆς τοῦ βασι-
 30 λέως ἐκπνοῆς ἀλλήλοις ἀνταποδιδόντες. ἀμνήμονες δ' ἦσαν οὐκ Ἀγρίππου μόνον 359
 χρησαμένου πολλαῖς εἰς αὐτοὺς φιλοτιμίαις, καὶ τοῦ πάππου δὲ Ἡρώδου, ὃς τὰς πόλεις
 αὐτοῖς ἔκτισε λιμένας τὲ καὶ ναοὺς κατεσκεύασε λαμπροῖς δαπανήμασιν. ὁ δὲ τοῦ 360
 τεθνεῶτος υἱὸς Ἀγρίππας ἐπὶ Ῥώμῃς ἦν ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ τρεφόμενος παρὰ Κλαυδίῳ
 Καίσαρι. πυθόμενός γε μὴν Καίσαρ, ὅτι τέθνηκε μὲν Ἀγρίππας, Σεβαστιανοὶ δὲ καὶ 361
 35 Καισαρεῖς ὑβρίκασιν εἰς αὐτόν, ἐπ' ἐκείνῳ μὲν ἤλγησεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀχαριστήσαντας

2 καὶ πλ.] ἡ πλ. Busb. Laur. — 5 αὐτὸς] αὐτῆς Berol. — 7 ἑβδομον Berol. — γλαῖον Berol. —
 8 τῆς] τὰ Berol. — 8 τῷ iterat in confinio paginarum Laur. — 11 δὲ om Berol. — 11 διακοσίαις
 Busb. Laur. — 12 προσεδανείσατο Berol. — 14 ἑπαρχος Zonaras. — 15 ἀρίστονα Berol. — 19 τῷ]
 Busb. τοῦ Berol. τῶν Laur. — 20 et 21 Δρούσιλλα Laur. — καθωμολόγητο Laur. — 22 γὰρ om.
 Busb. — 27 ἐφύβριζον Zonaras cum Iosepho. — 29 τέ] δὲ Berol. — 30 ἀγρίππα Berol. — 31 αὐτοὺς]
 αὐτόν Busb. Laur. — 31 δὲσ Ἡρώδῃς Berol. — 35 ἤλγησαν Berol.

Zonaras I p. 505 Bonn.

- 362 ὠργίσθη. πέμπειν οὖν εὐθέως ὥρμητο τὸν νεώτερον Ἀγρίππαν τὴν βασιλείαν διαδεξόμενον ἅμα βυλόμενος ἐμπεδοῦν τοὺς ὁμωμοσμένους ὄρκους, ἀλλὰ τῶν ἐξελευθέρων καὶ φίλων οἱ πολὺ παρ' αὐτῷ δυνάμενοι ἀπέστρεψαν, σφαλερὸν εἶναι λέγοντες κομιδῇ νέῳ μὴ τοὺς παιδὸς ἐκβεβηκότες χρόνους ἐπιτρέπειν βασιλείας τηλικούτου μέγεθος, ὃ μὴ δυνατόν
- 363 τὰς τῆς διοικήσεως φροντίδας ἐνεγκεῖν. ἔδοξεν οὖν αὐτοὺς εἰκότα λέγειν ὁ Καίσαρ. 5 ἔπαρχον οὖν τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς ἀπάσης βασιλείας ἀπέστειλε Κούσπιον Φάδον τῷ κατοικομένῳ διδούς τιμὴν τὸ μὴ Μάρσον ἐπαγαγεῖν εἰς τὸ βασίλειον αὐτῷ, ἐπεὶ καὶ
- 364 διάφορον τοῦτον ἐγνώκει. πρὸ πάντων δ' ἐπέστειλε τῷ Φάδῳ Καισαρεῦσι καὶ Σεβαστη- 10 νοῖς ἐπιπληῆσαι τῆς εἰς τὸν κατοικόμενον ὕβρεως καὶ παρουσίας εἰς τὰς ἑπτὰ ζώσας, τὴν ἱλὴν δὲ τῶν Καισαρέων καὶ τῶν Σεβαστηνῶν καὶ τὰς πέντε σπεύρας εἰς Πόντον μετα- 10 γαγεῖν, ἵν' ἐκεῖ στρατεύοντο, τῶν δ' ἐν Συρίᾳ Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων ἐπιλέξαι στρατιώτας
- 366 κατ' ἀριθμούς καὶ τὸν ἐκείνων ἀναπληρῶσαι τόπον. οὐ μὴν οἱ κελευσθέντες μετέστησαν πρεσβευσάμενοι γὰρ Κλαύδιον ἀπεμειλίξαντο καὶ μένειν ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἐπέτυχον, οἱ καὶ τοῖς ἐπιούσι χρόνοις τῶν μεγίστων Ἰουδαίους ἐγένοντο συμφορῶν ἀρχή, τοῦ κατὰ Φλῶρον πολέμου σπέρματα λαβόντες. ὁθεν Οὐεσπασιανὸς κρατήσας, ὡς μετ' ὀλίγον 15 ἐροῦμεν, ἐξέβαλεν αὐτοὺς τῆς ἐπαρχίας.

Φλανίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος κ' περιέχει ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν εἰκοσιῆξ.

- Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα [καθὼς ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἀπηγγέλκαμεν βίβλῳ] πέμπει Μάρσῳ διάδοχον Κλαύδιος Καίσαρ Κάσσιον Λογγῖνον, μνήμη τῇ τοῦ 20 βασιλέως τοῦτο χαριζόμενος, πολλὰ διὰ γραμμάτων ὑπ' αὐτοῦ περιόντος ἀξιοθεῖς μηκέτι
- 2 Μάρσον τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πραγμάτων προϊστάσθαι. Φάδος δ' ὡς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπίτροπος ἀφίκετο, καταλαμβάνει στασιάζαντας τοὺς εἰς τὴν Περσίαν κατοικοῦντας Ἰουδαίους πρὸς Φιλαδελφηνούς περὶ ὄρων κόμης Μιᾶς λεγομένης πολεμικῶν ἀνδρῶν ἀνά- 25 πλω· καὶ δὴ οἱ τῆς Περσίας χωρὶς γνώμης τῆς τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' αὐτοῖς ἀναλα-
- 3 βόντες τὰ ὅπλα πολλοὺς τῶν Φιλαδελφηνῶν διαφθείρουσι. ταῦτα πυθόμενον Φάδον σφόδρα παρώξυνεν, ὅτι μὴ τὴν κρίσιν αὐτῷ παραλίποιεν [εἴπερ ὑπὸ τῶν Φιλαδελφηνῶν

1 ἀγρίππα Berol. — 2 ὁμωσμένους Berol. ὁμωμησμένους (η ex corr. vid) Busb. — 2 τῶν] ἐκ τῶν

Berol. — 3 πολλοὶ Berol. — 4 βασιλείας] Zonaras βασι^λ Berol. βασιλείαν Busb. Laur. — 5 τὰς] τῷ Berol. — 6 φάδων Berol. — 7 μάρσῳ Busb. — 7 καὶ om. Busb. Laur. — 9 κατοικοῦμενον Berol. — 10 δέ] καὶ Berol. — 12 τὸν om. Busb. — ἐκεῖνον Busb. — 12 κελευσθέντες Berol. — 13 ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις Busb. — 14 ἀρχὴν m. 1 Busb. — 16 τέλος τοῦ ιθ' λόγον subscribit Berol. — 18 λόγος εἰκοστός Laur. βιβλίον εἰκοστόν Berol. — 19 δ] δὲ ὁ Busb. Laur. — 20 ἀγρίππου Laur. — καθὼς ... 21 βίβλῳ]

om. Laur., i. marg. suppl. man. 1 Berol. — 21 μάρσων Laur. — Καίσαρ om. Laur. — κασίον^σ Berol. — 23 τὴν om. Busb. — 23 δ' ὡς om. Busb. — εἰς] κατὰ Berol. — καταλαμβάνει] καὶ καταλαμβάνει Busb. —

24 εἰς om. Busb. fort. recte. — 25 πρὸς] πρὸς τοὺς Busb. — 25 μιᾷ Berol. — πολεμικῶν^κ Berol. — 26 ἀνδρῶν om. codd. Iosephi. — 26 ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα om. Laur. — 28 περιλίποιεν Berol. — εἴπερ ... 349, 1 ἀδικεῖσθαι] om. Laur., i. marg. supplet man. 1 Berol.

Zonaras I p. 50ū Bonn.

ἐνόμιζον ἀδικεῖσθαι] ἀλλ' ἀδεῶς ἐφ' ὅπλα χωρήσειαν. λαβὼν οὖν τρεῖς τοὺς πρώτους 4
αὐτῶν τοὺς καὶ τῆς στάσεως αἰτίους καὶ δῆσας [τοῖς αὐτοῦ δορυφόροις προσέταξε] εἴτα
τὸν μὲν αὐτῶν ἀνέϊλεν, Ἀννίβας ὄνομα τούτῳ, Ἀμαράνῳ δὲ καὶ Ἐλεαζάρῳ φυγὴν ἐπέβαλεν.
ἀναιρεῖται δὲ καὶ Θεοδομαῖος ὁ ἀρχιληστής μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀχθεῖς δέσμιος ὑπ' 5
αὐτόν, διατεθεικῶς μέγιστα κακὰ [τοὺς] τὴν Ἰουδαίαν [κατοικοῦντας] καὶ τοὺς Ἀραβας, ἐκα-
θάρθη δὲ λησθηρίων ἅπαντα τοῦντεῦθεν ἢ τ' Ἰουδαία καὶ Ἀραβία φροντίδι καὶ προνοίᾳ τῇ
Φάδου· ὃς δὴ καὶ τότε μεταπεμπάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρώτους τῶν Ἱεροσολυ- 6
μιτῶν [κατὰ τὴν κέλευσιν τοῦ αὐτοκράτορος] παρήνευσεν αὐτοῖς τὸν ποδῆρη χιτῶνα καὶ τὴν
ιεράν στολὴν, ἣν φορεῖν μόνος ὁ ἀρχιερεὺς ἔθος ἔχει, εἰς τὴν Ἀντωνίαν, ἥπερ ἐστὶ τὸ
φρούριον, καταθέσθαι κεισομένην ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων ἐξουσίαν, καθὰ δὴ καὶ πρότερον ἦν.
οἱ δὲ ἀντιλέγειν μὲν [τοῖς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος λεγομένοις] οὐκ ἐτόλμων, παρεκάλουν δὲ ὅμως 7
τὸν Φάδον καὶ τὸν Λογγῖνον [τὸν τῆς Ἀραβίας ἐπίτροπον], ἀφίκετο γὰρ καὶ οὗτος εἰς τὰ
Ἱεροσόλυμα πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν φόβῳ τοῦ μὴ διὰ τὰ προστάγματα Φάδου τὸ πλῆθος
τῶν Ἰουδαίων νεωτερίζειν ἀναγκασθεῖν, πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐπιτρέψαι πρέσβεις ὡς Καίσαρα
15 πέμψαι τοὺς αἰτησομένους παρ' αὐτοῦ τὴν ἱεράν στολὴν ὑπὸ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχειν,
εἴτα δὲ περιμεῖναι ἕως ἂν γνῶσι, τί πρὸς ταῦτα Κλαύδιος ἀποκρίνεται. οἱ δὲ ἐπιτρέψαι 8
αὐτοῖς ἔφασαν ἀποστεῖλαι τοὺς πρέσβεις, εἰ λάβοιεν τοὺς παῖδας ὁμηρεύσοντας. ὑπακου-
σάντων δὲ ἐτοίμως ἐκείνων καὶ δόντων ἐξεπέμφθησαν οἱ πρέσβεις. παραγενομένων δὲ 9
εἰς τὴν Ῥώμην αὐτῶν γνούς ὁ νεώτερος Ἀγρίππας ὁ τοῦ τετελευτηκότος παῖς καθ' ἣν
20 ἦκουσιν αἰτίαν, ἐτύγγανε δὲ ὦν παρὰ Κλαυδίῳ Καίσαρι, παρακαλεῖ τὸν Καίσαρα συγχωρῆσαι
τοῖς Ἰουδαίοις ἅπερ ἠξίουεν περὶ τῆς ἱερᾶς στολῆς. καλέσας δὲ Κλαύδιος τοὺς πρέσβεις 10
ἔφη ταῦτα συγχωρεῖν δι' Ἀγρίππαν. ἔγραψε δὲ περὶ τούτων καὶ Κουσπίῳ Φάδῳ, 14
ἠτήσατο δὲ καὶ Ἡρώδης, ὁ ἀδελφὸς μὲν Ἀγρίππου τοῦ τετελευτηκότος, Χαλκίδος δὲ τὴν 15
ἀρχὴν κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον πεπιστευμένος, Κλαύδιον Καίσαρα τὴν ἐξουσίαν τοῦ νεώ
25 καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων χειροτονίαν, καὶ πάντων ἐπέτυχεν. ἐξ 16
ἐκείνου τὲ πᾶσι τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ παρέμεινεν ἡ ἐξουσία μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς.

1 ἀδικεῖσαι Berol. — ἀδεῶς om. Iosephi codd. — 2 καὶ ... προσέταξε] δῆσαι προσέταξεν Iosephus. —
δῆσας] δῆσαι man. 2 Busb. — τοῖς ... προσέταξε] om. Laur. i. marg. suppl. m. 1 Berol. — 4 ὁ om.
Berol. — δέσμιος Iosephus. — 4 ὑπ' αὐτῶν Berol. — 5 τοὺς et κατοικοῦντας om. Laur. Berol. —
ἄρραβας Berol. — 6 πᾶσα Laur. — post τοῦντεῦθεν deletum καὶ Berol. — ἢ τ' (τε Busb.) Ἰουδαία καὶ
Ἀραβία] Berol. Busb. Ἰουδαία Iosephus et fort. cod. Laur. — 7 βάδου Laur. — τῶν Ἱεροσολυμιτῶν]

Ἱεροσολυμί Berol. — 8 κατὰ — αὐτοκράτορος] om. Laur., i. marg. suppl. m. 1 Berol. — 9 ἥπερ ἐστὶ om.
Laur. — ἐστὶν γὰρ (γὰρ deletum) Berol. — 10 καθεῖσθαι Berol. — τῇ ... ἐξουσία Laur. et ex corr.
Busb. — 11 τοῖς ... λεγομένοις om. Laur. Berol. Zonaras i. marg. suppl. τῶν τῆς ἀραβίας ἐπίτροπον
Berol. cf. v. 12. — δὲ om. Busb. — 12 τὸν] τὸν τε Busb. — 12 καὶ τὸν] καὶ Busb. — τὸν ... ἐπίτροπον
om. Laur. Berol. vide ad 11. — καὶ om. Laur. — οὗτος] αὐτὸς Busb. — 13 πολλὴν Berol. — διὰ om.

Berol. Laur. — 14 ἀναγκάσθαι, ἣ (ei ex ἡ corr.) Berol. ἀναγκάση Laur. — καίσαρα Berol. — 15 πέμψας
Berol. — 16 ἀποκρίνων Berol. — ἐπιτρέψαν Laur. ἐπιτέρψιν Berol.; hucusque collatus Laur. —
17 αὐτοὺς Berol. — 19 τελευτηκότος Berol. — 20 παρὰ] περὶ Busb. — καίσαρει Berol. — 22 κοσπίω
Busb. — 23 τελευτηκότος Berol. — 26 ἡ om. Berol.

Zonaras I p. 506 Bonn.

- καὶ δὴ ὁ Ἡρώδης μεθίστησι τῆς ἀρχιερωσύνης τὸν ἐπικαλούμενον Κανθηρᾶν Ἰωσήφω τῷ
 τοῦ Καμεὶ ἀντ' ἐκείνου τὴν διαδοχὴν τῆς τιμῆς παρασχόμενος.
- 17 Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν τῶν Ἀδιαβηνῶν βασιλῆς Ἑλένη καὶ ὁ παῖς αὐτῆς Ἰζάτης
 18 εἰς τὰ Ἰουδαίων ἔθνη τὸν βίον μετέβαλον διὰ τοιαύτην αἰτίαν· Μονόβαζος ὁ τῶν Ἀδιαβηνῶν
 βασιλεὺς, ὃ καὶ Βαζαῖος ἐπικλήσις ἦν, τῆς ἀδελφῆς Ἑλένης ἀλούς ἔρωτι πρὸς γάμου 5
 κοινωνίαν ἄγεται καὶ κατέστησεν ἐγκύμονα. σιγκαθεύδων δὲ ποτε τῇ γαστρὶ τῆς γυναικὸς
 τὴν χεῖρα προσαναπαύσας ἡνίκα καθύπνωσε, φωνῆς τινὸς ἔδοξεν ἀκούειν κελευούσης
 αἰρεῖν ἀπὸ τῆς ιηθύος τὴν χεῖρα καὶ μὴ θλίβειν τὸ ἐν αὐτῇ βρέφος θεοῦ προνοίᾳ καὶ
 19 ἀρχῆς τυχὸν καὶ τέλους εὐτυχοῦς τευξόμενον. ταραχθεὶς οὖν ὑπὸ τῆς φωνῆς καὶ διεγερθεὶς
 20 ἔγραψε τῇ γυναικὶ ταῦτα, καὶ τὸν υἱὸν Ἰζάτην ἐπεκάλεσεν. ἦν δὲ αὐτῷ Μονόβαζος τούτου 10
 πρεσβύτερος ἐκ τῆς Ἑλένης γενόμενος ἄλλοι τε παῖδες ἐξ ἐτέρων γυναικῶν. τὴν μέντοι
 21 πᾶσαν εὐνοίαν ὡς εἰς μοιρογενῇ Ἰζάτην ἔχων φανερός ἦν. φθόνος δὲ τοῦντεῦθεν παρὰ
 τῶν ὁμοπατρίων ἀδελφῶν ἐφύετο καὶ τούτου μῖσος ἠϋξέτο λυπουμένων ἀπάντων, ὅτι τὸν
 22 Ἰζάτην αὐτῶν ὁ πατὴρ προτιμῶν. ταῦτα δὲ καίπερ σαφῶς αἰσθανόμενος ὁ πατὴρ ἐκείνους
 μὲν συνεγίνωσκε τὸν δὲ Ἰζάτην, σφόδρα γὰρ ἐδεδόκει περὶ αὐτῷ, πολλὰ δωρησάμενος πρὸς 15
 Ἀβερνήριον ἐκπέμπει τὸν Σπασίνου χάρακος βασιλέα, καταθέμενος ἐκείνῳ τὴν τοῦ παιδὸς
 23 σωτηρίαν. ὁ δὲ ἀσμένως δέχεται τὸν νεανίαν καὶ διὰ πολλῆς ἄγων εὐνοίας γυναικα μὲν
 αὐτῷ τὴν θυγατέρα, Συμμαχῶ δὲ ἦν ὄνομα ταύτῃ, δίδωσι, δωρεῖται δὲ χώραν, ἐξ ἧς
 24 μεγάλας λήψοιτο προσόδους. Μονόβαζος δὲ ἤδη γηραιὸς ὢν ἠθέλησεν εἰς ὅπιν ἀφικέσθαι τῷ
 παιδὶ πρὸ τοῦ τελευτῆσαι. μεταπεμψάμενος οὖν αὐτὸν ἀσπάζεται φιλοφρονέστατα, καὶ 20
 25 χώραν δίδωσι Καρεῶν λεγομένην. γέρειν δὲ ἡ γῆ πλείστον τὸ ἄμωμον ἀγαθή· ἔστι δ' ἐν
 αὐτῇ καὶ τὰ λείψανα τῆς λάρνακος, ἣ Νῶχος ἐκ τῆς ἐπομβρίας διασέσωστο, καὶ μέχρι νῦν
 26 ταῦτα τοῖς ἰδεῖν βουλομένοις ἐπιδείκνυνται. διέτριβεν οὖν ὁ Ἰζάτης ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ
 μέχρι τελευτῆς τοῦ πατρὸς. ἣ δ' ἐξέλιπεν ἡμέρα τὸν βίον ὁ Μονόβαζος ἡ βασιλῆς
 Ἑλένη μεταπέμπεται πάντας τοὺς μεγιστᾶνας καὶ τοὺς σατράπας καὶ τοὺς τὰς δυνάμεις 25
 27 πεπιστευμένους. οἷς ἀφικομένοις, „ὅτι μὲν ὁ ἐμὸς ἀνὴρ, εἶπε, τῆς βασιλείας αὐτῷ διά-
 δοχον ἠϋξάτο Ἰζάτην γενέσθαι καὶ τοῦτον ἄξιον ἔκρινεν, οὐδαμῶς λεληθῆναι δοκῶ, περι-
 μένω δὲ ὅμως καὶ τὴν ὑμετέραν κρίσιν· μακάριος γὰρ οὐχ ὁ παρ' ἐνὸς ἀλλὰ παρὰ πλείονων
 28 καὶ ἐκουσίως βουλομένων τὴν ἀρχὴν λαμβάνων.“ ἡ μὲν ταῦτα εἶπεν, οἱ δ' ἀκούσαντες
 πρῶτον μὲν προσεκίνησαν τὴν βασιλίδα, εἰτ' ἔφασαν τὴν τοῦ βασιλέως γνώμην βεβαιοῦν 30
 καὶ ὑπακούσεσθαι χαίροντες Ἰζάτῃ δικαίως ὑπὸ τοῦ πατρὸς προκριθέντι τῶν ἀδελφῶν
 29 κατὰ τῶν εὐχὰς τῶν ἀπάντων. βούλεσθαι τ' ἔφασαν προαποκτεῖναι πρῶτον αὐτοῦ τοὺς
 30 ἀδελφούς καὶ συγγενεῖς ὑπὲρ τοῦ τὴν ἀρχὴν Ἰζάτην μετ' ἀσφαλείας κατασχεῖν. πρὸς

1 ἀρχιερωσύνης Berol. — 3 i. marg. β' Busb. — βασιλῆς ex βασιλεὺς corr. Berol. — ἐλένη in
 libris saepe extat, in Berol. fere semper. — 4 μονόβαζος Busb. — 5 γάμου Busb. — 6 κατέστησεν Busb. —
 10 μονάζος Berol. — 12 παρὰ] περὶ Berol. — 13 καὶ Busb. — ἠϋξάτο Busb. — 14 ὁ om. Berol. —
 16 ἀβερνήριον Berol. — 17 δέχεται] δέχων Berol. — 21 καρεῶν, κ ex ν corr. Busb. — 22 νῦν] δὴ
 Busb. — 24 μονόβαζος, β ex μ corr. Berol. — 26 εἶπε om. Berol. — 27 οὐδαμῶς] οὐδ' ἑμᾶς Iosephus,
 quod fort. habuit etiam Zonaras. — 28 ὑμετέραν] ex Zonara ἡμετέραν Busb. Berol. — 29 ἐκουσίως
 βουλομένων] θελόντων Iosephus. — 30 προσεκίνησαν, ὕ i. ras. Berol. — 30 ἔφασαν Berol. —
 31 ὑπακούσεσθαι Berol. — 32 ἔφασαν Berol.

Zonaras I p. 507 Bonn.

ταῦτα ἡ Ἑλένη χάριν μὲν αὐτοῖς ὁμολόγει τῆς πρὸς αὐτὴν καὶ τὸν Ἰζάτην εἰνοίας, παρε-
 κάλει δ' ἐπισχεῖν τὴν περὶ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ἀδελφῶν γνώμην μέχρι ἂν Ἰζάτης παρα-
 γενόμενος συνδοκιμάσῃ. οἱ δ' ἄλλα φυλάσσειν αὐτοὺς δεσμίους παρήνουν μέχρι τῆς ἐκείνου 31
 παρουσίας. συνεβούλευον δ' αὐτῇ μεταξὺ τινα προστήσασθαι τῆς ἀρχῆς ἐπίτροπον, ᾧ
 5 μάλιστα πιστεύει. πείθεται τούτοις Ἑλένη, καὶ καθίστισι τὸν πρεσβύτατον παῖδα βασιλέα 32
 περιθεῖσα τὸ διάδημα καὶ δοῦσα τὸν σημαντῆρα τοῦ πατρὸς δακτύλιον, διοικεῖν τε τὴν
 βασιλείαν παρήνευσε μέχρι τῆς τοῦ ἀδελφοῦ παρουσίας. ἦκε δ' οὗτος ταχέως ἀκούσας τὴν 33
 τοῦ πατρὸς τελευτὴν καὶ διαδέχεται τὸν ἀδελφὸν Μονόβαζον ὑπεκστάντα τῆς ἀρχῆς αὐτῷ.
 Καθ' ὃν δὲ καιρὸν ὁ Ἰζάτης ἐν τῷ Σπασίνου χάρακι διέτριβεν Ἰουδαῖος τίς ἔμπορος 34
 10 Ἀνανίας ὄνομα πρὸς τὰς γυναῖκας εἰσιὼν τοῦ βασιλέως ἐδίδασκεν αὐτὰς τὸν θεὸν εὐσεβεῖν,
 ὡς Ἰουδαῖοις πάτριον ἦν, καὶ δὴ δι' αὐτῶν εἰς γινῶσιν ἀφικόμενος τῷ Ἰζάτῃ κἀκεῖνον 35
 ὁμοίως συνανέπεισε μετακληθέντι τὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν συνεξῆλθε κατὰ
 πολλὴν ὑπακούσας δέησιν. συμβεβήκει δὲ καὶ τὴν Ἑλένην ὕφ' ἑτέρον τινὸς Ἰουδαίου
 διδαχθεῖσαν εἰς τοὺς ἐκείνων μετακεκομίσθαι νόμους. ὁ δὲ Ἰζάτης ὡς παρέλαβε τὴν 36
 15 βασιλείαν, ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν καὶ θεασάμενος τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς ἄλλους
 συγγενεῖς δεδεμένους ἐδυσχέραινεν τῷ γεγονότι. καὶ τὸ μὲν ἀνελεῖν ἢ φυλάττειν δεδε- 37
 μένους ἀσεβὲς ἡγούμενος, τὸ δὲ μνησικακοῦντας ἔχειν σὺν αὐτῷ μὴ δεδεμένους σφαλερὸν
 εἶναι νομίζων, τοὺς μὲν ὁμηρεύσοντας μετὰ τέκνων εἰς τὴν Πρώμην ἐξέπεμψε Κλανδίω
 Καίσαρι, τοὺς δὲ πρὸς Ἀρταβάνην τὸν Πάρθον ἐφ' ὁμοίαις προφάσεσιν ἀπέστειλε.
 20 πυθόμενος δὲ πάνν τοῖς Ἰουδαίων ἔθεισι χαίρειν τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἔσπευσεν καὶ 38
 αὐτὸς εἰς ἐκεῖνα μετατίθεσθαι, νομίζων τὲ μὴ ἂν εἶναι βεβαίως Ἰουδαῖος, εἰ μὴ περιτέ-
 μοιτο, πράττειν ἦν ἔτοιμος. μαθοῦσα δὲ ἡ μήτηρ κωλύειν ἐπειράτο ἐπιφέρειν αὐτῷ κίν- 39
 δυνον λέγουσα· βασιλέα γὰρ εἶναι, καὶ καταστήσειν εἰς πολλὴν δυσμένειαν τοὺς ὑπηκόους
 μαθόντας, ὅτι ξένων ἐπιθυμήσεις καὶ ἀλλοτριῶν ἐθῶν, οὐκ ἀνέξεσθαί τε βασιλεύοντος
 25 αὐτῶν Ἰουδαίου. καὶ ἡ μὲν ταῦτα ἔλεγε καὶ τέως ἐκώλυεν. ὁ δὲ εἰς τὸν Ἀνανίαν τοὺς 40
 λόγους ἀνέφερε. τοῦ δὲ τῇ μητρὶ συμφάσκοντος καὶ συναπειρήσαντος ὡς εἰ μὴ πείθοιτο
 καταλιπὼν αὐτὸν ἄπεισι, δεδοικέναι γὰρ ἔλεγε, μὴ τοῦ πράγματος ἐκδήλου πᾶσι γενομένου 41
 κινδυνεύσειε τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὡς αὐτὸς αἴτιος τούτων γεγόμενος, ἐπείσθη μὲν τότε 42
 τούτου τοῖς λόγοις ὁ βασιλεύς. μετὰ δὲ ταῦτα Ἰουδαῖος τίς ἕτερος ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἀφι- 43
 30 κόμενος Ἑλεάζαρος ὄνομα περὶ τὰ πάτρια δοκῶν ἀκριβὲς εἶναι προετρέψατο προᾶξαι
 τοῦργον. καταλαβὼν γὰρ αὐτὸν τὸν Μωσέως νόμον ἀναγινώσκοντα, „λανθάνεις, εἶπεν, 44
 ὦ βασιλεῦ, τὰ μέγιστα τοὺς νόμους καὶ δι' αὐτῶν τὸν θεὸν ἀδικῶν· οὐ γὰρ ἀναγινώσκειν
 σε δεῖ λόγους μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ προστασσόμενα ποιεῖν ὑπ' αὐτῶν. μέχρι τίνος ἀπερί- 45
 τμητος μένεις; ἀλλ' εἰ μὴ τὸν περὶ τούτου νόμον ἀνέγνως, ἵν' εἰδῇς τίς ἐστίν ἡ εὐσέβεια,

2 γνώμη Busb. — 2 μέχρις Busb. — 3 δοκιμάσῃ Berol. — ἄλλὰ Berol. — φυλάσσειν ex φυλάσσοι
 corr. Busb. — 4 αὐτὴν Berol. — προστήσασθαι Busb. — 5 πιστεύει Berol. — πρεσβύτερον Berol. —
 6 τῆς βασιλείας Berol. — 7 litt. ἦνευσε μέχρι τῆς i. m. Berol. — ταχέως Berol. — 8 αὐτῷ αὐτοῦ Berol. —
 9 ὁ om. Berol. — 12 διαβηνὴν Berol. — 14 τοὺς| τὰς Berol. — 15 διαβηνὴν Berol. — 16 ἐδυσχέραινεν
 .... 17 δεδεμένους om. Busb. — 24 ἐθῶν| αὐτοῖς ἐθῶν Busb. ἐθῶν Berol. — 26 εἰ om. Berol. —
 27 αὐτὸν om. Busb. cum Iosephi codd. — ἐκδήλου i. ras. Berol. — 28 κινδυνεύσεις Busb. — 29 τούτου
 τοῖς ex τούτοις corr. Busb. — 29 μετὰ ταῦτα δὲ tr. Busb.

Zonaras I p. 509 Bonn.

- 46 νῦν ἀνάγνωθι.“ ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς οὐχ ὑπερεβάλετο τὴν προᾶξιν, μεταστὰς δὲ
εἰς ἕτερον οἶκημα καὶ τὸν ἱατρὸν εἰσκαλεσάμενος τὸ προσταχθὲν ἐτέλει καὶ μεταπεμψά-
μενος τὴν τε μητέρα καὶ τὸν διδάσκαλον Ἀνανίαν ἐσήμανεν αὐτοῖς πεπραχέναι τοῦτον.
47 τοὺς δ' ἐκπληξίς ἔλαβε καὶ φόβος, μὴ τῆς πράξεως εἰς ἔλεγχον ἐλθούσης κινδυνεύσειε μὲν
ὁ βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν ἀποβαλεῖν οὐκ ἀνασχομένων τῶν ὑπηκόων ἄρχειν αὐτῶν ἄνδρα τῶν 5
48 παρ' ἑτέροις ζηλωτῆν ἐθῶν, κινδυνεύσειαν δὲ καὶ αὐτοὶ ὡς αἱτιοὶ τούτων. θεὸς δὲ ἦν
ἄρα ὁ κωλύων τοῖς ἐκείνων φόβους εἰς τέλος ἐλθεῖν· πολλοῖς γὰρ αὐτὸν τὲ τὸν Ἰζάτην
περιπεσόντα κινδύνους καὶ παῖδας τοὺς ἐκείνου διέσωσεν ἐξ ἀμηχάνων πόρον εἰς σωτηρίαν
49 παρασχών. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον. Ἑλένη δὲ ἡ τοῦ βασιλέως μήτηρ ὁρῶσα τὰ
μὲν κατὰ τὴν βασιλείαν εἰρηγευόμενα, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς μακάριον καὶ παρὰ πᾶσι 10
ζηλωτὸν διὰ τὴν ἐκ θεοῦ πρόνοιαν, ἐπιθυμίαν ἔσχεν εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν
ἀφικομένη τὸ πᾶσι περιβόητον ἱερὸν τοῦ θεοῦ προσκυνῆσαι καὶ χαριστηρίους θυσίας
50 προσενεγκεῖν, καὶ τοῦ παιδὸς ἐπιτρέψαντος καὶ χρήματα πλείστα δόντος καταβαίνει εἰς
51 Ἱεροσόλυμα. γίνεται δὲ αὐτῆς ἡ ἀφίξις πᾶν συμφέρουσα τοῖς Ἱεροσολυμίταις· λιμοῦ γὰρ
αὐτῶν τὴν πόλιν καταλαβόντος κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον καὶ πολλῶν ὑπ' ἐνδεείας ἀναλω- 15
μάτων φθειρομένων ἡ βασίλισσα Ἑλένη πέμπει τινὰς τῶν αὐτῆς, τοὺς μὲν εἰς τὴν
Ἀλεξάνδρειαν πολλῶν σῆτον ὠνησομένους χρημάτων, τοὺς δὲ εἰς Κύπρον ἰσχάδων φόρτον
52 οἴσοντας. ὡς δ' ἐπανῆλθον ταχέως κομίζοντες τοῖς ἀπορουμένοις διένειμε τροφὴν. πυθό-
53 μενος δὲ καὶ ὁ παῖς αὐτῆς Ἰζάτης τὰ περὶ τὸν λιμὸν ἔπεμψε πολλὰ χρήματα τοῖς πρώτοις
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν. ἀλλὰ γὰρ ἅ τοῖς βασιλεῦσι τούτοις εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν πέπρακται 20
ἀγαθὰ μετὰ ταῦτα δηλώσομεν.
- 54 Ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεὺς Ἀρταβάνης αἰσθόμενος τοὺς σατράπας ἐπιβουλὴν εἰς
55 αὐτὸν συντεθεικότας, ἀφικνεῖται πρὸς Ἰζάτην συγγενῶν τὲ καὶ οἰκετῶν περὶ χιλίους τὸν
56 ἀριθμὸν ἐπαγόμενος συντυγχάνει τε τῷ Ἰζάτῃ καθ' ὁδὸν γινώσκων οὐ γινωσκόμενος, καὶ
πλησίον παραστὰς προσεκύνησεν αὐτόν, εἶτα „βασιλεῦ, φησί, μὴ με περιίδῃς μηδὲ ὑπερ- 25
ηφανήσῃς δεομένον· ταπεινὸς γὰρ ἐκ μεταβολῆς γεγόμενος καὶ ἐκ βασιλέως ἰδιώτης τῆς
58 σῆς ἐπικουρίας χρήζω. ταῦτ' ἔλεγε δακρύων καὶ τῇ κεφαλῇ κάτω νεύων. ὁ δὲ Ἰζάτης ὡς
59 ἤκουσε τοῦνομα κατεπήδησεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ „θάρσισον, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ,
φίλον καὶ σύμμαχον εὐρήσεις κρείττω τῆς ἐλπίδος. ἡ γὰρ εἰς τὴν Πάρθων σε
60 καταστήσω βασιλείαν πάλιν ἢ τῆς ἐμῆς ἐκστήσομαι.“ ταῦτα εἰπὼν ἀνεβίβαζεν 30
ἐπὶ τὸν ἵππον Ἀρταβάνην, παρείπετο δὲ αὐτὸς πεζὸς τιμὴν ἀπονέμων ταύτην
ὡς μείζονι βασιλεῦ. ὁ δὲ Ἀρταβάνης βαρέως ἤνεγκε καὶ τὴν ἐφεστῶσαν αὐτῷ τύχην
61 ἐπωμόσατο ἢ μὴν καταβήσεσθαι μὴ ἐκείνου πάλιν ἀναβάντος καὶ προηγουμένου. ὁ δὲ
πεισθεὶς ἐπὶ τὸν ἵππον ἤλλατο καὶ ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς τὰ βασίλεια πᾶσαν τιμὴν ἀπένειμεν
62 ἔν τε συνεδρίαις καὶ ταῖς περὶ τὰς ἐστιάσεις προκατακλίσει. γράφει τὲ πρὸς τοὺς Πάρθους 35

λ

1 ὑπερεβάλλετο Berol. — 4 ἐκπληξίς Berol. — 5 ἄν ἐσχομένων Berol. ἀνασχημένων Busb. —
ἀνδρα] ἄν Berol. — 5 τῶν] τὸν Busb. — 6 ἐθῶν Berol. — 7 εἰς] ἐπὶ Busb. — ἰαζάτην Berol. —
13 προσενεγκεῖ Berol. — 15 καταλαβόντος] πιεζούντος Iosephus. — 20 ἱεροσολυμητῶν Berol. —
23 ἰκετῶν Berol. — 24 γινωσκόμενος Berol. — 25 ὑπερηφανήσεις Busb. — 31 δέ] δὲ καὶ Busb. —
32 ἐφεστῶ αὐτοῦ Berol. — 34 ἐπὶ τὸν ἵππον supra versum Berol. — 35 πρόσκατακλίσει Berol.

Zonaras I p. 510 Bonn.

πείθων αὐτοὺς τὸν Ἀρτάβανην ὑποδέξασθαι. τῶν Πάρθων δὲ δέξασθαι μὲν αὐτὸν οὐκ 63
ἀρνούμενων, μὴ δύνασθαι δὲ λεγόντων διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν ἐτέρῳ πεπιστευκέναι, μαθὼν 64
τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ὁ Κινάμωμος, τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ τὴν βασιλείαν παρειληφότι,
αὐτὸς γράφει τῷ Ἀρταβάνῃ, τέθραπτο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἦν ἀγαθός, παρακαλῶν αὐτὸν
5 πιστεῦσαντα παραγενέσθαι τὴν ἀρχὴν ἀποληψόμενον τὴν αὐτοῦ. καὶ ὁ Ἀρταβάνης 65
πιστεύσας παρῇν, ὑπὴντα δὲ αὐτῷ ὁ Κινάμωμος προσκυνήσας τε καὶ βασιλέα προσα-
γορεύσας περιτίθῃσιν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὸ διάδημα ἀφελὼν τῆς ἑαυτοῦ. καὶ Ἀρταβάνης 66
οὕτω διὰ ἑξαετοῦς χρόνου πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν καθίσταται. οὐκ ἐγένετο μὴν ἀμνήμων
τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, ἀλλ' ὠρεῖται τὸν Ἰζάτην ταῖς μεγίσταις τιμαῖς παρ' αὐτοῖς·
10 τὴν τε γὰρ τιάραν ὀρθρὴν ἐπέτρεψεν αὐτῷ φορεῖν καὶ ἐπὶ χρυσῆς κλίνης καθεύδειν, ἅπερ 67
μόνων ἐστὶ γέρας καὶ σημεῖα τῶν Πάρθων βασιλέων. ἔδωκε δὲ καὶ χώραν αὐτῷ πολλήν 68
καὶ ἀγαθὴν τῆς τῶν Ἀρμενίων βασιλείας ἀποτεμόμενος, Νίσιβις δὲ ἐστὶν ὄνομα τῇ γῇ, καὶ
ἐν αὐτῇ πρότερον Μακεδόνες ἔκτισαν πόλιν Ἀντιόχειαν, ἣν Μυγδονίαν προσηγόρευσαν.
μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ἀρταβάνης τελευτᾷ τὴν βασιλείαν τῷ παιδί Οὐαρδάνῃ καταλι- 69
15 πῶν. οὗτος δὲ πρὸς Ἰζάτην ἀφικόμενος ἡξίου αὐτὸν μέλλων πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον
ἐκφέρειν συστρατεύεσθαι καὶ συμμαχεῖν. οὐ μὴν ἐπειθεν· ὁ γὰρ Ἰζάτης τὴν Ῥωμαίων 70
δύναμιν τε καὶ τύχην ἐπιστάμενος ἀδινάτοις αὐτὸν ἐνόμιζεν ἐπιχειρεῖν. ἔτι δὲ πεπομφῶς 71
πέντε μὲν τὸν ἀριθμὸν υἱοὺς τὴν ἡλικίαν τέους γλῶτταν τὴν παρ' ἡμῖν πάτριον καὶ παι-
δείαν ἀκριβῶς μαθησομένους, τὴν τε μητέρα προσκυνούσαν τὸ ἱερόν, ὡς προεῖπον, ὀκηρό-
20 τερος ἦν καὶ τὸν Οὐαρδάνην ἐκώλυε συνεχῶς διηγούμενος τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις τε καὶ
πράξεις, φοβῶν αὐτὸν ὡς παύσοιτο τῆς ἐπ' αὐτοὺς στρατείας. παροξυνθεὶς οὖν ἐπὶ τοῦ- 72
τοις ὁ Πάρθος πόλεμον πρὸς Ἰζάτην κατήγγειλεν. οὐ μὴν ἔλαβε τῆς ἐπὶ τούτῳ στρατείας
ὄνησιν τοῦ Θεοῦ τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ πάσας ὑποτεμόντος· μαθόντες γὰρ οἱ Πάρθοι τὴν 73
διάνοιαν Οὐαρδάνου καὶ ὡς ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύσειν ἔκρινεν, αὐτὸν μὲν ἀναιροῦσι, τὴν
25 ἀρχὴν δὲ ἀδελφῷ Ἰκοτάρδῃ παρέδωκαν. καὶ τοῦτον δὲ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐξ ἐπιβουλῆς 74
τελευτήσαντα διαδέχεται Οὐολογέσης ὁ ἀδελφός, ὃς δὴ καὶ τοῖς δυσὶν αὐτοῦ ἀδελφοῖς
δυναστείας μεγάλας ἐπίστευσε, Πακόρῳ μὲν τῷ καὶ πρεσβυτέρῳ τὴν Μήδων, Τηριδάτῃ
δὲ τῷ νεωτέρῳ τὴν Ἀρμενίαν.

Ὁ δὲ τοῦ Ἰζάτου ἀδελφός Μονόβαζος καὶ οἱ συγγενεῖς θεωροῦντες τὸν βασιλέα διὰ 75
30 τὴν πρὸς Θεὸν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ τῶν ἡθῶν χρηστότητα ζηλωτὸν παρὰ
πᾶσι γεγενημένον ἔσχον ἐπιθυμίαν καὶ αὐτοὶ τὰ πάτρια καταλιπόντες ἔθεσι χρῆσθαι τοῖς
Ἰουδαίων, καὶ τὴν ἔφεσιν εἰς πέρας ἐξήνεγκαν. γίνεται δ' ἡ πρῶξις αὐτῶν τοῖς ὑπηκόοις 76
κατάφωρος, καὶ χαλεπήναντες οἱ μεγιστᾶνες καὶ ὀργίλως διατεθέντες οὐκ ἐφανερόν μὲν

3 τοῦτω Busb. τοούτων Berol. — 4 αὐτὸν^η αὐτῶν Berol. — 5 πιστεύεται^τ Berol. — Ἀρτάβανος
Busb. — 6 αὐτοῦ Berol. — τε ex θε corr. Berol. — προᾶγορεύσας Berol. — 8 ἑξαετοῦς χρόνον]
Ἰζάτου Iosephus. — 11 αὐτοῦ Berol. — 14 δὲ] δὴ Busb. cum Iosephi codd. — 15 ἡξίου] ἐπειθεν Iose-
phus. — 17 ἀκριβῶς, ἀκ i. ras. m. 2 ex corr. Busb. — 20 ἰαζάτην Berol. — 22 ἀναιροῦσιν man. 1
Berol. — 25 τῷ ἀδελφῷ Zonaras cum Iosepho. — ἰκοτάρδῃ Busb. — 26 οὐλεγέσης Busb. — 27 πακάρω

Berol. — τῷ om. Berol. — πρεσβυτά^τ Berol. — 30 καὶ .... χρηστότητα om. Iosephus. — 32 καὶ ...
ἐξήνεγκαν om. Iosephus. — 33 χαλεπίναντες Berol. — καὶ ... διατεθέντες om. Iosephus. — διαθέντες
man. 1 Busb. — μήνιδα] ὀργὴν Iosephus.

Zonaras I p. 511 Bonn.

- τὴν μήνιν, κατὰ νοῦν δ' ἔχοντες καιρὸν ἐπιτήδειον ἐξήτουν δίκην εἰσπράξασθαι παρ' αὐτῶν. καὶ δι' ἡγράφουσι πρὸς Ἀβίαν τῶν Ἀράβων βασιλέα χρήματα πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενοι στρατεύσασθαι θελήσαντι κατὰ τοῦ σφῶν βασιλέως. ἐπηγγέλλοντο δὲ καὶ περὶ τὴν πρώτην συμβολὴν καταλείψειν αὐτόν· θέλειν γὰρ αὐτὸν τιμωρήσασθαι καταλείψαντα τὰ πάτρια αὐτῶν· καὶ ὕρκους τὴν πρὸς ἀλλήλους ἐνδησάμενοι πίστιν σπεύδειν 5 τομῶς παρεκάλουν. πείθεται ὁ Ἀραβ, καὶ πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν ἦκεν ἐπὶ τὸν Ἰζάτην μηδὲν μελλήσας. πρώτη δὲ τοῦ πολέμου προσβολῇ πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθεῖν καταλείπουσι τὸν Ἰζάτην ἐκ συνθήματος πάντες καὶ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις ἐντρέψαντες 79 ἔφρουγον. οὐ μὴν ὁ Ἰζάτης κατεπλάγη, νοήσας δὲ προδοσίαν ὑπὸ τῶν μεγιστάνων γεγενῆσθαι καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στρατόπεδον ὑπεχώρησε, καὶ τὴν αἰτίαν ζητήσας ὡς ἔμαθε 10 συντεταγμένους πρὸς τὸν Ἀραβ, τοὺς μὲν αἰτίους ἀναιρεῖ, τῇ δὲ ἐπιούσῃ συμβαλὼν 80 πλείστους μὲν ἀπέκτεινε, πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασεν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα διώκων εἰς τι φρούριον συνήλασεν Ἀρσαμον καλούμενον ἐλὼν τε τὸ φρούριον καὶ διαρπάσας τὰ ἐν αὐτῷ, πολλὰ δὲ ἦν, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀδιαβηνήν. ὁ δὲ Ἀβίας περικαταλαμβανόμενος 81 ἑαυτὸν ἀνεῖλεν. ἀποτιχόντες δὲ οἱ τῶν Ἀδιαβηνῶν μεγιστᾶνες οὐδ' ὡς ἠρέμησαν, ἀλλὰ 15 γράφουσι πάλιν Οὐολογέσῃ τῷ Πάρθων βασιλεῖ παρακαλοῦντες ἀποκτείνειν μὲν τὸν Ἰζάτην, καταστῆσαι δὲ αὐτοῖς ἕτερον δυνάστην τῷ γένει Πάρθων· μισεῖν γὰρ τὸν ἑαυτῶν βασιλέα 82 ξένων ἐραστὴν ἐθῶν γενόμενον. διὰ ταῦθ' ὁ Πάρθος ἐπήρθη πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ πρόφασιν δικαίαν μὴ ἔχων τὰς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῷ δοθείσας τιμὰς ἔπεμψεν ἀπαιτῶν, 83 ἀπειθήσαντι δὲ κατήγγελε πόλεμον. ταράσσεται δὲ τὴν ψυχὴν οὐχὶ μετρίως ὁ Ἰζάτης, 20 84 κατάγνωσιν μὲν φέρειν αὐτῷ νομίσας τὸ τῶν δωρεῶν ἐξίστασθαι διὰ φόβον, εἰδὼς δὲ, ὅτι καὶ ἀπολαβὼν ὁ Πάρθος τὰς τιμὰς οὐκ ἂν ἠρεμήσῃ. ἔκρινεν οὖν ἐπιτρέψαι τῷ Θεῷ 86 τὸν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς κίνδυνον. παραγενομένου δὲ τοῦ Πάρθου μετὰ πολλῆς δυνάμεως θᾶττον ἐλπίδος, ὥδενσε γὰρ συντόνως, βαλομένου τε χάρακα καὶ ὁ Ἰζάτης ἀντεστρατοπε- 87 δεύσατο ἔχων ἱππεῖς ἑξακισχιλίους. ἀφικνείται δὲ πρὸς τὸν Ἰζάτην ἄγγελος παρὰ τοῦ 25 88 Πάρθου πεμφθεὶς, ὃς τὴν Πάρθων δύναμιν ὅση τις ἐστὶν ἠγγελεν. ἡπεῖλει δὲ δώσειν αὐτὸν δίκας ἀχάριστον περὶ δεσπότης γεόμενον, καὶ ῥύεσθαι τῶν βασιλέως αὐτὸν χειρῶν 89 οὐδὲ τὸν Θεὸν ὃν σέβει δυνήσεσθαι. ταῦτα τοῦ ἀγγέλου φράσαντος ὁ Ἰζάτης εἰδέναι μὲν τὴν Πάρθων δύναμιν ἔφη, γινώσκειν δ' ἀνθρώπων κρείσσω τὸν Θεόν. ἐφ' ἡκετεῖαν τε οὖν ἐτρέπετο τοῦ Θεοῦ καὶ χαμαὶ ῥίψας ἑαυτὸν καὶ σποδῶ τὴν κεφαλὴν καταισχύνας 30 91 μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἐνήστεινεν ἀνακαλῶν τὸν Θεόν καὶ δακρύων ἐποτιχάτο. ἐπήκοος δ' ὁ Θεὸς ἐγένετο, καὶ κατ' ἐκείνην εὐθὺς τὴν νύκτα δεξάμενος Οὐολογέσης ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐγγράπτο Λακῶν καὶ Σακῶν χεῖρα μεγάλην ἐπιστρατευσαμένην διαρπάζειν τὴν Παρ- θυνην, ἄπρακτος ἀνέβηξεν εἰς τοῦπίσω. καὶ Ἰζάτης οὕτω κατὰ Θεοῦ πρόνοιαν τὰς

3 ἐπηγγέλλοντο man. 1 Busb. — 5 ἐνδησάμενοι Berol — τομῶς om. Iosephus. — 10 ὡς om. Berol. — 11 συντεταγμένα Busb. — τὸν] τὴν Berol. — τῇ ... 12 ἀπέκτεινε om. Busb. — 13 τε] Zonaras cum Iosepho τε Berol. τὸ Busb. — συνήλασε Berol. — 14 ἦν] ἦν ἐν αὐτῷ Berol. — διαβηνήν Berol. — 15 διαβηνῶν Berol. — 16 οὐολογέση Berol. — 18 ταῦτα Busb. — 19 ἔπεμπεν Berol. — 20 κατήγγελλε Busb. — 21 ἰδὼς Berol. — 22 ἠρεμήσειεν Iosephus. — 24 βαλλομένου Busb. — 25 ἡπαῖς (αἷς compendio scripturae exaratum) Berol. — 26 ὅς] ὡς Berol. — ἠγγεῖλεν Berol. — ἡπεῖλη Berol. — 27 δεσπότης Berol. — 29 γινώσκει Berol. — δὲ Busb. — 29 τε om. Busb. — 30 καὶ χαμαὶ] χαμαὶ τε Busb. — 33 τὴν παρθυνῶν Busb.

Zonaras I p. 512 Bonn.

ἀπειλὰς τοῦ Πάρθου διαφεύγει. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον πεντηκοστὸν μὲν καὶ πέμπτον 92
ἀπὸ γενεᾶς πληρώσας ἔτος τέταρτον δὲ πρὸς εἰκοστῷ δυναστεύσας, καταλιπὼν παῖδας
εἴκοσι καὶ τέσσαρας καὶ θυγατέρας τοσαύτας καταστρέφει τὸν βίον. τὴν μέντοι διαδοχὴν τῆς 93
ἀρχῆς τὸν ἀδελφὸν Μονόβαζον ἐκέλευε λαβεῖν, ἀμειβόμενος αὐτὸν ὅτι μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς
5 θάνατον πιστῶς φυλάξειεν αὐτῷ τὴν βασιλείαν. ἡ δὲ μήτηρ Ἑλένη παραγενομένη εἰς τὴν 94
Ἀδιαβηνὴν μετὰ τὸν Ἰζάτου θάνατον οὐ πολὺν χρόνον αὐτῷ ἐπεβίωσεν. ὁ Μονόβαζος δὲ τὰ 95
τε ἐκείνης ὁστὰ καὶ τὰ τοῦ ἀδελφοῦ πέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα θάψαι προσέταξεν ἐν ταῖς
πυραμίσιν, ὥς ἡ μήτηρ κατεσκευάκει τρεῖς οὐσας τρία τε στάδια τῶν Ἱεροσολύμων ἀπεχούσας.
Φάδου δὲ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύοντος γόης τίς ἀνὴρ Θευδᾶς ὄνομα πείθει τὸν 97
10 πλεῖστον ὄχλον ἀναλαβόντα τὰς κτήσεις ἐπεσθαι πρὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν αὐτῷ·
προφήτης γὰρ ἔλεγεν εἶναι, καὶ προστάγματι τὸν ποταμὸν σχίσας δίοδον ἔφη παρέξειν
αὐτοῖς ὁρδίαν, καὶ πολλοὺς ἠπάτησεν. οὐ μὴν εἶασεν αὐτοὺς τῆς ἀφροσύνης ὄνασθαι 98
Φάδος, ἀλλ' ἐπεμψεν ἱλὴν ἱππέων ἐπ' αὐτούς, ἡ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀνεῖλε, πολλοὺς δὲ
ζῶντας ἔλαβεν, αὐτὸν τε τὸν Θευδᾶν ζωγρήσαντες ἀποτέμνουσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ
15 κομίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα. ἦλθε δὲ Φάδω Τιβερίος Ἀλεξάνδρος διάδοχος Ἀλεξάνδρου 100
παῖς τοῦ καὶ ἀλαβαρχήσαντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ πλούτῳ πρωτεύσαντος τῶν ἐκεῖ, ὃς
διήνεγκε τῇ πρὸς θεὸν εὐσεβείᾳ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου· τοῖς γὰρ πατρίοις οὐκ ἐνέμενεν
οὗτος ἔθεσιν. ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὸν μέγαν λιμὸν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν συνέβη γενέσθαι, 101
καθ' ὃν καὶ ἡ βασιλὶς Ἑλένη πολλῶν χρημάτων ὠνησαμένη σῖτον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου
20 διένεμε τοῖς ἀπορουμένοις, ὥς προεῖπον. πρὸς τούτοις δὲ καὶ οἱ παῖδες Ἰούδα τοῦ Γαλι- 102
λαίου ἀνηρέθησαν τοῦ τὸν λαὸν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀποστήσαντος Κυρηνίου τῆς Ἰουδαίας τιμη-
τεύοντος, Ἰάκωβος καὶ Σίμων, οὓς ἀνασταυρώσαι προσέταξεν Ἀλεξάνδρος. ὁ δὲ τῆς Χαλ- 103
κίδος βασιλεὺς Ἡρώδης μεταστήσας τῆς ἀρχιερωσύνης Ἰώσηπον τὸν τοῦ Κεμεδῆ τὴν
διαδοχὴν τῆς τιμῆς Ἀνανίᾳ τῷ τοῦ Νεδεβαίου δίδωσι. Τιβερίῳ δὲ Ἀλεξάνδρῳ Κούμανος
25 ἀφίκετο διάδοχος. καὶ τελευτᾷ τὸν βίον Ἡρώδης ὁ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀγρίππα ἀδελφός 104
ὀργῶν ἔτει τῆς Κλαυδίου Καίσαρος ἀρχῆς καταλιπὼν τρεῖς υἱούς, Ἀριστόβουλον μὲν ἀπὸ
τῆς πρώτης αὐτῷ τεχθέντα γυναικός, ἐκ Βερνίκης δὲ τῆς τᾶδελφοῦ θυγατρὸς Βερνικιανὸν
καὶ Ὑρκανόν. τὴν δ' ἀρχὴν αὐτοῦ Καῖσαρ Κλαύδιος Ἀγρίππᾳ τῷ νεωτέρῳ δίδωσι.
στάσεως δ' ἐμπεσοῦσιν τῇ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλει Κουμάνου τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν 105
30 πράγματα διοικούντος ἐφθάρησαν ὑπὸ ταύτης πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων. τῆς πάσχα γὰρ 106
καλουμένης ἐορτῆς ἐνστάσης, καθ' ἣν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν ἄνυμα προσφέρεισθαι, πολλῆς πάν-
τοθεν πληθύνος συναχθείσης ἐπὶ τὴν ἐορτὴν δείσας ὁ Κούμανος, μὴ πρὸς νεωτερισμὸν τι

4 μονόμαζον Berol. — 5 βασιλείαν] δυναστείαν Iosephus. — τὴν s. m. 1 Busb. — διαβηνὴν Berol. — 6 τὸν iterat Berol. — 7 ἐπέμψας Berol. — προσέτατεν Berol. — 8 κατεσκευάσκει Berol. — 10 αὐτοῦ Berol. — 13 εἰλὴν m. 1 Busb. — 14 ζωγρούσαντες Berol. — 15 post Φάδω una litt. erasa Berol. — 16 τῶν] τ et spatium vacuum 2 litt. Berol. — 18 ἰουδαίων Busb. — 20 Ἰούδα] ἰουδαίον δε Berol. — 23 ἰώσηπος Berol. — τὸν om. Berol. — 24 νεβαίου Berol. — 25 ἀγρίππου Busb. — 26 ἔτει om. Busb. — 27 αὐτοῦ Berol. — τεχθέντος Berol. — δέ] δὲ διὰ Berol. — τᾶδελφοῦ] τᾶδελφοῦ αὐτοῦ Berol. — 27 βερνικιανὸν Busb. — 28 κλαύδιον Berol. — 29 κουμάνω τοῦ κατὰ Berol. — 30 διοικούντι Berol. — 31 καλουμένης] προσαγορευομένης Iosephus. — 32 πληθύας Berol.

Zonaras I p. 513 Bonn.

- παρὰ τούτων προσπέσῃ, κελεύει τῶν στρατιωτῶν μίαν τάξιν ἀναλαβοῦσαν τὰ ὅπλα ἐπὶ
 107 τῶν τοῦ ἱεροῦ στοῶν ἐστάναι καταστελοῦντας τὸν νεωτερισμόν, εἰ ἄρα τίς γένοιτο. τοῦτο
 108 δὲ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύοντες ἐν ταῖς ἐορταῖς ἔπραττον. τετάρτη δ'
 ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς στρατιώτης τις ἀνακαλύψας ἐπεδείκνυε τῷ πλήθει τὰ αἰδοῖα, καὶ πρὸς
 τοῦτο τῶν θεασαμένων ὄργῃ καὶ θυμὸς ἦν οὐχ ἑαυτοὺς ὑβριεῖσθαι λεγόντων, ἀλλὰ τὸν 5
 θεὸν ἡσεβῆσθαι· τινὲς δὲ τῶν θρασυτέρων τὸν Κούμανον ἐβλασφήμουν ὑπ' αὐτοῦ τὸν
 109 στρατιώτην καθεῖσθαι λέγοντες. Κούμανος δὲ ἀκούσας οὐ μετρίως ἐρεθίζεται πρὸς τὰς
 110 βλασφημίας, παρήνει μέντοι παύσασθαι μηδὲ στάσεις ἐξάπτειν καὶ ταραχάς. μὴ
 πείθων δέ, μᾶλλον γὰρ ἐπέκειντο βλασφημοῦντες, κελεύει τὸ στράτευμα πᾶν τὰς
 πανοπλίας ἀναλαβόντας ἵκειν εἰς τὴν Ἀντιωνίαν, τὸ φρούριον τῷ ἱερῷ ἐπικείμενον. 10
 111 παραγενομένους δὲ τοὺς στρατιώτας θεασάμενον τὸ πλήθος καὶ φοβηθὲν φεύγειν ὥρμησε,
 τῶν δ' ἐξόδων στενῶν οὐσῶν διώκεσθαι νομίζοντες ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ συνωθούμενοι
 112 κατὰ τὴν φυγὴν πολλοὺς ὑπ' ἀλλήλων ἐν τοῖς στενοῖς θλιβομένους διέφθειρον. δύο οὖν
 μυριάδες ἤριθμήθησαν τῶν κατὰ τὴν στάσιν ἐκείνην φθαρέντων. πένθος δ' ἦν τὸ
 λοιπὸν ἀντὶ τῆς ἐορτῆς, καὶ πάντες ἐκλαθόμενοι τῶν εὐχῶν καὶ τῶν θυσιῶν ἐπὶ θρήνους 15
 ἐτρέποντο. τοιαῦτα μὲν ἐνὸς ἀσέλγεια στρατιώτου παθήματα γενέσθαι παρεσκεύασεν.
 113 οὐπω δ' αὐτῶν τὸ πένθος τοῦτο καὶ ὁ θροῦς ἐπέπαντο καὶ κακὸν ἄλλο τῷ προτέρῳ
 προσεπιγίνεται· τῶν γὰρ ἐφεστώτων ἐπὶ νεωτερισμῷ τινὲς κατὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν ὡς
 ἑκατὸν σταδίων ἄποθεν ἀπέχουσαν τῆς πόλεως Στέφανόν τινα τοῦ Καίσαρος δοῦλον ὁδοι-
 114 ποροῦντα ληστεύσαντες ἄπασαν αὐτοῦ τὴν κτῆσιν διαρπάζουσιν. ἀκούσας δὲ τὸ πραχθέν 20
 ὁ Κούμανος εὐθὺς πέμπει στρατιώτας, κελεύσας αὐτοῖς τὰς πλησίον χώρας διαρπάσαι,
 115 τοὺς δ' ἐπιφανεστάτους αὐτῶν δῆσαντας ἐπ' αὐτὸν ἀγαγεῖν. τῆς δὲ ποροθήσεως τῶν χωρίων
 ὑπὸ τῶν πεμφθέντων στρατιωτῶν γινομένης ἀτάσθαλός τις ἐξ αὐτῶν νεανίας τοὺς
 Μωυσέος νόμους ἐν τινὶ κώμῃ λαβὼν σεβασμίως κειμένους, προκομίσας εἰς τὴν πάντων
 ὄψιν ἀναιδῶς διέσχισεν ἐπιβλασφημῶν καὶ πολλὰ κατακερτομῶν καὶ ἀκρατῶς καθυλακτῶν. 25
 116 οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες καὶ πολλοὶ συνδραμόντες καταβαίνουσιν εἰς Καισάρειαν,
 ἐκεῖ γὰρ ἔτυχεν ὁ Κούμανος ὢν, ἰκετεύοντες μὴ αὐτοὺς ἀλλὰ τὸν θεὸν οὐπερ οἱ νόμοι
 καθυβρίσθησαν ἐκδικῆσαι· ζῆν γὰρ οὐχ ὑπομένειν τῶν πατρίων καὶ νομίμων αὐτοῖς οὕτως
 117 περιυβρισμένων. καὶ ὁ Κούμανος δείσας, μὴ πάλιν νεωτερίσειε τὸ πλήθος τὸν ἐνυβρί-
 σαντα τοῖς νόμοις στρατιώτην πελεκίσας ἔπανσε τὴν στάσιν. 30
 118 Γίνεται δὲ καὶ Σαμαρείταις ἔχθρα πρὸς Ἰουδαίους δι' αἰτίαν τοιαύτην· ἔθος ἦν τοῖς
 Γαλιλαίοις ἐν ταῖς ἐορταῖς εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν παραγινομένοις ὁδεύειν διὰ τῆς Σαμαρέων
 χώρας. καὶ τότε καθ' ὁδὸν αὐτοῖς κώμης Γιναῆς λεγομένης τῆς ἐν μεθορίῳ κειμένης
 Σαμαρείας τε καὶ τοῦ μεγάλου πεδίου τινὲς συνάψαντες μάχην πολλοὺς αὐτῶν ἀναιροῦσι.
 119 πυθόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα τῶν Γαλιλαίων οἱ πρῶτοι πρὸς Κούμανον ἀφίκοντο καὶ 35

7 καθῆσθαι Berol. — ἐρεθίζεται evan. Busb. — 11 τοὺς] τοῦ Berol. — 12 ὥρμησαν Berol. —
 13 τὴν om. Busb. — τοῖς] ταῖς Busb. — 19 ἀπέχουσαν om. Iosephus. — 20 κτίσιν Berol. — 21 χώρας]
 κώμας Iosephus. — 24 sq. ab epitomatore aucta sunt. — 24 σεβασμίους Berol. — 25 ἀναιδῶς Berol. —
 καθυλακτῶν Berol. — 26 καισάρειαν Berol. — 27 τούμανος Berol. — 26 litt. καθυβ non extant
 spatío vacuo relicto Berol. — 29 καθυβρισμένων Berol. — 31 in marg. ε' Busb. — 32 ὁδεύει Berol.

Zonaras I p. 514 Bonn.

παρεκάλουν αὐτὸν τῶν ἀδίκως ἀνηρημένων μετεῖναι τὸν θόνον. ὁ δὲ χρήμασι πολλοῖς ἀποτυφλωθεὶς ὑπὸ τῶν Σαμαρέων κακείοις μᾶλλον πεισθεὶς τὴν ἐκδίκησιν ὀλιγόρησεν. ἀγανακτήσαντες δ' ἐπὶ τούτῳ Γαλιλαῖοι τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἔπειθον ἐφ' ὅπλα καὶ 120 θόνους χωρῆσαι καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. τῶν δ' ἐν τέλει καταπραῦνειν αὐτοὺς 121 καὶ συστέλλειν τὴν ταραχὴν πειρωμένων καὶ πείσειν τὸν Κούμανον ἐπαγγελομένων δίκας εἰσπράξασθαι παρὰ τῶν ἀνηρηκότων, ἐκείοις μὲν οὐ προσέσχον, ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὅπλα καὶ βοηθεῖν Ἐλεάζαρον τὸν τοῦ Λειναίου παρακαλέσαντες, ληστής δ' οὗτος ἦν ἔτη 122 πολλὰ τὴν διατριβὴν ἐν ὅρῳ πεποιημένος, κόμας τινὰς τῶν Σαμαρέων ἐμπρήσαντες διαρπάζουσι. Κούμανος δὲ ἀναλαβὼν τὴν τῶν Σεβαστηνῶν ἱλὴν καὶ πεζῶν τέσσαρα τάγματα 123 τοὺς τε Σαμαρεῖς καθοπλίσας ἐξῆλθεν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ συμβαλὼν πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε πλείους δὲ ζῶντας ἔλαβεν. οἱ δὲ πρῶτοι κατὰ τιμὴν καὶ γένος τῶν 124 Ἱεροσολυμιτῶν, ὡς εἶδον εἰς οἶον κακῶν μέγεθος ἤκουσι, μετενδυσάμενοι σάκκους καὶ σποδοῦ τὰς κεφαλὰς ἀναπλήσαντες παντοῖοι τοὺς ἀφεστῶτας παρακαλοῦντες ἦσαν καὶ πείθοντες πρὸ ὀφθαλμῶν θεμένους κατασκαφησομένην μὲν αὐτῶν τὴν πατρίδα, τὸ δ' 125 ἱερὸν πυρποληθισόμενον, αὐτῶν δὲ καὶ γυναικῶν σὺν τέκνοις ἀνδραποδισμοὺς ἐσομένους, μεταθέσθαι τὸν λογισμὸν καὶ τὰ ὅπλα ῥίψαντας ἡρεμεῖν ἀποχωρήσαντας εἰς τὰ αὐτῶν. ταῦτα δ' ἐπιόντες ἔπεισαν. καὶ οἱ μὲν διελύθησαν, οἱ λησταὶ δ' ἐπὶ τοὺς ὄχυρους τόπους 126 πάλιν ἐπανῆλθον. ἐξ ἐκείνου τὸ ἡ σύμπασα Ἰουδαία ληστηρίων ἐπληρώθη. Σαμαρέων δὲ οἱ πρῶτοι πρὸς Νουμίδιον Κουαδράτον τῆς Συρίας προεστηκότα κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον 127 ἐν Τύρῳ τυγχάνοντα παραγενόμενοι κατηγόρουν τῶν Ἰουδαίων, ὡς τὰς κόμας αὐτῶν ἐμπρήσειαν καὶ οὐχ οὕτως ἀγανακτεῖν περὶ ὧν αὐτοὶ πεπόνθασιν ἔφασκον, ὡς ὅτι Ῥωμαίων 128 καταφρονήσειαν, ἐφ' οὓς κριτὰς ἔχρην αὐτοῖς εἶπερ ἡδικοῦντο παραγενέσθαι, νῦν δὲ ὡς οὐκ ἐχόντων ἡγεμόνας Ῥωμαίους καταδραμεῖν· ἦκειν οὖν ἐπ' αὐτὸν ἐκδικίας τευξόμενοι. ταῦτα μὲν οὖν οἱ Σαμαρεῖς κατηγόρουν. Ἰουδαῖοι δὲ καὶ τῆς μάχης αἰτίους γεγονέναι 129 Σαμαρεῖς ἔφασαν, πρὸ πάντων δὲ Κούμανον δώροις ὑπ' αὐτῶν φθαρέντα καὶ παρασιωπήσαντα τὸν τῶν ἀνηρημένων θόνον. καὶ Κουαδράτος ἀκούσας ὑπερτίθεται τὴν κρίσιν, 130 εἰπὼν ἀποφανείσθαι, ἐπειδὴν εἰς τὴν Ἰουδαίαν παραγενόμενος ἀκριβέστερον ἐπιγνώῃ τὴν ἀλήθειαν. καὶ οἱ μὲν ἀπῆσαν ἄπρακτοι. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ὁ Κουαδράτος ἦκεν εἰς Σαμάρειαν, ἔνθα διακούσας αἰτίους τῆς ταραχῆς ὑπέλαβε γεγονέναι Σαμαρεῖς. ὡς δὲ 30 καὶ Ἰουδαίους τινὰς νεωτερίσαντας ἔμαθεν, ἀνεσταύρωσεν οὓς Κούμανος ἔλαβεν αἰχμαλώτους. κακῆΐθεν εἰς κόμην τινὰ παραγενόμενος Λύδδα λεγομένην πόλεως τὸ μέγεθος οὐκ 130 ἀποδέουσιν καθίσας ἐπὶ βήματος καὶ δευτέρου τῶν Σαμαρέων διακούσας διδάσκειται παρὰ τινος Σαμαρέως, ὅτι τῶν Ἰουδαίων τίς πρῶτος ὄνομα Λόιτος καὶ τινες σὺν αὐτῷ νεωτερισταὶ

3 sq. aucta ab epitomatore — δὲ Busb. — 5 πείσει Berol. — ἐπαγγελομένων m. 1 Busb. — 6 παρὰ] περὶ Berol. — 7 περὶ καλέσαντες Berol. — 8 κόμα Berol. — 12 οἶον Berol. — 13 τοὺς] τὰς Berol. — ἐφεστῶτας Busb. — 16 τὸν] αὐτὸν Berol. — 17 ἐπιόντες] εἰπόντες Iosephus. — ὄχυροῖς Berol. — 18 πάλιν ἀπῆλθον Busb. — 19 νομὸν· θίον Berol. νομίδιον Busb. — κουαδράτων Berol. — 20 περιγενόμενοι Berol. — 22 περιγενέσθαι Berol. — αἶς om. Berol. — 23 ἦκειν ... αὐτὸν evan. Busb. — 24 οὖν om. Busb. — 25 περισιωπήσαντα Berol. — 26 τὸν evan. Busb. — θόνων Berol. — 28 ἀποφανῆσθαι Berol. — 29 ἐνθα δὲ ἀκούσας Berol. — 31 λύδδα Berol. λύδδαν Busb. — 31 λεγομένους Berol. — 32 διακρίνας Berol. — 32 σαμαρέος Berol.

Xonaras I p. 515 Bonn,

- 131 τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν πείσαισαν τὸν ὄχλον ἐπὶ τῇ Ῥωμαίων ἀποστάσει. καὶ κείνους μὲν
ὁ Κουαδράτης ἀνελεῖν προσέταξε, τοὺς δὲ περὶ Ἀνανίαν τὸν ἀρχιερέα καὶ τὸν στρατηγὸν
Ἀνανον δῆσας εἰς Ῥώμην ἐπέμψε περὶ τῶν πεπραγμένων λόγον ὑφ' ἑξόντας Κλαυδίω
132 Καίσαρι. κελεύει δὲ καὶ τοῖς τῶν Σαμαρεῶν πρώτοις καὶ τοῖς Ἰουδαίων Κουμάνω τὲ τῷ
ἐπιτρόπῳ καὶ Κέλερι, χιλιάρχος δ' ἦν οὗτος, ἐπὶ τῆς βίας ἀπιέναι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα 5
133 κριθισμένους ἐπ' αὐτοῦ περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ζητήσεων. αὐτὸς δὲ δεῖσας, μὴ τὸ
πλήθος πάλιν νεωτερίσειε τῶν Ἰουδαίων, εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἀφικνεῖται· κατα-
λαμβάνει δ' αὐτὴν εἰρηνευομένην καὶ πάτριον ἑορτὴν τῷ Θεῷ τελούσαν. πιστεύσας οὖν
μηδὲνα νεωτερισμὸν παρ' αὐτῶν γεγενῆσθαι καταλιπὼν ἑορτάζοντας ὑπέστρεφεν εἰς
134 Ἀντιόχειαν. οἱ περὶ Κούμανον δὲ καὶ τοὺς πρώτους τῶν Σαμαρεῶν ἀναπεμφθέντες εἰς 10
Ῥώμην λαμβάνουσι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἡμέραν, καθ' ἣν περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀμ-
135 φισβιτήσεων λέγειν ἔμελλον. σπουδὴ δὲ μεγίστη τῷ Κουμάνῳ καὶ τοῖς Σαμαρεῦσιν ἦν
παρὰ τῶν Καίσαρος ἀπελευθέρων καὶ φίλων, καὶ περιεγενοντο τῶν Ἰουδαίων, εἰ μὴ περ
Ἀγρίππας ὁ νεώτερος ἐν τῇ Ῥώμῃ τυγχάνων κατασπευδομένους ἰδὼν τοὺς τῶν Ἰουδαίων
πρώτους ἐδεήθη πολλὰ τῆς τοῦ αὐτοκράτορος γυναικὸς Ἀγριππίνης πείσαι τὸν ἄνδρα 15
δικάσαντα πρεπόντως τῇ αὐτοῦ δικαιοσύνῃ τιμωρήσασθαι τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως.
136 καὶ Κλαύδιος τῇ δεήσει ταύτῃ προεντρεπισθεὶς καὶ διακούσας, ὡς εὔρε τῶν κακῶν ἀρχηγούς
τοὺς Σαμαρείτας γενομένους, τοὺς μὲν ἀναβάνας πρὸς αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀναιρεθῆναι, τῷ
Κουμάνῳ δὲ φυγὴν ἐπέβαλε, Κέλλερα δὲ τὸν χιλιάρχον ἐκέλευσεν ἀγαγόντας εἰς τὰ Ἱερο-
σόλυμα πάντων ὁρώντων ἐπὶ τὴν πόλιν πᾶσαν σύραντας οὕτως ἀποκτεῖναι. 20
137 Πέμπει δὲ καὶ Κλαύδιος Φίληκα Πάλαντος ἀδελφὸν τῶν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν προσθη-
138 σόμενον πραγμάτων. τῆς δὲ ἀρχῆς δωδέκατον ἔτος πεπληρωκὸς δωρεῖται τὸν Ἀγρίππαν
Φιλίππου τετραρχίαν καὶ Βαταναίαν προσθεὶς αὐτῷ τὴν Τραχωνίτιν σὺν Ἀβέλλᾳ· Λυσανίου
δ' αὐτῇ ἐγεγόνει τετραρχία· τὴν Χαλκίδα δ' αὐτὸν ἀφαιρεῖται δυναστεύσαντα ταύτης ἔτη
139 τέσσαρα. λαβὼν δὲ τὴν δωρεὰν παρὰ τοῦ Καίσαρος ὁ Ἀγρίππας ἐκδίδωσι πρὸς γάμον 25
Ἀζίζῳ τῷ Ἑμεσῶν βασιλεῖ περιτέμενσθαι θελήσαντι Ἀρουσίλλαν τὴν ἀδελφὴν· Ἐπιφανὴς
γὰρ ὁ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παῖς παρητήσατο τὸν γάμον μὴ βουληθεὶς εἰς τὰ Ἰουδαίων
140 ἔτη μεταβαλεῖν. καὶ Μαριάμην ἐξέδωκεν Ἀρχελάῳ τῷ Ἑλκίου παιδὶ πρότερον ὑπὸ
Ἀγρίππα τοῦ πατρὸς ἀρμοσθεῖσαν αὐτῷ, καὶ γίνεται θυγάτηρ αὐτοῖς ὄνομα Βερνίκη.
141 διαλύονται δὲ τῇ Ἀρουσίλλῃ πρὸς τὸν Ἀζίζον οἱ γάμοι μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοιαύτης 30
142 ἐμπεσούσης αἰτίας· καθ' ὃν καιρὸν τῆς Ἰουδαίας ἐπετρόπευε Φίληξ θεασάμενος ταύτην,
καὶ γὰρ ἦν κάλλει πασῶν διαφέρουσα, λαμβάνει τῆς γυναικὸς ἐπιθυμίαν, καὶ Ἀτομον
ὀνόματι τῶν ἑαυτοῦ φίλων Ἰουδαίων, Κύπριον δὲ γένος, μάγον εἶναι σκηπτόμενον πέμπει
πρὸς αὐτὴν ἔπειθέ τε τὸν ἄνδρα καταλιποῦσαν αὐτῷ γήμασθαι, μακαρίαν ποιήσιν

1 πείσαισαν sic Busb. Berol. — 2 ἀνελεῖν] ἀνε et spat. vacuum 4 litt. Berol. — 3 ἀπέπεμψε Busb. — 4 τοῖς τῶν . . . πρώτοις καὶ om. Busb. — 5 βία Berol. — 6 δὲ om. Berol. — 7 νεωτερίσειε Berol. — ἀφικνεῖται evan. Busb. — 13 παρὰ] περὶ Berol. — 15 τοῦ om. Busb. — 19 φνγεῖν Berol. — 23 τετραρχίαν Berol. — τραχωνίτην Berol. — ἀβέλλα Busb. — 25 litt. βὼν δὲ evan. Busb. — 27 γὰρ] δὲ Berol. — 28 Ἑλκίου] ἐνκίου Berol. — ἀγρίππου Busb. — 29 θυγατέρα αὐτῆς Berol. — 30 μετ'] ἐπ' Berol. — χρόνων Berol. — 31 διαφέρουσαν Berol. — 33 μάγον] μάγ, post γ erasum nescio quid Busb.

Zonaras I p. 516 Bonn.

ἐπαγγελλόμενος. ἡ δὲ κακῶς πράττουσα παραβῆναι τε τὰ πάτρια νόμιμα πείθεται καὶ 143
τῷ Φίλῃ γήμασθαι. τεκοῦσα δ' ἐξ αὐτοῦ παῖδα προσηγόρευσεν Ἀγρίππαν. ἀλλ' ὃν μὲν 144
τρόπον ὁ νεανίας οὗτος σὺν τῇ γυναικὶ κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν τοῦ Βεσβίου ὄρους ἐπὶ τῶν
Τίτου Καίσαρος χρόνων ἠφανίσθη, μετὰ ταῦτα δηλώσω. Βερνίκη δὲ μετὰ τὴν Ἡρώδου 145
5 τελευτήν, ὃς αὐτῆς ἀνὴρ καὶ θεῖος ἐγερόνει, πολὺν χρόνον ἐπιχρεύσασα, φήμης ἐπισχούσης,
ὅτι τὰδελεφῶ συνήει, πείθει Πολέμωνα, Κιλικίας δ' ἦν οὗτος βασιλεύς, περιτεμόμενον ἀγα-
γέσθαι πρὸς γάμον αὐτὴν· οὕτως γὰρ ἐλέγξειν ᾤετο ψευδεῖς τὰς διαβολάς. καὶ ὁ Πολέμων 146
ἐπέισθη μάλιστα διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῆς· οὐ μὴν ἐπὶ πολὺ συνέμεινεν ὁ γάμος, ἀλλ' ἡ
Βερνίκη δι' ἀκολασίαν, ὡς ἔφασαν, κατέλιπε τὸν Πολέμωνα. ὁ δ' ἅμα τοῦ τε γάμου καὶ
10 τοῦ τοῖς ἔθεσι τῶν Ἰουδαίων ἐμμένειν, ἀπήλλακτο. τῷ αὐτῷ δὲ καιρῷ καὶ Μαριάμ 147
παραιτησαμένη τὸν Ἀρχέλαον συνώκησε Δημητρίῳ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίων πρω-
τεύοντι· γενόμενον δ' αὐτῇ παιδίον ἐξ ἐκείνου Ἀγριππῖνον προσηγόρευσε.

Τελεντιᾶ δὲ Κλαύδιος Καίσαρ βασιλεύσας ἔτη δεκατρία καὶ μῆνας ὀκτὼ πρὸς ἡμέρας 148
εἴκοσι, καὶ λόγος ἦν, ὡς ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἀγριππίνης φαρμάκοις ἀνῆρητο. ταύτης πατὴρ
15 μὲν ἦν Γερμανικὸς ὁ Καίσαρος ἀδελφός, ἀνὴρ δὲ γενόμενος ἦν Δομέτιος ὁ βάρβαρος τῶν
ἐπισήμων κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν. οὗ τελευτήσαντος χρεεύουσιν αὐτὴν Κλαύδιος ἄγεται 149
ἐπαγομένην καὶ παῖδα Δομέτιον ὁμώνυμον τῷ πατρί. προαηγήκει γὰρ τὴν γυναῖκα
Μεσαλίαν διὰ ζηλοτυπίαν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες ἐγερόνεισαν Βρετανικὸς καὶ Ὀκταούσιος
καὶ Ὀκταουία πρεσβυτάτη τῶν ἀδελφῶν, ἦν ἐκ Πετεινῆς τῆς πρώτης γυναικὸς εἶχε. 150
20 καὶ δὴ τὴν Ὀκταουίαν ἤρμοσε τῷ Νέρωνι· τοῦτο γὰρ ὕστερον αὐτὸν ἐκάλεσεν εἰσποιησά-
μενος αὐτὸν ὁ Καίσαρ. δεδοικυῖα δ' ἡ Ἀγριππίνα, μὴ ὁ Βρετανικὸς ἀνδρωθεὶς αὐτὸς 151
παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν ἀρχὴν παραλάβοι, τῷ αὐτῆς παιδί προαρπάσαι βουλομένη τὴν ἡγε-
μονίαν τὰ τε περὶ τὸν θάνατον τοῦ Κλαυδίου ὡς λόγος διεπράξατο, καὶ παραχρῆμα 152
πέμπει τὸν τῶν στρατευμάτων ἑπαρχὸν Βουρρον καὶ σὺν αὐτῷ τοὺς χιλιάρχους ἀπάξοντας
25 εἰς τὴν παρεμβολὴν τὸν Νέρωνα καὶ προσαγορεύοντας αὐτὸν αὐτοκράτορα. Νέρων δὲ 153
τὴν ἀρχὴν οὕτω παραλαβὼν Βρετανικὸν μὲν ἀδήλως τοῖς πολλοῖς ἀναιρεῖ διὰ φαρμάκων,
φανερῶς δὲ οὐκ εἰς μακρὰν τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ φονεύει, κτείνει δὲ καὶ τὴν Ὀκταουίαν,
ἣ συνώκει, πολλοὺς τὲ ἐπιφανεῖς ὡς αὐτῷ ἐπιβουλεύοντας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων οὐ 154
πλείω. ἐπανέξω δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τὴν τῶν οἰκείων διήγησιν. 157

30 Τῷ γὰρ πρώτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ἔτει τελευτήσαντος τοῦ Ἑμεσῶν δυνάστου Ἀζίζου 158
Σόεμος ἀδελφὸς τὴν ἀρχὴν διαδέχεται, τὴν δὲ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας προστασίαν Ἀριστό-
βουλος Ἡρώδου τοῦ Χαλκίδος βασιλέως παῖς ὑπὸ Νέρωνος ἐγχειρίζεται. καὶ τῷ Ἀγρίππᾳ 159
δεδώρηται μοῖραν τινα τῆς Γαλιλαίας ὁ Καῖσαρ Τιβεριάδα καὶ Ταριχαίας, δίδωσι δὲ καὶ
Λουλίδα πόλιν τῆς Περαιᾶς καὶ κόμας τὰς περὶ αὐτὴν δεκατέσσαρας.

1 τε om. Busb. — 3 σὺν] καὶ Berol. — 5 χρόνων Berol. — 6 ἀγέσθαι Busb. — 7 ἐλέγξ et spatium vacuum circ. 4 litt. Berol. — 8 litt. διὰ τὸ non extant spatio vacuo relicto 6 litt. Berol. — 8 litt. ἀλλ' ἡ βερνίκη δι' evan. Busb. — ἔφασαν Berol. — litt. λέμωνα evan. Berol. — 9 δὲ Busb. — 11 τῶν] τῷ Busb. — προτεύοντι Berol. — 17 ἐπαγομένην ... πατρί om. Busb. — 18 μασαλίαν Berol. — 21 δ' i. ras. Busb. — βρετανικὸς Busb. — 22 παρὰ] περὶ Berol. — 23 τε evan. Busb. — 25 προσαγορεύοντες Berol. — 26 φάρκων Berol. — 27 litt. κ εἰς μακρὰν τὴν μητέρα τὴν evan. Busb. — 28 αὐτοῦ Berol. — 29 ἐπανάξω Laur. — 30 τῆς evan. Busb. — ἔτι Berol. — 31 διαδέχων Berol. — 33 δεδώρηται] δὲ δωρεῖται Iosephus. — 33 ταριχαία Berol. — 34 Λουλίδα] Ἰουλιάδα Iosephus.

Zonaras I p. 517 Bonn.

- 160 Τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πρὸς τὸ χεῖρον αἰεὶ τὴν ἐπίδοσιν ἐλάμβανε· λησθηρίων
 161 γὰρ ἡ χώρα πάλιν ἀνεπλήσθη καὶ γοήτων ἀνθρώπων, οἱ τὸν ὄχλον ἡπάτων. ἀλλὰ τούτων
 μὲν ὁ Φίληξ πολλοὺς κατ' ἐκάστην σὺν τοῖς λησταῖς λαμβάνων ἀνῆρει, καὶ Ἐλεάζαρον δὲ
 τὸν Λειναίου παῖδα τὸν συστήσάμενον τῶν ληστῶν τὸ σύνταγμα δι' ἐνέδρας εἰλε ζῶντα·
 πίστιν γὰρ αὐτῷ προτείνας ὑπὲρ τοῦ μηδὲν πείσεσθαι κακὸν πείθει πρὸς αὐτὸν ἀφι- 5
 162 κέσθαι καὶ δῆσας ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην. ἔχων δὲ ἀπεχθῶς καὶ πρὸς τὸν ἀρχιερέα
 Ἰωνάθην ὁ Φίληξ διὰ τὸ πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ ρουθετεῖσθαι περὶ τοῦ κρείττονως προῖστα-
 σθαι τῶν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πραγμάτων, μὴ καὶ μέμψιν αὐτὸς ὀφλοῖη παρὰ τοῖς πλῆ-
 θεσιν αἰτησάμενος ἐκείνον παρὰ τοῦ Καίσαρος πεμφθῆναι τῆς Ἰουδαίας ἐπίτροπον, πρό-
 φασιν ἐπειόει δι' ἧς μεταστήσεται τὸν συνεχῶς ὀχληρὸν αὐτῷ γενόμενον· βαρὺ γὰρ τοῖς 10
 163 ἀδικεῖν ἐθέλουσιν τὸ συνεχῶς ρουθετοῦν. καὶ δὴ τὸν πιστότατον τῶν Ἰωνάθου φίλων
 Ἱεροσολυμίτην τὸ γένος Λωρᾶν ὄνομα πείθει πολλὰ χρήματα δώσειν ὑπισχνούμενος ἐπα-
 164 γαγεῖν τῷ Ἰωνάθῃ τοὺς ληστὰς ἀναιρήσοντας, κακείνος ὑπήκουσεν· ἀνέβησαν γὰρ τινες
 τῶν ληστῶν εἰς τὴν πόλιν προσκυνήσοντας τὸν θεὸν φέροντες ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας ξιφίδια
 165 καὶ συναναμιγνέτες τῷ Ἰωνάθῃ κτείνουσιν αὐτόν. ἀνεκδικήτου δὲ τοῦ φόνου μεμενηκότος 15
 μετὰ πάσης τὸ λοιπὸν ἀδείας ἀναβαίνοντες οἱ λησταὶ ἀνῆρουν οὓς μὲν ἐχθροὺς ἐαντῶν,
 οὓς δ' ἐπὶ χρήμασιν ἄλλοις ὑπηρετοῦντες, οὐ μόνον κατὰ τὴν πόλιν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ
 166 ἱερὸν ἐνίοις, οὐδ' ἐν τούτῳ δοκοῦντες ἀσεβεῖν. διὰ τοῦτ' οἶμαι καὶ τὸν θεὸν μισήσαντα
 τὴν ἀσεβειαν αὐτῶν ἀποστραφῆναι μὲν ἡμῶν τὴν πόλιν, τὸ δὲ ἱερὸν οὐκέτι καθαρὸν
 οἰκητήριον αὐτῷ κρίναντα Ῥωμαίους ἐπαγαγεῖν ἡμῖν κατὰ τὴν πόλιν καθάρσιόν τε πῦρ 20
 καὶ δουλείαν ἐπενεγκεῖν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις σωφρονίσαι ταῖς συμφοραῖς βουλόμενον
 167 ἡμᾶς. γόητες δὲ καὶ ἀπατεῶνες ἄνθρωποι τὸν ὄχλον πείθον αὐτοῖς εἰς τὴν ἐρημίαν
 168 ἔπεσθαι· δείξιν γὰρ ἔφασαν ἐναργῆ τέρατα καὶ σημεῖα κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν
 γινόμενα. καὶ πολλοὶ πεισθέντες τῆς ἀφροσύνης τιμωρίαν ὑπέσχον· ἀναχθέντας γὰρ αὐτοὺς
 169 Φίληξ ἐκόλασεν. ἀφικνεῖται δὲ τις ἐξ Αἰγύπτου κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν εἰς Ἱεροσόλυμα 25
 προφήτης εἶναι λέγων καὶ συμβουλεύων τῷ δημοτικῷ πλήθει σὺν αὐτῷ πρὸς ὅρος τὸ τῶν
 170 ἐλαιῶν, ὃ τῆς πόλεως ἀντικρυ κείμενον ἀπέχει στάδια πέντε· θέλειν γὰρ ἔφασκεν αὐτοῖς
 171 ἐκεῖθεν ἐπιδεῖξαι, ὡς κελεύσαντος αὐτοῦ πίπτει τὰ τῶν Ἱεροσολύμων τείχη. Φίληξ δ' ὡς
 ἐπύθετο ταῦτα, κελεύει τοῖς στρατιώταις ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα καὶ μετ' αὐτῶν ὁρμήσας προσ-
 βάλλει τοῖς περὶ τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τετρακοσίους μὲν ἀνεῖλε, διακοσίους δὲ ζῶντας ἔλαβεν. 30
 172 ὁ δ' Αἰγύπιος διαδράς ἐκ τῆς μάχης ἀφανῆς ἐγένετο. πάλιν δ' οἱ λησταὶ τὸν δῆμον εἰς
 τὸν πρὸς Ῥωμαίους ἡρέθιζον πόλεμον μηδὲν ὑπακούειν αὐτοῖς θέλοντες, καὶ τὰς τῶν
 ἀπειθούντων κώμας ἐμπιπρῶντες διέφθειρον.

1 i. marg. ς Busb. — 5 ὑπὲρ] ὑπὸ Berol. — κακὸν] κακοὶ Berol. — 7 Ἰωνάθην Berol. —
 9 παρὰ] περὶ Berol. — 10 αὐτῶν Berol. — 11 θέλουσι Busb. — Ἰωνάθου] *io* reliquis *evanidis* Busb.

⁹
 ἰωνά Berol. — 12 ἱεροσολυμήτην Berol. — ἰωνάθα Berol. — 13 ὑπὴ σεν Berol. — 14 φέροντες]
 ἔχοντες Iosephus. — ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας non extant spatio vacuo 9 litt. relicto Berol. — 14 ξιφίδιον

⁹
 Berol. — 15 τῶν ἰωνά Berol. — 16 λισταὶ Berol. — 17 ὑπηρετοῦντας Berol. — 18 δοκοῦντας Busb. —
 23 ἔπεσθαι Berol. Busb. ut saepe. — 29 κελεύει, λ in ras. Berol. — litt. ατιώταις ἀναλαβεῖν *evan*.

⁹
 Busb. — 30 τετρακοσίους, *τρα* ex *σσ* corr. Busb. — 32 πρὸς *evan*. Busb. — 33 ἀπειλούντων Busb. —
 33 διέφθειρον] διήρπαζον Iosephus.

Zonaras I p. 618 Bonn.

- Γίνεται δὲ καὶ τῶν Kaisάρειαν οἰκούντων Ἰουδαίων στάσις πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ 173
Σύρου περὶ ἰσοπολιτείας· οἱ μὲν γὰρ Ἰουδαῖοι πρωτεύειν ἠξίουσαν διὰ τὸ τὸν κτίστην τῆς
Kaisαρείας Ἡρώδην αὐτῶν βασιλεῖα γεγονέναι Ἰουδαῖον τῷ γένει, Σύροι δὲ τὰ μὲν περὶ
τὸν Ἡρώδην ὁμολογούν, ἔφασαν δὲ τὴν Kaisάρειαν Στράτωνος πύργον τὸ πρότερον
5 καλεῖσθαι καὶ τότε μηδένα γεγονέναι τῆς πόλεως τῶν Ἰουδαίων οἰκήτορα. ταῦτα ἀκού- 174
σαντες οἱ τῆς χώρας ἔπαρχοι λαβόντες ἀμφοτέρωθεν τοὺς αἰτίους τῆς στάσεως πληγαῖς
ῥῆκισαντο καὶ τὴν ταραχὴν οὕτω κατέστειλαν πρὸς ὀλίγον. πάλιν γὰρ οἱ κατὰ τὴν πόλιν 175
Ἰουδαῖοι τῷ πλούτῳ θαρροῦντες καὶ διὰ τοῦτο καταφρονοῦντες τῶν Σύρων ἐβλασφήμουν
εἰς αὐτοὺς ἐρεθίσαι προσδοκῶντες. οἱ δὲ χρήμασι μὲν ἡττώμενοι. μέγα δὲ φρονοῦντες 176
10 ἐπὶ τῷ πλείστοις τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους ἐκεῖ στρατευομένων Kaisαρεῖς εἶναι καὶ Σεβαστηγούς
μέχρι μὲν τινος καὶ αὐτοὶ τοὺς Ἰουδαίους λόγῳ ὕβριζον, εἶτα λίθοις ἀλλήλους ἐβαλλον, ἕως
πολλοὺς παρ' ἀμφοτέρων τραυθῆναι τὰ καὶ πεσεῖν συνέβη· νικῶσι γε μὴν Ἰουδαῖοι. Φίληξ 177
δ' ὡς ἐθεάσατο φιλονεικίαν ἐν πολέμῳ τρόπῳ γενομένην προπηθήσας παύεσθαι τοὺς
Ἰουδαίους παρεκάλει, μὴ πειθομένοις δὲ τοὺς στρατιώτας ὀπλίσας ἐπαφήσι καὶ πολλοὺς
15 μὲν αὐτῶν ἀνείλε, πλείους δὲ ζῶντας ἔλαβεν, οἰκίας δὲ τινὰς τῶν ἐν τῇ πόλει πάνυ
πολλῶν χρημάτων γεμούσας διαρπάξειν τοῖς στρατιώταις ἐπαφῆκεν. οἱ δὲ τῶν Ἰουδαίων 178
ἐπεικέστεροι καὶ προὔχοντες κατὰ τὴν ἀξίωσιν δείσαντες περὶ ἐναντῶν παρεκάλουν τὸν
Φίληκα τοὺς στρατιώτας ἀνακαλέσασθαι τῇ σάλπιγγι καὶ φρεῖσασθαι τὸ λοιπὸν αὐτῶν
δοῦναι τὰ μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις. καὶ Φίληξ ἐπέσθη.
- 20 Κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας δίδωσιν Ἰσμαὴλ τὴν ἀρχιερωσύνην· 179
Φαβεῖ παῖς οὗτος. ἐξάπτεται δὲ καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρῶτους 180
τοῦ πλήθους τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἔχθρα τίς πρὸς ἀλλήλους καὶ διάστασις ἑκαστός τε αὐτῶν
πλήθος ἀνθρώπων τῶν θρασυτάτων καὶ νεωτεριστῶν ποιήσας ἡγεμῶν καὶ ἔξαρχος στάσεως
ἦν, καὶ συρράσσοντες ἐκακολόγουν ἀλλήλους καὶ λίθοις ἐβαλλον. ὁ δ' ἐπιπλήξων καὶ τὴν
25 στάσιν καλύσων ἦν οὐδὲ εἷς, ἀλλ' ὡς ἐν ἀπροστατεύτῳ πόλει ταῦτα ἐπράττετο μετ' 181
ἐξουσίας. τοσαύτη δὲ τοὺς ἀρχιερεῖς κατέλαβεν ἀναίδεια καὶ τόλμα, ὥστε καὶ πέμπειν
δούλους ἐτόλμων ἐπὶ τὰς ἄλλωνας τοὺς ληψομένους τὰς τοῖς ἱερεῦσιν ἐποφειλομένας δεκάτας,
καὶ συνέβαινε τοὺς ἀπορουμένους τῶν ἱερῶν ὑπ' ἐνδεείας τελευτᾶν. οὕτως ἐκράτει τοῦ
δικαίου παντὸς ἢ τῶν στασιαζόντων βία.
- 30 Πορκίου δὲ Φήστου διαδόχου Φίληκι πεμφθέντος ὑπὸ Νέρωνος οἱ πρωτεύοντες τῶν 182
τὴν Kaisάρειαν κατοικούντων Ἰουδαίων εἰς τὴν Ῥώμην ἀναβαίνουσι Φίληκος κατηγοροῦντες,
καὶ πάντως ἂν ἐδεδώκει τιμωρίαν τῶν εἰς Ἰουδαίους ἀδικημάτων, εἰ μὴ περ αὐτῷ ὁ
Νέρων συνεχώρησε τὰ δελφῶ Πάλλαντι πεισθεὶς παρακαλέσαντι μάλιστα δὴ τότε διὰ

2 τὸ om. Berol. — 3 Kaisάρειαν Berol. — 5 αἰτίους] αἰτί Berol. — 7 ὀλίγων Berol. — 8 ἐρεθήσειν
Berol. — οἱ δὲ ... φρονοῦντες om. Busb. — 10 πλείστους Busb. — 11 ἕως πολλοὺς i. ras. m. l Berol. —
14 πειθομένους Busb. — ὀπλίτας Busb. — 15 ἀνείλε evan. Berol. — 16 πολλῶ ρημάτων Berol. —
οἱ evan. Busb. — 17 περὶ abest spat. vacuo relicto 3—4 litt. Berol. — 18 τοὺς] καὶ τοὺς Berol. —
22 Ἱεροσολυμιτῶν Berol. — 22 sq. aucta ab epitomatore — πλήθος] πλήθει Berol. στίφος Iosephus. —
24 συρράσσοντες Berol. — 25 ἐπράττετο Busb. — 26 ἀνάδεια Berol. — πέμπει Berol. — 27 ἐποφειλο-
μένας Berol. — 28 οὐ || οὕτως ἐκθάτει sic Berol. — 29 i. marg. 5 Busb. — 29 πορκίου Berol. et
man. 1 Busb. — φύστου Berol. — φίληκι Berol. — 31 ἀναβαίνουσιν Berol. — 32 αὐτῶν Berol. — τῷ

ἄδελφῷ Busb. — ^η συνεχώρει Berol.

Zonaras I p. 520 Bonn.

- 183 τιμῆς ἄγων ἐκεῖνον. καὶ τῶν ἐν Καισαρείᾳ δὲ Σύρων οἱ πρῶτοι Βήρυλλον, παιδαγωγός δ' ἦν οὗτος τοῦ Νέρωνος τάξιν τὴν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν πεπιστευμένους, πείθουσι πολλοῖς χρήμασιν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ Νέρωνος αὐτοῖς ἐπιστολὴν ἀκυροῦσαν τὴν Ἰου-
 184 δαίων εἰς αὐτοὺς ἰσοπολιτεῖαν. καὶ Βήρυλλος τὸν αὐτοκράτορα παρακαλέσας ἔπεισε γρα-
 φῆναι τὴν ἐπιστολὴν. αὕτη τῷ ἔθνει τῶν μετὰ ταῦτα κακῶν τὰς αἰτίας παρέσχε· 5
 πυθόμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν Καισάρειαν οἰκοῦντες Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ Νέρωνος γραφέντα
 185 πρὸς τοὺς Σύρους μᾶλλον στάσεως εἶχοντο μέχρι δὴ τὸν πόλεμον ἐξῆψαν. ἀφικομένου δὲ
 εἰς τὴν Ἰουδαίαν Φήστου συνέβαινε τὴν Ἰουδαίαν ὑπὸ τῶν ληστῶν κακοῦσθαι τῶν κωμῶν
 186 ἀπασῶν ἐμπιπραμένων τε καὶ διαρπαζομένων. καὶ οἱ σικάριοι δὲ καλούμενοι, λησταὶ δὲ
 εἰσὶν οὗτοι, τότε μάλιστα ἐπλήθυνον χρώμενοι ξιφιδίοις παραπλησίους μὲν τὸ μέγεθος 10
 τοῖς τῶν Περσῶν ἀκινάκαις, ἐπικαμπέσι δὲ καὶ ὁμοίοις ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίων σίκαις καλου-
 187 μέναις, ἀφ' ὧν καὶ τὴν προσηγορίαν οἱ ληστεύοντες ἔλαβον πολλοὺς ἀναιροῦντες. ἀναμι-
 γνύμενοι γὰρ ἐν ταῖς ἐορταῖς, καθὼς ἤδη εἵπομεν, τῷ πλήθει τῶν πανταχόθεν εἰς τὴν
 πόλιν ἐπὶ τὴν εὐσέβειαν συρρεόντων οὓς βουληθεῖεν ἑαδίως ἀπέσφαττον, πολλάκις δὲ καὶ
 μεθ' ὀπλῶν ἐπὶ τὰς κώμας τῶν ἐχθρῶν ἀφικνούμενοι διήρπαζον καὶ ἐνεπίμπρασαν. 15
 188 πέμπει δὲ Φήστος δύναμιν ἱππικὴν τε καὶ πεζικὴν ἐπὶ τοὺς ἀπατηθέντας ὑπὸ τινος ἀν-
 θρώπου γόητος σωτηρίαν ἐπαγγελλομένου καὶ παῦλαν κακῶν, εἰ βουληθεῖεν ἔπεσθαι μέχρι
 τῆς ἐρημίας αὐτῷ, καὶ αὐτόν τε ἐκεῖνον τὸν ἀπατήσαντα καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας
 διέφθειραν οἱ πεμφθέντες.
 189 Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας ὁδομήσατο μεγέθει διαφέρων 20
 190 οἰκῆμα ἐν τῷ βασιλείῳ τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις. τὸ δὲ βασιλεῖον ἐγεγόνει πάλαι ὑπὸ τῶν
 Ἀσσυμωναίου παιδῶν, ἐφ' ὕψηλῳ δὲ τόπῳ κείμενον τοῖς σκοπεύειν ἀπ' αὐτοῦ βουλομένοις
 τὴν πόλιν ἐπιτερπεστάτην παρεῖχε τὴν θάλασσαν, ἥς ἐφιέμενος ὁ βασιλεὺς ἐκεῖθεν ἐώρα
 191 τὰ κατὰ τὸ ἱερὸν πραττόμενα πάντα κατακείμενος. ταῦτα θεασάμενοι τῶν Ἱεροσολυ-
 μιτῶν οἱ προὔχοντες δεινῶς ἐχάλεπαινον· οὐ γὰρ ἦν πάτριον οὐδὲ νόμιμον τὰ κατὰ τὸ 25
 ἱερὸν δρώμενα κατοπτρεύεσθαι καὶ μάλιστα τὰς ἱερουργίας. τοῖχον οὖν ἐγείρουσιν ἐπὶ τῆς
 192 ἐξέδρας ὑψηλόν, ἧτις ἦν ἐν τῷ ἔσωθεν ἱερῷ τετραμμένη πρὸς δύσιν. οὐ μόνον δὲ τοῦ
 βασιλικοῦ τρικλίνου τὴν ἄποψιν οὗτος οἰκοδομηθεὶς ἀπετέμετο, ἀλλὰ καὶ τῆς δυτικῆς
 στοᾶς τῆς κατὰ τὸ ἔξωθεν ἱερὸν οὔσης, ἔνθα τὰς φυλακὰς οἱ Ῥωμαῖοι ταῖς ἐορταῖς
 193 ἐποιοῦντο διὰ τὸ ἱερὸν. ἐπὶ τούτοις ἡγανάκτησεν ὁ τε βασιλεὺς Ἀγρίππας, καὶ μάλιστα 30
 Φήστος καὶ προσέταξεν αὐτοῖς καθελεῖν. οἱ δὲ παρεκάλεσαν ἐξουσίαν αὐτοῖς δοῦναι
 πρεσβεῦσαι περὶ τούτου πρὸς Νέρωνα· ζῆν γὰρ οὐχ ὑπομένειν καθαιρεθέντος τινὸς μέρους
 194 τοῦ ἱεροῦ. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ Φήστου πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν πρὸς Νέρωνα τοὺς πρῶτους
 195 δέκα καὶ Ἰσμάηλον τὸν ἀρχιερέα καὶ Ἐλκίαν τὸν γαζοφύλακα. Νέρων δὲ ἀκούσας οὐ

ἡ
 4 βυρυλλος Busb. — 5 παρέσχε Berol. et ex corr. Busb. — 7 μέγρη Berol. — 8 Φήστου ...
 Ἰουδαίαν] om. Busb., bis exaravit m. 1 Berol. — 10 οἷτοι Berol. — ἐπλήθυνον Busb. — 15 ἐμπίπρασαν
 Berol. — 17 ἐπαγγελλομένου m. 1 Busb. — 19 πεμφθέντες Berol. — 20 ὁδομήσατε Berol. — 21 ἐν

λ
 τῇ βασι τῶν Berol. — τὰ δὲ βασι Berol. — 22 σκοπεύειν Busb. — ἀπ'] ὑπ' Busb. — 23 ἐπιτερπέστατον
 Berol. — 25 οὐ] οὐδὲ Berol. — 26 ἱερὸν non extat spatio vacuo relicto 4 litt. Berol. — 29 litt.
 ορταῖς evan. Busb. — 30 ἡγανάκτησε Berol. — 33 νέρων Berol. — 34 ἀρχιερέαν Berol. — Ἐλκίαν]
 ενκία Berol.

Zonaras I p. 521 Bonn.

μόνον συνέγνω· περὶ τοῦ πραχθέντος, ἀλλὰ καὶ συνεχώρησεν οὕτως ἔαν τὴν οἰκοδομίαν, τῇ
 γυναικὶ Πομπαίᾳ, Θεοσεβῆς γὰρ ἦν αὕτη, ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων δεηθείση χαρίζομενος, ἡ
 τοῖς μὲν δέκα προσέταξεν ἀπειναι, τὸν δὲ Ἑλκίαν καὶ τὸν Ἰσμάηλον ὀμνυεύσαντας παρ'
 ἑαυτῇ κατέσχευεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα πυνθόμενος δίδωσι τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰωσήφῳ τῷ 196
 5 Σίμωνος παιδὶ ἀρχιερώως καλουμένῳ Λεκαβί.
 Πέμπει δὲ Καίσαρ Ἀλβίνον εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἑπαρχον Φήστου τὴν τελευταίαν πυνθό- 197
 μενος. ὁ δὲ Ἀγρίππας ἀφείλετο τὸν Ἰώσηπον τὴν ἀρχιερωσύνην, τῷ δὲ Ἀνάνου παιδὶ
 Ἀνάνῳ τὴν ἀρχὴν ἔδωκε. τοῦτον δὲ φασὶ τὸν πρεσβύτατον Ἀνανον εὐτυχέστατον γενέσθαι 198
 πέντε γὰρ ἔσχε παῖδας καὶ τούτους συνέβη ἀρχιερατεῦσαι τῷ Θεῷ, αὐτὸς πρότερον
 10 τῆς τιμῆς ἐπὶ πλείστον ἀπολαύσας, ὅπερ οὐδενὶ συνέβη τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων. ὁ δὲ 199
 νεώτερος Ἀνανος, ὃν τὴν ἀρχιερωσύνην ἔφαμεν παρεληφέναι, θρασὺς ἦν τὸν τρόπον καὶ
 τολμητῆς διαφερόντως, αἵρεσιν δὲ μετῆει τὴν Σαδδουκαίων, οἵπερ εἰσὶ περὶ τὰς κρίσεις
 ὧμοι παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους, καθὼς ἤδη δεδηλώκαμεν. ἄτε δὲ οὖν τοιοῦτος ὢν 200
 Ἀνανος, νομίσας ἔχειν καιρὸν ἐπιτήδειον διὰ τὸ τεθνάναι μὲν Φήστον, Ἀλβίνον δὲ ἔτι
 15 κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπάρχειν, καθίζει συνέδριον κριτῶν καὶ παραγαγὼν εἰς αὐτὸ τὸν
 ἀδελφὸν Ἰησοῦ τοῦ λεγομένου Χριστοῦ, Ἰάκωβος ὄνομα αὐτῷ, καὶ τινας ἑτέρους,
 ὡς παρανομησάντων κατηγορίαν ποιησάμενος παρέδωκε λευσθησομένους. ὅσοι δὲ 201
 ἐδόκουν ἐπιεικέστατοι τῶν κατὰ τὴν πόλιν εἶναι καὶ περὶ τοὺς νόμους ἀκριβεῖς βαρέως
 ἡρεγκαν ἐπὶ τούτῳ καὶ πέμπονσι πρὸς τὸν βασιλέα κρύφα παρακαλοῦντες αὐτὸν ἐπιστεῖλαι
 20 τῷ Ἀνάνῳ μηκέτι τοιαῦτα πράσσειν, μηδὲ τὸ πρῶτον ὀρθῶς αὐτὸν πεποιηκέναι. τινὲς δὲ 202
 αὐτῶν καὶ τῷ Ἀλβίνῳ ὑπαντιάζουσιν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ὁδοιποροῦντι καὶ διδάσκουσιν,
 ὡς οὐκ ἔξῃν Ἀνάνῳ χωρὶς τῆς ἐκείνου γνώμης καθίσαι συνέδριον. Ἀλβίνος δὲ πεισθεὶς 203
 τοῖς λεγομένοις γράφει μετ' ὀργῆς τῷ Ἀνάνῳ λήψεσθαι παρ' αὐτοῦ δίκας ἀπειλῶν. καὶ ὁ
 Ἀγρίππας διὰ τοῦτο τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος αὐτὸν ἄρξαντα μῆνας τρεῖς Ἰησοῦν
 25 τὸν τοῦ Λαμναίου κατέστησεν. ἐπεὶ δὲ ἦκεν ὁ Ἀλβίνος εἰς Ἱεροσόλυμα, πᾶσαν εἰσήνεγκε 204
 σπονδὴν καὶ πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ τὴν χώραν εἰρηνεύεσθαι πολλοὺς τῶν σικαρίων διαφθείρας.
 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας καὶ ἑκάστην ἐπὶ μέγα προὔκοπτε δόξης καὶ τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν 205
 εὐνοίας τὴν καὶ τιμῆς ἡξιοῦτο· ἦν γὰρ χρημάτων ποριστικός· καὶ ἡμέραν οὖν τὸν Ἀλβίνον
 καὶ τὸν ἀρχιερέα δώροις ἐθεράπευεν. εἶχε δὲ οἰκέτας πάννυχον μοχθηροὺς, οἱ συναναστρεφό- 206
 30 μενοι τοῖς θρασυτάτοις ἐπὶ τὰς ἄλωνας πορευόμενοι τὰς τῶν ἱερῶν δεκάτας ἐλάμβανον
 βιαζόμενοι καὶ τοὺς μὴ διδόντας οὐκ ἀπείχοντο τύπτειν, οἳ τε ἀρχιερεῖς ὅμοια τοῖς ἐκείνου 207
 δούλοις ἔπρασσον μηδενὸς κωλύειν δυναμένον. καὶ τῶν ἱερῶν τοὺς πάλαι ταῖς δεκάταις
 τρεφομένους τότε συνέβαινε θνήσκειν τροφῆς ἀπορίᾳ. πάλιν δὲ οἱ σικαρίοι, ἑορτὴ γὰρ 208
 ἐνειστήκει, διὰ νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν παρελθόντες συλλαμβάνουσι ζῶντα τὸν γραμματεᾶ

1 ἔαν evan. Busb. — οἰκοδομὴν Berol. — 2 Πομπαίᾳ Zonaras. — 4 Ἰωσήφας Berol. — 5 σίμωνος
 Berol. — δεκαβὴ man. 1 Berol. — 6 i. marg. ἡ' Busb. — 7 ἔδωκεν man. 1 Berol. — 12 περὶ μετὰ
 περὶ Berol. — 13 παρὰ om. Berol. — 19 (ἐπὶ) || στεῖλαι incip. fol. 312^v, cuius initium usque ad καθί
 (v. 22) repinxit homo imperitus in Busb. — 20 τὸ πρότερον Berol. — 22 ἔξῃν (repietum, sed extat
 accentus) Busb. ἐξὸν Busb. — 23 γράφει μετ' γρίψειντ' Berol. — 24 ἀφελόμενος Berol. — ἄρξαντος
 Berol. — 25 λαμναίου Berol. Μνασία Zonaras; cf. infra § 213. — κατέστησαν Berol. — δὲ om.
 Busb. — 26 εἰρηνεύειν Zonaras. — 27 παρὰ] περὶ Berol. — 29 οἰκέτας] οἰκ et spat. vac. 4—5 litt.
 Berol. — 30 τοῖς ... πορευόμενοι om. Busb. — ἐπὶ τὰς] ὅς antea spatio 5 litt. vacuo relicto Berol. —
 34 συλλαμβάνουσι Berol.

Zonaras I p. 522 Bonn.

- τοῦ στρατηγοῦντος Ἐλεαζάρου, παῖς δὲ οὗτος ἦν Ἀνάου τοῦ ἀρχιερέως, καὶ δῆσαντες
 209 ἐξήγαγον. εἰτα πέμψαντες πρὸς τὸν Ἀνανίαν ἀπολύειν ἔφασαν τὸν γραμματέα πρὸς
 αὐτόν, εἰ πείσειε τὸν Ἀλβῖνον δέκα δεσμώτας τοὺς ἐξ αὐτῶν ληφθέντας ἀπολύσαι. καὶ
 210 ὁ Ἀνανος διὰ τὴν ἀνάγκην πείθει τὸν Ἀλβῖνον. τοῦτο μειζόνων ἦρξε κακῶν· ἐμνηχανῶντο
 γὰρ οἱ λησταὶ τῶν Ἀνανίου τινὰς συλλαβεῖν οἰκείων καὶ συνεχῶς ζωγραφούντες οὐκ ἀπέλυντο 5
 πρὶν ἢ τινὰς τῶν σικαρίων ἀπολάβοιεν, γενόμενοι τε πάλιν ἀριθμὸς οὐκ ὀλίγος ἀναθαρ-
 σήσαντες τὴν χώραν ἅπασαν ἐκάκουν.
- 211 Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ὁ Ἀγρίππας μείζονα τὴν Φιλίππου καλουμένην Καισάρειαν
 κατασκευάσας εἰς τὴν τοῦ Νέρωνος τιμὴν Νερωνιάδα προσηγόρευσε, καὶ Βηρυτίους δὲ
 212 θεάτρον ἀπὸ πολλῶν χρημάτων κατασκευασμένον ἐδώρετο. καὶ τὴν πᾶσαν δὲ πόλιν ἀν- 10
 δριάντων ἀναθέσει καὶ ταῖς τῶν ἀρχαίων ἀποτύποις εἰκόσιν ἐκόσμει καὶ μικροῦ δεῖν
 πάντα τὸν τῆς βασιλείας κόσμον ἐκεῖ μετήνεγκε. μῖσος οὖν αὐτῷ παρὰ τῶν ὑπηκόων
 213 ἤϋξετο διὰ τὸ περιαιρούμενον τὰ ἐκείνων ξένην πόλιν κοσμεῖν. λαμβάνει δὲ καὶ Ἰησοῦς
 ὁ τοῦ Γαμαλιῆλ τὴν ἀρχιερωσύνην παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰησοῦν αὐτὴν ἀφελομένου τὸν
 τοῦ Λαμνέου, καὶ διὰ τοῦτο στάσις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους ἐγένετο· συστήματα γὰρ τῶν 15
 θρασυτάτων ποιησάμενοι πολλάκις μέχρι λίθων βολῆς ἀπὸ τῶν βλασφημιῶν ἐξέπιπτον.
- 214 ὑπερεῖχε δὲ Ἀνανίας τῷ πλούτῳ προσαγόμενος τοὺς λαμβάνειν ἐτοίμους. Κοστόβαρος δὲ
 καὶ Σάλουλος αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς μοχθηρὰ πλήθη συνῆγον, γένους μὲν ὄντες βασιλικοῦ
 καὶ διὰ τὴν πρὸς Ἀγρίππαν συγγένειαν εὐνοίας τυγχάνοντες, βίαιοι δὲ καὶ ἀρπάζειν τὰ
 τῶν ἀσθενεστέρων ἔτοιμοι. ἐξ ἐκείνου μάλιστα τοῦ καιροῦ συνέβη τὴν πόλιν ἡμῶν ροσεῖν 20
 215 προκοπτόντων πάντων ἐπὶ τὸ χεῖρον. ὥς δὲ ἤκουσεν Ἀλβῖνος διάδοχον αὐτῷ Γέσσιον
 Φλωρον ἀφικνεῖσθαι, βουλόμενος δοκεῖν τί τοῖς Ἱεροσολυμίταις παρεσχῆσθαι, προσαγαγὼν
 τοὺς δεσμώτας, ὅσοι ἦσαν αὐτῷ προδήλως θανεῖν ἄξιοι, τούτους προσέταξεν ἀναιρεθῆναι,
 τοὺς δὲ ἐκ μικρᾶς καὶ τῆς τυχούσης αἰτίας εἰς τὴν εἰρκτὴν κατατεθέντας χρήματα λαμ-
 βάνων ἀπέλυσε. καὶ οὕτως μὲν ἡ φυλακὴ τῶν δεσμωτῶν ἐκενώθη, ἡ δὲ χώρα ληστῶν 25
 216 ἐπληρώθη. τῶν δὲ Λευιτῶν, φυλὴ δὲ ἐστὶν αὕτη, ὅσοι περ ἦσαν ὑμνωδοὶ πείθουσι τὸν
 βασιλέα καθίσαντα συνέδριον φορεῖν αὐτοῖς ἐπίσης τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιτρέψαι ληνὴν στολὴν·
 πρέπειν γὰρ αὐτοῦ τοῖς τῆς ἀρχῆς χρόνοις ἔφασκον ἅφ' ὧν μνημονευθήσεται καινοποιεῖν.
 217 καὶ τῆς ἀξιώσεως οὐ διήμαρτον· ὁ γὰρ βασιλεὺς μετὰ γνώμης τῶν εἰς τὸ συνέδριον ἀφι-
 κομένων συνεχώρησε τοῖς ὑμνωδοῖς ἀποθεμένους τὴν προτέραν ἐσθῆτα φορεῖν ληνὴν οἶαν 30
 218 ἡθέλησαν. μέρους δὲ τινος τῆς φυλῆς λειτουργοῦντος κατὰ τὸ ἱερὸν καὶ τούτοις ἐπέτρεψε
 τοὺς νόμους ἐκμαθεῖν, ὥς παρεκάλουν. πάντα δὲ ἦν ἐναντία ταῦτα τοῖς πατρίοις νόμοις,
 219 ὧν παραβαθέντων οὐκ ἐνῆν μὴ οὐχὶ δίκας ὑποσχεῖν. ἤδη δὲ τότε καὶ τὸ ἱερὸν τετέλεστο.

2 πρὸς ἑαυτὸν Busb. — 12 μετήνεγκεν man. 1 Busb. — 13 τὰ] τὴν Busb. — 14 ἰησοῦν τὸν τοῦ
 ἀμνασέου καὶ τὴν ἀφελομένου καὶ διὰ Berol. — 15 Λαμνέου] ἀμνασέου, ἐ ex corr. Berol. Μνασέα Zonaras,
 cf. supra § 203. — στάσις] στάσις ἦν sic Berol. — 18 καθ' αὐτοὺς Busb. — πλήθει Berol. —
 21 Γέσιον] litt. γεσ evan. Busb. γενέσθαι Berol. Γέσιος Zonaras. — 23 αὐτῶν Iosephus — τούτους]
 τοῦτο Berol. — ἀναιρεῖσθαι Berol. — 24 καταθέντας Berol. — 25 ἀπέλυνε Berol. — μὲν] μ et

spatium vac. 2 litt. Berol. — ἐκενώθη Iosephus. — 27 ληνὴν] λιλήν^x Berol. — 28 litt. φ' ὧν μ ab-
 sunt spatium vac. relicto 5 litt. Berol. — 29 διήμαρτε Busb. — 28 γνώμης abest spatium 5 litt. vacuo
 relicto Berol. — 30 ἀφικομένων] ἐποχομένων Iosephus. — 31 τῆς om. Berol. — καὶ] ἐκέλευσε καὶ sic
 Berol. — 32 ἐπαρεκάλουν Berol. — πατρίοις, οἱς evan. Busb. πατρώοις Berol.

Zonaras I p. 522 Bonn.

βλέπων οὖν ὁ δῆμος ἀργήσαντας τοὺς τεχνίτας ὑπὲρ μυρίους καὶ ὀκτακισχιλίους ὄντας καὶ μισθοφορίας ἐνδεεῖς ἐσομένους διὰ τὸ τὴν τροφὴν ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἱερὸν ἐργασίας κομίζεσθαι, καὶ χρήματα μὲν ἀπόθεται διὰ τὸν ἐκ τῶν Ῥωμαίων φόβον ἔχειν οὐ θέλων, 220 προνοούμενος δὲ τῶν τεχνιτῶν καὶ εἰς τούτους ἀναλοῦν τοὺς θησαυροὺς βουλόμενος, καὶ γὰρ εἰ μίαν ὥραν τίς τῆς ἡμέρας εἰργάσατο, τὸν μισθὸν ὑπὲρ ταύτης ἐλάμβανεν εὐθέως, ἐπειθὺν τε τὸν βασιλέα τὴν ἀνατολικὴν στοὰν ἀνεγείραι. ἦν δ' ἡ στοὰ τοῦ μὲν ἔξωθεν 221 ἱεροῦ, κειμένη δ' ἐν φάραγγι βαθεῖα τετρακοσίων πήχεων τοὺς τοίχους ἔχουσα ἐκ λίθου τετραγώνου κατεσκευάστο καὶ λευκοῦ πάνυ, τὸ μὲν μῆκος ἐκάστου λίθου πήχεις εἰκοσι, τὸ δὲ ὕψος ἑξ, ἔργον Σολομῶνος τοῦ βασιλέως πρώτου δειμαμένου τὸ σύμπαν ἱερὸν. 222 βασιλεὺς δ', ἐπεπίστευτο γὰρ ὑπὸ Κλανδίου Καίσαρος τοῦ ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν, 223 λογισάμενος παντὸς μὲν ἔργου τὴν καθαίρεσιν εἶναι ἡράδιαν, δυσχερῆ δὲ τὴν κατασκευὴν, ἐπὶ δὲ τῆς στοᾶς ταύτης καὶ μᾶλλον, χρόνον τε γὰρ καὶ πολλῶν χρημάτων εἰς τοῦτον δείσειν, ἠρώησατο μὲν περὶ τούτου θεομένοις, καταστορέσαι δὲ λευκῷ λίθῳ τὴν πόλιν οὐκ ἐκώλυσεν. Ἰησοῦν δὲ τὸν τοῦ Γαλιλαῖου τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος 223 15 ἔδωκεν αὐτὴν Μαθθαίᾳ τῇ Θεοφίλῳ, καὶ ὃν καὶ ὁ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμος ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ ἐπὶ μέγα προκείμενη.

Ἀναγκαῖον δ' εἶναι νομίζω καὶ τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ προσῆκον διηγήσασθαι περὶ τῶν 224 ἀρχιερέων, πῶς τε ἤρξαντο καὶ τίσιν ἔξεστι τῆς τιμῆς ταύτης μεταλαμβάνειν καὶ πόσοι γεγόνασι μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς. πρῶτον μὲν οὖν πάντων λέγουσιν Ἀαρῶνα τὸν 225 20 Μωσέως ἀδελφὸν ἀρχιερατεῦσαι τῷ Θεῷ, τελευτήσαντος δ' ἐκείνου διαδέξασθαι τοὺς παῖδας εὐθύς καπ' ἐκείνων τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν διαμεῖναι τὴν τιμὴν ἅπασιν. ὅθεν καὶ 226 πατέριον ἐστὶ μηδένα τοῦ Θεοῦ τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνειν ἢ τὸν ἐξ αἵματος τοῦ Ἀαρῶνος, ἐτέρου δὲ τίς γένους οὐδ' ἂν βασιλεὺς ὢν τύχη τεύχεται τῆς ἀρχιερωσύνης. ἐγένοντο οὖν 227 πάντες τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Ἀαρῶνος μέχρι Φινεέσου τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ὑπὸ τῶν 228 25 στασιασάντων ἀρχιερέως ἀναδειχθέντος ὀγδοηκονταετρεῖς. ἐκ τούτων κατὰ τὴν ἔρημον 229 ἐπὶ τῶν Μωσέως χρόνων τῆς σκηνῆς ἐστώσης, ἦν Μωυσῆς τῷ Θεῷ κατεσκεύασε, μέχρι τῆς εἰς Ἰουδαίαν ἀφίξεως, ὅτε Σολομῶν τῷ Θεῷ τὸν ναὸν ἡγείρεν, ἄρχιεράτευσαν δεκαετρεῖς. τὸ γὰρ πρῶτον ἕως τῆς τοῦ βίου τελευτῆς τὰς ἀρχιερωσύνας εἶχον, ὕστερον δὲ καὶ παρὰ 229 ζώωντων ἐδέχοντο. οἱ τοίνυν τρισκαίδεκα οὗτοι τῶν δύο παίδων Ἀαρῶνος ὄντες ἔχοντο 30 κατὰ διαδοχὰς τὴν τιμὴν παρελάμβανον. ἐγένετο δὲ αὐτῶν ἀριστοκρατικὴ μὲν ἡ πρώτη πολιτεία, μετὰ ταύτην δὲ μοναρχία, βασιλέων δὲ τρίτη. γίνεται δὲ τῶν ἐτῶν ἀριθμὸς ὧν 230 ἤρξαν οἱ τρισκαίδεκα ἀφ' ἧς ἡμέρας οἱ πατέρες ἡμῶν ἐξέλιπον Αἴγυπτον Μωσέως ἄγοντος μέχρι τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς, ὃν Σολομῶν ὁ βασιλεὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνήγειρεν, ἔτη

3 κομίζεσθαι] πορίζεσθαι Iosephus. — μὲν] μένων Berol. — 6 τε om. Iosephus — ἦν] ἡ Busb. — 7 κειμένην Berol. — ἐν φάραγγι] ἐκφά**** Busb. — 9 σολομῶντος Berol. — δημαμένου Berol. — 13 λίθῳ abest spatium vacuo relicto 4—5 litt. Berol. — 14 τοῦ μαλιῆλ (ante μ spatium vacuum 4—5 litt.) Berol. — 15 Θεοφίλῳ Berol. — 16 μέγα] μέγισ Berol. — 17 abhinc collatus etiam Laurentianus. — 19 λέγουσι πάντων tr. Berol. — ἀαρῶν Berol. — 21 διαβῆναι Berol. — 22 ἀαρῶν Berol. item v. 24. 29. — 23 ὧν] ἂν Berol. — τῆς ἀρχιερωσύνης τεύχεται tr. Berol. — 25 ἀναφανθέντος Berol. — 28 τὸ γὰρ]

abbinc usque ad § 235 fere omnia evan. Busb. — τῆς] τὴν Berol. — 29 διεδέχοντο Laur. — τρεῖςκαίδεκα

0
Berol. — δύνων Berol. — 32 μωσέως Berol.

- 231 δυοκαίδεκα πρὸς τοῖς ἑξακοσίοις. μετὰ δὲ τοὺς τρισκαίδεκα ἀρχιερεῖς ἐκείνους δέκα καὶ
ὀκτὼ τὴν ἀρχιερωσύνην ἔσχον ἀπὸ Σολομῶντος βασιλέως ἐν Ἱεροσολύμοις, μέχρι οὗ
Ναβουχοδονόσσαρος ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς ἐπιστρατεύσας τῇ πόλει τὸν μὲν ναὸν
ἐνέπρησε, τὸ δὲ ἔθνος ἡμῶν εἰς Βαβυλῶνα μετήνεγκε καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωσαδάκην αἰχμά-
232 λωτον ἔλαβε. τούτων χρόνος τῆς ἀρχιερωσύνης τετρακοσίων ἑξήκονταῖς ἐτῶν ἐστὶ μηνῶν 5
233 ἑξ ἡμερῶν δέκα ἥδη βασιλευσμένων Ἰουδαίων. μετὰ δὲ χρόνον ἐτῶν ἑβδομήκοντα τῆς
ὑπὸ Βαβυλωνίων γενομένης ἀλώσεως Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀπέλυσε τοὺς ἐκ Βαβυλῶνος
234 Ἰουδαίους ἐπὶ τὴν οἰκίαν γῆν πάλιν καὶ συνεχώρησε τὸν ναὸν ἐγείραι. τότε τῶν ὑπο-
στρεψάντων εἰς ὧν ὁ τοῦ αἰχμαλωτισθέντος Ἰωσαδάκου παῖς Ἰησοῦς λαμβάνει τὴν ἀρχιερω-
σύνην. λαμβάνει δ' αὐτὸς καὶ οἱ ἔκγονοι αὐτοῦ πεντεκαίδεκα σύμπαντες μέχρι βασιλέως Ἀντίοχου 10
235 τοῦ Εὐπάτορος, ἐπολιτεύοντο δὲ δημοκρατικῶς ἔτη τριακόσια δεκατέσσαρα. πρῶτος δ' Ἀντίοχος
ὁ προειρημένος καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Λυσίας τὸν Ὀνίαν, ᾧ Μενέλαος ἐπὶ κλην, παύουσι τῆς
ἀρχιερωσύνης ἀνελόντες αὐτὸν ἐν Βερροίᾳ καὶ τὸν παῖδα τῆς διαδοχῆς ἀπελάσαντες καθι-
236 στῶσιν Ἰωάκειμον ἱερέα, γένους μὲν τοῦ Ἀαρῶνος, οὐκ ὄντα δὲ τῆς οἰκίας ταύτης. διὰ τοῦτο
Ἀνανίας ὁ τοῦ τετελευτηκότος Ὀνίου ἐξάδελφος ὁμώνυμος τῷ πατρὶ παραγενόμενος εἰς 15
Αἴγυπτον καὶ διὰ φιλίας ἀφικόμενος Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι καὶ Κλεοπάτρᾳ τῇ γυναικὶ
αὐτοῦ, πείθει τούτους κατὰ τὸν Ἑλιουπολίτην νόμον δειμαμένους τῷ Θεῷ ναὸν παρα-
237 πλήσιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις αὐτὸν ἀρχιερέα καταστήσαι. ὁ δὲ Ἰάκιμος ἔτη τρία τὴν
ἀρχιερωσύνην κατασχὼν ἐτελεύτησε. διεδέξατο δὲ αὐτὸν οὐδὲ εἷς, ἀλλὰ διετέλεσεν ἡ πόλις
238 ἑνιαυτοὺς ἑπτὰ χωρὶς ἀρχιερέως οὐσα. πάλιν δὲ οἱ τῶν Ἀσσυριανῶν παίδων ἔκγονοι τὴν 20
προστασίαν τοῦ ἔθνους πιστευθέντες καὶ πολεμήσαντες Μακεδόσιν Ἰωνάθην ἀρχιερέα
239 καθιστῶσιν, ὃς ἥρξεν ἑνιαυτοὺς ἑπτὰ. τελευτήσαντος δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς αὐτοῦ καὶ ἐνέδρας
τῆς ὑπὸ Τρύφωνος μηχανηθείσης, λαμβάνει τὴν ἀρχιερωσύνην Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.
240 καὶ τοῦτον δὲ δόλῳ παρὰ συμπόσιον ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ διαφθαρέντα διεδέξατο παῖς
Ὑρκανὸς κατασχόντα τὴν ἀρχιερωσύνην πλείω τοῦ ἀνταδελφου χρόνον ἑνιαυτῷ, τριάκοντα 25
δ' ἐν ἔτεσι τῆς τιμῆς ὁ Ὑρκανὸς ἀπολαύσας τελευτᾷ γηραιὸς Ἰούδα τῷ καὶ Ἀριστοβούλῳ
241 κληθέντι τὴν διαδοχὴν καταλιπών. κληρονομῇ δὲ καὶ τοῦτον ἀδελφὸς βασιλεὺς Ἀλέξαν-
δρος, ὑπὸ νόσου μὲν τελευτήσαντα, τὴν ἱερωσύνην δὲ κατασχόντα μετὰ βασιλείας, καὶ
242 γὰρ διάδημα περιέθετο πρῶτος Ἰούδας, ἑνιαυτὸν ἕνα. βασιλεύσας δὲ Ἀλέξανδρος καὶ
ἱερατεύσας ἔτη εἰκοσιεπτὰ καταστρέφει τὸν βίον Ἀλεξάνδρου τῇ γυναικὶ καταστήσαι τὸν 30
ἀρχιερατευσόμενον ἐπιτρέψας. ἡ δὲ τὴν μὲν ἀρχιερωσύνην Ὑρκανῷ δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τὴν

2 litt. λέως ἐν Ἰ absunt 9 litt. spatio vacuo relicto Berol. — μέχρι Busb. Laur. — οὗ om. Busb. Laur. — 3 ναβουχοδονόσσαρος Laur. ναβουχοδονόσορ Berol. — 4 ὑμῶν Berol. — 7 τοὺς ... 8 συνεχώρησε om. Berol. — 9 Ἰωσαδάκου Berol. — αὐτὸς] αὐτοὶ Berol. — 11 δημοκρατικῶς Berol. — δεκατέσσαροι Berol. — 13 αὐτὸν .... ἀπελάσαντες om. Berol. — 14 ἀαρῶν Berol. — 15 Ἀνανίας] νεανίας Laur. — τελευτηκότος Berol. — ὁμώνυμος sic Berol. — 16 γυναικὶ Berol. — 16 τὸν] τῶν Laur. — 17 ἰάκιμος

Laur. ἰωάκειμος Busb. — 19 ἐτελεύτησεν Berol. — οὐδείς Laur. — 21 ἰωνά Berol. — 23 τῆς incip. fol. 315v in quo paene omnia evan. Busb. — τρύφωνος μηχανηθείσης i. ras. pressius scripsit Laur. — μηχανηθείσης Berol. — 24 παρὰ] περὶ Berol. — δια ἀρέντα (spat. litt. 2 vacuum relictum) Berol. — 25 χρόνους Berol. — 26 ὁ om. Laur. — 28 ante ὑπὸ spatium vacuum 2-3 litt. reliquit Berol. — μετὰ .... καὶ γὰρ om. spatio vacuo relicto 15 litt. Berol. — 29 δὲ] δὲ ὁ Busb. Laur. — 30 βίων Berol. — Ἀλεξάνδρου] ἀλέξανδρος Berol. — 31 ἐπιτρέψας Berol. — αὐτὴν Berol.

Zonaras I p. 523 Bonn.

βασιλείαν ἔτη ἑννέα κατασχοῦσα τελευτᾷ. τὸν ἴσον δὲ χρόνον τὴν ἱερωσύνην ὁ παῖς
αὐτῆς Ὑρκανὸς ἔσχε· μετὰ γὰρ τὸν θάνατον αὐτῆς πολεμήσας πρὸς αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς 243
Ἀριστόβουλος καὶ νικήσας ἀφαιρεῖται μὲν ἐκεῖνον τὴν ἀρχὴν, αὐτὸς δ' ἐβασίλευσε τε καὶ
ἄρχιεράτευσε τῷ Θεῷ. ἔτει δὲ τρίτῳ τῆς βασιλείας καὶ μηνσὶν ἰσοῖς Πομπηῖος ἐλθὼν καὶ 244
5 τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν κατὰ κράτος ἐλὼν αὐτὸν μὲν εἰς Ῥώμην δῆσας ἔπεμψε, τῷ
δ' Ὑρκανῷ πάλιν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀποδοὺς τὴν μὲν τοῦ ἔθνους προστασίαν ἐπέτρεψε,
διάδημα δὲ φορεῖν ἐκώλυσεν. ἤρξε δὲ πρὸς τοῖς ἑννέα τοῖς πρώτοις ὁ Ὑρκανὸς τέσσαρα 245
καὶ εἴκοσι. Βαρζαβάνης δὲ καὶ Πάκορος οἱ τῆς Παρθυνῆς δυνάσται διαβάντες τὸν
Εὐφράτην καὶ πολεμήσαντες Ὑρκανῷ αὐτὸν μὲν ζωγράφῳ παρέλαβον, τοῦ Ἀριστοβούλου δὲ
10 υἱὸν Ἀντίγονον κατέστησαν βασιλεῖα. τρία ἔτη καὶ τρεῖς μῆνας ἀρξάντα τοῦτον Σόσσιός τε 246
καὶ Ἡρώδης ἐξεπολιόρκησαν, Ἀντώνιος δὲ ἀνέειλεν εἰς τὴν Ἀντιόχου ἀναχθέντα. τὴν δὲ 247
βασιλείαν Ἡρώδης παρὰ Ῥωμαίων ἐγγχειρισθεὶς οὐκέτι τοὺς ἐκ τοῦ Ἀσαμωναίου γένους
καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ τισιν ἀσήμεοις καὶ μόνον ἐξ ἱερέων οὖσιν πλήν ἑνὸς Ἀριστο-
βούλου τὴν τιμὴν ἀπένευε. τὸν δὲ Ἀριστόβουλον Ὑρκανοῦ τοῦ ὑπὸ Πάρθων ληφθέντος 248
15 υἱὸν ὄντα καταστήσας ἀρχιερεῖα τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ συνώκησε Μαριάμῃ, τὴν τοῦ πλήθους
πρὸς ἑαυτὸν θηρώμενος εὖνοϊαν διὰ τὴν Ὑρκανοῦ μνήμην. εἶτα φοβηθεὶς, μὴ πρὸς τὸν
Ἀριστόβουλον πάντες ἀποκλίνωσιν, ἀνέειλεν αὐτὸν ἐν Ἱεριχοῦ πνιγῆναι μηχανησάμενος
κολυμβῶντα, καθὼς εἴρηται. μετὰ τοῦτον οὐκέτι τοῖς ἐγγόνιοις τῶν Ἀσαμωναίου παιδῶν 249
τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπίστευσεν. ἔπραξε δὲ ὅμοια τῷ Ἡρώδῃ ἐπὶ τῇ καταστάσει τῶν ἱερέων
20 Ἀρχελάος τε ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦτον τὴν ἀρχὴν Ῥωμαῖοι τῶν Ἰουδαίων παραλα-
βόντες. εἰσὶν οὖν οἱ ἀπὸ τῶν Ἡρώδου χρόνων ἀρχιερατεύσαντες μέχρι τῆς ἡμέρας, ἧς 250
τὸν ναὸν καὶ τὴν πόλιν Τίτος ἐλὼν ἐπυρπόλησεν, οἱ πάντες εἴκοσι καὶ ὀκτώ, χρόνος δὲ
τούτων ἔτη πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἑπτὰ. καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν ἐπολιτεύσαντο ἐπὶ τε Ἡρώδου 251
βασιλεύσαντος καὶ ἐπὶ Ἀρχελαοῦ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, μετὰ δὲ τὴν τούτων τελευτὴν ἀριστο-
25 κρατία μὲν ἦν ἡ πολιτεία, τὴν δὲ προστασίαν τοῦ ἔθνους οἱ ἀρχιερεῖς πεπίστευντο. περὶ
μὲν οὖν τῶν ἀρχιερέων ἱκανὰ ταῦτα.

Γέσιος δὲ Φιλῶρος ὁ πεμφθεὶς Ἀλβίνου διάδοχος ὑπὸ Νέρωνος πολλῶν ἐνέπληξε 252
κακῶν Ἰουδαίους. Κλαζομένιος μὲν ἦν τὸ γένος οὗτος, ἐπήγετο δὲ Κλεοπάτραν γυναῖκα,
δι' ἣν φίλην οὖσαν Πομπαιᾶς τῆς Νέρωνος γυναικὸς καὶ πονηρίᾳ μηδὲν αὐτοῦ διαφέρουσιν
30 τῆς ἀρχῆς ἐπέτυχεν. οὕτως δὲ περὶ τὴν ἐξουσίαν ἐγένετο κακὸς καὶ βίαιος, ὥστε διὰ τὴν 253
ὑπερβολὴν τῶν κακῶν Ἀλβῖνον ἐπήγουν Ἰουδαῖοι ὡς εὐεργέτην· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐπεκρύπτετο 254

1 χρόνων Berol. — 3 δὲ βασιλεύσετε καὶ Berol. — τρίτῳ] τρία Berol. — 6 ἀπέτρεψε Laur. — 7 πρὸς τοῖς] πρὸ τῆς Berol. — 7 ὁ Ὑρκανὸς] οὐρκανὸς Berol. — 8 Βαρζαβάνης] Busb. Laur. βαρζάνης Berol. — 9 τὸν ἀφάρτη Berol. — 10 τρία] τρία δὲ Busb. Laur. — 11 ἐξεπολιόρκησας Berol. — ἀντιόχου, ο (in ov) i. ras. corr. Berol. — 12 παρὰ] περὶ Berol. — post τοὺς 5—6 litt. erasae Laur. — 13 τισὶν Berol. — μόνων Berol. — 14 ληφθέντων Berol. — 17 μηχανισάμενος Laur. — 21 ἀπὸ] ὑπὸ Laur. — Βαρζαβάνης] incip. fol. 316r paene totum evanidum Busb. — 21 Ἡρώδῃ Berol. — ἡ Iosephus. — 22 οἴκοι Berol. —

23 τοῖς] τῆς Berol. — 26 πολίτ Berol. — 25 (ἀρ)||χιερεῖς incipit fol. 316v, in quo plurima evanuerunt. pars usque ad Κλεοπάτραν γυν (v. 28) repicta est, quare in his vetus scriptura dinosci non potest Busb. — 26 ἱκανὴν Berol. — 27 i. marg. θ' Busb. — Γέσιος Zonaras et ut vid. Busb. — 27 νέρων Berol. — 28 κλεοπάτρα Berol. — 29 νέρῳ Berol.

Zonaras I p. 523 Bonn.

τὴν πονηρίαν καὶ τοῦ μὴ παντάπασι κατάφωρος εἶναι προϋνέει, Φλῶρος δὲ καθάπερ εἰς
ἐπίδειξιν πονηρίας πεμφθεὶς τὰς εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν παρανομίας ἐπόμπευε, μήτε ἀρπαγῆς
255 παραλιπὼν μηδένα τρόπον μήτε ἀδίκου κολάσεως· ἦν γὰρ ἄτεγκτος μὲν πρὸς ἔλεον, παντὸς
δὲ κέρδους ἀπληστος, ᾧ γε μηδὲ τὰ πλεῖστα τῶν ὀλίγων διέφερεν, ἀλλὰ καὶ λησταῖς
ἐκονώνησεν· ἀδεῶς γὰρ οἱ πολλοὶ τοῦτ' ἐπραττον ἐχέγγυνον παρ' ἐκείνου τὴν σωτηρίαν 5
256 ἐπὶ τοῖς μέρεσιν ἔχειν πεπιστευκότες. καὶ τοῦτο μέτριον οὐκ ἦν. ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς
Ἰουδαῖοι μὴ δυνάμεινοι τὰς ὑπὸ τῶν ληστῶν γινόμενας πορθήσεις ὑπομένειν ἡναγκάζοντο
τῶν ἰδίων ἡθῶν ἐξανιστάμενοι φεύγειν ἅπαντες, ὡς κρεῖττον ὅπουδῆποτε παρὰ τοῖς ἄλλο-
257 φύλοις κατοικήσοντες. καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν; τὸν γὰρ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ὁ κατα-
ναγκάσας ἡμᾶς ἄρασθαι Φλῶρος ἦν κρεῖττον ἡγουμένους ἀθρόους ἢ κατ' ὀλίγον ἀπολέσθαι. 10
καὶ δὴ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ πόλεμος δευτέρῳ μὲν ἔτει τῆς ἐπιτροπῆς Φλώρου, δωδεκάτῳ
258 δὲ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς. ἀλλ' ὅσα μὲν δρᾶν ἡναγκάσθημεν ἢ παθεῖν ὑπεμείναμεν, ἀκριβῶς
γινῶναι πάρεστι τοῖς βουλομένοις ἐντυχεῖν ταῖς ὑπ' ἐμοῦ περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου
259 γεγραμμέναις βίβλοις. παύσεται δ' ἐνταῦθά μοι τὰ τῆς ἀρχαιολογίας μεθ' ἣν καὶ τὸν
πόλεμον ἡρξάμην γράφειν. περιέχει δ' αὕτη τὴν ἀπὸ πρώτης γενέσεως ἀνθρώπου παρὰ- 15
δοσιν μέχρις ἔτους δωδεκάτου τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας τῶν συμβεβηκότων τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ
260 τε τὴν Αἴγυπτον καὶ Συρίαν καὶ Παλαιστίνην, ὅσα τε πεπόνθαμεν ὑπὸ Ἀσσυρίων τε καὶ
Βαβυλωνίων, τίνα τε Πέρσαι καὶ Μακεδόνες δεινὰ διατεθείκασιν ἡμᾶς, καὶ μετ' ἐκείνους
261 Ῥωμαῖοι τὸ ὕστατον· πάντα γὰρ οἶμαι μετὰ ἀκριβείας συντεταχέναι. τηρῆσαι δὲ πεπεί-
ραμαι καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων ἀναγραφὴν τῶν ἐν δισχιλίοις ἔτεσι γενομένων. ἀπλανῆ δὲ 20
πεποίθημαι καὶ τὴν περὶ τοὺς βασιλεῖς διαδοχὴν τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ τὰς πολιτείας
ἀπαγγέλλων μοναρχῶν τε δυναστείας, ὡς αἱ ἱεραὶ βίβλοι περὶ πάντων ἔχουσι τὴν ἀναγρα-
262 φήν· τοῦτο γὰρ ποιήσιν ἐν ἀρχῇ ἐπηγγελάμην τῆς ἱστορίας, ὃ καὶ πεποίηκα. λέγω δὴ
Θαρσῆσας ἥδη διὰ τὴν τῶν προτεθέντων ἀνακεφαλαίωσιν καὶ συντέλειαν, ὅτι μηδεὶς ἂν
ἐτερος ἡδυνήθη θελήσας μήτε Ἰουδαῖος μήτε ἀλλόφυλος τὴν πραγματείαν ταύτην οὕτως 25
263 ἀκριβῶς εἰς Ἑλλήνας ἐξενεγκεῖν· ἐγὼ γὰρ ὡμολογούμην παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν πλεῖστον
αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπιχώριον παιδείαν διαφέρειν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν δὲ γραμμάτων καὶ
ποιητικῶν μαθημάτων ἐσπούδασα μετασχεῖν τὴν γραμματικὴν ἐμπειρίαν ἀναλαβὼν, τὴν
264 δὲ περὶ τὴν προφορὰν ἀκρίβειαν πάτριος ἐκώλυσεν συνήθεια. παρ' ἡμῖν γὰρ οὐκ ἐκείνους
ἀποδέχονται καὶ ἐπιστήμονας ὀρίζονται τοὺς πολλῶν ἐθνῶν διάλεκτον ἐκμαθόντας διὰ τὸ 30
κοινὸν εἶναι νομίζειν τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο οὐκ ἐλευθέρων μόνον τοῖς τυχοῦσιν ἀλλὰ καὶ
τῶν οἰκετῶν τοῖς θέλουσι, μόνους δὲ σοφίαν μαρτυροῦσι τοῖς τὰ νόμιμα σαφῶς ἐπιστα-

2 ἐπόμπευ et spat. vac. 2 litt. Berol. — 3 περίλιπὼν Berol. — 3 ἄτεγκτος] ἄτευ et spat. vac.
3—1 litt. Berol. — 5 ἐπραττον] ἐπ πτον Berol. — ἐχέγγυνον Berol. ἐχεγγύνου Laur. — 6 litt. το μέτ
om. spatio vac. 4—5 litt. relicto Berol. — 7 ὑπὸ] ἀπὸ Busb. — litt. νομένους om. spatio vacuo relicto
4 litt. Berol. — 8 litt. τες ἄς κρεῖττον om. spatio vacuo relicto 13 litt. Berol. — δέπουδῆποτε Busb. —
9 πλείω λέγειν om. spatio vacuo relicto 8 litt. Berol. — 11 Φλώρου] incip. fol. 317r cuius magna pars
evan. Busb. — 18 τε] δὲ Busb. — 20 γινόμενων Busb. — 22 ἀπαγγέλλων Busb. — μοναρχῶν Berol. —
22 αἱ om. Berol. — 26 παρὰ] περὶ Berol. — 27 καὶ ποιητικῶν μαθημάτων om. Iosephus. — 28 ἀνα-
λαβὼν] incip. f. 317v. cuius multa evan. Busb. — 30 καὶ .... ὀρίζονται om. Iosephus. — 31 οὐκ
ἐλευθέρων τοῦτο μόνον tr. Busb. Laur.

μένοις καὶ τὴν τῶν ἱερῶν γραμμάτων δύναμιν ἐρμηνεύσαι δυναμένοις. διὰ τοῦτο πολλῶν 235
 ποιησάντων περὶ τὴν ἄσκησιν ταύτην μόλις τινὲς δύο ἢ τρεῖς κατώρθωσαν καὶ τῶν πόνων
 τὴν ἐπικαρπίαν εὐθὺς ἔλαβον. ἐπὶ τούτοις καταπαύσω τὴν ἀρχαιολογίαν βίβλοις μὲν 267
 εἴκοσι περιειλημμένην, ἔξ δὲ μυριάσι στίχων, καὶ τὸ θεῖον ἐπιτρέπη κατὰ περιδρομὴν
 5 ὑπομνήσω πάλιν τοῦ πολέμου καὶ τῶν συμβεβηκότων ἡμῖν μέχρι τῆς νῦν ἐφεστώσης
 ἡμέρας, ἣτις ἐστὶ τρισκαίδεκάτου μὲν ἔτους τῆς Δομετιανοῦ Καίσαρος ἀρχῆς, ἐμοὶ δὲ ἀπὸ
 γενέσεως πεντηχοστοῦ καὶ ἑκτου. προήρημαι δὲ συγγράψαι καὶ τὰς ἡμετέρας δόξας τῶν 268
 Ἰουδαίων ἐν τέσσαρσι βιβλίοις περὶ θεοῦ καὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν νόμων, διὰ
 τί κατ' αὐτοὺς τὰ μὲν ἔξεστιν ἡμῖν ποιεῖν, τὰ δὲ κεκώλυνται.
 Φλανίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας τέλος.

10

4 παραδρομὴν Berol. — τῶν om. man. 1 Busb. — 5 μέχρι om. Berol. — 6 ἔτους] στοὺς Berol. —
 7 litt. πρ om., spatium vacuo relicto 2 litt. Berol. — 8 litt. βιβλ om., spatium vacuo relicto 4 litt. Berol. —
 8 litt. τοὺς τὰ μὲν om., spatium vacuo relicto 5—6 litt. Berol.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris Regis Augustissimi** festum natalem civibus universis laetissimum mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpres in Universitatis aula existet vir illustrissimus

EDVARDVS SCHROEDER

PHILOSOPHIAE DOCTOR LINGVARVM ET LITTERARVM THEODISCARVM P. P. O.
SEMINARII GERM. DIRECTOR

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Cumque ad diem hunc anniversarium pertineat ut studiorum praemia, quae Academia certantibus iuvenibus tribuit, renuntientur novaque praemia proponantur, hoc quoque mandatum exsequetur idem vir spectatissimus. Haec pietatis sollemnia professores ornatissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

DIEM NATALEM

AUGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI

IMPERATORIS AC REGIS

G U I L E L M I I.

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXII M. MARTII ANNI MDCCCLXXXVII

ORATIONE IN EXEDRA PRISTINI HIPPODROMI HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BIRT

PHIL. DR. PHILOLOGIAE ET ELOQUENTIAE P. P. O.
SEMINARII PHILOGOGI DIRECTOR.

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars prima a BENEDICTO NIESE,
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

M A R B U R G I.

TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH.

Praefatio editoris.

Constitutum est his libellis academicis Flauii Iosephi antiquitatum Iudaicarum librorum uiginti epitomam, quae adhuc in bibliothecis latuit, tamquam totius Iosephi editionis supplementum edere, opus ut non magni momenti, ita non omnino spernendum. primum enim nonnihil ualet ad Iosephi ipsius uerba emendanda et recensenda, deinde aliquid saltem ad aevi Byzantini indolem ingeniumque cognoscendum conferre poterit.

Nam ea aetate, quam Byzantinam dicere solemus, confectam esse epitomam nostram, pro certo haberi potest. primus enim ea usus est Iohannes Zonaras, qui ad chronicon componendum non Iosephum integrum sed hanc epitomam adhibuit, ut in prooemio editioni Iosephi maiori praefixo demonstrabitur. iam uero Zonaram post imperium Alexii Comneni Romanorum imperatoris, qui anno p. Chr. 1118 obiit, chronicon scripsisse constat; unde ante haec tempora saeculo fere undecimo uel decimo epitomam Iosephi factam esse probabile est. nam ultra saeculum decimum eam remouere nolim, quoniam quae in ea obseruari possunt in huius maxime aetatis scriptorem cadere uidentur. nam qui epitomam conscripsit, quisquis fuit, neque ineptus fuit homo nec graecae linguae rudis; immo munere breuiandi non sine laude functus est, ut nonnumquam epitomatoris breuitas magis placeat, quam nimia ubertas Iosephi. plerumque, ut par erat, omisit orationes quas Iosephus induxit nec paucas et saepe molestas; etiam aliorum scriptorum uerba, quae Iosephus passim protulit, decreta aliaque ex litteris publicis desumpta aut omnia aut maximam partem omisit. ceterum narrationem ita in breuius redegit, ut quantum eius fieri posset Iosephi uerba ipsa seruaret aut eius uocabulis in adornanda breuiore narratione uteretur. sed idem non raro uariavit, cum pro alio uocabulo aliud simile reponeret, uelut Iosephi *κρυπτομένης* in epitoma est *καλυπτομένης*; id quod ita factum est, ut agnoscamus hominem antiquae et atticae linguae peritiorem; nam decimi et undecimi saeculi homines graecos non sine fructu antiquas litteras adlisse multis documentis constat. quaedam tamen admisit epitomator, quae ueteres non probabant, uelut *εἰς* exhibuit, cum debeat *ἐν*. et ut epitomatorum non est augere scriptores, ita noster quoque ad Iosephi uerba nihil adiecit, nisi perraro et ut melius intellegi posset; quo magis memorabilia ea uidentur, quae p. 7 sq. in gentium catalogo Iosepho addita sunt. denique memorandum est, quod in aliis epitomis

accidit, ut quo magis procedant, eo breuiiores fiant, id in nostra usu non uenire; immo partem posteriorem meliorem et uberiorem uideri quam priorem merito dixeris. potest igitur aliquis conicere duos homines Iosephi breuiandi operam ita inter se partitos esse, ut denos uterque libros sibi sumeret. sed hoc priusquam credamus aliis argumentis probandum est.

Iam accedo ad codices enumerandos, quot quidem mihi innotuerunt. qui inter se simillimi sunt, ut ex uno omnes exemplari manasse appareat. ab integrioribus Iosephi antiquitatum codicibus omnes eo facile dignosci possunt, quod argumenta singulis libris praemissa omittunt et quod uita Iosephi, quae antiquitatum librum uigesimum continuare solet, in epitoma non extat. argumenta uero in eo codice, qui breuiatori usui fuit, non defuisse eo apparet, quod annorum qui singulis libris continentur computationem, quae in codicibus integris argumenta sequitur, epitomator ita transcripsit, ut in librorum singulorum fine subiungeret. codices igitur quibus epitoma Iosephi antiquitatum Iudaicarum continetur hi sunt:

1) codex Busbekianus saeculi fere XIV chartaceus, qui est in bibliotheca imperatoris Vindobonae hist. gr. nro. 22, initio mutilus, nam incipit p. 12. 4 a uerbis *Μώριον ὄρος*, parte extrema madore ualde corruptus, ceterum illaesus et bene exaratus.

2) codex Laurentianus plut. LXIX cod. 23 saeculi fere XIV aut XV chartaceus. nomen librarii in subscriptione est, quam Bandinius (catalogi uol. II p. 642 sq.) dedit hanc:

*χειρὶ Μανουὴλ τήνδε μοι γινῶθι ξένη
δέλτον γραφῆναι καὶ πέρας εἰληφέναι
αὐλῆς λογιστοῦ τοῦ πίκλην ἐξ ἀγγέλων.*

libro undecimo inscriptum est:

ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας.

3) codex Parisinus graecus n. 1601 pergameneus scriptus anno post Chr. 1323; nam extat subscriptio: *ἐγράφη τὸ παρὸν πυξίον διὰ χειρὸς* (sequitur rasura, agnoscitur λ

fere *ἀμαρτὸς σ... ἀλαψεν τοῦνομα*): *ἐν ἔτει σωλά. κατὰ μῆνα μάιον.*

4) codex Parisinus gr. nro. 1418 membranaceus, saeculi XV. epitomae praemissa sunt omnium librorum uiginti argumenta qualia integri Iosephi codices exhibent in unum locum collecta. libro undecimo titulus praefixus est: *ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας*, ut in codice Laurentiano supra memorato.

5) codex Parisinus gr. nro. 1424 saeculi XV chartaceus, in cuius fine leguntur haec:

*ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως μανουὴλ ὁ καλλιέργης.
τάς οὐ προπόντως ἐξορίστους εἰκόνας χαίρω προπόντως προσκυνουμένας βλέπων:
οὐ δεῖ γὰρ οὐ δεῖ τὴν ἐμὴν γλῶτταν μόνην ἀναρθρον εἶναι καὶ βοῆς ἀλλοτριᾶν
ὡς ἐν δρόσω δύσηχον ὀργάνου δέρας.*

6) codex Parisinus gr. nro. 1422 saeculi fere XVI.

Hi codices omnium librorum uiginti epitomam tradunt; qui sequuntur duo non totius antiquitatum corporis epitomam, sed librorum decem priorum habent:

7) codex Vaticanus gr. 984 rescriptus pergamenus, scriptus anno mundi 6862 (post Chr. 1354), de quo in prooemio uoluminis primi plura dicam. continet Iosephi antiquitatum libros uiginti cum uita et bellum Iudaicum; sed antiquitatum soli libri decem priores epitomae sunt, ceteri integrioris Iosephi.

8) codex Hennebergensis, qui nunc bibliothecae gymnasii Schleusingensis est, chartaceus saeculo fere XV nitide scriptus; in hoc olim eadem inerant, quae sunt in codice Vaticano 984, cui Hennebergensis etiam in altera antiquitatum parte simillimus est. nunc extant antiquitatum libri I—X epitomae, libri XI—XVIII et undeuigesimi dimidium integriora et belli Iudaici folia extrema duo, cetera interciderunt. margini librorum I—X satis diligenter ascripta sunt ea quae in codice Busbekiano aliter leguntur.

Ut hodieque antiquitates Iudaicae in codicibus bipertitae sunt, sic etiam epitomam olim binis codicibus traditam fuisse inde efficitur, quod in quibusdam codicibus liber undecimus initium uoluminis secundi uocatur (*ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας*) et quod reuera libri I—X epitomae cum aliis Iosephi scriptis compositi sunt, unde suum uolumen eos effecisse apparet.

Horum quos memoraui codicum ego praecipue usus sum Busbekiano, quem totum contuli. praeterea passim inspexi codicem Laurentianum. deinde ea, quae initio codicis Busbekiani, qui incipit p. 12. 4 (§ 224), desunt, suppleta sunt primum ex codice Laurentiano, quem usque ad p. 6. 3 (§ 92) contulit Theodorus Birt collega; reliqua, quae inter § 92 et § 224 interiacent, petii ex codice Hennebergensi, quo adieci cum Laurentiano collata p. 6. 3 (§ 93) — p. 6. 26 (§ 110) et p. 7. 6 (§ 122) — p. 8. 55 (§ 148). Hennebergensi ut uti potuerim et nunc utar, factum est singulari beneuolentia et indulgentia Schmiederi gymnasiarchi Schleusingensis, qui codicem illum huc in nostram bibliothecam misit. quare eum etiam in editione hac paranda et corrigenda inspicere potui, quo meos aut codicis Busbekiani errores corrigerem. alia subsidia non habui, quamquam in epitomae huius iusta editione aegre desiderabimus codices Parisinum 1601 et Vaticanum 984, qui cum Busbekiano sunt antiquissimi; et spero in continuando hoc opere me accuratiorem eorum notitiam adepturum esse.

In ipso edendi munere ita uersatus sum, ut codicem Busbekianum aliosque, qui praesto erant, satis accurate exprimerem, nec tamen dubitarem ea uitia, quae non epitomatoris sed librariorum essent, Iosephi aut Zonarae ope tollere. nam Zonaram utpote antiquissimum epitomae testem ad eam restituendam multum ualere apparet. quamquam moneo Zonaram suo ingenio multa indulsisse et saepe non tam id egisse, ut auctorum uerba ipsa seruaret, sed ut ea elegantiora redderet. ut uero Zonaras cum hac editione facile comparari possit, singulis paginis eius paginas editionem Bonnensem secutus adscripsi.

Codices secutus etiam accentus interdum paullo aliter constitui atque in scriptoribus Graecis facere solemus; saepe enim in illis enclisis sublata est, uelut saepissime *τὲ* scribitur. contra encliticum factum est *δ'*, ut plerumque *οἱ δ'*, *τόν δ'* similia extent. quae ideo imitatus sum, quod ex antiquorum codicum usu constat epitomatoris aetate hanc proso-
diam quamuis uitiosam apud librariorum peruulgatam fuisse.

Textui subiecta est adnotatio brevis, ne ignoretur, si quid contra codicum auctoritatem receptum est. ceterum in codicum discrepantiis adnotandis minutissimas res omisi, uelut saepe Busbekiani uitia orthographica tacite ex Hennebergensi correxi. nec magis correcturas codicis Busbekiani aliorumue, quae nihil ad rem facere uidebantur, memorandas esse duxi. praeterea in notis ea uocabula indicaui, quae singula epitomator ex suo ingenio pro singulis Flauianis ita reposuit, ut uerbum uerbo redderet, denique ea quae ab eo Iosephi uerbis addita sunt. postremo moneo numeros, qui in margine sunt, esse editionis meae, cuius uolumen primum paene perfectum est.

His praemissis ad epitomam ipsam accedamus, cuius nunc sequitur liber primus et alterius pars maior; plura enim edere nos tempus passum non est. quod reliquum est postea, cum feret occasio, deinceps edetur.

Φλαυίου Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος πρῶτος.

Τοῖς τὰς ἱστορίας συγγράφειν βουλομένοις οὐ μίαν οὐδὲ τὴν αὐτὴν ὁρᾷ τῆς σπουδῆς
 γινομένην αἰτίαν, ἀλλὰ πολλὰς καὶ πλεῖστον ἀλλήλων διαφερούσας. τινὲς μὲν γὰρ ἐπι- 2
 δεικνύμενοι λόγων δεινότητα καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς θηρώμενοι δόξαν ἐπὶ τοῦτο τῆς παιδείας
 5 τὸ μέρος ὁρμῶσιν, ἄλλοι δὲ χάριν ἐκείνοις φέροντες, περὶ ὧν τὴν ἀναγραφὴν εἶναι συμ-
 βέβηκε, τὸν εἰς αὐτὴν πόνον καὶ παρὰ δύναμιν ὑπέστησαν· εἰσὶ δ' οἵτινες ἐβιάσθησαν 3
 ὑπ' αὐτῆς τῶν πραγμάτων ἀνάγκης οἷς πραττομένοις παρέτυχον ταῦτα γραφῇ δηλούσῃ
 περιλαβεῖν, πολλοὺς δὲ χρησίμων μέγεθος πραγμάτων ἐν ἀγνοίᾳ κειμένων προσέτρεψε τὴν
 περὶ αὐτῶν ἱστορίαν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν ἐξενεγκεῖν. τούτων δὲ τῶν προειρημέων αἰτιῶν 4
 10 αἱ τελευταῖαι δύο καὶ μοὶ συμβεβήκασιν· τὸν μὲν γὰρ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πόλεμον ἡμῖν
 τοῖς Ἰουδαίοις γενόμενον καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πράξεις καὶ τὸ τέλος οἷον ἀπέβη πείρα μαθὼν
 ἐβιάσθη ἐκδιηγῆσασθαι διὰ τοὺς ἐν τῷ γράφειν λυμαιομένους τῇ ἀληθείᾳ, ταύτην δὲ 5
 τὴν ἐνεστῶσαν ἐγκεχειρισμῇ πραγματείᾳ νομίζων ἅπασιν φανεῖσθαι τοῖς Ἑλλήσιν ἀξίαν
 σπουδῆς· μέλλει γὰρ περιέξειν ἅπασαν τὴν παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν διάταξιν τοῦ
 15 πολιτεύματος ἐκ τῶν Ἑβραϊκῶν μεθερμηνευομένην γραμμάτων. ἤδη μὲν οὖν καὶ πρότερον 6
 διενόουν, ὅτε τὸν πόλεμον συνέγραψον, δηλῶσαι τίνες ὄντες οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τίσι χρη-
 σάμενοι τύχαις ὕψ' οἷώ τε παιδευθέντες νομοθέτῃ τὰ πρὸς θεοσεβείαν καὶ τὴν ἄλλην
 τῆς ἀρετῆς ἀσκήσιν πόσους τε πολέμους ἐν μακροῖς πολεμήσαντες χρόνοις εἰς τὸν τελευ-
 7 ταῖον ἄκοιτες πρὸς Ῥωμαίους κατέστησαν. ἀλλ' ἐπειδὴ μείζων ἦν ἢ τοῦδε τοῦ λόγου περι-
 20 βολή, κατ' αὐτὸν ἐκείνον χωρήσας ταῖς ἰδίαις ἀρχαῖς αὐτοῦ καὶ τῷ τέλει γραφὴν συνεμέ-
 τρησα· χρόνον δὲ προϊόντος, ὅπερ φιλεῖ τοῖς μεγάλων ἀπτεσθαι διανοομένοις, ὅκνος μοι
 καὶ μέλλησις ἐγένετο τηλικαύτην μετενεγκεῖν ὑπόθεσιν εἰς ἀλλοδαπὴν ἡμῖν καὶ ξένην
 διαλέκτον συνήθειαν. ἦσαν δὲ τινες, οἱ πόθῳ τῆς ἱστορίας ἐπ' αὐτὴν με προὔτρεπον, καὶ 8
 μάλιστα δὴ πάντων Ἐπαφρόδιτος ἀνὴρ ἅπασαν μὲν παιδείας ἰδέαν ἡγαπηκώς, διαφερόντως
 25 δὲ διαφέρων ἐμπειρίαις πραγμάτων, ἅτε δὴ μεγάλοις μὲν αὐτὸς ὁμιλήσας πράγμασι καὶ
 τύχαις πολυτρόποις, ἐν ἅπασι δὲ θανμαστὴν γύσεως ἐπιδειξάμενος ἰσχὺν καὶ προαίρεσιν
 ἀρετῆς ἀμετακίνητον. τούτῳ δὲ πειθόμενος ὡς αἰεὶ τοῖς χρήσιμον ἢ καλόν τι πράττειν 9
 δυναμένοις συμφιλοκαλοῦντι καὶ ἐμαντὸν αἰσχυνόμενος, εἰ δόξαιμι βραθυμῶς πλέον ἢ τῷ
 περὶ τὰ καλὰ χαίρειν πόνῳ, προθυμότερον ἐπερρωσθήην, ἔτι κακείνα πρὸς τοῖς εἰρημένοις
 30 λογισάμενος οὐκ ἀλόγως, περὶ τε τῶν ἡμετέρων προγόνων οἱ μεταδιδόναι τῶν τοιούτων
 ἔθελον, καὶ περὶ τῶν Ἑλλήνων οἵτινες αὐτῶν γινώσκει τὰ παρ' ἡμῖν ἐσπούδασαν. εὗρον 10

12 τὴν ἀληθειαν Iosephus. — 13 θεοσεβειαν] εὐσεβειαν Ioseph. — 19 τοῦ λόγου τοῦδε cod. Henn. —
 25 διαφέρειν] χαίρων Ioseph. — 30 οὐκ ἀλόγως] οὐκ ἀπαιδέως Ioseph.

- τοίνυν, ὅτι Πτολεμαίων ὁ δεύτερος βασιλεὺς μάλιστα δὴ περὶ παιδείαν καὶ βιβλίων συνα-
 γωγὴν σπουδάσας ἐξαιρέτως ἐφιλοτιμήθη τὸν ἡμέτερον νόμον καὶ τὴν κατ' αὐτὸν διάταξιν
 11 τῆς πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μεταβαλεῖν, ὁ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων οὐδενὸς
 ἐπ' ἀρετῇ δεύτερος Ἑλεάζαρος τῷ προειρημένῳ βασιλεῖ ταύτης ἀπολαῦσαι τῆς ὠφελείας
 οὐκ ἐφθόνησε πάντως ἀντιπῶν ἄν, εἰ μὴ πάτριον ἡμῖν ἦν τὸ μηδὲν ἔχειν τῶν καλῶν 5
 12 ἀπόρητον. καὶ ἐμαντῷ δὴ πρόπειν ἐνόμισα τοῦ μὲν ἀρχιερέως μιμήσασθαι τὸ μεγαλόψυχον,
 τῷ βασιλεῖ δὲ πολλοὺς ὁμοίως ὑπολαβεῖν καὶ νῦν εἶναι φιλομαθεῖς· οὐδὲ γὰρ πᾶσαν ἐκεῖνος
 ἐφθῃ λαβεῖν τὴν ἀναγραφὴν, ἀλλ' αὐτὰ μόνα τὰ τοῦ νόμου παρέδοσαν οἱ πεμφθέντες
 13 εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν· μυρία δὲ ἐστὶ τὰ δηλούμενα διὰ τῶν ἱερῶν
 γραμμάτων, ἅτε δὴ πεντακισχιλίων ἐτῶν ἱστορίας ἐν αὐτοῖς περιελημμένης, καὶ παντοῖαι 10
 μὲν εἰσι παράλογοι περιπέτειαί, πολλαὶ δὲ τύχαι πολέμων καὶ στρατηγῶν ἀνδραγαθίαί
 14 καὶ πολιτευμάτων μεταβολαί. τὸ σύνολον δὲ μάλιστα ἂν τις ἐκ ταύτης μάθοι τῆς ἱστορίας
 ἐθελήσας αὐτὴν διελθεῖν, ὅτι μὲν τοῖς νόμοις κατακολουθοῦσι καὶ τὰ καλῶς νομοθετηθέντα
 μὴ τολμῶσι παραβαίνειν πάντα κατορθοῦνται πέρας καὶ πίστεως καὶ γέρας εὐδαιμονία
 πρόκειται παρὰ θεοῦ· καθ' ὅσον δ' ἂν ἀποστῶσι τῆς τούτων ἀκριβοῦν ἐπιμελείας, ἅπορα 15
 μὲν γίνεται τὰ πόριμα, τρέπεται δ' εἰς συμφορὰς ἀνηκέστους ὃ τι ποτ' ἂν ὡς ἀγαθὸν
 15 δρᾶν σπουδάσωσιν. ἤδη τοίνυν τοὺς ἐντευξομένους παρακαλῶ τοῖς βιβλίοις τὴν γνώμην
 θεῷ προσανέχειν καὶ δοκιμάζειν τὸν ἡμέτερον νομοθέτην, εἴ τε τὴν φύσιν ἀξίως αὐτοῦ
 κατενόησε καὶ τῇ δυνάμει προεπούσας αἰετὰς πράξεις ἀνέθηκε πάσης καθαρὸν τὸν περὶ
 16 αὐτοῦ φυλάξας λόγον τῆς παρ' ἄλλοις ἀσχήμονος μυθολογίας. καίτοι γε ὅσον ἐπὶ μήκει 20
 χρόνου καὶ παλαιότητι πολλὴν εἶχεν ἄδειαν ψευδῶν πλασμάτων· γέγονε γὰρ πρὸ ἐτῶν
 διςχιλίων, ἐφ' ὅσον πληθὺς αἰῶνος οὐδ' αὐτῶν οἱ ποιηταὶ τὰς γενέσεις τῶν θεῶν μήτοι
 17 γε τὰς ἀνθρώπων πράξεις ἢ τοὺς νόμους ἀνενεγχεῖν ἐτόλμησαν. τὰ μὲν οὖν ἀκριβῆ τῶν
 ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς προῖων ὁ λόγος κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν σημαίνει, τοῦτο γὰρ διὰ
 ταύτης ποιήσειν τῆς πραγματείας ἐπηγγελάμεν, οὐδὲν προσθεῖς οὐδ' αὖ παραλιπών. 25
 18 ἐπειδὴ δὲ τὰ πάντα σχεδὸν ἐκ τῆς τοῦ νομοθέτου σοφίας ἡμῖν ἀνήρηται Μωυσέος, ἀνάγκη
 μοι ἄρα βραχεία περὶ ἐκείνου προσιπεῖν, ὅπως μὴ τινες τῶν ἀναγνωσομένων διαπορῶσι,
 πόθεν ἡμῖν ὁ λόγος περὶ λόγων καὶ πράξεων ἔχων τὴν ἀναγραφὴν ἐπὶ τοσοῦτον φυσιο-
 19 λογίας κεκοινώνηκεν. ἴστεον οὖν, ὅτι πάντων ἐκεῖνος ἀναγκαιότατον ἤγησατο τὸ καὶ τὸν
 ἑαυτοῦ μέλλοντα βίον οἰκονομήσειν καλῶς καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθετεῖν θεοῦ πρῶτον φύσιν 30
 κατανοῆσαι καὶ τῶν ἔργων τῶν ἐκείνου θεατὴν τῷ νῷ γενόμενον οὕτω παράδειγμα τὸ
 20 πάντων ἄριστον μιμεῖσθαι καθ' ὅσον οἶόν τε καὶ πειρᾶσθαι κατακολουθεῖν. οὔτε γὰρ
 αὐτῷ ποτ' ἂν γενέσθαι τοῦν ἀγαθὸν τῷ νομοθέτῃ ταύτης ἀπολειπομένῃ τῆς θεάς, οὔτε
 τῶν γραφησομένων εἰς ἀρετῆς λόγον οὐδὲν ἀποβήσεσθαι τοῖς λαβοῦσιν, εἰ μὴ πρὸ παντός
 ἐτέρου διδαχθεῖν, ὅτι πάντων πατήρ τε καὶ δεσπότης ὁ θεὸς ὢν καὶ πάντα ἐπιβλέπων 35
 τοῖς μὲν ἐπομένοις αὐτῷ δίδωσιν εὐδαιμόνα βίον, τοὺς ἔξω δὲ βαίνοντας ἀρετῆς μεγάλης
 21 μεγάλαις ἐπιβάλλει συμφοραῖς. τοῦτο δὴ παιδεῦσαι βουληθεὶς Μωσὴς τὸ παιδεῦμα τοῦς
 ἑαυτοῦ πολίτας τῆς τῶν νόμων θέσεως οὐκ ἀπὸ συμβολαίων καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους
 δικαίων ἤρξατο τοῖς ἄλλοις παραπλησίως, ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν τοῦ κόσμου κατα-

Zonaras I p. 17 Bonn.

σκευὴν τὰς γνώμας αὐτῶν ἀναγαγὼν καὶ πείσας, ὅτι τῶν ἐπὶ γῆς ἔργων τοῦ Θεοῦ τὸ
 κάλλιστόν ἐσμεν ἄνθρωποι, ὅτε πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔσχεν ὑπακούοντας, ἑαδίως ἤδη περὶ
 πάντων ἔπειθεν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι νομοθέται τοῖς μύθοις ἐπακολουθήσαντες τῶν ἀνθρώ- 22
 πίνων ἁμαρτημάτων εἰς τοὺς Θεοὺς τῷ λόγῳ τὴν αἰσχύνην μετέβησαν καὶ πολλὴν ἐπίτασιν
 5 εἰς κακίαν τοῖς πονηροῖς ἔδωκαν· ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης ἀκραφνῇ τὴν ἀρετὴν ἔχοντα 23
 τὸν Θεὸν ἀποφήνας φήθη δεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνης μεταλαμβάνειν πειρασθαι καὶ
 τοὺς μὴ ταῦτα φρονοῦντας μηδὲ πιστεύοντας ἀπαραιτήτως ἐκόλασε. πρὸς ταύτην οὖν 24
 τὴν ὑπόθεσιν ποιεῖσθαι τὴν ἐξέτασιν τοὺς ἀναγνώστον παρακαλῶ· φανέται γὰρ
 σκοπομένοις οὕτως οὐτ' ἄλογον αὐτοῖς οὔτε πρὸς τὴν μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν
 10 φιλανθρωπίαν ἀνάρμοστον· πάντα γὰρ τῇ τῶν ὅλων φύσει σύμφωνον ἔχει τὴν διάθεσιν,
 τὰ μὲν αἰνιττομένου τοῦ νομοθέτου δεξιῶς, τὰ δὲ ἀλληγοροῦντος μετὰ σεμνότητος, ὅσα
 δὲ ἐξ εὐθείας λέγεσθαι συνέφερε, ταῦτα ῥητῶς ἐμφανίζοντος. τοῖς μέντοι βουλομένοις 25
 καὶ τὰς αἰτίας ἐκάστων σκοπεῖν πολλὴ γένοιτ' ἂν ἡ θεωρία καὶ λίαν φιλόσοφος, ἣν ἐγὼ
 νῦν μὲν ὑπερβάλλομαι, Θεοῦ δὲ διδόντος ἡμῖν χρόνον πειράσσομαι μετὰ ταύτην γράψαι
 15 τὴν πραγματείαν. τρέφομαι δὲ ἡδὴ ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν πραγμάτων μνησθεὶς πρότερον 26
 ὦν περὶ τῆς τοῦ κόσμου κατασκευῆς εἶπε Μωυσῆς· ταῦτα δ' ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις εὖρον
 γεγραμμένα· ἔχει δὲ οὕτως.

Φλαυίου Ἰωσήπον Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος πρῶτος.

Ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ταύτης δ' ὑπ' ὅψιν οὐκ ἐρχομένης, 27
 20 ἀλλὰ βαθεῖ μὲν σκότει καλυπτομένης, πνεύματος δ' αὐτὴν ἄνωθεν ἐπιθεόντος, γενέσθαι
 φῶς ἐκέλευσεν ὁ Θεός. καὶ γενομένου τούτου κατανοήσας τὴν ὅλην ὕλην διεχώρισε 28
 τό τε φῶς καὶ τὸ σκότος καὶ τῷ μὲν ὄνομα ἔθετο νύκτα, τὸ δὲ ἡμέραν ἐκάλεσεν,
 ἐσπέραν τε καὶ ὄρθρον τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτός καὶ τὴν ἀνάπαυσιν προσαγορεύσας.
 καὶ αὕτη μὲν ἦν ἡ πρώτη ἡμέρα, ἣν Μωυσῆς μίαν εἶπε· τῇ δὲ δευτέρᾳ τῶν ἡμερῶν τὸν 29
 25 οὐρανὸν τοῖς ὅλοις ἐπιτίθεισι, ὅτ' αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίνας κατ' αὐτὸν ἡξίωσε 30
 τετάχθαι κρύσταλλον τε περιπύξας αὐτῷ καὶ νότιον αὐτὸν καὶ ὑετώδη πρὸς τὴν ἀπὸ
 τῶν δρόσων ὠφέλειαν ἀρμυδίως τῇ γῇ μηχανησάμενος. τῇ δὲ τρίτῃ ἵστησι τὴν γῆν
 ἀναχέας περὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν. κατὰ ταύτην δὲ τὴν ἡμέραν φυτὰ τε καὶ σπέρματα 31
 γῆθεν ἀνέτειλε. τῇ δὲ τετάρτῃ διακοσμεῖ τὸν οὐρανὸν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ τοῖς ἄλλοις
 30 ἄστροις κινήσεις αὐτοῖς ἐπιτείλας καὶ δρόμους, οἷς ἂν καὶ τῶν ὥρων περιφορὰ φανεραὶ
 σημαίνοντο. πέμπτῃ δ' ἡμέρᾳ ζῶα ἠηκτὰ καὶ μετάρσια τὰ μὲν κατὰ βάθος τὰ δὲ δι' 32
 αἰέρος ἀνῆκε συνδυσάμενος αὐτὰ κοινωνίᾳ καὶ μίξει γονῆς ἕνεκα καὶ τοῖ συναύξεσθαι καὶ
 πλεονάζειν αὐτῶν τὴν φύσιν. τῇ δὲ ἕκτῃ ἡμέρᾳ δημιουργεῖ τὸ τῶν τετραπόδων γένος
 ἄρρεν τε καὶ θῆλυ ποιήσας· ἐν ταύτῃ δὲ καὶ τὸν ἄνθρωπον ἔπλασε. καὶ τὸν κόσμον ἐξ 33
 35 ταῖς πάσαις ἡμέραις Μωυσῆς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ φησὶ γενέσθαι, τῇ δὲ ἐβδόμῃ ἀνα-
 παύσασθαι καὶ λαβεῖν ἀπὸ τῶν ἔργων ἐκχειρίαν, ὅθεν καὶ ἡμεῖς σχολὴν ἀπὸ τῶν πόνων
 κατ' αὐτὴν ἀγομὲν προσαγορεύοντες αὐτὴν σάββατα· δηλοῖ δὲ ἀνάπαυσιν κατὰ τὴν
 Ἑβραίων διάλεκτον τὸ ὄνυμα. Μωυσῆς δὲ καὶ φυσιολόγεῖ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου 34

Zonaras I p. 21 Bonn.

κατασκευῆς λέγων οὕτως· ἐπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς λαβών, καὶ
 πνεῦμα ἐνῆκεν αὐτῷ καὶ ψυχὴν. ὁ δ' ἄνθρωπος οὗτος Ἀδάμος ἐκλήθη· σημαίνει δὲ
 τοῦτο κατὰ τὴν γλῶτταν τὴν Ἑβραίων πυρρόν, ὅτι ἐκ τῆς πυρρᾶς γῆς φουραθείσης ἐγεγόνει·
 35 τοιαύτη δ' ἐστὶν ἡ παρθένος γῆ καὶ ἀληθινή. παρίστησι δὲ ὁ θεὸς αὐτῷ κατὰ γένη τὰ
 ζῷα καὶ τούτοις ὀνόματα τίθησιν, οἷς ἔτι καὶ νῦν καλοῦνται. τοῦ δὲ Ἀδὰμ κοιμωμένου 5
 36 μίαν πλευρὰν ἐξελὼν ἐξ αὐτῆς ἐπλασε τὴν γυναῖκα, ὃς προσαχθεῖσαν αὐτὴν ἐγνώρισεν
 ἐξ ἑαυτοῦ γενομένην. εὐεᾶ δὲ καθ' Ἑβραίους καλεῖται γυνή, τὸ δὲ τῆς γυναικὸς ὄνομα
 37 Εὐᾶ ἦν· σημαίνει δὲ πάντων τῶν ζώντων μητέρα. γησί δὲ τὸν θεὸν καὶ παρὰ δεισον πρὸς
 τὴν ἀνατολὴν καταγυτεῦσαι παντοῖω τεθιγλότη γυντῶ· ἐν τούτοις δ' εἶναι καὶ τῆς ζωῆς τὸ
 38 φυτόν καὶ ἄλλο τὸ τῆς φρονήσεως, ἣ διεγινώσκετο τί τὸ ἀγαθὸν καὶ τί τὸ κακόν. ἄρδεται 10
 δ' οὗτος ὁ κῆπος ὑπὸ ἐνὸς ποταμοῦ πᾶσαν ἐν κύκλῳ τὴν γῆν περιρρέοντος, ὃς εἰς τέσσαρα
 μέρη σχίζεται. καὶ Φεισὼν μὲν, σημαίνει δὲ πληθὺν τὸ ὄνομα, ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν φερόμενος
 39 ἐκδίδωσιν εἰς τὸ πέλαγος ὑφ' Ἑλλήνων Γάγγης καλούμενος, Εὐφράτης δὲ καὶ Τίγρης ἐπὶ τὴν
 ἤ ἄνθος, Τίγρης δὲ Αἰγυλᾶθ, ἐξ οὗ γράζεται τὸ μετὰ στενότητος ὄξύ. Γηὼν δὲ διὰ τῆς Αἰγύπτου 15
 ῥέων δηλοῖ τὸν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἀναδιδόμενον ἡμῖν, ὃν Νεῖλον προσαγορεύουσιν Ἕλληνες.
 40 ὁ δὲ τοίνυν θεὸς τὸν Ἀδάμον καὶ τὴν γυναῖκα τῶν μὲν ἄλλων φυτῶν ἐκέλευε γεύεσθαι,
 41 τοῦ δὲ τῆς φρονήσεως ἀπέχεσθαι, προειπὼν ἀψαμένους αὐτοῖς ὀλεθρον. ὁμοφωνοῦντων δὲ
 42 τότε τῶν ζώων ἀπάντων ὅφρις φθονερῶς εἶχεν ἐφ' οἷς αὐτοὺς εὐδαίμοιήσειν ᾤετο, καὶ
 πείθει τὴν γυναῖκα γεύσασθαι τοῦ φυτοῦ τῆς φρονήσεως· γευσαμένη δὲ τοῦ φυτοῦ καὶ 20
 44 ἡσθεῖσα καὶ τὸν Ἀδὰμ ἐπεισεν αὐτῷ χρῆσασθαι. καὶ συνέσαν ἑαυτῶν ἡδὴ γεγυμνωμένων
 καὶ σκέπην ἑαυτοῖς ἐπειόουν· τὸ γὰρ φυτόν ὀξύτητος καὶ διανοίας ὑπῆρχε. φύλλοις οὖν
 ἑαυτοὺς σκεπῆς σκεπάσαντες καὶ ταῦτα τῆς αἰδοῦς προβαλλόμενοι μᾶλλον ἐδόκουν εὐδαί-
 45 μοιεῖν ὥς ὢν πρότερον ἐσπᾶνίζον εὐρόντες. τοῦ δὲ θεοῦ εἰς τὸν κῆπον ἐλθόντος ὁ
 46 Ἀδάμος ὑπεχώρει, τὸν δὲ θεὸν ἐξένιζε τὸ πρᾶττόμενον καὶ τὴν αἰτίαν ἐπυνθάνετο. τοῦ 25
 δὲ μὴ φθεγγομένου, „ἀλλ' ἐμοί, εἶπεν ὁ θεός, ἐγνωστο ὅπως εὐδαίμονα βίον βιώσῃτε,
 πάντων ὑμῖν αὐτομάτων κατὰ τὴν ἐμὴν ἀνιόντων πρόνοιαν χωρὶς πόνου, ὢν οὐ παρόντων
 47 εἴ τι μου εἰς ταύτην τὴν γνώμην ἐνύβρισας γῆράς τε θᾶπτον ἐπέλθοι καὶ τὸ ζῆν οὐ
 48 μακρὸν ὑμῖν γένοιτο“. Ἀδάμος δὲ παρηγέιτο τῆς ἀμαρτίας ἑαυτὸν τὴν γυναῖκα τοῦ γεγο-
 49 ῥότος αἰτιώμενος, ἣ δ' αὖ κατηγόρει τοῦ ὅψεως. ὁ δὲ θεὸς ὑπετίθει αὐτὸν τιμωρίᾳ, τὴν 30
 γῆν οὐκέτι αὐτοῖς οὐδὲ ἀναδῶσειν αὐτόματα εἰπών, ποιοῦσι δὲ καὶ τοῖς ἔργοις τριβομένοις
 τὰ μὲν παρέξειν, τῶν δὲ οὐκ ἀξιώσειν. Εὐὰν δὲ τοκετοῖς καὶ ταῖς ἐξ ὠδίνων ἀλγηδόσιν
 50 ἐκόλαζεν. ἀφείλετο δὲ καὶ τὸν ὄφιν τὴν γυνῆν καὶ ἰὸν ἐντίθησιν ὑπὸ τὴν γλῶτταν αὐτῷ
 πολέμιον ἀποδείξας ἀνιθρόποις καὶ ἰποθέμενος κατὰ τῆς κεφαλῆς φέρειν τὰς πλῆγας,
 51 ποδῶν τε αὐτὸν ἀποστερήσας ἰλυσπᾶσθαι πεποίηκε. καὶ μετοικίζει τὸν Ἀδάμον καὶ τὴν 35
 52 Εὐὰν ἐκ τοῦ κῆπου. γίνονται δὲ αὐτοῖς παῖδες ἄρρενες δύο· ὁ μὲν πρότερος Κάϊς,
 κτησιν δὲ μεθερμηνεύμενον σημαίνει τὸ ὄνομα, Ἀβελος δὲ ὁ δεύτερος, σημαίνει δὲ
 53 πένθος τοῦτο· γίνονται δὲ αὐτοῖς καὶ θυγατέρες. Ἀβελῶ μὲν οὖν ἀρετῆς ἐπιμελομένῳ
 ποιμενικὸς ἦν ὁ βίος· Κάϊς δὲ ποιηρότατος ὢν γῆν ἐπειρήσετο πρῶτος καὶ κτείνει τὸν

1 λαβών ἀπὸ τῆς γῆς cod. Henn. — 3 ἔτι ἐκ] ἐπειδὴ περ ἀπὸ Iosephus. — 13 καλούμενος] λεγόμενος Iosephus. — 30 κατηγόρειτο τοῦ cod. Henn.

Zonaras I p. 24 Bonn.

ἀδελφὸν παροξυνθεὶς ἐπὶ τῷ προτετιμῆσθαι τὸν Ἀβελ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γάλα προσενέγκαντα 55
καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοσκημάτων· τοῖς αὐτομάτοις δὲ μᾶλλον καὶ κατὰ φύσιν γεγυῖναι 54
ἴδεται τὸ Θεὸν τιμώμενον ἢ τοῖς κατ' ἐπίνοιαν πλεονέκτον καὶ βία πεφυκότος· καὶ τὸν νεκρὸν 57
ἀφανίσας λήσσειν ὑπελάμβανεν, ὁ δὲ Θεὸς ἤλεγχε τὸν Κάιν φονέα τοῦ ἀδελφοῦ γεγυῖναι. τῆς 58
5 δὲ ἐπὶ τῷ φόβῳ τιμωρίας αὐτὸν ἡγίει ἰκετεύσαντα, ἐπάρατον δὲ αὐτὸν ἐτίθει καὶ τοὺς ἐκγόνους
αὐτοῦ τιμωρήσεσθαι κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡπείλει γενεάν, καὶ τῆς γῆς ἐκείνης ἐκείνον ἐκβαλὼν 59
σημεῖον ἐπέβαλεν, ὡς γνώριμος ἂν εἴη. ὁ δὲ μετὰ τῆς γυναικὸς εἰς τόπον ἰδρύεται Ναϊδαν 60
οὕτω καλούμενον, ἐνθ' αὐτῷ καὶ παῖδες ἐγένοντο. διδάσκαλος δὲ ποιητῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς 61
ἐντυγχάνουσι γέγονε μέτρων ἐπινοίας καὶ σταθμῶν, ὕρους τε γῆς πρῶτος ἔθετο καὶ πόλιν 62
15 ἐδείματο Ἀνώχαν καλέσας αὐτὴν εἰς ὄνομα τοῦ πρεσβυτάτου παιδὸς Ἀνώχου. τούτου δὲ 63
Ἰαράδης υἱὸς ἦν, ἐκ δὲ τοῦ Μαρούηλ, οὗ παῖς Μαθουσάλας, τοῦ δὲ Ἀάμεχ, ὃ παῖδες
ὑπῆρξαν ἑπτὰ καὶ ἐβδομήκοντα ἐκ δύο γυναικῶν αὐτῷ φύντες Σελᾶς καὶ Ἀδάς. τούτων 64
Ἰωβήλος μὲν ἐξ Ἀδάς γενοὺς σκληρὰς ἐπὶ ἔργα καὶ προβατεῖαν ἡγάπησε, μουσικὴν ἤσκησε
καὶ ψαλτήριον καὶ κιθάραν ἐπενόησε, Θόβελος δὲ τὰ πολεμικὰ μετέλθεν χαλκίαν τε πρῶτος 67
15 ἐξεύρεν. Ἀδάμος δὲ Ἀβέλου μὲν ἐσφαγμένου Κάιος δὲ διὰ τὸν φόνον πεφυγότος παιδοποιίας
ἦρα, καὶ γίνονται αὐτῷ παῖδες ἄλλοι τε πλείους καὶ Σῆθος, ὃς ἀρετὴν ἐπετίθεισε καὶ μιμητὰς 68
τοὺς ἀπογόνους ἀπέλιπεν, οἱ σοφίαν τε τὴν περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν τούτων διακόσμησιν 69
ἐπενόησαν. ὑπὲρ δὲ τοῦ μη' γυνεῖν τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἡνυρμένα προειρηκότος ἀφανισμόν 70
Ἀδάμου τῶν ὅλων ἔσεσθαι τὸν μὲν κατ' ἰσχὺν πυρὸς τὸν δὲ κατὰ βίαν καὶ πλῆθος
20 ὕδατος, στήλας δύο ποιησάμενοι τὴν μὲν ἐκ πλίνθου τὴν δ' ἑτέραν ἐκ λίθου, ἀμφοτέραις
ἐνέγραψαν τὰ εὐρημένα, ἵνα καὶ τῆς πλινθίνου ἀφανισθείσης ὑπὸ τῆς ἐπομβρίας ἡ 71
λιθίνῃ μείνῃ. μένει δ' ἄχρι τοῦ δεῦρο κατὰ γῆν τὴν Σιριάδα. καὶ ἐπὶ ἑπτὰ μὲν γενεαῖς 72
οὗτοι διέμειναν Θεὸν δεσπότην ἡγούμενοι. εἶτα μεταβάλλονται πρὸς τὸ χεῖρον, ἐνθεν
αὐτοῖς τὸν Θεὸν ἐξεπολέμωσαν. πολλοὶ γὰρ ἄγγελοι Θεοῦ γυναιξὶ συμμειγνύσας ὕβριστας 73
25 ἐγέννησαν παῖδας διὰ τὴν ἐπὶ τῇ δυνάμει πεποιθήσιν. Νῶχος δὲ τοῖς ὑπ' αὐτῶν πρᾶτ- 74
τομένοις δυσχεραίνων ἐξεχώρησε τῆς γῆς. καὶ τοῦ Θεοῦ εἰς θάλασσαν τὴν ἡπείρον μετα- 75
βαλόντος καὶ ὅσον ἦν ἀνθρώπινον διασφείραντος μόνος σώζεται τοῦ Θεοῦ ὑποθήκαις 76
λάρινακα τετράστεγον κατασκευάσας τὸ μήκος πηχῶν τέ, ἡ δὲ τὸ πλάτος καὶ ἡ τὸ βάθος, 77
ἐν ᾗ σὺν μητρὶ τῶν παιδῶν καὶ ταῖς τούτων γυναιξὶν ἐνέβη, τὰ τε ἄλλα ὅσα πρὸς τὰς
30 χρεῖας ἐπικονορήσειν ἐμελλον ἐνθέμενος, ζῶα τε παντοῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ γένους
αὐτῶν ἄλλα τε τούτων ἐπιπλασίσια τὸν ἀριθμόν. ἦν δὲ ἀπὸ Ἀδάμου δέκατος. 78
συνέβη δὲ τοῦτο τὸ πάθος κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑξακοσιοστὸν πεντηκοστὸν ἔκτον ἔτος ἀπὸ 80
Ἀδάμ. τοῦ δὲ Θεοῦ ἐφ' ἡμέραις τεσσαράκοντα ὕοντος ἐπὶ πύχαις ἰε' τὴν γῆν ὑπερέσχε τὸ 89
ὕδωρ. πανσαμένον δὲ τοῦ ὕδατος μόλις ἴρξατο ἵποβαίνειν τὸ ὕδωρ ἐφ' ἡμέραις ρ' καὶ 90
35 ἡ' κατὰ τὴν ἐβδόμην ἐβδόμου μηνός· ἔπειτα τῆς λάρνακος περὶ ἄκραν τιὰ ὄρους σταθείσης
κατὰ τὴν Ἀρμενίαν ἀνοίγει ταύτην ὁ Νῶχος καὶ μεθίησι κύρακα βουλόμενος μαθεῖν, εἴ 91
τι καὶ ἄλλο τῆς γῆς ἐκλειμμένον ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἀσφαλές ἐστιν ἤδη πρὸς ἐκβασιν
ὁ δὲ οὐκ ἐπαγγέλλετο. μετὰ δ' ἡμέρας ἑπτὰ περισσεύσαν προὔπεμψεν· ἐπανελθούσης δὲ 92
πεπηλωμένης καὶ θαλὸν ἐλαίας κομιζούσης γνοὺς τὴν γῆν ἀπηλλαγμένην τοῦ κατακλυσμοῦ

25 et 36 νῶχε cod. Laur. — 32 ἑξακοσιοστὸν additum ex Zonara. — 39 γνοὺς] μαθὼν Iosephus.

Zonaras I p. 28 Bonn.

μείνας ἄλλας ἐπτά ἡμέρας τὰ τε ζῶα τῆς λάρνακος ἐξαφίησιν αὐτός τε μετὰ τῆς γενεᾶς
 προσελθὼν τῷ Θεῷ ἔθυσε. ἀποβατήριον τὸν τόπον τοῦτον Ἀρμένιοι καλοῦσι καὶ τῆς λάρ-
 93 νακος ἔτι νῦν τὰ λείψανα ἐπιδεικνύουσι. τοῦ δὲ κατακλυσμοῦ καὶ τῆς λάρνακος μέ-
 μνηται οἱ τὰς βαρβαρικὰς ἱστορίας ἀναγεγραφότες, ὧν ἐστὶ Βηρωσὸς ὁ Χαλδαῖος γράψας
 οὕτως· „λέγεται δὲ καὶ τοῦ πλοίου ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ πρὸς τῷ ὄρει τῶν Κορδυαίων ἔτι μέρος 5
 94 τι εἶναι“ καὶ Ἰερώνυμος ὁ Αἰγύπτου ὁ τὴν ἀρχαιολογίαν τὴν Φοινικὴν συγγραψάμενος καὶ
 96 Μνασέας δὲ ὁ Λαμασκηνὸς ἐν τῇ ἐνενηκοστῇ ἔκτῃ ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν. Νῶχος δὲ τοῦ Θεοῦ
 99 ἐδεῖτο μηκέτι τοιοῦτον ἐπενεγκεῖν πάθος, ὁ δὲ Θεὸς ἐπὶ δικαιοσύνῃ τὸν ἄνδρα ἀγαπῶν
 101 ἐπένευσεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς εἰς τέλος ἄξιν, „εἰ δὲ ἐπὶ πλεῖον ποτὲ χειμάσσαμι, μὴ δέισητε· οἱ
 102 γὰρ ἔτι τὴν γῆν ἐπικλύσει τὸ ἱδωρ. φόνου μέντοι ἀνθρώπων ἀπέχρησθε, χρησθε δὲ τοῖς 10
 ἄλλοις ζώοις ἅπασιν πρὸς ἃ βούλεσθε χωρὶς αἵματος· ἐν τούτῳ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ.
 103 σημαίνω δὲ ἡμῖν παῦλαν ἐσομένην τοξείᾳ τῇ ἐμῇ“ τὴν ἴρην ἀποσημαίνων· τόξον γὰρ
 104 εἶναι τοῦ Θεοῦ παρ’ αὐτοῖς ἐκεῖνο νενόμισται. Νῶχος δὲ βιὸς μετὰ τὴν ἐπομβρίαν ν’ καὶ
 105 σ’ ἔτη τελευτᾷ ζήσας ἑτῶν ἀριθμὸν ἑνακοσίων πεντήκοντα. μηδεὶς δὲ πρὸς τὸν νῦν βίον καὶ
 106 τὴν βραχύτητα τῶν ἐτῶν ψευδῇ νομίζετω τὰ περὶ τῶν παλαιῶν λεγόμενα. οἱ μὲν γὰρ 15
 Θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ γενόμενοι καὶ διὰ τὸ τὰς τροφὰς ἐπιτηδαιότερας
 πρὸς πλείονα χρόνον εἶναι εἰκότως ἔζων πλήθῃ τοσοῦτων ἐτῶν· ἔπειτα καὶ διὰ τὴν
 εὐχρηστείαν ὧν ἐπενόουν ἀστρονομίας καὶ γεωμετρίας, ἅπερ οὐκ ἦν ἀσφαλῶς αὐτοὺς προ-
 εἰπεῖν μὴ ζήσαντας ἑξακοσίους ἑνιαυτούς· διὰ τοσοῦτων γὰρ ὁ μέγας ἑνιαυτὸς πληροῦται.
 107 μαρτυροῦσι δὲ μου τῷ λόγῳ καὶ Μανέθων ὁ τὴν Αἰγυπτίων ποιησάμενος συγγραφὴν καὶ 20
 108 Μῶχος τε καὶ Ἑστιάδης καὶ ὁ Αἰγύπτου Ἰερώνυμος οἱ τὰ Φοινικὰ συγγραψάμενοι, Ἡσίοδος
 τε καὶ Ἑκαταῖος καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἀκουσίλαος καὶ Ἐφορος καὶ Νικόλαος καὶ Βηρωσὸς ὁ
 109 τὰ Χαλδαϊκὰ συναγαγών, οἱ τοὺς ἀρχαίους ἱστοροῦσι ζήσαντας ἔτη χίλια. οἱ δὲ Νώχου
 παῖδες τρεῖς ὄντες Σημᾶς καὶ Ἰαφθᾶς καὶ Χαμᾶς κατελθόντες ἀπὸ τῶν ὀρῶν εἰς τὰ
 110 πεδία τὴν ἐν τούτοις οἰκήσιν ἐποιήσαντο. καὶ τὸ πεδίον, εἰς ὃ πρῶτον αὐτοὶ κατέκησαν, 25
 112 καλεῖται Σενναῖρ· τοῦ δὲ Θεοῦ κελεύοντος στέλλειν ἀποικίας παρήκουσαν, ὑπονοοῦντες
 κατ’ ἐπιβουλὴν εἰς ἀποικίαν αὐτοὺς παρορμᾶν, ἵνα διαιρεθέντες εὐεπιχειρότεροι γίνοντο.
 113 ἐξῆρθε δὲ αὐτοὺς πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ καταφρόνησιν Ναβρώδης, ὃς υἱὸς ὦν Χάμου τοῦ
 Νώχου, τολμηρὸς δὲ καὶ κατὰ χεῖρα γενναῖος ἔπειθεν αὐτοὺς μὴ τῷ Θεῷ διδόναι τὸ δι’
 114 ἐκεῖνον εὐδαιμονεῖν, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ταῦτα παρέχειν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι, καὶ περὶ 30
 δὲ κατ’ ὀλίγον εἰς τυραννίδα τὰ πράγματα ἀμύνεσθαι τε τὸν Θεὸν ἡπεῖλει πάλιν τὴν
 γῆν ἐπικλύσαι θελήσαντα· πύργον γὰρ οἰκοδομήσειν ὑψηλότερον ἢ τὸ ἕδωρ ἀναβῆναι
¹¹⁵
¹¹⁶ δυνήθειν. ἐλάμβανε δὲ θᾶττον ὕψος ὑπὸ πολυχειρίας. ὀκοδόμητο δ’ ἐκ πλίνθου ὅπτις
 117 ἀσφάλτου δεδεμένης. οὕτως δὲ μεμηρότας ὀρῶν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς στάσιν ἐνέβαλεν ἄλλο-
 γλώσσους ἀπεργασάμενος καὶ ἀπὸ πολυφωνίας ποιήσας ἑαυτῶν ἀσυνέτους εἶναι. ὁ δὲ 35
 τόπος ἐν ᾧ τὸν πύργον ὀκοδόμουν νῦν Βαβυλὼν καλεῖται διὰ τὴν περὶ τὴν διάλεκτον
 118 σύγχυσιν· Ἑβραῖοι γὰρ τὴν σύγχυσιν βαβέλ καλοῦσι. περὶ δὲ τοῦ πύργου τούτου καὶ

4 βηρωσός, ὁ ex ἡ corr. Henn. — 5 κορδυαίων Henn. — 9 αἰξεν Henn. — 10 φόνον] σφαγῆς
 Iosephus. — 10 ἀπέχρησθε Henn. — 22 Ἑκαταῖος] ἐκταῖος, in marg. m. 2 ἐκα Henn. — 22 Νικόλαος] νίκων
 Henn. — 23 ζήσαντες Henn. — 26 σενναῖρ cod. Henn.

Zonaras I p. 30 Bonn.

τῆς ἀλλοφρονίας τῶν ἀνθρώπων μέμνηται καὶ Σιβύλλα λέγουσα οὕτως· „πάντων ὁμοφρόνων
τῶν ἀνθρώπων ὄντων πύργον ὠκοδόμησαν τινὲς ὑψηλότατον ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀνα-
βησόμενοι δι' αὐτοῦ. οἱ δὲ θεοὶ ἀνέμους ἐπιπέμψαντες ἀνέτρεψαν τὸν πύργον καὶ ἰδίαν
ἐκάστῳ φωνὴν ἔδωκαν· καὶ διὰ τοῦτο Βαβυλῶνα κληθῆναι τὴν πόλιν συνέβη“. σκίδναι 120
5 τὸ λοιπὸν ὑπὸ τῆς ἀλλογλωσσίας, ὡς πληρωθῆναι πᾶσαν αὐτῶν ἡπειρον· εἰσὶ δ' οἱ καὶ
τὰς νῆσους κατέκρησαν. ἦσαν δὲ τῶν Νώχου παίδων υἱοί, ὧν ἐπὶ τιμῇ τοῖς ἔθνεσι τὰ 122
ὀνόματα ἐπετίθεσαν οἱ γῆν καταλαμβάνοντες τινὰ. Ἰάφθ μὲν οὖν ἦσαν ἑπτὰ υἱοί, οἱ
ἀπὸ Ταύρου καὶ Ἀμάνου τῶν ἑρῶν ἀρξάμενοι προῆλθον ἐπὶ μὲν τῆς Ἀσίας μέχρι ποταμοῦ
Ταναΐδος, ἐπὶ δὲ τῆς Εὐρώπης ἕως Γαδεΐρων, καὶ τὰ ἔθνη τοῖς αὐτῶν ἐκάλεον ὀνόμασι.
10 τοὺς μὲν γὰρ νῦν Γαλάτας ὑφ' Ἑλλήνων καλουμένους, Γομαρεῖς δὲ λεγομένους, Γόμαρος ἔκτισε. 123
Μαγώγης δὲ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ Μαγώγας ὀνομασθέντας ἤκισεν, Σκύθας νῦν δὲ προσαγο-
ρευομένους. τῶν δὲ Ἰάφθου παίδων Ἰαῦάνου καὶ Μάδου ἀπὸ μὲν τοῦ Μάδου Μαδαῖοι 124
γίνονται ἔθνος, οἱ πρὸς Ἑλλήνων Μῆδοι κέκληνται, ἀπὸ δὲ Ἰαῦάνου Ἰωνία καὶ πάντες
Ἕλληνες γεγόνασι. κατοικίξει δὲ καὶ Θεοβήλους Θεόβηλος, οἵτινες ἐν τοῖς νῦν Ἰβηρες
15 καλοῦνται. καὶ Μεσχηνοὶ δὲ ὑπὸ Μέσχου κτισθέντες Καππαδόκαι ἄρτι κέκληνται, Θεΐρης 125
δὲ Θεΐρας μὲν ἐκάλεσεν ὧν ἦρχεν, Ἕλληνες δὲ Θοῤῃας αὐτοὺς μετωνόμασαν. καὶ τοσαῦτα 126
μὲν ἔθνη ὑπὸ τῶν Ἰαφέθου παίδων κατοικεῖται· Γομάρου δὲ τριῶν υἱῶν γενομένων
Ἀσχανάξης μὲν Ἀσχανάξους ἦκισεν, οἱ νῦν Ῥηγῆνες ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καλοῦνται, Ῥιφάθης
δὲ Ῥιφθαίους τοὺς Παφλαγῶνας λεγομένους, Θυγραμμης δὲ Θυγραμμάιους, οἱ δόξαν
20 Ἑλλήσι Φρύγες ὠνομάσθησαν. Ἰαῦάνου δὲ τοῦ Ἰάφθου τριῶν καὶ αὐτοῦ παίδων 127
γενομένων Ἀλίσας μὲν Ἀλισταίους ἐκάλεσεν ὧν ἦρχεν, Αἰολεῖς δὲ νῦν εἰσὶ, Θάρσος
δὲ Θαρσεῖς· οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ παλαιὸν ἡ Κιλικία. σημείον δέ· Ταρσὸς γὰρ παρ'
αὐτοῖς τῶν πόλεων ἡ ἀξιολογωτάτη καλεῖται τὸ ταῦ πρὸς τὴν κλῆσιν ἀντὶ τοῦ θῆτα
μεταβαλόντων. Χεθιμος δὲ Χεθιμα τὴν νῆσον ἔσχε, Κύπρος δὲ νῦν αὕτη καλεῖται, 128
25 τῶν Ἑλλήνων τοῦνομα ταύτη μεταθεμένων πρὸς τὸ τῆς παρ' αὐτοῖς Θεοῦ νομιζομένης
ἐπώνυμον· τὴν γὰρ Ἀφροδίτην καὶ Κύπριν καλοῦσι· καὶ ἀπὸ ταύτης νῆσοι τὲ πᾶσαι καὶ
τὰ πλείω τῶν παρὰ θάλασσαν Χεθὶν ὑπὸ Ἑβραίων ὀνομάζεται· ὅθεν καὶ μία τῶν ἐν
Κύπρῳ πόλεων τὴν προσηγορίαν φυλάξασα Κίτιος ὑπὸ τῶν ἐλληνισάντων αὐτὴν καλεῖται.
Ἰάφθου μὲν δὴ παῖδες τὲ καὶ υἱοὶ τοσαῦτα ἔσχον ἔθνη. τὰ δ' ὀνόματα διὰ τὸ τῆς 129
30 γραφῆς εὐπρεπὲς ἐλλήνισται· οὐ γὰρ ἐπιχώριος ἡμῖν ὁ τοιοῦτος αὐτῶν τύπος, ἀλλ' ἐν τῇ
αὐτῶν σχῆμα καὶ τελευτὴ μία· Νῶχος γέ τοι Νῶε καλεῖται καὶ τοῦτον τὸν τύπον ἐπὶ
παντὸς τῆρει σχήματος. οἱ δὲ Χάμου παῖδες τὴν ἀπὸ Συρίας καὶ Ἀμάνου καὶ Αἰβάνου 130
τῶν ἑρῶν γῆν κατέσχον, ὅσα πρὸς θάλασσαν αὐτοῖς ἐτέτραπτο καταλαβόντες καὶ τὰ μέχρι
τοῦ ὠκεανοῦ ἐξιδιώσασμενοι· αἱ μέντοι προσηγορίαι τῶν μὲν καὶ παντελῶς ἐξίτηλοι γεγόνασιν,
35 ἐνίων δὲ μεταβαλοῦσαι καὶ μεταρρυθμισθεῖσαι πρὸς ἑτέρας δύσγνωστοι τυγχάνουσιν· τεσσάρων 131
γὰρ Χάμου παίδων γενομένων Χουσαῖον μὲν οὐδὲν ἔβλαψεν ὁ χρόνος· Αἰθίοπες γὰρ ὧν

2 ὡς] καί, in marg. man. 2 ὡς Henn. — 8 μέχρι] ἄχρι Iosephus. — 11 μαγώγας, γω ex σοi cor.
m. 2 Henn. — 17 γομάρου, ο ex α corr. Henn. — 18 γενομένου, in marg. man. 2 ων Henn. —

18 ὠκίεν Henn. — 19 θυγραμμης Henn. — 23 αὐτ.. (post τ erasum uidetur οὐ) Henn. — 25 τῶν
Ἑλλήνων — 26 καλοῦσι om. Iosephus.

Zonaras I p. 32 Bonn.

- 132 ἦρξεν ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τε ἑαντῶν καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάντων Χουσαῖοι καλοῦνται. ἐτη-
 ρήθη δὲ καὶ Μεστραίοις ἢ κατὰ τὴν προσηγορίαν μνήμη· τὴν γὰρ Αἴγυπτον Μεστρήν
 καὶ Μεστραίους τοὺς Αἰγυπτίους ἅπαντες οἱ ταύτη καλοῦμεν. ἔκτισε δὲ καὶ Φούτης τὴν
 133 Αἰβύην Φούτους ἀφ' ἑαυτοῦ καλέσας τοὺς ἐπιχωρίους. ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς ἐν τῇ Μαύρων
 χώρα τοῦτο ἔχων τὸ ὄνομα, ὃθεν καὶ τοὺς πλείστους τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριογράφων ἔστιν 5
 ἰδεῖν μεμνημένους τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς παρακειμένης αὐτῷ χώρας Φούτης λεγομένης.
 134 μετέβαλε δὲ ὃ ἔστιν αὐτῇ ὄνομα ἀπὸ τῶν Μεστράμου υἱῶν ἐνὸς Αἰβυος λεγομένου. Χαναναῖος
 δὲ τέταρτος ὢν Χάμου παῖς τὴν νῦν Ἰουδαίαν καλουμένην οἰκίσας ἀπ' αὐτοῦ τοὺς Χανανᾶν
 προσηγόρευσε. γίνονται δὲ παῖδες ἐξ αὐτῶν Χούσου μὲν ἕξ, ὧν Σαβᾶς μὲν Σαβαίους
 Εὐιλᾶς δὲ Εὐιλαιοὺς ἔκτισεν, οἱ νῦν Γετοῦλοι λέγονται, Σαβάθης δὲ Σαβαθηνοὺς, ὀνομάζονται 10
 135 δὲ Ἀστάβαροι παρ' Ἑλλήσιν· οἰκίζει δὲ Σαβάκτας Σαβακτηνοὺς· Ράμος δὲ Ραμαίους ὥκισε καὶ
 δύο παῖδας ἔσχεν, ὧν Ἰούδας μὲν Ἰουδαίους Αἰθιοπικὸν ἔθνος νῶν ἐσπερίων οἰκίσας ἐπωνυ-
 μον αὐτοῦ κατέλιπε, Σαβαίους δὲ Σαβαῖος· Ναβρώδης δὲ Χούσου υἱὸς ὑπομείνας παρὰ
 136 Βαβυλωνίους ἐτυράννησε. τῶν δὲ Μεστραίου παιδῶν ὀκτώ γενομένων οἱ πάντες τὴν ἀπὸ
 Γάζης ἕως Αἰγύπτου γῆν κατέσχον, μόνου δὲ Φιλιστηνοῦ τὴν ἐπωνυμίαν ἢ χώρα διεφύλαξε· 15
 138 Παλαστίνην γὰρ οἱ Ἕλληνες τὴν μοῖραν αὐτοῦ ἐκάλεσαν. ἐγένοντο δὲ καὶ Χαναναίου
 παῖδες, Σιδάνιος ὃς καὶ πόλιν ἐπωνυμιον ἔκτισεν ἐν τῇ Φοινίκῃ, Σιδὼν δ' ὑφ' Ἑλλήνων
 καλεῖται· Ἀμαθος δὲ Ἀμαθηνοὺς κατέφικεν, ἥτις ἐστὶ καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν ἐπιχωρίων
 Ἀμάθη καλουμένη, Μακεδόνες δ' αὐτὴν Ἐπιφάνειαν ἀφ' ἐνὸς τῶν ἀπογόνων Πτολεμαίου
 ὠνόμασαν, Ἀρουδαῖος δὲ Ἀραδὸν τὴν νῆσον ἔσχεν, Ἀρουκαῖος δὲ Ἀρκην τὴν ἐν τῷ Αἰβάμφ. 20
 143 Σημᾶ δὲ τῷ τρίτῳ τῶν Νώχου υἱῶν πέντε γίνονται παῖδες, οἱ τὴν μέχρι τοῦ κατ' Ἰνδιάν
 ὠκεανοῦ κατοικοῦσιν Ἀσίαν ἀπ' Εὐφράτου τὴν ἀρχὴν πεποιημένοι. Ἑλνμος μὲν γὰρ
 Ἑλνμαίους Περσῶν ὄντας ἀρχηγέτας κατέλιπεν· Ἀσούρας δὲ Νίνον οἰκίζει πόλιν καὶ τοὺς
 144 ὑπηκόους Ἀσυρίους ἐπωνόμασεν· Ἀρφαξάδης δὲ τοὺς νῦν Χαλδαίους καλουμένους Ἀρφαξα-
 δαίους ὠνόμασεν ἄρξας αὐτῶν· Ἀραμαίους δὲ Ἀραμος ἔσχεν, οὗς Ἕλληνες Σύρους προσα- 25
 145 γορεύουσιν· οὗς δὲ Λυδούς καλοῦσι, Λυδούς δὲ τότε, Λυδάς ἔκτισε. τῶν δὲ Ἀράμου
 παιδῶν τεσσάρων ὄντων Οὕσης μὲν κτίζει τὴν Τραχωνίτιν καὶ Λαμασκόν, μέση δ' ἐστὶ
 τῆς Παλαιστίνης καὶ κοίλης Συρίας· Ἀρμενίαν δὲ Ὀτρος, καὶ Γεθήρης Βακτριανούς,
 146 Μήσας δὲ Μησαναίους, Πασίνου χάραξ ἐν τοῖς νῦν καλεῖται. Ἀρφαξάδου δὲ παῖς γίνεται
 Σάλης, τοῦ δὲ Ἑβερὸς, ἀφ' οὗ τοὺς Ἰουδαίους ἀρχῇθεν Ἑβραίους ἐκάλουν· Ἑβερὸς δὲ 30
 Ἰούκταν καὶ Φάλαγον ἐγέννησεν· ἐκλήθη δὲ Φάλαγος, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν
 148 οἰκήσεων τίκεται· γάλεκ γὰρ τὸν μερισμὸν Ἑβραῖοι καλοῦσι. Φαλάγου δὲ γίνεται παῖς
 Ῥαγαῦς· τούτου δὲ Σέρουγος, ὃς Ναχώρης υἱὸς τίκεται· τούτου δὲ Θεέρρος· πατὴρ δὲ οὗτος
 Ἀβράμου γίνεται, ὃς δέκατος ἐστὶν ἀπὸ Νώχου, δευτέρῳ δ' ἔτει καὶ ἐνενηχοστῷ πρὸς δια-
 151 κοσίους μετὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐγένετο. Ἀβραμὸς δὲ εἶχεν ἀδελφοὺς Ναχώρην καὶ Ἀράνην. 35
 τούτων Ἀράνης υἱὸν καταλιπὼν Ἀῶτον καὶ Σάραν καὶ Μελχὰν θυγατέρας ἐν Χαλδαίοις

3 ταίτη] Laur. ταίτην, in marg. addit m. 2 οἰκοῦντες Henn. — 17 οἰδάμιος Laur. — 19 Πτολεμαίου]

om. Iosephus. πολέ Laur. πολέμοι, in marg. man. 2 πτολεμαίου Henn. Πτολεμαίων ἐπιφανοὺς λεγομένου
 Zonaras omittens ἀπογόνων. — 20 ἀραδαῖος Henn. — Ἀρκην] ἀράκην cod. Henn. — 24 καλουμένους Χαλδαίους
 cod. Henn. — 27 δι' ἐστὶ Henn. — 30 Ἑβραίους ἀρχῇθεν Henn. — 33 τοῖτον δι' — τίκεται om. Henn. —
 37 θυγατέρα Henn.

Zonaras I p. 34 Bonn.

ἀπέθανε, γαμοῦσι δὲ τὰς ἀδελφίδας Μελχὰν μὲν Ναχώρης Σάρραν δὲ Ἀβραμὸς. καὶ 152
Θέρρον μισήσαντος τὴν Χαλδαίαν διὰ τὸ Ἀράϊνον πένθος μετοικίζονται πάντες εἰς Χαράν
τῆς Μεσοποταμίας, ἐνθα καὶ Θέρρος θάπτεται ἔτη βιώσας ε' καὶ σ'. συνετέμνητο γὰρ
ἤδη τοῖς ἀνθρώποις κατ' ὀλίγον τὸ ζῆν καὶ βραχύτερον ἐγένετο μέχρι τῆς Μωσέως γενέ-
5 σεως, μεθ' ὃν ὕρος ἦν τοῦ ζῆν ῥ' καὶ κ' ἔτη ταῦθ' ὀρίσαντος τοῦ Θεοῦ, ὅσα καὶ Μωσῆν
συνέβη βιώναι. Ἀβραμὸς δὲ γνησίου παιδὸς ἀπορῶν Ἀῶτον τὸν τοῦ ἀδελφοῦ υἱὸν εἰσεποιήσατο 154
καὶ καταλείπει τὴν Χαλδαίαν οὐ γέγονός ἔτη τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος εἰς τὴν Χαναanaίαν μετελ-
θεῖν, ἐν ᾗ καὶ κατόκησε. καὶ πρῶτος τολμᾷ Θεὸν ἀποφήρασθαι δημιουργὸν τῶν ὄλων ἕνα, 155
τῶν δὲ λοιπῶν εἰ καὶ τι πρὸς εὐδαιμονίαν συντελεῖ κατὰ προσταγὴν τὴν τοῦτου παρέχειν
10 ἕκαστον οὐ κατ' οἰκίαν ἰσχύϊ. εἰκάζει δὲ ταῦτα τοῖς τῆς γῆς καὶ θαλάσσης παθήμασι τοῖς 156
περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πᾶσι τοῖς κατ' οὐρανὸν συμβαίνουσι. δυνάμεως γὰρ
αὐτοῖς παροῦσης καὶ προνοῆσαι τῆς καθ' αὐτοὺς εὐταξίας, ταύτης δὲ ὑστεροῦντας φανεροῦς
γίνεσθαι μὴδ' ὅσα πρὸς τὸ χρησιμώτερον ἡμῖν συνεργοῦσι κατὰ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν,
ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ κελεύοντος ἰσχύϊ ὑπουργεῖν. ᾧ καλῶς ἔχει μόνῳ τὴν τιμὴν καὶ τὴν
15 εὐχαριστίαν ἀπονέμειν. δι' ἃ Χαλδαίων καὶ τῶν ἄλλων Μεσοποταμιτῶν στασιασάντων 157
πρὸς αὐτὸν κατὰ βούλησιν καὶ βοήθειαν Θεοῦ τὴν Χαναanaίαν ἔσχε γῆν. μυημονεῖ δὲ 158
αὐτοῦ καὶ Βιρωσὸς λεγὼν οὕτως· „μετὰ τὸν κατακλυσμὸν δεκάτῃ γενεᾷ παρὰ Χαλδαίοις
τίς ἦν δίκαιος ἀνὴρ μέγας καὶ τὰ οὐράνια ἔμπειρος.“ Ἐκαταῖος δὲ καὶ βιβλίους συγ- 159
γραψάμενος περὶ αὐτοῦ κατέλιπε, Νικόλαος δὲ ὁ Λαμασκηρὸς ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν
20 λέγει οὕτως· „Ἀβράμης ἐβασίλευσε Λαμασκού ἐπηλύς σὺν στρατῷ ἁγιγμένος ἐκ τῆς γῆς
τῆς ὑπὲρ Βαβυλῶνος Χαλδαίων λεγομένης. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον μετὰναστὰς καὶ 160
ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας σὺν τῷ σφετέρῳ λαῷ εἰς τὴν τότε μὲν Χαναanaίαν λεγομένην νῦν
δὲ Ἰουδαίαν μετόκησε.“ ταῦτα τὰ τῶν παλαιῶν ἱστορικῶν. λιμοῦ δὲ τὴν Χαναanaίαν κατα- 161
λαβόντος εἰς Αἴγυπτον μετὰναστεύει τῆς τε ἀφθονίας τῆς ἐκεῖ μεθέξων καὶ τῶν ἱερῶν
25 ἀκροατῆς ἐσόμενος ὧν λέγοιεν περὶ Θεῶν· ἣ γὰρ κρεῖσσοσιν εὐρεθεῖσι κατακολουθήσειν
ἢ μετακομίσειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ βέλτιον αὐτὸς ἄμεινον φρονῶν. θανμασθεῖς οὖν ὑπὸ τῶν 167
Αἰγυπτίων ἐν ταῖς συνουσίαις, τὴν τε ἀριθμητικὴν αὐτοῖς χαρίζεται καὶ τὰ περὶ ἀστρο-
νομίας παραδίδωσι. πρὸ γὰρ τῆς Ἀβράμου παρουσίας εἰς Αἴγυπτον Αἰγύπτιοι τούτων 168
εἶχον ἀμαθῶς· ἐκ Χαλδαίων γὰρ ταῦτ' ἐφοίτησεν εἰς Αἴγυπτον, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς τοὺς
30 Ἕλληνας. τῶν δὲ Ἀσσυρίων ἐπιστρατευσάντων καὶ Σοδομιτῶν καὶ γόρους ἐπιταξάντων 171
αὐτοῖς ἰβ' μὲν ἔτη τοὺς ἐπιταχθέντας γόρους ἐτέλουν, ἐν δὲ τῷ ιγ' ἀπέστησαν, καὶ αὐθις 172
ἐπῆλθον αὐτοῖς οἱ Ἀσσύριοι στρατοπεδευσάμενοι κατὰ τὴν κοιλάδα τὴν λεγομένην φρέατα 174
ἀσφάλτου· κατ' ἐκείνον γὰρ τὸν καιρὸν φρέατα ἦν ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ τῆς Σοδομιτικῆς πόλεως
ἀφανισθείσης ἡ κοιλάς ἐκείνη λίμνη γέγονεν ἢ Ἀσφαλίτις λεγομένη. τῶν δὲ Σοδομιτῶν 175
35 συμβαλόντων τοῖς Ἀσσυρίοις πολλοὶ μὲν ἔπεσον, οἱ δὲ λοιποὶ ἡχμαλωτίσθησαν, σὺν οἷς
καὶ Ἀῶτος ἦγετο τοῖς Σοδομίταις σύμμαχος ἐληλυθώς, οὐκ ἄποθεν τῆς Σοδομιτῶν πόλεως

12 παροίσης compendio scriptum. in marg. m. 2 παροῦσαν cod. — 18 ἑκαταῖος. in marg. α addit m. 2 cod. — συγγραψάμενος] συνταξάμενος Iosephus. — 23 ταῦτα — ἱστορικῶν om Iosephus. — 27· αὐτοῖς]

ἠ αὐτῷ, οἷς adscripsit man. 2 cod. — 29 ἐφοίτησεν cod. — 32 ἐπῆλθον ex Zon. ἀπῆλθον cod.

Zonaras I p. 34 Bonn.

- 176 οἰκῶν. Ἀβραμὸς δὲ ταῦτα μαθὼν ἐπειχθεὶς κατὰ (πέμπτην) ἐπιπεσὼν νύκτα τοῖς Ἀσσυρίοις
 177 περὶ Ἀνὼν, οὕτως γὰρ ἡ ἑτέρα τοῦ Ἰορδάνου προσαγορεύεται πηγή, σὺν τοῖς οἰκέταις
 αὐτοῦ καὶ τρισὶ φίλοις τοὺς τε τῶν Σοδομιτῶν αἰχμαλώτους ἔσωσε καὶ τὸν συγγενὴ Ἀῶτον,
 179 ἐπιδείξας ὅτι τὸ γενναῖον τε καὶ πρόθυμον κρατεῖ παντὸς ἀριθμοῦ. ἀπῆντησε δὲ τούτῳ
 180 ὁ τῶν Σοδομιτῶν βασιλεὺς. ἔνθα καὶ ὁ τῆς Σόλυμα πόλεως βασιλεὺς Μελχισεδὲκ αὐτὸν 5
 ὑποδέχεται· σημαίνει δὲ τοῦτο βασιλεὺς δίκαιος· καὶ ἦν δὲ τοιοῦτος καὶ διὰ τοῦτο καὶ
 ἱερέα γενέσθαι αὐτὸν τοῦ Θεοῦ· τὴν μὲντοι Σόλυμα ὕστερον ἐκάλεσαν Ἱεροσόλυμα. ἐχορήγησε
 181 δὲ οὗτος τῷ Ἀβράμῳ στρατῷ ξένια καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ἐπιτηδείων καὶ αὐτὸν ἐπῆ-
 νεσε καὶ τὸν Θεὸν εὐλόγησεν. Ἀβράμῳ δὲ διδόντος καὶ τὴν δεκάτην τῆς λείας αὐτοῦ προσ-
 182 δέχεται τὴν δόξαν. ὁ δὲ τῶν Σοδομιτῶν βασιλεὺς τὴν μὲν λείαν ἔχειν Ἀβραμὸν παρεκάλει 10
 ἀπολαβεῖν, ὁ δὲ οὐκ ἔφη τοῦτο ποιῆσειν, οὐδ' ἂν ἄλλην ὠφέλειαν ἐκ τῆς λείας εἰς αὐτὸν
 ἦξειν πλην ὅσα τροφὴ τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ γένοιτο· μοῖραν μὲντοι τινὰ τοῖς φίλοις αὐτοῦ
 παρασχεῖν τοῖς συστρατευσαμένοις. Ἐσχὼν δὲ ὁ πρῶτος ἐκαλεῖτο καὶ Ἑννήρος καὶ
 183 Μαμβρῆς. ἐπαινέσας δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν ὁ Θεός, „οὐκ ἀπολεῖς, φησί, μισθοὺς τοὺς
 ἐπὶ τοιαύταις εὐπραγίαις.“ τοῦ δ' ὑπολαβόντος „καὶ τίς ἂν εἴη χάρις τούτων τῶν μισθῶν 15
 οὐκ ὄντων οἱ διαδέχονται“, ἔτι γὰρ ἦν ἄπαις, ὁ Θεὸς καὶ παῖδα αὐτῷ γενήσεσθαι καταγ-
 γέλει καὶ πολλὴν ἐξ ἐκείνου γενεάν, ὡς ἐξισούσθαι αὐτὴν τοῖς ἄστροις τὸν ἀριθμόν.
 187 Σάρρα δὲ μίαν τῶν Θεραπαινίδων τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος ἐπικλίνει αὐτοῦ Ἀγάρην ὄνομα γένος
 190 οὖσαν Αἰγυπτίαν. ἡ καὶ τίκει Ἰσμαῆλ, Θεόκλυτον ἂν τις εἴποι διὰ τὸ εἰσακοῦσαι τὸν
 191 Θεὸν τῆς ἱκεσίας. Ἀβράμῳ μὲν οἶν ἕκτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονότι Ἰσμαῆλος ἐγεν- 20
 νήθη, εἰς ἔννατον δ' αὐτῷ καὶ ἐνενηκοστὸν παρελθόντι ἐπιφανεῖς ὁ Θεὸς ἐπήγγειλεν, ὡς
 192 παῖς αὐτῷ ἐκ Σάρρας ἔσοιτο· κελεύει δὲ αὐτὸν καλέσαι Ἰσακὸν. προσέταξε δὲ τὸ ἀπ'
 αὐτοῦ γένος βουλόμενος μένειν τοῖς ἄλλοις μὴ συμφερόμενον τὰ αἰδοῖα περιτέμνεσθαι καὶ
 193 τοῦτο ποιεῖν ὀγδὴ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ γεννηθῆναι. καὶ περιτέμνεται Ἀβραμὸς παραχρῆμα
 καὶ πάντες οἱ παρ' αὐτῷ καὶ Ἰσμαῆλος τρισκαδέκατον ἔτος ἔχων, Ἀβραμὸς δὲ ἐννενη- 25
 194 κοστὸν πρὸς τοῖς ἐννέα διήγεν. οἱ δὲ Σοδομίται εἰς τε ἀνθρώπους ἦσαν ὑβρισταὶ καὶ
 πρὸς τὸν Θεὸν ἀσεβεῖς, ὡς καὶ μισόξενοι εἶναι καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους ὀμιλίας μὴ ἐκτρέ-
 196 πεσθαι. Ἀβραμὸς δὲ ἐκαθέζετο πρὸς τῇ θρῶνι τῇ Μαμβρῇ καὶ Θεασάμενος τρεῖς ἀγγέλους
 197 ὡς ξένους αὐτοῦ ἡσπάσατο καὶ παρεκάλει ξενίων μετασχεῖν. οἱ δὲ δόξαν αὐτῷ παρέσχον
 ἐσθιόντων, καὶ περὶ τῆς Σάρρας ἐπινθάνοντο, ποῦ ποτ' εἴη καὶ ἦξειν ἔφασαν εἰς τὴν 30
 198 μέλλον καὶ εὐρήσειν αὐτὴν ἥδη μητέρα γεγεννημένην. τῆς δὲ γυναικὸς μειδιασάσης ὡς ἐπ'
 ἀδυνάτοις αὐτῆς μὲν ἐννεηκόχοντα ἐχούσης ἔτη τοῦ δὲ ἀνδρὸς ἑκατόν, ἐμήνυσαν ἑαυτοὺς
 ὄντας ἀγγέλους Θεοῦ, καὶ ὅτι πεμφθεῖν ὁ εἰς σημαίνων περὶ τοῦ παιδός, δύο δὲ Σοδο-
 200μίτας καταστρεψόμενοι. οἱ εἰς τὴν Σιδομιτῶν παρεγένοντο πόλιν, καὶ ὁ Ἀῶτος αὐτούς

1 μαθὼν] ἀκούσαντι Iosephus. — πέμπτην om. cod., κατὰ post ἐπιπεσὼν transponit man. 2. —
 2 σὺν τοῖς οἰκέταις] σὺν τραποῖτοῖς ὁκτὼ καὶ δέκα οἰκέταις Zonar. — [6 καὶ διὰ] ὡς διὰ Iosephus. — μέντοι] λ β
 μὲν τὸ, in marg. man. 2 τοι cod. — 8 Ἀβράμῳ m. 1 cod. — 10 δόξαν] δόσιν Iosephus. — 11 ἀπολαβεῖν
 cod. — 16 γενήσεται m. 1 cod. — καταγγέλλει m. 2 cod. — 17 ἐξισούσθαι] πραγματωῖς — ἔσεσθαι Iosephus. —
 18 ἐπὶ κλίνει] ἐπικλίνειν, in marg. addit man. 2 εἰσθην cod. συγκατέκλινε Zonar. — 21 ἐνενηκοστὸν] ἕκτον
 cod. — 23 συμφερόμενον Iosephus. — 27 ἐντρέπεσθαι corr. m. 2 cod. — 29 μετασχεῖν] μεταλαβεῖν Iosephus.

Zonaras I p. 35 Bonn.

ἐπὶ ξενίαν παρεκάλει· ἦν γὰρ περὶ τοὺς ξένους φιλόανθρωπος καὶ μαθητὴς τῆς Ἀβραάμου
 χρηστότητος. οἱ δὲ Σοδομίται ἐπὶ βίαν καὶ ὕβριν ἐτρέπησαν. τοῦ δὲ Ἀώτου παραινοῦντος 201
 μὴ χωρεῖν ἐπ' αἰσχύνῃ τῶν ξένων, εἰ δὲ ἔχουσιν ἀκρατῶς, τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ὑπὲρ
 ἐκείνων αὐτοῖς παρέξειν, οὐδ' οὕτως ἐπείσθησαν. ὁ δὲ θεὸς ἀγανακτήσας τοὺς μὲν 202
 5 ἡμαύρωσεν, ὥς μὴ δυνηθῆναι τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας εὑρεῖν, Σοδομιτῶν δὲ κατέκρινε πάν-
 ῥημον ὅλεθρον. Ἀώτος δὲ τοῦ θεοῦ κελεύσαντος ἀπηλάσσετο μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν
 δύο θυγατέρων ἔτι παρθένων· οἱ γὰρ μνηστῆρες αὐτῶν ὑπερεφρόνησαν τῆς ἐξόδου εὐήθειαν
 ἐπικαλοῦντες τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀώτου λεγομένοις. καὶ ὁ θεὸς ἐνσκήπτει βέλος εἰς τὴν πόλιν 203
 καὶ σὺν τοῖς οἰκήτορσιν κατεπίμπρα καὶ τὴν γῆν ὁμοίᾳ πυρώσει ἀφανίζει. ἡ δὲ τοῦ
 10 Ἀώτου γυνὴ εἰς τὴν πόλιν ἀναστρεφομένη περὶ τὴν ἀναχώρησιν εἰς στήλην ἄλων μετέβαλε
 καὶ ἔτι νῦν διαμένει. διαφεύγει δ' αὐτὸς μετὰ τῶν θυγατέρων εἰς βραχὺ τι χωρίον περι- 204
 γραφὲν ὑπὸ τοῦ πυρός· Ζωὴρ ἔτι καὶ νῦν λέγεται· καλοῦσι γὰρ οὕτως οἱ Ἑβραῖοι τὴν
 ὀλίγον. αἱ δὲ παρθένοι πᾶν ἠφανίσθαι τὸ ἀνθρώπινον ὑπολαβοῦσαι τῷ πατρὶ πλησιά- 205
 ζουσι, ἵνα μὴ τὸ γένος ἐκλείπῃ. γίνονται δὲ παῖδες ὑπὸ μὲν τῆς πρεσβυτέρας Μώαβος·
 15 εἴποι δ' ἂν τις ἀπὸ πατρὸς. "Αμμανον δ' ἡ νεωτέρα ποιεῖται· γένους υἱὸν ἀποσημαίνει
 τὸ ὄνομα. κτίζει δ' αὐτῶν ὁ μὲν Μωαβίτας, Ἀμμανίτας δὲ ὁ ἕτερος· Συρίας τῆς κοίτης 206
 ἐστὶν ἀμφοτέρα. Ἀβραάμος δὲ μετόκησεν εἰς Γέραρα τῆς Παλαιστίνης, ἔνθα ὁ τῆς χώρας 207
 βασιλεὺς ἐρασθεὶς Σάρρας κωλύεται παρὰ τοῦ θεοῦ φθεῖραι αὐτήν. διανέμεται δὲ πρὸς 212
 "Αβραμον τὴν τε χώραν καὶ τὰ χρήματα καὶ συνθήκας ποιοῦνται ὑπὲρ τίνος φρέατος
 20 ποιοῦμενοι τὸν ὄρκον, ὃ Βηρσουβαὶ καλοῦσιν· ὄρκου δὲ φρέαρ λέγοιτο ἄν. γίνεται δὲ 213
 αὐτῷ καὶ παῖς ἐκ Σάρρας, ὃν Ἰσακὸν ὠνόμασε· τοῦτο γέλωτα σημαίνει· διὰ μέντοι τὸ
 τὴν Σάρραν μειδιάσαι τέξεσθαι φήσαντος αὐτὴν τοῦ θεοῦ μὴ προσδοκῶσαν ἤδη τοκετοῦ
 πρεσβυτέραν οὖσαν τὸν υἱὸν οὕτως ἐκάλεσεν. αὕτη μὲν γὰρ ἐννεμήκοντα εἴχεν ἔτη, ἑκα-
 τὸν δὲ Ἀβραάμος. ὃν μετ' ὀγδόῃν ἡμέραν περιτέμνουσι, καὶ ἐκείνου μετὰ τοσαύτας ἔθος 214
 25 ἔχουσι Ἰουδαῖοι ποιεῖσθαι τὰς περιτομὰς, Ἀραβες δὲ μετὰ ἔτος τρισκαίδέκατον· Ἰσμαῆλος
 γὰρ ὁ κτίστης αὐτῶν τοῦ ἔθνους ἐν τούτῳ περιτέμνεται τῷ χρόνῳ. Σάρρα δὲ τὸ μὲν 215
 πρῶτον ἔστεργε τὸν Ἰσμαῆλον, τεκοῦσα δὲ τὸν Ἰσακὸν οὐκ ἤξιον παρατρέφεσθαι τούτῳ
 τὸν Ἰσμαῆλον ὄντα πρεσβύτερον καὶ κακουργεῖν αὐτὸν δυνάμενον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπο-
 θανόντος. ἐπειθεν οὖν τὸν Ἀβραάμον εἰς ἀποικίαν πέμπειν αὐτὸν μετὰ τῆς μητρὸς. ὁ 216
 30 δὲ πρῶτα μὲν οὐ προσετίθετο οἷς ἡ Σάρρα ἐσπουδάκει, ὕστερον δέ, καὶ γὰρ ὁ θεὸς 217
 ἠρέσκετο, παρεδίδου τὸν Ἰσμαῆλον τῇ μητρὶ μήπω δι' ἑαυτοῦ χωρεῖν δυνάμενον, ὕδωρ τὲ
 ἐν ἄσχω καὶ ἄρτον φερομένην ἐκέλευσεν ἀπιέναι. ὥς δ' ἐπελελοίπει τὰ ἀναγκαῖα αὐτοῦς 218
 ὑπ' ἐλάτῃ θεῖσα τὸ παιδίον ψυχορραγοῦν, ὥς μὴ παρούσης ἀφῇ τὴν ψυχὴν προῆει πορ-
 ρωτέρω. συντυχὼν δ' αὐτῇ θεῖος ἄγγελος πηγὴν τε φράζει παρακειμένην καὶ κελεύει 219
 35 προνοεῖν τοῦ παιδός· μεγάλα γὰρ ἔξειν ἀγαθὰ ἐκ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας. ἡ δ' ἐθάρσησε
 καὶ συμβαλοῦσα ποιμέσι διαφεύγει τὰς ταλαιπωρίας. ἀνδρωθέντι δὲ γύναιον ἄγεται τὸ 220
 γένος Αἰγύπτιον, ἐξ οὗ παῖδες αὐτῷ γίνονται δώδεκα, οἱ πᾶσαν τὴν ἀπ' Εὐφράτου καὶ 221
 ἐπέκεινα καθήκουσαν πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν κατοικοῦσι Ναβατηνὴν τὴν χώραν
 ὀνομάσαντες. εἰσὶ δὲ οὗτοι, οἱ τὸ τῶν Ἀράβων γένος καὶ τὰς φυλὰς ἀπ' αὐτῶν καλοῦσι

Zonaras I p. 36 Bonn.

222 *διά τε τὴν ἀρετὴν αὐτῶν καὶ τὸ τοῦ Ἀβράμου ἀξίωμα. Ἰσακὸν δὲ ὁ πατὴρ ὑπερηγάπα*
 223 *μοιγενῇ ὄντα καὶ κατὰ δωρεὰν τοῦ Θεοῦ καὶ πᾶσαν ἐπιτηδεύοντα ἀρετῇν, ὁ δὲ Θεὸς*
 224 *διάπειραν αὐτοῦ βουλόμενος λαβεῖν ἐμφανισθεὶς αὐτῷ ἤγει τὸν υἱὸν αὐτοῦ θύμα καὶ*
 225 *ἱερεῖον παρασχεῖν ἐκέλευε τε εἰς τὸ Μώριον ὄρος ἀναγαγόντα ὀλοκαυτῶσαι. Ἀβραμὸς δὲ*
ἐπὶ μηδενὶ κρίνων παρακούειν τοῦ Θεοῦ δίκαιον ἐπικρυψάμενος πρὸς τὴν γυναῖκα λαβὼν 5
τὸν Ἰσακὸν μετὰ δύο οἰκετῶν καὶ τὰ πρὸς ἱερουργίαν ἐπιστάξας ὄνῃ ἀπῆει πρὸς τὸ ὄρος.
 226 *καὶ δύο αὐτῷ ἡμέρας συνώδενσαν οἱ οἰκέται, τῇ δὲ τρίτῃ μετὰ μόνου τοῦ παιδὸς παρα-*
 227 *γίνεται εἰς τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ τὸ ἱερὸν Ἀναίδης ὁ βασιλεὺς ἰδρύετο. ἔφερον δὲ σὺν αὐτοῖς ὅσα*
λοιπὰ πρὸς τὴν θυσίαν πλὴν ἱερείου. τοῦ δὲ Ἰσακὸς πέμπτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἔχοντος
 228 *ἔλεγεν. ὥς δὲ ὁ βωμὸς ἦν εὐτρεπής, λέγει πρὸς τὸν υἱόν· „ὦ παῖ, μυρίαὶ εὐχαῖς αἰτη-*
 229 *σάμενός σε, ἐπεὶ παρῆλθον ἐς τὸν βίον, οὐκ ἔστιν ὃ τι μὴ περὶ τὴν σὴν ἀνατροφὴν*
 230 *ἐφιλοτιμίσάμην οὐδ' ἐφ' ᾧ μᾶλλον εὐδαιμονήσῃς ᾧμην. ἀλλ' ἐπεὶ Θεοῦ βουλομένου σὸς*
 231 *πατὴρ ἐγενόμην καὶ πάλιν τούτῃ δοκοῦν ἀποτίθεμαί σε, φέρε γενναίως τὴν καθ' ἑαυτὸν*
 232 *Ἰσακὸς δὲ δέχεται πρὸς ἡδονὴν τοὺς λόγους καὶ γήσας, ὥς οὐδὲ γεγονέναι τὴν ἀρχὴν ἦν 15*
 233 *δίκαιος, εἰ Θεοῦ καὶ πατρὸς μέλλοι κρίσιν ἀπωθεῖσθαι, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν σφαγὴν. κἂν*
 234 *ἐπράχθῃ τὸ ἔργον μὴ στάντος ἐμποδῶν τοῦ Θεοῦ· βοᾷ γὰρ ὀνομαστὶ τὸν Ἀβραμὸν εἶργον*
 235 *τῆς τοῦ παιδὸς σφαγῆς καὶ προεδήλου τὸν υἱὸν αὐτοῦ πολυχρονιώτατον ἔσεσθαι καὶ*
 236 *εὐδαίμονα παισὶ τε γηγιστοῖς καὶ ἀγαθοῖς παραδώσειν μεγάλην ἡγεμονίαν, καὶ τὸ γένος αὐτῶν*
 237 *τὴν Σάρραν. ἥ οὐ πολὺ ὕστερον θνήσκει ἔτων ζ' καὶ κ' πρὸς τοῖς ρ', καὶ θάπτεται ἐν*
 238 *Χεβρώνι Ἀβράμου ὠνησαμένου τὸ χωρίον. γαμῆ δ' αὐτὸς τὴν Χατούραν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες*
 239 *ἐξ γίνονται. φύονται δὲ καὶ τούτοις παῖδες, οἱ τὴν τε Τρωγλοδύτην καταλαμβάνουσι καὶ*
 240 *τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ὅσον ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν διήκει. λέγεται δέ, ὥς ἐκ τού- 25*
 241 *τῶν εἰς, Ἀφρὴν καλούμενος, στρατεύσας ἐπὶ τὴν Αἰβύνην κατέσχευεν αὐτὴν καὶ ἀπ' ἐκείνου*
 242 *ἢ γῆ Ἀφρικὰ μετωνόμασται. μαρτυρεῖ δέ μου τῷ λόγῳ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ πολυίστωρ*
 243 *λέγων οὕτως· „Κλεόδημος γησίην ὁ προφήτης ὁ καὶ Μάλχος, ὅτι ἐκ τῆς Χατούρας Ἀβράμῳ*
 244 *ἐγένοντο παῖδες ἱκανοί, ὀνομάζων τρεῖς, Ἀφρὰν Σουρεῖμ Ἰαφράμ. ἀπὸ Σουρεῖμ μὲν τὴν*
 245 *Ἀσσυρίαν κεκλήσθαι, ἀπὸ δὲ τῶν δύο Ἀφρὰ τε καὶ Ἰαφράμου, πόλιν τε Ἀφρὰν καὶ τὴν 30*
 246 *Χώραν Ἀφρικὰν ὀνομασθῆναι. Ἰσάκῳ δὲ περὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος γεγοισι γινὺς ὁ*
 247 *πατὴρ ἀγαγέσθαι Ῥεβέκκαν Ναχώρου παιδὸς θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τὸν πρεσβύτατον*
 248 *πέμπει τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἐνδησάμενος μεγάλας πίστεσιν. γίνονται δὲ αὐταὶ*
 249 *τοῦτον τὸν τρόπον· ὑπὸ τοὺς μηροὺς ἀλλήλοις τὰς χεῖρας ἐπαγαγόντες ἐπικαλοῦνται τὸν*
 250 *Θεὸν μάρτυρα τῶν ἐσομένων. ὁ δὲ πεμφθεὶς εἰς πόλιν ἀφικνεῖται Χαρρὰν καὶ παρθένοις 35*
 251 *ἐντυγχάνει βαδίζουσας ἐφ' ὕδωρ. εὔχεται οὖν Ῥεβέκκαν ἐν ἐκείναις εὐρεθῆναι, εἰ καὶ Θεῷ*
 252 *δοκεῖ τὰ τοῦ γάμου, καὶ γνωρισθῆναι αὐτῷ ταύτην αἰτοῦντι ποτὸν τῶν μὲν ἄλλων ἀρτου-*
 253 *μένων ἐκείνης δὲ παρεχούσης. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τὸ φρέαρ παραγίνεται καὶ ποτὸν αἰτεῖ. τῶν*
 254 *δὲ λοιπῶν ἐκτρεπομένων ἐκείνη φιλοφρόνως παρέσχευεν. ὁ δ' ἐπυνθάνετο τίνων εἴη γονέων*

Zonaras I p. 37 Bonn.

ἡ δὲ „πατὴρ μὲν μοι, φησί, Βαθούηλος ἤδη θανών, Λάβανος δὲ ἀδελφὸς τοῦ οἴκου σὺν τῇ 248
μητρὶ ἐστὶ προνοούμενος, ἐγὼ δὲ Ῥεβέκκα καλοῦμαι“. τούτων ὁ οἰκέτης ἀκούσας ἔχαιρε τὸν 249
Θεὸν ὁρῶν τῆς ὁδοῦ αὐτῷ συλλαμβανόμενον, καὶ τῇ κόρῃ κόσμους ἐδίδου, ἡξίου τε παρ' 250
αὐτοῖς καταχθῆναι. ἡ δὲ δηλώσασα Λαβάνῳ πρότερον τὰδελφῷ παρῆγε τὸν ξένον, ὃς ²⁵¹₂₅₂
5 μετὰ τὸν δεῖπνον φησὶ πρὸς τε τὸν Λάβανον καὶ τὴν μητέρα· „Ἀβραμὸς Θέρρου μὲν
ἐστὶν υἱὸς συγγειῆς δ' ὑμέτερος· Ναχώρης γάρ ὁ τούτων τῶν παίδων πάππος ἀδελφὸς
ἦν Ἀβράμῳ. οὗτος οὖν ἀξιοῖ τὴν κόρην ταύτην παιδί τῷ ἑαυτοῦ λαβεῖν εἰς γάμον“. οἱ ²⁵³₂₅₅
δὲ τὴν τε γνώμην τοῦ Θεοῦ συνῆκαν καὶ πέμπουσιν ἐφ' οἷς ἡξίωντο τὴν θυγατέρα. γαμεῖ
τὲ ταύτην Ἰσακὸς τῶν πραγμάτων εἰς αὐτὸν ἀφικομένων. τελευτᾷ δὲ καὶ Ἀβραμὸς μετ' 256
10 ὀλίγον· ἐβίωσε δὲ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐτῶν ροε' καὶ θάπτεται μετὰ Σάρρας ἐν Χεβρῶνι.
Ἰσακῷ δ' ἐκύνει τὸ γύναιον, καὶ τῆς γαστρὸς ἐπιμεῖζον ὀγκουμένης ἀγωνιάσας ἤρετο τὸν 257
Θεόν. γράζει δ' αὐτῷ διδύμους τέξεσθαι τὴν Ῥεβέκκαν καὶ γερόννυμα ἔσεσθαι τοῖς παισὶν
ἐθνη, τοῦ δὲ μείζονος προτερήσῃν τὸ ἐλάσσον. τίκεται δ' αὐτῷ δίδυμα παιδιὰ, ὧν τὸ 258
μὲν πρεσβύτερον ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ τοὺς πόδας δασὺ περισσῶς ἦν, τὸ δὲ νεώτερον εἶχετο
15 προῖόντος αὐτοῦ κατὰ πτέρναν. ἰγᾶπα δὲ ὁ μὲν πατὴρ τὸν πρεσβύτερον Ἡσαῦ λεγόμενον
ἐκ τῆς τριχώσεως· Ἑβραῖοι γὰρ τὸ σῆειρον τρίχωμα λέγουσιν· Ἰάκωβος δὲ ὁ νεώτερος τῇ
μητρὶ προσφιλεῖς ἦν. λιμοῦ δὲ τὴν γῆν καταλαβόντος Ἰσακὸς χωρεῖ εἰς Αἴγυπτον τοῦ 259
Θεοῦ κελεύσαντος καὶ ὑποδέχεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀβιμέλεχ. Ἡσαῦ δὲ γαμεῖ γυναῖκας 265
δύο θυγατέρας ἀνδρῶν Χαναναίων μὴ τῷ πατρὶ βουλευσάμενος. γηραιὸς δὲ ὢν καὶ τὰς 267
20 ὄψεις πεπηρωμένος προσκαλεσάμενος τὸν Ἡσαῦ ἐκέλευσε θηράσαι ὃ ἂν δύναίτο καὶ παρα- 268
σκευάσαι δεῖπνον, ἄθληον εἶναι λέγων, ὅποτε καὶ τελευτήσῃ, πρὸ δὲ τούτου παρασχεῖν
αὐτῷ βούλεσθαι τὸν Θεὸν ταῖς εὐχαῖς παρακεκλημένον. καὶ Ἡσαῦς μὲν ἐπὶ τὸ κνηγέσιον 269
ᾧρμησεν· ἡ δὲ Ῥεβέκκα τὸν Θεὸν ἀξιοῦσα εἰς τὴν εὐνοίαν Ἰακώβον παρακαλεῖν ἐκέλευσεν
ἐρίφους κατασγάξαντα δεῖπνον ἐτοιμάζειν. ὁ δὲ Ἰάκωβος ὑπηρετεῖ τῇ μητρὶ· ἐπεὶ δ' 270
25 εὐτρεπές ἦν τὸ δεῖπνον, ἐρίφου δέρματι τὸν βραχίονα περιβαλὼν, ἵνα πιστευούτο διὰ τὴν
δασύτητα Ἡσαῦ εἶναι τᾶλλα ὢν ὅμοιος, προσέφερε τῷ πατρὶ τὸ δεῖπνον. καὶ ὁ Ἰσακὸς 271
ἐπαισθόμενος τῷ κατὰ τὴν φωνὴν ἰδίῳ προσκαλεῖται αὐτόν· τοῦ δὲ τὸν βραχίονα προ-
τείναντος, ὃ τὴν αἰγίαν περιεβέβλητο, ταύτης ἐπαγώμενος „φωνὴ μὲν, εἶπεν, Ἰακώβου, τὸ
δὲ τῆς τριχὸς βάθος Ἡσαῦ“. καὶ δειπνήσας τρέπεται πρὸς εὐχάς „δέσποτα, λέγων, τὸν 272
30 παῖδά μου τοῦτον εὐμενῇ σῶζε καὶ ἀπαθῇ κακοῦ. δὸς αὐτῷ βίον εὐδαίμονα, ποιήσον δ' 273
αὐτὸν φοβερὸν μὲν ἐχθροῖς φίλοις δὲ τίμιον“. ἄρτι δὲ πέπαντο τούτων καὶ παρῆν Ἡσαῦς 274
καὶ τῶν ὁμοίων εὐχῶν ἡξίου τυγχάνειν· τοῦ δὲ πατρὸς ἀρνούμενου διὰ τὸ πάσας ἀνῆλω- 275
κέναι εἰς Ἰακώβον πένθος ἦγεν ἐπὶ τῇ διαμαρτίᾳ. ὁ δὲ πατὴρ τὰ μὲν περὶ κνηγέσιον
καὶ ὅπλα εὐδοκίμησιν αὐτὸν ἔφασκε, δουλεύσειν δὲ τὰδελφῷ. Ἰάκωβος δὲ φοβούμενος 276
35 τὸν ἀδελφὸν ὀργιζόμενον ἔνεκεν τῆς τῶν εὐχῶν διαμαρτίας ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς Μεσο- 278
ποταμίαν στέλλεται. ὕπαιθρος δὲ ἀυλιζόμενος λίθους ὑπέτιθει τῇ κεφαλῇ καὶ κατὰ τοὺς 279
ὑπνοὺς ὁρᾷ ἔδοξε κλίμακα γῆ-θεν ἐφικνουμένην τοῦ οὐρανοῦ καὶ δι' αὐτῆς ὄψεις κατιούσας
σεμνότερον ἢ κατὰ ἀνθρώπου φύσιν ἐχούσας, καὶ τελευταῖον ὑπὲρ αὐτῆς τὸν Θεὸν
ἐναργῶς φαινόμενον αὐτῷ ὀνομαστὶ καλέσαι λέγοντα· „Θαρρῶν ταύτην πορεύου τὴν ὁδὸν 282

Zonaras I p. 38 Bonn.

ἔμοι πομπῶ χρώμενος· ἀνυσθήσεται γάρ σοι γάμος, καὶ γενήσονται σοι παῖδες ἀγαθοί“.
 284 ταῦτα μὲν ὁ θεὸς προαγορεύει αὐτῷ. ὁ δὲ περιχαρὴς γενόμενος φαιδρύνει τὲ τοὺς λίθους
 καὶ εὐχὴν ποιεῖται θύσειν ἐπ' αὐτῶν, εἰ κτησάμενος βίον ἀπαθῆς ἐπανοί, οὕτως αὖθις
 ἀφικόμενος τίμιον κρίνει τὸ χωρίον ὄνομα αὐτῷ Βεθῆλ θέμενος· σημαίνει δὲ τοῦτο θεῖαν
 285 ἐστίν· καὶ Ἕλληνας. προϊὼν δὲ χρόνῳ παρῆν εἰς τὴν Χαρράν, καὶ περὶ φρέατα ἐντυγχάνει 5
 θυγατρὶ τοῦ Αβάνου, καὶ τὴν ἐκ γένους πρὸς αὐτὴν οἰκειότητα διδάξας αὐτὴν παρήχθη παρ'
 293 αὐτῆς πρὸς τὸν Αβάνον, καὶ γνωσθεὶς ὑπ' αὐτῶν αὐτός τε ἀδελφὴς ἦν ἀκείνοις πολλὴν ἡδονὴν
²⁹⁴ ₂₉₅ παρῆχεν ἀδοκῆτως ἐπιφανείς. εἴτα τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἀφίκεται ἀνεπυνθάνετο· ὁ Ἰάκωβος
 297 δὲ πᾶσαν αὐτῷ τὴν αἰτίαν διηγείτο. καὶ Αβάνος καὶ διὰ τοὺς προγόνους ὑπισχνεῖται
 πᾶσης αὐτῷ μεταδώσειν φιλανθρωπίας καὶ διὰ τὴν μητέρα, ποιμινίαν τὲ αὐτὸν ἐπιμελητὴν 10
 298 καταστήσειν καὶ ἀπαλλάσσεσθαι βουλόμενον μετὰ δώρων ἐπανήξειν. Ἰακώβου δὲ φήσαντος
 ἡδέως παρ' αὐτῷ πάντα πόνον ὑπομένειν, μισθὸν δὲ λαβεῖν ἀξιούντος τὸν Ῥαχὴλ
 299 γάμον, Αβάνος ἐπινεύει τὸν γάμον αὐτῷ τῆς παιδός, εἰ παρ' αὐτῷ μέντοι τινα χρόνον.
 300 ὁ δὲ ἐπτα ἔτη συντίθεται θητεῦσαι τῷ πενθερῷ. μετὰ δὲ χρόνον Αβάνος προὔτιθει τὴν
 301 εὐωχίαν τῶν γάμων, νυκτὸς δὲ κατακλίνει τῶν θυγατέρων τὴν πρεσβυτέραν τὴν ὕψιν 15
 οὐκ εὐπρεπῆ. σινελθὼν δ' ἐκεῖνος ἐν σκότει καὶ μεθ' ἡμέραν γνοὺς ἀδικίαν ἐπεκάλει
 302 Αβάνῳ. ὁ δὲ καὶ τὴν ἑτέραν δώσειν ἐπήγγειλε μετὰ ἐπταετίαν ἄλλην. πείθεται ὁ
 303 Ἰάκωβος ὑπὸ ἔρωτος, καὶ διελθούσης ἄλλης ἐπταετίας τὴν Ῥαχὴλ παρέλαβεν. ἦσαν δ'
 ἑκατέραις θεραπαινίδες Ζελφὰν μὲν Αεῖα Ῥαχὴλ δὲ Βάλλαν, δοῦλαι μὲν οὐδαμῶς ὑπο-
 τεταγμέναι δέ. τῆς Αεῖας δ' ἦπτετο ὁ πρὸς τὴν ἀδελφὴν ἔρωτος τάνδρως προσεδόκα τε 20
 304 παίδων γενομένων ἔσσεσθαι τιμίαν. καὶ γενομένου παιδὸς ἄρρενος Ρουβήλον αὐτὸν ὀνομάζει,
 ὅτι κατ' ἔλεον αὐτῇ τοῦ θεοῦ γένοιτο· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ὄνομα. τεκνοῦνται δὲ αὐτῇ
 καὶ τρεῖς ἕτεροι· Συμεὼν, δηλοῖ δὲ τοῦτο ἐπήκοον αὐτῇ τὸν θεὸν γενέσθαι, εἴτα Αεὺς,
 305 κοινωνίας οἶον βεβαιωτής, μεθ' ὃν Ἰούδας, εὐχαριστίαν τοῦτο δηλοῖ. Ῥαχὴλ δὲ φοβουμένη,
 μὴ δι' ἀτεκνίαν παρενδοκιμηθῇ, παρακλίνει τῷ Ἰακώβῳ τὴν θεραπαινὴν Βάλλαν. γίνεται δὲ 25
 306 παῖδιον ἕξ αὐτῆς Λάν, θεόκριτον Ἕλληνες εἵποιεν· καὶ μετ' αὐτὸν Νεφθαλεί, εὐμηχάνητος
 οἶον, διὰ τὸ ἀντιτεχνάσασθαι πρὸς εὐτεκνίαν τῆς ἀδελφῆς. παρακατακλίνει δὲ καὶ ἡ
 Αεῖα τὴν αὐτῆς θεραπαινὴν καὶ γίνεται καὶ ἐκ τῆς Ζελφᾶς υἱὸς Γάδας, τυχαῖον ἂν τις
 καλέσειεν αὐτόν, καὶ μετ' αὐτόν Ἀσήρ, μακαριστὴς λέγοιτ' ἂν ἕξ ὧν πρὸς εὐκλειαν τῇ
 307 Αεῖα προσελάμβανε. Ρουβήλου δὲ τῇ μητρὶ Αεῖα μανδραγόρου μῆλα κομίζοντος Ῥαχὴλ 30
 παρακαλεῖ μεταδοῦναι αὐτῇ. τῆς δ' οὐ πειθομένης παραχωρήσειν αὐτῇ τάνδρως ἔλεγεν
 308 ἀντὶ τούτων κατὰ ἐκείνην τὴν ἐσπέραν. τῆς δὲ προσεμένης τὴν χάριν Ἰάκωβος συγκα-
 θεύδει τῇ Αεῖα Ῥαχὴλ χαρίζόμενος καὶ πάλιν γίνονται παῖδες, Ἰσάχαρις μὲν σημαίνων
 τὸν ἐκ μισθοῦ γενόμενον, Ζαβουλὼν δὲ ἡνεχυρασμένον εὐνοίᾳ τῇ πρὸς αὐτὴν, θυγάτριον
 δὲ Αεῖνα. χρόνοις δ' ὕστερον καὶ Ῥαχὴλ ὁ Ἰώσηπος γίνεται· προσθήκην γεννησομένου 35
 309 τινὸς δηλοῖ. ἔτη μὲν οὖν εἴκοσιν ἐποίμαине τῷ πενθερῷ· εἴτα σὺν ταῖς γυναιξὶν ἀπαλ-
 310 λάττεσθαι θέλων πρὸς ἑαυτὸν οὐ συνεχωρεῖτο παρὰ τοῦ πενθεροῦ. διὸ καὶ κρύφα μετὰ
 τῶν γυναικῶν καὶ τῶν θεραπαινίδων σὺν τοῖς παισὶν ἀπεδίδρασκε ἐπαγόμενος καὶ εἴ τις
 311 ἦν αὐταῖς κτῆσις καὶ τῶν βοσκημάτων τὴν ἡμίσειαν. Ῥαχὴλ δὲ καὶ τοὺς τύπους τῶν

Zonaras I p. 41 Bonn.

θεῶν τοῦ πατρὸς ἐπεφέρετο, καταφρονεῖν μὲν τῆς τούτων τιμῆς διδάξαντος αὐτὴν Ἰακώβου,
 ἵνα δ' εἰ καταληφθεῖεν ὑπὸ τοῦ πατρὸς διωχθέντες ἔχοι τούτοις προσφυγοῦσα συγγνώμης
 τυγχάνειν. **Α**άβανος δὲ ταῦτα γινὺς καταλαμβάνει καθ' ἐβδόμην ἡμέραν αὐτούς. καὶ τότε ³¹²
 μὲν, ἐσπέρα γὰρ ἦν, ἡσύχαζεν· ὄναρ δὲ ὁ θεὸς αὐτῷ ἐπιστὰς παρήνευσε σπονδὰς ποιῆσθαι ³¹³
 5 πρὸς Ἰακώβον. **Α**άβανος δὲ πρὸς ἡμέραν εἰς λόγους τὸν Ἰάκωβον προσκαλεσάμενος κατη- 314
 γόρει αὐτοῦ διὰ τὸν δρασμὸν καὶ τὴν τῶν βοσκημάτων ἀπαγωγὴν καὶ τὴν τῶν πατρίων
 θεῶν κλοπὴν. τοῦ δὲ πρὸς ταῦτα ἀπολογησαμένου καὶ μηδὲν ἀδικεῖν ἀποδείξαντος, 318
 περὶ δὲ τῶν ἱερομάτων ἐρευνᾶν παραχωροῦντος, ὁ **Α**άβανος ἐρευνᾶν ἤρξατο. **Ρ**αχήλα δὲ 322
 τοὺς τύπους εἰς τὴν σάγην τῆς φερούσης αὐτὴν καμήλου ἐντίθησιν· ἐκαθέζετο δὲ φάσκουσα
 10 τὴν κατὰ φύσιν κάθαρσιν αὐτῇ ἐνοχλεῖν. καὶ ὡς ἀφίσταται τῆς ἐπιπλεῖον ἐρεῦνης οὐκ ἂν 323
 οἴηθαι τὴν θυγατέρα μετὰ τοιούτου πάθους τοῖς τύποις προσελθεῖν. ἐντεῦθεν ὁ μὲν 324
Αάβανος ἀνέβη, Ἰακώβω δὲ εἰς τὴν **Χ**αναanaίαν προϊόντι φαντάσματι συνετίγχανεν 325
 ἀγαθὰ ἐπαγορεύοντι περὶ τῶν ἐσύστερον· καὶ τὸν μὲν τόπον ἐκεῖνον καλεῖ θεοῦ στρατό-
 πεδον, δεδιώς δὲ τὸν ἀδελφὸν προπέμπει τοὺς λέξοντας αὐτῷ ἐπανήκειν τὸν ἀδελφὸν
 15 σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶ μετὰ τοῦ πορισθέντος βίου μετὰ τῶν τιμιωτάτων ἑαυτὸν ἐκεῖν 326
 παραδιδόντα, **Η**σαῦς δὲ περιχαρὴς γίνεται καὶ τῷ ἀδελφῷ ὑπὴντα σὺν ὀπλίταις ὕ. 327
 Ἰακώβος δὲ μετὰ τοσούτων ἤκειν πυρθανόμενος ἦν περίφοβος, τῷ μέντοι θεῷ τὴν ἐλπίδα
 τῆς σωτηρίας ἐπέτρεπε. τῶν δὲ σὺν αὐτῷ τοὺς μὲν προέπεμπε, τοὺς δὲ ἐπομένους ἄσπον 328
 ἐκέλευεν ἀκολουθεῖν, ἵν' εἰ βιασθεῖεν οἱ ἔμπροσθεν ἐπιθεμένου τοῦ ἀδελφοῦ, καταφυγεῖν
 20 ἔχοιεν τοὺς ἐπομένους. πέμπει δὲ καὶ δῶρα τῷ ἀδελφῷ· ὑποζύγια δ' ἦν τὰ πεμπόμενα 329
 καὶ πλῆθος τετραπόδων ποικίλων. ἦγοντο δὲ τὰ πεμφθέντα ἐκ διαλειμμάτων, ἵνα συνε- 330
 χέστερον ἐντυγχάνοντες πολλοὶ δοκῶσι. νυκτὸς οὖν ἐπιγενομένης ἐκίνει τοὺς σὺν αὐτῷ· 331
 αὐτὸς δ' ὑπολειμμένος φαντάσματι συντυχῶν διεπάλαιεν ἐκράτει τὸ τοῦ φαντάσματος.
 αἰσθόμενος δὲ ἄγγελον εἶναι θεοῦ, τίνα μοῖραν ἔξει παρεκάλει· τὸ δὲ θεῖον ἄγγελον νεν- ³³³
 25 κηκεῖν αὐτὸν ἔφασκε καὶ σημεῖον ἡγεῖσθαι τοῦτο μεγάλων ἀγαθῶν καὶ τοῦ μηδέποτε τὸ ³³²
 γένος ἐκλείψειν αὐτοῦ, μὴδ' ὑπέρτερον ἀνθρώπων τινὰ τῆς ἰσχύος ἔσεσθαι τῆς ἐκείνου.
 ἐκέλευέ τε καλεῖν Ἰσραήλ, σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν τὸν ἀντιστάντα 333
 ἀγγέλω θεῷ. καὶ τὸ μὲν φάσμα ἀφανὲς γίνεται· ἡσθεῖς δὲ τούτοις Ἰακώβος **Φ**ανουὴλ 334
 ὀνομάζει τὸν τόπον· σημαίνει δὲ θεοῦ πρόσωπον. καὶ γενομένου διὰ τὴν μάχην ἀλγή-
 30 ματος αὐτῷ περὶ τὸ νεῦρον τὸ πλατὺ αὐτὸς τὴν ἀπέχεται τῆς τούτου βρώσεως καὶ δι' ³³⁵
 ἐκεῖνον οὐδ' ἡμῖν ἐστὶν ἐδώδιμον. προσεκύνει δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐγγὺς γενόμενον αὐτῷ. 336
 καὶ ὁ **Η**σαῦς ἀσπασάμενος αὐτὸν ἡξίου καὶ αὐτὸς μὲν συμβαδίζει αὐτοῖς πρὸς τὸν 337
 πατέρα, Ἰακώβου δὲ προφασιζομένου τὸν κόπον τῶν ὑποζυγίων ὑπεχώρησεν εἰς **Λ**ειραν.
 ἀφίκετο δὲ Ἰακώβος εἰς τὰς ἔτι νῦν **Σ**αχηὰς λεγομένας, ὅθεν εἰς **Σ**ίκιμον παρῆν. τῶν δὲ 337
 35 **Σ**ικιμιτῶν εὐροτὴν ἀγόντων **Λ**εῖνα παρῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ὀψομένη τὸν κόσμον τῶν ἐπι-
 χωρίων γυναικῶν. θεασάμενος δ' αὐτὴν **Σ**υχέμης Ἐμμώρου τοῦ βασιλέως υἱὸς φθίρει ³³⁸
 δι' ἀρπαγῆς. ὁ δὲ τούτου πατὴρ ἦκει πρὸς τὸν Ἰακώβον δεόμενος τῷ παιδί αὐτοῦ 338
 συζῆσαι τὴν **Λ**εῖναν. Ἰακώβος δὲ μὴ νόμιμον ἡγούμενος ἀλλοφύλῳ συνοικίζειν τὴν
 θυγατέρα βουλευσάσθαι ἐζήτησε καὶ τοῖς παισὶ τὸ συμβὰν δηλώσας ἡξίου βουλεύεσθαι 339

Zonaras I p. 42 sq. Bonn.

340 τί δεῖ ποιεῖν. ἐξ ὧν Συμεὼν καὶ Λευὶς ὁμομήτριοι τῆς κόρης ἀδελφοὶ τῶν Σικιμιτῶν εἰς
 ἄνεσιν καὶ εὐωχίαν τετραμμένον διὰ τὴν ἐορτὴν νύκτωρ παρελθόντες εἰς πόλιν ἀναιροῦσι
 πᾶν ἄρρεν καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. πράξαντες δὲ ταῦτα δίχα τῆς τοῦ
 341 πατρὸς γνώμης ἐπανάγουσι τὴν ἀδελφὴν. Ἰακώβω δὲ χαλεπαίνοντι ὁ Θεὸς ἐκέλευε θαρρεῖν,
 ἀγνίσαντι δὲ τὰς σκιρὰς θυσίας ἐπιτελεῖν, ἃς ἀπιδὼν εἰς Μεσοποταμίαν ἐπὶ τῇ ὕψει τοῦ 5
 342 ὄνειρον ᾗδματο. ἀγνίζων δὲ τοὺς ἐπομένους ἐπιτυγχάνει τοῖς Λαβάνου θεοῖς, οὐ γὰρ ᾗδει
 τὴν κλοπὴν σφῶν, καὶ ἔκρουσεν ὑπὸ δρυὶν τινα ἐν Σικίμοις, ἀπάρας τὲ ἐν Βηθὺλοῖς ἔθνευ,
 343 ὅπου τὸ ὄνειρον ἐθεάσατο. προῖων δὲ κατὰ τὸν Ἐφραθάνην Ῥαχὴλ ἄν τοκετοῦ θανούσαν
 θάπτει καὶ πενθήσας τὸ ἐξ αὐτῆς παιδίον Βενιαμὴν ἐκάλεσε διὰ τὴν ἐπ' αὐτῷ γενο-
 344 μένην τῇ μητρὶ ὀδύνην. παρῇν δὲ ἐντεῦθεν ἐπὶ Χεβρωνὶ πόλιν ἐν Χαναταίοις, ἐκεῖ δὲ 10
 Ἰσακὸς τὴν διαίταν εἶχε· τὴν γὰρ Ῥεβέκκαν οὐ κατέλαβε ζῶσαν. θνήσκει δὲ Ἰσακὸς
 βραχὺ συνδιατρίψας τῷ υἱῷ καὶ θάπτεται ὑπὸ τῶν υἱῶν σὺν τῇ γυναικὶ ἐν Χεβρωνὶ ἐν
 τῷ προγονικῷ μνημείῳ βιώσας ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοιτα πρὸς τοῖς ἑκατόν.
 τέλος τοῦ α' λόγου, ὃς περιέχει χρόνον ἑτῶν ωλγ'.

Ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος β'.

15

Μετὰ δὲ τὴν Ἰσάκον τελευτὴν οἱ παῖδες αὐτοῦ μερισάμενοι τὴν οἴκησιν οὐχ ἦν
 ἔλαβον ταύτην κατέσχον, ἀλλ' Ἡσαῦς τῆς Χεβρωνίας πόλεως ἐκχωρήσας τῷ ἀδελφῷ ἐν
 Σαείρᾳ διητάτο καὶ τῆς Ἰδουμαίας ἤρχεν οὕτω καλέσας τὴν χώραν ἀπ' αὐτοῦ. Ἄδωμος
 2 γὰρ ἐπωνομάζετο κατὰ τοιαύτην αἰτίαν· ἀπὸ θήρας ποτὲ λιμώτιων ἐπανῆλθε παῖς ὢν,
 ἐπιτυχὼν δὲ τῷ ἀδελφῷ φακῇ ἐσκενακότος ξανθὴν σφόδρα τὴν χροάν καὶ διὰ τοῦτ' ἐπὶ 20
 3 μᾶλλον ὀρεχθεὶς ἡξίου παρασχεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ ἀποδόσθαι τὸ πρεσβεῖον αὐτῷ τοῦ φαγεῖν
 ἠνάγκασε, καὶ παραχωρεῖ τούτων μεθ' ὅρκων αὐτῷ διὰ τὸν λιμόν. ἔνθεν διὰ τὴν ξαν-
 θότητα τοῦ βρώματος Ἄδωμος ἐπικληθεὶς, ἄδωμα γὰρ Ἑβραῖοι τὸ ἐρυθρόν καλοῦσι, τὴν
 4 χώραν οὕτω προσηγόρευσεν· Ἕλληνες γὰρ αὐτὴν Ἰδουμαίαν ἐκάλεσαν. γίνεται δὲ καὶ
 6 πατὴρ παιδῶν πέντε, ὧν οἱ ἀπόγονοι τῆς Ἰδουμαίας τὴν Γοβολίτιν λεγομένην κατώκησαν 25
 καὶ τὴν ἀπὸ Ἀμαλήκου κληθεῖσαν Ἀμαληκίτιν νόθον ὄντος υἱοῦ Ἐλιφάζη παιδὸς Ἡσαῦ.
⁷₉ Ἰάκωβος δὲ εἰς εὐδαιμονίαν παρῆλθε πλούτῳ καὶ παιδῶν ἀρεταῖς. Ἰωσήπου δὲ ἐκ
 Ῥαχὴλ ἄντων διὰ τε τὴν τοῦ σώματος εὐγένειαν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν, φρονήσει
 10 γὰρ διέφερε, τῶν ἄλλων πλέον ἡγάπα. τούτῳ παρὰ τῶν ἀδελφῶν ἢ τε τοῦ πατρὸς
 στοργῇ φθόνον ἐκίνησε καὶ τὰ ὀνειράτα, ἃ θεασάμενος τῷ τε πατρὶ καὶ τούτοις ἐμήνυσε 30
 11 λέγων ἰδεῖν τὸ μὲν αὐτοῦ δράγμα τῶν πυρῶν, ἐπὶ συλλογῇ καρπῶν ἐν ὧρᾳ θέρους ἐπέμφθη
 μετὰ τῶν ἀδελφῶν, ἡρεμεῖν ἔφ' οὗ κατέθηκε τόπον, τὰ δὲ ἐκείνων προστρέχοντα προσκυνεῖν
 12 αὐτῷ. οἱ δὲ συνέντες ἰσχύον αὐτῷ τὴν ὕψιν προλέγουσαν καὶ κατ' αὐτῶν ἐξουσίαν
 13 οὐδὲν αὐτῷ διεσάφησαν. εἴτα καὶ δευτέραν ὕψιν τὸ θεῖον διὰ τὸν φθόνον τῶν
 ἀδελφῶν ἐπιπέμπει τῷ Ἰωσήπῳ· τὸν ἥλιον ἔδοξε σὺν τῇ σελήνῃ καὶ τοὺς λοιποὺς 35
 14 ἀστέρας ἐπὶ τὴν γῆν ἐλθεῖν καὶ προσκυνεῖν αὐτόν. ταύτην τὴν ὕψιν τῷ πατρὶ

6 ᾗδει] ἡπλοτατο Iosephus. — 12 υἱῶν] παίδων Iosephus. — 23 Ἄδωμος] ἄδωμα Busb. — 24 ἐκάλεσαν] ὠνόμασαν Iosephus. — 26 Ἀμαληκίτιν] ἀμαληκίτιον Busb. Henn. — 34 διεσάφησεν Busb. Henn.

Hactenus antiquitas et doctrina graecanina. Voto finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris ac Regis Augustissimi** festum natalem nonagesimum — diem in universa gentium historia singularem — mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis quique huc usque felicitatem non uetuit adesse Principi, publica uoce precabitur, ut custodiat seruet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, hunc amatissimum denique Principem eumque uti sinat longissima statione mortalibus destinata ciuiumque omnium consilia pia foueat, opprimat impia. Quorum uotorum sollemnium interpres in oeco publico existet vir illustrissimus

FERDINANDUS IUSTI

PHIL. DR., GRAMMATICES COMPARATIVAE ET PHILOLOGIAE TEUTONICAE P. P. O ,
ORDINIS AQUILAE RUBRAE BORUSS. IV. CL. EQUES

doctam ex more disputationem uotis adnexurus. Cumque ad hunc anniversarium pertineat ut studiorum praemia, quae Academia certantibus iuuenibus tribuit, renuntientur nouaque praemia proponantur, hoc quoque mandatum exsequetur idem uir spectatissimus. Quae pietatis sollemnia professores ornatissimi, iuuenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocunque honoris gradu collocati, quotquot huic fauent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico inuitante ea qua par est observantia oramus.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΗ

ΤΗΣ ΕΚΔΕΛΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ἀδελὰ

DIEM NATALEM
AUGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI
IMPERATORIS AC REGIS
G U I L E L M I I I

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVII M. IANUARI ANNI MDCCCLXXXIX

ORATIONE IN EXEDRA PRISTINI HIPPODROMI HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BIRT

PHIL. DR. PHILOGIAE ET ELOQUENTIAE P. P. O.
SEMINARI PHIOLOGI DIRECTOR.

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars secunda a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

- M A R P U R G I.
TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH.

Praefatio.

Quod proximo anno in luctu publico duobus imperatoribus mortuis intermittendum erat pergimus nunc faustis novi imperatoris auspiciis Iosephi antiquitatum Iudaicarum epitomam edere, sicut antea codice Busbekiano maxime usi addito tamen Hennebergensi, quem etiam nunc nobis praebuit benigna indulgentia Schmiederi gymnasiarchi Schleusingensis.

Iam vero quod in praefatione prioris huius epitomae partis me desiderare dixi, ut praeter Busbekianum codicem duorum antiquissimorum Vaticani 984 et Parisini 1601 paullo amplior notitia nobis eueniret, id nunc trium virorum beneficio factum est, Augusti Mau Adolphi Harnack et Mac-Gifferti Americani, quorum ille Vaticanam, hi Parisinam epitomam mea causa accuratius inspexerunt et quaedam contulerunt. et Vaticanum codicem in maiore Iosephi editione vol. I p. XXI satis descripsisse videor. de Parisino autem 1601 nunc ea proferantur, quae Harnackius nuntiavit. est igitur codex membranaceus foliorum 150, in quibus insunt Iosephi antiquitatum Iudaicarum libri I—X breuiati. nitide scriptus est; paginae uicenorum senorum sunt uersuum; in margine notulae adiectae sunt partim minio exaratae; scriptus est anno post mundum creatum 6831 (h. e. post Christum natum 1323). Iosepho subiuncta sunt folia duo, in quibus Procopii et Agathiae particulae insunt. ante Iosephum inserta sunt folia duo, in quibus titulus et signa aliaque inscripta sunt, inter quae memorabile hoc est: *ἡ βίβλος αὕτη ἄλδου ἐστὶν ῥωμαίων.* eis, quae ex Vaticano et Parisino viri illi excerpserunt, demonstratur eos ex eodem archetypo olim derivatos esse, ex quo Busbekianus Laurentianus denique Hennebergensis profluxerunt. ab omnibus abest p. 5, 32 in computatione annorum, qui inter initium mundi et diluvium intercessisse dicuntur, numerus *ἑξακοσιοστόν*, quem antiquissimus epitomae testis Zonaras servavit, de quo dixi in praefatione Iosephi maioris vol. I p. XXXV. maxime vero similes sunt Vaticanus et Parisinus, quibus adiungitur saepe Hennebergensis; primum enim non raro ordinem verborum paullo alium exhibent, ac Busbekianus et Laurentianus; ueluti p. 1, 19 *τοῦ λόγου τοῦδε* dant, non *τοῦδε τοῦ λόγου* Laurentiani, et p. 13, 26 *τῷ πατρὶ προσέφερε* non *προσέφερε τῷ πατρὶ* Busbeckiani. denique multae corruptelae sunt communes inter Vaticanum Parisinum et Hennebergensem, quod uno maxime loco demonstrari potest. nam p. 6, 22 *ἐκαταῖος* Laur., *ἐκταῖος* Paris. Vat.

Henn., tum $\xi\phi^o$ Laur. abbreviatum ex $\xi\phi\sigma\sigma\varsigma$, $\xi\phi^o$ Vat. $\xi\phi\sigma\varsigma$ Paris., deinde $\nu\kappa$ Laur., quod $\nu\kappa\acute{o}\lambda\alpha\sigma$ legendum est, unde $\nu\acute{\iota}\kappa\omicron\nu$ in Vat. Par. $\nu\acute{\iota}\kappa\omega\nu$ in Henn. factum est. ergo apparet in archetypo haec nomina ita fuisse abbreviata, ut sunt in Laurentiano.

Vaticanus igitur Parisinus et Hennebergensis a Busbekiano et Laurentiano discedunt. et auctoritas quidem Busbekiani paullo maior esse uidetur, quam ceterorum, ita tamen ut non pauca eius vitia ex illis emendari possint, id quod etiam in foliis a me anno 1887 editis accidit. quae nunc corrigenda sunt adiunctis erroribus eis, qui vel in excutiendis codicibus vel in exigendis typhotetarum plagulis a me commissi sunt:

p. 2, 15 cum Hennebergensi $\acute{\alpha}\kappa\rho\iota\beta\omicron\upsilon\varsigma$ scribendum est, $\acute{\alpha}\kappa\rho\iota\beta\tilde{\omega}\varsigma$ Par., $\acute{\alpha}\kappa\rho\iota\beta\tilde{\omega}\nu$ ultimis litteris compendio scriptis Laur.

p. 4, 31 $\pi\omicron\sigma\upsilon\sigma\iota$ δὲ — 32 $\acute{\alpha}\xi\iota\acute{\omega}\sigma\epsilon\iota\nu$ omittunt Par. Vatic. Henn., recte sine dubio; nam a Laurentiano quoque, ex quo haec expressa sunt, ea abesse puto.

p. 5, 36 $\beta\omicron\nu\lambda\acute{o}\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$ — 37 $\acute{\epsilon}\kappa\beta\alpha\sigma\iota\nu$ om. Paris. Vatic. Henn., de quo idem statuendum esse videtur.

p. 7, 19 $\Pi\iota\phi\alpha\theta\alpha\iota\omicron\nu\varsigma$ auctore Parisino scribendum est, non $\Pi\iota\phi\theta\alpha\iota\omicron\nu\varsigma$ ex Henn.

p. 8, 16 $\Pi\alpha\lambda\alpha\iota\sigma\tau\acute{\iota}\nu\eta\nu$ lege.

p. 9, 18 $\beta\acute{\iota}\beta\lambda\omicron\nu\varsigma$ repone pro vitioso $\beta\iota\beta\lambda\acute{\iota}\omicron\nu\varsigma$.

p. 10, 10 post $\pi\alpha\rho\epsilon\kappa\acute{\alpha}\lambda\epsilon\iota$ in Parisino additur recte: $\tau\omicron\nu\varsigma$ δὲ $\delta\omicron\theta\acute{\epsilon}\nu\tau\alpha\varsigma$ $\alpha\acute{\iota}\chi\mu\alpha\lambda\acute{\omega}\tau\omicron\nu\varsigma$ $\pi\alpha\rho'$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ $\pi\alpha\rho\epsilon\kappa\acute{\alpha}\lambda\epsilon\iota$, quae unius versus spatium expiere testatur Mac Giffert.

p. 10, 20 Ἰσμάηλος repone.

p. 12, 5 post $\gamma\upsilon\nu\alpha\acute{\iota}\kappa\alpha$ meo errore excidit: $\tau\acute{o}$ $\pi\rho\acute{\alpha}\gamma\mu\alpha$.

Denique his locis reponenda sunt haec: p. 28, 39 not. $\epsilon\acute{\iota}\varsigma$ Busb.; p. 29, 9 $\tau\eta\tilde{\iota}$ $\tau\rho\acute{\iota}\tau\eta$; p. 29, 17 $\upsilon\pi\alpha\gamma\omicron\rho\epsilon\acute{\upsilon}\epsilon\iota$; p. 29, 26 $\acute{\epsilon}\kappa\tau\omicron\varsigma$; p. 29, 30 $\beta\lambda\acute{\epsilon}\pi\omicron\nu\tau\omicron\varsigma$; p. 31, 25 $\gamma\upsilon\lambda\acute{\alpha}\rho\chi\omicron\nu\varsigma$; p. 32, 28 $\eta\mu\iota\sigma\upsilon$; p. 39, 16 post $\gamma\epsilon\gamma\omicron\nu\acute{\epsilon}\nu\alpha\iota$ distingue; p. 40, 12 post Μαδιανίτας tolle comma; p. 41, 10 reponendum $\delta\sigma\alpha$; p. 42, 3 $\pi\rho\acute{o}\acute{\epsilon}\chi\omega\nu$; p. 43, 36 $\tau\tilde{\omega}$ $\theta\epsilon\tilde{\omega}$; p. 44, 32 $\tau\eta\tilde{\iota}\nu$ $\chi\acute{\omega}\rho\alpha\nu$; p. 44, 34 $\upsilon\pi\epsilon\rho$ $\kappa\epsilon\phi\alpha\lambda\eta\varsigma$; p. 46, 20 $\kappa\omicron\iota\nu\omega\nu\acute{\iota}\alpha\varsigma$; p. 46, 5 not. $\sigma\upsilon\gamma\kappa\alpha\tau\alpha\nu\epsilon\acute{\upsilon}\omicron\upsilon\sigma\alpha\nu$; p. 47, 2 $\acute{\alpha}\pi\omicron\iota\nu\eta\tilde{\iota}\nu\tau\omega$; p. 49, 16 ante $\nu\omicron\upsilon\mu\eta\nu\acute{\iota}\alpha$ distinguendum est.

Et haec quidem hactenus; sequitur epitomae pars altera paullo maior quam quae ante biennium edita est. proximo anno speramus fore, ut librum sextum septimum octavum nonum decimum proferri liceat.

Datum Marburgi a. d. VI idus Ianuarias 1889.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris ac Regis Augustissimi** festum natalem tricesimum eundemque primum, ex quo sceptrum gerere coepit, mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, sed qui annum proximum lugubrem esse voluit duorum Imperatorum tristissimis funeribus, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpres in oeco publico existet vir illustrissimus

IULIUS WELLHAUSEN

THEOL. ET PHIL. DOCTOR, PHILOGIAE SEMITICAE HISTORIAEQUE ORIENTIS P. P. O.

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Eadem sollemnia professores ornatissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

DIEM NATALEM
AUGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI
IMPERATORIS AC REGIS
G U I L E L M I I I

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVII M. IANUARIJ ANNI MDCCCLXC

ORATIONE IN EXEDRA PRISTINI HIPPODROMI HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BIRT

PHIL. DR. PHILOLOGIAE ET ELOQUENTIAE P. P. O.
SEMINARIJ PHILOLOGI DIRECTOR.

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars tertia a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

M A R P U R G I.
TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris ac Regis Augustissimi** festum natalem civibus universis laetissimum mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, sed qui annum etiam proximum lugubrem esse voluit Augustae Augustissimae atque Sanctissimae Imperatricis funeribus insperatis, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpretes in oeco publico existet vir illustrissimus

HERMANNUS PAASCHE

PHILOS. DOCTOR, SCIENT. POLIT. P. P. O.

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Eadem sollemnia professores ornatissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

DIEM NATALEM
AUGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI
IMPERATORIS AC REGIS
G U I L E L M I I I

AB

ACADEMIA MARPURGENSE

DIE XXVII. M. IANUARIJ ANNI MDCCCLXCI

ORATIONE IN EXEDRA PRISTINI HIPPODROMI HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BIRT

PHIL. DR. PHILOGIAE ET ELOQUENTIAE P. P. O.
SEMINARIJ PHILOGI DIRECTOR.

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars quarta a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

M A R P U R G I.
TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH.

Praefatio.

Prodeat nunc epitomae Flavianae pars quarta, quam sicut priores ad fidem eodicis Busbeckiani simul adhibito Hennebergensi recensui. et Busbeckianum ipse excussi, Hennebergensem autem a Schmiedero gymnasio Schleusingensi praefecto insigni humanitate commodatum contulit Godofredus Zedler, vir de hac editione optime meritus, cuius opera effectum est, ut hi libri emendatiores prodire possint. reliquos epitomae libros, nisi vita et vires deficient, proximis annis deinceps edemus.

Datum Marburgi a. d. XI Kal. Februarias 1891.

Benedictus Niese.

DIEM NATALEM
AUGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI
IMPERATORIS AC REGIS
G U I L E L M I I I

AB

ACADEMIA MARPURGENSI

DIE XXVII. M. IANUARI ANNI MDCCCLXCH

ORATIONE IN UNIVERSITATIS AULA HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BIRT

PHIL. DR. PHILOLOGIAE ET ELOQUENTIAE P. P. O.
SEMINARI PHIOLOGI DIRECTOR.

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars quinta a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

M A R P V R G I.
TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH.

Praefatio.

Sequitur Iosephi epitomae pars quinta sicuti priores ad fidem codicis Busbekiani edita. quae ut emendatior prodire posset, impetravi ab Hartelio bibliothecae Caesareae Vindobonensis praefecto, ut Busbekianum huc mitteret. quo facto codicem denuo contulit Godofredus Zedler, cuius adiumento etiam in prioribus partibus usus sum. huic igitur et Hartelio gratiae agendaе sunt maximae.

Dabam a. d. XI. k. Februarias 1892.

Benedictus Niese.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris ac Regis Augustissimi** festum natalem civibus universis laetissimum mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpres in oeco publico existet vir illustrissimus

LVDOVICUS DE SYBEL

PHIL. DOCTOR, ARCHAEOLOGIAE P. P. O.

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Eadem sollemnia professores ornatisissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

DIEM NATALEM

AVGVSTISSIMI ET POTENTISSIMI

IMPERATORIS AC REGIS

G V I L E L M I I I

AB

ACADEMIA MARPVRGENSI

DIE XXVII. M. IANVARII ANNI MDCCCXCIII

ORATIONE IN VNIVERSITATIS AVLA HABENDA

CELEBRANDVM

INDICIT

THEODORVS BIRT

PHIL. DR. PHILOLOGIAE ET ELOQVENTIAE P. P. O.
SEMINARII PHILOGI DIRECTOR.

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars sexta a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

MARPVRGI.

TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH.

Iosephi epitomae pars sexta, quae nunc prodit, sicut reliquae ex codice Vindobonensi Busbeckiano (hist. gr. 22) expressa est, quem et ipse totum contuli et partem denuo excussit Godofredus Zedler amicus. praeter hunc in libri decimi quarti initio usus sum codice Laurentiano plut. 69 cod. 23, qui in paucis nec gravibus rebus a Busbeckiano discedit. ceterum moneo codices a me collatos esse cum Iosephi integri exemplari; quare fieri potest, ut XV 391 (p. 255, 24) *ὑπέβη*, quod sententiarum ordini ab epitomatore instituto aptum non est, ex Iosepho restiterit, nisi aliud latet vitium.

Dabam Marburgi a. d. XIII Kal. Februarias 1893.

Benedictus Niese.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris ac Regis Augustissimi** festum natalem civibus universis laetissimum mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpretes in Universitatis aula existet vir illustrissimus

ERNESTUS ACHELIS

THEOLOGIAE DOCTOR ET PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Eadem sollemnia professores ornatissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

DIEM NATALEM

AVGVSTISSIMI ET POTENTISSIMI PRINCIPIS

G V I L E L M I I I

IMPERATORIS REGIS

AB

ACADEMIA MARPVRGENSI

DIE XXVII. M. IANVARII ANNI MDCCCXCIV HORA XI

ORATIONE IN VNIVERSITATIS AVLA HABENDA

CELEBRANDVM

INDICIT

GEORGIVS WISSOWA

PHIL. DR. PHILOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOGI DIRECTOR
PRO PROFESSORE ELOQVENTIAE

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars septima a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

M A R P V R G I

TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH

Praefatio editoris.

Iosephi epitomae huic parti octavae praeter Busbeckianum adhibitus est codex Berolinensis Philippicus No. 222, olim Meermannianus 1625, quem Berolinensis bibliothecae praefecti summa liberalitate nostrum in usum huc miserunt. de quo cum iam in catalogo codicum Philippicorum Berolinensi paucis dictum sit ¹⁾, ea quae ad nostram rem spectant nunc addenda sunt. continet igitur codex Iosephi antiquitatum epitomam totam. exaratus est optime et satis diligenter in chartis formae quadratae. paginae sunt 742 numeris distinctae uersuum tricenorum. p. 1 in fronte extat titulus *προοίμιον περὶ τῆς ὅλης πραγματείας*, cui in summo margine eadem ut videtur manus ascripsit *προοίμιον τῆς βίβλου ἰωσήφ.* titulum sequitur prooemium tale, quale est in editis (*τοῖς τὰς ἱστορίας — ἔχει δὲ οὕτως*). tum p. 5 novus extat titulus hic: *ἐπιτομή τῆς ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος πρώτος*. excipiunt duo loci de Iosepho: *(ἰ)ώσηπος ἰουδαῖος φιλαληθεὶς μαθητὴν παῖς ἱερέως — τὰ ἱεροσόλυμα πεπορθήσθαι. ἰώσηπος ἰουδαῖος ἱστοριογράφος — τοῖς ἄλλοις κειμηλίοις*. quae petita sunt ex Suida (I 2 p. 1040 Bernh.) omisso testimonio Christiano, quod apud Suidam additum est. post haec pag. 7 spatium decem versuum vacuum relictum est, in quo scriberetur novum exordium, quod nunc supplevit Naulotus. deinde sequitur ipsa epitoma: *ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν ὁ Θεὸς etc.* reliquis libris eadem fere et inscripta et subscripta sunt quae in Busbeckiano aliisque codicibus. libro undecimo praemissa sunt: *ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας. φλανίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ἰα΄*, quae etiam in codice Laurentiano aliisque extant. sub finem libri XX inde a pag. 721 non rarae sunt lacunae, unde apparet codicem, ex quo petitus est Berolinensis, litteras aut vocabula aliquot amisisse. desinit in verba: *ἔξεστιν ἡμῖν ποιεῖν. τὰ δὲ, κεκώλυνται:*

φλανίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἐν εἴκοσι συντελεσθείσης.

τέλος τοῦ παρὲν βιβλίου. ἀμὴν. ἀφ' μ. ἐν

μηνὶ δικευρί ^ω λ νικόλαος ὁ γράΐ ^ψ τὸ

ἐπίκλην κοκο. ^λ

1) Verzeichniss der Meermann-Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin. Berlin 1892, I p. 92.

confectum esse videtis codicem die 30 Decembris anni p. Chr. 1540 a Nicolao Cocolo. postea fuit Nauloti, cuius nomen in folio primo a bibliopega addito extat. in margine passim per totum librum minio colore notae quaedam appictae sunt a Cocolo. postea ad prooemium libri I alius nescio quis ex Iosepho integro correcturas adiecit.

Hic liber quamvis inter epitomae codices fere recentissimus tamen eiusmodi est, ut vel inter antiquiores honestum locum obtineat. ac primum eo differt, quod titulum paullo alium exhibet ac ceteri et inter prooemium et antiquitatum initium locos illos Suidianos inserit, quos quidem reliquorum codicum exhibere videtur nullus. gravius est, quod infra XVI 276 (p. 267, 24 sq.) codicis Busbeckiani lacunam in Berolinensi expleri aliaque vitia minora passim corrigi videtis. denique, id quod maxime memorabile est, I 80 (p. 5, 32) in solo Berolinensi verus traditur numerus annorum *κατὰ τὸ χίλιστον ἑξακοσιοστὸν πεντηκοστὸν ἔκτον ἔτος ἀπὸ Ἀδάμ*. nam in reliquis antiquioribus, Laurentiano plut. 69 cod. 23, Parisino 1601, Vaticano 984 omittitur *ἑξακοσιοστὸν*, quod ego addidi ex Zonara, qui quidem epitomae antiquissimus testis est. quod igitur cum hoc consentit Berolinensis, non parvi est momenti ad firmandam huius auctoritatem, quae tamen nulla esset, si forte is liber ex quo descriptus est inveniretur. sed cum neque ex Busbeckiano neque ex Laurentiano neque ex Vaticano neque ex Parisino 1601 petitus esse possit, restant soli codices Parisini 1418, 1422, 1424, de quibus nihil fere novimus nisi saeculo XV et XVI conscriptos esse; potest etiam alius codex reperiri adhuc ignotus Berolinensis fons. interim tamen, hoc dum exploratum erit, Berolinensem epitomae testem satis gravem esse iudicabimus.

Datum Marburgi a. d. XVII k. Februarias MDCCCLXXXIII.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris Regis Augustissimi** festum natalem civibus universis laetissimum mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpres in Universitatis aula existet vir illustrissimus

GEORGIUS WISSOWA

PHILOSOPHIAE DOCTOR PHILOLOGIAE PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS
SEMINARII PHILOGI DIRECTOR

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Cumque ad hoc anniversarium pertineat ut studiorum praemia, quae Academia certantibus iuvenibus tribuit, renuntientur novaque praemia proponantur, hoc quoque mandatum exsequetur idem vir spectatissimus. Haec pietatis sollemnia professores ornatissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

DIEM NATALEM

AVGVSTISSIMI ET POTENTISSIMI PRINCIPIS

G V I L E L M I I I

IMPERATORIS REGIS

AB

ACADEMIA MARPVRGENSI

DIE XXVII. M. IANVARII ANNI MDCCCXCV HORA XI

ORATIONE IN VNIVERSITATIS AVLA HABENDA

CELEBRANDVM

INDICIT

THEODORVS BIRT

PHIL. DR. PHILOGIAE ET ELOQVENTIAE P. P. O.
SEMINARII PHILOGI DIRECTOR

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars octava a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

M A R P V R G I

TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH

Praefatio.

In edenda hac epitomae Flavianae parte octava usus sum primum codice Busbekiano, deinde Berolinensi, partim denique adhibitus est Laurentianus, quorum Laurentianum contulit Philippus Braun, Busbekiani partem Godofredus Zedler, Berolinensem liberaliter huc missum ipse excussi. iam de hoc pauca addenda sunt eis, quae proximo anno parti huius editionis septimae praemisi. Berolinensis igitur cum recentissimus sit, refertus est omnium generum corruptelis, quarum pars non recte intellectis orta est compendiis, qualia nunc quoque in eo non pauca extant. interdum vocabula quaedam omissa sunt, velut p. 291, 21; 300, 4. apparet igitur Busbekianum et Laurentianum Berolinensi et antiquiores esse et ab homine multo doctiore exaratos. nihilominus huius codicis virtus, de qua in proximo fasciculo dixi, etiam in his libris cernitur, velut p. 294, 26, p. 298, 18, p. 314, 19, p. 324, 21 recte tradit a Busbekiano omissa aliisque locis aut vera aut minus corrupta servavit. at consensus cum Zonara epitomae teste antiquissimo, de quo olim dixi, in his libris minor est, cum interdum longius ab eo recedat. vide p. 298, 15, p. 306, 19, p. 308, 19.

Insignes in his qui infra sequuntur libris loci sunt quattuor, ubi in codicibus quos novimus verba quaedam omissa sunt p. 300, 3, p. 301, 24, p. 311, 1 et 11. his locis omnibus Busbekianus lacunam significavit spatio aliquot litteris vacuo relicto, nec minus p. 300, 3; 301, 24 Laurentianus. denique Berolinensis quoque bis lacunam tradit p. 300, 3 et 311, 1, eiusmodi tamen, ut eius spatium valde imminutum sit; duobus locis reliquis in eo lacuna non extat, quam temporis decursu a librariis paullatim imminutam et deinde omissam esse puto; neque enim dubito, quin olim in Berolinensis auctoribus eadem illis locis omnibus lacuna extiterit atque in Busbekiano. eis quae dixi demonstratur Busbekiani et Laurentiani et Berolinensis auctorem fuisse communem, in quo vocabula quaedam, cum aut evanuerint aut intellegi non possent, omissa sint relicto tamen spatio vacuo. et maligno quodam casu accidit, ut in eorum quos dixi locorum uno p. 311, 1 (XVIII 140) interiret nomen regionis Ciliciae *Κιητιδος* aut *Κητιδος*, quod in Iosephi libris corruptum nuper optime restitutum est ab Wilhelmo (*Archäologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich* XVII 5 f.), quod librarii omisisse videntur cum corruptum esset neque intellegerent, quid sibi vellet; quo factum est, ut nunc nesciamus quale id legerit auctor epitomae.

Memorabilis est alius locus p. 319, 15 (XVIII 252), ubi in Busbekiano fertur *γαλατίας*; idem exhibet Berolinensis correctum ex *γαλιλαίας*. hoc enim *γαλιλαίας* traditur etiam in Iosephi codice *M*, cum in reliquis sit *γαλλίας*. ac potest consensus inter Berolinensis manum primam et codicem *M* casu accidisse. reputandum tamen est, num forte epitomae codices ex Iosephi libris interdum correcti sint, id quod fortasse aliis quoque locis accidit. sed haec res in aliud tempus differenda est.

In adnotatione posui Busbekiani et Berolinensis et Laurentiani discrepantias omissis tamen plerumque corruptelis vulgaribus, veluti si forte *o* pro *ω* et *■* pro *ε* aut *η* positum erat, aliisque vitiis, quibus scatet maxime Berolinensis.

Dabam Marburgi pridie id. Ian. 1895.

Benedictus Niese.

Hactenus antiqua historia. Voto autem finiendum volumen sit. Superest enim ut dies festissimus publice indicatur. **Imperatoris Regis Augustissimi** festum natalem civibus universis laetissimum mox celebrabit haec Academia Deumque optimum maximum, auctorem ac statorem Germanici nominis, publica voce precabitur, ut custodiat servet protegat hunc imperii statum, hanc pacem, huius amatissimi denique Principis iuventutem eumque semper validum sapientem felicem longissima statione uti sinat mortalibus destinata civiumque omnium consilia pia foveat, opprimat impia. Quorum votorum sollemnium interpres in Universitatis aula existet vir illustrissimus

CAROLVS FRAENKEL

MEDICINAE DOCTOR HYGIENES PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS
INSTITUTI HYGIENICI DIRECTOR

doctam ex more disputationem votis adnexurus. Cumque ad diem hunc anniversarium pertineat ut studiorum praemia, quae Academia certantibus iuvenibus tribuit, renuntientur novaque praemia proponantur, hoc quoque mandatum exsequetur idem vir spectatissimus. Haec pietatis sollemnia professores ornatissimi, iuvenes artium doctarum studiosi carissimi, viri denique in quocumque honoris gradu collocati, quotquot huic favent Academiae, ut frequentes ac laeti concelebrent oratoremque benigne excipiant, Rectore magnifico invitante ea qua par est observantia oramus.

DIEM NATALEM

AVGVSTISSIMI ET POTENTISSIMI PRINCIPIS

G V I L E L M I I I

IMPERATORIS REGIS

AB

ACADEMIA MARPVRGENSI

DIE XXVII. M. IANVARII ANNI MDCCCXCVI HORA XI

ORATIONE IN VNIVERSITATIS AVLA HABENDA

CELEBRANDVM

INDICIT

THEODORVS BIRT

PHIL. DR. PHILOGIAE ET ELOQVENTIAE P. P. O.
SEMINARII PHILOGI DIRECTOR

Inest Iosephi epitomae adhuc ineditae pars nona a BENEDICTO NIESE
historiae antiquae et philologiae P. P. O. prolata.

M A R P V R G I

TYPIS ACADEMICIS ROBERTI FRIEDRICH

117360

DS
116
J5 Josephus, Flavius
1896 Antiquitatum Iudaicarum

117360

DATE DUE	JY 22 '71	BORROWER'S NAME

Josephus
Antiquitatum

THEOLOGY LIBRARY
SCHOOL OF THEOLOGY AT CLAREMONT
CLAREMONT, CALIFORNIA

